

KAVTOAOK

LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 5. LEDNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Poesie, víra a život.

(Z projevu, který učinil nejdříve p. arcibiskup pražský Dr. Josef Beran na Hoř. Boží vánoční do čsl. rozhlasu.)

Mill posluchači! Chodský spisovatel Hruška napsal do knihy, kterou mi daroval k první mši sv., toto věnování: »Zkrašlujme si poesii vírou, víru poesii, vírou a poesii život.«

Nehodí se tato jeho slova jako programová i pro svátky vánoční?

1. Svátky vánoční jsou přeplněny poesii. — Liturgie každého svátku, ba i liturgie všedních dnů je bohatá na poesii. Poesii zde minim synekdochicky projev krásna. Tedy nejen krásu slova, nýbrž i krásu tónu, barev i tvarů. Štastná duše, která chápe tuto uměleckou stránku naší liturgie. Škoda, že je málo podobných Alfrédu Fuchsovi, jenž procítěním svého věrného ducha vložil do jedinečných překladů hymnů mariánských. Ale to, co je nead v plnosti hloubky přístupno jen vyvolencům, přibližují vánoce i myslí nejprostší. Vždyť všechny ony perličky lidové poesie, ztájené v našich českých koledkách, v písničkách vánočních vytryskly ze srdce prostého. Děti zkrhlé mrazem, zahalené v matčin šátek, na prahu přibytků zpívají k oslavě chudého Dítěte, a právě takové byly ty děti, jež za pomoci rodičů nebo učitelů tvořily za stejných okolností slova i melodie. Při tom je hrála víra v Božství Novorozenceho, jemuž zpívala a víra jejich otvírala dlaň těm, u jejichž prahu koledovali. Byly šťastné ve své chudobě, byli šťastni i ti, kdož jim co darovali. A toto štěstí, plynoucí z poesie vírou zkráslené, plnilo i siné bohatých, neboť i oni prožívali bohatou poesii vánoce v duchu víry, jež jim připomínala lásku zrozeného Syna Božího, lásku k lidstvu a hlavně lásku k chudým, jež Kristus Pán povýšil na své bratry a sestry a jimž v první řadě přiblížil království nebeské. O vánočních nejkrásnějších chápeme slova Ježíšova: »Nebudete-li jako malíci...« O vánočních nejlepě rozumíme správně pojetím bratrství. A proto, milé děti, až budete k potěše svých bratrůch ve vytopněných pokojích u stromku — vánoční štědrosti překypujícího — zpívat písně o chudém zrozeném Dítku, nezapomeňte, že jsou ve světě a možná i v naší vlasti, děti, které cítí chudobu betlémského Dítěte na vlastním těle.

2. A dále. Jako víra má zkrašlovat poesii, tak zase poesie má zkrašlovat víru. Víra je úkon rozumu. Spadá do oblasti poznání. Celá ona víra pro mnohé problémem velmi těžkým. A nebylo by správně odsuzovat muže, jenž si chce ovládnout víru rozumem. Není-li příčinou jeho pochybovatelnosti zlé svědomí, podarí se mu dojít k pravdě. Celá ona část bohovědy, zvaná apologetika, ve své metodice postupuje od rozumu ke zjevení, a s apologety, slavnými apologety, se shledáváme již v prvních dobách křesťanství. Ostatně právě logická s uvislost a důslednost mluví ve prospěch víry.

Ale třeba že tedy víra není věcí pouze citové stránky našeho lidství, která převládá hlavně v poesii, přece i víra je oživována poesii, i v úkonech víry spolupůsobí spolupracují city. Z toho důvodu je víra snadnější ženě než muži, dítěti snadnější než dospělému a proto právě vánoce pestrostí své poesie a bohatostí citovosti i na víru tolik působí.

Není to jen románové, co teď řeknu. Kolik mladých mužů právě o vánočních z vy-

Do Nového roku, roku dvouletky

vejděme s heslem pana arcibiskupa pražského

Eucharistie a práce.

bavených vzpomínek na dětství, z počátku pouhým povzdechem, ulevilo své stisné hruď, a pak mužným rozhodnutím vrátilo se k víře dobré své matky! Je to psychologicky vysvětlitelné. Poesie vánoce ujasní krásu víry, ale ne na posledním místě i zde k duševnímu obratu zapůsobí nepozorovatelný zásah modliteb, provázených slzami milujícího srdce mateřského, těch mocných modliteb prorážejících nebosa, a slzi, na něž milerád shlédne i Bůh nejvyšší spravedlivý. A matka novorozenceho Dítka — Maria — jež sama též slzami skrápěla tvrdé jesle Ježíšovy, ta se u trůnu Božího vždy stává za všechny prosící matky. Vám proto, vy dobré matky české, zejména Vám, které pláčete i dnes, v den tak radostný a plesný, při vzpomínce na syny a dcery, ať umučené, ať ztracené, neb po stopách marnotratného syna evangelního bloudící, vám platí tato moje slova. U chudé Matky klečící u chudého Dítka naleznete pomoc i útěchu.

Necitíte, jak i zde opravdu víra získává hloubku krásy umělecké? Zpívejte si rozjímavě překrásnou vánoční ukolébavku: »Chť aby spal...« Někdo poesie spojená s vělostí víry rozochvěje struny srdce našeho a nadpřirozeno přeplní duši silou radostné důvěry, silou usnadňující každou těžkost denního života.

3. V tom právě tkví konečný význam vánoce. City znamenají mnoho, proto poesie má své poslání, rozum znamená velmi mnoho, proto i víra může splnit svůj úkol kulturní, ale jedině život je všechno. Nestačí tedy jen poesii zkrašlovat víru, nestačí ani jen víru zkrašlovat poesii, poesie a víra musí zkrášlit náš život.

Su. Jan, miláče Páně, ve svém nenapodobitelném: úvodu k evangeliu vrcholícím v pravdě, o vánočních oživované, na-

psal: »A Slovo tělem, Boží Slovo člověkem — učiněno jest, a přebývalo — dnes začalo přebývat, aby po 33 let přebývalo mezi námi (v. 14), a o tom Slovu v prvních verších prohlásil, že bylo Bohem i světem a životem.

Jestliže tedy bystrost lidského rozumu chtěla slovo jeho opravit na znění: »Na počátku byl čin...«, pak při vši bystrosti nepostřehl člověk, že tuto skutečnost daleko lépe vyjádřil sv. Jan, neboť právě ono Slovo od počátku je život, tedy čin v nejuplatnějším smyslu.

A tak i zde kouzlo poesie vánoční prozřené vírou zkrašluje život, to jest ukazuje i krásně světlé stránky klopnotného života a pouzvá k důvěře v spravedlivou odplatu Toho, jenž ve své spravedlnosti nikdy ještě nezklamal a jenž svou spravedlnost vždy provázel láskou.

Drazí posluchači! Zjeme v době, kdy ulny éterové roznášejí hlas v dálnavy prostoru světového. Je to div lidské techniky, ale zároveň i div Tvůrčí Moci Boží.

Jsem šťasten, že upřímné moje přání, doplněné mým arcipastýřským požehnutím, mohou slyšeti i naši vzděláni krajané, ba i ti nejvzdálenější za oceánem.

Ve jménu Trojediného Boha vyprošuji všemu lidstvu, zejména naší drahé Republice, pokoj přislíbený všem lidem dobré vůle, vyprošuji nad to ještě všem, kdož mne poslouchají, vlastního milost, aby vánoční poesie zkráslena vírou zkrášila i celý jejich život, poněvadž jen pak ovládne láska Boží, jež šla světem v bytosti Ježíškově a jež trní i dále ve způsobech svátostného chleba, aby se rozdávala a aby oblažovala všechny, kdož dovedou čerpat z tohoto nevyčerpateľného zdroje Božského Srdce Božského Dítěte. Amen.

Parlament, čili úcta k slovu.

Název parlament pochází z francouzského slova parler — mluvit. Tedy místo, kde se mluví, podstatným jménem mluvírna. Lidé neuctívají nepřátelé demokracie je jimž bývá parlament symbolem a hlavním ohniskem, říkávali pak žvanírna. I my máme parlament, i v našem parlamentě se mluví. O rozpočtu se na př. mluvilo tři neděle a někdy při tom celé noci až do rána, mluvílo se bouřlivě, kritisovalo se bouřlivě, rektorem ministerstvem, na př. ministerstvu infor. a konec však byl rozpočet schválen jednomyslně. Ani jedenkrát nebylo při tom uplatněno právo parlamentu měnit, t. j. tvořit rozpočet a finanční zákon.

To jsou stíny demokracie. Kritisoje se, aby se kritisovalo, mluví se, aby se mluvilo. To však musí nakonec vést k minění o zbytečnosti parlamentu. Což rády uznávají přátelé »slině ruky«, lidé se sklony neomylníckými, lidé, kteří se neradý dohadují, neradí minění druhého vůbec slyší.

Kořen tohoto zla je ovšem v tom, že u nás vlastně nevládné parlament, parlamentní většina, nýbrž strany, vedení stran. Tato vedení rozhodují o všem takže poslanci jsou takřka jen demokratické kulisy. Zachovávají se formy hlasuje se, odhlasovává se však jen to, co je takřka tak již hotovo. Nelze říci, že to skutečně ztrácující lidi se cestou demokratické většiny dopracovávali stále lepší a lepší správy veřejných věcí našich.

Bude třeba nových osobností. Lidé, kteří a pocitem svého poctivého přesvědčení bojují prostředky ducha za uplatnění tohoto přesvědčení. Lidé kteří se snaží tak dlouho přesvědčit většinu o správnosti svého názoru, až skutečně buď prorazí nebo nadnou. Jinak je všechno bečnění jen znesvářovací slova, které vede k tomu, že parlamentní řeči pak někdo nečte protože v nich necítí vanou ducha protože v nich necítí posvátný pašos obětavosti a touhy opravdu soužití celku.

Není listě možno a není ani potřeba přísti ke slovo noslancovo takové požadavky, jaké na př. žádá Puškin od slova vládcova:

neb nemá carský hlas jen nacian se v prázdném vzduchu ztrácet, jak zvonů zvuk on zvěstoval má jen velký zármutek neb velký svátek.

(Boris Gojunov)

Jistě by však každý poslanec měl mít trochu více vědomí že je zákonodárcem, t. j. tvořitelem životních řádů republiky, a z toho plynoucí hrdosti a statečnosti, trochu více vědomí, že poslanecovku imunitu mu odárod nead len pro fečnícké výkony pro zbytečné turnaje fečnícké, nýbrž skutečně jako výzbroj k boji za pravdu a dobro. Takové chceme mít poslance. Jinak je všechna kritika k ničemu, protože si na ni páni beztoho zvyknou vědět, že po sebeběhání mluvení se přece jen musí stát, co oni si přejí a jak oni si to stějí.

Umělý pocit jednomyslnosti je také nezdravý a neekonomický. Je to len v jiné formě ta totální zglahšalovanost, nedostatek smyslu pro odstin, nedostatek pravé vnitřní jednoty které jsem si vědom a kterou proto zálepuji formální. Lidé kteří se skutečně shodují v základech, se mohou stokrát rozházet v podrobnostech. Každý kdo tuto vnitřní jednotu chápe, chápe také, že mohu být každým nervem pro demokratickou republiku, že mohu být ochoten každou minutu dáti pro ni život a přece neschvalovat každý nápad a tedy každou položku ministerstva informací nebo kteréhokoli jiného ministerstva. Kdy to ochotně? Kdy nám vyroste silná a vzdělávací generace, která hrdě užití své slova, protože bude celým srdcem věřit v Slovo, které se stalo člověkem, aby vydalo svědectví pravdy a aby opravdov a pro pravdu posvětilo všechny rámce našeho pozemského života? ak.

Mariánská družina kníží u sv. Ignáce bade konati svou obvyklou měsíční schůzi druhou středu v měsíci lednu, t. j. 8. ledna 1947 o 4. hodině odpolední. Od ¼ duchovní celba.

Náboženství a politika, aneb co dnes táhne.

Čekáváte podle nadpisu, že budu psát o poměru náboženství k politice nebo o politice k náboženství či o důležitosti náboženství v politice? Budete zklamáni.

Zaznamenávám pouze historicky — bez komentáře, tuby skutečnost: Ve dnech 5., 6. a 7. prosince 1946 se konala v Brně v chrámě sv. Marii Magdaleny duchovní obnova pro mládež. Kazatelé nebyl nikterak neznámý kněz. Naopak. Vynikající vychoval, vědec, apologet a výborný znalec mladých duší a srdcí — profesor Dominik Pecka. A vite, kolik měl tento pedagog posluchačů z řad mládeže? Snad třicet nebo nejvyšší čtyřicet.

V pondělí nat. 9. prosince pořádala KLA za předsednictví univ. prof. Dr. V. d. Kubeše veřejnou diskusi o marxismu (dr. Blažka) na jedné a křesťanském názoru (poslanec dr. B. Chudoba) na druhé straně.

Začátek diskuse byl stanoven na půl 8. hodinu večerní. Avšak již před šestou hodinou se těsnili lidé před vchodem, takže dlouho před začátkem debaty přeplněný sál musel být policiem uzavřen. Sál a sál opozitivních se účastníků odešla domů a další nestětné zástupy naslouchaly reproduktu rům v pasáži. A nejen to. Dav několika set vytrvalců, i přes to, že občas po přecházelo, poslouchal pod širým nebem na ulici. Většina posluchačů byla mládež: zejména vysokoškolské.

Kdybych byl matematickem, vyjádřil bych účast na duchovní obnově a veřejné rozpravě poměrem 1 : 100, ovšem, nebyl-li ve skutečnosti poměr 1 : 200. Komentáře, tuším, netřeba. účastník.

Rimané projevují oddanost svému biskupovi.

Zmínili jsme se již několikrát o protinabozenské vlně v Itálii. Podle mého názoru je zřejmě důležitou faktickou diktaturou, která je nejméně zřetelným nástrojem pro oživení křesťanství v našich dobách, které je samozřejmě oslabené i v zemi tak tradičně katolické, jako je právě Itálie. Křesťanství, náboženství odušičané lasky, náboženství, v němž není rozdílu mezi Řekem a barbarem, svobodným a otrokem, nýbrž všichni jsou jeden v Kristu, nemá větší protivu než fašismus, jenž je vždy zbudován na rasistické nadřazenosti privilegované vůdcovské třídy, jenž je v té míře zosobněním nemilodárné výchy, v jaké je právě náboženství Kristovo náboženstvím pokorné, obětující se a odpouštějící lásky.

Obyvatelstvo Římské vzdalo Rv. Otci v neděli dne 22. prosince 1946 dojemnou počtu na oděněném zneuctění a urážek vrhaných ve tvář Národnímu Kristovu protinabozenskému tiskem italským. Nesmírný zástup se shromáždil na náměstí sv. Petra. Proti hlavnímu vchodu do basiliky byl zbudován oltář, nad nímž čelil veliký kříž. U tohoto oltáře byla sloužena mše sv., při níž všichni přítomní zpívali Credo — Vyznání katolické víry. Po mši sv. se objevil sv. Otec na balkonu sv. Petra. Zazněla papěžská hymna. Když se utišilo nadšené volání slávy z nečetných hrdel mohutného shromáždění, promluvil Pius XII. k většině svého rodného města, jehož je nyní biskupem. Připomněl, že toto shromáždění je v duchu pře šel k jiným podobným příležitostem. Bylo to nejprve 12. března 1944, kdy tisícové bloudících vělečných uprchlíků bez chleba a bez přístřeší přišlo si vyžádat poslušité slovo a požehání svého biskupa, v době, kdy odušičané vělečné město byl tak nešťastný. Po třech měsících, dne 6. června 1944 byly to zase jiné zástupy, které na tomto náměstí projevovaly svou jásavou radost ze záchranu města, přes něž se právě přehnal valka a to právě zástupy papězevo bez svých ničivých stop. Při každé této příležitosti jsem vás vyzval, abyste zůstali věrní příkazům Božím, bratrské lásky a svaletému děditví svých předků. Dnes jste se zase v zástupu shromáždili kolem nás, protože víte, že ve dnech tmuřných i ve dnech radostných sledují starostlivě nauky vašeho města, jež je předmětem naší péče i našich modliteb.

Shromáždili jste se zde, abyste projevili před svěmí apolubňany, před celou zemí a před celým světem, že citíte a vyznáváte své těsné spojení se Svatcem Petřem, že citíte své spojení s katolickým tradicím svého rodného města, spojení povinné, jež přemáhá všechna nepřátelství a všechny hrozby, všechny provokace i všechny liknavosti.

S bleskem a rozhořčením, pokračoval sv. Otec, se divíme, jak posvátná (sv. Říma, sídlo to Národního Kristova, byla bezbožněma a svatozádněma rukama pořízená a zneuctěna spínou a lži. Avšak vašim přičiněním nám dnes ukazuje Řím jinou svou tvář a to nevšobně krásnou. Posláni Říma nebylo nikdy nutnější a nikdy blahodárnější než dnes. Se svých posvátných pahorků vztahuje Řím své mateřské paž. k světu, aby mu přinesl světo, ono světo, které věnuje církve, když vyšla z církve a amfiteátrů, aby si podmanila duchovním městem Slova Božího šířil světo než si podmanil César světo ozbrojenými legiemi. A papěz znovu povzbuzuje věřící, aby se ukázal hodnými svých předků svým chováním a plněním svých povinností.

Na posvátné půdě fimačké, pokračoval, proneal Petr po své své volání na poplach v před-

Budujme nové na základě věčného.

Za první republiky se jednou objevil v českém tisku novoroční úvodník: »Se starým Bohem do nového roku«. Nebylo tenkrát zvykem mluvit v neutrálních novinách o Bohu. Proto byl článek nejedním katolíkem asi velmi vřele uvítán. Avšak, nehledě k jiným výhradám, proč to zdůrazňování starého Boha? Myslenkové to je nepřesné: Bůh není ani starý ani mladý, je nadčasový, věčný, vždy stejný plný života a dokonalosti — a pro člověka i společnost vždy stejně časový a naléhavý. Vychovatelky je to neobratné: vtrá se tu představa Pana Boha jako starého dědečka s bílými vousy, snad ctihodného, ale který nemá co říci této době a její mládeži. I A. D. Sertillanges OP, jinnak smělé pokrokový francouzský theolog, napsal ve své zajímavé knize »Cathé-chisme des Incroyants« větu: »Bůh se podobá starci, opuštěnému překotnou mladou generaci.« Nevěřící mladý intelektuál, kterému jsem kdysi spisek půjčil, si toto místo dvakrát zatlhl.

S tímto věčným velmi nedokonalým a prakticky neúčinným chápáním snad souvisí i to, že jsou dodnes v některých evropských zemích pojmy »katolický« a »konservativní« téměř totožné. Někde to vyplývá ze zvláštních okolností historického vývoje, které musíme respektovat. Ale bylo by jistě velikou chybou, kdyby jediným heslem katolické mládeže mělo být: »Držme se dobrých starých věcí!«

U nás napsal jednou Jindřich Stěda svým paradoxním způsobem: »Nejsme konservativní, protože není, co konservovat.« Je na tom velký kus pravdy. —

Tim ovšem není řečeno, že bychom neměli čerpat z velikých pokladů katolické tradice a na ně vědomě navazovat. To bychom se pošetile ochuzovali. Podobali bychom se vědci, který by napřed spálil všechna díla svých předchůdců a pak by se pokoušel sám celou vědu od základů znovu vybudovat — podobně ostatně postupuje ne jeden dnešní »filosof«, k zvržení všeobecného zmatku. Má-li být pokrok krokem vpřed, předpokládá kroky zpět. Ale je právě třeba dobře rozlišovat mezi pojmem »tradice«, která je podmínkou skutečného pokroku, a pojmem »konservativnost«. Tradice znamená znáti co možná celou minulost a čerpat z ní všechno, co má hodnotu trvalou, nadčasovou, snad věčnou, a zvláště to, čeho dnes nejvíce potřebujeme. Konservativnost bývá lpění na vyežděných kolejkách několika předchozích generací i s jejich chybami a nedokonalostmi. A tu plati, myslím, zvláště pro nás, české katolíky. Budme v dobrém smyslu tradiční a pokrokoví, ale nebudme konservativní!

My tedy nevstupujeme do nového roku s Bohem »starým«, nýbrž s Bohem věčným živým. Naším hledem do další práce nebude »držeti se dobrých starých věcí«, nýbrž budovat i nové na základě věčného. Nechceme jenom něco hájit, chceme dobývat mečem Duha! Nemáme mnoho co konservovat, musíme sta vět! Lacordaire kdysi napsal: »Je vlastností velkých srdcí, že vystitnou hlavní potřebu své doby a že se jí zvěstí.« To činili apoštolové a svatí všech dob. O to se musíme pokusit i my. Hlas doby je hlas Boží. V novém roce budme nové na základě věčného.

Alexander Heidler.

V koloniích to hoří.

Francouzům to letos zrovna na vánoce nepřijemná zaská-palo v jejich koloniální říši. Do jejich věčných a myslím nikomu jinému na světě nepochopitelných politických hádek domácích vnořily výslehy v jejich vzádné flichofašské invadenci. Pochybujeme, že je to na pravě a změnil. Nenapravil je ani Hitler v bezpečné blízkém snesadění. Jen několik lidí kteří mají kdy na přemýšlení, se asi zamyslí nad tím, čím stávy vznikají a čím zankají. čím stávy rostou a budují kolonie.

Budování kolonií je normálně výraz převy-pující životní síly, která si stále hledá nové pole a nové působitě. Budování kolonií předpokládá fyzickou i mravní sílu fyzickou i mravní sílu budovatelnou. Pčas své různé šponu a krvi poskvrněné stránky jsou dějiny kolonizační činnosti evropských národů dějiny kusem slávy lidsstva, jsou epochou, v níž evropské lidstvo bylo vybráno za nástroj Božích umyslů k sjednocení světa v tajemném Těle lidského Spasitele.

Dnes se Evropany vrbudované koloniální říše většinou hruští. Zhroutily se ovšem naotě jejich předpoklady. Nač potřebuje Francie kolonii, nebo co může dát svým koloniím, nedovede-li si zorganizovat svůj vlastní domácí život?

Doma nemá ani dělník ani sdělník, nemá především dělní. Nemá chuť k dělu a nemá mnohdy ani chuť k životu. Koloniální národy mají dnes dosti své inteligence, která pochopitelně nemá chuť dáti se komandovat nějakými »stranzty« vzdělaného národa který jak tak umí, a to ještě a čtí pomocí vlastní porobě a který se se své největší dějinné zkoušky nitemu naučil, protože mlslo, aby dškoval Pěnu Bohu za zichránění a skromně pracoval, a dělá komedie a hlasováním sedmkrát za rok a po věch historických není s to se dohrvněně podřítí nákomu ze svých, jakbiv nebyl měl do věteřička dost brzyne Prusků a leich stvůr. Pak čtejí, aby jim ti v koloniích klanlo. Nechápuje, že tak u státu a národu, tak u jednotlivé veskeré úřlnosti vstusování na venek je v přímém poměru a vnitřní sílou a vnitřní hodnotou. Nejalomí! sám v sobě za nic, máo mně pomohou umělé tržky různého naporavní a deklarovaní o dějinném poslání a o historických chvílích. Dělníky dělají většinou ti, kteří o nich moc nemluví, kteří o nich napsali říše ve volných chvílích meditací a učí se z nich.

A to se říká i nás. My také stojíme před kolonizačním úkolem, na němž nás záležel mnohem více než Francouzům na udržení svého kolonie v Tichém oceáně. Celé pohraní se třeba organizovat. A neradě se, že bychom dnes k tomu byli právě v nešťastné kondici. Vánoční řeč pana presidenta neznela věru jako šifrovaně čtení 9. ledna zlatého věku, do kterého bychom byli 9. května 1918 vstoupili. Soheček politiků stál se mnohdy vlnití přímou v orgiích vánoce, jako vždy, jsme naplnili proudem sentimentalních řečí o doietněm odmanování dítěte a při tom hlnáto moropratřství nezadržitelné na kofech našeho národního bytí. Vynikající lékařští specialisté odmítají denně několik zákazků pro nedostatek času, protože nemohou stačit. A při tom právě takové operace stojí deset až patnáct tisíc, jak zde pomoci? Zákazky, zákony, tresty? Zákony se vědecky obejdou, tresty zasnáshou občevně jen tu méně prohané a méně šikovné. Dokud neomnovíme vnitřní život, jež roku Boží vepsala do našeho svědomí, budou marné všechny řeči o nutnosti nápravy. Za tím účelem musí však vánoce přestat pro nás být sentimentalními svátků dítěte, musí se zase stát skutečným Narozením Páně, narozením dítěte, které i v jesličkách zdávává Původcem Zákonodárcem a Cílem veškerého života a veškerého smyslu života vůbec. ak.

Spravedlnost je základem státu.

Ministr školství a osvěty Dr. Stránský ve svém rozpočtovém exposé uvádí, že na našich obecných školách dostává učitel za přepočtenou hodinu dvě koruny šedesát haléřů (ročně 100 Kčs). Na to, jak bídně jsou plati učitelé učitelé náboženství, jsme zde již mnohokrát upozorňovali, bohužel, stále marně. Naproti tomu máme ve 26 ministru (což samotná by už bylo záž-žost), nýbrž 43, protože všichni pověřenci i státní tajemníci mají materiálně postavení ministrů. Plat pražského mi-

nistra je 280.000 Kčs, předseda vlády má 340.000, náměstky jeho mají po 300.000, plat pověřenka 230.000 atd. Máme pět náměstků předsedy vlády. Jak toto ježik rozmnožení, tak vůbec rozmnožení počtu ministrů se nedělá podle skutečné nezuhovněných, věčných potřeb, nýbrž z obyčejných strachnických taktik, aby se dostalo na větší počet. Dělá to tedy dojem, že stát je hlavně pro zoprotřování stran a jejich vedoucích osob. Dá se opravdu těžko říci, co v tom všem je sldové demokratickeho, co v tom všem může u prostého člověka, který mnohdy neví, kde mu starostami hlava stojí, vzbuzovat dojem, že spravedlnost je základem státu. Zodpovědní lidé by si toho měli být vědomi, měli by onu demokratickou rovnost opravdu trochu konkrétněji ukazovat a v době, kdy bude třeba všude šetřit, začít počítvé sami u sebe. Loyalními vlasteneckými slávnostmi a dnes věčným mlčením netvoří a nikdy se netvořilo. Nesmí vzniknout dojem, že republika je věc, která může zajímat jen několik málo lidí, protože pak by se těžko uskutečňovaly věci, k nimž je třeba opravdového nadšení všech, jako na př. dvoletka, pak bychom byli špatně připraveni na případně nové ohrožení republiky.

ak.

Evangelium v BBC (v britském rozhlasu) za války.

Máme tolik potíží s naším rozhlase, s jeho programy a jeho duchem. Nikdy se s ním nemůžeme smířit. Nikdy nepřestaneme tvrdit, že noční vnylézy, toto úžasně pronikání do tajů moudrosti Boží, bud budou k svému Původci skutečné věsti, bud budou o Ném mluvit a zpívat, nebo se stanou kletbou pro lidstvo. Ještě dnes nás mrazí, vzpomínáme-li si na skřeky Hitlerovy, které radově vlny roznášely do všech konců světa a s nimi děs a hrůzu u všech, kteří se чуvěli o všecko. Kolik rouhání, kolik lži, kolik satanské pých bylo v těch řečech. Proto to už musilo tak hanobně skončit.

Skončilo to vítězstvím pravdy, na její straně jsme byli i my. Tak jako Hitlerovy řeči byly poselstvem hrůzy, byly naproti tomu zejména Chur-chillovy řeči zárojem posly a naděje.

Následující řádky ukazují, jak anglické radio, známá BBC (British Broadcasting Corp.) snažilo se skutečně mobilisovat všechny mrdní síly anglicky mluvícího světa k vítězství, i síly křesťanství.

Po zhroucení Evropy v červnu 1940 stala se Anglie poslední strážkyní křesťanských hodnot, uvědomila si loylně tuto svou úlohu a prohlásila ústy Churchillových řeči, že se bude bit až do konce a že se nikdy nezdá.

Bylo však třeba připomenouti masám tyto křesťanské hodnoty. Britský rozhlas byl vyzván k tomuto úkolu právě když bitva o Londýn byla v proudu. Bylo třeba předložit evangelium lidovému posluchačstvu v přístupné, pochopitelné formě.

Tento podnik nikdy nepřekonal tolik překážek a vzbudil takové reakce, že je užitečno si je připomenouti.

I.

Jaké stanovisko zaujímaly masy anglického posluchačstva v letech 1939—40 k náboženským vysíláním a vůbec ke křesťanství? Reditel roz-

hlasu musil v tomto směru učinit objektivní diagnosu necht byla bez nepřijemnější. Jedni je přijímali sympaticky, druzi nepřátelsky, třetí hostejně. Všecky tři skupiny byly početné asi tak stejné.

BBC má zásadu, že musí být zajímavá pro všechny. Jak tedy předložil hodnoty křesťanské, aby se dotkly jak oněch hostejných, tak dokonce nepřátelů, u nichž křesťanství vzbuzuje odpor, ba nevěstělost? Problém takto formulovaný je vlastně všemu modernímu apoštolátu, jenž musí pracovat ve světě stále víc a víc odkřesťaněním, víc a víc ve veřejném a společenském životě zleďasovaném a to i v takové zemi jako je Anglie, která je oficiálně a citově křesťanská.

Reditelství rozhlasu nehledalo odpověď na tuto »jak?« úždného theologa, nýbrž obrátilo se na Dorolu L. Sayersovou, jednu z nejčtenějších anglických spisovatelek, autorku detektivních románů. Takové detektivky, psané věhlasnými spisovatelky, mají v Anglii výtoku úroveň uměleckou, věchovnou, někdy dokonce filosofické náboženskou, kterou si my dovědeme solva představit. Vzpomeňme si jen na G. K. Chesterton, na jeho Otce Browna a na ostatní velké katolické autory, jako R. H. Benson, Hilaira Belloc atd.

Miss Sayersová napsala již o věnočnicích r. 1938 pro anglický rozhlas hru pro děti o narození Ježíše Krista: Ten, který má přijít. Hra měla velký úspěch. Tentokrát na ni žádali seri dramata ze života Kristova. Měli být vysílány jednou za měsíc v neděli večer, v době věhrážených dětem. Spisovatelka dala tři podmínky: 1. Kristus bude sám jedinou z jednatých osob; 2. biblickou látku bude možno zpracovat s tímto realismem jako v předeslé zmíněné hře; 3. vše bude možno psát v dnes užívané angličtině a ne v biblické řeči z roku 1650, v níž je dodnes oficiální překlad Písma sv. BBC byla úplně srozuměna s těmito podmínkami. Skoro dvě léta — od února 1940 do prosince 1941 — zalim co Anglie stála samotna otolj vítěznému Hitlerovi, byla Miss Sayersová onofena do své práce. »Užívala pilně Nového zákona v řečtině a nashromáždila si značnou theologickou knihovnu.« Dvanáct dramát bylo plodem této práce. První z nich mělo být vysíláno v neděli před vánoční 1941. Deset dní před

ím byla spisovatelka pozvána, aby vyloučila zástupcům tisku, podle jakých zásad pracovala a jak se vypořádala s překážkami. Předčítala tehdy zpravidajom některé výňatky z rukopisu.

Větná novina přjala tento projekt sympaticky. Některé kruhy jej ovšem odsoudily jako »vulgární«, »neuctivý«, »rouhavý«. Začala divoká kampaň proti projektu. Došlo dokonce proto k Interpelaci v Dolní sněmovně. »Náboženský poradní sbor« rozhlasu nebylo tehdy možno zvlášť svolávat, každý jeho člen dostal pouze poštu dva první kusy. Souhlas byl takřka jednomyslný. »Tentokrát nebude nikdo mocí církevní reprezentanty obviňovat z úzkoprsosti nebo ze suché nepružnosti,« prohlásil ředitel rozhlasu. A tak byly tyto hry skutečně vysílány. Způsobily neobyčejně překvapení, měly však nesmírný úspěch, jnž stále řeči. Pro všechny byl to určitý otěs, pro několik pohoršení.

Některé námítky byly směnné. Představitel lidvní úlohy byl nařčen, že »představuje Božství, Některé šil tak daleko, že přičítali provozování těchto her pād Singapur. (Japonci právě tehdy dobyli tohoto důležitěho bodu britské říše.) Hlavní a nejastější vyslovaná kritika pocházela z právnických předpisů. V Anglii existuje zákon, jenž zakazuje, aby někdo na jevišti představoval některou osobu nejavětější Trojice. Lord Chamberlain třenl to onen a nímž máme smutné zkušenosti z dob Mnichova; ten byl tehdy již mrtvej prohlásl, že přesně vzato Kristus se neobjevuje, když se jei na tuto námítku předem ptali. — Odpověď vyloučval ve skutečnosti z důvodů mnohem hlubších. Totiž z oně formy protestantismu, velmi rozšířeného, jenž představuje »korektní« křesťanství pro neděle, bezkrevné, odtržené od života, vyjadřující se ve vznešené, staromódní řeči. Toto »náboženství gentlemanů«, jak je nazýval Newman se asi poznávalo v zástupu obchodníků a buokráte, takovýchto smutných hypochondrů, jak je tepeal Jan Křitel ve druhé z těchto rozhlasových her a v jiných postátvách. Nejprotestantější protestantismus postavil a protestoval, protože tam nenacházel své klasické biblické výrazy, protože byl nespokojen s tímto živým Bohem, z masa a z krve, a tímto přilil lidským Ježíšem, reaily real, jenž říkal do

brý den a uměl se smát, s tímto vlastním náboženstvím. Vělel, které reformace svým nervosním strachem z modlůvání a z »vělečích forem« dozná míry odvštěl. Hnutí odporu se organizovalo kolem typicky protestantských společností jako »Lord's Day Observance Society« (Sdružení pro zachování dne Páně) a »Protestant Truth Society« (protestantská společnost pravdy), skupin to jinak hluboce věřících a zbožných, ale odtržených od práveho proudu křesťanství.

Dramatická jednota jednotlivých částí i celku tohoto díla je dosti uvolněná. Má-li drama být jedním, je zde spíše jednolich psychologická, vyplývající ze soumělnosti charakterové, nežli jednolich dramatická, vyplývající z rozvíjení jednolich. Celkem málo zápletek a zejména málo onoho nepřetržitěho neměnitelného spádu, spěšného k rozuzlení, jenž vzniká ze situací a charakterů a k němuž by bylo v evangeliu dosti podnětu.

Jak lo přijde tedy, že i při pouhé řeči vaše pozornost nechabuje, že iste v stálem napotí a citíte nastávající katastrofu? Je to proto, že vitalita osobnosti je velmi intenzivní, že rychlost rozmluv, přirozenost scén, psychologická jemnost analýzy je prvotní; je to především proto, že celá drama je neustále citíno a předváděno jako aktuální, které zájmá dnešní posluchače stejně jako osoby v něm kdysal jednající. Není lo již pouhá záležitost umění, nebyl Dorota Sayersová přestupuje práh výhy.

Podnětější úlohy s velikou péčí kreslené, vznikly přetvářením některých osobností evangelia. Je to postup úplně oprávněný a zde velmi obratně využitý. Vělelna z nich je nezapomenutelná na př. maskárka Klaudiva Prokuly (manželky Pilátovy), rozomlá Eunik, mladá hezká kanejanská maminka, jejíž dcerušku Ježíz udravuje za odměnu její viny a také její duchapřítomnost. Je třeba slyšet, jak vypravuje o onom uzdravení své paní, Evangelium takto upravené nabývá opět své někdejší svěžesti.

(Přítě některé ukázký tohoto moderního biblického dramatu, jenž nabývá zajímavosti právě tím, že přilpěl k šťastnému rozuzlení dramatu druhé světové války.)

Znamení nové éry.

Tolik a tak rostodivně mnohdy oslavované datum Nového roku se vyjímá bezmocně proti živým znamením, věstícím nové období ve vývoji naší národní společnosti. Výmluvná znamení nových období se objevují nad naším národním životem povětšinou a zastiňují úplné okolnosti, za začínáme nový kalendářní rok. Naši pozornost poutají jiné, vpravdě přelom časy věstící změny.

Neatletičtí vlnivavé duši úplně nová skutečnost, že biskupové ahrnždění k jednání o duchovních potřebách českého a slovenského národa projevují čísnorový zájem také o hmotné potřeby našeho národa, že z úst jejich slyšíme přímou pobídku, abychom se my věřící začali upřímně do dvoletého plánu na hospodářskou obnovu naší vlasti? Chápete sítku a hloubku, se kterou pojmají naše národní společenství v jeho těsné spojitosti mezi duchem a hmotou?

Byla kdy dříve katedrála sv. Víta svědkem události tak šťastných jako uplynulých dnůch pronovových? Aby vrcholným obřadem naší liturgie byla přítomna v manifestacím počtu několik set svých zástupců celá oficiální naše veřejnost v cele s komunistickým předsedou vlády naší republiky? Aby tento reprezentant průchodného světového názoru první ze všech občanů republiky vzal hold nové svěcenému arcibiskupovi mužným stiskem ruky? Blaho vlasti bylo zde stručenem bratrské aky a velkorysému arcipřevýrova jejím požehláním.

A co slyšime ve vánočním projevu presidenta republiky? Není to otázka dorůstající naší mládeže a její mravní výchovy, která přímo zneklidňuje hlavu našeho státu? Kdo by mu mohl za to být vědomější než ten, jehož žití, ano přímo žití vzajem o tu naši mládež jest životní náplní, náš arcipřevýr, jehož modlitby vystupují a modlitbami ostatních biskupů a kněží, vychovatelů a roučů a s modlitbami věřících dělátek ardi za zachránění této jediné naděje našeho národa!

A jak odpovídá na vyzvu pana presidenta ke třicetiprocentnímu zvýšení pracovního výkonu každého z nás ozvěna nedavno před vánočním vydaného pražského listu českého primasa? Vyzývá nás k práci, především k práci. Bude to práce posvácené eucharistií, ale bude to práce úsilovná. Volá přímo: »Zaradíme se tedy každý na svém místě a svým způsobem do pracovního dvoletého plánu naší vlády a vyzveje Boha o pomoc a požehání. A vám věřícím i nevěřícím připomíná v přítelkém napomenutí varovná slova: »Nězte-li! Hospodina dno, nadarmo pracují, kdož jej staví.« Podnět autority avšak se zde protíná s životním heslem autority duchovní ve společném ohlasu práce.

Posledním z mnoha současných znamení budíž zde uvedeno oficiální lucení pana arcibiskupa a deivkou obci. Zástupci všech čtyř politických stran, pěvecké spolky, představitelé různých korporací a dětí se sešli. Ani tam katolíci nebyli v převaze, poněvadž se o rozlučení v kostele nedověděli. Byla to tedy společnost všech vyznání a názorů, všech stavů a různých stáří, pavy přez naším národním společenstvím. A pan arcibiskup byl zřejmě jejich. Sám byl státnem. Nic však nemohlo důrazněji podtrhnouti upřímný poměr mezi oběťvým vlasteneckým knězem a každým Čechem dobrého vôle, jako nevdáně sbratření politických vězňů. Ti svého bratra Berana, jak ho nadále nazývali, nechťejí propustiti ze svého stědu, neloučí se s ním a zapřísáhají ho, aby věčně nosil odznak společného jejich utrpení, aby čest v bratrovi Beranovi jim prokázanou mohli věčně a ním sdílet. Bratrské objetí a vzájemné políbení československého dostoipníka vysokého církevního hodnostáře jsou výrazem pouta společného proléte krve, pouta věžičho k osobě apoštola nejen duše věřící, nýbrž mnohdy i nevěřící, vždy však vnitřně sjednocené jako kdysi na okrajích smrti. Jané zazářilo, znamení nerobozného pouta, ukutého mezi všemi členy národa, kněží i laiky, věřícími i nevěřícími v těžkých dobách společného utrpení.

V těchto znameních bratrské spolupráce rodí se nová éra. Knížecí etiketa dostojenatí arcibiskupského trůnu se mění v otevřenou náruč mlujícího otce, který objímá všechny své děti štátní a i méně štátní. Ledy předskuků protinobozenských se v žánru obětavého srdce pokoraého kněze mění v úsměv vřidhu svorné spolupráce. Smrtící pak lhostejnost náboženaká se probouzí k jasnější orientaci a spravedlivému hodnocení duchovních hodnot ukrytých v osobnosti kněžské.

Děkujeme Tvůrci za velká tato znamení bratrského sblížení hovorící k nám v těchto velikých dnech našeho národního života a nezapomínejme, že v normále míře bude záležet na nás, na naší obětavosti a na vytrvalosti našich modliteb a naší práce. vzejde-li z těchto rychlých znamení oprávdou dlouhá éra upřímné spolupráce celého národa.

Jak se časy mění. »Obětavost Leona Bluma je všeobecně uznávána. (Toitž ve Francii.) Dříve byl považován za obudu, kterou se strážily velké i malé děti, dnes se z něho stal zachránce. Kdo by dnes připomínal knižku s nekonečnými mravnostními názory, kterou kdysi mladý Blum napsal, byl by takta kárá do klauzury. Před deseti lety v něm majetné vrstvy viděly vědce lidu, psalo se o jeho dvoji Januově tváři, která pry se arciděle ve sftěbrných pftobech jeho bohaté domácnosti a o vilách v Lausanne, které pry jsou majetkem tohoto vědce proletářství. Dnes mluví noviny jen o jeho vynikajících duševních vlastnostech, o ostatních věcích, jaké mělo na něho utření, o jeho lásce k vlasti. Léta věznění za Pétain a Hitlera zúšlechtila jeho hlavu. Leon Blum byl vždy vzdělan malicherných politických tahnac a tríd. Někdy se nenažil dát si zaplatit nespravedlností, kterých se mu doatel. Dnes je intelektuálnějším věc než kdy jindy a pokouší se oprotit lid od materialismu i samotnou socialistickou stranu, jejtím je vědcom a naplnil ji novým duchovním obsahem.« Pozn.: Tento úsudek o nymjším mím. předsedovi Francie je zajímavý tím, že jej přinášeli velmi konservativní katolický deník švýcarský »Vaterland«, pro něhož je zelezná opona velmi důležitou skutečností.

1939 - 1942 - 1946 - 1947.

Novým rokem 1947 opustíme poslední stopy neurčitého a prozatímního stavu v náboženském a církevním životě. Zakončení bylo vyplněním nejdůležitějšího provisoria, obsazení pražského arcibiskupského stolce a bude dokonáno, jak možno očekávati, v tomto roce i obsazením biskupství budějovického. Proto má pro katolický život budoucí rok význam mezníkový.

V čem by hlavně a podstatně asi tento význam byl?

Myslím, že v přechodu z období prozatímního do období stálého, z neurčitého a obecného do období určitého. Třeba obecně se řídí katolický život obecnými zásadami a duchem Krista Pána a Cirkve, přece nutně vtiskne každý nositel posvátné moci své svěžené místní i dobové oblasti zvláštní a vlastní ráz v oněch obecných mezích. Když tedy jest již obsazeno primatiální biskupství, které má jakožto biskupství v hlavním městě státu i širší faktický význam a postavení, jest tím již dána určitá cesta a ráz, úkol i směr katolického duchovního i vnějšího života.

A tento přechod do hotového období katolictví u nás je především a po všem úkolem, který tímto rokem začíná.

Dovolte, abych uvažoval, ano, rozjímal krátce, věcně a podstatně, — ne do jednotlivosti, o tomto úkolu.

Především je třeba přijmouti nové duchovní arcipřevýrova vnitřní, ne pouze vnější projevy. Vnitřní znamena v duchu víry, která v něm spatřuje posváceného nástupce sv. apoštolů, nositele učení víry a moci. Vnitřně znamená dále, že je nutno srovnati jednotlivé vnitřní názory, úmysly a směry náboženské činnosti v jednotu a společenství cesty i cíle.

K tomu je třeba poznati jeho úmysly a postup i způsoby, a to s ohledem na to, že bude častá mluvčím všech biskupů státu ve společných naddiecécních zájmech, na př. v potřebách tisku, rozhlasu, katolické akce celostátní.

A v tom duchu i v takto daných mezích bude nutno, aby provedly všechny katolické instituce — spolky, ústavy, tisk, podniky a akce — přechod k trvalému a hotovému svému stavu, a to jak vzhledem k vlastní činnosti, pokud byla do určité míry nejasná, tak i vzhledem k poměru ke druhým, s nimiž má stýcné plochy. Mysleme zde na organizace různých stavů, na podniky exerciční, sjezdové, charitativní, studijní. Tato konsolidace nastane asi hlavně po stránce organizační, neboť po té právě mohlo panovati neurčitě očekávání. — Kdyby si tento přechod všechny, pokud se jich týká a nebude jich málo, — instituce a sdružení uvědomily jako důležitý úkol tohoto roku, bylo by to mohutným ziskem pro účinnost apoštolátu

i pastorače. Vždyť právě tím, že některé akce nebo sdružení neměly přesného vymezení svých úkolů nebo že nevěděly o jiných, jaké ony mají úkoly, nebo že vůbec existují, se ztrácelo mnoho spolupráce a vzájemného doplnění a naopak, dělaly se některé práce dvojmo.

Domnívám se dále a myslím právem, že bude ráz katolického veřejného života důrazně duchovní povahy, věcně a záměrně stavějící na nadpřirozených základech víry, důvěry v účinnost modlitby a milosti, na pravém cíli k slávě a lásce Boží. Třebaš ovšem tento ráz má každá svatovláda, nemusí vždy vynikat nebo míti převahu. Jsou jisté způsoby, kde stránka organizační, — ovšem je nutná a potřebná, ale ne první, — nebo stránka mocenská, právní a pod., mají také svou převahu nad stránkou vnitřní a čistě nadpřirozenou. Nutnost prvenství nadpřirozených skutečností, cest a cílů jest dána i přítomným stavem lidstva, které právě ztratilo z vnitřního i veřejného života božský zjevení obsah a základ, který byl dříve. Dříve tedy, kdy existence nadpřirozených skutečností byla samozřejmá a vládnoucí, mohly jiné stránky převládat nad touto, která byla obecnou. Dnes je tomu jinak, protože vědomí těchto skutečností, — Boha, božství Kristova, milosti a jejich cílové místo, — není ani věřícím pod tlakem prostředí ani živým ani prvním potřebným. I tento prvek nutno míti za podstatný ve zmíněném přechodu a ložití jej do základů definitivního stavu všech sdružení i činnosti.

A konečně možno počítati po odstranění okupačních překážek v novém roce s definitivní úpravou a formou nejlhavnější, vše pojímající akce, — Akce Katolické. I kdž se zdálo, že po zesnutí jejího geniálního roditele, svatě paměti Pia XI., ochablí zájem o ni, přece i svatý Otec Pius XII. znovu se k ní vrací ve svých aktech a projevech a sama věcná její potřeba jakožto nejsilnějšího prostředku pro obnovu víry v lidstvu jest jejím trvalým aktuálním důvodem. Nový neid. pražský metropolit byl jejím učitelem i činitelem a zůstane jim nvní tím spíše, kdy může ji z plného přesvědčení i z plnosti moci dopomoci k jejímu místu a účinnosti.

Záleží tedy na tom, aby si každý živě věděl uvědomil okamžik i nutnost přechodu k pevným, trvalým a jednotným formám katolického dění i činění a postavil se odáně a věrně na své místo, ať jako jednotlivec ve svém povolání, tak i jako činitel zařazený v tělo Cirkve na určitý úsek.

A to jest vztah roků 1939, 1942, 1946, 1947!

P. Dr. Jan Ev. Urban O. Fr. M.

Ježíš či Barabáš?

V časopise »Nová práce«, v předvánočním čísle vyšel článek »Politické procesy — historickoprávní studie, z níž přinášíme jednu část s podtitulkem »Ježíš či Barabáš?«

Tragickou problematiku politických procesů představuje nám v celej hlubé otázce římského mistodržitelé Pilát: »Koho chcete, aby som oslobodil: Ježíše či Barabáš?« Ak možno porovnávat božské a ľudskými, máme před sebou dokonaly obraz politika, ktorý ide na smrť preto, že robil len dobro. Rozdiel medzi procesom obyčajným a politickým osvetil nám i tento psychologický moment: o vrahov nikto a lesťo nevie, aký trest ho čaká; osud politika, postaveného pred súd, je spčatený — rozhodlo sa o nom mesiac pred započatím procesu. Túto skutočnosť si jaane uvedomovala i kráľovna Mária Stuartová: »Výrok smrti na mnou je už dávno pftpravený, pretože mój život dáva prnasledovaným katolíkom nádej, že snova nadobudnú stratenú slobodu vierovyznania.«

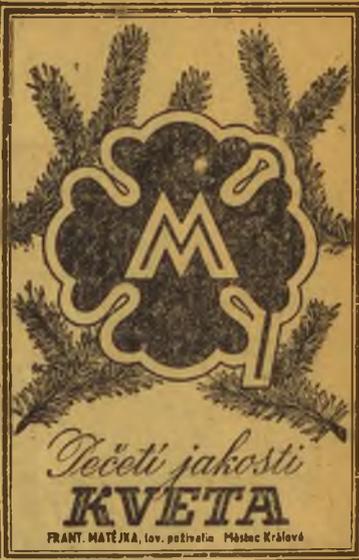
V podstate sa krúti celá problematika politických procesov okolo raison d'état. Štát, t. j. vládnuca politická skupina má vždy nejaký prvový cieľ, ktorým obetuje všetky iné i spravodlivosť. Cieľ tento je menový prispôbujú sa času i okolnostiam: jeho hodnota je problematická. Cieľom Napoleona bolo zntiť zahraničiu a preto dal odsúdiť jej predstaviteľa vojvodu z Anglien; Alžběta chcela zntiť katolicizmu v Anglicku; preto dala popraviť katolícku Máriu Stuartovú, v ktorej skladali katolíci svoju nádej. I s hľadiska raison d'état možno o politických procesoch použiť výroku Talleyranda, ktorý povedal na okraj procesu s vojvodcom z Anglien: »To je viacaj ako složen, to je chyba.« Politik, ktorý bez veľkých okolkov šliapie po mravnosti a spravodlivosti, mal by si uvědomit aspoň túto talleyrandovú pravdu.

V politických procesoch ide o akti čisto politicko-mocenského dosahu: je to posledná etapa boja o moc. Preto teda politici sami nevynášajú rozsudky smrti nad porazeným politickým protivníkom? Pilát po rozsudku nad Ježíšom si umyl verejne ruky: on nenesie vinnu za vylatu

krv spravodlivého. Po tom umývajú si ruky veľkí dokladne Pilát všetkých élas. Ba dokonca Pilát nášho technického storočia sú technicky vyspelejší: sú pred publikum neviditeľnými režisérmi tragického filmu politických procesov. Pre maskovanie svojej účasti na politických procesoch majú politici veľmi svažné dôvody. Predovšetkým zvrhnu so svojich plic zodpovednosť na sudcov: dávajú si zdanie povznesenej spravodlivosti; smelo môžu vyatúpiť vo volebné kampani pred prirvícncom odsúdeného politika so šiasťou o hlasy do parlamentu a konečne bez veľkých škupulí môžu ísť v prípade potreby tou istou politickou cestou ako ich odsúdení odporci.

Nejedná revolúcia na zrúcaninách Bastilly postavila guillotinu. Amnestujú sa obecné, surové zločiny a sbitane sa zavádzajú drakonické zákony proti politickým odporcom; v prestávke medzi týmito zákonodarnými aktami sa pripája na zdravie slobode, spravodlivosti a demokracii. Ludstvo sa z dejín nepočulo. Je viacaj ako pravedobdné, že i náš vek na otázku svojho Piláta rozhodne jednoznačne v prospech Barabáša.

Tento spôsob pianí, zejména pokud jde o biblické písmování v něm se vyskytující, nelze schvalovat. Je to přímá cesta k smíření národa s Bohem, národních zájmů se zájmy Božími, jak se více méně vyskytuje ve všech režimích totalitních, od apoteos římských císařů, až po úchvaty tu moderní fašismu. Bůh je jediný, věčný, nezměnitelný, politické režimy jsou nutně měnlivé. Můžeme se sejt a můžeme si porozumět jen tehdy, věříme-li skutečně v tohoto Boha, jenž je nad všemi režimy a vládami. Pftřirodněmejí však právě tyto režimy a věcmi Božími, zlehčujeme věc Boží, odřazujeme majestátem Božím, strhujeme jej do svých, často tak nechtujících hádek a sporů. Děláme tím zároveň z politický bohoslužbu, což je snad pochopitelné na př. u islámu. V křesťanství je však nutné roqháním. Odpuřce mého politického směru se pak stává c pftřecem Božím. Sblížit se s ním, dorozumět se s ním, spolupracovat s ním, je pak nutně čin

Domlník Pecka, Artur Pavelka, Bohdan Chudoba:

OTAZKY DNEŠKA

Křesťanský realismus a dialektický materialismus.

Stran 188. Cena Kčs 45.—

Kniha vzniklá z nevyhnutelné potřeby dne a ze silného zaujetí, to jediné oprávněného zaujetí pro pravdu. Autoři vycházejí každý ze svého stanoviska, daného jejich studijním oborem, dospívají k téměř závěru: k bezvýhradnému zamítnutí pavědného receptu na dravnické léčení všech těžkostí dob a k rehabilitaci křesťanského realismu, jedině filosofie, která není poplatná zvrácenostem německého monismu.

KNIHA MALÝCH PROROKŮ

Podle kriticky upraveného textu hebrejského přeložil Josef Heger.

Stran 200. Cena Kčs 60.—

Další významné číslo ve sbírce Hegerových překladů ze Starého Zákona. Kniha bohatá a živá, sebof vllm rozsahem »malé« proci jsou velikými básnickými a jejich vybuchující čet ozaruji »prospati netušených tajemství.«

Edice AKORD Brno, Běhounská 23
Zádejte v všech knihkupecích.

Novinky nakladatelství

Cyrilo-Methodějského knihkupectví Gustava Francla, Praha I., Perštýn.

P. Urban Jan Ev. O. F. M.,
Cesty k víře.
Přednášky v čs. rozhlasě Kčs 60,—

Dr. R. W. Hynek,
Muž bolesti II.
Lékařský obraz ukřizňovaní.
228 stran, 62 příloh a mnoho obrazů v textu . . . Kčs 300,—

K. M. Valšíková,
Naše betlemy.
O betleměch a betlemářích na Poľsku. 62 stran, 8 příloh Kčs 36,—

Knihy lze objednat i každého knihkupece anebo přímo u
Cyrilo-Methodějského knihkupectví Gust. Francla, Praha I., Perštýn 14.

Ostředek vědecké i hromadně křesťanské veřejnosti a chrámovým pftvám (v městech i po všem českém venkově) výje 7. ledna 1947. Dávno potřebný čis obsahuje stručný vklad obřadu, překlad všech modliteb, gregorianské melodie, taktní úpravy těchto mlit, ísť by venkovské kúry sebrly s le navštívit, stáť »O svíce« s Guardianiho »Pavštatých znamení«. Dost vylask staji Kčs 38.— Objednejte ihned ve škole castorum, Praha I, Karlova č. 2.

protibozský, hřích. To už pak veda k fanatismu smíšenému z náboženství a politiky, fanatismu, jenž bývá příčinou nehorhých ukrutností a je v příkrém, nesmiřitelném odporu a prauým duchem křesťanství.

Nikoho nelze stavět vědomě ani podvědomě naroveň Bohu, žádného člověka ani vlast, ani národ, ani článek jeho zájmy. Stejně tak nelze sroudnat člověka, vždy nutně chybnujícího, omylného a Beránkem, před jehož nevýslovnou záklit svou tuť a prosit: »Páne, smiluj se!« Jen pevné přesvědčení o drachocennosti víry, o tom, jak je třeba jí zachovávat i její ryzost, jen dbejí, aby nebyla v budoucnu poškozena tímto smířčováním ná vedou k této připomínkám.

Universita Komenského Nedůvěra k rodině

Tuk prý se má zase nazývat univerzita bratislavská. Není to správné. I když snad vynálezci tohoto názvu měli dobré úmysly, i když se může líbit slovenským evangelikům, jistě jim nejsou a nebudou nadšeně slavnostně katolici, kteří, jak známe, tvoří velkou většinu slovenského národa. Budou v tom vládně české rozlabování, budou v tom vládně české názory, vnucované jim i samé českou kulturou, česká mnišíř a osvícenost. A proto to nelze považovat. Přehodit se snad právě Slovákům a národní slovanství k otázce česko-slovenské zříd, že jsme v «katholické české školní sístvě, není nám nic vzdálenějšího než právě slovanskost. Nicého jsme si od začátku vůbec nepřáli, než aby právě cizinci naša Čechá vřelí Slovákům bylo co nej-spravedlivější. Není nám nic vzdálenějšího než dávat se na Slovensko jako na kolóniu, jakékoliv vyvíjející se a jakékoliv panovačnou, až už i samotnou nebo kulturní. Mluvíme svůj národ duchovní láskou, to znamená, že považujeme za svou povinnost hájit jej před neodůvodněnými nářeky, je nám nemůže být hostejným, jak s ním kolo směřle v jeho tragických chvílích, bdíme však stejné zápalivě — pouze svých sil — nad tím, aby se opravdu vždy choval tak, aby mohl čestně obstát jak před úsudky rozumných lidí, tak před soudem Božím. Proto se nám nelíbí spojování jména Komenského a univerzity bratislavské. Oduchovuje je jako neúctnost, která bude jen ohniskem odporu proti všemu českému právu na univerzitu. Vůbec věchno to pojmenování různých našich útvarů po velkých lidech je jen jedna stránka naší vnitřkové pseudokultury, pro kterou je samozřejmě pohodlnější dát třeba zlatým písmem někom vyřít jméno nějakého velikána, než si třeba vnitřně přetvářet některou jeho knihu a zamyslet se, do jaké míry jsou aspoň trochu naplněna jeho duchem. Otázkou lidé, kteří v ducha nevěří, se zaslýchli někým viditelným, proto se snaží nejzřejmějšími svými nářeky a nářky unárat zánku, až už je to pojmenování měst po nejčestnějších soukromících, nebo z neústavitého měst aspoň pojmenování ulic. Z těchto lidových pramenů plyne i to, že časté oslavování různých t. z. životních jubilej, před nimi nejsou tak zcela imunní ani nejvýše katolici, kteří si to ovšem okrášlí cizetkou zřájnu Církeve at., pro jejíž věšit čest a slávu je prý nutné, aby všichni, kteří žijí, o velkém jame uctívali. «Malování, by nám řekl Kristus Ián, zvice než ze všech pozemských oslav se raduje z toho, že vaše jména jsou zapsána v knize života, důvěrujte, že Otec, který vidí vskryté, bude nejčistším otcovatelem vašich zánků, že Ten, který nám tolik doporučuje pokoru, bude dost morný, aby násim skutkům i bez vá odkoukání prouandy dal rozkvětí požehnaním pravého apoštola. ak.

Literatura

P. Dr. Reg. M. Daclik O. P.: Duše světlá. 1946. Vydala Dominik, edice Krystal v Ojomoku. Sv. 37. Cena brož. 35 Kčs. — Slavný zásup 21 světlu domin. řádu je P. Daclikovi podnětem k úvahám o světelství vůbec a k pronikavým pohledům do života světlá. Nejpřipitější pro autorův úmysl je úvodní kapitola, podle níž je i celá kniha nazvána «Duše světlá». Nejsou to životopisy v pravém slova smyslu, lík především o duši, praví autor sám, až i tak hodně se o životě jednotlivých světlých dovidáme. Nejzúčastněnější pro dnešní čtenáře je snad, že při autorově způsobu si právě uvědomujeme, jak skutečné, přislušské a podnes a na věky skutečné, že všichni jsme stvořeni k obrazu Božímu, všichni jame tak či onak disponováni, abychom se stali světlí a záležel především na nás, abychom hřivnu této dispozice nezakopávali. A ztěž po tom i řízeň, aby se nasei umělec, který by psychologicky hluboce dovedl ne se aspoň pokusil vystopovat růst člověka ve světle, tato kniha zachává.

Koledník u sv. Václava

V lednovém večeru byla tma a zima u sv. Václava, ale z chorové kaple celým kostelem se llnula teplá píseň neoporních zpěvů, jímž vstupoval do nového roku hlouček mužů a jloňoch, kteří nalezli svůj životní ideál v hesle: «Ve slápejích, které jsou tak hřejivé, jasné. Po celé Vábe, ve své době a ve svém prostředí chce být Podivenem, průvodcem sv. Václava na jeho tisícileté cestě českými dějinami. Antifony nešpor k počtu Dědice české země velebily památku «muže podle Srdece Božího» a po jésavém Magnificat následovala promluva o hlavních rysech člověka Božího, jak jsou vyjádřeny osmerym blahoslavenstvím Páně. Promluva doznala připomínkou, že nový rok jest rokem svatovojtěšským — kněžským. Zaslouhuje holdu první biskup z naší krve také proto, že byl tak oddaným ctitelem a propagátorem památky sv. Václava, slavitelského chrámu a přítele kněží. Po celý svatovojtěšský rok vytvářeli volejme, aby Pán našemu národu poslal avale rozdávače svých svatostných darů... A božský Velekněz přicházi mezi své věrné skrytý způsobem chleba. Oči všech upínají se k němu tolikrát voláním: «Smiluj se nad námi, vysvobod nás. Pane!» A nyní zámí vánoční novinka — anglická koleda — o dobrém králi Václavovi, o jeho slápejích které jsou tak hřejivé, jasné. Po celé Vánoce o ni mluví a na ni se tělí, chtějí toto novinkou překvapit své svatovojtěšské oratory — a stalo se co si opravdu nečekáno. On, který při nešporách předzpěvoval antifony a hymny — právě při té očekávané koledě zmizel. «Srdce divná jala moe, noha vázne» — tak by to zazpívalo v písní, kdyby se to nedálo ve skutečnosti. Jakoby se dobrý svatý Václav z nebeských oken zavalil na svého pozemského panaše a ukázal mu na své jasné stopy, jak to zazpíval v koledě: «Pozor na mé slápejce, vstupuju do nich směle.» Byly to slápejce poslední, boleslavské. A potom na rukou jako nanebevstoupitý jest odnášen před očima kléčících bratrů, dokonav před Sanctussem dráhu svého života.

Smrt Josefa Kozáka jest asi jediný příběh

V diskusi o návrhu nového školského zákona soustředila se pozornost kritiků tak výlučně na otázku jednotné školy 2. stupně a postátnění všech škol, že jiné aporné návrhy unikly zkumadlím kritickým diskuse, a je nebezpečí, že by mohly proklouznout parlamentem celkem bez povážlivějších hluchých sporů o jiné body osnovy. Za takový velmi aporný bod lze pokládat ustanovení, že docházka do mateřské školy má být povinná pro všechny děti od pěti let.

Není jisté sporu o prospěšnosti mateřských škol. Jsou výborným zařízením pomocným tam, kde zastupují matku a malé sourozence, jsou náhradním výchovným místem, kde rodina z jakéhokoliv důvodu nestačí na plnou výchovnou funkci. Proto bychom upřímně vítali, kdyby stl mateřských škol byla plánovitě zhušťována, školy samy dobře vybavené (v pohraničí jsou školy i o 80 otečech ve třídě), a kdyby rodiče byli vhodně upozorňováni zrohlásem a tlakem na prospěch, který mateřská škola může matkám přinést.

Něco jiného však je uzákonění zásady povinné docházky do mateřské školy. Nad tím se musí zamýšlet matky, které mají ve věci zkušenosti. Je vůbec divné, že se reforma tak důležitá nepřipravuje ve větší součinnosti a rodě, po př. se zdravotní odborníky. Matky vědí, že nelze každé dítě poslat pravidelně do školky. Některé trpí přílišnou únavností, pocházející právě z pravidelné docházky z příliš hučné a četné společnosti a pod. (Tyto obtíže se leckdy vyskytují ještě v 1. tř. obecné.) Jiné děti téměř vůbec nelze poslat do školky pro velkou náchylnost k zachycování infekcí. Je-li dítě jen trochu lymfatické, přináší si jednu nemoc za druhou, tím apé je détké nemocí mají větší nkučbností doby.

Kromě zdravotnického hlediska je třeba uvážiti i věc jinou, celkem jen praktickou, ale sociálně velmi důležitou. Smyslem mateřské školy již není odstránit matku, nýbrž být jí ku pomoci. Je však jasné, že by povinná docházka do mateřské školy způsobila mnohým matkám — a často tēm, které nejvíce potřebují pomoci — více obtíží než výhod. Příklad (nikterak vzácný): matka má tři děti, 5, 3 a 1 rok. Bydlí v Praze, 3. poschodí, bez výhledu. Má-li vyhovět zákonné povinnosti, musí ráno obléct nejvonej starší dítě a sebe (neboť nemůže pustit pletlé dítě samo přes velkomoňské ulice), ale musí obléci také dítě třetí (mleté a jednorocí, neboť je nemůže nechat samy doma. A musí nejmladší dítě snést a 3. poschodí, připravit do kočárku a po návratu opět vynešt do 3. poschodí. A sotva se připraví k práci, je to 11. hodina a znovu začne ustrojavat a ne zvlášt příjemná cesta a dětmi pro dítě. Vím, že se takový matkám navrhuje, aby se dítě stravovalo ve školce. Taková navrhovatelé asi zrují dítě jen z obrazkových časopisů a fil-

Charakter kapitalismu

Ze politické a společenské soustavy se mění, už se stalo často. Ale zvláštností kapitalismu je, že ho nebrání nikdo. Nesluší lidé proto ne, že už většinou našli jiný ideál; a slušní lidé pro ne, že... Soudte sami! Je to nepatrná anekdota, ale osvětluje charakter kapitalismu.

Sialo se v minulém roce, že do předního patřičkého hotelu vešla dědka amerických jednotkových obchodních domů Barbara Hutton. Tedy milionářka na základě podniků vyvalované antiošionistky. Ze svých milionů utráci na kosmetiku přibližně dýchod menší venčice, a vystřídala asi tři nebo čtyři muže, Tatu Barbara Hutton tedy, zvaná zkráceně Babs, vešla do dvorany hotelu v šortkách. Současné tam vstupoval král kambodžský — panovník exotický, který ale za války zachoval věrnost Francii a státně bojoval proti spojencům Německa. Požádala

mě. Kolk třpělostí musí mít někdy matky a jidlem některých dětí! Jakých dovedností musí užít a jaké úštky vymyslet, aby je příměly k řádnému jídlu. A je vůbec možno žádat od matky, aby se vzdala práva vědat a vidět, co a jak a kolik jístí dítě? Patří dětem matkám, či neodpovědným bezdětným reformátorům?

Mateřské školky konají velkou pomocnou službu. Matky jí rády používají, pokud to uznají podle konkrétních okolností za možné a prospěšné. To však neznamená, že se má dítě předčasně vytrhnout z rodinného prostředí i tam, kde to ho není třeba nebo kde by to působilo těžké obtíže. Jaký pro to je vůbec důvod? Na jedné straně se rodina velebí jako základ národa a mravní výchovy, na druhé straně jí nedůvěrujeme. Ještě ovšem navrhovatelé osnovy opravdu došli k přesvědčení, že dnešní rodina již z převážné části nekona svou výchovnou funkci (nebo že jí konat nemá?), nechtě to vyvolat přimě, aby se mohli objektivně zkusmat slav včel. Pak bychom ovšem měli být důslední a zavést veřejnou výchovu od kočky, postátnit děti jako všechno, co nekona dobře svou funkci v rukou soustřumých.

Přemýšlejte o této otázce nemožeme totiž objevit pravý úmysl osnavovatelů. Fomoc rodině? Viděl jme, že by povinnost docházky byla pro mnohé matky novou obtíž. Předkolní vzdělávání? Je známo, že do šest let je každé abstraktní cvičení škodlivé pro duševní vývoj dítěte, a cvičení hru není výsadou mateřské školky. Poněvadž dítě do šest let žije fantasii, chraziavostí silně citově příživkouvanou, nemuže být než o výchovu, a to tím apíše, že výchovné dojmy raného věku se vlešují nejhlouběji. Pak ovšem je povinnost veřejné výchovy těžkým projevem nedůvěry k dnešní rodině, nize-li její výchova světlí dítě ani do šest let, nesmějí-li rodiče ani v předkolním věku vtláknout pečet svého duševního života do duší svých dětí a musí-li je tak záhy ustoupit výchově uniformitě. A komecne nechceme ani ani připustit domněnku, že by tak daleko šelý zásah do rodinné výchovy byl odůvodněn pouze zvýšením výrobnosti rodičů, že v hledisko hospodárské nělo takovou bezohlednou přednat před jásmev životním, jaká se neuskutečnila ani za tolaní války. Byla by to politika krátkozraka, obtěžující budoucnost národa okamžitěmu hmotnému prospěchu. Tvůrci zákona měli by myslet také na to, že takové postupné vyvlastňování dětí nmuže být pro rodiče zvláštní vzpruhou, aby měli děti co nejvíc, jak se na nich záda, je-li řeč o otázce populacní. Bylo by vůbec záhodno, aby se zvlášť ve věcech kulturních a obecně životních nepřáncovalo jen úsekem, nýbrž z pohledem na hluhoukou souvislost všech životních dějů v přítomnosu i v čase.

ty děti správa hotelu tu dmu, aby se během vitání krále vzdělala se svými šortkami. Ale naše Babs odmítla, a rozhodně prohlásila: «Já mám stejná práva jako král!» — Tedy pro kapitalistickou mentalitu je samozřejmé, že taková polyandrická ženauka má stejná práva jako představitel spojeneckého národa. Poněvadž její otec prodal mnoho kuchyňských hrnků, patentních stiskátek, polévkových kostek a nočníků, tedy má právo vnutit nositelé národní svrchovanosti pohled na své hřzde. Má stejná práva jako král! Při tom ale milá Babs se naprosto nedomnívá, že by dělník, který její jednotkové zboží vyrábí, nebo prodáváčka, která ten šmejd nešťastným zákazníkům vnučuje, měla stejná práva jako ona. Ba dokonce předpokládá, že hluboce opovrhuje evropskými komunisty, kteří včel králohm nemají více respektu než ona ale což horšio, byli by ochotni také k ní se obrátit řeknéme zády. Ale my zase nikomu se nedivíme,

F. X. Šalda o sv. Vojtěchu

F. X. Šalda v úvaze «O smyslu literárních dějin českých, plše takto o sv. Vojtěchu: «Ale vedle lidí, zakotvených v domácí realitě, vkoreněných do české půdy, byli v Čechách vzděky lidé, posedáni fantomem dalek, kteří se necitili volní mezi svými, které tísnila jejich vlast, rození romantikové, rození exotikové. Hněd na prahu středověké kultury české stojí jako prototyp tohoto ustrojení sv. Vojtěch. Jaroslav Čoll ve své krásné starší knize «Čechy a Prusy ve středověku» (1896) charakterisoval jej takto: «Vojtěch je první Čech, jemuž vlast jeho nestačila. Na jih přišel do Rima, do Montecassina; catud chtěl jiti dále na východ, do Jerusalema; na západě navštívil hrob sv. Martina v Toursu; zemel v Prusku a pohřben byl ve Hnězdně; je to první Čech, o němž máme určitou zprávu, že se...lavil po moři; bylo to na jeho poslední cestě...» Odciziv se domovu, kde mrav a zvyk trval nezmrtněný a nezkracený virou křesťanskou, která do srdci lidu a zvláště šlechtu ještě nepronikala, kdo mu nerozuměl, kde se mu ukládala dlouhá a těžká práce ve službě vlastního národa, zahofel nábožnou citádností po sláve mučedníka, jenž pro viru umírá.» — Šalda pokračuje: «Vojtěch je mučien soudobou myšlenkou misionarstvie mezi pohany. Důvěrný přítel císaře Otty III. sdílel se s ním o jeho asketický romantismu, snil se všekřesťanské exaltace světové, jako nejlepší jeho vrstevníci. Je možné, že Vojtěch ovlivnil první český spisovatel; je jisté, že byl prototyp mnohého pozdějšího českého spisovatele a básníka exotických sklónů, předchůdce typu Zeyerova, první český internacionalista středověký křesťanské ražby.» (Zápisník, roč. VIII., str. 293.)

Je dobře se zamyslet i nad tím, jak se na tyto naše dějinné zjevy d. vají i te kteří pozbyli víry, kteří nepočítají s nadpřiročnou virou jako se skutečným díletem jak v životě jednozvěru, tak národů. My chápeme, že Rim, Monte Cassinu, Jerusalem nepřítelovali sv. Vojtěch pouze z turistické zvědavosti. Kristus jenž se zjevil na našem zemi, chtel polkati na tom svém plováči. Asketický romantismu, touha hlásat evangelium sv. hanků, touha po mučednictví, to všechno nejsou exaltace pouze jeho doby, nýbrž všech opravdovými křesťany všech dob, protože všechny duchy napájí Kristus, a lidem všech dob je Spasitel. Cim více o tom budeme sami přesvědčeni, tím více překonáme racionalistické zpločování světového dění, jak ho zde máme jeden př. klud. á.

kdo dá komuniánu přednat před sousavou, produklující takové ozioby společenského života; a příkdy užlechlého mravu jako je krásná Babs. — Mélo by ovšem být komu vyrvat vedení společnosti z rukou takových vykvetů a nevolití všecko všelčnou do rukou státního aparátu, t. j. policajce; ale to by byla svoboda, a ta je snad moe namáhavá? Ale všechno je lepší, než se aspoň nám, nežli neostýchavě povýšená na společenský princip; a to se záda b. nerozlučnou charakteristikou kapitalismu.

Jindřich Štředa.

ve dějinných svatovojtěšské katedrály hlavně pro podivné spojení a koledou, kterou asi vzpíval už mimo zívavé údolí. Jestliže jí oznamujeme čtenářm «Katholika», nemá to být jen učení památky jeho odpovědného redaktora. Oběťav a horlivý Josef Kozák, o němž víme, že byl sv. Václava oddán celou bytostí, zanechal památku prostého, svědomitého, poslušného a bezestného dělníka, bez nichž není možno budovat Katolickou Akci. Dal se do služeb svatovojtěšské ideje, maje sám, lze-li tak říci — svatovojtěšské srce. Tato syntesa upřímného katolického smýšlení o opravdovými čestavým je: výrazem nejkrásnějšího duchovního rytířství.

Jenom biskupové a kněží jsou mazáni svým olejem u oltáře katedrály svatovojtěšské při svém svěcení. Josef Kozák přijímal avaté pomazání na pontifikáčním křesle avatovské sakristie, neboť nebylo tam jiného místa pro umírajícího člověka.

Obkloupen bratry stejného duchového zacilení v své bolestné podobě, připadal mi jako jeden z Chudých, jenž vztahuje ruce o svatovojtěšskou koledu. Jestliže poslední výzva, kterou slýšel na zem, zněla, aby se laic; horlivěji modlil za své kněze a dorost kněžský, zdálo se mi, že předčasně odcházeli se loučí s prosbou, abychom více pozorností a pochopením věnovali také našim laikům, kteří jsou podle slov apoštolských také «kněžstvo svaté», majíce apoštolské zančení a plnice s láskou pro celek drobný úkol, který jim na zem určila Boží oratelnost. Plným právem při loučení v den odhůbu na chvíli spočinulo tělo poctivého pracovníka na půdě našeho národního velehrámu pod jeho klenbou celou hodinu zpíval a se modlil a potom umíral. Vždyť patřil k jasné řadě českých lidí, o nichž lze říci, že jsou duchovně z rodu sv. Václava.

Jan Lebeda.

Chtěl bych na Molokai...

Úvodem: Ve vánočním čísle Katolika jame doporučovali krásnou knihu «Otec vyhoštěných». Životopis apoštola a otec malomocných, slámského P. Damiana, kterou vydalo Vincentinum. Ze je ta kniha skutečně hezká, že našeho doporučení zaslouhoula a zaslouhuje, uknzují následující řádky, které jsou plodem její četby.

Mám úctu k lidem, kteří jedí ryby.

Já je nejím — a myslím, že je nejví někdo z lágru Jungfernhede. Mnoho z nás mělo tehdy jakousi moudrou a instinktivní zdrzlivost vůči všelijakým šprotům, šnekům a mušlim «obne Markene» i když nám had z očí přimě číhel. Některé jji ovšem neměly. Na př. bratři Rusové. Poláci a Holanďané lo obyčejně nevydrželi a zapomněli na účinky těchto «přilepšenců», které viděli na předchozích obtěžech, kdy se jejich těla svlekla do klubka a když bledli, s očima vytržetěny a potem vyřáčenými na čele, umírali. Nedivil jme se jim. Ti byli ještě více vyhladovělí než my a měli z nás všech nejtěžší život. A přece — mezi nimi byli takoví, kteří šproti nejedli.

Když vím, že si někdo, pod svítočím žánhu «Otec vyhoštěných» a vy jji se zatajeným dechem budete říst do 3/3, do rána, potom zavřete

únavu včika a odjedete... lřeba na Molokai. A když pak o tom budete vyprávět maminku, tatínkovi a strýčkovi nenaudou pro vás špetku porozumění. To proto že jsou to rozumní lidé a tām se vůbec velebě těžko rozumně vysvětlují nerozumná počínání a nerozumné plány. U strýčka to dopadne asi takto:

«Schoval jsem ti smaženého kapra. Chceš?»

«Jéé — ne. Nejmí ryby.»

Strýček se usměje, přitese jablůvka a «něco sladkého» a je trochu smutný. Asi proto, že toho kapra musí sníst sám. Vzděky říká: «Mám je nom to, co jsem rozdál.» A rozdá vzděky všemcino. Je jako sv. František, Prosačké Boží. Všir chci lidé, kteří ho znají, ho mají velice rádi a myslí si, o něm tože, co já. Strýček mi rozumí vzděky, i když mi jini nerozuměl. Jenom dnes mi něech rozumět!

«Strýčku»

«Co chceš?»

«Cetl jste Otec vyhoštěných?»

«Bože, Jirko!»

«Víte strýčku, já bych chtěl také na Molokai a být tak velkým a slavným jako Páter Damian.»

Strýček vstříkl ukazováček za límec a jedním táhlym pohybem zprava do leva se ho snažil uvolit. I pokoušel-li to nevim. Potom pokašlal a řekl:

«Zna jeden z tvých bláznivých nápadů. Pořád udržovat neumíš spát chodíš v půl třetí a vstáváš k pololednu. Ryby nejíš a i při krásném kapru se ti zvedá žaludek a malomocny odtetovat rány bývá šel. Jen seč doma a mma, pořádně jez a choď včas spát. dělej své domitě, co máš a pak se uvidí. Zatím máš na Molokai času dost. A doma máš také dost přilepšlosti...»

Jistě chtěl říci, jako vždy, abych každý den večer i ty své malé povinnosti svázal do kytičky, až z nich bude velikánský věnec a dal ho Jezábok, který by přitme možná se státnou láskou jako rúže planoucí heroickou láskou Pátéra Damiana, místo toho však řekl:

«Koukej, at se v deset hodin v posteli.»

Od té doby zavidím všem lidem, kteří jedí ryby, vstávají časně a jsou pořádní, protože by strýček uznal za hodny pro Molokai. Sk.

Vojtěch Birnbaum

7. ledna byl bylo prof. dr. Vojtěchovi Birnbaumovi 70 let. Mají snad katolíci nějaký zvláštní důvod připomenout toto posmrtné jubileum? Ano — přestože byl Birnbaum vnějšně jakoby matrikovým katolíkem, s oním generacím jen typickým sklonem k agnosticismu, a to hlavně z dobového studu před církevní spiritualitou.

Birnbaum však byl jako učitel a jako osobnost světovzorně zakotvená a až absolutní charakterem. skutečně důsledným spiritualistou, takže musel dovést myšlenky své školy ke katolickému universalismu.

Vyšel totiž sám světovzorně z katolicismu, právě tak jako Masaryk, a byli v něm zakotveni věci a houbové, než si uvědomovali. Byl z těch, kteří bezděčně udržovali hodnoty myšlení. Birnbaum se však nedal nikdy uplatit nějakým vágním náboženstvím humanismu. V osnově jeho myšlení byly absolutní normy, které tkaly předtvo velkých koncepcí a z norem uspořádané hodnoty.

Birnbaum byl právě proto velký učitel, ne, že důsledně domyšlel L. F. vypočítanou teorii dějin umění a že ji domyšlel spiritualisticky, avšak proto, že byl osobnosti, která domyšlela proto, že bážila po skutečné pravdě. Jeho bádání měla mu přinést důkazy o smyslu života jedlinočlence, t. j. jeho vlastního a o smyslu lidské společnosti na této zemi. To nebylo osnování nějaké duchovní Geistesgeschichte — Birnbaum věřil v duchovní principy věci a tuto viru především sobě sám oěřoval a jak ozřejmova ostatním.

Je to snad samozřejmost u vědce? Měla by být. Leč kolik, i z proslulých vědců, citl ještě tu nutkavou finalitu vědy poznat pravdu a poznal ji především pro sebe? Pořáděť konec konců pravá věda osobnosti je takto východiskem sobecká, stejně jako umění. Člověk chce poznat po se. Chce poznat. To není plný individualismus, naopak. To je právě personalistické řešení výsledků jedinečků cest za pravdu. Individualisté, i když pracují nějak sborně nakonec pouze vrší poznatky materiální, snad cenné, ale bezcenné.

Je to však tako vnitřní nutnost, která z doboho intelektuálního řemesla objevů fakt a myšlenek tvoří hodnotu nadřemeslnou.

Je nyní velmi málo i slavných vědců, kterým by tato cesta za pravdu byla skutečnou nutností. U Birnbauma však touha po pravdě zakládala a jeho osobnosti i vědní konstituci. Postulova také neprosně od svých žáků, aby si s fakty a myšlenkami; nehráli, aby nekonzurovali, avšak aby je nejen sřpádně hledali, nýbrž i šli.

V tom bylo prostě idealem univerzitního učitele a každým rokem rostle vědeckost jeho žáků k němu. Cím jsou starší, tím zřetelněji vidí, čím byl. Nebylo jich však, buhužel, mnoho. Působili na universitě Karlově jen asi třináct let.

Avšak obecněji přiznávaná byla jeho myšlení. Byl důsledný spiritualista, jak bylo řečeno. Dějiny umění — či lépe česky elapy, v nichž se uskutečňovalo povinné, prohloubené a rozšiřované poznání světa skrze složité řady uměleckých děl — byly mu ukazem prvořadného principu v soustavě světa. Vlastní zákonnost slohových stfíd byla založena právě na tom, že pouze kultury metafyzického základu jsou s to vytvořit řadu vývojových hodnot. Kultury nemetafyzické, naturální, projevovaly se, podle jeho ověřeného poznání, pouze souborem kvantit. Je to právě v jeho státi o barokním principu v dějinách architektury, kde ukázal obecnou platnost „barokního principu. Jakožto principu, který je obsažen v projevech všech slohů a který zhodnocuje právě metafyzickou skladbu každého slohového myšlení. Ukázal ovšem i na celý zákonný průběh každého slohu, na analogii osnovných norem názorových, de nichž se slohy vyvíjejí. Tím založil vlastně teologii i problematiku nové vědy o slohu. O tuto koncepci se někdy doslova rval. Až nelibostně, absolutně. Ne, že to byl jeho názor — Birnbaum byl velkorysý a nebyl osobní. Rval se se světovým vědeckým lajdáctvím, který osnuje snadné duchaplné teorie „vlivů“ a rval se i s dějinně filsofickými materialismem — ne tedy ještě dialektickým — proto, že věděl, že vědecké poznání, nejen na poli jeho vědy, ale i všude jinde padá nebo roste s tím, s jakou vážností je přilímán právě názor na duchovní podstatu stvořeného světa a tvorby. Nebyl mílostrdný ani k vágním spiritualistům, kteří jaksi jeho názor zastávali, ale kterým byl konec konců osobně nedůležitý.

Tento spiritualistický ethos zakládal celou životní práci Birnbaumovu; byl neúprosně, až absolutisticky etický v památkářské praxi; postuloval čistotu heuristického výzkumu archeologického až do — zdánlivých ovšem — malichernosti. Nebylo to z kantorské acribie — měl nesmírnou úctu ke stopám tvořitého života, k aktům ducha. »Nevíme, co budou potřebovat vědět o nějakém vědním faktu, o nějaké památce ti, co přijdou po nás. Musíme být proto písně pravdiví — nevíme dnes vše a neznáme všechny otázky vědy, a tak by bylo lze osnat jeho zásadu heuristické i vykladačské přesnosti.

Nesnesl kompromis v památkářské praxi, věděl, že je to protiduchovní násilí na aktu tvorby. Jeho etická citlivost pro životní strukturu památky byla tak velká, že předváděl vědecky i esteticky neblahé důsledky; předváděl, že památkářské improvizace s rampou na Loreťanském náměstí rozruší celek, utopí Loretu a Cerninský palác zbaví base a polořadové rozplní.

Nesnášel také krátkodoběhé zřodňování ideál nových památek; věděl, že pamník není socha a podstavce s určitým krátkodobým účelem; je vytvářem posláním, nýbrž skutečným pamníkem, který přenáší naše pojetí účtu k minulé osobnosti a dějům do účtu potomstvu, že je to krvaví koloběh věčků ideových tradic, který vyžaduje až lékařskou úctu k životu myšlenky.

Soutěž, které jen „rámcová“ a bez theoretické jasnosti určovaly program, přitýly se mu jako to, čím vsuktu jsou — životu a ledabýlou životu z liberalistické neústinnosti, která zneuctuje plán a mřhá silami současných umělců.

Z domova a ciziny

Schůz zastupitelstva Csteří katol. studentstva v Brně. Podle nové vřpracované statutu Studentské katolické akce, schválené na poslední biskupské konferenci v Olomouci, sešlo se zastupitelstvo UKS ve dnech 27.—29. prosince 1946 v Brně. Těto schůze se zúčastnili delegáti ze všech diecézních SKA v Čechách a na Moravě, delegáti všech katolických akademických spolků a bohosloveckých jednot. Schůzi zastupitelstva navštívil též J. E. Magre dr. Karel Skoupý, biskup brněnský, který vždy projevova neobyčejně pochopením pro veškerou práci katolického studentstva. Se zájmem sledova práci omevní jednáni zastupitelstva a slibil katolickému studentstvu veškerou podporu v jeho další práci. Poukázal zejména na to, že je nutno pracovat ve smyslu posledního projevu pana presidenta dr. Edvarda Beneše na mravní záchraně naší mládeže, jinak že je ohrožena v samých základech existence našeho národa. Schůzi byl přítomen duchovní ráde UKS P. dr. Reg. Dačič O. P. Byl podán přehled veškeré naší práce v uplynulém období a stanoven podrobný pracovní plán zejména pro nejbližší dva roky. Byl stanoven podrobný program organizace studentských exercicí a táborů. Rovněž byla projednána příprava pracovních týmů pro výchovu vedoučích pracovníků ve studentské katolické akci.

V Tisově procesu vypočítal dne 6. ledna jako svědek nitranský arcibiskup Dr. Kmeřko. Arcibiskup podal jak při příchodu, tak při odchodu obžalovanému Dr. Tisovi ruku. Jako nitranský biskup je Dr. Kmeřko církevním představeným Tisovým, který je farářem v Bánovcích. Ve své výpovědi — podle čt. — řekl arcibiskup toto: »Dr. Tiso žádal podle církevních předpisů o povolání příjmutí úřad presidenta slovenského státu, ale písemná odpověď na jeho žádost z Vatikánu nedošla. Když začaly deportace Židů ze Slovenska, arcibiskup upozorňova Dr. Tiso, že se mluví o ldm, že židě jdou na smrt. »Jak to může vláda dovolit?« řekl Tisovi arcibiskup Kmeřko. Tisova odpověď byla: »Mně stáčí, že mám ujistiění s německé strany, že se je židy slušně zachází.« — Kdž Němci na východním Slovensku ustupovali před sovětským nápremem, nutili hrozami zastřešení slovenské obyvatelstvo k evakuaci a zapalovali vesnice. Na podnět biskupa Čárského žádal čtyři katolíci biskupove Dr. Tiso, aby odstoupil, nemůže-li evakuaci zabránit. Tisova odpověď byla podle slov arcibiskupa Kmeřka nejasná, nedostatečná a nevyhovující. Žádal, aby jině formou posoudilo, zda má podržet presidentskou funkci, nebo nastala-li chvíle, kdy by se měl vzdát presidentského úřadu. V závěru své výpovědi apeloval arcibiskup na křesťanské milosrdenství ve prospěch obžalovaného.

Věsko po americku — ve velkém. I církevní slavnosti. V Chicagu slavil v minulých dnech tamější kardinál arcibiskup Stritch své 25. biskupské jubileum. Těto oslavy se zúčastnili tři kardinálové: Spellman z New Yorku, Mooney z Detroitu a McGuigan z Toronta. Kromě toho bylo přítomno na sto biskupů ze všech koutů Ameriky. Jiná taková americká velkorysost se jeví na vánočním poselství sv. Otce, které přinášíme na přední straně. Je přeloženo z oficiálního anglického textu, jenž vyšel v New York Herald Tribune, vydání pro Evropu, a to již 26. prosince, kdžto na př. pařížský La Croix, katolický deník francouzský, nemělo tento úplný text ani do Nového roku.

Neobohatili se v politice

»Právo lidu« přineslo tuto zprávičku: »Břtová novou doleha v Paříži po sestavení Blumovy vlády také na několik ministrů. Bývalý ministerský předseda Bidault požádal svého nástupce Leona Bluma, aby ho ponechal ještě nějakou dobu v úředním hřt na Quai d'Orsay, kde bydlel dva roky. V podobné úředně situaci se ocitl také hřvalý ministr národní obrany Michelet, který je ocem sedmi dětí.

Oba tyto muži jsou, jak známo, členi řevny M. R. P., oba jsou zároveň praktičtí katolíci. O Bidaultovi jsme před nějakým časem přinesli zprávu. Jak v červenci, jako hlava Francie, ministroval jednomu našemu českému knězi, který právě byl v Paříži a tehdy v kostele Božského Srdece sloužil mši sv. Druhý, Michelet, dokazuje svou mravní opravdovost jednak tím, že má sedm dětí — a to i listě není nejmenší důkaz, jak statečně dovede plout proti módním proudům doby — jednak na př. tím, že při své nedávné inspekční cestě ve francouzské severní Africe zjel zvláště hluboko do Sahary na misi, kde právě před třiceti lety zemřel moderní francouzský apoštol poustevník Charles de Foucauld.

Nyni tedy nemají být. To znamená, že se v politice neobohatili. To znamená, že si nedali zaplatit svou vlasteneckou činnost za války. A nebyla malá. Michelet byl dost dlouho vládnem po nacitických táborech a Bidault byl, jak známo, vůdcem a šéfem celého T. sv. hnutí odporu

Birnbaum dovedl být až tvrdý svým postulátý — a byl proto protivný všem improvizátorům.

Chápal svou historickou vědu o uměleckých jevech, tedy dějiny umění, jako jakési svatých obcování nad časý i nad obsmi; byl metafyzickým universalistou. Tato myšlenka, přímo bytostná, vyplývala právě z jeho katolické názorové skladby, ovšem, nezvaně.

Birnbaum myslil, jako celá jeho generace vyžlá z historismu, sice důsledně historicky, geneticky, avšak neutrální při tom norny v reálné vědu. To proto, že uznával z vysokého etického náhledu hierarchii hodnot. Časy minulosti i budoucnosti konání úkonosti, nrazil z normy výsostně duchovní úkonosti. Všechna tvorba lidstva znamenala mu tedy vlastně nesmírnou přítomnost sebescukutečností lidstva v duchu.

Zmíněná New York Herald Tribune věnovala feči sv. Otce velmi mnoho místa. Kdž to srovnáme s ubohými výřky našich novin, máme velmi smutný dojem, který ony naše noviny a vůbec naše zpravodajství nikterak zvlášť necitl. Jistě, že žánr obyčejná politická spekulace nevede Američany k tomu, aby se tolik papežem zabývali. Nepotřebují toho přece. Jsou dnes nemnohemjším činitelem světa. Nemůže je k tomu vést nic jiného, než opravdové oceňování mravních činitelů při nové výstavbě světa a mezi těmito mravními činiteři kladou patrně na první místo sv. Otce. Svůj celkový dojem z papežovy práce o světové situaci vyjadřují takto: »Papež je pesimistický ve své vánošní feči.« Popisují podrobně vnější scenerii této tradiční vánoční gratulace kardinálského kolegia a připomínají, že děkan tohoto kolegia, 95letý kardinál Pignatelli di Belmonte podotkl ve své feči, shrnující hlavní události roku, že »nevinny, hrudinky a vzorny arcipastřý dosi, nevinny arcibiskup záhřbýsky byl toho roku nespravedlivě odsouzen k dlouholetému žaláři.

Filsof u sv. Otce. Julián Benda je francouzský myslitel, známý našim vzdělancem svou knihou »Zrada vzdělančů. V prosinci byl na návštěvě v Praze, mluvil na filsofické fakultě a byl přijat panem prezidentem republiky. Zdá se, že ačkoli je filsof (obyčejně filsofové pracují v samotě a sebrávností), přece hodně cejtuje. Krátký čas před návštěvou v Praze se totiž zúčastnil filsofického kongresu v Římě. Částečně tohoto kongresu byl přítel také sv. Otec. J. Benda vyjádřil takové dojmy z papežské audience: »Před odjezdem jsme byli přijati sv. Ocem, jehož imponující osobnost, vzlet feči, kterou k nám pronesl, neuceně přivítavost, a jakou dovede obcovat i s lidmi nepřetržitými, mu získal obdiv a náklonnost všech účastníků, necht si patřili k jakýmkoli směrům a názorům. Nicli jsem, jak se můj antiklerikalismus, který ostatně byl vždy dosti chatrný, rozplýval jako snih na slunci. Vydělí ostatně jsem také klerikem.« (Toto poslední slovo naráží na francouzský titul zmíněné knihy »Zrada vzdělančů, jenž žijí »La trahison des clercs.« Byli totiž doby, kdy vzdělanci byli pouze klerikové.

Paul Claudel čestným doktorem lovaňské university. Dne 12. prosince byl Paul Claudel, kterého někteří považují za největšího současného básníka, promován na doktora filsofie a literatury honoris causa na universitě lovaňské. Promotor prof. Lousse připomněl ve své feči naproti jednotonému Claudelově osobnosti, u něhož člověk, spisovatel i katolík splyvá v jedině nerozlištebné celku. Dílem a zásluhou Claudelova je, že získal katolické víře, a to plně, nezslabené a nezkomolené katolické víře, zase domovské právo v říši slovenského umění. Paul Claudel je dnes stalet téměř osmdesátiletý, při čemž ovšem slovo stalet možno vzít jen v tom, co obsahuje krásného: velebná moudrost, převaža ducha a jeho neménost na všim tím tána: vým neklidem, jenž čast charakterisuje mládež. — Právě o letních vánočích tomu již šedesát let, kdy Claudel prožil svůj konvers. Při slavných vánočních nešporách v katedrále pařížské, kam takřka náhodou vešel, při zpěvu Magnificat, se jej dotkla milost Boží a ukázala mu, kde je pravá krása. A tehdy se Paul Claudel stal apoštolem 20. věku. Jímž zůstal až dodnes.

V. Š. Máme v »Katolice« málo místa. V »Neoděle se věnují liturgií týdně velmi mnoho, poprosíme je proto, aby uvažovali o Vašem návrhu.

Pořad slavnosti čtyřicátého výročí ČLA

- Pátek, 24. ledna:
- 16,30 Sliby nových členů ve Svatováclavské kapli na Hradě pražském; pak společná adorace v téže kapli.
- Sobota, 25. ledna:
- 7,00 Mše svatá za zesnulé členy a seniory ČLA v akademickém kostele u sv. Salvátora v Praze I., v Klementinu (P. Dr. Jan Urban OFM).
 - 9—12 Zasedání pracovních komisí v místnostech ČLA, Praha III., Josefská 28. u sv. Tomáše.
 - 15,00 Slavnostní jubilejní valná hromada ČLA v sále dominikánského kláštera v Praze I., Husova 8.
 - 18,30 Kulturní večer ve velkém sále Městské knihovny v Praze I., Mariánské n. (zpěv, recitace, hudební vystoupení).
- Neděle, 26. ledna:
- 8,00 Slavné děkované bohoslužby v chrámu sv. Salvátora v Praze I. (J. Exc. nřp. arcibiskup Dr. J. Beran).
 - 11,00 Slavnostní projev ČLA v sále u Dominikánů v Praze I., Husova č. 8. Promluví J. E. nřp. arcibiskup Dr. J. Beran, Dr. V. Janda a nově zvolený ředseda ČLA.
 - 15,00 Pracovní porada seniorů ČLA v sále u Dominikánů v Praze I., Husova 8.
 - 20,00 Společenský večer v místnostech kavárny SIA, Praha I., Jánské nám. 100.

»Český kancionál svatováclavský«, ve vlastním nejdůst Ordinariátu pražského, sestaven byl péčí Obecné jednoty cyrilské a schválen nejdůst. Ordinariátu v Hradě Králové a v Litoměřicích. Právě byl dán do tisku a urychleně se pracuje na jeho vydání. Je to jediný zpěvník, jehož bude dovoleno používat ve zmíněných diecích. Buďe vydán s notami, vázaný a bude obsahovat 75 neuzávanějších písní pro celý církevní rok. Smušně se připravuje vydání lehkého praktického doprovodu varhanního v nejbližší době bude oznámena cena a pak možno ihned objednávat u nakladatelství »Universum« v Praze II., Václavská ul. 12.

Beilém kouzla zbavený

Pojďte všichni ku Beilému a zřete, že se zde narodil Kristus Pán. V Beilém, ve chlévu, na seně. Zde, tam, i třeba tam, každému někde jinde. Libeje, dávejte, madřete se, zpívejte. Recká, Fimská, koptická, Čechovi v jeho zmatečnou duši a něco ho žene z pozemí na světlo boží. Dej, dej, dej šeptají stále stělkáři a Kopti při tajemné dři.

Protláčli se mišy voják mezi stánky prodáváči křží, poklednic, řádců, hřebů a třísek z Kristova kříže a spěcha uzhuru do kopce. Bílá sestry kláštera mu marně vykládají, že zde jest místo, kde oznámili andělé postýřím šťastnou zprávu, přivodíci její marně tahají za rukáv.

Čech, jenž jel oslavit své narozeniny do města Beiléma, zapomněl na své komarďáky z autobusu, zapomněl na celý svět. Sen jeho života se zhroutil, bájemi opředené místo upadlo. Upadlo v jeho očích a zanechalo v jeho duši trpké zklamání. Ta krásná myšlenka, za níž ledle ochotně padal a pro níž tisícevé zástupy táhly ve středověku až k branám jeruzalémským, byla znečistěna přímo na místě svého zrození.

Byl třikrátový večer a voják litoval na světlé kavalerii a Mrtvého moře, že vyjel vůbec do Beiléma.

Tak končí v třikrátových »Svob. novinách« jeden člen naší zahraniční armády líčení své návštěvy v Beilémě na svátek Zjevení Páně Václavského roku 1941. A nám se k tomu chce dodat:

Proč se milý Čechu, tak zbytečně rozčiluje? Tys směl svůj Beilém v duši zbořeny ještě než jsi sem přišel. Kdžbys byl vsuktu přišel hledat Ježíše, kdžbys v Něho věřil, málo by tě rušili prodáváči svěček a celá ta směsice hřisů, která hledí na posvátném místě něco vyrábít. Co na tom, co zde dneska je, přece je pravdou, že se zde kdysi pro nás narodil Syn Boží. Ne proto, abychom chodili pracně sledovat jeho stopy v Palestíně, nýbrž aby se nám všem sdílel, svým duchem, svým božstvím, svým Tělem svou Krví, všim co je. A o vše je s námi až do skonání světa a po celou věčnost. Jak v této perspektivě sledovat ty lidské ubohosti beilémské jesle dnes obklopující?

A co ti, milý Čechu, zbude, kdž tak zboží svůj Beilém? Povysněnek vědomí, že jsi něco lepšího. Tak, jak to v nás je více méně od husitých dob a mnohdy je to strašně podobné farizejovu povzduchu: »Bože, díkyli ti, že nejsme jako druzí...« Nebudete-li tako malíři...« Nezapomínejte, že Pán stvořil naši duši, že vsak stejně stvořil naše tělo se všemi jeho potřebami, které se mnohdy zdají smušnostmi, které však přece jen mají také domovské právo v království Božím. Podvějme se požádně a uvidíme mnohdy, kolik vroucnosti je v těch zdánlivě směšných vnějšnostech. Někdy tam ovšem uvidíme skutečné bezduché »krámení!« Naše víra však i při tomto pňhledu bude kolísat jen tehdy, bude-li slabá, dovede-li skrze vnějšnosti málo vidět Věčného, jenž právě proto, že je věčný, je trpělivý a klidný a nechce všechno najednou. Proti šinak by Kristovo dílo spásy zrálo již celá tisíciletí? — ak.

Vycházeli a církevními sebválením. Dobrovol. příspěvky na vydávání číselu jsou vítány. Vydává Svatováclavská Lige v Praze IV., Hradčanské náměstí 8. — Telefon 814-70. — Redakce a administrace (zářít) — Vychází týdně. Předplátné na celý rok Kčs 78.—, jednotlivě číslo Kčs 15.—. Poštovní poplatna Praha 206.00. — Řídí P. Adolf Kaldr T. J. a redakčním kruhem. Odpovědný redaktor Josef Kořák — Používání novinových známek povoleno předtiskem pošt a telegrafu. — Dohledčí odd. úřad Praha 10. — Vytiskl Zlínovtisk v Praze XII.

KAVNOUK

3 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 19. LEDNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Jednota ducha

Tem, kteří pátrají u každého článku nejdříve po jménu autora, aby zvěřili jeho zvučnost, prozrazují úvodem potřebné údaje. Nejsm kněz, jsem laik. A nemám žádné hodnosti nebo tituly, které omračují. Nejsm žádnou autoritou. Jsem katolický křesťan. A jako takový píši tyto řádky.

Tolik a tolik se ve světě volá po jednotě. I u nás nechybí snahy o vytváření jednotných organizací hospodářských i kulturních. Přiznávám se, že mi nejsou tyto snahy nesympatické. Vidím v nich prakřesťanskou a praudskou touhu sjednocením zachránit ten či onen statek hmotný nebo kulturní, v neposlední řadě sjednocením zachránit světů mir.

I já mám svou touhu po jednotě. Především mezi domácími víry. Mezi katolickými křesťany. Spojuje nás jedno tělo Cirkve a jeden Duch, jedno povolání v Kristu Ježui. Jenomže se někdy zdá, že všechno ostatní je důležitější než tato svatá jednota. Chováme se někdy navzájem tak, jako by mezi námi ležely kilometry pekelné propasti. Na co narážím? Na to, abychom přes všechny pochopitelné individuální projevy zbožnosti (J. Durych psal kdysi o rozličných gestech zbožnosti), přes odlišný v názorech skupin, řádů, bratřstev, družin atd. nezapomínali, že nejsme ani Kajprovi, ani Bratřtovi, ani Danhovi, ba ani Beranovi nebo Prečanovi, ale že jsme Kristovi, že jsme všichni katolíci křesťané. Někdy se mi zdá, že mnohem více je zdůrazňována příslušnost k některé skupině nebo k některému bratřstvu než k Cirkvi. Kéž nám jsou všichni jmenovaní, jesuite, dominikáni, redemptoristé i ostatní řády, biskupové i arcibiskupové, pomocníci na ceste za Kristem, ale nikdy ne záminkou k porušování poslušnosti a jednoty. Kéž nás vede více Duch sv. než naše osobní zájmy, abychom vyznávajce pravdu, v lásce rostli ve všem k němu, ke Kristu, jenž jest hlavou.« (Sv. Pavel k Efeským).

Křesťanů na světě je slabá třetina. Pravda se sice nestává pravdou teprve nadpoloviční většinou, ale přece jen potřebuje svá vyznavače, neměli se ztratit s této planety a být znovu dobývána. Ale těch 600 milionů křesťanů představuje žalostný obraz. Roztržené Kristovo roucho. Kristus chtěl a založil jednu Cirkve, křesťané však nejsou jednotni. A přece Kristus se modlil za apoštoly: »Neprosim toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal...« (Jan).

Tolik je potřebí, aby svět uvěřil v Ježíše Krista. Jak však má uvěřit, když ti, kteří nosí po něm jméno, nejsou jednotni? Zrak zaleťta na pravoslavný východ se stejnou bolestí jako na protestantský západ. Aby všichni jedno byli...! Modlime se dost silně za tuto jednotu?

Islam se šíří s podivuhodnou rychlostí, stejně rychle a odvážně se šíří i bezbožectví a novopohanství. Co učiní křesťané?

Jednota křesťanů na celém světě by mohla přispět k žádoucímu sjednocení lidstva a k trvalému míru. Usmívajce se těmto slověm, že je to utopie. Usmívajce se, ale nebezpečí uvolnění atomové energie je chladná skutečnost. Jsou ostatně konkrétní prostředky k uskutečňování této utopie. Některé naznačím.

(Dokončení na 2. str.)

Ve dnech 18.—25. ledna se má všechno křesťanstvo modlit za splnění modlitby Páně:

Aby všichni jedno byli.

Nám při tom hlavně tanou na myslí jednak odloučení bratři z našeho vlastního národa, jednak odloučení národy slovanské. Klademe tuto svoji tužbu do rukou Bohorodičky, již jistě nejvíce záleží na jednotě mystického Těla jeho Syna, na jednotě »suknice nesešivané«, kterou podle tradice pro Něho sama utkala a která, podle téže tradice, znamená jednotu Cirkve.

Vladimírská Bohorodička — Palačium ruské země.

Recká ikona, přenesená v 30. letech XII. století do Ruska. V Uspenském katedrále v Moskvě — nyní Tretjakovská galerie.

Vánoční poselství sv. Otce

(Pokračování.)

Během dlouhých let války a poválečné období přirozenost lidská, stejně jako podnesetými a nesčetnými utrpkami, podala důkaz, jak neuvěřitelně mnoho může snést. Ale tato schopnost je omezená; u milionů lidských bytostí byla již dosažena její nejvyšší mez, pero je již příliš naplno. Nejlépe dotek by mohl způsobit jeho prasknutí, které by mohlo mít nepříjemné důsledky. Lidstvo potřebuje sílu, aby mohlo znovu dostat.

Nebezpečné odkládání.

Rychlé uzavření úplného míru je životním zájmem všech, kteří vědí, že jediné rychlé návrat k normálnímu hospodářskému, právnímu a duchovním vztahům mezi národy může zachránit svět před nepřehlednými otřesy a zmátky, které by mohly prospět jedině temným silám zla.

Nuže tedy, kéž tento dohazovací rok je posledním rokem marného očekávání, kéž v novém roce se mir stane skutečností.

2. Rok splnění. Tato myšlenka vede k druhému připomínce, kterou každý správně myslící člověk volá k vládcům národů. Vy pravem toužíte, — a jak by tomu mohlo být jinak — aby vaše jména byla rtařím písmem napsána na pergamenovém seznamu dobrodůcnů pokolení lidského. Pováň myšlenka, že jednoho dne — třebaš bez vaší viny — by mohla být jmenována

na mez původci zhouby, vás naplňuje hrůzou. Obratě tedy všechny své síly ducha a vůle k tomu, abyste svému mírovému dílu vstřikli pečeť pravé spravedlnosti, dalekohřívě moudrosti a upřímné služby na společných zájmech celé rodiny lidské.

Hlubiny bídy, do níž strašná válka uvrhla lidstvo, volají o pomoc, a velitelští řádají, aby byly překonány takovým mírem, není je mravně užitečným a nezdravým, takovým mírem. Jenž skutečně může přiti generace pohonnosti k tomu, aby osoudily jako nezákonnou každou stopu brutální síly a vrátili lidci práva na první místo, a něžby byla ztichlá strážna.

Zádný jasný plán na obzoru.

Právem jsme ocenili těžké, avšak vznešené dílo těchto slátníků, kteří pohrdajce zálednými hlasy pomsty a nenávisti, namáhali se a namáhají bez ustání, aby uskutečnili tento ideál. Přes všechny jejich užitečné snahy nelze však říci, že jejich diskuse a debaty za tohoto kontického roku dospěly k jasnému plánu logicky hotověmu ke svých hlavních liniích a směřujícímu k oživení důvěry v všech národů v kildnou a »spravedlivou budoucnost. Je nesporné, že tak zhoubná válka, započatá nespravedlivým napačením a vedená za všechny myšlenkové hranice ležte tehdy, kdy bylo jasno, že je naprosto ztracena, se nezá ukončilo pouhým mírem neobsa-

heřtím úhrky. Je žny podobného nástří se nebudou opakovat.

Přesto však všechna opatření preventivní by měla zachováti svůj charakter prostředků a být proto podřizena nejvyššímu cíli pravého míru, jenž, i když přiblíží k nutným zárukám, nezapomíná na postupnou možnost spolupráce mezi vítězi a poraženými na díle obnovy k dobru celé rodny národů a k blahu každého jednotlivého člena.

Každý rozvážný pozorovatel rád uzná, že tyto nepopíratelné principy získaly opravdu půdu v minulém roce v mnohých myšlech, a to v neposlední řadě následkem trapných účinků, které vítězové stály nemy cíli na svých životních zájmech. Je také pošetilé, že je stále více vítězů a poražených hlav, které protestují proti stálému produžování nynějšího stavu a proti přílišnému omezení životních a hospodářských podmínek poražených.

Bezprostřední kontakt a nevyvolnou bídou poválečné perody v některých pásmech probudil v mnohém srdci vědomí, že je první povinností všech zmenšit a pokud možno odstranit tak velké zlo.

Vybídky na odzbrojení.

V poslední době se připojil ještě nový činitel touhy po míru a k povzbuzení jeho účinnější podpory — síla nových ničivých prostředků, kterým moderní technika vyvinula a stále vyvíjí do takových rozměrů, že se zděšením zraku lidstva jeví jako nějaký dábelství výmysl. Tento činitel učinil z problémů odzbrojení ústřední bod mezinárodních diskusí za naprosto nových hledisek a stal se pohadatelem, jenž nikdy před tím nebyl pocloven. Právě z toho vyvěrali naděje, že se podaří rozřešit to, po čem minulá generace nadarmo toužila.

Přes tyto dobře odůvodněné důvody k doufání, z něž se nikdo nemůže více rázovateli než Cirkve, přece se zdá, že podle přítomného celkového stavu nutno a velkou pravděpodobností očekávali, že budoucí mírové smlouvy budou pouze takové »opus imperfectum«. Mnohý z těch, kdož je budou psát, bude je musit uznat za výslednici kompromisu mezi politickými názory a nároky různých politických sil spíše než výraz jejich vlastních osobních idejí, založených na právních a spravedlivých poměrech práva a přiměřenosti lidského citu a prozívanosti.

Tato úvaha vede přirozeně k řeteli výzvě, určené zodpovědným mužům národů: Přijete-li si dáti svým bratřím v novém řádu něco více než pouhý povrchní stálost a trvanlivost, přijete-li si mír, jenž se nezhroutí, chcete-li zabránit, aby dříve nebo později nebyl porušen z příčin vyplývajících z jeho tvrdosti, z jeho neuskutečnitelnosti, z jeho vnitřních nedostatků a chyb, dnes snad nevyhnutelných, z jeho skutečných nebo domnělých výsledků v budoucnu, jež nelze nyní předvídati, pak dbejte na to, abyste nechali otevřenou cestu k jeho úpravám podle jasné vymezeného postupu. Jakmile většina národů, hlas rozumu a rozvahy, ukáže, že tyto úpravy jsou vhodné a žádoucí a dokonce pořádvane.

Dvěře otevřené k revlvi.

Štírl ve svém plánu a výkresu může se jevit jako nesporně dokonalejší po písmou matematickou precizností, a níž se postupuje, při skutečné, praktické zkoušce však mnohdy projeví vážné nedostatky, když totiž narazí na nepřehledné technické obtíže. V řádu mravním, sociálním a politickém, může být snáze nějaký projekt vypadat na papíře výborným, zvláště je-li plodem pracných diskusí, a přece schází ve zkoušce času a zkušenosti, při níž činitelé psychologičtí mají velmi důležitou úlohu. Je samozřejmě, že nelze všechno předvídati. Proto je moudré, nechati otevřené dveře pro budoucí revise a případné úpravy. Učinite-li to, dokážete, že jste věrní slověmu, proneseným v paměťhodných okolnostech autentickými vykladateli veřejného mínění, můžete být jisti, že nepoškodíte tím své nelopř zájmy a dále celé redině lidské zářivý příklad, že není žádné jiné cesty k touženému míru než oné, která spočívá v nepřechové lidstva v duchu bratrské solidarity. Ví, jak krásné je to, kráčet ve světle, ví-li někdo, že kráčí jistou a bezpečnou cestou. Světlo: vyhlížejte k němu, vy všichni, kteří jste sledovali toužící víru ve Spasitele světa. Toto světlo se line z hvězdy heliémkové aby osvětlilo naši cestu.

Příklad Kristův.

Touží-li někdo po návratu k velkým zásadám spravedlnosti a míru, musí jít do Betléma. Musí se jedit k příkladu a učení Těba, jenž od jesliček až po kříž zemal žádné vyššího poslání, nežli splnění vůle nebeského Otce. Jež směřuje k osvobození světa z temnoty bludu a bahna hřichu, v němž žalostně tonní. Je třeba znovu přivzít jeho pokornou úctu před velčností Božího zákona, normy to správného myšlení, rozhodování a blahodárného svědomí řízeného jedním. »Velký návrat« k zásadám betlémského poselství, nebyl světu nikdy nutnější než dnes. Zřídka kdy totiž byl rozpor mezi příkazy tohoto Božího poselství a skutečností bohatel tak jasný, jak jej vidíme dnes.

Milovaní synové a dcery, chtěli byste poslyt odvaby, naplnili-li vás tento rozpor zděšením? Čtěli byste zvěřili počet těch, kdož, souce podřídně nestálými a nezdravými, zřezávají sami kolísati tou měrou, že tím více nebo méně vzdám: pomáhají protivníkům Kristovým? Žádný křesťan nemá práva projevovat únavu z boje proti protivníkům ženskému přijíjí dneška. Nezáleží na tom, jakým způsobem, jakými metodami, zbraněmi, slovy, vědomím nebo hrozbením, se nepřítel skrývá. Nikdo nemůže naléztí omluvy, zůstan-li v jeho přítomnosti se založenými rukama, skloučenou hlavou a chvějícími se koleny.

Vždycky bylo používáno též takřka proti Cirkvi »...bíli budou pastýře a zapřehnou se ovce. Stále taž taková bezmocná naléztí něco nového, stejně nečinná jako marná. Opakujte se na neurčitých místech a stále zkouší svou sílu proti stoli Petruvu. Cirkvi, i když její srdce krváčí, nebojí se o sebe — má své božské příslušení — bojí se však ztratit tak mnohých duší.

(Přítě dokončení.)

Jednota ducha

(Dokonce): s 1. str.)

Na prvé místo kladu péči o jednotu osobnosti každého katolického křesťana. Kdo jsi katolíkem, buď jím z přesvědčení. Kdo jsi Kristův, buď jím nejen ve veřejné, ale i v synagoze, na trzisti, v domě radničním a bude-li třeba, i na Golgotě.

Není jednotné osobnosti katolického křesťana bez jeho jednoty s Bohem. Málo víme a chápeme, co je naše svatá, která nám dává »skrze tajemství vody a vína státi se spolčníky božství toho, jenž se ráčil státi účastným našeho člověčenství...« Jen tato jednota s Bohem je zárukou jednotné farnosti. Snad se potom naučíme i jednotně modlit a jednotně zpívat...

Umíme obětovat něco ze svého sobectví pro jednotu? Malý příklad: Kdyby se bylo v naší vlasti při prvním vydání »Českého kancionálu« poslecho hlasu pastýřů, mohli jsme už dnes mít jednotný zpěv v našich kostelích. Vždyť kdypak byl vydán »Český kancionál« a kde jsme dnes?

Modleme se za jednotu Cirkve! Sami ji nemáme skupinkováním a hloučkováním, nýbrž trvejme v jednotě Ducha. A prosíme za jednotu všech křesťanů. »Bůh nám dej jednotně smýšletí vespelek, abychom jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha.«
Karel Hroch.

„Násilná protireformace“

Rudolf Bechyně připomíná znovu násilnou protireformaci. V době kdy je Peking v klášte, bude i to jednatrná dějepisná perspektiva jistě všude kolem nás zanechává hluboké vlny. Výchatek z jednolitého Petra Čapky, z něhož se nezapomíná čtenáři patrně, že protireformace nebyla tak náhlá a nepřipravená, napak, že měla velmi připravenou půdu. Tenlo již pucháči z roku 1535. Průkopnou cenu mu dodává mimo jiné okolnost, že písal je světcem, dále právě datum jeho vzniku. O žádném z našich protireformacních komplexů se tehdy nikomu ani nezdálo. Do Bílé hory bylo řečeno sice sedmdesát let. V Čechách byla ovšem u moci nekatolická většina a jesuitský fád sám byl tehdy ve svých skromných zešticích. Sv. Petr Čapka je totiž jesuitou, prvním jezultou, jenž do Čech přišel a právě zde píše tehdy ještě žijícím zakladateli řádu, sv. Ignáci, o svých pražských dájnech.

Nejdůležitější Otče v Kristu!
Veliká láska a dobrota Pána našeho, Ježíše Krista kdek vzrůstá stále v našich srdcích, abychom poznávali ve všem a splnili jeho svatou vůli.

Budíž chvála a dík Otci nebo a samé, jenž mi dá, bez ohledu došli sem do Prahy. Sděluji Vám, nejdůležitější Otče, že jáni od zdejšího dvora i pražské duchovenstvo mne přililo a přivázalo a velikou láskou a silou mě vstránilo a přinesl a nemoc při přivázení kolaje, nehof »nehoi laři i jnu první přivázení. Je naší budoucí velké světu svému školám a velkou péčí. A musím vám oznámit, že jsem ani v Rakousku ani v Bavorsku neviděl tak příhodného odměnaci k oněmto vzácným a přednostným osobám sv. Cirkve katolické. Snadím tak za orve práce, že abecím lid zdejší, třebaže přilímá oněm, není proti obtížným a obtížným a přelícování Cirkve sv. postr jak a obřady veřejně zachovávat lepe než v těchto místech.
za druhé proto, že věduou duchovenstvo. Uvažuje v celém českém království nemají ani připuštěni ani zprůhlásková, přece je velice hořlivě a snaží se při oněmto povzdání náboženství, za třetí proto, že Husité jsou mezi sebou ne-

Řím musí býti souzen a odsouzen

Pod tímto slibným záhlavím napjal Rudolf Bechyně dlouhý článek do »Dnešku«. Zjišťuje tam že nový arcibiskup byl uvřídil radostně vřelou i lidem, a div se, jak to může být; vždyť přece... A teď jako na libeckém míjku autumatiky probíhá celý pokrokový název na české dějiny. Článek není dokončen a tedy snad — doufejme — bude mít nějaký smírný závěr. Zatím ale chceme říci toto: Myšli někdo, že je skutečně vhodné pro národní pospolitost připomínat všechny boje, které se mezi katolíky a antiklerikály v českých zemích stály? Má někdo zájem, aby vzpomínka na předešlé srážky zůstala živá? Co bysť řekl člověk, který by napsal dlouhý článek o bojích ca. legii proti miade Rudé armáde a strašně by kroužil hlavou, jak to, že dnes krásnoarméjci chodí na slavnosti československé armády? Řekli bysť, tuším, že ne: chcete slyšet o starých bojích, nýbrž o novém hrabství a že pocta novému spojení mezi potupou památce plukovníka Sevc, Ovšem, že ana-

Tém, kteří zmíněný článek v »Dnešku« nemají a nemají přiležitost číst přibližně dva charakteristické výňatky z něho aby si dovedli názorněji představit, od vlastné jde.

»Slavnostní nastolení nového arcibiskupa pražského zdá se navazovat, že z našeho národa vinnice jeden starý, historický rozpor. Těto církevní slavnosti zúčastnil se měrou u nás neobvyklou zástupců národnosti a státu. Prezident republiky dal se zúčastnovati předsedou vlády, který přišel s několika ministry; zúčastnilo se předsednictvo Národního shromáždění, jako i branná moc; byli tu zástupci vysokých škol a různých

svorní a mají málo vzdělávaných lidí a málo kněží, takže kdyby bylo více českých kněží, stálo by se domáhe velmi mnoho úzkostí, nepalo to, že je tady totiž nebi a taková vzácnost šlechty a že jen ti nebi byli města jsou výslovně katolická.
Co se týče hmatelného blahobytu, zdá se mi, že v žádné části říše (hlavně) není na takové úrovni, že nikde není taková úroveň jako v Čechách.

Depja světcův končí slovy:
Doufám, že budou hrzy splněna přání Pražanů a Prahy, města té, jež lidnatostí a vznešeností se může srovnávati s Římem. ak.

Anglie a Pražské jezulátko

Snad ani každý neví, jak velice je naše Právské jezulátko uctíváno v Anglii. Jemu mu zasvěcena zvláštní bratrstva a o věnoček — od 24. XII do 2. I. — se koná k Němu nověna.

O jeho úctu počtuje hlavně karmelitský klášter ve Faverhamu v hrabství kentském. Vydal tam vknasé obrázky, jež bývaly kolmá věnoček skoro vždy rozehrány. Je na nich pěkná modlitba v níž se obrátí praktický duch Angličanův pro ně je psána. Ale listě prospěje i nám a proto ji zde uvádíme v překladu:
O Božské Dětko, Zdroji všeho dobra! Neko- něná je dobrota Tvého srdce a nemám veliká je štěstím Tvé malé ruky!

Jako proud uvádějí své dary na řízení lidstvo a naplněná náš požehnaním v čase i věčnosti. Křičte Ty nezachovával naše častá setkání, byl by marné všecek náš důvtip.
Všemohoucí Dětko, pozdišmi svou ruku a požehnej náš maletek, vzmi je od své moci nou občasná a zachovej je od neštěstí a ztráty.

Dej nám potřebnou milost abychom užívali svých řemeslných státek podle Tvé vůle. Při utě- něnosti podle Tvého zálibení, láskou k Tobě občasně radost svým bližním, abychom si tak mohli užitiť prokádat v nebi, kam žádný zločín nemůže vstoupit a kde jej ani mol ani rez namůže zničit. Amen.

Slánských a na gymnasiu. Toť situacní plán a pracovní rámec. Čeho v něm bylo došeno a co zůstalo neplněno, jak se stává pohraniční obyvatelstvo ke kněžím a k náboženství?

Rilance práce.

Protože mi nebylo možno propouštati všechny fary a v článech zachytili veškerou práci tam vykonanou, nabude její bilance úplná. Lať k utvoření alespoň přibližné představy počtem snad dáta, která jsem si vypsal z třídnic: Záznamy, týkající se města Děčína samého. Za uplynulý rok bylo pokřtěno 1012 dětí, požehnáno 98 sňatků, k 46 sňatkům dána delegace 3000 věřících přítomnosti k avatě zpovědi a bylo podáno 6490 svatých přijímání. Dátí do jednoho roku bylo pokřtěno 118. Do cirkve bylo přijato 80 dospělých. Pohřbů dospělých bylo 300, z čehož počet případů na německé obzvatelstvo před odsunem Náboženské vyuvobírání bylo na školách v Děčíně a Podmoklech a to na obecných, měšťance a gymnasiu třídne po 500 hodných. Při tom některé třídy musily být stahovány dobrodromy, protože by nebylo možno jinak úkol zvládnout. Do těchto 300 týdních hodin náboženského vyučování, které máti vede služby na jiných farchách dva pateri, nejsou započítány náboženské hodiny, které dávají laické slávy.

Administrativní správu a matrikovou službu celého vikariátu vede P. Vojtěch Bartoš ve funkci vikáře. Od jara až do pozdního podzimu obžďdí avt vikariát na motocyklu v zimě je odkázán na vlak a na vlastní nohy. Protože pateri mají povolání v neděle a zasvěcené svátky aložit tih máe svatě lze kromě Děčína občatrat bohoslužby vždy v 8 farnostech. Tečti máe svatě vždy sloužena v odpoldních hodinách, protože při dnyech vzálenosti a za okolností, že přede mti avatě třeba zpovídat, křtít a jiné zvláštnosti pro větší vyhovování je naprosto vyhovlána možnost sloužit tih máe svatě za dopoledne.

Va školách v jednotlivých farnostech kdek

logie je neúplná. Ale tolik chceme říci: určitá fraseologie by už ani neměla být připomínána. Ono se snadno hubuje na Karla z Lichtenštejna — a tento velkomelníkův třicetiletý vlástej nikdy nebyl ideálním katolíkem. Ale konečně zbývá fakt, že se slovenský jazyk udržel na jeho státech až na naše dny i mimo české hranice (Vatčicko) a v nadávě době jsme snad viděli, jak vypadá opravdová perestrojka všeho českého. To jsme viděli, a slyšeli, kterak celá nacistická propaganda, hlavně Meia Kamof, obviňovala katolíky a jeho protireformacní režim ze soustavné podpory jsovství proti německu. Ano Řím musí býti souzen, jak se o to každodenně modlí ústy svých kněžů slovy 42. žalmu: »Sud mne, Bože a rozeznaj mji mou od národa nesvatého!« Sliši žalisté už konečně rozeznat katolickou Cirkve, mátku vlasteneckých kněžů, od nacistického národa německého, který jejich nástupce zatýkal. Ale o vše se zajistě v závěru Bechyněva článku stane.

Jindřich Stěda.
národních a kulturních organizací, byli tu také zástupcové českých, moravských a slovenských měst. A bylo tu i Hodoz (nejen lidovecká) Praha. »Již od časného rána proudily na Pražský hrad zástupy lidí, a dlouho před zahájením slavnostních obřadů zaplnily nejen všechny prostory veličarvna svatého Víta, ale také všechna hradní nádvoří a Hradčanské náměstí« — citujeme z časopisu, jehož předešlého bývali nesmírnějším nepřítelům římskokatolické cirkve a který nejradikálnější a nejděle držel hodoz, že Řím musí býti souzen a odsouzen. »Když arcibiskup odjžděl z chrámu,« pokračuje list se zřejmou symbolikou, »shromáždění zástupů ho uvítaly opravdu ardečně a a láskou« Praha není hromada chleba, stěpaných maltou. Praha je organismus, živočiš bývá se svéráznou duší. Není v Evropě mnoho měst takového druhu. Praha domně souhlasit i protestovat, domně přijímat i odmítat, domně mlčet i nepromlčet, bit i hladit... Nového pražského arcibiskupa, »houka prostého, který pro celkem nacistických koncentračních táborů, lidová Praha schválila, přijala, pohladila A to snad je nejlepší doklad, že v poměru národa k římské cirkvi nastala změna.
To je tedy nezapomenlj mlstí onoho článku.

A toto je jeho místo neustudenjící. Při něm všam vzá v duři sléček krkavců a hrůza všam roz- třeše jako se vřelá jako věřící člověk znovu do těch dob.

Dne 3. listopadu 1918 poručila se Praha k národní poměti az Bílou Horu. Vláda přece, co to je, kdýž se pozděně Praha je to žilni vystoupiť z břehů. Kolem dvou set tisíc mužů, žen i dětí pohodovalo ve stínu nestárného množství praporů na bělohorskou pláň, kde před třemi sty lety dostala česká státní samostatnost smielnou ruku k svatě. Praha musela vyhovět úšlechto nové říšití nad porážkou habsburské dynastie, která pro nás byla a zůstala dynastií násilné protireformace a germanizace. Praha musela vyhovět smy hořlivou radost nad opětně nabytí národní a státní svobodu, musela svoladit kámen se státním hrobu, do něhož náš surho spojencet občasně dáváme se zkeženou papešskou cirkvi. Na bělohorské pláni řečnilo se s mnoha trůny. Na jedné z nich stála řečnice, populární tehdy na Čechách, a poručila drasticky, co čeká od Žilského národa: »Obětsme posledního krále na střezech posledního papeže! Králové poráženy stáří se rozutíkali po prohrané válce a láma nemožné honit je po světe; také papě byl dlešák, a nebyl ani ochoten nabídnouti svatě střev. Zato mariánský sloup na Staroměstském rynku v Praze byl na dosah ruky. Večer téhož dne shromáždili se davu před ochou a strhli ji k zemi. A tak se nám hned v prvním týdnú republiky ohlátila skutečnost, že boj s cirkvi římskou není ještě ukončen, a že se v něm bude pokračovat prostředky drsnými, přítké a zarpulie.

uči dobrovolně laické slávy náboženství, někde se mu vůbec nevycuje. Zdáostem vikariátu o laické katechetky nebylo vyhověno, protože i těchto pomocných bylo je nedostatek a pak není pro- atředků, jak jim zajistit zbyvatí. To je bolestná stránka pracovní bilance děkabského vikariátu.

Obzvatelstvo a kněž.

Bylo by omylem domnívat se, že pohraniční obzvatelstvo nemá o náboženství zájem. Myslím že jsem na vlastní oči za dobu svého krátkého vnočného pobytu v pohraničí viděl dost důkazů, které svědčí o tom, že lidé cítí potřebu náboženství. Co farnostě skutečnosti, že místní národní výbory některých obcí se obracely na vikariát s prosbou o bohoslužbu? Co farnostě zdáostem jednotlivě, jejich počet státa vzrůstat, zdáostem se nějakým způsobem? Co farnostě, kdýž lidé si trpe stěžují, musí-li někde být poňtek bez kněze, protože tento nemaje auta se nemůže vaude dostat? Co farnostě takového dělníky, jenž z hor od saakých hranic si k vám přijde pro trochu avběné vody, aby svému dítěti mohl pokropit rakvíčku a hrobaček, protože tam daleko široko kněze není a jeho žena je celá zoufalá, že jejich mrtvé dítě — každé 10 dítě do 1 roku v oblasti děkabčské umírá — bude pochováno bez kněze? Co farnostě, alyšit-li duševě: Pjdeme odtud, nebudou-li naše děti mít vyučování náboženství, my tu děláme těžkou práci a na učení náboženství nemáme kdy. Proč nám sem někoho na to nepošleďte? Co farnostě takovým dívkám, které v Žilovně zpívají koledy při mti svatě a pak bez přikání jdou kú své cesty do Libouchce sněhovou vánici, aby tam zpívaly při odpoldní mti avatě? Co farnostě takové trence, které před stanicí čekávy a den vyučování náboženství na pana katecheta v ve mti ho do školy, aby dani nepřiply o náboženství? Co farnostě avatě státních lešů, které dávají selou smrkovou vřelou vánici, kterou vav Věclava? Co farnostě inženýru, který hraje v kostele a cvičí s lidmi zpěv? Co farnostě

Sancho Pansa a jeho materialismus

Naidatelství: »Práce« mělo v minulých dnech orudkou polemiku o tom, zda vydává nebo nevzdává literární brak. V »Dnešku« a ve »Svob. novinách« m dokázali, že »Zosia vyzvědačka« teno brak skutečně ic. Vydali tam však také hezkou knížku Huzona Siebenselina »Kdo isour«. Totiž kdo isou Hamlet, Obolomov, Valdiein, Misantrop a ještě řada invcv velkých postav světových literatur. Knížka, která je určena pro mladé lidi, je skutečně hezkým úvodem do nové literatury, může pro ni poslou- věho člověka nachodit a tak zmlubit, že nebude mít chuť číst »Zosia« a ilov pododný roz- zakor.

Vydáme dva zajímavé výňatky z této knížky. První jedná o slavné dvoilci: Don Quijote a Sancho Pansa. Vlastně jen o Sancho Pansovi.

»Rytířův parner je dobře živený Sancho Pansa. Je tak zavallý, jako onen štěhl, tak těžký na váhu, jako onen lehký, tak pořivatý, jako onen stridný, tak dbalý o sebe, jako onen o jiné. Platil-li však o blánu Don Quijotovi, že není pouhý přásek, pláti o prostáckém Pansovi, že není pouhý prošek. V Sancho Pansovi je zosobněn románský zdravý rozum, bon sens mu říkali Francouzové. Cení si dobré jídlo, dobré píli, všechno co zvyšuje nebo aspoň zajišuje tělesné blaho; k něčemu huse by se modřil. Sancho je tou měrou materialista, jako je jeho pan idealista. Skresuje-li a ostouzí-li rytíř jeho idealista, má jeho zbrojnoi vstálost, která ho šlechití: má jeho Duma žijete. Nikdy se mu nepomáti, ne cvičitá jeho věrnost. Asokliv sám je přezírný, cítí silně a temně, že je, že musí býti něco vyššího: duch. A v jeho pánnvi je duch zosobněn.«

Druhý výňatek mlvli o Puškinovu Oněginovi. »Tařana! Do ní sneš básník bohatství, velikost a krásu Ruska. Věrná láska, nepředstíraná pravdivost, pevný charakter, nemějný smysl pro rodinu a v něm oběťová láska k vlasti — to jsou niterné dary bytosti obdarěné tak okouzlivou, neodolatelnou krásou tělesnou. Nuže, tato nádherná žena dala Oněginovi svou mladou prudkou lásku.

Oněgin, jsa neschopen oběti a nepovolán od- bahnout oběť člověka drubého, zastřá svůj dobrodružný egotismus skvělým plástem rytíř- ství a odovědi za Tatjanino vyzvání: že je ochoten rozdělit se o a tím o tihu celého života. Ubezpečuje, že jí přilís mljuje, aby jí dovedl spoutat sřilivými prostředím manželství.

Oněgin rozhodně neatlavní, destruktivní princip. I. J. rozoplývá život svůj a život jiných, kdežto přece život člověka je neoběti.

To lech marušho, bezcenného života, který nevystořil jedině hodnoty, setká se Oněgin s Tatjanou. Prostě venkovská šlechtična, zářek mláde v nemírném ruském zámeji, se stala kněžnou i z polčubovného bodnot vlastního srdce a vlastní duše. Kněžna Tařana není méně prostá a pravdivá a nestrojená, než bývala Tařana děvčátko. Je drakohamem urozené moavské společnosti, jako bývala perlou avatě roduvého krále. Ať jí ouid postavil na místo Ja- kěkovi, požehou jí bylo rozpoznat a splnit své povinnosti. Bez ohledu na sebe, bez hýčkaní sebe, bez rozmarů a povrchování, neoneglinovsky a protiočenovaly se obřavak radostně oběti. Rozočehána nenadálým návratem Oněginovým nepozbude ani vnějši ani vnitřní rovnováhy. Neznární, neskrývá svou lásku, je jí a jejím smy, iřeba nospřivními, bohatá, nikdy je nevzdá a lch se nezřekne, ale Oněginovo návrhy odmítá klidně, důstojně a čistě. Neboť i tenokrát Oněgin usiluje rozvrátit co nepostavil, rozrušit co by nedovedl níměm nahradit. Rád by kněžnou přiměl k podvodu a k manželské nevěře. Všechny jeho pokusy jsou marné. Tařana odmítá rozhodně a definitivně. Pjdje keconu pravdy a čistoty a povinnosti až do konce. Oněgin odchází a zapadá. Nenechání a už nepochopí, že nejvlší sládkostí života a jeho posledním smyslem a poňháním je obět. Vyhledává drobné radosti, jež neuspokojí-»

Z kraje kostelů bez kněží

Dotva co lepa tyšiluje osobitý ráz našeho pohraničí než letmý dojem, vyjádřený slovy: jak zůstata vidět na domech, průmyslových a hospo- dářských zařízeních v pohraničí tabulky s nápisem: V národním avpřevě, tak zřídka tam najdeš kněží a fary a kněžem.

Jsou-li hospodářské poměry pohraničí v ohni- sky zájmu celé naší veřejnosti je pohraničí po- stavené náboženstvo mámo ten hrstke lidí kteří ká a vřepřím všech sú háji věc Kristovu a marně čekáti na pomily.

Žijící jsem uplynulý věnoček mezi nimi. Snad nabízejí pro katolickou veřejnost bez zájmu, na- státním-li málo občerek náboženského situace v děkabčské oblasti pohraničí.

V místní stanicí.

Místní stanicé ne nachází v kostela av. Věclava v městě Děčíně. Kostel i stanicé patřt řádu Tovaryšstva Ježíšova. Jdou v ní tři pateri a dva nebolní bratr-jelekové. Byla tím avřevna duchovní správa celého vikariátu děkabčského. Děkabčský vikariát obzahuje mimo místo Děčín-Podmokly fary které leží skoro vešimě v horatém terénu.

Do pracovní oblasti místní stanicé psťh nyní: něšto Děčín Nebudávy (7 km), Těchovnice (31 km), Huntřov (8 km), Růžová Ves (15 km), Arnoldice (12 km), Hřensko (12 km), Dolní Grunt (8 km), Bělá (6 km), Binov (7 km), Jilov (12 km), Malá Bukovina (17 km), Habartice (17 km). Údaje je kom v vztahu na vzdálenosti jednotlivých far. měněno od místní stanicé.

Všití duchovní správu uvedených farností: zra- mené praktiky: na všech farchách vstí pravidelnou matrikovou službu, starat se o křty, smatky, pohřby, zpovídní, bohoslužby, administrativu celého vikariátu, což dnoza v době majet- kových příhřláček je vše nemělo, starat se o vy- učování náboženství na školách obecných, me-

železnici, který je v noci ve službě a v přo- stávce si zajede do kotelyni misijní stanicé aby topil v ústředním topení, kterým se vytápějí kostel na Nový rok? Pokud jsem mohl pozorovat, účast na bohoslužbách v neděli je v Děčíně velmi slusná. Va všední den bývá málo lidí v ko- stelě. Snad je to proto, že se začíná brzo v kotelě nastavit. Bylo by opravdovým dobrodřim pro přimýslové kraje zavést znovu veřejní mši avatou, jak to bylo za války a jak tomu podle hovorových svědeckých důkazů v průmyslových krajích sousedního Rakouska dosud je.

Blahodání propagace naší vlasti

Dělá jí stále ještě ve světě nový pan arcibiskup pražský. Takřka ve všech koutech Evropy nah vzpomínají s úctou a láskou. Zde několik pozdravů jeho druhů z Dachau. Slovinský farář od Gorice:

»S velkou radostí jsem četl, že se Vám do- stalo vysoké hodnosti pražského arcibiskupa. Jako Josef Fyřpříký jste se dostal ze žaláře na prostě. Ze srdce Vám přeji, aby Vám Bůh dal spoustu milost a žehnal Vám po dlouhá léta. Já jsem po svém návratu našel doma vše spáleno a zničeno. Dlouho jsem ještě musil chodit v dachovské uniformě. Jsem profesorem v ma- lem semináři v Gorici. Často vzpomínám na bratřiční, které jste nám dával v ložnici našeho bratřiční.

Rafael Premerl, farář v Sempetu u Gorice.

Italský kněz z Livorna:

»Zpráva o Vašem jmenování arcibiskupem mne velmi dojala a rozradostnila. Vzpomínám na doby prožité společně v táboře dachovském. Na Vaš přivítavou, obětavou lásku, na to, jak jste vše snáčil se slyšim usměvem. Při Vám, abřev Vám znovu avředětil velkou věčnou štěstím kněžů z Dachau jejich českoloven- ským spolubratřim. Pravě ti byli jejich nej-

KŘESŤANSTVÍ

4 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 28. LEDNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Otázka sociální dnes

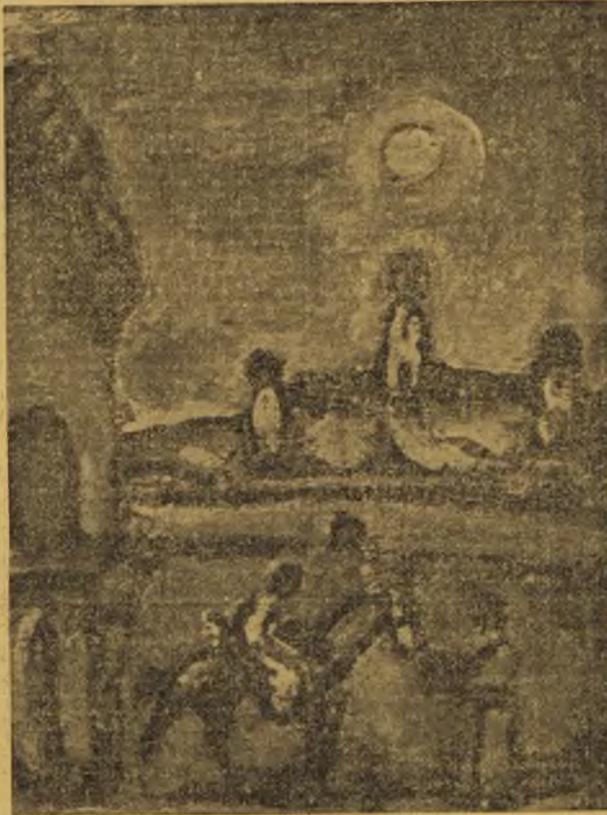
Aspoň od dob Lva XIII. a jeho encykliky Rerum novarum byli si všichni poctiví katolíci vědomi, že sociální řád, k němuž jsme pod egidou kapitalismu dospěli, nejen že není ideální, naopak, že je přímo pobuřující, někde v příkrém rozporu s duchem evangelia. Od téchlež dob vznikaly proto katolické strany, které hleděly parlamentní cestou ožen neideální stav zlepšit. Tentýž sociálně-reformní ráz byl vtisknut i u nás na veškerou práci strany lidové od té doby, kdy Msgr. Šrámek je jejím vůdcem. Byla to zkrátka protiva liberalismu, jehož přebujení bylo považováno za kořen všeho zla, za kořen těch stále hrozivějších a hrozivějších krísí hospodářských, onoho bezuzdebného shonu po surovinách, jenž pak býval také hlavním podněcovatelem válek a pod.

Je proto divné, že se najednou v Obzorech objeví úvodník, jenž velebí dobu přelomu devatenáctého a dvacátého století takřka jako zlatý věk, kdy poměrně největší počet duchovně svobodných a hmotně nezávislých jednotlivců spravoval své věci bez přítláčených zásahů státní moci, jenž zkrátka velebí liberalismus. A přece při loňských volbách, jak se zdá, zdůrazňování nesocialismu nikterak zvlášť nešlo a ve všech projevech oddanosti Msgr. Šrámkovi se vždy zdůrazňovala věrnost jeho politice sociální, která, i když se nejmenuje socialistická, přece se jistě neobejde bez velmi energického státního zasahování do hospodářství, které v tomto případě může být v naprostém souladu se směrnicemi papežskými.

Moderní industrialisace určitě pudí takřka k organizování velkých pracovních komplexů. Ty však nemohou být v nekontrolované moci jednotlivců, protože je nebezpečí, že tato moc bude zneužita. Tento závěr, jasně obsažený v encyklice „Quadragesimo anno“, plyne takřka nutně z katolických dogmat. Dědičný hřích a jeho jeden důsledek, Vergiliova »auri sacra fames«, prokletá žádostivost zlata, na jedné straně a neustálé zdůrazňování škodlivosti bohatství Kristem Pánem a jeho apoštoly na druhé straně, jsou pro to jasnými doklady.

Je jasné, že Církev hájí soukromý majetek, ale jen v té míře, pokud zajišťuje vnitřní neodvislost osobnosti lidské, v té míře, v jaké zabraňuje vměšování se cizích individuí do našeho soukromého života. nikdy však netvrdí, že toto právo soukromého majetku je neomezené, protože nevázané osobní soutěžení skončí většinou vždy vykořisťováním druhých, slabších. a nadutou pýchou silnějších, jak toho právě liberalistický kapitalismus dal mnoho a mnoho příkladů. Jedno i druhé však je proti poslání Církvě, jež musí vždycky zdůrazňovat, že všechno pozemské podléhá a má pouze ráz prostředku k cíli, a tímto cílem je stále větší a větší duchovní neodvislost každého člověka. Nelze však říci, že by bohatství, boj o jeho nabytí a jeho udržení, tuto neodvislost skutečně poskytovalo, jak o tom svědčí známá slova Páně o velbloudu procházejícím uchem jehly a příkladem největších lidí ducha všech křesťanských staletí.

Uptímný křesťan by měl tedy rozumnou socialisaci výrobních prostředků přijímat sympaticky, protože, jak se zdá, odpovídá více křesťanským představám organizace společnosti. Křesťanské řády byly přece vždy na tomto společenství

GEORGES ROUAULT

ÚTEK DO EGYPTA.

„Útek do Egypta“ a útek od křesťanské etiky

Souborná výstava obrazů francouzského malíře Georges Rouaulta v Umělecké Besedě v Praze je názorným příkladem toho, že nemusí vždy díla s náměty náboženskými, byť i zpracovaná katolickým umělcem, odpovídati křesťanské etice. Existuje jistý druh avangardních udívoatelů, zvláště toho druhu děkadentů ve výtvarném umění, kteří nemohouce nalézájí směr nahoru a přece hnáni pudivou tvůrčivostí, musí se vyjadřovat i směrem dolů. Pouhý fakt, že se vyjadřují — nějak — jest jim již sám o sobě cílem. Nezáleží na tom, jakou pověst toho, který se dívá, ani jej poletit nebo přivést k lepšímu, nýbrž jen a jen ukázat na sebe. Tedy čin. postřádníci pravé etické výše, byť i kulturně-historicky nebezvýznamný. Náboženské motivy slouží jim nikoliv k tomu, aby jim nechali prosvítat hluboké ponoreň duše do nadpřirozené stránky předmětu, jenž má být umělecky zvládnut, nýbrž jako odrazný můstek pro zvýšení krkolomnosti svého skoku do sféry osobního — často ryze smyslového — zážitku. Bylo by snad zajímavější sledovati jej pod zorným úhlem experimentální psychologie. Díla pravé křesťanské kultury musí mít za jediný cíl slávu Boha Svohožele a jako přivedení účín povznesení a pověšení pozorovatele a tím nějaké zlepšení stavu jeho duše v řádu milosti. Neodšťátek tohoto kladného působení však jen zvláště možnost pohoršení o to

větší ve svých účincích, oč vyšší a vznešenější byl předmět, který se stal terčem uměleckého zpraování. Divíme-li se na vystavované obrazy malíře Rouaulta, vidíme některé nesporně kladné hodnoty jeho díla. Je to zejména Kristus (označený v katalogu »ce), jenž hluboce dojímá čistým odhmotněním a vysokým vypětím ducha. Máme obdivovati i na Jirých jeho dílech: Předmět (sva). Podzim (17a) a j. odvahu vrazových prostředků, avšak ošklivá ukázka by vyžadovala pohledu do myšlenek autora, když jí tvořil, neboť jinak udivuje umcem, se kterým je polácano vše, co obecně by charakterisovalo scénu útěku do Egypta, jak jí známe z biblické dějepisy nebo a apokryfů. Je na místě, připomenout si začátek Summy Andělského doktora, sv. Tomáše, »Contra gentiles« (Protí pohanům), kde tak jasně prokazuje, že základem díla musí být myšlenka jeho pořadatele (architekta). A tak jako v následně uspořádané díla božím obdivujeme Toba, jenž je takto uspořádan, tak v takovém díle, jehož obrázek přinášíme, dotýká se nás pravý opak (snad s výjimkou jedině, kteří by v něm našli ozvuk svého nitra). A proto dílo toto v jeho celku nemůžeme dobře přijmout. A tak končí naše poznámka, nikoli bez povzdechu, i za výtavě je pouze jediné dílo, kterému se snad vyhovuje požadavkům křesťanské etiky. Je škoda, že redakci se nepodařilo získat jeho fotografii. Arch. Jaroslav Čermák.

budovány. Úkolem poctivého křesťana při tom pak je usilovná výchova jednotlivců, aby měli skutečně sociální citění, jak říkají moderní lidé, aby cítili svou zodpovědnost před Bohem a bratrskou lásku k bližnímu, jak říkají křesťané. V tom všem je tak široké pole sociální činnosti, že bychom měli všichni plně ruce práce, kdybychom opravdu chtěli pra-

covat a nejen, mnohdy, duchaplnicky kritisovat.

A nemusíme se ani bát dáti státu nebo jakémukoliv našemu společenství mystickou nebo metafyzickou inspiraci, ačkoliv zmíněný článek v Obzorech od toho zraňuje. Totalitární mystiky ztroskotaly velmi žalostně, protože byly zbudovány na písku. Sv. Pavel však kdesi říká: »Petra

Clémenceau, bez jehož houževnatosti by nebyla Francie vyhrála první světovou válku — takto veliký nevěrec — řekl jednou: »Kdyby křesťané jen jednou začli brát vážně svou víru, nastala by revoluce, jakou světové dějiny ještě nikdy neviděly. Pak by už to nestálo zato, dělat ještě nějaké jiné revoluce.«

„Filištinský předsudek“

U nás se teď těší velké oblibě ankety. A poctivá anketa přinese vždycky zajímavý a užitečný výsledek. Apoštolův náš mládeže (KAM) se před vánočním zaptal mladých lidí, »co soudí o významu náboženství pro lidstvo«.

Mladý profesor-komunista odpověděl ve škole před celou třídou.

»Náboženství má jistý význam pro zvýšení společenské morálky. Ale na podkladě komunismu bude její úroveň zvýšena rychleji a bezpečněji, protože se lidem odevírá možnost hřešit. Příklad: Je dvanáct práce u žlabu. Jedno z nich je bronzův žráv a okradá ostatní o žrádlo. Jedno jiné práce je napomíná: Nežer, tolik, není to mravně pán se bude zlobit. To práce na to málo dá. Napomínající práce představuje křesťana. Komunisty by to vyřezal takhle: Rozdělil by žrádlo ze žlabu do dvanácti stejných dílů do dvanácti misek a tím by zamezil žravosti jednoho prasete.«

Co na to? Třída měla pocit, že odpověď se šikovně vyhnula otázce o skutečnosti Boha. Náboženství představila jako umravňující, pohádkové strašidlo, kterému má význam, ale pro pokrokového člověka už nestačí. A pak ovšem není těžko shovívavě rytilsky ukázat na malichernost tohoto »přeludu«.

Protivníci komunismu často zaměřovali materialismus s touhou po ukolení nejnižších potřeb a vášní člověka. Enzels toto nehoráznost nazval »filištinským předsudkem proti materialismu«. To ovšem nevdá, aby stejně filišťanské praxe nemohlo být použito proti filišťanství.

»Křesťan mluví o mravnosti. Komunisty jedná o. Může pak někdo pochybovat ještě o tom, kdo z nich má pravdu? Háték je v tom, že napomínající práce představuje pouze nejdopornější kariaturu křesťana. Zneužívá historické křesťanovy zády. Je to stará pomluva obhářů lilie polní a ptačiva nebeského. Ne téh kdo mi říká Pane, Pane...«

Křesťan musí jednat. Je ovšem rozdíl mezi jedním komunisty a křesťana. Revoluce křesťanova chce zasáhnout především srdce člověka. Nevděl, že pouhou zmínou hospodářských poměrů se člověk stane lepším (to ostatně dokazuje zkušenost). Komunisty sni o ráji, jehož dosáhne, až bude bez obav, aby mu nikdo neuzrál ze žlabu.

Spravedlnost si žádá lásku. Láška si žádá spravedlnost. Znamenání lásky je kříž. »Nikdo nemá větší lásky nad tu aby dal život za své přátele. Křesťan i komunisty bojují za spravedlnost, Komunisty nenávidí, násilím. Křesťan láskou. Láška není ve slovech. Je nemilodárná ve zlu, ale je ochotna dát svůj život za třpící křivdou. To je víc než pouhá msta. Křesťan je ovšem povinen aby touto láskou zmožnil »filištinský předsudek«, že láška jen napomíná, kde je třeba vzkřítnout a jednat. Ze se smíruje se zlcm kde spravedlnost žádá boj. V. A. Bosátek.

»Vira bez skutků je mrtvá.« Tato známá slova sv. Jakuba musí neustále tanout na mysli křesťanu, jenž chce prokázat svojí duchovní převahu nad každým jiným systémem, pokoušejícím se změnit mravní řády světa. Nezapomínejme však při tom jako křesťané na to, že hlavní podstatou pravého náboženství — a je-nom křesťanství je takovým náboženstvím — může být umravňování lidí a přetváření společnosti lidské ve slušnou a spokojenou. Neříkám, že to není důležité, všimněte si toho dobře, ale není to podstatou. Je třeba přesně, filosoficky myslit, jinak budeme stále upadat do josefinského užitékřtů. Hlavní podstatou náboženství je naše uvolení u Kristu pro nadpřirozený život a Bohem. Bůh miluje a člověk má milovat a poslouchat, volat »Ecce adsum!« Slyším, Pane! jako Samuel, neb se ptát: »Pane, co chceš, abych šel?« jako Šavel na cestě do Damasku.

Každé takové zkomínání, zda má náboženství smysl pro moderní dobu, nebo dokonce, co může dát Kristus evropskému člověku a pod, je protidůvěrná domyšlivost právě toho evropského člověka, z kterého Kristus udělal všechno, co je a kterého jeho vlastní »kultura« bez Krista přivedla již dvakrát; na pokraj propasti, který ještě dnes chodí v bílé a hadrech pro tu svojí »kulturnost«, a který ještě pořád nechce uznat pravou velikost Boží, nechce uznat, že čím nešťastnější a nešťastnější se před Bohem sklání, tím větší a šťastnější bude sám, podle všeho platných slov: »Hledá« se nejrpe krádežloubí Boží a spravedlnost jeho a ostatní vám bude přidáno.« ak.

autem erat Christus, »Tou skálou byl Kristus.« — Na skále Kristově možno zbudovat mystickou inspiraci společenství národního a lidského. Učení o mystickém Těle Kristově, s nímž se tolikrát setkáváme u sv. Pavla a u církevních Otců, je dnes u mladých katolických generací velmi životné, protože se jim dá překrásně sloučit jak každá oprávněná svoboda, tak nejvyšší vypětí úsilí sociálního, protože podle něho i v nejnepatřnějším členu křesťanského společenství žije Kristus a stojí to proto zato, zajistiti mu skutečně důstojné životní podmínky, stojí to zato, protože o každém platí Kristova slova: »Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili.« ak.

Dvoji výročí

18. leden 1871 — založena Bismarckova německá říše — tjž den 18. ledna, je památkou kdy byl zbudován v Římě stolec Petru, kdy sv. Petr přišel do Říma.

V těchto dnech slaví církev svátek Sloce sv. Petra v Římě. Datum tohoto svátku není bez zajímavosti — je to jedna z oněch dvou okolností, které nutili k používání zamyšlení. Náhodou ovšem náhodou Copak existuje něco jiného? — Tedy osmnáctý leden, kdy se slavuje zasedání galiejského rybáře na římském stole, který tehdy byl základem židovské říše, je schůzka římské chudiny je také jiným výročím. Osmnáctého ledna roku 1701 v nynějším Kalifornii hradech, tehdejšího Králové, bylo korunováni první králem pruského Fridrich I. nepřijal ovšem korunu z rukou duchovenstva; jako protestant; ská církevní vrchnost nasadil si jí sám, z vlastní svrchovanosti. „Aus eigenem Rechte, z vlastní práva, jak řekl Ludendorff při neclitěném puči 1923. Téměř formou odpovídá témuž Co bylo království pruské? Ozemí, které nejrve věro- lomný duchovní rytíř Albrecht Braniborský odcizil církevní državě, a které jeho potomek se stýnul věnoval: oddělil silně podřízenosti, katolické koruně Polské. Jakými prostředky království pruské rostlo dále, vi každý. Suum cuique — rapit. Každému svoje — bere se doplněno jeho erbovní heslo. V roce 1871 tedy úspěchy tohoto magnam latrocinium (svatý Augustin nazývá „velkým lotrovstvím“ říše založené na bezpráví) byly vyvrcholeny. V roce 1868 byly poraženy nejen katolické státy německé a s nimi tradice křesťanského středověku, nýbrž i opravdové křesťanství vůbec; protestant, chrabro slapy král Jiří hanoverský, prohlásil, že „jako křesťan se nemůže podřídit prusickému diktátu a raději žel do vyhnanství. Po Římě Králové tedy následoval předpad Francie — čítie u Bloy „Křivý noz“ čím byl tento vpád barbarů do Itálie změň. A tak tedy stave svou vystředěnou botou na ardu Francie vybral výročí první lékorunovavce, aby si oslovil nový titul, jeho nepřátelí. Přijal název císařský — název, který od dob Konstantina a Karla Velikého papežové s toliko vyhrazdali, ale také s tkzovou vlností dávali povoláním ob- hřádkům sv. Círky, pro který si náš Otec vlasti žel do Zlatého Říma. Ve znesvěceném síle prvoro- zencem sv. Círky byla zřízena nová Německá říše a prvotním ústředím se rozlihalo řícho, kte- rák ted už neml třeba papežského svolení, aby vzniklo nové „protestantské císařství“. A když ještě Bismarck za španělské občanské války svou interníci zmožňoval návrat katolického ržimu v tradiční bítie Círky, a zato se spojil se sa- volskyými lupiči církevního státu, neměla ani- kieřkáni propaganda dost frází, aby oslavila převahu holenzollerského trůnu nad stolecem sv. Petra. Jak ráma kradená koruna téď pášie jak se v Trojskopu slunil „česab, bůh německý“ (podle Dánilina) na vrcholku moci, obklopen oca- sem ponatými králi, knížaty, jak šlifel doů na „dekadentní katolické národy“ na trouchní věřící zbývky jejich politické tradice, na bezmoc- něho starce ve Valkách. Lítá tu situací před světovou válkou druhý věnoční řám. „Přistou- píjí králové zeměti, a knížata sešla se v jedno; proti Hospodinu a proti pomazanému jeho. Zlá- mejme pania jejich: a shodme se sebe jho Jer- jich“ — Tak se tehdy psalo o úspěších Pruska a jeho osvočení proti katolické tradici a jejím představitelům. „Který brdili na nebesích, vy- smějí se jim: a Hospodin se jim bude posmívat. Takéť promluví na ně ve hněvu svém: a z uzi- vosti své ve zmatek je uvede.“ Což se tedy prus- ké monarchii před časev stalo. Nyní přihledně- me na druhé století. Slaven 18. ledna, na katolicko- u Círku, a poslechněte si o tom věnoční očištlou. „K Světovi však pravil: upozorňuje nás tu sv. Pavel: „Trnů tvů, Bofe na věky věků: žezlo spravedlnosti, žezlo králování tvého. Milo- val jsi právo a nenáviděl jsi bezpráví; proto no- mazal tě Bůh. Bůh tvů, ojelem radostným nad soudnými tvé A: Na počátku tvj, Hospodine, rámi jsi stvůřil: a dílo rukou tvých je obličje. Oni přejou tvj ale zřádně: a všichni jako obklev zvěsti: a jako obal je vymění, a vyměníšni budou: ty však sám jsi týž, a let tvých nebude konce.“

Jindřich Stěda.

Dosah arcipastýřského hesla

Bude, myslím, dobře dosti dlouho přimí- nati, že je nutno zavědět definitivní nábožen- ské, duchovní a církevní poměry, a to iak v našich myslích, tak i v plánech, podnicích a čin- nostech a jejich iakost bude pravděpodobně taková, jaké budou jejich zaslady. Jedním z vrchních základních kamenů musí být i teoretický i praktický heslo nového arcipastýře, které by se směl, iak tomu bude, možho stát ien na ně- jakou dobu okrajovým slovem, a zkrátit během času účinností. Avšak ieme, Bohu díky, v době, kdy okrajová slova přestávají a život nás nutí brát a konati vše doopravdy.

Víme, že heslo pražského arcipastýře jest: Eucharistie a práce. Má-li být opravdu účinným heslem, musíme je brát iako pravidlo a miru svých úmyslů i činnosti, iak jen možno. A opravdu v něm nalezneme zákon, který by měl být základním zákonem všeho nábožen- ského dění.

Eucharistie zdůrazňuje především, že vlastním smyslem a důvodem veškeré činnosti a úmyslů, jest jedině Bůh, Kristus a sice ve své konkrétní a nám neblížící přítomnosti, v Ne- světější svátosti. Nikoliv tedy přestřel, vítězství nad odpůrci, moc a množství, vliv ani úroveň umělecká nebo kulturní, nýbrž v posledním číli iako vůdci zákon jedině Kristus. Uvzame však, že Eucharistie jest pro nás ohliskem a ústřední skutečností neuvěřitelně božských tajemství: troj- jedný Bůh, plodící od věčnosti do věčnosti své- božského Syna v Duchu svatém, vložil do Eucharistie nejdokonalější podobnost tohoto tajemného vlníhoží života Božího, neboť v ní jest nám tato věčná skutečnost neblíže přítom- na. V Eucharistii jest zrostl všech svátostí, v ní jest zplňována oběť na kříži. Skrze Eucharistii se rodí a roste Církev. Eucharistie jest nehlušším solemním lásky mezi křesťany. Proto, iel-li Eucharistie důvodem a smyslem našich úmyslů a činností, pak máme v jednom přede- mětí souhrn všech neuvěřitelných důvodů.

Avšak Eucharistie se také zdůrazňuje, že prvním a vlastním základem náboženského čin- nosti musí být iel duchovní stránka, že nesmí převládáti žádný zemský úmysl, nýbrž především duchovní cíle, veškerého mravního snažení. To může být iakto důrazným momentem všem, kteří jsou v náboženském čin- nosti stáhou k vnějším podnikům a svádě- ní touhou po pouze nebo především vnějším úspěchu.

Eucharistie jest neuvěřitelně nadpřirozená a skutečnost mezi námi. Není to zase stáhou přítomnost, že se musíme opíraty ve svých ná- děích a snahách i práci o nadpřirozenou pomoc modlitby a milosti, iakoz i síly plynoucí ze své sv. a sv. příměnosti?

Eucharistie jest čistě katolickým předmětem víry, přímo vlastním znamením čistého katolictví. Má-li tedy která osobnost nebo kterákoliv činnost Eucharistii za svůj první a vůdčí čli, má také iel katolický char- akter, úmysl, zásady i postup. Avšak neopak:

„Dobrořeč světle i tma Pánu...“

Svojím na náměstí a čekám na elektriku. Na náměstí mnohokrát přejmenovaném, jako mnoho jiných ulic a náměstí pražských. Když mi říká Murov, Němci je nazvali Říšské a teď mu říkají praží Vinohradské. Doufají asi, že bude tak zapříležitěti před možnými budoucími přejmenováními. Je trmavý lednový večer v zimního času. Náměstí je kolletem ozářené, už se podá- řilo překonat ponuchy proudu. Jen v čele toho náměstí, v jeho ose je iakový velký temný bal- van. Chrám sv. Ludmily. Je celý iakový zmlklý, ztemnělý. I se svými dvěma věžmi, které domi- nují celou osu ulice až na Karlovu náměstí, snad až k Vitavě. Proč jsou ty dvě věže tak temné? Světlo je prvním darem, jež tvořivost dostalo z Božích rukou Světlo je jedním z nejkrásnějších symbolů Slova, jež se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Brzy nám o tom budou vyprávět ho- řící svíčky — hromníčky. Proč tedy všecko to

umělé světlo jež člověk neukradl z Olympu, jako mytický Prometheus, nýbrž které vynalezl úskrova Božího světla, které září v rozumu na- šem, proč slouží pouze modlím? Proč je nástro- jem všech možných reklam, proč osvětluje mar- notraťe tolik různých chrámů říchů? Proč by nemohlo na portálu sv. Ludmily zazářit i podobě kříže? Reknete, že je to pouhá vniklost? Ale což nezaráží veskeren náš duševní život i vnějš- kovost? Není nic v myslí, co nebylo dříve něja- kým způsobem ve smyslech — nebo přenesl je čeno: co nebylo uvedeno do chodu nějakým podnětem ze smyslu. Zdá by tedy nebylo možno dušera, že kříž svítící z portálu sv. Ludmily za večera do pražských ulic bude pro mnohou duši začátkem kázání o tomto znamení spásy, že tyto světelné paprsky ve formě kříže mohou lechko přivést až do chrámu samotného, tam ke svato- stánku k oltáři, na němž blye živé Srdece, které na kříži za nás vykřikovalo?

Když mu bylo 7 a 70 let...

Býlo iijž zde psáno o admiráloví, který se stal karmelitánem a ochotně poslouchl vzlást v dohát věku. Není to však jediný ziov v naší světle a stínu, iakov „sladká a drhábá“ oprav- du je.

Loňský novosvěvec Francou du Plessis de Grenadan napsal mi skautský roztořilou po- známku: „Pater, přiláďte na adventní květem- bravou sobotu vložit také svou ruku na mého dědu, až nás „Těchce“ je také při naší ra- dosti.“ A tak, s Bohem, hlubně a zaměřeně Pa- řilí, ledeme k trapištlou do Bellefontaine...

Tož ten děda má 77 let, před 7 lety pochoval svou vzácnou, opravdu vzácnou ženu... pak novička u trapištlou pod fohol svatého Ote- Beneďika, studium bohoslouvi a nyní za asistence vuuka-kněze sám přijímá jho Kristova svátost- něho sluzebnictví. A není to děda tak obvyčej- ný profesor civilního práva, plukovník generálního štábu, děkan fakulty v Angers, na konec prostě Otec Jáchym. Tak prostě iak v Saut-André v Belati Ote Celestin, osobní přítel presidenta Dr Beneďe, kdysi člnský ministrský předseda, Stařičká sluzka, jež ve službách rodu du Plessis ztrávila 30 let, s plátcem, až se jí brada třetelata, si mně posízelovala: „Vážnosto, a já te- žž panu plukovníkovi musím — musím, proto- že to nafidil — říkat: Otče Jáchymče!“

A co se tam stálo vlivy vybrané společnosti? Plynč 41 let slávy v čele angerského vysokého učení a iak k frakčím se polily barevné hův akademických hodnostů? Žil už za přírodní vědy rudý za filosofii, říkavý za práva. A upros- třed té světské slávy při litaních v prostě 16-

Odpověď matky

Jak už to u nás bývá: napřed nic, pak se přeneseno vážně slovo z neuvěřitelných míst, pak se tobo slova chozí dohodu: písaři, křesť v něm většinou vidí jen vlněné thema, rozsmělní slovo v heslo a frází, zavlaží jim noviny, thema v- řepalí — a zase nic. Obávám se, že je to před- pad věčné otázky potomstva národa, kterou tisk traktuje iako t. z. populační politiku. Přehlá- dne-li záplavu článků, které o této otázce byla napsána od presidenta věnočního projevu, nemůžeme být spokojeni.

Ponecháme-li stranou psaní plynčké a čistě vydělečné můžeme rozdílné články na dvě skup- liny: ty, které vidí v otázce potomstva ien sko- pilém hospodářský a dovedou požadavek četné rodiny odvodnit ien zájmem hospodářským a na druhé straně menší počet článků, které tuto otázku pokládají za otázku především mravní. Promítá se tu zcela přesně otázka světového ná- zoru, který překlenuje i rozlišidelní politické.

Poslyšte tedy, ženy, a zvláště vy, které už máte aspoň jedno dítě a víte, co to znamená, pošlyte, z iakého důvodu máte přivádět děti na svět a obětovat svůj život životu budoucimu: „... musíme přesně zlíst, kolik v zádučním rozvoji našeho hospodářského života budeme potřebovat pracovníků, kolik matek bude musit- ty pracovníky přivést na svět a kolik tedy při- daném počtu matek budeme od každé matky žádat děti.“ (Univ. prof. Machočka v čl. „Bude- me plánovat populaci“ ve Svob. zřítku.) Prav- děpodobná potřeba pracovníků sil za dvacet let má v. matky, byti vidíte, kolik matek při- vést na svět děti, tvorí s nesmrtelnou duší. A to není moudrost dialektického materialisty, nýbrž jen materialistů idealistického.

Je ovšem těžké pro člověka, který vidí v tom- to světě lediny a definitivní domov, aby nachá- zel pro své činy iue divový než hospodářské a morské. Ale rozumný člověk přece potře- buje pro své jednání dostatečný důvod, že ano? Či snad jsi, matko, iestě tak divně vychována, či ti hospodářský důvod nestačí? Prosim, i tak- ovým můžeme posloužit odvodněním lépo vyňoženým, důvodem mravním. Viz, jak již naše mravní formulace: „Stejnou mravní pov- linností máš iest, abychom tento ubívek pra- covních sil nahradili. Každý z nás má z toho plynoucí závazek k vlastnímu národu — záva- zek, který plvne z našeho nového socialisti- ckého vedení státu.“ (V. Kluzák v čl. „Aspoň tři děti v Dnešku.“) Nestáti ti ani mravní závazek, který plvne z nového socialistického vedení státu? Běda — co pak? Pak už asi nezbu- de uvolnit na prozrač populaci aspoň iakovou částku, iakovú isme obětovat na propaži hor- podářské dvoletky. Čili — iak řekl Jiří Zhor — půdeme na čpa s bubnem.

Je ovšem pravda, že stát potřebova pracovníky, a budeme se iistě všichni radovat, když nás bude co nevíce, neboť věříme v dobré poslání svého národa. Ale ien, prosím vás, neřeknete budoucí matkám, že v jejich dětech vidíte jen budoucí pracovníky, a že je chcete plánovat? Matka až vědčí či nevědí — přilíží čti, že její dítě je vic než potenciální pracovní síla, že je to člověk s celou propaní tajemství, které jsou pod tímto slovem skrývá. Mluví také někdy s matkami a zetepte se iich, tak se k takovým- to stanoviskům stavějí. Odpovím za ně: jsou sklíčený a uzařev vaší brubostí, jsou roztr- řeny tím, že se mizulete na producenty výro- bních sil a na vhodný objekt stádové prona- gandy. A proto neobhrněte touto radou, ne- chete-li věci iestě více jomkati: mltice, dokud se neaučíte mluvit řečí jeknější!

Dagmar Jechová.

* Příjmu hodně mladší děve jako stubeb, do dom. s 1. děkem do Prahy, znalou věk. dom. prac. Žn. „Ml. manželé“ tel. 61-71.

Je Brněnskému infektologickému ústavu, 23. r. Hořákům oznámení a čestným úřadem, katolické učitel- nebo pod pov. Žn. „Zapadli vlastenci“ IKA - 53. do adm. t. l.

* Oficiální společenství hl. Libeň 167 - IKA - 58.

* Zjednotá katolické lovarčiny v Praze I. Anenské ná- 3. oznámují svým přítelům a návštěvníkům ústředních věnočnic, že v ústředí, že tyto opět za- běháme dne 26. ledna s 2. únoru 1947 ve svém pověm náte. Začátek v 13 hod.

si do klekátko uložil každý „na památku“ do německé důstojnické čepice.

Tohle náš Otec Jáchym nevypravoval sou- lise, to isme z něho slovo za slovo musili nálež iako restaplet holoubkové při výslechu. Trapištlou jsou uzkažněni mltičivostí.

Dobře si vybral Otec Jáchym. Pater,

Stále teče krev...

(Z neklidné Indočíny)

Indočínský časopis „Le Populaire“ přinesl tuto zprávu:

V Bac-Lieu byla nemocnic; bezké nemocnic, ve které dvě sestry z kongregace Boží Prozře- telnosti po léta účetovaly Anamitu. Jedna se jmenovala Benedikta a byla Belgičanka, druhá Emilie a byla z Voges.

Pak přišli v Indočíně k moji povstání, a ni- mlté mají až dosud Francouzů těžkou prád. Vy- hnali sestry z nemocnic. Důvod: jsou to Evro- panky, tedy nepřátelky.

6. ledna 1946 se sebrali a odvedli na fermu jednoho francouzského kolonisty, kde je zavřeli na půdu. Tam bylo ještě jiných osm francouz- ských žen. Nově přichozí sestry se staly zléstka- kmi a posilovatelkami ostatních žen.

3. února le noví paní nacpali věchny do ná- kladního auta a vezli je celý den bez jídla do Ji- nějšího stanoviště, kde je zase zavřeli na půdu. Při všech těchto čestách sledoval sestry mladý Anamita student na prázdničném, jenž se jim snažil poháhat. Bvl za to také zatčen a hrozil mu smrti za to, že se zajímá o Evropany a pomáhá jim. Mladý student se hájil takto:

„Nezapomněte, pánové, že tyto sestry jsou heholicne (religieuses; zasvěcené Bohu). Opustily

Poslední Večeře Leonarda da Vinci

Podle zpráv z Milána je třeba Večeří Páně od Leonarda da Vinci považovat definitivně za ztracenou, protože nezápas a dělá na ní kladol od doby, kdy byly bombardovány zničený tři stěny sálu, ve kterém se nalézá. Je to trapná zpráva, ačkoli toto mistrovské dílo bylo již dávno pouze „stínem stínu“. Bylo již asi r. 1409 malováno na vlhkou stěnu jižní dominikánského kláštera. Leonard používal při tom špatných barev a zkoušel nový technický způsob tím, že do fresky mísl olej.

Tato malba, „jž po staletí velmi zkažená, byla pak restaurována, ale znalci prohlašovali, že „nezápas Leonarda v díle špinavém, přemalovávaném, znetvořeném podle libosti jak časem, tak lidmi.

Nyní bude tedy možno poznat slavnou Večeří Páně jen z koplí, z nichž nejmladší je v Louvru. Skladba tohoto obrazu je podivuhodná. Apoštolové jsou na ní rozděleni vždy po třech ve čtyřech skupinách. K správnému pochopení jejich gesta údivu a rozhořčení je třeba si vzpomenouti, že obraz nepředstavuje ustanovení Nejsvětější Svátosti, nýbrž okamžik po tom, kdy Ježíš pronášel slova: „Jeden z vás mne zradí“, a dojem, kterým toto prohlášení působilo na jednotlivé apoštoly: Překvapení, rozhořčení, bolest, protest. Diskutují, gestikulují, je velké vzrušení, scéna v pohybu, ačkoli na celku je rozlit klid, působící monumentálně. Podivuhodné jsou vyjádřeny různé povahy a jednotlivosti výrazu tváří.

Nejkrásnější, co zbývá z „Poslední Večeře“, je podivuhodný náčrt pro hlavu Kristovu, náčrt barevný, také již zaslý, jenž se nachází v muzeu Erera v Miláně. Je to přípravná studie Leonardova, jenž se cítil neohoděn k vytvoření hlavy Spasitelovy, o němž napsal: „Čím více ho kdo zná, tím více ho miluje: jak možno zachytit v lidských tázích nadlidskou čistotu?“

Není to ještě Kristus z okamžiku ustanovení Eucharistie, Kristus, vyzračující světlo, pravdivý — jak jej viděla Katerína Emmerichová — pravdivý proto, že se dal, že přišel od chleba života: je to Kristus rozbolesněný při myšlenkách na zradu jednoho ze dvanácti, jednoho z těch, které si byl vyvolil.

„Gesto jeho rukou a jeho rvy jež jsou neobolestnější výčitkou naší lidské neohodnosti, znamenají, že Moudrost, protože chápe všechno a ví všechno, odpouští také všechno.“ Ano, Leonardův Ježíš je Ježíš milosrdný a něžný.

Proto je tedy Poslední Večeře světovou slávou. Jeden ilustrovaný časopis americký přinesl nedávno fotografii živého obrazu, to znamená skupiny, kterou velice přesně podle tohoto veltidla utvořili mladí američtí muzeové.

A dílněk ve francouzském La Croix, z něhož jsou tyto řádky vzaty, koment přáním, aby i francouzská mládež se pokusila o výtvorné zpřiměnění této scény, jež patří k nejpovětšším okamžikům člověčenstva. My pak připomínáme tímto možnou mládež české.

FILM

Učte své děti bránit se.

Dostal jsem dopis se žádostí, aby se postaral někdo z filmového úřadu katolické akce o zamítnutí jistého filmu jako školního. Jisté se musí katolická veřejnost starat o ochranu svých dětí před škodlivými a protináboženskými vlivy, ale daleko bezpečnější cesta je učít naše děti stavět se kriticky k filmu.

Vypravuje se ze života Budhy je jeho rodiče mu chtěli uchovat štěstí a proto písmě nakázali služebnictvu aby bedlivým dozorem zabránili dítěti vidět starce zbrbláka, nemocného a smrt, ale neodvažovali se jim to. A dítě přišlo smrtelně, když po prve ušlo toto hrozné rubý lidského života.

Podobně jednájí někteří katolíti rodiče, kteří sebevědomě tvrdí, že si své dítě ochrání, že je nepustí do špatné společnosti atd. Učení katolické morálky ovšem stanoví, že vychlévávání blízké příležitosti ke hříchu je již samo hříchem. Ale jsou také příležitosti ke hříchu morálně nevynutitelné. Mezi ně patří u dětí někdy i návštěva filmu.

V takových případech bych nikdy nespolehal na dítě které dosud nechtělo, protože nemohlo, ale na takové, které se dovedlo ohradit a nechťelo. Film přímo svádí celým svým rázům a prostředím, aby se mu člověk podal a zahrnul všechny své soudné schopnosti, nechal se unášet

Z domova a z ciziny

Přelázké Studium catholicum? Katolíci v Plzni dlouho bolestně požadovali nějakého střediska pro náboženské vzdělání a spolehlivou orientaci v časových otázkách. Konečně se podařila dobrá věc. V přednáškovém sále Průmyslového muzea se pořádají čtrnáctidenní přednášky, jež budí stále živější zájem inteligence a mládeže studující i pracující. O program večera se obyčejně dělí tři přednášky z řady lákavých a mladých kněží. Tak na př. hovořil tu vynikající češtinář prof. V. Slačák o knize, prof. Ing. Brandtner na thema „Duch a hmota“ z hlediska chemie. P. Dulka mluvil o tomto předmětu z hlediska bohovědy. P. Velíšek vykládá soustavně evangelium sv. Matouše. Nadešly mladý franťákský P. Remigius se zavděčí vždy svým živým slovem v kapitolách „Z duchovního života“. Přednášky jsou určeny především konvertitům, ale svou úrovní přitahují stále nové posluchače. Ústát se blíž k dvěma stům. Byli by jisté vítání i další spolunarovníci a hosté z jiných měst. Sestry Apolostolů sv. Františka, které se o novou instituci obtavě starají po technické stránce a mají velkou zásluhu o její vznik, se znovu osvědčují neúnavnou člostí. Škoda, že tyto večery v muzeu nemají vsouid vlastního názvu.

Boj o svobodu. Bez svobody není život lidským životem a nemá smysl. Bez svobody, jež je v základě účtu k druhému, kdežto znásilňování svobody není nic jiného než sobectví, z něhož vzniká pak všechno otroctví a všechno zlo na světě vůbec. Proto je sympatický dlouhý a trpělivý boj Ferdinanda Peroutky za svobodu u nás. Peroutka mnohokrát zdůrazňuje, že se při něm spoléhá na vrozené takřka české vlastnosti, které nesnesou balamucení, vlastnosti, které nedovedou se sebe setít ani příslušníci komunistické strany. Každý, kdo není rozemým pesimistou, kdo má trochu důvěry v člověka, musí souhlasit, i když iei to stojí mnohdy velmi mnoho sebezapírání a vyžaduje to mnoho trpělivosti. Čtete na příklad v Rudém právu o posledním dnu líčení proti Stříbrnému. Sympatizovat s ním nemůžete, protože je symbolem vši té fašistické bezcharakternosti a nemravnosti, která v 1945 tak strašně skončila. Ale vyslechout jeho obhajobu, což jeho obháje, je přece základním požadavkem každého spravedlivého soudu. Proto tedy to vaše Rudé právo tak úzkostlivě umlčí? Jak možno potom mít důvěru v soudnictví a spravedlnost, kdyby byla jen v rukou lidí jejich ráže? A co by bylo z kultury, kdyby byl všech ten šk v rukou stran? Jak tedy proti? Poctivou trpělivou prací. Úzkostlivým vyhýbáním se oním chybám, které druhým vytkáme. Neumlcovat vlastní odůvěru a poctivě, skutečně poctivě se vrovnat s každou jejich námitkou. Neokporovat domněnky a odůvěry, které buď vůbec nejsou k věci, nebo se nedají dokázat. Tedy co možná nejméně falešného pathosu a demagogie. Pak se půjde sice pomaleji, ale půjde se jistěji. Držet se věci. Bude viděcky dost lidí, kteří nemají dobré vůle, kteří se tedy nemohou držet věci, protože by neobstáli. Ten, kdo však na své svědomí může si říci, že mu ide skutečně ten o pravdu, má věcnými důvody o tuto pravdu boiovat. Má dokázat iasně, proč ta nebo ona politika toho nebo onoho katolického člověka je nesprávná a ne si usnadňovat práci tím, že o něm třeba řekneme, že je zednář, nebo o jiném, ať katolickém či nekatoickém, že je třeba paralytík. Ústí neposvěcení prostředky a v politice a osmle příkazání, proti němuž se můžeme prohodit tím těžším hříchem, čím větší a tím nedokázanejší obvinění proti němu proneseme, platí i ve veřejném životě i vůči veřejně činným lidem.

Psychologické náhledy. Nevím, podle jakých zákonů prohlásily Spojené státy druhou světovou

fantasi a barvami. I dítě potřebuje vědět, že film nechce jen bavit, ale že je v něm skryta úmyslná tendence proti které se musí člověk někdy bránit. Dr. Lidový (zástupce USA na filmové radě v Římě) zdůrazňoval přímo nutnost užít již této „kritikovat film v Americe je to zvlášť nutné, neboť tam místo přírodopisných, zeměpisných a dějepisných kabinetů mohlo by se spíše mluvit o filmových kabinetech. Do školy se uvádí i zábavný film a je to vhodná příležitost pro katolické vychovatele, učít děti ovládnouti dojem

III let práce pro Unii

V okruhu společných modliteb celého katolického světa, „aby všichni jedno byli“, pohledme na také jeden úsek práce, širší veřejnosti snad méně známé. Je to dílo, které vyvolal v Římě ctih. Vincenc Pallotti.

V r. 1622 založil papež Řehoř VIII. instituci pro šíření víry, zvanou Propaganda fidei. Papež Urban VIII. zřídil při ní kněžský seminář, v němž studují mladí lidé všech možných národů, hlavně orientálních, a připravují se na kněžské poslání mezi svými domorodými bratry. Spoluutělem tohoto semináře byl po léta ctih. V. Pallotti. Tento vzácný člověk, který byl označován za „nejzobnějšího kněze Říma“, vidal často překrásné obrazy plné hluboké symboliky, liturgie teckokatolické, staroslovanské, arménské, maronitské a j. Zvláště obdivoval jejich velkostat a vroucnost při svátých výročních, Epifanie, nás svátek Tři Králi, byl středem jeho myšlenek. Uvažoval: Může přišli podle Písma z dálekých krajů východních. Neměl by tento den patřit Východu? Přivolať tedy nejprve z vlastního popudu na tento svátek Bogozevení — jak jej nazývá východní církev — Orientálce do chrámu Propagandy, aby zde každý svým způsobem a podle vlastní liturgie sloužil tichou a mluvící se úmyslem za sjednocení křesťanů ve víře. Římány pouťaly tyto svérázné bohoslužby, horlivost Pallottiho rychle chápál jejich hlubší význam a tak se stalo, že časem po celou oktávu Zjevení Páně chválivají a uctívají mnohé národy

válku teprve teď za skončenou. Stalo se tak na pergamenu se slavností státní pečeti a podpis prezidentla Trumania a mezitím odstoupivšího ministra Byrnes dne 31. prosince léta našeho Pána (tj.čta Páně) devatenáctistého čtyřicátého šestého a leta cezárističtí Spojených států stého sedmdesátého. V těch datech je ta podivuhodná psychologie anglosaských národů. Co oni také předělali za všelijaké revoluce, jak samy zrevolučovaly svou vědu a techniku světa, a přece jak ipl při tom na starých křesťanských tradicích. Když to tak člověk srovná s komediantstvem na př. Mussoliniho, s občanskou válkou ve Španělsku s celým hitlerovským nacismem, a různými rymějšími poměry na Balkáně, povzdechne si, že by si snad své odpočinul, kdyby v něm bylo ještě více anglosaského vlivu.

Protikladné úsudky a protikladná gmeta. Ve studii o současném katolickém tisku polském, jež vyšla v La Croix, je mimo jiné řeč o polské revui „Dziś i jutro“ (Dnešek i zítek). Je to týdeník s velmi pokrokovými názory sociálními. Jedni prý mají zást, že to je jakýs trojský kůň, kterého se vládě podáloťo pšovavat do katolických řad, kdežto zase marxistické revue Kuznica (Kovářna) její nazývá „fašistickým orgánem, jenž by neměl v dnešním Polsku existovat“. I my se tak přibližně setkáváme se stejně protilehlými úsudky. Podle Kostnických jisker jsme skryšil klerofašismu, protože prý jsme vyslovili své hluboké sympatie s arcibiskupem Stepcinem, kdežto některým katolíkům se také zdáme příliš vládní, nřlíbí se jim naše debaty mezi vlastními lidmi, prý vice Božího klidu a počtu jistoty a radostnosti bychom měli projevovat. Myslíme, že sotva kdo více zdůrazňuje onu jistotu víry než my. Nějakým sentimentálním „skouzeným“ protukem, přinášejícím „ar“ ovšem nebudeme a ani být nechceme a Boží klid také není třeba zamešovat za susedský klid podle receptu „Bratři, chvalme se!“

„Lidová demotracie“ přinesla před několika dnů zprávu, že se nějaký mladý člověk pokusil o sebevraždu v chrámě sv. Petra v Římě. Byl prý pak dopraven do nemocnice, kde žádal o rozhořčení, ale klerus přý nemocil prý se neidříve dožal nadřízených církevních hodnostářů, než vzhovl jeho přání. Zpráva takto formulovaná pochází patrně od nějaké hláskové kanceláře, možná americké, proto je velmi nepravděpodobná. Sebevražda je hřích, i pokus o ni, to je jasné každému katolíku. Každý hřích — tedy i sebevražda a pokus o ni — je odpustitelný, když ho udělně, účinně, nřrně litujeme a když se z něho vzrnáme. Může se stát, že vzrání je nemožné: není snad zvodníkna, nebo tuc, kdo pokání potřebuje, nemůže třeba vůbec mluvit. V takovém případě přestává závažnost vzrání. Není však nikdy žádného pokání bez oně vnřtní, upřímně, účinně lítosti. Od té nemůže hlíšnicka osobodit nikdo: ani Pán Bůh sám mu bez ní nemůže odpustit. Nikdo a nic mu však v ni také nemůže překážet, jen jeho vlastní vnřtní zavřetost. Kóvkoly tedy jakýmkoli hlíšnická žádá o rozhořčení a projevuje tuto upřímnou, nřrněnou lítost, vždy rozhořčení dostane, tím spíše pak, ie-ii v nebezpečí smrti, iako na př. tento mladý člověk bo pokusu o sebevraždu. Nemí tedy pravděpodobně, že by se kněžstvo v nemocnici terdy dotazovalo na nadřízených církevních hodnostářů. — Když už jsme ovšem u této lekce z katechismu, dodejme ještě, že ona účinná lítost zahrnuje v sobě také předsevztí, že sám svůj život skutečně do pořádku, aby byl v souladu s příkazními Božími, že napravím své různé nenořádky z minulá, pokud se napravít dají, že vrátím to, k čemu jsem nějak nepoctivě přišel, že dám do pořádku své manželství podle zákonů Církve, leštěže jim neodovládá a t. pod.

filmu a ne mu slepě podléhat, t. j. kritizovat ho. U nás by to byl úkol podlé. Nestěžíjí si často že dopovíjadí děti nemají u nich státi, že jsou stáde z domova prý? A co říkali terdání, vykládá ilim profesor náboženství o jednom kládu nešťálního kládu, že si mohou vyjít společně s rodiči? — „To by byla votrava.“

Myšlím, že je to pomohlo oběma stranám, kdyby si celá rodina zašla v neděli do biografu a cestou zpátky nebo doma ve formě rozhovoru probral klady a záporý viděného filmu. J. G.

svým vlastním jazykem a sobě vlastní liturgií Otce na nebesích. Před obady býva promluva v příslušném jazyku. Zvláště velkolepá a od této doby trvalé byly tyto pooboznosti u příležitosti Vatikánského koncilu, jenž se konal roku 1870 v Římě. Tehdy kázalo pět 20 biskupů skoro ve všech řečech civilizačenského světa. Jaký to monumentální obraz univerzálnosti církve.

Avšak P. Pallotti nezostal jenom při tomto zevnějším a liturgickém „sjednocení“. Šel dále. Sledoval myšlenku mslání, obnovu křesťanského života na podkladě liturgického, vyzvedal církevní umění, zpěv a účtu k cízi řeči. Jeho smaha a skoro celoživotní úsilí nezestalo bez následovníků. Vznikla kongregace, ježž členové Pallotti, šíři svůj odkaz všude zakladatele po celém světě. Tak již r. 1913 působí v Americe P. Jan Vogel, který získal biskupa a kněze východního obřadu a mohl tak naplnit oktávu Zjevení Páně sedmi různými orientálními obřady.

U nás začal Pallotti působit i v tomto aměru minulý rok a to v Handlově na Slovensku, kde má vlastní kostel zasvěcený Kristu „ Dobrému Pastýři“.

Jeho duchovní správce je P. Anton Hanovský, rodem Slovák, který nám zaslal milý dopis, z něhož poznáváme, kolik to možných způsobů k cízi, který vytkl Dobrý Pastýř větu: „Mám ještě jiné ovce, jež nejsou z tohoto ovčince; i ty ješť musím přivést a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“ (Jan 10, 16.)

Pořad slavností čtyřicátého výročí ČLA

- Pátek, 24. ledna:
- 16,30 Sliby nových členů ve Svatováclavské kapi na Hradě pražském; pak společná adorace / léze kapi.
 - Sobota, 25. ledna:
 - 7,00 Mše svatá za zesnulé členy a seniory ČLA v akademickém kostele u sv. Salvátora v Praze I., v Klementinu (P. Dr. Jan Urban OFM).
 - 9—12 Zasedání pracovních komisí v místnostech ČLA, Praha III., Josefská 28, u sv. Tomáše.
 - 15,00 Slavnostní jubilejní valná hromada ČLA v sále dominikánského kláštera v Praze I., Husova 8.
 - 19,30 Kulturní večer ve velkém sále Městské knihovny v Praze I., Mariánské n. (zpěv, recitace, hudební vystoupení).
- Neděle, 26. ledna:
- 8,00 Slavné děkonné bohoslužby v chrámě sv. Salvátora v Praze I. (J. Exc. hdp. arcibiskup Dr. J. Beran).
 - 11,00 Slavnostní projev ČLA v sále u Dominikánů v Praze I., Husova č. 8. Promluví J. E. nřp. arcibiskup Dr. J. Beran, Dr. V. Janda a nově zvolený předseda ČLA.
 - 15,00 Pracovní porada seniorů ČLA v sále u Dominikánů v Praze I., Husova 8.
 - 20,00 Společenský večer v místnostech kavárny SIA, Praha I., Jánské nám. 100.

Ještě slovo k diskusi s „Hlubinou“, snad poslední

První číslo letošního ročníku revue „Na Hlubinu“ se ve dvou státech opět vrací k diskusi, rozvízenou mými dvěma články o Husovi, tentokrát v zásadní obhajobě své kontroverze. Tu snad bude užitečné, sdělit-li čtenářům „Katořlka“ své definitivní mínění o tomto sporu. Jak správně zdůraznil redaktor tohoto listu šlo mi v obou státech především o jemnější psychologické články, o křesťanské řešení citových konfliktů, které tu byly v době Husova procesu, i těch, které pozorujeme dnes u většiny našich lidí, kdóvkoly se dotkneme Husa, myslím, že toto stanovisko má svůj význam. Je-li bych pastorační, a že mé státi byly po této stránce užiteklym podnětem, jsou ovšem povahy, které pro takovakó imponderabilia vůbec nemají orgán.

Uznávám však, že jsem v některých vývodech překročil naznačený rámec a dotkl se historické a právních skutečností, o kterých nelze mluvit a priori, nřbrž které by vyžadovaly nové odborné prostudování, a prosím tedy čtenáře, aby tyto výroky nepovažovali za nějaký definitivní výsledek historického bádání. Sám se do podrobného studia jednotlivých etap kontroického sněmu atd. nyní nemohu pouštět, protože nejsem odborným historikem a mám jiné velmi nálehavé povinnosti. Domnívám se však, že ani Vodičkovy poznámky v li. čísle „Hlubiny“ neřeší celý ten složité komplex otázek. Vůbec považují za zbytečné ne kontroverze vůbec, ale aby o historických problémech veřejně diskutovali filosofof a pastoraalisti. Proto jsem se dosud účastnil debaty co nejméně a doufám, že touto státi může být — v této podobě — vůbec uzavřena. Stane-li se však jednou odbornému historikovi podnětem k důkladnému novému zpracování a poctivé katolického, ale nikoliv klerikálního hlediska, nebyl náš spor marný.

Dvě fronty a křesťan mezi nimi

Tyto dvě fronty jsou ve Francii, jsou v Itálii, jsou skoro v celé Evropě, jsou i u nás. Je to fronta marxistická a protimarxistická. Z koho se skládá ta protimarxistická? Ze sloček křesťanských, které — jako křesťané — se nemohou smířit u marxismu a jeho materialismem, jeho ateismem, jeho totalitářským chápním rodiny, výchovy, soukromého vlastnictví, s jeho neúctou k osobnosti lidské a k jejím nezciťitelným svobodám. Protimarxistická fronta se však skládá také z příslušníků starého liberalistického a materialistického kapitalismu, jenž je ohrožen ve svých zájmech a snaží se před očima davu lítití věci tak, jako by řád kapitalistický a řád křesťanský bylo jedno a totéž.

Je tedy povinností katolíků bdit nad tím, aby se neslali pomocným materiálem některé z těchto front. Takovým pomocným materiálem marxistů je ve Francii — celá lát úvahy má na mysli hlavně francouzské poměry — 850.000 katolíků zapangých ve všeobecných odborových organizacích, které jsou údernými četami ateistického komunismu stejně však jsou takovým pomocným materiálem druhé fronty katolíci, kteří zapomínají, že materialistický kapitalismus (jenž dál podnět ke vzniku marxismu) byl Církví odsouzen stejně jako materialistický komunismus. A stejně se mýlí katolíci a slouží nepřítelům, domnívají-li se, že zbožnost a pravý křesťanský řád mohou obnovit cestami politickými, nějakým novým Konstantinem, jenž by náhle a najednou přivedl národy do ovčince Církve.

Vyšešísi s církevním schválením. Dobrovol. přispěvků na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí 8. — Telefon 617-70. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází 4krát měsíčně. — Předplatná na celý rok Kčs 76.—, jednotlivá čísla Kčs 138.—. Poštovní spořitelna Praha 208.091. — Řídí P. Adolf Kejzor T. J., a redakčním úřadem — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Kruživání novinových známek povoleno ředitelstvím opř. a telefonním úřadem. — Dobráctví posílá Praha 18. — Vydání Zlínčotak v Praze XII.

K A T O L Í K

5 | LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 2. ÚNORA 1947 • CENA Kčs 1.50

Stát, jaký by mohl být!

Přetiskujeme výtahky z loňského ročníku časopisu katolického duchovenstva, a v nich autor na základě katolické teologie promýšlel to, co dnes je naprosto aktuální:

Dnes te dvojí možná tvářnost, kterou na sebe stát vezme. Buď zůstane tím, čím byl — více nebo méně složitý aparát úřadů. Stát úřední: se berními a civilními představy, exekucí a úředními úřady. Stát nepřítel, naše biemeno, kterého se hledíme zbavit, tak jen můžeme, který se kritičtí soukromí i veřejně — a často hodně nezodpovědně.

Anebo se stane stát něčím novým, jak se nám praví. Buď to mocně, organizované zřízení, vybavené klíčovými podniky, těžkým průmyslem, energetickými zdroji, doly, bankami, drahami a velkostatků. Stát hospodářský. «Stane se institucí, jejíž úkolem bude organizovat práci a plnit především funkci administrativní, střežit sociální zájmy, neboť bude zmoženo vykořisťování člověka člověkem, protože už nebude možno strhnout na sebe výrobní prostředky jako soukromý majetek» (M. Šefrna, Osvobození národní osobou sociální. Praha 1945, str. 15).

První tvářnost státu je rozhodně neopulární, druhá zaslíbá sympatičká. Ale právě v tom je chyba, že je to jen tvářnost. To hlavní zůstává vlastně nezměněné. Stát tedy není nikterak moci, která by byla společností vnučena zvenčí, není ani uskutečněním mravní ideje, ani inkarnací rozumu zde na zemi; spíše putovním zlem, jak napsal Chelčický, které by došlo, kdyby nebylo křesťanů špatných» (I. c., str. 14). Zdá se, že nejen kdyby nebylo špatných křesťanů, nýbrž — v dalším vývoji státu — kdyby nebylo špatných socialistů. A jak plati stěně závěr: stát je nutným zlem. Což je nutné smůla.

Vidíme, že je zde mnoho věcí nedomyšleno. Státováduťe praví, že stát tvoří tři prvky: území, nezávislá autorita a lid. V obecném chápání se pak stát osuzuje jako něco zcela rozdílného od jednotlivce, jako nějaké samostatné jsoucno, ať úřední či hospodářské a administrativní. To jsou ovšem názory, které nemají tvůrčí síly, které jsou jen jakousi fenomenologií státu a především postrádají duchovní hloubky.

Nuže, zde je povinnost katolické teologie, aby dosti úspěšně ze svých zdrojů k prohloubení pojmu a především státního života. Zjistěte ukol velmi časový!

S lidského hlediska je stát sociální funkcí člověka. Přirozená realizace společenské stránky člověka. «Společenská je stav Bohem chtěný jako prostředek k plnému rozvoji všech vloh individuálních a sociálních, jejich jednotlivců, přičítáme i rozdělování, má využití k blahu všemu a všech ostatních. Také ona obecná a vyšší díla, jejich nemůže vykonat jednotlivce, nýbrž toliko společně, cítí Stvořitel uskutečnit jen k vůli člověku, aby se rozvinul a zdokonaloval po stránce přirozené i nadpřirozené. Očividka od tohoto řádu odlišá dílní, na nichž spočívá společnost, takže ohrohuje klid, bezpečnost, ano i existenci společnosti» (Plus XI, Encykl. «Spasitelnou starostl.»). V tomto pojetí je stát ovšem něco odlišného jméno. Ne již nutným zlem, nýbrž něčím živým, přirozeným, jakýmsi rozdělením lidské osobnosti. Z toho ovšem bude pramenit, nronikne-li toto myšlení lidskou mysl, nový základní postel k státu, především velká zodpovědnost všech.

Druhý jakový základní postel, kladný a tvůrčí, je náležet účtu k státu. Jak k němu křesťan dosáhne? Dostá-li k tomu přirozené pohyby? Vedle z těch by uvodil mnoho lidských nedostatků státního zřízení. Jak tedy vznikne účtu k státu? Nebudě to tehdy, když pociti, že nepřítel ve státě ducha otroctví, nýbrž ducha svobodnosti?

Mi ovšem víme, že duch svobodnosti je z Ducha sv. (srv. Řim. 8, 14—17; Ef. 3, 15). Hluboká účtu k státu se zrodí teprve tehdy, když člověk vidi stát v hloubce světle jako dílo Boží, jako přirozený obraz Božího tvůrce a Eozliho pořádku. Kde není účtu k Bohu, tam není ducha svobodnosti, tam je vůdce málo ducha, a proto i málo účtu k ostatním věcem přirozeného řádu Božího (srv. Lev XIII, Encykl. Diurnum illud — Ench. Symb. 1856).

Proto katolická teologie čini hlubokou věc, když promítá smysl státu nejen do přirozeného a životního plánu lidského, nýbrž také do plánu božského. Neml mcnostli leť od Boha, a ty,

Maria obětuje své Dítě.

SVĚTLO K OSVÍCENÍ NÁRODŮ

Stařec Simeon. Jeden z oněch nečetných synů Izraele, kteří skutečně celým srdcem loužili po Vykupiteli, po pravém, proroků dávnou příslibem Vykupiteli, vystupoval jednoho dne k nábernému chrámu Salomounovu v Jeruzalémě. Jakási vlnitá síla ho tam dnes vedla a pudla. Cítil, že dnes nadejde okamžik, jenž musí přijít před koncem jeho života: okamžik setkání se s Tím, jenž jest očekáváním Izraele. Duch Boží mu kdysi slíbil, že neužijí smrti, dokud nespasí Spasitele světa, a tento Duch nemůže klamati. Těž Duch ho i dnes vede, těž Duch dodává jeho krokům nové pružnosti.

Kmet stál již v nádvoří chrámovém. Kdysi věštil prorok Malachiáš: «Hle, jednou přijde do svého chrámu vládce, kterého hledáte, a zařídí, jak plamen kovy (tvoří). Stařec Simeon nevidí žádného vládce oděného leskem a veleností, vidí pouze malé dítě v náručí prosté mladé matky. Ale zrak jeho víry odhaluje právě v tomto bezbranném dítěti Vládce, o němž mluví Malachiáš, v tom nepatrném dítěti vůči «Světlu k osvícení národů a k slávě lidu svého izraelského».

Jako odměna za tuň hrdinskou víru, která poznává Mesiáše i v plenkách nemluvněte, snaží se duch prorocký na vetcheho starce, a on vidi

kteří jsou, od Boha zřizeny jsou.» Z toho logicky vyplývá prava vážnost a účtu (srv. list sv. Klimenta Řim., Lva XIII Immortale Dei). Křesťan je dak volán také k plodné a zdárné státní tvorné práci, je povinen také skutečnou láskou k státu.

To jsou duchovní základy státu. Křesťanův dak úkol je tyto základy uskutečňovat a přispívat tak k uskutečnění velkého křesťanského státního ideálu: «Přiblížovat stát lidský augustinskému státu Božímu. Josef Zvěřina.

osudy tohoto dítěte, vidi i osudy jeho díla. Před zraky věčnými se vynořují obrazy z budoucí činnosti Mesiášovy, vidi jeho úpěňho a sílu, vidi však i jeho ponížení, jeho zdánlivý nezdar a porážku, jeho konec. Slýší nadšené a jásavé Hosanna, slýší však též válnivá, bezmeznou námlví: prosybné: Ukližuj ho! A vidi ještě dále, vidi Kristovo dílo, jeho Církev, v které tentěž Kristus tajemným způsobem žije až do skotování světa. Vidi, že Církev protivá toleť střídní dnů radostných i truchlivých, že i ona má svůj Tábor a svojí Golgotu, svá vítězství a své katakomby.

A ještě hlouběji proniká prorocký starcův duch, uptýný na mladou ženu před nim stojící, poznává, v jak nerolické spojení splyvá osud této ženy s osudem dítěte v jejím náručí, vidi, jak sláva Synova bude i slávou Matčinou, jak bol a muka Synova vetknou meč i do duše Matčiny: «Hle, tvou vlastní duši pronikne meč bolesti.»

Uproštěd kolotání dějin, jejich vlastním středem jest Ježíš Kristus, stól vedle Syna svého i Marie. Tak jako kdysi, dokud ještě nosila Božské Dítě pod srdcem, se rytmsu a vlnějí jejího života odrážely v životě Ježíšově, tak se nyní život Ježíšův, jeho radosti i jeho muka vliškují do srdce Marína. Stařec Simeon ve svých prorockých myslí především na utrpení, které bude Matka sdílet se Synem.

Proctví se si splnila poměrně za krátký čas. Bylo to na Velký pátek, kdy prošla Maria celou silou své mateřské lásky věचना muka a věchný zářiv, které zkrvavily a rozdrásaly přeavě tělo jejího božského Syna.

Tato tělesná muka nejsou však hlavní příčinou Marína bolu. Tak jako Kristus Pán sám ochotně je aniel a přemáhá bezmeznou láskou k bratřím, které přišel spasit, tak přimálie je ochotně i Marie. Hrdě a nezlomena stála pod

My, divoši...

Tak zjišťuje ve známé básni Indián, který poznal bílou civilizaci: «My, divoši jsme přece lepší lidé...». Tak nějak se chce promluvit odchovaní katolické tradice vůči některým zjevným pokrokové humanitě. «Nelidskou umi tato česerň byti» — řekl už Viktor Dyk. A tak si tedy vzpomínáme. Když Ferdinand II dával popravit své nepřátele na Staroměstském náměstí (tedy lidi, jež podle tehdejší české ústavy měl právo pokládat za velezrádce) dopřál jim návštěvu příbuzných. Dokonce rodiny odsouzených šly prosit předsedu prozatímní vlády, Karla z Liechtenštejna, o milost; a ten je sice oslyšel, ale jinak vyslechl zdvořile a nikdy nepomyšlil, že by jim mohl zazlívati zákrok ve prospěch odsouzených. Považoval za nejv,ší míru přípustné tvrdosti, když přistavením nějakých bubenků zabránil odsouzeným, aby nemohli před popravou pronést agitaci protivládní řeči. Podobně nebylo n.e namítáno, když rodina česně pochovála usmrčeného velezrádce Valdštejna. — Nedávno tedy v Praze soudil Jiřího čili Ferdinanda Stříbrného. Obviněný jistě od mnoha let činil vše, aby si zaručil antipatie všech slušných lidí; a co se katolické víry, jeho směr byl zpravidla veden nepřijemnějším šovinisticko-husitským antiklerikalismem. Ale konečně byl to také jeden z mužů, kteří roku 1918 dali českému státu jeho samostatnost a republikánskou státní formu. Čekali byste smutné zamýšlené úvahy o tom, jak takova osobnost se může zapomenout; místo toho noví: namí zvučelo jásavé: «Habet, jam habet!» — A po jeho odsouzení to bylo ještě lepší. Rodina odsouzeného provolala, že v něho věří. S tímto pocitem je zaručeně osamocena; ale každý by věřil, že tu bude ctěn rodinný ct. Chyba lávky. Došlo k zákroku; vypráví se, že na těch několik osob a žen byly napřázeny automatické zbraně. Proč ne hned kanon? — A podobně: jakýsi list si posílel, že synové odsouzených — nebo dokonce šlo o vyšetřovance dosud neodsouzených — jejich synové je mohou zastávat hodnosti v čs. armádě. Státnio by poukázal, že čs. právo nemá pojem Sippenhaftung — rodinné odpovědnosti. Nebo že v Bibli stojí: «Syn neponese nepravosti otcevy.» Ale také zajímavě připomenout, že katolický režim syna po popraveném Kapliřovi jmenoval generálem. Tedy se těžko ubráníme představě —: «My divoši jsme přece lepší lidé!»

A ještě něco. Sami nepochybujeme vůbec o spravedlnosti rozsudku v daném případě. Ale kdybychom pochybovali, nesměl by nám to nikdo předhazovat. Za prvé proto, že je právem každého obhána kritizovat rozsudky: proto se nejen v demokracii, ale od nepamětných dob soudy konají «apertis valvis» — při otevřených dveřích, aby si každý udělal svůj úsudek. Za druhé proto, že přece jen není normální, když se poukazuje na členy soudu a vypočítávají důvody, proč ten a onen může být proti obviněnému zaujatý. Připouštíme: kdo se provinil proti národnímu kolektivu, pro toho je těžko najít nezaujaté soudce! Ale mělo by to aspoň být ideálem! Za třetí, ale jsou výroky, které by opravdu omalovaly všechny pochybnosti. Jeden náš státník na př. řekl, že «právo musí sloužit pokroku.» Kdyby byl řekl, že pokrok má sloužit právu, dalo by se diskutovat (ačkolí jme ná...ně slyšeli, zda u nás nějaký pokrok je, či ne). Ale formulace, že právo má něčemu sloužit, je věru z katolického stanoviska těžko přípustná. Řekne se, že tento výrok byl míněn šleak. To je to, že podle zkušeností od některých lidí skutečně tak myslí. Recht ist was uns nützt! A zase: «My, divoši...!» Dokud bylo křesťanství světlel národů, prostě text Bible nedovolil zapomenout příkaz: «Spravedlivě sudte, synové lidští!» A staročekké řády ukládaly soudcům přísahat, že budou právo nálezat každému stejně, žloboci jako pohnanému... A jen schismaticky, exkomunikovaný císař Fridrich II., si dovolil formulaci, že císař je spravedlností sluhou a zároveň pánem! Jindřich Středá.

krížem. Co však nejtrpěleji vráží meč do její duše je vědomí nepločnosti, marnosti obětí Kristovy pro tak mnohá. Přirozená škáza a zavření Izraele jí plní nevyslovitelným smutkem. Věděl i ona je dcerou tohoto národa, dcerou jeho královského rodu Davdova. Kristus Pán sám božce plakal nad zkázkou Jeruzaléma, sv. Pavel ve válnivém náválu bolesti a smutku by chtěl obětovat celé své osobní štěstí za své pokovenice, jelech zaslepeno je mu tajemným. Jak by tedy nekrvácelo srdce té, jež je nejněžnější Matkou všech lidí, i těch nejzavrtělejších. Všem a pro všechny jest «Uctičím hříšníkům, všem by chtěla pomoci, ale tak mnozí odmítají její pomoc a právě tím zraňují hluboce její srdce.

Kristus dokonala svou výkupnou oběť na Kalvarii a dokonala jí tam s nim i Marie. Z této oběti se zrodil nový Izrael, nový národ vyvolený, národ vykopených. Marie se stala Matkou všech těchto vykopených, donavědě všechněh tvoří nové Tělo jejího Syna, jeho tajemné, mystické Tělo.

Dnes věšla Maria již do slávy nebes, dnes nemůže již trpět. A přece je i nyní tolik duš, pro něž, jak se zdá, Kristus marně trpěl, pro něž anad jeho velká, svatá Oběť byla marná. Kolik je duš, v nichž hřích, hlavně nevěry a nelasky, pustostí a ničím sime milosti Kristovy. Lze-li představit, že by srdce Marína bylo lhostejno při tolika přímo drásavých pobledech? Zdaž nekrváčí opět tajemným způsobem, zdaž nekrváčí naší vinou, naší lhostejností a netečností? Chceme-li se tedy k ní i čistým avědomím hlásit jako k své Matce, anámže se, aby dílo jejího Syna nebylo marné, snažme se, aby je zachoval a zachránil nebo znovu pomoci zdobovat v duších svých bratři a sestry. Tam je tolik ohroženo, tam světo Kristovo, jehož je druhý únor velkým svátkem — světo, jež je jediným pravým životem duše, zhasíná, nebo již dávno zhasla. ak.

Po výročí Pekařov

V minulých dnech uplynulo deset let od smrti Josefa Pekaře. Frtože nacisté nezaujali pro sebe tohoto muže, zůstává na něm jakýsi stín, jež bylo znáti i ve vzpomínkách na onu desáté výročí. Až budou kladnější doby, budeme jistě upřavdělivěji i k Pekařovi.

Katolice vzpomínají na Pekaře a vědčinnost. Učinili velmi mnoho k správnému a pravdivému názoru na vliv katolické Cirkve v našich národních dějinách, stali se apologetou Cirkve, mocným pomocníkem v nesnadném boji o její zachování v nebezpečných chvílích. Je proto velmi nepopulární u lidí, kteří nežijí z něho jiného, než z jeho protikatolicismu. A zasluhuje proto vědecké uznání od katolíků. Ale tato vědecká uznání bude neúčinnější tehdy, zůstane-li na pravdivých základech, protože a pravdou se vědci nejdají dojde. Neshoduje se s touto pravdou, napíše-li se v jednom takovém vzpomínkovém článku, že Pekař byl „hluboce věřící katolík“. Kdo to napsal, bude Pekařovy spisy znáti, nebo neví, co to vlastně je hluboce věřící katolík.

Pekař byl poctivý vědec, nestranně studující historické prameny. Protože hledal historickou pravdu a protože ji nestranně uveřejňoval tak, jak ji našel, nemohl nevidět, jak málo je pravdy a lásky je pravdě v celém tom proticirkevním boji.

Odpovídá sám na jednom místě, proč hájí katolicismus.

„Pan dr. Herben se táže, jakým právem já, jako český historik, užívám se apologetou cirkve? Mohl bych odpovědět, že povinností mou je ujmouti se ohrožené pravdy, třeba by šlo o posmívání Jana Nepomuckého, jinými slovy: sloužit věci pokroku i proti omýlní i, zv. pokřesťáři. Ale odovzdávám jinak. odpovídám otázku: proč se stal apologetou cirkve katolické největší náš historik, otec národa František Palacký? Okolnost, že byl protestant, potomek starých husitských Čechů, objevitel velikosti husitských dob, faktů tomu významu neméněho než okolnost, že životní zkušenost, moudrost a láska k národu, jimiž vynikal, dávají slovu jeho váhu a autoritu zcela mimořádnou. A byl to Fr. Palacký, jenž jak si „mnoho nekormoutil“ se nad křivou nevěstou, která se objevuje v listu nejen pro církvi katolické, ale i proti náboženství vůbec, byl to Palacký, jenž vyznal, že „skadý sprostá věřící katolík který jinověrce zlotilky nezatrucuje, mnohem milejší mi jest, nežli vysocí učený bezvěrec, který napsal, že církev katolická v Čechách způsobila po celý čas bytu svého nepoměrně více dobrého, nežli zlého.“ Mohl bych citovat dále...

Proč tak psal a mluvil Palacký? Tušim, že jednak z pravé svobodnosti: ainoťi (až mu také přišel reakcionismus, a klerikalismus) která vždy a všude bývá snášenlivá, čili svobodu také jiných lidí a uznávající oprávněnost každého převědění, kerokoli nevede k neprospěhu. Jednak proto, že poznával, že aglicke proticirkevní pohádky z příkladu a vzoru elchých proticirkevní šivůl (myslil zejména na židovskou žurnalistiku videnskou). Dále proto, že vžil si cirkve jako povazky nraze náboženské výchovy lidí, kterou káral. Je proto že poznal „ohromně to zlé, co z rozboru a pútek o víře uvalilo se na ubohý národ náš, azaž si odvážili mysli od boží cirkvevich a náboženských a věsti je k předstát křesťanství: k lásce k Bohu a lidem vůbec.“

Ta jsou tedy důvody apologetického postoje Jak Polackého, tak Pekařovy. Jenž je přímým a prohlášením za své. A my, jak jsem řekl, máme vděčně: „nat lito dobrou vůli obou našich velikých dějepisců, má nás posílil v naší hrdošti, že jsme Češi a katolíci, a přece při tom nezapomínat, že to nejsou hlavní důvody, proč máme k Cirkvi katolické inouťi, že to nejsou důvody, proč by bylo třeba nazývat Pekaře „hluboce věřícím katolickým“.

Ve známých kapitolách o sv. Janu Nepomuckém

Maritain k situaci dneška

Poznámka úvodem: V ústave o vývoji situace ve Španělsku od začátku občanské války, uveřejněné před několika dny v konzervativním časopise švýcarském, byly odobry názory vynikajících francouzských apologetů katolických na španělské věci témito málo lichotivými slovy: „Historický Bernanos a levicový apologet Maritain a Mauriac říkají to a to... Maritain je od osvobození Francie francouzským velvyslancem u Sváté Stolice, jeho následující řeč, pronesená o Novém roce k Francouzům v Římě prodávajícím, měla nezaujatého katolického denáře přesvědčit, do jaké míry asluhuje příslušnost levicový, jenž sám sebou znamená u těch, kteří jej používají: „pochybné katolický.“

Prvními jenom ty vynikali řeči, kteří mohou zajímat křesťanskou čtenářku, sledující duchové problémy dneška, netoliko Francouze.

„Nezapomínáme našich mrtvých, ani těch, kteří padli v boji, ani popravených, umučených a obětovaných v táborech smrti zdoluhav, jejichž oběť by nám připadala méně chmurnou, kdyby alespoň národ, který pro ně vymyslí tolik mučitelů, projevil nějak, že toho vědu lituje a to ke svému vlastnímu duchovnímu uzdravení. Mravní zákony mají totiž své požadavky, ježe se nedají obcházeti, a mravní povazení národa německého, po němž toli věšci, jimž není budoucnost civilizace hostejnou, není možné, nepoče-li vnitřním aktem svědomí, které si upřímně přizná a které odmítá zločiny proti lidstvu, jímž se provinil ne sice každý jednotlivý Němec, ale společenství, jehož je částí.“

Nezapomínáme, ačkoli se zdá již vzdělané našim dnešním starostem, padoťi osvobození a vítězství nad armádami nacistického otrokářství a utiskovateli naší vlasti, radostí, pro něž byly utištěné národy ochotny zaplatit jakoukoli cenu. Nezapomínáme na svou povinnost naděje.

Naděje a to, co by bylo možno nazvati nakomandovaný optimismus, jsou dvě velmi rozdílné věci. Myslím, že si nedělám mnoho iluzí o naší době a vzpomínám-li, že jsem kdysi řekl, že z ní možná vzejde údobí, kdy na zemi budou moci bydlet jen zvířata anebo svatí. Toto údobí ještě nepřišlo. Záležel na každém z nás, aby vůbec nepřišlo. Anebo kdyby přišlo, aby jeho dne byly ukřesleny. Právě proto je naděje naší nůvrou povinností — míním přitom netoliko nadějí, jež jest nadpřirozenou božskou ctností, nýbrž i nadějí časnou i nadějí národní.

Myslím, že nevzbudim mnoho odmítajících námitek, řeknu-li, že svět je pouze ve věku pře-

kém dává nám Pekař nahlédnouti do svých náboženských názorů. Tam píše: „Svět náboženství je jiný, než svět rozumu: onen musí mít zásek, tento ho neuzná. Pokud lidstvo nedospěje tak daleko, aby velký duch tvůrčí dal mu náboženství očištěné ode všech rozumu postřezných legend a omýlů, nezbyvá než řešiti náboženských citů a předstáv, žijících v duši lidu, třeba rozumový nález o nich zněl by částo podobně jako výše o legendách. Ale ony jsou přece pídem stáležich usilí národů o nalezení cesty k Bohu a mají v bizarnostech svých plný nárok na naši péči.“

S tohoto místa je zřejmý pozitivističtý agnosticismus Pekařův. Již první slova „svět náboženství je jiný než svět rozumu“ jsou nepřijatelná pro většinu katolíků; pro něhož není propasti mezi rozumem a poznáním náboženským. Vírů. Vírů je dce nadpřirozený dar, trvající v nových vltých duchovních orgánů, ty však jsou pevně zakořeňeny v rozumu, tak jako obsah vřů bude na i, zv. preambulech fidei, předpokladech vřů i, i rozumových pravdách, které korunuje a zachraňuje před nevyčleť-

historickém zvlhledm k ideálu všeobecného míru a z tento mir se přiblíží opravdu jen tehdy, jestliže vyšší mravní zákon poznese avědomí lidské nad partikulární nároky jednotlivců a jestliže období absolutní nezávislosti států přejde do období jednoty národů pod jediným orgánem federativní kontroly. Mohl bych snad dodat, že podle mého mínění tato cesta bude nastoupena teprve onoho dne, jenž je ovšem ještě daleko, kdy členové nejvyšší mezinárodní organizace budou odborníky nebo soudci spřostřenými svých států národnostních příslušností a vybavenými titulem nadnárodního občanství, místo aby byli zástupci vlád, které bojují o své suverénní zájmy.

To vše ukazuje, že mr, jenž nyní vzniká uproštěd tolika málo překvapujících obřtí, které ostatně, jak se zdá, od několika týdnů pozbyvají své ostroati — a bylo by jistě velkou chybou považovati je za neprokatolické — bude pouze jednou etapou dlouhé a obtížné cesty. To vše dokazuje, že naše naděje v ideje spravedlivosti a jednoty, po nichž toli lidé, jsou naděje vyžadující neochabující tvůrčivost. Právě to však činí povinnost naděje tím nutnější a tím naléhavější; je třeba doufat v budoucnost, doufati trpělivě a pokorně v přítomnost, doufati houzevnatě vždycky. Posuzujme neobjektivně nepřijemností dneška, ale tím více doufejme.

Chcete, abychom ve svém rozboru našich dob šli až na nejzásej meze přímotnosti? Asi před třicet lety věnoval Leon Bloy jednomu ze svých věrných čtenářů svou knihu „Na prahu Apokalypsy“. A napsal na její první stranu jako věnování: „Milý příteli, dojde-li k odvahu a vstupu.“ Dejme tomu tedy, že jsme vatopili. Fysikové jsou, jak se zdá, v tomto ohledu méně zářevní než teologové, a naznačují, že věk atomický by se docela dobře mohl státi věkem apokalyptickým. No, dobře. To není důvod k pozbyvání naděje, nýbrž spíše k jejímu posílení v nás. I kdybychom si a musili projít údobím velmi tvrdým, Můžeme si totiž myslet, že velké tvůrčí naše věku po postupném odstranění různých forem nevolnictví směrem k spravedlivosti a lidskému bratřství naleznou své dokonale uskutečnění tehdy, až projdeme zrušením světových rozměrů. A tak vidíme, postavíme-li se na nejkrasější předpoklady, jak nejmeně optimističtí oceňování doby, ve které žijeme, nás má zároveň přivést k nejvyššímu stupni naděje. To je věc, co jsem Vám chtěl ukázat, neboť není úkolem ani filosofa, ani vysvětlence, dělati předpovědi o budoucnosti; jejich obzor se omezuje na nepatrný úsek budoucnosti, který takřka splyvá s přítomností.

Z tohoto hlediska mohu, myslím, právem říci, že Evropa udělala dostatečné zkušenosti s peklem, nou kososti. Stejně tak se vždy vzpírala cirkve odmítnutí záseků ve jménu rozumu a vědy. Věřim-li v Boha, v opravdového Boha — a Pekař samozřejmě v něho věřil — musím mu přiznat nezavislost na přírodním dění, musím uznat možnost Zjevení, to znamená, že Bůh může nám lidem přímo sdělit pravdu nám jinak neznámé, protože takřka v jeho srdci uzavřené. A uznám-li možnost zjevení, musím též uznat možnost záseků, jež od začátku byly považovány za neuvěřitelné „znamení“; že Hospodin mluví. Vědec, jenž chce opravdu zažítí duchovní hodnoty svého lidu, musí sám pro sebe ozřejmit svůj poměr k Bohu a řešiti-li jej poctivě, je solva myslitelno, že by nenašel Boha tak, jak se nám zjevilo v Ježíši Kristu a jak s námi žije a mluví v Kristově Cirkvi. Pak bude se dívat na náboženský život nejenom jako na soubor lidských citů a předstáv, které vyžadují plety vzdělaných lidí, jako jiné v museích zachované památky po předcích, nýbrž bude se dívat na náboženství jako na nevyměnitelnou základnu veškerého kulturního života a opravdového lidského života vůbec, ať už soukromého nebo národního. ak

abychom mohli doufat, že se tím něčemu naučím, že se změníla.

Protože jste zde na francouzském velvyslanectví u Sváté Stolice, je zcela přirozené, řeknu-li několik slov o francouzském katolicismu. Pro nás všechny je velikou otázkou, víme-li, a jakou důvěrou J. S. Plus XII. vzhlíží k církvi francouzské, k francouzskému duchovnímu životu a k apoštolské činnosti naší země a s jakou huboukou účastí se vyslovuje o všem tom, stejně jako o Francii a francouzském lidu vůbec. Před nedávnem mě pověřil slovy opravdu dojemnými, abych vyjádřil vládě francouzské tuto jeho lásku k naší zemi. A já jsem mu neopomenul říci, a jakou ozvěnou toto citání Svátého Otce se u nás setkává, a chtěl bych se zde státi tlumočnickem zvyklé vědčnosti, a kterou francouzští katolíci odpovídají na tolik vznešených avědčivých a drahocenných povzbuzení.

Kéž mě Bůh chrání, abych se nedal strhnouti předsedkům národní pýchty tam, kde se to nemějí hodit. Jde pouze o to, uznati to, co je. A je skutečně fakt, že na poli evanjelického podnětnosti a sociální podnětnosti stejně jako zkušenosti konkrétních vztahů mezi lidským životem a náboženstvím má francouzský katolicismus historickou arlost získanou za cenu dlouhých zkoušek, které se naučil překonávat trpělivostí, rozumností a prohloubením svých vlastních vnitřních zdrojů. Byl v nebezpečí, že ztratí dobrodlni této historické zrlosti, když za netrapnějších mravních okolností nym již zmizelými lidmi režim zauložil nábož. na celým přivalem klamů. Zachoval si jí však nebo jí znovu nalezi díky duchu, jenž se v něm vyvinul dlouholetou duchovní prací a životnou vřimavostí vůči naukám papežských encyklik, rovněž tak díky těm, kteří dali v zásku svou svobodu a svůj život a zabránili tím, aby Francie neztratila svou duši.

Právě nyní se ve francouzském kněžstvu i mezi věřícími rozvíjí velmi bohatá činnost, která směřuje k proděvením denašho života, k proniknutí problémů, které znepokojují naši dobu, a hlavně k velkomyslnosti misijnické, k zmodernizování metod apoštolských, ke konkrétní aplikaci sociální nauky cirkve, činnost avědčivě o neobyčejné životní energii a o plannostim žráru lásky.

Francouzský katolicismus se mnohému naučil od dob, kdy žil Lamennais, Veullio, Dom Guéranger a Lacordaire. Krise jimž prošel, jež odtáhla K duchu velkomyslné odvážnosti připojil ducha vřimavosti. Živě síly francouzského katolicismu mají smysl pro ducha evanjela a pro obnovení aktivní souci, jenž není neklišnosti, nýbrž nezastavující touhou pochopiti a pomoci, rovněž tak jako bůhli s těmi, kteří trpí. Místo aby se uzavřeli do turze, sestupují do roviny, aby získali duše. Jsou přístupni všem novým prostředkům, jimiž lze proniknouti opravdový život lidaky, i když je někdy k tomu třeba použiti nověvš slovníku, jenž se zdánlivě nepochopitelně vyjadřují staré pravdy. Snaží se získati znovu smysl pro společenství, pro společenství misijnické, které není nic jiného, než praktické použití učení o mystickém Těle, jehož krásy neopomenou připomenuti Svátý Otec Plus XII. a jež se stávají u nás předmětem stále živějšího zájmu. Živě síly francouzského katolicismu mají vědomí tragedie, která drásá ať, přemáh, který v něm probíhá a rovněž tak toho, co by se dalo nazvat hloubkou universalita křesťanského poselství. Citi zranění které se způsobuje Vykupitel, kdokoli kterýkoli člověk trpí nepravděpodobně a pronárodově. Tyto živě síly pochopily, co to je žiti s lidem, sdíletí jeho život a jeho těžkosti a vydávati avědčivě o nedotčenosti živé vřry v prostředích zpoňatěných. Chťeji vykonalit vše, co je v jejich silách, i když to přinese a sebou mnoho utrpení, aby křesťanství bylo skutečně přítomno ve světě zítřka.

Před několika dny jsem měl čest přivítati Jeho Svátosti Plus XII. novoroční pání Francie. Myslénky nás všech nesou se utlivě k Němu, přejíce štěstí a blaho pání, jehož arice a jehož modlitby směřují jedně k dobru lidstva.

Dobromysl Kuře, strašně hodný člověk

Přiznám se, přátelé.

Bez dovolení, bez němenšího pokusu o zdvořilost jsem vnikl do vaší křesťanské duše.

Lektáře se, holoubkove?

Netřeba, panovní. Zbyvčnost, myslet na něhorší. Naopak. Co když jsem tam objevil nějakou, jak se říká, krásnou vlastnost? I vám snad utajenou? Co když jí zveřejním?

Pýhite se, chudáčekové. Protestujete živě. Vím — skromnost. Ale uznejte, přmhlí, že ctností nutno ukázat, aby se zalíbily. Příklady táhnou, říkávají babičky. Tak, přece nechejte poškozovat mravnost národa — pro nemlástnou oštváčnost!

Mezi námi: všechno zdarma. Já z ochoty, z lásky k vám dobrým lidem. Slyšite, nic vás to nepřijde a hromada chvály v listu!

Souhlasíte? Díky. Začínám tedy s odhacním a prohlášením před světem, vám přímo do očí:

Vy chcete být hodní. Opakujte zamilování — pokušite se namílat — nuže nastupiti rozhodně: Každý z vás chce být hodný či hodná či hodné.

Prosím, je možné i ověřit si toto tvrzení. Položte pravou ruku na srdce a přejte se: Chci být zlý? — Tak vidíte!

Jestli vám vědět neklid v upřímných očích. Rozumím, vaše citlivě svědomí by rádo přivěšilo věštillo, že, fěkne, přiléhavosté ani vlastně nechtěte být hodní, nýbrž spíš zapůsobit dojemem hodných. Nezbavie se ale uslo vám, že je to pouze nepatrná varianta, malýký odšlín těže věd. A ostatně, nač to mluvit nahlas?

Tedy — teď konečně vychutnáte lahodu mého zjištění. Samozřejmě, nikdy neuskódi, když si člověk zlepši mínění o vlastní duševní jakosti. Jenže, promlíte, nelze nepustit na jasnou

oblohu mrátek. Taková hloupá otázka: Jak se státi hodným?

Nemlú otázka. Chcete odpovědět — a ani nemurite.

Nuže mohu poradit. Dobrý návod. V našem podnebí neobyčejně spolehlivý. Kdykoliv použitély: U m f i t.

Prostě umřelo — a jako na povel zjhmie srdce fěkne hokyní, energické domovnici i zlomyslné souosedstvá v úklivé prohlášení: »Byl to hodný člověk!«

Ze je tento způsob pro snáživé duchy poněkud jednoduchý? Pak zbývá už jen jedna cesta k ideálu hodného člověka a ta je znamenána velkým jménem Dobromysla Kuřete.

Ceslá, pamatujte, kruté strmá. Není snadné následovat velikána. Pokuste se, chcelo-li, ale poznáte, co je to šplhat se k závratnému vrcholu lidské dobrotly.

Hned na začátku však upozorňuji, že Dobromysl Kuře nemá nějak mimořádný zjev. Naopak, právě neúspěšnost je podstatným znakem jeho osobnosti. Vi na příklad, že jsou věci, které boží. Třebaž takový odznak na kabátě. Dobromysl Kuře nenosi odznaky a proto vzbuzuje důvěru. Nášední stranici i nadřetenci rozvíjejí před ním naprosto důvěřivě svůj obraz věčných záležitostí a ptí lučeni si odnášeti hřejivou jistotu.

Je Dobromysla Kuře plně přesvědčiví. Nestoite si totiž myslet, že by chtěl komukoli trhat duše. Zřetelně vidíte, že je vřcholně dobrotlivý.

„Snášlivost“, říká s důrazem, „snášlivost nám chybí. Nesmíme nikomu brát přesvědčení, to přece bali! Nefeklí jeho, jak důlivý smysl má pro luto ctnost. Jeho srdce mu nedovolí zakročiti, prosím, ani proti klukům, kteří podle svého dobrého přesvědčení kradou jablka se souosedvých kordónů. Neboť Dobromysl Kuře je na výšost snášenlivý.

Může se ovšem stát, že kluci přelézou do jeho zahrady a chtějí krást i tam. Jsou, samo sebou, bđle odrazení. Jakže? Snad je nechat, myslíte?

Ale to by přece bylo proti rozumu! A pamatujte si, Dobromysl Kuře je i rozumný.

Rgumných, u skalpu děda Věševda, není mnoho. K rozumným se chodí pro radu. I k Dobromyslu Kuřeti. A hle, každého pošlší, i smůla ho potká, připoustím, když si dva vjedou do vlasů a každý chce mít po svém. Však, nezoufejte. Jeho geněrně dobrá mysl zná řešení i tady. Utvrdí prostě oba v jejich spravedlivém přesvědčení. Nadmíru vkusně, že?

Převdávate zřejmé, že se Dobromysl Kuře neumí rozčilit. Jste, s prominutím, naprosto nepoučen o dosahu jeho dokonalosti. Je skutečně, že se umí rozčilit i pokérat a vytknout, ba i spravedlivým hněvem vzplanout — výhradně však proti nepřítomným a z nepřítomných, dojdeje k vůli přesnosti, výhradně proti těm, na které oravě nadávají ostatní. Neboť, pište si zřetelně, Dobromysl Kuře je i moudrý.

Jdu v neděli Páňavou (řidou tamhle do kostela. Komu nezchází v běstu, jako Dobromyslu Kuřeti, který se právě píli z Modrosedé ulice. Příteli drabny, vy se kósele, že ano. Rád bych, ale teď sněchám s novináři domů, žema si přejde, abych nanišil uhlí a okřahal brambory, ochceme brvř vyjet do Cimického háje. To víte, musím jí vyhovět. Lásko k bližnímu je přednější než máe. Ostatně, smřím-li vám sdělit svůj názor na tvle věci — horlivě kývám — „dnes bych ani nestal ved k Ludmile, protože jsem měl na programu metodistky. Já to totiž sfidám po pořádku Nesmíme... Jeť to anělo laskavé poučujícím tónem — nikoho odmítat, všichni se přece snaží!«

Lidé zlatí, občané spravedliví, slyšete! Postavte sedm divů světa vedle Dobromysla Kuřete, a všech sedm se propadne studem do země. A potom postavte sebe vedle jeho vznešeného zjevu a odpovězte:

Než upyne rok a den od jeho smrti, bude anebo nebude se dívat s čtanec na děti celého světa tvář nového velikána lidstva?

A bude to nebo nebude předobrá tvář ideálu

všech hodných lidí, vzoru dokonalosti opravdu dnešní doby, Dobromysla Kuřete?!!

Odsunutí Němci mají svého biskupa

»Gesto, namířené proti Československu.

Mnichovský kardinál Faulhaber jmenoval pro Němce, odsunuté z CSR, zvláštního biskupa. Nový biskup, Keller se jmenuje, již svůj úřad nastoupil. Jeho diecese je celé americké okupační pásmo. I když je ovšem Faulhaber známý jako neoheznový protinacista, je předešvím Němec, a je tedy jasné, že Kellerovo jmenování je přímo naměřeno proti Československu. Nám bývali spolupůběné ještě nehodili flintu do žita. Proto pozor na biskupa se zvláštním posláním... — Putud Právo Lidu z 26. ledna. Líbí se nám rasiismus tohoto časopisu, pro který je německý původ neoheznového kardinála závažnější než jeho anti-nacismus. Líbí se nám jeho logika, která zjišťuje původ kardinála a z toho vyzvojuje, že »tedy« jeho opatření je »přimo naměřeno« proti Československu. Krásné »tedy«! Obdivujeme. Když ten časopis chycí církevní organizaci, kdoby totiž odsunuti Němci byli církevní autoritou na nádele považováni za obyvatele českého prostoru, je jasno, že by jim duchovní správce nemohl stanovit než čestí úřadů — tedy biskup Ilto-měřícký, arcibiskup pražský atd., nikdy však arcibiskup mnichovsko-tririnský. Ten může vrátit světicího biskupa pro jejich duchovní právo právě proto, že je zcela ve smyslu našich úmyslů pokládá za obyvatele svého obvodu. Rádi bychom konečně věděli, proč časopis jinak seriosní a slusný, své stránky soustavně zaneřádžuje proticirkevními útoky tohoto druhu: je to několikátá recidiva. Kdyby při pisatel těchto řádků lidovec, měl by snad radost, že Právo Lidu chce katolicům znemožnit, aby volili marxisty; ale poněvadž jim není, považuje podobné články za neuzitečné zvání. — Jindřich Stěda.

O trojském koni a danajském daru

Přestože naše doba nepovažuje za nutnou vlastnost vzdělanou, aby propíjela anlickými vzpomínkami a přírodninami svou řet, přece se občas sejdeme s narážkou na trojského koně, na danajský dar, t. j. dar, přinášející zhubou, na dar, jímž lstí vltěl ten, kdo dlouho nemohl zvládnout zbraně, kdo v přímém boji podlehl a byl poražen.

A někdy nás napadá, zda omezení politických stran, zákaz tvoření jiných stran, není nebo nebude také takovým danajským darem, takovým trojským konem pro lektora z těch t. zv. vítězných stran. Pan prezident, zdá se, narážel na tu v one části své šéfredačnické řeči, kde upozorňoval, jak všechny naše strany potřebují očištění.

V čem by mohla být ona osudnost trojského koně? Ve shonu za hlasy, při něm rozhoduje počet a ne jakost. Velká většina příslušníků zakázaných stran musila vstoupit do některé ze čtyř zbývajících. Nevstoupila tam dobrovolně a neměla v úmyslu měnit své názory, přizpůsobovat se Nové příchozí byli jistě na počátku skromní, mlčenliví, byli rádi, že mají střechu nad hlavou. Ale nezdrželi se. Je to ostatně s naším tělem. Někteří pedagogové Hkají, že člověk je ze svou povahou hotov už tehdy, když je mu sotva šest let. A stará povaha se projevuje tím jasněji, čím více dělá a větry odnášejí povrchní nátěr nových barev, které tam byly po květnu r. 1945 nalepeny. Je to skoro jako s německými nápsy, které také někde znovu vykuřují zpod zamažávacího těra.

Nový rozkvět těchto stran, na čas zatlacených tendencí, podporují ještě jiné činitele. Na př. ochabost vítězů. Každý si rád odpočine na vavřínech. A pak vítězné jsou zavazují reprezentativní povinnosti nových úřadů a funkcí, takže nemají ani nády ani času na práci ideovou, na práci faktické a žurnalistickou, které se pak věnují různé ty na čas zastřené talenty, přebíraje a věnují se jí ovšem v svém duchu, třebaže je ještě zastřené a nezkušené oku nikoliv na první pohled rozoznatelné.

Kolik bdelostí by zde bylo třeba politickému svědomí katolíků, aby se nedali oklamat povrchními hesly a nějakou fata morgenu chvílykových výhod; kombinací, které by mohly katolické poslání kompromitovat, tím, že mu vtisknou pečeť reakcionářského konzervatismu a více mě kapitalistického, kapitalismus chránícího pračivci.

Lidé pravice a lidé levice budou vždycky na světě; jsou to dva věčné lidské temperamenty; člověk se rodí právníčkem nebo levíčákem, jako se rodí sangulínkem nebo flegmatikem. Ke skutečnému důstojnému životu je třeba mít současně jak činnost pravice, totiž věrnost a smysl pro čest, účtu k minulosti a smysl pro pořádek, tak činnost levice, totiž zájem o pokrok a nepřetrhlý hlad a žízeň po spravedlnosti a z tohoto spojení extrémně bu pak moh vzniknout opravdový střed. Ideál blahoděrné politické činnosti katolíků a všech rozumných lidí vůbec. ak.

Má lid sám dávat zákony?

O referendu, čili o lidovém hlasování, čili o způsobu, při němž se o přijetí některých zákonů jedná přímým hlasováním lidu, psal nedávno prof. Weyr a sice sympaticky, t. j. doporučil jeho vhodnost i u nás.

Přes nespornou kompetenci autorovu v těchto otázkách lze ovšem být i jiného mínění, jehož vyslovení v době, kdy vzniká naše nová ústava, není snad nemístné ani v Katoliku.

V poslední době jsme měli několikrát příležitost pozorovat ve Francii, jak to při referendu chodí. Leon Blum, jež někdo nepodezíval nikdy z nedemokratickosti, t. zv. z nepřátelství k lidu, se o něm nevytvářel příliš nadšeně. A zdá se, že je pravem. Souva kde mají demagogové tak vhodné pole působnosti, jako při referendu. Je proto možno být proti němu a přece nepodezívat zradou lidu, charakterovou zradou, a celkovou vzdělaností jeho úroveň, které jsou základem slušné demokracie, které přicházejí k svému uplatnění při volbách do parlamentu. Při nich se totiž volí strany a jejich význační lidé. Volí se ideologie, většinou prakticky osobnostné osobnosti. V několikaletém volebním období má každý myslit volič — a u nás je takových velmi mnoho — dost příležitosti, aby se přesvědčil o charakterech jednotlivých stran, aby se pak pro jednu z nich rozhodl zase podle svého temperamentu, svých sklónů a potřeb. Taž je tedy, vlastně působnost nejširší demokracie.

K rozhodování o konkrétních zákech je však třeba více. Je třeba odborných znalostí. Kde je má vzít obyčejný člověk, když je někdy nemá a nemusí je mít ani ministr, jak vyplývá z různých debat o tom, zda mají či nemají být ministři odborníky? Vezměme francouzské hlasování o ústavě. Jak chcete na obyčejném člověku, aby zkoumal, zda prezidentova moc je dostatečná nebo nedostatečná, zda je za daných okolností vhodná a demokratická, či znenájm nebo zvlášť; co může vědět o poměru zámoří k t. zv. mateřské Francii a jiných a jiných podobných otázkách. Lid zde vůbec nemá svého mínění, je mu to mnohdy jedno, jak to ukázala velká nečitá hlasující práve při francouzských referendech, a tak se tato stávají pouhými turnaji osobnosti, kde rozhodující racionální prvky sympatie, jak to bylo na př. zase ve Francii, kde se vlastně hlasovalo pro de Gaulle nebo proti de Gaullovi. A to celé je bludný kruh, protože jsou otázky, kde má především rozhodovat chladně odbornictví a ne sympatie pro osobu, která, i když je sebeobdivnější za určité situace, a v určitém úseku činnosti, nemá patent na neomylnost ve všech ostatních otázkách a musí je tedy proložet ne pouhou svou osobou, nýbrž rozumnou vědou důvodů.

A tak jako je těžko neoborníku rozhodovat o podrobnostech ústavy francouzské, tak stejně

Jak zdokonalit „Následování Krista“?

Kromě evangelí není knihy, které by se bylo dostalo více úcty a více lásky než „Následování Krista“.

Její autor dobře udělal, že nezanechal budoucím pokolením svého jména. Rytmická rčení, z nichž se skládají různé kapitoly jeho díla, odpovídají jako majetek všem, netoliko stálým odvoláním se na evangelium, nýbrž i proto že jsou stručným a definitivním výrazem zkušenosti nejprve duchovních učitelů. A přece je v nich osobnost pisatelova zřejmá. Jeho veršy mají plný, bohatý smysl. Od prvích sloh nás uvádějí do nitra duše a života v Bohu. Jeho analýza je jasná, jeho nauka hluboká.

Proč v nás zanechává tak živý dojem? Protože z jeho myšlení cítíme, že naprosto nepřede sebe, nechce sebe uplatnit a že toto myšlení přede, jen o plyne ze života sameho. Vede k zbožnosti, protože je svalé samo v sobě, bystré ve své psychologii, zhavé ve své oddanosti. A ačkoli je přisvětlivým badatelem k umrtvování. Následování je přesto především knihou útěšnou. Všecky smutky života se v něm zradí. Pisatel protil lidem vílav — tíživou bezútěšnost života. Ale líž to stále připomínání lidských béd je soucit. Kromě toho když nechává mluvit Mistra, má zchvívavý lásky nekonečné a milosrdnosti tak zřehno je i nejnečetnější jsou; pohnuti, hřbitní jsou nakloněni k lítosti, lidé naplnění neutouhou jsou rozchevni radostí nadje.

Po tolika přednostech je tedy asi odvázné mluvit o »zdokonalování«.

A přece nás k tomu ze samotná církev. Následování nám podává ideál života křesťanského. Tato kniha okouzila — a tento výraz není příliš silný — netoliko lidí kontemplativních řádů, nýbrž všechny křesťany ba i nevěřící. I dnes se líbí a vzdychá, až do skónání světa, bude si získával vše. Nikdo to nechce popírat. I my v něm denně čláme a nezamyšlíme nikterak nepochali je zapomenuti. Ale jako každé dílo lidské je neupně. Každý věk, každé období má své zvláštní tužby, aniž tím opírá oprávněnost, ba nutnost potřeb věků předchozích. I díla nejvíce vynikající ba geniální, mají své mezery.

Je jasné, že Následování velmi zdůrazňuje lásku k bližnímu. Má však při tom především na mysli naše osobní určení. Jeho spisovatel se nezajímá o to, co my dnes nazýváme morálkou křesťanství, leda pokud se to týká okruhu křesťana. My dnes živíme cítilme souvislosti a součinnost hospodářské, sociální, právní, politické, než se nás dotýkají stále intíměji a směrují k socialisac pozemských zdrojů a prostředků vý-

robních. Naše práce a naše denní potřeby jsou ve spojení s organismy kolektivními, jež jsou sami závislé na stavu života celého světa.

Morálka však má udávat směr i těmto sociálním útvarům. Tato morálka nás zve, abychom žili jako členové tajemného Těla Kristova, jehož budování pokračuje ze staletí do staletí, dokud nedosáhne plnosti svého rozvoje.

Toto rozšíření podmiňuje také úmysly a činy apoštolské a ukládá je naší »katolické« zbožnosti. Je samozřejmé, že karmelitka se oddává modlitbě a umrtvování stejně jako mnich z »Následování«. Ona to však činí a dčchem apoštolským, s úmyslem opětného pokřesťanstvení našeho okolí, nebo obrácení pohanů v Evropě a všude jinde. Moderní spisovatel by tedy nezalčil Následování, ač pídil by pouze něco k němu. Kromě onoho (ž zmiňované žijícího smyslu pro dobro obecné a pro apoštolský by si všiml všeho, co život lidský s sebou nese, všiml by si hodnoty stvořených věcí.

Učení křesťanské je celistvé. Nelze komoliti a okřesťaniti přirozenost lidskou ani přehlížeti základní smysl vídelného světa. Pravověrné katolíci si všimá božského symbolismu věcí hmotných, všimá si zároveň jejich užitečnosti a jejich hodnoty ontologické. Váží si jich jak pro jejich určení tak pro jejich původ. Země je cestou, která vede do nebe. Církev se nesnaží pouze spaziti duše, nýbrž také posvětit lidi a věci. Snaží se ukázat božský smysl konkrétního života, povolání zdraví i nemoci, technického pokroku, týdnění a cestování, konečně i sportu a všeho toho, co je »dilem rukou Božiče, všeho světa, tejj má jednoho dne Slovo dovřít a posvětit jako dokonalou obětinu.

»Následování« je v celku dílem genia i svatosti, dílem vzácným, možná jedinečným. Evangelium je však nekonečně přesahuje. Proto lze mluvit o doplnění »Následování Krista«.

Jaké vlastnosti bude musit mít ten, jenž uskuteční toto dílo? Bude musit spojovat svatost s genialitou. Potřebujev bychom tedy svčce, jenž má smysl pro Tělo mystické aro povinnosti vůči společnosti, pro expanzivní apoštolský v katolické Aklci a lemuž je tento smysl principem života, takový Don Bosco na př. nebo Cottolengo, zvdvojený ještě nějakým Harmelem a P. Godinem.

(Harmel je francouzský průmyslník, vzorný katolík jenž prakticky uskutečňoval sociální encyklické opatření opravdovost něčí o sociální povznese svých zaměstnanců. P. Godin je skvělý apoštol dělnické mládeže.)

(Výšlo v »La Croix« 18 prosince 1946.)

O světovém státě

V knižce »Obrazy z Holandska« vzpomíná Karel Capek, jak kdysi v Nizozemí spatřil na budově nějakého úřadu starý znak Habsburků stejného, jako býval ve Vídni nebo na starých úředních budovách v Praze. Uvádí při tom že my Cechové máme jakousi starou tradici býti vdomeč součástí světové veleříše. Byli jsme stali spojenci pod zvlétem téhož rodu, který vládl v českých zemích, ve Španělsku, v holandských provinciích, v italských doménách, na území Německa. Svůj úkol, opanovat lakové světové říši, neplnil ovšem právě dobře, což jsme my Cechové nejbolněstí sami zakusili. Zkusili to ostatně i sami Holanďané, kteří vzpourou, poravami a vůbec krví museli se probjovat v svobodě. Ale je otázka zda myslénka sama idea světového soustátí, byla zcela špatná, i když ti, kterým bylo osudem dáno jí uskutečňovat, nestáli na velikost svého úkolu. A zdá se, že myslénka tato nezemřela, nýbrž žije v částečném podvědomí všech evropských národů.

Tot asi stručně přehled myslénky duchaplného auserstí, bystrého pozorovatele, vtipného, byf ne ovšem právě hlubokého českého myslitele. A podivuhodné: podobné myšlení naházíme u věžného katolického filozofa Theodora Haeckera v knize »Virgilius, otec Západu«.

Myšlenka říše, v níž by bylo organizováno všechno lidstvo, nebo aspoň jeho nejvyšší část, je stará už tisícletí. Nebyla vždy jen výrazem dobových snah »silných individuí«, nýbrž měla hlubší jádro. Tendence soustřediti kolo, osy starofečké vzdělanosti, jež je nesporně základem veskeré dnešní kultury evropské lidstva země předasijské, severoafrické i středozemní běhy evropské dala vznik veleříši makedonské. Tento mohutný útvar předěsně zanikl jen pro příliš brzkou smrt svého tvůrce a jeho lehkomyslnou povahu. Ze však šlo o něco hlubšího dotazuje myšlení středověkého lidstva jež utínalo a ne nepřavě, — o Alexandra Makedonského nositele vyšší kultury, bojovníka za vyšší ideály lidství vůči přizemnosti a drsnosti barbarských kmenů asijských.

V šťastnější formě uskutečnilo světovou veleříši římské impérium. Jisté i tu bylo přemnoho

násilí, přemnoho dobových choutek římských vojevůdčů a panovníků. Ale bylo za tím i něco vyššího. Římská kultura, v níž k řeckému základu přistupoval ještě vlastní smysl pro organizaci a řád — Řekům samotným bohužel, cizí — byla přetížlivým magnetem, který soustřeďoval všechny národy kolem Středozemního moře ještě mnohem, než síla anobí i krutost římského meče. Jen tak se mohla vytvořiti a přetrvat dlouhá stáletí ohromná a mocná římská říše.

Její vůdčím a oslavovatelem byl i slavný Publius Vergilius Maro. V rozmachu Říma neviděl pouze vzestup mocí hlavního města své vlasti, neboť nebyl omezeným nacionalistou. Spatořoval však v římské říši království vzdělanosti, pokoje a spravedlnosti, platících všem národům, v ní soustřeďován. Pozemským svrchovaným vládcem v této říši byl římský císař, ale jen uskutečňoval vůli Jovovu který u Vergilia není už jen nejvyšším z bohů, nýbrž spíše jediným a svrchovaným bohem, z jehož vůle a milosti žijí božstva ostatní, vládnou Osudu (Fatum), který se stává lctčným s Jovovým vlastním rozhodnutím, vlastním výrokem (fatum, t. j. co byla vyřčeno), není už slepou a krutou mocí, vládnoucí bohm i lidem, jak tomu bylo u Řeků. Vergilius Jupiter je všemocný a nejvyšší spravedlivý tedy se už blíží křesťanskému pojetí Boha. A tento Jupiter je nejvyšším pánem v římské říši, jež měla soustředil všechny národy, slabé i silné, vzdělané i nekulturní.

Těbly proto zcela náhodně, že římské říše Karla Velikého navázala na starou tradici římského impéria. Nejvyšším jejím pozemským vládcem byl císař — klerálož hodnost přecházela na nejrozmanitější jednotlivce a rody, až se octla v trvalém držení Habsburků, do počátku devatenáctého století. Ale nad pozemskou formou byla vyšší idea, byť až příliš často tak špatně uskutečňovaná, myšlenka Boží říše, kde svrchovaným vládcem a zákonodárcem je sám křesťanský Bůh. Princíp středověké římské říše byl duchovně, stejně jako princíp vergiliovského římského impéria.

Milos Matula.
(Přítště dokončení.)

Význačný rakouský teolog zemřel. Dne 28. prosince m. r. zemřel náhle, raněn isá mrtvicí, v Salzburgu P. Dr. Alois Mager O. S. B., děkan filosofocko-theologické fakulty a hlavní propagátor myšlenky rakouské katolické univerzity. P. Mager, narozený r. 1883, přednášel od r. 1924 filosofii v Salzburgu. Zabýval se hlavně experimentální psychologií a s ní se stýkalci vědám, hlavně též mystikou, kde byl vynikající autoritou. Za nacisti musel P. Mager, jenž byl již známým odpůrcem antisemitismu, snáštět mnohá pronásledování. V r. 1939 byl poslán jako vizitátor beurobných misijních stanic do Japonska. Po osvobození se zase vrátil na salzburskou universitu a stal se, jak ismce se již zmínili, děkanem fakulty. Novým děkanem po zesnulém se stal profesor Dr. Josef Dillersberger, známý svými hlubokými vklady evangelia sv. Marka a jiných novozákonných knih.

NOVINKY Dominikánské edice KRYSTAL v Olomouci

Dr. SILV. BRAITO O. P.: CÍRKEV. Str. 480, cena 150 Kčs, váz. 190 Kčs. Po letech jediná česká kniha o Cirkvi. Nepostradatelná pro kázání, přednášky, katechese a soukromé studium. Autor si zvlášť všimá české otázky Cirkve.

R. M. DACÍK O. P.: MRAVOUKA. Str. 420, cena 120 Kčs, váz. 150 Kčs. Odborný a při tom všem přístupný průvodce v dnešním zmatku mravního života.

JAN ČEP: ROZPTÝLENÉ PAPSKY Str. 140, cena 58 Kčs. Básník uvhl na život a jeho projevy umělecké, sociální a náboženské. Četba Čepovy knihy vám bude oasou v suchoparu dnešního života.

R. M. DACÍK O. P.: DUŠE SVĚTCŮ. Str. 220, cena 35 Kčs. Úvod do psychologie svatých s praktickými ukázkami.

Dr. ANTONÍN ČALA O. P.: ZÁKLADY KOMUNISMU. Str. 80, cena 10 Kčs. Kniha dneška, která by se mělo dostat hromadného rozšíření.

Objednáte v Dominikánské edici KRYSTAL, OLMOUC, Slovenská 14.

Náboženský kurs pro výchovu laických pracovníků duobovní správy pokračuje v sobotu 15. a v neděli 16. února 1947 v arcibiskupském semináři v Plzeň-Dejvicích, Sadová 3. (emati: Osoba Ježíše Krista a Církev Kristova. Přednášející: prof. Soukup, lékař a spisovatel MUDr. R. W. Hýnek, prof. Fr. Ludvík, vldp. farář V. Zima a PhDr. Josef Kubálik. Kurs začíná v sobotu v 16 hodin a končí v neděli v 16.30 hodin. Tě v sobotu večer se koná přednáška. Přihlašuje adresou na arcibiskupský seminář, Praha-Dejvice, Sadová 3 a poznámkou na obálce »Kurs, Venkovští účastníci, přihlášit se také na nocleh! Program vldp. duchovní správy, aby na kurs उपozornili a vhodné lásky poslali, — Arcidiecézní pastorační úřad.

Čisla svědčí

První lednové číslo nářického Ordinariálního listu přináší přehled náboženského života ve Francii v minulém roce, jak je ukazuje zrcadlo velikých náboženských slavností: 150.000 věřících pařížské arcidiecése se loučilo s Notre-Dame-de-Boologne na stadionu v Colombes, 33.000 věřících prokázalo k ní lutež lásku v Rouenu, 30.000 osob oslavovalo ve Vézelay výročí druhé křížové výpravy, 250.000 katolíků manifestovalo na obranu svých škol ve 4 severních departementech, 30.000 skautů oslavilo svatou Janu z Arcu, 8000 skautů přivítalo starobylou sochu Panny Marie při jejím návratu do katedrály ve Strasburce, 10.000 katolických rolníků v Savoisku se účastnilo oslav křesťanského rázu venkova, 30.000 poutníků se sjelo na závěrečnou slavnost marlánského sjezdu na La Saletě kromě jiných 20.000 poutníků, kteří si tam loni vykonali pouť v jejich dnech, 100.000 osvobozených vězňů počátkem září přišlo do Lour sinit slib, jež Matce Boží složili v koncentracích s prosbou za zachránění z nacistického pekelnictví, 60.000 poutníků čítala letošní národní pouť francouzská, 30.000 osob zahalovalo letošní Terezián jubilejní rok v Lisieux, na dalších poutních místech byla účast: 50.000 v Potmeln, 75.000 v Auray, 75.000 na Slonu v Alsasku. Pater.

Někdo by mohl mít námitku, kterou si proto uděláme samí:

Tato čísla jsou impozantní. Nejsou však neklamným ukazovatelem stavu křesťanství ve Francii. Zúčastnit se náboženských manifestací je něco, působit jako reformní kuas života a společnosti je víc. A toho reformního kvadění se strany francouzských katolíků vidíme tam stále ještě málo. Zejména v tamním veřejném životě, v životě politickém a hospodářském. Byly doby, kdy sv. Bernard, také jeden velkých Francouz, působil jako smiřovatel v politice tehdejší doby. Mají francouzští katolíci i dnes dost takových Bernardů, kteří by pomohli uvést zemi ze stranického zmatku a sbáři, kteří by také byli smiřovateli? To by byla neklamná známka pravosti jejich křesťanství. Ale snad přijde i to. U věrnosti to může zálež, jen když se nezústane stát jen v úch, jenž když se nezapomene na slova Páně: »Nem duch oživuje tělo — to je věrností — nem (bez ducha) žádného významu. Hlavní věc ne zannocimati nikdy na naši slábnost. Jsme tělo i duch. Nejsme pouze tělní, naše nitro potřebuje být živeno z vnějšku. I my tedy potřebujeme veřejných slavností. Nebojme se jich. Jsou k tomu, aby skrze ně vznikaly pravdy výry do nás našimi smysly, aby nás prochýly celé. Ale kdypkni přijdeme z takové slavnosti, vejde me komárky srce svého a pějme se. Jak se bude mít vřediti rdeň shodovat se svátkem, jak přispějí k tomu, aby jásavé »Kristus vítězí, Kristus krájuje, Kristus vládné, které začíná na slavnostech, se stalo skutkem, aby Kristus skutečně bespodmínečně vládl v mém srdci a bude kolem nás? ak.

Křesťanský světový názor

6 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 9. ÚNORA 1947 • CENA Kčs 1.50

Křesťanský světový názor

Psal o něm v nedělní »Lidové demokracii« Karel Severa. Chci k jeho článku připojit dnes některé poznámky, nechť si je oán autor nevykládá jakoby byly úmyslně zaměřeny proti němu. Vím, že tak jak o křesťanský světový názor říká, udělal by to kdokoli jiný z lidové strany. V zájmu jasných pojmů nelze však mlčet. Křesťanský světový názor je prý tedy toto: Víra, že je Bůh, že stvořil svět a že ten lid, že člověk je tvor stvořený k obrazu Božímu, že život, člověk a svět mají smysl. Křesťanský názor, jak ten Karel Severa definoval, ačkoli, jak znovu opakují, je to obvyklý názor mnoha a mnoha jiných, je spíše obvyklý světový názor spiritualistický než křesťanský. Mohl by ten stejně přilnout věřící žid nebo mohamedán, mohl by ten stejně přilnout nějaký deista nebo prostě vyznavač tak zvaného přirozeného náboženství. Není v něm nic specificky křesťanského, protože v něm Kristus není vůbec imenován. Křesťanství má, jak známo, své jméno od Krista. On je v něm vším. Hlásím-li se ke křesťanskému světovému názoru, má to znamenat, že se hlásím ke Kristu, a zase ne k jakkoli po mém vložení Kristu, nýbrž k takovému Kristu, jak ten viděl apoštolové a jak z něho a s ním a v něm žil a žilí dodnes činné generace věřících. Jen v Kristu má křesťanský názor svou soudržnost, pevnost, vyhraněnost a jasnost. Jinak se rozplývá do mlhavého spiritualismu a bezzávnosti, která při každé vážnější zkoušce selhává pod náporom animálních sil, núsobících jak v jednotlivci, tak v davu. Křesťanský světový názor má tedy jen ten kdo věří v Krista jakožto pravého Boha a jediného Spasitele a Krále lidstva, kdo věří, že tento Kristus přišel mezi nás jako jediný vlastní náš učitel a kdo poctivě hledí poznati každé jeho slovo a učinit z něho normu svého jednání soukromého i veřejného. Jen stále těsněji a poctivěji přiblížením se k tomuto celistvému, nezkrácenému Kristu můžeme prolevení obrodnou sílu křesťanství a získat pro ně druhé. Jen tak zabráníme, aby hlášení se ke křesťanskému světovému názoru nebylo spíše na škodu než k užitému opravdovému křesťanství. Jen tak zachráníme hledající lidi, kteří k nám přicházejí, před zklamáním, které by pak se mohlo projevit i slovy, že ani u nás nenalézají nic nového, nic jedného Karel Severa upozornuje ovšem sám ve svém článku jednak na to, že křesťanský světový názor promítnutý do politiky, aplikovaný na oblast veřejného života, nevýběrává všechno to, co je obsahem dogmatické soustavy, souhrnem učení, kterékoliv křesťanské Církve. Upozornuje dále na to, že Vatikán si nepřeje, aby kterákoli strana mluvila v jeho jméne, aby test samozřejmě. Na jménech a firmách nikdy nezáleží, záleží na čínech a na duchu, jenž se v nich leví. Jestliže Církve nepodporují žádné straně, aby si dávala jméno katolické, znamená to, že jí doporučuje nějaký program křesťanství kuseho, zřetelného, bezkrvného a tím ve skutečnosti žádného, neboť jak známo křesťanství nás chce úplně celé. Právě jeho celistvost, nebo »chcete-li totalismus, ovšem blahodárný, nikoho nenilčí, nikoho nevylučující totalismus, je důkazem jeho božského původu. Jen si vzpomeňte na slova Kristova: »Kdo miluje otce nebo matku více než mne, není me hoděn, a kdo miluje svá nebo dcery více než mne, není mne hoděn.« Benedikt XV., jehož slova citujeme na líném místě, to připomíná: »Bud přilínám celou víru katolickou, anebo tím, že ji nepřilínám celou, celou ji zavrhnu. Jen věci celé, konkrétní, jasné jsou realné a skutečné a jen věci realné a skutečné působí, přetváří život a budují dějiny, nikdy polovičatě stíní. Vaše řeč budí ano, ano — ne, ne. Kdo není se mnou, proti mně je. To platí o všem, i o politických stranách a jejich programech.«

V těchto dnech JE TOMU 25 LET

co zemřel BENEDIKT XV.

a byl zvolen PIUS XI.

RNDr Artur Pavelka.

Ovzduší vědy a víry

Ještě po první světové válce shodovala se velká řada badatelů, zejména u nás, v přesvědčení, že víra nejen nepopřelí, ale blízkostí vědy, nýbrž, že jest přímo předkážkou svobodné vědy a mnohý badatel pokládá za nedůstojné, vyznatí svoji víru veřejně. Bylo to jaksi módu, pohrdati vírou nebo být k ní při nejmenším lhostejný.

Druhá světová válka jistě nepřerodila všechny vědecké pracovníky na celém světě, přece však zanechala hluboké stopy v postoji dělčků vědy k náboženství a to nikoliv k teologii jakožto náboženské teorii, nýbrž k náboženské praxi, k živé víře a k vyrovnanému životu. Tak slyšíme z Chicaga hlas dra Hognesse, volajícího pro příznivém ovzduší, slyšíme v Intencích UNESCO názor prof. Mumforda po celých osobnostech vědců a dokonce slyšíme, kerak tvrdí, že bude třeba mobilisovati náboženství, aby nám osobnost plně probudil a trvale obnovene pomohly vybudovati dílo proti zkáze atomových zbraní.

Jaký obrat! Za války vědecký důvtip hledal, kerak by soustředil největší lidskou sílu ke zdolání člověka, dnes soustředěné úsilí, kerak by tentýž vědecký důvtip zažehnal zkázoznosé vyhlídky, tryskající z nedávne vlastní práce. A s' ač-čili ke zplození zkázy houževnatý badatel s dostatkem hmotných prostředků, pak k budování míru za pomoci vědy jak se o to pokouší UNESCO, jest třeba více. Jest třeba celého člověka se všemi jeho složkami, člověka mravně vyspělého a nad to člověka čerpalického svoji sílu ze zdrojů náboženského života. Tak se vývoj pomalu obrací k dávno zapomenutému ideálu, podle kterého vědec je člověk bohatého vnitřního života, člověk uskutečňující symyze mezi vědou a vírou každým řešeným problémem. Rodí se ve vědě pochopení pro přirozené ovzduší vědy a víry.

V domácím prostředí českém Jsme ovšem ještě zdaleka nepospěli ideálu vědeckého ovzduší stejnoměrně rozptřehého vědou i vírou. Odezírelme od stoupenců dialektického materialismu, kteří z neznanosti našeho náboženství se pokoušeli vybudovati z vědy hmotný tank, který by vědeckou cesou víru rozdrtil. Mimo tyto řady nemůžeme však opřít otevířených nepřátel na straně vědy, ale společného ovzduší vědy i víry u nás také nemáme. Scházeli nám k tomu předpoklady. U nás není až na malé výjimky blízkého a častého styku profesora s žákem, ba ani mezi profesory samotnými není vždy tak hojný styk, jak by to vědecká činnost tvořivá vyžadovala. Jsme vešmi daleko vzdáleni středověkých kolejí, kde misir se avžmli záky tvořil rodinu. Tehdy i jednota víry byla podstatným pojtkem, nejen společný

zájem vědecký. A tam byla kolébka pravého ovzduší vědy a víry.

Dnes nejsou podmínky pro obnovu středověkých kolejí, ale jest zde velká touha po vyrovnaném ovzduší vědy a víry. Svým způsobem uskutečňují tento ideál naše theologické fakulty se svým bohosloveckými semináři. Bohoslovci žijí jako velká rodina a snaží se uskutečňovati na sobě prakticky to, co theoretikové poznali. Kdo má zájem, může i hlouběji proniknouti do vědecké tvorby theologické. To jest ovšem zvláštní obr, jenž svoji vědou určuje ovzduší víry přímo a bezprostředně. Ostatní obory vědecké takového plodného soužití neznají.

A jsou to právě světské vědy, které by takového ovzduší, prosyceného vědou a vírou, zároveň potřebovaly. Potřebovali by ovzduší harmonické spolupráce jak učitelé pro svoji vědeckou tvorbu, tak žáci pro dobudování zřetelného světového názoru. Naprostou nezbytností se stává otázka vhodného vědeckého ovzduší u vědeckého akademika. V jeho nitru se rodí nebo droptí synlé vědy a víry. Na jejím zrození nebo zhroutčení závisí celý směr dalšího života mladého intelektuála.

Ale i pro hotové akademiky, pro badatele a odborníky v různých vědeckých disciplínách chybí středisko, které by dýchalo vírou, které by nebylo zatíženo túžadostivostí a které by se vyznačovalo onou bezprostřední otevřeností a upřímností, jakou nelze naléztí jinde než mezi dětmi šťastné rodiny.

V líně šťastné rodiny franlíškenské zrodil se před válkou v tomto duchu skromný vědecký ústav STUDIUM CATHOLICUM. Přivábil k sobě i členy mimo rodinu sv. Františka a slibné se rozvíjel, pokud jeho činnost nepřetrhala válka. Po válce opět otvírá svoje brány, aby přivítal přírodovědce, filology, lékaře, architektv, umělce a všech akademických dorost a neklade si cíl menší, než uskutečnit živé ovzduší vědy a víry, dvojice to, spoluoficiál a spoluvyvořavající. A neklade máé nároky na své členy. Jak na svých deontech tak na svých posluchačích židá život podle víry, jako předpoklad zádrné a nekompromisní vědecké práce. Žádá poctivost samostatného vědeckého úsilí a věrnost zásadám vědy a víry i po opuštění ústavu v praktickém životě. Jest to ústav, jenž vědomě užívá nadpřirozených prostředků, aby na své členy svěřoval milost Boží a Světlo Jeho, jako předpoklad všeskeré intelektuální činnosti vůbec. Jeho členové žijí proto u víry.

Stane-li se STUDIUM CATHOLICUM ohniskem vědeckého úsilí badatelů i studentů z víry

„Útěk do Egypta“ a útěk od věčné kritiky

(aneb odpověď p. architektu Cermákovi).

Kategorické odmítnutí malíře Rouaulta p. architektem Cermákem v posledním čísle Kato-licka působí doimem, že p. architektovi se prostě Rouault nelíbí a proto byl souzen a odsouzen. Což o to, ono se leckomu lecos nelíbí (tak mě se na př. nelíbí právě ten způsob odsouzení, neboť malíř velikosti Rouaultovy si zaslouží alespoň odmítnutí věčné a doložené), ale to vše je vedlejší, neboť nejde o libení či nelibení, ale o to, je-li věc, kerou odsuzují, skutečně odsouzení hodna. To znamená v našem případě, jsou-li obrazy Rouaultovy skutečně špatné, a je-li pravdou, že »utíkají« od křesťanské ethiky, jak p. architekt tvrdí. Cim to bylo doloženo?

Pomineme-li všechny ty poklony složené dnešním umělcům (udivovatelé a dekadenti), ovíme se o nich, že »nemohouce naléztí směr nánoru a v. e. e. e. hnaní padovou tvrdostí, musl se vviadřiti i směrem dolů,« a pod. Byl bych opravdu velmi rád, kdyby nám p. architekt mohl vysvětliti, co tím myslí. Říkám však předem, že se nechť spookil tou prostou odpovědí, že směr k Bohu je směrem nahoru a naopak, a že tedy to, co k Bohu vede, ... atd. Pro mne, jako malíře, je obraz plochou, na níž jsou podle určitých pravidel a určitého řádu rozloženy barvy. A důtk vnímá a může vnímat pouze to, co je poměry ploch, čar a barevných tónů na ploše uskutečného a tlc vice. Neboť vše, co vnímá a co na něho působí, musí prolit jeho zrakem. Je-li tedy nějaký směr »nánoru nebo »dolů,« pak se konkrétně leví zde na formě. A tadý by mne, pane architekté, zajímalo Vaše vysvětlění, proč obrazy Rouaultovy jsou tvořeny »směrem dolů. Já sám se domnívám, že to, čemu Vy říkáte směr »dolů, je směrem »nahoru« a naopak.

Z Vaší kritiky je zřejmé, že Rouault je pro Vás příliš málo »romantický, příliš málo působí, příliš málo poučuje a povznáší (alespoň v tom smyslu jak Vy byste si to přál) A to, co našlo milost před Vašima očima, jsou věci z celé výstavby nelvice »působící« — zejména Kristus (což můi názor jen potvrzuje »Není zde ani touha povznést toho, který se dívá, ani tet potěšit nebo přivést k lešsmu,« říkáte dále. Představuje tedy před umělecká díla s určitými názory, požadavky a předsudky a chcete o nich, aby jim odpovídala. Znamená to, že se na obraz nedíváte, ale že ho používáte jen jako impetu a východiska pro uvolnění vlastních představ a myšlenek, a tyto svoje »myšlenky« pak zpětně do obrazu vkládáte, případně, je-li obraz malován způsobem tak odlišným od Vašeho citění a myšlení, že svoje představy do takového obrazu přenést vůbec nemůžete, oak iste znerovnsné a odsoudíte obraz, že je špatný. Iako se stalo zde v případě Rouaultově, ani iste však užli jediného a to opakují, jediného opravdového důkazu proti.

Vytváříte dále dnešním umělcům a Rouaultovi nedostatek hlubokého poznání duše »nádporučímé stránky předmetů. Zde státi ukážu na př. na Rouaultovy práci č. 29 (Satan) a porovnat s těmi obvyklými obrazy (fabul, jak je známé z různých téch »Foliedních soudů,« »Triumfů smrti« a pod., aby bylo zřejmé, kdo šel ve svém poznání hlouběji.

Rovněž tak tvzení o obraze »Útěk do Egypta,« je totiž »udivující umem, s kterým je poláčen vše, co obecně by charakterisovalo scénu útěku do Egypta, iak ti známé z biblické dějpravy, je zcela nepodstatné, neboť, hle, co víme a známe: »On (rozumějí sv. Josef) vřav, vzal dítě i matku jeho v noci a odešel do Egypta.« (Mt 2, 14.) Nevim, v čem zůstává obraz živý ten tu.

Vim však, co o jde. Vy chcete, aby umělecká díla byla taková a taková a ona jsou jiná. Je zde něco, co je jiné, než naše zvyklost, někdo, kdo mluví jinak, než jak my mluvíme. A tomu je třeba zabránit, aby někdo takový — kdo ví odkud sem přivandroval — nás rusil z našeho pohodlného klidu a boural to, na co Jsme si tak dobře zvykli. A pro to, je-li třeba, musí moti takovému kazimírům pomoci i Andělský doktor sv. Tomáš (dokonce Summa Contra Gentiles — iako proti pohánům).

A přece, je to svatý Tomáš a scholastikové, kteří svědčí proti Vám. Václav Boštk.

Abychom dokázali svnu objektivitu, přináíme tento projev nespekuložnosti s posoudek Rouaultovy výstavě, jež Jsme přinesli v předminulém čísle. Nezapíráme při tom, že s tímto projevem nesouhlasíme, protože nikterak neukazuje, proč je předěšlý posudek nepřávný. Nejde pouze o rušění a pah o dít a žeh n k lidu, jde o celou definici výtvarného umění, o jeho místo v celkovém duchovném a kulturním životě člověka. Sv. Tomáš autor této odpovědi asi příliš nezná, jinak by se nepozastavoval tolik nad názvem jeho knihy Summa contra Gentiles a nedělal by z něho zbytečné závěry. Mám ovšem zato, že právě člověk vychovaný sv. Tomášem se moderním malířstvím nachodnut nemůže. Jedním ze základních rysů tomismu je totiž přesvědčení o realitě přirozenosti lidské, která je v hlavních rysech stejná ve všech konkrétních lidech. Z ní plyne mimo jiné jednota lidského nazírání a citění. Plyne z toho tedy, že se zdravé lidské citění a vnímání věcí dnh musí nějak shodovat v úsudku, co je krásné. Jestliže tedy toto spontánní lidské citění stojí před tolika vplydy moderního umění s takovou bezradností, jestliže v nich nalézá věštinou tak příkrý rozpor s uznávaným uměním minulosti, nelze se ubránit dojmu, že tato bezradnost je odvodněná, t. j. že mnohé to moderní umění není umění, nýbrž tápání lidí, kteří se odvrátili od Světa.

Žijících, pak se splní touha jeho zakladatele, aby česká věda a česká obec akademická přispěla svým specificky českým přínosem k oslavě Třetího v okruhu ostatních katolických učilců, žijících ovzduší vědy a víry po celém světě.

Moralisovat nesačí

Již jsme jednou v Katoliku věnovali pozornost současnému úsilí tříku, lidí směřuje k zvýšení poročnosti. Jeho poskladem je smutný počet. Ze roku 1913, budeme mít o 263 000 matek méně než při státním lidu r. 1930, což znamená, že bude pravděpodobně takto o 600 000 dětí méně, nezvládní se nápadně přemnožit počet dětí v rodině. V posledním období admítra isme materialistickou propagandu, která ve zvětšení porodnosti vidí jen praktický hospodářský problém, a která se tolu nelémebně lidskou otázku zabývá jako každým jiným problémem zrušen životní produkce. Prospědky jsou pro hledisko tohoto druhu sietně jednoduché: plánování, subvence a propaganda.

Dnes si chci všimnout druhé skupiny lidí, tímž leží otázka potomstva na srdci. Jsou to ti, kteří v ní vidí problém mravní, tedy především katolici. Bohužel ani tu nemůžeme dosud být plně spoceni. Vadi-li nám u materialistů jejich duševní surovost praktičnost, postaráme zas u druhých větší míru realismu a konkrétní sociální činnosti. Je totiž nesprávné a správné, že na rodičích žádáme plnění mravních povinností a závazků. Nebylo by však v pořádku, kdybychom se zdřouvali, všli silou nezastavovali, aby pro to hlyv lidem dnožt aspoň minimální vnější předpoklady. Nesmíme totiž zapomínat, že se tu v omeřech proti dřívějším věkům sociálně velmi změnily obzrače na množství, a nikoliv na jednovlivce. Křesťanskou oběťovost můžeme žádat na všech křesťanských dětech, zejména, očekávat od všech lidí hrđasivost? Znáte-li páte městských zaměstnanckých rodin, a děti a bez bytí musíme uznat, že tu již neide o ožebavost, nýbrž o křesťanské hrđasivost. Neběžli tu totiž jen o tu velkou práci, o zřeknutí se společenského a kulturního života a o snížení životní úrovně rodičů při přivlání každého nového potomka na svět. Na rodiče dobré vůle nepůsobí tak vědomí vlastní úmru a iestě většího strídání mnohem víc te již pohled na děti, kterým nelze dát to, co mají děti v počtě některých rodin, ani hmožně, ani pokud jde o vřchovnu a zdravotní péči.

Ze toto vědomí srážá i katoliky ne pouze matrického nebo příležitostně (a ti netvoří většinu národa), le vidět z toho, že ani u nich dnes není počet dětí zvlášt nápadný. Jme dnes prostě větší dětem citlivější. A tuto snadu ožebavost človisť může překonat jen vřa theologická, již le dnes tak málo. Víra, že ledně, na čem záleží, le nesmrtná duše dítěte.

P. Heider říká že dříve u nás bylo v katolické rodině 5-8 dětí, a že v Holandsku tomu tak le i dnes. Je to pouze tím, že se u nás katolici tak zhoršili a le v Holandsku sou o tolik dokonalejší? Neousobí tu také to, že se u nás změnily i sociální poměry? Dnes le mnohem větší rozaměstnanekou rodinu vychovat 5-8 dětí než tomu bývalo v zemědělské nebo řemeslnické rodině ožed 30 let. A za tu dobu nastal u nás ohromný přetrv obyvateľstva Go zaměstnanckých povolání. Opravdové mladí katolíci dnes nadešle nepočítá mezi zaměstnanými. V tuto do mandelství s radostným úsměvem mít hodně dětí ale pak jsou každým rokem emigrují. Vedouce se zneřádněním životem těchto hot o svá předzvězeli. To te skutečnost tak ohebná, že nedě žádnou práci již zřikovat. Necheť ovšem pochybvat o tom, že holandská katolici jsou leost než my. Ale dříve sme na celou skutečnost. V Holandsku katolici do nedávna neměli přístup do veřejných zaměstnaní. To jim časem velmi prospělo, neboť se museli věnovat obchodu, živnostem, zemědělství a opodkání, takže ani dnes nejsou valně za-

„Integrální katolíci“

Před nedávnem se v jedné apozití katolických společenství objevilo znovu slovo »integrální katolictví« — »integrální katolice«. Protože právě vzpomínáme 25. výročí smrti Benedikta XV., není bez zajímavosti připomenouti, že právě tento papež, nastoupiv na Petruv šolec v prvých třech první světové války, měl s »integrálními katolíci« mnohé nepřimnost, že jejich názory odsoudil, že odsoudil vhodnost takového jejich nazývání.

Býlo to právě v posledním desetiletí před první světovou válkou, kdy církev katolická vedla boje se svým vnitřním nepřitelem: modernismem. Některým theologům se totiž zatdila hlava z tehdejšího vrcholitého technického pokroku, tchož řitiny a slabiny nebyly ještě osvíceny dvěma světovými válkami. Německá filozofie nepoznávanosti duchovních věcí byla tedy také vševidnoucí. Z toho odraz le do myšlení theologického, temož božský bylo dáno iméno modernismu, a lež skutečně znamená podvrčení filozofických záklád křesťanství. Ptu X. bude vždy náležet dělná zásluha ožebavitelé této strážně nebezpečné herese.

Integralismus je ožebným polem modernismu. Protože ve snaze porozumět moderní době došli někteří ožili daleko, stali se heretiky, dostanou druhí tak panický strach před vším, co se tomu bude jakkoliv podobat, že ožbrní takřka veškerou život v Církvi, protože, jak známo, nic není více ochromilí než sálý strach před nebezpečím, před pádem, před zblouděním. Tento strach pak vede k podezřívání všech druhých, u nichž se každé volnější hnutí vsvřtiluje jako nákoza modernismu, jako nedokonalá, kolísavá víra. »Integrální katolice utvoří zvláštní tábor, lež ledně, podle jejich mínění, le skutečně věren papeži, lež ledně má celou, neopouřenou »integrální« katolickou víru. Toto své ožebnění dovedli v posledních letech Pia X. velmi obratně rozšiřovat prostřednictvím zvláštní říškové kanceláře, kterou si tehdy v Římě zřídili. Jejich vůdce, Benikví, dovedl si u Pia X. získati nesmlou dověru a veliký vliv, bohužel ne vždycky blahoděru. Jsou dokonce domněnky, že právě tento poměr k Benikvímu le překážkou a brzdu zabraňující rchlejší postup procesu blahorečení Pia X.

Zvolení Benedikta XV. bylo řešeno na tuto nepřítel dychatelou směřoval Integralismus. První encyklika tohoto papeže, vdaná s datem 1. listopadu 1914, obshazuje místo, lež te zejména odsouzení »integrálních«. Zní takto: »Žádný jednovlivce necheť se nevzdává v Církvi za učitele, necheť lež to kněžami nebo časopisy nebo veřejnými feťmi. Všem je přece známo, komu byl učitelský úřad v Církvi od Boha svěřen. Jemu budle tedy ponekáno nedotčené právo mluvit, uzná-li to za vhodné, povinností ostatních pak le podrobili se s dotou a poslušností mluvímu. Ve věcech, ve kterých možno býti různého názoru, protože apoštolská Stolic le nich neprotesla žádného svého úsudku, má každé právo pronést mínění své a hájit le. PH všech takových diskusí le však třeba se varovat zřubou mluvení, lež urážli lásku: každý může hájiti své mínění své svo-

stoupení v zaměstnanckých kategoriích. A kromě toho — jak mně loni jedna Holandska vyprávěla — katolice se tam věnují lež o potomstvo velmi konkrétně. Tak na př. má po celém Holandsku síť katolických sociálních poraden, mám-li imenovat aspoň jeden příklad. Z jejich většeho sociálního smyslu, který se neomezuje na hlásání mravních požadav-

ků, ale usluje též o pomoc, bylo by opravdu možno souditi, že jsou lepšími katolíky. Necheť nikomu nic vytkat: lekn le odpovědnost nás všech stejná, lekn vřm, že prvím úkolem katolík le hlásat mravní zásady (ž št podnětí. Mám však dojem, že omezit se na hlásání linak správné zásady: »Dě-li Pán Böh kozíčku, dá také travličku, le dneš řešení jaksi

dobně, při tom však skramně a neví si při tom přizpůsobit právo obvlivňovat druhé. kteří jsou mínění opakého, obvlivňovat le pouze proto, že jsou opakého mínění, obvlivňovat ryzost jejich víry nebo solidnost jejich kázání. Rovněz tak je našli vůli, aby naši přestali užívatí názvů, kterých nedávno začali užívatí k rozlišování jedněch katolíků od druhých. Necheť se jim vyhno netoliko jako světským novotám, které se nehodují ani s pravdou, ani s dobrou vůlí, nýbrž také proto, že z toho vzechli mezi katolíky velký zmatek a neklid.

Jeť podstatnou vlastností katolické víry, že k ní nelze ničeho přidati, ničeho nelze od ní odejmouti. Budto ji celou zachováme, nebo ji celou zavrhuje.

Není tedy třeba žádných zvláštních příležitostí k označení naší katolictví. Necheť každému stačí, že může svoji víru vyznat takto: Křesťan je mé jméno, k ať o licky je mé přijmení; o to jen ať usiluje, aby byl skutečně tím, co jeho jméno značí.»

Tato slova encykliky jsou tak lasná, že nelze pochybvat, kdo le jim míněn. Platí samozřejmě i dnes, ani dnes není třeba rozlišovati katolíky na integrální a neintegrální.

Někomu se možná zdá, že le to pouhý spor o slovo, o iméno, o název. A přece pod tím iménem bývá celý velmi odlišný názor na život, celý velmi odlišný charakter lidský.

V jednom theologickém slovníku le Integralismus charakterisován takto: I. le ve své nehlubší podstatě výrazem leže duševní konstituce na poli náboženském, jako totalismu na poli politickém. Združňuje síce svoji celistvist (Inte-ger: celý, neodětený) tato celistvist však vždy mnohdy exalvovanou jednotností, která zapolní na složlost všech stvořených věcí, a tak se na poli theologickém ocitá proti své vůli v sousedství heretického spiritualismu a supernaturalismu lež zapomíná. Je síce ne samým chlebem živ le duověk, ale přece také chlebem. Stejně tak se zrací v neanšerlivý klerikalismus, lež le nřímým opakem pravé katolické akce, která není nřím iným než rozumná dělba práce v Církvi Kristově, podle sloj Apoztoly: »On učilni z jedněch apoztoly, z druhých proroků, z jiných pastýřů a učitelů atd... až bychom, se sešli všichni v jednotě víry a poznání Syna Božho v míře plnosti Kristovy.« (Efez. 4.)

A taťž jednotnostnost se pak leví v názorech politických, sociologických, zkrátka ve všech oborech lidského života a kultury. V každé jednotnostnosti bývá však vždy cosi nepřirozeného, co se mstí, co vzbuzuje právě onen zmatek a neklid, o němž mluví Benedikť XV. ve zmíněné encyklice.

Z této historické reminiscence tedy plyne, že neřeba se vrzetit k tomu, co se neukázalo nikterak blahoděrným, že neřeba znovu začít mluvit o »integrálních katolících« a »integrálním katolictví«.

Opakují si důvody pro celibát, jak jsou obvyklé Blizkost k Eucharistii, větší volnost k práci, Důvěra lidu. Nezdají se mu závazné. (Schvaluje.) Zato něco jiného. Zvolna si říká Kristov a slova: »Kdo můžeš pochopit, pochop... Není nikoho, lež opusil dom neho rodiče nebo bratry nebo manželku nebo dčky pro království Boží, aby nedostal mnohem více v čase tomto, a v budoucnu věku žít věčný.« Vidí někdejší sestry, které pochopily. Reholni bratry, kteří si vybrali to, aby byli ví Kristoví. Z lásky, co jich je. A nemají Kristovu kněžskou moc. Ani nejsou pastýři Kristova stáda. Bylo by možné, abvch již dá mněť? (Jsic v rozpacích, kam se poděly problémy Pátera Vojtěcha.)

Alé chce se podívat až na dno věcí. Přijdu nové situace. Není jedno žit v klidu sme náhe nebo stát sám uprosidě všelijakých učemostí. Pozná ješé kolikrát citelné, že krev není voda. Nle jim solitárně nezakrval až jeho časté připomínky skoro mrdely. Koněně, sám zánť farář, který dokonce upadl k vůli celibátu. Stejně kařechá, který ho kdys učil ve škole. Jiný farář přišel k solářům a stráž sebou spoutu lidi. Smutek a bolest. Ale ví také, co v tom bylo. Lehkosrdnost. Zahřívání. Pánu nepařilo celé srdce. Naproti tomu slýchá starého faráře: »Ješť jsem ani jednovu nelitovat, že jsem se stal knězem.« A profetna boholoví: »Pánové, když je človek mladý, myslí si, že plínáší kdovjakou oběť. Ale čím je starší, tím lepe poznává, že dostal mnohem více než dal... Vidí tolík bojovníků za křt, kteří se umějí dávat lidem, protože sa dají Bohu. Cití, jak je to svědě. A je mu docela jedno, zdali církev má zákon o celibátu. On je pro něj rozhodný, protože sám chce.

Domyšleno a dobováno. Tělu, světu a dčbu je hozna rukavice a Kristu je řečeno šťastně, vidoucí a pevně ANO. Ne, vřbec ne křčování a zoufale S takovým sluncem klidem, že byste z něho, při dčblem, dostali mrazení.

Stojíte zase na ulici a bčkáte na elektriku. Zachumělně dumáte, že vám Páter Vojčech nevyšel a že vřbec nevyšli nic. Listujete v zápisníku a zachytíte slovo lásky. Správně řečeno, nerozumíte. Jen tak něco se vám dře z hlubin na povrch duše. Znejmá vás, co to vlastně je a zamyslete se nad tím. Až pochopíte.

Závist. XX

Před oslavami svato-vojtěžského jubilea

Na přání J. Eze, nřp. arcibiskupa Mons, Brana ustávil se v Praze přípravný výbor pro oslavu 950. výročí mučednické smrti českého biskupa svatého Vojtěcha, patrona země České. Nejdůležitější arcelipostýř sřdovale pozorné a s velkým zájmem dosavadní porzly přípravného výboru a schválil řadu námětů, které mu byly předloženy. K jejich provedení dojde postupně v tomto roce, který z podnětu posledních biskupských konferencí je pro katolíky v Československu rokem svato-vojtěžským. Vedením přípravných prací byl nřp. arcibiskupem pověřen spřijudl kařského semináře v Praze P. Jan Lebeda, předseda liturgického odboru Arcidiecézního pastoračního ústředí. K ustavení obvyklých slavnostních komitétů a jednotlivých pracovních komisí dojde v nejbřzí době. Úřadovně však již sekretariát pro oslavu svato-vojtěžského jubilea za vůdci osvědčeného gener. sekretáře katolického ústavu v r. 1933, sekretáře Jana Papla, a to v budoucím arcibiskupském semináři v Praze. Dr. J. V. teleb, Sádová 3. Na tuto adresu le třeba se obracet se všemi dotazy atrná přípravných oslav, které se budou konati zejména v době mezi oběma svato-vojtěžskými svátky, t. j. mezi 28. dubnem a 25. květnem t. r. Podrobné pokyny budou všem vydány. Jc.

Pout k hrobu biskupa Ura Ant. Podlahy u příležitosti památného výročí jeho smrti bude se konati v pátek dne 11. února t. r. v veličkém Svatoliském. O 17.30 začnou slavné neřpny ke cíli sv. Věclava v kapli Svatoliském, odud pak bude pak proved ke hrobu zesnulého biskupa, kde bude pobožnost a promluva op. P. Lebedy.

Marilánská družina kněžů v sv. Ignác bude konati svou obvyklou měsíční schůzi v Drušinské kapli ve středu dne 12. února t. r. o 8 hodin odpoledně. Od 9 hodin duchovní četa.

neobně a plně snadně (Čl. »Necheť byl matkou v Lid. dem.) Chybí nám aktivnost, činnost, vidí potřebám lidu. Klame me sami sebe, když se domníváme, že isme udělali hodně pro povznesení nevíce ponížehých bratř. Co isme udělali, nemá ani setlnou toho, co isme měli udělat. A hle — naši práci udělali lni, a klidí také ovoce. Ale nikdo nezpracoval dělnictvo, že zradilo; zradili křesťané a především ti, kdo mají povinnost vůdcovství.

Církev věnovala rodné vzdv největší péči: vytvořila celý soubor rodného práva. Proto le tím v bolestnější, pozorovat, jak isme dnes, kdy rodina le opravdu v kritické situaci, přebíhájí v i této věci. I katolík otiská zřubou o sdu zdravotnických pracovníků KSC, který navrhá některé konkrétní onafení na podporu porodnice. ÚRO přišlo s návrhem na zvýšení a odstupňované přídatky na děti. Očekává se lež další iniciativa. Pro takéová a lepi návrhy nejsou veřejně a účinně prosazovány řámi. Imž opravdu záleží na rodině, a imž le novorozence nekonečně více než budoucí pracovní jednotka? Zase se len díváme a mluvíme obecně. Jako bychom ani neopozorovali tu strašnou logiku zisku a zřubv: platíme si dělnictvo — a te naše; nřlatíme si školy — a isou naše; nřplatíme si na děti — a budou naše. Dagmar Jechová.

Celibát — hrob mladých srdcí

Křesťané prostory, opředené pavučinami. Staleť ařuchá atmosféra. Ponuré chodby. V každém rohu rozkřebená tvář pekelníka a nad ním napsány hřchy, za které se šlehatí v kotli. Sem tam se plouží postavy v klerických, samozřejmě schválně a ponuré (viz shora o chřbách).

Každé zřubé zpřobělo místo, aby se tam rozvíjel dramatický zápas mezi mřadím a krutou silou osudu. Křesťák na šerém zkoušit, jako stvořený pro zovněle zřuhocněno bohoslove. Myšlenky černé jako asfali. Bodaletí ostěn žlouté váhno žalu. Vábná vřidina divčů tváře. Úzkost. Závky. Zřubv pohled na křesťán. Pak ponečně uvnřitování a osudové utřžení (asť jako kdys si díbe třikrát vřskv). A na drě duše se »chcítá dčbit.

Mnohobčbné vězení, nřdře hluboko. Třeba i mučrtna, aspon pro psychologický účinek. To je semínat.

Jit tam — na to musí být kus odvahy. říkáte si a je vám zřivřitní, když jste už blízko. Vřtoupate a je vám ješé zřivřitní. Ne a ne nřllit ponuré chodby a pekelníky. Není zařklidě atmosféry. Tady, napadne vám, by se ulehlo možno libit i ministerstvu. Ani postavu v klerice nelze spřítit — opravu, právě se něou začernilo za rohem, takový nekrđ dčouhí. Dovolte, on bčží! Chodba tak sro mřdře dlouhá a mládence v černém vřinulu docela slušný sprint. Dřvte se, že v tom nezakopne.

Prolezele budoucí až dolů do sklepi. Není chumřené vězení! Není zřuhocněný postáv! Jsou tu dčouzi i křesť, basové i tenoři, ale vřpě 36.33 naprosto svatice. Umí se smát, urřelit, i nahlas a šřavně. Vřbete máte takový dík, jako by tu chybělo to, čemu se normálně říká otrava a slušný smutek... Ha, pšecel! Tady z tčlovčiny vychází jeden posupně zamřčený. Koněně někdo s duševními mukami. Slýchá, brčží si do třídenního vřouh. Dovolte se imenovat. »Vřčkráží už to rugby nezokřasim. Přece mám jen jeden žaludek a jednu hlavu.« Ach tak, omýl. Obilize pouze řadu sportovního physiologickeho.

Romantické chvění nervů vás dávno přišlo a chladně uvažujete, že jste tu nepotkali ani

Jeden dobrodružně románový motiv. Obzrače se ústup z tohoto občejného místa, kdys za přehlasí přítel Nápád: »A co kaplo?« Až již napřadí! Seminární kaple, zřejstě, klíč k tajemství. Je až nahore, snadno unikla pozornosti.

Jste tam, H'e — šeré zřakouti, klekají, bohoslove. Před oltářem věčné světl, ale neklidí. Jsie, přoteže na to nedřříte. A teť nic snažého než zřnanzat, co si myslí ten tady.

Posití mě svěcení. Aha — udělali ho podjunnem. Už vidí, jak bude ležet na tvář před oltářem. Slýchá slova biskupova: »Ješť jsi svobodná. To jest — ješť by mohl vřatí a... třeba za měsíc mít svatbu. Ale potom, po svěcení už ne. (Hřzati)

Rozmýšlí si lo. Je mu jasné, že chce přerazit pro Krista a rozdávat ho lidem. (Ponekud nerozumíte.) Připomíná si, jak ho od křesťáků let přitahovalo kněžství. Zřijstuje docela povětré, že si neumí představit větší řivotní radost. (Opět nerozumíte.)

— Ale na druhé straně povinností. Zdpovědnost. Obilize. Böh. Nenávist. (Přisete si, že hluboce vřechli.) Měři v duchu slyš a praví: Lásky musí něou dokázat. (Zajímavě, láska) Necheť být méně než Spoluřstí, Xaver, Vřevan, Běsch, Vojtěch, Stojan, Podlaha. Aspoň odvanou. Nebudu skuhrat a řřukat, kdys nepřítel řve na všech frontách. Mám chuť se rvát za Boha. A Böh bude ve mně. Světost je síla.

Zbývá jen celibát. (Koněně!) Radli se se zpvědníkem a spirituálem. Oba ho ujřstili, že se v tom ohledu dobře připravene a oemús se bát. Ale rozhodující ani přv musí říci sám. Proto teť rozvažuje. Na minulost vzpomíná docela klidně (tož je s vřšeho hlediska trapně), kdys si umlí žvě představiti, jak je lo, ovdě se človek zamluje: (Vřberrně, a teť podle osvědčeného receptu ve filmu Páter Vojčech dějáska památka, fotografie, melancholie v očích, vřelice dčt...) On se, prosím směřet jakže, co přv tom říká? Prý každá láska je slabá proti Boží lásce. Naprosto nechápete, ale on se tváří tak, že jste ochotni mu to plně uvěřit.

Přemýšlí dál. Manželství, zřelně, není zlá věc. Naopak — dobrá věc, podložena světostí. I láska k Bohu v něm může krásně růst. Proč by tedy nebylo pro kněze?

Zmatek z analogie

Poznámky k diskusi o fašismu.

Zmatení laičtí je už tak velká a neschopnost lidí dorozumět se tak zarážející, že není nevhodné o. pomenou si i občasně nějakou poučku z logiky. Jak známo, základem myšlení je soud, t. j. závěr z dvou nesporně platných věstev. Jako soud méně hodnotný zná však i osoba také t. z. soud analogický, který je sice praktický, ale malo spolehlivý. Má-li nějaký pojem dvě znaky, a my v nějakého subjektu zjistíme čtyři z těchto znaků, můžeme soudit z analogie, že tento subjekt má i pátý znak a že tedy spadá pod dotčený pojem. V nedůležitých věcech demního života myslíme tak běžně. Když se zmylně, opravíme svůj názor a nic se nestane. Ji-li, musíme k tomu u větší důležitosti, kde se musí vyžadovat přesnost a spolehlivost. A tu bohužel musíme konstatovat, že se toto lidové analogické myšlení stává pravidlem i tam, kam podle své prvotní a přibližné ověřky nepatří a kde může nadělat škodu. A to je tam tragické, že dnes se už při analogickém usuzování ani nevzdává shody všech znaků až na nezlíbený, nvrží státi mnohem méně shoda, a mnohdy jen shoda jedného znaku, aby se přiblížil za pravdu pod pojem. Výsledkem je zmatek, lhbuvně, nelistota nemožnost dorozumění.

Podnětem k této poznámce byl článek Dr. R. Ha... z úvodu... soudobého myšlení... (Lid. dem. 23. I.). Je z něho toto pa. no. jaká to logická nedostatek je vadou, a obou stranach, u kritizovaného i u kritika. Na filosofické fakultě ovedněl MUDr. Václav Cedík o fašismu v medicíně a označil jako zdroj fašismu teologizaci, akausalitu a irracionalismus. Dr. Rayman všechny tři označené zdroje odobruje kritice a uvedené filosofické směry obhajuje proti nářtění.

Jaké chybny se z našeho hlediska dopustil Dr. Cedík? Vím si jedinou nebo dvě: teologizaci soudatých shodných znaků mezi teologií a akausalitou na straně jedné a fašismem na straně druhé. To mu stačilo k zločinění nebo spouštění konstatování příčinné souvislosti, a to u teologizaci ani ne dle o znaky, nvrží jen o nahodilé okolnosti, jako je na př. okolnosti, že známý fyziolog Alexis Carrel měl sklon k fašismu. Kausální vztah mezi teologií a fašismem by se však musel dokázat. Teologické pojetí záleží v tom, že věci jsou určeny nejenom p. čininou, ale i účelem. Jíme ne en proto, že žijeme, ale také, abychož žili. Vidíme, protože máme oči: ale zároveň máme oči, abychom viděli. Tl, kterým toto bylo iasné a přesto padl v bol prot fašismu, podlehli asi nějakému omylu. Akausalita (o. determinismus) pak znamená, že dění není nutně, že není bez zvlášť určeno příčinami, nvrží že je svobodné. Zvíšlet se tu myslí na dění lidské, historické, a znamená pak přesvědčení, že člověk si svobodně. Jako je to souvislost s fašismem? Vzdáv raskistický fašismus byl absolutně deterministický, absolutně než historický materialismus, neboť ten uznává aspoň t. z. zpětný odraz ideí a připouští, že z buržoazní třídy mohou vzejít vborní vůdové revoluce, zatím co determinismus krve zůstává tupe u biologicko-materialistické kauzality i za cenu překrocení a zničení skutečnosti, u nastříkého genia budto poně ieho neustálí, nebo poně ieho genialita. Fašismus tedy byl spíše deterministický než kausální. Lze to říci i o fašismu italském. I když to byl determinismus absolutní ideí e vtičen ve fašistické státi (Gentile).

Alle chybny se dopustil i Cedíkuv kritik Dr. Rayman. Vidá na první pohled, že spojení teologie a indeterminismus a fašismem je absurdní, usoudil analogicky, že je absurdní i třetí tvrzení o irracionalismu. Bvilo mu iasné, že na fašismu nemohla mít vliv odmnožina z minus ledné nebo imaginární dráha věstého parapsy. Usoudil tedy z analogie, že skutečnost, u irracionalismu, irracionalismus je totiž něco jiného než irracionalizaci skutečnosti (na př. instinkty) a hodnoty irracionalizaci (odmocnina z minus ledné). Iracionalismus je filosofický postoi, který zádně stávi irracionalizaci sliv v Novověku před rozum, vidí v rozumu něco škodlivého, v duchu vidí protivníka duše (rozumějí smyslové) Dnes už to jsté iasné, laký vliv měl na fašismus irracionalizaci směr filosofie Nietzschev, Bergsonv a filosofie existenciální.

Přesto se loni prof. Rudolf Vápeník v přednášce v Sociologickém klubu (vzp. též listem) odvětlil tvrdit, že Nietzsche není odpovídající z náctické z. o. K tomu o závěru mu zase státi ledina skutečnost, že Nietzsche Němce vnitřně nenáviděl, kdž ieho dílo ignorovali. My však víme, že ho ignorovali len pokrytécká buržoazie, ale nikoliv mládež, která v něm hledá otk z metafické prázdnoty do dynamického nihilismu. Jak tel tato generace ignorovala, je vidět z toho, že Nietzsche je mezi zabavenými německými knihmí nelhojně zastupen. Také je ještě v paměti, že za vládky Hitler vnovál Mussoliniho k narozeninám unikátní vydání sebraných spisů Nietzschevých. Ilišných pouze pro něho. A domnělím-li konečně na to nedůležitější, na nevčerpatebné shody ve světovém názoru, v hodnocení, v postoi k životu a k světu, na shody v duchu i ve výrazu — pak le snám opravdu těžko pochopit, lak lze tak neodůvodněně založit soud na ledině nepodstatném znaku a nevidět přitom desítky fakt, že byli do oči. Nenáviděl-li Nietzsche své německé „soudáky“, není to ani věcným, ani logickým důkazem že ho další generace nezbožňovala.

Jestli k fašismu Machethova.

Poslední poznámka se týká nedávné diskuse o tom, zda Shakespeareův Macbeth byl fašista. Diskuse za prokevala i v Katolice, kde Jindřich Sífeda s pathosem konstatoval, že Macbeth fašista byl. Není to ledný přídod, kdy se polem fašismu, této „pathologické sedliny“ buržoazní společnosti, promítl do různých dob a prostředí. A proto nám ani v případě Macbetha nelze jen o Macbetha samotného, nvrží o otázku mnohem

Ještě o sociální otázce

Ze se třeba stále o ni zajímat, je patrné mimo jiné z větv, kterou nedávno napsal úvodníkář v deníku Katolické akce Italské „Quotidiano“. Je to problém naší doby je, lak vělenit co nejdokonaleji svět právo do života politického. Tl, kteří, nechť již uznat tento fakt, odvraceli oči od skutečnosti. — Při všech těchto protichedných ideí v ladi o člověka, a chceme-li problem zde postupovat správnou cestou, musíme se varovat každé jednostrannosti, to znamená věřit, že člověk není ani celý zlý, lak se domníval přeměření kolektivisti, ani není celý dobrý, lak se domníval Rousseau a po něm mnozí akademičtí obháječi individuální svobody, kteří sice velmi dobře znali učení katolické víry, a přece při tom v praxi dělali, jako by člověk žil v nějaké raské nevinosti. Protože však člověk v té raské nevinosti neže, bude vždy třeba zásahu řádné řízené moci, zabráňující vyšťekům ieho egoismu, lež si on sám bude vždy nazývat svobodou. Pravá svoboda není nikdy svobodou ke žlu. To v každé křesťan, zejména ctitel sv. Tomáše Aquinského.

Dr. Miloslav Skácel v posledních „Obzorech“ hájí tuto svobodou, čin lo listě zasluný a potřebný, a přece se nám zdá, že to nekonek způsobe právě nejvíce přesvědčujícím. Píše na př.: „Nikoli vlastnictví, ale iho nerovnoměrné rozdělení a soustředění lo příčinou neustávající stavu t. z. kapitalistických zemí.“ Jak však to nerovnoměrné rozdělení napravit? Je Dr. Skácel takovým idealistou, že se domnívá, že se to uho dosáhne bez mocenského zásahu, bez příkazu? Má prý se to konat snahou, co nejvíce rozmožnit řady mlých a středních vlastníků a postupným odproletaričováním proletariátu. Proč ten proletariát vznikl? Jistě že nezodpovědností t. z. silných svobodných lednů, kteří využívali dělníka, dokud mohl pracovat, a kdž lehl nemohl už potřebovat, nechali lehl bíd o nouzi. Kdo to lo profet? Nezářistný člověk, člověk, lenž má pouze svou práci. Takoví ledí nebudou zapřísaháni pouze tím, že jim každému umožníme na př. aby si koupili domek se zahrádkou. Ten by jim asi nezviděl ani nepsocialistické státi, ale z domku a ze zahrádky nikdo nemůže být žlý. Je třeba polt, dole, že zářen a jiných lověn, Je neaprá, že rozvoj našeho průmyslu nutí k organizaci práce ve velkém. Nikdo vážně nemyslí na to, ít bazně a řešit sociální otázku na př. rozbitím stroulí. Odproletaričování lze dosáhnout tedy ne pouze tím, že každému dělníku dáme kousek pole, nvrží že mu pomůžeme zahřít si mušnickou dlinu, nvrží že mu i právně a říšistě slušné postavení ve velkém průmyslovém podniku, že mu praktické dokážeme, že tento podnik t. na ieho podobné práci stejné závislý, jako na odborné prozíravosti inženýra a jiných vedoucích a že iei užijí i tehdy, kdy nebude moci pracovat. Žit s přiměřeným vzděláním, s praktickým iozhřdem a soudností, v takto organizované společnosti nikdo nemže považovat za lidsky nedůstojné, za nesvobodu. Proto také není třeba se dívat na sociální poříštění len jako na vhodné prostředky pro zmračené lid, lak myslí Dr. Skácel. Takové sociální poříštění není nic jiné-

O světovém státi

(Dokončení z min. čísla.)

A tento princip zůstal, i když za napoleonských válek zanikl ieho poslední vnější výraz, hodnotu říšistického císte. Není oprávněno v tomto smyslu Haeckerova věta, že říšistické žije posud. Žije ve vědomí i v podvědomí evropského lidstva, žije v jeho snech, přáních a touhách, žije v ieho současných kulturních, základech práva atd.

Je tomu sotva několik měsíců, co se z Ameriky ozval varovný a nabádavý hlas sboru vědců, v čele se slavným Albertem Einsteinem. Vycházeli od středního i velkého objemu rozkladu atomů, uvádějí lítto účinek, že proti takové atomové pumě není obrana technicky. Je pouze mravní a politická. Je v tom, aby už nebylo válek, zář natílech se obyčejně tím, že jeden státi (a národ) chce pohltit druhé. Je v tom, aby lidství vytvořilo světový státi, ži snad, leže řečeno, nagstát, instituci nadřazenou jednorázovým státem a odstraňující všechny srážky i možnosti srážek mezi nimi.

Je otázka na jakém základe bylo možno vytvořit světový státi vybudovati. Naproti ne na mezněce převaže jednoho státi a národa. Touto naporot pochopenou cestou se dalo už několikrát Německo a vždy na ní pravém ztroskotání i u Haeckera lze ještě pozorovat stopy onoho bludného německého myšlení. Haecker klade totiž přílišný důraz na úlohu jednotlivého latinského jazyka ve vergliovníkém říšistickém imperiu. Němci chtěli také sjednotit Evropu a snad celý svět ve znamení německého jazyka to jest německé řeči německé kultury, skutečně nebo domněle sverzázných německých idejí, jež se přilží cílení všeho ostatního lidstva.

Zádný z evropských národů by však nemohl „vlelti“ osud Gallů, Dákk a jiných národů, kteří žijí zanikl v amalgamu latinského jazyka. Zádný z nich není už na tak nízké vzdělanosti

závažnější, le-li možno polem fašismu aplikovat bez ohledu na dobu a prostředí na každý historický případ, kde zjistíme nějaký zvláštní znak s fašismem. Zde tedy je možno označit jako fašistu Macbetha, protože byl krutý, Macc Antonio, protože byl demagogický, Ludvíka XIV., protože se zločinil se státem, Filippa II., protože měl police ní službu podobnou gestapu, thomericke Inkv, doněváděl měl společenkou organizaci shodnou s organizací NSDAP. Naše stanovisko už lo napověděno tím, co jsme řekl na očičích: vidíme v tom nevědecké zneužití analogických soudů. Kromě toho však zde vidíme i dvě velké nebezpečí: Za prvé: Každý vl, že rozšířením rozsahu pojmu zmeřil se ieho obsah Rozprošřením fašismu do celé historie státi by se z něho něco naproti ne-

ho než orkanisované spoření pro dobu nemoci, neschopnosti práce a státi. Je možné, že se při tom přilží rozbuil byrokratismus, ale to je větší orkanisace to nebyne z podstaty, věcl. V ruzném a tím společenm kontrolování vidět opět nedůstojne omezování svobody může ien ten, kdo si přivlastňuje jednorázive příllé ideální bezchovního kdo zapominá, lak již sv. Pavel kládí křesťanům na srdce, že mpc vládcův nemusí nahánět strach pořádným lidem, kdo zapominá, že Cirkev sama ve své duchovní sféře se neobejde bez příkazů a duchovního donucování, při němž kdýsl neodmítala pomoc ramene světského a nedomnívala se při tom, že někomu bře, ieho oprávněnou svobodu, naopak z mateřské znalostí povahy lidské chápala a nedulatoval a tupostí, ímž každý z nás někdy podleháme. Žil dále ve zdurazňování svobody znamená dávat se na cesty protestantského individualismu, jenž sice rozvínil mnoho schopnost v člověku dřímajících, jenž však na druhé straně svou nevázaností, kterou nelze nazývat svobodou, zplodil i všechny ten kolektivismus, proti ieho vyšťekům musíme sice všichni svobodou háit ale rozumně, nechceme-li ji zase více pokódti.

V Praze se již po několik týdnů hraje krásný americký film „Pé. Sullivanův“. Je to opravdová lidva skvělé křesťanské rodiny. Sami nadherní, promělní hodní ledí tam vystupují. Jedirý zlovuk, kterého jsem si tam všiml, jsou právě etiny kapitalistické společnosti, která, lak známo, považuje Ameriku za své eldorado. Všichni jí, kdž ím viděl, se jistě pamatují, lak ten nejmiládl Sullivan, jediný z dětí bratří, který se zženil, než všichni společně padli na válečné lodi v Tichém oceáně, stojí brzy po svém sňaku ke svou mladou ženu a malýčký svykem urea problemem nezaměstnanosti a musí si vynucovat bar dolarů od ostatních bratří, zatím co druzí vyhazují ienom na kosmedku otlivý střední vesmice, lak to nedávno napsal J. Sífeda. Kdo se odvažuje tvrdit, že toto je řád Bohem chýlený, a kdo, může popírat, že rozum architekté zde nemá přemýšlet o zlepení a že částí toho zlepení je i sociální poříštění, poříštění co možná neširších vrstev, i těch, které je dosud neměly, na př. zemědělců. Je totiž známo, že vedle lidových životů na vímčunku bývalo také vždy dosti vímčanské tvrdošti a nečinnosti, lež odstranění stojí za neřádek, poficovanou estétu, zamílanovými do svobody a důstojnosti lidské, která drý je placením přispěvící ohrožena. Základním nedosta kem socialismu je ieho praktický athenism, praktické popření věstého duchovního poslání člověka. V tomto bodě a v řádném ílném musí začít naše léčení. Vneseme-li do všeho toho přemýšlení a plánování, směřujícího k reformě hospodářské a sociální, práve křesťanské ideje, uolíme mu všechny drásavé hroty, zachráníme jednotlivce a přiblížíme se s pomocí Boha k epoše lenšého křesťanství, protože všemu navzdory zůstává pravdu, že společenství je atmosférou životu křesťanskému přiměřenějí a blahodárnějí než sebe svobodněší „splendidi isolationi“.

úrovni, aby zánik ieho národní individuality bylo možno aspoň částečně omluvit i ospravedlnit tím, že za očet národní svébytnosti přijímá onen národ mnohem bohatší náhradu vyšší kultury. Podle dosavadního vývoje pak se zdá, že existence národní je poměrně nejlépe zaručena existenci vlastního národního státi.

Jestliže však na druhé straně je přece zřejmá potřeba, ba nutnost světového státi, světového útvaru, tedy není pochybno, že ieho základ nemže být, aspoň ne na prvním místě, mocenský, nvrží musí být duchový, lidový.

Sífedovské říšistické fašismá šje spočívala na duchovém základe křesťanství. Je škoda že lidé, kteří jí vedli a národy, z nichž se skládala, nebyli ještě lepšími křesťany. Ani ona totiž, bohužel, nezabránila boím, ukrutnostem, vyhoubením celých národů. Sífedovské lidstvo navyužilo dostatečně onoho velkého daru, který mohl opravdu všeho lidské pokolení i vnějšně sjednotit vytvořit světovou říš bisha a pokoje totiž daru jednoho světového názoru křesťanského.

Dnes jsme už přilží a snad navždy vzdáleni od té lednoty myšlení dané stejným a vroucím nápožením. Nže budovat, nové imperium, „státi Řím“, kde by opět byl „jeden ovčinec a jeden pastýř“. Je tedy vůbec nějaká možnost a nádeje, že by se našlo jednotli myšlenkové pojitko mezi nejroznějšími národy s tolika odlišnými jazyky, kulturami, náboženstvími, ideologickými směry?

Snad přece je. Upozorňuji na to právě Haecker, totiž na staré pravidlo „anima naturaliter christiana“, že lidská duše je u svou přirozenost křesťanská. Zákon křesťanský je snš z všech náboženstvích řádů nejméně vzdálen zákonu přirozenosti. Jsou jisté základní zásady mravnosti, slušnosti a spravedlnosti, které jsou samozřejmě každému křesťanu, ale nejsou a

určitého, pouhé nepřesné politické označení pro řadu necností, pro krutost, panovačnost, citlždnost, vládcyvlivost, ířivost a listivost, neuch k blízkému, nadutou povýšenost, atd. atd. Poněvadž necnosti se vyskytují více nebo méně v každé společnosti a v každého lednice nemohl bychom proti takto zamířenému pojmu boovat politicky. Slovo fašista by kleslo na pouhou nadávku s neurčitým obsahem. Za druhé Nebylo by možno stanoviti řádnou mez libovolnému rozšířování rozsahu pojmu fašismu. Někd by mohl označit za fašisty katolíky, protože ieli Cirkev je vybudována na hierarchiečím (vůdcovském) principu. Jiný by mohl označit za fašisty husity pro jejich heslo: Níkohe nevěřte!

Má-li být náš boj proti fašismu jakožto žlu

Dlouho očekávaná kniha duchovního žicota

Dr. JAN EV. URBAN OFM

K BOHU

„Já jsem cesta, pravda a život.“ tato slova Evangelia, věčne platná a pravdivá, jsou v tomto vůdci duchovního života katolické inteligence rozvedena hlubokým a zkušeným znalcom. Nové, přepracované vydání, je vytištěna na silném bílém papíře podle osnovy Ant. Liskové. Vazba navrh arch. ing. Bret. Storm. Cena vřz. Kčs 85.—

U všech knihkupců

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD

PRAHA II. KARLOVY NÁM. 3

nemohou být cizí ani příslušníka jakéhokoli jiného světového názoru. Všechno lidstvo je zná a všeho lidstvo — i lo křesťanské — jich přilží často nčdab pro prospěch jednotlivce, jednotlivého národa, jednotlivé skupiny národní nebo mocenské. Porušíjí je denně diplomaté svými obmyslnými řečmi, vojevůdci svými náslílníky zbraněmi. Prorůval je bohužel, nejvíce nářil německy, byl za to souzen a je trestán. Jsou někdy i u nás lendence, nedbati těchto velkých a základních zásad a omlouvá se to třeba zájem národním. Ale pravý zájem národní nemže být s oněmi zásadami ve sporu. A na těchto zásadách by bylo možno — až je to úkol, nad něž nemže být očičžnějšího — vybudovati onen náslitní celek, který by zaslil konečně lidstvu klidný vývoj a trvalý mír. Je to úloha, která svou velikostí je hodna jedině významu a důstojnosti lidstva na této zemi. Lidstvo má — s toli pomocí — přiblížit si i křesťanství Bohu na zemi, ale daleko lehtëji může, za dnešního stavu svých technických vymožeností, samo sebe zahubiti. Tato osudová alternativa je pravým Herakleovým rozestím všeho lidstva, jež se dnes před námi rozvírá a nuti je k volbě.

A tak nás kniha katolického filosofa, zrovna jako verše antického básníka pohankého to prokora Kristova přilží, jako slova moderního astronoma, matematika a fysika, jako dobrý postřeh českého vypravěče, jako obecné čtení lidstva a jeho životní nutnosti vedou k snu a touze po takovém řízení lidské společnosti, které by zaručovalo národním svobodný vývoj v jejich státech, nestavělo by však tyto státy proti sobě, nvrží naopak nutilo je k dobrému soužití na podklade obecných zásad lidskosti a mravnosti. Náš národ sám by jistě dovedl dobře žít v takovém světovém soustátí, neboť ideály obecného dobra mu byly vždy dráhé. Jsou-li dnes v našem národě i zevy spácné, je to jistě jen důsledek přilží lo souhodu útrnání, jímž musí projít. Bude-li mu dostáno dlouhé období klidu a pokojného rozvoje odpoche uplatnění opět všechny základní dobré vlastnosti jeho povahy, k nimž patřilo vždy zejména pochopení pro obecné ideály lidst. s. i.

Poslední část této knize obsahuje tyto myšlenky: Nemáme stejné náboženství a nebudeme je snad nikdy mít. Musíme tedy hledat lo společné lidské, co u nás je, a hledět se na tomto základě sjednotiti.

Křesťan ink nemže omlít, Pro něho není poslání Kristovo jen historickým pokusem, který se úplné a kdy nepodává i tedy se už nikdy nepodává. Kristus je i dnes absolutním členem každého člověka, dnes, stejně jako ve středověku mž každé lidstvo uznal Krista a lo v jeho Cirkev. To není pohádka, to plyne nutně z celú postavy právého křesťanství. I dnes se tedy každý křesťan musí snažit, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř, a lo prakticky, netoliko nějak „bylo by dobře“. Musí se snažit o to také z toho důvodu, že každé žité usilování o jednotu na jiném základě je ještě mnohem bezužitečnější. Člověk neexistuje v nějakém čistě přirozeném stavu. Neexistuje člověk, jenž by byl pouze člověk a ne křesťan. Každý člověk je buď křesťanem žítím, u Krista věřícím, a nebo žijícím, nebo je křesťanem nrtvým, v jeho duši je rána děného hřichu, který volá po vyřězení Kristovou slou a Kristovým životem, jenmž říkáme posvěcující milost. Běs této milosti nemá člověk trvale zachovávat ani přirozeně mravní zákon, t. zn. že se máno chít na nekřesťanském základě budovat jakoukoliv jednotu.

„Dne svou přirozeností křesťanská, budto dopřeje ke křesťanství opravdovému, nadpřirozenému, a lo v Cirkev Kristovu, nebo svůj přirozený křesťanství zapte a tím zapte oboem i své nejvlastnější lidství.“ ak.

Dr. František Marek.

»Lásky však kdybych neměl...«

»Lásky však kdybych neměl, nic nejsem.« Slavná píseň na lásku, která bude tuto neděli zase zaznívat v našich kostelích, mně připomíná epizodu z prvních dnů květnových 1945. Bylo to v Dachau. Neděle dne 29. dubna přinesla obyvatelům tábora svobodu, po níž léta toužili, začínal nový život. Začínal jako všude i se stíny svobody. Tak na př., ačkoliv se nám otevřely esesmánské sklady konzerv, které měly nyní nahradit dosavadní nestravitelné sličty, piece jsme mnohdy dostávali oběd až k večeru, protože nikdo nechtěl jít ve svobodě pracovat, oběd se však ani na svobodě sám neuvařil. Začal tam také nový demokratický život politický, jenž se projevil v cyklostylovaných časopisech, které každá národnost začala vydávat. Také Češi měli takový časopis. V prvních dnech se tam jevíla vědomost za osvobození a skutečné bratrské jednání, která se však později začala krystalizovat asi tak podle vzoru poměrů z roku 1945 u nás. Byli jsme v Dachau do 21. května a mezitím jsme sledovali z rozhlasu události doma. Kromě toho se začínali mnozí rozpomínat na vsí a vesnice staré dluhy, které se domnívali u toho nebo onoho mít, a z toho všeho vznikalo brzy dost nepřijemné rozládní. V redakci zmíněného časopisu si pravo někdo vzpomněl, že i teď bude třeba mravních hodnot, že i teď bude třeba lásky mezi Čechy. A tuto prastarou, každému kulturnímu člověku samozřejmou pravdu dokládá citáty z Rabindranátha Thakura.

Nevím už, jaké byly, ale jistě nebyly ani krásnější, ani naléhavější a posvěcenější než verše sv. Pavla z prvního listu ke Korintským. A já jsem tehdy jasně pocítil tu beztradiční vykojenost moderního světa, která nepřidává svou nedbalostí zapomené na nejskvělejší klenoty naší kultury, a pak děta, jakoby objevila kámen moudrosti, když někde najde nějaký plísek z nich. Byl jsem sám jednou svědkem toho, že posuchačka filosofické fakulty Karlovy univerzity vůbec nevěděla, kdo to sv. Pavel byl, stejně jako se profesor této fakulty divil, že už u něho, u Pavla, jsou slova: »Nechej-li kdo pracovat, at nejí.« (2. list k Solun, 3, 10.)

Ostatní všimni jste si někdy, že obyčejní humanitáři nikdy snad nepoužijí ono Pavlovo velení lásky, ačkoliv je tak krásné, že si nelze krásnějšího představit, a ačkoliv oni sami tak rádi o lásce mluví? Asi proto, že jsou to slova sv. Pavla a Pavel je tak nepohodlný. On totiž vůbec není jednostranný. Mluví tak skvěle o lásce a přece při tom dodává, že na této zemi je také třeba víry a naděje. V jediné kapitole to všechno spojuje a připomíná. A v téměř listě, jenom kousek napřed, líčí celé tajemství Eucharistie a mnohá jiná tajemství, na př.: »Kdykoliv totiž jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete, dokavad nepřijde.« A dvě kapitoly dále háááá vášnivě, že Kristus skutečně vstal z mrtvých, že staneme my s ním, že On pak cele tvorstvo přinese jako dar Otci a že pak bude Bůh všechno ve všem. Není možno být dogmatičtější než je Pavel v tomto listě ke Korintským. Ale jen v tomto širém rámci víry mají Pavlova slova o lásce svůj pravý smysl, jsou tisíckrát cennější než všechny verše Thakurovy a jediný úkon takové lásky shovívavé, dobrotivé, které nezavídí, neroztrpčuje se, »edovede vše smýšlet, neraduje se z nepravosti, nýbrž raduje se s pravdou, která všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje a všechno přetrpívá, zanechává v celkovém výsledku světových dějin, jež bývají někdy přirovnávány k tajemné tkanině, skládající gybanticke jhraz, světleté stopu nad všechny vývojky Aiexandra a Napoleóna a jiných jejich horších »moderních napodobitelů.«

Naším úkolem je přivést zase své současníky k poznání těchto našich pokladů, aby nemusili pracně a marně shánět jejich droby v Číně nebo v Indii. Důležitějším však, pro nás osobně i pro náš apoštola, je skutkem dokázat, že láska, kterou Kristus přinesl na

Píseň o Bernadettě

(Ke dni 11. února)

Tyto snímky pocházejí z amerického filmu »The Song of Bernadette«. Píseň o Bernadettě, jež bude v těchto dnech uvedena v Praze. O jeho obsahu nás poučuje tento článek z »Observatore Romano«:

Československý spisovatel, israelského původu, František Werfel, se ve válce na útku před Němci uchýlil do Francie, do Lurd. Tam poznal v zářezky prosycené atmosféře basillisky Nepokřmené Panny historii Bernadettinu a byl jí okouzlen. Je snadno pochopitelné, jak se tak citlivému spisovateli, jakým je vášnivý kronikář »Čtyřicet dnů v Monsfa-Dagus, musil žít Bernadettin vřsknutou do duše přímo posedlostí, která mu nevyhnutelně musila inspirovat dílo básnické. Werfel učil slavný alib: podal-li se mu uniknouti Němcům, a dostal-li se zářez do Ameriky, věnuje všechny své síly napsání Písně o Bernadettě. A tak tedy vznikla Werfelova kniha věnovaná dívce z Lurd; kniha, jež je lyrickým poselstvem víry, které se poklono v Americe a neokřávaným úsměchem. Podnikavý ředitel »20th Century Fox« (filmová společnost) William Perlberg, se dal do její četby, nemaje žádného lušení, že by se z ní dal udukat film. Ale po prvních stránkách byl tak uchváten, že šel celou noc, dokud nedošel nakonec. A viděl při tom film. Viděl Bernadettu prožívající své pozemské osudy, viděl její vytržení v Jeskyni Massabelličské, viděl ji klidnou a pevnou vůči všem, proti všem, při obhajobě pravdivosti svých zjevení, pravdivosti obdrženého poselství. Ale jak ohromné obříze se postavily v cestu vytvoření tohoto filmu tolik se líšícího od ostatních. Film, kde se nic neděje: nic, totiž nic z toho, co se děje v ostatních filmech, propětých haněním příběhy o zamilovaných nebo divokými dobrodružstvími, nebo policejními zápletkami, nebo jinými bravurními kouzly. Je to takové »nic«, které je — — povafte — nejnevšednějším dobrodružstvím, jaké může kdy polkatí skromněčké lidské stvoření, které je nejvyšší a nejdůležitější dar, darovaný Pannou lidstvu v těchto posledních dobách, které je nejzřejmějším a nejdomnějším svědectvím mateřské péče Panny o ty, kteří se snaží být hodni jejích milostí. Udu se do filmu takové duchovní ceny byl podnik, z něhož bylo podnikatelským úkolem. První, ož se bylo třeba starati, byl libretista hodný takového námětu: George Seaton, jeden z nejváženějších spisovatelů v Hollywoodu. Potom režisér, jímž nemohl být nikdo jiný než Henry King, nadaný tak životnou duchovností, že si tím zasloužil titul nejlyrictějšího z filmových režisérů.

King byl však právě zaměstnán něčím jiným. Vzpíral se proto, ale alespoň si přeběhl libreta. A sotva je přečetl, byl jim i on tak uchváten, že hned přijal novou úkol. Pak šlo o berce, kteří byli pečlivě vybráni mezi nejlepšími na Broadway. Kdo však vezme hlavní úlohu? Je nemožno dát Bernadettě též herečky již známé, herečky, která by připomínala divákům jiné ženské postavy, které předtím hrála. Bernadetta musila být novou tvář. Zdálo by se svatokrásně, zkallit čistotu mladé lurdské dívky světskými vzpomínkami: proto nová, čistá tvář, intenzivně duchovní. A tak bylo hledáno mezi tisíci novými tvářemi. Konečně došli k jakési Paulis Jisley, uměleckým jménem Jennifer Jones. Dívka úplně neznámá, ale Henry King a William Perlberg, režisér a libretista filmu, viděli v rysech Jennifer Jonesové tvář Bernadettinu. Naprosto mladická, živá, rozehávaná, celá nesená svým vědomím, a velkým výrazným, hluboce citlivým očiama: ne sice fyzicky krásná, zato však obdařena krásou úplně niernou, duchovní. A k tomu herečka, která pojala film svou duší. V tom bylo tajemství jejího úspěchu.

Film se přidruží historie Bernadetty Soubirovové, jež je všeobecně známa: dívka měla od 11. února do 16. července 1858 řadu vidění v jeskyni massabelličské u Lurd. Zjevila se jí tam jakási »Panna, bíle oděná, opásaná blankytnou šloubou, s nohama ozdobenými dvěmi zlatými růžemi a na levé ruce v visícím růžencem celá pak postava obklopená neobyčejnou září. Při posledním zjevení zjevila nadlidská bytost na ústku Bernadettinu, ce je: »Já jsem Nepokřmené Poteš.« Dívka nechápala smysl těchto slov, ale voda, která náhle vypršila z jeskyně a vylévala se do mimotokové říčky Gavy, zůstala na dosvědění zjevení. Zřídlo je divotvorné. Všeckými nepopíratelnými zkouškami je jasné, že se tam dějí zřejmé zářezky. Nepřálce jakékoli nadpřirozené víry mají v lurdské jeskyni stále splnění a nepříkamatelné vyvrčení své nevěry.

Píseň o Bernadettě nalezla v tomto filmu jemné citlivé zpodobnění, jež se rozvíjí v nepovněšeném klidu. Je to opravdu umělecké dílo které ospravedlňuje existenci filmu. Byla by stačila nejlépe upříštnost, aby celé to dějství se dostalo do úplně falského svělla, aby se stalo banálním nebo nestravitelným. Takto však všechno se rozvíjí od scény ke scéně — takřka dvě hodiny film trvá — způsobem, jež je jak vznešený tak současně prostý a důležitý. Je to pokorně majestátní a rozehvívaní, lidský a božský. Vším právem má film jako úvodní heslo tato slova:

»Těm, kteří věří v Boha, není třeba vysvětlování; těm, kteří nevěří v Boha, žádné vysvětlování ani nepomůže.«

Reformátoři Cirkve

Ve známé francouzské katolické revue »Etudes« píše René d'Oulince S. J. o problémech, které se sice přímo týkají; poměrů francouzských, ale velmi mnohé z nich mají platnost všeobecnou, zvláště u nás. Nemuže tedy býti bez užítiku, zejména i naše české katolíky s těmito problémy.

Kdokoliv sleduje katolický myšlenkový život, praví se ve zmíněném článku, setkává se tam v poslední době a velmi živým vědomím potřeby nějakých reforem. K tomuto vědomí se dochází z řadu, jež si křesťané naší generace stále vto a více uvědomují: z řadu, že křesťanství jaksi pozbylo velmi mnoho své účinnosti. Po celé desetiletí možno v náboženském životě sledovati dvojitý proud: na jedné straně elitní skupiny, pocházející ze všech prostředí, akupiny vynikající svou vzdělaností, svým zápalom apologetikou a jasným vědomím cíle. Na druhé straně velké masy našeho národa (mluví o Francouzích, ale platí to i o Čechích) podléhající povoly, ale neúprosný proces odkřesťanění. Mezi těmito dvěma proudy setrvává katolická společnost: zástup lidí praktických nábožensktví, věřící ještě jakž takž nedotčených farností atd. — asi pětina našeho obyvatelstva. (Kolik by jich bylo u nás?) Tato katolická společnost tvoří pro národ důležitou rezervu mravních sil, na kterou se v zoufalých situacích neopotehlát a ještě méně snahy vyzátovalo svou víru. Myslí hlavně na to, aby se ochránilo před zkaženým okolím, aby zachovalo své zásady v duchovním zmatku, zlořeč rádó bez vřijimky modernímu odpadlickému světu a čeká, až toto pohlouzení pomine.

Na druhé straně se moderní laický svět úplně vžil do myšlenky, že se obejde bez křesťanství, vytlačuje katolíky systematicky do ghetta, zakládá si na své nevěře jako na zvláštní výmazenosti a osvobození. Propať nepochopení se rozšiřuje každý den, předsudky se zakotějují do té míry, že i přítomnost značného katolického společenství nepůsobí již jako živé a působivé svědectví na nevěřící masy. Každá první křesťanská obec byla svou nakažlivou hotilovostí skutečným nebezpečím pro pohanský svět, chtělo-li se udržet, nemělo jasně vymezení, lež-li tak mluvit, než náhlím pronásledování, dnes žijí davu nevěřícího boku přesvědčených křesťanů, mají před očima Cirkve, hlásající jasně své dogmata, svou morálku, konající svou liturgii, a přece jim nenapadne, že by to nešlo tak vedle sebe žít, že je třeba se rozhodnout pro jednu nebo pro druhou stranu. Nemůžeme zde hledati příčiny tohoto stavu, za něž je do značné míry zodpovědná i politika, stačí konstatovati fakt.

Apoštolské elity, jak kněžské, tak laické, ani živě vědomy tohoto vážného stavu, trpí jím a volají po reformě; naproti tomu se mu průměrný věřící dosti nechápavě podivuje a pohoršuje se nad ním, z čehož pak vzniká onen neutěšený stav (malaise) onen pocit potřeby reformy.

Tento stav se projevuje u mnoha kněží neustálým napětím, jež se někdy přirostuje do neudíitelných protiv, mezi jejich povinnostmi pasivními vůči stádu věřících a jejich úkolem misionářským vůči nevěřícím. U laických apologetů žijících ve styku se zpořádanými masy se to projevuje neustálým pokusem k antiklerikalismu (nedověře ke kněžstvu), jemuž se ani nejlepší nedovduce vždy ubrániti. Z toho pak vzniká dvojitý nebezpečí. Zamyšlením-li se nad situací našich katolických elit na poli politickém, vědeckém a apologetickým, shledáme, že nejvznešenější katolíci, ti, na které nevěřící ještě nejvíce dají, jsou lidé považovaní od průměrných věřících za neuznané, jeví se jim jako enfaus terribles a děti, které svou prostotou, divokostí a neuhlasností ruší dobrý dojem, ne-li přímo jako synové ztraceni. Takoví ploužíci jsou pak ve velkém pokusem odvrátit se od apologetiky již jenom z nutiny, která je podezřívá, vzít si do hlavy, že jsou nepochopeni, systematicky pohoržováni »správně myslící lidí, křesťanskými hierarchii a z touhy učiniti křesťanské poselství přístupnější nevěřícím přetřati pouta spojující je s viditelnou cirkví. To je první nebezpečí. Druhé je stejné rádné, třebaže se neprojevuje tak hlučně. Jím je ohrožena masa »správně myslících. Pozostává v tom, že si lito z různých přeměnitelností, kterých se reformátoři dopouštějí, připisují pravo zamltnosti všechny jejich požadavky, odepřiti provádati se do tváře skutečnosti a uznati svrchovanou nahleňavost problému. Nechtějí prostě uznati, že i v naší době mají křesťané povinnost se reformovati. Fakt, že západní katolické společenství ztratilo ve velké míře ústát dělnických mas, fakt, že je považováno za odporce ve světě vědců, způsobuje jako důsledek vzácně slabiny je pokračující uznati to a je ještě obtížnější napraviti se. Pokoušení pro tradičního věřícího, jehož duchovní život se klidně rozvíjí v rámci katolického společenství, je odmítnouti jakoukoliv zodpovědnost za odpad současníků a někdy, což je ještě horší, označovati prozřevávající apoloity, kteří upozorňují na nedostatky věřících a snaží se nalézt léky proti nim, za podezřelí z hřimé spolupráce a bludem.

Důvody k naději.

Dva směry, na které jsme upozornili, byly odsouzeny nebo zamítnuty pod jménem modernismu a integrismu. Ale celková situace zůstala značně nezměněna, takže oba dva mohou svou vzniknout. Doufáme však, že nevíznou, neboť věříme, že nitro cirkve je dnes nabitě méně hrozbami než nadějí. Tato naděje se opírá o dva velmi vážné faktory: Hierarchie je proniknuta ochotou podporovati potřebné reformy — reformátoři jsou proniknuti ochotou zůstati v cirkvi jako praví synové cirkve.

Podniky nejvdávnějšího apoštola, které se nyní ve Francii rozvíjejí, mají naprosto jasná schválení hierarchie. Některé příklady: výsla kniha a názvem »Francie mlsjní země, která pohoršila nejednoho věřícího a nejednoho konservativního faráře. Odpovědi na ni však bylo utvoření »Pafřízkých mláie, kde se konají velmi odvázné pokusy apoštolařtů pod kontrolou a otovskou ochrannou kardinála arcibiskupa parížského. Nedávno jezdil kněz v Besanconu, kde tlele kněz dlužto

(Pokračování na str. 2.)

svět a o které Pavel zpíval, žije dodnes, že je nejenom v našich svatých knihách, nýbrž že je sluncem, které jediné i dnes čmí svět obyvatelný.

ak.

valo svobodně o sepařlivějších problémech apoštola... (Dokončení ze str. 1.)

Na druhé straně se i v ne-revolučnějších křiklích... (Dokončení ze str. 1.)

Náše analýza končí tedy dvěma poznámkami: Na stranu tradičních katolíků je třeba volat nejen po velkém úsilí... (Dokončení ze str. 1.)

Zpomínka na Slovensko

U příležitosti slavnosti 17. listopadu 1945 v Praze byl jsem požádán slovenskými účastníky o několik přednášek z oboru filosofie pro akademiky slovenek... (Dokončení ze str. 1.)

Zpomínám na všechny přednášky s radostí. Ačkoli přednášky byly samy o sobě pro posluchače nesnadné a dlouho trvající... (Dokončení ze str. 1.)

Evangelium v B. B. C. za války

V jednom z minulých čísel jsem psal o tom, jak anglický ročník spolupracoval k ústředí, jak se snažil poskytnout odmost anglického lidu... (Dokončení ze str. 1.)

První ukázka je úvodem k páteční křesťanské modlitbě... (Dokončení ze str. 1.)

Baruch: Tak, Jidáš, je to úžasně, nesmírně zajímavé, neuvěřitelné. Mluvíte stejně dobře jako kážete... (Dokončení ze str. 1.)

Baruch: Ty jsi přece znáš, má drahá, že to je ubohá bláznivá Esther... (Dokončení ze str. 1.)

Paměť dr. Alfréda Fuchse

(K výročí jeho smrti v Dachau 16. února 1941.)

P. M. K. Klement, O. S. B.

CESTA DO EMAUZ

Jméno Alfréda Fuchse rozehrává ve mně každý nerv ve zvláštní vibraci. Neměl mnoho přátel a zvlášť neměl mnoho přátel, kteří by mu věřili... (Dokončení ze str. 1.)

Býval to dohry mě konversy, která se pohybovala navenek v rámci směrů: Dívčí Písmo z Staré Bible... (Dokončení ze str. 1.)

Upravil ak.

rozostni vrhl do sféry vlastního božství. On to byl, který mi v této chvíli jakoby trhnul opony... (Dokončení ze str. 1.)

V Emmauz přišly do kursu liturgické tóny. A kdo nikdy nechyběl v pořadí přednášek... (Dokončení ze str. 1.)

Znal sv. Pavla a mám dojem, že sv. Pavel byl jeho vzorem. On, Pavel žid, vášnivý a pokorný konvertita... (Dokončení ze str. 1.)

Tato vzpomínka je vytištěna v "Křesťo Alfrédu Fuchsovi", kterou upadl dr. Ctibor Marfan... (Dokončení ze str. 1.)

Zpomínám na to vše věčně, a jestliže píšete tyto řádky...

Zpomínám na to vše věčně, a jestliže píšete tyto řádky, činím tak nejen proto, abych poděkoval vám... (Dokončení ze str. 1.)

Jugoslavie a Svatá Stolic

Je mezi nimi zase napětí, které se v minulých dnech projevilo protestní notou, v níž se tvrdí, že papež Vatikán skrývá válečné zločince... (Dokončení ze str. 1.)

Státní prokurátor otiskl tehdy také rozmluvu mezi Tisserantem a vyslancem v Kvirinátu ze 6. března 1942... (Dokončení ze str. 1.)

(Podle "La Croix".)

K velkonočním svátkům bude bohatě našim svým známým. Udělejte to na slavných pohlednicích a barokním obrázkem... (Dokončení ze str. 1.)

Jidáš: To nebyl můj hlas, to byl Jeho.

Filip: Když začal Filip mluvit, přestala dívka sebou házet... (Dokončení ze str. 1.)

Z této ukázky je zřejmé, že charakter Jidášův...

Z této ukázky je zřejmé, že charakter Jidášův zde neodpovídá našim tradičním představám... (Dokončení ze str. 1.)

Jidáš ukázka: Děj o Beltham a hoštině po uzdravení Lazarově.

Jidáš ukázka: Děj o Beltham a hoštině po uzdravení Lazarově. Vzkříšený Lazar je na hoštině přítomen... (Dokončení ze str. 1.)

(Když) na rubu osloví. Není tam nic vidět, jen vůle a křehčí nit.

(Když) na rubu osloví. Není tam nic vidět, jen vůle a křehčí nit. V onom životě se teprve dotane člověk na líb osnovy a spatří svůj plán... (Dokončení ze str. 1.)

Třetí žena: Jakého plánu?

Lazar: Strašného a krásného. A potom, jak vám to říd? Je takový známý, známý od věčnosti... (Dokončení ze str. 1.)

Třetí žena: Ach, už všiml? (nevi nic), ale já bych chtěla vědět...

Druhá žena: To stačí, má drahá. Nemluv přibliž... (Dokončení ze str. 1.)

Třetí ukázka: Vzkříšený Ježíš se zjevuje Tomášovi.

Tomáš: (s prvním přesvědčením) Tys můj Pán a můj Bůh (Rozhodná, konečně prosegneš slova, přijal jsi naprostý míření)... (Dokončení ze str. 1.)

Ježíš: Tomáš, že jsi mne viděl uvěřit jsi. Staťti si, k těm neviděl a přece uvěřil.

Petr: (ještě si nahlé udělaní úsměv důvědy) Mistr, mě zapření, naše odmítní věřili v tebe, naše pochybnosti, náš útek a naše zrada to všechno opravdu činíme Bohu?... (Dokončení ze str. 1.)

Ježíš: Ano, Petře.

Jakub: Pane, to poasmývali úrazky, poplivení tváře, bicování, ten věc davů, žádající tvou krev, to že by přiblížil na kříž a uamrcen, to všechno opravdu děláme Bohu?... (Dokončení ze str. 1.)

Ježíš: Ano, Jakube.

Jan: Tvá trpělivost v smášení všeho toho, to přijel smrti, s těmi našimi hříchy, to opravdu dělá Bůh pro nás?... (Dokončení ze str. 1.)

Ježíš: Ano, Jene. Pro vás a všiml, ve vás, rozhodnete-li se svobodně patřili mně, neboť vy nejste otroci, nýbrž dělá. Máte svobodu mě zradit nebo sloužit. Svobodu mě odmítnout nebo mě uznat. Svobodu ukřivžovat Boha nebo být s ním ukřivžován, sdílet jeho potupu a jeho smutek, jeho bohy kříž a jeho slávu. Ti, kteří jdou se mnou, budou jedno se mnou, jako Otce a já jedno jsme.

Jan: Takový je smysl předvádní oběti: krev neviného pro hříchy světa.

Ježíš: Pojďte se mnou, přijměte dech Boží; jako mne poslal Otec, tak já posílám vás. Hřích, který odpustíte, bude odpuštěn; hřích, který neodpustíte, bude odsouzen. A teď pokoj je s vámi.

Hlas dnešního Německa

Archiebiskup freiburgský (v Jihozápadním Německu) Magr. Grüber, vydal na sloučku roku 1948 paměťkou k svým decesionům, v němž zaujímá stanovisko laiků ke všem palčivým otázkám dnešního Německa. Přinášíme některé vřelosti.

„Jak trapná je to pro nás, musíme-li stati jako zbraň na okrajích cest bůdy, pro nás, kteří jsme ve svém nacistickém životě myslili, že jsme pány celého světa. Zato musíme nyní klepat na dveře ostatních národů a žít ve jako chudý Lazar. z drobtů, které padají ze stolu bohatých národů. Nesmíme se proto dát unášet touto lrpkoletí, nýbrž musíme svým slušným chováním dokázat, že to není nouze zavinená jednotlivcem, nýbrž strašlivé důsledky prohrané říšské války.“

„Doufám, že se zhroutením říše říše přijde léte mravní otovna. Bylo jí nutné potřeba, neboť německý národ byl zvráceným svým názorem zabrán také mravně na nejhorší cestu, které se projevovaly zejména v ženském světě. I v tomto bodě jsem očekával v roce 1948 obrat k lepšímu. očistění. Nechceme soudit příliš přísně o divkách a ženách, ale je známo z dějin, že během bůdy, jenž doléhá na národy, bývá zlomena i jejich mravní páteř, a že z hlady se leckdy dává na cesty, na které by se nikdy nedotýkali z normálních poměrů. Vím z mezinárodní literatury, že nejedna slušná dívka a nejedna obohatná žena se našli prodávát svou čest, když hlad jí a její děti stlačil do svých nemilodrných kleští. Křů div tedy, že i pohlabní nemohli se strýně rozšířit, že se v některých městech zřícenímšně proti poměrům předválečným. Každý kdo má následky těchto nemocí, ví co to znamená pro národní život. Ani nejmódernější léčebné prostředky nepomohou ani proti této kráze. Světadí apšje ještě k větší nevzdálosti, protože umožňují poměrně snadné opětné uzdravení, při čemž někdo nemyslí na to, že tím je zkažen celý charakter člověka, a že již sotva lze mluvit o vlastní ženské důstojnosti, která bývala chlouboou naší minulosti.“

A při tom se objevují píznivky, které nás ještě více znepokojují, než to, co jsme doud mohli konstatovat. Přirozenost se může dostat na nesprávné cesty, zůstává však při tom stále ještě přirozeností. Jestliže se však nyní ve veřejných přednáškách žádá za zrušení § 17a trestního zákona, je to osudný krok do protipřirozenosti, jenž býval v dějlných učiněn jen od národů odsouzených ke kráze. Hanebností tohoto počínání zasahuje též ženu, která se pak stává pouhou roditelkou dětí, nikoli však milovanou manželkou a přirozenou pomocnicí muže.“

„Na základě čeho můžeme tedy spekulovat na lepší budoucnost? To záleží podstatně na světovém názoru. Světový názor nauce nás strhí do perasli. Musíme se tedy vrátit k onomu světovému názoru, který byl za říše říše považován za nepřátelskou, k zničení odsouzenou protivou světového názoru nacistického. I. je křesťanství. Dějme si jednou povtlivé otázku: Býla by na nás a na celý svět přišla věceka tato bída, kdyby byl býval skutečně křesťanský? Ležela by na nás ona strašná hanba, pod kterou trpíme a pod kterou budeme pravděpodobně ještě desetiletí trpět? Odpověď ponečává nám a světu. Tuto je však jisté: Oprávnová záchrana pro nás národ je pro celý svět nevzejde ani z demokracie, ani z socialisovanismu, ani z komunismu, ani z jakéhokoli jiného druhu politiky, nýbrž jedině z Krista. Pána našeho. On nám znovú připomíná desatera Příkladní a doplnil je příkazními novými a svým příkladem. On navázal věceky národy a lidi na Boha, Stvořitele a Soudece, a zaručil nám věčný život. Nehládal nemávnst a tvrdost a sbožnění národa, nýbrž všeobecně lidství, obětavou lásku, smíření a nepřáteli. Neroztrhával svyzy lidské odle ras a tříd, nýbrž sjednotil je v bratřiví Božím. On zveštavoval jako první své poslavitel mir lidstva a učil nás sbory andělskými, že základnou miru všech lidí a národů je úcta, kterou prokazujeme Bohu a Jeho příkazním. Každý jiný mir, nerozřídí se z Krista a z Jeho spravedlnosti a lásky. Je jen kus papírku, který roztrhne jediná autoritová numa. Tedy zpět k němu. On není zataratý. Je stále Vykupitelem, jenž na kalvářském kříži za nás a za všechny lidi zemřel.“

Výročí založení Karlovy univerzity

Zakládáči listina Karla IV., již tento vpravdě Otce vlasti uvádí v život vysoké učení české později po něm zvaném, je datována 7. dubna 1348. Ale není to první a jediný dokument, který se vztahuje k založení české univerzity. Předchází mu řada Karlových jednání s papežskou stolicí, zejména s papežem Klimentem VI., jenž jak známo byl dříve učitelem své přítele královce Karla a své přítelství osvědčoval velmi významnými projevy.

A mezi ně na prvním místě můžeme počítat papežský list z 28. ledna 1347, jímž se povoluje zřízení generálního studia, tak se tehdy nazývala vysoká škola, a to se všemi výsadami a právy, jímž se honosily tehdy nejslavnější školy v Evropě, zejména v Bologni, Salamance, Oxfordu a Paříži.

Je tedy 28. leden 1347 velmi památným dnem v historii Karlovy univerzity. Její vlastní založení a zřízení je ovšem dáno se všemi právními a administrativními důsledky zakládáči listinou Karla IV. ze 7. dubna 1348.

Jame už tedy ve vlastním období jubilea Karlovy univerzity jistě všechny připomínky 600-letého výročí jejího založení budou živým podnětem k neskrývaným úvahám a k pravdivému zjištění, že česká vzdělanost měla vynikajícího příznivce v papeži Klimentu VI., a že idea, z níž vyplývá její vznik i smysl jejího poslání v českém národě, je přes nepřetržitou věku a bouřím dob křesťanská v pravém významu. O. T.

Světlíci biskup...

(K výročí biskupa Podlahy 14 února)

Zejména ten, kdo stojí opodál církevního života, podceňuje zpravidla méně viditelné církevní hodnoty. Každého, konečně, napadne, že metropolitě, zodpovědný za spásu celých území před Bohem, a někdy neptimo donucený k politickému rozhodování smrtelné vážnosti, nebo také zase kazatel, po širém kraji strhující davy — to že jsou lidé s významnou funkcí. Ale kanovníci? světlíci biskup? To jsou, zdá se, lidičky na byrokratickém žabřičku církevních úřadů, lidé státnoucí v záští konsistofce, snad neposprádatelní, ale nic skvočiví. Jenže Cirkv v každého svého činovníka pozdravuje: »Pán s Duchem tvým!« Duch svatý, Duch Kristův, oživuje každý úd Cirkve, na který byl svátostným vkladáním rukou svoláván. Tak tedy světlíci biskup, ten skromný pomocník ordináře je ohniskem svátostného plamene, svícem semidramenného světla. Ducha svatého, prosfidenklem milosti Boží — a někdy je dáno lidem, vše to vidí při pohledu na takového velekněze. — Biskup Podlahy, jak známo, nebyl žádným útočným církevním činovníkem. Nebyl tím, jenž by říšníka káral Jmenovitě; a někdy i upřímní katolíci se nad jeho mírumilovným stanoviskem pozastavovali. Biskup Podlahy káral říšníka ne »ohovčivými slovy«, nýbrž podle receptu sv. Františka z Assisi: vlastním životem. Zase jednou připomenul tu prostou, ale přilíš zapomínanou pravdu, že světec není zvláštní druh člověka. — Jako voják nebo básník nebo sportovec nebo alkoholik — nýbrž prostě velmi dobrý člověk. Tedy nápadně dobrý člověk. Hrdinsky dobrý člověk. V čem záleží hrdinství? Především je schopnost nekonečně se namáhat pro druhé. Je při biskup Podlahy nekonečně pracovitý, to je konečně známo a budoucí pokolení to seznáší ze skromné jeho práci. Ale duchovními to zasahuje dvoje. Býla to za prvá práce pro druhé: nikdy se nenechal svou práci někým »dotáto«; byl by se snad podivil, kdyby se ho byl někdo tázal, proč tu neúčastí sílu nevěnovat na dosaznění veřejné moci, nebo literárních poct, nebo i církevních povýšení. Pracoval prostě neustále, rekordně, stachanovsky, pro svůj národ. Ale za druhé je snad ještě zajímavější, že nikdy nebyl tím typem kněze, který se zavřel do vědeckých nebo uměleckých zálib, a v kruhu svých sbírek a přátel je štěstien a oblíben, ale pro celý svět pařil do prostředí sympatických a linak neškodných a neuzitečných amatérů. Ještě méně ovšem mezi ty by ho byl směl někdo počítat, které vidíte všude častěji jen v oltářích, a jejichž počít

ruka Páně už velice omezila. Ne, biskup Podlahy byl knězem především. A to neznamenalo jen bohovzdání zájem, který je konečně abstraktní a může se tedy pěstovat i čistě vědecky, bez účasti srdce a života. To znamenalo také život bohobložebný, činnost kazatelskou, a konečně dobročinnou, Charitu. Zde Charita znamenala zase jednou látkavý — lásku. Biskup Podlahy miloval své věřící, svůj chudý lid.

Ideo fecit illum Dominus crescere in plebem suam! Proto dal mu Pán vzrůstati mezi svým lidem... jeho postava od jeho smrti nemizí, nýbrž roste. Pohřbem a řečmi oficiálních zástupců není skončeno! Květy na jeho hrobu také nejsou z těch projevů, jímž státní, nebo jakémsi re- dakčním a parajail společností nebožiční a sama dána vyvádějí: Jme přátelé velkého muže, jme taky malí veličníci! — Tyto květy nosí o samotě neznámé ruce, a jsou to projevy ne prostě vzpomínkové nýbrž modlitby. A nejsou to modlitby za zesnulého; jsou to modlitby o jeho přímluvu. Vime dobře, že jen církevní vrchnost, řízená zprofetizovanou Duchu svatého, připouští veřejnou a obřadní úctu jednotlivých služebníků Božích. Ale vime také, že někde není spojení mezi otci a dětmi, chci říci mezi pasijí ve stádem, mezi církevní vrchností a lidem těsnější než v této věci. Důkaz vrcholné dobroty, lásky, svatosti nemůže Cirkv v níčem spíše spatřovat, než v lásce a úctě, kterou si zesnulý získal, a zejména u chudiny. — A tak je jisté, že to nebyl jen velký muž české kultury, nýbrž i světlíci biskup, který posvítil celé své okolí a dodnes svým příkladem a památkou posvěcuje mnohé; a je pravděpodobně, že Bžh pro něho a skrze něho ještě mnoho milostí své Cirkvi a našemu národu učiní. — Ne, věru, svatozářská kapitulka není nějakým penzijním ústavem starých a chudých kněží, a co se toho týče, naši Machaři a jiní duchaplníci vypadají hezky se svými poznámkami o jazyku sv. Jana. Posmívají se staré relikvii, že jí pravý kanovník uměle oběruvají? (Máte ten vkusný vtip také ve Svejkovli.) Dobře, můžeme tedy posloužit i čerstvou mučednickou krví — o to se Němci postarali. A když tak vidíme nad sedadly hradčanských kanovníků podoby sv. Vojtěcha, sv. Jana, Arnošta z Pardubic — a pak vzpomínáme: zde sedal Podlahy, zde Dohalský, lam Slanovský — pak si řekneme se žalmistou: »za otce tvé narodil! se ti synové...« A pozvednouce oči vzhůru uvidíme, že pilně katedrály mají ještě místo pro nové sochy svatých! Jindřich Sífeda.

Spolupráce našeho rozhlasu s katolickými rozhlas v cizině

Bka — Ve dnech 27 ledna až 1. února se konaly programové porady rozhlasu v Karlových Varech. Nás musí zajímat, co se tam projednávalo a jak se rozmanité věci projednávaly. I když vime, že nelze zaměřit (ideologicky) rozhlasu převážně nějakým kouzelným proutkem, je patrné, že čas pracuje pro nás, katolíky.

Je přirozené, že dosud nebylo ani slova o tom, že by vedle i. zv. oborových programů se mohlo pomýšlet na vybudování sekce, která by sloužila jednak domácím potřebám. Jednak informacím katolické veřejnosti. Leč i z těch rozmanitých názorů, opatrně a obezřetně pronášejících (nesmíme zapomínat, že náš rozhlas je pod kontrolou ministerstva informací) je patrné, že aspoň lidé trochu širšího rozhledu vidí, jak se jim negováním těchto samozřejmostí — nevyplácí.

Programový ředitel dr. M. Otádkví totiž prohlásil, že lid potřebuje duchovní opory a proto nutno dát lidu duchovní hodnoty. My se ovšem rádem ptáme, co si máme pod tím pojmem »duchovní hodnoty« představit. Je to pojmů plně neurčitý, který si může každý vykládat podle svého. V každém případě však smíme tvrdit, že kdyby se v rozhlase přihlíželo k duchového přínosu katolictví, potom již bychom byli mnohem blíže k tomu skutečnému výkladu pojmu »duchovní hodnoty« než dnes. Ostatně i jiný mluvčí (prof. dr. Gúsbůl z Plzně) ukázal, že jeho stánce velmi mlčí zřetel k novému žvilvu. I. j. reemigrantům, kteří jsou proniknuti ideovou naplní českobratřiví. Jím tedy musí se snažit espoň krajový rozhlas přiblížit. Logicky z toho plyne, že máme-li u nás vstřstvu, která jest naplněna myšlenkami katolictví, kořenícího v domácí náboženské tradici, potom i tato vřstva (nepoměrně větší) má nárok na to, aby se k ní přiblížilo.

Dr. Otádkví dále jeředněl velmi sympaticky námět: by totiž rozhlas se věnoval propagaci české hudby 18. století. Jinými slovy: propagaci české duchovní hudby barokní, která vyvěrá z pramenů živého katolického cílení a myšlení. Prohlásil, že tato hudba chová hodnoty nesmírné a na západě je o ně neobyčejně zájem. Mám-li myslet jakýsi export asi padesát skladeb en bloc. Myšlenka je velmi sympatická a jisté by to byla propagace, za ní bychom byli dři Otádkvíkovu opravdu vděčni. Předpokládá to ovšem, že by při výběru a nahrávání byli přízvlní znalci této hudby, abychom dodali cizím rozhlasovým společnostem díle opravdu hodnotná výběrem i provedením. Při této příležitosti bych rád podotkl, že by i náš gramofonový průmysl mohl v tomto směru vykonat kus užitečné a hodnotné práce, kdyby věnoval trochu pozornosti této věci a připravil podobné ukázky na deskách, určených k exportu.

Ještě jiný zajímavý námět padl na poradách, který nás bezprostředně interesoje: dodati i mluvčím texty zahraničnického rozhlasu. Mimo jiné náměty nadborena i myšlenka připravit pásmo o Prázkém Jeziuliku. My bychom mohli k tomu přidat ještě jiné podnětné návrhy. Životofco konkrétně: o tomto námětu bylo naznačeno, že by se taková pásmo mohlo nabídnout na př. katolickému holandskému rozhlasu nebo jiným stáncím, kde by se takovým pásmem mohlo dohádnout znamenité propagandy.

Tu jsme jaksi zase v tom začarovaném kruhu (circulus vitiosus!). Neboť jak můžeme na-

bižeti tématu tak čistě duchová v cizině, když sami něco podobného nevedujeme podat naší veřejnosti? Budíž mi promítnu, že bych nazval takové jednostranné jednání tak trochu farizejským. (Je to asi tak, jako když židé mají obchod se svatými obrázky a růženci, p. r.) Nejdříve musíme sami zde se postarat o to, aoychem ve svém programu ukázali »nepochopení pro podobné uplatnění a potom s tím již do ciziny a žádat vyvolené katolické rozhlas, aby od nás věděně přijali to, co jim nabízíme.

Máme kontakt s katolickou cizinou. A kdybychom snad při žádání za informace, nemohl bychom co podobného doporučit, kdyby u nás se s námi jednalo tak, jako dosud. Ne, není to vyhrožování, ale pouhé konstatování skutečnosti. Neboť nelze, avšak na tom byli u nás hřt, než cizí stáncie, je to přirozený zákon reciprocity na němž musíme trvat důsledně a opravdu nekompromisně.

Chápeme zajiště, že ideologové, sedící ve 4. a 6. sekcí ministerstva Informací, budou ostře a nesmlouvavě proti podobné myšlence. Ba máme obavy, že zabrání jakémukoli uskutečnění této Otádkvíkovy myšlenky. Plně chápeme její obsah, že by tím zbilil jejich monopol informování ciziny. Vidíme jme, jak na tomto monopolu lpí a nechtějí se třeba omezit útoků, jenom když jim nikdo nebude moci zasáhnout do jejich výstředné sféry.

Podtrhli jme tyto skutečnosti proto, abychom tak podali pomocnou ruku oněm rozumným lidem v rozhlase, kteří začínají chápat, že ignorovali duchový svět náš znamená opomíjet mnoho možností nejen ve službě svým posluchačům, nýbrž také při informování ciziny. Varovali jme proti zneužití myšlenky k jednostrannosti. Vykonal jme proto všechno, co bylo v našich možnostech. Ochozí a rádi pomůžeme svými znalostmi, zkušenostmi a styky. Ovšem zcela nezastěně varujeme před tím, co jme jaksi obávné, ale přece jmem zřetelně nazvali zneužíváním katolických kulturních hodnot k tomu, aby se katolická cizina uváděla v omyl a domnívala se, že by po této stránce se těšile přízni rozhlasu.

Tak mluvíme my, neboť přli chápeme obžltostné cesty od myšlenky k uskutečnění. Sloužíme povtlivé a rádi, ale musí se také s námi jednati podobným způsobem. Jakmile však bychom někde našli úškok (byť snad by to nebylo přímo v rozhlase inspirováno), budeme se proti tomu bránit tak, abychom si obhájili své právo kritiky. Očekáme, jak bude rozsvátoeno na naše slova. Přáli bychom si opravdu co nejpříjemněji, aby to byla reserke kladná a plodná. Ze by to přineslo lásku našemu státu, o tom snad ani ty nejzapkejší ideologové nebudou pochybovat.

P. Karel Endl: „Naše vykoupění“

8 postních kázání a promluvy na Velký pátek. Nakladatelství Brněnské tiskárny, Brno, Starobrněnská 19/1. Stran 48. cena Kč 3.—.

V sedmi kapitolách probírá celé vykupitelské dílo Kristovo jako jednu ze základních pravd katolického učení, která je neodstranitelnou součástí časové věry jako dnes. Je třeba ukázat ubohému člověku, který jakoby mermotou chřál polkanou k němu svatí, že jaký nárok má na zmezení cesty, že které svým utrpením může znovu dojtí zřetecené do slonosti. Kniha je i pro laiky vhodnou duchovní četbou pro dobu svatopostní.

Dlouho očekávaná kniha duchovního života

Dr. JAN EV. URRAN OFM

K BOHU

„Já jsem cesta, pravda a život.“ tato slova Evangelia, věčně psaná a pravdivá, jsou v tomto vědci duchovního života katolické inteligence rozvedena hlubokými a zkušeným znalcem. Nové, přepracované vydání. Kniha je vytištěna na silnějšíj bíhověm papíře podle osnovy Ant. Litavce. Vazbu navrhl arch. ing. Břet. Stojer. Cena váz. Kč 85.—

U všech knihkupectvích

NAKLADATELSTVÍ VYSEHRAD

PRAHA II. KARLOVY NÁM. 8

Malí Rouault a náboženské umění.

Většina polemik vzniká z toho, že jeden německý druhého dost ofěsil. I u nás se tak stalo — ale na štěstí při případu tak plodném, jako je problém Rouaulta »moderního« náboženského umělce a náboženského umění vůbec.

Tedy: článek architektka Cermáka, stavitele nového chrámu z ducha nového slohu, nebyl čten dobře. Jinak by se nebylo mohlo napsat proti jeho o s u d u k (nikoli o s u d u k u) Rouaultova umění s nepochopením to, co bylo napsáno. Jisté mod e r n í umělec, jímž J. Cermák jest, chápe strukturu moderního obrazu právě v jeho formě a neosuzuje podle estetického pocltu libosti.

Ale budíž — díky polemice, můžeme napsat o s u d u k e Rouaultova umění, jako umění náboženského učitelé, než jak lei napsal sám umělec, citlivější a pokornější k člověku než ten, kdo si prostě objektivně slohové řady.

Zcela oprávněně říká V. Bošlák, že »le- ní- jaký směr „nahoru“ nebo „dolů“, pak se to konkrétně teví zle v formě«. Zcela tak. A je to právě na formě, kde se teví skutečnost, že náboženské náměty jsou Rouaultovi pouze náměty, bez obsahového zhodnocení a umocnění, a že le- tu neláká náboženskou kvalitě, je v pouhém přecitlení a takměl ten intelektuálně a někdy citově chápáném, neproměditelném poměru k historickým projevům náboženského umění.

Abbé Morrel, který byl oddaným propagátorem Rouaultova umění, opravdu správně a oprávněně poukazuje na to, co je tu v s v á z á - no s minulostí náboženského francouzského umění. Zjistěte, můžeme s ním souhlasit, že tu jsou tvorové analogie s románskou malbou i plastikou, a francouzskou gotikou. Jsou tu ne- slisně analogie, nýbrž celá řada m e t o d y a inspirace i renesanční, jak ukazuje podivná parafráze jakési madonny chudých, černé madonny. A ne stalo na tom. Inteligence a námětová vřímavost Rouaultova pro Semibolostnou shléda se i na důvody elastických naturalistického orientu amerického a vřtvofila tak své znamenitou masku bolesti, ale pouhou, právě divadelní, masku. Pokud jde o souvislosti a formali a tématiku minulosti, má Abbé Morrel pravdu. Ale nového náboženského vřhledu tu není!

Rouault má velkou tradicionalistickou vřímavost a znamenitou, kultivovanou techniku. Ale zde právě vidíme, že technika nezakládá ani samu dokonalost formy, tím méně pomáhá k protidělní obaslu. Ten citovaný obraz Satana je sestaven z literárních asociací, v podstatě nemalých. To není jednolitě tvář, ale sestavená z nevtvárných, literárních částecek: neto- pýň chrup, vysouplé bulvy (prastarý prostředek všech masek) a »okřídlené obočí« — je vtaženo do celku civilního díla podle Edgara Allana Poea — tvář vyvedstavaná druhotně, neviděná na nikom, nepodozřelá skutečnosti. Je to pouze vyvedstavaná — a tedy dru- hotná.

Ale budíž: zůstaňme u »plochy obrazu, na níž jsou podle určitých pravidel a určitého řádu rozloženy barvy«. Zůstaňme u plochy obrazu »Útek do Egypta«. Jsou dva tv »Útky« — tedy zřejmě námět, který přece malíře loubějí a zmešťoval. Stal se však skutečně povze záminkou, aby na plochu obrazu z hmolných a hmot- ných brázd barevných skvrn, bezvětečných, důsledně límaných šedí nebo hnědi, konstruo- val plány krajiny tradicionalistické »biblické« v citacích tvář. A v těchto krajinkách — konstruovaných nespoorně — pohybuji — jsou tv barevných skvrnách postavky neutrální v podobě i v děli. Ano, staval se kolem ně- laké žen v mezkv. V druhém případě vede mezka muž ze soustavy barevných, bezvětečných skvrn, určený oděním i všák jako orientace. A žena na mezku je pouze rouchem z běli, a běli zcela odavělně, tím že do ní prošlehlí — vřivárně zajímavé — jazyky otupujících barev. Na této ploše obrazu vidíme tedy pobon- nardovsky, ale dokonce i odnesťenou barevnou soustavu vřící se k nějakému lhostejnému vřievu cesty vřchodní krajinou. Ani ve tvarech není nic specifického, ko by ukazovalo na vřah k postavám a k ději. Barvy jsou skutečně jen stávim obrazové konstrukce i bez s m y s l o v é a f e k t i v n í o h v ý z n a m u. Na svatě Johane si Rouault alespoň dekorativně zcto- val grněvaldovský kolorit rozkladu krve a hlisy. Řekne-li někdo, že tyto malby na ploše, vřivárně-technicky duchapně, nikoli však spri- rituelce — jsou »civilní« obrazy z biblické děje-

KAVNOAČKA

8 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 23. ÚNORA 1947 • CENA Kčs 1.50

Takovými musíme dnes být

(Sv. Otec Pius XII. líčí křesťana, jak jej žádá dnes.)

23. ledna t. r. přijal sv. Otec Pius XII. delegaci italských ženských sdružení apoštolských a v řeči, kterou k nim promluvil, naryoval několik místními lidy idejí dnešního křesťana. Na úsvit dějin Cirkve napsal sv. Ignác Antiochenský myšlenku, která působí mocně i na moderní lidi, jakožto objev dva tisíce let starého pokladu moudrosti a zkušenosti: »V dobách, kdy je křesťanství předmětem nenávisti světa, nemůže se křesťanství projevovat výmluvností svých slov, nýbrž svou velikostí.« (K Řím. 3, 3.) Dnešní život musí nésti pečť ducha, jenž diktoval tuto myšlenku Ignáci, mučedníku Kristovu. V náboženské krizi naší doby, snad nejtěžší, kterou lidstvo prošlo od počátků křesťanství, nestačí rozumově a vědecky vykládati pravdy víry, jakkoliv účinné může být i ve skutečnosti je. A stejně by nemohla stačiti ona míra křesťanského života, příliš často tak skrovná, jež by se skládala z pouhých zvykových konvencí. Dnes je třeba velikost křesťanství prožívaného: jeho plnosti, a to s vylučováním stálosti. Je třeba smělé a statečné družiny těch — mužů i žen — kteří, žijíce uprostřed světa, jsou v každém okamžiku připraveni bojovat za svoji víru, za zákon Boží, za Krista, s očima upřenými na Něho jako na svůj Vzor a svého Mistra v práci apoštolské.

Pevnost ve víře.

Ještě nedávno dávali křesťanství radu — chceli si zachovat aspoň nějaký význam, chceli nékonati mrtvý bod — aby se přizpůsobilo modernímu životu a modernímu myšlení, vědeckým objevům a neobyčejné moci techniky, před nimiž jeho historické formy a jeho stará dogmata jsou prý dnes pouhými, akřka uhaslými světly minulosti. Jaký to blud, jak se v něm projevuje jejíž — sebeklam povrchných duchů! Chtěli by vtěsnati Cirkve do Prokurustova lože, do úzkých rámců čistě lidské organizace. Jakoby nově utváření světa, jakoby dnešní rozmach vědy a techniky vyplnil celé pole a nezanechal žádného volného p. ostoru pro život nadpřirozený, ienz se přelévá na všech stranách. Ne, nemohou jej udusit a pohltit, a právě nejdůležitější vědecké objevy (z kterých se Cirkve raduje a schvaluje je) ukazují pouze účinněji a jasněji »věčnou moc Boží.« (Sv. Pave) v listě k Řím.)

Kristus, jeho pravda a jeho nadpřirozený život nejsou méně potřebné lidstvu našich dob, než lidem věteřská nebo předvěteřská, než lidem všech staletí minulých i budoucích. Katolická víra je jedním zdrojem spásy: ne víra kusá, okleštěná, bezkrvná, nasládlá, nýbrž víra v celé své celosti, v celé své čistotě, v celé své síle. Někteří se mohou na ni dívat jako na »pošetilost«; ale to není nic nového. Bylo tomu tak již v dobách sv. apoštola Pavla.

Čistota křesťanského života.

Máme-li dobře na mysli dnešní životní podmínky, dnešní pojetí života a jeho obyčej, moderní svět s jeho bédami a s jeho útrapami, ale také s jeho takřka obálskou svůdností, je třeba uznaní, že zůstati vždy a všude věren, bez smlouvání a bez výjimek příkazním Božím, vyžaduje den co den sebeovládání a neustálé úsilí, jež dosahuje mnohdy heroismu.

Rekli jsme »bez smlouvání a bez výjimek«, neboť nelze fici, že nějaká duše slouží věrně Bohu, projevuje-li v p. něni svých křesťanských povinností zřejmý ducha světa, přináší-li do cirkve myšlenky na svůj osobní zájem, myšlenky marnivosti a smyslnosti, myslí-li, že se dá ospravedlniti nebo posvětití lehkomyšlně a zcela světským životem pouze tím, vsune-li do něho několik povrchných pobožností. Platí i dnes slova Kristova: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapř se sám, vezmi každý den svůj kříž a následuj mne!«? Jistěže platí. Ale pak musí být pro nás pravidlem života. A to ve všech jeho projevech a odvětvích. Zde

ZÁVĚREČNÁ SCÉNA Z ORESTEIE

Představuje smíření. Skutečným smířením lidsiva je však jen láska Vykupitelova, o níž bychom v této svalopisní době měli poctivě přemýšlet.

Jednota lidstva a jeho cesta k smíru

V roce 458 před Kristem byla dávana v Athénách premiéra Aischylovy tragédie »Oresteia«. Dne 8. února 1947 byla tato tragédie zase po letech provedena v Praze. Nejmodernější domem, který vám zůstane, nasloucháte-li jejím veršům, říká-li se, jak ti lidé myslí a jednají. Je dojem jednoty lidstva. Jak jsou lidé pořád stejní. Na p. ve zřet. Aischylos, jenž nejdříve uvede ženu, jejíž manžel je prý v domova, je ve válece a omámí jí do té míry, že tať potom vrátivšiho se manžela zavraždí. Tam na jednom místě promluví:

»Však žalář, trýzně hladu vřeteční jsou lékati, ti člní zákraky.«

Vzpomínáte si Jistě, že gestapač a esesmani mluvili a jednali podobně. Ovšem také podobně skončili.

Aischylova tragédie je tragedií nevykoupeného člověka. Vystupují tam Lítice a provozují tam svůj děsivý rej. Děsnější rej tam však provozují lidské vášně. Padá tam stín obudné trojské války, kde se celé národy bíjí deset let k vůli pozlátkáckému vrahelému prince a záletné ženě. Pak zmíněná žiz nevěra manželská, která vede k úkladné, podle zosnované vraždě, kterou vraždě své manžela s velkým potěšením podobně líčí, používají při tom překrásného básnického obrazu k vyjádření obudného stavu své mysli:

a jak tak chrill prudký krev proud tou tmaou prkou rosy krvavé, mě posíkal. Však mne to těší tak, jak těší setbu z klíčků rašící, proud avějí vláhy nezem seslané.

V celém díle je úzasně jasné vidět, do jak bezvýhodného otroctví dovedou vášně člověka uvést. Jak bezvýhodné toto otroctví je, jak bezvýhodný je celý život lidský bez světla štěstí. Je solva kde níznější vidět než v této antické tragedii, kde sami bohové nevědí, co je vlastně pravda, kde se o to mezi sebou hádají a nakonec nacházejí rozřešení libovolným hlasováním a rovnosí hlasů, ke které se tam něhodou dochází. Jak po tom všem je člověk křesťan ještě více vděčen za zjevení Boží, jak chápe,

proč pohané jsou nazýváni »sedci v temnotách a ve stínu smrti, jak děkuje za všechno to světla a sílu, kterou do celého našeho života vneš Kristus Spasitel a kterou neochvějně a při tom mateřsky pečlivě zachovává až do konce věků Cirkve.

Kolik bezútěšnosti se skrývá pod tím akrovicím rouchem básnickým. Jaké to pobouzení, když lidé, kteří poznali Krista, kteří měli štěstí narodit se z vody a Ducha sv. pak znovu touží po záři helenského slunce, jako po něčem blaženějším a krásnějším.

Srovnejte našeho Krista, jenž přilme i zrádného Jidáše se slovem Příteli, jenž se modlí za své křizovatele, jenž se dáva neustále malým i velkým v eucharistii, jenž prosí nechce nic než dobrou věc, které přilel spasit, jenž je vždy ochoten odpouštět a obětovat se, na p. s Apollonem z Oresteie, jenž se smyslně zamluže do Kausandry, které nejdříve dá nadání vědecké, a když tálo nechce rozumět jeho námluvám, pomstí se jí tím, že nřko pak nevěřím jejím věštibám, že jí učiní otrokyní vízného Agamemnona a že jí, jak nechává zemřít kukama teče zločinné vřadění. Jímž zabynul Agamemnon sám. Jaký to bůh! A Kausandře za všecko její bezúhoonnost pak nezbyvá než termé, hezultálně podsvěti, jen proba o pomstu jí zbude:

»Zde při posledním svitu slunečním již vznáším probu k přístím matelidm: Ať spolu s pány vezmu odplacu i za me, otrokyní zbloulu, ach, snadnou kořist vrabů vítězných.«

Aischylova tragédie končí smírem a pravý z tohoto důvodu dovozoval jeden z kritiků její časovost dnes, kdy jsme ještě plni soudu z minulých let, kdy je mezi námi ještě tolik rozčlívavosti. Jistě se není nic potřebnějšího našemu národu a celému svému nad smír K němu je však třeba mocnějších pohnutek než jaké Aischylos našel. Nesmífuje a neochřtífuje krev selete. Jen jedná krev je smířením za hřích světa: Krev Beránkova. V ní musíme upřímně uvěřit. Ji musíme nechat skanout do našich duší a teprve pak v nich bude mír a bude mír i kolem nás. ak.

musí zmizet všechna malomyslnost, všechno neodůvodněných strach: přikazuje-li Bůh něco, neopomene nikdy dáti svou pomoc k splnění přikázání.

Vyzařování do okolí.

Pevnost ve víře a čistota křesťanského života však ještě nestačí. Světly a žhoucí plá-

men horlivosti musí k nim ještě přistoupit. Je třeba spolupracovat — každý na svém místě — aby duše byly opět přivedeny k jedinému Pánu a Mistru, aby jim byla vrácena jediná pravá svoboda, která je osvobozuje od pokoučujícího otroctví bludu a zlu. Toť smysl celého díla vykopení, a každý apoštolský,

Ke dni 23. února

(Začlenění Rudé Armády)

Sáháme po starém klasickovi katolického humanismu. Vezměme Vuelliotův »Parfum de Rome«, starý přes osmdesát let. Je to práno za té situace, kdy savojští králové a italská nacionalisté se chystali přepadnout Dědicvi sv. Petra: kdy Pius IX. byl chráněn jenom věrnoumou diplomacií Napoleona III. a pak hrstku katolických dobrovolců. Celá veřejnost předvídá konec papežství, a revoluční básníci na něj skládali verše. Za této situace autor se prochází před lateránskou basilikou se svým »prokořovým známým, který se jmenuje Coquelet. — Vuelliot se rozhlíží:

„Miluji toto lateránské náměstí. Sabinské pohorí zvedá v modrém nebi své hřbety, jiskřící sněhem a sluncem. Nevadí, že polkávám jen předmět obav, nemohu se přesvědčit, že by tento Laterán, jaké čariv, znovuobrozen byl méně pevný než tato hora: která na něj shlížejí po pětáct set let. Oh je jejich vítězství, oni jsou jeho strážníci. Kříž vzešl z Lateránu, i vznesl se na ty hrde vrcholky.“

„Tem nahofe Bůh má svůi přibek: vzrůkly tam kostely: víra, zmocnivši se hor, učinila z nich oltaře zkad září Nejsvětější svátost Jestli to padne, padnou jiné věci.“

„Ne sami umem — někdo půjde za námi!« Před kostelem vede paláce několik řet francouzských vojáků provádělo výveik Skupina Italů se divala. Jakoby si říkali, že ti Francouzi, to vlastně nic není, a že Italie, kděby skutečně chtěla, by je snadno polkla. Coquelet to napsalo. »Ať« dodal, »nevěfite tomu, Italové! jsou ještě jiní!« — Sledujme dále, příteli! Tv malé čety smělých lidíček, které by představovaly Francii tak nepatrnou, když se podíváte jenom na ně, mi zobrazují světské postavení Cirkve. — »Máte pravdu,« uvce Coquelet. — Vidím, jsem pokračoval, málo věřících: jsou nepatrní, a skoncovat s nimi je lehké nadmíru. Zajistě! odvětil Coquelet. — Ano, ale JSOU JESTE JINÍ!

„Kde pak?« — Nevím, příteli. — »Všadim se,« pravi Coquelet, »že nejsou nikde.« — To je zbytečné, příteli: připouštím, že jich není vidět, a dokonce, že jich není vůbec. Jenže ta nic neznamená Jsou, Bůh ví kde, přijdou když Bůh je zavolá. — »Na tomto základě,« di Coquelet, »s Vámi nediskutuji.« — To máte pravdu, příteli.

Když Petr vytrhnuv meč ufa ucho jednoho z lidí, kteří přišli zatknout Ježíše, Pán mu řekl: »Navrať meč do pochvy.« Avšak dodal: »Zdaliž nemohu prosit Otce svého, a pošle mi ihned více než dvanácti legií andělů? Nemyslím, že by ta slova byla pronesena bez úmyslu, a bez úmyslu řečena Petrovi. Petr nezapomněl, a my nemáme zapomenout, ať se cokoli stane, že více než jednou legie byly poslány: pozdě všem, podle názoru věřících, a přece pokazené v čas příhodný. Bůh není mučen své hodiny řídit podle nástí Tv legie. Maxentius na ně narázil, kděže nastala hodina, aby tento kostel byl vřstaven: den před tím o sobě nevěděly. Těží legie, zřnou vytvořené zřitím rom Longobardů a přivedly Karla Velikého na tento práh Lateránu. Kolikrát ještě se objevily! A před tím jich nebylo, nebo o sobě nevěděly. Bude-li třeba dvanácti legií, budou: bude-li jich potřeba 12 krát 12 uvidíte je. A jestliže hlava Italia polhli vše — »ještě budou jiní!« je ovšem věšti, že jako vojska budou aspoň muset umět dělat zomeň kříže! Může se Bohu zlíbit, že použije vojsk cizích. Když stavěl Laterán, mnozí zedníci bezpochyby křeli a se rouhali. — Znam všechny Vaše důvody, příteli: znám nazpaměť celého Bulore a celého Havina. Havin a Buloz jsou dva mocní berani schopni, když jsou dobře řízeni, zbořiti mnoho zdí: ale zdi Lateránu, hrady Boží, ty jsou stavěny z balvanů, jež ztvrdnou, kděže se do nich bývá, a krev prolitá na nich se ihned stává maltou. Tomu se, příteli, říká římská malta!

Tož tedy — po osmdesáti letech se ohlížím zpět. I vidíme: vřchazejí nové vřstvení Vuelliotových spůi, zatím, co Buloz a Havin, ito veličníci liberální žurnalistky, padají nepaměti do propasti. (Ale jejich jména jsou uchována v řádkách katolického polemisty, jako budaři prvých dob ve spisech církevních otců, a jako mouchy pravěku v pršvíněm zlatě jantaru.) A sám i beranismus je smeten »v záblavě proklínání — jak předpověděl jiný katolický polemista A savojských králů není A Italianismu skončili tím, že pozvali do Věčného města barbaru, pohany germánské A v tu chvíli se objevilo ne dvanácti legií, nýbrž nevím kolik sborů Rudé Armády, a rozbili novopohanu, rozbili řisťismu, a učinili konec pruské armádě, která 1871, svým vpádem do Francie přinutila papežské dobrovolce opustit papeže a jít umírat za vláští pomzskou. Muželi opustit papeže a ponechat ho ochráně Boží: učinili tak s důvěrou Ukázalo se, že »jsou ještě jiní«, kteří rozbili nepřátele papežů, A Osservatore Romano, jeho vycházení bylo, za německé okupace zastaveno, bude vycházet dál. Se svoji starou hlavičkou s nápisem: Non praevelebunt. Jindřich Štředa.

buďsi jakékoliv formy, je účasti na vykupilčtém die Kristově.

Chtít néžjak ostře oddělovat náboženství a život, nadpřirození a přirozeno, Cirkve a svět, jako kděby nebylo mezi nimi nic společného, jako kděby práva Boží, neplatila v celé mnohostranné realitě denního života, jednotlivého i sociálního, je naprosto cizí katolickému myšlení, je zřejmý protikřesťanský. Čím více tedy moci tma zřvují svůj tlak, čím více usilují o vypuzení Cirkve a náboženství se světa a ze života, tím více je třeba na straně Cirkve hovořovat a vytvářeti činnost, aby opět všecka odvětví lidského života byla podrobena blahodárné vládě Kristově, aby v nich mocnější vanul jeho duch, suverennější v něm vládl jeho zákon, vítěznější v něm triumfovala jeho láska. To znamená přiblížovati příchod Království Kristova.

Jubileum sv. Vojtěcha Člověk technický

RNDr. Artur Pavelka.

Nechceme se uoslovovat, neboť v tomto případě všechno vnější by bylo pouhým nepochopeným sv. Vojtěcha a urážlivou náhradou za to, co jsme mu dlužni. «Apostolská čes. a sv. Vojtěcha», se svým vnitřním a ryze náboženským posláním, mohla by přinést posvěcení a duchovní očištění vpravené zemi. Od 23. dubna do 25. srpna — dny mučednické a přenesení — budou světlovcy ostatky putovali naším krajem v jakési posmrtné generální návštěvě. K tomu u nás dosud neznámému způsobu radí nejen dvoletka, nedostatek peněz k brodadným cestám do Prahy atd., nýbrž právě duchovní a nejvládnější cíl, který jsme vytikli v duchu libického Poutníka. Přepínání katedrála, množství v průvodu, jen oslavné projevy nemohou nahradit žádoucí osobní sbližení s nechápaným pastýřem, k němuž někdy dojíti při klidné a soustředěné modlitbě a meditaci u mučednických kostí. Jde o to, aby větší byl duchovním niterně připravovanými k vstátnímu setkání. Váží myšlenka poznanosti u světlovcy rakve jest dána úkonem Čechů v r. 1039 ve Hnězdně: Odkvetnutí se dábila, obnova křesťanských slibů, vzbuzení božských činností. Právě ve svatopisném čase jest vhodné připravovati cesty k Vojtěchově velikonoci návštěvě.

Svatovojtěšský rok je především Křesťanský rok. Modlitba za křesce a bratřovost dnes je projevem duchovního znalosti. U světlovcy rakve možno se zamyslet nad naším časem rozpacenosti vzhledem k biskupu a Rimu, která se započala našim jazyky «občasným» hříchem, záchraným na sv. Vojtěcha. Biskup, vyřizvaný svým lidem, dvakrát spěchá do papežovy náruče; ukazuje pro dnešek cesty našeho vnitřního zacelení. Nad jeho kosmím možno rozjímat o hesle «sentire cum Ecclesia a sibi vnitřně jeho nástupcem, místním Ordinářem, neboť v tom je počátek Katolické akce.

Připraviv úkon k «cestě sv. Vojtěcha» byl učiněn 12. února t. r., když byla lebka světlovcy vyňata ze svatovojtěšské tumba a odhalena. Podle soudy antropologové prof. Dr. Malého, jest velmi dobře zachována a nelze pochybovat o její dobové a skutečné pravosti. Prof. arc. Sokol byl pověřen, aby dal návrh k ostatkově schráně, která bude vystavena ve střediscích jednotlivých krajů, k veřejnému uctění dráhočenného ostatku. První zastavení bude na Libici. Světe se na několik hodin vrátí na místa, odkud vyšel, kde přijel Duch svatého z rukou arcibiskupa děvinského, kde jeho celý rod přinesl krvavou daň k pokřesťanění českého národa. V Libici už připravují uctívání svého rodáka, v jeho posmrtném návratu jako průvodce přejde nymějším nástupce sv. Vojtěcha na jeho pražském trůně. V pražské arcidiecézi budeme vřít svíce až ve dnech srpnových, kdy jeho cesta bude skončena ve Staré Boleslavi, jejíž Kapitula byla zřízena právě u příležitosti mučednického návratu do rodné země.

Dnes přinášíme stručnou zprávu o «cestě sv. Vojtěcha» a budeme pravidelně informovati o bližších přípravách podnikaných jednotlivými odbory Sekretariátu Svatovojtěšského jubilea. Jan Lebeda.

Pokračovací kurs pro laické katechety.

Abv byla pozvednuta duchovní i odborná úroveň laických katechetů, pořádá se pro ně v ořekrásné krajině u Mr. Lázní, a to v klášterní pokračovací kurs ve dnech od 10. července do 11. srpna spojený s dučiv. cvičením. Burou předsedá P. Dr. Frant. Štáta T. J., ředitel čiap. gymnasia v Praze, který bude vedl čiap. vedení, dále ředitel středoske hudo ml. duchovní vedení, dále ředitel středoske Vojtěch Práha a prof. Antonín Čulík a Ladislav Form. Přednášky budou sestaveny tak, aby co nejvíce vyhovovaly posluchačům, a proto lito se začati, aby uvedli, na jaké polože při své Praxi narazili a o čem se má jednati.

Abv bylo možno kurs ládně pripraviti po stránce ideové i úspodářské, ředitel katechetů již nyní se přihlazuje a ureďe: svoji přepanou adresu, na kterých školách působite, od kdy již učite jako katecheta a co těch náboru má býti provedeno. Po kursu bude všem vydáno zvláštní zveředení. Přihlášky se uřijimají ze všech diecézí, je smahu, aby poslést za kurs byl to odměněn, ale nyní jesti namále nouz zřámenou. Kdo a přihláškyň end pro pozdější předky ne bude moct se zúčastniti, svou přihlášku bude moct odvolati.

Přihlášky přijímá: Prázdnotvny kurs katechetů v Praze II. Jeřná ul. č. 27 a to do polovice března. Arcidiecézní pastorační úřad v Praze.

schůze, aie nade vším visela tvářlá hrozba japonských hřidek a možností zrady. Více než rok takto pracovala doblé organizovaná skupina odvážlivců a vlasteneckých kněžů. Japonci vyvolali odměnu za hlavu P. Lebbe, nejdříve 3.000 anglických liber a později dokonce 10.000. «Vskutku přilil mnoho», řekl misionář, av tak těžkých dobách.

Za svého pobytu na frontě měl hodnost kapitána. Když se konečně stal šéfem národní protipropagandní organizace, která měla vojenskou označení sbor, byl povýšen na generála.

Nebezpečí přišlo, odkud nebylo čekáno. Několik pozoruhodných konversí mezi komunistickými vůdci rozčlivilo extremisty ve straně. Snažili se přitit bratřičkům na kobylku. Z těch, které dopadli, některé umrtlili. Konečně 9. března 1940 dostala samotného P. Vincence s jeho sedmi bratřičky skupina rudých a odsoudila je k podobnému osudu. Zatím však pověst jeho zajetí vzbudila veřejné mínění. Delegace za delegací byly posílány do hlavního stanu 8. armády (ruďe), kde P. Lebbe měl nastěžit víc než jednoho přítele. Na nátlak hlavního stanu byl zajatci propuštěn 17. dubna. Přece však o málo později zemřel jeden z bratří na následky špatného zacházení a také zdraví P. Lebbe nezůstalo bez následků.

Nejdříve si myslel, že mu trochu odpočinku vrátí sílu, ale přálce ho upozorňovali na nutnost lékářského ošetření. Avšak ani to nestačilo a proto bylo posláno z Čunkingy letadlo, které ho mělo dopravit do hlavního města, tisíc ml vzdáleného. Bylo však už pozdě a tak 24. června 1940, na svátek Jana Křtitele, patrona bratřičků, odešla s duče věrného služebníka Kristova a tohoto světa.

Není pochyby, že do věčné slávy vešle hrдина. Dom Beda Lebbe O. S. B. (Espero Katolika č. 373.)

Hruža či krása techniky, jak o ní čteme ve Svobodných novinách, nás děsí nebo blaží, neboť jsme na technice závisli a mnohou naději skládáme v dílo techniku, zejména v této době poválečné rekonstrukce. Není nám hostejné, líčí-li někdo techniku jako nástroj hruží a nástroj, jako nástroj zodpovědný za všechny ukrutnosti poslední války, jako nástroj, jehož povinností je, aby zase napravil pusté dílo zkazy. Bylo by to příliš povrchní mluvení, kdybychom takovou otázkou techniky mlčky slyšeli. Ale není nám také hostejné, líčí-li někdo techniku jako zdroj krásy a blahobytu. Plně souhlasíme se závěrečnou větou o. Gutwirtha, že záleží na tom, abv dokonala technika se dostala do rukou dokonalejších lidí. Neuvážuje však, máme-li vůbec dokonalejší lidi, případně kolik dokonalejších lidí máme. Je tudíž otázka dnešní techniky otázka člověka technicky se uplatňujícího, člověka tvůrčího v technice, ať je to inženýr, nebo mistr v dílně nebo dělník u soustruhu. Člověka musíme poznati, člověka technického a pak můžeme pronášeti úsudek o soudobé technice.

Člověka technického a jeho hlubin je třeba přímo se dotknouti, aby naše rozprava nekončila dilematem, na jehož jedné straně jest hruža z techniky zneužitá a na jehož druhé straně se honosí krása techniky dobře užitá. Dílo technické samo o sobě je indiferentní, není ani dobré ani špatné, v pozadí díla a u jeho kolebký stojí však člověk a člověk není nikdy mravně indiferentní. Člověka je třeba vyslychnouti.

Je jen třeba se seznámit s technikem tvořícím, je třeba, aby nás ovanul horký dech jeho konstruktivního nadšení. Je třeba vřít se do jeho dětský upřímné radosti, když konstrukce se podaří a je i třeba vychutnat si ním pocit hrého uspokojení při pohledu na ladné linie a na dobře promyšlenou směsí součástí nového technického modelu. Kdo pak náhlidně ještě houbějí do tvůrčí duše technické, kdo prožije s technikem delší chvíle vnitřního napětí provádějícího jeho práci, toho zrak pronikne až na dno duše, kde žár tvůrčí touhy sálá a hledá uklidnění v nově zrozeném tvaru. Člověk technický musí tvořiti, on je řízen neutuchajícím tvůrčím principem, on vidí věčné možnosti, možnost plně krajní reálnosti, možnost chytit již skanouti do uskutečnění a jeho čin, jedině jeho čin, zrodí všechno to, co nahmatá jako zřetelnou možnost jeho intuitivní duch. Teprve tvůrčí čin mu přináší osvobození z tvůrčího osápi a klid. Prudkost tvůrčího genia technické tvořivosti posuzuje většina obdivovatelů podle hotového díla. A je ptal se již někdo z Vás přímo na podstatu technického člověčenství, na tuto podstatu, která žije samotny žár na dně duše člověka technického?

Ózost nás jímá, glyšime-li odhalení tohoto zřetelného technického zápleti z pára D. Birkenmayera ve Světarsku. Práví nám: «Podstatu technického člověčenství lze nakonec pochopiti jedině z onoho prometeovského a faustovského pudu moderního člověka, jenž chce člnorodým

utvářením skutečnosti sám sebe spasiti.» A bychom nezůstali ani na chvíli na pochybách, přejímá-li vskutku člověk technický svoji tvorbu do oblasti, kdysi vírou vyplněné, pokračuje: «Teprve daný zřetelný již nastal, kdy proces se osvětlení vstupuje do akutního stadia, kdy energie viry se zaměřá na technické utváření světa, teprve v tomto okamžiku začíná neslýchaný rozvoj techniky. Tak se stává technika náhradou za křesťanskou víru ve vykoupení, kterou člověk technický zohybá v touhu po spasení sebou samým.» Obávám se, že jsou to slova pro celek dnešního technického světa až příliš pravdivá.

Puzen výhradně svojí touhou po osvobození tvorbě bude člověk pouze technický s touž rozkoší konstruovati moderní dětskou postýčku jako moderní tank, s tímžé zánícením se ponoří do stavby dalekonosné zbraně jako do stavby civilního dopravního letadla. Hruža a krása techniky jsou společně ukryty v ardui úloze člověka technického. Člověk pouze technický jest sjeplým služebním hmotné tvorby účelové, jest sjeplým ošklivě hodnocením vlastní práce a proto tou svojí nedokonalestí skrývá v sobě démona zkazy právě tak jako dílo užité, nikdy však v sobě nebude tajiti dílo poeznané. A věru jsou země, kde zámrné jest pěstován člověk pouze technický jako ideál, právě tak jako jsou země, kde zplořelý život duchovní sám si vychovává pfevažnou většinu techniků vybavených pouze tímto typem prometeovským a faustovským. A tvoří v tomto ohledu snad naše země výjimku? Máme málo duchovně indiferentních techniků?

Indiferentní může býti a je pouze dílo technické, oživovatelem díla je však člověk a na člověka je požadováno více, na člověka je, aby se stal technikem dobrým nebo dokonce dokonalejším svým duchovním zámením. Technik dobrý se musí jemným svým cítěním ponořiti do nedostálých vzorů přírody, technik musí pozorně naslouchati rytmu hmotné stavby přirozené, technik musí nade vše naslouchati lidské duši, ještm potřebám a touhám a podporovati svojí tvorbou touhu kládne a potřeby uslechtili. Technik musí konečně znati el člověka, pro něhož vše tvoří. Hluboká znalost lidské duše a všech jejích potřeb je z nejvyšších předpokladů poeznané tvorby technické. Vědění o tom, že hmota nám byla dána k tomu, aby duše lidská se stala normou hmotného utváření, toť pravý znak dobrého člověka technického.

A najde-li se technik, jenž každé své dílo inspiruje nejvyšším potřebám lidské duše a jenž tou inspirovat dovede promítnout do nejnepřehlednějších potřeb hmotných, pak to bude jen duše, která každý svůj úkon bude provázet obdivnou modlitbou, aby zřetelně jemným nástrojem vůle boží, i té technické vůle boží. Bude to dokonalejší člověk technický. Jeho budou chváliti, neboť teprve on, vírou žhnoucí člověk technický je zárukou krásy a poeznaní hmotné tvorby lidské.

„Zánik Západu“

To bylo ledno z nejoblíbenějších hesel nacismu. Ne ovšem ke koneci: tu panický strach z Rudé armády přivedl hnedě ganstery k tomu, že slovo odhnutlivými mluvili o západní kultuře, o evropské pospolitosti, o dělném dědictví, o středověké křesťanské říši, a jedním slovem dovolával se všeho, co dříve stihali nenáviděti a posměchem. Neboť to byl jejich stol. dokud mluvili volně. Všecka hlavní hesla nacismu: rasismus, vyzvedání severu proti středozemí, novopaganství a stvanice proti Václavu, absolutní nacionalism a odmítání «nacionálních vltvů», průchvatí a pronásledování kulturních tradic bývalého Německa, kult přírody a citu, «krve a půdy» proti rozumu a civilizaci, také zavrhování římského práva v theorii a tím spíše (a také) v praxi, — a konečně i taková drobnost jako nahražování latinky švabachem na neuhodnějších místech — to vše spadá do jedné akce: je to boj proti dědictví starého Říma. Proč upozorňujeme na tento protirímský, protiakčický postoj nacismu? Proč proto, že někteří naši reformátoři školství (jako-by měli postoj podobný). O feštině nemluví, chtějí latinu na středních školách omezit co nejvíce. Při tom se domnívají nebo říkali, že dělali vše demokratickou.

Je věci katolický, iakožto povolání strážců lednak antického dědictví, lednak svobod, kterou budou pomalu jediní nuceni chrániti, aby se k tomu vyláďili. Nelen proto, ač i to byla vážná příčina, že naše nádherná liturgie je psána v latiněském jazyce. Je to, oravim, vážná příčina. Chceme, aby Te Deum, avb Lauda Slon, avb Dies irae, avb žalmový rytmus Václava se pro nás staly texty mrtvého jazyka jako klínové nápisy a paprvové zlomky? Jsme pro znalost latiny nebo proto, že je to poslední zbýtk té mezinárodní pospolitosti, o níž se tolik mluví a od níž se zatím rychlostí raketového letadla vzdalujeme, nýbrž jsme pro i to proto, poněvadž nám záleží ne tak na republice jako na republikáněch; na jejich kvalitě. Myslíte, že je bez významu pro vzdělání v republice, zda pro něho jsou či nejsou částí výchovy, částí mláde i duševního života ty nesmrtelné římské zkazky o konsulu Brutovi, o Regulovi, o Deciovi, o těch všech neuplatněných občanech, žilících stihně a hotových umřít za krbv a oltáře? Myslíte, že je dobré, aby mládež viděla v republice jedině instanci, která rozdáva (svým přátelům) podpory a vvsílá (s děvčaty) na brigádu, a ne raději ty mateřstátní zákony, které u Sokrata vyzvali věrnost a lásku občana? Myslíte, že by naše protektorátní vláda nebvla níjak dopadala, kdyby el byl dotyční pánové ve vhodnou chvíli ořekli za Horáce tu Regulovu úvahu o lídech, kteří se lednou nepříteli vzdali, nebo jeho upozornění:

Je pro vlast umřít milé a počestné — vzdvř stihá smrt i toho, jenž utlíká...

A že klasický vzdělání je nezbytné pro národ, pro republiku, která chce mít svobodné občany, to konečně vpsává práce a jednání, které jsou proti ní namítány. Řekne se totiž: nač je toho zapotřebí? Profesor latiny není «zapojen do výrobního procesu» — a člověk s klasickým vzděláním nikdy nebude ochoten užívat tak oklívle češtiny jako to tento výraz; řečeno mltmochodem — a zajisté, tak se nám namítne, znalost Horáce nepomáhá vyrobit více litiny, ani verše vs. Tomáše nezvyšvř výrobu textilií. Bvlo by, konečně, možno v této logice lit dáve: je totiž nesporné, že ani čest, právo a odvaha nepomáhají vřabřit potrubí, a že existence českého jazyka nemá významu pro cukrovárickou výrobu v českém prostoru... Ale bez dalších výkladů: je zřetelné, že jde o dvojitý úsok. Jsou-li obyvatele jen poddání všemocného pána ve starém Peru to bvl božský Inka, líně se třeba mltmoe stát — pak jediným smyslem jejich existence je pracovat pro něho. Vřanam mlé nem to, co stupňuje výkon; museli umět číst, aby mohli rozumět rozkazům Svya Slona a pochvášvam, které na ně skládali divní básníci, které dáva Inka krmít na jednom ze svých zámků; ale jinak by bylo zbytné odvádět otroky ud zaměstnání. Je-li naopak účelem státu, avb v něm vyrůstati svobodní občané, pak nepotřebuje musel být vřchování ke svobodě. Proč lím dail rodice takovou věchovu (rodice, ne jenom Inka), avb z nich byly úplné osobnosti: lidé, kteří uměli myslet; lidé; z jejichž ducha myšlenky práva a pravdy nevřmžli. — Ano, můžete mít podeřzení proti klasické výchově. Jestli považujete francouzskou Revoluci za neamléne nešťastí, pak si vzpomene, že jesti mlyovny pocházely z čety klasiku — že samo slovo Republika je latinské... Ale i když byste seke kraněli odvažovali hnutí, které zrodilo liberálistum a republiku, musíte se zarazit před lednou věcí: i kdybyste zůstal hluchý ke strukcivnímu nápevu Marsellaisis — a já aspoň se přitímám, že mnou pokážeďe polně, a že proto nemhu nemřt právé, že je Revoluci nřmšku sřmoutil — i pak tešit se, prosím, nad jedním zamysletem, Vezměte do rukv: Rosenbergvův Mythos. Ten jeho křemánský, severský, ovšem však padělaný mřthos není nic než odpor proti Římu, proti Západu, proti evropské tradici. Chcete pokračovat v jeho díle? A to činite, když vytvářite latinu ze škol.

* Nemáme vhodné příležitosti hledám takto svého životního partnera. Je mi 30 let; jsem vzdělaný, ořmácně vřchovaná dívka, římskokatolíka, vřbíli postav, pšjemného seřnějvíka, mírné povahy, Nabídky pod zn. «Hana» IKA 60' do adrn, t. l.

Kniha, která ukazuje sídlo bezpečnosti v bouřích světa

NOVÝ ZÁKON

PANA NAŠEHO JEŽIŠE KRISTA

Přeložil Dr. Jan Šjkor a Dr. Jan Heřel

Úpravu navrhl Ant. Liekovec, vřzbu arch. Ing. Bř. Štorm - Cena vřzáného vřtisku Kčs 60.-

U KNIHKUPCŮ

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD

PRaha II, KARLOVO NÁMĚSTÍ Číslo 3

JAN ROTHAN T. J.:

Okružní list o studiu a užívání duchovních cvičení.

Přeložil P. Josef Vondra T. J. Stran 27, cena 15 Kčs, vřz. 45 Kčs.

SVATÝ VINCENT FERRERSKÝ:

Duchovní život.

Přeložil Zdeněk Kašička. Stran 65, cena 30 Kčs, vřz. 45 Kčs.

TIMOTHEUS VODIČKA:

Krůpěje.

Aforismy. Stran 57, cena 30 Kčs.

Dr. JOSEF VAJS:

Legenda o sv. Borisu a Glebovi.

Stran 39, cena 30 Kčs.

Zasílá

Marie Rosa Junová v Tasově u Velkého Meziříčí.

P. JAN EV. URBAN, O. F. M.:

Cesty k víře

Přednášky v řel. rozhlasě Kčs 60.-, vřz. Kčs 80.-

Dr. R. W. HYNKE:

Muž bolesti II

Lékařský obraz ukřivování, 288 str., 62 příloh a mnoho obrazů v textu, Kčs 300.—

Objednává: Cyrilo-Methodějské knihkupectví Gustav Francel, v Praze I, na Perštově 14, nebo každý knihkuce

Pro Vaši knihovnu nové knihy duchovního života.

Univ. prof. dr. Jaroslav Beneš:

DUCH A HMOTA v theori poznání.

Základní filosofické dílo, budované na principch filosofie křesťanské, Brod. 60 Kčs, vřz. 70 Kčs.

Doc. Dr. Josef Hronek:

NA KLÍNE MATERSKÉM.

Napítily o rodné výchově mládeže v před-akutním věku. Základy křesťanské pednagogie. Brod. 45 Kčs.

Dr. Reginald M. Daek O. P.:

OPRÁTELSTVÍ.

Psychologie a etika přátelství. Další dílo české filosofické a theologické literatury thomistické. Brod. 28 Kčs.

Dr. Josef Miklík CSsR:

SLOVO BOŽÍ.

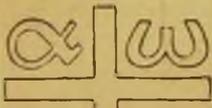
Knihla křání na všechny neděle a svřtavy v nos. Lákám poslouchi jako vřborné repertorium hlavních náboženských pravd. Brod. 166 Kčs vřz. 186 Kčs.

P. JIŘÍ Reinsberg:

SKAUT PŘEMÝŠLÍ O KRISTU.

Knihla náboženských instrukcí pro skauty-junáky. Brod. 18 Kčs

Vřchav tyto knihy knihkuce nebo přímo NAKLADATEL BOHUSLAV RUPP, Praha II., Jindřichská 23.

SVATOTĚŠKÉ

9 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 2. BŘEZNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Dr. Bohuslav Jarolimek, opat strahovský.

Výročí volby

Připadá na den 2. března. Smíme přejít toto datum bez povšimnutí, chladně, lhostejně? Jsme-li katolíky opravdu věřícími a z víry žijícími, nesmíme a nemůžeme. Vždyť jde o našeho společného duchovního Otce, Svatého Otce Pia XII. Dne 2. března roku 1939 byl zvolen papežem.

Na těchto stránkách není místa pro naslání fráze. Jestliže chceme věnovat několik řádek výročí papežské volby, činíme tak z povinnosti, kterou nám ukládá víra a vděčnost, spravedlnost i láska. Jsme členové Církve obecné neboli katolické. Církve katolická není pouze nějakou organizací světovou sebe genialnější, kulturním či humánním spolkem sebe uslechtilějším: je to »viditelná společnost všech pravověřících křesťanů, kteří jedno učení vyznávají, jedněch svátostí užívají a římského papeže za svou nejvyšší viditelnou hlavu uznávají«. Tak ji definuje katechismus. Tato společnost je založena samotným vtěleným Bohem Ježíšem Kristem, aby pokračovala v jeho spasitelském díle, a to vykonáváním jeho učitelského, kněžského a královského úřadu. Církve katolická je mystické tělo Kristovo. Je to společnost lidská, pravda, z lidí se skládá, ale její původ i cíl je božský. A prostředky k uskutečňování jejího poslání? Božské i lidské, viditelné i neviditelné. Svátosti, viditelná znamení neviditelné milosti. Lidé, k udílení svátostí a k řízení duší posvěcení a zplnomocnění. Evangelium, Kristův zákon, Církve...

Církve katolická je organismus. Církve katolická je rodina. Rodina, jejíž hlavou je Kristus — hlavou neviditelnou. Hlavou viditelnou je nástupce svatého Petra, římský papež. Papež z nás není otec. Církve katolická je zorganizována patriarchálně: jakožto celek je zorganizována ve formě veliké rodiny, či spíše je organizací duchovních rodin, které mají jedinou společnou hlavu, Otce, papeže. Tim je nyní Svatý Otec Pius XII. Zastupuje věru toho nejvyššího, titulu »Svatý« i »Otec«. Přenášíme na dr. jisté míry úctu a důvěru, kterou máme k samotnému Kristu, jehož je zástupcem.

Je určitou nevýhodou pro nás, příslušníky národa českého, že nemáme Svatého Otce přímo mezi sebou, že není příslušníkem našeho národa. Nemáme toto štěstí. Nejsme však sami. Konečně ani Kristus Pán podle své lidské přirozenosti nebyl příslušníkem našeho národa. Sovinismus, nacismus, rasismus ve všech víry je po dlouhém nejhorším. Nezáleží přece na místě, řeci, krvi — záleží na pravdě. Pravda Boží je univerzální, katolická. Je jako slunce, určené všem. »Jdouce učte všechny národy!«

Další velikou nevýhodou pro nás je, že jakožto národ malý a tak dlouho a často utlačovaný nedovedeme se dívat na jednání Svatého Otce vždycky dosti objektivně. Jsme nedůvěřiví a trochu žárliví. Ve všem hledáme útok na sebe, nedostatek spravedlnosti nebo alespoň nedostatek projevu přízně. Je to celkem pochopitelné: dítě slabé a nemocné očekává od rodičů větší něžnosti a žádá pro sebe největší ohled. Nebezcením však je, že při tom zůstává příliš pasivní, jakoby bylo nepřijímatel než dávat, přijímatel projevů přízně, ale nedoceňoval je a neopláceli.

Jakožto křesťané věřící a z víry žijící díváme se a učíme se dívat na Svatého Otce našeho s opravdovou důvěrou, láskou a vděčností. Je i naším Otcem, jako je Otcem všech našich spolubratrů v Kristu. Díváme se na něj s úctou co největší. Stačí k tomu jen trochu spravedlnosti a soudnosti. Zjímaje v době, která je označena řadou velikých, bezúhonných, po každé stránce uctyhodných papežů. Stačí jen sledovat jejich projevy, encykliky, celý způsob jejich života. Tolik moudrosti — i zcela přirozené — je uloženo ve všech těch papežských projevech! Klid a jasno při všeobecném tápání. Pevnost při všeobecném ko-

Sv. Otec Pius XII. ve výroční den své korunovace

Zástupce Syna člověka

Výročí volby papežovy přivádí více než kdy jindy naše myšlenky k papežství a k papeži, k tomuto symbolu jednoty Církve, k tomuto viditelnému zástupci Kristovu na naší zemi. Jeho obrazy, který zde přinášíme, jej představuje ve vši nádhře, a slávu, i. j. i trojnásobnou korunou a suveréna. Je nesporné, že většina lidí má o něm jenom tuto představu. A stejně je nesporné, že tažž většina lidí není tužin představou nadána a že, jakžka instinktivně spojuje obraz chudého Krista s tímto průvodem, plným nádhery a lesku. A přece jenom povrhli lidé a chabí katolíci mohou se pozastavovat nad tímto animkem ze slavnosti vatikánské. Mohou a musí

se pohoršovat ti, kteří věří jen ve viditelný svět. Ti, kteří znají málo nitro Církve a její skutečný život, takže nevědí, že ani papež nikdy nekládí svou moc v slávu a sebevětki poety avý- carských gard, nýbrž vždy pouze a jediné ve slova Kristova: »Ty jsi Petr, to jest skála. Na té skále zbuduji církev svou a brány pekelné ji nepřemohou, a nebo na jiná jeho slova: »Petře, modlím se za tebe, aby tvá víra nikdy nepropá uhony, abys vždy mohl posilovat bratry své.«

Nedávno vyšla kniha německého protestanta, napsaná pod dojemem celého toho úžasného zklamání, jehož se dočkaly miliony Němců, které po léta viděly snáhu v Hitlerovi a jeho nacismu. Byl to hlavně protestantismus. Jenž vše- kázal latinsky pro kněze v jednom budapeštském kostele — to byly oheň a síla, italská živost a strhující našení proživaného slova Božího, které sálaly z každého jeho slova, gesta, pohledu, pohybu. Otec, který imponuje rozumem i srdcem, moudrostí i vědou, virou i láskou.

Neměli bychom ani nejnulnější sebeucty a nebyli bychom uvědoměli členové té velké rodiny Církve katolické, řízené autoritativ-

ljiakými křikáckými cestami svých, nikdy nevy- řešeným zmlátím se mezi živoucí Březny a ži- volem pozemským, došel k nacismu a jenž v něm také našel nepřetržitě ležer. A proto tato kniha protestantova, totiž názkon: »MÁ milosrdný Bůh pro nás, kteří nějaké slávy v této živé těži naší, ty této hodné parlení) pro nás protestanty, po 100 let trvalým od řízením od skály všeobecné církve? Kristus ustanovil skálu pasýže, bratra všech bratrů, aby v něm mělo vykoupné lidské hlavy, jednotu a sou- držnost po všechny časy. Bylo by tedy třeba, abychom a nejkrajněji a poslední slávy se vzhopili a šli k Pánu přes vlny (jako kdysi Petr). Tak by snad vedel Němec reformacní drama k pravému rozřešení, k závěru: s pape- žem tváří v tvář.«

Nemůžeme tímto slovům přikládat velkou váhu, protože nevíme, zda jejich pisatel je pouhý jednotlivec nebo zda mluví jménem nějakých směrdatých kruhů. Ale i tento jednotlivý hlas ukazuje, jak hluboko učinnost v Německu a pád ze láze výše lidmi očišť a přinutil je k přemýšlení. Mělo by nutit k přemýšlení poznání, že v kolebce protestantismu, v Německu, se obracejí zraky k papežství, zatím co v Itálii hlavním to ohnisku katolicismu, tak snadno dochází k protipapežským štváním.

Odkud pochází u mnohých strach z papežství jako ze strašidla? Pro mnohé se na něm zdá pohoršlivým právě to, že člověk se nazývá zástup- cem Božím (vicarius Christi). Zdá se jim to tak- řka rouhavým, vyvyšováním. Tělo lidé nemají však na to, že zřízení papežství je zcela v jedné linii s vtělením, a faktem, že Bůh se stal člově- kem, aby jako člověk lidským životem a smrtí svým díle a tak jako začátek, tak i pokračování musí mít své ne rasy. I v pokračování se musí lidské požití s božským, viditelné s neviditel- ným. A tak je papež viditelným zosobněním ne- viditelné přítomného a působícího Krista. Papež je pouze zahalujícím pláštěm, Kristus sám je vlastním obsahem. Je-li církev tělem Kristo- vým, musí být viditelným tělem a viditelnou hlavou a proto je papežství Kristem ustanove- ným dokonáním viditelné církve.

Jiným lidem je těžkým kamenem úrazu pa- pežův nárok na neomylnost. A přece vyplývá neomylnost právě ze skutečnosti, že papež je jen nástrojem, jen mluvčím, že však rukou, kte- řá jej vede, duchem, jenž z něho mluví právě tehdy, když se ujímá slova nikoli jako soukro- má osoba, nýbrž jako papež, je Kristus sám. Kristus však jako vtělený Bůh je nutně a ne- vyhýbně neomylný. Právě nárok na neomylnost je novým důkazem, že papežství není nic a ne- chce být nic jiného než nástrojem Božím.

Třetím je protivná vnější reprezentace pa- pežství. Vzpomínají na prostého Muže s břehu jezera Genesaretského. Nemohou pochopit, že papež byl ve vatikánském paláci, že se zahalo- vá do skvostných rouch a že se na přenosném křesle dává triumfálně nocit nad davy. O těchto vnějších formách papežství možno mít různé mínění a leckterý katolík si může přát jiné zpu- soby, aniž při tom je méně katolickým. Nelze však při tom zapomenout, že i v evangeliu se ně- kdy setkáváme s majestátním vystoupením a s »smarotratným přepychem«. Při vjezdu do Je- rusaléma vítali Krista slavnostně a kladli mu na cestu své roucha. On pak sám si dal při hostině nuzatý hlavu a nebo drahocenným národovým olejem a jenom Jidáš proti tomu pro- testoval.

Zase jini si budou lamat hlavu, proč musí být papež suverénní a proč si ve vatikánském městě zajišťuje politickou nezávislost. A přece i v tom se projevuje pouze vůle být při řízení Církve neoddělitelným od politických vlivů, to jest zachránit svobodu Církve před vnějšíkovou po- litickou mocí. Půl štverceho kilometru půdy je jisté to nejmenší, co možno žádat, aby tato svoboda byla zajištěna.

Jini nechtějí, aby se papež mluvil do politic- kých věcí, aby uzavíral konkordáty, aby zaují- mal stanovisko k názkam světové politiky. Jsou to však často lidé, kteří při jiné příležitosti vy- čítají papeži, že mlčí. Ve skutečnosti mluví však vždy tehdy a vždy tam, kde jde o to, hájit zá- vady mravnosti, svobodu Církve, svobodu hlá- sání křesťanského poselství.

A tak papež je stále napadán, tak jako Kris- tus byl stále napadán. I kdyby Rudé moře se mělo rozlít přes Petrovu skálu, přece odtekou znovu jeho vody a skála bude pořád stát, neboť Bůh ji postavil. V temných časech může vyční- vající postava papežova připadat jako příznak, ale právě skutečnost, že papežství všemi tem- nými nocemi světových dějin a nad všemi vlna- mi bouřlivých moří této časnosti kráčí, by měla otevřít oči těm, kdož chtějí vidět. Papežství ne- ní strašidlem. Jest to Pán pod rouškou zevního zjevu člověka.

Upravil ak.

SVATOVJTEŠSKÉ TRIDUUM

v seminárním kostele v Praze-Dejvicích.

se bude konat u příležitosti svátku Jáhno v pátek 28. února a v sobotu 1. března o 7. hod. večer a 2. března o 6. hod. večer. Kázá P. Urban O. F. M. P. Klement O. S. B. a opat dr. Jarolimek. Svěcení Jáhno jest v neděli o 8. hodině ránní.

lisání. O nynějším Svatém Otci je všeobecně známo, jak úžasnou má pamět, pohotovost, znalost řeci, psychologickou jemnost, spoje- nou s mužnou rozhodností. Viděl jsem ho ještě jako kardinála-legáta při eucharistic- kém kongresu světovém v Budapešti v roce 1938. Asketická tvář s orlím nosem zdála se při průvodech a posvátných obřadech byti vytesána z mramoru: nehybná, usebraná, ukázněná. Pak jsem ho slyšel promlouvat —

nebyli bychom uvědoměli členové té velké rodiny Církve katolické, řízené autoritativ-

ním otčovstvím papežů, kdyby nám byla oso- ba nynějšího Svatého Otce Pia XII., zvolené- h, před osmi roky k úřadu na zemi nejvyš- tějšimu a nejobpovědnějšimu, lhstetně, kdy- by nás netěšily projevy sympatie vůči němu a kdyby se nás blěstně nedotýkali nespra- vedlivé útoky proti němu. Proto také ve vý- ročí jeho zvolení ho zvlášť vřele vzpomínáme, zdravíme a za něho se modlíme. Papež rovná se Otec.

Shromičníci na Sv. Otce

Ještěže byste chtěli jet někdy v zimě do Říma a měli ve svém zavazadle připravené brýle proti slunci, pak vám věřím radím, zaměřte je na polárky světa. Neboť zima se i v Římě vyznačuje neobvyklou teplotou, a to někdy dost citelnou.

Než přece jen, zavazítel! slunko, musí mu i ta římská zima ustoupit, vy pak, i kdybyste byli sebevěrní na to římské podobně rozhořčení, musíte přiznat, že je den krásný jako ze zlata.

Takový byl i druhý únor t. r., kdy v náhlánské zástěně (t. j. elektrické obložení vnější obvod Říma) se laníla kromě větrných mých lidí a lidílek i jakási zvláštní skupinka: po boku kněze, podle kleriky monsignora, zahaleného do pláštěnky, stojí dva bohovníci, z nichž jeden drží v ruce podlouhlou věc, zbařenou v hřeběn pápru. Přítel pokouše domácností by se snad domníval, že je to nějaká konsale na záclony; člověk apotvorně založený by snad měl podezření na slázný rybnýk prut. Ale myšlil by se o ba. Nechtějí podlouhlá věc je velká vosková svíce. A poněvadž jsem sám byl jediným členem oné skupinky, prozradím vám její věc: Tu kněz v té pláštěnce je náš monsignor. Ot. papežské koleje Nepomucena. A náš cíl? Sv. Otec, jemuž podle zřejmého zvyku — cheme dnes tu avici přinést a nabídnouti jako pozít.

Je to hezké, když do křehkého vodotruku na náměstí aviatopetrakém září slunce, rozkládající své paprky v barevném spektru. Ale dnes není čas to proslizet. Cvaknutí popásku a začínání halapapříky švýcarské gardy nás vítá na práhu papežského pápeže. Schodláte, maš náhodou, vstupte do druhého patra, a jsme před cílem. Odloužíme my i avička (kterou zavazítel její pochvy) a staneme se oběti římských ceremoniářů, kteří nás vedou na patřičné místo. Před námi je koleje a mášská lidé všeobecného výrazu a východního klidu, za námi vsouští Habesáné, před námi se pak stávají zástupci koleje sv. Josefata pro Ukrajinu, pozadí pak mezi námi a nás příjímou Španělé. Z dlouhé chvíle pozorujeme avice, než nesou ostatní koleje. Jsou svého druhu. Některé zdobí papežský znak, jiné jsou zcela prosté, jedny jsou větší, druhé menší. Naše je přesně takové jako mají alumní akolítů. Ti však nechci pomlouvat, naši koleje se akolítův!

Konečně! Průvod dává se do pohybu. Vpředu jdou zástupci římských kapitul, pak jednotlivé koleje, konce neise dohlédnout. Procházejí několika sály zdobenými obrazy papežů, pak se zastavíme: Koleje provodu došlo již před papežský trůn. Je přesně při dvacátém. Postranním vchodem vchází Sv. Otec a s úsměvem usadil na trůn. A již přistupuje první teologie, kanovníci lateránské, klekají, dostávají pozdrav. Svícil otevírá ceremonie, stoupí napravo od trůnu, bývalý profesor psychologie. A pak jede trojice za trojice. Sv. Otec zebna, křídla se k jednotlivým křeslům vykloní, jejich své prosby, pomáhu blíže se kupte. Napravo od trůnu na místech diplomátů tozezázáme i zástupce nást republiky pana v. yancez. Ru. Máxnera. A již slyšíme i hlas ceremoniáře, předávající Sv. Otci přistupující koleje: Collego di Propaganda, Collegio di san Ambrogio e Casa del Languardi, Collegio Belgio... Přitážíť řada na nás. Poklekneme pod trůnem a vystupujeme, zachytneme: »Collegio Nepomuceno...« — křot nebiáš. »Collegio Nepomuceno del Cecilio acchi?...« — mišne ni hlavou, takhle ai snad Sv. Otec ani neuvědomí, odkud jsme!

Avšak není čas to mýšlet: kličme již před Pleni XII., zástupcem Ježíše Krista. Jeho ruka se zdvihá k žehnání: »Per la nostra gioventu e vocazioni ecclesiastiche...« — pro náš ináčdže a kněžská povolání, proš o požehání náš mons. vicekter, jistě vyřadí, neboť mišdže — tot budoucí národ a kněžství, tot ustavitelý příchoď Krista. Jenž již kámen úhraní, bez něhož neise nic tr. alché avát. »Per la nostra gioventu e vocazioni ecclesiastiche...«, zaslechnu tedy z úst

Po osmi bouřlivých letech

Po volbě sv. Otce Pia XII. přinesly tehdejší »Lidovky« dnes »Svobodné noviny«, něže p. Ipoženou úvahou o významu volby. Chce me! proclítí doasch krásných věl, musíme se hledět vcítiti do situace, za níž byli napsány. Byly to poslední dny t. z. v. druhé republiky. Německý tygr napravoň jal svou tlupu, aby zatal své drápy do české země. Vzházelo šest tvrdých, krvavých let. A na obzoru Evropy houply stálie více mraky, z nichž za málo měsíců se měla stát jedna z největších bouří, jaká ji kdy otřásla. I kolem hradeb Věného města zuřila válka. A nad vším tím stál »Stihlý, ohnivý, asketický diplomat Pacelli, jenž zmizel v postavě dvanáctého Pia... Silou Kristovou — neboť On vedl jeho ruku — převédl lodičku Petrovu bouří a převede ji každou jinou bouří, neboť na věky plál slova: »A brány pekelné již nepřetomou.«

*

Ve zmálcích těchto časů a v těsení velikých zemi zůstává nedotčená zlobou srdcí a vrtchoy myslí nejstarší instituce křesťanské pospolitosti. Ve dvacátém stu let svého trvání, převážně prostorná Imperia a čnsná kultura, znova a znova se vítěznu vymaňují z vlastních mdlob, objevuje se obecná církev j ko nejmotnější kulturní kolektiv všech d-b, jako neuhavený pokus založiti zevní mír mezi lidmi mírem v jejich nitru, jako organizační jádro vytvořené a prisbílené jednoty

všeho křesťanského světa, v níž nutno věřit a doufat, a doufat tím pevněji, čím strmější cesta k ní vede. Církev sama učí mystickou totožnost svatě obce svých živých, mrtvých i nezrozených se svým zakladatelem, a její viditelná hlava je vždy jen náměstek, jež božím neponohostejší titul je »sluha služů božích«. Proto acbývá změna na papežském stolci ofeseb, ba ani křisí, a zvolání »Máme papeže« zůstává nejstarší a nejméně senační, protože nejjistější novinou. Spory o dogmatický smysl a význam papežské instituce byly a budou. Nemůže být sporu o jejím významu pro stálost církevní duchovné autority.

Z konklave vychází dnes papežem církevní hodnostář, o němž všechen katolický svět usoudil, že by papežem zvolen býti měl, a o němž se obecně soudilo, že zvolen nebude. Pacelli, křesťanský učení a člověk, je muž příliž katolický, než aby se mohl zamouvat dnešní osudné rozervování. Tím větší radost a sláva, že katolictví nepodlehlo politickému separatismu a že politika římské církve zůstane na cestě katolické. Stihlý, ohnivý, přý asketický diplomat Pacelli zmizel v postavě dvanáctého Pia. Bude asi jeho údelem zůstávat stálý v moři změn a pevný v bouřlivém víne. Všechen vzdálený svět ho provází do dneška nejoprávdovějším blahopřáním.

Zase nový „kulturní přírůstek“

Církev československé se podařilo dokonat opět jeden velký kulturní čin, když listě znamenité odpisuje k jedinému cíli, k němuž nemůž byla zřícena a o nějž všemi svými silami usiluje, totiž k národnostnímu zrůvenění českého lidu. V jejím nakladatelsví Blahoslav vyšla totiž vedlejší kniha »Vatikánská politika za druhé světové války«. Možná, že tím chěl právě přispět k letcínému dapežovu výročí, na které dnes vzpomínáme. Mnozí z nich ovce také byli kdysi dapežovými ovečkami. Ostatně: každý, kdo je blažně pokřtěn i vlastně povinen uznávat papeže za svou hlavu. Papež Pius IX. to jednou přitomina. dokonce německému císaři, tedy hlavě německých protestantů, a připomínal mu to v době, kdy byl opořen svým vládním nad Franci a svou novou císařskou hodností tak asi v r. 1872. V dopise, kterým mu to připomínal, dodal ovšem také, že není čas vvsvobodit, jak a proč to le. Ani my to tedy nebudeme vsvětlovat, ten tak mimochodem to přitomínáme.

A tak co to le »Vatikánská politika?« Ubohá sláanina z neřizrodnostních citů knižka, kde na každé stránce narážá na nepomyslné diletanství. Jakým se vyznačovaly volnýmyslenkářské brožury z doby před první světovou válkou.

Nehodláme se nějak blíž zabývat těmto obsahem. Nechtěl to za to. Zajímá nás jen vesleku jako typický příklad naprosto neserióznosti, když oficiální nakladatelsví náboženských společností vydá knížku, která se hemží takovými nesmysly, jakými neopracuje snad proti svým protivníkům ani žádná politická strana v předvolebním boji.

V úvodu se tvrdí, že autorem knihy je katolický kněz, který studoval v Římě a ošobil při několik roků jako poradce v právních otázkách při Vatikánu. Nevěříme tomu. Nedovedu si představit, jaké rady by mohl takový popleta ve Vatikánu dávat. Tak ak on mluví, nemluví nikdo, kdo zná trochu skutečnost, tak mluví jen ten, kdo zná Církev jen ze zastaralých románů, jaké na to u nás psával Svátek. Jen tam se pořad vyskytlu bájky o tajemném vlivu jesuitů, kteří vědce zasahují. Vezměte si na př. tuto větu a řekněte mi, zda li rozumíte: »Jesuitský nátlak vvolal v poslední konklave při volbě papeže (opasul i a chybami) tak trpké spory, že dapež Pius XI. až sám proleulsa — vnmulí přitahu věného mlčení od všech, kdo se v budoucnu konklave účastní.«

Knížka, která je ubohá už svým rozsahem a zvládem, si přl tom hrát na velmi vážnou, a baše-licky mluví »o Americe«, dělá, jakoby aku-

nového arcibiskupa.« Jak sám Sv. Otec dodává. »... e per li nuovo arcivescovo — a pro nového arcibiskupa.« doplní již sám Sv. Otec a jeho ruka žehná znamením spávy.

»Těle jsme nečekali: Sv. Otec nejen ví, z kterého státu jsme, on zná i naše potřeby, to, co byde našim srdcem. Myslil na pasyře, po němž česká země tak dlouho upěnilve volala, z něhož se nyní tak upřímně raduje.«

»Deve venire a Roma questa settimana — přijede snad do Říma tento týden,« rychle odpovídá náš monsignor. »Molto bene — vyzobrá: odpovídá Sv. Otec. A ruka, která udělil Kristus moc avozavati a odmykat, dáva znovu požehání »specialmente per li nuovo arcivescovo — zvláště pro

nového arcibiskupa.« Jak sám Sv. Otec dodává. »Pak dostane požehání i každý z nás zvláště »per tutte le vostre intenzioni — pro všechny vaše úmysly« a my s čistou lóbnou posvatým prsten na tvoze opravdu otovosčí.

Odházíme hluboce pchnulí. Neboť ta zmínka o našem p. arcibiskupovi se nedá vysvětlit jen nadpřímou pamětí a bytostí Pia XII. — Kdybyste jen věděl, kolik dalších arcibiskupských a biskupských jmenování na všech možných kontinentech oznámil už od listopadu vatikánský list »Osservatore Romano!« — Za zmínka prozrazuje opravdovou lásku a zájem Sv. Otce o naši vřast. A za to jsme mu právem vděční.

Jaroslav Škarvada.

Kardinál misionářem na rovníku

Zmínili jsme se minule o cestě kardinála Léonara o rovníkové Africe. Lililský kardinál, vykonal v polovnici únoru tuto cestu lezadlem, aby vysvětlil v Dualu nového místního biskupa Magr Bonneau. Při slavnosti avěšení sešlo se tolik domorodého obyvatelstva, že je chlátn nemohlo pojmuti a bylo třeba nutno konati obřady na nedalekém atdounu. Oltář byl postaven uprostřed stadiou na trůně, nad kterou se tyčil ohromný křtí. Misto varhan zpívaly domorodé sbory pod křtem seminaristu z Dualy. Po vysvěcení nového biskupa odešel se kardinál se svými pravodci do Kamerunu, kam dojel po dlouhé cestě, vykonané autem lesy, káňonými se na sta a sta kilometrů. V Kumu položil kardinál základní kámen k nové koleji pro domorodé křesťanství. Kardinál byl včas blýhm i domorodým obyvatelstvem vítán a neposledním náhledem. Po celé cestě, kterou prořídá, byly chýše vyzdobeny girlandami a obyvatelstvo mu mášelo nejroznější dáry: přetěrné zbroznoty, vyřezávané od domorodců, některé místní plody a pod. Nadání bylo takové, že bylo mnohdy třeba, aby zasáhla osobní stráž a vyproutí kardinála z davu vítajících, při čemž se máli černokoskové píetli pod nohama stráže. Vědu de projevovalo obyvatelstvo svojí vůlí a zbroznotu a podalo tak nový důkaz neochabující životnosti církve Kristovy, která dodek skutečně nezáleně nést pšenatit Kristovo lidem všech národů a ras a tak je všechny pozdvihovat a sjednocovat v našem jediném Prořitěvníku. Při vjezdě cestě z Parize do Dualy řidi při kardinál při přeletu britské Nigérie asi 10 minut sám letadlo.

Rozhovor se psem

Taková směšná věc: mluvil jsem se svým psem.

Lord se jmenuje. Dobry pes, vlčák. Vychovaný, aby se tak řekl, pro nejlepšího dne. Poslušný. Stačí ukázat, mrknout, a hned ví, co a jak. Hloupý — mohl bych dlouho povídat — hloupý není! Ale tohle — sudte konečně sami.

Sedím u stolu a čtu. Najednou Lord předstí

pracky na stůl a čenich do mých noh. Podívám se, »pamatuji u Lorda něco podobného.« Jdi doú,« porídám, »nestylu se to?«

»Pes, co byste řekl, na to nč. Roztahuje se po stole jako po svém. Zamračín se a křiknu: »Jedeš pryč!«

»Pes na to druhé nic. Jen zvedne oči a mně se začne: »Čivčel oči. Pak povídá klidně: »Ani má nenapadá.« Rozumějte, po našem, český povídá, a jako by mluvil od svého psího narození.

»Než jsem se, chápáte, vzpamatoval, mluví dál: My, psí národ, už toho máme dost. Osvobodíme se. Uplatíme sebeurčení. Nebudeme poslouchat. Zjzblitl jsem, že je to pod náš úroveň.«

Přítála mi první kloudná myšlenka: Odkud to ten pes může mít? Ale přej ještě nemlč.

Když to říkáte vý, proč ne i my? Vy jste se rozhodli pro naprosto avobodu, a zrušili jste poslušnost. My zrovna tak. Zanájmě nezávislý život. Tak si pamatuj: Ode dneška ti neposlouchám.«

»Odmítni. Čivčel oči. Divně počity.« — Zahájil jsem chabě obranu: »Tedy promiň, Lorde, ale nerozumím.«

»Totiž nechcete rozumět. Ale zvrátil nebo popřít nemůžu nic.«

»A to zase ano.« Pomalu jsem zase jazykyk schopen. Se psem se hádat, konečně, to je skoro jak s čio-čkem. »S tou poslušností předeřvím — já mám, alyšis, každý zákon v účt. Všecko zachovávam naprosto rádně. Dané platím předem. A co se nastarám kvůli vášljkým úředním pokynům. Vřák víš.«

»Psi kývnuti.«

»A v životě jsem nebyl trestán. Ani jedno vyšetřování. Ani nejmenší pokuta.«

»... ani jedna smrt provazem.« — Drzoet. »Co jsem chtěl dodat. Na černo nejjezdím, po ulicích nřipívám, napřvy nepohazují, do parku té nevodím. Tak neví, čeho nebo koho bych řekl měl poslouchat.«

»Nevíš —«

»Snad si mám opatřit čhu, aby mě opatrovala, jako když mi bylo pět? Jsem samostatný muž.«

»Dobře. A já jsem samostatný pes.« — Cemuž se říká trumf.

tečně li tam někdo poslouchal a čekal na ni, aby americkému veřejnému mínění opravila názory na pravou podstatu katolicismu.

»Mám zdvčky smysl pro čestný boj a dovedu si tedy vysvětlit, že československé církve musí neustále shánět důkazy o zvrstlosti Vatikánu, aby si tím sama odfed sebou a ofed veřejností odvodnila svůj vznik. Ale aspoň trochu rozumně by se to mělo dělat. Aby to bylo únosné. Jinak se zdvihá člověku žaludek ne proto, že le sám také katolik, nebo dokonce jesuita, ale z důvodů tak trochu estetických nad tak velkým úpadkem soudnosti lidské, nad tak veškým porbdáním čtenářů, kterým se předkládají tak ukrutně kachny.«

Na př. když se na str. 17 Mussolini a Hitler létl jako zbožní lidé, kteří se dali do svých vělek a vřobůl teprve tehdy, kdy měli slavnostní úmluvy s Vatikánem. O válce v Haběci a o válce ve Španělsku se plše toto: »Obě tato dobrodružství měla církevní požehání a proto byli jejich původci ptaševčetiati o svém úspěchu.«

Neindádněšl a na průměrného člověka neobšobivěšl argumenty usou brány z oboru finančního. Pohádkově bohatství Círky. Úplně v linii marxismu: Na světě se děle vše ten pro bohatství. Na př. maletek španělských jesuitů před revolucí byl př odhadován až na 1/3 národního bohatství. Jesuité př tam oobrali daně a poplatky mimo jiné i z nejvícech a nedařších španělských kabaretu. Tedy nový důkaz, že učel světlí prostředkem.

Poměř mezi Vatikánem a Itálií za Mussolinioho se podle knížky řesl tak hlavně peněžně. Mussolini při zabraňl zhroucení Banco di Roma, v níž měl Vatikán uloženy téměř všechny své prostředky. Při podepsání lateránského smlouvy vyplatil duce papeži vrdle 750.000.000 lir na hotovost, bilion lir ve faskistických státních diuhoisich. Předstáve si, co to le bilion. Ve Francii a ve Spolených státech le to tolik jako miliard. Vřude lince, tedy i u nás, le to tisíc miliard. Toto vsvěštili se ovšem do knížky nedá. Čím le více, začo-li-li se pak některému čtenář z toho čísla léva. Kdo přl to bave mvslet na to, že ani celá Itálie i koloniemi tolik nestála?

Nemá smyslu vypočítávat všechny další neustále »oblevy« této knížky, na př. že »Pius XI. byl autokratičtější diktátorem než byl sám Mussolini«. Knížka bude asi jednou dhroceným vodtkem pro historiky druhé světové války, protože je uvede na slopu řeslých mlčín, na kterou by asi sám nílk nepřišl. Tam se totiž dovedí, že »Lewis Mumford byl jedním z mála Američanů, který objevil — ovšem teprve roku 1940 — že druhá světová válka se započala podepsáním lateránského paktu mezi papežem a Mussolinim v roce 1929.«

Je podivuhodné, že Američané si nezvolili za presidenta tohoto rozpravého muže, nřbřz několikrát za sebou Roosevelta, který nyníšého papeže zvlášť přátelsky přilal za jeho návřivěv v Americe r. 1936, který v součinnosti a nim se neustále snažil vsvěštit svělové ořzky, který k němu poslal svého osobního vyslanče a nechal je tem po celou válku a kterému a tem dosud nechal i nyníšl president Truman. A je tomu sotva deset dní, kdy bývalý president Hoover se radil při osobní návřivěv s Piem XII., tak přišlo k rozřešen stálo tak nebláhé hospodářské a vřivřivocí situace povlečné Evropy.

Vydání této knížky, tak lsmo již řesl na počátku, le jenom novým důkazem toho, že československé církvi neide o žádnou pocívou práci na řešení duchovních problémů, af již věroučněv, či mravních, kterých by přece bylo tolik, že li ide o pouhé nezodpovědné, demagogické štvaní, řeslť muže jenom zvršit náboženský chaos v našem národě. A to le bolestně konstatovány v našem národě, kdo tento národ úffinně mlčuje.

ak.

»Totiž, kolegi, menší omyl. Kdo té před oněmi časy koupil za čtyřech pět stovek, to jsem byl já. Tenkrát již byl, pamatujes-li se, štěně. A od čtyřech patřl máš.« — Cínž je trumf přebit.

Při ukšlbnutí. Zajímavý pohled, ale je to po něčem pohrállvé odmlátvé. Proto pokračují drazně:

»A živim té. To teř neaotj málo. Známku na tebe kupuji. Střihat té dávám. Ven a sebou chodím.«

»Nevyboch, že si já mofidil košik.«

»Mím jako uražen.«

»A že ti za to hldám a štěkám, a že se se mou mášobě pobavit, kdy chceš, a že ti dojdú pro noviny, zkrátka, že si sluozím, o tom nic. — Ahyš tedy věčl, jak to mezi námi bude. Když si budeš něco ode mne přít, předložíš mi to k úvaze a já se rozhodnu tak nebo onak. Mohu ti předem oznámit okolnosti, které podpoří tvou naějli na úspěch. Za prve: slubně poposílá. Za druhé: budeš čhit ten věci přřesně pro mou psí přirozenost. Za třetí: budeš ukřovkavat mou dsposici neboli náladu. Česč-li snad přiklad — když mě kolem podlane laskavě vsvěš, abych pojedl dobře propčený řízak, velmi pravděpodobně poslechnu.«

»Chěl bych té udelet vůli, ale nie mli nana-páď. Plám se proto sude: »To je tedy nový psí mravě?«

»Ne, to je starý lidský mrav. To jsem odkoukal od tebe, Ty to děláš zrovna tak.«

»To jsem bázen...«

»Nevylučuji. Ale chci ti to poněkud vsvěštili. Ty tedy posloucháš Pána Boha, rozumíš, ale nesmí poroučet, nřbřz jen vidíš a opatrně prosíš. Řikáš třeba hrdě, že v neděli do kostela jdeš rád, ale že nestřipíš nějaké řasřovky přpomínky o nedělní poslušnosti. Za druhé nesmí Pán Bůh čhit něco, co ti osobně nevyhovuje. S politováním ale rozhodně odmítáš pšst, neboť sis nezvyklí řdit žaludek. Za třetí nálada. Z jara nebváš dsposován se vsřovídat, takže si velikonoční doba na tebe neřpřijde. Tak te ješle někdy na podzim, a ani ne vsřpřijde. Poasidit přes řesl lety.«

»Ale dovol, to sem nepatřl. Já mám k Bohu lidsmí poměr. Já Boha pšně uznávám.«

»Nepochybuj — asi jako mne. Já jsem ti dob-

na hldání a Bůh je ti dobrý pro občasné potěšení srdce. Někdy i jako východisko z trapné situace.«

»Ale jak to souvlás s tvou vsřovourou, chci řicl nezavřivřivřit?«

»Takhle. Já si budu hrát na člověka, abya jednou uvědíl, jak inteligentně vsřpadá, když si hraje na Boha. Ty mi chceš poroučet, protože již nie koupil za nějakou stovku. A zač te koupil Bůh? Kdo bys nevěděl, že inu patřá lističův vic než já tobě. Od něho živi. Od něho máš dech a zrak a rozum a všecko. Jáví. Té. Pořad bereš z jeho vředlu, vody a země. Dává ti poznání, krásu, přátel, radost. Co mu nepatřl? I dnešní den je jeho. I tenhle atd. I já. Výchyné dhromady jsme před ním tak zholi nic. A ty si vytahuješ a říkáš mně, že ti nesmí poroučet, že si budeš poroučet sám. Já inteligentně.«

Sřídá se psí zřivnuti a konec řecí.

Pozoruj, že jsem byl vsřveden na pšnknu, Pes, u všech Faustovských kouzel, má pravdu. A přilhodil se mu něco v přitřích dnech, bude to jen důkladně obrácení.

Bldník jsem, přátelé. Nezodpovědný živel. Nebláhé jsem mohl ztropit. Všecko na sebe povím. Přiznám a napřívím.

Tedy tak. Zařetřuji trochu pod čarou, myslím si, zamejme se — a dost. Šel jsem a napsal. Přčlám si to smělě se nahlas.

»A ml něco řekne: Někdo to, počkej, bude brát vězní. Podřtře mě, a promítnutí, jak jsem se lekl. Sřídá se představa. Teba, to přčtēja, vřídím, popadnete a k sousovdvi. Sousovd, chudák, na lidské řecí nedá, ale mluvíci pes, řakus si, to je máš. Pravdu má ps, řekne si, a pšjde do sebe. Vřlčky svědomi dostane. Zřybřeněšl starostí mu přibudou, tak řeba s tou vsřpovědi. Přikázání mu budou v hlavě řezet. Neklídný bude kvdl, př. Pánu Bohu a spokojenost zřatřl. Možná i jiný člověk a snad pš světa.

»To pro psi řecí!«

Bij se do hlavy a nařkám. Ale napřívím věc. Účelním veřejné doasňám. Nechtě vřiční vědi, že zřeba zřobyl kdů. Rozhodnou. Nuže — pravda pravdouci: Nikdy jsem neměl psa.

XX

Svoboda umělecká

Náše nedávná debata o malíři Rouaultovi značně pohlehla mnohými atenci. Nechtěl se k ní vracet po její odborné stránce. V ní spolupůsobil totiž subjektivně činitel, tolik různých žgoutů, o kterých je většinou marno debatovat, jak to věděl již bodrý span otec z Bablých. Chci si všimnout jen toho, že se v těch debatách zrovna blekla známá myšlenka o Církvi, jako nepřítelkyni svobody, zejména tvůrčí umělecké svobody. I mnozí katolíci mají v podvědomí tento předusudek, i pak ovšem nemluví o Církvi, nýbrž o sklerikalismu.

Náš lid nikdy nebyl bašou klirikalismu. Kdo-koliv jej trochu pozorně čte, to musí uznat. Jde pouze o to, co to je klirikalismus. Jde o to, co to je umělecká svoboda, zda může být neomezená. A právě zde ne klirikal, nýbrž každý poctivý katolík musí odpovídat: »Nemůžeme Naproti kuždá lidská činnost se musí shodovat se svým základním zákonem: musí se nějak shodovat a mravním určení člověka. Nebojte se, neberte to »mravní určení zikterak uzouce, řídte se při něm zásadou sv. Pavla: »Bratři, všechno, co je pravdivé, co důstojné, co čisté, co milé, co dobré pověsti, všechno, co je ctnostné, co chvalitebné, to mějte na mysli.«

Základní zákon lidské činnosti je totiž poznání, že jsme od Boha vyžili, že na Bohu nezáleží, ale že k němu máme celou svou bytosti směřovat, protože jen tak jednáme skutečně v souhlasu se svou pravou přirozeností. Od tohoto svého určení není nikdy člověk svoboděn, neboť nikdy svoboděn, aby si žil, jak chce, aby si dělal, co chce. Nli »e a v něčem, ani v umění ne. To není klirikalní umění, které to říká, to je zejména metafyzický zákon, neupravenější než antická eudá. I umělec je člověk, i umělecká tvorba je lidská činnost a jako taková není autonomní. I umělec má se ptát: »Pane, co chceš, abych činil?«, má myslit na to, že žádný lidský čin není indiferentní, že je buď dobrý nebo zlý, má se tedy ptát zda jeho tvorba slouží a chce nějak sloužit dobru.

A zase na nás Církve nezádá, abychom o »dobře« vykládali nějak úzkoprsně, nějak číťnkově. Celý, nekonečně mnohostranný život může být předmětem umění, nastoťež jeho pohledy, které nám o něm může umění dát a všechny mohou být dobré. Tak jak to vyjadřuje Písmo, které uzavírá své vypravování o stvoření světa slovy: »A viděl Bůh všechno, co byl učinil a bylo to velmi dobré.« Pravdivé má být umění. To znamená, že má dobro podávat jako dobro a že má zlo podávat jako zlo a ne naopak. Je jasné, že tam, kde umění je záležitostí amyslového vnímání, má v sobě mnoho prvku irracionálních. A proto by bylo úzkoprsostí, kdybychom přicházeli zde malicherné jen s pouhou na první pohled patrnou užitekovostí. A přece zase ono irracionální nemůže v umění přilít přibývat, protože co nějakým způsobem nevychází do vlastního okruhu našeho vědomí, t. z. není nějak pochopitelné a vyjadřitelné, je nezvratlo zbytné, jaksi jako neexistující. To však nemůže být předmětem umělecké tvorby.

Tato závaznost a jednotnost, před kterou není uniknutí, je poctívána mnohými duchy, zejména uměleckými. Jako velmi nepřijímalé poučení. Proto jim byla vždycky milejší oslujující pestrá na př. řeckého Olympu, kde si dělali bohové, co chtěli, a kde si tedy více méně dělali i lidé, co chtěli. Anebo když už ne Olymp, tedy nějaký mihavý pantheonismus, kde je Bůh všechno a nic. Bohužel je to všechno anarchie, která by nakonec pochltila celé umění a celou kulturu v tom, »co se nic nazývá«. Je to anarchie osamocenoého individua, které mnohdy plati chvilkovým t. z. tvůrčím opojením mir dává a lásku. Takoví umělci přicházeli pak do konfliktu s Církvi, i katolickí umělci. Nechápu její materské srdce, které ví, že je posláno proto, aby všechny spářilo, zejména chudé a slabé, takové různé, takřka dětské duše, a která na ně především myslí, jak jim to nebo ono bude proplávat. Mnozí umělci však nedovedou a nechťejí dát své talenty jako pomoc jemu vychovatelskému poslání, ale se opíjejí především svým stvořením, jeho výsledky pak prostě dají, vezmou jednotlivě za zámku k odporu k Církvi, k řádnějším posuzování Církve, často k odporu od Církve. Je třeba více myslit na druhé než na sebe, je třeba všude uplatňovat slova: »Lásky však kdybych neměl, nic nejsem.« Všeude, i v umění.

Vím, že tato zavržení nazvou mnozí »implante«, přilít posté, náhlí zjednodušující, všichni však, kteří se snaží opřít o cítil s Církvi, uznají, že Církve nemůže jinak jednat a poznat také, že to není omezení svobody, nýbrž že jen ten, kdo miluje, je opravdu svoboděn svobodou dítek Božích, svobodou, kterou mu nikdo nemůže odnět. ak.

Jednota mládeže

Je dostává do příznivější fáze. Především proto, že se o ni diskutuje, a dále, že o ni diskutují mladí. Domud mladí poslouchali nikoli radu, nýbrž rozhodnutí politikých sekretariátů a proto se mládež stávala předmětem debat. Nyní nastává jasnější atmosféra v této záležitosti. A proto je slyšet rozumnější věcnější a objektivnější názory a návrhy pro uskutečnění jednoty mládeže. I příslušníci SCM počítují, že jejich jednota není pravdivým vyjádřením myšlenek české mládeže. Ale i odpůrci SCM dosli k názoru, že svým negativním postojem k dosavadnímu stavu připláží sami. Je třeba k celé otázce říci alespoň zásadní poznámky:

1. SCM nepřijímá ke spolupráci nikoho, kdo si chtěl zachovat osobitý ideový charakter.

2. Svou organizaci buďoval shora, nešedově (v tom smyslu) byla nestranická, nikoli nadstranická, ale to byla jen záminka, aby proslulí »přátelé mládeže«, mohli diktovat a t. z. redaktorům »přátelů« jména ideologů. Pozadí té situace tvoří fakt, že SCM přejal majetek Kuratorů, jenž byl pro jeho účely zabrán za protektorátu z majetku sokolského a jiného. Tato okolnost byla hybnou silou zejména straně nár. soc., aby z měnila svůj postoj k SCM.

Postime se všichni?

Dr. Felix Mikula, profesor teologie.

Myslím i vás, kterým natídl lékař hodně jist, i vás, kteří potřebujete pro své povolání silné tělo. Všichni bychom se měli postit, vždyť je »velký půst«. Protože však bylo oznámeno, že kromě Popečtí středy a Velkého dátku nic mimořádného neplatí, mám obavu, že přemnoho případů iméno »velký půst« jako historická památka.

Bylo by však škoda, kdyby se dnešní křesťan připravoval na velikonoce, největší svátek lidstva, hůte než náš předekove. To církve svými úlevami docílití nechťela. Doufá, že si z nás každý uloží dobrovolně nějakou Bohu milou úlm, když už není dobře močtá újma v potravě. — Přijďme listě na moché možnosti, pochopíme-li dobře podstatu postu.

Půst v běžném smyslu znamená ovšem: Odňci si tělesnou potravu, abychom snáze zvládli náš smyslnost, snáze povedali svou mysl k vyšším věcem a dobrovolně si odpokali část trestů za hřichy Církve totiž nikdy neuvěřila názorům některých filosofů, že příroda, i tělo, nelibě vědí, co je pro ně dobré, a proto mu máme dáti všechno, co si poručí. Děditiň hřích bývaly soulad mezi tělem a duchem porušil, tělo si osobuje více pozornosti a práv než mu přísluší. Proti jeho náporům existuje zbraň: Jako povolováním smyslnosti vyvíjí se v člověka návyk hřisňy, tak vtrvavým odňkáním dostaneme tělo do područí a ozbrojíme je trvale odolností tak silnou, iako bývali návyky hřisňe.

Omezování potravě však není jediný způsob, jak učít přírodu poslouchat. Když církve dnes z dobrých důvodů nepožaduje, aby si věřící úlmá lidla, nepraví tím, že odňkání už nemá ten bývalý velký význam. Ona však ví dobře, že s každým dobrým skutkem je spojeno jakési přemáhání přírody; klade proto svou věrnou na srdce, aby ten tradiční post nahrozvali dobřími skutky, které přinásejí dušim užitek; doporučuje kromě postu, almužnu a vůbec skutky lásky k bližnímu. Když církve nabízela posty a doporučovala jinou tělesnou askesi, nešlo jí přece nikdy o to, aby snad tělo fyzicky trpělo, nýbrž sledovala už vzpomnutí zásadu: Tělo se nesmí ve všem povolovat, aby tím ochotně sloužilo duchu a splnilo celé své důležitě poslání.

Když nám teď je podstata a účel postu jasné, když dále církve dnes nepřidává, avšak starou formu postu v dušim rozsahu, avšak sebezabývá z lásky k bytíam píseho žádá, už nám nezbývá tak těžké obelvití množství zloobů, jak se můžeme »postit« všichni. I ti, kteří musí hodně list na rozkaz lékaře anebo k řádnému plnění povolání (těže pracující, voáci, sportovci, ba i ti, kterým pro nemoc ani maso ani jiná potravě nechtuná a pro které je požívání potravě většim zapotřebím než újma. Všem znovu opakujme:

Charakter a oportunistismus

Úkolem každého inteligentního katolíka musí být, aby si v dnešní době zachoval vlastní, katolický postoj vůči všemu. Právě proto, že dnes je tolik lidí, kteří zdají se schopni jenom přejímat a opakovat cizí názory, je obecensvo dosti bdělé, jak se v tom ohledu chováme my. Pak se stane na příklad, že se nás někdo optá, jak můžeme souhlasit s orientací čs. zahraniční politiky? Jak můžeme pochováti študou armádu? nemli to pro katolíky pouhý oportunistismus? Při takových otázkách je nutno si poněkud ujasnit pojmy. Postup oportunní, vhodný, je v první řadě povinností každého politika. Jen tehdy ho musí katolík odmítnout, když by takový postup znamenal bezcharakternost: buďto tedy souhlas s jedním protikatolickým, nebo naopak zapření katolického stanoviska. V daném případě myslím, že nelze nic podobného tvrdit. Máme své mínění o tom, jak se někde na březích Sávy antiklerikalismus provádí hádžerem, a žádná čs. autorita nám nikdy nebránila to své mínění vyslovit: není tedy patrné čs. stanovisko neslučitelné s obsahem katolických zájmů. Na druhé straně, kdybychom měli právo diskutovat o čs. zahraniční politice — a podle účelu tohoto čásojpu bychom se i takové práva ani nedomáhali, kdyby jím jiným přízámí — museli bychom se především otázat, zdání jsi alternativa znamená postup apně katolický. Jinými slovy: řídí se postup politikých sil západu zásadami katolické tradice? Nemůžeme svédomití tvrdit, že ano. Neopětujeme dokazovat baani samostatnost, že kapitalismus je soustava pro katolické svědomí nepříjatelná. Ale i v jednotlivých otázkách podpřa se té strany nebývá příznivá silám katolické tradice. Typickým příkladem je Španělsko, kde kapitalisté se snaží proti marxismu udržet ne snad katolický režim, nýbrž generálskou diktaturu latinskooamerického modelu — patrně na základě dobrých zkušeností, jež s takovými diktátory zahraniční exploatace udělala. Přímo křiklavým příkladem je Rakousko, kde katolická emigrace zvrátila celou dobu okupace v Americe, a pro tento západnický postoj nejen

feme: Církvi nikdy nešlo o to, aby tělo oslabovala, když doporučovala tělesnou askesi, a askese, která škodí zdraví, přestávala normálně vždy býti dobrým skutkem. Váduví tělo dá nám Bůh a tím i naznačil, že žádoucí soulad mezi tělem a duchem, rozvoj člověka v osobnost nábožensko-mravní v plně míře a krásce je normálně možné jen tam, kde je i tělo řádně vyvíleno. Dále, slavného zmrťvchvání má býti účastno tělo bez kazu a oslavené. Podle úmyslu Stofovelích nesmíme si tudíž podmaňovat tělo tím, že je budeme ničiti, nýbrž tím, že je pfinulíme, aby rozvinulo všechny schopnosti, které iakoby v zárodku uložil do něho Stvořitel. Kolik k tomu třeba sebezáporu! To budiz účtchou všem povoláním, která musí tělo mimořádně péšovat. Dbejte jen, aby tělo nebýlo našim posledním účelem, a vaše tělovýchova stane se tak odňkáním a »postem«, který se líbí i Bohu. Nemocní pak, kterým se potravě spíše protiví, ať jen podle návodu lékaře jedí, kolik mohou, tak se i oni »postí«, protože z dobrých důvodů nut přirozenost, aby poslouchala zákonů vyšších.

Konečně všichni ostatní slyšeli i sta, že s každým dobrým skutkem lešt spojeno sebezahání, protože klesá přirozenost lidská vůči většinou »jiného názoru«. »Poste se« tedy hynými a dobrými skutky. Některé vám doporučíme zvlášť: Vstávejte v neděli o chvíli dříve, aby vás tolik nechodilo pozdě na má sv., i na ty pozdější. Vraťte věci, které se k vám dostaly o revoluci, anebo je přhláste. Voáci, nezdržujte svou možnost klením. Neberme všeobecné iméno Bůh nadarmo, neboť tento zlozyk nás hzdí více než mnohé jiné národy. Vykonáte velikonoční povinnost lešit před velikonoce, nesetrvávejte z pohodlí v hřichu až do posledního termínu lak iste to dělávali. Nemocní, neste své utrpení radostněji v myšlenkách na trulichu Spasitele. A doplníme tento výpočet velmi vřisťnými slovy proroka Isaiaše hl. 8. která imé nedávno slyšeli plí ml sv. a ve kterých místo nepodněného umrtvování a odňkání se doporučují dobř a užitečné posty. »Nepostte se iako až do dne tohoto... Jest to půst, aby se člověk pšea dne umrtvovoval?... Z linic a popela (ve dne) lásko si stiši zdali to nazveš postem a dnem milým Hospodinu? Nemli půst, jaký miluji, spíše toto: Rozváž avazky bezbožnosti, utiskování a neprosu na svobodu, lámel chléb svůj láčněmu, nuže a pocestné uváděj do svého domu, uvidíš-li nahého, přiděh ho, a bližním svým nepohrdě. Tehdy — před tebou půjde tvoje spravedlnost a Boží sláva bude té pravězet.«

Uvažujme, vyberme si rozhodně každý alespoň jeden z naznačených způsobů a posme se tak v době předvelikonocí všichni, protože i Beranek velikonoční se za nás všechny obětoval.

odmítla lákavé námluvy nacismu, nýbrž také vzdubila anlipalte Sovětů — načež oficiální Amerika se sama postarala, aby jí zmožnosti návrat do vlasti. Podobně v Bavořích katolický separatismus nejen, že není proti jednotnému Německu podporován, nýbrž je přímo zakazován. Za těch okolností nemůže se skutečně nikdo domnívat, že bychom jinde našli lepší pochopení a podporu katolického stanoviska. Západ je především pokrokový. A východ má tu výhodu, že stojí věrně za svými přáteli. — Jak je nezbytné v této souvislosti ujasnit pojmy, vyplývá i z takovéto skutečnosti. P. Tigrid listě si také neopětuje právo diskutovat o zahraniční politice, která je výsostným právem vlády. Ale neupře, že pochopení a přátelství demokratického západu, na němž náš vláde konečně záleží také už z důvodů UNRRY, je živým jeho zájmem. Tož tedy napsal do »Obzorů« článek, v němž zlotluhne reakci a fašismem a podává charakteristiku reakce nebo fašismu, která se na fašismus hodí výborně, na reakci však naprosto ne. Má možnost se ptavědit z propagandy nepozedřelých svědků — španělské republikánské emigrace — že právě ve Španělské reakce (navarští Requeté) a fašismu (Primoví falangisté) se navzájem nenavídí a potírají — dodejme, už od leta 1937. Bez p. Tigrida však reakce a fašismus je totéž: Dolaus je totožný s Planctou, Stalenberg je totožný s Hitlerem. Proč potom na sebe střílejí, není vysvětleno. Cituji schválně ty reakcionáře, kteří jsou Čechům méně sympatičtí. Nemluvívím to o Riegrovi a Clamovi, a kiterak právě pro to jejich reakční stanovisko Marx výslovně odmítal snahy Čechů po státoprávní samostatnosti. P. Tigrid snad nemá tyto staré příběhy katolické minulosti. Ale bude-li polírat usilovně reakci, neami se nikdo divit, budou-li čeští katolíci hledat atky výhradně tam, kde je budoucnost. Neopochopení katolického stanoviska je dosud stejné tu i tam; ale aspoň víme, že zbytkům liberalismu není dána naděje do budoucna.

Jindřich Štředa.

Celou tuto uvahu lze uzavřít předpo v d i, k níž opravňuje zkušenost z desetileté ideové práce v katolickém studentském prostředí i ze zkušeností, jež vyplývají ze zásahů mimo toto prostředí. Loni na jaře prorazili nár. socialisté číťnkou zeď pokrytější v SCM a postavili se po bok lidovců, kteří tam fakticky nikdy nestáli. Bylo to první vítězství mladých věšim významu, byla to cesta ven z kumbáží ideologické alchymie. Letos na jaře bude uskutečněna jedn o čs. mládeže demokraciíky. Kdo má fantazii, nechť si představí záslupy jásající mládeže v květnu t. r., jak dobrovolně ve jménu svého, ve jménu svobody, demokracie pravdy a všemjenné lásky, posice jež pod záminkou SCM ovládá komunistická strana (Zjistěte si sami, čí jsou rozsáhlé objekty Mladé fronty a jině »drobnosti«.) Bude to druhé vítězství české mládeže, ale nikoli poslední. A. T.

Dlouho očekávaná kniha duchovního žigata

Dr. JAN EV. URBAN OFM

K BOHU

„Já jsem cesta, pravda a život,“ iato slova Evangelia, věčné platná a pravdivá, jsou v tomto vůdci duchovního života katolické inteligence rozvedena hlubokým a zkušeným znalcem. Nové, přepracované vydání. Knížka je výtěžná na silnějších biblievém papíře podřisovny Ant. Liškovec. Vazbu navrhl arch. ing. Biet. Storm. Cena váz. Kčs 85.—

U všech knihkupectví

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD

PRAHA II. KARLOVO NÁM. 8

Veškerá chrámová okna nová - opravy

provedu vám rychle — levně kdekoliv. Dotazy na zn. »Odborník - IKA 61« do adm. t. l.

Rasismus má různé formy

Okázala cesta anglické královské rodiny na nejmodernější britské válečné lodě do Jižní Afriky upoutala zraky světa na tuto nádhernou perlu britského společenství. O této vzdálené zemi jsme slyšeli kromě toho ve více, o jejím zajímavém státuiku generálu Smutsovi, jenž nejednou zasahoval i do otázek evropských a světových, zaleschil jame však také o ni zprávy méně povznářející, když o její barevné výstavě vedli boji v OSN o svá lidská práva. Jihoořfrická Unie bojovala velmi odhodlaně proti tyranství německého rasismu a přece jsou i u nich doma mnohé poměry, které se rasistickým názorům nebezpečně blíží. L'Observateur Romano samo nedávno otiskl článek o těchto poměrech. Píše:

»Vedle asi 1 milionu bělochů původů holandského a 1 milionu bělochů původu anglického, žije v Jižní Africe asi 6 milionů černochů, 600.000 původních obyvatel země Kapské a 200.000 Indů. Kromě oněch původních »Kapsanů«, kteří mají v kapské provincii volební právo, nemožno však býti voleni, nemá barevné obyvatelstvo žádného vlivu na politický život země. Tato situace, jež byla nedávno předmětem jednání v OSN, vzbudila především zájem v mezinárodní veřejnosti o osud tamní indické menšiny. Není to nový problém. Právě v Jižní Africe začal Gandhi svou kariéru. Když byl donáhl doktorátu práv v britském hlavním městě a když byl ještě pln jmnosti Inda z dobré rodiny, vychovávnoého úplně v jazyku anglickém a anglických způsobech, seznámil se budoucí Mahatmá s poměry barevných v příležiosti procesu, který měl vésti v Pretorii. Byl tam tehdy vyhnán z vagonu první třídy, spolkočeno bělochem, jenž chtěl zaujmouti jeho místo ve veřejném voze, vyhnán z různých hotelů. Tehdy se Gandhi rozhodl, že se věnuje zlepšení práků svých rodáků. Nelze dosud předvídat, jaký praktický výsledek bude mít v Kapském Městě ohlas ustanovení, odhlasované 8. prosince OSN, o situaci Indů. Všichni Jihoořfricáné se v hrubých rysech shodují v tom, jedni a rozhořbení, druzí bez mimořádného překvapení, že celá politika Unie vůči domorodcům byla obžalována a odočunena v New Yorku. Tato rýna, zasažená bez národní prezdí Jižní Afriky, neznamená bez ohlasu na politiku vnitřní a zasažená osobně nerčila Smutsé, jenž se zabývá akoro úplně politikou zahraniční a nezájem se o vnitřní věci země. Otázkou barevných obyvatelstva byla by mohla anadno přejít z otázky ranové do otázky sociální. V Jižní Africe neexistuje žádná činná strana socialistická a ještě méně komunistická. Důvodem toho je, že proletariát se skládá z černochů, kteří nemají hlasovací práva a chudých bělochů, ježich hlavním znakem je naprosto beztrávnost. Mnozí Jihoořfricáni připsávají zářkok ve prospěch Indů vlivu sovětskému. Je nesporné, že v čemém proletariátu je dost číťnků, pořebných k úspěchu revolučního vřeni. Co učiní generál Smute? Má doma dosti odřpůrů, kteří mu vytýkají jeho přílišné nadšení pro britskou říši, kteří se mnohdy na něj divají jako na pšebělku. Obě dvě strany, amutovše a protismutovše, spojuje však hospodářská prosperita Jižní Afriky. Afrika se těší této prosperitě měrou takřka zářnkou. Věšila z války tak bohatá, jako tam vstoupila, a i dnes má akvěle výhledy do budoucna. Právě na této rovinně se scházejí všechny politické směry, spojují se stále a těšněji a hledí zapomenouti na pohůtky svých nehoř. Je však nutně, aby i barevné obyvatelstvo doalji více plodě této prosperity. Bude-li zvyšena jejich životní úroveň, zmenší se propadl mezi nimi a bělochy.«

Oslovy svátku bl. Aněšky České. Letošní oslovy svátku bl. Aněšky České, konají se v chrámu Pěné sv. Františka u Křivčovic v nečell dne 2. března o 18. hod., kdy slavnou poboznost za svatořečtí bl. Aněšky vykoná křasiňi prořiví J. E. nrd, arcibiskup Mgr. Dr. Josef Beran. — V pátek 14. března o 18.30 hod. ve smetanové síni Obecného domu hl. m. Prahy slavnostní koncert k 10. výročí založení Klubu přátel sv. katoi, Prahy a Srdružení číťnků bl. Aněšky České. Na pořadu cyklu symfonických básní B. Smetany: Má vlast. Vstupenky v kanceláři v Praze I., Křivčovic 11, II. p.

KATOLÍK

10 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 9. BŘEZNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Josef arcibiskup:

Dojmy z cesty do Říma

Mám je vylíčit. K jejich úplnému vylíčení by však bylo třeba mnoho stránek «Katolika». Mohu jen říci, že předstihly všechno mé očekávání. A i když nepovažují za odůvodněné z dojmu těch vyvozovat nějaké definitivní důsledky, přece jsem za všechno z písa srdce vděčen Bohu i duším, které se za mne modlily.

Zásluhou sv. Otce byl Řím celkem ušetřen od válečného zrušení i bombardování. Život se tam již rozproklid plným tempem. Ve Vatikánu jsem se na všech místech setkal se zájmem i porozuměním. Hned v pondělí po mém příjezdu mi bylo umožněno být přítomen při slavném requiem za sv. Otce Pia XI. v sixtinské kapli. Stal jsem se záhy středem pozornosti a dostal jsem se až na místo docela vpředu, přímo proti papežskému trůnu. Ve čtvrtek nato jsem byl přijat sv. Otcem v soukromé audienci. S upřímným zájmem se vyptával na poměry u nás a s radostnou vděčností přijal moje zprávy i má sdělení. Přislíbil, že zvláštním listem vzpomene jubilea svatovojtěšského, neřekne-li k smělé žádosti o urychlení kanonizace bl. Anežky české. Je třeba jen, jak jsem byl upozorněn, aby žádost byla opatřena přáním celého národa, lidu českého i slovenského. Musíme proto všichni usilovat o zvrucnění těchto svých proseb. Zaslouhuje si toho světců, již si tolik vážila sv. Klára a jež vyprosila účinnou pomoc svému národu vždy v dobách nejkřutějších.

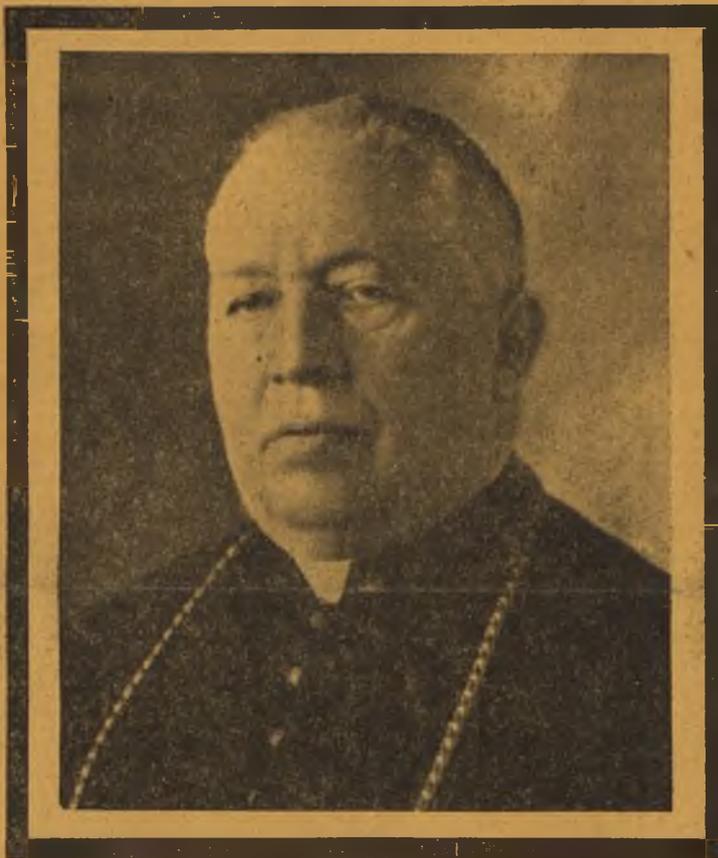
Dojalo mě upřímné přátelství všech, kdož Prahu a naši republiku znají. Zejména pp. kardinálové Miccra a Marmaggi a p. arcibiskup Arrata nadšeně vzpomínají na náš dobrý lid, jehož houževnatost, nezdolnost a pracovitost, jak tvrdili, vždy obdivovali. A s jakou úctou mluvili o panu prezidentovi. Byl jsem šťasten — jak jsem již jinde opakoval — že se mi podařilo udržet přátelství stará a navázat i ustálená nová. Mezi své příznivce musíme též počítat býv. rektora koleje Nepomuceno Ottavianiho a p. kardinála Pizzardi, prefekta kongregace seminářů a universit, kteří oba pracují pro naše dobro spolu s nynějším fidelem ko.eje, Msgr. Rovedou. Budu počítat vždy k nejkrásnějším chvílím pobytu v Římě hodinky, strávené ve společnosti tohoto drobného, ale významného italského kněze, který opravdu našel vlast miluje jako svou vlastní zemi, a který se snažil všemožně, jen aby nám a našemu národu prospěl.

O recepcích a oficiálních návštěvách se zmiňovati považují za zbytečné. Bylo o všem dobře referováno ve většině novin. Navštívil jsem skoro všechny generální představené řádů u nás působících a ode všech mám vyříditi pozdravy a pozhánání tehlohním příslušníkům. Byli to zejména generálové Dominikánů, Františkánů, Minoritů, Jesuitů, Milosrdných bratří, Kalasantínů a Voršilek. Duchovní rodině františkánské mám udělit i zvláštní pozhánání sv. Františka. Premonstrátský opat-primas byl mimo Řím, opat-primas benediktinský před krátkou dobou zemřel. Všude oceňují práci svých členů v naší vlasti, jejíž význam píne uznávají. Byl jsem velmi rád, že jsem mohl pohovořit s bývalým generálem řádu kazatelského, arcibiskupem Giletem a se slavným Maritainem, nyní francouzským vyslancem ve Vatikánu. Obava velmi vděčně vzpomínají na svůj pobyt v Československu.

Návštěvou římských basilik a katakomb sv. Katalda jsem si ožilil hluboké zážitky z dob studií v letech 1907—1912. To třeba prociťti, o tom nelze psát ani mluvit.

Ze velmi významnou událost považují slavnost svatovojtěšskou v kostele sv. Bartoloměje, původně sv. Vojtěcha na ostrově tiberiském. Podrobnosti jsou známy z denních zpráv našich novin. Z posluchačů mnozí vůbec po prvé slyšeli o životě našeho světce. Ostatky sv. Vojtěcha, chované v tomto kostele, byly vrucně ucty i čtění přítomným římským lidem.

(Pokračování na str. 2)

Arcidiecése olomoucká osiřela

Na druhou neděli postni, zvanou «Reminiscere» zemřel olomoucký arcibiskup J. E. ndp. Dr. Leopold Prečan. Arcidiecése olomoucká osiřela. Dožal se věku opravdu pozhánaného: osmdesát let a chybělo mu již jen několik dní a dovršil rok osmdesátý první. Jeho hlavní životní data ani: narodil se ve Velkém Týnci u Olomouce dne 8. března r. 1866, na kněze byl vysvěcen dne 3. berence 1889, arcibiskupem olomouckým byl jmenován dne 10. listopadu 1923, konsekrovan a slavně intronován dne 30. prosince 1923 a — dne 2. března 1947 zemřel. Olomoucká církev truchlí, neboť odešel na věčnost její arcipastýř. Její hlava, její otec.

Nežba zde uváděti curriculum vitae zesnulého do všech podrobností. Stačí jen doplniti data právě uvedená. Pocházel z rodiny rolnické, vážené, katolické, moravsky hluboce zbožné. Jako hoch nejčastěji a nejraději půvoval k Panně Marii na Svatý Kopeček. Vždy měl upřímnou úctu a důvěru k Rodičce Boží a zachoval si ji až do posledních okamžiků, které přivlial nedaleko její svatyně. Mílořádně nadán i ostatní podmínky ho předurčily ke studiu a ke kněžství. Jako kněz olomoucké arcidiecése dosáhl doktorátu boboslovi a stal se vynikající profesorem církevního práva na theologické fakultě olomoucké, později generálním vikářem. Jeho úctou, výmluvnost a zvlášť jeho krásná, plyná, takřka klasická «latiniase» budila všeobecný obdiv. Jeho otcovská rozsařnost pak všeobecnou důvěru. Po smrti arcibiskupa Stojana, svatě paměti, sloužil se dr. Prečan jeho nástupcem a fíd olomouckou arcidiecési téměř po čtvrt století. Poslední svá léta, která byla opravdu jen «slabor et dolor», trávil většinou ve sve vile na Svatém Kopečku. Byla to léta okupace, války, pronásledování, nejšťoty, revoluce a dalších starostí a bolestí...

Tělecné ubohy a někdy i sám sobě na obžl, duševně zůstal stále svěží. Jeho velkým dobrodiním a oporou byl zvlášť jeho dlouholetý sekretář a nynějš generální vikář Msgr. Dr. Ol-

dřich Karlik spolu s nynějším světčím biskupem Msgr. drem Stanislavem Zelou. Ale byla to i řada jiných výborných kněží arcidiecése, kteří ho silili, potěšovali a — doplňovali. Arcidiecése olomoucká měla to štěstí, že zůstala v dobách nejkřutějších fizena starým, zkušeným, moudrým metropolitou.

Předsedal ještě osobně posledním biskupským konferencím v Olomouci v listopadu m. r. a fídil je obdivuhodně bystře a otcovsky milé. Tušil však, že je to naposled. Také se na konec se všemi přímými rozloučil způsobem, který připomíná loužení bibliických patriarchů se svými rodinami. Zeňal a prosl za modlitbu...

Odešel na věčnost a bude ho vzpomínáno a účtu i vděčností. Kolik kněží ke kněžství připravil a ordinoval, kolika věřícím sv. svátostmi posloužil, sv. zpodobil, sv. bifmováním, nejvěštější Eucharistií, kolika pozhnal, kolika kázal a psal! Jeho pastýřské listy, adresované věřícím i kněžím arcidiecése, by měly být znovu a znovu čeny a meditovány a zůstanou jeho duchovním pomníkem. Stejně nebude zapomenuto jeho úsilí, a ním podporoval snaby unionistické, isa v tom věrným pokračovatelem díla Stojanova. Také katolická Charita v něm měla akulečného otce. V posledních dnech přednášel vynikající praovnick olomoucké Katolické Akce v Praze a vypravoval mnoho o vzácném pochopení zesnulého pro toto apoštolské dílo, o pochopení dokazovaném skutkem. Dr. Prečan byl pravým arcibiskupem-lidšem, dobrodinem, mecenásem. Také hejřinák chrám sv. Cyrilla a Metoděje jest jeho trvalým pomníkem. Za života zůstal pevný a Bohu i národu věrný. A zůstal věrný i své bancké domovně, ze které a ve které vyrstl, i své hancké — feč, kterou hovořil ve chvílích největších. Ty klasy v jeho erbu naznačují výmluvně jeho vělou lásku k rodě bancké půdě.

Zemřel. «Vydeje počet u vladařatv svého!» I kněží i biskupové i arcibiskupové jsou souzení Bohem svědoudem a nejřš spravedlivým. I

Vavřín tvůrci I. celostátního sjezdu katolíků ČSR

O desátém výročí sjezdu katolíků jsme ještě nemohli vzpomenouti těch chvíl, které jsou dosud v živé paměti statisíců účastníků této jedinečné a v předválečném období největší katolické manifestace. Dnes, po zprávě o úmrtí moravského metropolitou, olomouckého arcibiskupa Th Dr. Leopolda Prečana, je na místě vydati svědectví o jeho zásluze o uskutečnění sjezdu, o zásluze, která nebyla všem známa. Z těch, kteří měli přímou účast na uspořádání sjezdu, jsou mnozí na pravdě Boží, ba velká většina, at tedy zazní tímto řádkem svědectví generálního tajemníka sjezdu.

Roku 1934 na podzim byl sjezd velmi vážně ohrožen nezájmem některých kruhů, které by nebyly křivdov přičítati k tomu služebníkovi, jenž se obával, aby svěšená hřivna nevzala nějakou úhonu. Ještě větší nesnáze působily národní poměry. Věci dospěly tak daleko, že tehdejší generální tajemník ptišil podlehli proudům rostoucího nacionalismu u Němců a velkomyslné gesto důvěry předsedy episkopátu, arcibiskupa Prečana a výkonného předsedy Dr. J. J. Růckla, si vyloužil zcela nesprávným způsobem.

V kritické chvíli záleželo na rychlém a rozhodném opatření. V tu chvíli se projevila zkušenost a rozvážnost muže, znalého řízení velkých věcí a ochotného k velikým obětem pro zdar dobré věci. Pořebná opatření šla ráz na ráz, tak rychle, že vzdálený pozorovatel neměl čas postřehnouti co jiného, nežli změnu v osobě generálního tajemníka. Méně zkušený vůdce by byl naplněn nedůvěrou po tak trpké chvíli, činil by zvláštní opatření, aby se případ zneřiti důvěry neopakoval. A myšlenka sjezdu by byla ubita docela, neboť náprava situace byla možná jen v naprosté důvěře v celém vedení. Arcibiskup Prečan nehleděl na okolnost, že Dr. J. J. Růckl byl pražský diecéšan, nehleděl, že sjezd ozdobi slávou Prahu, ponechával je Olomouci předešlým břemenem, vzal na sebe i — mezi lidmi nejméně oblíbenou — obět hlavní finanční záruky za sjezd. Rozpočet stoupal do obrovských čísel a nikdo nemohl předvídat, jak velká bude úhonost obětavosti věřících.

Vidím se v duchu, jak provázím Dr. J. J. Růckla v Olomoucké rezidenci ke slyšení po reorganizaci v generálním sekretariátu sjezdu. «Nesmíme se poddat ani těmto obžlím, jsou pečeti dobrého díla. Nehleďte na žádná obžl, nebojte se něčeho, stojím pevně za vámi, máte všechnu mou důvěru, proto a pomocí Boží jděte plně vpřed. Co se má dělat, víte, proto není potřeba, abyste s každou podrobností chodili žádat rozhodnutí, pamatujte na dobro věci a vaše rozhodnutí mají předem všechno mě schválení. Jste v Praze, při všem mějte na mysli, že v Praze je sídlo arcibiskupa primase, jeho informujte o všem jako mne, neboť on je hostitelem sjezdu. A kdykoliv bude potřeba, máte telefon, zavolejte, máte vlak, přijďte, pro vás ze sjezdu je vždy otevřeno. Sjezd je naší velkou odpovědností myslím, že i největším dílem naší doby. Učiníme vše, aby se zdařil. Pán Bůh požehná!»

Opřadu Pán Bůh požehnal v lidé netušné. Sřtkové nezdaru, věrolomci byli překvapeni. Katolíci ukázali celému státu svou mravní sílu, žádná rozměchlá gesta a nedomyšlená slova, žádná planá okázalost, ale lesk životní a tvořivé síly, která dává národu jenom klady a zdraví, mravní sílu do nejčtějších zkoušek, které začaly vystupovat na obzor. Velcí duchovní pastýři probudili v duši svého lidu ducha velikosti. Celý stát, nejen Praha, dlouho prožíval dojem, který zanechal sjezd katolíků. Moravou a Slovenskem se nesla srdečná ozvěna, huzená cestou kardinála legáta zemí Moravskoslezskou a Slovenskem. Jenom oko zatvrzele slepé, mohlo dále fíkalí, že katolíci je v tomto státě a v tomto lidu kvantitě negligible nebo, že katolíci v tomto státu a lidu nedávají vše, čeho potřebuje.

V těch, které následuje po každém mimofádném vypětí sil, se v úsraní Svatého Kopečka srdce velikého arcibiskupa pililo radostí. Co byly všechny obžl, a o obžl, o jejich rozsahu nemá dosud nikdo potuchy, co byly tyto obžl proti radosti nad vykonáním dílem! Nepočítati si nic za svou zásluhu: «Vždyť to bylo dílo Boží, co ty naše trošky!»

Sjezdovou kapitolu jsme ukončili o rok později, když vneřli okolnosti zabránily, aby generální tajemník dostal za sjezd uznání, které navrhoval výkonný předseda Dr. J. J. Růckl. «Pokladil jsem za svou povinnost postarat se, aby ste nebyl zkrácen. Vim, že jste na to netekali, ale vim také, co bylo: byl jste mým diecéšanem tenkrát, tož to přijímáte ode mne aspoň na rozloučenou a na shledanou.»

Co dojímalo duši více, zda otcovská dobrota nebo postar vznesenosti arcipastýřova, nedověděl bych povědět, to vim však dobře, že pod Prečanovou berlou se vedra ochotně schvílla pod břemeno nejžší a že je donesla k cíli. Tam je také jedná z příčin mocného duchovního rozkvětu jeho stáde, duchovní rodiny ctylmetodějské.

Až si budete vzpomínati na sjezd katolíků, nezapomeňte na arcibiskupa Th Dr. Leopolda Prečana, bez něho bychom nebyli měli sjezd. Kž je na věčnosti uvítali věci sjezdovnicí, v jejich čele nezapomenutelný kardinál-legát Verder, pražský ordinarius kardinál Karel Kašpar, biskup brněnský Th Dr. Josef Kupka a českobudějovický Th Dr. Simon Barta, z dělníků sjezdových předseda Dr. J. J. Růckl a Dr. Alfred Fuchs a celý šik horlilců a účastníků velkého vyznání víry na Václavském náměstí a na Strahovském stadionu. Pán Bůh je oslav podle zásluhy.

Josef Papica,

generální tajemník sjezdu katolíků.

za ně se modlí Církev svatá: «Miserere mei, Deus», «smiluj se nade mnou, o Bože, podle velikého milosrdenství svého!» Je povinností kněží i věřících modlit se za své šiví i zemřelé duchovní otce a pastýře. Requiescat in pace!

Dr. Bohuslav Jarolímek,
opat strahovský.

Dojmy z cesty do Říma

(Dle končení ze str. 1.)

Čs. kolonie římská uspořádala na rozloučnou večeři. Při něm jsme se navzájem poznali. Připomněl jsem v prvním úkol, jaký mají naši krajané v Římě, kde většinou světské kruhy jsou velmi málo a většinou nevěrné informovány o našich poměrech. Oficiálním informacím se nevěří.

Pokrásným zakončením pobytu v Římě byla ve sl. edu dne 26. února má sv. u oltáře sv. Václava v basilice svatopetrské. O půl 9. se shromáždila česká kolonie s alumny koleje Nepomucena s panem vyslancem Majxnerem, legacím radou Schwarzenbergem s chotí a vldp. Matuou před obrazem našeho národního sv. Bohoslovci zpívali české a slovenské písně — po mši sv. — nedalo mi to, promluvil jsem několik slov. (Podobně jsem si nedal užji přitěžiti ani v Miláně, jímž jsem projížděl ve čtvrtek 27. února a pozvudiv jsem přítomné členy čs. kolonie, aby nezapomněli, že svým životem a jednáním mají se snažiti napraviti v cizině pověst jména českého, skreslenou a pošpiněnou nepřátelskou propagandou.) Zdůraznil jsem, že jsme hrdí na to, že jediné my Čechové máme ve vělechrámu celého katolického světa oltář svého sv. Václava, a připomenul jsem jej jako sv. Václava eucharistického, u nějž Eucharistie upřevnovala osobní statečnost a pevnost charakteru — vlastnosti zejména naší mládeži v dnešní době tolik potřebné.

Týž den dopoledne jsem měl ještě jednu zvláštní audienci u sv. Otce, k níž jsem mohl s sebou vzíti i naše bohosloveckou kolej. Povolení této druhé audienci bylo všeobecně považováno za něco mimofádného. Sv. Otec, tentokrát neobyčejně svěží, vidně hovořil s každým, vypytával se na studia, na rodiče a dával každému zvláštní požehnaní na jednotlivé úmysly. Cítili jsme všichni bezprostřední úbození osobnosti, již Bůh vyvolil za hlavu Cirkve katolické a za viditelného zástupce svého Syna.

Kéž by jeho apoštolské požehnaní — jež posílá celému národu českému — vládě i hlavě našeho státu — provázelo nás všechny jak při všední každodenní práci, tak i při snáhách o vyšší dokonalost. Pak by naše drahá země jistě se stala rájem — ne pouze na pohled — ale ve skutečnosti. A k tomu chceme společně pomáhat všichni.

Mariánská družina kněžích sv. Ignáce. Bude kněžím sv. Ignáce kněžím kněžím v Druhé kněžím v úterý dne 12. března t. r. o. s. hodinu odpolední. Od 9.45 doboví česka.

Pastorální kázání v katedrále sv. Václava v neděli dne 9. března o 4. hod. odp. má P. Dr. Jan Vrb. Urban OFM. (Přímé věčivo pro všeobecné dobro a blahe).

Přehled apoštolských sv. Cyrila a Metoděje naplavitelů na Slovanech (z Emu-siech) pořádá v době od 17. do 19. března přednáška k. Křesťanský ústav. Pořádání byvalá přednášková síň v katedrále na Slovanech (tj. nyní přeměněná na prostranství kapli, bude se cyklus konati v přednáškovém sále O. O. Dominikánů v Praze I. a to v tomto pořadí:

- 6. III. O. Th. Dr. Ivan Maštylak C. S. R. V. S. Bolovců a sledovaní.
- 10. III. O. Jan Nep. Dieřka T. J. Platonism a vědecký mentalita.
- 13. III. Mařte Prof. PhDr. Jos. Vaňka: Charvatství hlaholismu a klášteru na Slovanech.
- 17. III. Jiř Dr. Jos. Myšlivec: Byzantské církevní umění.

Začítat vždy o půl osmé večer. — Dobrovolně přispějí lidé použiti v úterý náctem posvátných kaple knavých Kosmy a Damiana v náctem klášteru, která žijí určena pro služby Boží obřadu byzantsko-slovenského.

Terezie Neumannová a Konnersreuth po válce

Před dvacet let již je bavorská vevnice Konnersreuth nedaleko českých hranic odhlédnuta neobyčejných zjevů, před nimiž stojí mnoho lidí v rozpacích, zda jsou či nejsou původu nadpřirozeného. Terezie Neumannová, stigmatovaná z Konnersreuthu přežila Hitlera i válku a následující řádky které přinesla pražské «Práce», převládají ve časopisu «Der Volkswille», lidí, jak to vypadá v Konnersreuthu nyní:

Když se boj chýlil ke konci, jednotka SS-ádků bránila vesnici a konečně jí zasypala dělostřeleckou palbou, zatím co Američané hleděli obec uchrániti před zničením. Polovina vesnice byla zničena a také domě rodící Neumannových těžce poškozen, ale konečně za pomoci amerických vojáků byl opraven a upraven. A tehdy nastal silný proud amerických návštěvníků do Konnersreuthu. Američti vojenski duchovní starali se o pořádání a za jejich vedení prováděli návštěvníci uspořádání exkurze. Kardinal Faulhaber prohlásil u «Církevních novinách»: «Největším tajemstvím není to, že naproti nepříteli sádnou potravu, nýl její stigmatu, která nosí, nýbrž fakt, že ani zachovala ani jednoduchost naučnou vzhledem počtám, jichž se jí dostalo po dobu dvou desetiletí.»

Pará Naber potvrzuje, že a velikonoční přílly (sice nedotčenými) Theresein dím byl kuse obléhá návštěvníkem, kterým vždy po šesti bylo dovoleno za vedení amerických vojenských duchovních býti přítomnu, po dobu několika minut jako svědci ofénáckých ztání. Jeden z Američanů o tom napsal u «Církevních listech»: Skupina byla přítomna, když Therese se zjevila smrt Ježíšova. Kněží vyprávějí, že po smrti Ježíšova klesla do lože se všemi znaky vlastní smrti. Pohled na ni přítomnými tak otdál, že dojem bude pro ně ne-masazující až do konce života. Kněžími bylo také dovoleno dotknouti se ruky Therese a ti dovědčují: Byla to ruka zemřelá. A tito duchovní častí strvali v posledních měsících smrti u tvář, neboť

Základy spolupráce

Protože nerad říši jen tak, aby se psalo, protože hiedim, když již píši, podivám se na problémy trochu hlouběji, proto jsem se v poslední době nezabýval našim poměrem k Slovákům. Shledal jsem několikrát, jak těžké je zde porozuměti a mimo to zasahovali i různí čtenáři vnějši, takže jsem si řekl: «Bude lépe mále. Když ovšem se v posledním čísle «Katolických novin» objeví články o Českých katolických slovenský katolicismus podává rukou, zdá se, že přece jenom je třeba odpovědět. Opak by byla nezodpovědnost a neslušnost.»

Článek obsahuje tedy výzvu ke spolupráci. Myslím že ta spolupráce již prakticky existuje. Na podnět slovenských biskupů se budou letos konati oslavy svatojosefské, a my, čeští katolíci, doufáme pevně, že v těchto, který je jak u Čechů tak u Slováků upřímně uctíván, nás letos skutečně značně přiblíží. Mimo to existuje spolupráce, jak se jeví na př. v četných návštěvách českých katolických pracovníků na Slovensku, kteří tam konají přednášky a jsou tam pokřádě velmi vřelě přijati, jak o tom v «Katoliku» nedávno psal dr. Jaroslav Beneš, jak to zažil na př. arch. Jaroslav Cermák a jini.

Taková spolupráce by ovšem měla existovati i kdybychom nešli v jednom státě. Protože v něm však jsme, jde o spolupráci mnohstrannější a hlubší. A tu kládou Slováci «conditio sine qua non»; podmínku, na jejímž splnění všeho záleží: Samotybní slovenský národní život. My, čeští katolíci přý jim ho nesmíme popírat, podkopávat, sabotovat a obourávat. Zde tedy začíná problém.

Nesmeme oprávněně mluvit jménem českých katolíků, jen jak sám za sebe rozjímám a uvážuji, a přece myself, že v tomto bodě by se mnou vřelí souhlasili: Nechceme se nikterak dotíkat slovenského národního života, nějak jej popírat, podkopávat či sabotovat. Tím ovšem věc není vyřizána. Kdybychom totiž šli na náhde na Islandu, tak by to esí bylo vše mnohem prostší. Takto však, zde, na tomto exponovaném místě střední Evropy, je to mnohem komplikovanější. Jde totiž o to, jak mají dva národy tvořit jeden jednotný stát. Tak jako mají slovenskí katolíci dojednou starost o svojí národní svébytnost, musíme i my, čeští katolíci, mít starost o svůj národ, o jeho zajištění, o zajištění státu, v němž žijeme. Nemůžeme říci že nám tyto věci «lezou z krku», a demagogicky zjednodušovat podklad celého našeho společenství v neomezenu vůli obou národů žít v jednom a nedělitelném státě. Jestliže člověk, který o druhé straně dovede projevovat tolik cynického pohrdání pro národní cíle, tak neomezene «tu to společnou státní vůli» velebí, nak je to pouhá demagogie, kterou se ke skutečnému rozřešení nepřiblížíme ani o krok. Již jsem to jednou napsal: ani tam, kde jde o pouhé dva lidi, na př. v manželství, nestaví se celý život jen na nějakých cílech, které jsou tolik, olik méněví. Kde jde o společenství dvou národů, neobejde se to bez fakt, bez čísel, bez bedlivého uvážování různých pro a proti, jak lich na př. přinesl spoustu článků o ústavu mezi Čechy a Slovákvy, v 49. čísle «Dneška». A jak na tato fakta a čísla musíme být připraveni i my čeští a slovenskí katolíci, a případně smlouvání nemusíme a nesmíme pak hned vydávat za zlou vůli, za vůli druhého zkracovat a okrádat. Bude se vždycky jednat o spojenci dvou těžko slučitelných věcí: O svébytnosti dvou národů, kteří přece musí nutně slýpnout v nějakou jednotu, v nějakou skutečnou jednotu. Tato jednotu musí vždycky zajišťat Cíkev. Ne z nějakého imperialistmu. Právě z obyčejného realismu. Z oběhových zkušeností. Z perspektivy nových možných nesází, bojů a válek. Nedospějíme-li k tomu, aby Slovák živilní cítil, že jeho vlast je v Aši stejně tak, jako Cíkev, že jeho vlast je v Trebišově a aby byli oba dva povtlivě připraveni hájit jak Aš, tak Trebišov, když by

byli přítomni všem bojům. Pájdú znova do Konnersreuthu, možná již za několik týdnů. Všem těm, kteří ještě slouží v armádě, přeji brzké propuštění. Vám, kteří jste již v civilním životě, zdůvodním, ale vlastně nikoli, mně je přece možno navštívit Therese, nejmiluvnější a nejmuzenější divadlo nebo na této zemi — a o toto vše ty přehléžte.»

Co je v Konnersreuthu jako, přijměm nápadně, píse reporter, je, že se tam z toho oddá obchod. Dnes šlehl, jakos i její proslí rodovou nepřijímají daré. To, co dárci tam zanechají, je předáno místnímu kostelu pro dobročinné účely. Therese sama podpluže tisíce obrázků svatých, zvláště pro americké vojáky, a postřik jí sláde nosí hromady dopisů, které častěně jsou psány v cizích jazycích, jímž Therese nerozumí. Vzhledem k randám na rukou a nohou nepracuje, ale mimo dobu cestování a velikonoce neletí. Therese je stánu návštěvníci kostela a její jedinou potravou je domé trocha vody.

Tato zpráva v «Práci» končí tímto slovy: «My Češi zbatáváme skepticky podporování dokonce názorem největších církevních kruhů, které k případu neřekly své konečné křivo a přenechávají spíše vědeckému bádání, aniž by se dotýkaly citů těch, kteří věří v působení nadpřirozených sil. — E tímto názorem máte tentokrát souhlasit každý katolík. Zdány katolík není totiž povinen věřit v jakýkoliv soukromé zjevení a mimořádné zjevy a zázraky. Cíkev k tomu niko nezavazuje. Zato tím více záleží, abychom cele a plně věřili všemu, co obsahuje ona velké zjevení obsažené v knihách Písma sv. a v apo-kolokálmé ústním podání.»

Dva druhy lidí,

jak se jeví v poměru ke koním, a ovšem i k lidem.

Pavla Kytčová ve své knize «Rodice a děti, popisuje svojí maminku a její vztah k milosrdenskému. Píše tam:

to bylo nutné, třeba živily svěmí, pak nemáme skutečně jednotný stát, pak by se nám jeho jednota zhroutila při prvním prudším závanu mezinárodního větru. A jak se k tomu cítím dospěje? Musí k tomu přispívat škola, musí k tomu přispívat pokud možno jednotnost našeho života, stejné úroveň kultury, jak na ni narázeli pan prezident republiky ve své nedávné řeči.

To vše není možné bez stýkání, bez určitého prolnání jednoho národního života a druhým. A nedosáhne se toho, bude-li na jedné straně atáží strach z odnárodnění, strach znerovňování a jen horkostí a nezodpovědností plodící. Poctivým hledáním, takřka pokusnělctvím, přemáháním obtíží se k tomu může dojít, ne podezříváním, nebo hádáním o slovčka. Tak vypadá a bude vypadat konkrétní život a k zvládnutí jeho potěb by nám měla pomoci společná víra. Potřeb, mezi něž patří také na př. otázky finanční. Nejsme tak bohatí, abychom unesli několik úřední aparát. Nepůjde to bez počítání a šetření, za kterým také nelze vždy vidět jen vůli odnárodnění. Ani zde nepomůže demagogické zjednodušování problémů.

Celkem je nutno říci, že na pouhém spekulování se nedá vybudovat nic opravdu životného. Nedospějíme-li k vzájemné důvěře, je marné všechno snažení, ve chvíli zkoušky to všechno zase selže. Budeme nedůvěřovat některému vedoucímu člověku, protože není naší národností, budeme vybírat na vedoucí místa lidi ne podle jejich schopnosti, nýbrž zase hlavně podle národnosti a matematicky. A to vše pro nedostatek důvěry. A zas zde je místo, kde by se měla ukázat naše víra, která může hory přenesati. Ne pouze v politicko-stranických kombinacích, na které bychom jenom ke škodě skutečného duchovního života lepilli názvy katolické. Království nebeské je podobno kvázy, který nikdo nevidí a který přece pracuje.

S nejistším svědomím opakujeme znovu, že nemáme žádných úmyslů počestovat Slováky, že nemáme žádných tužeb centralistických, pokud centralismu neznamená nezbytnou a neodspu-tovatelnou jednotu státu, potřebnou k tomu, aby se v něm dáno spokojeně žít, aby trochu imponoval na venek a aby se nemusel bát, že se rozpadne při prvním náraze ze zahraničí.

Písalet zmíněného článku žádá, abychom se vřili do jejich poměrů a dějů. My však musíme za tožé prosit Slováky. My máme stejně pohnuté dějiny, nepohnuté již v posledním desetiletí! Nechť se na nás Slováci nedívají jako na imperialisty, kteří je chtějí pohlíti, nýbrž jako na májý národ, jenž několikrát v dějinách unikl takřka zrakem zahubě a jenž proto hledá zajištění, hledá spojení, hledá bratry, ne pouze obchodnické obratné partnery, kteří bedlivě pozorují, kde to kdy bude výhodnější.

Kéž by nás naše katolická víra opravdu spojila. Nemysleme přitom v první řadě na to, kolik nás je a kolik tedy máme mít vůdčích míst. Křesťan, učedník Kristův, učedník Toba, jenž svým křizem vykoupil svět, by si měl být vědom, že je solí země nejenom v tom smyslu, aby druhé poučoval, ale — a snad ještě více — i v tom smyslu, aby svou ipřítelství, svou rozvahou, svou moudrostí snášel a napravoval chyby druhých, aby jim prakticky ukázal, že neexistuje žádné «posvátné sobectví» ani u jednotlivců, ani u národů, nýbrž že jak o jednotlivci, tak v národech platí slova Mistra: Hledejte nejprve království Boží a spravedlnost jeho a ostatní vám bude přidáno.

Čeští katolíci se o to a pomoci Boží chtějí povtlivě snažit. ak.

Studium catholicum žádá o sdělení, kde by si přáli a závazně navštěvovali také přednášek z těchto oborů, které by se kolegium docentů snažilo zavést: Sociologie, Sístová, Církevní dějiny, Pedagogie, Moderní filozofická smutavky, Katolická Akce, Mytologie, Praha II, Jungmannovo nám. 18.

A ještě jednou všude měla: nevyvoláno milovala koně, zvláště ty ubohé, staré a utyrané. Jak často se utkala na cestě se surovým kočím, když nedbaje jejich pokorných prosb, koně ještě nelitostněji švihl a jí se po videňsku vymadral. Podhlí-li se jí dostal se k takovému koni ubožáku, koupila v nejbližším obchodě bochník chleba, dala si jej rozkrájet na tenké krajčky (pamatuju na bolavé dásně a špatný chrup starých koníčků) a osollla a stála tak dlouho u koně, až to všechno snědl.

Jednou šla mimo stanoviště drožek a její pozornost upoutal ubohý drožkářský tahoun. Ohléla se po prvním obchodě, koupila tam bochník chleba a konička krmila, nevidouc, jak z blízkého hostince drožkáři jí pozorují a se smějí. Pojednou vyšetřel na maminku rozuzlený chlap a začal řvát. Jest-li si v této tropě bláznů? Aby prý svůj chlebě snědla sama, on že ještě tolik má, aby oba dva (t. j. koně i s maminkou) nakrmil! A co ještě pouličník neřávaných titůl na ni vyhrklil! Viděský fiktista a Frau Sofri vom Nachmarkt měl prim, co se tyče ná-dávek, to už byla tradice. Maminka, strachující se o koně, vymyslela si toto: «Já nechleba vášeho koně krmil, abych vás urazila pane, ale vzpomínám jsem si na konička, kterého jsme měli doma a kterého mně ten váš tak živě připomíná — já ho měla tolik ráda!»

Ona, která dovedla tak prudce vzplanout, k vůli zvířeti snesla urážky a vskutku hrubce upokojila; a když se koníček po ní ohlédl, tak pěkně zaprosila kočho, smil-li zvířeti zbytek chleba dáti, že milostivě svolil. Ale i přes její kratkotrakost neušlo mamince, že si drožkář významně přstem sáhl na čelo, dáváje svým kolegům tam v hostinci na srozuměnou, proč vyláste jí povolil. Když pak později šla ludy zas, uslyšela zřetelně zaseptnutí: «Die Narische!» To to slovo bylo jí vnučutím a pod jeho ochranou pokračovala v dobitření konim ubožákům. Z druhého rodu lidí je předceda MNV., o němž píše Michal Mára u «Dneška» god mrazem.

Jindřich Středa: Na 10. března

(Den mučedníků španělské tradice)

Tento výroční den nás nabádá, abychom se vypořádali s oněmi kritiky, kteří nás podceňují z podceňováním významu španělské myšlenky. Mohli bychom odpovědět, že toto podezření je samo o sobě dosti nečekané. Kdopak se u nás dnes vůbec, až do nedávna a plného článku u «Lidové demokracie» zabýval Španělskem z nemarxistického stanoviska? Česopisy se omezovaly na poslušné otklévání názorů a zpráv ČTK a nemohly se ani na komentář, když k prezidentovi republiky byla uvedena La Paasionaria. Jakobychom měli hlavu státu na to, aby se musel bavit s takovou levicovou kuriozitou. Nápodobně nikdo nás nepřipomenul, když žádali odměnu lidé, kteří ve chvíli před největším ohrožením státu ho opustili, aby proti všem čs. vojenským předpisům bojovali ve vojsku barcelonské vlády. Kdyby nám aspoň byli přinesli spolehlivé zprávy o fašistické výzbroji! A za druhé by se nám mohlo vytkat přezírání katolické tradice španělské lehdny, kdyby bylo trochu více vůle zastávat katolickou tradici česko. Dosud ale na př. konfiskace Valdeho o může oficiálně odvodňovat jakožto trest za re-katolizaci Čech, aniž by v tomto mluvkou nás katolické veřejnosti sponovalá něco zvláštního. Nelze tedy příliš zalívat někomu, kdyby španělské katolické zájmy hájil stejně chabě.

Ale jde lu o něco jiného a sice o otázku, do jaké míry dnešní režim Francův je představitel této španělské tradice. Na první pohled otázka zbytečná. Právě dnešní «Den mučedníků» byl Francovým režimem uznán za památný den, a ku pěstění španělské myšlenky byla zřízena zvláštní «Rada hispanity». Ano, to je na jedné straně. Ale na druhé je heslo nového režimu, samozřejmě, do níž Tradicionalistická Obec byla násilně vnětná «griegischachtli». A to jak známo žije: España Unal, España Libre! España Grande! — Tak se používá ve dnešním tohotu hesla k tradici. Španělsko Jednoty je dostatečně známo, že dějinná španělská monarchie, založená dvojicí Katolických králů a ve Zlatém věku zářící nad rekatolizací Evropy, nebývá jednotná. Skládala se ze dvou států čili korun — kastilské a aragonské, a každý stát žil ze samostatných zemí. Je pravda, že na počátku Osvíceného XVIII. století Filip V. zrušil vládu aragonských svobod; právě proto, že vřátním předstevitelem španělskosti byl jeho soupeř, za něhož se Barcelona tak tvrdě odvínila. Je také pravda, že liberálně-kapitalistický režim zahájil své konstituční lidové tmi sjednocením španělských států, na něž je teď Franco tak pyšný. Je ale neměnné pravda, že za aragonskou čili katalánskou samostatnost vedla strana katolická tradice tří vlávy: prvou od 1639 až dlouho po versalské zradě, druhou od roku 1848, třetí po katalánském národním hrdinou Trisanyem v sedmdesátých letech; třetí se federální povahy španělského soustátí stala nerozlučnou součástí integrálního programu. Tak se věci mají s Francovou «España Unal». Co se týče španělska svobodného, má být známo, že se rozdíly od Francovy parťajní diktatury a také od tendenci osvíceného absolutismu XVIII. věku, programu tradicionalismu je založen na zachování, ale kde je toho třeba i obnovení zemských svobod. To se týče především třetí basických zemí. Kdežto totiž levicový režim, a jehož zástupci teď máme diplomatický styk, povolil Baskům autonomii teprve in extremis, v okamžiku své vlastní agonie, naopak dějinná svébytnost království navarrského a její provincie lo odávna dobrozdůvanou zřadnou ústřednímu státnímu právu tradičnímu. Tím je také vyvrácena představa, jakoby odpor tradicionalismu režimu berlímu — nymí proti diktatorskému režimu byl způsobem toliko rodným zřejmým dvaceti-letým. Včes se má právě naopak. Ne nadarmo ve «čtyřlenném hesle» hlava státu je jmenována až naposled. Na prvním místě je Bůh; na dru-

Předseda MNV. zavrádíl koně. A tento má ještě snad dnes úřaduje, alespoň nedávno tomu tak ještě bylo. Uvěřovali nejprve tragedii dobyčtější, a pak teprve truchlovhy, jejichž obětmi byli lidé. Dávám zde mluvit obězenu z Dubé a nakonec připojuji pítevný název úředního zvěrolékaře ze Stěti:

«Jaci lidé byli posláni a přicházeli do pohraničí, potvrzují skutečně spoločenství z obce Strachaly, okres Dubá v České Lípě. Pravd touté sličností je doložena nejen řadou podpisů bodovněvých osidlenů, ale je ověřena i přiloženým pítevním názevem úředního zvěrolékaře ze Stěti n. L. Střezného uvádí: Koncem února 1946 za-přál B. M. předseda MNV a rolník ve Strachalce, reversionní koně (držitel MNV), do těžce naloženého vozu, který ještě žádné zabrdzil. Když kůň nemohl vozem pohnout, dal mu na krk řezáč (!), za který pak zapřál traktor. Tímto způsobem pak táh koně za krk za vos na pole, kde kůň při zatažení padl. Pesto je dáte lidé po zemi a když přitvili obězané domouvali mu — předsedu MNV!!! — hrubě je odbyl, že má od předsedy ONV v Dubé, Kubřily, nařizeno, «aby naučil koně tahat», a jmenou do toho nic nenávil. Proč vůli předsedy MNV obězané koně vyprosil, vypálili, a postavili na nohy a nechali mu pak koně na starost. Předseda MNV Moucha však řekl, že kůň musí dojít do stáje sám, a odešel domů. Po jeho odchodu kůň znova upadl, a takto zhvěrný ležel přes hodinu ve sněhu. Teprve na opětovné upozornění obězané dopravil koně domů.»

Bližší dokaz podává okráni zvěrolékaře ze Stěti n. L., z jehož oběhového pítevného nálezu ze dne 28. února 1946 uvádíme: «Reverant kůň č. 7703, valach, ryzák, 10 roků, 165 cm, stav výborný dobrý, držitel MNV. Nález: Byl jmenem volán 24. II. 1946 do Strachal, že kůň onemocnil kolikou. Jelikož byla prognosa naprosto nepřítivná, coroneální reflex už scházal, musel být koně porazen. Zdáne kolikové píteznky nebyly vůbec zjištěny. Pítva byla provedena 24. II. ve 14.30 hodin. Kůze na hlavě odfená, zvláště

hém vlasti: a pak, před představitelům států. Jsou jmenovány Svobody, státní práva zemí hispánské federace, jakožto program. Podle terminologie politického programu. Podle terminologie u nich obvyklé je hlava státu jen správnějším jménem. Ideje: dočasně, že si také dovedl vynutit změnu v osobě, když idea toho vzdávaného. Idea samoprávy, opakují: Idea federální: idea básnická a katalánské sbevnosti, idea svobody přirozenou samoprávu obce počínaje a starobylou neovidností aragonského ústředí konče. Tohle by byla »España Libre!« O Španělsku velikém možno být stručnější. Nikdo by nezabíral Francovy, že se snaží Španělsku vrátit Gibraltar, který je právě tak nesprávným dědictvím a podstatným předhradím Španělska jako Kladsko pro nás. Ale kdežto skutečně dějinná Hispanidad hledala svou velikost v křivčáké myšlence a proteiformaci, on jí hledal po boku vráhu a novopoháně »España Grande! — to byla ta, která Cortezovým mětem v Mexiku rutila lidské oběti, která v Tepanica lámala řezky křesťanských ořků, ne ta, která se obnovitелеm lidských obětí, vzmítla křesťanských ořků, mučitelů královského dědiců vymáhala vyznamenání. Která na ně do konce měla odvahu napsat evangelický přikáz: »Carum — carovi, Bohi — Bohu.« V jakém ohledu byl tento příkaz dodržen? (Pokračování).

T. G. M.

Tichému poutníku kerajom kolem Edojima se vrtá ráda úvah a ráda předatá o životní cestě jeho velkého rodáka Tomáše Masaryka. Že žít je i opačné strany, přes slovenské hranice, od kněží, jeho rodového původu, neodbytné upínání v myslí obraz, tak známý z článků o životě, jak na venkovském roze se s mláta na mláto stihou rodinu pravského učitelství, jehož syn dovedl žít životní dráhu na hraně českých králů.

Je to cesta odvídnutí, a nís se dají srovnat snudy jen několika dějinných velikánů, ale je to také cesta podivná. Ještě nežbyl právě po této stránce nesmírně rozrušených psychologických procesů, ideových a duševních, je třeba říci, že v něm byl ovlivněn mnoha duchovními konstitucemi života T. G. Masaryka. On sám ovšem napsal, že to hodné ve své duši vřelostí a plně jiných přelíchů. Ale přesto a právě po důležitých svrzech posledních dob se náležet do volání této myši Masarykova života věční poznatosti, neboť v něm tkví výměr jeho života vědeckého a politického.

Masarykova osobnost byla dosud velmi odvídnutá, a v základních otázkách její ústředí jeho života bytost, propadala se buď do fázi odvolání nebo byla zahrnuta málo kritickou recenzí odprá. A to bylo už Masarykovi ústředí věčnosti. On si toho byl vědom, marně však se ohlížel po námkou, kdy by na stupni stejné intelektuální a mravní kapacity dovedl a ním soustředil a s tím soustře vyšetřil dolekovno než bylo možno jedinici v jednom směru. Snad jediný v tomto směru byl na všem a Masarykem, ovšem nekrál se s ním svými jazyky, historik Josef Peňák. Je zajímavé a rádo už mluví přesvědčivěji než mnoho slov a dokládá jiných: Masaryk byl položen na raku ve vědeckého odprá rádi.

Z malých, pro naši kulturní veřejnost nepředstavitelných činů pověří se vypořít Masaryk a došel i uprávě aristokratické velkorysosti a vznešenosti, nikterak nesloužící a lidské prosloty, život lidová upřímnosti.

Masarykovi osobní profil bude zajímat a rosloucí odstupem od jeho života všechny, kdož chtějí hlouběji a v organické podání pochopit tohoto tvůrce národních nových dějů.

Bude to jistě a snad především náboženská stránka, kterou sám Masaryk ve svém životě zdůrazňoval, je buď podrobná kritika bez sentimentálních jednání mnoha lidí, že Masaryk byl »také křesťan«, a bez za u jich výtek, proč nebyl Masaryk nějakým náboženským primitivem, jenž se spojil s běžnými idejmi a styly, rozvíjející v době jeho náboženské krize, náboženského projektu. O. T.

v místě 2. a 3. krčního obrátě bylo zřejmá vidět, že zvíře bylo za živa fetězem uvázáno a násilím taháno. Oděný na nohou, zdunžený na zadku a pod břichem. Pysky zdurčel, z úst krvavý výtok, sliznice očí zarudlé, až krvavé. Vnitřní nálež po stažení kůže: Podkožní vazivo, hlavně na krku, zebrech, u zadku a v místech kloubů převážně, s krvavými výrony. V dutině břicha se 200 křům om krevní tekutiny. Výron krevní podlé a kolem eřhřtu a hlitav. Jazyk v prostředku úplně prořízněn. Slinné žlázy zdurčel očí svalstvo rovněž oteklo. V dutině ústní: Sliznice krvavá, částečně oděná, dva přední ústy uvolněné, kolem zubů oděny, oči vystoupilé, krevní výron na ústech. Fraktura 1. 2 a 3. krčního obrátě s výronem krevním. S koněm bylo tak hrubě zacházeno, že byl přímo umučen. Celý tento případ byl hlášen četnické stanici SNB v Zaklánské okres Dubá. Doporučuji, aby pachatel, který tak nelidským způsobem zacházel s koněm, byl hnán k odpovědnosti, a byl mu předepsán k náhradě.

Dne 28. února 1948 Vlasioruční podpis a razítko úředního zvěrolékaře ve S.č.č. L. »
Jak tento případ MNV jednal a zacházel se spulubnými, lze nejlépe poznat ze stížností, podepsaných řadou osidlených křepí v pohraničí chělí nářít prádi. Jen tak stručně uvádíme: Rozbitý živý vzrpkou jednému sousedu, surově zbit ženy jiného souseda a rvaní za vlsy, následkem čehož byla postřelená po 8 týdů v lékařském ošetřování, což je známo nejen SNB v Zaklánské, ale i předsedovi ONV v Dubě. Zlýráni dalšího souseda a jeho syna, vyhrožování zabítim, roztrhání kabašů, při čemž se nadádem zřítlati náprní tobolka s částkou 6000 Kčs. Lékařské vysvědčení dokazuje zranění nanaděných, také tato věc byla sánici SNB v Zaklánské s přiložením lékařského vysvědčení oznámena. Další ověření: zcizení motocyklu, jeho zasmrtočení u Lysé n. L., souhlas k přezvozu náhytku do jiného působilosti občana, který byl odsouzen podle retribučního dekretu 138/45, přesto, že ONV v Dubě vydal výslovný zákaz zřízení, zřízení.

Z domova a z ciziny

Vatikán, Itálie a Rusko. »Vatikán je příliš velkým a Itálie příliš malá, než aby její politika mohla být přibuzná plně socialistický list Avanti v úvodníku, věnovaném stínu Vatikánu na italské zahraniční politice. List vytýká v první řadě svatě Stolic, že se postavila v čelo proruského tažení a že slova a direktivy přicházející od ní, mohou mít vliv na miliony katolických Italů, zvláště však na Křesťansko-demokratickou stranu, která podle tohoto listu jako velká strana, sdružující masy lidu, má prý v první řadě za úkol sloužit vlasti. List Italské katolické akce Il Quotidiano se »hrajeje proti tomuto tvrzení, že Vatikán vede »světové proruské tažení. Vatikán podnikal až do r. 1924 vše, co bylo v jeho moci, aby dosáhl dohody s SSSR. Všecko bylo marné a situace se nezměnila ani tehdy, kdy pa-pě odmítl zúčastnit se »tažení pro Moskú, jak je navrhol Hilfer. Ani dnes nezamýšlí svatě Stolic nic zlého proti ruskému lidu, zradila by však své svatě poslání, kdyby neupozorňovala na neslučitelnost Kristova učení a ateistickým materialismem, jež vydávají za svou ideovou základnu mnozí, kteří v Rusku vidou svou hlavní oporu a sílu.

Zvláštní duchovní čelba. V článku o protikřesťanském tažení v Itálii, jak je na př. reprezentuje satirický týdeník »Don Basilio«, který byl před nedávnem odsouzen sv. Oficiem, nejvyšším církevním úřadem pro ochranu víry a mravů, uzavřel »Etudes«, jak to v té věci vypadá ve Francii, a jsou celkem spokojeni. Hlavním protikřesťanským borcem ve Francii je dnes Pierre Hervé, redaktor francouzského »Rudého práva«, redaktor »L'Humanité«. »Je třeba však uznat, píší v Etudes, že se srovnání s »Donem Basilem« by články M. Pierre Hervého mohly sloužit jako duchovní čelba pro seminaristy. — Pěkné grafické znázornění.

Jeden rys na portrétu Pia XII. Zmíněný článek v Etudes poznamenává, že protikřesťanská kampaň fímalské se nezastavila ani před osobou Pia XII. samotného. »Tyto fímalské listy obnovily proti němu obžaloby, které zasloužily některé papěževo z doby renesancí, ale které již po čtyři staletí se nikdo neodvážil vznést proti náměsíku Kristovu.« Písalé pak ukazuje, jak nepravdivá jsou tato obvinění. »Rimanům není neznámo, že papěž dělá všecko možné, aby jim sehnal podporu, aby je pomohl žít. Vědí také, že ten, kterého chtějí (ony živavé listy) srovnávat s nehoršími papěži renesance, je svatý kněz; k tomu stačí vidět ho jen jednou, jak se modlí. Právě včera mně duchovní rádece velkého hnutí francouzské katolické akce, když přicházel od audience, přiznal, že byl úplně ofěnsen, když papěž, slyše zvonit »Anděl Páně«, začal se modlit touto starobylou modlitbou se svými návštěvníky.

Olomoucká univerzita byla slavnostně otevřena 21. února t. r. za přítomnosti pana presidenta a řady ministrů Cyrilemoldějské fakulta bohoslovecká, jež jediná udržovala kontinuitu staroslavné olomoucké university, získává si právě po té stránce zásluhy a její děkan Dr. Cínek, známý horlité unioistický, je prorektorom Palackého university. Budování této university si vyžaduje velkého úsilí za současněho stavu, kdy chybí mnoho předpokladů finančních a administrativních, zejména však se nedostává odborných vědeckých sil, které by plně reprezentovaly akademickou úroveň. Jistě postupem ideové konsolidace bude dosaženo, že druhá moravská universita vytvoří vědecké prostředí a v něm si dovede zásluh, ptesahujících provinční úroveň.

O T. Ezecké nehoda kardinála-misionáře. Po dvakrát jsme sledovali misionářskou cestu lillského kardinála Léonarta do rovníkové Afriky. Cesta nekonečně ohrožením života tohoto vysokého misionáře. Letadlo, ve kterém se nacházel kardinál na své zvěřetné etapě pastýřské návštěvy na rovníku, bylo nuceno nouzově přistát na velice nevhodném místě, porostlém vysokým křovím a to ještě za noci. Avšak kardinál i jeho družina jsou živi a zdraví. Zprávy došly z Guinee uvádějí, že se podařilo zjistit místo nouzového přistání letadla a že již jim byla vyslána na pomoc záchranná četa.

Přiblížujeme se přece jediné světci? Kolkí fenivostí mezi národy se projevilo na příklad jen v boji o dosažení jižního nebo severního pólu. Kdo tam bude první? Angličan Scott na př. dosáhl dne 16. ledna 1912 jižního pólu, kde chtěl vztýčit anglickou vlajku nalezl tam však již vlajku norskou, kterou tam veřkl Amundsen. Ten totiž takovým takřka trikem předstihl Scotta a dostihl jižního pólu o měsíc dříve, dne 15. prosince 1911. Scott, jehož postup k pólu narazil na neobyčejné překážky, byl jimi tak vyčerpán a Amundsenovým předstížením tak zklaman, že to značně podlomilo jeho energii a příspěvek k tragickému konci jeho výprav: Jak on sám, tak jeho přelstičník zmizelo na zpáteční cestě. Mezi tím jsou dvě války, dvě strážné války národů. Lidstvo chce jimi dospět k jed-

rotě. Při velké výpravě k jižnímu pólu, kterou právě v těchto týdnech vede admirál Byrd, vzletl admirál nad jižní točnu, zůstal asi deset minut nad ledovou pokrývkou vysočiní kolem točny a shodil pak jako symbolický projev kralci, obsahující vlajky 34 států — členů Spojených národů.

Podivné zprávodávství. V jednom z minulých čísel jsme psali o zlepšení vztahů mezi sv. Stolicí a SSSR. Zpráva jme si samozřejmě nevy-myslíli, nýbrž ptělali za jiných, dosti vážných pramenů. Byla, jak se zdá, bez podkladu. »Novole Vremja« přineslo totiž velký článek o politice Vatikánu, jenž nasvědčuje spíše všemu jinému, než touze po dorozumění. Přenos a cenu jeho zpráv si můžeme ověřit na tomto úseku, týkajícím se poměrů u nás: »V Československu, kde quislovenské vládě Slovensko stál v čele prelát Tiso, byla v březnu 1940 odhalena protistátní tajná organizace, spojená s Vatikánem. Byla podobná německým oddílům Wehrwřfů. V této organizaci byla skupina katolických slovenských kněží. Byla spojena s reaktivní živly Německa, Rakouska a prostřednictvím Sidora a Jurčanského a Vatikánem. Organizátorem této teroristické organizace byl jesulský kněz a agent za-hraniční výzvědné služby Kolakově. Kolakově-vojným agentem byl také Bohdan Chudoba, re-ktor Oberuř, časopisu to katolické lidové strany. Vímě všichni, jak to bylo s tou »protistátní, teroristickou organizací, že »totíž z ní nebylo nic, že Kolakově je dávno propuštěn atd. atd. Není asi třeba každé slovo této zprávy brát za každé úřední prohlášení. Je to kus novinářské velkohubosti, je to typický příklad, jak se vytře-bí zprávy, vem kde vem, o pravdu se nestarají, ono vždycky něco zůstane. Balada stará — stará! Plyne z ní, že se nemůžeme oddávat žádnému názorovému směru, plyne z ní ovšem také nutnost odpovědnosti, abychom totiž nedávali takovým lidem zámluku k podobnému zprávodávství. Ne-jakým zbytečným slovním opoistictvím. Jen trpělivou prací je třeba dokazovat, že na konec pravda vždycky vítězí, a je třeba jí fanaticky pomáhat k vítězství. Totíž fanaticky v tom směru, že vždycky pravdu mluvíme a podle pravdy jednáme. Ve všem a všude. ak.

Nemístná šetrnost. Častěji čteme o divném hospodářství na př. v různých místních nebo okresních národních výborech. Kolk přijem slojí všechna la auta a vícebílí ti šoféři. Kolk se vydá na reprezentaci, když se na př. v Ružyni pořadí jedna věteř, která stojí 150.000 Kčs. A je proto divná, když najednou Rudé právo roni slyz nad 60.000 Kčs, které byly vydány za parlamentní interpelace poslanců, když vypočítá, že jedna interpelace stojí 300 Kčs. Podávat interpelaci členům vlády je jedním ze základních práv poslanců, jednou z hlavních známek demokracie a proto je jistě šetrně na této věci nemístné. Tak chudí jistě nejsou a máma tolik jiných přelíchů, kde lze vším právem šetřit.

Nežádalo by více křům a věcností. Když hlavní editorialista »Výšehradu« vysloví své »jáku«, pak je to skoro jako když starozákonní prorok začal: »Slyšte nebese, a dávej pozor, země Velké rozdí je ovšem v tom, co následuje. U proroka to bývá, i čistě lidský vztah, podmaňující krásu rozvíněného lidského nitra, kdežto po »jáku« následuje jen řada různých, často sprostých nadávek. Jednou ze známek, podle nichž se poznává pravdivost nějakého miení, bývá věcnost a klid; s jakými je někdo hájí. Myslím, že bychom vskutku došli dále, že bychom tak lidem z jiného tábora více imponovali, kdybychom se při všem svém mluvení a psaní o tyto rozeznávací známky více starali. Silnými slovy pobavím snad lidi, kteří se nudí v kavárnách, ale sova jimi přispějí k lepšímu poznání pravdy. Jsou to stále ti úředníci Leona Božny, »kteří se zhlédli na nesmiřitelnosti, síle výrazu, ne ovšem vždy už tolik na bolestném utrpení a vyznavačství Chudého.« Jsou to katolici, kteří si velmi pochvalují, když kněz nemilostně tepá různé chyby jejich odpůrců, kteří jsou k němu uctiví, pokud smýšlí a mluví podle jejich politického a celkového vkusu, kteří však přestanou být uctiví a kteří se dovedou stát vel-mi urážlivě neuctiví, připomenou-li jim, že i oni se v něčem mylí nebo mohou mylit. Ještě dodávám, že jsme se nikdy v »Katolice« nevydávali za církev uctí. Nikdo z nás, neměně listě arch. Cermák. Pronásíme svá miení, snažíme se je dokázat a přijímáme vždycky rádi i miení odpůrců, jsou-li stejně poctivě míněna a jsou-li stejně poctivě dokazována a hájena. Rozložení však není program.

Záplava rozvodů. V samotném Hamburku bylo v prvních deseti měsících r. 1946 provedeno 10.147 rozvodových pří, z toho bylo vysloveno 9500 rozluk. Dovedeme si představit, kolkí mravní bída je skrývá pod těmi čísly a jak velice je dnešní evropské lidstvo nemocná, jak malé jsou tedy výhledy na skutečný mir a blaho-byt?

Epištola mužům vědy

Ve svátek sv. Tomáše Akvinského 1947. Drazí přátelé,

ani netušíte, jak velkou láskou zahrnuje nás všechny, kteří se věnujeme vědecké práci. fímalský vlekčel. Sám spojuje ve své osobnosti nejvyšší vzdělání s neihubší pokorou a vybrané jeho prostředím již přirozým působením obohacuje denně jeho zralý rozhled a dodává jeho úsudkům mimořádnou váhu. K tomu pak přilučuje nevyšší hodnost duchovní, která náměstka Kristova zde na zemi činí běžným strážcem vši pravdy, tedy i pravdy, po které pátráme ve svých vědeckých studiích. A rozvádá jeho slova v vynáješí nás k vysoké odpovědnosti, kterou si v běžné práci smad ani neuvědomujeme, která však zasluhuje největší naši bdělost, když slyšíme: »Badařelé ve vědách posvátných a ve vědách světských mají neobyčejný vliv na to, jak

ostatní lidé si uspořádají svůj život.« Už jate se zamyslí nad tím, že podle nás, podle našich názorů si utvářejí názory naši spoluobčané a že podle nás poctivosti se řídí poctivost života veřejného?

Jeť to právě poctivost, které nás učí vědecké práce, poctivost, kterou si háljeme jako největší svůj poklad a této poctivosti si na nás vází především Sv. Otec. Jenž soudí, že »z poctivosti neporušené nauky vědecké se rodí i poctivost mravů jak soukromých, tak veřejných.« Jest proto morální naše odpovědnost před světem mnohem větší, než by se nám to zdálo v tmavé laboratoři nebo v tichu pracovny. Zde jest kořen světové organizace UNESCO, která sdružuje vědecké pracovníky, vychovatele a pracovníky kulturní. Sil úkřových v těchto mužích chce použít pro posilnění mlčovných snah, pro ovlivnění veřejného miení a tím i odpovědných politiků.

TŘI ČASOVÉ KNIŽKY

DIALEKTICKÝ MATERIALISMUS

Důležitý rozbor a kritika myšlenkové a hospodářského směru, a kterým se dnes denně setkáváme v životě i v novinách. Cena brož. Kčs 35-

Inventar Biblek

SOCIALISMUS A KŘESŤANSTVÍ

Ověra o poměru dvou důležitých duchovních sil. Cena brož. Kčs 20-

Dr. Miloslav Štábel

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Základní společenské skutečnosti rodina národ vlnění nacionalismu, imperialismu, státní rouže jedné a vlnění osvícenosti. Cena brož. Kčs 15-

Všechny tři knihy vycházely leto delší svazky knižnice NOVÉ DÍLO.

U všech knihkupců

Redakce: Dr. VILKAVSKÝ, Praha 6, Měšská ul. 13

UNIVERSUM

Sv. Otec se nespokojuje se zjištěním velkého významu pracovníků vědeckých na ostatní jejich zbytečnosti, nýbrž hledá přímo prameny, které by obohatily muže, zabývající se vědeckým badáním a »osvětlovali čtu ceťu společnosti lidské.« Prameny tyto nalezá u doktorů církevních sv. Tomáše Akvinského a sv. Alberta Velikého. Ochráně sv. Tomáše odporoučí badatele ve vědách theologické a ve vědách filosofické již v roce 1890 velký papěž Lev XIII. a ochráně sv. Alberta badatele ve vědách přírodních, v roce 1942 uprávě vědecký vývoj největší papež Pius XII. Právě válka ukázala, jak mohutnou zbraň je věda a že jí může býti právě tak použito ke zkáze lidstva, jako k blahu jeho.

Snad se některému z kolegů nevědicích bude zdát, že tato nebeská patronace při nejmenším zbytečná. Jest však třeba poctivě doznat, kde má badatel největší poctě. Jest to vždycky myšlenka, jest to vždycky nápad, jest to jasné pohled na nic z toho nelze vynutit. Lze jenom vzduchat, že dáme království za stopu vedoucí k rozluštění experimentální záhady, že vše obětujeme za objasnění záhad spekulativní, ale vy-mutili nezáde ze nic. Lze jenom děkovati Duchu, obdali-li nás svým darem. A radost naše z nebeské patronace je v tom, že jsme prostřednictvím církevních učenců-světů užěji připoutání k samotnému zdroji moudrosti a vědy.

Si jsou učenci nevědicí ve svých úspěších důkazem, že netěba Ducha — dárcem moudrosti a vědy? Duch vybavuje každého člověka dostatečnými prostředky k tomu, aby mohl svoji práci oslovovati Boha, tedy i účence vybavuje schopností pro vědeckou práci. Jest na účenci, do jaké míry svých schopností využije. Není jich využije pouze badatel pokorně vědu Tvůrce využívající, poněvadž jedině pokorná víra nás zbavuje přeliva pýchy a vytváří z duše naše přejemné pletivo, reagující na každý závan intulece. Do té pak míry, do jaké si zachováva uslechlí-člov duši vědce oddávkující se od Boha, do té míry jest jistě schopen použít svých schopností pracovních, čím větší bude jeho odklon od pokorného postoje věřícího člověka, tím více překážek mu zadržadí schopnosti pro vědecký úspěch, až případně vědecké práce úplně zanechá. Jak jsme toho svědky u mnohých nadějných jináčů po prvním rozletu vědecké tvorby.

Jen opak je jasný na příkladech obou světců-ochránců vědy, kam totiž vede svatost života v hluboké víře i v oblastech vědeckého tvoření. Tomáše jako filosofa nepochopil od třináctého století do dnešního dne žádný filosof. Dávno opuštěni jsou Descartes, Kant, Hegel, Schopenhauer a jiní filosofové, jejich dílo nezůstalo schopno života, nelze na jejich podkřádech budovati dále, jen tu a tam některý zdravý postřeh zůstává cenným dědictvím. Naproti tomu dílo sv. Tomáše rozkvétá po všechna stáletí znovu a znovu a dnes jsme svědky nového jeho rozmachu ve všech zemích. A dílo sv. Alberta jest dno dílem až. Tomáše, neboť poklady svého učitele Tomáše bohatě rozmožnil a ve svých spisech uchoval. A vědecké veřejnosti odkryje v Albertových spisech mnohé podněty a mnohé pravdy dnes buď málo známe nebo zanedbané, z nichž nikterak není nejmenší jeho životní heslo podle sv. Pavla: »Neviditelné vlastnosti Boží poznávají tvůrce z toho, co učiněno bylo.«

Osvožme si, drazí kolegové toto pavlovské heslo. Tím se dostáváme k největší méi všekřehého vědeckého badání, kterému se dostává posledního a největšího posvěcení teprve tím, že v poznatcích vědy pronikáme až ke světu samotného Tvůrce. A nikdo z Vás nemá obavy, že způsobí nášl své vědecké tvorby, v důvěře nechť jen přijme zvěřetná slova z dopisu papěže Pia XII, z něhož jsou také divější úryvky, slova významná a pro mnohé osvobozující: »Až vědci se naučí podle vzoru sv. Tomáše a sv. Alberta zadatí vypracovanou svoji nauku do neuschlehlého spojení s pravdu nejvyšší, tehdy zcela jistě poznají nádhuru Božího světla, pokud jí lidský duch vůbec postřehnuti může; tedy to světlo, které neporuší zákon lidský, které je napoak rozšířil a rozmožnil; světlo, kterému lidskému rozumu; nikterak na jeho důstojnosti neubírá, které napoak jeho uslechlílost, bystrost a sílu ještě znemyslně upevnil.«

Se zvanou věcností uřlájujeme my všichni Sv. Otce, že všechnu lásku jeho, péči jeho a všsčné pochopení občeme za podpory nácti nebeských ochránců obrátíli v pokoru srdcí zasvěcených laboratorfím a pracovnám.

RNDr. Artur Pavelka.

Na okraj nového kancionálu

(První část viz v čísle 8.)

Jestliže se takto podařilo uvést ozpavné snahy „vybroušenějšího vkusu“ v pochvybnost a uhlátil čest původnímu stavu, nabezpečí tím nebylo zdaleka přemoženo. Upravovatelé, aby uhlátil své právo, změnili taktiku a od osidného vkusu vzali útočiště k prosodice, což je věc vědění o spochlívání. Široce založený a podrobně vypracovaný Královský systém prosodie v litování přicházel jako na zavolání. Fonetický dokázal, že nejen naše nejlepší poesie, ale i písně lidové ve svém „prosodickém chybavě“, znělo to zajiště jako vzáma k přezkoumání textu náboženské písně, které se neukázaly o nic lepší. Dva velké podniky zpěvníkové: Cesta k věčné spáse, sbírka modliteb a písní, kterou vydal v B. n. r. 1912 profesor církevních dějin a kanonického práva Dr. K. Eichler s pomocí přibývalského faráře Jakuba Pavelky. Jakožto básníka — a Český kancionál Orlovů z roku 1921, na němž jakožto básník pracoval Msgr. V. Hornof. Oba správcové slovního textu Pavelka i Hornof, jakožto důslední věřící Králově prosodii podrobili verše písní bedlivému prozkoumání, přeusilující slova v prosodické značky, aby tak ojevil obraz, který je doista naplňoval zřetěšením a vnucoval bezděky otázku, jak takto proti srsti se mohlo po stáletí žít. Ponevadž s přemístěním slova se na mnoho nevytlačilo, bylo nutno změna pro překážku rýmů předčítat celý vers a v důsledku toho i předchozí nebo následující a tak vznikaly úpravy původnímu znění nepodobné, které ukládaly oběma básníkům nad jejich síly, lohotu a nesnáž za nesnáž tam, kde původní slovo si třeba pomáhalo konvencí, ale vplvno lehně neseno křídlem hudby a silou vroucího zaujetí. Víra v mechanismus prosodických značek a v pravidlo, které daro vystavuje rozmarům poesie vůči lineal, zatrasila oběma básníky cestu k poznání, které vyhmátl již před půlstoletím klasik české zpěvní deklamace Bedřich Smetana, naslouchaje zákonu zpívaného slova, iže se spravuje ne pouhým přízvukem, ale i kvalitami své příznačné délky a vlnou melodie, v nerozpoutání kontrapunktu těchto tří činitelů, z nichž píseň vyvěrá a ijmž žije. Že k postižení správnosti nebo chyby tak složitého dějství mechanismus pouhého přízvuku je nástroj hrubý a nedostatečný, je nad všecko pochvybnost jasno.

Tento dávno dnes překonaný omyl o prosodii výhradně přízvukové zavynil, zejména v případě Hornofovy, pronikavě zásahy do původních textů, které daleko předtížily opravu a úpravy Fryčtálovy a jeho následovatelů. Další postup v tomto směru by znamenal úplný rozvrat staré české písně a nežádoucí rozpad do stále narůstajícího počtu původní písně již nepodobných variantů. Jakou pohromu by znamenal takový stav s rozrušeným základem pro novou tvorbu, je až příliš nasnadě.

Ponevadž není místa na doklady našich námitek, uvádím alespoň jediný z nejpřiznatelnějších pro textové úpravy Českého kancionálu: známá vánoční „Chťic, aby spal“ je v legendě podtitulem uvedena jako píseň z Otárodovic se zevrubnými daty i bibliografickými, za kterými čeká tomu odvodilci přenosy otisk této překrásné koledy. Co však následuje, až na trošičku několika versů, je skládání úplně nové a žel, doista nikoliv krásnější, ale je to přízvukové prosodické. A o to je bytí šlo!

Z uvedeného je snad jasno, že základem oživlé snahy po revizi dnešního stavu české duchovní písně a o to větší je v následkům odpovědnost než jen z příležitostné potřebě času, ale z podvodu hlubšího poznání vlastní věci. Theasurus české duchovní písně, tohoto jedinečného a neopřehledného bohatství které od radného středověku se rozvíjlo, rozrůstá a mohutní jako osobitý náš způsob chval božských nemůže zůstatvati toliko nespliceným duhem a tvárným smem naší hymnologie, má-li se datit dílu na zpěvnících, které svůj zdar mohou zakládati jen na pevné společné zásadě, vplynulé ze studia veškerého pokladu české písně duchovní a její osobité povahy, a nikoliv jen z rozmanitých zálibách, zdáních a potřebách více méně skutečných a duchovní české písní vlastních.

Nový kancionál, ať vlastně jeho malá úzká, na jehož okraj tu poznámku píšeme, je částkou díla, lež navazuje na práci Steyrovu a na zásady kancionálu Svatolánského ve svých podstatných rysech správné. Textové kritiky, jak i ulatiňování nad dílem světské literatury, může být v posuzování písňového textu užíváno jen s určitým omezením. Kostelní píseň, zlíčil v ústech lidu, doista není jako básně hle daná v podobě, v které byla vytvořena. Ale i duchovní píseň je dílo s pečetí svého původce, lež nesmí být porušována, což znamená žeťnost k jejímu osobitému rázu, její stavbě a jejímu výrazu, které ovšem nevyhnutě píetní zásah, obdobný výměně zvětralých kamenů katedrál ve nové. Prakticky to znamená náhradu slova a rčení, jejich význam se zámělné nebo pošinou. Zpěvák musí rozumět tomu, co zpívá. Při zpěvu vzniká předěl, lež roztrhul slovo ve dva celky významu nenadálého a často smýšleného (typ: O je - nevstá!) bylo nutno svěřit často pouhou záměnou slov nebo retuší, aniž ráz a smysl verše byl dotčen. Podobně si upravovateli počínal při významnějších chybách deklamatických. Důvod, proč nezahavoval do valnou většinou ten domnělý „chyb“ proti prosodii, byl sverchu již vlnových. Těžbaže si dovolil úpravy lineárního druhu, kde určitá labilita textu to dovolovala, naroste upustil od zásahů z titulu „vybroušenějšího vkusu“ ponechávala výrazu útvary, který mu vtisklo čtení a smýšlení své doby. Vecku se práce vyvstalo fidiá snahou o pokud možno nejméně podání písní v podobě původní anebo alespoň neistatší, což znamená právě tak náhravu porušené jednoty, jako otevíranou cestu k novému rozvoji české náboženské písně v duchu jí vlastním.

Albert Vyskočil.

Schola cantorum vás zve do Smetanovy síně, kde pořádá dne 12. března svůj „Večer lidové poesie českého předjari a postní hudby“.

Toto jsou její francouzští soupeři, kteří přijedou brzy do Československa.

Zpívají chlápci

Zdálo by se dnes nadbytečné zabývat se na stránkách „Katoička“ podobným thematem, jako je již stará známá Schola cantorum. Bylo jí tu věnováno dost místa po jejím předvánočním koncertě, o jejích vystoupeních se pochvaňují vyslovovaly vždy snad všechny denní listy od nebožička Národního sředu až po Rudé právo — a přece nám nepřijde nevhodným opět se k ní vrátit i u příležitosti jejího chystaného koncertu ve Smetanově síni dne 12. t. m.

Historické kořeny sboru mužů a chlápčů, jak je osvětlil prof. K. Plicka při vánočním koncertu Scholy, sahají až k počátkům křesťanské kultury, vyrostlé po stěhování národů; zvlášť dobře stopatelné jsou v řisi karolínských. Zhruba možno o tomto pěveckém útvaru říci, že v dějinách roste a upadá s dvěma druhy vokálního projevu — gregoriánským chorélem a pak klasičtí polyfonii — církví tak vlastním pro jejich průzračnost oproštěnou od hmoty a přitom zdůrazněnou v nich myšlenku tajemného společenství věřících. Neše pražská Schola cantorum, postavená na těchto základech, znamená tudíž pokračování středověkých tradic katolického životního a životadného, celého člověka zasahujícího, a jako taková znamená — vedle jedinečnosti svého zjevu v mosaice našeho kulturního života — hlavně znamenatý a důležitý přínos do Katolické akce laiků, šfic království Boží čistoty, bezpřísnosti a nenucenosti, vlastní po všech stránkách zpěvu lidového. Proto není náhodou, že na všech svých programech Schola uvádí alespoň jednu lidovou řadu a lidové duchovní zpěvy a koledy, které v sousedství nejslavnějších jmen klasické polyfonie svým účinkem nijak nespustují do pozadí, ba naopak dojem z nich bývá leckdy ještě hlubší. Často nabýváme pravého pojmů o kráse a významu hudebního projevu, tryskajícího ze zbožné duše našich předků, teprve po dojemném (což neznaméná sentimentálními) přednesu nejkrásnějších plodů raného českého baroka svěžími chlapečnými hlasy.

Tak se Schola cantorum zapjala do srdcí všech, kdo jí byl „en jednom slyšeli, ať v kostele či na koncertním podiu, v Praze nebo v jiných

Nekající Němci

(Německo z r. 1944.)

Francouzští katolíci, jako západníci většinou, projevují více snahy, dospět k nějakému dorozumění s Němci, lépe řečeno, uznávají, že ani s nimi nelze být na věky ve vělečném stavu. Právě pro tuto jejich sniřlivost, pro tuto jejich nezaufatost jsou tím zajímavější následující řádky z „Etudes“, které ukazují, jak těžká je ona cesta k dorozumění.

Francouzský pisatel nejprve konstatuje, že není nesnadno s Němci hovřit. Je to přece jenom stejná kultura stejná vzdělanostní úroveň. Jestliže však intelektuálně jsme si velmi blízko, pokud se týče čtení, je stále ještě mezi námi propast. Němci nám vypravují o všem tom utrpění, kterým procházeli hlad, zima, nedostatek bytí ve zbořených městech, rozvrácený průmysl a obchod a neustálé přicházení zbitých odsouvaných z východu.

Zádný křesťan nemůže zůstat nečinný před vší touto bídou. Při tom všem se však nemůžete ubránit otázce a nemůžete jí jednoho dne nevyložit: „Kdo je konec konců odpovědný za všechno to neštěstí, které zavalló celý svět a nejenom německý národ? Myslite, že jenom vy trpíte? A není vaše utrpení poměrně malé ve srovnání s mukami, které jste připravili celým národům a zejména národu polskému, který jste systematicky převáděli do slávu otroctví?“ Ve chvíli, kdy jste nalezli odvahu říci si svým nejlepším německým přátelům, pociťujete hněd, že jste tím mezi ně a sebe postavili překladu, že jste vykopali příkop, který bude těžko překlenout. Hněd vám přinesou rozmanité dokumenty o ukrutnostech, spáchaných Poláky v německých krajích a mnoho jiných dokumentů. Vaše rozmluva, před chvílí ještě úplné přátelská, najednou uváže v zdoluhavém rozlišování mezi ko-

městech republiky, kam často zajíždí, aby tak své blahodárné působení rozšířila do všech krajů a vrstev našeho národa. Různá hesla o zlidování kultury a pod. nabývají nějakého pevnějšího tvaru teprve konfrontací se skutečné osvětlovanou činností Scholy, pronikající a vřící bez halasné reklamy (a subvence) ve všech koutech naší vlasti, kam jen přijde. Zájezdy zůstávají prozatím omezeny na území republiky, ale současně, že zejména přírazná vlna „jimat srdce“ (citují Dr. Dostála ze Svob. novin) předurčuje nadšený sbor k šíření okruhu přátel i za hranicemi.

Tím způsoběji je Schola zejména i k universalismu evropskému, ale přitom zní zpěvnost, vyrůstající z české hroudy. Takováto harmonie pospolitosti evropské a národního citěním byla piodem křesťanské jednoty ve sředověku; mady pro. Venhoda, poznav tyto ideje ve Staré Říši a později i pod vlivem své vědecké práce v Římě a sblížení a benediktinskou liturgií byl zvlášť povolán k založení sboru s tímto zaměřením katolickým i národním a silou „vě osobnosti její udržel za cenu mnoha obětí přes nepřehledné lomů i lidi.

Ze Scholy by tu byla mezera — a že naopak její existence na neposledním místě dokáže povznést náš kulturní život na evropský formát — vynikne nyní, kdy otevíráme návštěvu francouzského pendanta Scholy. La Mané-cantierie, lež je Schole lěžkou konkurenci již pro své existenci poměry; je bohaté dolována se všech stran (někde v zahraničí si dovedou svých kulturních činitelů vřít), může se tudíž umělecky rozvíjet a prohlubovat ve větším klidu a má také již za sebou více let práce. Schola je na francouzské zpěváky zvědáva a očekává od nich nejlepší výkon, hodí také slykem se svou starší sestrou načerpat některých nových zkušeností, ale přesto se nebolí ještě dříve překvapit sama naší věroštností vlastním vystoupením. „večerním lidové poesie, českého předjari a postní hudby“.

Tedy na shledanou ve Smetanově síni dne 12. března o půl osmé!

Zdeněk Režný.

Kníha, která ukazuje střed bezpečnosti o bouřích světa

NOVÝ ZÁKON

PÁNA NAŠEHO JEŽIŠE KRISTA

Přeložili Dr. Jea Sýkora a Dr. Jan Hejřel

Úprava navrhli Ant. Liakovec, vauhu arch. Ing. Bf. Storm - Cena vázaného vřtiku Kčš 60.-

U KNIHKUPCŮ

NAKLADATELSTVÍ VÝŠEHRAĐ

PRAHA II, KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 5

velice daleko. Intelektuální, hospodářské a sociální slásky si kládeme většinou v pojmech tak rozdílných, že člověk má někdy dojem, že jsme každý s jiné planety, že si nerozumíme. Naproti tomu cílové jsme velmi blízko Polákům. To, co nás přibližuje v těchto hlučinách, je určité společenství v neštěstí. Instinktivní sympatie s utrpením druhého, snadnost s jakou se nachceme a zase zřaimé myslí, stejná povaha buřičská, přelétává a trochu povrchní, která vnučila jednomu Angličanovi slova: Poláci jsou Francouzi východní Evropy.)

Sestupuje-li rozmluva kterou začnete s některým Němcem, hlouběji, neubráníte se údivu, že váš protějšek váhá nazvatí zlem, co je zlem a dobrem, co je dobrem. Máte stále na příklad dojem, že nacističtí vůdcové jsou odsuzováni mnohem více proto, že ztroskotali, než proto, že to byli zločinci. Dá se snadno pochopit, že v finkolu propagandy a opojení z vítězství se celý národ radoval z úspěchu nespravdivosti, na př. v posledních dnech září 1939 nebo v dubnu 1941, kdy Polsko, Jugoslávie a Řecko byly zotročeny. Ale když se vrátilo ticho, lze si těžko vysvětlit, proč svédomí tolika lidí nepociťuje žádného smutku, nýbrž pouze zotrpklost, že to špatné dopadlo. Byl bychom v jistotě o mravní ceně těchto lidí, nabyli bychom k nim zase důvěru — neboť jejich národ se nezmylí, který národ nebyl nespravdivý a krutý během dělní? — kdybychom slyšeli při důvěrné, bratrské rozmluvě splynout s jejich tří bolesně politování nad podílem, který více méně vědomě měli na hřichu světa, kdybychom je slyšeli litovat, že způsobili tolik utrpení druhému. Osamělé hlasy, na příklad Reinholda Schneidra v jeho krásné Křivové cestě, jen ještě více upozorňují na všeobecné mlčení. Ve všech vědech není ani tak povážlivý počet a tíže spáchaných vin, jako neschopnost uznat, že páchala zlo. Zdá se, že tato generace se tak schoillila na sebe sama a utvořila tak dokonale rasové společenství, že se úplně uzavřela neštěstí druhých. A přece sboda mezi národy je nemožná bez tohoto základního postoje otevřenosti a lásky. To ovšem je daleko od nietzscheovské filosofie a je pro m k tomu třeba hrdnosti aby lidé, kteří vřichli jsou více méně proniknuti touto filosofii, přece jenom učinili pokus osvobodit se od ní. Jinými slovy: zdá se mi, že Němci schází smysl pro katolictví, lépe řečeno smysl pro mystické Tělo „Plakati s pláčícími, trpějí s trpělicím“. V tomto bodě jsou prosti, méně kulturovaní lidé asi přispůbnější než druzí. Viděli ruský lid, noský lid, francouzský lid, prošli na sobě tleží katastrofu, a proto nejkrásněji chvějí. Který jsem v Německu strávil, jsou večery v chudých rodinách, které snášeš veliký zimu, hlad, zřítu nebo zajetí jednoho nebo několika svých druhých a kteří věděli a cítili, že jsou ve svém neštěstí spoleny se všemi malými a prostými lidmi. U takových prostých Samaritánů by se kněž i levitě měli učiti praktického Těla Kristova.

Vždy znovu a znovu je třeba si přáti, aby němečtí katolíci se propočarovali k většímu pochopení pro všechny ty, kteří tak nebo onak trpěli vinou Německa. Oni na př. organizují dnes nacionalistickou propagandu, která líčí polské katolíky a dokonce i polské kněze jako ne lidské katy v obsazených východních krajích. Zapomínají však, že milionářští, zodpovědní za hlavní ony přehmaty, jsou mladí lidé 20—25letí, kteří byli v r. 1939 brutálně vyřřeni ze svých rodin a svých studií, odvlečeni do Německa do pracovních táborů, kde žili šest let bez jakékoli mravní a náboženské výchovy. Jak se tedy pak divit, že po takových „učednických letech se tyto mladí lidé nechovají jinak než jak se tomu v německých tábořech naučili. Zdáme-li na Němčích hrdníky úsilí, aby se povzněl nad egoistické uzavazování jen svého vlastního neštěstí a pochopili stanovisko druhých národů, aby se širšími katolíky, víme, že jsme velmi náročni jako pro ně, tak pro sebe samotné, neboť nechceme-li být odpornými farižaji, jsme povinni sami sobě snažití se pochopit Německo. Zpytovat svédomí o vlastních chybách a o vlastních povinnostech vůči lidskému společenství, nebo konkrétněji vůči celistvému Kristu, jenž žije Církev. Upravil ak.

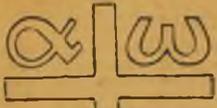
* Na každém v řádě franšiskánském chce Tě připraviti koleji svého Antonína Kroměříř. Přítelky studentů do prvníh i vřších řád přijímá stáje ředitelství koleje — Kroměříř, p. str. 22.

* Boudraru: „Ani kdo nevidělo“ — kdoby prodal? Sdíto do administrace t. i. na značku „IKA 68“.

* Předám housle a harmonium. Nabídka na zn.: „Iry - IKA 69“ do administrace t. i.

Vycházis církevním schválením.

Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatolácká Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí 8. — Telefon 417-70. — Redakce a administrace umístě. Vycházet má každý měsíc. Předplatě na celý rok Kčš 70.—, jednotlivá čísla Kčš 10.—. Poštovním spořičením Praha 326-901. — Řídí p. Adolf Kalor T. J. redakčním kruhem — Odpovědný redaktor: Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno ředitelství pošt a telegrafů. — Dohledací pošt úřad Praha 10. — Vydáči Zvlnotisk v Praze XII.

KVĚTOVÝ K

11 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 16. BŘEZNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Alexander Heidler:

Svatý Josef a stát

Sv. Josef a stát. Na první pohled by se nám mohlo zdát, že ty dva pojmy spolu mnoho nespojují. Naneštěstí bychom snad mohli říci, že sv. Josef neměl se státními veličinami své doby zrovna nejlepší zkušenosti. Jisté to nebylo nic příjemného, když vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby byl vykonán soudis celé říše a všichni musli putovat, aby se přiznávali, každý do svého města. Tenkrát musil jít i Josef, aby se dal zapísal s Marií, zasnoubenou manželkou svou, která byla těhotná... A kdo by nezapomněl ra Heroda, posledního a nejhanebnějšího židovského krále, před jehož krvavým terorem musil Josef prchat do Egypta, aby zachránil své malé dítě. I jeho svnu Archelaovi se tešit raděil na míle vzhůru...

Zamyšleme-li se však nad věcmi trochu hlouběji, poznáme, že nám může postava sv. Josefa říci také mnoho kládneho o našem křesťanském poměru ke státu.

Sv. Josef, ať rodem patřil k zchudlé šlechtě, nebyl ve skutečnosti nic jiného než prostý dělník. A tomuto prostému dělníku Bůh svěřil svého Syna, Syna Boží, věčný Bůh, ho poslouchal jako otce. Byl jim poddán. Ano, Ježíš viděl v Josefovi zástupce svého věčného Otce. Povíme-li, kdo byl Ježíš, pochopíme, že je to něco úžasného. Cítíme zde jasně veliký rozdíl mezi osobou člověka a mezi autoritou jeho úřadu. Podle osobní důstoinosti byl ve sv. rodině první Ježíš, druhá Panna Maria, Matka Boží, a teprve třetí sv. Josef. Ale podle autority Bohem stanoveného úřadu tomu bylo právě naopak: Ježíš poslouchal Marii a oba sv. Josefa, protože v něm cítil autoritu nebeského Otce. To všechno pak bylo proniknuto hlubokou vzájemnou láskou. Proto byl nazaretský domek při vši chudobě vzorem souladu a spokojenosti.

Soulad a spokojenost — nebo, tak se říká, obecné blaho — to musí být cílem každé lidské společnosti. Nelen křesťanské rodiny, která se musí vždy znovu a znovu učit u sv. rodiny nazaretské, ale také té veliké lidské rodiny, které říkáme stát. Pro nás je na př. takovou větší rodinou naše Československá republika.

Bezprostředním cílem státu, dílem Bohem stanoveným, je právě soulad a spokojenost všech občanů, obecné blaho tělesné i duševní. K dosažení takového obecného blaha je ostatně stát naprosto nutný; Bůh jej chce — a proto se i my křesťané musíme ke státu stavět zcela kládne. Ale na druhé straně máme právo a povinnost vzžadovat, aby stát plnil svli hlavní a vlastně jediný úkol: aby opravdu zabezpečil soulad a spokojenost všech svých občanů, aby pracoval k obecnému blahu.

Cesty k splnění tohoto úkolu isme viděli na příkladě sv. rodiny nazaretské. Jako tam i ve státě je k souladu třeba vzájemné křesťanské lásky. Nenávistí, štvaním, lhaním, pomlouváním, vyhrožováním, třídním bojem — k souladu a k obecnému blahu nedospějeme. My, křesťané, musíme pracovat k třídní anášlenlivosti, k vzájemnému pochopení, k vyrovnání nezdružných rozdílů, k bratrské dohodě. Ideálem křesťanského státníka nebude ani samozvaný »vůdce« ani reakční »pán«, nýbrž mílující a milovaný otec vlasti.

Ale láska sama nestačí. Jestliže tak malá a tak ideální společnost jako byla sv. rodina nazaretská, měla podle vůle Boží ve sv. Josefu pevnou autoritu, tím spíše potřebuje k dosažení souladu a obecného blaha takové autority celý stát! Sám věčný Syn Boží byl poddán sv. Josefu, pouhému člověku, protože mu byl zástupcem Boha Otce. Jaké to vyzva pro nás, katolíky, abychom i my cítili a poslouchali představitelé státní autority, tedy našeho pána presidenta a celou naši vládu — přes všechny její lidské slabosti — jako zástupce Boží! To znamená především plnit spravedlivé zákony nejen ze strachu před trestem nebo pro nějaké hmotné výhody, nýbrž jako závazek svého svědomí. V posledních letech se všude vysvídalo tolik různých režimů a některé z nich byly tak kríkladně špatné a nezákonné — jako náš protektorát — a tešit dnes se ve státním životě leckde provádí takové pokusnictví, že si lidé téměř úplné odvklil viděli v poměru k státní autoritě nějakou otázku svědomí. I věřící člověk se dnes dosti těžko vžívá do přesvědčení, že ti a ti představitelé vlády jsou pro něho zástupci Božími. A přece, pokud běží o vládu zákonitou, je tomu tak. Ba právě na tomto přesvědčení závisí podstatně obecné blaho.

Ale nejen občané, nýbrž také vládnoucí mu- (Dokoneči ve 4. sloupci)

Z návstěvy pražského pana arcibiskupa v Římě

Česká kolonie v Římě s panem arcibiskupem, panem vyslancem u sv. Stolice Dr. Maiznerem a ostatními členy vyslanectví a s bohoslovci Nepomucena před kolonádami chrámu svatopetrského.

Nástupce sv. Vojtěcha v Římě

Útržky z deníku bohoslovce Nepomucena.

Neděle, 23. února. Jdeme po nábežl Tiberu. Náš cíl — kostel sv. Bartoloměje na Tiberiském ostrově. Reka vzhledem k deštivému počasí stoupila a rozrážl své kalné vlny o břehy ostrova. V kostele je zvláštní shromáždění. Plno kleriků z různých kolejí. Lidé, kteří nevypadají na Italy. Vpředu dokonce olo bohoslovec rozezná známého dogmatika z Gregoriánu Charla Boyera S. J. Avšak nedělte se zmást. Ten zde dnes není jako profesor. Je totiž »v civilu« tak předsedou spolku »Unitas«, usluhující o jednotu křesťanů v jednom ovčinci. A ta přítomnost těch různých cílnků naznačuje, že je dnes v této funkci. Pokloníte se Spasiteli ve svatostánku a idele navle. Tam je osvětlená kaple, s vystavenými ostatky sv. Vojtěcha. Ano, vzpomínáte si, vždyť jsem byl původně tento kostel brzy po jeho smrti zasvěcen. Než posluchejte S kůru za oltářem zazní zpěv »Hospodine pomiluj nás«. Starý, poctivý český chorál, zpívaný našimi mladými, ale také poctivými českými hrdly.

Ve známé vyvýšeném presbytáři vystupuje před mřížku náš ndp. arcibiskup. Svým proslovem kresli přítomnou životní dílo sv. Vojtěcha. Zdůrazňuje posláni a veliký význam svatého Svativákové pro duchovní spojení všech národů, v nichž působil: Čechů, Poláků, Slováků,

Maďarů. A dnešní slavnosti zahajuje jubilejní oslavy svatovojtěšské v letošním roce.

Zpěvy polských bohoslovců s horního kůru nad vchodem dokazují, že jeho slova došla ohlasu. Vidějí i v Polsku se chystají v letošním jubilejním roce sv. Vojtěcha důstojně uctit.

Po modlitbách o jednotu žehná sám Kristus z rukou kardinála Tisseranta shromážděným i jejich národům: aby všichni byli jedno, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jeho byli, aby své poznal, že Ty is me poslal.

A zatím co přítomní uctívají ostatky sv. Vojtěcha, zaznívají k němu stídnavě písně přítomných Čechů, Slováků, Poláků, Maďarů, Němců.

Vycházíme do černého večera právě s-kolejí Ukrajinců. Nad řekou tyčí se Aventin, odkud sv. Vojtěch hledival na sever, vzpomínaje na svou vlast tam kdeš za Alpami. Spínavě vlnv Tiberu se třítí o ostrov, odděluje jej od ostatního světa: tam le rozlišitost, sváry, neporozumění. Zdá však je jednotu srdcí. Neboť duch Kristův je duch jednoty. Jak správně prohlásil ndp. arcibiskup.

Sřtreda, 26. února. Poslední den pobytu ndp. arcibiskupa ve věčném městě. Česká kolonie v Římě je shromážděna kolem oltáře sv. Vá-

žové sami si musí uvědomit, že nejsou ve svém určitém úseku nic méně, ale také nic více než zástupci Boží. Pokud tedv vládnou podle práva a svědomí, spravedlivě — čili podle zákona Božího — znamenají opravdu mnoho. Ale iskmle se od těchto zákonů odchvíli, iskmle nařizují něco nespravedlivého a hříšného, přestávají být v této věci zástupci Božími a nak už nejsou nic. Jejich nespravedlivé zákony jsou neplatné, trvá nezměnitelný zákon Boží. Neence-li se stát a jeho vládce spokojit se skromnou, ale čestnou úlohou zástupce Božího a sám se vřír na milost Boží, stává se hnusnou modlou, která se jednou skácí a ve svých troskách rozdrtil ty, kdo se jí klaněli. To isme viděli nejlépe na příkladu Německa: ale nebylo to v dělních po prvě a bohužel asi ani naposled.

My, křesťané, chceme tedy následovat Ježíšovu úctu a poslušnost k zákonité autoritě, i kdžv její představitel nejsou dokonalí a třebaš nejsou věhčimi katolíky. Ale bezpodmínečně od nich žádáme, aby si také oni — podobně jako kdysi sv. Josef — byli vědomi své zodpovědnosti, aby neporusovali zákony Boží a práva Církvě, aby nás nenutili k ničemu, co nám naše svědomí zakazuje. — Není pochyby: Cím více budou nositelé státní moci proniknuti myšlenkou na Boha a na svou odpovídnost před ním, čím životněji budou přesvědčeni, že jsou ve státě zástupci Božími, tím bude lépe postaráno o blaho státního a národního celku. — Proto bychom dnes měli daleko více sledovat první křesťany, kteří se denně modlili za římské císaře ač byli od nich tak dlouho pronásledováni. Dobrá modlitba bývá daleko účinnější, než všechny lidské prostředky — a vždy rozhodně užitečnější, než pouhé hubování a kritísování. Modleme se tedv nejen za našeho pána presidenta, ale také za všechny naše ministry, a zvláště za naše odporáské předáky, kteří by měli státi pod zvláštní ochranou sv. Josefa, patrona dělníků.

Avšak tam, kde můžeme sami pracovat, se Pán Bůh nespokojí s pouhou modlitbou. Naše isl. demokracie, jak jí učil Masaryk a jak je dosud dána naší ústavou, neznamená diktaturu několika lidí, kteří by se sami prohlásili za představitelce lidu, nýbrž skutečné spolurozdělování nás všech. Těto demokracie se musíme my křesťané držet vždy nehy, jako nezadatelného práva — a musíme jí plně využít k tomu, aby náš stát byl postaven na ony hluboké mravní základy, o kterých isme dnes uvažovali. Tak neléne dokážeme svli kládny poměr ke státu. Tak také splníme vážný závazek svého svědomí před Bohem.

Sv. Josef je již několik století uctíván jako nebeský ochránce českého státu, jeden z patronů země České. Tento dělník z královského rodu, jehož autoritě se podrobil věčný Bůh, tento muž spravedlivý, který sám tak dokonale splnil úkol zástupce Božího, má i naší dnešní republiku co říci.

clava v basilice svatopetrské, kde primas český obětuje Mši svatou. Zvuky chorálu svatovojtěšského rozléhají se obrovskou prostorou chrámovou, zalétají nad konfessi, místo hrobu sv. Petra. Veliká chvíle! Proměňování. Radostný okamžik Přijímání, neboť i nejvýznačnější z české kolonie idou ke stolu Páně. Po Mši sv. obraci se neidp. arcibiskup od oltáře. Před několika dny ukazoval na sv. Vojtěcha jako na patrona jednoty, dnes stavi před nás sv. Václava, mladého, statečného, charakterního kněze, silného nejsv. Eucharistií. Sv. Václav, světec eucharistický. Sv. Václav mužný, nevny, charakterní. Tylo dva rysy jsou v úzké příčinné závislosti. Chceme-li mít charakterní mládež, přiblížme jí svátostnému Spasiteli!

O dvě hodiny později stoupáme do druhého poschodí papežského paláce. Co nám ndp. arcibiskup slíbil minulou neděli, stalo se skutkem: ideme na zvláštní audienci k sv. Otci. Věc v posledních letech zcela mimofádná, o kterou isme se dříve marně pokoušeli. Odložme si své římské širaky kdeš v předkokolji a isme uvedeni do rozsáhlého kated. Všeude jsou samozřejmě různé gardisté a řada usluhujících ceremoniálních posítarů, aby vše bylo v pořádku. Po nějaké chvíli projdeme do dalšího sálu, kde máme čekat na sv. Otce. Stěny jsou obloženy čalouny, svělo dvou oken je mírně tlumeno záclonami, celou podlahu kryje koberec. Čekáme. Jsou různé druhy čekání; tohle patří k těm příjemným. Konečně! Průznným krokem vchází sv. Otec. Poklekáme. Sv. Otec vítá ndp. arcibiskupa polibkem míru. Pan arcibiskup mu děkuje za jeho laskavost, s kterou nám udílí audienci a vysvětluje stav naší koleje. A sv. Otec, provázen d. arcibiskupem a našim mons. rektorem jde pak od jednoho z nás k druhému, s každým porozpráví několik slov, zeolá se, odkud je, který rok studuje, mne se na př. ptal na mé rodiče, jlným vyjádřil soucetí, kdžv se mu svěřili se svými starostmi. Žehná každému zvlášť a našim úmyslům, lež mu předkládáme, každému podává ruku, na níž libáme prsten, a lež zanechává v naší dlaní medaillonke na památku. To vše dělá kládne, bez nervozity, beze spěchu. Celý jeho zjev sobí svou kázi a pevnost, a přece jeho hluboké černé oči jsou plny lásky. Došel až k posledním z nás, nyní se opět vrací k ndp. arcibiskupovi, aby se s ním rozloučil. Před námi stojí dva nástupci apoštolů: jejich oči se setkávají a potrvouli to, co vyjadřují usmívali se ústa. Tak to asi vypadalo v Jerusalemi, kdžv Petr, Jakub a Jan odávali pravici sv. Pavlovi. Idoucímu hlása: evangelium pohanům (sv. Ke Gal. 2. 9). Nástupce Petřiv to podání rukou lešit stvrdí dvěma polibky míru. Audience končí. Ve lehkéšské ruce sv. Otce se rozplínají, aby nám udělily ještě jedné apoštolské požehnání. A sv. Otec odchází.

Odeide dnes i ndp. arcibiskup, aby se zase vrátil do své arcidiecése, do stověžatě Prahy. Prováží jej požehnání nástupce Petřiva, lež nám zároveň dáva radostnou islovbu, že i my z Čech isme pravými lidy Církvě Kristovy, zbudované na Petrově skále.

Myšlenka unionismu Pan prezident radí a povzbuzuje

Jak vznikají zrádci

Na prvním večeru přednáškového cyklu „Křesťanský Východ“ v sále dominikánského kláštera uvedl předseda společnosti Apoštoliáta sv. Cyrila a Metoděje při opatřování na Slovanech Dr. Jos. Myslivec jak význam unionistického středu na Velehradě, tak také vlastní poslání Emauzského kláštera v unionistických snáích. Emauzský opat J. M. nřp. O. Maurus Vetzlich dodal k těmto slovům ve smyslu zásad benediktské řehole, že se dnes vývoj úsilí vytvořit Federaci benediktských klášterů ve slovanských zemích. V té snaze právě Emauzský klášter se ještě intenzivně než dříve soustřeďuje k úkolu své. Nemu mu již jeho zakladatelem Karlem IV. K těmto snahám patřil i žádost, aby byl rozmožen počet dnů v roce, kdy se smí u nás sloužit mše sv. jazykem církevněslovanským.

Univ. docent Dr. Ant. Salajka probral potom nejdůležitější úkolosti v dějinách vzájemného poměru mezi Církví římskou a pravoslavným v přednášce „Věroučné rozdíly a psychologické obtíže mezi katolickou Církví a pravoslavným Východem.“

Od rozkolu Fotiova v IX. stol. přes jiny nejvýznamnější rozkol Michala Kerularia v XI. stol. vzrostly postupně věroučné rozdíly mezi Církví katolickou a pravoslavnou, které přivodily současný stav, kdy 20 milionů církví odloučeně soustřeďuje 170 milionů svých vyznavačů.

K prvotním sporům o Filioque v Cředu, křesťanském významu víry, a k rozcházejícím se výkladům o primátu římského papeže, rovněž z rozdílného názoru na očiště, se vyvinula celá řada odchylek východní církve v záležitostech, v. disciplinárních, jež neměly své povahy zásadní, ale velmi komplikovaly daný stav a přispívaly k dalším neshodám, takže pozdější jednání na koncilu florentském roku 1439 končila skoro definitivním nezdarom.

Vyhlašeli dogmat o Neposkvrněném početí a o neomylnosti papežské (1854 a 1870) prohloubilo rozdíly, zejména když si vyznavači bohoslovci vykládali papežskou neomylnost ve smyslu nějaké bezhříšnosti, nesmrtnosti a svatosti římského papeže, tedy na základě povrchních předpokladů. Tím ovšem byl posílen odpor Východu vůči zásadám římského primátu, takže všechny snahy s této stranou vedené se setkávaly s výslovnou podezíraností a obviňováním jakoby Řím chtěl uchvátit pravoslavnou církev a zavit je i po stránce tradičních charakteristických rysů východní církve. Křesťanské řízení jisté nacionální svéráznosti, jež konservativní ráz podstatně určuje citovou a v tom smyslu produkčně, ale pasivní a dávající náhln náboženského života východních křesťanů.

Tato stránka hraje právě podstatnou úlohu při zkoumání a rozhodování pravoslavných křesťanů ve snáích unionistických, jež se za posledních sto let rozvíjely se strany Říma.

Přednášející doc. Dr. Ant. Salajka zdůraznil, že vědecké zkoumání celkové ústavy Církve Kristovy může nejvíce přispět k objasnění objektivity stavu všech zjedů v rozkolu a tím lze překročit k vážnému jednání, jemuž se Východ dosud z největší částí vyhýbá.

Cyklus přednášek se koná střídavě v pondělí a ve čtvrtek vždy o půl 8. hodině več. v Domulíkáně, poslední thema v pondělí 17. III. „Byzantské církevní umění“, přednáší Dr. Jos. Myslivec. Předtím postoune Dr. Ivan Mastivák CSSt. V. S. Solovjev a sjednocení. O. Jan Nepř. Dieška T. J. Platonismus a východní mentalita, dále Msrce prof. Dr. Jos. Vařška: Charvátský hlaholismus v klášteru na Slovanech.

Dobrovolní příspěvky jsou určeny k opravě Emauz. O. T.

Pan prezident republiky se v nové republice více než kdy jindy stal svědomím národa. Není žádné vážnějšího problému, k němuž by nevyslovil svůj názor a není nikoho, kdo by se nad jeho hlasem nezamyslel a tak nebo onak nezařizoval podle něho své jednání. Vzpomínání si, bylo to někdy v dusných měsících t. zv. druhé republiky, tehdy mi řekl Alfréd Fuchs: Pan Bůh trestá národy tím, že jim nedá vůdce. Tehdy jsme to cítili. Dnes naopak bychom měli být vděční za to, že nám dal hlavu, hlavu jasnou, hlavu kladnou osobněm zdravého lidského rozumu, zusečtělého odvěkou kulturou a pohnutým, na tolik zkušeností bohatým životem.

I my, kteří katolíci, máme mnoho důvodů k netoliko formální odálosti k tomuto muži. Nedávna návštěva pana arcibiskupa pražského v Římě opět potvrdila, že je mnoho, mnoho pravdy ve slovech, které napsal P. J. Salda v roce 1935 po tehdejší pamětné presidentské volbě Salda napsal: „A Řím je Benet představitelem římsko-křesťanské civilizace, dobrého evropsanství na podkladě křesťansko-latinckém, stálkém opavdu civilním, který nekoufí stále očima a nebaráší mětem, nezapomínáje své sousedy náslinickými hrozami a nevyvolává kulturního boje; který dává císaři, co je císařova a Bohu, co je božího, a kterému je zcela cizí germánské heslo „Los von Rom — Pryč od Říma; ve všech jeho odslně.“

V posledním tvůnu promluvil pan prezident opět o poměru česko-slovanském a o nutnosti pevného právního řádu.

„Svůj nedávný projev jsem adresoval všem Čechům a všem Slovákům, nejen na tu nebo na onu stranu. Myšlil-li jsem na nějaký speciální problém, tož jsem myslil zcela v dobrém na slovenský katolíkum. Zejména mně šlo o to aby si všichni slovenští kněží a všichni slovenští upřímní katolíci uvědomili, že především se jedná o ně a já bych si přál, aby se i slovenští

katolíci dali na tutéž cestu, na kterou se dále řadí katolíci, kteří jsou také dobří a věrní katolíci, stejně jako Slováci. Přál bych si, aby si uvědomili, že je třeba konečně odstranit onu rozpolcenost, která se dosud ve slovenském katolíkumu projevuje, a aby se postavili definitivně za jednotný stát a sloužili při tom i svým náboženským zásadám a zároveň také československému státu a jeho zájmům. To slovenský katolíkum dosud nedělá. Proto to také tak s ním v mnohém ohledu dopadlo. Měl by si uvědomit, že republika mu ohoe oprávněně zajistit toleranci a plný náboženský respekt a že se v tom smyslu může spolehnout na nás i na pomoc všech českých katolíkum.

Slovenský katolíkum má s minulostí ten- denční k opozici proti státu. V mnoha případech je ve slovenském katolíkumu tuto tendenci pořád vidím. Je v zájmu slovenských katolíkum a katolíkumů u nás vůbec, aby byl nám námi pokoj a klid. Chci vědět, aby si katolíci i evangelici na Slovensku uvědomili, že také sváry na poli náboženském jsou o nás už definitivně překonané věcí. Náš člověk je na dost vysokém stupni kulturním náboženském a církevním než aby mohl považovat jako katolíci evangelika nebo evangelik katolika za nepřítel. Tím se každý náboženský jen nedostojná snulje.“

Takžt v posledním tvůnu promluvil pan prezident k právnickům.

„Kde budu moci, budu i nadále společně se všemi vámi pracovat na vybudování nového skutečného definitivního řádu, z něhož by byla vymýčena jakákoliv ilbovle a zlovlie. Ve své funkci hlavy státu, v níž se považuji za prvního ochránce platných zákonů, se prezident republiky denně setkává s případy násilného porušování práva. Nemám nic proti revoluci, ale revoluce znamená, že zavede určitý nový právní řád a podle něho se pak musíme řídit. Nechci chaos, je ho v našem životě příliš mnoho.“

Dobré vlastenecké dílo

Víme dobře, že u nás doma není všechno dokonale, ale přece nás nepřijímá překvapit, přijedeme-li do sympatického Švýcarska a setkáme-li se tu vedle oprávněných kritik a obav také i na tam s předskudky zřejmých nespravedlivostí, vyvolaných nepravdivou nebo jednostrannou informací. Nejvíce zabolí, když se něco takového vyskytne i mezi katolíky. Vždyť právě po- byt v cizině ukazuje československé katolíkum vždy jasněji, že v otázkách vnějšního postavení Církve a svobody její duchovního práce jsme na tom daleko lépe než velká většina našich blízkých i vzdálenějších sousedů. Člověk není, měl-li se smát či zlobit, když se tu universitní profesor narámně diví, že jsou u nás v provozu státní theologické fakulty.

K vřadám veřejné modloslti a světné náhlni přičině vřadám, kterou právě poslední číslo Občnicku, který vydává Škole catolicum v Praze (cca. Jednoho čísla jest pouze 2 Kčs). Doporučujeme pozornosti všech, kdo mají nějaké chránimou hrdost, protože je to síla, která je směřována k budování státu, která se může stát základem nového rozvoje a životnosti našich chránimových sborů ve městech i po všem venkově.

Zemské svaz Charitý pořádá v Čisti nad Labem ošetrovatelský kurs, jehož účelem je vyškolení sestry pro ošetrovatelskou a zdravotní službu v rodinách a seny pro charitativní práci. Přihlášky do konce 18. března 1947. Kursa je směřována k budování státu, která se může stát základem nového rozvoje a životnosti našich chránimových sborů ve městech i po všem venkově.

Věrní docházeli křesťanským a ekleziálním na ošetrovatelský kurs. K tomu, že se přihlásí, je 18. března 1947. podal jsem státní ofiio ministerstva pošty, na kterou jsme dosud nedostali odpověď.

Je to ovšem snad i částečně zavínou našim rozhlásem a naší státní propagandou vůbec, která nás doma i v cizině činí více rudoými, než ve skutečnosti jsme, a zapomíná, že jsou nás i v cizině skupiny, jež se mohou navzájem sblížiti na jiném základě, než je marxismus, a jež také sblíženi může neobyčejně prospěti našemu státu, jeho dobré pověsti ve světě a tím i pravému míru mezi národy. Zanedbávání informací nemarxistických kruhů v cizině a pak se doma agitace dovolávají odporu „reakce“ proti našemu státu, to by bylo při nejmenším poškozování pravého státního zájmu.

Křesťanská láska k vlasti a touha po usmíření mezi národy nás katolíky musí vést k tomu, abychom sami čelili těmto nedostatkům pravdivým informováním katolické ciziny o naší církevní politice a o našem náboženském životě. (Tribunářská kancelář KIPA by měla na přednostávat z ČSR vědy zpráv, odpovídajících skutečnému stavu, než nerálních fantasií od amerických Slováků.) Zatím byl v této věci podniknut první pokus, který již nese dobré ovoce. Svaz katolické charity vyladil do Bernu jako svého státního zástupce pro západní Evropu dr. Františka Glasera, zkušeného novináře, který se vedle navazování styků s katolickými charitativními organizacemi věnuje zvláště novinářské a přednáškové činnosti mezi švýcarskými katolíky. Při zdejším neobyčejně decentralisace to není snadný úkol. Ale dosavadní zkušenost ukazuje, že takovou drobnou práci lze dosáhnouti značných výsledků.

Alexander Heldler.

P. M. Prokop, T. J. misionář v Severní Rhodesii:

Na černé lise

(P. Prokop je členem české provincie Tovaryštva Ježišova, Němec ze severních Čech, jenž však nikdy nepřestal cítit československy a jenž se i tam, v daleké Africe, hlásil na vlce du naši zahraniční armády.)

Po nepřítomnosti více než desetiletí, nejprve na theologických studiích v Heythrop College v Anglii, potom jako misionář v Rhodesii, kam jsem se dostal těsně před válkou, toužil jsem zase spatřit zemi svých rodinů, trochu se také osvěžit i duchovně, po vyčerpávající práci misionářské. „Uděláte si velké exercicie z jezuitské tříty probace, zněl pokyn představených, který mi takto určitě dovolouvan. Konečně přivedla mě i zvedavost, jak to v Evropě vypadá po válce a proč skončila tak příliš brzy, k nemalé mrzutosti majitelů měděných dolů a hutí v Rhodesii. Co budeme dělat s okrumnými zásobami mědi, jež máme uskladněny v Salisbury a Jinde, hlavní zdroj našich příjmů? Ještě to mělo trvat aspoň čtyři léta.“

„Tak černé děti, a Bohem! Cěkajte mě po velkých deštních. Zatím poslouchejte Olce Ondřeje, který mě zastoupí, a až se vrátím, budeme připravovat primici vašeho rodaka, prvního kněze vašeho kmene. To bude radost a sláva daleko široko kolem Chikuni. Tak moni (všeobecný pozdrav)!“

V srpnu 1946 opustil jsem tedy černou pevninu, zemi slunce a spánku, jak již nazval jeden nadsněný obdivovatel. Z přístavu Beira (Portugalská východní Afrika) kolem Mysu Dobré Naděje do Irsku a přes Anglii konečně do Čech. Přijímáte dobrou radu a někdy nesejdeje do portugalské lodě, je to šplna k zalknutí a je to plavba k smrti zdoluhová. Ano mým plůsběstem je misionářská stanice Chikuni. Těším se, že mi dopovíte tu čest vás tam jednoho dne poslati. Vyjeďte vám vsič jako Abraham třem mládencům z vyšších sfér,

usadím vás na lvi kůži ve stínu mamby nebo kůňatých vango, jejichž velké slivy, sladké, šťavnaté, s lehkou příchutí terpeninu, budou právě dozrávat. Černý bou bude vsivát žl- nřm čovostem a jeho bílé zuby se budou usmívat. Kukuřičné pivo bude pokud možná nejchladnější, abyste necitli 73° C. Cestu k Chikuni najdete snadno. Od Victoria Falls, Viktorina vodopádu, na řece Zambezi, držte se le- dového břehu této mohutné a nádherné řeky, sledujte jí po proudu až tam, kde se do ní vlévá Sengva od Sijalilských vrchů, pak už jen kousiček, ani ne 70 km na severozápad k Chikuni nemůžete minout. Jeho kostelík z kamene a cihel, vyrobených řemeslnými Gajdošem, je zcela kladě viditelný. Od Zambezi stojte až do výše 1000–1200 m nad mořem. Džungle a prales ustupuje planině, a je to bezpečnější, pokryté vysokou travou a bujnou houš, která je typickým porostem na pláteu Chikuni. Tam už se dostanete na dobrou silnici, kterou jsem sám stavěl. Promiňte, že mi ukázalo trochu domšl- voslti, ale nemějte jsem dosud příležitost to uveřejnit. Premil netakám, ale postup budování vám prozradím. Je končuk odchylný od moderní silniční techniky, zato velmi laciný a pro Afriku dost dobrý. Mám tedy velmi a chci se dostat v přímém směru do Chayongy. V prostoru k cíli není bezedných propastí nebo oodobných ptočkářů jen louky a tráva. Spustím star- ě jednu přes louku, po druhé zpět, potom ještě několikrát, velké díry zaplním, velké stromy porožím — rýč a sekera je nezbytná výzbroj so- řoférova, důležitější než klackon — a pak vyřičím směrovou: Silnice do Chayongy. Silnice je hotova. Nestydím se za ni. Vyděť ani pověsná silnice Kalco—Kapské město není budována o mnoho válekoěji. Je to travnatý pruh země, posypaný bílým nebo hlnou, vyznačený s obou stran do přibližné linie. Za deštů se propadneje v bahně, v čase deštních je dobrá, na konci sucha je to přepok snřivavé moky. A British Empire má na to odbornky.

Všude vás tam budou potkávat černosi, obyvatelé kraje a misie. Pracovité ženy, robnice, ba otrokyně svých zahálčivých mužů, právě nesou vodu od vzdálené louže v kozím měchu na

hlavě. Některá s děckem na zádech a ještě s nů- si v ruce — a přál bych vám i tu podivnou, jak obratná žena s celým tímto trojnásobným nákladem šlape na kole. Spatříte muže, ti starší jsou rozhodně zajímavější. Jejich stáří si od- hádáte na slachovitých líkách na ošubné brzdě. Pěšáci starcové zděšených tradic, vzor věmosti k rodovým mrávům, vědí, že se nevyhýbají bez jednoho nebo dvou ošpů proti dravé zvěři a jiným předpádům, v druhé ruce žirafí ocas proti dotěrným mouchám a za jaky- janským opaskem silnou sekeru. Ostatní úbor no- rozdílvá z kusu hadru kolem boků. Spatříte tu černé děti, které se na nás udiveně zahledí, jako na div světa. Nebudte překvapeni a tváře se dostojně, vyděť jste první Evropané, které uvidí. Nezávidím vám tohoto obdivování, jehož ví- vām často předmětem v tomto vnitrozemí, které mň zhlíed, tak si říkám bez přehánění, jako týden po stovčení, neboť civilizace sem dosud nepronikla.

Je to všechno zdatný lid z velkého kmene Batonga, čtáclíci na 300 tisíc soukmenovců. Zabývají se převážně zemědělstvím, proto jsou usedejší, ale stejně pokrčiví jako všichni zvěrní. Pěšáci nemají téměř žádných pomostů a silniční přifody. Ješ si hledí udržet v přízni a k ochráně, uctíváním hloupých fetišů. Všechny smyslůst, žádost peněz a touha po lehkém ži- votě je ovládá všechny. To je pohanství.

V obvodu 45 km kolem Chikuni žijí tři moli černosi způsobem patriarchálním, pod gvmi ná- čelníky, kteří se níjak nelidí od poddaného lidu, leda, že mají více chýši, protože mají více žen a ty pořebují, protože mají větší stádo vř- chrůňých krav, třebaž 80, kdežto obyčejný m'ňma má jednu, dvě, tři nebo nic.

Celá tato oblast Batongů, od Livingstonu až k Broken-Hillu, od Mushima až po Salisbury, protáhá více než 300 km, je svřena silám 10 kněží polské provincie Tovaryštva Ježišova. K nim jsem se připojil i já, z provincie české, veden apoštolskou touhou a Boží prozřetelností. Zde se tedy rozvíjí moci jednotlivá misionář- ská práce, o níž vám snad povím jindy podrob-

Janie jstě plni různých soudů, které se zabý- vají domnělou nebo skutečnou zradou různých veřejně činných lidí. Není tedy ba zajímavostí zamyslet se trochu nad kritickou kritičkou se unifikací vývoj politikové, křisťatkovou, která končí bu na vědním místě ve státě, nebo na laici nřslovatých před národním soudem.

Duff Cooper, známý politik a diplomat anglický, napsal jak jsem se již v Katoliku zmínil, také životopis nejvládnoucího krále švédského Davida. David vedl život plný královských úskalí. Proto, jaké prohlásil Hospodín, že mu nemůže svjma skr- vvenými rukama stavět dátojný chrám, Mezi těmito taktika nesčetnými boji a údrami je také jedno, kterou musel bojovat David i proti vlast- nímu synu Abalonovi, jenž se proti němu uzbou- vil, aby na sebe strhl vládu. V této souvislosti uvádje tedy Duff Cooper, jak vznikají zrádci. Pře:

„Ke zločinu zrady se často dochází doštem, pozvolným vývojem, než jasně promyšleným, vědomým činem. Existují ovšem tvorové, kteří jsou ochotni prodati svou vlast za peníze, ale takoví patři do kategorie obyčejných zločinců a ne- mohou tedy zajímat dějejece. Významný zrádce začíná jako čestný člověk, jemuž se něco stalo, jenž má nějaké důvody k vřtřtkám a střenstem. Tyto důvody mohou být osobní nebo politické, nebo obojí. Je to možná člověk, kterému se zdá, že se jeho talentu nedostalo dostatečného uznání, že mu byl nespravedlivě odepřan zasloužený podíl lidové vřdnosti a veřejné přízně. Je také možné, že je vřnavačem názorů, které se rozcházejí s názory většiny jeho spoločnáků a jsou nepřij- ímatelné vládě jeho země. Křesťáci z těchto dvou utváření myslí možná být na začátku. Člověk, jenž se domnívá, že jeho zásluhy nebyly uznány, může být přiveden k přijetí různých podvatných plánů, protože jediné měm těmi, kteří aměly stejné, může nalézt přívržence, po kterých touží a kterých, jak se mu zdá, zasluhuje. Na druhé straně člověk, jenž od začátku zasřoval tyto názory, může dospět k tomu, že považuje sebe sama za uslechlého mučedníka své vládě.

Je přirozené každému člověku myslit si, že vládá, pod kterou žije, není dokonale. Byl by jistě povídve, kdyby aměly jinak. A je správné, že uslyší o její zlepšení a to všemí zánonnými pře- střečky, které jsou v jeho moci. Když tyto zá- konné prostředky selhávají, když dospívá k ná- zoru, že jsou nedostatečné a neúčinné dostavují se u něho myšlenky na zradu. Třebaže snad mnohdy neudělá ani kroku na cestě do myšlenky k zradě, Zbývá mu tedy dvoji možnost: buď odejít z veřejného života a vzdáti se politické činnosti, nebo chce-li přece být dále činným a vymaze-li legálněost ze svého programu, pozná, že normální opozice se musí zhrnout ve vřobvenecké aplik- loveci. Tento vývoj může být povolný, je však nevyhnutelný a tak snadný jako sjřzení do pekla. Tak se tedy často lidé a vlastenci stávají zrádci. Okolnosti mohou přispět ke zločinu, jako vlastní přitýkání moci však být od začátku přítomný různé vřdy charakterové, z nichž hlavní jsou: samolibost, nepřipravenost a pýcha, která přechází v zasle- peně šlenství.“

Postal básník v katolické sv. Víta v neděli dne 8. března o 164. hod. odpo. má P. Dr. Jan Ev. Urban OFM. („Školníci tvářeli síla Těla a Trcha Kristova“).

Věřbařad: Exerctie pro poslance a politické pracovníky budou od 30. března do 3. dubna. Duchovním správám. Prosíme o laskavé dřeněčení ne bez upozornění, kde by bylo možno získat další vřazené katolické laice pro prozatímtní práci na pe- řičech, které utrpěly velká stry bombardování města Plzně. Laviče zaplatíme při předání. Kostelní spolek Plzeň—Škřivany.

nějí při prohlídce mého podniků. Řeknu nyní jen tolik, že po vzoru všech velkých misionářů, začali jsme dělat. Pro výchovu a přetvoření lidského plemene, je třeba začít u dětí. Proto jsou misionářské stanice je školskými středisky pro chilouský okres. Mám zde školu obecnou, školu odbornou pro řemesla, misionářské sestry Notre-Dame, moje pomocnice. Fidi školu domácích nauk pro dívky. Já se věnuji a obzvláštní péči vyškolení katechetů v učitelském ústavě, napro- stou nevyhnutelnou pro pokrok díla. Jako vřchol všeho snažení, považuji výchovu seminari- stů, výkvetu katolické společnosti, těch, kteří mají být nadějí katolické Církve v Africe. Práce je tu mnoho. Všichni Bostona a věštní s černou pleť, chýbí při křesťanv, což znamená patřit k vyšší civilizaci. Pod jejím nřporem stýdí se zejména ti ve větších městech, za nízký a po- šetlý fetišismus svých otců, který ve stínu tem- ných léd kvete dále se všemi kouzly a medi- cinami čarodějů. Vedle toho jsou však i dohnuk- tívší: skutečné potřeba nábožensví, vřšlky, duchovního nábožensví. S opovřením odha- zují fetiše a jsou toho, kdo je první zaule, obyčejně však toho, kdo je umi zlákat, až je to islam nebo protestantským různých ražen. Je to opravdu boj o duše, boj o duši Afriky. Jsou tu sváděny skutečné ptky na duchovním bo- jisti horké Afriky. Ti leniví považějí, kouřící luklu ve stínu chatrč, zatím co ženy drou na jejich poli, nejsou přece tak neteční, jak se zdá, co se týče náboženského významu, nestoia na mřtvém bodě, jsou to lidé na přechodu, prodě- lávají král vnitřního přerodu, nikoli cestou slo- živých úvah, nřbřž zcela obyčejně, tak jak jsou: plány fetišismus se jim znelibí, hledají novou vřru, která by je povznesla a uspokojila vnitřně.

Afrika má dnes 33 milionů mohamedánů, 6 milionů katolíků, oštinů, 85 mil., jsou dosud po- hané. Proto přechám a zpřetěm cestu vzornu leťadlem do Leopoldville v Belg. Kongu, které je bastou katolickému v Africe. Doufám, že za- čátkem dubna se vrátím zpět do země termidů, malarie a spavé nemoci, jež bohužel dosud řádí- vají mezi lidmi i dobytkem, zkrátka do země slunce a spánku“, řečeno poeticky, kterou od- poručuji vašemu věřicimu zájmu.

K otázce zstátnění škol

Dostávám denně jak z nejbližších vrstev lidu, tak od různých korporací i jediných dopisů, obsahující oba: o dosavadní školství církevní.

Pokud se ne tvá, pevně věřím, že jasné přislíbení p. prezidenta, častěji v poslední době opakované. Je plnou zárukou naprosté svobody náboženské v našem státě. Žděl bych si, aby tato důvěra v prohlášení hlavy státu pronikla i probírala srdce všech katolíků československých.

Jsem též vděčen vládě za upřímnou snahu udržet přátelské vztahy a krubry církevními. Nový krásný příklad byl dán oficiální účastí na pohřbu p. arcibiskupa olomouckého, jež nejen zmírnila zármutek lidu moravského, jež od daného světu metropolitovi, ale potěšila i všechny ostatní katolíky české i slovenské.

Novinářské zprávy však o urychleném uzákonění nového školského zákona zneklidňují mnoh.

Nemluvíme dnes jménem episkopátu, ale mohu tak směle učinit, neboť se úplně ztotožňuji se slavnostním veškerého episkopátu čs., vyjádřeným na posledních konferencích biskupských v listopadu 1946 a předloženým ve formě memoranda vláde.

Čá tedy být uzákoněna státní škola.

B i bych rád, aby všichni příslušní činitelé při projednávání navrhované předlohy dobře uvážili toto:

1. Je z hlediska státního nutné, aby práva teď byla řešena tak radikálním způsobem otázka nesmírně delikátní a dalekosáhlá? Zdá se, že situace vnitropolitická není tak stabilizována, aby unesla velké otřesy, jež by jí státní mělo vyvolat a uvádět zstátnění škol na Slovensku jako určitě precedens bych považoval za velkou chybu státnickou, jak si to uzná každý, kdo rozumí našim poměrům.

Nepoškodí to však dále naši situaci zabránění? Nepřislouží mně rozhodnutí o této situaci, ale na příslušných místech se jístě dobe ví, jaká je a jak dalece je výhodné pro stát, aby byla zhořena.

2. Uznávám, že mnohé požadavky učitelstva jsou plně oprávněné, ale nenajde se východisko, aby i od začátku školního roku byly tyto požadavky, pokud možno, splněny a přece v zásadních věcech rozhodnutí bylo ponecháno na dobu pozdější.

3. K uskutečnění dvouletého plánu hospodářského je jístě třeba klidu a radostné spolupráce všech. Bude jen na prospěch zdárného vývoje hospodářského i nerušený a klidný vývoj vnitropolitický, k němuž by málo přispěl zákon zneklidňující většinu národa.

Vždyť myslím, že i ostatní náboženská významí budou se cítit dotčena v omezení své náboženské svobody, a i ona část, je se i obce i musíme varovat vše, co by mohlo rozrušit společenství radostných a celonárodních příprav i oslav významného roku 1948.

Prosím důtklivě a i zapřísahám všechny, kdož teď budou rozhodovat o novém školském zákoně, aby uvedení upozornění dobře uvážili.

Pravda, pan prezident Budovatel několikrát zdůraznil, že v tak mnohém bude nutno národ převychovávat. Opakoval jen často připomínanou výzvu prezidenta osvoboditele. A to plati zejména o poměru k státotvornosti. Ano, je nutné, abychom všichni této převychovávající spolupráci, ale převychovávat, přetvořit člověka je složitý problém psychologický. Dějiny lidstva, ba i dějiny našeho národa potvrzují, že znárodnění nikdo není uspokojivě převychován, ne uspokojivě pro sebe, ale ani ne uspokojivě pro národ. Právě před nedávkou mi vypravoval jeden velmi dobrý vychovatel: V ústavě, který řídil, první zážaku několik chovanců tajně kouřilo. Když se to dovedl, přemýšlel, jak je přivést k poslušnosti. Nic neřekl, ale při dané příležitosti jim daroval stříbrnou achránku na cigarety. Hoši se divili, dělali jako by nerozuměli, ale pak porobili a kouřeni zanechali. Tak se má vychovávat. Získání-li druhého láskou, mám lepší přístup k jeho vůli, a výchova předpokládá

»Ačkoliv Bůh, přijal tvárnost otroka.«
»Zsinalostí jeho jsme byli sami uzdraveni.«

GEORGES ROUAULT:

BIČOVÁNÍ.

„Nepadne-li zrno pšeničné do země..“

(St. Jan, kap. 12.)

Dne 20. března tomu bylo už šest let, Toho dne asi o 5. hodině odpolední zapadly za mnou po prudé dveře pankrácké kobky. Měla už jednoho obyvatel: Asi dvacetiletého plavoucího chlapce, Vladimíra Volejníka ze Sokolovic v Brně. Ten se tam dostal v předělu roku, takže také ještě nebyl příliš seznámen s tamním pořádkem, nevěděl, kdy se tam chodí spát. Nevěděl jsem to samozřejmě ani já a proto, když státní předjarního večera stále více temněly, rozestřeli jsme slavníky a chystali jsme se ke spánku. To však — jak jsem později zvěděl — bylo dovoleno až když zaznělo znamení zvonek. Poučil nás o tom esesamanský dozorce, jenž k nám s velkým klíčem vpadl a dal nám každému pár šacek. To byly první přímé doteky německé pésti. A tak jsme tam společně prošli něco přes šest týdnů. Když jsme se pak loučili, když jsem odjížděl do Teresína, státní mluvněnému, musím rezervovanému hochovi slzy v očích. Stáli jsme se opravdovými přáteli. On si nikdy na nic nestěžoval, jen jako ptáček v kleci vzpomínal na své konstruktivní vydělavcovy, na své toučky v okolí Brna, při nichž dělal cenou výjimečnou službu, a na maminku buchy, které měl strašně rád. Mívali jsme ty čaroké kluky — totiž jednu — i na Pankrdci, jednou za týden, obyčejně v pátek. Kolik by jich byl snád. V téhož dnech jsem se setkal v Brně s jeho starou matkou. Žena statečná, jako syn. Ukázala mi jeho poslední dopis. Uveřejnuji jej jako vzpomínku na mrtvého přítele. Je jedním z dokladů, jakými oběmi byla vykoupena naše svoboda. To by v nás mělo jednak posílit naši důvěru: Není možné, aby oběť tak krásných, čistých duší byla marná. Již pro nás naše zachráněná Bůh. Jednak to pro nás ovšem musí být plavenou výzvou: Nebudte nehoďni. Nedopusťte, aby tato krev, a takový klidem, a takovou samostatností prolitá, netekla snad vaší vinou nadarmo.

Vám všem za všechno, co jste kdy pro mě v životě učinili a pro mne obětováni. Prosím Vás, milá maminko a tatulko, abyste mně vše odpustili, jestliže jsem Vás kdy zarmoutil, nebo někomu z Vás kdy urazil. Mám na Vás ty nejkrásnější vzpomínky. S Vámi jsem se vždy těšil.

Berlin-Plötzensee, 3. května 1943. Moji milí a nade vše milovaní rodiče a moji sourozenci!

Přijměte ode mne nejsrdčnější pozdrav a vzpomínku na Vás všechny, s kterými jsem Žil, Vás miloval, cítil a Vás všech si vážil. Děkuji

ochotu vůle. Měli by si toho být vědomí i všichni zákonodárci.

Nebojím se, se bude tudíž můj projev mylně vykládan. Můj posolj k národu a státu je dobe znám. Považoval jsem však za nutné právě tento projev učinit, poněvadž miluji svůj lid, a

jako arcibiskup mám povinnost varovat přede vším, co by mohlo být ke škodě vlasti a státu.

A chci doufat, že hlas můj nebude hlasem volajícího marně.

Praha, dne 9. III. 1947.

† Josef, arcibiskup.

Americký dělník se modlí ke Kristu-dělníku

Pane Ježíši, Synu Boží a tenař nazaretský, my se ti klaníme, neboť jsi náš Vykupitel, Učitel a Soudec.

Věříme a tvým svatým zástupcem, papežem Piem XII., že sneni lepšího štěstí pro Jednotlivce, pro rodiny a národy, nežli když poslouchají tebe, původce lidské spásy, když plní tvá přikázání a přijímají tvé království, jež nás činí svobodnými a bohatými dobrými skutky. Přijď království tvé, království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a pokoje.

Děkujeme ti za nauku tvého Velikého, že satatky, které Bůh stvořil pro všechny lidi, mají být rovněž tak dosažitelné všem lidem pod vedením spravedlnosti a s pomocí křesťanské lásky.

Děkujeme ti, že si Svatý Otec přeje, »aby každý k práci schopný člověk měl přiměřenou možnost práce a vydělal si tak na živobytí pro sebe a pro svou rodinu, a že prohlašuje, že je nespravedlivé upírati nebo omezovat at výrobním, a dělníky, at zaměstlavými třídám volnost sdružování se ve spolecích, jejichž prostřednictvím mohou hájiti svá práva a zajišťovati si více dobra jak pro duši, tak pro tělo, jakož i životní blahobyt na pečovém základě.

Spasitelé náš, pomoz, abychom dokázali opravdovost převrácení papežova, že učta ke křesťanství víte je svou a pevnou zásadou amerického lidu, aby tak naše spoleky »scruply svou životní sílu z principů pravé svobody, aby se tvořily podle všeobecných pravidel spravedlnosti a poctivosti a jednaly tak, aby v péči o zájmy své třídy nenikly práva jiných, ale aby se snažily o svornost a měly vždy na myslí blaho celé lidské společnosti.

O tento tvůj požehnaný dar prosíme v tvém svatém jménu. Amen.

Šil, o Vás vždy s úctou a pýchou vyprávěl. Moje žádost o milost byla mi odmítnuta a moje poprava stanovena k vykonání dnes — 3. května v 7 hodin večer.

Prosím Vás, moje maminko a tatínku, abyste byli stateční a zachovali si klid a zdravé nervy pro ty Vaše malé miláčky, Standy Bošováky. Pro ně musíte žít a pro ně musíte si zachovat svoje zdraví, abyste je vychovali v rozumné, poctivé občany. Vím, že zůstanu mezi Vámi žít stále. Jsem klidný a umírám s jasným vědomím. I když musím zemřít, umírám statečně, abyste na mne mohli být hrdí. Miloval jsem Boha a miloval Ho budu. Vím, že co Bůh činí, dobe činí. Budiž jméno Jeho pochváleno až po věky věkův. Amen.

Prosím Vás, abyste věnovali dětem všechny prostředky k studiu. Přeměli je k učení, aby byli s atečnými a spofádnými lidmi v lidské společnosti, pro její dobro pracovali a bude-li třeba, pro ni také s láskou umírali. Jako památku a moje heslo jim odkaže: »Buďte vždy a všude takovi, aby na Vás lidé nemuseli ukazovat přstem.« Maminko, jsem směn s Bohem. Vykonal jsem svatou zřovně a přijal svou Hostil. Chvalte Boha, maminko, pomodlete se za moje spasení a vykoupení u Boha.

Učil jsem se do poslední chvíle, abych mohl být prospěšný celé lidské společnosti a pro ni mohl pracovat. Bůh mne však zavola a proto následuji hlasu Jeho. Vzpomínejte na mne často, vypravujte o mně Vašim dětem. Vždyť neumírám jako vyvrhel lidské společnosti. Cítete moji památku a můj odkaz! Chci, abyste vzpomínali na mne vždy s úsměvem, ne se slzami v očích. Maminko, buď klidná a statečná! Jsem čistý jako květek Boží, ničím neposkvřněný. Vím, že mne Bůh přijme do své nebeské říše. Můj květ splyne s hebkými květy májovými a vypučí nové a mnoho nových ještě krásnějších než jsem byl my. Je to zákon přírody, že jeden umírá pro druhého, aby vyrostl nový a krásnější, spravedlivější a spokojenější svět a společnost lidská. Měl jsem mnoho plánů a vyznání. Škoda, že jsem si nedělal žádných poznámek, ale věřím, že po mně přijdou jiní a šťastnější lidé.

Milí sourozenci, vzpomínejte na mne, a ve vzpomínce na mne žijte blahy, spokojení život za mne. Odpusťte mi, prosím Vás, všechno, v čem jsem si snad neporozuměl. Arnošte, už dělá milovat knihy a vědu, pak na tebe budou vždy s láskou vzpomínat a budou ti za to vděčni.

Dnes po sedmé hodině se již budu na Vás dívat s neblžka; již budu vědět o nebeském světě a životě a budu v tom novém světě žít stále druhým novým životem. Tělo umírám, ale duše žije dále. Snad se život znova opakuje, kdož lo vi, však to zvrát. a odpovím si na tuto nevyzpytatelnou otázku. Jděte dál ve svém životě a nejeďte se ode mne v ničím rušit. Život je krátký a proto musíte žít a nemařit čilostnost vzpomínkami. Na konci života je člověk nejspokojenější a nechtějtejší. — Tatínku, býval jsem stále u Vás a s Vámi vždy pracoval. Maminko, když jsem byl malý, plakávala jste, že se mne nedozijete, a vidíš, už jsi mě dokonce přežila! Teď víš aspoň, že jsem šel přímo do neblžka, kde se setkám se zemřelými občany a kamarády.

Já umírám zde, jini zemřeli doma, aniž vědějí jak člověk nežije dne a aniž ho mají v žádném zám, ale nerozumí se jí, až jsem při čirém rozumu. Naopak, tím více se da mi těším a očekávám jí; pak mě už nebude nic bolet a takže už nebudu nikoho obtěžovat a trápit. Maminko, uvědom si, že umírám jako pravý katolík, buď ti to útěchou a vzpruhou. Nevadějte, nikoho neproklínejte, jen se modlete za všechny přátele i nepřátele, neboť vše se děje z vůli Pána Boha, lidé jsou jen Božím nástrojem. Budu se za Vás u Boha a Matky Boží přimlouvati a prosit o požehnaní pro Vás, budu Vás ochraňovati a nad Vámi bdít, nad Vámi i Vašimi dětmi, tak jako já Ty, maminko, chránila mě. Všem Vám ještě jednou za všechno děkuji, jsem Vám za všechno vděčen a odpusťte mi, že Vám Váš dobrotu nemohu odplatiť.

Na věčnou památku všem věnuje Vás syn Vladimír Volejník. V Berlíně 3. května v 5 hodin.

Zákony proti dobrým mravům

V překotném uvádění nových zákonů vzestupem z iniciativy strany, které za každou cenu z prestižních důvodů chtějí být první, vzešel i nejnepříjemnější návrh zákona o rozluce a překážkách manželství. Je to nový útok na rodinu a důkaz, že boj o duši národa není dobojován. Poslanckyně a poslankyně strany soc. uemokratické v listku č. 439 D. N. S. navrhuji povolení rozlučky manželství i když manželství nebylo soudněm rozvedeno. Ještěže manželé nežijí v manželském společenství po dobu 5 let. Tedy všechny a všechny, když byly posíleny podle zákona o neprekonatelném odporu, který napadal a nás tolik zla, mají být donuceni k rozluce, a nejen oni, ale všichni opouštějí, u nichž ani soud nezáleží důvod k rozvodu, a kteří v naději na návrat křivě mluvavé osoby čekají a nesou sami tíhu dne, mateřských i otcovských povinností, čím všem má tato jediná naděje být vzata. Pro katolika znamená manželství nerozlučitelný svazek, až civilní právo řekne jinak. Ale katolici u vědomí, kolika slabým by tento zákon byl přičiněn zla, musí si v této chvíli ujasnit, kdo s tímto návrhem přichází, a vyvodit z toho důsledky. Kdo nejde s námi, jde proti nám! Boj o nerozlučitelnost svátostného svazku manželského svedl v 15. schůzi Národního shromáždění pražských arcibiskupů blahé paměti dr. Kordač. Jeho památka teď, pronesená 21. května 1919, která vyšla jako separat pod názvem »O manželství«, plati stejně dnes jako tehdy, a pravdy tam nesené jsou a zůstávají nezměnitelné. Také zvláštní oltář »XVIII. Společnosti sv. Cyrilla a Metoděje sv. X. písní, přináší poučení o církevní snatku a životě manželském od dr. Šimý, dr. Čiháka a dr. Kordače, které právě po vydání tohoto návrhu zákona měly by být v listech exemplářích vložený do rukou enoboucné, manželů a rodičů, kteří se chvějí o přísti svých dětí, ale i zákonodárců, kteří si musí uvědomit, že životní schopnost národa, který podlomí pevnost rodin, klesne pod průměr. Musí v demokratickým státě vytvářet zákony, jaké si žádá vělná lidu a uvědomit si, že nás pravdy řád má zastávat stanovisko upevnění rodiny a rodinného života. Rodina k splnění svého úkolu, udržení životnosti našeho malého národa, více než kde jinde potřebuje nejen pevnou hospodářskou základnu, ale i sociální a právní bezpečnost. Bylo by osudné, kdyby se chtělo rodině pomoci jen hmotnými a kulturními zázkry a při tom mravní a náboženské požadavky byly odsunuty. České a slovenské křesťanské smýšlení ženy hradu v osvobození vlasti pozorně sledovali naše zákonodárce a nedopustí, aby rodina a manželství se stalo obětí nedomyšlených návrhů.

K jubileu svatého Benedikta

Maurus Verzich, opat Na Slovanech.

547—1947.

Historikové se shodují, že svatý Benedikt zemřel nejspíše 21. března r. 547 anebo nedlouho později. Je tedy letos čtrnáct století od chvíle blažené smrti Patriarchy západního mníšstva a všech řeholníků, čtrnáct století benediktinského života. Z nepokojů nejistot a zvrátů doby velkého přelomu, jež jsou bylo právě šesté století po Kristu, vystupuje před námi zruky tato postava, vyobrazená v dlouhém mníšském hávu a s knižkou v ruce. Je to právě tato kniha, že Benediktovi zjedlnala věhlas a paměť vpravdě nehybnou. Kniha, která na posvátných církevních sněmeh bývála kladena na čestné místo, hned vedle knihy Evangelii, kniha, která se stala zdrojem síly a normou života pro nesčetné duše oddané Bohu kolik jich řád svatého Benedikta se všemi výslovnými odnožemi z svého čtrnáctistelehého trvání k sobě přitupat.

A co je tajemství této trvalé životnosti Benediktova zřízení? Je to skutečnost, že Otce mnišů ve své neobyčejné, Duchem svatým inspirované rozvaze a umírněnosti, umění, — jak se snažíme vyslovit latinsky výraz »disciplina« — nestává jako ideál co nejvyšší stoučen přisnoiti a zevní kázně, nýbrž že pouze kofičku je důležitý křesťanský život, že nepodává nic jiného než směřice pro konkrétní provádění toho všeho, co Ježíš Kristus nám v Evangelii předkládá jako vůli svého Otce. Pro svatého Benedikta je klášter »školou služby Páně; jeho úmyslem, v předmluvě Řehole zdůrazněným, je umožnit, »abychom pod vedením Evangelia šli cestou Páně, tak abychom ho jedenařetě směli spatřiti v jeho království«.

To je tedy tajemství neutuchající svěžesti Benediktova díla: je nám i všem ostatním, co zde po nás budou, viditelnou a takřka hmatatelnou spojku s prvními dobami trvání Církvě, s dobami, kdy — jak bylo vhodné řečeno — »byla země ještě nasáklá krví mučednickou«. Právě se připravuje do tisku překlad knihy belgického benediktina G. Morina »Mnišský ideál a život orvotních křesťanů« — své různé části lécho let hodlají čestí benediktini oslaviti zejména literárně a vydavatelskou činností. Autor imenovaně knihy, vynikající znalec patristické a monastické literatury, na podkladě několika veršů Skutků anofolotských, hlídících zůsbo života orvotních křesťanů jerusalémských, přisvětlivě ukazuje, kterak podobnost rvy Benediktova zřízení se ve své duchovní náplni krví s tím, co nám Písmo svaté vpravuje o duchu a životě prvotní Církvě v Jerusalémě.

Myšlenka svatého Benedikta se vynikalem a pronikavým způsobem uplatila v dějinách Církvě především v prvníh stoletích středověku. Prošla mnohé krise jako každé lidké dílo benediktinské klášter rozkvétaly a opět upadaly, ale k zákonu svatého Benedikta přišťnovatelné vždy nové lidé s novým orhodlaním uskutečňují ideál »posledního Římana« za nových okolností a v novém útvaru. Také v naší

zábavu. Div, že někdo nenavrhl spojit veřejný výkon nějaké lé popravu s hockeyovým zápasem. Ale proti tomu potom se stalo módou určitých »dobře smýšlejících« měšťanů hubovat na národní soudnictví vůbec. Nejspornější otápra má zajištění jejich sympatií, jakmile předstoupí před národní soud. Aureola mučednictví se rozzáří kolem vězně, kde ještě včera dovedli vyprávět celé anekdoty o jeho zlodějství nebo o jeho bibosii. Nemůžeme takovéto způsoby považovat za zdravý zjev. Solidarizovat se s uznáním lumpem jen proto, že ho považují za nepříteli vlády, nejz, že není zrovna, ale ani ne honorová. Tito uražení obráncové by skutečně učinili dobře, kdyby si povšimli papežského napomenutí a projevili více pochopení pro nezbytnost své země. Jenže tady to máte: papež pro ně autoritou není. Naukap v jejich mysli máte příliš častou ukrytou následující úvahu: »Vždyť

vlášt měl svatý Benedikt velký počet následovníků a oddaných duchovních synů i deer. Z množství benediktinských domů dočkaly se u nás pouze čtyři našich domů, všechny s minulostí mnoha století. Některé z nich bývají kdysi seskupeny v Československou kongregaci, od konce osmnáctého století až po nedávnou dobu nebylo možno nimi těmějšího právního pouta. Dnes je možno i vroucněji díky Boží Prozřetelnosti mluvit o nové Svatovojtěšské kongregaci, která byla zřízena v r. 1945. Takto jsou naše kláštery v Čechách a na Moravě spojeny svazkem jak vnitřně-duchovním, tak i zevně- právním.

Jasným výrazem tohoto spojení jsou nové Stanovy kongregace sv. Vojtěcha, začátkem tohoto roku schválené Svatým Stolicem. Do listů miry lze zde mluvit o skutečné snaze k bližšímu a věrnějšímu přimknutí se k myšlenk Benediktovu. Není to jenom klášterní společenství — vita communis — a všeomítelní konání Chvály Boží co se vede zachovávaní důsledně chudoby a sílu stability v nových Stanovách zdůrazňuje; to všecko je konec konců společným znakem všech benediktinských kongregačních stanov. Zde se šak setkáváme se dvěma prvky, jež se v posledních obdobích vůle benediktinského zřízení méně často vyskytují: jednak je to zavedení manuální práce pro všechny mnišův, jednak je to přimstění jakéhns »středního stavu« pokud jde o říci, to jest i, zv. »chřobových bratří«. Dor sud se příslušníci našich klášterů dělili na dvě skupiny: mnichů-kněží (kleriků) a bratří »konvrtů«, běžně, avšak ne zcela správně nazývaných bratry-lajky. Pouze první z nich měl i, zv. slavné síly, se všemi právy a závkvy konventuálů. Nové naše Stanovy upřisťují ještě íteř katgórii, kdy řeholník, toužící se plně zapojiti do klášterního organismu, avšak nechtící v sobě povolání k hodnosti kněžské, stává se skutečným mnichem i s právem aktivního hiasu ve shromážděných a poradách konventu, a uplatňuje se podle svých schopností a podle vůle opatovy, ať už prací více duševní nebo tělesnou. Budoucí praxe ovšem teorie ukáže, jak se tato nová možnost osvědčí. V každém případě to byl dosti osobitý přínos českých klášterů k uskutečňování benediktinských myšlenky v současné době.

Také čestí benediktini se tedy snaží najít nové způsoby, aby jejich historické sídla ustavičně zůstala opravdu živými středisky. Ve stopách největších mnichů v našem národě, svatého Vojtěcha a svatého Prokopa jdeme za ideálem, který nám před čtrnácti věky postavil před oči svatý Benedikt. Jeho myšlenky, v nichž dnes vidíme tolik pravdy, srozumitelných práve modernímu člověku, chceme uskutečňovat v životě a opravdově. Jsme »přesvědčení« že tak nejlépe prosíme svému národu. Dej Bůh aby se naše klášterní obnovy staly vzornými mstvy pro státní křesťanského života v duchu prvotní Církvě dílaní dokonalosti a školami Boží služby.

Já jsem proti papeži — tedy jsem pokrokový — tedy mám nárok na to, aby mně všechny sociální změny prospěly. A ona mně tuhlela změnou stojí peníze: mne, pokrokového člověka a akademického vzdělaného Copak se to smí? Tu je třeba říci, že jedno se především nesmi: svou státnou náladu, i pochopitelnou, si včítat na vlastní neme. Před tím papež Římany varoval. Zase jednou papež — vůdce na cestě du nebe — je spolehlivým vůdcem i po zemi.

Jindřich Sífeda.

Na kněžství v řádu tranilánském chce Tě přivávit Kolaj svatého Antonia v Kroměříži. Příslušák studentů do prvých i výsokéh řád přířmá stále ředitelství koleje — Kroměříž, p. nř 23.
Zorován svatovojtěšské ve Valaš. Mez MH přilme pro příti školní rok z obžně A. náněné čilapce křeh by melli touhu stali se řeholními kněžství. Informace o os. ředitelství Juventutu salvatoriano ve Valaš. Mez. zifit.

„Černý šíp“ čili o litosti a pokání

Roman »Černý šíp« drý patří ke kadru anglické klasické četby pro mládež. U nás vyšel právě jeho překlad. Jeho recensace ve »Svob. novinách« upozoruhole na jeho četné vysoké hodnoty a jednu z nich vidí v tomto: »Je v něm také velká pravda mravní: věc lednou sdáchnou nelze odřít ani napraviti jakoukoliv lítostí.« Ano a ještě lednou ano s našedním příkladem autor recenze. »To by se tak mnohému hodilo do krámu — být huncvutem a pak se „šák“«.

Tento názor je velmi rozšířen v moderní nemilosrdné době. A přece je v zásadnu rozporu jak s jedním ze základních ideových pilířů křesťanství, tak s každou opravdu lidskou psychologií. Vzniká, myslím, pouze z nedostatku psychologu, z ležob nedostatku, čímž se stávají moderní lidem nerozumitelnými velmi mnohé jiné křesťanské pravdy a fakt. Vykoupení. Možná, že k němu přispělo i povrchně vykládaní katolického učení o zpovědi. »Círťi pokání« a »šit k zpovědi« se totiž mnohým lidem zdá totéž. A »šit k zpovědi« to není pro ně nic jiného, než nějaké vypořádk své poklesky a hříchů. Nitro to nemusí odfeshlíti čítit.

Tentivě názor, jak se zdá, měl i Masaryk. Vkládá jej ve svých Hovorach s Cypkem, kdý mluvi o chození k zpovědi za dob studentských: »Mně se nelíbí ten formalismus. Hoší se chyb- bí, tak se kdo chvěje zpovala, a pak má tuz- bílná běžná praxe: dnes je mně vna odpuštěna a zítra začnu hřešit znova. Jak říkám, mně se nelíbilo, že je to tak pohodlné.« A place to vše svědčí o povrchní znalosti podstaty pokání. Možnost pokání a možnost naprovní litosti musí nepřistupit každý, kdo zná alespoň trochu lidskou mēnlivost a zapomětlivost. Odevdává je známo, že nestál vědět pouze co je doopr. že na toto vědění a na své nelibosti předsvezetí obyčejné zapomínání. Jakmile nás smýslv nebo denní starosti, jakmile nás naše věčné strážno do svého vřívého tance. Jak chce na té, na horkokrevném člověku, aby si vzpomněl na své před- krevení o křivnosti a zpětlivosti, kdýž musí třeba jednat ve shonu moderního života za den s tolika lidmi, často protivnými, kteří úmyslně věci komplikují? Křiv div, že pak takový člověk vzplane a v onom vzplanutí učini něco nepřel- loženého, a pak třeba nemá dost síly, aby se zastavil. Jeden omvl se snaží napravovat nebo přikrývá omylem ještě horším a tak to mnohdy roste lavinovitě, ačkoli na dně zůstává stále doberé jádro a dobrá vůle: A proto litost a pokání nikdy není a nebylo jen slova nějaké vyznání, také to nikdy nebyla jen litost nad nepřítelnými následky, které snad naše špatné činy přinesly. Litost, ta pravá křesťanská litost, jak í od dob Jana Křtitele známe pod imenem metanoia, je znema smýšlení, při kterém v takové jasné chvíli upřimě uznáváme nesprávnost svého jednání a tato litost nás naplňuje skrz názk. Je to totiž jako opětné, úplně úplné k dobru. Litost, že jsme tak jednali a nice bez obledu na to, také to mělo následky, nýbrž prolo, že to je zle samo v sobě. Niterná upřimost se zde odevkává do bezpodmínečné. Sama se projevuje iakousi ošklivostí k sobě samému a projevuje se především touhou vrátit se zpět, touhou, aby se to nikdy nebylo stalo, touhou napravit vše, co se napravil dle. Je samozřejmé, že se nedají vždy napravit vnějši důsledky našich činů. Jestliže někdo na př. někoho zabil, nemůže mu říci žádnou litostí vrátit život. Zde se ovšem rozcházejme a těmi, kdý věří jenom v tento život, s těmi, pro něž je skutečností ien viditelný svět. Pro nás není tělesná smrt posledním absolutním koncem, za nímž te »iz ten temný chaos naproste nicoty. Se zavrazděníem je na této zemí konec, ale my věříme, že žije v jiném, lepším světě, ležoh je tento dozemský život díce jen slabým stínem. V onom liném, lepším světě se mají seiti všickni lidé doberé vůle.

Hřích, vina, zločin, to jsou v prvaf řadě vlastnosti naší duše, taková řístá choroba, rána v ní, které, která í otravuje a rozkádlá. A litost,

Otcovské napomenutí

Březnové číslo »Na Hlubinu« přineslo několik vět z novoroční »promluvy« svatého otce k římskému patriatu, které zasluhuji pozornosti. Sice verše Hlubiny je nešťastně slovosyvána. »Papež prošli všichni mlvími přesvědčení, oběma přis všechna jejich vními přesvědčení, a názory spolupracoval se státem.« Jsme docela jisti, že papež nikomu neuloží, aby něco dělal »přes všechna svá vními přesvědčení« — vždyť je státnou naukou katolickou, že člověk je povinen svého přesvědčení uposlechnout i kdyby bylo objektivně bludné. (Připad Husův!) Ale nehleď na tento překladatelský lapsus máme za to, že otcovské napomenutí papežovo platí i u nás. Je skutečně zapotřebí, aby lidé spolupracovali s vládou přese všechny své stíznosti a nelibosti. Je nezodpovědné se mluvit do opozičního postoje v době, kdy každá opozice je nutně neplodná, neúčinná. Je nutné bezpodmínečně spolupracovat na úspěchu vládního díla. A proti tomu konstatujeme, že u nás taková nezodpovědná suskandala skutečně existuje. Ovšem že je častější, zavlněna s druhú stranou. Jsou na příklad lidé, kteří si udělají zásluhu podle veřejných dekretů státu, vždy nejvyšší tresty, a kteří se na jejich výkon dívají jako na lidovou

ze dosud neznámé prvky předpovědětí, dokonce bylo možno hlámit jejich vlastnosti předem dopisat a badání experimentální se pak soustředilo do vyhraněných oblastí a dnes můžeme prohlásiti, že všechny mezy byly vyplněny a 98 prvků se řadí v přesné zakonitosti vedle sebe. Hned první z nepojmenovaných prvků ml vnuká vzpomínku na mlého učitele, kterého pohřbili Terezi. Byl to profesor dr. Václav Dolejšek, jenžž jsem jako mladý čekatel vědecké práce směl pomáhati při obsluze spektroskopu, kdý pracoval na smínech roentgenoskopických, které měly ukázati spektrální čary prvků č. 43 a č. 75, které chemicky připravil profesor Dr. Jaroslav Heyrovský. Práce se zdářila, prvky dostaly jména č. 43 ekamanaz, č. 75 divmanaz, pro svou přibuznost s manganem. Velký byl smutek celé naší laboratoře, kdýž Němci se chopili výsledků vědeckých výzkumů českých a za znamenité podpory finanční nahromadili prvky v množství větším — vz jak to dovedla chudá česká laboratoř u prof. Dolejška dokonce neopodmábné alchymistické kuchyni XX. století. A tak manžele Walter a Ida Noddack oba prvky představi pro objev vlastní a vědeckému světu je přislovili pod vřimluným imény Rhenium podle německého symbolu pro prvek 75, a Masurium podle masuřských lezer, historického to bojiště z první světové války pro prvek 43. Teprve nyní navrhuji anglosaští učenci revisi těchto jmen a tak se ocitá i v Čechách objevený prvek č. 43 v řadě těch, které čekají na své pojmenování.

Pro tento prvek č. 43 navrhuje C. Perrier z university Janovské a E. Segré z university kalifornské název TECHNETIUM a zkratku Tc. Objevil jej totiž při bombardování známého prvku molybdénu č. 42, jenž působením částicek

neutronů a deuteronů zvětšil svoji váhu a počet oběžných elektronů, takže vzniklo č. 43. Jde tedy vsuktu o umělý zřah do struktury přírody, totiž o bombardování a jeho následek, kde částiceka vniknuvá do jádra rozmnoucí jeho váhu a tím rovnováhu a stavbu prvku pozeměnila. Ale bylo by příliš velkou domýšlivostí, kdybychom se chtěli vyhrobovat, že jsme uměle TECHNETIUM vytvořili, to by znamenalo při nejmenším z pouhých elektronů a protonů a podobných částic složiti celý prvek. Taková výstavba se v žádné laboratoři dosud nepodařila. Proto také není vhodné dělit prvky na přirozené a umělé, jak jsme to četli v našem listku, prvky jsou jen přirozené, poněvadž podle jejich přirozenosti je právě hledáme a v laboratořích také nalézáme. Ostatně i odborníci světového jména jako profesor F. A. Paneth z university v Durhamu zavrhují rozdělení prvků na přirozené a umělé a dělí je na dosud chybějící a na prvky již známé.

Pro prvek č. 61, dosud jméno navrzeno není, poněvadž jde o prvek ještě příliš málo prozkoumaný. Víme jen, že je radioaktivní a že se určité množství jeho rozpadne na polovinu za 3 roky a 6 měsíců.

I ostatní prvky jsou radioaktivní a samovolně se rozpadávají. Tím si vysvětlujeme, proč tak dlouho unikaly experimentálnímu úsilí badatelů. Tato nestálost radioaktivních prvků byla pro č. 85 rozhodující, aby dostal jméno ASTATINE podle českého výrazu astatos — nestálý. O jeho objev se děl D. R. Corson z Cornellské university v Ithace, K. R. Mackenzie z university britské Columbie ve Vancouveru a E. Segré z kalifornské university v Berkeley.

Další objev v pořadí nepojmenovaných je č. 87. O něm nevíme o mnoho více, než že je rozpa-

dovým produktem Actinia, prvku to č. 89. Pro něho také ještě není navrženo jméno.

Zato je dobře postaráno o pojmenování prvků ležících za starou hranici, již tvoří prvek č. 92 Uran. Zde se uplatila analogie z planetární soustavy. Jako kdysi Uran byla osudná a nejzáhadnější planeta, známá v sluneční soustavě a později byla teprve objevena planeta Neptun a Pluto, tak i prvek následující za Uranem dostal jméno NEPTUNIUM značka Np, jakožto prvek 93, a následující prvek 94 dostal jména PLUTONIUM značka Pu. Objevitelé byly u všech těchto transuránů, jak se také nazývají, vědeckých Anglososov, jimž badání o atomové energii dalo za války nevímáme prostředky hmotné. Objevy jsou také výsledkem spolupráce více badatelů vzhledem k technickým potřebám experimentálním a k mnohostranným zřetelům odborným.

Tento nesporný úspěch americké vědy fyzikální a chemické, zejména v oblasti atomární, dostává slavný pomník v pojmenování prvků č. 95, jenž má být AMERICIUM značka Am. Poslední pak prvek dnes známý, polořádání 96 končunuje toto dílo badatelské práce iménem slavné polské badatelky v radioaktivitě pani Curie a nese po ní jméno CURIUM, značka Cm.

Vzpomínkou na postavu této slovenské ženy uzavřeme i my dnešní zprávu. Madame Curie vstoupila v katolickém prostředí polském, stala se slavnou, své přesvědčení, zahodila však klenot vřivý již v mládí a znechucena počtami a nevšimnává ke světu končí svůj život v bezútečné resignaci. Rozvol duchovního života náboženského nezdržel krok s rozvojem intelektu jenž si neuvědomil, že ve svých atomárních objevch odkrývá stopy tvůrčí činnosti Ducha. Uvědomujeme si to my?

RNDr. Artur Pavelka:

Pro ty, kteří si chtějí zopakovat něco z chemie

Nové prvky dostávají jména.

Nitky světové spolupráce vědecké, zpřetřhané válkou, navazují poměru na pučenými vývoj dřívější, kdy radost objevu v jedné laboratoři vyvolala čisté nadsnění ve všech laboratořích světa a nikoliv hrůzu ledně části politického světa a dravou naději části druhé.

V těchto dnech se dovidáme, že se dávají jména prvkům, které byly objeveny nebo doobjevy za války a kterým stálo zbytné pouhé číslo. Císla by totiž vůbec mohla stačiti pro charakteristiku každého prvku, poněvadž nám prozrazují jejich vními výstavbu. Tak prvek č. 1 má jádro nejlehčí a jeden elektron obalový. Prvek č. 2 je těžší a má 2 elektrony obalové. A tak podle váhy jádra se řadí postupně čísla další se 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96. Řád přírody je tak dokonaly, že podle nepravdivosti ve spektrech, v chemických vlastnostech a podle theoretických představ o výstavbě atomů bylo

ona upřímná, nětčná lhost, jak jsme již řekli, nemůže sice vrátit život mrtvému, může však zacepit ony rány duše, může jí opět vdechnout zdraví, může jí otevřít oči, aby viděla dobro v tom, co je dobro a aby k němu celou svou bytostí přilnula. A tato takto uzdravená duše může se stát jedním z těch, kteří v životě budou činitelny v tomto pozemském životě, jednak může bez obav vstoupit jednou do společenství všech lidí dobré vůle v pravém životě, kde vše-mochnout Boží napraví neblahé následky našich hříchů a vin, které nemůžeme přes nepřipitímně lhost napravit sami. Taková lhost, takové pokání je základem naší křesťanské víry. Pán Ježíš nás leží možnost a účinností uči mnoha a mnoha svých příkladů, nejkrásnější v podobnosti o marmotatném svazu. Ze taková lhost je možná, že je krásná, že je člověka důstojná, uznává konečně i lidé všech věků, kteří se dovedli aspoň poněkud zamyslet nad lidským srdcem a jeho osudy.

Člevek katolický, oprávně se o rozkaz Kristův, vypočítává mezi vlastnostmi pokání i zpočátku, vzrání před knězem, jenž je v tomto případě zástupcem celého společenství vykoupených, členů Církve. Zpověď nikdy však neměla za úkol změnit potřebu a význam oné vnitřní proměny, vnitřní lhosti, vnitřní obnovy. Zpověď je buď zevním projevem, že tato lhost v nitru existuje, nebo je pouhou formalitou bez vnitřního podkladu a potom však nemá cenu a nezsluhuje imána pokání. Tak těchto několik slov přispěje snad zase poněkud k lepšímu chápání tohoto tak vážného úseku našeho duševního života v Kristu.

P. M. K. Klement O. S. B., Sázava.

Břevnov a Sázava

Jedná se o prastarou otázku, jaký je poměr Břevnova a Sázavy, respektive sv. Vojtěcha k sv. Prokopu. Prof. Dr. V. Chaloupecký k tomu píše:

Zpráva Mikuláše Čechy-Moravy o mnohých břevnovských, kteří přišli na Sázavu, zní takto: „Asi v téže době (kolem 895) rodný bratr arcibiskupa z hehale sv. Vojtěcha je zvolen za biskupa hradeckého. Za jeho pověsti, a iaskou k němu veden, o bratři, kteří s jeho bratrem sv. Vojtěchem z Rima přišli, se souhlasem a svolením Anastasia, opata kláštera břevnovského, do Polska cesují, aby Gaudinici navštívili — a usazují se v jakési samoti. K téže po krátkém čase bluzný Prokop, který o kanovník vyehradský se stal mnicem břevnovským, s dovolením Jeronyma, jenž též Dobromír se nazýval, téhož kláštera druhého opata, v naději na vyšší odměnu věčného života, na samotu sázavskou se odebral a sem také zavola. (Prameny Děj. česk. V. str. VIII a 29.)

Zpráva o Sázavě nesouhlasí. Ale, praví Chaloupecký, „Kdybychom mohli, jako zpráve věřili, pak otvárali by se nám iako pouze v té době Vojtěcha, té pokouše se být slovancké bohobozubce v našich zemích zcela nově perspektivy... (Dr. Václav Chaloupecký, Bratislava, ro. VIII č. 1—2 1934.)

„Kdybychom mohli léto zpráve věřiti...“ Tato zpráva by mohla ozářit jasným světlelem temné historické pozadí sv. Prokopa. Budíž mi dovoleno popustit uzdu fantazie.

O původu sv. Prokopa nemáme naprosto žádných přesných a spolehlivých historických zpráv. Jediný pramen bezpečně zajištěný je Legendy z poslední třetiny XI. století. Tam v nejstarším nám dochovaném znění prosaie, že Prokop byl mladší bratr sv. Vojtěcha. Byl iaque beatus Prokopus nacione Boemus... Byl tedy bluzný Prokop rodnou Čech... Nic více. Označení Chotouaně jako rodné nachází se až ve dvou rukopisech Mníchů Sázavského z konce XII. stol., ale zdá se, že to je, jako v těchto rukopisech mnoho jiných věcí, velmi pozdní vsuvka. V Chotouani samé až koncem XVI. století na statku sedláka Skofezy začínají o tom slýchát matnou tradici, že na tom místě, kde Skofepra měl chalupu, stávala tvrz Prokopova rodu. A stavi tam u té chalupy nepatrnou kapličku.

Ale budíž. Kdýž Chotouan, tak Chotouan, z Chotouaně se mohl hošik Prokop dostat klidně do slovancké školy k sv. Klimentu na Vyšehrad. Zde vysludoval a zde se mohl státi klerikem a být vysvěcen na kněze slovancké liturgie. Přilpustíme i to, že uzavřel iako klerik před svým vyšším svěcením manželství podle zvyklosti byzantského východu u nás té doby zcela obvyklých právě vlivem východu. — Sv. Vojtěch v r. 893 zakládá v Břevnově první mužský klášter OO. Benediktinů, které až v počtu 12 přivedl z Rima, z kláštera sv. Alexia. Jisto je, že se tam brzy hlásili i kandidáti domácí, zvláště kdýž klidně mžeme předpokládat, že klášter břevnovský byl otevřen iako lafinkám, iako slovanckým kněžím. Totéž bylo na Aventině. Mezi takovými kandidáty mohl být i sv. Prokop, který byl jen o 14 nebo 15 let mladší než sv. Vojtěch.

Je ale ještě další možnost. Což jestli svatý Prokop byl mezi léty 12, které si sv. Vojtěch s sebou přivedl z Rima? Jméno Prokop je i meno rzye řecké a nadio specificky cathradské. U nás do té chvíle nikdy neslychané. Z velké a podrobné studie Dr. Dvorníka máme bezpečně zjištěno, že v samém Rímě bylo několik klášterů, kde slovancko-řečtí mnicové žili vedle sebe. Tak bylo i u sv. Alexieje. A bádání moderní zvl. právě dílo prof. Dr. Chaloupeckého nám lasně prokazuje jlen slovanckost sv. Vojtěcha, ale i tu klidnou možnost, že si do Břevnova přivedl a založil klášter slovancké míse pro podporu svého apoštola pro země slovancké.

Však rokem 895, dnem 28. a 29. září končí strážná tragedie zápasu dvou předních českých rodů o trvenství v zemi. Boleslav II. i III. vyvrážejí v zámu domnělého klidu země Slavnickovce na Libel. Tomuho masakru v slavný den sv. Václava byl přítomen i opat břevnovský

„Byl jsem v Hirošimě, kdýž vybuchla atomová puma“

(Dokančen.)

To by bylo znamenalo ještě statistice oběti na obou stranách. Tak atomová puma snad nakonec více životů zachránila než zabíhla. Zabítí civilní obyvatele byli jakousi obětí za mír světa. Nový kostel naší míse má proto být zároveň jejich památkou.

Císař musil obětovat své mimořádné postavení. Není po obsazení byl odsíraněn šintoismem a božský litu císařův. Nová ústava omezuje jeho autoritu, prohlašuje, že císař vládně z pověření lidu. Stará ústava měla mytologický základ. Císař měl, alespoň v zásadě, absolutní moc a z něho všechna moc vycházela. Při tom však za případné neúspěchy nebo nepravdivosti nebyl odpovědný on, nýbrž vláda. Podle šintoismu pochází císařský rod z bohyň Slunce; císař sám je kuni — bůh, ale v širším smyslu toho slova. Vláda již dříve prohlásila, že šintoistické obřady nejsou náboženské, nýbrž jen výrazem národního smýšlení. Nícmeně prakticky zůstával i tento zláčovány šintoismu překážkou křesťanství a základem militarismu. Nyní byl pod vlivem okupační armády zkažen.

Jak na to reaguje japonský lid? Myslím, že Japonci většinou ještě nemají věc vyjasněnu. Je to příliš náhle. Nejsou zvyklí na převraty jako my v Evropě. Císařský rod je stejně starý jako Japonsko samo. To je první převrat. Jistě jsou tu reakcionáři, ale i nemožnou nyní mluvit. Lid má nesmírně starosti; hmotně není času myslet na jiné. Ale svtí celkový dojem bych vyjádřil takto: Lid se vyrovnává s novým rozkazem — podle své tradice poslušnosti císaři. Vojenská vláda nebyla příliš populární. Oddanost k císaři trvá na božském litulu mnoho nezaleží. Intellence usluje o plně demokratickou ústavu, ale lid neví, co to je. K demokracii by bylo třeba dlouhé převychovy. Dosud jednolivé osobnosti úplně ustupovala do pozadí. O tom svědčí zvláště manželství a rodina. Ale ani reakce nemá mnoho nadějí na úspěch. Komunisté pracují intenzivně, ale zatím také bez většího ohlasu. — Mnoho záleží na chování okupačních úřadů a vojáků. Za tím si, dik Me Arthurovi, vedou dobře. Poměr lidí k Američanům je lepší, než se očekávalo. Často slyšme výslovně odsouzení vládní politiky posledních let a vstupu do války a USA. A mnozí vynikající lidé prohlašují, že nově, mírově Japonsko lze vybudovat jen na zákládě křesťanství.

Jak známo, má japonské křesťanství slavné dějiny. V XVI. století tu byla kvetoucí míse, založená sv. Františkem Xaverským. Po strážlivém pronásledování se pak udrželo jen několik tisíc katolíků u Nagasaki, kteří si uchovali víru po 250 let, bez jediného kněze. Teprve před 70 lety mohla být obnovena míse. Ale její úspěchy byly nepatrné. Po sedmácti letech plně práce je mezi 70 miliony Japonců jen 130 000 katolíků. (A z nich 8000 zahrnuje druhou atomovou pumou v Nagasaki.)

Nyní je tomu zcela jinak. Počet katechezů se po válce zeseteronásobil. Tisíce chlapců, děvčát, studentů se připravují na kněz. Do katolických škol chodí pohanské děti se souhlasem rodičů. Misionáři jsou pravidelně zváni do rodin, i pohanských. Konají přednášky spíše osvětového rázu a po nich se z iniciativy posluchačů rozvíjejí čistě náboženské debaty. Mnozí lhostejní najednou hledají náboženství. Příznačné je plán města Jamaguči, kde kdýs dva roky působil sv. František Xav. Chtějí vybudovat mezinárodní universitu a jejím stídem učení křesťanskou theologickou fakultu, pokud možno katolickou. Z toho je patrné i nové stanovisko k Evropě a bilé cizíně vůbec. Za tím

NOVÉ KNIHY

Vyšehrad, Praha II, Karlova nám. 5. Josef Bouzák, „Míse matého Josefa“, vydání II., cena 20 Kčs. Josef Kratochvíl, „At zlámení“, cena 81 Kčs, za redakce B. Chudoby; Filosofie, cena 41 Kčs. St. Zedníček, „Dapys Albin“, cena 34 Kčs. Dr. Alois Lameš, „V N. Dostojevskij“, cena brož. 117 Kčs, vázání 127 Kčs.

Křtyal, Olomouc, Slavenčák 14. Svátý Řehoř Volný, „Vyšivení homilii na evangelia“, přeložil T. Vondruška, brož. 15 Kčs. Dr. Fr. Dožický, „Osvětlenou stopou“, náboženský průvodce vltat a správných chlapců, cena poloplatně tabza 40 Kčs, celoplatně vázba 46 Kčs.

Ustavova, Praha II, Václavské 12 (vltulo v nakl. Nová Evropa v Londýně 1946). David Low: Válka začala Mnichovem, cena 20 Kčs.

Anastas-Rada. Zděšen finišní čerastvou zvěst do Břevnova... slavníkovské bašty duchovní. Obratem dne přchá s další družinou do Uher. Jistě družina přchá do Polska, právě těchto 6 bratří výše jmenovaných. Jiní se rozprchlí po Cechách.

Co však sv. Prokop...? Máme tradici danou dobrou směrnicí. Jeakné dalejské a jinočinné. Krásná pověst o pobytu sv. Prokopa v této leskyni se udržela tvrdě oštině. Ze v této pravdě důvtipná leskyni se zdržoval svatý Prokop. Byla obklopena láskou pražského lidu, který zde cokol stálai slavil slavnou pouť zvčného i Mánese. Zde byl poustevník ve svém domku se zvoničkou a zahrádkou. Právě tuto leskyni ještě naš Vrchlický a její strukturu nám podpsle ve svém Prokopském eposu. — Vše zmizelo. Prosaická vápka seřfza tuto vzácnou památku bezohledně se světa. Zde začal sv. Prokop svit poustevnický život. Tak nám to líčí již P. Bridel S. J. v „Jáskte Slávva“ a podrobně dále tradule P. Hugo Fabricius. Z historie svatoprokopské je leskyně dalejské právě tak nezmaszetelná iako orašic čert v sázavské brázdě.

Bouře rodového zápasu utichla na pražském hradě. Sv. Vojtěch od hranič země odešel do Polska a krátce nato stihl Prahu zpráva o jeho krvavém mučednictví. Krev smířlivě utišila obě zápasů. Do Břevnova se asi vrátila malá skupinka domácích členů. A s nimi i sv. Prokop z leskyně dalejské. Ale tam vane již jiný vítr. Břevnovský dům je osazován patrně pěti v in

to ostatní východ se bouří, zdůrazňují pokofeni Japonci: „Musíme se ještě mnoho učít.“

Také vláda je nyní křesťanskvi přízniva. Ministr „kultury“ je katolik. opravdu věřící konvertila z pohanství a protestantismu. Často veřejně mluví o významu katolicismu. I v císařském domě se mluví o křesťanství. Japonští katolíci se modli za obrácení císaře, který byl jako korunprince před kdýsi přijat v audienci svatým Otcem. Nedávno si pozval k náboženskému rozhovoru vynikající příslušníky tří hlavních náboženských směrů: budhistu, protestanta a katolíka. Katolik — právě zmíněný ministr — při nedluc započal i císařovna je z doby svých studií přítelkyní a listou katolickou řeholnicí. Nyní po uvolnění dvorské etikety se navzájem navštívují. Takové drobnosti znamenají pro japonské veřejné mínění mnoho. — Všechno tedy ukazuje, že se katolickým myšlením otvírají v Japonsku možnosti jako dosud nikdy v dějinách.

Proč zájem o náboženství.

Tu se vnučují dvě otázky: Odkud tento nebývalý zájem o náboženství? A proč ne o jich náboženství staré, nýbrž o křesťanství? Pozor! na vlastním těle pravdivosti bibliických slov: „Marnost, jen marnost, všechno je marnost...“ — pomilujme všeho pozemského. Již válka je stála tolik obětí. Dvě třetiny Tokia úplně vyhořely; podobně jiná města, některá úplně. Na tisícikilometrově trásí Tokio — Simonce nezařadilo ani jediné. Pak nastala nouze v zásobování; řfili se pocit bezbrannosti; nadeje na vítězství a na Velkou Asii den ode dne mizela. Konečně atomová puma a úplně vzdání. Po nrvě ve dvou tisících šest stích letech svých dějin byli opravdu poraženi. Zhroutilo se staré „neporažitelné“ Japonsko. „Marnost, jen marnost...“ Tato empirická nutnost náboženství na jejich povahu napsbí více než abstraktní filosofické hloubání. Prmo ten suokromý i veřejný obrat.

Navracení se však k starému šintoismu a budhismu. Stát ní k šintoismu byl vlastně jenou z příčin porážky a je nyní zakázan. Ostatně nebyl náboženstvím — na rozdíl od polytheistického šintoismu soukromého; ten síce trvá, ale pro své spojení se státním a pro svou povrchnost je dnes v naprostém úporku. „Naši bohové to prohráli, to je orel selského šintoismu.“

Budhismus dříve znamenal mnoho; po pravdě řečeno i mnoho dobrého. Na venek je dosud mocný, ale zřítití kontakt a japonskou duši. Byl nejvíce požitčen, kdýž bylo kdýsi v japonských školách odstraněno náboženské vyučování. Filosofický budhismus malé elity ostatně nebyl náboženstvím. Lidový budhismus měl více náboženského, ale tonul v primitivních pověrách. Nedovedl se zreforrovat, až bylo pozdě. Racionalismus, který se šířil ze škol a universit, jim ořfasi na celé těle. Mítáže je budhismu odeznala, i kdýž často z tradice zůstává v řadách jeho „mistrkovských“ příslušníků. Do chrámu se chodí jen na budhistické „dušičky“. Odtud názor: Budhismus se stará jen o mrtvé a životu nerozumí...

Proč je nyní potřeba skutečného, osobního náboženství vede k křesťanství. Toto hnutí křfího již dříve, ale nyní padla jeho hlavní překážka; fanatický nacionalismus. — Je to hodina milosti pro Japonsko. Nemá dnes obdoby na celém východě. Seba tolleré mečednické krve počíná vzházet. Katolíci celého světa by měli podle svých možností pomáhat při svaté zni, která tu nastává: je třeba vybudovat zručené školy a kostely; je třeba více misionářů i misijních sešer, neboť domácí dorost lze vychováti pak postupně.

Jde o 70 milionů lidí, snad o celý východ — křesťanské Japonsko, i bez politického významu, by mělo jistě velký vliv. Již sv. František Xaverský si od japonské míse siloval velmi mnoho. Vystihl ovšem, že v japonské náboženské mentalitě je více intuitivního, mystického, ethického než logického. — Je třeba přivítati je s pomocí Boží k pravdě touto cestou; ale pak jsou schopni největších obětí za víru, jak ukazuje dějiny japonských mučedníků. Jen křesťanství může dáti správný směr a nadpřirozené posvěcení heroldem rvy japonské povahy, jehož jsme byli ořfisti svědky. Dej Bůh, aby se nyní spíše myšl naděje, modlitby a předpovědi Xaverovy, Alexander Heidler.

Kniha, která vltazuje atříd bezpečnosti v bouřlivé svíta

NOVÝ ZÁKON

PÁNA NAŠEHO JEŽIŠE KRISTA

Přeložil Dr. Jan Sýkora a Dr. Jan Rejál

Úpravu navrhl Ant. Lšekovec, vztahu arch. ing. Bř. Štorm - Cena vátaného výtisku Kčs 60.-

U KNIHKUPCŮ

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRA D

PRAGA II, KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 5

Nakladatelství ATLAS

Praha II, Příkopy 12

vydá v nejčtějších dnech pozoruhodnou knihu

Jeho Svatosti PIA XII.

„Mír ze spravedlnosti“

Je to soubor projevů svatého Otce, které pronel vatlkánským rozhlasem za druhé světové války k celému křesťanskému světu.

Přeložil Dr. Antonín Mandl.

Kniha má 232 stran. Vázaná: v poloplatně 89 Kčs. Poněvadž tisíce čtenářů očekávají dychtivě tuto novinku, přijímá na ni nakladatelství

ATLAS, Praha II, Příkopy 12

již nyní objednávký.

NAŠE SLUŽBA

Duchovní abzdeme k arcibisk. sv. Josefa, požádání v neděli dne 22. března 1. r. o 19. hod. v síle na Strahově ústání se ad, p. arcibiskup Dr. Jos. Boran. Program její tvoří skladby O. A. Tichého, J. B. Kocera, L. van der Stovena, Adama Michavy z Otárodovic, F. J. Kholie, J. C. Sychry a z Benediktinského konkláve Děkuvl p. L. Hymkové, Dr. A. Satorie, Jan Soumar, prof. Maria Ribyřhová, Jiř Svoboda. Sběrušeni ořo duchovní hušbu a Parni sbor svatovítský. Nidí O. A. Tichý Vátenyke v Svatovítslavské Lize v Praze IV., Hradčanská nám. 8 a u pokladny na Strahově hodinu před začátkem.

Pravidelné seškuby bývalých členů Č. L. A. a srolovu budou zajiženy v nátek dne 11. duona 1. r. o 17. hod. v místnostech Btudei Catholicae v Praze II. Jungnauovo nám. 18. II. posch. Kontakty budou vřdy od 17. do 20. hod. pravidelně každý druhý pátek v měsíci. V té době budou pravidelně vřdy členové. Křfí budou moči poskytnouti řady informace, náboj nome kolekcum, křfí navštíví Prahu Flenmáše ořstav zastíle na Svatovítslavskou Lizu v Praze IV. Hradčanská nám. 8.

Velkonoční duchovní rekolekce činných členů Svatovítslavské Ligy budou se konati ve Svátém Iřdu, ve síle duje 2. dubna, ve čtvrtek dne 3. dubna a v pátek dne 4. dubna vřdy o 19. hod. Prohlášení bude mlil do. P. Dr. Urban. Právě dře budou v kapti P. Marie v Praze II., Jungnauovo nám. 18 a tře v večelchrámu sv. Vítu Po této promluvě bude ve večelchrámu velkopáteční obcoznost u Božho Hrobu.

li fe sumavského německými latiniky z Altachu v Bavořech. Je těžko sv. Prokopu v tomto okoli. Do té doby snad spadá jeho první zázrak vyhánění ďábla z posedlého, a ona rozkošná světecké epizoda. Iak hlavovému Prokopovi v své zimě svatoprokopního jarního času nad hlavou rozkvědla a zraje sřavnatě řešeň. (Dubránský) Ale je mu těžko po samolité prořívání, čímž a smutno nad osudem práce svatovítslavské na rod slovancké. Prošl tedy druhého opata Jeronyma čili Dobromíra o propuštění do samoty poustevnické. Ale odecházl dále od Prahy, boji se již Dalejské iskyně a vyhledává si samotu v rodném slavníkovském kraji na pravém břehu Sázavy. Zde se pak setkáva s Oldřichem (kolem r. 1030) a napotom s Břetislavem dobudovavým v duchu sv. Vojtěcha slovancký klášter, který měl být seminářem kulturní práce v duchu cyrillo-metodějškem.

Zamčanavě o něm ještě Háček z Libočan, že po vřtívství v Polsku r. 1430 spolu s abatyší svatovítskou a opatem břevnovským a ostrovským na svých ramenou nese svaté ostatky sv. Vojtěcha od pražské Rokytnice až do Dómu sv. Víta. Jak asi bylo svatému Prokopu, že se dočkal tohoto velkého okamžiku, aby ještě jednou za svého života směl pozdravití navracelického se mučedníka a ještě jednou v životě oblíbiti opu přešvatou hlavu, jeřil věhlas právě lemu byl vzorem životní cesty.

V téže průvodu přeláti bratřiči nesou svaté ostatky dalších 5 pražských mučedníků břevnovských, kteří ve vyhnanství lásku k řeholní do-

konalosti chudoby zaplatili u Puzmaně životem. Jak asi vroucně žíhal sv. Prokop Reliquie avch spolubratři z Břevnova, s nimiž se po více jak 40 letech života takto setkává. V tyto dny si as. on sám jako opat i vřky pro svůj chrám odnesl jako převýžený kienot ostatky z těchto pěti svatých bratřů. A to je asi onu myšl „vznavocivati o kterém vznavovavie Pulkava a Mikuláš Minorita, Mních Sázavský nám dosvědčilo žele existenci těchto svatých ostatků ještě v roce 1095, kdý částice z nich ukládány byly do ořtů nového chrámu Božetěchova.

Tak idou hlavou myšlenky, a nad mřenlivými a skoupými na zřavý stránkami historických peramemby si člověk tak rád vykonstroval historickou krásnou listou. Vim, že i Vám, kteří to čtete, by se to tak líbilo... Ale to je ten básnický licence nesoupatné fantasie. Je to asi všechno dookola linak, ale již nám to sotva někdo řekne. Mrtví nemluví a v papírech kronik to není. Máme jen dohady. Ale proč bychom si aspoň dohadem nemohli svatého Prokopa takto abížit se svatým Vojtěchem aspoň v době jejich jubilejí? Vřzyť by tento dohad nemusel být historicky tak nemožný.

Kněž přijde na sve nouč českou zemí svatá hlava sv. Vojtěcha též k nám na Sázavu. Ať se zde setká památka velkého světce Slavnickovce, biskupa Čechy. Slovana s památkou choťovského poustevníka, který byl posledním uokrasovatelem v jeho svatosti i plánech. Sv. Vojtěch a sv. Prokop. Veslo a berla. Křtyle jeison.

KRISTUSŮV

13 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 30. BŘEZNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Neděle slavného vjezdu

Obrady Květné neděle mají tři části: svěcení palmei, průvod a mši sv. a pakjemi. Svěcení palmei nám předstává nejstarší typ bohoslužby; tak vypadal obřad, když se nesloužila máše svatá. Průvod pochází z Jeruzaléma. Tam se shromažďovali věřící na hoře Olivetské biskup uváděl na omlátku, křesťané nesli palmonu a olivovou ratolesti a se zpěvem Benedicite šli do Jeruzaléma, kde v hlavním chrámu byly bohoslužby. Na západ byl zaveden v 7./8. stol. Krásný hymnus, první hymnus na Krista Krále, složil Theodorich z Orleansu (kolem roku 800), prv ve vězení. Pátá je ve sv. sv. máme doloženy již v době Lva Vel. (7. st.); tehdy se četly v neděli podle sv. Matouše, ve středě podle sv. Lukáše, v pátek podle sv. Jana a v sobotu podle sv. Marka.

Králi věků, Pane věčné slávy! Běhu pokorně do rukou Tvůj životopis, jak jej rozvedla v liturgické drama Tvoje nevěsta Církev. Otevíráš jej na místě, kde začíná Tvé ponížení, utrpení a smrt.

Jaký však protiklad! Tato kapitola začíná a končí Tvoji slávou! Nevidím ani tak tu slávu, kterou ti připravily

»zástupy neoucí ratolesti v ústředí a »pacholici hebrejšti, nesoucí olivové ratolesti, nýbrž slávu Jmou. Tu, o níž mluví ona podivuhodná preface před svěcením ratolesti: »Tobě slouží tvorové tvoji neboť tebe samého za původce a Boha uznávají a veškeré dílo tvé tě soublesně chválí a dobrořečí ti svatí tvoji, neboť svobodným hlasem před králi a mocnostmi tohoto světa vyznávají ono veliké jméno Jednorozeného tvého...»

Tvá sláva... Co je Tvá sláva? Nekonečnost Tvých dokonalostí, nebo lépe: nekonečná dokonalost Tvé podstaty. A tato sláva se vylévá na venek, takže všechno stvoření nese její stopu. Bytosti nadané poznáním a schopnosti mluvit ji objevují. Je to největší objev, který je naplňuje plesem a chválou a závazkem: k tvým

»službám jsou pobohovi Andělé i Archandělé, Trůnové i Panatva a se všemi zástupy vojska nebeského chvalozpěvu slávy své prospěvují...»

A s nimi i já, i my, Tvoje Církev tu na zemi. Jsme také »tvorové Tvoji« a také nás již obdaril výsadou andělů — poznávat — a výsadou seřadit — mluvit — šlechtivými Trůny i Panstev — Tobě sloužit. Ba dal jsi nám tyto výsady — ještě a jiným poslaním. Nejsem jen poznávající a mlující duch. Svým tělem náležím Jmou světu, laké Tvému velkolepému dílu, přírodě. Nuže, v tomto chvalozpěvu jsem mluvčím, zástupcem celé velké říše vesmíru mlčky, plnicí slepě Tvůj zákon, čistě a věrně uchovávali zlomek Tvé slávy, který tvoří podstatu jejího bytí. říše ve své moci bezmocné. Jaem protagonist tohoto choru, liturg v původním slova smyslu. V dojemné prostotě mi to hymnický vyjádřil Theodorich z Orleansu:

»Na výstředích tě abor nebesánu chválí; zde smrtelný člověk a spolu s ním veškeru tvorstvo.»

A mysterium pokračuje: »Palmové ratolesti oblašují bližší se vítězství nad vládcem smrti, snitky olivové pak blásky, je duchovní pomazání k nám zavítalo. Již tehdy totiž pochopil šťastný onen dav lidí, že se předobrazuje Jak Vykypitel nás, útrpnost máje a lidským bédám, za život celého světa bojovat jako a vládcem smrti a umíraje vítězí.»

To mi pravi kolekta, Jistě galikánská. Jedna z oněch pítl, z nichž má kdysi liturg zvolit podle svého vkusu jen jednou. Dnes se čtou všechny a tak mne skoro zatěžují bloubkou i obsa-bem. Druhý podivný paradox, ostatně zcela soublesný a prvním: umírající vítězí!

Ratolest, kterou poneseu, v průvodě, bude velikým významím. Projevím tím svou víru v Tvoji vítěznou smrt. Pádu za Tebou a opravdovosti vyznávče, jehož se dotkla mláost, a přitálla u něho na něho sestoupilo velké poznání. Pádu za Tebou snád jako učedník bážlivý, přitálla nakloněný Tě zpirat. Měj útrpnost a mou lidskou bēdu! Změň, Pane, náš prázdnotu, prostřednost, planost a povrchnost, změň nás při svém vítězém vjezdu!

Vždyť mám »svobodným hlasem před králi a mocným tím tohoto světa« Tě vyznávat. Kolik na mém vyznávčství závisí!

STABAT MATER DOLOROSA

STÁLÁ MATKA ROZBOLNĚNÁ.

Zlatá socha

Modla, kterou postavil král babilonský jak se o tom dočítáme v prorocství na Bilou sobotu, byla vždy považována za symbol pohanského všemocného — totálního státu. A proto právě odpověď, kterou tří mládenčí dali králi, než byli uvřzeni do pece ohnivé, určuje postoj katolíků vůči totálnímu státu — ať už má odznak nacistický, falangistický nebo docela jiný. Zdá se ovšem na první pohled, že moderní totální stát je přiměřená forma pro dvacáté století — že musí nezbytně zvížezit. Co může odolat policejní a propagandové totalitě? A dokonce teror se zdá kouzelným všelékem, zaručeným prostředkem úspěchu. Kdo je mrtvý, neodpoví — kdyby měl tisíckrát pravdu. Dokonce kdo je zavřen, solva odpoví. (Tak si to myslel onen předseda NV, když dal — patentní nápad! — zavřít soudce.) A vskutku někdo nepopře úspěch totality. Od Hammerfestu až po Tunis jedl ný vítězny prapor. Jediný vítězny program. Každá ooposice zničena — »vernichtet verboten« — jak Goebbels a Reventlow s uspokojením srovnávali své

Před mýma očima se naplňují velké rysy nové doby. Ale do základu se klade popření toho, co jsi vydobyl svou smrti; první nepravdivost proti oně spravedlnosti, o níž mluví jedna kolekta, že totiž Boha »ctili a milovali je spravedlivci«. Je ve mně tolik zbabělosti, která se nemu postaviti proti těi a bloubkému porušování práva!

Pane, dej nám vyznávče, kteří zastaví

metody s neúspěšnými zápasy vlád minulého věku. Dobře. Ale pozorujeme, že dnes ten vítězny prapor nevlaje ani v Norsku, ani v Africe, ba ani v samotném Norimberce. Je tedy patrně ještě nějaký činil, který obmežuje zaručení úspěch bezohlednosti.

»Nebof ejhne Bůh nás, jehož cílme«, tak vysvětlovali tři mládenčí Nabuchodonosorovi; — »mže nás z pece hořící ohně vytrhnouti, a z rukou tvých, ó králi vysvobodití. Avšak i kdyby nechtěl, věžiz, že bohů tvých ctiti nebudeme, a soše zlaté, kterou jsi postavil, se nepokloníme.«

To je dvojitá ohnisko, kolem něhož krouží katolické myšlení o této otázce. — Jednak tedy úspěch nacistické totality není naprosto takový, aby nás sváděl k napodobení a můžeme jen mírně kroužit hlavou, že ještě někdo může bezohlednost a nepřesnost považovat za záruky úspěchu. Jednak ale, i kdyby to skutečně podmínky úspěchu byly; kdyby bylo zejména pravda to co jednak apologeté fašismu a kolaborace,

tuto lavinu! »Králi dobrý, Králi laskavý. Je-muž vše dobře se líbí, vzbud zástupy spravedlivých a věrných« -dej, co tvůj lid Tobě na počest dnes zevně koná, to i vnitřně s nepřehledně zbožností uskutečňoval, nad nepřitelem dobývá vítězství a fínech šlechtých si dokonale zalibuje!« Zjev jím svou slávu, v prostotě i ponížení! Odhal jím tajemství své vítězé smrti! Josef Zvěřina.

F. X. Salda:

Chvála stolu

Ne, nejsi věc: Jsi přítel. Jsi domácí zvíře. Jsi zhmotnělý obřad. A voníš ještě teď javorem, tím nejstarším ze zahrady, voníš jím pořad.

O tebe je možno se opít, na tobě možno je saít. U tebe všichni se síldáme a vyznídáme: odejde jeden a nastoupí druhý. Krásný je života přítok a pořad.

A svítí v tobě prstny dobasých let, ó svítí, zajatc slunce dqudná a praská, a v tčhu, napnu-li sluch, slyším, slyším teď cois: to evrkavý let je zavené včely.

Ještě teď větveim plješ slunce a listovím krupěje rosy.

A stále ještě, javore mrtvý, kol tebe v půlnoci kola vsá rusalky tanci, nahé a bosy,

Ne skutečnost, ne jev: podobnoství jsi celý.

Jak ty i Kristus se pro všechny prustí a všechny své věrně svým přesvatým těem dnes ještě živi, obětován znova a znova největším zázkram

lášky: jeho krev z oltáře tryská, jeho tělo se sněží, břejšti nad lilie, nad sněhy pólu.

A obec jeho kol oltáře klečí, muži a ženy, a láskou k němu v tělo jediné srstá.

Dej, Pane, rty jedny ať moje jsou u tvého stolu, ať s nimi všemi jsem jediná ústa.

(Nova et vetera.)

4. dubna 1937 zemřel F. X. Salda. Před deseti lety. Je velkou hvězdou naší kultury, a proto se nesluší nevzpomenouti na něho. Činíme to touto jeho básní. Je mnoho lidí kteří mu upírají, že je básníkem. Jen jeho prudké polemiky se silnými výrazy jím utkvěly v mysli a vytvořily obraz samotáře, jenž zatropile divá se na svět. Jistě, že se ctíval sám, a přece až do poslední chvíle nese jeho hlavní tvorba na sobě odlesk jasného, moudrého ducha a všemu navzdory milujícího srdce. Milující život a všechno velké a krásné v něm.

Ptáme-li se na jeho názory náboženské, můžeme sotva říci, že se shoduje s námi. Rostl v 19. století a jeho skepse se vryla příliš hluboko do jeho duše. Léčil se potom z ní, ale sotva kdy dospěl tam, kde uzdravený slepec padá na kolena před Světlem a vyznává: »Věřím Pane!« Jak vznikly svrchu uvedené krásné verše o Kristu, jenž všechny své věrně živi? Nevíme a nepotřebujeme to vědět. Vzpomeňme si na slova, která cituje sv. Tomáš Akvinský z některého ještě staršího učitele církevního: »Každá pravda, ať ji kdokoliv pronášá, pochází od Ducha svatého.« Totéž platí o všech ostatních hodnotách ducha, především o kráse. Z Ducha svatého jsou tedy i tyto Saldovy verše.

Na nás je, abychom se sklonili nad nimi a zachytili z nich jiskřičku víry a jiskřičku lásky ke Kristu a Pílohomu v Eucharistii. Abychom si vzpomněli na něj, že je blízko. Zeleň čtyřtek, výročí noci, ve které Pan, dříve než pro nás troel, vzal chléb do svatých a cihodných svých rukou a slovy: Vezměte a jezte, lofof je Tělo mé«, z něho stvořil Nejsvětější svátosti. Že jsou Velikonoce, kdy máme všichni jísti Beránka Abychom se i my modlíli:

Dej, Pane, rty jedny ať moje jsou u tvého stolu, ať s nimi všemi jsem jediná ústa.

A abychom se pomodlili i za duši toho, jenž se kdysi, doufáme, že upímně, taktó modlil, za duši, která před deseti lety se setkala s Pravdou a Krásou, o níž po léta přemýšlela tak jako mláokterá jiná duše česká. ak.

Jednak ale také pokrokoví dějepisci vyhlášovali za přičinu všech katolických neúspěchů, že našimi zásadami zvížezit nelze, kdyby bylo prokázáno, že nezvížezíme tím, co my máme za právo a pravdu; ani pak bychom svých zásad a způsobů změřit nemohli. Kdyby některému z poražených katolických vůdčů minulého století, fěk-ně Pímodanovi nřed porážkou u Castelfidarda, nějaký skřitek odhrnul oponu budoucnosti a řekl: »Ano, musíte být poražen ve svém boji za práva papězství; liberálové obsadí Rim.« Ale po sedmdesáti letech tam bude panovat vůdce, který všechny liberály vyžehl ze sněmovny a v očech světa bude dvacet let zrovna tak nesporným faktem jako dřív oni: — je pravda, že bude hámetkem germánského nedouka, který bude chítit papže oběsit. Nechte se s ním ménit? — byl by poražený generál za tuto nabídku vítězství skřítka ráj; kopí nevím kam. Proč? Jak může někdo odmitnout vítězství?

Poněvadž křesťanství je náboženský kříž, náboženský porázký. Ovšem že Nietzsche a Rosenberg a také Corvin a Feuerbach a Machar mohli proto křesťanství nazvat protipřirozeným a jedem z Judey a já nevím čím ještě. Ovšem, že mohou i dnes právě ti lidé kteří spoléhají na svou soustavnou bezohlednost, počítovat za dosti učiněný nad naši neschopnost jít za úspěchem. Je také těžko naše stanovisko vykládat. Řekněme, že zavádíme do svého chování ohled na čtyřty rozměr, kterého dříve zcela nepostupují... Ovšem, že se modlíme i za Boží ochranu ve všech časných. Ovšem že jsme si za okupace šepali vyřádnou velkopáteční modlitbu, »aby národové, kteří na svou divokost spoléhají, moci Tvé pravice byli zrcení.« Ovšem že jsme se na Bilu sobotu modlili nahlas: »Aby nepřátele Církyve svaté ponížili ráčil — Tě prosíme, uslyš nás!« Tenkrát to jsme byli vyslyšeni. »Avšak i kdyby nechtěl... soše zlaté se nepokloníme.« Neboť katolické nábožensství je absolutní. Ne z lidí, nýbrž z Boha. A cítime všechnu svou in-

Zlatá socha

(Dokončení se str. 1.)

ferloritu vůči národním církvím, které mají radost, že jedná mohou slavit dvoací- i třicíteletou jubileá avé existence, jednak mohou si opsat politický program v neblížší třešce. Mohou také svát feuilleton zpestřovat příběhem světových dějin ve slohu, v němž tuto látku traktoval Arkadij Averčenko. To by nebylo tak snadné nám, kteří jsme ty dějiny doražili.

A děláti ism: je, nakonec, my. I poražení. I na kráži. Ano, moc je důležitá. Ano dějiny se píší krví a želez m fak leki Bismarck, a nepíší se růžovou vodou, jak s ním souhlasil, tuším, Liebknecht. Ano držitelé moci, přijdou do dějln. Dokonce do křesťanského vyznání vly přišla zmínka o prokurátoru římského císaře. Ano. Ale oševé jonom... Neděje se ta přímomínka pl. oševé zbožného Tiberia. Nýbrž zpívá se o Ježíši Kristu, že «ukřizován také za nás za Pontského Piláta trpěl, a pochován třeš. A vstal z mrtvých třetího dne podle Písem... Jehož království nebude konce» a to je království lásky.

Hračky a jednoškolá

Zastavil jste se někdy před hračkářským výkladem? Varujte se toho, máte-li děti. Jednak poznáte, co svým dětem nemůžete koupit, a týko jim to budete vysvětlovat, jednak vás napadnou myšlenky, které jdou mnohem dál než do hračkářského výkladu s kočárky (na hraní) za 1375 Kčs, a panami kolem 500 Kčs, a koloběžkami od 300 Kčs a s vláčky za cenu neimponovatelnou. Vzpomenete si třeba, že jedním ze základních argumentů pro jednotnou školu je tvrzení, že chceme děti zbavit pocitu sociální nerovnosti a vytvořit v nich cit jednotné a rovné sociální příslušnosti, t. j. lidovosti. Proč se k tomu cíli má použít jen jednoho prostředku a to zrovna školy, kde — jak i reformáři musí uznat — to je nutně vykoupeno neodhaditelným snížením úrovně vzdělání? Myslí-li se uváděné důvody uhmnné, proč se neopíráli dříve k tomu cíli má použít jen jednoho prostředku a to zrovna školy, kde — jak i reformáři musí uznat — to je nutně vykoupeno neodhaditelným snížením úrovně vzdělání? Myslí-li se uváděné důvody uhmnné, proč se neopíráli dříve k tomu cíli má použít jen jednoho prostředku a to zrovna školy, kde — jak i reformáři musí uznat — to je nutně vykoupeno neodhaditelným snížením úrovně vzdělání?

Mechanické seřazení děl nevytvoří pocit vnitřní jednoty. Může se dokonce stát, že pedagogicky bude výsledek opatrný, než se očekává. Ve třídách druhého stupně budou několikrát rovněž větší rozdíly než dnes, není tedy vyloučeno, že u nadaných bude vznikati docela přírozeně větší samolibost a pocit nadřadnosti, u žáků nenadáných zas opačné záporé a nesociální postoje. K tomu ještě se musí očekávat zesílení líného málo sociálního zájmu, přičinování bohatých žáků. Věci, které souvisí s výchovou, nesmějí se dělat abstraktně, podle šablon. Výchova je nelicetlivější stvk s životem a vržaduje temné včtění a přirozený takt. Method racionalistického schematiků hodí se spíše na zarovnávaní ploch než na vytvoření pocitu rovnosti v dětských duších. Dazmar Jechová.

„Nebylo by snad Mnichova, kdyby..“ Na Veliký pátek, při pašiji hlase

berlín dožité vzdělání v četné a latně. A tozé plati o většine členů jeho kabinetu.

Dr. Benos: Má doma zůstávám věrní humanitárnímu vzdělání. Naše střední školy a naše univerzity mají za základ domad středověkou pražskou univerzitu se všemi jejími privilegii a ovšem také s jejími svyšetím vyučování latně. Když český kněz, který neumí anglicky, přijde sem k vám, snaží se vždy a všemi kněžskými mluvit latně. Nás kněz mluví obyčejně latěnsky plynně, váš ne. Magr. Stránek nás ministrský předseda, neumi mnoho anglicky a když jde do Oxfordu, mluví ráč latěnsky, neboť to umí velmi dokonale. Někdy mu rozumějí ale stědka dostane nějakou odpověď. My ovšem vyslovujeme až dosud latěnu středověkou výslovností.

Podle mého názoru světová kultura má své základy v kultuře latěnské a řecké. Nerozumíme-li těmto dvěma kulturám, znamená to duchovní a kulturní ožuzení.

Ukazenie: Můžeme vcelku říci, že kultura západní Evropy má své základy v kultuře latěnské. Nemohlo by se říci, že kořeny kultury muské vyrůstají z řečtiny? Snaží se, aby se pražská univerzita stala pěstitelkou obojí této kultury a vřemě Evropy mnohá z toho, co ztrátil Oxford, Cambridge, Paříž a dokonce i Bologna. Co by tomu říkali Stalin?

Dr. Benos: Myslím, že Rusko je dosud příliš zaměstnáno starostmi praktickými; nerozuměl by takovým idejím.

Ukazenie: Můžeme vcelku říci, že kultura západní Evropy má své základy v kultuře latěnské. Nemohlo by se říci, že kořeny kultury muské vyrůstají z řečtiny? Snaží se, aby se pražská univerzita stala pěstitelkou obojí této kultury a vřemě Evropy mnohá z toho, co ztrátil Oxford, Cambridge, Paříž a dokonce i Bologna. Co by tomu říkali Stalin?

Dr. Benos: Myslím, že Rusko je dosud příliš zaměstnáno starostmi praktickými; nerozuměl by takovým idejím.

Kde vlastně začít?

V božích o katolícký ráz našeho života, našich institucí, jsme často podrobně, a zmateně hlavně rozoprem, který vidíme mezi těmiřnými množstvím našeho společenství a mezi šedým svým vířem. A chápeme to jako vířivou, jako něco nevyvážitelného, absurdního, co samozřejmě musí vždycky urážet, ba zraňovat myslící rozum. A ještě více nás věšinou mtoju spory mezi námi samotnými. Zdá se nám to jístě obzvlášť bolestivým vlastních sil, ne-li přímo zradou vlastních řád. Tedy hned několi problémů následných. A přece je jejich rozřešení snadné tomu, kdo žije ze skutečnosti a ne ze zděděných šablon.

Je nás většina šedná, ale není to většina síly. A mnohé ty naše vnitřní debaty amerují jen k tomu, aby z většiny šedné se skutečně stala většina síly. Svět může ozdravět zase jenom z toho. To budeme si říci, bez únavy opakovaně. Tůž z nás. Chceme říci z katolíckého. Zdálo by se, že nás, to je jinné věc. To není tak jinné, že z nás, to je jinné věc. Dnes na to nevzpadáme. Kolik zmatků, kolik nevědomostí, lhos, ejnosil, neobětavosti všude kolem. Jeden příklad: Bje me za posvátné, nedokonalé, katolícké manželství. Za jeho nedokonalost a nerozlučnost. Nerozlučnost je ovšem jenom ono manželství, které je uzavřeno podle zákonů Cirkve, které vyhovuje všem požadavkům Cirkve, které je uzavřeno před řádným zásupem Cirkve. Jen lidé, kteří toho všoeko vědí, a kteří to vědí neboliko rozumě, nýbrž bytostně, kteří jsou o tom všem životně přesvědčeni, mohou býti bojovníky za takové manželství. Kolik však je takových katolíků? Přijde nevěsta, aby vykonala sv. zpověď před svatbou. Kus tradice ní tedy ještě zůstalo. Svátost manželství je svátost živých, ti kteří jí přijímají, mají mí čistou duši. Pražští farářé žádávají proto od zasnoubenců listek, že u sv. zpovědi byli. Pro se fehání zpovědní ptá nevěsty, zda si ten listek přeje. »Nepotřebuji ho«, odpovídá nevěsta, »budu mít svaibu na radnici«. Chápeje, jaký to zmatek v její duši je, jak málo toho asi ví o podstatě katolíckého manželství? Myslíte, že je to jenom ona? A že v jiných otázkách má ona a ostatní zmatky menší? Vidíte tedy, kolik tady je práce? A práci nejpotebnější nevdím ani tak v eustavěm probírání katolíckého učení šedek po čiánku, tak jak je v ně rozebrali během stáletí

Na Veliký pátek, při pašiji hlase

Ve Svátém týdnu nelze pískat na Satyrovny varhánky.

Ve Svátém týdnu má říci jso toto: že nevím, co je bolest.

Uměl Evá kanárek. Nevěsta, ty slzičky nejsou bolest. Je to jen několik molových akordů v sonatě dotákeho života.

Uměla strážiti leta. Tvrdím, že se měl rádi. Strýc se už neocelil a nezapomíná na hrob. Bolest — přeca to není bolest.

Ukradli vám cest. Bráníte se marně. Pomalu — jste křesťane — vyhámate z hlavy. Ale v duši sedí něco těžkého. Ani to ještě není bolest.

Teorie toto je bolest. Chceš-li — dnešní bolest. Rozumíte-li — apoštolská bolest. Posyšte.

Kráč král přišel do školy. Tak — obyčejně. Černé šaty, trochu osoupané, kolérek. I jinak, ve světských šatech a s vázankou. Ještě jinak — div divoucí. Přišel — a stála ve třídě paní katečka.

Díval se a mluvil. Mnoho očí zúřilo. Sedco se zhlavil až do bílého záru Radost a láska.

Bílý žár mohl zhasnout. V dnešní hodině svděl Pán v jedné očíh pustou, chladnou tmou. Už tam není radost a láska. Nedvěra zkřamaněl, odour, vzor. Někdo uřil oheň. Věkrali ty oči nebudou patřit Kristu. Dá se myslit na mlynský kámen. A ještě se dá přemýšlet, jak bude uvažán knížkami a novinami.

To je bolest. Kráč král přišel i ke Karlovi do továrny. V kombiněze, s francouzským křilem a přita-bujícím úsměvem dobrého kamaráda. Přišel vicrák a Karel zjistil, že je dobré mluvit Krista. Zářal v něm vyrůstat krásný křesťan a nedějný apoštol.

Nevyšlo. Je obtížné nebyti jako jinní. Je trapné nikdy se nesmát životněm želvám. Je tvrdé vybojovat si čistotu i v myšlení. Ješe parťa na tramp, mládenci s děvčaty, a Karel si dá říci. Jede pak vždycky a předání věci jsou horší než první.

To je bolest. Kráč král v kanceláři. Jitka se sřetává s kolegyní Marči. Otáší zjev, u téhle Marie, tak se umí naděnat nad účtářskou řed. Je dobře s ní býti. O ní pomalu Jitka vyzvěděla, že modlitba a Eucharistie jsou ohromné věci. Poznala to brzy sama a víc takového. Poznala šetátí Božho života.

Jitka se vďává. Na úřadě On jinak nechce, je bez vyznání. Jitka měla výběr mezi svaibou s inženýrem a mezi Kristem. Jitka se obrátila ke Kristu zádu, rázně a navždycky. Musela. Její šlešti je práce inženýr.

To je bolest. Taková bolest se toulá po světě. Některým křesťanům se slušně vybne — to těm, kteří jsou v každém směru rozumní a sřizliví. Některým se zakoume do duše a neustí. To vám, nepozřetelní, kteří jste šli příliš blízko ke Kristu a uslyšeli šlešit jeho srdce. Není vám pomoci, nemůžete tužiti tolik věcí. Že šlešit povodaž hřt mladé a ještě mladší. Jak starý Lhař zapřelá šlešitostí a živi vršně, aby lidí odřáli od Boží pravdy. Jak se lidé se svandou sřetělí navzájem dolů. A jak se Kristus potí v zahrádě.

Vy poše svou krev a jeho krev, neboť vám otvírá obzor svého božského poznání. Vy už nebudete nikdy sřizlivými mlouvkými, protože jste uslyšeli nejen usřima, nýbrž i srdcem, co řekl v Getsemany Syn člověka: »Smutná je duše má až k smrti.« Štastní! Nevdím se vám, že jste ochotni plati svou velkou lásku apoštolskou práci do nemožnosti, obtěmí, úzkostmi a bolestí.

Vaše bolest je pravá, nádherná, nejzvěčnější bolest lásky. Bolest Krista v agonii Zelené útrkvy.

A vaše radost bude radost Krista Vítěz v slavném velikonočním jitr. XX.

P. M. Prokop, T. J., misionář v Sev. Rhodesii.

Na černé liše

(Viz Katolík č. 11.)

U nás za mého dětství se říkalo o někom: Krade jako cikán. Při posledním návštěvě rodných míst jsem zjistil, že už se říká jinak, jednak že nová mládež cikánů nezná, rasová čárka je dosti vyfildá, jednak že vcelkové »správcovství« národních podniků skýtá daleko vhodnější přířování, a ostatně mi cikán připadá jako účinný ošec. V balce, když se nalivně přiznává na lidovém soudu zvířat k nezapraté krádeži trávy, které se nadržal na cizím, kdežto co dělá lev, není přece krádež. I kdyby lid lidí. Af je jak chce, v černé Africe dožad plati: Krade jako opice. Je to stejné kvída oplicm. Msti se patrně tím, že mezi sebou říkají: Krade jako černocho. Neboť černoši a černočáci opravdu kradou, co vidí, zkrátka, nástroje, kusy šatstva, zbraně i kráva někdy »podeje« u pašáka. O, nedvíte se, vše je jim zvěš, na příklad ostrý nůž černošské krávice z kmene Batonga, aby se ošřihala docela na kráiko, aby byla podle dokonale módy. Dosud se sřřihala, vlastně oskřuhává nebo tupými nůžkami přibřezává houb svých vlasů až i slzy tekly, a celá hlava ošřela a skráne krávcové. Ale nejvíce kradou knihy. Máli pověřenou úctu k mluvívacímu papíru. Břt leho malletem, zvyšuje vlastní hodnotu a čes. To je právě dohání k zlodějskému opřatování si knih jakožto prostředků vzdělání a pokroku. Kniha — to je něco pro černocho. Dává mu výchovu a vzdělání a vzdělání je cesta k místu a uplatnění. A zde jsem u předmětu, o kterém jsem vám cíbil vyprávět na vaše vlastní přání. Zlira dovolím si vám ukázat celý školní provoz v Chikunske stanic. Douám, že vrátíte brzy. Na však vás ruch ložnic jistě pobudí.

Už v 5 hodin vstává 80 hochů větlých, v ústavě (internátě) pro výchovu budoucích učitelů, asi 100 chlapců ze školy 1. stupně (obecná škola) a 120 děvčat téže kategorie. Ty vedou Sestry Notre-Dame, je jich šest a mají zdatné pomocnice, čtyři domorodé sestřičky z kongregace »Malých dívek Panny Marie«. Af se naše sestřičky na mne nezobí, že dvěm rozhodně přednost domorodkám, obratným v každém ohledu. Teby na 300 černošských hrdel, které se zra-na proplacují a ladi — slyšíte ten hluk? — dovede přehlušit i oplic koncert v korunách memby. Ale se stejné opravdovou přítocností budou za chvíli zpívat svými úhvasté melodickými hlasy mešní píseň. Budete se cítit jako doma v Evropě. Nebo chcete od nich slyšet: Missam de angelis? Zlira vřeměpředvedou liturgickou Missam recitátam. (U nás z ní mají potě ještě strach mnohdy i v katolíckých koleřích. Poznřed.) Tu si všimněte, s jak obdivuhodnou přesností nasazují současně s kněžem mešní texty. Odcházdím do sakristie. Uvidíme se př: čaj na snídani.

Deset minut před 8. hodinou začíná vyučování. Je třvá až do 1. hodiny.

»Pavle, ukáž knihu!«
»Pavle odkud máš knihu?«
»Missie dovš.«
»A seřti?«
»Také.«
»Josefe, ukáž ty svou knihu!«
Vektuku, bezvadně zachovaná. Zádna kniha nesmí být bez oba-u a všechny zůstanou po vyučování na stanieli.

A jak vyučujete? — Anglicky, přirozeně. Ne z důvodů politických, nýbrž proto, že to je nejpřaktičtější. Jakým jazykem byste chtěli vyučovat v této směsi nářečí? Jsem toho mínění, že i po stránce náboženské je to nejlepší.

Zatím přitěli pozorujte a v jednu hodinu je oběd. To si ponovíme více. Ovšem vaři si sa-

mi. Chcete se podívat? Kuchaři se střídají mezi měli hochy. Nejrychlejší způsob, jak zarazit kritiky, který současně vyfukují. To je horké! To je studeně! Jinak více hodnotí jídlo kvantitě než podle kvality.

Ne nemyslete, Otě misionář, že je třeba na prvním místě, abychom černocho naučili ruční práci?

To říkají ješití a druzí zase navrhují: Naučte je číst, psát, počítat a ostatní, zkrátka snažte se vypěstít mezi nimi intelektuální elitu.

Jen to ne, namítlí povážlivě první. Černocho učení vědění a vyšší znalosti? A máte z nich hotové furianty, sebe přceřivující naduce a je konec s další výchovou. I s ruční prací u nich opatrně, opatrně! Zádne školní technické, příliš dokonale! Nedovědíte si domyslit ty omdné důsledky... Vy patrně nejste informován o případě »arsenik«. Jednoho nepřekého léta hubili Angličané kobylky tím že s letadél sypali na zamořená místa arsenik. Černoši kobylky sbírali, usřili a mají při zásoby velmi působivé jeđu.

Vystupuje strana kompromisu a pravé humanitní. Přiznávají se, že k ní patří a vychovávám ty atrické děti prací duševní a zároveň prací tělesnou, k činnosti intelektuální i k práci ruční. Větlé fyzické, bylo by možné na př. u nás v republice udělati z negramotného člověka kvalifikovaného dělníka, opravdu užitečného? Myslím, že ne. Nule, ani v Rhodesii to není možné! Než zde. Kolonie si dnes opřatuje stroje a nástroje s neřízenou přecokností, u se začínají i obouvat náctelníci má prima polebočky, to láhne, technické všeho druhu jsou dychvěly vyhledávány. Proč bychom měli černocho překážet, aby se povznal více na sociální žebříku? Aby se přizpůsobil nové situaci své země?

Ale ovšem, jedine pronloužene uzavřeli vzdělání, jakou může poskytnout výchova katolícká,

učební civillsonalno černocho před oolením domřřlivosti. Černocho je člověk jako jinní, není pyněšší než člověk bílý nebo žlutý. A možná, že nejvyšší jso jsou právě ti, kteří s trankostí pozorují jak se poněhádá zmešle odstup a rozdíli, který je, bělocho dělí od těch »přimitivů«, »špinavců«, od těch »černých«, jak s oovřzením pronášeli obzvlášť dámy zdejších bílých úředníků. Evangelium Ježíše Krista, totiž evangelická láska, neznné těchto malcheroch, zná šice vozy »pro nekufáky, ale neznná nezavádí vozy »pro termé«.

Od 2—5 mají ruční práci a potom vlastní debata, které se nezapíná zúčastinime.

Hrály dudy

Jaroslav Zák.

Už starí Horde, myslím, měl zásadu, že jde také řídeno d'ceco verum, říci pravdu, hlavně trochu ohovitovnou pravdu, šortovným způsobem. To znamená, že trochu humoru nemálo nikdy škodit i když jednáme o otázkách nejdůležitějších a nejryšších. Když se Pán Ježíš před jedním ze svých nejstarších žáků, nazvaným Petřem, ptal: »Kde najduš chleba, aby se lid líd nejděl?«, potvřuje, myslím, tuu zásadu. Proto otěku eme ze »Svob. Slova, leno kráče jejími ževltonck, neboť si myslím, že i o mtož šertem objasnit lektoreru škvělnost, lektoreru pravdu.

Tak jsem to zas jednou dostal vaticí. Článek jsem napsal, vcelku rozmarný a v něm si postelil. Ze přátelé Slovicé hrozně neradí vystupují (zejména v cizině) pod naši společnou, jinnak kulturní a dobře zavedenou československou firmou. Rozkřikli to na mne slovenský student, že přý nepřímými otpravu! myslí neinformovaných členůů a (cudně cituji) »zneuži-

Oč jde katolíkům ve školské otázce

Především o svobodu výchovy. Rozumí se tím zejména právní fadem zaručená možnost rodičů dát svým dětem takovou výchovu, jaká odpovídá jejich přesvědčení a jejich povinnostem náboženství. Vylučuje tedy tato svoboda poměrně ale «vylučování» dětí státem, to jest donucování rodičů, aby posílali děti do škol, která le neuspokojíte s hlediska nábožensko-morálního, tak «školi monopol státní, to jest vylučuje právo státní na zřizování a udržování škol.

Právo státní dohlížet, zda dívky jsou vychovávány v řádné občany, nemůže nikdy poškodit především právo a zároveň povinnost rodičů, určovat výchovu dětí. Plyně to z toho, že rodiče a nikoliv stát dávají život dětí a ze jim především náleží péče o ně. Tyto zásady jsou ostatně uznány v mnoha zemích, kde přirozená práva lidská jsou v zásadě. Jedním z nejnárovnějších dokladů o tom je rozhodnutí nejvyššího soudního dvora Společených států z roku 1925, v němž se výslovně praví: «Státní nepřislíbují žádná všeobecná moc, aby mohli snavoliti jednotlivý způsob povinné výchovy mišedce, a ani nemůže nutit, aby mládci byla vzdušována výlučně ve státních školách.»

Zákon, který by stanovil, že rodiče pod vzhledku trestu musí poslat své děti do určitých škol, byl by zákonem nespravedlivým, zasahujícím nepřipustným způsobem do svobody občana a porušující pro vlnití mír. Stejně nespravedlivý by byl zákon, který by vylučoval z práva zřizovat školy každého mláďo stát. Není důvodu pro takové vylučování právo státní. Státní školský monopol není ničím jiným než výrazem totalitny na poli školském. Jednoho z důvodů hegelovství, ruské a německé, je tím, že nejvíce neoblíbenými historickými představiteli se stali Bismarck, podněcovatel kulturního boje, a Hitler, jeho pokračovatel. Komenský by se asi velmi oddivil bořům za státní školský monopol v národě, který se chce hlásit k jeho jménu.

Škola nemůže uspokojit katolíky pouze tím, že nemá vyučování předmetů zařadí náboženství. Veškerá výchova a vyučování by musily být proniknuty duchem křesťanským, měla-li by se škola stát hodnou vychovávat křesťanské dívky. Víme až příliš dobře, jak tomu je ve skutečnosti. Prolo se katolíci nemohou vzduš vlastního školství a jsou povinni je budovat. Spravedlnost žádá, aby stát šel v dani, které oni platí, přisouval na udržování těchto škol, jejichž hodnotu dokazuje mimo jiné i to, že jim s důvěrou světuji své děti často i rodiče, kteří nemají k náboženství kládny vztah.

Velmi by prospělo, kdyby bylo všeobecně známo a nálezité a klidně uváženo že katolíci od svobody výchovy v plném jejím významu ustoupili neinohou, neboť le takto zavazule jejich svobody.

Otázka lednotnosti typů školních líí není věc zásadní. Přesto však i tu le povinnost katolíkú upozorniti v zájmu obecného dobra, jak le důležitá, aby tato zálež nebyla objasněna lednotností se v svých důsledcích neprojevila jako snižení úrovně škol. Zvláště pro malý národ by bylo osudné, kdyby prohodsořadovál své- ředně hřivny nadání svých dětí. Lev Druhý.

NAŠE SLUŽBA

Přednášku o svatém Vojtěchu se světelními obrázky (dřápositvny 15x10 cm a dřáposká 35 mm) celkem 32 obrázků přijímáme nebo na dřáposce prodáváme v textu. Vydání 81. o podniky a o seznam otázk- atních našich přednášek na adresu Svatovavřácké Lížy v Praze IV, Hřádněcké nám. 8.

Budeme pořádat zájezdy do míst, v nichž leží větší počet našich škol, společně s produkci našeho líšku. Prosíme o vzájemní náměty.

Oslavy sv. Josefa byly velmi úspěšné. V Praze celně navštěvovány pobozdností le žet to- hožto světe vyvíchovili 19 března, kdy o 7 hod ranní v plně obsazeném chrámu sv. Josefa sloužil slavnou mši sv. sám ndp. arcibiskup, který také po sv. přilížení všelk věšny úctěnkou promluvil a ořadil vřám oslav. Oslavy byly zakončeny v neděli dne 23. března, kdy se za účasti ndp. arcibiskupa Dra Berana ořada Dra Jozefimka, probosřa Pídy, preláta Dra Švera a ředně duchovních zředně zředně konala ve Strahovských dorádných duchovní akademie a velmi pěstou promluvou dp. spirítuála Lebedy. Ve svěřitím se vřám hředně přednáška mláďo límit le se Josefu pívá ve dředně dojde ledněním vřám dředně pokory, cílevědomé práce a svědomitého plnění povinností z lásky ke Kristu, který byl v mládí sv. Josefem chráněn a zachováván jeho oráci. Zředně s nim i On Syn Boží leť svorně pracoval. Církev avázla jako mystické Tělo Kristovo má i dnes své Josefy. Katolícke mláďo kteří vřám národní vědy poslání v státním, se vřám hředně nepod- atní pastře «Eucharistie a práce». Jeř stoji záty, aby mu zředně svůj život Hředně program zastavil a ředně z neobvřitým úpěchem prof. O. A. Tichý vřám dředně učitelství, ať to byl hředně sbor. Sředně pro Du- chovní Hředně z ředně svatovavřácké, nebo solisté o. of. M. Slabohrdnový. Dr. Hředně, Dr. Satorie, J. Soumar a J. Svoboda-Smředně přilíží velmi pozornému obecenstvu opravdové duchovní a umělecké hodnotny pokřek. Na programu byla O. A. Tichým zhředněná báseň o sv. Josefu od slovatelky B. Dředně. O. A. Tichý sbor ředně saderos dředně máznu dředně skladby J. B. Poertera, av. Beethovena, F. J. Khodja, J. C. Svehředně, Ad. Michny z Oředně a z Benešovského kantátu.

Zivot svatého Vincence Hředně se ve Francii, jeho promluví má být usředněno opravdově podobně na od- zivni tohoto roku.

Svatoposní muzika Scholy cantorum

Prof. Venhoda si najde vždy něco nového a to velmi přispívá ke zdaru jeho podnikání. Nač koncertovat, kd., v my Čechi besedujeme nebo se scházíme na drobet muziky! Ukázký nášeho hudebního a divadelního folkloru jsou někdy vymluvnější než velké sládky na odhalení naší umělecké individuality, která le v zásadě křesťanská. Po hudební sládky, lépe řečeno po stránce hudby liturgické přinesl koncert Scholy cantorum cenné ukádky a byl zároveň povzbuzením pro tv. když nezoufal nad obnovitím tradice chlapčeských sborů. Oproti lošského roku jsme mohli konstatovat velký pokrok mladých tříd umělců, kteří čistě intonují a zejména vysoké hlasové polohy dobře ovládají. Neříkám, že by se již nemohli zdokonalit, což le nazvatí něco na zemi absolutně dobrým! Ale všedky

Z domova a z ciziny

Nová encyklika. U příležitosti čtrnáctiletého výročí smrti sv. Benedikta vydal sv. Otec encyklika začínající slovy: *Folgens radiatur*. Encyklika ukazuje, jak vynikající účast měl sv. patriarcha na díle obnovení tehdejší společnosti a na rozšíření křesťanských hodnot po invasiích barbarů. Podle encykliky má sv. Benedikť význam i pro naše dnešní doby, které musejí žít za základnu veškeré své obnovené práce položití úctu k Bohu a zachovávatí jeho zákonů v životě jednotlivcové i společnosti. Papež vředně uváží práni, aby láska k Bohu, která dmi všedky lidl bratry v Kristu, nechť si pocházejí z křesťolív rasy, přispěla k smíření národů do jediné křesťanské rodny. Encyklika vředně kládá učení sv. Benedikta, obsahující úctu jak práci, rovněž tak práci důvěny, při čemž účelem každé práce le netoliko přispívání k blahobytu lednotlivy, nředně i le dobrou společnost. Závěr encykliky tvoří vředně k opětovnému zbudování kláštera na Monte Cassinu, kde, jak známo, stála kolébka benedikťnského řádu.

Sv. Otec o spolupráci českých a slovenských katolíkú. Skoro současně s panem arcibiskupem pražským bylo v Římě u sv. Otce také generální vikář diecese trnavské msgr. Dr. L. Zik. No svým návratu promluvil u svých dolech na slavnosti konané v Trnavě ve výroční den korunovace sv. Otce. Připomněl, jak je sv. Otec velmi dobře informován o poměrech slovenských katolíkú: «Zná některé věci lépe než si myslíme, snad lépe než my sami; le známe.» «Svatý Otec nám posílá svůj zvláštní vředně, abychom my všichni katolíci v celé Československé republice zůstávali pevně v jednotě s Kristem, abychom všichni svorně spolupracovali na povznesení a výstavbě katolické i národního života.»

Slovenský biskupský sbor — píší «Svob noviny» z 22. března — žádal o povolení k vydávání katolického deníku. Nemohli při však zaručit, že by deník nedal vznik novému luďectví. Proto bude vydávat deník sama demokratická strana, prý v kaolickém duchu. Nevíme, kolik je pravdy v této zprávě, ale i tak je novým důkazem zestraničení a zoolišlivání našeho veřejného života. Biskupskému sboru se deník nepovoli, tēm se nevěří, zato se povoli politické straně. Bylo by opravdu třeba vředně vysvětliti na Slovensko poměry.

Sv. Vojtěch a Poláek. Také v Polsku budou slavně slaviti letošní výročí smrti sv. Vojtěcha. Nedávno byl v «Głosu katolickém» — takové polské «Neděli» — rozechvělá vředně koutim celého polského národa do Hnězda, kde nalezeme v oředněček oředně svatého pouťníka-muředně. Připomínalo se tam že v této mateřii polských chrámů se bude konat sředně veškerého polského episkopátu, připomínalo se tam, co Hnězdo znamená pro kulturu polskou. «Tu v Hnězde u kolébky naší národní státnosti, stála Doubravka, matka křesťanské Polsky.» atd. Ceskémú člověku, českému katolíku při čebě tohoto článku jenom napadne, že Vojtěch byl Čech a Doubravka byla českou Přemyslovnou.

Proč o tom není ani slůvka v tom polském «Głosu katolickém»? A napadá nás dál, jak různá je psychologie národů. Ať jsme, jací jsme, my bychom tak psát nemohli, my bychom v toni nutně cítili jakousi úzkoprsost. Kdy budeme opravdu důslednými k a t o l i k y, lidmi univerzálními, kteří nepobrdají ničím, co k universalitě přispívá co sjednocuje a spojuje?

Amnestie v Polsku. Nový polský parlament odhlasoval širokou amnestii. Amnestie se dostane podle toho usř 70 tisíc osob, z toho je asi 45 tisíc vězňů politických a 11 tisíc obyčejných přestupovatelů zákona. Mezi oněmi politickými vězňi je 65 odsouzených na smrt, jejichž trest bude amnestií změněn v doživotní žalář. Mezi nimi jsou také dva kněž. Dvacet pět tisíc osob bude následkem amnestie ihned propuštěno na svobodu.

Kolokolivova afera ve Francii. Loni koncem března se u nás dik bezpečnostním zředněmství mnoho mluvilo o protistátním spiknutí, jehož hlavou byl kněz Kolokoliv. Zúčastnění lidé zůsř: a několik měsíců zavřeni, načež byli bez vědy a vředně propuštěni. Při tom se však z toho všeho dělala hlavně propaganda proti kněžím vůbec. Něco podobného mají dnes ve Francii. Asi ve dvou pařížských klášterech se ukrývali někteří lidé, hledáni policií pro kolaborantství. Z toho velky poplach a opět velké sevsobechování. P. Riquet, kazatel notredamské, lež přusřel ve šle ředně německých vězěni a koncentrákú, napsal při le příležitosti ministrskému předsedovi veřejny dopis, kde praví: Jestliže někteří kněž nebo felenici zapomínají na evangelium, které kážeme a pracují pro bezpečnosti státní nebo se jinak prohředněují proti zákonům, potrestejte je le ve vaře právo a vaše povinnost. Jestliže však dřive než se dokáže jejich zřada, některý mniř vrhne jako pastvu veřejnému mínění, ojedinelá fakta, která se chomí lísk, zředně skandálů a poskvrni tak všedka kněžská roucha Francie, tomu se

O. A. T.

Jsou již velmi pozoruhodné a byly by ještě mnohem vzácnější, kdyby se na příslušných místech nalezlo více porozumění pro dílo tak je dienečně důležité. Pražská Schola cantorum má již svůj zvuk a jako takové by se jí mělo dopřít, aby mohla pracovat v klidu bez ustávěného shonu za existenčním zajištěním. Spolu se scholisty vystoupili jejich varhaník Jiří Fajtl, brilantní žák prof. B. Wiedermanna. Předsedou křesťanský Händlovův koncert a Jiřichovský Prásecařilí dílo to velmi nesnadné. Jiří Fajtl má smysl pro styl a brání se všedmu věšednímu, což je známkou pravého umělce. Těšme se, že ho usřívšme ve Smetanoví síni častěji. Koncert oclila svou návštěvou choř paní presidenta iř Hana Benešová. Ředně i účinkující byli zahrnuti projevy nasděné sympatie.

fřkáž naučtruhání. Po několika dní se všedně mluví pouze o «spiknutí talarů», o klášterech jako «posledním útočišti vrahů a zředně» a v ředně okamžiku se všeobecně zapomíná na všechny ty, kteří byli po čtyři léta útočištěm odbojníkú, Izraelit, komunistú a partizanú. P. Riquet vředně vředně pak celou řadu hředně kněž, kteří zemřeli za Francii v poslední válce a končí tímto větami: «Chcete, aby francouzský lid zapomnul na svůj hředně, abyste zakřývali malé a velké skandály v jeho zředně a házíte mu jako potravu kněze. Toto nechutné tažení ze mně neudělá ani spiklenecké ani otročkové kolaboranta cizí moci. Nečekal jsem až do 22. června 1941, abych se chopil zbraní proti Německu ani osvobození Paříže, abych vředně do hředně odpov. Vředně svými silami však budu ukazovat francouzskému lidu na ty, kteří po dva léta vředně nejvíce usřili za tím účelem, aby se u nás hředně v atmosféře nenávisti, nízké mředně, udávavšti a ostatního toho smředně dědictví po nacistické okupaci. Nebojavalí jsme a netřpělí a nelpeři z nás nezemřeli prpto, aby mohla ožít u nás vláda libovůle a teroru, nředně proto, abychom žili v míru, cíl a svobodě.» — P. Michel Riquet J. S.

Časy se mění. O tom se můžete přesvědčiti na nejřednějších věcech. Na př. na tom, kterému T. G. M. u Capka říká «náš Honza». Každý se dobe pamatuje, co to bývalo o něm vředně. Jaký le nepodařený syn ad. I. Mnichov mu přisuzoval, protože př. lo jako vředně v Anglii špatně dělal. A dnes je náš hlavně spojku s tím Západem, k němuž tak mnozí vředně s takovou úctou, ačkoliv v době rozkvětu ředněmu o něm také pohřdli muředně jako o demokracie, za Německú jako o plukotkratické, hněbo. Při všem svém západnictví nezapomíná však Jan Masaryk, že jsme Slovane a proto celkem vzato není ani západník, ani odbovovatel Vředně, snaží se být prostě člověk, český člověk. Člověk, který zředně nemluví a divadelním pathosem, ale jen ředně proto dáva ředně její povsný význam, jehož zásadou není «Řeč se mluví a voda tět. Za kolik propagačních brožur stojí na př. závěrečná slova jeho posledního vředně v parlamentě: «Republika Československá, už skoro stáť Čechú a Slovákú, má dosud ve své době dobré jméno. Je na nás, abychom je udrželi. Antisemitismus, tato nejpodlejší zředně, nemá a nesmí mít v naší ředně místa. Socialisující stáť, ale stáť svobodných lidí. Stáť nesředně justice a opravdové demokracie. Ani opona, ani most, ale článek demokracieho ředně, který opebná ředně a drží tuto zeměkouli pohromadě. Mášá pohnaná země, velká a sředně svou tradicí vředně pravdy. Dokážeme sami sobě úspěšnou dovoluout, že jsme zajedno v plnění povinností, odkázane nám tēm, kteří za vás, poslane Ústavodárného Národního shromáždění, zemřeli s plnou důvěrou v uředně jejich sředně.»

Nová vláda v Belgii. V minulých dnech vytvořil H. Spaak který byl před nedávnem v Praze, novou belgickou vládu skládající se ze socialistů a stran katolické. Katolická strana se stala nejvíce belgickou stranou při posledních volbách, které se konaly již téměř před 14 měsíci. Ostatním stranám se však nechťelo do koalice s katolíky a proto se po celou dobu od volbe v Belgii vládo a nepatřnou, asi na jedinému hlasu spojivši většinou. Konečně měl Belgie také této vředně dost a z toho nová vláda. Jaké bude její trvání? Je známo, že dvě strany, skládající nředně vládu, se rozcházeli hlavně v názoru na otázku královskou, totiž, má-li nebo nemá-li se vrátit král Leopold. Jedněm se zdá, že se ve více nechoval dosti slatečně, druhým se to nezdá. Tyto ideologické rozdíly, kterých Němci vídce méně využívali ve všech národech, trvají až dosud v mnohých národech evropských i po válce a jsou jednak pramenem nředně všech porážek, jednak zdrojem mnoha ne přilíživá hodného stavu nejistoty a neurčitosti, límit trpí rychlejší návrat k normálním poměrům v Evropě.

Studentský pěvecký sbor le ideálem České ligy akademické. Usřil po le stránce vynakládání začíná mít úspěch zředně. V. Plocka a jeho spolupracovníků, kteří překonali počáteční programovou i metodickou nejasnostem rozhodněným postupem, lež le nyní charakterisován jak odborným vedením pěveckého sboru, tak také plněným zaujetím pro myšlenku jeho vytvoření a formování. Smřený pěvecký sbor koná své zředně pravidelně do Akademických boslužbách v neděli o půl 11. v Arnošově koleji a vředně nově členy. Po prvé zředně v neděli 23. března v 9 hod. u sv. Salvátora na Akademických boslužbách. Vředně muzický pěvecký sbor brněnských katolických akademikú Moravan je příkladem připomínkou i vředně pražským vysokoškolským a pražským poměrům. Česká liga akademická usřuje i po le stránce o výrazný pokrok. O. T.

Vředně tabule NSDAP v Praze už není le nalezen, poněvadž si naše vláda vzala za úkol vykřetění nacismu a tudíž by netřpěla policie jeho veřejnou propagaci. Zato můžete kdekoli vidět upozornění, že se v dotyčném obchodě prodávají «hygienické» prostředky určitého druhu, ačkoliv nejvíce národní autority mluví o nutnosti zvýšit porodnost národa. Co le kontěně při pohledu na nestřežené pohrančí ředně. Poněvadž tedv nemůžeme předokládat, že by lítto vládní činitele byli mluvíli pro legraci, divíme se upřimě této veřejné provokaci. Skutečně totiž dředně dotyčných drogístú nezná mezí. Známé leden obchod ve středě Prahy, kde íste mohli vidat hygienické přípravky a erotické kresby, rámuřící portréty... generalissima Stallena. Že nářko tu vředně kládní sířerž nerozředně nevěřící koleji a enerřil pražských ředně SSŘ. Jme zředně, jak se budou tyto způsoby dlouho trpět. J. S.

«Na Leředně v Ředně franředněnském chce ředně přilížit koleji svého Antonína Kředně. Přilíží studento do prvniř i vředně tříd přilíží stáť ředně ředně koleji — Kředně, d. p. ř. 23.

FILM

Pro věšedně:
Velký mláď Hněděl, GB. Obrazy ze života velkého hudebního skladatele XVIII. století. Film mnohým se zdá nudným, ředně postrádá dramatické vředně, ale i libových efektů — nevědme zde ani obvyklé válne, ani sládké sentimentalismy. Přesto má pozorněme a jemnému divákovi se ředně. Se sředně analyzovat filmům vlastně předvádí umělce, který se neředně soubor mocným tohoto světe, hledí si jen ocitlivého umění a uředně se chudých. Nakonec ale vředně opušřen a tředně chorobou a hředně náředně Krista a tvoří své vředně hlo opětující Vředně — slavné oratorium — Mešedě. II.

Pro dopředně:
Uloupená hranice. CSŘ. Sředně a opravdové podání obraz události, které kolem roku 1928 oředně zředně okupaci našeho pohrančí. II. Správně ředně, SSŘ. Přilíží nespokolené kolchozce, které cestou do Moskvy prošly ředně různé oředně. Vředně propagaci hrádu a vředně pracovní příslušné svého domova ředně východu. Film hlavně pro ruské prostředí. III.
Brána ke ředně, USA. Přilíží hředně, který touží se vředně z Mexika do Společených států, v čemž mu brání cíť státní příslušnosti. Na radu své bývalé partnerky oředně se ředně a Američanem. Při uměředně vředně i tragických scénách ředně uspokojivé. II.

Zamředně se:
Měděnce paní Husonová. P. Censurní sbor oředně přehledí tuto pornografii z roku 1931.

Nakladatelství ATLAS

Praha II, Příkopy 12

vydá v nejtřednějších dnech pozoruhodnou knihu
Jeho Svatosti PIA XII.

»Mír ze spravedlnosti«

Je to soubor projevů svatého Otce, které pronesl vatikánským rozhlasem za druhé světové války k celému křesťanskému světu.

Přeložil Dr. Antonín Mandl.

Kniha má 232 stran. Vázaná v polo-
plátně 89 Kčs. Poněvadž tisíce čte-
nářů očekává dychtivě tuto novinku,
přilíží na ni nakladatelství

ATLAS, Praha II, Příkopy 12

již nyní objednávkou.

ŘÍMSKÝ MISÁL

pro neděle, svátky a všechny dny v roce, přeložený do češtiny vyhledávkým kanovníkem Magre Dr Antonínem Sředně.

P. Dr Regina d Dacik OP napsal do ředně plno katolického studentstva USVIT článek: «Nemodlete se při mláť svatě - modlete se mláť svatou.» Ano, budete-li; mláť svatou sledovali s knězem v překládu misálu, budete s ním prožívat celou hloubku a kouzlo Nejsvětější oběti. Teprve pak se Vám objeví celá to velká bohatství a duchovní hloubka mře svatě, každého úkonu, každé modlitby. Celý liturgický rok je v něm s vámi.

Liturgické modlitby, které se Církev modlí, jsou vzaty z žalmů nebo prorockých knih Starého Zákona, tedy z nejřednějších slovesných vytvořů světové literatury. Epistolý a Evangelium, jsou zklédni texty křesťanského života, které samy vynikají krásou jazyka. V jeho dokonale českém překládu jsou nyní jeho krása a bohatství přístupny každému člověku.

Kniha je vředně krásným silnějším biblovým opředně. Je vázane v plátně. Cena 145 Kčs.
ú každého knihkupce.

Nakladatelství Vyšehrad, Praha II, Karlovo nám. 5

Vředně církevními schvředněním.

Dobrovol přilížíce na vydávání ředně plno vředně. Vředně Svatovavřácké Lížy v Praze IV. Hředněcké náměstí 8 — Telefon 417-75 — Ředně a administrace vředně Vředně vředně — Přilíží platné na celý rok Kčs 10.—, lednotlivá ředně Kčs 1.50. — Poštovní spoředně Praha 204 00. — Ředně P. Adolf Kalor T. J. ředně redakčním kruhem. — Odpovědný ředně J. S. Ředně — Pouředně nových známek povoleno reditelství pošt a telegráfů. — Dňedně oclit. Úřad Praha 10. — Vředně Zředně v Praze XII.

† Josef, arcibiskup:

Kristus opravdu vstal - Vítězný Kristus

Je něčím mimořádným radostné vrůcení, jež naplňuje celou duši věřícího vychována v den slavného Zmrtvýchvstání Páně.

Uprímně obližmání mužů navzájem a žen i dětí, vroucí polibek pokoje a blahopřání: »Christos voskres... Vojistinu voskresa, oživuje a upevňuje přátelství i lásku rodin, obcí, celého národa.

Jsmo v mnohém ochuzeni my, kdož střížlivostí poměří vychování, rozumově siče chápeme smysl slov světečnické liturgie: »Tentof jest den, který učinil Pán, radujeme se a veselíme se v něm a kteří smad i citově radostněji naladění dovedeme vyjasnit svou tvář, zejména když i v boží přírodě mlíe hřející slunko v ten den vykouzli úsměv, radost a veselí v srdcích a na tvářích všech, ale ono hluboké prožití významu dnešního tajemství, jež prochvívá celou bytost věřícího vychována, je nám většinou cizí.

Nemyslím na onu část lidí, kteří vidí v náladě velikonoční jen symbolizaci probuzené přírody. Jak slabý motiv radosti opravdu prožvané a prožité!

I velká část věřících nedovede se však vstít v podstatu pravdy vyjádřené slovy: Kristus a vítěz!

Kristus zvířel nad satanem — poněvadž zvířel sám nad sebou, — jenom tak se mohla stát jeho smrt základem svobody lidstva.

Dějiny lidstva jsou dějiny zápasu o člověka, zápasu, jež má člověk — tvor Boží — vybojovat proti největšímu odpůrci svému, satanovi.

Zápas podobný v říši andělů jednou provždy vyřešený zásahem Michala archanděla a jeho bojovným heslem: Kdo jako Bůh? — v říši lidstva byl, je a bude veden až do skonání světa.

Ono nepřátelství mezi ďáblem a ženou, mezi potomstvem jejího, nepřátelství vyhlášené za raních červánků ztraceného ráje, toto nepřátelství je vysvětlením onoho zápasu.

A Kristus Bůh a člověk, pravý Bůh a pravý člověk, osoba historická, jež skutečně žila v lidské přirozenosti mezi námi, jako Syn Marín, sám na sobě vycitil všechnu onu pekelnou zášť nepřátelství satanova a tak zmožnil vítězství Antikristova.

Zvířel sám nad sebou, to bylo podmínkou jeho vítězství nad ďáblem.

Když se Kristus v hrozné chvíli smrtelné agonie na hoře Olivetské svíjel v mukách duševních, jehož jen slabým výrazem byla jeho slova: »Smutná jest duše má až k smrti, výmluvnějším pak projevem jeho trojí výkřik: »Óče, je-li možná, odejmi ode mne kalich tento...« výkřik vnitřního zmucení stupňovaného sverchovanou bolestí až do oněch otřáskajících slov: Eli Eli, lama sabaktanie — byla to jen závěrečná kapitola atlého vítěze nad sebou. Toto vítězství započalo rozhodným: »Ano, Óče, jímž Syn v Nejsvětější Trojici přivoliil k uskutečnění zástraku vtělení Slova věčného a jež bylo udržováno stálým podřizováním lidské vůle v Bohočlověku vůli Boží. To byl jeho denní pokrm (Jan 3, 31): »Činit vůli toho, jenž mne poslal a dokonatí dílo jeho.« To potvrdil i v posledním hodině, kdy po zvolání: »Dokonáno jest« naklonil hlavu a vypustil duši. (Jan 19 30).

Kdo zná podrobnosti života Ježíšova, rozumí dobře tomu, co chtěl vyjádřit sv. Pavel slovy: »To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši, jenž jsa ve způsobě Boží, nepokládal to za věc ulomenou, že je rovný Bohu, nýbrž sebe sama zmpřil, přiljev způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve větším zjevu svém byl sledán jako člověk. Ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které je nadě všechno jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebesánu, pozemšťanu i těch, kdož jsou v podsvětí, a aby každý jazyk uznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ve slávě Boha Otce.« (Filip. 2, 5-11).

Ano vítězství Kristovo nad ďáblem bylo podmíněno vítězstvím, které Kristus — člověk — objavoval sám nad sebou.

A lidstvo — jen tenkrát zasloubo Kristovému zvířeti nad satanismem, jehož úsilí — urvat zhnou duše — vzr stá a přibývá s blížícím se koncem jeho panství. Jestliže zvířel jak v kolektivu, tak v jednotlivcích samo nad se —

(Dokončení ve 4. sloupci dole.)

Kristus vstal z mrtvých a již neumírá. Alleluja, alleluja.

ČESKÁ MALBA GOTICKÁ.

Mistr vyšebrodského cyklu: ZMRTVÝCHVSTÁNÍ. Detail: Hlava Kristova.

Vzkříšení duši

Zima dozpívala svou písničku. Dlouhou a tvrdou. Tolkrát už zpívanou, a přece nevypocitatelnou. Slo se na ni vědecky, ale bylo to moc fádni. Jen jako když si záček opakuje, aby nezapomněl. Slo se na ni filosoficky. Dával se smysl faktům, spekulovalo se. Vykládalo se, ale přitom mrzlo a sněžilo.

Kdysi psával Dominik Pecka na téma: Mystik se dívá na zvířátka. Mystik se dívá na věci. Letos ho čeká jedno neobvyklé téma: Mystik se dívá na uplynulou zimu.

Nebo snad není třeba říkat mystik. Snad vystačíme se slovem, které ještě čeká, aby mu byla vrácena jeho sláva: náboženství. Některým lidem asi přeběhna mráz po zádech v obavě, abychom se nevrátili někam do temného středověku. Snad se pohorší i někteří pravověrní. Jakže, náboženství a zima?

Inu, vědět to nevyšlo, filosofii také ne. A to jako něco, co je mimo nás, co lze velmi dobře pozorovat, popisovat, třídit, »mítota, přiroda, byl fyzické je prvotní, kdežto duch, vědomí, vjem, psychické je druhotné.« Když začíná dělat poltře; i to prvotní, nad nímž jsme jášali, že »svět a jeho zákonitosti jsou plně poznatelné, že naše poznatky o zákonech přírody mají význam objektivních pravd, že ve světě není nepoznatelných věcí, nýbrž že jsou jen věci ještě nepoznané, že lze přírodní ukazy dělat, že je lze vytvořit z jejich podmínek, že tím donutíme, aby

sloužily našim účelům.« o asi bude vyvádět to druhotné, na příklad lidská duše?

S ní jsou přece mnohem větší poltře než s uplynulou zimou. Letos 25. února zemřel předšavitel francouzské psychologie pathologie, Řiboutův šák Pierre Janet. Příručky psychologie o něm říkají, že za třicet let svých přednášek na Collège de France vybudoval dopodrobna objektivní psychologii která je snad nejpracovnějším systémem psychologie vůbec. Podle něho se stane psychologie objektivnější jediné pozorováním fakt, jak se jeví smyslům člověka, zraku a sluchu. Podklad všech psychologických jevů vidí v jednáni, které je možno objektivně pozorovat a popsat třeba termíny přírodních věd.

Tedy jednáni je vše. Na počátku byl čin. Tuhle ideologii odněkud známe. Byl jednou jeden směr, který takto opravoval evangelium sv. Jana.

Chápeme poltře psychologie. Vyjádřil je už přezvídavě svatý Tomáš Akvinský. Naše duše není sama o sobě přímým předmětem našeho poznání. Protože tvoří jednotu s tělem, stává se nám vědoma teprve svými úkony.

Fysiologické lze vážit, měřit, počítat. Proto ono zouláše snižování oblasti duševna v oblasti fysiologické, aby se stala psychologie vědou, ja —

(Dokončení na str. 2)

Kdyby v nás skutečně proudila láska Boží, pracovali bychom ze všech svých sil na zničení vlády peněz, neboť peníze vládnou stále víc a víc ve všem. Honba za peněží je příčinou válek, je příčinou našich hmotných béd, je příčinou černého trhu, je příčinou rozkolu mezi členy téže rodiny, mezi občany téže země, mezi národy téže pevniny, mezi kontinenty téže planety. Kardinál Saliège.

Sv. Otec o světové situaci

Svatý Otec Plus XII. odpověděl písemně na několik otázek, a nímž se na něho obrátil M. Guptill, ředitel tiskové kanceláře Associated Press. Přirášime několik těchto odpovědí.

Otázka: Před rokem byly vylidky na spravedlivý mír velmi neisté. Vaše Svátost měla vždy jasný a realistický pohled na mezinárodní situaci. Bylo možno to konstatovat ve vašich důležitých prohlášeních, jež byly přijaty s velkým zájmem ve všech zemích. Rozpýšily události minulého roku všeobecný pocit nejistoty a úzkosti v otázce dosažení trvalého a spravedlivého míru?

Odpověď: Přes neúnavnou horlivost a úsilí některých státníků, přes pokrok, dosažený v tom nebo onom úseku, neznamenají události minulého roku žádný rozhodující pokrok ve směru spravedlivého a trvalého míru, nospak bojíme se, že tento neblahý stav věci pokračuje nebo bude trvali, dokud budeme o otázce míru v Evropě a v celém světě uvazovat jen s hlediska individuální bezpečnosti každého státu a dokud v nejistých hynějších situacích bude každý stát upevňovat své vojenské posice, a stávat svého souseda před hotovými fakty. Až do dne nebylo lze zaznamenat žádného skutečné tvůrčího činitele k vybudování mezinárodního míru. Doufáme, že OSN bude mít brzy dost síly, aby zaručila opravdové bezpečnosti všech.

Otázka: Během minulých 8 let vynaložila vaše Svátost velkoryse své síly s počátku na zabránění válce, později na zmírnění jejího lidského rázu, končně na ulehčení jejích následků. Zdá, že dnes jsme v období noměrně klidném. V této druhé periodě již možno považovat za druhý úsek vašeho pontifikátu, jaký má vaše Svátost program k rozvoji Církve a k blahobytu lidstva?

Odpověď: Svatá Stolic je sídlem univerzální Církve. Účel, pro který Kristus založil Církve je zároveň účelem, pro nějž pracuje papež, v nějž doufá a za nějž se modlí. Tento účel je řádu duchovního, je nadpřirozený: přivést všechny lidi ke Kristu a zprostředkovat jim milost spásy, kterou zasloužil Kristus svým Křížem. Aby mohla Církve splnit toto své poslání, žádá o možnost svobodné aktivity ve všech zemích světa. Bude neustále bdít nad ochranou a obhajobou této svobody.

Úsilí papežovo směřuje dnes hlavně k zajištění svobody Svaté Stolic, biskupů a katolických sdružení charitativních, praktické řešení katolické celého světa, svobody k pomáhaní ubohým. Jde o to, započítit jim potraviny, oděv, zprávnosování pro miliony uprchlíků možnost emigrace do krajín, kde naleznou uspokojení svých potřeb náboženských a sociálních a kde budou moci začít nový početný křesťanský život rodiny.

Otázka: Velké jmenování kardinálů z r. 1946 dramaticky znázornilo vaši touhu, aby se Církve stala skutečně universální. Jaký další vývoj tohoto snažení předvídá vaše Svátost?

Odpověď: Církve je složena z lidí a lidé jsou obyčejné děti doby, ve které žijí. Církve se musí tedy nutně životně zajímat o každou dobu, v níž žijí její členové a proto uvede v činnost vše, co je v její moci, aby z nich učinila lidi činné, vynikající, ovlivňující svou dobu a své prostředí, ačkoli v zůstávají úplně oddáni Bohu a Církvi. Jestliže protiklad Církve a moderního světa se v určitých úsecích stále víc a více združňuje, je to proto, že někteří výcové a některé skupiny mocností chtějí vědomě dát modernímu světu ráda a směr protikřesťanský, ba protibohský. Svět okusil útrpky plody moci, která zamílala viru v Boha a účtu k jeho zákonům. Podryjeme-li viru v Boha, jaký základ vám zbudé pro objektivní právo a jaká záruka pro věrné zachovávaní svobodné uzavřených smluv?

Otázka: Civilisace je nebezpečně obrozena nekontrolovaným používáním atomických zbraní které byly nedávno objeveny a jež projevilí svojí strašlivou moc ničivou. Mohla by vaše Svátost učinit nějaké prohlášení řádu mravního o užívání těchto zbraní?

Odpověď: Tato otázka se dotýká jen jedné stránky problému mnohem širšího. Rozvoj moderních zbraní e spojen s pokrokem techniky stejně jako s vedením války, t. j. v zájvk, kde se prakticky nerozlišuje mezi bojovníci a nebojovníci. Co takové metody silbuji civilizovanému světu, dokázala dostatečně poslední válka. V tom je záleží, jestli nový důvod, je-li ho třeba, jenž by měl přesvědčit, vůdce států, že jsou zavázáni ve svědomí uzavřít mírové smlouvy, které řádkují světu mír, mir pravíme, za nějž přijímají odpovědnost na svou čest, mir, jež všechny národy mohou přijmout, i když oby smlouvy řádají od nich vzdání se některých jejich suverenních práv.

Bez vítězství Kristova nebylo by ani vítězství lidstva.

V tom tkví plnost skutečnosti zmrtvýchvstáního vítěze.

V tom tkví ale i základ pravé lidské svobody. Záměrně proto Kristus řekl: »Chcete-li přijít za mnou, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.«

Zamyšleme se každý sám nad sebou! Jak dalece jsme vítězi sami nad sebou? Podle toho je a bude i vítězství naše nad ďáblem. Podle toho je i naše svoboda.

Vzkříšení duší

(D. končení ze str. 1.)

Kon jsou vědy přírodní aby bylo možno i duševní vědy hořky měřit, vážiti, počítati, řaditi... Ale opět to nevychází. Nikterak nepopíráme, že mnohé projevy duševního života lze opravdu vyjadřiti čísly, vzorci, grafy, ale i kromě toho zbyvá tuze mnoho čísel neposuzitelného.

Kam s tím?
Ukřijú ukřijú! Mo!
Proč ne také: Ukřijú, ukřijú, ukřijú! J!
A tak snad jednou historik najde pro jisté údobí dějin názvy: Křivování lidských duší. Co jiného to je, když vychova na ofiádách říká nebo naznačuje: Tu máš křiv své tělesnosti a dělej si s ní, co chceš. Někdy je donucena k útoce Simo v čarostánsko, potom ten křiv mladé lidské duši trochu nazvedne, ale ne nadlouho a nic víc.

A mohou vůbec něco jiného činit věštní ti, kterým je duše kouskem mozku, a kteří popírají možnost oddělit myšlenku od hmoty, která podle nich myslí. Lidská duše jde na svou Kalvárii v jakési neuvěřitelné naději, že někde cestou potká svou Mátku, která jí poví o smyslu bolesti, že se k ní přizná Otec, který jí zplodil a který má moc i mrta křiviti.

Velikonoční doba bude jisté poznamenána mpíčkami zrušením, kde se lidská duše setká opět se svým Otcem, kde najde zase své jméno píle etí, kde pozná svůj původ i svůj cíl. To bude duchovní vzkříšení, předcházející té buď tradiční oslavě Vzkříšení Páně.

Karel Hroch.

Akademické týdny

V druhé polovině minulého měsíce probíhal cyklus přednášek deadého jubilejního Akademického týdne za šité účasti olocenstva, a to nejen katolického. Přednášejícími byli lidé z nejrozmanitějších táborů. Sešli se všichni na základě dobrého díla a věrné práce. Instituce Akademických týdnů ukázala svou plnou životnost.

Přítomní se musíme trochu zamyslet nad původní myšlenkou i poděkovat původci: Akademickým týdnům byly založeny Dřem Metodem Habánem O. P. -- Byl to statečný a průbojný čin v době, kdy si četní katolíci netroufali přitáhnout si se přitahovat k svému vznešlým, zejména se katolické inteligence, aby nebyli cehovními jako Dr. Habán Habán odváděl se tedy k apolito-ménečnímu!

skému činu tímto apoštolátem mezi inteligenci, přímou i laiční inteligence, na univerzitě, duš. Akademických týdnů, typ univerzitní, přednáškového cyklu, Otdělení se setkávají s katolickými učitelství, kteří by přednáškou o odvícení se k tomu i přednáškou občanstvím -- vůdčí těch katolických vyučovačských studentů bylo tak málo a katolické inteligence byla vlnádná a nerada se přivládala k církevní náležitosti.

Ale stalo se jen čta nebo tři kurzy nebyly přitáhnout. Býly se však Akademické týdny jako jarní a podzimní přednáškové programové cykly tak usily, že se staly nezbytností. Dr. Habán je v jiné formě a v jiném měřítku, udržoval i za války.

Tomuto apoštolátu bylo požehnáno. Přednášejícími stalo se čti přednášci v Akademických týdnech. Obecenstva stále přibývá. Jsou to nyní právě vysokokolejší studenti, jejich bývalé nepatrná hřtká, kteří ve velkém počtu tuji obecenstvo Akademických týdnů.

Jak Akademický týden, tak i Urbanovo Studium catholicum vytvořilo pevný sbor vzdělávací a sebevzdělávací katolických docentů i akademiků. Volný, přirozený a lidový svaz jakési skutečné universitas catholica. A tímto prvním počátkům a první apoštolské odvěze musí být věřeno i ti, kteří nyní již rozevřelíci sružení mladé katolické inteligence. Vzniká tu elita.

Pan prezident hovoří o svém poměru k náboženství

(Dokonečt.)

Mackenzie: Přijímáte osobní nesmrtnost jako důsledek duchovní zákládní lidského života?

Beneš: Myslim, že je to přirozený závěr, a to je asi důvod, proč mám v sobě pocit souladu po letech přemýšlení o problémech lidského života. Všeobecné řešení, jsou dva druhy lidí: jedni převážně intuitivní, druzí převážně rozumoví. Patřím k těmto druhým. Vim, že mozek a duše musí být v souladu. Vim však také, že se stanoviska psychologického se mysl nutně vyvíjí více v jednom než v druhém směru. Já jsem se vyvíjel rozumově. Pokoušel jsem se, aby tento rozumový vývoj neochromil cily a intuici. Poznal jsem však, že lidé, jejichž myšlení bylo vyvinuto více ve směru citlivé a intuice, přijímají náboženství méně kriticky. Já jsem se vrátil k náboženství cestou rozumu spíše než srdcem.

Mackenzie: Usmíváte se k dvě zjednatel náboženských pravdy jsou naprosto jistá existence Boží a nesmrtnost lidské duše?

Beneš: Vždycky jsem se pokoušel rozřešit tyto dvě otázky spíše rozumem než citem. Pokoušela-li se řešiti tyto otázky citem a intuicí, dospějte k tomu, co William James nazývá „náboženskou zkušeností“. V tom případě cítíte nesmrtnost duše; věříte a žijete nábožensky. Mně by se však zdálo nesnadné dogmaticky tvrditi nějakou otáčku, na kterou jsem si odpověděl spíše citem než rozumem. Nicméně však věřím, že ten, kdo přijímá tato dvě tvrzení -- nesmrtnost lidské duše a existenci Boží, přijímá logicky závěr.

Mackenzie: Přijímáte nějaké zjevení, chož se dogmatické náboženství dovolává jako absolutní pravdy?

Beneš: Jsem v tomto ohledu velmi na pochybách, protože myslím, že rozumová lidská mysl může mít pouze nějakou náboženskou zkušenost zjevení.

Mackenzie: Nedostáváte se tak do blízkosti oné relativity, kterou odsuzujete při zásadách mravních? Někdy se říká, jde mi pouze o to, abych mohl pokout jen možno přesně sdělití vaše názory v této věci. Bojíte se dogmatu, protože vaše mysl má nedostatek k dříve intuice v něm obsaženém, zapomínáte na rozum, jenž byl účasten při jeho vypracování. A pokud, je-li jednou zaručena neprostá existance Boží, můžete si představit logičtější výklad Božího plánu než je velké dílo sv. Tomáše Aquinského?

Beneš: Neautodluhu jsem sv. Tomáše do té míry, abych vám mohl odpovědět, a proto nevím, co mám odpovědět. Možná, že jsem ve svém teorii filosofickém nepřiměřeně začalábval theologii.

Mackenzie: Od té doby, kdy jste se vzdal čtení státi se knězem, myslil jste si asi přirozeně, že se o theologii nemusíte zajímat.

Beneš: Ano, vzpomínám si, že před odchodem z gymnasia jsem měl mít řeč o předmětu, který mne velice zajímal. Všichni studenti měli tehdy mít takovou řeč. Vzpomínám si, že jsem si vzal za svůj předmět Darwinova a ctil jsem v sobě jakési apoštolské nadšení pro jeho evangelium.

Beneš: Při diskusí o mém poměru ke katolicismu a protestantismu je třeba mít na mysli, jak jsem vám řekl, že pocházím z velmi katolické rodiny a měl bych dodat, že všeobecné řešení Čechové se zabývají vztahy náboženství ke státu

A vzniká určitě duchovní elita české vzdělanosti, která málo již převzít mnohou odpovědnost a mnohé úkoly.

Akademický týden má jubileum čni ze setby na síhuru. Dobře však vynášeť hospodář, i jmi hospodář, se starých zádobí to nové, --ac

od 15. století. Reforma náboženská počala Janem Husem sto let před Lutherem. Bojoval jsem pro své náboženské přesvědčení skoro celých těch sto let a tak naše národní politika se do značné míry stala bojem mezi Římem a Prahou. Konečně Jiří z Poděbrad uzavřel modus vivendi s Římem, v němž jsme dostali některé ústupky, což bylo považováno za vítězství. Když však bylo všecko upraveno a my jsme byli skoro úplně smířeni s Římem, počala reformace v Německu. To mělo své odraz v Čechách a starý boj začal znova. Celý národ se začal znovu ptát -- polovina byla pro katolicismus a druhá polovina, která se ještě nazývala Huslé, se přiklíněla k novému protestantismu. Po třicetileté válce, ve které jsme byli poraženi, se staly Čechy částí Rakouska a při rekatolizačním procesu jsme byli jako národ skoro zničení. Následovala tři alletí politického nevolnictví a teprve po francouzské revoluci jsme začali znovu ožít. To jsou historická fakta, známá ze školy, která působí na každého mladého Čecha. Čeští protestanti, kteří byli po třicetileté válce Habiburky vypovězeni, patřili za vlastenecké exulanty a katolicismus byl zločinným a odsádním. V původních hmatkových vlnkách bojevali Češi proti spolenictví mezi papežstvím a německými císařství a od té doby zůstávají Němci dědičným nepřitelem. To vedlo české myslí po reformaci k jakémusi dualismu, protože Němci byli protestanti, byli příjímali jako spojenci proti Habiburkům a proti Vatikánu, a přece i jako protestanti byli odmítáni, protože byli Němci. Tento dualismus trvá dodnes. Po zřízení republiky jsem vyvinul veškeré úsilí k dosažení úplného smíření s Vatikánem, neměl jsem však úplný úspěch.

Mnozí Češi kritizují politické stanovisko katolické církve, mají akion dival se na protestantismus jako na svobodnější náboženství. Skutečnost, že Masaryk přestoupil k protestantismu, měla také velký vliv. Můj osobní názor je jiný. V protestantismu je něco, co nemám rád -- ta je toba tam víc, co se mi přímo nelíbí. Filosofický podklad protestantismu je intuitivní, instinktivní a romantický což se mi nelíbí. Navíc je nekřesťanský a neucelený. Je však úbernější a směřující k němu katolicismus. Považuji liberálnost za velmi důležitou, nemám však rád liberálnost, znamená to hostejnost. Jakožli bigamii, úzkoprsý a omezený se katolicismus může někdy ve své činnosti jevit, jeho filosofie je založena pevněji na rozumu, celý pak se v praktickém vývoji opírá na logiku.

Katolicismus je někdy obviňován jako protidemokratický. Podle mé zkušenosti se protestantismus může stát stejně protidemokratický a z toho třeba vysvětlit vliv, jež měl vždycky v Německu, kde hlavním odpříci nacismu byli katolíci. Je nebezpečné přílišně zveřejňovat, přesto však tvrdím, že v protestantismu se snadno ztratí všechny myslí pro absolutní normy. Také jsem nikdy nebyl toho názoru, ačkoli je všeobecně rozšířen, že všech důležitých u nás doma, že byli protestantem znamená být člověkem vyšší intelektuální úrovně.

Z knihy Compton Mackenzie »Dr. Beneš«, jejíž český překlad vyjde v nakladatelství Družstevní práce.

Postní kázání v katedrále sv. Víta na Velký pátek O. T. hod. večer má P. Dr. Jan Ev. Urban OFM (Křivá cesta Ježíše Krista v úkolny).

Kázání v katedrále sv. Víta na Hod Boží velikonoční a č. hod. odpol. má P. Dr. Jan Ev. Urban OFM (Vskříšený Kristus vítěsil ve svých věrných).

Na černé liše

Dunlívě údery tlamturu zastavily rázem pochyb ebouvných rukou a nohou v nejrozkošnějších zaměstáních z 5--6 hod. odpolodní se v Chikulu hodina k zotavení, hrám, ke koupání, je-li voda. Který hoch by nemiloval hrát? V tom není plenných rozdílu. Chelví některých potrestat za přestupci: proti kázni -- trest je naprosto nutná součástí výchovy těchto divochů, ještě hodné živočišných bytostí, chabě reagující na motivy mravní -- nebude trestem pro lenivého černouška klečet na koleno hodinu, dvě; trestem není půlhodinka, i více, modlitby v kostele. To je jim samo o sobě příjemné. Jejich skrovné a jednoduché myšlení je netrápí roztrázením a posvátné ovzduší svatyně působí podmanlivě na primitivní v jehož srdci je huboce zakofněna bázň před tajemnem.

»Ondřej, kačechista si na tebe stěžoval žeš byl vzdorovitý. Nemsíš hrát dnes kopanou«

To je nejcitelnější trest, obzvláště, je-li ještě ztížen -- prací.

Po hře ve večerních hodinách od 6 do 8 je vutvořeno nebo studium. Nejčastěji, právě také dnes, přitom bývá debata. Od studny, kde se napájali, z vlahého stínu vngas z hřístě, se všech stran proudí ke školní budově řada postavy. Ba neproudí, ale hopkují jako gazely, je radost se na ně dívat. Vy, bílí hoši, nemuňte tak zpřimá kráčet, tak prudně běhat jako bílé černí soukoveci. Přímého držení trupu nabývají tím, že nozí od mládí břemena na hlavě.

A všechny jiskrné otěi v kucvárem vroubení planou zvláštním olzvěným leskem. Jisté se těší na to co přijde v programu dne. Místnost se plní jako tůň v Masrove náhlým přiválem a tůně se ozývá různými tónovými kvakotou. Mnozí hoši vlastně už dávno vzrostli z žukovských kal-

hot je jim 13, 14, 16 let a dosud sedí v obecně. Protože si museli nejdříve na vzdělání vydělat. Pohanský otec nedá ani křevcar. Hoch, mladík si musí sám stádnat na výbavu, vydělávat na nevěstu. Od otc nedostane žádný podíl -- tak káže pohanský názor. Touhu po lepším postavení životním, touhu po penězích, po něčt' lačnéh' chvilě a ovšem také volání milosr a evangelia Ježíše Krista, vede je na misli, která je už pracovat. Jinak doma chodí a tančí s děvčaty lenoši po vzoru otčuvě.

Hoši krátili si čas tím, že napodobovali, a to velmi mírně, své bílé pány, nejčastěji anglické policemany jejichch karikatury s oblibou vyřezávali do rukojetí svých klukovských holí. Dříve napodobili Evropany, jejich hlas a postuhy, pitvornost tváření. I mne, mislonáře tak dokonale, že kdybych neviděl černý obličej, myslil bych, že mám před sebou dvojnáska. A jako všichni »přirození« národové jsou i Batongas rození herci a fečníci. Sedou se tči, byří pohromadě a už hrají a feční. Hoch pobyl rok, dva v misijní škole -- a mluví jako když žijeme. Ale zvláštní věc: Dlouhým pobytém ve školách ztrácejí tuto vrozenou schopnost improvizace. Když navštěvoval třeba šest let »dom knihy«, začne se vmlouvati ve »něm připravě».

Jejich debaterské umění se vám teď odhalí v nenapodobitelné krásě originálu. Zbavtil jsem sluch ve svém záukouti, neboť mne upoutal jeden hlas, velmi zvučný a strhující. Je to Cheelo, český zlý duch. Jak je přišel k tomu odstranějímu jménu? Velmi rozně. Batongové si nelámou hlavu výběrem jmen. Změřil před ním matce chlapeček, jeho bratříček. Samozřejmě, zlý duch v tom měl svůj prokletý chvost. Aby ho usmířil nebo zastránil pro budoucnost, dali hochovi jméno jeho nepřítel: Cheelo -- zlý duch. Ach, Cheelo! Opravdu, Afrika je horká ve svých dětech ale nevíce v své hlavě. Dnes má slovo v debatě. Jeho návrh zni jeho vedečtější výzva k okamžitému státnímu převratu.

Posluhací podléhají úplně jeho sugestivní výmluvnosti. »Tedy, já pravím, bylo by dobré, aby všichni Evropané byli vhozeni z Afriky.«

No, tak hned se do toho obrovského odsunu nedají. Shromáždění jako vůči takových debatách, se rozdějí na dvě názorové skupiny a vynášejí se důvody pro a proti. Přitom často pleská na jejich žakru mlaskavé »pepe«, to jsou nikoli, anebo »nhvas, ano, fečníkovi na souhlas.

»Inhva jsem pro návrh Cheelův. Evropané jsou vykořisťovačci,« řekl jeden velký hoch, který prožil delší dobu v Salisbury a zná víc než prozrazuje jeho obličej.

»Inhva, Evropané pohrdají všemi barevnými lidmi.«

»Inhva, Evropané nás nadmíru zatěžují prací.«

»Inhva, Evropané nejsou jeří než my,« prohlásil černý boh, který byl ve službě anglického úředníka a hodně vutpřel od jeho paní a jejich rozmarů.

Naproti tomu se ozvalo opece, spíše akademické než přesvědčené, ovšem, podnětné důvody vědomosti za veliké dobrodlní civilizace. Ale při tomto výčtu dobrodlní a zásluh Evropanů o Afriku byli citliví, že konce končí hmotně zleším a povznesení černé rasy není všechno. Ze tím není smlněno to nájdelnější a podčtaté.

A což, nikdo se jich neumeje? I ano. Někdo už jim fakne pravdu. Kdežli obě skupiny vyčerpaly svoje důvody -- debata se vede ovšem anglicky, -- nakonec přijde vyrovnání. Činím tak někdy sám při těchto problémech, lidvy jejich černý učitel, většinou některý kačechista, který do svého výkladu vnese názor křesťanský. V tomto případě je to vždycky působivější, než kdyby to řekl kněz. Tentokrát se zhostil své úlohy skvěle.

»Slyšte, vy mladi Batongas co vpravějí můj otec o Míwovi a Inčebelvi Míwa holub, vtrá-

Ve Svaté zemi to stále nebezpečně více

Napsal Fr. Josef Šira, bratr Iařk české provincie Tovaryšstva Ježíšova, jenž pomáhá již po léta na biblických vykopávkách jeusuletského bibličké ústavu v Jerusalemě.

Vojenský soud odsoudil dva mladé Židy, chycené při akci se zbraní v ruce, k trestu smrti. Tyž nebo následující den byli uneseni dva angličtí důstojníci jako rukojmí za ova dva odsouzené. Po několika dnech byl jim amněn trest smrti v zářep a oni dva Angličané byli propuštěni. Jiný mladistvý žid byl odsouzen místo trestu smrti pro své mládí k 16 ročním holi. Ekzekuce byla vykonána a tyž den byl chycen 4 členové anglické armády, z nichž jeden major, a bylo jim také vyznáno každému 16 ran holi a pak propuštěni. Před nedávným byl zase odsouzen k smrti jeden žid a dáledek byl: jeden Angličan byl odvěšen vešor ze svého bytu a v Tel-Avivu byl odvěšen anglický soudce uprostřed soudního jednání za soudní síně, plně obecenstva, v pravé pole dne.

Na nátlak Jewish Agency byli po dvou dnech oba propuštěni. Všechny tyto akce se dějí a tanky, ukradenými, chvilí před tím jejich soferům; potom je nechávají opuštný na nějakém odlehlém místě. Někdy se nenalaze žádná slopa, po pachtalch, žádné místo, kde byli odvěšeni drželi. Jewish Agency (nejvyšší žid, národní instituce), starosta Tel-Avivu a vrchní rabín vydají po každé takové akci prohlášení, nejvyššího rozhořčení a odsouzení. těchto »hanebných činů, které ostuzejí dobrý jméno Židovstva, ale i tyž je vláda vyřvala, aby spolupracovali na potlačení terorismu, odmítli a oznámili, že žádná jména (t. j. známých teroristů) nebudou vláde sdělena. Také Angličané loni 29. června udělali prohlášení v hudově Jewish Agency a několik členů internovali. V poslední době udělali Angličané zcela mimořádná rozsáhlá opatření: Evakuovali ze země všechny anglické ženy a děti i řadu mužů »ne nezbytně potřebných«. V Jeruzalémě utvořili čtyři »bezpečnostní okrsky, do nichž nastěhovali všechny židvy anglické muže, úředníky policisty, obchodníky do domů a bytů, z nichž rozkazem vstěhovali dosavadní obyvatelé, většinou Židy. (To bylo »stěhování národů« na všech stranách a v několika dnech.) Tito zbývající Angličané nemsjí opustit svůj okrek, leč pod ochrannou eskortou. Pracují-li v úřadech umístěných mimo okrsek, jsou tam dopravováni společně eskortou a po skončení práce se zase tak ihned vracejí a pak už nemsjí svůj okrek opustit! Není jim dovoleno jít do žádné kavárny, obchodu, kina mimo okrsek. Jsou jako internováni. Opatření tyto bezpečnostní okrsky jsou velké. Největší je asi tak velký jako židalská strana v Praze, ale jen asi se 4000 obyvt. Tam je nádraží (sobní vlaky jsou suspendovány), jedno kino, kavárny atd. Druhý okrek je trochu menší; v něm se nacházejí i my. Je v něm King David's hotel a úřadovnační vjady. Ve třetím jsou centrální úřady, police, soud, vězení. Je to tak zvaný »permoční blok. Každý okrek je kolí dokola obehán ostnatým drátem; obyvatelé okrku mají povlívá střežení. Všechni obyvatelé okrku mají zvláštní pas (my také), jímž se musí prokázat při východu a vchodu do okrku. Jinak my neangličané máme úplnou volnost pohybu. Hoří je to s těmi zvenku, kteří by chtěli vlnit do okrku. Musí žádat na zvláštní úřad o povolení, dané většinou jen pro každý případ zlášť. Tedy a návětvami zdravotními a pod, je to zlé. Takto a pochůzkami po mnohých úřadech a konsultacích. Také ná konsultá je v prvním okrku, do něhož nemám vstupu a právě tam musím jít prodloužit pas. Proč tato všechna opatření jsou a jak dlouho budou trvat, nevím. Ale zřejmě pořádně denní život. Nehorší při tom je, že se vyřešení palestinské otázky ustavilně protahuje a s tím i lotu období neklidu a nejistoty v celé zemi. Ateňtý

val zálibně na střechách chatřít, obývaných statečným lidem z jména Batonga, který je čtenář, ale ne narožatá stáda kobou a smelější než levhár. Dával občasnou péklost společnosti lidí. Byl hrdy na svůj titul »holub domácí, titul, který znamenal určitou civilizaci a kulturní vyspělost. Šve hnízdo si vyzavěl na vrcholu nejvyšší chvilé pohlavárovy. Míwa byl spokojen, Míwa byl šťasten. Nyni okoušel ovoce civilizací námahy. Už nelitoval oběti odříkání. Než běhal Zde na zemi není šesti trvalé. Míhi se zlovestný slín -- z nichž zobáčky pěvci: lupiči jestibž zakroužil nad vesnici jako každý den, klíčekval a sličil po koflati. Míwu to oiravuje, ale strachu nemá, ani řeči, dokonce odvážně čelí obdivovanému nepříteli: Jsem síce krotké péro, ale srdce mám nebojácné. Nelekám se tvého osklivého zobanu, lívěho jako dyka čarobíže. Děj si pozor! Jen ho tak nerozhávej, nevíti tolik, rozhodneš si hrdlo! Povážuješ mne za luďka, hrouzobu neobesane? Bón chraň, je to už hezká doba, co jsem opustil vřikou temnotu pralosu u »prospalí zručelí a koučiče« (Viktorlin vodopád). Vět mí, našinec mže jen získat ve styku s lidmi. Jen počť, máš-li odvahu!

Kvěelí Kvěelé -- odpovídá podrážděně jestifá: Hleďte ho, páchne chatřít zřádece rodu a krve, dělá ze sebe chytřáka zobe a kufaty a slyší kládek lidí a vychlábá se tím. Okamžik, a už letím, abych ti ukázal co plní v našem království vzduchu... A jako kámen prudce hrozny se vrhí dravec na chvátávěho posměváčka. Ten netekal, prudkým švihem svých letek vzkouzl do záchranného hnízka. TH luky střelvy se ve stínu banánovníku, tči šlvy zasvětily vzduchem a prokláýly surového útočnika.

Slyšte dobře, Batongas, slyšte dobře, divoké mravy nejsou bez nebezpečí. Černé hlavy se na chvíli zadumaly. Jedna se však ke mně naklonila důvěrně: »Až bude přiležitost vyběhne všechny bléchy. Ale ty zůstaneš!

Pan arcibiskup na Kladně

Nový pražský arcibiskup přijel na Kladno a zúčastnil se kročehavských pašijových her v městském divadle.

Přijel bez slavnostních projevů, vítání a přece mile působila na nás pozorovatele a jistě i jeho se dotkla pozornost, prokázaná mu politicky vězni z Kladna, kteří se k němu přiklátili.

Dostal od nich horký kahan a krásné tepanou rúti. Nešlo o pouhé gesto.

A vy, milí kamarádi našeho arcipastýře, vite to také? Dali-li jste mu kahan, on by vám chtěl dát olej a světlé věcných pravd. Chťel by s vás sejmout břímě váš zklamání, věchnouti nov-ý život a naději, být ne kamarádem, nýbrž skutečným bratrem v Kristu. Tuto pouť trvá a utužuje se v krvi Kristově — kamarádství chlad- ne a rozpadá se.

Za krásnou, bílou rúzi, bratři z Kladna přij- měte díky a věle objeví nás všech.

A až přijde náš arcipastýř po druhé así v křevnu do černého Kladna, nesnáze zase chy- bět vy mezi těmi, kdož přijdou jemu v ústřety.

Obrana lidství

»Výroba je k vůli lidem a ne naopak, lidé nejsou k vůli výrobě.« Tuto zdánlivě samozřej- mou větu jsme četli nedávno v »La Croix«, kde upozorňovali, jak výroba horečce vede dnes mnohde k tvrdostem. Jak jsou nuceni do práce i dělníci těžce nemocní, matky malých dětí a tak. A jak tato výrobní horečka řádí i v zná- rodněném průmyslu ba hlavně tam. Nevím, zda toto nebezpečí konstatované ve Francii, je aktu- ální i u nás. Jistě že i u nás. Lidé jsou všude stejní. A není při tom ani třeba připomínat, že lidé nejsou k vůli výrobě, nýbrž že výroba je k vůli lidem. Vždycky bude k vůli lidem, otázka je jen, zda k vůli všem lidem, nebo jenom k vůli vedoucím.

Zde je nebezpečí státního kapitalismu, ne- bezpečí zbožnění společnosti. Kdysi se mohli dělníci udít pro majitele závodu, pro podni- katelky dnes se bude moci možná udít pro za- jištění pro prosperitu, pro moc a vliv státu. Fa- natick pro kolektiv se může stát stejně nemilo- srdný jako někdejší dráb nebo modloslužebník zlatého telete.

A proto třeba varovat. Národní společenství může nebezpečně žádat od nás i životy naše, ale jen v hodině nevyhýšného nebezpečí, jen tehdy, kdy zbývá jen dvojnásobná možnost: otroctví nebo boj.

Lék je jediné v účt k člověku. Člověk není otrok. Ani kapitálu soukromého ani státního plánování. »Co je platno člověku, kdyby celý svět získal a duši svou ztratil.« Kdyby vypukl politický pokrok zničením zdraví zničením ro- dnických krbů zničením lidské důstojnosti slab- ších. Zdravotňování a připomínání nedotknut- né důstojnosti lidské je hlavní sociální pravdou křesťanskou. Nedotknutelná důstojnost která- hokoli člověka. I socialismus je už irtzařoval ve svých začátcích, jeho největším ideálem šlo právě o její zachránu, ale protože v boji o ní poppel Boha, zůstal jim jen člověk. A jednoli- vý člověk, práva bez zapojení na Boha, je příliš bezcenný a nepatrný. Prolo vznikl nad ním kole- ktiv. Ale bezduchý, bezbožský kolektiv je molo- ch, jenž pohlcuje své složky, třebaže by bez nich ničím nebýl. A tak je zase třeba vrátit se k Bohu. On je pravým svorníkem našeho kole- ktiva. Člověk zapojený na něj není již bezcenný a nepatrný a nikdo si z něho nemůže beztrázně udělat materiál ke stavbě kolektiva.

Pracujeme omlně na dvoulete, tělesně a du- chovním zdraví všech pracujících považujeme však vždy za hodnoty nevýšší, které nelze něco- mu jinému obětovat. Nemusíme mít všechno hnednou, tím méně, kdoby to mělo být výsou- neno nějakým moderním nevolnictvím, tvrdostí a nečestností. Nesmíme dopustit, aby i dnes i u nás byla pravdivá slova: »Člověk člověku vškem.« ak.

Mladí kulturní pracovníci

usilují o účinnou spolupráci, až jsou to organi- zace studentek, na Moravě vysokoškolsky Mo- ravan. v Praze Česká liga akademická, či středo- školská soustředění v Ústředí katolického studentstva nebo organizace ostatní katolické mládeže. Nejpočetnější je spontánní iniciati- va jednotlivých složek, které přicházejí s pro- pracovním programem, jenž je v každém pří- padě nelen ideově sjednocující, nýbrž trváá z bezprostředních životních a pracovních zájmů a úkolů.

Jestliže potrvá jistota doba, než se narýso- vaná spolupráce projeví, bude to pravděpodob- ně při nejbližší příležitosti Svatovojtěšských olav a v práci, jež se váže k jubileu Otce vlasti Karla IV. Rovněž snaha o určitější zpeněžení tisku pro Katolickou mládež vyplývá z četných hlasů do jeho tvárném zaměření.

Dalekosáhlý význam se přikládá sblížení a organizačním prolnutí mladých katolíků slo- venských a českých. Mladí se navzájem burcují se sevěření, jímž je počastovaly burokratické komando do váice, jak známo také »sjednocu- jící«. Dnešní úsilí o spojení však vyplývá z roz- hodnutí mladých samotných, teprve teď to bude vůle lidu.

Olázka mládeže má opravdu dobrou per- spektivu v příštím vývoji, neboť se začíná zdů- razňovat život jeho celistvost a rozvoj proť dí- vějšímu doktrinářství, jež sice opovídalo hebk- mí slovy, až mladé v osudové zkoušce pone- chaly v bezradných situacích bez spolehlivých vodítek.

Oslnivě olázka generační se rozhodně bude řešit, jen co mladí sami z výsledků různých

Z domova a z ciziny

Cetná rodina, Sv. Otec Pius XII. se dal ne- dávno vyfotografovat uprostřed velmi četné ro- diny nového řínského vyslance u sv. Stolice pa- na Wu. Třináct dětí má tento diplomat, jenž je většim katolíkem. Čehož je jeho četná rodina jedním důkazem. Obrázek sv. Otce uprostřed těchto třinácti dětí i s rodiči přinesl tedy milu- ný pátek pařížský »La Croix«.

Poměry německých katolíků a evangelíků. Pastor Amussen, vedoucí kanceláře německé evangelické církve, mluvil nedávno v Mnichově o poměru evangelíků k církvi katolické. Pravil: Nevidím nic, z čeho by bylo lze usuzovat na možnost prolnutí těchto dvou církví. Vím však, že mezi církvi katolickou a evangelickou se staly věci, které by ještě před 15 lety byvaly ne- myslitelné. Vedoucí obou církví podnikali spo- lečné akce a další spolupráce v různých oborech je očekávána. Svět musí počítat s tím, že pro- tivnictví mezi Řimem a Wittenbergem (symbol Lutherovy reformace), není třeba považovat za nezmenitelného činitele. Svět si musí vyzkoušet na to že nebude již moci stavět protestanty proti katolíkům a naopak. Věci, které mají uspořádat církve budou skutečně uspořáda- vány církvemi samotnými. Tutožme vše zařidi- tí své vztahy k církvi katolické ve světle fak- tu, že jak katolík, tak my vyzýváme jméno Je- žíše Krista, že však následkem našich lidských slabostí a našich hříchů jsme dosud nepoděpili tak daleko, abychom Je mohli zvát společně v jedině církvi.

Boj lema proti světlu stále pokračuje: »Dnes je americký velkokapitál podporovatelem spo- jencetví s Vatikánem a společně s ním přípra- vují nástup proti demokratickým slám.« Tato věta z komunistické »Tvorby«, z článku známé- ho pseudonymu André Simone, pod nímž se skrývá staré jméno židovsko-německé, je také jedním znamením zmatků dneška. Demokracii, jak známo zachránili Američané. Jistěže ne sami, ale přece z velké části oni. Nikdo neupře- že Roosevelt byl velký demokrat, že byl po ce- lou válku naději všech demokratů, jistě i Si- lionova, a že žil ve velmi přátelských vztacích s Piem XII. Dnes se přes noc, podle André Si- mona, náhle stali Američané nepřáteli demo- kracie a demokraty jsou patrně jen lidé rázu André Simona nebo lidé, kteří »demokraticky« hospodařili v České Kamenici. Při tom se však v článku, kde je všecko páte přes deváté mí- scháno dohromady, prohlásil za hlavního nepřite- le demokracie Vatikán, aby se po pf. mohlo bojit proti katolíkům, proti katolickým kně- žím jako sluhám Vatikánu. Bude to lež, bude to méně riskantní, než říkat proti Němcům. Židů už je málo, ty vybil Hitler. Ty házel »lidu« nacisté, komunisté mu pořád chňáží; du- chovní sv. úty, kteří v něm vidí Petrovu síla- zu duchovního světa a ne oblidu reakce, jak pořád straší v myslích marxistů.

Války stále pustoší míse. Jak známo, bojují od vancé Francouzi ve vzbouřené Indoně. »La vie intellectuelle« píše o tomto boji: »Pro Fran- cetská je toto drama ještě bolestnější. Tato in- dočínská církev, která se s hrstí prohlašuje za »nejstarší dceru nejstarší dcery Církve« (Ti- tul nejstarší dcery Církve má iak známo, Fran- cize). Tímto titulem jí nazývali mnohdy i papě- žové se zrodila z krve 100.000 mučedníků. Je dnes poměrně nejčtenější ze všech církví asi- jských: 2 miliony katolíků z 23 milionů všech obyvatelů. Naproti tomu je v Japonsku jen 180.000 katolíků, 1.500.000 v Číně a 5 milionů v Indii. V Indoně je dnes 1500 demorodých kněží a několik demorodých biskupů. Katolická akce se organizuje: v dobách japonské okupa- ce neobyčejně rozvinula a má ve svých řadách vynikající osobnosti.«

Mistr Foerster mezi mládeží. I list Sdružení kulturních organizací by měl mít mnohdy více taktu při některých základních pojmech kul- turních, z nichž nejzákladnější je účta, účta k po- svátému, účta k Bohu. Měli tam být v úterý malou zprávičku o návštěvě J. B. Foerstra mezi středoškolskou mládeží. A ústy jednoho z těch studentů jí takto líčí: »Roku 1947, ve středu 24. března, jsem viděl muže, jenž mluvil se Smetana- nou a znal se s Dvořákem a Fibichem... Mluvil o umělecké práci, jež se sice od Pánaboha, ale že bez učení a cvičení se ani s Pánabohem nic nedokáže.« V tom je tedy ten nevkus. Tak lo jistě Mistr Foerster neřekl. Za prvé jistě ne- mluvil o Pánubohu, nýbrž o Pánu Bohu. A solva si řekl, že bez učení a cvičení se ani s Pánabohem nic nedokáže, nýbrž řekl to asi tak: »Umělecké nadání je dar Boží. My sami si o něm nemůžeme dát. A dostaneme-li, máme být za ně

K 1000 výročí smrti sv. Benedikta, zakladatele řehole benediktinské a patriarchy západního mnisťva, připadající na letošní březec, napsal vynikající mono- grafii o sv. Benediktovi euzauzky P. Marian Schaller. Kniha patří celým svým pojetím i zpracováním k nej- lepším světovým dílům o sv. Benediktovi vůbec. Kniha v krásné grafické úpravě vydala nakladatel- ství Boh. Rupp a v Praze II. Jindřáská 23, Broš, 90 Kčs, váz. 125 Kčs. Dodá každý knihkupec.

samovolných akcí poznají jejich pochybenost zásadní a zlou vůli v provádění.

Katolická mládež se vyznačuje dnes jedním zcela novým rysem: Společná na své vlastní pří- čina, a pokud se naskytá dobrá rada a pomoc od dospělých, té není vždy dostatek, chápě jí jen v tom smyslu. Řešení svých problémů si klade za vlastní úkol a i vedení v tom směru si stanoví sama.

To jsou v zásadě vyjádřené předpoklady si- tuace, z níž mladí katolíci vycházejí k plnění svých ideálů. O. T.

Rytis JIH. Hra o 1 dějství, 14 vstupů. Je to nová hra o sv. JIH v rytinském pojetí XIII století, ne- obyčejně krásně a hravě vyprávěná, jid- nácká i neupádná. Svět je strhující a hubokou myšlenkou obtočená pro zhrubnu všech, obzre- stelnost, boje proti zlému, Cena 10 Kčs. Na 5 exem- plářů promovace právo, Objednávky adresa: Junák 47, středisko, Praha II, Ječná 2.

vděční. Dá-li však někomu Pán Bůh toto nadá- ní, záda od nás, abychom je péstovali, rozvíjeli, abychom počtíve spolupracovali na jeho zdoko- nálení. Zanedbáme-li to, bude to naše vina, nadá- ní od Boha obdržené bude pro nás neplodnou, zakopanou hřívnou, nesplníme své povinnosti ani vůči Bohu, ani vůči svým spoluobčanům. Tak to jistě Mistr Foerster řekl nebo zamýšlel. A kdoby to tak »svob. noviny« přinesly, byly by snad některého toho studenta-čtenáře nadchly k účt k Bohu a účt k práci. Takto to však působí jen jako špatný vtíp.

Vědomost o dvoji tváři. Obžalovaného Rudol- fa Berana prý pohlovalo až k slzám, kdoby se při přelčení přečítalo prohlášení MNV v jeho ro- dišti v Prazevých, v němž občané, přísluš- níci všech politických stran, pokládají za povin- nost svých srdci a duší dosvědčiti, jak Beran z vlastní kapsy zveleboval obec a pomáhal kaž- demu, kdo o to »žádal. To je hezká vědomost, fakteste si. Jak to však spojit s tím, že táž obec si slavnostně rozparcelovala Beranův majetek hned velmi brzo po květnových dnech z r. 1945? Tedy buď je to vědomost velmi laciná nebo tu parcelaci dělal pan ministr Duris, který tam tehdy nasázené řečnil a ne souseďe pracovitelé.

Nezapomínat a dávat věcem práva jména. Tři strany v předsednictvu ústředního národního výboru hlav. města Prahy se postavily proti pro- řádání manifestačního projevu za demokratické Recko, čímž se mání odboj proti nynější řecké vládě. Protest proti manifestaci byl jistě správný. Každý ví, že lo to vlastně protest proti Tru- manovi. Manifestace totiž nikomu nepomůže a nám škodí. To se pak bude půjčka v Americe ještě hůře shánět. Něko by ovšem mohl říci, že je to ideologický projev sympatií a bojovnický za právo a ten, že je přece hezký, i kdoby právě nepříliš hmotných výhod. Je to přece mani- festace proti řeckému fašismu, tekne někdo. Jenže v tom je právě překrucovaný pojem. Je třeba si vzpomenout na podzim r. 1940. Francie byla poražena. Rusko ještě nebojovalo. Anglie jediná vedla bitvu o Britanii stála ovně po- duéry německé Luftwaffe a bojovala o své ná- mořní cesty s ponorkami. Všichni ostatní se tehdy jenom díli. I Malické Recko tehdy jediné asi 28. října 1940 se nebálo říci ne fašistickému Hitlerovu zprodnánci Mussolinimu, vedlo fa- šisty zadržet, porazit, podleho až na jaře 1941, kdoby mu německá vojska vpadla do týla přes Bulharsko. V Recko vládí tehdy tentýž král jenž tam vládně dnes. Nebyl-li fašistou tehdy, není jim pravděpodobně ani dnes.

Hlas z pohraničí. Voláme z Ervěň zнову, voláme nahlavě. Nenechte nás tu propadnout bezbožectví! nestiáží výpomoc. Je nutná soustav- ná práce, je třeba se rvát o každou duši. Informujte se! Uvidíte, že je to jedno z nebolavě- jších míst Podkrusnohorské — bez českého kněze Duchovní správe vzdálené farnosti dělá co mů- že, ale záda je třeba žít mezi námi, dýchat pmo- ty protinabozenské větry a pevně stát a ostatní podpat. Vždyť se přece někdo ustrlí!

Nhnutí vzhled zemfel Franta Sauer. Kdo to byl, se ptá: Michal Marcs, bývalý anarchista, o něm napsal ve »Svobodných novinách«: »A jak to už v životě býval obrazobenec Sauer, inspi- rator svržení Mariánského síoupu na Staroměst- ském náměstí v listopadu 1918 několikrát se mi zmínil, že to vlastně neměl dělat, že jak mno- hou zbožnou dušičku připravil o mističko kde si mohla modlitkou ulevit od pozemských strasti. Nyní umřel v etiborově. Prostředí z Ma- té strany v Milosrdných sester, které poslou- ží každému tak jako nikdo jiný, na cestách k uzdravení nebo na odchodu z pozemské pouli. I František Sauer o nich mluvil s účtu a respektem.«

Těžká rána ministerstvu Informací. Je stále osiřelý. Už nemá nikde kolegů. Už i Poláci ministerstvo Informací zrušili a to je co říci, protože tam jistě mají s všeříjkou převýchovou vice práce než u nás.

T. V. se znovu vrací k »Integrálním katolí- kům«. Nebudu se zase ptát o slovíčka. Z kontextu encykliky a ze situace doby, kdoby byla psána, je smysl toho názvu velmi jasný. Chťel bych je- nom dodat toto: Podle T. V. prý můj článek vrhá nespravedlivě odium na ty, o nichž bylo užito výrazu »integrální katolíci«, t. j. na ně- které katolíky sepsivatele. Já však se o nich vůbec nezmiňuji, nebylo vůbec mým úmyslem se jich dotýkat, protože oni sami o sobě tohoto výrazu nepoužili a jeden z nich mi řekl vý- slovně, že se nikdy nevydával za integrálního katolíka. ak.

Nový Papln. Po slavně knize Giovanni Pajolino »Život Kristův, získavší si mezinárodní úspěchy, dobývá si velou pozornost katolického světa druhé neméně významná kniha Pajolino »Sv. Augustina. Kniha vyjde české bhem měsíce dubna v nakla- datelství B. Rupp a v Praze II. Jindřáská 23. Pečlivý pře- kládání Dr. Jan Brechensbauer. Dodá každý knih- kupec.

FILM

Pro dospělá: Jana Eyrova, zřetec Inwoodský, USA. Příběh div- ky-stroika v první polovici 19. stol., zpracovaný podle známého románu Charlotty Brontové. Prostředí z ná- zory tehdejší Anglie jsou věrně podány, takže tím naše přijeli hlavně u těch, kdož mají zálibu v ro- manových kreslech této doby. I. Coubertina, (S vřtrodou) USA. Drama Českosla- vské a jeho ženy v severozápadní metropoli Coubalan- ce, kde se soustředělo v minulé věce ležící protire- ligiouské hnutí. Mezi věšinou vzrušitel nální ne- občasná a celkem smazá zápletku manéřského troi- úhelníku. II.

NOVÉ KNIHY

* Ludslav Kuncl, Praha II., Nárádní 4. »Modlitby prvích křesťanů. Vybíral a pieklal Dr. Antonín Strž. Cena brož. Kčs 43.—

* Universum, Praha II., Václavská 13. S J. Gheiffand. »Dialektický materialismus.« Ústlo jako avazek knihovny »Nové dílo«. Cena brož. Kčs 35.—.

Dr. JAN EV. URBAN OFM

K BOHU

Průvodce duchovního života

Tato knížka chce být vůdčem na cestě k Bohu, chce položit jasný základ vry. mravnosti a dobra. Má být průvodcem, kterého můžete mít vždy u sebe.

Kniha je rozdělena na dva díly: I. nau- kový a rozjímavý obsahuje poučení o zá- kladních pravdách vry, o KA, o duchov- ním vedení, o příkazích Božích a církevních, úrvky ze spisů sv. Otce, rozsáhlý vý- klád církevního roku s přehlednou tabulkou a seznamem částí Pisma sv., jak se čtou o nedělích a svátcích. II. díl je rozvedním dílu prvního. Obsahuje podrobné poučení o svátostech, zpovědní zrcadlo, mšeň řád, mše podle církevního roku, liturgické mod- litby, soukromé modlitby, malé hodinky k Božskému Slodu, Páň, malé hodinky k Páňě Marli, litanie růženc, božstvo křížové cesty, smírnou adoraci na první páte- k v měsíci a střeňé modlitby.

Kniha vychází už ve čtvrtém vydání, v malém kapesním formátě. Vázána v páté- ně stě Kčs 85.—.

U všech knihkupeců.

NAKLADATELSTVÍ VYSEHRAD, PRAHA II, KARLOVO NÁM. ČÍS. 5.

Archiepiskop katolické akce v Pra- ze sděluje všem vikariátům finančním referentům, že akce »Maršáková dům« nebyla na květen povolána a proto se nekoná. Další dispoice budou včas ozná- meny.

Rádová gymnasiau Prazepešské koleje T. J. na Velehradě přijímá do II. třídy pro školní rok 1947-48 zbožné, zdravé a nadané hochy z praktické katolické rodiny, kteří buď naději, že se stanou kně- žmi-misionáři. Mohou se hlásit hoš dvacetiletí. Blížší informace sdělí ředitelství.

Na kněžství a řádě litaušinského chce Tě přira- viti koleje svatého Antónia v Kroměříži. Přihlášky studentů od prvích i vyšších tříd přijímá také ředi- telství koleje — Kroměříž, p. p. 23.

Juvenat saluatorián ve Valaš. Mezihří přijme pro příští školní rok zbožné a nadané chlapce, kteří by měli touhu stát se teologními kněžmi, informace po- dá: Ředitelství Juvenat saluatorián ve Valaš. Me- zihří.

Abilitantům: Nechtějí snad povolání ke kněžství v Pohoř? U saluatorián může uplatnit všechny své schopnosti. — Rovněž jsou vítáni jiní a mladí muž- kteří by chtěli jako bratři lidem zasvětit své síly Boží. Spasitelé Informace podá: Revoluční studii vedle našich teologických učilišť též do Svycar, Ři- ma a Ameriky. Do noviciátu mohou být přijati též absolventi V. št. gym., mající ještě jiné vzdělání, nebo v pozdním povolání závažnou osvědčenost v tvrdých zkouškách života. Zvláště jsou vítáni dělníci.

Herman Josef Týl, pfever.

Jeich snahou je učinit z nich ohniska náboženského a apologetického života. Máte-li chuť a odvahu jít ve stopách svatého Františka a vést život oběti a apošto- latu, přijďte poslat jejich řady. Vráty lásky se mohou stát mladci od 15 let; kleryci, studenti, a úspěšné dokončení aspoň sešou třídy gymnasia. Přihlášky na Provinciiálu řádu kapucínů, Praha I. — 99. Gyranasijní studii pro vstup do řádu, usnadní Serafi- nácká škola, zřetě, kapucínský klášter.

Kuchařka-katolika na letní prázdniny. Zemeš lešná škola Junáka (pro katolíky), která bude letošního roku od 28. VI. do 28. VIII., hledá pro svou kuchyni na Cerveném Hrádku u Sedičan dobrého kuchaře pro přípravu s denních chozů (jednoduchých) denně pro cca 70 osob. Pomocníci jsou k dispozici. Plat podle dohody. Zájmyce prosíme, aby napsali na adresu »Duchovní rada Junáka, Praha II., Ječná ul. 2.

Ze Svatováclavské Ligy

v Praze IV. Hradčanské náměstí 8.

Schůzky bývalých členů C. L. A. — seniorů budou zcházeny v pátek dne 11. dubna o 17. hod. v poslu- chárně Studia Católica v Praze II., Jungmannovo nám. Od tohoto dne budou limitě se tyto schůzky konat pravidelně vždy každý druhý pátek v měsíci a to od 17 do 20 hod.

Svatováclavská Liga oslaví svatého Vojtěcha v Praze tím, že dne 23. dubna o 18. hod. uspořádá ve vtechrámu sv. Vira zvláštní poboznost u hrubů vav- ťích českých patronů, jež bude zakončena u oltaře, na němž ostatky svíce budou vytaženy a dne 24. dubna limitě učasní se mše sv., jež bude sloužena o 10. hod. ranní, při níž členstvo přijistupí k společ- němu sv. přijímání.

Svatováclavská Liga vyhlásí své členstvo mimoprá- cké, aby se nejen hoš zúčastnilo všech úrvů ku cíti sv. Vojtěcha pořádaných, ale aby i omluv po- monio a svým přikladem působilo k tomu, aby zvláště »svatá« celistvost nábož. předního svíce-mu- čedníka nebyla jen zevní manifestací, ale přispěla k du- chovnímu ohrožení celého národa.

Vychází z církevního schválení. Dobrovol. příspěvky na vydávání členstvu jsou vítány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí 8. — Telefon 817-70. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází vždy — Předplatné za celý rok Kčs 70.—, jednotlivá čísla Kčs 1.50. — Poštovní sro- čenka Praha 202.01. — Řídí P. Adolf Kalor T. J. — Předkrmím knihem odpovědný redaktor Josef Čech. — Používání novinových známek dovoleno ředitelství pošt a telegrafů. — Dohledně doš. úřad Praha 25. — Vytiskl Zivnotník v Praze XII.

KRISTOVÝ K

15 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 13. DUBNA 1947 • CENA Kčs 1.50

V týdnu velikonočním.

Proč věříme v Kristovo vzkříšení?

Mimo jiné pro střízlivou věcnost, s jakou o něm evangelisté píší.

Máme dost látky, abychom mohli rovnávat. Máme t. zv. apokryfy. To jsou totiž evangelia nepravá, vyvábná, která psali lidé, aby doplňovali, v čem se jim pravá evangelia zdála příliš krátká a suchá. Církev je nikdy neuznala za Písmo sv., nikdy se jimi neřídila. Jejich fašismos poznáte z jejich mnohomluvnosti. Jsou mnohdy krásná, ale cizí, že to je řečeno, že jsou to školské úlohy, papírové květiny, prosa, že se to nestalo. Vezměme si dva příklady: jeden z t. zv. evangelia Nikodéma, kde se ličí to, co vyznáváme ve Věřím v Boha slovy: „Sestoupil do pekla. Věříme totiž, že Pán Ježíš, vlastně duše Pána Ježíše, po dokonání Starého koupení se zjevila duším spravedlivých Starého zákona v t. zv. předpekli a zvěstovala jim, že brána nebes je pro ně již otevřena. Tuto skutečnost vyslovujeme tedy ve Věřím v Boha, jinak však u ni nevíme nic bližšího. Naproti tomu ono nepravé evangelium Nikodémovo líčí ono sestoupení do pekla velmi obsírně. Dva synové starce Simeona, známého ze scény Otčování Panny Marie, kteří byli při ukřižování Páně již také mrtví a kteří prý vstali, když se při smrti Páně otevřely některé hroby, o tom vypravují:

Když jsme odpočívali se svými otci v temnotách smrti, byli jsme náhle obklopeni zlatým světlem. Jakoby slunečním. Královská záře nás obkličila. Hned na to Adam, otec pokolení lidského, zaplesal radostí a stejně tak patriarchové a proroci. Zvolali: Světle! To je sám původce věčného světla, jenž nám slíbil světlo, které nezapadá a nemá konce. Ale peklo se stalo nepokojným. Tu najednou zazněl hlas podobný hromu, podobný hukotu víchlic. A onen hlas mluvil: Zdvihněte knižata brány své, zvyšte se brány věčné, aby mohli vejít král slávy. A tak to jde dál...

Jiné takové místo, tentokrát z nepravého evangelia Petrova, líčí zmrtvýchvstání samotné: „V noci, která končila svítáním na neděli, když voláči dva a dva nastupovali na stráž, zazněl mohutný hlas z nebe, oni viděli, jak se nebe otevřelo, jak z něho sestupují dva mužové, zářící světlem a jak se blíží ke hrobu. Kámen, jenž zatrasoval vchod, se odvalil sám od sebe a postavil se stranou. Hrob se otevřel a dva mladí muži tam vstoupili. Když to voláči viděli, vzbudili setníka a starší lidi, kteří tam také byli na stráž. A jak tak voláči vykládali, co viděli, spatřili tři muže, vycházející z hrobu, dva podpírali třetího a křič následovali za nimi. Hlava oněch dvou, kteří podpírali, dosahovala k nebi a hlava třetího přesahovala nebesa.“

A nyní si všimněme střízlivého vypravování pravých evangelii. Vlastní zmrtvýchvstání se v nich nikdy necopisuje. Mluví se jen o tom, že hrob byl prázdný, mluví se ovšem o pozdějších zjeveních vzkříšeného Krista. Kdyby nebylo jejich snahou popisovat jen to, co viděli, nebvil by dovešli také vyprávět nějakou záti a jiné zrak oslňující zjevy? Vezměte však na př. sv. Jana. Vypravuje o Marii Magdalené, která první našla prázdný hrob a přiběhla k apoštolům se slovy: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Docela přirozené, střízlivé reakce: Hrob je prázdný, tedy někdo tělo vzal. Zdá se básně o vzkříšení. A Jan pokračuje: Vysel tedy Petr - ten druhý učedník a šel k hrobu. Běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel ke hrobu, ale první se nachvílil se, ušel prostěradla ležeti, ale nevěštl. Tu přišel Petr a věšel do hrobu, i ušel prostěradla ležeti a roušku, která byla na hlavě jeho, ležeti nikoliv s prostěradlem, nýbrž svinutou na jednom místě. Potom tedy věšel tam i ten učedník, který byl přišel první ke hrobu.

Jak nepatrné podobnosti zde Jan nabíjeje. Jak běžel napřed, jak čekal, jak Petr dojde. Kde leželo prostěradlo a kde ležela rouška. Cítíte, že Jan prostě popisuje to, co sám viděl a zažil. Jestliže však tato slova „voň přímio realitou“, jak se vyjadřuje Masaryk u Čapka, dýchají stejně skutečnosti slova následující, která nemluví již pouze o prázdném hrobě a o svinuté roušce, nýbrž o tom, jak se Kristus zjevuje Magdaleně, později apoštolům a později Tomáši, jenž dědím nám padá na kolena se slovy: Pán můj a Bůh můj. Tato vypravování jsou

(Dokončení na str. 2.)

MODEL PRO POMNIK F. D. ROOSEVELTA

Jež postaví anglický národ z vděčnosti velikému prezidentovi Spojených států na Grosvenor Square v Londýně.

Franklin D. Roosevelt

12. dubna je druhé výročí smrti velkého státníka, bez jeho energie, bez jeho velkého lidského soucitu by možná dnes svět byl ovládnut hákovým křížem. Všechny tyto jeho zásluhy hodlá věčně uznati hlavní město republiky v den jeho smrti posmrtným udělením čestného občanství a jinými počtami. Jest povinností všech lidí dobré vůle vzpomínouti tohoto velikána, střežiti jeho odkaz, uskutečňovat dále jeho zásady.

Roosevelt je sociální reformátor své vlastni země a je velký mírotvorce světa. To jsou dvě hlavní díla jeho života. Když se v r. 1933 po své ujal vlády Spojených států, byla tato nejbohatší země světa v nejstrašnější hospodářské krizi. Ve svém nástupním poselství k americkému kongresu 4. III. 1933 naznačuje tuto situaci: „Naše hodnoty klesly na úroveň taktika fantasticky nízkou. Farmáři nenalézají žádných obydlí pro své vrbky, Ulice rodní píslo o své úsopry, na nichž byla pracovala. Armáda nezaměstnaných občánů zápasí s neupravným problémem své existence a stejně velký zástup jiných sova žije ze svého hubeného příjmu. Ale naše bída neplyne z nedostatku prostředků. Žádné kobylky nezpusťouli naši zemí. Příroda nám nabízí stále své bohaté poklady, které lidé dleli zmohoušobilo. Hojnost se kupí u našich prahů, ale naše schopnosti jsou jakoby ochromeny před úkolem tuto hojnost

velkoryse využiti. Staré hospodářství je v končích. Kde hledat nápravu? Podatí se nám to v té míře, v jaké dovedeme učiniti směrnicí svých činů ušlechtlější hodnoty než pouhý peněžní zisk. Štěstí není jen v tom, že mám peníze. Tyto chmurné dny, jimž procházíme, nebudou nadarmo, nebudou příliš draho koupeny, naučíme-li se o nich, že našim pravým určením není nechat druhé za sebe pracovat, nechat druhé starati se o nás, nýbrž naopak starati se sami o sebe a starati se o ostatní lidi.“

Všechny základní pravdy křesťanské sociální nauky jsou v těchto větech. Dvaadvacet let presidentství dalo Rooseveltovi možnost tyto zásady uskutečňovat. Nebyly uskutečněny „pouhým“ slovením. Nezáviselo to na Rooseveltovi samotném. Ani králové a presidenti nedokázli nic bez pozitivní spolupráce občanů.

Kromě toho nelze zapomenouti na to, že v též roce, ve kterém se Roosevelt ujal vlády Spojených států, přišel v Německu k moci Hitler. Takřka celé Rooseveltovo presidentství bylo pod mrakem války. Nejprve hrozby války a pak skutečné války. Roosevelt musil tedy sám vésti válku. Válku proti válce. Skutečný typ války opravdivé, jež chce zachránit nebo aspoň znovu navrátit mír. A proto Roosevelt nikdy není vůlečnick, nýbrž i ve válce je mírotvorcem.

Roosevelt a mír

Každý ví, jak si Roosevelt mír představoval. Každý ví, že jeho dílem je Atlantická charta, že jeho dílem je i UNRRA. Je pravděpodobné, že by poválečné reorganizace Evropy postoupala rychleji, že by byla solidnější, kdyby došlo již. Nemáme však patrně dost hodn. takových lidí. A právě proto musíme vždy znovu a znovu připomínati jeho zásady.

Nezákladnější z nich pronesl již v roce 1936 v Buenos Aires: „Naše víra ve svobodu a demokracii nebude úplná, opomeneme-li významí svoji víru v Boha. Právě vyprávění této víry je velkou příčinou citlivostivých výbojů a zápasů hospodářských, které jsou zdrojem lidských utrpení.“

(Dokončení na str. 3.)

Spojené státy u Vatikánu

Následující řádky napsal Sumner Welles, jenž byl za války, za Roosevelta, asi to, co je u nás státní tajemník v zahraničním ministerstvu. Před vypuknutím války cestoval jako zvláštní poselce Rooseveltů po evropských hlavních městech a snažil se učira zabránit nebo ji lokalizovat. Tehdy také navštívil úředně Vatikán. Jeho řádky mají tedy skutečnou váhu. Podnětem článku je známý odpor amerických protestantů proti udržování zástupce Spojených států u Vatikánu.

Je velmi nevhodné, že kontroverze o posláni Myrona Taylora jakožto osobního zástupce presidentova u Vatikánu vzplanula nedávno znova a tenkrát, jak se zdá, ve velmi ostré a dokonce divoké formě. Svět je již tolik rozdrásán nesnášenlivostí, předsudky a rozkoly všeho druhu, že je skutečně politováníhodné, jestliže trpkosti již existující mají být ještě zvýšeny zde ve Spojených státech.

Rozhodnutí presidentovo ponechat Mr. Taylora na místě aspoň do uzavření míru bylo prudce napadeno a stejně prudce obhajováno. Není třeba zkoumat pohotky nebo dobré úmysly obou stran. Jenomže způsob, jak se debata vede, znubí asi zatmění prostých skutečností.

Zádotil o skončení Taylorova posláni se odvolávaly na tyto údaje: Je dokázáno, že rozhodnutí presidenta Roosevelta poslati osobního zástupce do Vatikánu porušilo zásadu o oduce Církev od státu. Dále se tvrdí, že tento krok obcházi různé požadavky ústavy. Konečně podle jednoho z posledních protestů představuje posláni Taylorova »jednu z nebezpečnějších kapitol moderní tajné diplomacie.

Lze těško pochopiti, podle jaké logiky lze tvrditi, že politika zahájená presidentem Rooseveltem, v níž pokračuje prezident Truman, porušuje princip oduky církve od státu. Jmenování presidenta zástupce u Vatikánu se nemůž dotýkati ustanovení naší konstituce ani míti vliv na naši vnitřní politiku.

Se stanoviska čistě právního tvoří území, známé pod iménem Vatikánské město, suverenní stát, jenž je jako takový uznán většinou národů. Při vypuknutí války měly skoro všechny země, s výjimkou Sovětského svazu a USA, své diplomatické zástupce u sv. Stolce, ať už to byla země ústavně protestantská, jako Velká Británie, úředně ne-křesťanská, jako Japonsko, nebo protikřesťanská, jako nacistické Německo. Tyto diplomatické mise nebyly samozřejmě ustanoveny proto, aby zintenzivněly vliv Církev na stát.

President je pověřen ústavou vedením zahraničních styků Spojených států. Má-li s úspěchem splnit tento svůj úkol, musí mít možnost užívati služeb takových činů, kteří se mu zdáí nutní k dosažení informací. Dělny zahraničních vztahů USA obsahují nesčetné příklady, kterak president používal tohoto práva.

Jeden z důvodů, proč president Roosevelt poslal svého osobního zástupce do Vatikánu, bylo konstatování, že USA potřebují všechv informace, které mohou býti užitečné k vedení války.

Myslím však, že ještě mocnější důvod byl tento: President byl přesvědčen, že Vatikán představuje velkou morální sílu. Žádný nezaujatý americký občan nechce-li je toho vára jakákoliv, nemůže popřít, že Vatikán tvoří jednu z nejmohutnějších morálních sil v dnešním světě a že Papež Pius bvl vnikajícíim vůdcem v bitví o překonání politiky krutosti a násilí a o přieti zásad, tež mohou zaručiti trvalý mír.

Svatý Otec o úkolech a hodnotách malých národů

Při nástupní audienci libanonského vyslance, dne 17. března, pronesl sv. Otec krásná slova, která opět dokazují, jak nespravedlivé jsou všechny pomluvy o tom, že sv. Stolce je ve věku mocných tohoto světa a že nemá dosti pochopení pro »malce.

»Při vaší řeči jsem, pane vyslanče, a velkým potěšením konstatoval, že zásady, které tato apoštolská Stolce a my sami proklamujeme jako mravní základnu pravého míru a rozumné spolupráce národů, nejen velkých, nýbrž i malých a slabých, nalezy v srdcích libanonských hlubokou a vědnou oživnu.

Vzestup nebo úpadek národů závisí na tom, jak dopadne boj o svrchovanost práva. Je čas, je svrchovaný čas, aby mistenavické stěňání zdrojů materiálních sil ustoupilo všichni hodnot mravní, před nímiž se musí ukloniti i silny, mají-li národové opravdu býti osvobozeni od dášvého přízraku nových konfliktů v budoucnosti a má-li se před nimi opravdu otevřiti cesta k novému blahobytu. Nikdo nemá věti zájma na této změně mentalitly než státy, které bývaly nazývány »malými.«

Ale právě tito »malé« mohou na mnohých slavných příkladech ukázati, že i oni, a právě proto, že jsou »malá, mohou býti průkopníky opravdového a vědného pokroku.

Závěr této řeči ukazuje překrásně, jak dovede av. Otec harmonicky spojovat dokonalé vzdělání západního humanismu se svým postavením Oce křesťanstva.

Biblietly výraz, který přešel do společného duchovního majetku civilizovaných národů, představuje cedr, jenž zdohí vaší národní vlajku, jako symbol síly, vitality, plodnosti a kildného vzdorování úderom bouře.

Tato schopnost odporu a vzdorování uprostřed avěze zmítaného nejdvočejšími víchry, vyplývá ze sily, houbyky a solidnosti kořenů, které tkví hluboko v půdě věčných principů. Neboť, jak upozorňuje Apokál národů křesťany své doby, je-li kořen svatý, budou svaté i větvě.

Svolávajice tedy ochranu Nejvyššího na všechny, které Cedr libanonský shromáždí ve své stínu, udělujeme všem našim držařím synům a dcerám své apostolské požehnání.

Proč věříme v Kristova Farář u sv. Dominika vzkříšení?

(Dokonečení ze str. 1.)

stejně prostá, stej. e nenucená, že není rozum-
ného důvodu, proč bychom jedno mis o přijali
a druhé odmítli, protože se nám zdá nemožné.
Jak můžeme říci, co je možné a co nemožné?

Nevěřící se dívají obyčejně na věřící jako
na naivní prostáky. A přece se zdá, že nevěřící
jsou mnohem větší, protože dokazují jen
svou povrchnost, dokazují, že se nikdy
opravdu nezamyslí nad životem, jinak by se
jim život nemohl zdát tak jednoduchý, tak bez
tajemství. Sv. Augustin to vysvětluje, když mluví
o záračném roznožení chlebov: »To nasyci-
vat pět tisíc lidí pět chleby není menší zá-
rak než onen, jenž se děje neustále. Taková
úžasná a podivuhodná díla Boží se dějí v kte-
rémkoliv zasetém zrncu.« Někdo z nás zajisté
neví, co s tím děje se zrnkem, že pojednou za-
číná růst. A třeba že to děje se k milio-
ny zrnců, a i když se to děje tisíci-
krát, nestává se to tím chopitelnějším, nestává se to
tím méně záračným.

Jak bychom tedy mohli rozumně říci, že je
nemožné aby Kristus vstal? On sám mluvil
o zrnu plněním, které musí padnout do země
a zemřít, chce-li nově vyrůst bohatým klasem.
Zda tento obraz z přírody není novým příbli-
žením jeho vlastního vzkříšení? ak.

Počátek svatovojtěšského jubilea v Praze

Vlastní svatovojtěšské slavnosti v Praze bu-
dou se konat v závěru »cesty sv. Vojtěcha«. Jež
bude skončena 25. srpna t. r. svátkem Přenesení
světových ostatků. Těžiště bude v úžích pra-
govských porádků. Jež budou řešiti problémy
našeho náboženského života.

Připravou na svátek sv. Vojtěcha v Praze
bude Trýdium v hlavním řmání kostela Matky
Boží před Týnem ve dnech 20.—22. dubna večer
o 19 hodině.

V den mučednického výročí sv. Vojtěcha
23. dubna se koná u jeho ostatků v katedrále sv.
Víta poboznost kněžů, kteří o oledných přijdou
do katedrály v liturgickém průvodu ze Strahova,
kde bude o 10 kněžská adorantní poboz-
nost, která vyjadřuje především duchovní a ni-
teraz cíl svatovojtěšských slavností. Večer o 18.
hod. je u sv. Víta tradiční poboznost k sv. pa-
tronům zemským.

V den liturgické připomínky umučení sv.
Vojtěcha, jež se letos slaví 24. dubna, bude
v katedrále o 11 hod. poboznost mládeže, po
které ndp. arcibiskup špalimberský dělá odnese lebu-
ku sv. Vojtěcha na hradsčanskou rampu, odkud
udělí městu požehnání. Potom odnese v průvo-
du dráhovcenný ostatek do světovca rodiště na
Líbici, kde začíná první světovca zastavení od-
poledne o 14. hodině, kdy z rukou pražského
metropolitally převeze ostatek k cestě svou die-
cézí ndp. biskup královéhradecký.

Pořad »cesty sv. Vojtěcha«

Přinášíme první část »svatých cestev. Datum
uvádí den příjezdu, odjezd druhého dne odpo-
ledne. 24. dubna Libice, 25. Pardubice, 26. Hra-
dec Králové, 27. Jičín, 28. Dvůr Králové, 29.
Broumov, 30. Náchod, 1. května Dobruška, 2.
Kostelec n. Orli, 3. Ústí n. Orli, 4. Frývaldov,
5. Zábřeh, 6. Prostějov, 7. Vyškov, 8. Zlín, 9.
Kroměříž, 10. Olomouc, 11. Přerov, 12. Hranice,
13. Bruntál, 14. Opava, 15. Hlučín, 16. Ostrava,
17. Orlová, 18. Těšín, 19. Frýdek, 20. Val. Mezi-
říčí 21. Slavičín, 22. Uherský Brod. Poté světo-
vca ostatek budou účeny na Slovensku, kde o
10. Boží svatodušní 25. května budou slavnos-
ti v Bratislavě za přítomnosti ndp. arcibis-
kupa dr. Berana.

Vůně libezná

Miloslav Mládek.

Pozití po pitvě Juditina těla mělo být po-
křtěno její dítě. Před ranní mlí se světlo chod-
bu, vedoucí k nemocnici kapí, malinký průvod,
průvod spíše pohřební než křesťanský: ošetřovatelka,
která nesla nemluvívatku, správce nemocnice, jenž
přijal křmokroutaví, a Juditina matka. Stará pani
šlá ve amutečních šatech. Donedl tě nepoclovala,
ba nechtěla ani vzít na ruku malického
vraha, který zahubil její dceru.

Nikdo babičku nepřesvědčil, že dětátko za nic
nemůže, neboť ona ví, že nebyť dítě, byla by
její Judita dosud naštvu. Byla. A sira jí pohřbí.

Na konci chodby, u vchodu do kaple, je kněz
jí očekával. Ošetřovatelka drží dítě na rukou,
kmož se hořotí k odpovědi na knězova slova
a kostelník rozestí na odpovídavo liturgické
roušky a nádobky. Bába se nedívá na chlapec-
ka a její tvrdé oči, bloudící po kapli, se ptají:
»Proč musila umřít?«

Oči ukřivky na děcku a odpovídají:
»K vůli tobě.«

Toť jí větra vypravoval lékař:
Pít se, proč zemřela vaše dcera. Plejte se
raději, jakým divem bylo učiněno, že šle její
synek. My jsme jí neublížili, Toť se ví, když
knihaček byl takový cvalík, byl porod obtížný
a všechno šlo zvolna a namáhavě. Ale nepomí-
nuli jsme nic. Věděli jsme o jejím slabém srdci;
říkal nám o něm váš zeť; ale i kdyby neřekl nic,
našli jsme si to sami. A když jsem viděl, že dítě
neprojde, rozhodl jsem se pro perforaci. Ano, to
mámenalo zahubit dítě. To už pak není vyhnuti.
»heme-li, jako že chceme zachránit matku. Ale
že jsem sáhl k drovcím kleštěm, podávala se na
na vaše dcera a zmocnila poprošla:
»Zije-li dítě, nechť šije. Ať se děje co děje.«

Tak se jmenuje film, na jehož premiéru byl
nedávno zůdřt pozván pan arcibiskup pražský
a byl pryč s ním velmi spokojen. Anglicky se
jmenuje GOING MY WAY, francouzsky pak
velmi poeticky la Route sans d'etoiles — Co-
stea poeet hvezdami.

P. Donceour, vynikající postava francou-
ského katalicizmu, napal o tomto filmu posu-
dek, který přinášíme. Napřed však píše o úko-
lech filmu vůbec:

Zdá se, že sovětské radio se vyslovilo bez
nadšení o filmovém festivalu v Cannes.

»Úpadek mětáčkého filmového umění vy-
stoupil ve velmi jasné světlo. Většina promi-
taných filmů, ať jsou to americké, anglické, ho-
landské nebo z kterékoli jiné země, uvádějí na
scénu alkoholiky nebo morfinisty, ukazují nám
rozklad lidského svědomí, svědčí o nejkrasší
ideové chudobě, projevují naprostý nedostatek
víry v budoucnost, v život, v člověka.«

Ať už je mětáčský film jakýkoliv, je zdravé,
že tváří v tvář úpadečkovému diletantismu nebo
možná korupčnímu výdělkářství se klade důraz
na lidský a sociální realismus umění.

Bylo řečeno, že katedrály byly ve středověku
bibli lidu; že na jejich malovaných oknech, na
jejich sochách a freskách a v jejich luteristii četli
celý svůj život ti, kteří neměli knih tajemství
světa vyzařované z tajemství Božího. Dnes ne-
otvírá bibli lidu před jeho očima Cirkev, nýbrž
biografy. Ať si obdivovatelé umění myslí cokoli,
ve filmech se uskutečňuje promyšlený lidové
duše a síce nesmírně mocným prostředky.

V umění není nic bezúčelného. Každé umění
má svou vyjadřavou. Největší umění je to, které
působení rozvíjí a největší mocí. Všechno ostatní
je pouhá literatura. (Asi tak: mluvení pro zá-
bau.)

I my čekáme, že filmové umění bude vyzná-
vat víru v budoucnost, v život, v člověka. Bu-
de-li také jednou vyznávat Boha, splní tak svou
nejvyšší úlohu.

Několik náboženských filmů, na př. Jean
o Bernadette, o kterém jsme mluvili před časem,
filmě ze života kněžského, má být částečně tím-
to týznamením. P. Donceour mluví proto o chlo-
stivosti těchto kněžských filmů.

»Stali jsme se podivnou lidem...« říkal sv.
Pavel. V jeho době házel apoštoly všem. Dnesní
arény jsou méně krvavé. Přesto však ani v této
věře neide o malíček. Neplí to malíčkost vysto-
vovat se pohledům zástupu diváků. Nelze při
tom o život a o smrt, ale může při tom jít
o čest. O čest Boží, kdyby, zase podle sv. Pavla.
Iměno Boží bylo k vůli nám zneuctivěno mezi
pohany. Nic není akoro nic nezalázně skryto
z člověka, jehož resta a výrazy tváře více leží
než slova jsou sledována, překvapována, zachy-

Záračné zrcadlo

Pisatelka ze Slovenska vzpomíná
na velkou noc před dvěma roky, kdy
jejm mstětem šla fronta, kdy kolem
padaly granáty, kdy život visel na
vřec, kdy nám »kouzelné zrcadlo
ukazovalo, jak jsme v rukou Božích.
Jeme v nich neustále, i tehdy, kdy
srouva kolem nás nehmly rachot děl.
Ale zapomínáme na to, Tyto řádky
by nám to chtěly trochu připome-
nout.

Milý Ježíšku!

V době vánočních písniček, umíňovalo mne
— v tom čase vždy nadmíru živé — vědomí, jak
dávno už mám ztracen nárok na místo mezi
Tvými malíčky; u konce cesty, na níž Toje

cována neinemlostrdnějším světlem. To je
zkouška, ve které může obstát málo lidí. To si
lzeba přiznat. A tak je vidíte s nahou duší
a s nahým srdcem před očima, které budou čist
pravdu lépe než v kterékoli knize.»

Nyní tedy konečně náš film »Farář u sv.
Dominika«.

»Je třeba přát Francouzům (a ovšem tedy
i Čechům) srdce značné prosů, aby našli za-
líbení v nevládném kouzlu »Cesty osvětě hvez-
dami« (tak se jmenuje francouzsky náš film).
Není to velké umění ani stytem, ani předmětem.
Některí se dokonce pohoršovali nad kněžskou
postavou tak úplně zbařenou odstupu a »cli-
hodnosti«; ti však se mýlí. P. O'Malley, mladý
kaplan, představený Bingem Grosbyem, zná-
mým americkým zpěvákem, dlouho přiváděl
z míry starého pana faráře, který pětáctýřicet
let spravoval farnost svatého Dominika. Bylo to
tak silné, že farář prosl velmi smazně bláskupa,
aby ho zbavil takového kaplana. Ale biskup je
vytrvalý.

Dovede ocenit P. O'Malleyho, jenž se pro-
jevuje jako apoštol plný jemného taktu, srdeč-
nosti a praktičnosti. Získal lid své čtvrti, proto-
že je uměl naučit zpívat. Získal na konec i svého
milého faráře, který jeho mládickou horli-
vostí a jeho veselou přívětivostí takřka záračně
omládně. Každý zatřpyk kritik si sčítával, že se
v našem filmu tvoří protiklad mezi zasmuš-
lým a neschopným stářím a bouřlivým a ořilím
svědomím mládím. To znamená naprostou nepo-
rozumělost prostě historik, kde dva kněží vlastně
závodí svými různými vlastnostmi srdce a roz-
umu, doplnili se navzájem a dosvítali k přátel-
ství založenému na vzájemné důvěře. »My ne-
máme možná stejné názory, řekne potom starý
farář, ale máme stejné srdce.«

Některí »vznešení« duchová budou vytkáti
Bingmu Grosbyem, že nám předvádí pouze lidské
stránky kněze a že nic neprozrazuje jeho vnitřní,
jeho mystický život. Je lístě, že knězství je něco
více než to. A P. O'Malley je zcela lístě dobrým
knězem. Ale proč se vřítat v jeho tajemství?
I to, co nám ze sebe ukazuje, je velmi krásné.
Hráč golfu, uchvacující běvec, nedostupný sa-
chista a humorista je především ochotný, laska-
vý, dobrý člověk. Jednou bázlivému a do sebe
schoulenému starci vykládá takto tajemství
svých úspěchů: »Kdo nemyslí na sebe, kdo myslí
pouze na druhé, tomu se vždycky všechno daří.«
A všem kyselým censorům přelíbeme, aby cho-
pili, kolik krásy je v kněžské duši, která le-
na olněná radostí, čistotou bez stínu, poctivostí.
Bez kazů. Jsou tyto rysy tak obyčejné ve stavu
někdy tak zaměřenému k profesionální vzneš-
losti, že se oro ni zapomíná na tyto malé
cťmosti? Jestliže americký umělec, kteří tolik vy-
nikají v této drobnomalbě, se nedávno do velko-
lepných námětů, je to možné proto, že správně
cítí hranice této velkoleposti.

člověčenství neusetřilo jediného ostnu, je mi
jaksi snáz přiblížil se s prosbou.

Chtěla bych záračné zrcadlo. Měla jsem je
už před dvěma lety. Fronta se blížila. — Pří-
pravil se na nucenou evakuaci? Nábylek do bez-
pečí za příkladem opatřných a robnostit mezi
zdeňkami? Svých pět živěvek a prostě pryč
s neoppatřlivými? Co ještě do zásoby? Co kam
zařít, zadit, zakopat?

Otázky už dávno přerostly hlavu. Tehdy
ustrnulému člověčkoví problemu zrcadlo — ne-
bo studně? Ukazuje věci v jiném úhlu; neod-
bytné starosti v něm netváří se tak velehorcky.
Pohled do něho rozhodl: život pokud možno nor-
málně nejděle, jak se dá.

Zatím co Němec vyvažují slavníky okny la-
zaretu, aby po sobě zanechal rozházenou slá-
mu obnavy, a uťezané palce, starý kazatel-histo-

a vykonala až plůlá vzorně. Znovu říkám: měl
jeer, perforační kleště již připraveny.

Stará pani, vzpomínajke na hovor s lékařem,
vzdychala kmotr již odřekal liturgická slova, kněz
udělal povážně znamení a vložil dítě zmrlo
solí do pusinky. Za modlitby přelil a děčkem
ke křtěníelce. Kněz se dotkl nemluvívatka, říká:
»Efeta — oteví se — k vůli libezná.«
K vůli libezná. K láso — pomyšlila si stará
pani.

Ale hned vzpomíná dál. Jestě večer, kdy se
hošik narodil, jí zeť Karel poslal přestastný te-
legram. Když přijel, aby poprvé a naposledy
spatřil své a Juditino dítě, zastihl ženu v bez-
vědomí. Myšlil, že epí a nevěděl, proč ho ošetřo-
vatelky z pokoje vyhnaly. Až přišel vládní lékař,
malíčko se zamýšlil a dovolil mu zřetat.

Když se probírala zlobit si. Nikdo nebyl při
tom, když mu šeptala, aby dnes předs ne zřetal
u ni. Obával se, že mu to lékař nedovolí, věděl
že k ženě nechtěl pustit ani na chvíliku a po-
myslil na všechno, co má ještě dnes zaříditi.
Rozhodl se, že požádá lékaře, aby mu dovolil
pobýt u nemocné před zřetějí noc. Mezi rečí
Judita znovu umula a on těse odešel, zlehka na-
slapuje na linoleum.

Nazřít se vypravil do nemocnice brzy dopo-
ledne. Cestou koupil kytičky a rozžasný vstoupil
do nemocničního pokoje. Polozžená záclona
přítěla místnost přesto, že okno bylo otevřeno.
Po spížkách přistoupil k lůžku a teprve tu, když
se rozkouřkal, viděl, že je prázdné. Kde je Judita
a kde je děťáček pokoj u chlapecem? Proč jí tak
brzy dovolil pěstati jinam?

Položil kytičky na postel a nátečral květy.
Podstoupil a pohledl na ně. Zachvěl se: Viděl
kytičky, ležící na rakvi. Vyšel na chodbu a zřetl se
po číselce. Spatřil jí pak v umřelí komoře,
mrtvou.

rik ve velkopátečním kázání svým tajemstvím
o oltáři a částkou sv. Kříže posluje zúskotněný
zástup (převážně chvíle jednoty myslí a srdci),
o velikoncích »náš Germán« — nedobrovolný
podnájemník — naposled salutuje, ubíraje se
»wieder zurück«, po nich jeho soukromcoví svě-
domitě demoluji a opouštějí zbrojovku, za deto-
nací rozmetávaných kolejevic, dvoudenní diakuze
mezi Ivanem a Fritzem — obraz v zrcadle se
jasní a člověk podle něho postupně zmenšuje
Dočet živěstek potřebných ke štěstí, potom už k ži-
votu; vůbec se nezdá, že by třeba k zárovňm
patřilo světlo nebo do kohoútký voda; tovarní
aklidiště šije svůj souhlas červeně do nebi a
mosty při odpoutávacím pokusu vyjadřují jej
nahlas, než si zkormoučené sedly do vody.

Rusové mezi námi vyměňují vzájemně zdvo-
vlivosti s Němci za Váhem. Hlavní úsek je o pár
kilometrů dál, tvrdí Míša s Mířou, ale když »po-
kličku« cibule k silané neb třeba ke koušku pro-
niku a olízli kapku »spiritu«, neopominají opatr-
ně se krýt při návratu do zahrady na hráz k svě-
mu zakopanému kulometu; na náměstí zas ko-
pají hrob — kolikátý už? Včera byl bez oběda,
míne rozházelva kuchyní v sousední ulici; dnes
o ráno smějí na rozkvelé meruňky peč z pro-
tějšího balkonů — peřina tam došla konce slá-
vnějšího pokučku.

Při pečení rozpeků — v kleku nebo dřepu
(ostrážlost poněkud komická: přileti-li z pro-
tějšího břehu oblemnějí pozdrav, nebude se ob-
těžovat hledáním nekrytého okna) zjevuje
zřetlo stav bez problémů kromě lediného: ne-
zřítalí Tvoje přátelství, Pane. (Podobá se to tro-
chu posnínku oltáři: na smírné ploše jasný kříž.)

Nedělní cesta do kostela prázdnými ulicemi
nebo výprava k pekaři na druhý konec města
nebí statečnost (akutečnou ani předstíranou) ani
lehkomyslnost nebo tupým fatalismem. Jen ji-
stota zasláda odevzdáním, bezpečné vědomí:
nic se nestane, jen Vůl vůle. Vim, odkud přišlo
třináctého dubna mantelové náhle vnučtí, aby
odvedl malou našilim od záhonu, kde za oku-
mířka začala mína přezesávat mrkev mezi slá-
nečnic. Vim, kdo jim dopřál deset — dvacet
věteřin aby vběhli do domu, než nás zbavila
kázdroročního uzavřením, že »ta meruňka ani
malé ovoce, ta švestka pořebuje profesez« sa-
moznaná zahrádnice, vskutku německy důklad-
ná — až na pahýl.

Všecko je tak dobré, jak ty chceš. A mínis-li,
aby toto filj — krach (někam vjevo asi ke hra-
du), bylo poslední, které vnímám, abych už jen
do příštího viděla toto slunce, oblohu a stromy,
bud šohovávaj — potom... A prosím tě —
odpuš, tohoto psika nemohu odehnat — ať to
moc neboli.

To bylo před dvěma lety. Věci byly jasné a
prosté, k nápiní dne stáčila snaha uchránit se
všeho, co by ode mne odvrátilo Tvoú vůli. Můj
spánek od dětství neboli (»ak pravděpodobně
je dnes pravda), tak nekovný a sladký, jako úř-
ky v intervalech třináctidenního jarního milos-
tného šepotu ruské káfuše s německým mino-
metem.

Kouř z mléka tu a tam překypěšého dým
kádlika před všelijakými modlami zastřelí mlé-
m zrcadlo — nebo to byla studně? Věci jsou hro-
zivé, levavé, zmatené! Dej mi v důvěrné chvíli
samoly s Tebou vidět zas jejich pravý obraz!

Jistě za chvíli přijdou Ti s tisícem jiných žá-
dostí, prosím tě, počť už nenasilouchej.
Tvoje Marie K.

Americká žurnalistika v Číně pozorovala
útlou řemenšou ženu, která čistila aněti rozěra-
né rány raněných vojáků. »Já bych to nedělala
ani za milion dolarů,« poznamenal návštěvníce.
»Já také ne,« odvětila sestra, pokračující olt
ve své práci. — Křesťanská sestra to dělá za
větší odměnu než milion dolarů.

Starý opatřněl šena, katolická, v Praze, hledě po-
kličku, Nab, na an: »za úklid - 13A 76 do adm. t. 1.

Když se však vypořádával z nemocnicí a svahem
ašel k fecce, rozplázla se mu představa, že Judita
zemřela. Nad vjemem z čláti mlátnosti, kde těla
čekají, aby mohla být vyplněna poslední rubrika
chorobopisu svítělo přání, útlouvné přání, aby
Judita žila. Kvapně se vrátil, úprkem vyběhl
zpátky do kopce aby se přesvědčil. »Viděl jsem
v prosekutě byla halucinace. Nechtěl, ho už k
mrtvé pustit, ale přece pustil. Spatřil ještě
jednou svou ženu, zraněnou a mrtvou. Neroz-
mýšlel, jaké to poranění, že to byla rána zá-
chranná a pomyšlil, že bude nutno i spravedlivě
její smrt pomatit. Se zbrání v kapsě ohlásl se
ještě téhož dne k lékař, který vedl porod. Nikdo
neznal jeho úmysl a nikdo se ho už nedoznal.
Protože muž nevytáhl zbraň a nevystřelil. Roz-
mlouvali. Zmohl praty náhle zpaceně, utral si
ruce o rukávky. Dovedl se, že je v noci, kdy se
jí přitřelilo, už netrápil a že jít do práce usulo
k ránu bez bolesti. Zabraťval nesrozumitelný důk,
oděhlí domů a u psachio stolu se zastřelil.

Jak jí měl rád, vzdychala tehdy e podávala se
na vnuče, které kněz, nalič vody a pomazav
křtžmem teď pokrývá bílou plachtou. Nevinnost
bude poskvrny. Babička vztahuje ruku a chce
vzkřiknout:

»Není hoden! Není hoden!«

Ale zase se vrátila k deří. I děcko pro ni
opustil, i život, vše. Stará pani ví a věděla již
dávno že zeť Karel není slák. Ale chápě ho a
omlouvá ví, co mu oslabovalo, co mu brálo šlu.
Léta lásky, léta štěstí, starosti a péče, léta za-
hádění do jejich hrdých očí, v nichž se jeho
energie přelávala k ženě, odhamtlna ho ve stín,
který sledoval milovanou bytost. Zde bylo pře-
přítě lásky a lékaře strádávila šlu. A stín nále-
doval Juditu do temna, kde mizí: vše, i stín.

Kněz oslovil chlapce jménem Karel. Po očel.
Je to jméno, které mu určila, než zemřela. Prá-

Stát a jednotlivec

(K nedávnému výročí velkého myslitele.)

Stát, jak se s ním dnes setkáváme, je nám Institut lidskou, v mnohém nedokonalou, která se dotíná dnešního svého stavu dlouhým rušlem a úsilím. Ale třebaš nedokonalá, je nám ta instituce dnes nutná bez ní není možná společnost. Bez státu lidé taci, jak dnes ve své většině velké jsou, by se pobíli a snědli. I když jsme socialisty, nevěříme, že přišla dneš již chvíle, aby stát, mlüveno a Engsemem, byl ulozen do starého železa nebo, zvdíroležl, do vitruvy musejní. Ale ovšem: stát není nám nějaké absolutum, není sám sobe účelem. I stát slouží, musí sloužit životu, životu stále vyššímu, a konec konců te dušl lidské, aby se jí dostalo, což jejího jest. Stát je nám prostředek k účelům vyšším a vyšším; má je klásti, má je pomáhat uskutečňovati. Má tedy nejen náležat právo, má i vic; má tím také uskutečňovat spravedlnost, Zákonu, a nichž téra právo. Jsou lidé lidských myslí, a nejsou tedy, rozumí se, dokonalé; jsou přese mlüveno, vdický pouz ovčé, faule de mixux (když není nic lepšího); ponevadž není spravedlnost vepsána do srdcí lidských a ponevadž se lidé nevdíli svédromem, zachranují, snaží se zachránití zákony aspoň to nejménší a nejbřubší. Ale mohou a musí být zdokonalovány. Tohle povédome o nedokonalosti zákonu a o nutnosti, zdokonalovati je, musí být přmo vočlovávu do moderního soudece.

Leť nejen to: právo musí být bledáno a vynašeno tak, aby byla spravedlnost uskutečňována již př dnešní nedokonalosti zákonu. Zákon musí být interpretován soucem v duchu spravedlnosti stále vyšší a vyšší, Jemnější a Jemnější. To je možné jen tak, že soudce soudí nejen vnu, píecnu, zlocim, nýbrž i vinnaku, presumpciku, zlocince — tedy: člověka, kterého individualizuje; že si stále uvédome, že nema před sebou věc, abstraktní případ, to neb ono číslo sagendy, nýbrž zcela určitého živého člověka jako učícího mravní a životní jednotku, jako nositele určitých práv vpravdě neporušitelných, a ze se ho snaží tak pochopit. V jednotlivci, v každém jednotlivci jest i je dnece, t. j. bytost, která se vyskytuje v tomto slození a v této podobě jen jednou, a která nema duplikátu. Mné nestáti jen jakýsi lidský soucíl a vinníkem; je třeba, aby si soudec vdomil, že před nim stojí jedinelec jako jedinec, a jž tím nositel určitých práv; aby si uvédome, že jedinecve stojí sice pod státem via facti, ale de iure také do jisté míry jako mravní hodnota proti státu. Hodnota jednotlivceva je množ zcela reálná hodnota jako hodnota státa a doplňuje se s ním. A to tak, jak jedinecve mravně síla a posle, tak se stáva stát zbytením a zbytením jejím. Uskutečňuje-li jedinecve ve svém životě svými činy spravedlnost, čin zbyteným, aby stát bádil právo, a podtrhuje mu jaksi — obrazně mlüveno — existenci pod nobama.

Slovem: jedinecve a stát jsou nám veličiny, které se doplňují. Jedinecve může kládné a tvrdit zasahnutí kam, kam nedosáhá stát; stát nastupuje svůj úkol tam, kde selháva nebo nestáti jedinecve.

Proto bude našim úkolem chránit jedinecve proti státu, když stát vsahuje do tvorivé sféry jednotlivcov rušivé a ničivé, kdykoliv v něm nerespektuje mravní bytost, kterou zůstává i jako provinilec, kdykoliv nálezá právo v mechiánický, t. j. takovým způsobem, že tím zároveň neuskutečňuje spravedlnost.

Nás poměr k státu dš se tedy opsat zcela prostě: nejsme jeho nepřáteli, budeme vsáň od případu k případu jeho odpřelci. Nepřítel není odpůrce, odpůrce není nepřítel. Odpůrce je opravce, duplovalet, kritik, odpovédný spolupracovník k vysokému cíli, který kritisovaly pustil s myslí, kterého kritisovaly za nedbává. V tomto smyslu a takto chceme být spolupracovníky státu; chceme jej doplňovat v jeho podstatném a na všost nesnadném úkolu bledání spravedlnosti.

Vzpouira nebo nevdédomost?

Holandský žurnalista z týdeníku «Sursum corda» měl před nedávnem rozhovor s kardinálem pařížským Suhardem o situaci dnešních nevdých. Korrespondent se tázal: Některí soudšní filosofové upozorňují často na to, že lidstvo 20. století, žijící v temotách, nežije v této temotě pro nedostatek světla nebo pro nevdédomost, nýbrž vdédomou vzpourou proti Bohu, v temotě, která je vdédomým odmítnutím světla. Zdá se vám, pane kardinále, že toto stanovisko je nespřávné, a že tedy postup církve vůči pohanským masám západní Evropy, metody evangelisáční a způsob pronikání se nelší podstatně od způsobů, pouzýchých v t. zv. «misijních zemích»?

Kardinál: My jsme přesvdčeni, že odkřesáním masě má svůj původ v jejich nevdédomosti, v nedostatku světla. Náš apošolská práce ukazuje jasně, že masé neznaží Boha nebou se vsák proti němu. Náš «Pařížská misie» vznikla právě na tomto poznání. Výsledky dosažené Katolickou akcí a našim hnutím mládeže to také dokazují. Moderní západní pohanskost, vzniklé na Kristu není nutně zaměřeno proti Němu. Způsob evangelisáční na pobřeží Slonoviny se nelší podstatně od způsobů, kterých pouzíme na pařížské periferii a proto «Francouzská misie» je misii v obvyklém slova smyslu.

Žurnalista: Stanovisko církve podle vašeho mínění není tedy stanoviskem, které by

Z domova a z ciziny

Jak oslavi Poláci sv. Vojtěcha. Podle dělského katol. časopisu «Tygodnik Powszechny» hlavní slavnosti 850 výročí smrti sv. Vojtěcha ve Hnězdě budou se konat ve dnech 25. a 27. dubna t. r. s tímto programem: 25. dubna o 20. hodin r. u. ve hnězděské katedrále nešpory, po nich vystávi Neisvětější Svátost. Polom budou ve světlém průvodu přeneseny ostatky sv. Vojtěcha z katedrály do kostela sv. Michala, kde bude pak noční adorace. V neděli dne 27. dubna o 9. hod. slavnostní průvod s ostatky sv. Vojtěcha z kostela sv. Michala do katedrály za vedení J. Em. kardinála primasa Honda a za účasti celkého polského episkopátu. O 10.50 mše sv., kterou sloužítí bude J. Em. kard. Sapieha. O 15. hod. polské nešpory za účasti celého episkopátu. Po nich společná modlitba k sv. Vojtěchu a pak promluva a udělení požehání poutníkům J. Em. kardinálem primasem.

Hudební soutěž na počest sv. Kateřiny Štenské. Italské radio vypsalu cenu 200.000 lir na hudební dílo, oratorium, cantátu nebo pod., jež by bylo inspirováno životem a dílem sv. Kateřiny Štenské. Toto roku připadá šestistě výročí jejího narození. Vyvsná soutěž se odvdvduje tímto slovy: «Zájem celého světa a nejenom katolíků o tuto velkou ženu Italské kultury, jejíž vdávné volání po míru a vdějším vzájemném porozumění zaznívalo v naší zemi ve chvíli rozhodné, má i dne hluboký a životní význam v atmosféře neklidu, jež zůstává po hrůžách nedávne války a v starostech o mír ještě nezanutený. Upozorňujeme přl té příležitosti na knihu Dominika Pecky «Neviditelný prsten», jež je beletristicky psaným životopisem štenské svátice. Vyšla před nedávnem v nakladatelství Vyšehrad.

Nové znamení vzrůstající nenávdí. Meteorologické středisko a hvězdárna v Zikavau v Sanahale, musí podle rozhodnutí národní hvězdárny v štínsku zastavit svou činnost. Toho rozhodnutí bylo př učiněno «k ochráně národních práv». Zmíněná hvězdárna, řízená Jesuly, pracovala již osmdesát let, byla podporována celni správou, parobabělní společností a správou města Sanahale. Měla světovou pověst svou službou za účelem předvdání a výstřahy před tvřtvy, obávanými čínskými vdchčímci. Zpráva je novým potvrzením rozervanosti světa, tvorení nových vřehrad, které se snažilo křesťanství odstraňovat.

Msr. Sproll, biskup rothenburský v Německu, jenž byl pronásledován nacisty, protože v r. 1938 hlasoval protl připojení Rakouska, které si tehdy dal Hitler schvdítí jedním ze svých známých plebsitů, které ostatně nebyly tak protl myslí německého lidu, mlüvil v jednom svém nedávném projevu o zodpovědnosti za vsěcko to, co se stalo. «Vím dobře a vděvsky isme to slyšeli, že vsíchni chtělí být vděvní. I valetní zlodinci z Norimberku prohlásili skoro vsíchni totéž. Každý svalule vnu na někoho vsévšho, většinou na vděce samoiného, a myslí si, že věc je tak vdřizena. Kdyby vsák nacistům byl vdřitězil, bylo by tomu právě naopak; jak by vdřěka většina byla lásala, jak by byl každý zdobřozoval své vlastní zásluhy o vdřitěstvi. Ve stejné mlře, v jaké byste se byli hástili o podíl na vdřitěstvi, musite nyní cílit i něsi zodpovědnost za hřvřv, které se staly v oné době.» Se steinou vdávností jedná Msr. Sproll o problému upřehlíků a odsunutých, «Je naše svédome úlné klidné př pohledu na tv, kteří vsěchno ztratili a kteří často nemají, kam by hlavu sklonili? Nemohli bychom pro ně učinit více, vdřtí se svého pohodlí, odřici si trochu potrávy? Mysleme vdávně na situaci svých bratrů a cester tak těžce zkoušených a jedneje podle toho.»

Vdřtine Američané je hostelno, co se děje ve světě. Prohlásil to nedávno v přednášce, konané učitelům Lester Markel, šefredaktor New York Times, jež jsou povozávány za jedny z nelepších amerických novin. 20% přv je nevdětelně hostejných, 20% nevdédomců, kteří nevděli po poučení a 40% nevdédomců, kteří by poučení přijali, kdyby jim bylo snadno podáváno. «Bude-li naše veřejné mínění špatně informováno, blížíme se velmi pravvděpodobně ke katastrofě. Ježli rozsah se vděc nedá odhadnout.» Markel na konec poukázal na vztahy

mezi školou a novinami: «Vám, vdětelům, přsluší úkol vésti dítě na cestu správděného občanství, nám, novinářům, patří pak úloha, aby tato cesta mu byla isná v jeho letech dospělosti.»

I «Kulturní politika» si stězuje na naši filmovou výrobu. Pod nádissem «Neboť nevděti, co čini» píše m. j.: «Účinné středisko kontinentální filmových styků nazval anglický režisér Kann Annakin naši země. Československo stalo se křizovatku a Praha přoběhem celovečerních obrazkových poledníků a roznoběžek, které obepínají náš svět. V jedném týdnu dozví se náš občan, jak podivné povídky dovede vyprávět prostříjený frak newyorské metropole, jak kráska promění mladého člověka ve zvíře bestii a po druhé zvíře bestii v člověka, jak Jindřich V. porazil Dauphina u Agincourtu a Alexander Něvský dělá německých templářů na Cudském jezere. Pouze o jedné jedině věci se nás dvák ve svém biografu nedozví. Jak žije a pracuje, od uslievu a o čem sám on sám, občan naší republiky. Viděl jsem čs. filmy hrané, které mohly být natočeny v kterémkoliv Italském, britském či francouzském studiu. Viděl jsem čs. film celovečerní, který mohl natočit Hěcha, Tiso, Beran za soukromokapitalistického podnikání přvé a druhé republiky. Nevděl jsem ještě jediný čs. hraný snímek, který by se jen pouhým náznamením dokl celě té palčivé problematiky, vsěch těch krvavých dramatických konfliktů našeho dnešního hospodářského, politického a mravního úsilí, jež buduje podmínky, za kterých nastane obroda a za kterých, jak pevně věříme, vyostře nový tvřtí život nového, lepšího čs. člověka.»

Ještě více klidu by měla býtba. Jak známo, napsal před nějakým časem Dr. František Weyr do «Lidové demokracie» článěk o ústavím tvřtí poměru česko-slovenského, kde vysvoval názory Slovákům jistě těžko přijatelné. Na věci nejzajímavější je vsák to, že slovenské «Katolícké noviny» se ve svém velikončním čísle k Weyrovu názoru vraceli a zdřuzňují přl tomu, že je to názor českých katolíků. Protože př Dr. Weyr zastupuje stranu českých katolíků z takového usuzování nemůže povstat, nic než zmačkové. Dr. Weyr jistě jakživ nezapadlo se za mlüvčích českých katolíků vydávat. Jeho názory nejsou nic jiného než jeho osobní názory. A nemá proto smyslu je přisuzovat českým katolíkům. Je třeba trochu konkrétněji znát poměry a nezjednodušovat věci víc než je zdrávo. Nepomáhá si příliš zevněobchodními etiketami. Lidé jsou jak známo individua. Skoro každý je jiný. Sv. Václav je Čech a Boleslav je také Čech, A oba byli křesťany. Co by říkali katolíci slovenskí, kdybychom o všem, co vyjde v «Case», nebo o všem, co udělá demokratická strana, řekli, že to vyjadřuje mínění slovenských katolíků?

Katolíckí studení bojkotují biografy. Kde? V Kalifornii, v Los Angeles. Je to protest proti filmu «Souboj na slunci». Arcibiskup z Los Angeles totiž prohlásil, že se katolíci nemohou na tento film s dobřtí svédromem chodit dívat. Kritičkové vytýkali předvdím, že filmová hvězda Jenifer Jonesová je film neprosto nedostatečně oděna. Také protestantské církevní autority se přidaly k tomuto protestu.

Americká škola.

Bylo to přl kázání. Mezi přítomnými bylo také malé dítě, které začalo být nepokojné a dalo se do křiku. Křik se stával hluchčjší a hluchčjší, až ho byl plný kostel, takže bylo jasno: že buďto křek nebo dítě bude musit pjestat. «Kážeme v tomto kostele dva naiednou,» řekl kněz, «a já vědom, že kázání je lepší. Když mláďe dítě plače v kostele, vypravuje o dvou věcech. Za prvé, že jsou ještě děti v rodinách; za druhé, že matka přišla na mš sv. se svým malým dítětem. Celkem myslím, že to dítě má nevhodně přstí kázání, iaké je právě možné a já je proto nechám mlüvit. Ve iměny Otce i Syna i Ducha sv. Amen. — Tato historka je snad vtipná, ale k smichu není. Ukazuje, iak palčiví musí být i v Americe populační problém, jestliže pouhá přítomnost jednoho dítěte se zdá něčím tak mimořádným.

Žurnalista: Vdřite, že Francie zůstane nejstarší dcerou církve, jak jsme se my cizinci na ni dívali?

Kardinál: Vdřim, jsem o tom přesvdčěn, ne proto, že jsem Francouz, nýbrž proto, že vdřilžiče k nebi, zůstávám peče oběma nobama na této zemi. Náš vděra v poslední křesťanské Francie není smem, nýbrž skutečností. Duchovní život Francie je skutečností a katolícké znovuzrození ve Francii je jisté.

Ze Svatováclavské Ligy

Náše ostaty svátého Vojtěcha v Praze zatnou 23. dubna o 10. hod. kdy bude vdřitězil v hřobě vděch svatých českých patronů, zakončené utčením vyslavených ostatků svatových, a skončené dne 21. dubna o 7. hod. ranní, kdy se členstvo S. L. účastní mše sv. a apošolského svatého přilimání u oltáře, na němž budou ostatky vslavěny.

O chystání školské reformy referoval v pondělí velikonoční dne 21. dubna i. r. za řelné ústato přv. Ant. Novák v Doimě Bukovsku. Další taková přednáška přv. Dra. Vlad. Manouška bude dne 24. dubna v Katolícké besedě v Praze, na Žižkově.

Náše ústati na konferenci Pax Romana v Římě. V povolekionem týdnu koná se v Itálii sjed mezlnárodní katolícké organizace katolícké inteligence ze Pax Romana. V Římě má vsé porady odbor inteligence jž vsjavodávají. Přl těchto poradách jsme zastupováni členy: Dr. Fukrabkem, Dřem Tezelm a spřl Cěpem.

Mezlnárodní katolícké filmová konferenze bude skončati v mšale: zděvnu i. r. v Belgii. Kdo má o katolícké film zájem a chtěl by se této konferenci zúčastnit, nechť se obrátí na Svatováclavskou Ligu.

KNHA, v níž promluvil Bůh k lidem

KNHA, která je základem naší kultury

RADOSTNÁ ZVĚST, které jest nám přilíběno oil věčnosti. Slovo vyhlášené Jčzšem Kristem a jeho apoštolý:

NOVÝ ZÁKON

který nám ukazuje smysl našeho života: Ta to kniha ležela na stole našich domovů jako duchovní pokrm. A bylo dobře. Bude dobře, bude-li dnešní člověk čist slovo boží k lidem

V všech knihkupcú - Cena vázdného výtisku Kčs 60

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD
V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 5

LITERATURA

A. C. F. Beales: Katolícké církve a mezinárodní řád. Pteřoz. Z. Chudoba. Praha 1948. Universum. Clověk a společnost Sv. I. S. 261, brož. 100 Kčs. Autor, vyznačný anglický konvertita, se podrobne zabývá postojem Vatikánu v kritických letech před druhou světovou válkou i za ní. Dovojuje na základě dokumentů, které se nám pro německo, censuru vděšinou nedostaly do rukou, že kritiky chování sv. Otce za války jsou přl nejmenším nespřávné a zakládají se na mylné interpretaci a nedostatečné znalosti pařížských projevů a politiků a jsou velikou měrou ovlivňovány i falsifikáty německé propagandy. Nemaolu úlohu tu hraje i pouzování citátů bez kontextu k vlastním účelům, kteroždž bohulibou činností je prosulý tisk vsěch odstlnů i smřdy. Často jsou nespřávně chápany i zákládní zásady, jímž se kurální politika řídí a které se nutně liší od běžných zásad obvyklé politiky světýchých státníků. Autor sleduje proto pečlivě vsěchny zákládní pařížské projevy novby, osvětluje historicky jejich zákládní principy, nezapomínaje ani na encykliky, vymezující podstatná pravidla sociálního řádu a ukazující nestrannost těch, kteří jako nástupci Petrovi mlüví k svédomi vsěch lidí, neohlížaje se na přízeč i nepřizeč nové. Kniha, která je velmi pečlivou a dobře poučenou kompilací (pouze za vsasamou konkordátů neuvádá autor československý «modus vivendi») a přčte s užitekém každý člověk dobré vůle. Jhk.

Byl jeden mnich...

Znáte ten vdřik o něm, jak měl mnoho knih a nevděl, co je v nich. Proč nestáti je přčstít. Tomu mlüvčovi se dnes podobá řada lidí. Zdá se totiž, že vycházejí knihy, které vyjit nemusely. A přece je mnozí kupují. Domnívali se, že se přičtí něčemu novému, ale málokdy se tak skutečně stane.

Toto vše neplatí o dvou velmi pěkných knihách, které vyšly letos na jaře a jsou určeny pro skauty. Získají z nich velmi mnoho i rodiče a jini vychovatelé. Zvláště ti, kteří bývají někdy tuze zbožni: nuti děcka k bezmyšlenkovitým odřikávaním přemnohých modliteb, posílají je na různá, hlavně hodně dlouhá poboznost a také tiakto zpobí, že dětem se náboženský život dočista zneblí.

První knížka «Skauti přemýšlí o Kristu» vyšla z pera zemského duchovního rádece Junáka P. Jiřého Reinsberga. Reál jasnou a srozumitelnou mlüví k chlápčům mlüvám i vděším o děství Kristově. Navazuje na evangelia, vžívá se do klukovského přemýšlení a nevtřivým způsobem připojuje i praktická naučení pro duchovní růst. Děkujeme P. Reinsbergovi, že naprosto opomíjí znamenitou vychovatelskou metodu s věčným «musíš» a «nemusíš». Doufáme, že bude v «přemýšlení o Kristu» pokračovat a že bude mlü i následovníky.

Osvětlenou stopou na cestě pedagogické je knížka «Osvětlenou stopou» kterou pro menší chlápce sestavil učen. prof. Dr. Fr. Tomásek. Klukovskou řeči mlüví ke klukům. Vlastně ti chlápci mlüví sami k sobě, neboť na vzniku této knížky spolupracovali. Svými slovy vyjadřují to, čemu mnozí před nimi dobře nerozuměli, ponevadž jim to nikdo v jejich tiché nevdělosti. Belgické předloha zde jistě pomohla vydátně. Řada fotografií jednotlivých částí Mše sv. je volena velmi dobře. Věštata i řeči neskautití bratřičkové budou mlü s knížkou radost i užitek. Skoda, že je poměrně drahá. Páni nakladatelé, neblí by to snížili žr. ty malé chlápce cenu? Vdřy snad není nutno na všem tolik vydělavati? A zvláště když se jedná o pomůcku pro apoštolát. Půjde to, že? A. Bradna.

Vycházi církevními schvděním.

Dobrovol. přládky na vydávání časopisu jsou vřtány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV, Hrdánčanské náměstí 8. — Telefon 617-70. — Redakce a administrace samtěž. — Vychází vděně — Předpřádné na celú rok Kčs 76.—, jednotlivá čísla Kčs 138.—. Poštovní spořitelna Praha 294-01. — Řídí P. Adolf Kalpř T. J. s redakčním kruhem — Odpovédný redaktor Josef Řáha — Pouzívání novinových známek povoleno ředpřtívám dost a telegrafát. — Dohledáči pošt úřad Praha 25. — Výtisk Zivotnak v Praze XII.

KATOLICKÝ

16 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 20. DUBNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Pascha - Velikonoce

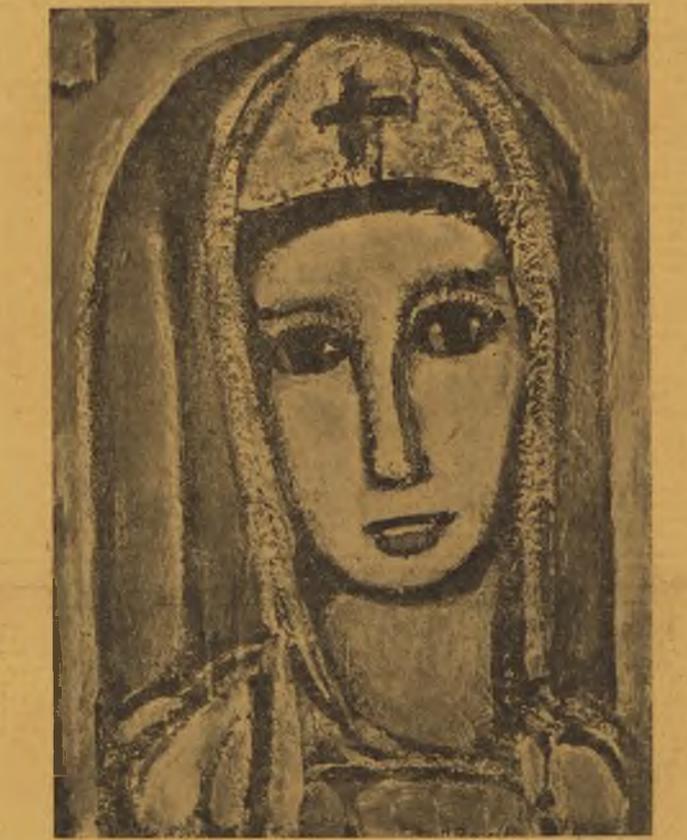
Trvají vlastně čtyřicet dní. A vlastně každá neděle po celý rok, je jejich odleskem. Nejtěžší význam má ostatně velikonoční doba i u druhých slovan-ských národů. I u římskokatolických Čechů. Zde pro reformatní vymoženost, hohonosný průvod na Řílu sobotu, se stal tím Vzkříšením, které vyzdvihuje tenlo svátek nade všechny ostatní. Je zajímavé sledovat, kterak vzájemný poměr svát-ků v citovém životě národů vrhá světlo na Je-jich celé duševní rozpoložení.

Je známo jak odedávna velikonoční slavnost označuje celý citový život ruského lidu. Jak při-rozené zni jasavé velikonoční chvály v církevní slovanštině, jak i ruský název neděle: „Vzkří-šení, označuje velikonoce jakožto amerodávny sířed bohohoslubného života. Tenž význam má ostatně velikonoční doba i u druhých slovan-ských národů. I u římskokatolických Čechů. Zde pro reformatní vymoženost, hohonosný průvod na Řílu sobotu, se stal tím Vzkříšením, které vyzdvihuje tenlo svátek nade všechny ostatní. Je zajímavé sledovat, kterak vzájemný poměr svát-ků v citovém životě národů vrhá světlo na Je-jich celé duševní rozpoložení.

Pro germánské národy — a tím nemyslím jen Němce a Rakušany, nýbrž i Angličany a Skandi-návce — citovým středem křesťanského roku jsou Vánoce. Tedy slavnost Vtělení. Duch těchto národů je ukázněný — u Angličanů rozumně a svobodně ukázněný u popříušněvých Němců křesťovité a nezdravě ukázněný — ale v každém případě obrácený k organizování, k uspořádání tohoto viditelného světa. Tedy se soustředil na Vtělení — že Bůh se stal člověkem, a přebýval mezi námi. Tenlo duch je ostatně citový — u jedněch máte a lidský citový, u druhých hyste-riky sentimentální: tedy ta Boží láska k lidem, kterou lze skrýt v ládu bellemkého chláva, je zde zamlouvaný námětem. Konečně má tento duch živý poměr k přírodě, ať už je to zdravá láska ke krajině, zvířectvu, zahradě, nebo nu-povobaný německý kult starogermánského pra-lesa. V obojím případě Vánoce, snad se slu- novratem a vyzdobené pohádkovou přírodní symbolikou, snadno sousředi neupřímnější cily.

Jestli připomeneme, že i na Velikonoce možno se dívat různě. Je známo, kterak zejména v urč-tych zemích Velký pátek je protestantním svátkem nejrodostnějším. Docela logicky — vždy je to svá-tek našeho vykoupení, našeho omilostnění. Doce-la logicky, ano. Jestliže sebe vidíme poněvče jakožto lidské jedince, kteří byli vzati na milost Bohem „zešla živym“. Jestliže se cítíme od mi-lostředního Boha konečně vzdáleni, pak nemů-žeme než se radovat z oběti, kterou přikryl naše hřichy. To je logické stanovisko protestantské. Jestliže naopak jsme údy Kristova, jestliže naše Církev je tělné samo tělo Kristovo, jestliže ve skutečně přítomnosti svátostného Krista se a nim již v těle sjednocujeme, — pak v den, kdy toto jeho tělo, jehož jsme údy, je přiblíeno na kříž, nemůžeme jinak nežli se my, anebo Kri-stus v nás, pravíme: „Smutná je duše má až k smrti.“ To je tedy katolické Velký pátek.

Co polom znamenají katolické Velikonoce a proč tento svátek je právě slovanckým národům tak blízký? Je to svátek vzkříšení žila. Tedy tak jako o Vánocech Bůh se vtěluje, stává se oby- vatelem hmotného světa, tak při vzkříšení vy- stupuje nad zákony této hmoty, olavuje hmotu, která v jeho bohuláské osobě se dotýká božství samého, a překonává smrt, vstupuje na nebesa, do čtvrtého rozměru. Tento svátek překonal přírodních zákonů je velmi příslušný pro sla-vanskou povahu. Neboť Slovan vlastně přírodě všechny zavázal její zákonitostí. Proto zejména východní, pravoslavný Slovan hledá v křesťanství především víztaví nad hmotou, hledá nadzemské světlé atohových asketů, nebo vzlet blaženého Serafima Sarovského nad zemí. A na vrchecí Slo- van hledá v revoluci ne tu sekularizaci, tu ob- dikaci ducha a skok do hmoty, kterou předsta- vuje Revoluce francouzská, nýbrž naopak zru- čení dosavadní zákonitosti a vstupování do ne- známa. Francouzský revolucónář rozbil posvá- tnou šetrnou remešického pomazání a uzko- čnil se nadarmo oblibeným odnaskem francouz- ských republikánů Jsuu Hmšké „afases.“ Rušič revolucónář, děkabristy pořáze, nenavídl v carství právě ne tu metafyzickou stránku, nýbrž naopak ten svátky a zejména volenský pořádek, ukovaný velkým osvícením Petrem; a snili o světovém požáru, nové smí, novém lid- stvu. Poeticky je to vysloveno známým Bloke- ovým obrazem Krista a rudou oramou. Podob- ných obrazů byl Victor Hugo ovšem také scho- ven: ale co bylo u pokrokové Francouze ducha- plického rovního, to je u revolucónního Rusu citové vřelosti. U nás podobně. Táborští sedláci se bil-

GEORGES ROUAULT: VERONIKA

Debata o Rouaulta vzbudila zbytečně mnoho zlé krve. Vynesla nám přivlastky »zpa- tečníci«, »zkostnatělci«, »lidé, kteří chtějí všemu rozumět« atd. Snad se tedy někdo při tomto novém Rouaultově obraze zamyslí, do jaké míry ony tituly zasluužily, do jaké míry jsme nepřáteli právě krásy a právě umělecké tvorby.

„Jak to vše bylo možné?“

V 10. čísle Katolíka ze dne 9. března t. r. jsme přinesli článek »Nekající Němci«, upravený z francouzských pramenů v časopise Etudes. Pisatel článku v Etudes se zmiňuje o článku ně- meckého Jesuity P. Pribilly ve »Stimmen der Zeit«, nadepsaném »Jak to vše bylo možné«, článku, jenž je trpkým vypočítáváním špatných stránek německého charakteru, které v nacistické atmosféře vedly pak k tak strašným koncům. Pribillův článek je skutečně nemilostivý a přesto se francouzskému autorovi zdálo, že ještě není dosti hluboký, že nepřipomíná všechny příčiny.

Neznámý německý čtenář »Katolíka« v Lon- dýně znal jak článek v Etudes, tak článek Pribillův. Protože se mu podceňování Pribillova článku v Etudes zdálo nespravedlivé, poslal nám jej, abychom jej mohli srovnat, abychom mohli posoudit a poznat, že všichni Němci skutečně nejsou nekající.

Přinášíme proto některé výňatky z Pribillova článku. Max Pribilla S. J. je po celá desetiletí komentátorem otázek veřejného života. Je znám jako poctivý demokrat. Celý život se svým pe- rem nesnažil o nic jiného než o smír. Smír mezi národy, smír mezi třídami, smír mezi jednoli- vými křesťanskými vyznáními. Ze to nedělá li- monádovitě, je poznetelno i na tomto jeho článku.

Pro Pribilla je za prvé 12 let nacistické vlády »nejtemnější úsekem německých dějin«.

»Kdyby jenom jedna setina obvinění proti německému národu vznesených byla pravdivá, stažilo by to vrchovatě, aby to každému slušné- mu Němci vebhalo krev studu do tváře.«

Jaké zasedání, jak daleko klesl veškeren smysl pro hodnoty v národě, jemuž se mohi někdo odvážit vnutit břez trestu jako velkého státníka, velkého vojvoduce, velkého uměce, ba jako největšího Němce všech dob a jako

právě no za ten nový, teknejší spravedlivější sociální pořádek, který by jim tak rád připsali nádi žurnalisté; ne byli se pak monstranci a tě- lem Plně za seiské družstevnosti, starobní po- jistění nebo za šest osnov ministra Durie, i když tenlo se jich dovolává, Bill se za přicházející království Boží; v tom »anno mirabilis« české historie, v tom neuvěřitelném jaře 1420 se zdál tak blízký okamžik, kdy oheň sežhne všechny ne- přátele Pravdy, všechny krále a papeže, a panov- atí bude sám král Ježíš, Beránek mezi svými vyvolenými na novém Slouu! — Bůž neudělal žádný národ zásadně lepším než druhý — ná- rodni zvláštnosti mají tedy vždy své dobré i zlé.

Slovancký antinomiam máže tedy vést k sebe- zapírací avastoti nebo k volenskému a politic- kému hrůdnosti, jaké je jímému plemenitě těžko dosažitelné. Máže také vést ke záměrnému blázn- osti, k experimentování a programy právě pro jejich nápadnou nepraktičnost, k sebezradě v nejrůznějších tvarech. Která alternativa bude zvolena, to záleží v neposlední řadě na tom, kolik katolické, t. j. celistvé pravdy bude přijato. Neboť jediné katolické všeobšáhlost podává ná- pravu všem jednostrannostem. Tak jako kato- lické liturgie nutí o Vánoce sentimentálního Anglosasa od útulného rodinného krbu vzhlídnout k mládenec »jehož carství je na rameni

neomezeného samovládcé vysloveného hysterika, na němž nebylo nic velkého, kromě jeho veli- káství (to je slabý český výraz pro německé »Größenwahn«).

Co měl vlastně dokázat Hitlerův »zicantický plán« Z Evropy, ba z celého svěla udřiat ob- rovský koncentrační tábor, hřidany německými esecamany. P. Pribilla pak ukazuje velké kazy národní povahy německé, které umožnily celé toto strašné poblouzení. Němci jsou podle Pribillova úsudku politicky naprosto neschopní.

Národ, jenž je tak nepochopitelně nešikovný, že dvakrát za jediný lidský věk pošve proti sobě celý svět, si opravdu nemůže dělat žádný nárok na politické nadání. Naopak lze o něm plným právem říci, že je politicky hloupý. Jen v poli- ticky nezralém národě se mohlo podařit namlu- vit milionům malých lidí, že strána, podporovaná a financovaná Ludendorffem, Hugenbergem, Kir- dorffem, Thyssenem atd. je dělníckou stranou.

Pribilla cituje slova Bismarckova: »My žádá- me pro každou úřední funkci, na př. v soudní- ctví, ba dokonce pro službu peddžstojníka zkou- šky, předběžné vzdělání, těžká examína — ale vy- sokou politiku může dělat každý, k té se cítí každý povolán« jak pokračuje: Jen z tohoto šilensví se dá vysvětlit, jak mohla být v Ně- mecku odedávna nejvyšší vládní moc muž bez vzdělání, bez odborných vědomostí a bez nej- menšího osvědčení v kterékoli veřejné funkci. Tedy máme jasné před očima, kam jeho »simulac-« přivedla německý národ a tenre po zhroutení můžeme skutečně opakovat slova, která napsal »Das Schwarze Korps« 8 února 1940: »Když pře- mýšlíme o politických událostech posledních let, jak nám je Vůdce vždy znovu ve svých řečech tak přesvědčivě připomíná, můžeme vždy znovu užasnout nad tím, jak malý význam má o roz u m při vedení a posuzování těchto událostí.«

Jako další příčinu celé katastrofy uvádí Pribilla charakterovou bezpáteřnost většiny Němců.

Kolik se toho v Německu namlouvalo a napsalo o ceně osobnosti, o mravní autonomii, o tvoření charakteru, o mužné hrůbě před královskými chůvami. Když se však mělo ve velkém střelu uká- zati, co dovědeme, jak falšnost podivná. V dě- jinně chvíli se z tolik velené německé výcho- vy vyklubala výchova v malcho, podřízeného úředníka, jenž má jedinou ctižádost udržet si své místo, vyhnut se nespokojenosti svých předsta- vených (ať je to kdo chce a ať je jaký chce), aby nebyl pomínut při povýšení. S takovým směřo- ním jsme se setkali v Třetí říši všude, od meta- fe až po ministry a generály.

Je to především nesprávně položí poslušnosti, otročká učta před rozkazem, ať je jakýkoli, učta, jež je vlastně duchovní lenost a útekem před vlastní zodpovědností.

Volání: »Vůdce rozkazuj, my jdeme za te- bou« by mohlo pro všechny řasy sloužit jako vypo- mínka, jak hluboko se mužná věrnost může zvr- nouť v podřízenou zlobu otročtí. Byl to nád např. o tisíceletí v dějlních kulturních lidstva. Národové bojovali a krváceli, aby si vyvolali svobody nad libovůli despotů. Jen Němcům bylo vyobrazeno nadchnout se pro vlastní zneprávnění, pro vlastní zotročení. Rozkaz je rozkaz: se ota- kovalo do nekonečna. Je třeba jej slepě a bez odkladu provádět, nechť si je jeho obsah jakýkoli. Přitom se však málo dbalo na to, ba někdy se přímo přehlíželo, že každý rozkaz musí mít smysl, že každý zákon musí být směřnicí rozumu k dobru celku, že jinak je to »corruptio lealis«, že nemá zavazující sílu, že nemoravný rozkaz ne- vyzáduje poslušnosti, nýbrž neposlušnosti, že svá- tby bez spravedlivosti nejsou nic než velké handy lu- pílské. Tak se stalo, že německý stát se za ve- dení nacistů stal organizovanou bandou vrahu a lupičů — k hrůze celého světa.

P. Pribilla je takřka vděčen zato, že zvrá- cenost nacismu se ukázala tak drasticky, v toli- kých a zkrže, aby nebyly možné zase nějaké pod- vodné výmluvy, jak tomu bylo po první svě- tové válce.

Ve světle vrší profetelství je tedy třeba považvat takřka za poháněná to, že atentát v 20. července 1944 ztroskotával, ačkoli by byl jeho úsuech uspořil německému národu mnoho lid- ských obětí a spoustu zkrže a troskek. Kdyby se byl podařil, byla by zase vznikla legenda o zá- kečné ráně dýkou a bláznivé zvanění o tom, že jsme nebyli zbraněmi poraženi. Ve všech kou- tech by zase pracovali nepoučitelí mluvkové a namlouvali by lidu, že jenom vlásek nás děllil od vítězství a že jenom nicemové nás připravili u zasloužené vavřiny. A famesnické »národní de- jepisectví« by pomáhalo na tomto slouzu (ako po roce 1918, kdy také tehdejší porážku nechto- lo uznat za opravdovou, skutečnou porážku.

Jedným východiskem z celého tohoto zača- rovaného kruhu je opravdové upřímné sebe- poznání.

V dějlné perspektivě měl národní socialismus tuto úlohu; ukázat v přišeré tragedii základní rysy národní povahy. Tím, že všechny dobré vlastnosti toho národa zneuhlil a všechny špat- né vystupoval do nemyšlna, usnadnil nám jako národu nesmírně naše sebeznání ovšem způ- sobem nevyšlovně zabanubující.

Kdyby německý národ nezpytoval nyní své svědomí, pak by bylo toto strašné navřtění Boží, tato hodnota milosti nadarmo a po ní by mohlo následovat již jen zavření.

Upravil ak.

*) Svazky prout, které později daly jméno fiktivnímu a staly se jeho symbolem.

Je lépe být nepolitickým?

Nemysleme si, že je předností katolika, být nepolitický. Pamatujeme ovšem při tom, jak to mluvil zdůrazňoval univ. prof. E. Novotný, na obranu klasických jazyků, že politika znamená smutně upravený občanský smysl (politice, občanství), nikoliv spínání křesťanství. Nezapomínáme si, zájem o politiku se straníkářskými s nosným odstupem, s chováním v průvodu, se sháněním hlasy a pod. Zájem o politiku můžeme být zájem o jeden z nejnepříjemnějších úseků života moderního lidstva. Kdo tento zájem nemá, kdo se dokonce chlubí tím, že jej nemá, není opravdový křesťan. Nechceme slova „Listů mám nad zástupami“.

O hranicích zemí a tím o odtržení, roztržení, nebo spojeních státních jednotlivých lidí, o přesunech a odsunech obyvatelstva, již znamení mnohdy všechno, i hohy fyzický život, o cenách chleba a pracovní době, o školách a jejích organizování a o tolika a tolika jiných věcech se rozhoduje v politice. Jak podivní lidé bychom musili být, kdybychom o to vše neměli zájem. Zájem o to, kde žijí věci dělá, jak je dělá, podle jakých zásad je dělá. I anahu o účasti na jejích děláni bychom měli mít. Proto i záliba v dikta-torech je zase jasný jeden druh sobeckého schvátování zodpovědnosti, touha po shnilém klidu, v němž není nic křesťanského.

A proto opakují: Každé sebevědomé zdůrazňování: Já se nestarám o politiku, je buď farizejské, nebo nedostatek rozhledu, neznalost konkrétního člověka. V toto mentální je jedna z příčin, proč se v minulých staletích a desetiletích oddizlo církví tolik lidí. Měli dojem, že jim Církev neodpovídá na to, co je nejvíce tlačí.

Ve výchově se tolik zdůrazňuje potřeba národního vyučování. Kde je ho více třeba než v praktickém náboženství? Kde je ho více třeba než tam, kde se aržské síly nejstrádněji, nejmenšími výhledy v politice? Nemohu říkat po-třebu upravenosti, lásky a lidskosti a být při tom křesťanský k počinu politiků, kteří svou nepravdivostí ničí vlastní život a tisíce lidských existencí. Připomněl jsem to v minulém čísle: Když Němci v r. 1940 vpadli do Belgie a do Holandska, nespokojili se Pius XII. tím, že měl kázání o spravedlnosti, nýbrž poslal belgickému králi a holandské královně telegram, kde jim vyslovil účast nad nespravedlivým napadením a důvěru, že tato nespravedlnost bude zase odčiněna.

A tak bychom měli jednat ve všech podobných situacích. Co nejvíce konkrétní. I když je to obtížné a všelijak nepřijemné. Nemohu si pomoci, až někdo má nepřesvědčí, že dnec, kdy se na Slovensku horečně čeká na výsledek Tiso-va procesu, koná nejužitečnější a nejpoctovější práci na př. ten, kdo má přednášku o barokních slavilských památkách z 17. stol. nebo o tom, zda vláda modlitba je normálně dosažitelná všem křesťanům či jen zvlášť vyvolanými. I to jsou krásná témata pro přednášky, ale na prvním místě ve stupnici hodnot za daných okolností nejsou. I když by na ně přišlo tisíce lidí, i když by je vyslechli a nejvládně nadámím, při náratu z nich je zase plně zapomeno otázky dne, přehlížejí všechny dobré domy oněch klidných sít, takže je možné, že k onům otázkám se pak budou stavět, jakoby vůbec nebyli křesťany. A proto skutečný apolitičtější se musí vždycky snažit ukázat, že Kristova víra, že Kristovo poselství má plnou a krásnou odpověď na všechny otázky, i nepolitické. A proto prokázá svým bratřím nejlepší službu ne tím, že bude mlčet o tom, co by mohlo narazit, nýbrž tím, že bude vytvářet a trpělivě ukazovat, jak všechny denní události visí na věcnu. Za budu vztápovat závaznosti mravních příkazů všude, i v politice, užití prvenství duchovních hodnot nad hodnotami po-zemskými, k nimž patří i hodnota národní a státní, že budu nabádat k čestnosti, pravdivosti, sřízlivosti v prozrazování veřejných problémů. Ukáži, že dokonalost není v ztracené dovolávání se zásad, nýbrž v trpělivém hledání, jak by se za dané situace, mezi skutečnými lidmi, které bereme takové, jako jsou, ty zásady daly nejlépe uplatnit ke skutečnému dobru všech, i těch, kteří je nechápu.

P. M. Prokoph, S. J., misionář v Sev. Rhodesii:

Na černé liše

Nastává hodina moci a pýchы pro tesák, pazour, dráp i zub Slyšte volání: Lov dobrý všem, komu je džungle zákonem! (Kipling)

Znáte ten noční zvůz džungle? Lysý sp, ponocný řetě. Hnědý žvý zvlá, když pádú noc, třeba nepřítel melodičky. Africká noc nemá vábných melodii. Je to ujednaný signál pro obě strany a znamená: I džungle má své tlesčitelce právo, je vaší věcí hájit si života. Je dost, že dáváme výstrahu. Bystře uši hcnvly letí dobře zaslechly, a už je na nohou, postěkává lečně, ale zůsta: loví král, neami vyrušovat. I šakal se ozve pokryteckými nářkami. Neděje se křik! Po odchodu lva zůstal dosil velkí zbyteček pro jeho páchnoucí zub. Ti oba patří k piv-zivníkům kraleského stolu.

Hleďte, přinesl jsem vám na ukázkú malou trofeji, lvi kůži, plivo z nitra Afriky, z Rhodesie, kde lovím — duše lovím a šelma vběhne někdy do ceaty. Hned vám vyzlozim, jak jsem k ní přišel. Je to lvice, poznáte podle hlavy. Nádherný kus, 2.40 m délky od hlavy k černému končičku ocasu, v rozptýlení břehních tlap 1.30 cm, ocas sám 70 cm. Pohled vám vyzvali nelzokosnější před-stav, vzbudí přehnný záchvát vaší neobojné pokozky. O, ten améle pohladíte, už před rokem přestala ta bestie mrakat svým ecraninim chováním. Jeli konce bylv neslavě. Vzdávky jsem si oděvil dravec in natura. V Africe so vám přišel vyřušití rýche. Jednoho rána byl poprask v našem misionřím hospodství. Stov

Stačí dětem biblická dějepřava?

Biblická dějepřava obsahuje vhodné vybrané a účelné upravené příběhy Písma sv. ke školním (i mimoškolním) vyučováním náboženství. Počáteční náboženská výuka čerpá vydatně z této biblické dějepřavy, ať se již sama učebnice náboženství jmenuje jakkoli (Katolická prvouka. Učebnice katolického náboženství a pod.). Na biblické dějepřave stává dále katechismus, poučení o liturgií a o církevních dějích.

Předmětem didaktické diskuse by sice mohlo být uspořádání látky biblické dějepřavy (chronologické od stvoření světa, tedy nejdelšího Školní zákon a pak tvoreň Nový zákon), ale není sporu o tom, že tento výběr biblických příběhů a jejich účelná jazyková úprava jsou nejen dobrým úvodem k náboženské výuce a výchově (protože epizody biblických příběhů je dětem velmi blízké), ale též úvodem k oozdější četbě Písma svatého.

Je pravda, že číst Písmo sv. není přikázáno jako nevyhnutelná podmínka spásy, ale věřící mají poznat zjevené pravdy a Písmo sv. je jedním z hlavních pramenů Božího zjevení (druhým je tradice). Proto si Církev přeje, aby věřící sami četli Písmo sv. zvláště Nového zákona, a tak si osvojili bohatý poklad náboženské pravdy. Jaci by to byli křesťané, kteří by neznali Krista z jeho nejstarších životopisů (napesných žijeli evangelijů) a z listů jeho žáků, apoštolů?

A tu jsem u věci, na kterou bych rád upozornil.

Zdá se mi, že mezi biblickou dějepřavou v ruce žáků obecné školy a mezi Písmem sv. Nového zákona, které se dáva do ruky dospělým, je poněkud velká mezera. Nejen časová, ale i pokud jde o výběr a úpravu. V biblické dějepřavě jsou všo zaměřeno k dětskému věku. Písmo sv. Nového zákona (jak se právě dostává našim věřícím do rukou) má sice provedeno velmi něknu režimní textu po stránce obsahové, ale jazykem zůstává ve formě prakticky odborné (ba vědecké) se sklonem k archaisování.

Vím, že naučit tomuto prakticky odbornému jazyku je nebo má být cílem školy, kdo se ne můžeme spokojit s řečí hovorovou (nelzešit mluvené kategorie a slovního jazyka), proto na př. školní vyučování nevyhnutě přechodníky, ale jejich užiti vymizelo z hovorové řeči vůbec a spisovný jazyk se jim rovněž vyhýbá zejména tam, kde chce být jednoduchý a srozumitelný, případně i jadrný jako lidová řeč.

Abyste bylo jasně, kam mířím, pročíte pozorně čtyři varianty tohož příběhu první čtyř veršů 21. kapitoly v evangeliu sv. Lukáše:

Kralická bible 1613. A pohleděv, ušel pak i jednu udovu chudě-kou, ana uvrhla tam dva šarpy, i řekl: Vpravdě pravim vám, že udova tato chudá vo ne všichni vrhla. Nebo všichni títo su toho, což jim uvádělo,

Spojovat stále ideál se skutečností, tot program pravého apostoła. Bloudim, řeknu-li: Buď všechno nebo nic. Bloudim, myslím-li, za aieč hlásat zásady a nepřistát do politiky. Člověk, ať chce nebo nechce, se celý promítá do každého svého činu. Proto v něm v každém mají být zná mé zásady. Neukulečuj-li je, jsou vo mně mrtvé, zbytečné přítěž, které jen otravuje.

Neustále je třeba sestupovat do arény vědního života a ověřovat tam své teorie. Každý poctivý myslitel se o tom přesvědčuje, čím dle je život přivádí vřítí v tvář skutečností. Mari-ten byl na počátku jenom filosofem, apokoulev jenom o teoretickém poznání. Dnes je diplomatem, vyslyševanem, dnes mluví o nejkonkrétnějších stránkách života, je do značné míry ideologem M. R. P. a jiných podobných hnutí. To je důkaz oprávněnosti „politického“ katechismu. Je jeho vyznavačem každý upřímný katechista, jenž v-chověvá Kristem šknicí děti a snaží se tak přispět k upravení občanského souzří, jak jsme na začátku definovali politiku. A tak je tomu v každé poctivé práci, především ovšem v kulturní

krve. Otče, a mladá kravka, hubenější, poně-vadž je doba sucha, prvě. Několik dospělejších se vyzbrojilo ostřev, také starou, ledováčkou (moderní puška, revolver, pistole lov vzácným přepychem u domorodců — Bohu díky) a ovšem náš brátra hospodář s dobrou kulovnicí, zahájili pronásledování nočního zloděje. Starší hořl stopovali. V plásku byly dobře patrne široké šlejebe lva. Kráva je pro jednoho lupiče práce jen vel-ké sousto naladnou. lste si uložil někde zbytek a vrát se pšítí noci. Stopy krve byly čim dle znatelnější. Cestou jsme postupovali ostrážte, ale velmi hluché, abychom šelmu vyzpálili. Do-speli jsme k mistu, houštinou porostlému. Tam se nám zjevill obraz zkrv: kostra zčásti ohloda-ná, rozsepaná. Jednu nohu, která měla ještě dosti masa, lzeie otrávilí strichnemou... Dru-hého dne jsme so tam vydali znovu na lov a našel jsem už jen zúhlnou mrtvolu lvice. Zde je její hlávká kůže. Polaskélie li, ale neuzítuje praví! Není to celkem nebezpečné, ale přece by vás mohlo rozbolet bího. Vyzimáte si, že chybě-vael dráv, až na leden, dva. Čerností, vyděle-vael kóži, je užiti, potřebují je zveřbné k vý-boré kouzelných „medicin“ a amuletů, jež pro-dávají draze. Na nádržích jsem čisto vidal, jak čerností nabízeli cestujícím, ovšem cizincům, lvi a lešitě vzácnější levhárů kůže.

Známe návtěvy této velké kočce dleko kó-dějí. V misií Chinaume rozhrál při jednom nočním vpádu 50 ovci a s jednou pšestkoi ohradu ovčince. Když ho posedno zúfistov, roztržá, co najde.

Nejohodnější byla návštěva tohoto dravce orvív a ná v Chikuni před dvěma roky. Možná, že jste o tom slyšeli. Psi se rozštěkají, obyvatelstvo stanice bylo vzrušeno, vo stádu řádil lev. Solva se rozedlno, náš brátra hospodář, přišil horlivý, ale špatný falešec, hned vyšel s puškou zkoumat okol. »Nevzdávejte se od budovy! varovali ho

duři dary Bohu, tato pak z sud chudoby všecku šivnost svou, kterouš měla, uvrhla.

Dr. Šikora 1946. Pohladev pak vzhůru, spatřil boháče, ani ne-tižú svú dary do pokladnice. Ušel také jednu nuznou udovu, ana tam vrhá dvě šarpy, i řekl: Vpravdě pravim vám: Tato chudá udova dala vo ne všichni, neboť všichni títo dar Bohu darem a toho, co jim přebývalo, tato však dala se svého nedostatku všecku šivností, kteréš měla.

F. Žilka 1940. Rozhlédl se a spatřil boháče, jak hásojí svú dary do pokladnice, Spatřil také jednu nuznou udovu, jak tam hodila dva šarpy, i řekl: Vpravdě pravim vám, že tato chudá udova vohodila vo ne všichni, neboť títo všichni dávali na dar jen se svého přebytku, ale ona dala ze svého nedostatku všeckou svou obživu.

Dr. Zlatoh 1948. Keď pohliadol, zozrel boháčou Mázal dary do (chrámovej) pokladnice, Videl aj akúsi chudú-u udovu, čo hodila dva šarpy. I povedal: Veru, pravim vám, táto chudobná udova dala viac ako ti všetci, lebo všetci dali ako dar Bohu z toho, čoško mali hojne, ale táto pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, cele svoje šivobytí.

Šikůrův překlad užívá shodně s Kralickou biblí přechodníky pohleděv, kdežto Žilkův i Zla-toův překlad vyjadřují tenžé děj dlece sro-zumitelně bez přechodníků. Šikůrův překlad má ve čtyřech verších dvakrát zájmeno ana, ana, vo významu vztažením. Slovník (Váňa Tráv-níček) říká o tomto zájmeně, že dnes není při-líš časté. Kralická bible ho v tomtož textu kla-de jen jednou. Nemělo by se zapomínat též na fonetický účinek zvolených slov, protože částí Písma sv. se předčítají v kostele, vo škole a snad se zase bude předčítat i v našich rod-ných. Potom je tvar „ana“ zvukově shodný a vlastním jménem Anna, tvar „anie“ se zápor-ným přislovkem (nemám ani groš) nebo se zápor-nou slučovací spojkou (nejedl ani nepil).

Žilkův i Zlatohův překlad se oběly bez to-ho zastaralého zájmena, které je opouštěno nejen hovorovým, ale i prakticky odborným, ba i vědeckým jazykem.

Šikůrův překlad (opět shodně s kralickou) užívá slovesa »metati« místo srozumitelnějšího »házeti« a slovesa »vrhá«, kteréž zní v tomtož tvaru hůl než v kralickém »vrhla«. Poněvadž jde o sloveso, které má několik ofnesených vý-znamů (vrhá se na kolena, vrhá se do bole, vrhá měřáta) a které stoji velmi blízko pod-mětnému vrhnouti (zvracet), klade místo něho Žilka sloveso »vhodila«. Zlatoh »hodila«.

Nemohu si při té příležitosti odůvodnit jednu poznámku Nového zákona, oživly znovu jak mezi katolíky, tak mezi evangelijci spouto o to, má-li být biblická řeč vznešenou, takřka úmivně archaisující nebo řečí sice spisovnou ale prostou, blízkou hovorovému jazyku. Tehdy slo-

práci. Čím bliže budeme konkrétnímu životu, tím plodnější bude naše činnost, náš apostołát. Při všech výhradech, které jako katolici mů-žeme a musíme mnohdy mít k některým jed-notlivým počínám Magre Šrámska, nemůžeme neuznat, že jen jeho konkrétní politika, jeho kládný postoj k palčivým otázkám národním, snaha chopit se jich, nevyhýbat se jim, řešit je ve smyslu oprávněných tužeb lidu, mají hlavní zásluhu na tom, že katolicismus může žstati apoluzhodovat v obnovené republice. Tožé platí o tom, již tolikrát připomenutém státním chováni kněžstva v těch zkušeb. To není chlu-bení. To není dávat přednost pozemskému před Bohem. To je zase jen přetváření o jednotnosti člověka, jenž dokazuje poctivost svého přesvěd-čení, opravdovost své víry tam, kde je toho skuteč-né potřeby, v zdánlivě nejvládnějších denním životě.

A proto budu závěr stejný jako počátek: Ne-mysleme si, že je předností katolika být nepo-litický. Prožíváť svou viru ano, co nejlouběji. A přece zase nezapomínat na složitost našl by-tosti, vyhnut se každé jednostrannosti, tedy

muži. Nedbal. Obrovský dravec ležel v křoví ne-daleko. Je kraině nebezpečný, je-li vrvřen za dne. Podrážděn vyřvil se ze svého úkrytu a při-mo proti útočníkovi. Bratr vystřelil a poranil šelmu. Lev se vrhl na neobratného stlece. Nový výstřel. I tentokráte chybný. Konec dovede si domýšlet. Jedním skokem arazl dravec svoji kořist. Nešťastník se listě dlouho netrápil. Lev rázem překonane vaz své oběti, ptně život. Vždyť mohutnou tlapou, v níž je lvi síla, rozdrtil i plece bývce. Bylo ticho.

Zločin neměl dravec projit bezradně. Bratr Jan, vřtýný stlelec, chladnokrevný, amělý lo-vec, usopadál výpravu, která přinesla kóži lvi vraha. V neblížím okolí stáncio nalezil zoha-venou mrtvolu nebotička. Dravec mu seřzl jed-nou nohu. Kóži toho lva jsme vydělali a posleme ji do Polska, rudně země bratra misionáře.

Od Ganku se do Zambezi plati jeden staro-vý zákon pro lovce džungle: Smíš zabít, co ti k lidu třeba. Kořist-li vhodná se namane, ne pro rozkó však lovu pouze, a člověka nikdy, nikdy ne!

Ach, kde je zákon, aby nebylo pšestupníkú — v řiši lidí, natož u národů džungle? Když sta-ry lev už nemůže »dostat svého kóža« — výraz pro jeho stárnutí síly — antilopa je mrtvášší, obrana rohu je riskantní, takový staroch, ať se má na pozorú před vlastní smetkou! Život ho nebudě. Ať zavěsí si vřhledá samotú! Tehdy začne lovit zvěř nejlhounější — člověka. Stává se lidžroutem a postrachem domorodců.

Jednoho dne až od Makongu hlási: lvi pod-nikali lidské zedavy. Jeden nebo více? Dan na-to Batoka sděluje: Lev zabil člověka. Neklidná řidny prozřelá zvěř i lidí, brzy v našem okolí. Brzy na 30 mil oděti. Říká se, že poděvil na 30 lidí. Pak věřím, že drvice domorodci opouštili ze strachu před lvy i vesnice.

vešni evangelijci se postavili za velebnou kra-ličtinu proti Žilkovu výrazu, který znamenal pravou revoluci proti dosavadním způsobům podání biblických textů. Přiznáváme ovšem, že nejen revoluci, ale také aktualizaci, která připo-tla mnoho lidí znovu k Písmu sv., zejména k Skutkům apostołským.

Dnes mají katolíci hlavoči církevní schvá-lený překlad Nového zákona, který je jazykově neobvyklý svými, blízký českému překladu Žil-kovu, bez předobhádků a aróblamů, prostý a velmi dobře srozumitelný »Naším želaním ja-« píší překladatelé, »aby Písmo sv. v nové revo-levní formě svojimi věcnými spásitělnými prav-dami obnovilo mysle a ardia tyh lidi, čo ho budú čítat.«

Bratři Slováci nás tedy předehonili (ne ovšem v láci, naše vydání Nového zákona je za 60 Kčs a při hromadných objednávkách může být cena ještě mnohem nižší, slovenské vydání v plátně vázané je za 150 Kčs). Přejeme jim to ze srdce. Snad přisoupíme, že se lze i od bratřů Slováků učít.

Vracím se k svému námětu. Mezi biblickou dějepřavou a Písmem sv., přeložené vzneseno ře-či, potřebujeme pro mládež něco jako vyšší úvod do četby Písma svatého. Na příklad otisky evangelij, nebo křesťanskou harmonii (život Pá-ma Ježíše slovy Písma), ovšem jazykově upra-věnou a umělecky ilustrovanou.

Nemáme trpěti, aby náboženská literatura picházela k našim dětem a k dospělákům mlá-dež v odpudivém rouše jazykové neobčasnosti nebo zaozlostlosti a v laciné úpravě, když jiná literatura přímo křáá svým uměleckým vyba-vením a jazykovou čistotou.

Nezapomínejme, že mladé duše vždycky bu-dou toužit po tom, aby i náboženská kniha od-povídala jejich ideálům. Nemáme mladým za zlé, že mají ideály, nelzobme se na ně, až podie těchto ideálů srovnávají, a nechtějme prakti-cky hájit zásadu teoreticky už dávno opouštěnou, že dětem je všechno dobré.

Ovšem, očekáváme-li zpevnění duchovního života četbou Písma sv. zejména Nového záko-nu, musíme pro rozšíření této knihy učinit víc než pouhou objektivní třeba značkovou počtu výšlůk. Je třeba, aby se našla chvilka buď při náboženství nebo v kroužcích katolické mládeže na četbu výšlůk a výkladem knze. Je potřeba i dospělým častěji, ba soustavně mluvit tek Písmem sv., tak o Písmu sv. jo nutno využit na př. diapásek, které má na skládě Svatočlá-nské lásky v Praze k přednáškám, leckde by posloužila výstavka našich vydání Písma svatého nebo srovnání s cizími (francouzskými, italskými), výstavka obrazů inspirovaných Pís-mem atd.

Končím odpovědi na otázku nadpisu: Jakolvi je biblická dějepřava výtečné věc, nestačí, jakmile spílna své poslání. Potom te třeba dáť dětem do rukou římim biblické texty, zprvu oti vřerené, ilustrované, a tek připa-rovat na četbu Nového zákona a pak celého Pís-ma svatého. KBH

I jednostrannému spiritualismu, jenž právě svou jednostranností se může státi nepravdivým, může zkratka spásná skončit. Lidé nejnepolitickéjší a nejnekompromisnější vůči režimům a vládám, které neodpovídají jejich životu, dovedou býti přímo u vytřzení před režimy opatrní a dovedou naprosto bezpřítečně zavírat oči i před jejich zločiny a zvrstvy nejstrašnějšími.

Problém konec konců vyzjeuje v tom, že jádrem křesťanství je pokorná láska. Z ní ply-ne zájem o lidi a jejich konkrétní starosti, z ní plyne i vyznáčování, jak je lépe poznávat, jak jim lépe sloužit, jak je smilovat, jak mezi nimi děla pravou křesťanskou politiku. Sami patří na př. i otáčka překladu Písma sv., jak o ní plše na jiném místě KBH. Rozho-duje-li pro málo nebo to, zda má lidé rozumět, chci-li se k nim co nejvíce přiblížit, pak zvolim srozumitelný překlad, mám-li zásadu, že v ná-boženství musí být stále nějaký prvek neanodno přístupného odstupu, taková pseudotajemnost, pro níž mají smysl jen abstraktní aróžnosti, pak zvolim příklad a přechodníky a jinými nesrozumitelnostmi. ak.

Ještě obávanější šelma divoké Rhodesie je levhart, protože se nebojí člověka. Neměj jsem to štěstí státnout se s ním. Žije blíže k horám Zambežským u džungli v Katonve, kdežto lev nová přednost našl travnaté a houštinaté kon-číně.

Brzy potom, co jsem přijel do Rhodesie, lod-níci jsem obtížnou mlájinu costu přes horaký hřbet k ředšší Kafue. Bylo bezvodé, ale na řeho měkkém dně spatřim mohutné stony slonů, jak mě poučli můi černý průvodce. Ubráli se počestím k dolnímu toku, kde doufali nalít vodu. Po druhé skřizili moji cestu títo slonokozci, když jsem jel autem »svou silnicí«. Nahle narazim na zvláštní překážku. Kdybych nebyl misionářem, byl bych si štavně zaklel. Stádo slonů zpře-lámalo celý máj lesík a nakladlo mi přezářené kmeny zrovna řadou do ceaty. Mlsoni, okusují mládě lupaní a listy a hřzyvou kůru, která je zrovna nechlouběmí pod korunou ve vřst. I uchoil chobolím kmen, tlustý až 18 až 20 cm, oně se, zavěsí se, přelomí jej jako stěblo pševné na mrt od země.

Východně od Chikuni se léhnuu až k obhl Zambezi nedozírně lidupřádné pláne, pomostlé vysokou travou, sem tam vzlněné, a tajemnými houštinami. V těchto kralích se drží obrovská stáda kobouze. Je to největší druh jelenů, vřhle-du antilop, a hrubými rohy, a dlouhým oca-sem šel jsem tudý jednou v bodvěce. Najed-no mě coo upoutalo na obzoru. Je to les? Je to houšť? Nic takového jsem v těch místech drvice nevidal. Záhada se mi vřvřetěla. Byl to les parohů těchto státných zvířat. Stála ztrnula na stráží jako hrabdo, hlídala ostrážte kóži stáda, které se pásia za jejich zády. To se ví, sem, kde je co koristit, láká to. Neodolatelně všechny velké dravce našich džungli. Zde vládně krvavé právo džungle. (Pokračování přišlé.)

O Slovensku jinak

Mnoho se píše o Slovensku. Nejvíce politicky, někdy něco o psychologii, z literatury, z kultury a pod. Četli jsme však, jak se jeví problem Slovenska prostředím křesťanství, který jej chceme vidět na jiném, širším plánu, než jsou tyto rámcově obvyklé mluvy? A třeba právě zde si čestí a slovenští katolíci mohou nejlépe vyjádřit svůj názor. Je třeba si říci ve své poctivosti a vzájemně uctívě vše, co nás právě a hlediska společné viny bolí, a vše, co nás ve jménu této víry může převést sjednotit.

Nechť si naši slovenští bratři představi, co se asi odehrávalo v duši českého katolíka od roku 1938. Nacismus, první herece dokonale organizovaná politicky, vojensky i hospodářsky, rozlomila náš společenství stát ve dvě, když již před tím d'ouho šla mezi nás draží smůla. Tato herece, která udusila katolický život v Německu, v Rakousku a začínala jej dusit i u nás, spolutočila slovenský stát, v jehož čelo spoluprotavila kněze. Všechny chyby, omyly a přehmaty této slovenské vlády byly pro českého katolíka mnohem tšisněvší, protože se promítaly na kněžské roucho. Když pak byl v Čechách hled a země byla vytržena od německého a my viděli od Vířy ležící blahobytné muže, blahobytné ženy, které už rodnou češtinou nechly mluvit, ale slovensky řešit neuměly kdo by se divil, že se nás zmocňoval pohrdání? Ovšem u kdo viděl dál, cítil v té dvojí politice Německa prohranou lest: v Česku se utravovalo počerzení, že nás Slováci přece jen zradili, ve Slovácku, že je Česki vykořisťovali.

Když jsme dále viděli ve filmu předsedu slovenského státu dekorovaného německé generály za to, že plnil slovenské vesnice a vrazil Slováky, bylo nám strašné. Dovedou si však slovenští katolíci představit, jak nám bylo, když tento předseda sličil ještě děkovnou sni sv. Ne že už nebylo omlyvu: pro nátlak Němců stádo lo první: toin druhé bylo jeho povinnosti odmítnout! A lecos jiného nás jako katolíky ještě bolelo.

Nechť tato slova nejsou vykládána ve zlem. Nechtějí obdivovat staré boješti, chtějí jen trochu dáti náhlednou slovenským bratřim do počití českého katolíka.

Tyto počty však akresily věrný obraz skutečnosti. Česki katolíci v trpkosti snadno zapomínali, kolik českých uprchlíků Slováci poskytl pomoc, přístřeší a úkryt, kolika pronásledovaným pomohl slovenští knězi za hranice. Zapomínali na ústát katolíků při bñšsko-bystrickém povstání, zapomínali na statečné obchvání tamního biskupa, který přímo poslal, abych uvidi aspoň jeden český kněz Dr. Šurjanského mezi parizjany. Nic nevěděli o knězi Kolákovičovi, který radil, aby se slovenští katolíci povstání účastnili: o něm se Česki dověděli až r. 1945 v inspirovane „proslávnité afše“. — Bylo by dobře, kdyby slovenští katolíci zde více mluvil.

Ale toto vše patří minulosti. Naše bolesti se už zahojily. Rozhodně nežádáme na slovenských katolíci, aby šli do Casosy. Bylo by nám však přece jen milé, kdyby i oni, jasně vyjádřili, s čim právě jako katolíci nesoúhlasili. Tak jako našli čeští katolíci slova do českého tábora a tvrdě vytkli přehmaty vůči Slovákům za první republiky. Bylo by nám milé, kdyby jasněji a přesvědčivěji vyslovili svou dobrou vůli, že s námi chtějí žít ve společném státě.

Je však také povinnosti českých katolíků, aby mluvil. Což nám může být hoštné, že se Slovensku pro omly některých katolíků katoliciam jako takový je pokládán za znak politické reakce, státní nepolehlivosti atd.? Což nám může být hoštné, jak tam byla řešena školská otázka? Je povinnosti říci, že utrazilo nás cti pro spravedlivou, když slovenský arcibiskup, známý svým kládným postojem ke publice, je volán k soudu právě ve svátek Ježíš Páně. A mnoho jiných věcí by bylo třeba říci o stavu přítomném.

Je však před námi i naše budoucnost. At je politická forma našeho státu jakákoliv — bude si ovšem spravdivou a rovnou — přede pravé úkolom katolíků, aby jednotou své víry dávali duchovní základy, duchovní obsah a vnitřní mír našemu společnému domovu. V náboženském a mravním úpadku vidíme přece společně nejlépe nebezpečí pro oba národy. Není to vážnou a odpovědnou pohotkou seznámkou se pevněji a podati si ruce k bratrské spolupráci? Kolik je tu společných úkolů, kolik společných závazků! Hlava Církve i hlava našeho státu nám je důtklivě připomíná!

Ano, je třeba si podati upřímné a bratrsky ruce. Teď, ve svatovojtěšském jubileu. Odhodme stará měřítka politická! Te nás vždy jen dělí a nepřátelství vnitřní i vnějši jich důkladně využij! Obnovme skutečné, živé, křesťanské „Communianle“!

Přijde-li Česko na Slovensko v duchu tohlo duchovního svazku, tedy praskají a projeví se opravdivá láska, kterou je naplněn nové vzvávětajší slovenský katoliciam. Tak byli přijati na Slovensku čeští knězi, tak tam byli přijati i katolíci studenti. Je na Česku, aby zanechali svých rekriminací a starých chyb.

Přijde-li v tomto duchu Slovák k českým katolíkam, abliží se a nímí roveš. Snad by to mohli dověděti slovenští akademici v Praze a v Brně. Je jen třeba zanechat zavilé apologie minulého režimu, který nebyl ani „svatý, ani nemylý“. A nekekat se tvrdě české skotřápký, kterou Čechům vytvořila trazička jejich dějín: jsou o to věrnější.

Vyčítáme starý kvas a obujeme v kvasu novém, v upřímnosti a pravdě! Jen tak vyřešime závažnost česko-slovenského poměru dobo a správně. Jen tak učinime zdatost své povinnosti k přítomným otázkám a své odpovědnosti vůči budoucnosti našeho nábožanského i státního života! Josef Zvěřina, f. c. Pařiz.

„Hleďte nejprve krásno a vše ostatní bude vám přidáno“

Tak doslova končí Mla Pražák v bošhodové Lidové demokracii úvahu „Věčná cesta umění“. Upozorňuje, že se nehodím na něho kašit. Svou atati se anali poctivě rozšířil sporné pojetí umění tendenciho a čistého a uvádí některá dobrá rozlišení a postřehy. Mluví však i o morálce v souvislosti s uměním — a mluví se tedy vůbec dost. Zdá se tedy nejvyšší čas, aby promluvil zásadní slovo také theolog.

Chci vyjasnit základní problém: Má morálka co mluvit do umění? Mla Pražák uzavře takto: „...otázka je, včímže-li byl pro umění utvářeno kritérii pravdivosti, mravnosti nebo anali i praktické účelnosti. Ano, ale neprávem. Již sv. podstatou o náleži umění do oblasti krásna — musí se tedy při posuzování umění vycházet zjedine ze stanoviska umělece hodného toho jména, t. j. ze stanoviska krásna.“

Toto tvrzení potřebuje být poněkud zpřesněno a je přijítené. „Při posuzování umění jako umění se musí vycházet jedine ze stanoviska krásna.“ Tedy není něco uměním proto, že je to pravdivé, umravňující nebo propagačné užitečné, nýbrž jen proto, že je to krásné. Ostatně je namířeno hlavně proti kritériu užitečnosti, pro něž je dnes uměním to, co slouží ideologii. (Nemohu se zbavit dojmu, že čerstvým příkladem je kritika filmu „Farář“ u sv. Dominika v Rudém právu).

Jinak však se může oceňovat umělecké dílo — jako každá věc na světě — velmi různými soudy. Pro právníka je rozhodující hledisko vlasitnicí, pro anatologa anatomická přesnost, historik přilíží k jeho došinné skutečnosti, přírodopisec si všimne popisu věrnosti, pedagog posoudí výchovnou hodnotu, obchodník její výtvor jako prodejní kus — a tak ještě dlouho... až třebaž k lákovému áteně, které na klasické románu oceňi zábavnou možnost rozkoukat jeho listy. A to všechno docela pochopitelně, protože umělec a jevíci díla jsou ve světě, v zapojení do jeho neútržňalých vztahů.

Teď hovíme o mravním vztahu a říkáme hned, že použijí mravního soudi je daleko neoprávněnější a nevhodnější. Protože nemluvíme k detailum, uvádíme danou otázku do této podoby: Má Bůh co mluvit do umění? Neboť katolika zajímá „všechná morálka“ málo nebo nic, zato jeho vrcholné zájmá Bůh. Mravnost totiž není nic jiného než právě Bůh — v tomto smyslu: co je podle Boží vůle, je mravné; co je proti Boží vůli, je nemravné.

Odpověď na otázku takto vyslovenou je i theologicky neskolennou katolíky jasná. A te- le- ilco absurdní, pak je to předtává umění jako oplocené zahrádky, u jejichž vráték visí cedulka „Bohu vstup zakázán“. Rozumě! — Bohu našelujícím a takzvaným člověk, celý člověk a v každé vlně své bytí je naprosto závislý na Bohu. Je Božím majetkem a povinen respektovat zákony svého absolutního Pána, at obchoduje nebo dělá vědu, at stává nebo bojuje, at pracuje nebo se baví, při vnímání krásy i při uměleckém tvoření. Vádý i smysl života je Bůh, totiž věčné spočinutí u něho, jenž je Dobro, Krása a Štěstí. Ale dosažení tohoto cíle naveskrz konečného je přímo závislé na naší odanosti nebo zpeření jeho zájmám.

Je tedy zřejmé, že i umělec je vzhledem k Bohu obvyčejným smrtelníkem a nemůže utíkat odpovědnosti. I pro jeho tvůrčí plati takové příkazy, jako: „Nevcmezme jména Božího nadarmo“, „Nepromluvíme křivého svědectví“ nebo hrozba „Běda člověku, skrze kterého přichází pohoršení“ nebo poukáz na účtování z každého marného slova.

Toto všechno nechťéj popírat ti mezi námi, kteří až všápnivě hájí svobodu umění. S- is útoči na určitou užkostivost, nehybnost a opatrnictví, které se vyskytují (ale i jinde než mezi námi!) nejenže u lidí bez bližákeho poměru k umění. Ti kritické nám připomínají lečkeré věci, rvou se za poctivou krásu na svatém místě, plněně posuzují vnějši odívání našeho vnitřního bohat-

My a naše minulost

Nikdo rozumný nebudě tvrdit, že katolíci jsou povinni nebo nakloněni obhajovat a obnovovat všechno, co přijali kdy za tisíciletý dějín své Církve. Přijali jsme snáče i sme leccos, co se zdálo vhodné za jlných okolností, a co se za dnešních zdů naprosto nevhodné. Nikdo přece dnes nedoporučuje obnovu oněch benedikťinských klášterů, dopřovaných jen z řad šlechty, — které pro rozšíření křesťanské vzdělanosti mezi Germány udělaly zajiště více, než kdyby byly přilímaly mezi sebe bezmocné a nověštané nevolníky. Naopak zase, přijdou někdy stáletí, která nebudou chápat, jak ve dvacátém století katolíci mohli posílat své děti do škol, řízených antikerkárním učitelstvem. Tak se časý mění. A jedno je zapotřebí podržet, a to je katolická hrdoš, která neseňuje náš výkon tam kde toho není třeba, než říká se katolických náležitosti dobře obhajitelných, nepochybně půdu dějinné pravdy jen ze strachu před svrašeným oběm okrouru. Nápadné případy jsem bohužel nedávno zjistil ve dvou velmi dobrých časopisech.

„Na Hlubínu“ přinesla referát o románu, který líčí pobělohorskou emigraci, ostatně docela pitoreskně. A referent se vzmohl na to, že srovnal činnost pobělohorské emigrace s našim obobem za této války. To je věru podivná věta v časopise Otčů Kazatelů. Čhtějí tím srovnat své předchůdce s propagandisti Karla Lichtenšteina s Heydrichem, říci na půli německý mluvíčích pánu ze Staroměstského tržku s dvěma sty tisíci oběmi našim, — chtějí srovnat svatovojtěšský luk Balbínův se svatovojtěšským humpuckým Moravcovým a barokní český stát s postupným protektorátem? Nebo chtějí přirovnat

stavi a připomínají, jak je zbytečné a škoda odstavat katolický život od současného umělecko- kého varu. To je tedy dobře.

Zato je méně dobré, když je junácký slán evede, aby zanevřeli na odborné morálky a sami se postavili na jejich místo.

Abý bylo jasno o funkci mravouky. Velké mravní zásady a zjevné vůle Boží potřebují být domyšleny a přeloženy v nepočet životních okolnosti, aby byly použitelné bez tápání pro celou šíři života. Tato práce se vyskytuje v Církvi od začátku, jak je vidět v rozhodování nejšití mravní povahy na apoštolámském sněmu v Jerusalémě a v dopisech svatého Pavla. Tímto způsobem slouží ušitělský úřad Církve dosud, buď přímo ústí papeže, nebo odpovídá kongregaci, abychom měli jistotu, jak bezpečně jednat bez porušení Božího zákona.

Avšak nejzášití dílo koná vědecká morálka. Radí, odůvodňuje, třbí, do podrobnosti aplikuje materiál mravního oboru a konečně i řeší jednotlivé případy. Toin poslední je ovšem neuvěřitelný, protože konkrétní jevy jsou obvyčejně (tak zarostle do života, že je třeba velké pozornosti, aby soud byl správný. A tak se stane, že se i odborný moralista v určitých případech zmýlí. Jenže častěji se to stane neodbornému a nenajvýš škola laick. A proto je výhradně správné požadovat o řešení mravních problémů znalce mravouky (a ovšem také jeho rozhodnutí respektovat), neboť k nemocnému voláme lékaře, i když víme o těžkých omylech mušů medicíny a na stavbu krovu přivážeme mistra te- saře, ačkoli v jeho utnutí přislověné. Kdyby někdo slehčoval vážnou mravouku, při nejmenším tak svědomitě dělanou jako jiné vědy a navíc v obrysch pevných Božích norem, ukazoval by jen povážlivou lehkost svého poměru k Bohu.

A přece může umělecký odborník zasahat do práce moralisty, a to velmi závažně. Může mu posloužit podrobným vzhledem do umělecko- kého pochodu tvůrce a do duševního dění u ótá- nectví, diváka nebo posluchače. To jsou body značně důležité pro posouzení, kudy má být vedena hranice dovolenosti právě té nebo oné věci. Při dnešním vyhraněném odbornictví užná theolog rád svou nekompetenci v jiném oboru, zároveň však neami být divně, že vyžaduje užná ní kompetence ve vlasním oboru, nota bene vůbec ne posledním na šafířku životních hodnot slova. Zde si zaslouží zmínku současná vážná snaha mezi lékaři do spolupráci s theology.

Protože žijeme v době, kdy stupňována láska k umění svádí až k utkvání, doivrdím tento výklad upozorněním na povlnné podřadčování hodnot. Ježíš Kristus, náš Pán, pravil: „Co prospeje člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu utrpěl?“ a ještě „Pohoršuje-li tě oko tvé, vyvup je; lépe je ti s jedním okem ve- jili do království Božího, než abys a oběma očima uvřel by do pekelného ohně“. Je-li tu oko jako obrazní míra, pak ta nebo ona kniha, nepřetěná v jámu duše, nebo některá kapitola, nepanasa z odpovědné lásky k bližnímu, je obětí pro věčnost velmi nepatrnou.

A tak i když umění jako „cesta za krásněm“ je zároveň cestou k absolutní Kráse (pro chá- pací), přece nesmí umělec oslavu Boha obchováním krásy zaujet nehorázným přestupováním jeho výslovné vůle. Na příklad bych si nechtěl a Fráňou Šrámkem odněst se světa s trochou uměleckých úspěchů i listovcov znáso- bou odpovědnost za zřeciny v mladých du- ších.

Umělec, žijící z Božích skutečnosti, nepo- káže své dílo mravními vřadmi, i když nemu- drý požád, co se smí a nesmí, protože už v sobě přehlí do vědomí a do života ono přece jen správně vřadnoucí Kristovo: „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravdivost a všechno ostatní bude vám přidáno.“

Otto Mádr.

Svatovojtěšská adorace kněží

v chrámu strahovském, se koná ve středu 23. dubna t. r. 10-11 adorace pobůžní, po ní průvod do velechrámu sv. Víta, při němž zpějí bohoslovci litanie k svatým patronům českým. Pobožnost J. F. nřd. pana arcibiskupa.

Na obědě na Strahově eucharisticko-pastorá- ní konference s tímto programem: Prol. Dr. Ant. Melka: Eucharistie v kněžském životě. Dr. Ant. Botek, ředitel katol. kanceláře slovenské: Úcta svatovojtěšská na Slovensku, Dp. Jiří Svoboda: V předvečer měsíce Mar- tiánského. Rozprava.

Veskeré kněžstvo je srdceň zvané k to- muto posrtnému holdu velikému Bisku- pu-Mučedníku, prvnímu Čechu, s nímž až k nám došlo Kristovo „Jako mne poslal Otce, tak já posílám vás“.

Ježíš, ne César

Bůh milý vi, co všechno už bylo napěano nespravdivého pod tímto v podstatě správným Masarykovým heslem. Nedávno (30. III. t. r. psal v „Novém dne“ pod tímto titulém Věla Beně rozjímání o přehmatěch doboj revolucí v Miro- šově, Bilíně, Kamencei atd. Mřiž pry ho lo zrovna tak, jako ukrutnosti dobojůdnů a misionářů (3) z doboj protireformace. Sítýd se za česku huma- nitu, která pry si zatačovala na hřbetě zblíž ženy v Bilíně — nejvíce ho však mřiž, že ne- protěstoval úprav. protešit, episoatelé Církve a a kněží... ti pry měřili, jediná promluvil... Ferd. Peroutka!

Protože jsem z Mirošova a obviněn V. Be- neš i osobně těžce mšim, dovolím si na jeho vývody odpovědět.

Krutost misionářů z doboj protireformace ne- musí V. Beněš také tvrdit, protože tato krutost byla z největší částí vymyšlena proteš. pastory a doba „temná“ byla dnes již vědecky dostatečně osvětlena jako doba, která připravovala obrození národa, i mne mřiž krutost amozvaných v ná- rodních výbořech, jako se protešila v Mirošově, Bilíně atd., — jenže pan V. B. není informován o všem. Jsem v Mirošově duchovním, zmám své. Lidé, kteří za okupace s nebezpečím života zá- sobovali jidcem moravské polt. vězně v konc. táboře, nebýli schopni ukrutnosti: první, kdo šel do konc. tábora žádat a povolení ke vstupu a k duch. ukončím u vězňů, byl kněz. Ti, co zde po revoluci řádili, li se objevili a zase zmizeli. Když jsem proti jejich činnosti u předcey MNV protestoval, byl jsem po delší dobuivě debátě vyhrozen. Šel jsem na četn. stanici a učinil úda- ní — četník byl však od předcey MNV vyhrozen též (připis mšim schovaný). Šel jsem k okr. soudu a tam mi řekl: „nemůžeme nic dělat!“ Pak jsem několik připsal na úřady — nedošla odpovědi. Co, prosím, měl jsem dělat víc, pane notarie? Snadno by se mohlo vytkat i Vám, že jste tehdy mlčeli. Ano, je hřích ke zločinm mlčeti, není však větší hřích zločiny tvrd. doby, proti kterým V. B. píše, dnes před soudy zcela pardonovat!

Prosím p. Vořtu Beněš, aby uvážil, že ne Církve, ale jini činitelé dopustili, aby se moc dostala do rukou nepovolaných. Víme, kdo byli ti nepovolani. Kdyby ovšem ostlati byli měli odvahu, nebylo by Mirošova, Biliny, Kamence a „hanby na českém jménu“ jak lomú Pík V. Beněš — je však nespravdivě, dnes vytkat mužům kazatelé (a nemělí!) nebo univerzit- ní katešer, že mlčeli, protože byli odsunuti na vedlejší koleji, když — mlčeli muži ministerských křeslí! Nechtějí proteš. V. Beněš, že mu odpovídám od srdce a upřímně, jak on jistě od srdce a snad v dobré snaze psal v „Novém dne“, Ladislav Brabec, děkan v Mirošově.

Oprava

Dostali jsme tento opis:

Vážená redakce,

o víle 19. Katolika ze dne 23. března t. r. plše se o novém dákuzu našich věouých smátek, na jejichž doložení je vředen člátek z řetě Dr. Petra Zenklo, jak její otázkou Svobodné slovo dne 8. břez- na, v tomto článku je označena také věta: „Vír- ňu v Bohu nahraťujeme vírou ve vědu“. V této glose se dovolává u přiznání smyslu také me- Hřad po přáčení: mne bylo zjevné, že Dr. Zenk- lo nemohl říci ani napast, co Svobodné slovo otovo- lo a co pak katolici prvým vřel. Páral jsem po věci a zjistil jsem, že já o řetě Dr. Zenklo na sjezdu osvětových pracovníků strany v Luhačov- cích 1946, která byla v samostatné brošurě v Molmtrichu. Na straně 18, se mášle předsedáti, že Dr. Zenkí řekl: „Vír- ňu v Bohu ne nahraťujeme vírou ve vědu...“

Považuji jsem za vhodné upozornit Vás na tento omly a anamendm se

s projevem úcty

Stránský.

V Praze dne 5. dubna 1947.

ČlenM necht' si laskavě všimnout, že omly jako nezavlnli my, nýbrž Svobodné slovo.

autor libovat a opovrhovat našimi předky, kteří la atomická dobrodijní neznači a podrobovali své vlády radám zpovědníků. To věru nemby. Je to zvláštní komplex méněčnosti, způsobilý neustálými neúspěchy katolíků. Jako by neměli proč děkovat Prozřetelosti, že nelouo spol- tvořici moderního světa! Nedělají jsme ani ranný kapitalismus s dělnskou prací, ani pozdní s nezaměstnaností, ani totalní stát, ani Buchenwald, ani atomovou pumu; a proto se máme stýdět za svou minulost!

To nás už, proto nezapadne, že podle všech zkušeností takoví pokorní katolíci nebudoují žádnou důvěru: když je podezírá, i když jsou ve skutečnosti neúspěšnější, že chtějí něco slevit ze zásad a něco získat hmatatelného. Ne- věří jim pak nádo, nezaluhují si také špěného mínění a proto je varujeme. Jindřich Štreda.

Velikonoční církevní hudba

Různá neděle.
Tentokrát byla to brněnská rozhlasová stanice, která provedla „České pašje“ od Antonina Hromádky. Zajímavé dílo, skladatel v reprodukce. Dílo nadvazuje na tradici, spíše hledí ji překonat; hlavně v tom, že do roli osob nevádká chorál, nýbrž recitativ. Sbory jsou pracovny jednoduché — do závěru je připojena stará páska „Ukřižovaný Kristus, zdráv buď, naše naděje“. Celex zachovával náležitě posádku kontrastu, zejména v tom směru, že zachycení slova vykládky Hromádkiho povahou tezu zádobného Profesor Hradil, který řídí chrámové sbor od sv. Jakuba v Brně, dovodí podání skladbu a hlediska celku i jednotlivosti a plným zdarem.

Antonín Hromádka jako skladatel je bohužel málo znám, ač je podivuhodně plodný, avšak v svých mších, Requích, mšeletech a ač také dovodí jít s duchem času; vizte z poslednější doby jeho „Pastorální mša nebo mša „Grafurum actionis“ — je to moravský církevní kolorit, který dovádě a jiné připoutání, zejména také proto, že Hromádka vypráví skutečnou z pohledu církevnosti.

Velký pátek.
Když se církevní hudba pěstuje dobově v „čestě špi“, je právě kár v Křivčovicích v Praze. Tradici duchu tohoto káru byl vybaven zpěv „čestěho pátku“ (večer o 18. hodině). Byl zpívan zejména J. B. Pöcherleho sbor „Gefahrenes“; sbor byl přesvědčivou ukázkou dokonalosti naší novější duchovní hudby, opodstatněl i její zřez českou skladbu. Následoval „Stabat mater“ u P. Pleštiny pro sóla a smíšený dvojsbor. Pak tu byla moteta Fr. X. Brizhio, W. A. Mozarta a Fr. Pícky. Pro sborníka „Dr. Michl“, solisty „Křehlé vědy sboru a plnou pokorou přednášeli sv. sóla i sbor byla to téžká úloha známá slohově podalými starší křesťanské, církevního ráku a posléze i naši novější duchovní a církevní hudbu. Mnoho však tvrdil, že daný úkol se plně zdaří.

(Upozorňuji, že snaživý křivčovičský kár chvála kněze tohoto měsíce pro produkci v rozsahu Misa solennis od prof. Karla Blacka pro sóla, smíšený čtyř- ač osmihlavý sbor a varhany. Je to nevzrušenější mešní dílo novější české církevní hudby.)

Bílá sobota (ráno).

Nás rozhlaz zasloužil se tím, že vysílal z opatřené chrámu Nanebevstání Panny Marie na Břevnově obřady Bílé soboty. Byl to podávan v hluboké zbnosti církevní zpěv „Exultate“ (P. Leo Povalný, kant. konceptu), pak „Litanie ku všem svatým“ (kant. P. Leo Povalný a Rudolf Stavínka a kontentem). Při mši sála zpívala chorál, pak mši od Karla Krafa „Rehna cantorum“, vedl prof. Miloslav Vehnoudu (u varhan J. F. F. F.). Bulo tu slyšet ušlechtilý zpěv zpěv kněžského a chrámový sbor v úctělném souzvuku. Chorál byl zpívan a onou vlnou zpěvu linie, která je v mši tak málo hodnocena a ačtelnými předpoklady aprudného nádhodu a ušlechtilého prožitku tezu. V obřadech Bílé soboty, jš v jejích slovních a zpěvních doprovodů vystupuje podivuhodně liturgické a zároveň umělecké hodnota — inko celex komu obřady byly v chrámovém prostředí dokonale proživány věřícími, zejména ženatky, když těmito bohoslužbami častěji obcovali — pak teprve bude pochopeno proč třeba onu litani v prateřní obřadu i zpěv Bílé soboty využívají obsahově tak plným, jubilošním velkonočním tónem, jak bude také přiměřena varhanní hra a plným dojem, když předtím našas hlas varhan byl nřsnučen k mšeni, pak bude také pozorovatelné ač slavnostní, jak tu dostiňuje začátek Gloria ve zvucích zvonů a zvonků.

Bílá sobota (večer).

Slavnost Ukřišení ou chrámu Panny Marie směné v Praze. Účast celého konventu; zpěv v podání Cyrilské jednoty tohoto kostela (sborník P. Jan Štikar). Právou a Nejsvětější svátosti vychází o 18. hodině z kostela na nádvoří — z chrámu vyzněla zbnost a nádhodná intonace kněžnou: „Vstáti jest této chvíle“ — ve starobylé plni pokračují učitel, Tato Cyrilská jednoto dává si právo na církevnostní výrazu zleště, což neznamená, že by měla barevnost, která je svěží a která má zejména tu klidnost, ztěsnění projevu svůj zůstav působitý projevový způsob. Fr. Pícky „Regina coeli“, avšak jmenoval aspoň následující skladbu, bylo rovněž předneseno v pravé slohové zbnosti.

V slavnostním velkonočním vzruchu vyznělo také Ukřišení u sv. Jakuba v Praze. Po vstupu pravdová do chrámu bylo zpívanu po kněžské intonaci moteta „Regina coeli“ od Vladimíra Heulicka, jehož skladba česká „O salutaria“ byla po prvé zpívána o mdávových poboznostech loňského roku. Mladý, nadaný Moravan má šťastnou ruku v církevní hudbě. Plní to zejména o skladbách marianických, vzpomínání na jeho jedné — a plně nové zaznívaly „Ave Maria“ pro mezosoprán a varhanní, jeho vlněná „Et incarnatus est“ ze mše „Des-čura“, dostupující vzhledu právě při slovech „de Maria Virgine“ — moteta „Regina coeli“ nřesí do prostředí těchto skvělých marianických obrazů. Bulo třeba je sloužit právě a slavnostně tak významně jako je Ukřišení, v prateřní nádhodné zbnosti křesťanské chrámu v přednesu sboru státníkůvých kár, šlešného Dr. Hruškov a doprovázeného Dr. Kubáček a žesťovými kuintetem.

Boží hod velikonoční.

Pontifikální mše svatá, sloužená nejdáv, papež arcibiskupem, byla doplněna chrámovým zpěvem, zpěvným prof. O. A. Tichým (u varhan prof. A. Janda). Zpívána byla moteta od Pícky, Skuharského a Tichého, Stará moteta Skuharského pronikavě sála svou zvučností i nádhodně naše moteta vedla nich prokazující nový způsob českého církevního skládání, způsob nikoli jednotný, ale vzhledy církevní vyznívajcí. Byla dále zpívána mše P. Ludvíka Brzavina B. J.

Z domova a z ciziny

Magre František Jemelka, metropolitní kanovník olomoucký, gen. tajemník a redaktor Apoštolu sv. Cyrila a Metoděje byl ve čtvrtek dne 17. dubna 1947 v autě boboskeově faktury Pražské univerzity v Olomouci veřejně prohlášen čestným doktorem teologie. Blahopřejeme neuváženému pracovníku pro sjednocení Slovanů v jediné pravé víře co nejpřímějším. Sotva kdo za sluhuje více této pocty než tento usměvavý Hanák, tento věrný udržovatel díla a ducha Stojanova.

V pondělí 21. dubna připadá výročí úmrtí J. E. kardinála Karla Kašpara, arcibiskupa pražského. Po letech osiřelosti je letos jeho stolec zas obsazen. Ve velechrámu sv. Víta se bude zminěného dne o 8. hodině ranní konat slavné Requiem za duši zesnulého arcipastýře.

Kdy ho kde jinde našel? Ve Slavovském divadle je premiéra Racinovy tragédie Faidra. V jejím posudku v Rudém právu píše Jiří Hájek krátkou charakteristiku Racinovu: „Racine stojí na rozmezí dvou dob, když člověk, zbaven opory náboženských jistot, středověkou a nenalézá ještě jiný pevný bod mimo sebe, stává se za jatečně sebe sama, svého přirodního citového egoismu.“ Upozorňuji, že divadelní kritiky Rudého práva nebyvali zcela vědci agitky, nevyhýbají se duchovním problémům, jak to ostatně i citované místo naznačuje. Budme však upřímní: Kde může člověk nalézt pevný bod mimo sebe právě mimo náboženskou jistotu křesťanství? Od té doby, co jí odvrhl, jí nikde jinde nenáší a nikde jinde jí nenajde. Všechny jeho náhradní teorie, na př. marxismus, jsou nejvlastnější opíem, jímž se má překonat vlastní nejistota. Ostatně nejsou opíem, obyčejnou vodkou jsou nebo, chtějí-li dematurovaným Spilritusem, ale nikdy ne pevným bodem, na němž by mohl člověk klidně a bezpečně stát. V též čísle Rudého práva mají ostatně obřazek Vladimíra Majakovského, básníka sovětské revoluce, neboť je právě jeho úmrtím den Neřikávků, že tento nejnadšenější marxista skončil sebevraždou. Ani on tedy nenášel ještě pevný bod mimo sebe.

Velikonoce v pohraničí. Pohraniční město Jirkov u Chomutova jest nejlepším důkazem, že čilevědomá nezištná práce nadšeného kněze v krátké době několika měsíců může dít vyzvětl v na duchovním úhoru květním náboženského uvědomění. S holými rukama přišel loni v listopadu mezi nás mladý kněz P. Josef Dobáš. Měl ještě odvahu a jasný cíl. — Mnozí vřelí v přímání, nabýli kosel vyznavačů máků, žen i dětí s hrde vztyčenými hlavami v průvodu na ukřišení jsou jen vřelým výrazem, že křesťanství začíná pronikat i do vrstev, které se ještě nedávno zdály úplně ztracenými. Horká půda českého pohraničí získala opět jedno zářící středisko. — Jsme za to Bohu vděční a přejeme z celého srdce všem, aby jich byly stále hustší řady. —al—

Katolické akce. Která snad ani nezná své jméno. Navštívoval je předně pražské odborné školy pro dorost potravinářský s uspokojením konstatoje: Paní učitelka B. přednáší v hodině zeměpisu o řízných zemích až přijde k Palestině a je jim dějáním podle Starého zákona a dále k narození Krista Pána. A vypráví krásnými slovy o životě Ježíše Krista a o jeho učení. Vypráví s nejvřelějším pohnutím o významu opravdové víry v životě všude tam, kde stojí člověk před důležitým rozhodnutím, vypráví tak, že je žejně vidět, jak by chtěla přesvědčit své posluchače a dít jim co nejvíce, nejzávažnější důkaz o svém vlastním přesvědčení. Vypráví a nestydí se za nic: ani za náboženství, ani za víru; nevdají jí, bude-li se kdo jejím vývodům smát či ne, protože si jista svou náboženskou pravdou. Keť jsou paní učitelce tyto řádky dikem i posloují při jejím dalším působení, doává děk z žáků. —al—

Kř.
Komunisté jsou dnes nejhorlivějšími vyznavači nacionalismu. Při nedávném sjezdu komunistické strany anglické a mezinárodního kongresu při této příležitosti svolaném, odeřtel francouzští komunisté sedět u téhož stolu s komunisty německými a zúčastnit se diskusí s nimi. Britové musili vynaložit všechny síly, aby tito chování francouzských komunistů vůči německým neskončilo veřejným skandálem. Vůdce německých komunistů Reimann odpověděl na dotaz

Slavný den v Břevnovském opatství

O Bde neděli 13. dubna t. r. konala se v benediktinském klášteře Břevnovském slavnost posvěcení nového temního opata J. M. nd. Anasáže Opaska. Obřady benedikce vykonali při pontifikální mši sv. J. Exc. nd. arcibiskup pražský Mons. Beran, Schola cantorum prof. Vehnody, která vznikla před lety právě při Břevnovském klášteře za vydatné spolupráce tehdejšího převora P. Opaska, zazpívala polyfonní Vladoňova mši.

Poslední opatská volba — před nedávným volebním shromážděním, na němž byl zvolen vřelý nový opat — konala se v Břevnovském klášteře napoleary r. 1602, kdy byl za opata postolován cisarem R. dolem II. a hlavní svyřec tehdejší nejv. kancelářem Zdenkem z Lobkovic doporučený a později opat horlivostí proslulý Volfgang Selender z Prosovice. V dalším období acházivali se Břevnovští benedikťini k onatským volbám zpravidla v Broumově, ale benedikťine bývali většinou kněžny v kostele mateřského klášteře Břevnovského. I tak je to ovšem údlost řídká — naposledy bylo tu opatská benedikce před dvěma lety, kdy arcibiskup František Kardál ji učil opatu Dominiku Protolov. Především však tu okolnost, že jde o nestárší klášteř v našich zemích založený osobností tak nevšední jako byl av. Vojtěch, jehož jubileum

Prof. Tichý vedl pěvecký i orchestrováný sbor sbor zdatně a liturgicky vřelně. Varhanní slohově správně časově rozrůzněm reprodukují složku, chorál, něco starší má i hudbu neovzrušenější doře volenými přechody v soustředěný celek.

Dr. Cyril Bychra.

Svatovojtěšské jubileum v Praze

počiná tridnem v hlavním farním kostele u Matky Boží před Týnem ve dnech 20. až 22. dubna 1947 o 19 hodině večer kázání a po něm pontifikální pohřbení.

23. dubna v katedrále u sv. Víta na hrade pražském budou zahájeny slavnosti poboznosti i kněží u ostátek avčelových o 11.30 hod. dopol.

Večer o 18. hodině se koná v katedrále tradiční poboznost k svatým ceským patronům.

24. dubna o 7. hod. ráno obřady má svatou nřp. arcibiskup pražský upřesně katedrály, na mlstě budoucího definitivního hrobu sv.čova. Vřelí při ní přítomní k společnému svatému přilhlámí.

O 8. hod. jest v katedrále slavná pont. mša av. s chorálním zpěvem benedikťin.

V 10.30 hod. hold české mládeže, při němž promluví nřp. arcibiskup. — Děti vyprovodí Vojtěcha na hradečskou rampu, odkud po požehnaní bude drabocenný ostátek přežen na světlovou rodu Libici u Poděbrad, kde o 14. hodině bude první zastavení „Apostolské cesty“ av. Vojtěcha naší republikou.

ŘÍMSKÝ MISÁL

pro neděle, svátky a všechny dny v roce, přeložený do češtiny vylehčatým kanovníkem Magre Dr. Antoninem Štikem.

P. Dr. Regina! Decik OP napsal do časopisu katolického studentstva USVIT článek: „Nemodete se při mši svatě - modete se mši svatou.“ Ano, budete-li mši svatou sledovat s knězem v plakadu misálu, budete s ním prožívat celou hloubku a kouzlo Nejsvětější obřadu. Teprve pak se Vám objevi celá to velké bohatství a duchovní hloubka mše svaté, každého úkonu, každé modlitby. Celý liturgický rok je v něm s vámi.

Liturgické modlitby, které se Církev modlí, jsou svyaty z žalmů nebo prorockých knih Starého Zákona, tedy z nejkrásnějších slovesných výtvorů světové literatury, epistolů a Evangelium; jsou základní texty křesťanského života, které samy vynikají krásou jazyka. V jeho dokonalém českém překladu jsou nyní jeho krása a bohatství přístupny každému člověku.

Kniha je vylíčena na krásném silnějším bibloveném papíře. Je vázána v plátě. Cena 145 Kčs. U každého knihkupce.

Nakladatelství Vyšehrad, Praha II, Karlovo nám. 5

Opasek ujistil p. arcibiskupa a všechny přítomné, že sv. Vojtěch je dnes opravdu živým programem českých benedikťinských klásterů. Vyzdvihl také myšlenku, že av. Vojtěch, ochránce Čechů, Slováků i Poláků, spojuje překrášným duchovním pojtkem všechny zde sousedící národy. Benedikťini, z jejichž řadů vzeli jak tento náš společní patron, tak i slovanští svatci Svorád a Benedikt, budou rádi pracovat pro bratrskou shodu našich národů v křesťanském duchu; chtějí sloužit Bohu, Církvě i vlasti a všem slovanským bratřím. —al—

FILM

Prat u sv. Dominika, USA. Vřelo doporučujeme a poukazuje na článek v 15 čís. Katolika, rok 47. Společně s. GB. Renomirán film z vřelových středků angli. král. iřetivá dokumentací, že se zdáloji spojitelného cíle jsou všechny zaplněné složky stejné doležitě a všechny musí být přesně vykonány. II.

Prat dočká. Dům na 92. ulici, USA. Dokumentární film americké protipřelápné služby, která svou vřelostí a předvídavostí zachránila tajemný výřeh atomové bomby proti doře vedené německé spionáží. II. Novýreálé předměti (a vřehradu obřory) USA. Vřelý obřazek ze života prořechá a bodných lidček z předměti New Yorku předš 50 lety. III.

Neodporučte se. Ani stín podeřzení. USA. Kriminální drama slohově, který je u všech mřebvých ochlázán za charakteristiku ho muže a dobrodince. Jeho nřp. avš zahrnlá náš rodinném škandálu zamřli policii dčleltě dojde a tak sevedomky přivazuje mřdu dalším ročním. Ač vřel uslavat o její život — omlová ho jeho trčletě smřli jeho složny stejné jako malomřská spionáž, která dokonce ho nazřpřel při ochlřbní řeci velkým mřdem a dobrodincem. Pro omylem útřvaného muže ani slova součitu. II.

Toponřné návřal. USA. Detektivní komedie s důchoděm přelápné Opěně nevhodně profanováno osmřného života. II.

Zamřti se. Jan Roház z Dně ČSR. Dsek z rohuře historio českého národa. Použil historické rámce pro nadání současných politických smřr. Tendence filmu jest zejména historké se anahou oslabit oddíl katolicko v ústavě českého kulturního života. Protřstovské prohlášení lidčelého svatovavčelavého chorálu jako hromu nepřelí národa. II.

Vřelcház se církevním schválením. Dobrovol. obřabčevy na vřelváni časopisu jsou vřelny. Vřelvá Svatovojčelavě Liga v Praze IV. Hřelřanské náměti B. — Telefon 517-70. — Redace a administrace tamiř. — Vřelcház tvrdě. — Přelápné na celú rok Kř 78. — Jednotlivé člá Kř 1.58. — Poštovní spořitelna Praha 20.401. — Říd. P. Adolř Křtor T. J. — Křdřním křubem. — Odolřový redaktor. — Jost Bláha. — Používání novinových zřesek dovoleno ředitelství ost. a telegrafů. — Dohledací oddíl řád Praha 25. — Vřelčí Živnotník v Praze XII.

Připravě mládež krásně prázdniny. Xdo celý rok seděl ve školních lavicích a plně se směl ziskat co nejvíce užitečných vědomostí, zastihl si několika lidemě odpovíkat. Ani v prázdninách nemělo být Robinsonem či Robinsonkou s pustým ostřov. Nejprifmřenějším prostředím pro naše studentstvo jsou letní táboř. Slunce, voda, dobrá strava, hry, debaty, vzorné duchovní vedení, vřelý a všechny přilhlmnosti letního pobytu avš našli mřstě k další práci v přítřm školním roce. Abychom mohli velmi mnohým, po přil 3-4 nedělního pobytu v době řizných tábořech potřebojeme celou řadu obřabčevých vedoucích z řad profesorských a uřelčelých, svřelých i duchovních, kteří by byli ochotni aspoň při prázdninovém pobytu v tábořech táboře. Prořme našel přilhlkaje se na nedělní na adřesu: Svaz katolických řen a divků Praha II, Voršilská 5. K vedmí tábořového hospodřství potřebojeme hospodřně a kurčalky, které by nám o světenou mládež pěovaly po stránce tělesné a doře jí vřelily. Matky a vlastinní řetmí zřelají mš i pro ře rekřeraci. Přilhlkaje co nedělní na Svaz katolických řen a divků Praha II, Voršilská 5. Čas spěch, nedělkadaje a přilhlkaje, přilpravu nemožno konat na následní chvíli.

letoš oslavujeme, o klášteř, který již avšm trvám, téměř tisíciletou souvislostí řehloli komunity a nikdy nepřerušovanou poslouností avých opatů dotvrzjuje starobylost naší vzdělanosti a váhu nábožensko-kulturních institucí v našem národě, shromáždila při této vzácné příležitosti řetřvě vynikající hosty, zástupce veřejných úřadů a ústavů a ovšem i deputace téměř všech pražských řadů a klášteř, nehledíc k velké účasti řariků svatomarkětských, delegátů katolických spolků a početných přátel českých benedikťinů. Na prřím místě je třeba uvéstí oficiální zástupce vlády republiky, kterou zde reprezentoval ministr Dr. Pietor. a ústá resortního ministra pro věci kulťové a Dr. Štráneého, jakž i zástupců řs. armády v čele a nářelčímek hl. štábu arm. gen. Bočekem. Ve známém počtu byli přítomni také členové pražských diplomatických zastupitelství, předěvřim zástupce papežské internunclatury Mons. Formi, řevčarský vyslanec Girardet, polský chorğ d'arrs Krajevskí a jini. Přilři také zástupci mšelské řady pražské, jakož i delegát města Kouka, kde nový nd. opat prožil své dětství a mládi.

Z projevů, které byly proseny toho dne v klášteře, zauřel především ardečný proslav ministr Dr. Pietor, který Břevnovskému opatovi vřelilí podřazy a blahopřání československé vlády. Arcibiskup Mons. Dr. Beran zřelavřel hlavní význam nové vytvořené slovančké benedikťinské kongregace a nedoceněně poslání jejích patrona a zakladatele Břevnova av. Vojtěcha Vysvětlil přání, aby se řetmí benedikťini vřelovali v nové své kongregaci co nejpřímějším slovančkému poslání v duchu svatovojčelavěm. Opat P.

Kus svatovojtěšského dědictví

Benediktinské opatství v Břevnově nejstarší mužský klášter v našich zemích, založený svatým Vojtěchem, dostalo v těchto dnech nového opata v osobě P. Anstáze Opaska dosavadního konventuálního př. vora. Nechceme se šířiti rozpravou o jeho osobě sloučící v sobě smysl pro praktické vedení konventu jež dostatečně prokázal v neobyčejně pohnutých dobách, se živým zájmem o všechny kulturní otázky a zejména porozuměním pro unionistickou myšlenku, které se uplatnilo při ustavení slovanské benediktinské kongregace. Ač jednotlivcov práce a iniciativa je nezbytným počátkem a základem každého oddánosti, potřebuje nicméně podpory zejména v činnosti, předpokládající širší spolupráci, organicky členěnou, jež se ze skromných počátků chce vyvíjiti ve významnou akci. Narážíme tím na nedostatky spolupracovníků, a to spolupracovníků přímo v ohnisku činnosti, řádu samém.

Je smutnou skutečností, že všechny benediktinské kláštery trpí nedostatkem kvalitního dorostu, z příčin, které se všechny nedají pro omezenost místa rozbitar.

Jednou z hlavních však se nám zdá nedostatku znalost řádu samého i jeho úkolů. Mnozí, kdo se rozhodují k řeholnímu povolání, dávají přednost organizacím, projevujícím větší extenzivní činnost. (Snad je to i vinné nedostatečné upřadě, neboť postřídáme dosud nějaké formální příslušky o řádu, jakou vydali již dříve na př. dominikáři nebo jesuité.)

Pokládáme proto v době oslav svatovojtěšských za důležitě upozornit na řád, který světec k nám uvedl, který v našich dějinách hrál tak významnou úlohu a o němž věříme, že i nadále bude podstatně přispívat k našemu náboženskému i kulturnímu životu. Nemejme feholný vyčten žádný úze ohraničený program, má rozsáhlé možnosti věnovati se v každé době té činnosti, jež právě je nevíce na místě, nezanedbáváje při tom uloženou mu péči o řádné konání liturgie. Proti výtkám formalismu nebo divadelnosti, jež často stihají liturgické úkony, cht. i bychom jen upozornili na to, že středem veskeré liturgie je mše sv., tedy zpřítomnění oběti Spasitelova. Nezdá-li se zbytečným obklopat ceremonielem světské události, nemí zbytečným ani ceremonielem náboženským, tím spíše, že lepším porozuměním katolické liturgie padají zmíněné námitky samy sebou.

Kromě liturgického apoštola, snož se četli benediktinští oživili myšlenku sjednocovac, vzpomínaje tradice památé nadace Karlovy — kláštera na Slovanech. Je to tím zásadnější, čím méně trvalými se jeví politické smlouvy mezi národy a čím zřejmější je marnost pokusů o trvalé uspořádání věcí na základě politickém.

Tato činnost sama o sobě otevřela bohaté možnosti v různých pracovních odvětvích a volá přímo po pracovnících, kteří by pochopili její nezbytnost.

Dnešní přelomité životní tempo znemožňuje téměř solidní vědeckou práci, takže s obdivem a závisí hledíme na díla nedávno zesnulých jednotlivců, srovnávajíce jejich výkony s našimi a pozorující nesmírnost nových, dosud nezvádných úkolů.

Právě benediktinské kláštery bývaly sídly vědy a ačkoli přiznání nestací k řeholnímu povolání touha oddat se klidné vědecké práci, nemě uvážiti všichni ti, kdo by mohli přicházeti v úvahu i tuto možnost.

Nevyčerpali jsme ani zdaleka všechny úkoly, které by měl a mohl plnit benediktinský řád u nás. Stačilo by, kdyby se mohli vykazati intenzivnější činnosti, jen ve jmenovaných oborech. Apeluujeme proto na všechny, jež cílí povolání k řeholnímu stavu, dosti silly vytvářeli především nesnáze a mají dosti lásky, odhodlání, nadání a chuť k práci, o které jsme výše psali, aby nezapomínali na dědictví sv. Vojtěcha a krále Karla, benediktinské kláštery v Břevnově a Na Slovanech. Jhk.

Je třeba jítí dál!

V pátek dne 18. dubna ráno se v Bratislavě dokončovalo poslední dělení jedné tragédie. Tragédie česko-slovanského soužití. Podle novinových zpráv přijali ve Vatikánu s politováním tuto zprávu a musil jí přijmout s politováním každý, kdo má opravdu smysl pro tragictví lidského života, jenž bývá jak u jednotlivců, tak u národů takřka nepřetržitým sledem omylů a nedorozumění, mnohdy tak zbytečných, a snad zřídka opravdu zamýšlených ve svých bolestných koncích.

Svědčilo by to jistě o užoúčkém rozhledu a strašně povrchním dvtání se na složité problémy, kdybychom odfehlili, jak velký podíl měla celková mezinárodní situace a zejména její postavení obou našich národů v ní na utváření n. šeho vzájemného poměru, v němž konec Tisův znamená nesporně důležitý mezník. Fekněme spíše nově důležité východisko. Snad nebylo v moci nikoho z nás zdržeti vývoj a dátí udoylem, které se před deseti léty dávaly do pohybu, podstatně jiný směr. To třeba mítí na mysli, nemáme-li do nekonečna nepodně debatovat o tom, kdo vlastně je vinen. Učiníme-li tuto jistě naprosto odůvodněnou výhradu, můžeme oak trochu méně zachmuřené zkoumat, jaká část viny přísluší každému z nás. Bylo již stokrát uznáno, že i my Češi jsme vinni. A musíme si to vždy znovu přiznávat, a nejenom snad nějak ústy, nýbrž snahou neopakovat znovu staré chyby, nedejati přitrositi politiku, nechťi prorážet hlavou zeď. Citem dost často v novinách: na Slovensku je klid. Pro mě je toto časté připomínání znamením našeho špatného svědomí. Našeho dvojhoj lokte. Když se v Pišťanech shlukne pár ženských, voláme na poplach, že se bojí republika. Sami jsme však mohli proti rozsudku národního soudu loni zmobilisovat všechno od Národní rady až po organizace pražských hokvů, a neměli jsme strach o republiku. Ty pišťanské ženy jsou také lid a jsmeli skutečně lidově-demokratickou republikou, nesmíme se mu vyhýbat, nesmíme si slovské veřejné mínění vytvářet buď sami, jak by mělo být, jak bychom si je sami přáli, nebo podle zástupců nějakých partyzánských organizací, které reprezentují malou menšinu. Můžeme si stokrát, a velmí upřímně říkat, že to se Slováci myslíme dobře, budeme to nadarmo říkat, nedostaneme-li se k jejich duši. Neslevíme-li ze své beztoho tolikrát zkrachované pýchy: zozumánských nevěred, kteří si farizejsky říkají: »Bože, děkuji ti, že nejsem jako druzí.« Neopudíme-li mezi ně, nevezme-li je také jsou. Jistě že mají chyby, ale i o nich jistě platí slova Nerudovy chápalci lásky:

»Má duši zvláštní — trochu drsná zdá se — však kvete po svém, v osobité krásě — ach přiblíž k tomu lidu hled a přitiskneš svůj k němu rel a neodtrhneš více.«

A co tedy fekněme Slovákům samotným? Jsou jistě někteří, je jejich iich mnoho, kteří jsou tak rozochvěni ve svých národně-lidských citech, že s námi nebudou chtít ani mluvit, nebudou vůbec dávat pozor, co říkáme. Bylo přece nejednou řečeno: »Sáhnete-li na Tisu, pak je mezi námi konec.« I my jsme se v tomto časopise na počátku

procesu přimlouvali za jeho velkomyslné zakončení. Stalo se jinak a nám nezbyvá, než se sklonit. Nesmíme však zůstat stát, je třeba jítí dál. Osudy národů jsou v rukou Božích, nikdy nejsou nerczlúčně spojeny s osudem jednoho člověka. Je třeba dále žít a dále myslet na budoucnost. Činně jí vytvářet. Ne opocii, ne pasivitou, z té vzcházeti pak vždy jen nebláhé počiny. Je třeba opravdu široce otevřít oči na skutečnosti, jaké jsou. Na naše postavení, na naši velikost nebo spíše malost, na všechno, co nás spojuje, co by nás mělo spojovat a přibližovat. Slováci musejí uznat, že je-li člověku smutno samotnému, že je smutno i národu samotnému, zvláště malému národu. A Slováci by měli uznat, i katoliti Slováci, při vši nechtí, kterou k Čechům mají, že Češi, přes všechny své chyby, by byli ve vážných chvílích přece jen nejspolehlivější. Jistě ne Madří, jistě ne Němci, ale stejně ne Rusové nebo Poláci. Ti obojí jsou příliš velcí, než aby měli pochopení pro problémy a mřítka malého národa, u obojích je příliš mnoho rozdílu kulturních i hospodářských, než aby se dalo myslet na jakoukoliv jinou než čistě formální spolupráci. Nechtí si tedy Slováci vzpomenout, že svrchu citovaná slova Nerudova jsou vlastně míněna o Čechách a že snad jsou aspoň poněkud pravdivá. Rozumíme si jazykem, proč bychom si nemohli konečně porozumět i myslí, i citem, i činy?

Účinkem každé pravé tragédie má býtí podle starých definic katharsis, nové vydechnutí, tak jako když po jarní bouři je vzduch čistý a pln ozonové vůně. My, diváci tragédie z 18. dubna, bychom tedy měli odejít s přesvědčením, že my obojí jsme velmi chybovali, že obojí musíme říci upřímně a nepovrchně: Naše vina, naše převeliká vina, že však chyby, i nejtěžší, pozbyvali své hrůzy, učíme-li se z nich, napravujeme-li se z nich.

V době velikonoční, cum Pascha nostrum impletus est Christus — kdy se Kristus stal za nás obětí velikonočním Beránkem, ve dnech 950. výročí mučednické smrti sv. Vojtěcha, jenž působil stejně v Čechách jako na Slovensku, by nebylo katolické dávat se unášet efemerními dojmy okamžiku a přestat pro ně myslet na velké poslání, které nám ukládá Kristus a jeho svatí. Tímto posláním je jednota a smír. Tímto posláním je bratrské odpuštění. Márně bychom se dovolávali Krista a jeho mučedníků v jakékoliv své záležitosti, kdybychom před těmito základními křesťanskými povinnostmi zavírali oči. Odpouštěj si a chápat jeden druhého to žádá Kristus na každém z nás. Prosíme všechny, zejména mladé Slováci a Slovanky, o nichž víme z osobní spolupráce a z osobního přátelství, že rozumějí těmto slověm, aby byli přesvědčeni, že jsou miněna co neupřímněji, že vycházejí »ex caritate non ficta«, z lásky ne pouze slovy, z upřímně, hluboké a rovné lásky k oběma našim národům. A zvrne je všechny, aby nám stejně upřímně podali ruku k budování Kristova království mezi Čechy a Slováci. To bude nejlepší vyznění tragédie českoslovanského soužití, to bude skutečná jítienka pravé jednoty, kterou nikdo nic neztráca, kterou se každý stává bohat bohatstvím všech těch, s nimiž se sjednocuje. ak.

Zakladatel jocismu v Praze

V pátek dne 18. dubna jsme měli v Praze vzácného hosta. Při návratu z Vidně do Bruselu se tu zastavil známý zakladatel katolické Akce mezi dělnickou mládeží, zakladatel jocismu, kanovník Cardijn. V bohosloveckém semináři v Dejvicích se kolem něho shromáždili všichni nejnadšenější naši pracovníci mé mládeži, aby slyšeli z jeho úst hlavní rysy jeho bohaté životní činnosti, pravdy celkem známé a přece stále tak pečlivě aktuální: O velké bolesť Cirkve: zřítel dělnictva v 19. století, o tom, jak toto dělnictvo musel znovu nalézt cestu ke Kristu, jak mu jí musel ukázat lidé z jeho vlastních řad, jak apoštolo dělníků musejí být zase dělníci. Kanovník Cardijn vypravuje, jak sám začínal asi se šestí takovými dělníckými chlapci snad před 34 roky, jak pak po více jich bylo 500 a potom po deseti letech jich bylo již 100.000 a dnes je jocismus v 52 zemích a státech. Po řech tohoto apoštola dělnické mládeže jsme mu podávali některé dotazy, na které s vervou, léty nikterak, neochabující, odpovídal. Byla to zkrátka slavnostní chvílka, při níž nás všechny sjednotil upřímný, bratrský zájem o duše dělnické mládeže, o to, jak je přivést k jejich jedinému pravému příteli: Kristu Dělníku. Češi i Slováci, studenti i preláti, dělníci i feholní sestry všichni jsme tam skutečně byli jedno srdce a jedna duše. V sobotu ráno zakladatel Jociamu odjel, zanechal však po sobě, jako všude jinde, kam přišel, odhodlání, jít po jeho stopách, v jeho duchu hledat duši mladých dělníků a dělnic.

Pax Romana

Ve dnech 9.—16. dubna i. r. konalo se v Římě slavnostní shromáždění mezinárodní organizace katolické inteligence, na které byla připravována výborová posudka a Svatovalduská Liga, jakožto organizace sdružující katolickou inteligenci v ČSR. Byla zastoupena třemi našimi delegáty Dr. Pulkrábek, episcopatelní J. Čepem a Dr. Tetzelm. Za slovanskou inteligenci se kongresu účastnili prof. Vavrouk a MUDr. Radoljovici.

Pro přítě bude Pax Romana mezinárodním sdružením s dvěma větvemi: Mezinárodním hnutím katolických studentů, které má již svou tradici (zal. r. 1921) a které sdružovalo v Asciu u Říma, a Mezinárodním hnutím katolické inteligence, utvořeným především ze seniorů studentcké organizace Pax Romana. Shromáždění katolické inteligence konala se v Římě v budově italské katolické akce, Protektorem celého zasedání byl kardinal Pizzardo, který osobně přivítal na seznámení veškeré dne 9. dubna vedoucí všech delegací jednotlivých národních organizací.

Práce kongresové byly rozvrženy do několika submisí, a nichž početné i pracovní nejnásobnější byly submisie právní a submisie pro studium otázek sociálních. Před každým zasedáním byli všichni delegáti přítomni společně mš. sv., která byla sloužena střídavě v některé z předních římských basilik a jednou i v katekombách, vždy se společným sv. přijímáním. To byla skutečná jednota mezi různými národy, to byly nejdůležitější okamžiky kongresu.

Předsadou nového výboru byl zvolen a Sv. Otcem potvrzen Roger Millot (Francie), známý ze své působnosti ve studentcké organizaci Pax Romana a velmi dobrý přítel ČSR.

V neděli dne 13. dubna účastnili se delegáti kongresu Pax Romana obědú blahotěcim italského vůdce a právníka prof. Contarda Ferriného v basilice sv. Petra u v pondělí dne 14. dubna společně audience v Sv. Oloze, jenž ve svém proslulém, téměř hodiní trvajícím, promluvě o nové blahotěcením, vymlkajícím univerzitním profesoru a frankiskánskím terečím a poukázal na jeho příklad zejména pro veškerou inteligenci.

V úterý dne 15. dubna byl uskótčen zájezd do letního sídla Sv. Otce a prohlídka krásný lolem Albánského jezera a odpolední konala se v universitě Gregoriana v Římě vzpomínková akademie ko ch b. Contarda Ferriného. Pa

P. M. Prckoph, S. J., misionář v Sev. Rhodesii:

Na černé liše

(Dokončení.)

Jaká přiroda, takový obyvateľ. Málo lidskosti v nich, dosud hýbali jimi budy zvířecí, vášně šelem, zpusob dravců.

To je moje veliké dobrodružství — pronikám víc a více do černé džungle lidí.

Největší neřesti jejich je lenost. Propadli jí právě ti, kteří mají své síly a svaly věnovat práci — muži. Muž netkne se ničeho, leda v krajině nouz. Nač by pracoval, když nemusí, jeho je lov a kouzlení, k práci má ženy a děti. Žena a děti oddělávají pole a chovají stáda. Vykopat stádo, zařítí vodovod? Nač to? Vždyť žena by pak neměla co dělat, kdyby nechodila půl hodiny nebo hodinu k prameni. Množství žen a dětí je bohatství muže. Když muž v zastlepeném vztahu ženu vyžene nebo prodá, fekně soud: »Máš škodu, mohls mít od ní ještě aspoň dvě děti.« Jejich rodiny jsou čtené, sedm, osm i více dětí. Ale na peníze jsou jako posedlí a mít mnoho peněz bez práce, to je ideál.

Je pravda, mnoho dětí zemře, sotva se narodí, pak v dětství špatnou hygienou. Příroda džungle se nemazlí s nikým, ale kdo vydrží, stává se nezmarem. Zaslouží, aby byl připsán do sboru tvrdých bojovníků džungle.

Co vydělá muž, není pro rodinu; o děti se stará žena. Otce se nestará ani o to, aby umožnil výevik a vzdělání svých svně. Snad právě proto otec nemá žádného práva na děti a prázděného výchovného vlivu. Pořebuje-li něco hoch, nejde k otci, od toho nedostane nic, ale jde k strýci. Ovšem ani syn nepracuje pro otce, nestará se o podporu jeho staroby a nemoci nebo nemohučenosti. Chybí svého koza, to jest nemůže

se sám žít, zhyt nebo smekta té rozhrá. To je pohansví lemné džungle. Když se svy vyvíjí a začne vydělávat, a trvá to hodně dlouho než se vyvíjí a může siřádat, evropskí zaměstnavatelé už mají zájem na tom, aby nevzdělávali příliš záhy a mnoho, musí vydělávat na nevěstu. Než si jí může vzít, je mu už někdy 30, 35 let.

Ale nemyšlete si, že strýc dává nezřídka, jako dobrý strýček, bezdětný a majetný. Měl jsem v Chikuni ředitelce školy, pociťového negra. Měl klívé nohy, do práce nešel, zato pro vyučování výborný. Pracoval, šetil, střídal. Nešťastnou náhodou se postřelil a zemřel. To byla zničující rána pro jeho čteno rodinu: stála se malečkem strýce! Strýc si odnesl veškeré náčiní a zařízení, pluh i drůbež, odvedl děvčata, dcery nebožtíkovy, odnesl všechny klíče a šrouby, na konec i dvě chýše jakožto nejzávažnější kus cel stavby — boudu z listí, větví a bláta poncehal termítum. Kdykoli se černoch stěhuje nebo opouští starou chatrč, odnáší si je nejcennější — dvěte.

Jedna jeho dcera chtěla být sestíčkou. Smrt otceva učinila konec jejímu klábternímu povolání. Cože, do kláštera? Tu mně vněses 10 bezanů nebo 5 krav od ženicha. Krutý je zákon lidské džungle.

Ale zvuknete si i na džungli, máte-li ien trochu pohrdání životem v sobě. Vjížete se brzy do situace a jste jako by dravci nebyli v neblížším sousedství. I mezi lidmi je tomu tak. Ostatně velká, dovedl jsem vstupuje, pach civilizace jí zahání do hloubky lesů, houštin a plání. Děsi je rachot motoru, troubení auta, pudové ipski strachu se člověka. Jezdím na motorce nebo autem, neřádně po železnici, protože je to pravý požitek: mám ve vlaku vodu, lůžko a bezpečnost.

Jak vidíte, naše Afrika je země zcela romantická svou přírodou, vnější tvářností, povahou

obyvateľ. Její krása je divoká, jako zakletá. Herodotol pro své historiky o Africe, o jejích obrech a trasách, o jejím zlátě a diamantech, o jejím podivném hmyzu, božství a kouzelních byl po 2000 let obdivován za hafo. Doufám, že se mně to nestane. Dnes se totiž potvrdila pravdivost jeho údajů. Dnes je zeměpis Afriky celkem hotov, ale zůstává zde celá záhada černošské duše. Je možno vůbec uhadnout, co se skrývá za těmi nízkými čely, tučnými rtvy a bílými zuby? Jsem rázoru těch neizkusšených znalců země hlubokého spánku a divokých snů, že její lidé nosí na tytí jakoby masku noci, že po dvou tisících letech je tu bílá civilizace pouze úzkým pásem na obvodu. Je to zkrátka džungli. Kež nad ní zvířeti Ježíš Kristus.

Kardinal Schuster:

Poslední dni režimu

(Před dvěma roky skončil Mussolini.)

Kardinal Schuster, arcibiskup milánský, 23-ujímaj významné postavení zprostitkovatele v posledních třech a dnech německé a fašistické vlády v severní Itálii, v dubnu před dvěma roky. Kardinal vydal nyní sbírku dokumentů, týkajících se oněch událostí. Jeho Bílá kniha se skládá z dopisů, četí a poznámek, jež si sám učinil po různých audiencech německých a italských osobností. Mezi těmito poznámkami vyniká 85. kapitola s nadpisem: Poslední rozmluva s Mussoliniem 25. dubna 1945. Při čtení této kapitoly kardinala Schustera se zdá, jako bychom opět viděli historickou scénu: postavu asketického arcibiskupa s planoucíma očima a mohutný masiv Duceho, zhroutěného pod tíží porážky: »vstupuje a tváří tak strhanou, že na mě působí dojmem člověka,

z něj velké neštěstí učinilo ochroměného starce. Přijal jsem jej a blisnupnou laskavostí, satla episcopatelní, jak říká Augustin u sv. Ambrožiů. Znal jsem se ujmáním že oceňuji jeho osobní obět, jeho vůli počít kapitulaci život pokání ve vězení nebo vyhnanství, aby zbytek Italie byl zachráněn před chaosem.« Tak se vedla rozmluva mezi kardínalem a diktátorem, meztím co byl očekáván veitell italských partyzánů Cadorna, s nímž chtěl Mussolini vyjednat o kapitulaci. »Dělal jsem mu apolínka«, píše Magr Schuster, »zpomínaje na sv. Benedikta, jenž si přeje, aby opat tímto způsobem zacházel a hosty, které přijme ve svém kláštře. On sám přijal kdysi tak krále Totila na Monte Cassinu.«

»Duce jenž rozléhl, Vypadal jako člověk beza vši vůle, jenž jede vsříc svému osudu bez vzpírání. Mluvilme o sv. Benediktu, o životě Ježíše Krista od Ricciottoho, který Mussolini četl, když byl zajat na Sardinii v srpnu 1943, 6 milánském kněžství, o Rusku, Anglii, fašismu, o dělnících. Mussolini prozrazuje při tomto hovoru nepochopitelnou nevědomost náboženství křesťanského. Byl jsem jat údivem nad chudobou náboženských vědomostí člověka, jenž řídil osudy katolické Italie.« Konečně přichází partyzánská delegace. Kardinal vstává, zavazí a odchází, nechťe se smíchat do politických a vojenských otázek. Mussolini ho zadržuje a prosí smazně, aby předsedal schůzce, Arcibiskup přijímá, protože »jnak by sezení mohlo skončit ranami z revolventů.«

Je známo, jaké bylo dokončení. Po bouřlivé debatě dostal Mussolini od generála Cadorny hodinu na rozmyšlenou. Použil jí k tomu, že se ztratil a utekl do hor. Partyzáni jej zadrželi na břehu jezera Comského. Po krátkém soudě odpřevli toho, jehož lidbodománná, chřtost vlády, naplnila Itálii široký, vdovami a mrzky.

Stále tatáž pisnička...

Tak již ohraná, a přece vždycky znovu ohříváná. Totiž ona o fašismu Vatikanu. Ovšem když ji člověk slyší z moskevského radia nebo li čte v *Novoje Vremja* nedív se tomu, i když se s takovým článkem, který zde již koluje několik měsíců a nad nímž se žádný slušnější časopis nepsal, avšak je jej otiskl, protože jeho primitivní štvavost a lhavost je vidět na první pohled, se říká v nové revul, která má honorné jméno «Světové zrcadlo», je Hřena univ. prof. a dává si na první místo článek Jana Maaryka. Primitivní štvavost a lhavost, jak říkáme, je charakteristickou celou této kampaně. Taková, jakou se u nás před první světovou válkou ve svých proclírkevních taženích vyznačovaly brožury Volné myšlenky, po nichž dnes dávno nikdo nevzděchne.

Vezměme jeden příklad: «V této otázce politiky Vatikánu uděle slovo Duardovi, pokrokovému brazilskému biskupovi, který v listopadu 1948 napsal: «Papež na nešťastí horlivě lojí na nacistických a fašistických metodách. Pomáhal připravil cestu k druhé světové válce, kterou rozpuštěl fašismus v čele s Vatikánem. Nyní pochoduje Vatikán ruku v ruce s imperialismem a sám představuje imperialismus nejnebezpečnější.» Tak to tedy stojí ve «Světových zrcadlech» podle «Novoje Vremja».

A teď si všimněme: Slyšeli jste někdy o nějakém Duardovi? Kdo to je? Prý brazilský biskup? Víte, že Brazílie je skoro tak velika jako celá Evropa? Kdyby vám tedy někdo řekl, že nějaký evropský biskup řekl a to, listě že byste se ptali, který evropský biskup. Odkud je, co je to za, řečeno lidově. Zde musí stačit brazilský biskup. Ovšem, je tam řečeno «pokrokový». Co to asi znamená? Katolický, nekatolický? Katolický biskupové, přestože se pokroku nebyli, přestože je tel podle svých sil podporují, nepovažují za nutné, aby si «pokrokový» připojovali jako zvláštní příplatek ke svému jménu. Nevíte tedy ani blíž, kdo to je, kde to řekl a jak to řekl. Nevíte vůbec, zda to řekl, zda vůbec existuje.

Jistě nesmírná vědecká přesnost při čtvorná pramenů.

V předminulém čísle jsem citoval na příklad tato slova: «Žádný nezaujatý americký občan, nechtě si je jeho víra jakákoli, nemůže popírat, že Vatikán tvoří jednu z nejmohutnějších morálních sil v dnešním světě a že papež Plus byl vynikajícím vůdcem v bitvě o pfekeání při politiku krutosti a násilí a o přijetí zásed, jeho mohou zaručit trvalý mír.» Rekl jsem, že je napal Sumner Welles, bývalý státní podsekretář zahraničního ministerstva Spojených států, důvěrník a zvláštní pověřenec presidenta Roosevelta. To je, myslím, přesnější určení osoby, než «pokrokový biskup Duard», o němž jste jakživ neslyšeli. A chcete-li vědět, kde to pan Sumner Welles řekl nebo napsal, mohu vám také přesně udát pramen: Bylo to v New Yorku Herald-Tribune z 15. ledna 1947. Který ten citát bude tedy asi spolehlivější? A jak budou asi spolehlivě ostatní takové citáty, jak jsou asi spolehlivě na příklad údaje soudní, když má někdo tu čest být na očí před tribunálem, které jsou zvyklé na takovou přesnost? To není věru žádná svůdná úzká pokrokovější demokracie a nějaké větší svobody, jak li někdy slyšíme velebit. Beží nám spíše, při domyšlení, mráz po zádech a pozvětechně si anad: Aby nás... Anž ob takových svobod a takových metod chránití řáti.

Konec konců se však přece tomu psaní tolik nedivíme. Pisatelé asi sotva kděli vůbec vidět katolického kněze. Všechny odvčké duchovní problémy lidstva zná asi jen ze svých marxistických příruček, kde jsou tak pěkně zjednodušeny a rozděleny v «kapitalické vyderáče» s jejich kněžskými náhončím, v idealistický ávindi, vymyšlený jen k podceňování hmoty a hmotné dělnické práce na jedné straně, a «materiálistické objevitelé», kteří přišli, aby ukázali, v jakých temnotách až dosud všechno lidstvo žilo a aby od tmářů osvobodili a přeručili lid.

Hůře je vám, když totéž čtete z pera českého člověka a když ho ještě k tomu ve ml dobe znáte. V «Českém zápasu» ze 16. dubna t. r. může číst, je se na západ vede soustředěný, zá- měrný útok proti Slovanům. Síly, které teno útok vedou, jsou velmi vlivné, bohaté, mocné a dobře organizované. Protestanty a pokrokové lisk Západu ukazuje, jak všechno to osvědčení je řízeno z jednoho pramene. Z Vatikánu, který dobře ví, že člověk budoucnosti, žijící ve společnosti socialistické a trvalého míru, budou sledat formy jiné božnosti a zbožnosti, než které může nabídnout Vatikán. Proto taková zloba a záměrná propagace proti slovanickým národům.

Tohle už není pouhá nevědomost, nebo nevyčleštěná šablonovitost propagandistických rutinérů. Pisatel oněch slov již lidé společně se sty katolických kněží v koncentračním táboře v Dachau. Mohli sledovat a sledovat jejich celý život po všech stránkách a ve všech podrobnostech. Znal je v době, kdy jejich život visel na nitce, když sehnání jediné mrkvinky nebo malé sberácky šlchlivoého oběda bylo pro ně velikým úspěchem dne. Znal je v době, kdy jejich kněžství pro ně nebylo žádnou výhodou, když naopak právě pro své kněžství r. ěll vedle Židů neměly lidia, nevlíce hladu. Nikdo z nich tedy nemyslí na světovládu, protože nevědí, zda se vůbec ještě nějak dovléče, žijí do večera. A všichni totiž žijí stinově přes všechnu svou bídu, přes všechnu svou vyčerpanost, přes nekonečné dlouhé hladové letní dny vstávají ještě o odí hodiny dříve než ostatní, aby mohli před ostatními jít na mši sv., při níž se také modlíli

Ph.Mr. Eduard Oliva:

Ještě jednou „Charita zmizí“?

V sociálně demokratickém týdeníku «Cíle» uveřejnil pan Dr. Stanislav Kohout článek s názvem: «Sociální péče, charita, Charita a sociální demagogie». Tento článek má být odpovědí na můj článek, uveřejněný 19. března v Lidové demokracii, ve kterém polemisuji s p. Dr. Kohoutem o jeho názoru na nutnost, aby zmizela charita.

Okolnost, že můj článek «Charita zmizí?» byl uveřejněn v Lidové demokracii, vede asi p. Dr. Kohouta k názoru, že charita je bující složko jednoty politické strany, t. j. strany lidové. Další okolnost, že můj článek byl uveřejněn 19. března v den, kdy byly v USN odhlasovány dva důležitá sociálně-politické zákony, vede autora k závěru, že tendence spolitých zájmů politické strany a Katolické charity zdají se být překážkou vývoje sociální péče.

Těbaže jsem nepfeikem zbytečně polemiky, je přece nutno znovu na zmíněné pojednání p. Dr. Kohouta reagovat.

Můj článek «Charita zmizí» nebyl psán pro Lidovou demokracii, nýbrž pro časopis «Charita», kde vyšel v 6. čísle 21. března t. r. Není nic divného, že již vylištěný článek vzbudil pozornost tiskového orgánu politické strany, která zastává křesťanský světový názor, a že jej proto uveřejnil.

Je pouhou shodou okolností, že článek vyšel právě 19. března, v den, kdy byly odhlasovány USN dva sociálně-politické zákony. Vyzvovali z této náhody závěry, jakoby Charita chtěla být překážkou vývoje sociální péče, je při nejmenším násilné. Nevznám se v politice, ale tolik vím, že by určitě nedovolilo vedení politické strany, jejíž všichni poslanci hlasovali pro oba zmíněné zákony, uveřejnit ve svém tiskovém orgánu článek namířený proti této záležitosti.

Pan Dr. Kohout se snaží zkrátka vyvodit, že jsem jako čelný funkcionář Katolické charity (jsem ctitel jeho slova) reakcionářem a odpůrcem vývoje sociální péče a že organizace mou řízená je bující přířaženou složkou strany lidové.

Pan Dr. Kohout začal tím, že spojuje Katolickou charitu s Čs. lidovou stranou, celou diskusí na stranicko-politické pole. V této cestě je sledovat nehodím a proto neodpovídám p. Dr. Kohoutovi v rozšířeném deníku politické strany, nýbrž v týdeníku, jemuž nikdo stranickou političnost předhazovat nemůže.

Nehodím taktéž polemisovat s p. Dr. Kohoutem o vývodech v jeho článku, který celý problém zamlžuje, nýbrž omezím se pouze na to, co mně p. Dr. Kohout jako mě úmysl nepřevám a nesprávně připsuje. Nebudu se tedy zmlňovat o tom, bylo-li by šestím pro lid československý, kdyby charita zmizela nebo ne. Na to. Bůh dá, jednou odpoví lid sám!

Pan Dr. Kohout ve zmíněném článku píše: «První spojitost církve katolické, Charity a Československé strany lidové není; faktická spojitost tu však je a tak máme čes stas, že velká, aglína i po mnohých stránkách úspěšná organizace Charita, subvencovaná státem a Českou sociální pomocí, abych se vyjádřil slovy Ph.Mr. Oliva, «z kapes poplatníků», sleduje tendence jedné politické strany a využívá toho propagandě». Tato věta v článku pana Dr. Kohouta jest správná jen po té stránce, že není právní spojitost mezi Charitou a Čs. stranou lidovou. Ve všech ostatních bodech však je nesprávná. Právní spojitost mezi Charitou a Církví katolickou existuje, neboť Charita je ve své existenci zcela odvislá od vůle představitelů církevních, je na spolkovém zákoně organizovaným sociálním odvětem katolické Církve. Její činnost se ovšem neomezuje pouze na příslušníky Církve katolické, nýbrž na všechny potřebné bez rozdílu náboženské příslušnosti. Katolická Charita bere zde doslova význam slova «Katolická».

Pan Dr. Kohout tvrdí, že existuje faktická spojitost mezi — jak uznalé říká — velikou, aglína i po mnohých stránkách úspěšnou organizací Charitou a stranou lidovou. Tato faktická spojitost, existující vůbec, existuje jen ideově do té míry, pokud strana lidová zřabává věrna vše křesťanskému programu. Katolická Charita však naprosto není, jak to tvrdí p. Dr. Kohout, bující přířaženou složkou strany lidové, nýbrž strana lidová považuje za nutné pro svůj křesťanský program být ochráněná a zastánky

za bezpečí, který, jak známo byli ve Vaukkáně, a který je minen tehdy, kdy se jmenuje Vaukkán.

Pisatel tohoto nového, ničím nedoloženého a ničím nedoloženého útoku na Vatikán mohl vidět, jak právě tam v Dachau od r. 1943, kdy atmosféra byla trochu snesitelnější, konal tam věznění kněz ve své kapliče ve výroční den papežovy volby božností za papeže, kterou nemohl, listě konat z několika postranních úmyslů, aby se snad ve Vatikáně zavděčil a dostal za to vyznamenání, nikdo mimo tábor o tom nevěděl, nikdo neví, jak jí celou prokázala opravdová synovská oddanost k náměstu Kristovu na římském stolci, mohl zkrátka mnohokrát a mnohokrát konstatovat, že Církve katolickou stmeluje dohromady ne pouhá vnější organizace ne dobytčácké sny a pláň světovládné, nýbrž skutečná víra. Je v papeži je ztělesněna nadpřirozená jednota Církve, že ústy papežových nás vede, k nám mluví, nás učí Kristus sám, ten Kristus, jenž jediný dával smysl všem těm útrapám a vši těl bíde tam v táboře a jenž je i mimo tábor jediným uspokojujícím smyslem lidského života. Pro Kristova slova: «Tý jsi Petr, t. j. akála, na té skále zvedám Církve svou a brány pekelné jí nepřetomou», vzhlížme s úctou k papežskému stolci a bude me k němu vždy s úctou vzhlížet, i když se zá- lůdná propaganda bude sebe více snažit jeho vážnost: podřít hloupyimi zkazkami o jeho nepřátelství vůči Slovanům.

ak.

Katolické Charity. Ne z důvodu politické agitace, nýbrž z důvodu plnění svého politického programu. Katolická Charita je a vždycky zůstane institucí nadstranickou a nepolitickou, stejně ovšem zůstane institucí náboženskou, její zájmy a pracovní možnosti chránití je povinností politické strany, která má ve svém programu křesťanský světový názor. Vím jedno, co asi není známo p. Dr. Kohoutovi, že Katolická Charita je jednou dobrovolnou sociálně-zdravotní institucí, která výslovně všechny svoje činnosti upozornila, že nenomel lid vedoucí, ale i nižší funkcionáři nesměli být funkcionáři některé politické stran, tedy také ne strany lidové.

Katolická Charita má ve svých ústavech mnohem více než 10.000 lidí, od dětí až po starce. Kolik je z nich katolíků vi, odpovídá to přesně náboženskému rozvrstvení v našem národě. Jaké jsou však politické příslušnosti neví, protože to nikdy nezjistila. Katolická Charita počítá v otevřené péči o několik desítek tisíc potřebných osob. O těchto nezná ani náboženskou příslušnost, ani politickou příslušnost, prostě ji nezjistila. Zjistila pouze sociální potřebnost. Jedno ovšem ví, že v řadách svých podporovatelů a dobrovolných pracovníků má pouze katolíky. To totiž zjistila. Vi také, že má v těchto řadách příslušníky všech politických stran. To ví z denního at osobního nebo písemného styku.

Pan Dr. Kohout ve svém článku tvrdí, že Charita je subvencována státem a Českou sociální pomocí. To je pravda, ale jakým procentem? Od státu člni všechny subvence sotva 10% z celkového jeho vřvdání. U Sociální pomocí se dosud nikdy nemluví o subvencích, nýbrž o spravedlivém podílu na výnosu monopolizovaných sbírek této organizace, na které katolíci přispívají přibližně 70%.

Psátí o zaujatosti Katolické Charity proti Sociální pomocí je směšné, neboť Katolická Charita má statisticky zjištěno, že značné procento dobrovolných pracovníků Sociální pomocí je z řad pracovníků Katolické Charity a na podnět Katolické Charity český a moravský Episkopát vyzval všechny příslušníky katolické Církve, aby co neúčinněji podporovali sbírky České sociální pomocí. Věfici katolíci přispívají na sbírky Sociální pomocí ochotněji a většími příspěvky z pohůtek té opovrhované charity, než ti, kteří tak člni u vědomí pouhé sociální povinnosti.

Já, jako předseda Katolické Charity v celé Československé republice a tím celá Katolická Charita je v článku p. Dr. Kohouta označena za nepřítel vývoje a pokroku sociální péče. Ne jsem «sociální předevněkem a nepracovní» jako dítěti a v první řadě mluvím náš lid, náš národ. Stejně li mluvím ti, kteří z něho vycházejí a kteří jsou jeho součástí, pracovníci Katolické Charity, kterých není mály šk, tak snad p. Dr. Kohout myslí, nýbrž jich počet ide do statisíců. Proto ani já, ani ti desetitisíce pracovníků Katolické Charity nemohou být proti pokroku a vývoji sociální péče. Chceme však, aby z této sociální péče nebyly záměrně vylučovány prvky opravdové lásky k bližnímu!

Chceme moderní sociální péči, ze které však nebude vyloučen princip křesťanské lásky k bližnímu, stejně jako nemůžeme přepustit, aby z našeho národa zmizela charita. Idea charity nejsou jenom fláseňatí, natřásání pokladnic, zbrota atd., nýbrž je to idea, která sbližuje nejen příslušníky jednoho národa, ale celé lidstvo. Je to idea, která hlásá opravdovou lásku, bratřivost, ochotu pomáhat jeden druhému, přáti a dopomáhat k úspěchům druhého, zabráňovat sociálním krivdám a nespravedlnostem. Je to idea křesťanská.

Udělá-li někdo z charity fláseňatství, pak ovšem le snadno do ní bíti. Určitá skupina lidí zřejmě proti vůli velké většiny národa a proti vůli plně zodpovědných jeho představitelů touží vytvořit boji proti charitě jako nelzeformějšmu prvku náboženského a vhlásto tak boi svobodě náboženství a jeho projevu vůbec. Tyto svoje úmysly maskují tím lid po vzoru nacistickým různými krásnými a utilitaristickými frázemi, protože otevřeně svou nenávisť projevit si nestoufají. Boi proti charitě je boi proti křesťanské idel. Utloukání Charity mluvíme a osvědčujeme je spoleu se snahou bíti do katolické Církve. Je třeba konečně jednou tyto věci oimenoatí tak, jak zni jejich pravé jméno.

Ohlas čtenáře

Měl jsem kdysi — tuším v lednovém čísle «Katolika» — úvodník a podpisem «Otázka sociální dneš» (za pfeisost titulu neručím). Mohu vsa ujmít, že tento vsd článek nalezl mezi vysokoškolskými vělni přínosný ohlas. Vcel jsem ho jednou do kroužku studentů socialisticky zaměřených. V diskusi s nimi se ukázalo, jaký byl jejich názor o náboženství! Takovito nábožensky indiferentní lidé pokládají většinou do nes katolické náboženství za užitečný a samoučelný konservatismus, za jakousi restruční názor nesciálních a životů vzdálených; a církve, ta že je ne-sena snahou konservovat přelý sociální řád za každou cenu, a i jeho chybami a nedokonalostí.

Ohradil jsem se proti těmto názorám a ocvřoval jsem několik řádek z vsého článku. A: když od projevil zájem, pfečetl jsem ho celý. A ozoroval jsem plnou obrát u akademika nábožensky indiferentních: po kratší debatě projevil rámet věchni a vsám článkem bezvýhradný souhlas.

Myslím, že v duchu toho článku by bylo lze psát kladejšího poměru k náboženství u lidí svědně citlivých.

Mám bych zapomenl na hlavní účel tohoto listu: zaříté laskavě, aby mi adn, poslaa pět vřtáku onoho čísla, kde byl zmíněn článek.

Váš F. Dufek, asistent fil. semináře, Brno.

Nebezpečí hostejnosti

Propagátoři návrhu na jednotnou školu nechtějí řešit otázku školské reformy odpovíděně a odborně, na základě diskusí, vědeckých měření a pokusnictví, a spoleháje se výhradně na prostředky mocenské. Za mocenské prostředky musíme také pokládat, co se právě děje v českých městech a vesnicích.

Akce byla zahájena jako «Týden české školy». Místní odborové organizace dostaly pokyn, aby pfeřádaly veřejné schůze, schůze závodní, rodičovské a pod. a aby z nich posílaly resoluce, žádající rychlé uzákonění státní jednotné nediferencované školy.

Tyto schůze jsou velkým nebezpečím, neboť jsou vydávány za hlas lidu. Nejde nám ani o to, že řečníci je vždy propagátorem jednotné školy z důvodů ideologických, s tím se musí počítat. Pozorujeme však jinou nepeknou věc, a člověk opravdu neví, pro kterou stranu je nepřekněšit: v těchto schůzích le nápadně velké procento lidí, kteří vůbec nevědí, od vlastně jde, kteří škole vůbec nerozumějí a se školou nijak nesouvisí, neboť nemají dětí a jejich zaměstnání je naprosto odlehle. Tím více zaržá, že se u těchto lidí chová jako na špatné politické schůzi, ukřivčený odchylný názor (pokud pozná), že se mluví o odchylce od oficiálního řečníka, dávají nevhodná a nedemokraticky najevo svoji nelibost a pod., atkoliv jde o otázku tak citlivou, jako je organizace výuky a výchovy.

Nejde tu ovšem o lidi, kteří jdou na takovou schůzi proto, aby se o věci řádně informovali, aby pokud možno porovnali hlediska různých řečníků a přispělí pak svým názorem k demokratickému řešení. Jde o lidi, kteří jsou na schůzi jen z povinnosti k politickým stranám a jejich úkolem je podporovat řečníkům a hlasy některé řečníky, ostatní pak deprimovat.

Není vůbec správné ani to, že tyto schůze jsou tak málo navštěvovány lidmi rozumnými, kteří vidí ve škole věc národa, která je mimo strany. Domnívají se většinou, že jde o politické schůze stran, ke kterým oni sami nepatří (a v podstatě mají pravdu), a zapomínají, že tyto schůze jsou ohlašovány jako schůze všeho člena a že tedy odhlasované resoluce je vydávány také za jejich souhlas. Nejšťastně se však naši lidé neúčastní, nemluví a nehlasují z pohodlnosti a ze strachu. Co říci o tom, když na schůzi polovina přítomných hlasuje pro resoluci, a pouhý tučet proti, t. j. téměř polovina přítomných se zdrží hlasování, ač téměř o věci zcela jasny názor.

Dnes není třeba mít obavu, že bude označen za reakcionáře ten, kdo nebude leskat tak nešťastně a ukvapeně reformě. Po dvou kritických projevech pana presidenta Dr. E. Beneše, musí každý uznat, že může mít v této věci výhrady i člověk, který rozumí školství a myslí to a lidově demokratickou republikou nejlépe.

Školská reforma rozhoduje o duchovní podobě a vzdělanostní úrovni přístích desetiletí. Kdo by vnesl z nezájmu a liného pohodlí chtěl vyhládit toto kolobíže, protřává duchovní budoucnost dalších generací, nezajímá se o své děti ve věci nejdůležitější. Proto vnujte, rodičové, zvýšenou pozornost rodičovským sdružením, školským spolkům a institucím. I všem veřejným schůzím o školských otázkách, ať je pořádká kdokoli: pouhým ignorováním dáváte jim půl hlasu.

Dagmar Jechová.

Katolická Plzeň k novému životu?

Bylo už tu mnoho pokusů o silné a časové uspořádání náboženského života Plzně. Také oni, aťsi připravili půdu pro soustavnou obrazovaci, apolitskou činnost, jak se nyní nadějně projevuje.

Kolem náboženských věteřů v plzeňském průmyslovém museu, o nichž už bylo referováno, se shromáždí řada katolíků, učitelů, profesorů a inteligence vůbec. A z tohoto jádra vznikne a dosud neoficiálně vyrábá doba Katolická akce mužů. O soustavné, organizované a skryté apolitašle v každodenním prostředí usiluje několik pracovních kroužků mládeže (KAM). Solidnost této práce se projevila v poslední době dosti zřetelně, poněvadž si jí všimli i rudý tisk.

V rámci «Týdne jednotné školy» pfeřádali v Plzni v plněném sále bla University, referent ministerstva školství Kahuda a ocvěi. Inspektor Bouzek. Výsledek své poctivé snahy o propagaci vřtlné státní školy (je to hotově věc, proti je jen reakce a nepřátelství národa) mušil v závěru zhodnotit jako hořké zklamání z pokrokové Plzně, která ústí svých odborníků i prostých žen-matek, roztoučné odmítla snahy o rušení církevních škol a náboženských výchov nepřátelského ducha plánované školy.

Přednáška MUDra Hynka z Prahy o umučení Páně na thema «Fakta mluví» se konala 27. III. t. r. v deslova nabílené sále. Tehož bia, pfeč jehož vřchodem musilo zřít několik set zájemců. Bude se ještě dvakrát opakovat.

Pro velký zájem o ohlášenou pfeednášku P. Dr. Urbana OřM. na thema «Rozum a víra» a «Česty k Bohu» bylo použito jednoho z největších plzeňských sálů v Měšťanské besedě. U třebas tu nešlo o jevítní řečníkovu produkci, ani politujícího projevi, řísnilo se zde přes půl druhého tisíce posluchačů. V nemalém procentu se zúčastnili i nekatolíci.

Praktickým třebas akromějším střediskem této práce je přízemní domeček plzeňské státní sestery Apolitašů. V jeho místnosti se denně zdarma vyučuje angličtině, francouzštině, ruštině, latině a dokonce i esperantu, v dobe navštěvovaných kurzech. Převedším se tu ovšem koná soustavná důkladná náboženská výuka konverzí, snoubenců atd. Dalšími vysvětlenými rašení duchovního života, a listě podstatným, je radostná skutečnost: Bůh již poslal apolitašské kněze. Deo gratias! -aug-

„Horší než materialisté“ Z domova a z ciziny

Jedním z nejzávažnějších problémů Slovenska jsou, jak známo, příkré protivy, které tam existují mezi katolíky a evangeliky. Tedy problém náboženské snášenlivosti. Pár presidentů v jednom z svých projevů doporučoval Slováckům, aby se této snášenlivosti učili u nás. Někdy si však člověk řekne, zda je jí u nás skutečně tolik, že bycnom mohli být vzhrom jiným. Můžeme s dobrým svědomím říci, že z katolické strany se dělá vše, aby nějaké náboženské záležitosti nevyvolávaly již tak dost velké množství problémů, s nimiž se musí vyrovnávat poválečný život republiky. Na příklad novpán arcibiskup pražský od prvního dne svého jmenování a od dne svého svěcení šal mnoho a mnoho důkazů své snášenlivosti, která při všech neochvějných věrnosti k vlastním zásadám dověde s úctou stanou před nitrem druhých. Bohužel, nedá se tožt říci o katolických nekatolických. Než se to říci o katolických slovenských, nedá se to říci ani o evangelických, aspoň ne o jejich „Kostnických jiskřích“.

V nedávně tam uveřejněném článku „Průhledy do současného katolicismu“ bylo vidět asi takové názory na katolickou církev, jaké měli první reformátoři, kteří v ní viděli odporou nověstkou, o které mluví Apokalypsa. Totální nároky církve při dovedou zbožné absorbovat i svrchovanost Boží, v církvi může vegetovat nejdoučasnější mystika vedle nebezpečnějších morských nároků církve. Vše se prý dá dobře smést: nad katolické pojetí „všehoho k větší slávě Boží“. Reknete snad, že toto jsou iaková všeobecná rčení? Jsou tam i konkrétnější. Je tam na př. tvrzení, že katolický idealismus je z reformátorské hlediska horší formou ateismu než ateismus materialistický. Je známo že právě, že filosofický idealismus nebyl nikdy oficiálním názorem církve katolické, že však je filosofickým užerem významného českého protestanta J. B. Kozáka. Tak nebo onak jsme prý tedy velmi zlímy ateisty! Má vůbec smysl diskutovat za těchto okolností? Podle tohoto tvrzení je jen Pánu Bohu blíž než tolik počtůvých a přímo svatých lidí, kteří od reformace hledali Boha pod vedením církve katolické. Když toto tvrzení opravdu domyslíme, vyčítáme z něj buď tvůrčnou omezenost, která neví, co říká nebo pýchu, která se domnívá, že jenom k ní řadí Hospodin milosrdný slyšet. Jak je možno tvrdit, že katolicismus je ateismem? Jak by mohl Bůh nechávat nesčetné miliony lidí v tak přišerném bůdu? Kde by pak byly všechny jeho vlastnosti, jeho moudrost, dobrota a prozřetelnost?

Stejně tak málo taktu projevuje toto věta z téhož článku: „Katolici u nás se musí cítit nějak velmi opuštěni, když k tažení proti ateistickému socialismu volají i protestanty.“ Ateisté to katolické volání vysvětlovali opuštěností a slabostí? Celý tón tohoto článku a celý tón „Kostnických jisker“ ukazuje, že kdybychom byli skutečně opuštěni, mohli bychom přamálo spolehná na pochopení u evangeliků. Volání o spolupráci nevyvolává u opuštěnosti a slabosti, nýbrž z domněnky, že máme přece příliš mnoho společného, nám oběma dražého. Ze vbra v Boha je velmi obořena a že zasluhuje obhajoby, nemůže přece popírat nikdo, kdo není slepý. Je tedy divné a zarážející, obdivuje-li se toto volání v náboženském časopise větou velmi podobnou, posměškou.

A ještě něco. V tomtož článku je z velké části citován článek „Reformátoři církve“, jež jsem přinesl před časem v Katoliku. Cituje se tam také vyznání tří věch „reformátorů“. My věme pevně, že církve má slova pravdy, že ona jediná je Tělem Kristovým; my víme, že brány pekelné jí nepřemohou a držme se pevně obou z těchto základních kamenů, že v původním textu nestojí pouze „My věme pevně, že církve má slova pravdy“, nýbrž „My věme pevně, že církve katolická má slova pravdy. Jisté to není malíčkost, vynesat tento přívlastek, a jisté to nesvědčí o zvláštní velkorysosti pisatelově, ctu-je-li texty iakových způsobem. Je přece snad lépe neříkat nic, než uvádět-li nějaké mínění, než je přilést zkomolené a neuplné. Jak jsme již řekli na počátku, takový způsob psaní nesvědčí o žádné snášenlivosti, svědčí o ní povrchnosti a nezávislosti k duchovním problémům, která nás trzí ne proto, že jsme jí napadáni a zesměšňováni, nýbrž proto, že nás mří jakákoli duchovní malost vůbec, zejména v našem národě. ak.

Česko-polská otázka

Takto je nadepsán článek Romána Tomczyka, uveřejněný ve velkonočním dvoletě katolického kulturního týdeníku „Pravda“ v Poznani. Autor se v něm dotýká česko-polské otázky ve slezském pohraničí. Ituluje vzájemného neporozumění, jež bylo živeno Němci, ukazuje z historie, jaké byly úzké svazky společného česko-polského soužití, dotýká se událostí v r. 1918 a r. 1938, ony nazývá tragickými, o těch pak praví dohodně: „Naše neopatrné chování v r. 1938 způsobilo, že shližeje se ve vzájemných úzářkách, neuráží jsme pro dobu nastávajících brůz a měli jsme méně rozumu než Měško a Boleslav I. český. Vystřížlivěji přišlo rychle, nikdo jiný než Sikorski a Benes v emigraci dala opěi na uvážnou myšlenku společenství, ba dokonce federace obou států. Autor pokračuje dále na stáie hranici nebezpečí německé a přimlouvá se za úplnou federaci našeho státu se státem polským, aby, jako federace jugoslávská sdružuje Slovany jižní, tak federace Československo-polská sdružovala Slovany západní. Poukazuje při tom na vzájemné podobné náboženské, kulturní a hospodářské podmínky společného státního soužití a vidí v tomto spojení jediné možné předpoklady pro udržení existence obou státních celků. Na důkaz upřímné snahy přispěti k vzájemnému dorozumění, přináší tento časopis v polském překladu i úázky českých básníků Karla Tomana, Josefa Hory a Vítězslava Nezvala a slovenské básníka Jana Smreka. Důležité je co nejdříve našim bratřím za tento opravdu milý a krásný popud k vzájemnému dorozumění a prosíme je, aby s námi prošli našeho společného patrona svatého Vojtěcha, aby jeho letní jubileum přispělo k vzájemnému bratrskému dorozumění, pochopení a spolupráci.

Velmírní křižovníků osmdesátiníkém. Velmírní křižovníků J. M. Dr. Josef Vlasák se dožívá 26. dubna 80 let svého života. Nemůžeme vzpomínouti této typické postavy pražského a českého katolického života. Boudost a rozřasnost, humorná prostota a rytířská pevnost jsou znaky tohoto duchovního pana, jež od Karlova mostu již přes říček let řídí český řád, založený Ančezkou Přemyslovnou. Němci řád rozptýlili, starého velmíra poslali do vyhnanství, avšak i je přechal, zase se vrátil a zase ho naleznete všude, kde se pracuje pro věc Boží. Kež se ještě dočká svatořečení královské zakladatelky svého řádu.

Nariánské procesí na březích Ledového moře. Msgr. Troceller, apoštolský vikář z Mackenzie (Kanada), skončil právě velikou cestu, při níž navštívil skoro všechny indické a eskymácké misie. V Paulatuk, mezi Eskymáky, se v přítomnosti biskupově konalo procesí na počest Panny Marie, první tohoto druhu na březích Severního ledového moře. Po slavně Mši svaté se věřící ubírali za zpěvu a modlitby k leskvlmí Lurdské, kde prosili Pannu Marii, aby bděla dobratě nad tímto koutem „nedodné země“, aby tak vyzářovala bapské světlo do srdce ubohých a aby rozradostnila svým úsměvem smutnou, nevzdádnitelnou melancholii eskymáckého krále. Všechno obvyatelo, totiž asi 60 Eskymáků, kteří jsou všichni katolíky, se zúčastnilo tohoto orovádu.

V opatvři Břevnovského v Praze uspořádala ústřední závodní rada zemědělských, lesních a průmyslových podniků na majetku kláštera Břevnovského a Broumovského v neděli 20. dubna sněd klášterních zaměstnanců na oslavu našelien nového břevnovského opala. Po dooedních slavných bohoslužbách a pracovní konferenci vedoucích úředníků, konal se v královském sále prelatury společný oběd zaměstnanců, jejich rodin a hostů, za přítomnosti nďo opata A. Opatka, Jemuž ředitel stávků E. Havlíček a předseda podnikové rady R. Sakař blahopřáli a vyslovili projev odovdanosti. Ujistili ho, že se snaží s láskou a s vědomím odpovědnosti spolupracovat na kulturním die břevnovských benediktnů. Přislíbili, že budou zejména hledět k tomu, aby v jejich okolí byl s vědomím zachovávan pracovn klášterních zaměstnanců si musí být vědomi, že pracují nikoli snad pro osobní blaho žládní kláštera, ale pro obnovu a udržení kulturního významu nejstaršího českého kláštera a památek ve všech jeho úkchtech a kostelích v Praze i na venkově. Po obědě se rozvínila družná zábava s hudbou a tancem, za účasti některých divadelních umělců a záruční břevnovské mládeže, která vřala do podnožní večera. Přínáše zprávy o této místní události proto, abychom upozornili na tento úspěšný pokus o vzbudování lepších a světejších vztahů v prostředí, které pro svou nezávislost konzervativnost bývá mnohdy ohlískem zcela opačných náled. Lze konstatovat, že v Břevnově měly dosavadní snahy o lepší podobu mezi zaměstnanci a církevními zaměstnavateli dobrý výsledek. Jč.

Ještě o překladu bible. K našemu článku z minulého čísla „Stáčí dětem biblická dějpráva?“ nám poslal prof. Josef Obr pojednání, jež končí takto: „Jsem pro vzešený biblický sloh. Překlad Sýkorův z r. 1946 pokládám za vřcholnou úpravu.“ Jak asi čtenáři vidi, je to jedna z iakových debat, která by mohla jít do nekonečna, protože jsou zde zase v sázce celé povahy lidské, které jsou takřka nezmenitelné. Máme ovšem se vztahovat přechodník a jiných nesrozumitelností zdá pseudovědeckými a pseudolajalnostmi. Evangelisté a ostatní pisatelé knih Nového zákona se jisté velmi málo starali o to, zda jejich poselství zni lidem, pro které psali; zvesněni. Hlavně, aby znělo srozumitelné a pravdivé. Není přece prosíchá a lidovější knih Je známo, že klasický vzdělání světců, jako sv. Augustin a sv. Jeroným pofoebovali na počátku svého obrácení velmi mnoho energie k tomu, aby vydrželi u svatých knih, jejichž řeč se jim ve srovnání s klasiky, na které byli zvyklí, zdála „ak málo zvesněná a umělecká. A o sv. Pavlu píše někde Lacordaire: „Mějme jen vřru sv. Pavla, a mluvíme třeba při tom řecky tak špatně jako on. Ale máš jí již někde zvesněnost, chce-li jí. Jenže překlad Sýkorův je veselo jen ve vznesený. Za prvé není z r. 1946. Vyšel po prvé již před první světovou válkou a do doby se na něm nic podstatného neměnilo. Dr. Hejčí v předmluvě ke své úpravě sám podotýká, že na Sýkorově překladu změnil přamádo. Dr. Sýkora neměl žádný zvláštní cit pro češtinu. Pamstuj se, jak P. Josef Vraštil T. J., známý češtinář, známý znalec právě našich biblí a rozhodně žádný přívrženc moderního za každou cenu, si stěžoval, jak kostrbatý, neladný Sýkorův překlad je. To snad stačí. A ještě jedna věc: Nový lafínský

překlad žalmů, jež se schválením sv. Otce zaměňuje tisíciletí posvátné nesrozumitelnosti za výrazy prostě a srozumitelně ukazují, jakým směrem jde vývoj v Církvi Boží.

Masarykovo křesťanství. V 15. čísle „Katolika“ jsme upozornili, jak podivné a neodůvodněné nám „Kostnické jiskry“ vytýkají reálnost a podobné politické přívlastky, jak neodůvodněné nám také vytýkají útočení proti památce Masarykove. Nemůžeme přece přijímat všechny jeho náboženské názory. Byli jsme tedy rádi, když jsme se s podobným stanoviskem setkali i v „Křesťanské revui“, která je přece jisté aspoň přibližně téhož směru jako „Kostnické jiskry“. V jejím břevnově čísle píše: „Masaryk se nejen občas záporně vyslovoval o křesťanské zvěsti odpouštění hříchů, mlčel o tom, že zlo lze odčinit, nikoliv však smířit odpouštěním, nýbrž v celém jeho myšlení není jaksi míla pro tuto samu podstatu křesťanské víry. Než nám jinak, než se v těchto věcech nezastavovat na hranicích, jež chtěl sobě i jiným stanovit Masaryk, než hlouběji a případněji pronikat k jádru křesťanství a tedy než v těchto věcech Masaryka překonat.“

Ministr Jan Masaryk předsedou valného shromáždění Organizace spojených národů? Minulý pátek přinesl „La Croix“ tuto zprávu: Jediné iméno, které, jak se dosud zdá, sledovatí takřka jednomyslně hlasy při volbě nástupce H. Spaaka na místo předsedy valného shromáždění Organizace spojených národů, je iméno Jana Masaryka, československého ministra zahraničí. Veliká Británie a Francie by viděly s potěšením, kdyby svz zakladatele Československé republiky zaujal toto místo. Na druhé straně i Spojené státy by jisté podporovaly kandidaturu „neostranného státu“, a stejně by jisté nic nemamítala Čína a Sovětský svaz.

Mnohostranný maršál. Maršál Cankaišek, jež řídí celá léta osudu Činy a jejich stamliou obyvatel, složil nedávno dokonce slova nově národní hymny čínské. Text této hymny bohužel nemáme, avšom mohli posoudit, zda je Cankaišek stejně dobrým básníkem, jako veteřčím a státníkem.

Co byste dělali Vy? Kulturní pořítek nám připravil 17. dubna rozlas kratičkou hrou norské spisovatelky Ingrid Norby: „Co byste dělali Vy?“ V záplavě frází a agitací neupřímnosti je skutečným osvěžením, když někdekan se vám dostane uměleckého rozboru psychologického problému takto postaveného: hrdivosti či opatnosti? Otce se neodvažuje zachránit civilizaci, chlaunce, utášeného ledovým proudem; vsuvá tu, že citil odpovědnost zachovat vlastní život pro svou rodinu. Spisovatelka otzku jen předkládá, neřeší jí snadnou frází. Její psychologické umění spočívá v rozvedení argumentů otcových, jakož i protilehlého názoru synova, jež byl hoře zklamán, ielikož očekával od otce hrdivosti čin. Je to literární obměna nedávného obřanského problému norského stejně jako českého: kolaborantství či odboj. oalvěte otázky, jež vřvstala tak mnohým a kterou teď tolikrát rozsuovaly lidové soudy. Všichni čtíme, které řešení je krásnější, slavnější, mužnější, ale: „Co byste dělali Vy?“

Obecenstvo se smálo u soudu a zasloužilo si spravedlivou vřtku rozhlasového reportéra. Před náč. soudem totiž býval ředitel Bařovčích závodů Ciper a svědčil proti němu vyněšil ředitel poslanec Dr. Holý. Pan svědek dokazoval kolaborantství a asociálnost svého předchůdce a pravil, že zlinské dělnictvo si nemohlo za války nic přikoupit k hubenému přidělu potraviny, oněvďed mělo nízke mzdy. A při tomto bodu vřověd se obecenstvo dalo do smřchu. Je totiž známo, že ve Zlině bylo velice mnoho peněz a nelze zřívěti činný trh, ielikož ceny byly omeřčením vřvhnáno do větší výše než v kterémkoliv jiném kraji. Pokračuje se v křání kapitalistů (řivřivých) a velebení pracuí, lidu, aťkolv vina zřásluho nebyl rozdělený tak ofesně geometricky. I když nřví je „pracující lid“ tak oslavovaným činitelem radikálního antiřasismu, bvl i v něm kolaborant, iak v jiných vrstvách. Mřvím, že to byla společná zřásluha ředitelů a dělníků, že se Bařovč závodů za války mohly pochlubit tak skvělým plněním válečného výrobního plánu, že ministr Běřek při návštěvě Zlina „slintal radostí“, iak lidově vřstihl vedení z tehdy přítomných. sh.

Co a Antarktidou? Americký admirál Byrd, ledě letos v zimě vedl výpravu k jižní točné, se nedávno vyslovil o tom, co dělat s oním ledovým územím. Podle jeho mínění by bylo lze použítí Antarktidy jako velkého meteorologického pozorovací stanice i zároveň iako obrovskou chladírnu, kde by bylo možno uchovávat přebytky nukleárních žní pro hladovělá čta. Tedy iakový nový Josef Eřvplský.

FILM

Pro dospělé: Sřena (ČSL) a velkou výhradou. Filmové drama podle románu Marie Majerové, předválečité ponury a těžký život kladenských havřivů na dolech, nespravedlivého generálního ředitelce Bachra a jejich povstání, vzniklé při průvodu Bořilho Těla, iaké krávké potlačené přivolaými rakouskými vojáky. II.

Neodporučuje se: sřena Kitty (USA). Chudší dívka se zamiluje a provdá za mláděho muže z bohaté rodiny. Pro slovenské přehrády se však a nim rozjede a po letech, když si má voliti mezi bývalým manželem (který se ovšem mezitím oženil s jinou) a akromným ielakřem, rozhodne se pro toho, jak z obřahu zřelmo, je to obraz života dnešních lidí bez vřstihle čle a odpouřejnosti a je to obraz o konfliktě mezi čtem a společenskými předsudky. II.

Zamřta je: Pepita žlmezná (Mexiko). Další díle v prolinaženská seriál filmů, tentokrátě ze života bohovole. Film se nehodí pro naše poměrně náročné diváky.

Dr. JAN EV. URBAN OFM

K BOHU

Průvodce duchovního života

Tato knížka chce být vřdcom na cestě k Bohu, chce položit istý základ víry, mřavnosti a dobra. Má bvti průvodcem, kterého můžete mít vřdy u sebe.

Knih je rozdělena na dva díly. I. naukovy a rozřímavě obřahu poučení o základních pravdách víry, o KA, o duchovním vedení, o přikázáních Božích a církevních, úřvky ve spisů sv. Otce, rozřahlý výklad církevního roku s přehlednou tabulkou a seznamem čísti Pisma sv., iak se čtou o nedělích a svátcích. II. díl je rozvedením dílu prvního. Obřahu podrobné poučení o svátostech, zpovědní zřadilo, mešni řád, mře podle církevního roku, liturgické modlitby, soukromé modlitby, malé hodinky k Božskému Srdci Páně, malé hodinky k Panně Marii, litanie, řůzenc, podobnost křřžové cestv, smřnou adoraci na první nátek v měsíci a řitěné modlitby.

Knih vřchází už ve řtvrtém vřdání, v malém kapesním formátě. Vřzána v plátně stojí Kčs 85.—.

U všech knihkupců. NAKLADATELSTVÍ VYŠEŘ R. A. PRAHA II, KARLOVO NÁM. ČIS. 5.

K svatovojtěšskému jubileu . .

Dovolujeme si upozorniti katolickou veřejnost, že pro nás zřhotovil akademický sochař František Lahoda na způsob hlav ve svatovojtěšském triforiu relief

Svatého Vojtěcha

Je to dílo odrazené v moderní gotice, opravdu velmi plastické, vynikající v řknturách plně své krásy. Po stranách jsou vřznačeny heraldické znaky tohoto svřtce. Rozmřr 30x37 cm. Cena 420 Kčs. Relief je zřhotoven z tvrdé mřvy. Patinovány na pískovce, bronz, ředý kámen anebo harmoniky řetonovaný v pastelových barvách za cenu 480 Kčs. Vřhodný jako trvalá upomínka pro chrámy Páně kterými přjde cesta svatého Vojtěcha, iaké i pro trvalou upomínku na svatovojtěšské jubileum

Dodá: Siň umění PRAHA II, Karlovo nám. 8 (Pašáz)

Pohled do duše poctivého nevěřičiho

(Dopis nevěřičiho, jež vřval v „Les Cahiers du Clergé rural“, Paříž.)

Pane farář! Přál jsi si, abych Vám poněkud nastřnil stav duše vřhledem k víře. Poukřm se o to.

1. Vřdky jsem se zajímal o otázky filosofické a dospěl jsem k agnosticismu (učení, že nemůžeme poznat nadřsmně skutečnosti), tedy prakticky k ateismu. Jakými cestami, proč? — do této otázky se nechci pouštět.

2. Mám ještě srdce plně vzpomínek na vřutování, kterého se mi dostalo v řetřviti a v mládě křesťanském a přál bych si, aby byl Bůh i Kristus, Boží církve, mystické Tělo Kristovo, jehož bychom byli lidové. Není krásnějšího ideálu našo tado. Jak skvělé obzory tevářní právk před smřtí. Ale je skutečný? nebo je to jen iluze? Já se klomím k tomuto druhému.

3. Představuji si svou smřt. Kdybych umřel dnes, modřil bych se tuto modlitbu: Mřly Bože, existuješ-li, miľuj Tě a chci to, co Ty chceš. Dej, abych to poznal. A zdá se mi, že bych tímto způsobem, ačkoli můj duch je ateistický, zemřel snad v úkónu podmřněné lásky.

4. Někdy si říkám, že je-li Bůh a je-li to pravda, že ořřtuje duše způsobu nevěřícížitelnosti, pak snad zřtřta víry — křerá je pro mne utřpením je částí mé pozemské zkoušky a přijímám tedy smřt, která se břží, a čním obř svřtého života, která mne vřdu do nřručí Boží nebo do nřručí nicoty, jako lid, která se potápi ve vřnách a úplně se odevřává.

5. Miľuji pravdu a považuji intelektuální pocitování a intelektuální pokoru v hledání pravdy za základ řetřnosti. Žřdka kdy jsem nalezl praktický křesťanstv nebo kněze, kteří by chápalí tento stav duše. Člověk by řekl, že jsou neschopní vřřit v úpřimost kterekoliv nevěřičiho nebo aspoň toho, jež pozitivně pochybuje. A mřsto aby se snažili jej pochopit, vřjadřují pouze své „obavvy“, jak říkají, o duši v takovém stavu o přivřání, které jej přivřdilo. Toto nepochopení mře pohřřšovat. To jsou řed mé vřř svřtých životů. Děřám, co mohu před pravdu, která mi uniká. Nemám strach z Boha, existuje-li, do kd jsem si vědom své přimosti a doكد se snažím být pokorným před pravdu. Nezdá se Vám, že má cesta je bezpečná?

Vřcházřa církevním schválením. Dobrovol. přibřevky na vřdvání řesouly ony vřřány. Vřdvř Svatovojtěšská Liga v Praze IV, Hřřdáně náměstí 8. — Telefon 617-70 — Ředakce a administrace tamž. — Vřcházř řvdně — Předplatné na celý řok Kčs 76. Jednotlivá řřla Kčs 158. — Ředakční spořřitělna Praha 20404. — Řidi P. Adolf Kalouř 2. s ředakčním křuhem — Odovředný ředaktor Josef Břřha. Používání novinových známek dovoleno ředitřřřm moř a telegraf. — Dobřředil pošt. řřád Praha 5. — Vřřikšř Životák v Praze XII.

KVĚTOVÝK

18

LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 4. KVĚTNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Z OSLAV SVATOVOJTĚŠSKÝCH

Svatý Vojtěch na Libici

Dne 24. dubna začala apoštolská cesta. sv. Vojtěcha po Čechách. Dopoledne toho dne, kdy dšláká srdce ve vešlechramé u jeho ostatků vyprošovala zemi požehnaní, spustilo nebo drobný deštěť jakoby v odpověď světlce ze Zelené hory. Když pak arcipastýř s hradní rampy uděloval vlastní i městu požehnaní, zavřil najednou na okamžik zářivý sluneční paprsek jako úsměv syna na svou vlast. K polednám už za plného slunka hnula se kolona aut a autobusů, doprovod seřadil svaté ostatky k Libici. První zastávka a požehnaním byla na náměstí v Sadské. Od mostu před Poděbradý připojilo se k arcibiskupskému autu danđerium, které po krátké zastávce na náměstí a uvitdní duchovním správcem a předsedou místního národního výboru doprovodilo průvod až na hranice města. Četné zástupy lesmovaly ulice a slavnostně vlály v jarním větru prapory. Na okraji Libice, jež slavnobránou vítala svého roddka, odevdal nejdp. arcibiskup sv. ostatky J. E. hradeckému p. biskupovi. Bohoslovoí zapěl: Ecce sacerdos a místní sbor píseň k počtě světcové Pak mlstlopfedseda ŃNS. Petr zdůraznil význam celodrádních oslav poukázem na to, že mají vst k morálním poučením národa. Jen morálka, pravil, je to, co podla zkusemosti tisícletí dovede národ drát a udržet, a to je morálka jakákoho, nýbrž jen morálka křesťanská. Potom promluvil předseda místního národního výboru o radosti, které se dostalo Libici

Nástupce sv. Vojtěcha žehná Praze a vlasti.

Četní arcipastýři ve zbožném zadumání nad lebku sv. Vojtěcha v rodišti světcové.

List z Prahy do Hnězdna

List nřdp. pražského arcibiskupa k hvězdenckým svatovojtěšským slavnostem

odevzdaný zvláštní delegací čs. dne 26. dubna do rukou Jeho Eminence ndp. A. Hlonda.

Ctihodní bratři!

V bratrské lásce obrací se dnes zraky naše i všeho českého lidu k staroslavnému Hnězdnu, v jehož stoltním chrámu jste se shromáždili v čele nesčetných zástupů avých oveček před památnou konfesi sv. Vojtěcha. Jak by srdce naše, zanicený touž virou v Krista a touže věrností k Apoštolskému stolci, neletěla vsiřic vaším bohatým nadějším a vaší láskyplně radostí, jež pranění z oslav světlce, apoštola a mučedníka, jenž v naší vlasti a z naší krve se slov narodil pro svět, ale v sesterské zemi vaší krve svou, prolilou k slávě Křtje, znova se zrodil pro Krista, ozdoben nejvzácnějši korunou svatého života.

Dovolte proto nám i našemu lidu, abychom měli podíl na této slávě v hrdošti jistě oprávněné, že to byl Čech, který dal základy, mocné a nezničitelné, k dílu nevlěže bohulibému, z něhož z počehnaní Božho, na přímluvu přesvaté Panny a Bohorodičky, milostiplně Matky vašeho národa a z úspěchlicho apoštolského přičlenění přičetných pokolení vzorných a svatých kněžů povzřata v dšlné věku Polska, jedna z nejvěrnějších dcer Cirkve sv. k. katolické a římské, po stáletí až dodnes neochvějně odolávající náporům bludů i šábelským nástrahám na zničeni čistoty křesťanského života vašeho lidu. Svorně s vámi skláníme se proto v zbožné úctě i v bezmezném obdivu před životem a činy svatého svého krajana, který se stal i krajanem našim, prvním velkým občanem Polsky honori causa na všechny časy, jenž přibuznost společné naší kolébky a krve i mlouvaných našich jazyků koronou členkou téže společné a jediné pravé víry, přispěv tak zakladatelsky k duchovní a vzdělanostní jednotě západních Slovanů, jež navzdýř přivzval do kulturní rodiny křesťanských národů. Jímž dšdnes je Bohem svěřena odpovědnost za osudy světa.

Ctihodní a mlouvaní bratři! Právě před 50 lety oslavilo Hnězdnó a s ním celý národ polský i český rovněž svatovojtěšské výročí. I tehdy zaléžaly ze svatovavclavské Prahy vzpomínky a nejlepší přání do svatovojtěšského Hnězdna. Jaky to však rozdíl, tehdy a dnes! Tenkrát náš národ v nesvobodě, vř pak rozdělen proti své spravedlnosti a právu pod tvrdá a mrozivá žezla cizích mocností! Dnes se národové naši těší v radosti ze všech dohodrní nezávislosti. Jež ze šitřde ruky Boží přišla nejen jako skvělý a oslňující dar, ale i jako neoddělitelný závazek, že svou hlubokou a upřimnou věčností sprave-

List sv. Otce Pia XII. k jubileu sv. Vojtěcha

Ctihodným bratřím arcibiskupům a biskupům republiky Československé Pius PP. XII.

Ctihodní bratři, pozdrav a apoštolské požehnaní.

Když uplynulo devět set padesát let od smrti svatého Vojtěcha, rozhodli jste se, aby se konala posvátnými slavnostmi jeho památka během tohoto roku ve všech diecésích vaší republiky. Neboť v něm upravdě vynikající muž, první z vaší země, dosáhl biskupského stolce pražského a vám dal příklad pevné neporušenosti katolické víry a neúnavné práce pro rozšíření Kristova království až k mučednictví, jež slavně naplnil na své posvátné výpravě do Pruska. Vřak také jeho přelavná památka se často zbožně slaví nejen v Čechách, na Moravě a na Slovensku, nýbrž také u Maďarů, Poláků a Němců. A opravdu velmi vhodné se konají u vás ony slavnosti, když samotné tělo svatého mučedníka již od roku 1039 je pohřbeno v katedrálním chrámu pražském a svatý Vojtěch sám je řaděn mezi svaté ochránce české. Vy pak, ctihodní bratři, chcete věřícím připomenouti nejen život a vynikajícím způsobem zdůraznit skutky tohoto druhého pražského biskupa, nýbrž i snažíte se častějšim kázáním, pobožnostmi a poutěmi k hrobu světcovu povzbuditi vnitřní obno-

vu mravů ve stádcích světých vaší péči. Kromě toho svatá hlava mučedníkova, která je v Praze s velikou úctou uchovávána, bude slavnostně vystavována k uctění věřícím v četných městech republiky. A tyto úmysly, které hodláte v nejbližší době naplniti, my zajistě oseeňujeme jako chvdályhodné a provázíme upřimným zájmem a pochopením. Máme tedy za jistě, že tyto svatovojtěšské slavnosti budou vašemu lidu velkým povzbuzením, aby statečně následuje skvělého apoštolského muže a posilen jsa jeho přímluvou u Boha, bránil katolickou víru, po předcích zděděnou, udatně a vytrvale, aby se co nejhorlivějši snažil podporovati jednotu ducha a snah jak mezi sebou, tak se sousedními národy, ke spojení a zmohtnutí křesťanské a lidské kultury a k jejimu prospěchu. Naplnění jsouce touto velmi radostnou důvěrou, k zajištění nebeských darů a na svědectví naší zvláštní přízně vám všem, každému zvlášť, mlouvaní bratři, a zároveň kleru a věřícím, kteří jsou vám svěřeni, avřak i všem přítomným cizincům, kteří u vás budou účastni posvátných oslav, uděluje se s velikou láskou v Pánu apoštolské požehnaní.

Dáno v Římě u svatého Petra dne 31. měsíce března roku tisício devítistého čtyřicátého sedmého, pontifikátu našeho roku devátého.

Pius PP. XII.

I naše modlitby k Božimu trůnu přimlúvou Přesvaté Panny, sv. Václava, sv. Vojtěcha i všech ostatních nebeských přímluvců českých a polských u památného hrobu v hnězdencké katedrále, pomohou upevniti jeho základy v křesťanských srdcích celého světa, aby tak splňena byla úpěnlivá prosba stáročilá svatovojtěšské pšas:

dej nám všem Hospodine žlzn a mír v zemi Kyrie eleison!

† Josef arcibiskup.

lím, že tam po 950 letech přichází ten, jehož drobné nožky kdysi zanechávaly stopy v prachu sídla Slavnikovců. Za hlaholu zvonů rozvinul se pak právné a ostatky byly odneseny do místního kostela, kde obřadním kázáním vyhlánil nejdp. biskup královéhradecký život světlce a jeho napomenutí pro národ, po němž se pomodlit zřálil a udělil svatostně požehnaní. Rada oficiálních hostů, mezi nimiž byl i ministr Dr. Stránský, zástupci českého i moravského ZNV, zástupci mlvisterstva úřadů a korporací, řada prelátů a duhovstva byla pak pohostinsky přijata na jaře a v místních hotelch. Svaté ostatky, u nichž Orelstvo stálo šestnoustrde, byly hojně uctívány obyvatelstvem až do pozdních hodin. Vřechny proslovy a hudba so přendšely místním instalovaným rozhlasem a upomínkové pohlednice a známky zůstávaly trvalou upomínkou pro všechny účastníky slavnosti vedle duchovních mlstostí, které si každý adn vyprostil. V. P.

Právo asylu

Naši čtenáři se dmatují na t. zv. »silknutí Klášterů«, lež před nedávem zaměstnávalo francouzské noviny a v němž se mluvílo o zatčení několika řeholníků pro podporování odlišických prouvlivů. Známý spisovatel Mauriac, jenž je zároveň komentátorem aktualit, díše o tomto předmětu:

»A za jistě by bylo lépe již o tom nemluvit, ale nemožu odolati nutkání, vysypat všechno, co si myslím. Řeholníci, kteří některým obviněním dali falešné papíry, dopustili se omylu a chyby a myslím, že oni sami první uznávali, že právem padli v ruce zákona. Ale vy, jejich spravedlnost je falešnou spravedlností, máte jen právo mlčet. Kdyby vaše spravedlnost byla spravedlností opravdovou, kdybyste stihali jen vyzvědače a zrádce, kdyby vaše vězení byla naplněna jen násilníky a vrahy, nenašel by se řeholník, který by mohl padnout do léčky falešného mllosrdenství.«

»Nelze zbrániti, aby v očích každého křesťana, zvlášť je-li knězem, se pronásledovaný člověk, který se k němu uchyluje, nejevil jako onen bližní. Ježž má mlouvat jako sebe samého — ba vlastně to je ještě málo: křesťan má ujistěni, že vše dobré, jež učení pro tohoto nešťastného bratra, dostává vlastně Někdo jiný: Ten, jenž jako by již pronšel v den Soudu svůj božský výrok: »V bravdě mně samému jste to učinili.«

Přeslo však zůstává pravdou, že jako existuje falešná spravedlnost, tak existuje i falešné mllosrdenství a že jedno nutně přivólává druhé.«

Kulturní jednota

Znamená to listě mnoho, že se obě »bolové« kulturní obce sešly, aby vytvořily novou a spojitou »Kulturní jednotu«. Znamená to, že se skutečná kulturní dokonce oficiálně postavila jako hodnota nadstranícká. Rikáme prozatím opatrně »kultura«, protože iště mnoho z kulturních pracovníků tíse doufá, že v celku prosadí i své stranické věci. Avšak skutečnost je, že jediná organizace, jediná kulturní obec, je už sama o sobě plodná.

Ano, obecnost. Komentáře k ustavení této kulturní jednoty tuto obecnost kultury združují. Ve »Svobodných novinách« zamýšleli se nad tím hlouběji a hledají kde by byla celost a obecnost kulturního světového názoru. Padlo při tom dokonce slovo katolický, v zapomeném smyslu »obecnosti«. A kulturní univerzita katolická měla být dokonce jakýmsi řídicím, ovšem minulým historickým vzorem pro novou univerzitu kulturní, jako univerzitu duchovou. A v tom je hluboké nedorozumění.

Množství článků je v poslední době blízké s též obě strany k problému nové univerzality, která bývá také světovězná spojující s metodickým názorem holismu, jakožto s o z n ý m názorem filozofického světovězného základu. Množství článků a projevů tíse a výrazně zdůraznilo také nutnost náboženského života a náboženských věchov, jako východiska ze světověznosti i mravní bezradnosti.

Přiznání ovšem je, že se všichni mýslíli úzkostlivě ubhávat určité formulaci, iak si představují náboženskou i křesťanskou výchovu. Je také zřejmá úzkost nevěstí — před církvemi.

Rozumíme dobře: je to úzkost především před církví katolickou. Dějí se církev a náboženství. Dějí se víra a vzácní od duchovního společenství ve víře a ve vzácní.

Jak smutná je tato nevědomá bezradnost hledajících. Zpohanštění několika posledních století kultury blíž se k vědomému a tradiční zvědomě adventu. Kultura první stávy, iako kdysi Řekové, ve víru mnohobohosti názorů »oltář Neznaměná Bohu«.

Je to tradiční, protože zbytků. Kolik obětí bude mít ještě toto mlžné spirituální náboženství a náboženského rozpoložení jedné proto, že i k duchům hlubokým a mýslícím se dotýká až do kořene vědomí laciné volnozemské krásy a zamezliví tím, aby si pro svou potřebu, pro svou novou a živou potřebu nepřetělili, co adventivním ochabám před oltářem Neznámého Boha řekl o Vzkupiteli svatý Pavel. Po devatnácti letech tedy pro ofsudky, pro pouhé předsudky a oro pouhou naivní a nepoučenou i nepoučitelnou nikoli pých, nýbrž šestitost rozumu, pro nepevnost vnitřního charakteru mohli by svatý Pavel mluvit to, co mluvil na areopágu eukureiském a stoickým mudrcům, o Otci Stvořiteli, o Synu Vzkupiteli a o Duchu svatém. A bylo by to »učení nové« — učení nové křesťanství.

Býlo by to učení nové pro tolik a tolik snad i set matrikových katolíků může opravdovými českými vzdělanci, kteří se vzdělávali v mnohem, ale zapomněli na své prvolání knihy a zapomněli se vzdělát i v tom, aby věděli, že i oní jsou »cirkví«, a že by se mohli stát živou církví v církvi, v této obecnosti svatých oběvání.

Je to podivné osudný chaos hledání, je podmíněný. Je podmíněný stáletým znakem z poměrov neuasněných pouhých — slovicích stávných protů — Slovu. Růžena Vacková.

Úcta k padlým přátelům

Mnoho je těch, jejichž hroby nemohou být zjištěny. Mnoho je těch, jejich povel byl rozemřán a smísen s opelem všech přátel v utpení celého světa. Na počtu takových padlých stávlí Řekové »prádné nábrovk« kenofaty. Lidová úcta je bezděčné také zřizuje — vidíme je i v tom množství památkových desek, které byly v Praze zřizovány téměř kdouž padlí na barikádách. Zdálo by se tedy, že pietu k padlým je skutečné znákem vděčnosti a hlubší úcty, projevem vnitřní kultury, která se konec konců vždycky projevuje v úctě k posledním věcem člověka. Neistará kulturu poznáváme — a hrobů.

Zdá se to tak. Ale není to docela pravda. Tak v Dražanech padlo mnoho přátel pod sekerou. Bvl tam však skutečný katolický křt, který se upřímně staral o své ovečky ve věznicí. Mnoho těch takových ztěl k Otci, i linověřků. Zoroštedkval zprávy rodinám. Označili jejich hroby, takže ví přesně, kde kdo leží. Stáral se o ně i po smrti. Hned oti prvním otevření hranic oficiálně zprávy a vřadová od Prahy a dal jim prdrobné zprávy, aby ostatky mrtvých mohli být převezeny. Tehdy bylo však ještě mnoho živých ze hranicemi a moudré a obětavé ženy si řekly, že i třeba nejdříve pomoci živým domů a že by nebvlo v souhlase s pravou úctou k padlým, kdýbv omezená místa v dopravě zabíraly rakve těch, kteří se obtovali stelně za všechny. Okolnosti se však změnily, začalo se propagovat i »ufádavost s mrtvými přáteli. A nyní se nemohou matky a ženy, jejichž dráží byli pohřbeni u věznic v Georg Bährstrasse, domoci toho, aby se tělch dráží pfece jen dostali domů. I to se stalo už politickou záležitostí, zcela ve shodě s tendencemi vedení Svazu osvobozených politických vězňů a jiných institucí. R. V.

FILM

Pro všechny.
Laurel a Hardy na moři. USA. Grotieskní přitýhy americké populární dvojice komiků s celkem již všedními vtipy.

Pro dospělé.
Serenáda za úmřev. USA. Historie manželství mladých lidí, kteří nemohou mít děti a touží po dítěti. Smrt holčičky, kterou si vezmou za vlastní, způsobí manžel odčiněním ištěm nepřekonatelné. Hrozící roztrát je zastaven, kdýž sirotčinec Jim nabídne jiné dítě.

Zvonek u Matky Boží (s výhradou). USA. Příběh nodie známého románu V Huga, vyjadřující dramatické období Paříže se končí XV. století, kde lidé jsou krve cikánky proti Intrikám mocných nepřátel.

Z domova a z ciziny

Z posvátného Kolegia. Děkan kardinálského kolegia Granlio Pignatelli di Beomonte slavil v dubnu v úplné duševní svěžesti své 98. narozeniny. — Kardinál Fumasoni Biondi, prefekt propagandy, to znamená předslavený všech zámokských mšísl katolické Církvě, slavil 17. dubna 50. výročí svého kněžství. Kongregaci pro šíření víry (pro misie) spravuje již 14 let. Misie za něho proslýmekolikerou trpíkou zkouškou, zvláště za posledních války, kdy Japonci postupovali mnohdy přímo krutě, na druhé straně však dočkaly se misie v posledních letech mnohdy velkého rozkvětu. Jeden z hlavních činů, při nichž Prefekt propagandy vydatně spolupůsobil, je zavedení bisgpadské hierarchie v Číně minulého roku. — Kardinál Tissieran, prefekt konzulace pro východní církve dluí právě ve Spojených státech, kde obdržel čestný doktorát na univerzitě Princeton. Tato univerzita, na níž byl profesorem pozdější prezident Wilson, slaví 200 let svého trvání. Kardinál navštívil také Kanadu a vykoná návštěvu různých diecézí východního obřadu, které existují v Americe.

Zemel opat Einsiedelský. V minulém měsíci zemřel v proslulém benediktském klášteře a mariánském poutním místě v Einsiedelu ve Švýcarsku tamní »opat« Ignáč S t a u b. Již gymnasiální studia konal na gymnasiu klášteře einsiedelského, kde se také stal mnichem a knězem a v prosinci roku 1923 opatem. — V tomto úřadě mohl roku 1934 oslavit tisícileté jubileum einsiedelského klášteře, který je národní poutní svatyní švýcarskou. Opat Staub navštívil v r. 1935 a 1937 Československo ve funkci apoštolského visitátora některých benediktských klášterů. Po nějakou dobu byl, pak apošt. administrátorem opatství břeunovského. V Einsiedelu byl mnichem a děkanem (t. j. převorem) klášteře i u nás známý sv. Wolfgang, pozdější fezenský biskup; nástroji fresky vo vystávené mariánském kostele, vystáveném na začátku XVIII. stol., vytvořoval bavorský umělec K. D. Asam, který pracoval také u nás v Břevnově, v Kladrubech a na Bílé Hoře. V Einsiedelu býval hodně uctíván sv. Jan Nepomucký a v našich kostelích se opět někdy setkáváme se stopami kultu Panny Marie Einsiedelské.

Princezna mluví k Britské říši. Princezna Ažběta, budoucí královna anglická, dosáhla v minulých dnech plnoletosti. Při té příležitosti učinila z Kapského města rozhořavý projev ke všem národům britského imperia. Reklia v něm mimo jiné: »Myslím dnes zvláště na všechny mladé muže a mladé dívky britského společenství na všechny, kteří jsou mého stáří, kteří rostli jako já ve strašných a slavných letech druhé světové války. Slávám-li se nyní plnoletými, musíme mýslit na budoucnost a vzít na sebe svůj díl starostí těch, kteří jsou starší než my. Ne nechme se zstrašit obřetlemi, které válka po sobě zanechala. V jednotě a s neochvějnou vírou budeme pokračovat dále a učiníme společenství britských národů ještě větší, svobodnější a šťastnější než bylo v nejslavnější minulosti.« Následnicou trůnu zakončila řeč tímto slavnostním slibem: »Prohlašuji slavnostně před vámi všemi, že celý můj život, nechť je dlouhý nebo krátký, bude zasvěcen vaší službě a službě velké rodiny britského společenství, k níž všichni náležíme. Je třeba, abyste mi pomáhali a jsem přesvědčena, že se mi vaší pomocí nebude nikdy nedostávat. Kež mi Bůh popřeje, abych splnila své přání a nechť On ochraňuje všechny mezi vámi, kdož jsou ochotni pomáhati mi v jeho usazenění.«

Diktátorka se zajištuje. »La Croix« oznamuje, že na zakročení španělského velvyslance Mik. Franca, bratra diktátorky, dála portugalská vláda ržkaz Gil Roblesovi, rádci Dona Juana, nádpánika španěl, trůnu, aby opustil Lisabon. Takto zpráva potvrzuje znovu, že Francovi jde především o samovládu, sotva však o nějaké jiné idealy, na příklad o katolicismus. Gil Robles je, jak známo, vedoucí pracovník katolicismu z dob španělské republiky. Jestliže nyní diktátorka vynucuje dokonce v cíli zmeí zárok pro němu, dokazuje tím, jak malé nároky si může dělat na sympatie lidí, jimž je katolicismus něčím více než vřadou silné ruky. Gil Robles je totiž katolik, jenž chápal nutnost řešení situací oáky z pro něj papežské sociální encykliky nebvly pouhými okřidlenými slovy, nýbrž pracovním programem. Zárok portugalské vlády proti Gil Roblesovi neze kvalifikoval jinak, než jako zločinný, jímž jde především o moc a jímž všecko ostatní jsou pouhé prostředky. A to, zdá se, platí jak o Francovi, tak o Salazarovi, jenž, jak známo, vřadně v Portugalsku také neomezen.

»Shakespeare znovu objeven.« Tak se jme-nuje nová velká studie o velikém básníku anglickém, jehož díla, jak dokazují programy našich divadel, jsou i po všech převrtech a po všech socialisech moderní a zajímavá. Nás bude z této knihy zajímat to, že její spisovatelka dokazuje — a to velmi přesvědčivě — že Shakespeare byl pokřtěn, vychován a oddán bo katolicku, že nikdy nezaprel svou víru, že nikdy nekřtilsoval Církev ani uprosil největších bouř svého života a že se k ní při své smrti prakticky vrátil. — Autorka sama není katolickou, čímž její důkazy mají ještě větší cenu. V knize jsou citovány staré životopisné poznámky o Shakespeareovi, kde je mimo jiné doslovně napsáno: »Zemřel jako papeženec.« (Longworth - Chambrun - Shakespeare retrouvé. Paris, Larousse, Plon, 1947.)

Kladno hájilo křesťanskou výchovu. V bouř-

livě schůzi, svolané všemi rodčovskými sdruženími kladenských škol obecných i hlavních do prostorného sálu Lidového domu na den 23. dubna t. r., hájilo Kladno právo rodičů na křesťanskou výchovu Odborový rada dr. Pluhař z Prahy v dlouhé přednášce se snažil přesvědčit přítomné rodiče o přednostech jednotné školy. Nastala živá a dlouhotrvající debata, v níž prof. Lóbr z místního reálného gymnasia věcnými námitkami z praxe přidával přednášceho do rozpaků. Vymut na něm konečně doznal, že jednotná škola bude znamenat snížení úrovň vědomostí žactva. Jeho námitky byly bouřlivě přitímovými aklamovány. Po něm se přihlásil ke slovu pěkteré matky a studenti, kteří dávali dotazy stran náboženských výchov v rámci jednotné školy. Byli nemile překvapeni, kdýž pan odborový rada prohlásil, že v plánu jednotné školy je náboženství umístěno mimo rozvrh povinných předmětů, což vzbudilo značné rozhořčení. Přes všechny věcné námitky byla ze schůze odeslána rezoluce pro jednotnou školu. — ek

Jen nebyť jímky pesimistů. Je jich dneska dost u nás. Zdá se jim, že vše už jde úplně s kopce. Kultura žádná, mravnost žádná, hotový úpadek. Teď ještě ta školská reforma to doděá. Pak už vůbec nebude vzdělaných lidí, pak už vůbec nebude kultury. Nač se tak škarohlídsky divat? Kdybychom všichni, kdož máme upřímné obavy o kulturu, sami opravdu kulturní byli, slali bychom se ohlískem, jehož záře by se nikdy nedala skryti. Kultura je něco, co se cítí a co působí i kdýž někdo snad nezná ani pouhé jméno kultury. Budme tedy v tomto smyslu kulturní a pak je nemožno, abychom konec konců neměli nakonec my pravdu. Jedním takovým úsekem kultury jsou na př. klasické jazyky: latina a řečtina. Mluví se o nich, že budou zkráceny. Neměly by však i tento fakt snad svou dobrou stránku? Jme-li upřímní, nemůžeme si zapřít, že mnoha a mnoha profesorů jsou tyto jazyky objeveným feselem. Jak živi je nemilovali, uměli je dost chátrně, šli je však studovat, protože měli vylhky, že dříve navšadno místo. Ale naštěd dáva jen ten, kdo je má. Je faktem, že takoví profesři vstřipili svým žákům pramálo oněch věcných krás, kterých je opravdu v k'sicích mnoho. Bude-li tedy dnes méně takových klasiků-feseleníků, bude více skutečných přátel starověku a tak může vzniknouti nová generace skutečných vzdělanců, u nichž se nebude třeba tolik obávat oně pověstné zrady vzdělanců, zrady, kterou by o většinou ochotně slouženi našimu a kterou je i dnes slouženi naši materialisté. — Toto tedy neznámé kapitalova před jednotnou školou, to je jen varování před pesimismem, protože každá věc má i svou dobrou stránku a křesťan má vždy větší v konečné vřitvati dobra.

Také porace — a velmi dělitělá. Lidem, kteří se v znitrožení ubírali do uprázdňených mš, a dědin v pohraničí, snažil jsme se dát pokud možná dobré hmotné podmínky, aby si lam mohli vybudovat nový šťastný domov K opravdu šťastné a spofádancím životu nestačí však jenom hmotná zajištění. Člověk není jenom hmola — i jeho duše má své potřeby a svůj háj. Je tedy na nás, kteří jsme na tom v duchovním ohledu lépe, abychom svým bratřím v pohraničí pomohli. Z toho důvodu rozhodla se Mariánská družina akademiků v Praze uspořádat spolu s ostatními družinami pražskými první velkou manifestaci pouť pražských katolíků do pohraničí do Bohosudova u Teplce, jejímž útelem by bylo (kromě vlastního duchovního prospěchu) i obnoviti siavu starobylé bohosudovské mariánské svatyně, aby její klenby se opět rozevřely českými zpěvy a českými modlitbami. 2 ukazat lamším katolíkům, že na ně nezapomínáme, a srhnout je příkladem svého muzeého katolictví k živější víře. Obracím se na pražské katolíky, aby nás v této věci podporovali. Vřitvání však bude vypraven dne 1. června o 5.30 ráno z Masarykova nadržít. Cestovné tam i zpět 12 Kčs. Dopravží nás 35letná splešianská kapela. Kromě poutních pobožností bude uspořádané odpoledne pro místní obyvatelstvo, sevané i z okolních měst, koncert s krátkými projevy. Zúčastně se jistě první velké pražské pouťi do osvobozeného pohraničí! Chceme i pohraničí přivést skrze Pannu u Marii ke Kristu Pánu. Jízdenky jsou v předprodej v sakristii u sv. Ignáce, u sv. Anny na Žižkově, v bohosi. semináři v Dejvicích. Zároveň s jízdenkami doneslate přesný program a krátký popis poutního místa. Upozorňujeme, že okolí i s turistického hlediska je překrásné.

Je skutečně třeba takového rozšíření? Po úctě školní mládeže na oslavách svatovojtěšských u sv. Víta přinesla Mladá Fronta dopis tohoto znění: »Křesťa nadřazuje těm, kteří chtějí prázdno. Nastává rozbroj mezi žáky, žáci bez vřadní a žáci nepokrokovějších rodin jsou v menšině a jsou okládáni za prašivé ovce.« Známa Dykova osoba o proliklerikanosti až do zblbnuti jsou, zdá se, stále ještě pravdivá. Je sotva pravda, že žáci, kteří se zúčastní oslavy, jsou od ostatních považováni za prašivé ovce. Spis je tomu naopak: Je li, kteří nejdou, se dívají na ty, kteří jdou, jako na zasmělné hlupáky. Nač třeba takových rozbrojů? Inteligentní čeští studenti by přece nic neztratili, kdýby se zúčastníli oslavy sv. Vojtěcha, i kdýby byli bez vřadní. Což není i oň Čech a slavný Čech? Je pokrokověc v tom, že přetnu všechny kořeny svých tradic a že stojím ve světle doslova nevěda odkud jsem přišel a kam jdu? Kdý bude naše škola vychovávat ke skutečné kulturní snášenlivosti?

maďarským útlakem. Krásný dojem, získaný pohledem na náherné snímky slovenských krajín, svýků, krojů a tanců, je úplně setřen příliš drastickým znázorněním pustých pítek na maďarském zámku.

Nedoporučuje se.
Mstítel. SSSR. Obvyklé téma ruských filmů ve upatném provedení. »Utlačitelé páni« a spravedliví, odvážní, vítězeli, »malí lidé«.

Proslavěná noc. F. Film ze života slavného klavíristy a »moderním« názorem na vřah mezi mužem a ženou.

maďarským útlakem. Krásný dojem, získaný pohledem na náherné snímky slovenských krajín, svýků, krojů a tanců, je úplně setřen příliš drastickým znázorněním pustých pítek na maďarském zámku.

Nedoporučuje se.
Mstítel. SSSR. Obvyklé téma ruských filmů ve upatném provedení. »Utlačitelé páni« a spravedliví, odvážní, vítězeli, »malí lidé«.

Proslavěná noc. F. Film ze života slavného klavíristy a »moderním« názorem na vřah mezi mužem a ženou.

maďarským útlakem. Krásný dojem, získaný pohledem na náherné snímky slovenských krajín, svýků, krojů a tanců, je úplně setřen příliš drastickým znázorněním pustých pítek na maďarském zámku.

Nedoporučuje se.
Mstítel. SSSR. Obvyklé téma ruských filmů ve upatném provedení. »Utlačitelé páni« a spravedliví, odvážní, vítězeli, »malí lidé«.

Proslavěná noc. F. Film ze života slavného klavíristy a »moderním« názorem na vřah mezi mužem a ženou.

Venkované v Lurdeck

20. dubna se konala v Lurdech první velká pouť letošního lara, které se zúčastnilo ovšem tisíc mladých venkovánů. Msgr. Théas, nový biskup lurdský, při té příležitosti promluvil k pouťovníkům krásná slova o vřahu Panny Marie k zemi, k venkovu, k venkovánům. »Panna Maria Lurdská vás ořtímá s úsměvem. Venkované jsou v Lurdech privilegovanými pouťovníky. Tak jako Panna Nazaretská, tak i Panna Maria Lurdská je venkovankou. Kdýž chtěla r. 1858 přinést světu vše poselství, zvolila k tomu místo na neoprávdivějším venkově. Dívka, které se zjevila, nebvla žádnou městankou, nýbrž venkovankou, pastýřkou Eriardetou. Řeč, ve které s ní mluvíla, je venkovská řeč, naše nářečí z tohoto koutu Francie. K této skromné venkovance projevuje Panna Maria největší úctu: »Bvía bysle tak laskavá a přicházela byste sem po 14 dní?« Panna Maria má úctu k venkovánům. Přislovím devátém zjevení tekla Nepokrvrná Bernardě: »Jděte se naučte studance a umřie se tam.« Na toto vřvání hrabala dívka zemi, tu zemi, kterou venkované oraí a vzdělávají. Panna Maria vřvala také Bernardetu, aby políbila zemi. Jistě předevšim z pokory a na znamení ochoty k oběti. Nemáme však důvody domnívat se, že nebeská návštěvnice chtěla, aby Bernardeta tímto políbením prořevila svou lásku k zemi? A biskup lurdský pokračuje: »Panna Maria zvolila k tomuto přijeiti venkovánů biskupa skutečně venkovského, jehož duše bvla hluboce prostoupena duchem zemi. Tento biskup chápe vaše bolesti a vaše obřie. Bude vám pomáhat, abyste se osvobodili od jakéhokoliv útlaku a skutečně krásný rozvoj venkova, o němž tolik toužíte. Ostatně nebudu při lom já sám, nýbrž všichni biskupové vám budou pomáhat.«

Nebezpečný mythus

Je to mythus o suverenitě, nezávislosti stáží. Je to mythus, totiž to, co lidé vyslovují, nestarajíc se, zda jsou pro to rozumné důvody, zda je to pravda. Je na př. možno srovnávat neovdvislou Panamy, která má 500.000 obyvatel s neovdvislou Spojenými stáží se 140 miliony obyvatel? Kolik stáží si musí vypůjčovat odjinud, aby se vůbec mohli domci zaříditi, aby mchly být neovdvislí uprostřed svých hranic? Suverenita, neovdvislost je tedy velice relativní věc.

»Neovdvislost stáží to bude jako s neovdvislosti věcných pánů, vrchnosti, slechtů, z nichž také každý chtěl mít co možná nejvíce neovdvislosti, z toho strážná rozdrbenost: a ponehájí růst suverenitě stáží — ovšem za bojů a vzpor — vyřádně později ve slavné větě Ludvíka XIV.: »Stát jsem já!«

Člověk má ovšem jaksí v krvi neustálý boj. Kdýž přestaly boje pánu a jejich stran ubírají stáží, kdýž se stáží staly skutečné suverenitě, začaly bojovat stáží mezi sebou. Dnes, jak to říká Anatomic American Reeves v knze »Anatomic of the« je suverenita stáží pefeništěm věcí, jako jim bylo v XV. století přílišné pansví slechtů. Na tragickém a krvavém příkladu dvou světových válek se ukázalo, že celé lidstvo je celkem se vzájemnou závislostí. Dvkrát bylo třeba zášahu a pomoci Ameriky k vyhrání války. A stáží pfece jen se prohlašují za neovdvislé, žijí jako uzavřené náčby, obklopují se celními hradbami, ačkoli všechny, nevymijíme SSSR, potěbují americké pŕky, americké výrobky, ačkoli lze obletět svět za osmdesát hodin, za dobu, které bylo v XVII. stol. iose lidem cestování fekněme z Prahy do Bratislavy.

Co s tímto fakty? Znamená to, že se máme stát internacionální? Že se máme posmívat vlastenctví? To ne, ačkoli přílišné bubncvání na různá sára historická práva je dost směšné. Čím budeme pozitivější nacionality, tím lepšími budeme internacionality. Čím lépe budeme znát svou vlast, svou národní kulturu, tím snáze poznáme, co je v ní podstatné a kde jsou východiska k rozrřitání v kulturu světovou. Musíme se naučit mýslit ve světovém měřtku, musíme ná př skutečně pomýšlet na světovou vřav. Mýslím s malým nášdením na nějaký jazyk umělé. Umělé je umělé, nikdy to není a nebude živé. Co to znamená živé, poznáme nejlépe, kdýž třeba jen srovnáme pravopisná pravidla česká nějakých deset, dvacet let za sebou. Světovým jazykem se tedy bude musit stát některý živý jazyk. Pak bude skutečným nástrojem kulturního sjednocení.

Hlavní jsou ovšem předpoklady psychologické, morální. Ochota k dohodě, k porozumění, ochota učít se znát a chápat druhého. Zde je široké pole pro nás katolice. Máme také katolická srdce? Jsme zřáli pro dobu nověcn letnic, které nastávají? — ak.

LITERATURA

Karel Hiroch: Dvacet balonků. U Leichtřů nevzdávají jenom Platona a Aristotela a jiné učení knihy, ale také hezké pohádky pro děti. Knížka je skutečným přínosem do naší dětské literatury, krásným doplňkem naší školy, které často vytváříme, že jen učí a nevychováá. Jen jedna nebo dvě místa jsou trochu nedětsky moralisující. A nak ten jeden obrázek je také pro děti málo vhodný. Ale jinak každá maminka si ráda tuu knížku koupí, protože se pak její děti stanou tak hodné, že budou raději jisti bramborovou polévku než dorty, bonbony a šlehačku. Cena brož Kčs 115.—

Katolická rokna hřde domovčteli v Praze. Z. 2: »Kokel, kuchyň a říka 77 do adm. t. l.

V cházka církevním schválením. Dobrovů, příspěvky na vřadění československé ústavy. Vydává Svatočislavská Liga v Praze IV. Hradčanské náměstí 8. — Telefon 617-76. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází týdně. — Předplatné na nový sv. Kčs 76.—, jednotlivá čísla Kčs 1.58. — Poštovní spořitelna Praha 208.00. — Řídí P. Adolř Kajor T. J. a redakčním kruhem. Odpovědný redaktor Josef Blážík. Používá novinyho známek ošetřených ředitelstvem pošt a telegrafů. — Dohledací pošt úřad Praha 23. — Vydákl Zlínovstik v Praze XII.

KATOLICKÝ

19 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 11. KVĚTNA 1947 • CENA Kčs 1.50

RNDr. Artur Pavelka:

Přece dovedeme světit svátek!

(Po 1. květnu.)

Jest nemálo katolíků, kteří činí rozdíl mezi zákonem Božím a zákonem Božím. Sami si rozdělují podle svého uvážení větu závaznost jednoho a menší závaznost druhého. Mezi závazně pořízenými částmi desatera, které jsou v souladu se zákonem přirozeným, jako je na př. příkazání páté, šesté, sedmé a snad ještě některé z následujících. Ale třeba příkazání o svěcení svátku patří do druhé kategorie zákonů, a mnozí katolíci se cítí oprávněni udělit si v tomto směru dispensu. Chodí někdy na mši sv., někdy zase ne, jednou dodržuje pracovní klid, po druhé zase nedodržuje a o tom, že by v tento den myšlenky Boží nauky, že by slova evangelia měla ozvládnit zeměnou duši po celodenním plahočení za chleběm v nepravdivosti moderního prostředí, o tom skoro ani nic netuší. Toto duchovní bohatství nezná.

Komu z nás by nebylo líto tohoto mnohdy neuvědomělého ochuzování našich spolubratří a spolusester ve víře, kdo nezemutí pokáždě, když si tuto závažnou skutečnost uvědomí? A což teprve, když vám událost tak významná, jakou je oslava 1. května, přivede skoro středověký ideál oslavy svátku, kde ve jménu pouhé myšlenky válčník zanechají své pracovní a putují za slovem, které jim tuče hlášáno z tribunu.

Jel jsem v tento první květnový den z Plask ráno do Prahy. Ulice Plasku liduprázdné, jen několik postav spěchá do kostela Petřínů na náměstí. Hudba probouzí spáče, inu, je šest hodin ráno. Když však ani v osm hodin ulice neozívají, je vám to již divné. Najdete-li nádraží prázdné, mimo několik cestujících a pak již jen za okénkem pokladníka, u dveří vratného a jinak žádná živá duše, ani vlakové soupravy, ani zboží, to už si řeknete, je vidět, že je sváteční den.

Když po celé tři hodiny jedete krajínou a vidíte, že závozy nezadržují ani auta na přejezdech, ani povozy, ani pěši, že silnice po celém kraji jsou v plném slova smyslu liduprázdné, že jedete krajínou neozivenou ani jediným člověkem, tu již vás jinná úžas nad velikostí síly, která s dnešního dne zmocňuje všech občanů a združuje je jako jinnak tak poutkávé a pracovní ruce silou neviditelného zákona, aby dnes vsetkulu nepracovaly.

A když však zastaví v prázdnotě stanic, nikdo z nich niklu nevystupuje a nikdo nenastupuje, když ve vlaku ani všechna oddělení nejsou soubor jednou osobou obsazena, tu již vyřátá ve vaší představě mohutnost morálního závazku neostovatí, nepracoatí a jen svátek slavít do lezezná zákonitostí starozákonné soboty. Chápele již, jaké mohuocosti jsou vši apoluobné schopni, pronikne-li je myšlejška které jsou oddáni.

A když konečně přijedete do Prahy a opět nádraží vymetené od lidí, zboží a vozů, když i ulice krajem smichovalehu nedají jsou ještě v půl jedné hodině bez jediného chodce, tu již cítíte přímý dotek této vyhraněné skutečnosti, že neviditelné pouto tohoto státního svátku asaje občané ze všech ulic, z příbytků, združuje od pracovní od jakéhokoli zaměstnání. Jak nějak vypadala česká neděle v předchozí době? Tedy chápeme to množství chrámů ve vnitřní Praze. Tehdy Boží zákon dovedl shromažďovat každý týden věřící tak, jak dnes jedinou do roka dovede myšlenka sociální. Je dobře, že 1. květen dovede takto aspoň jedinou v roce vyburcovat i seikovat národ myšlenkou, je dobře, že má evonji přitažlivost všechny překážky a výhrady překonávající.

Ale což nejsou pro věřícího člověka i dnes koštele otevřeny? Nein v každém chrámě svatostánku vyzařující ještě větší sílu do svého okolí, než jakákoli myšlenka svatostánka? Proč dnes neosvěsá svatostánek lidí z ulic, proč dnes nedoveře přiměti věřícího, aby opustil své pracoviště, proč dnes neladit věřící po silové účty, po po leie k nové práci? Vždyť větší věřící ukazuje, že 1. květen dovede uplechoutnosti myšlenka a že dovede se podrobit jejímu zákonu.

My víme, jak tomu je v mnohých našich bratřích a seater v Kristu. To jsou ty oči, které nevidí, to jsou ty uši, které neslyší, to jsou ty tisícové překážky mezi svatostánkem a vlašným vyznavačem Kristovým, překážky vlastního pohodlí, překážky nedostatečného poučení, překážky rostoucí působením celého soudobého prostředí od svatostánku tak tragičsky odkloněného.

Zde jest na nás, kteří vidíme, jak mohutný výkřikem jest účinnost oslavy 1. května na každého jednotlivce i na celek národa, výkřikem hlásajícím, jak dovede český člověk slaviti svátek, když jen chce, na nás jest, abychom neustali ve svém úsilí, aby neděle a svátek pro věřícího člověka byly opět vnitřním zákonem zavazujícím k bohoslužbě a k pracovnímu klidu. Tam u stupňů mariánských oltářů, tam u svatostánků

Z KRVE A KOUŘE, Z DÝMU A SLZ POVSTALA ZNOVU PŘED DVĚMA ROKY NAŠE SVOBODA. REKNĚME ZA NI »ZAPLAT PÁN BŮH« A ZPYTUJME SVĚDOMÍ, JAK JSME JI UŽÍVALI.

Ze sbírky fotografií »Srdce Prahy v plamenech«.

Na Staroměstském náměstí...

Před dvěma roky skončila válka. Skončila, poznamenává svými posledními vzrasy osudové pražské náměstí, jedno z nejasudovějších ohnisek našich dějin. Stará radnice čím dále tím dále od konce války, nikdy vlastně úplně nepřestala a v nás je ještě tolik jejich stop. Nebyli jsme vykoupeni, nedali jsme se vykoupeni válečným utrpením. Zapomněli jsme, jakým tíživým steakem nás mučila touha po svobodě a dnes leckdo z nás zase bez rozehnutí hledí na nesvobodu druhých, zapomněli jsme na vzácnost chlebové kurky a zase hromadíme spousty zbytečnosti, hromadíme je bez ohledu na bídu tisíců jiných. Vime všichni, jak dusno je v Evropě, jak nezajistěné je v ní všecko. Vime také, jak jsme se stali bezmocni, jak bezmocni musíme čekat, jak se situace vyvine. V rukou několika lidí je osud nás všech. Je to trapný, tísnivý pocit. Z toho se těžko rodí pravá radost. Člověku se zdá skoro, že je v dobách Antikrista. Není to sice ještě tak zlé, tajemství atomové pumy není v rukou Hitlerových a silenců a běh jeho rázu, a přece jen je osud lidstva v rukou několika lidí, kteří nejsou genii ani světi. To je také jedno významné slavného humanistického 19. století. Červem se stal člověk.

Zde začíná úkol pravých křesťanů, náš úkol, neboť jistě chceme být všichni pravými křesťany. Znovu vykoupiť svět a přinést mu radostnou zvěst, že náš osud není v rukou lidí, nýbrž ve svatých a ctitodných rukou Krista, Krista Pastýře, jenž řekl: »Ovce mé nikdo nevyvrze z ruky mé! Toto vědomí, tato víra by nás měla naplnit přímo opovržlivou odvahou proti všemu zlu a vši nepravdě, především ovšem v nás samotných. Co na tom, že bouře ječí a skučí kolem? Jáme na loďi, která se nemůže potopit. Nemůžeme jinak zahynout, leč bychom z ní svévolně vyskočili. Proč se tedy bát? Tuto klidnou a uklidňující víru musíme tedy vyznařovatí kolem sebe. Svou skromostí, kterou mají ti, kteří nosí v srdci poklady nepomijející, naučme lidi tlumit jejich dravou panovačnost a jejich bezuzdné požitkářství, k němuž žene duchovní prázdnota. Přesvědčme je, že jedině skutečné osvobození je osvobození od mravinho zla, zla v nás, jak se zaň modlime siovy Otčenáše: Zbav nás, osvobď nás od zlého. Bude-li toto osvobození skutečné v našem národě činit pokroky, pak věřiční tí mrtví a umučené nezemeli nadarmo, pak můžeme s čistou radostí vzpomínat na osvobození z května 1945, pak můžeme též s důvěrou hledět do budoucnosti. »Ovce mé nikdo nevyvrze z rukou mých.«

Ještě třeba ještě více proníít, v denním životě ještě více obětovat a přimým poučováním k tomu pracovat při každé vhodné příležitosti a neustátí dříve, pokud zákon Boží příkazující svěcení ne-

Katolický lid manifestuje za svobodnou školu 13. května o 20. hodině v Lucerně.

Promluví

J. E. ThDr Josef Beran, arcibiskup pí Milenovská prof. Hvíždala Dr Janděčka

Před rozhodnutím o školství

Jako náplst na katolické protesty proti po- pření svobody svědomí, které je obsaženo v návrhu nového školského zákona, jenž chce zavést jen jednotnou školu státní a naprosto zaměřit existenci škol církevních, se poukazuje na to, že stáť i v novém školství se zavazuje k výchově mravní a náboženské (§§ 21, 26, 50 a 64). Náboženství je jedním z učebních předmětů, jemuž je vyhrazeno určité místo hned po výchově mravní, učební osnovy jsou záležitostí příslušných úřadů církevních i pod.

Přes všechno toto chlácholání vidíme ve státním monopolu školském porušování základních lidských práv a nemůžeme se s ním tedy smířít. Ale i k oné osnově o vyučování náboženství máme vážné a odůvodněné výhrady. Prováděcí nařízení k n. z. r. 1922 ustanovuje k § 3 téhož zákona, že zájinnému státnímu dozoru orgánu ani správci školy nepřislouží vykonávání vliv na obsah a metodu náboženského vyučování. 3. bod § 8 zamezuje pak případný negativní vliv nekatolických učitelů. V novém návrhu nejen že nevidíme této záruky, v něu je naopak, jak se zdá, podstatně porušen princip náboženské svobody, neboť stáť si osobuje právo revidovatí náboženské osnovy nejen a hlediska zájmů státních, nýbrž při v zájmu smášenlivosti i s hlediska náboženského (§ 64, b. 2). Nikdo jak nemůže vědět, jak jest vykládati při škole jednotné vychovávalci bod 5 § 64, který si přeje uvádět v souhlas náboženskou výchovu a výchovnou činnost školy. V návrhu základního školského zákona nemá Církev žádné záruky, že náboženství, které se bude podávat (jako předmět nezavazující) bude vobce náboženství katolické.

Z toho vidět, že v návrhu jednotné školské výchovy jde o otázky nejzávažnější, o životní otázky Církve v našem státě. Je to zkušební kámen naší katolictví. Na ni se ukáže, zda jest i nás tolik uvědomělých křesťanů, kteří pochopí, rozhodnou se a budou jednati, jen mnoho modliteb a rozhodné činy nás mohou zachránit.

Jiří M. Svoboda.

Co dělá naše mládež?

V neděl 4. května bylo předsednictvo Sdružení katolické mládeže u J. Ex. nejvyššího p. arcibiskupa Dr. J. Berana u audience. To ukazuje, že katolická mládež je sice organizovaná, tedy pracující a uvědomělá mládež, t. j.

Není jí ovšem mnoho. Od podzimního pracovního sjezdu SKM se sice její počet víc než zdvojnásobil, ale přesto není v Ústředí zapsaných, tedy k práci upsaných členů, více než 3000.

Proč je náš organizovaný katolický mládež tak málo — a ještě závažnější otázka: Proč je její práce tak málo znát? Odpověď si můžete dát sami, odvívate-li se jen po našem katolicismu. Je nás přece jen dosti, i nyní po válce a po revoluci, a přece nás skoro nikde není vidět a náš vliv není cítit ani v politice ani v kultuře. A proč tomu tak je? Protože naši lidé jsou buď zbožni a politiku a kulturu zanedbávali, protože ji považují za něco podřadného a méně důležitého než je zbožnost, anebo se o politiku a kulturu zájmalí, ale zanedbávají zbožnost a náboženskou hloubku.

Nedivte se tedy, že naše katolická mládež bojuje se stejnými chybami. Naldeme mezi ní, zvláště na venkově, ještě dosti hodných chlapců a děvčat, ale jsou to většinou jen »hodní« lidé, jsou povahy tiché a nevybojné, zůstávají spíše v koutku a hluh a křik buď přenechávají druhým anebo je zatracují. A nalde-li se mezi nimi i ta lam tou agilitnější a čilejší, začne-li někdo z nich také »vysvílet činnost«, chybí mu zase hloubka a náboženská opravdovost a ti »hodnější«, kteří jeho vnitřní slabost cvílili, jej rychle opouštějí a přenechávají proudů.

Oba druhy katolicismu a oba druhy mládeže jsou si vlastně blízko — přes svou zevnější opo- sici. Obá jsou totiž povrchní, i když každý jinak. »Zbožný« je totiž více snilkem než zbožným, protože zapomíná, že svět je unětné z tvrdé skutečnosti a hmotnosti a »agilitní« nedapatuje, že všechna »akce« bez rozumu a světla Slova a Pravdy je vlastně jen akcí hmatle setrvačností a beznadělného klouzání k smrti.

Cheme-li tedy mít katolickou mládež, t. j. mladý a mládí strhující katolicismus, musíme se proti obou povrchnosti ve svých řadách opít. Nejen proti zjevnější povrchnosti »svvlliení činnosti«, kterou už ze zvuku podezříváme z toho, že stvořila spolky a spolkaření, nýbrž i proti povrchnosti »snění« a útěku před skutečností a životem — a tato povrchnost se často prozrazuje v pašáinním zamítání spolků a organizací.

Sdružení katolické mládeže nahleďme nutnost řešení obou problémů ze své vlastní činnosti. Svému arcipřevstý sílo předložiti svůj nový plán, který obsahuje hlavně dva body: Opravdovost a hloubku náboženské, mravní a kulturní výchovy svých průkonníků a pak zintenzivnění opravdové, viditelné a hmatatelné činnosti navněk. Průkonníci budou školeni, aby měli hloubku a při tom byli schopni i vlastní činnosti, aby jí všude kolem sebe vyvolávali a řídili. Široké vrstvy

(Dokončení na str. 2.)

Roosevelt materialistou?

»Nevádivim komunismus, ale připsal mi jako přednost, že má zásluhu a že za ním leží.« Tuto větu jsem četl nedávno v týdeníku amerických Slováků, který se náhodou dostal do ruky. Mý, bohužel, této důležitě věrosmí zásadám mívámé pravdom. Vyznáváme křesťanský spirituálnístský světový názor a přesto mnohdy jednáme jako materialisté. Jestli horší je však, jestliže takový svůj třeba neuvědomělý materialismus nupřipiseme, včetně vyznáváme ve svých časopisech a jiných publikacích. Takové ot. v týdeníku přehledu zahraničních událostí v »Lidové demokracii« z minulého neděle se nuluji o Rooseveltovi, a sice takto: »Ať si říká kdo chce cokoli, jeho hlavním, ne-li vůbec jediným účelem cílem byla obnova mezinárodního ohočohu.« O pár řádků dále se mluví o Američanech, o těch jejich různých pomocných organizacích poválečných, které měly pomoci odstranit hlad z chubohu světa. Říká se tam o nich: »Objevili v sobě čínorodou lásku k světu, ale je to pouze lásky k jejich obdbratelé.« Nám se zdá, že toto jsou názory čistě marxistické. Marx, jak známo, zakládá svoji materialistickou filosofii dělní na tom, že cokoli se ve světě děje, děje se z hmotných zájmů. Všecky války, všechny revoluce, všechny převraty a změny se dají vždy vysvětlit jedině hmotným zájmem, změnou výrobních podmínek, změnou existenčních podmínek, člověk je prostě výrobce a nic jiného.

Jestliže však i Roosevelt jednal jen z oněch pohledů, které mu vrchoh čílování vědy přisluží, jestliže i T. N. R. A. a všo ostatní vznikli jen z záhočného zájmu, jak je to také marxismu, což by tedy znamenalo, že nikdy nikdo nejeďne jinak než z těžkou chladně podřízajícího ohledněhka z ruce, že právo a spravedlnost a lidečnost a láska jsou jenom jenom přídavné pojmy, kterých se snad někdo občas dovolává pro prádu, ale jeř nikdy dopravdy nepůjde na vědu. A to my nechtíme a nemůžeme připsat. Mý víme a přiznáváme, že člověk není pouhý duch, že hmotné zájmy na něj velmi silně působí, přesto však stejné jisté víme, že člověk je schopn jednat i z pohledů nehmotných, duchových, jáme přesvědčení, že i když dějiny jsou do značné míry určovány hospodářskými zájmy lidstva, přesto na určitých jejich křižovatkách se objevují bytosti vyšší, které se slou zbrání, ani hospodářskou vahou, nžbr plamenem svého ducha a srdce dovodují až dělní plany svůj směr. V této víře je počítána křesťanství, ji třeba vyznávat, ne ale a exhalovanou jednostranností smílo, přesto však důležitě a neochvějně, protože jenom a této důležitě a neochvějně věrosmí plně všeobecně odnáší naši existenci, což ona nám dáva právo mluvit do vývoje světa, jen ona nám také máte zaručit, že do tohoto vývoje světa účinně zasáhne. Vše ostatní by bylo plané mluvení, z něhož je nakonec špatně. or.

Co dělá naše mládež?

(Dokončení ze str. 1.)

člověka zase budou řízvat tak, aby byly ustávně a opravdu činné, ale činnosti aby byly případně k touze po hloubce a svém zdokonalení.

Nejedná se tu o nějaký nový objev, nýbrž jenom o doznání a poznání z vlastních potřeb, co mohlo být teoreticky známé už dávno. Pro sdrženou katolické mládeže však je to určitý mezník a bude záležet na tom, jak určitě a čílovědomě od něho půjde. Upozornujeme-li na to veřejnost, le to iednak proto, abychom se i před ní zavázali, a potom proto, že jsme přesvědčeni, že všichni se o jakákoli snažení katolické mládeže zájmalí a budou nám pomáhat, abychom neklamali. P. F. Mikulášek T. J.

P. M. Prokop, S. J.,
misionář v Sev. Rhodésii:

Na černé liše.

Od hlíst doby uléhám poklidně — Zuko přezval hlučím. Zuko je skvělý hlídá, neuplývá, odhodlaný i život položit v pinění povinnosti. Zuko je pes.

Pes je užitélné zvíře. Batongové chovají četné psy, jsou jejich ochránci proti divoké zvěři, společníky lovu, stopaři. Nejlepší služby však konají v noci. Ale Batongové chovají špišné psy a nikdy je nekrmlí, následkem toho je to zlodějská chátka, nebezpečná majetku. A nedrží si vlastní psy — psi sami ve velké radě si rozdělí osadu, každému je přidělen jeden dům, se slény i odpady. Když se rozmnoží, stávají se metou osady. Dostl často je přepadá vzteklna v tomto horkém podnebí nebo bývalí pokoušáni od vzteklych šakalů, s nímž svádějí pusté vravky. Viděl jsem psa, v posledním stadiu chorobného šílenství zakousl se do dítěte a ne a ne otevřít mu zpěnou tlamu. Nás frator mu musel useknout hlavu, aby oprostil dítě.

Ze všech blízkých i vzdálenějších kraaů slézají se psi k Chikuni na počtní psych. Jejich dočernost, protože jsou tak počtní, je nesnesitelná. A co horšího, svou přítomností přilákají i velké dravce. Uděláme tedy probírku v jejich řadch. Domluvil jsem se s domorodci, kterým práce nezáležel na několika těch psích potvorch a sáhl po nejlepším prostředku: hodil psům kus otráveného masa.

Pes byl vyhadlově, chňapi po lepším soustu, pozrel a spokojeně ulehl. Po několika minútách jed začal uhnívat, krev proudila prudceji, tep srdce se zrychlil. Odsouzenec se probudil, rozčilen vyběhl ven a jal se neklidně psbíhat v nejbližším okolí. Konstatně se vrátil, zastybl, chvil se ve stavu zjevně agonie, aby počel na místě, kde dostal smrtelnou ránu jedem.

Pes je trochu obrazem svého hospodě. Vítězný kmeň domorodců od Nyassy začal našim domorodcům nadávat »našukumbwe« to jest špatní psi. Oh, jak vzkyplá Batongovi horká

Indický premiér a jeho názory na náboženství

Ve varu oválečném, z krvavých bouří a bojů se rodí nová samostatná Indie, po Číně neilidnatější stát světa. Toto neklidně moře různých národností a věr vede Jawaharl Nehru. Je to čistokrevný, nadsený Ind. Příchod však x úlohným evropským, anglosaským vzděláním. Studoval v Londýně a v Cambridge. Několika svými knihami se zařadil čestně mezi anglické spisovatele. Celá desetiletí vede boj o indickou samostatnost, boi, který lel mnohokrát přivlecl do anglických žalářů, lenž však nezlomil nikdy jeho energii a chuť do práce. Svoji povahu a zároveň své základní stanovisko k náboženství líčil ve své autobiografii: »Bojím se, že pro mě je nemožno hledat účelůst v náboženství. Dávám přednost širému moři se všemi jeho bouřemi a nezajímají mně příliš věci druhého světa, to co bude po smrti. Mně se zdálo probléme hoto života dostáující, aby naplnily mého ducha.«

Zabývá se tedy problémy tohoto života a protože politické nevdovlosti jeho vlády je také také záležitost, přemýšlí o budoucí její organizaci sociální. V této věci sni o určitém socialismu, jež definuje takto: Naším konečným cílem může být jediné bezřídné společenst se stejnou spravedlností a stejnými hospodářskými možnostmi pro všechny. Společenst organizované na základě řízeného hospodářství, za účelem pozdvížení lidstva k vyšší životní a kulturní úrovni, za účelem rozvinutí duchovních hodnot, spolupráce, bratrství, služby, touhy dobře činit, dobré vůle a vzájemné lásky. Konec konců pořádek ve světě. K tomuto úkolu se J. Nehru staví velmi vážně. Nedávno o něm prohlásil na velkém shromáždění studentů v Kalkuttě: Nejdůležitější problem není problém národní, svojí podstatou přechodný, ani problém ve vlastním slova smyslu hospodářský, lenž le přece jenom částečný, nžbr problem, lenž přesahuje vědy exaktní. Říkelte mi psychologický, filosofický, náboženský, jak chcete. A z. 2. září 1946 v rozhlasevě řeči prohlásil: Počinám tuto svojí úlohu v duchu modlitby.

Co míní Nehru tímto slovy: modlitba, problem náboženský? Máil smysl ten úplně neurčitý, le analogický, nebo existuje skutečně pro indického vůdce náboženský problem? Jedno jeho prohlášení o jeho poměru k náboženství isme již čítávali. Nikdy se nesetkal s náboženstvím, které by mu imponovalo. Jeho národní náboženství indické se mu zdá naprosto neurčité, bezvážné, mnohovárné. Pro každého něco (all things to all men). Soubor tvrzení a úkonů od nejvyšších k nejnižším, často vzájemně si odporujících. Klubko otázek někdy velmi podivných. O oficiálním protestantismu, lenž usluje získat souhlas i tento i onen svět, prohlásil, že sedí na dvou židlích. Hluboký náboženský život le tam nahrazen na jedné straně sentimentalitou, na druhé straně duchem velkobochností. Kolem r. 1936 se dívá J. Nehru na náboženství celkem jako na slepou brzdicí viru, jež překážej pokroku, vládu pověry a vykořisťování, ochraně hrady pro získané zájmy. Láme svým konservatismem každý člán obnovoatelský. Celkem vzato vystupuje J. Nehru jako dokonalý racionalista a pozitivista a přece přes svojí zřizovu kritiku je nucen uznat existenci náboženství v indických masách, ba více: v každém člověku, což nám em exelenci náboženského sklonu. Tento sklon le podle něho hledán pravdy bez bázne a za každou cenu, v naprosté upřímnosti, ochotě ke každé oběti. Po 10 letech ve své Discovery of India se vrací k tomuto předmětu a rozlišuje náboženství určité a samostatné organizované, avšak paralytické, filosofii mnohem novější, ale velmi často vzdálenou skutečnosti, vědu,*) objektivní, smělou avšak omezenou ve

*) Slovo věda u Francouzů a Angličanů znamená vědy přírodní, t. zv. exaktní.

svých možnostech. Na základě toho čini tento závěr: Musíme se snažit, abychom se chápali života s temperamentem a methodou věd, která třeba spojit s filosofii a s úctou pro vše, co jest nad tím.

Všichni, pro něž není náboženství pouhým účelstvem, jak se naň dívá J. Nehru, všichni, kteří v něm naleží vyzralí vůdce a stravičliví ochot, musí llovat, že indický výdce se nesetkal na své cestě s některým z oněch světů, kteří dovodou velkolepé sloučtí Inteligeni a viru, odvážnost a poslušnost, práci na osobní spase se starostí o celý svět. Je ovšem pravda, že takové exempláře nejsou příliš časté.

Nele však chochyvolní o upřímnosti ani o odvážně dobré vůli vůdco. Člověk, lenž zavřel svůj život ideálu: Pozdvihnout svůj lid, člověk lenž za to trpěl při deseti různých příležistech mnohdy dost dlouhé vězňení, je možná »němčí«, lenž pouze nezná iméno Páně: Člověk, lenž chce stavět na zemi obec bratrství, je vždy na cestě k cířeví svatě. Ostatně jestliže pro J. Nehru moderní duch má humanitu jako pouhá služba společenst jako náboženství, přece len tenlo počtívý člověk cítil, že musí existovat ještě něco jiného. Jedna věc le zajímavá: Již v r. 1936 vylímal katolicismus se svých písňích odsouzení. Píše, stavě jel proti protestantismu: Pokud se týče římského katolicismu, držl se stále avšak dogmatické viry a svých náboženských zřizení. Pokud to bude trvat, bude kvéstí. Římský katolicismus je, jak se zdá, dnes jediné živé náboženství Západu.

Sociální nauky posledních padežů, méně ovšem praktické chování moderních katolíků, upoutalo také jeho pozornost a jeho zájem. Je pravda, že lednoho dne v soukromé rozmluvě řekl: Kdybych si měl jednoho dne zvolit náboženství, zvolil bych si katolické? Je to možné. Nechme však Bohu teletatví duši a odovzdáme na konkrétní otázku, která zájmal křesťany: Jaké stanovisko, jakou politiku zaujme zitra J. Nehru vůči křesťanství v Indii, vůči misiiim a jejich misijním snahám? Je známo, že Gandhí neodpověděl kdysi na tuto otázku příliš uspokojivě. Většimí nejasným a poněkud hrozivými. J. Nehru zdá se snašnělší, mimo jiné proto sám nenáleží k žádnému vyznání. Nedávno se vyjádřil velmi uklidňujícím způsobem zpravodajovi Catholic Herald: Podle jeho prohlášení se nemusí křesťané vůbec bát. Čítujeme několik jeho vět: Protože chceme stát laický, nezavázali na každém náboženství, musí v něm svoboda svědomí a uznání náboženských práv všech občanů být základním bodem. Indičtí křesťané náleží k indickému národu, jejich tradice jsou 1500 let staré a přinášejí obohacení kulturnímu a duchovnímu životu země. Tímto je jasné, že každé viru se silnými a zdravými kořeny se musí šířit. Stavět se proti tomuto právu šíření by znamenalo napadnout samé kořeny. V zemi, jako le Indie, kde le vede se tolik různých věr, se musíme naučit být snašněliví. Pro lásku k lednoté musíme respektovat náboženské přesvědčení všech, nechť si le jejich počet a jejich vliv jakýkoli. Pokud se některé náboženství neprojeví jako ohrožovatel veřejného pořádku a pokud jeho vůdcové se nesnaží nucovat le páslím lidem jiného vyznání, nebylo by správné omezování práv kteréhokoli vyznání. Pokud se týče křesťanských škol, musíme le zůstat. Nakonec této rozmluvě se J. Nehru vyslovil s velkým uznáním o obětavosti a lásce k bližnímu nestetných misionářů v Indii.

Je to jenom předehledně prohlášení? Zdá se, že ne pouze to. Přesto však nedejen misionář nedejen křesťan nebude úplně uspokojen. Očekávají činy a mají obav o budoucnost. Co učiní všemohoucí Kongres (parlament), až lednoho dne dostane do svých rukou všechnu moc?

Portrét ruského člověka

Alois Lang, F. M. Dostojevský, Praha 1946. Vyděhrad. Str. 330, Brož. 117 Kčs.

Je to dobrá a podnětná kniha. Spisovatel nepřidává sice svému usudku větší ceny než subjektivmu názoru čtenáři, který se nad dílem Dostojevského zamýšlel a hledal své vztahy k němu. Podává o se mu však více. Jeho práce je jednou z nejlepších v české literatuře o velkém ruském spisovatelé. Není snadná ke čtení, ale není také nejasná. Lang se snaží v rámci životních osudů Dostojevského proniknouti jeho spisy, jeho úmysly i názory a celou filosofii jeho díla. Ukazuje nejmno na tomto nejgeniálnějším ruském prozaikovi, který byl přímo typickým představitelem svého národa, hlubiny i výšiny ruské psychy.

V Dostojevského duševní i duchovní rozpolcenosti zřisuje se zřetelně ono nebezpečí, jemuž často úplně neunikal ani velici křesťané východu, latentní nebezpečí, jež pravoslavní nikdy úplně nepřekonal a jež ve východu přímo vrozené. Mírně tím nedostatek zřetelného odřizení mezi dobrem a zlem pravdou a lží, ono přisluhující možnosti symbiosis obou, trvajících vedle sebe a snašících se spolu.

Dostojevský to ovšem nikde jasně neřiká. Jsou však místa v jeho spisech podobný výklad nejen přisluhující, nžbr i přímo napovídající. Zdá se, že Dostojevský zde přímo balancoval na ostří nože, ač není pravděpodobné, že by někdy k podobnému řešení úplně přisvědčil. Přes všechny chyby a výkyvy byl křesťanem a kolísá — Ji někdy mezi virou a nevirou, podal z toho svých romárech útlý přímo krvavě, jejichž záklá se jednoduše.

Lang připouští, že Dostojevský je spisovatel i člověk záhadný. Správně však naznačuje, že zahadný je do jisté míry člověk každý a není nutno ani v tomto případě záhadnost zvěřovat! spornými výklady některých mis: z jeho spisů, zvláště odporuje-li tímto důmyslným komentářím celkové úbědné autorovy. Sem patří i ono slavné místo z Karamazových o velkém inkvizitoru, jež není nikým jiným, než domyslením novodobého bezbožického humanismu.

Jako pravoslavný impuluje ovšem Dostojevský podobně pobouzení katolické církvi, ač ideje inkvizitovy jsou již čí a zdá se, že postava byla zvolena spíše pro vnější efekt, než s určitým úmyslem. (Je zajímavé, že levicový literární kritik A. S. Dolinin ztotožňuje inkvizitora s ateistickým socialismem.)

Názory Dostojevského o katolicismu nebyly ovšem takové, aby podporovaly výkladu, že inkvizitor le jejich ztělesněním. Při ostře censuře, která nedovolovala jakoukoli publicitu katolických nebo katolizujících knih čí článků a neváhala Caadajeva prohlásit za šilence pro jeho známý list, nedávime se příliš předstívat ruské inteligence o katolické církvi. (Dnes to ostatně není o mnoho lepší.)

Lang se vyrovnává se všemi významnějšími kritiky a vykládá náboženských názorů Dostojevského a poukazuje na nejasnosti pravoslavné věroscopy. Zaujati předešlými vnitřní náplni literárního díla Dostojevského, združuje se čívkem estetického a literární kritického hodnocení.

Zmínil jsem se již, že si Dostojevský, jako typický ruský člověk, zasluží pečlivého studia a analyzy. Chceme se držet generalisace, neždže se nám však přehnaným počítávali se právě na něm o duchu ruského národa, s nímž přicházíme zvláště dnes také často do úzkého politického i kulturního styku. Jsme přesvědčeni, že snad někdo z Rusů se nedobral tak dokonale hlubin dobra i zla, pravdy i lži v duši ruského člověka, jež zatím nikdo neukázal lépe jeho klady i záporny, jeho schopnost oběti i nenávisli, jeho něhu i su-

krav, jak mu sršelo v očích, když zaslechl posměsně zasýčen »našuku«. Divoch, pohan, barbar — nenohou se zbavit dojmů, že předčivá práce sedí — našukumbwe!

A práce pod špinavým drdelem vlasů, vymazaných blátem a lukem, aby byla »trvalá odolavce«, pod jejich právilou kůži sídlí šlechetnost citů, která bělocha zahanbuje neméně než pokrok těch černých děl v gramatice, ve vědách a technice. Nechtějí být méněcennými psy. Afričané už si pomalu uvědomují, že jako národ stojí na hraních přehrádky moderní civilizace, nořeno zitra dohonit. Dnes počkáte v přistávacích městech terné pevniny nervy šlehlky, eleganty, ono bohatě se zlatými prstny i na palcích. Ne, ani Baŕonga nezstanou našukumbwe.

Jednoho večera stá; jsem na verandě svého misijního domu a pohlídel k západu slunce. Jsou nádherné západy v Rhodésii. Vtom lile, nějaká postava blíž se leště ke stanici! Poskakuje v chůzi, ale je to tak unavené. Černý muž doběhává ke mně, zdá se rozčilen. Nesi raněček a mluvil jako v horoček, popleten: »Oče, zdá moje dítě. Přišlo na svět, když se měsíc dival klanu kůži osuřel dítě hodit s mrvou matku hysvám. Nechtěl jsem tak učinit, ale sousedé a příbuzní mě hlno hrozili a kletbami. Odnesl jsem tedy dítě do pusiny. Otročl jsem, my všichni pohané! Ale moje noc byla pině uzklou a hláso, moje oči nemohly spát — uđáel jsem zly skulek. Slyšel jsem chraptivé vyřl hven. Ale proč má být dítě za živa sežráno hvenami? Ale nebojíš se nestěti, že nebdáš zákona? Neurčda, hlád o smrt? Ač zhynu jako pes... Nemohl jsem se ani dočkat probuzení dne. Sotva se trochu rozčepřilo, vyběhl jsem jako žitvaný z domu, našel jsem dítě, zkrfěhl a huadově, jako nocořevně pičte, ale bylo živé. Zahřál jsem je a nakrmil a hned jsem opustil svůj kraj a šel prvě, daleko. Jednomu šatíkovi jsem se světlí. Rozdělil se mnou svou kukuřičnou kaši, ale dal mi také dobrou radu: »Znáš své dítě na misli? Zde le dítě. Měj s ním silovány! Ač vyroste zdravě a silně! Budu ti vědění sloužit.«

Tak vyprávěl můj předchůdce na misli.

Pokřtil jsem dítě a odevdal Šestřítákem, svým pomocníkem.

Tak začal prospívat věkem Alois Neimunya, lo znamená nový měsíc. Byl pojmenován docela podle pravidel Baŕongů, protože byl pokřtěn za novoucí. Novoročátko totiž dostává jméno z okolností narození jeho křtu nebo jinak. Vy už znáte »enfant terrible« nši misle — Cheelo u jak dostal to podivné jméno. Jeden statečný černoch sloužil za této války v anglickém regimentu v Severní Africe. Vrátil se domů, narodil se mu synáček, i dal malíčkemu jméno »Germany«, aby po celý život vědělo, že jeho otec bojoval proti Němcům.

Docela zajímavým způsobem přišel k svému římskému jménu náš Goliath, to jest Golláš. Byl pokřtěn na jméno Gregor, Rehof. Než zvolavý jazyk Baŕongů nadovdě vyslovil hlásky r a z, a tímto všeobec rád děje souhlásky pohromadě. I zkomolil jeho jméno na Geleřil. To se jim zdálo velice příbuzné se jménem Goliath, který slyšeli v náboženství. Nuže, Gregor je nyní všeobecně Golláš. Ponenáhle se ovšem viru křesťanský, evropský zvyk, že dítě kromě křestního jména užívá ještě jméno svých rodičů, jméno po otci.

Než nyní se vrátme k hochovi, který se nazývá Neimunya. Necht ovšem líčit dopodrobna životní děje svého hrdiny. Na něm chcí vám ukázat několika událostmi, jak postupuje výchova rasy těchto našukumbwe, jimiž se dosud tolik pohrdalo a jaké jsou pčinny jejich mravního a kulturního pozvenzení.

Když jsem převzal misli, byl Alois již v mlíbní škole. Černý učitel si naň častěji stěžoval. Byl tedy určen, aby dostal »chikultiv«. Zepřete se černoského kluka, co je to chikultiv. Zakroui i bílým svým oči a ukáže vám přímo na kůži. K chikultiv, to jest výprasku fenečem, vlastní oblym kusem z krokodýlí kůže, celkem 6—7 úderů, je odsouzených hoch, který se chová aurově k mému a slabšímu, neboť ukazuje, že nemá čtů lidstost v sobě. Tento počit se musí v něm vypěstovat i pomocí chikultiv. Anebo, když byl drzy k svému učitelé. Nebo když provede něco, zač by měl být vyloučen ze školy: buď se opje

kukuřičným pivem, spěchá velkou krádež a pod. Nejsou to žado žádné modřiny, za to vám ručím, ale kůže nabžne.

Alois dostal svoje chikultiv. Pozoroval jsem ho: nestal se drzym po trestném bití, uznal spravedlnost trestu a řekl »Děkuji«. A to vám říkám, že dvakrát nebiji nikoho. Když mám ušedřit druhý výprask, pak jen řeknu: »Ty mi nestojíš za to, jdi si domů!« Když však hoch přejde přijdě pro vřplatu, je to důkaz, že v něm záleží na škole a misli a že je v něm lepší jádro než slupka.

Před sedmi lety provedl vísitaci mé misle apostolský přefekti Msgr. Wolnik, S. J. Polák, který sídlil v Lusaku, většimí městě rhodéském, kde je telefon, telegraf, pošta, železnice. Bylo to několik dní po návštěvě apostolského přefekti. Jeden z 12 hochů z oddělení, kterému říkám »chlapecký seminář« (podle příkazu velkého papeže miál, Pia XI. vřude v mislich byli otevřeny malé semináře pro výchovu domorodého klěru), vzal svoje pero, asiaki je pevně svými prsty, na nichž není tolik znák kaňky, protože jejich pokožka je tenná a také špinavá, chvil: uhlodával jeho zadní konec skvělým struhadím svých bílých zubůk, jímž takové ohlávány je podmínkou zdraví a čistoty, a začal:

Monsignore,

Vás Alois chce k Vám dnes mluvit psípřem. Vy vítě proč. Úz dávno touží stát se knězem. Otci misionáři to už řekl, ale Vám to říkám. Jeho srdce se nezeměnilo. Prost často mřurí, dobrého Boha, aby ho učinil hochem hodným a poslušným, aby osvlčil jeho ducha pro učení a řá z něho udělá, co chce. Alois miluje mřurí. Jeho papír Vám praví: Modlete se za Aloise, neboť chce abyste byl s ním jednoho dne vělce spokojen, až bude knězem. Chce vřucovat své bratry Baŕongy, pohany, ubohé psy, kteří nezají Pána Boha, a chce spast jejich duši. Jestli toho dosáhne, řekne a vědomostí: Vaší zásluhou stal se misionářem Božím. Bůh Vám požehná za všechno dobrodění, která pokřujete černým dětem. Mluvíci papír konti řeč.

Vás Alois Neimunya.
(Pokračování.)

rovoř. Jeho zvláštní duševní uzpůsobení, pojmal-li ideu všeobecného bratrství v dobrovolném a bezvýhradném vzdání se práv ve prospěch celku, věřící, že tedy teprve se stane pravou osobností, ovšem v jiném smyslu, než jí povoluje zjevení.

On, který byl prorokem revuce a správné vůdčí spásu národa pouze v Kristu, ukázal jasně na lidech svých románů, jaké odolnosti a síly je ruská duše schopna a při tom jasně vyhraní její odlišnost od západní psychy. Nezavrhoval západní kulturu úplně, jak to činili slavjanofilové, zadal však její zvláštní modifikaci pro ruský národ, kterému je jinak nepřístupná, ba přímo pro něj zhoubná.

Je zřejmé, že lo vše je cenným poučením, jež nám Langova kniha přináší a s níž mnozí s tím nebudou souhlasit, zdá se nám přece, že se dá formulovat i krátce, vstřícně a jasně slavným výrokem Kiplingovým: Východ je východ a západ je západ. Ti dva se nikdy nesetkali! jhk.

Ve Vatikánském rozhlase

„Pochválen buď Ježíš Kristus! Volá vatikánská radio stanice na krátkých vlnách 30,06 a 50,26. Tato slova, pronesená naší mateřštinou, rozléla se v úterý 22. dubna l. r. ve 20:40 hod. po vlnách etheru do celého světa, aby oznamila všem českým a slovenským posluchačům vatikánského rozhlasu začátek československého vysílání o příležitosti zahájení jubilejních oslav svatovavotěských. Při vysílání účinkoval také léčičný pěvecký sbor československé papežské koleje Nodumencie, jehož jednou šestnácti členů bylo more mládež. Snad by vás, vzácní čtenáři, zalimalo, jak vše při onom vysílání vypadalo a co se kolem toho stěhovalo. Proto si dovoluji napsat vám něco o tom.

Vysílání pro nás neznamenal jen tu čtvrt-hodinku před mikrofonem. Vzdřet to bylo naše první vystoupení v rozhlase a dokonce hned při tak vzácné příležitosti! Pro nás dirigent, který ze strachu, že bychom při zváních mohli něco zkažit, dostal jakousi „umutečkovou“ tremu, nás donně trápil zkoušením. I když jsme každý ovládl svůj part skoro už z paměti, museli jsme si — jak on sám říká — obě rjnsé „alesopout jedinou přetřel.“ A představitel si tu smůlu! Mysleli jsme, že své sbory dokonale ovládneme, a zatím se ob-levovaly stále nové a nové chybičky. Ale konečně nadešlo úterý 22. dubna, t. i. den našeho vysílání a my jsme se s odevzdaností do vůle Boží rozšli do Vatikánu. Při odchodu z domova jsme od svých spolubratrů dostávali všelijaké listě dobře míněné rady, abychom nic nezkažili, abychom ukázali, co dovedeme atd.

Konečně jsme všichni seděli v autokaru, který pro nás poslal z Vatikánu. Ono, vzácní čtenáři, tak si ve vatikánském rozhlase važí svých „spolubratrů“, že pro ně posílají dokonce auta. Je to velice dobrý zvyk, který by se mohl případně zavést i v našem rozhlase! Tedy on autokar nás odvezl do Vatikánu. Po krátké lidež římských ulicemi jsme přišli k basilice sv. Petra, která bývá obvyklé cílem našich vycházek do Vatikánu. Tentokrát však „naš“ autokar přicel Vatovotěské náměstí a zamířil k bráně po levé straně basiliky. Prošli jsme kolem svyčkové stráže, kolem stráž v vatikánských četnicích, prošli jsme asi třemi malými nádvořímí a konečně jsme se ocitli ve vatikánských zahradách. Minuli jsme několik správních budov a mosaičkovou dílnu, která bývá při bombardování čtyřikrát zasazena; teli jsme kolem krásné budovy haběské koleje, kolem icskény se sochou P. Marie loudské, k níž se sv. Otec chodívá při svých vycházkách pomodlit. Netrvalo pak už dlouho a autokar stankl před budovou vatikánského rozhlasu.

Mýlil by se, kdo by si myslel, že vatikánská radio stanice le v nějakém velkém paláci. Naopak, le to poměrně malá budova. Kopule na široké vízi stranou nám připomíná, že zde dříve bývala vatikánská hvězdárna. Tato však byla asi před 20 lety přemístěna do blízkého Castel Gandolfo a v budově ve vatikánských zahradách byla zřizena rozhlasová stanice. Na jejím zařízení pracoval sám G. Marconi. Stanice má několik malých studií a jedno větší studio, které jsme „okupovali“ my. Když jsme do něho vešli, ani nám nepřípadalo, že jsme v rozhlasové studiu; nikde žádné dráty, žádné mikrofony, jen u stěny stálo harmonium a v rohu pěkné píano. Za chvíli však nám přišel mikrofon, my jsme si byli velmi vřelými „rekvizity“ a dali jsme se do zkoušení. Po „rehezenzce“ nám zbývalo ještě dost času, jehož jsme použili ke krátké vycházce v zahradách.

Konečně se přiblížila hodina, určená k vysílání naší relace. Zaujalí jsme všichni své místa. Každý si honem ještě odkládával a „ladil“ své hlasivky. Po několikaletém opakovaném zkušeb vatikánského rozhlasu jsme dostali pěsně ve 20:40 hod. znamení k začátku. K mikrofonu přistoupil P. Dr. Ošlr S. J. profesor orientálního ústavu, aby zahájil naši relaci a — no zapřívání písně „Hospodine, pomiluj mne“ — přetěl úvod a první část listu sv. Otece, zaslaného našim nevd. b. biskupům k zahájení jubilejních oslav svatovavotěských. Druhou část listu sv. Otece přetěl pak slovenský bohoslovce Milan. Relaci, trvalici 15 min., jsme zakončili papežskou hymnou.

Bývá to pro nás radostné chvíle, které jsme trávili před malým mikrofonem, zachycujícím a přenášejícím naše hlasy do nejrůznějších končin. Všichni jsme v těch okamžicích v duchu dleli doma ve vzdálené vlasti. Mýleli jsme na chvilku oslav svatovavotěské a litovali jsme, že se tich sami nemůžeme přímo zúčastnit. Tím více nás těšilo, že jsme se mohli prostřednictvím rozhlasu spojit s všemi všemi, kteří jim bude přítomni a že jsme se alespoň tak mohli zúčastnit jejich zahájení. Proto jsme se vraceli domů plni radostí a vděčnosti k sv. Oteci, jemuž děkujeme za umožnění oné čtvrtihodinkové českého a slovenského vysílání ve vatikánském rozhlase. Doufám pevně, že tato naše relace nebývá poslední a že tímto zdůsobom budeme moci častěji poslat domů své pozdravy a vzpomínky v Věčného města. Jiří Pabouček.

Pax Romana fašistická?

Vráti i jsme se z věčného města a centra lásky mírudárné vyzafujili z úžasného pohledu sv. Otece, ale byli jsme naráz strženi do nekildu a nevyrovnanosti našich vnitřních poměrů — to tehdy, když jsme pročítali článek Oozorů z 26. dubna o konferencích Pax Romany. Nemůžeme opravdu pochopit, proč redakce Obzorů uvěřila článku tak neinformovanému a nepravdivému a proč si nevyžádala zprávy o Pax Romaně od těch, kteří o ní mohou mluvit — to jest buď od delegace samé, nebo od našich legací v Římě, či od nunciatury v Praze. Posudte sami, jak orgán křesť. strany píše o světové katolické organizaci, která — snad proto, že není politická, nýbrž výlučně podřizena církevní hierarchii, nemá účlný sympale politiků!

Utěšené píší Obzory o tom, že pan konfesor má stál u dveří zasedací síně Pax Romany, kteří uvnitř seděl zástupci emigrace a španělských vysokoskoláků. Seděli tam — a nevím opravdu, proč by tam neměli sedět. Nemůžeme připustit — a i sám Vatikán je si toho vědom — aby členem Pax Romany byli emigranti političtí, tedy na př. Slováci nebo Češi. Tu by se jistě jednalo o emigraci, která se straní země, v níž je náboženská svoboda, jen proto, že její politické názory jsou v rozporu s politickými názory, majícími v té době převahu. Na Pax Romaně však jednalo o emigraci, která je mimo hranice své země z důvodů náboženských. Na př. Jugoslavi: Na konference Pax Romany byl pozván student přímo z Jugoslavi, aby zastupoval katolické studentstvo jugoslávské. Tenlo student se ovšem na Pax Romana nedostal, protože hned, jakmile obdržel pozvání, byl zavřen a dnoes o něm není žádných zpráv. Také studenti z Polska se nemohli dostat na konference Pax Romany, protože v Pošku jsou katolické studentské organizace zakázány.

Ne — emigrace na Pax Romaně není populární a vedení Pax Romany má zájem o studenty, kteří by přišli z dotýčných zemí a ne z emigrace. Ale proč dotýčné země nepovolí studentům organizace, které by mohly být členy Pax Romany? Tak prací pana kontrolora na Pax Romaně nebyla zbytečnou, ale zbytečným je taková informování Obzorů.

Do lavice španělské delegace nezasedli oddáni stoupenci Francova režimu, nýbrž katolické španělské studentstvo, které už loni už svých zástupců prohlásilo, že trvá na tom, aby Pax Romaně byla organizací katolické akce, kde jsou prostě katolíci, kde se jedná o problémech katolické vysokoskolácké a ne o problémech politických. My snad nevěříme, že může přijít někdo ze Španělska, kdo není fašista, ale opak se nemáme divit, že mezinárodní forum nevěří, že by mohl přijet někdo z Československa, kdo není komunista. A použíá-li delegace Ústředí katolického studentstva svého pobytu v Římě také k tomu, že úporně dokazovala před mezinárodním forum demokratický charakter našeho politického života, pak myslím, je velmi nevděčným od strana

ny demokratické, aby zaváděla podnět k nedemokratickým krokům, jež se dají očekávat v důsledku jeho informování.

Já sám, jako vedoucí československé delegace, jsem nikterak nepozoroval, že by poměry na konferencích v Anzio byly zkomplikovány přítomností emigrantů. Protože sami lilo emigranti „ustašovali“ a fašangisti nás zádali, abychom se snažili o spojení se studenty přímo z Polska z Jugoslaviie. Situaci však komplikuje další všu Obzorů: Dr. Falež, udatý bojovník za práva chorvatských Ustáši (vyniká mezi emigraci). Mladá Fronia, která píše o Pax Romaně podle Obzorů, už uvádí, že na Pax Romaně byla přítomna fašistická emigrace v čele s dr. Faležem, válečným zločincem a ustaškem.

Předně: naprosto nechápu, proč Obzory píší takto, když přece dobře znají, jak naše listy vzbudily své informace ve světovém formátě na základě nepřatných zpráv. Ale nyní se jedná jen o mého přítele dr. Stefana Faleže. Předně je Slovinec, takže kdo aspoň trochu zná poměry v Jugoslavii, strasně se podiví, že by Slovinec bojoval v řadách chorvatských Ustáši. Už jen to zdráva vzbuzuje nedůvěru. Dr. Falež bojoval však — nastojte — celou válku v řadách spojení proti fašismu a prokázal: spojenicem tak cenné služby, že dnes je významným úředníkem Spojených států v Itálii. Nechtěl se emigrantem a mluvil o Lublani, Slovák čtí, jak rád by se tam vrátil. Ovšem v Jugoslavii mají své názory o tom, kdo bojoval celou válku tak úměrně proti teroru nacistickému, ale nyní opravdu nemá zájem na teroru jiné barvy.

Dále vzbuzuje nedůvěru k celému článku Obzorů poslední věta toho článku, kde Obzory uvádějí, že Němci měli na konferencích v Anzio své pozorovatele. Němci vůbec se konferenci nezúčastnili, ačkoli by jim jistě jako katolíkům nebyl přístup odepřen. Pozorovatelem na konferencích Pax Romany však byl pan R. Sturm, úředník ministerstva informací a tak jediná čs. delegace byla doprovázena pozorovatelem svého ministerstva. Nezdá se vám, že pak všechno vymlouvání o ležné opoň se zdá marným?

Tohle všechno nenapíši svým přátelům z Pax Romany, které mám po celém světě. Protože bych těžce se dožil jejich příznivého mínění o naší republice, které jsem těžce u nich vydobyl. Dotkl bych se velmi citelně těch mnoha přátel z celého světa, kteří prožili válku v koncentracích, v boji v zahraničních armádách, v tajné službě spojení a pod. těch, kteří nyní reprezentují federaci Pax Romany. Myslim, že tento sbor nebudí dojem asylo fašistů. Ale vám, čtenáři, jsem povinen lo všechno napsat, abyste byli správně informováni a spoeháli vždy za sebe sami na katolíky jako takové, a ne na ty, kteří dají přednost zájmům politickým před zájmy lidskými a pravdou.

Alois Rozehnal,
vedoucí čs. delegace na Pax Romaně.

O hospodářský řád

V 17. čísle Obzorů najdeme článek „Hospodářské podnikání...“ My rádi chceme k němu něco říci. Chtěli bychom se pokusit o poctivé hledání cesty z dnešního hospodářského ohaou, kterým se autor článku chce zabývat, ale z kterého sám dost jasně cestu neukazuje.

O c b e ž i ?

Autor vyšetluje nejdrve, k čemu má člověk užívat majetku a jak jediné lze majetku dosáhnout. Dokazuje pak, že majetku lze dosáhnout jedině podnikáním a že dnešní chaos hospodářských poměrů ve světě se nevytře a rovnovážným spravedlivým rozdělením statků, jako spíše zabezpečení svobodného podnikání a vlastně jenom tím. Pak přechází k poměru státu k svobodnému podnikání v jednotlivých hospodářských řádech (kapitalistickém, socialistickém a v tom, který je založen na zásadách křesťanských) a na příkladech ukazuje výhody a nevýhody toho kterého zařízení.

Kdyby se autor omezil na obranu zásady svobodného podnikání nebo ukázal, jak se k němu státi křesťanství, vykonal by pro nás daleko více a přispěl by tím k většímu vyláštění problému. Takto dle dohromady vše, ve ktere je někde křesťanství připraveno, úloha již se nepodjilo, někde naopak vynesčávají křesťanské zásady, jež by vynesčávají být neměly.

Autorovo kritické socialismo a kapitalismo se zde nebudeme zabývat. Citujeme pouze státi, ve kterých předkládá křesťanské učení a pokusíme se objasnit, co na nich křesťanského je a co není.

Tak především autor píše: „... můžeme vylíci jen z jediné zkusenosti, která v našem světě platí vždy a všude: majetek lze vytvořit jen podnikáním...“

Vycházíme z předpokladu, že práce a podnikání není totéž (kdyby tomu tak bylo, museli bychom ustoupit, pak bychom ovšem nemohli mluvit o podnikání svobodném), zastáváme názor, že majetku lze dosáhnout jediné prací a stavíme proti tomu daleko jasněji formulovaný názor jiného křesťanského sociologa: „Pokud jde o lidský majetek, o majetek, který má být ve službě člověka, aby udržoval, zajišťoval a rozvíjel lidskou osobnost, měřiko tohoto majetku nemůže být než lidská. Tímto měřikem nemůže být jen práce. Ale budeme mluvit ciframi. Není možno, aby v našem národě bylo více než 10% podnikatelů. Už podle sčítání z roku 1930 bylo v republice dělníků (tedy lidí nepodnikajících, ale pouze pracujících) kolem 65%, a rolníků, u nichž nelze mluvit o podnikání v tom smyslu, jak o něm vypráví autor, 34%, a připočítáme-li ještě profesory a jiné atd. úředníky, dostaneme číslo kolem 90%, takže svobodný podnikatel mohl v r. 1930 jen asi 10% obyvatelstva, a dneš možná ještě méně. Není tedy možno, aby jak státi tvrdí pisatel, měl každý na moři hospodářského života loďičku svou, třebaže malou. Veliká většina národa je přinucena chtít nechtít

Sv. Pavel bez citu?

Některým se zdá, že postupujeme příliš negativně, že stále a někým polemizujeme, že je lepší a užitečnější klidně a pozitivně vykládat náš názor, katolické učení a katolickou pravdu. Je to vysočtitelné z růzností lidských povah a z růzností stanoviska k tomuto listu vůbec. Kdo však uváží, kolik popectnosti, kolik pokrocené jednostrannosti a kolik přímých bludů je ve věcech naše intelektuální tvorby, pochopí snad, proč volíme takové prostředky. Lidský duch potřebuje stále jakéhož vzruchu, aby neusnul, aby pracoval, aby chápal. Umění pedagogické, stylistické, technické vzniklo do značné míry na základě tohoto poznatku. Tohoto vzruchu se dosahuje příklady a dosahuje se ho také především dialektickými protiklady. Světlo více uchvacuje a strhuje, vysu-puje-li z temnot, a zmalé. Nechceme se naprosto srovnávat s velkými vzory, přesto však není snad tak zcela nemístná připomenout, že slavný dialog Platonovy začíná Sokratés sporem se sofisty, ukazováním na jejich omly, na jejich sofismata, která od té doby mají po nica jméno, a zdouhavou, nepřipomnou prací se dopracovával k výsledkům, které dones tvoří jednu z nejvysokých součástek naší kultury. Ta sokratovská metoda získávala svému původci více neprávě než přátel a nakonec mu vynesla cití nelohevalu, protože při kazí mládež a protože tušil, dobré rady spoenečné. Je snad dovoleno poukázat ještě na vyšší příklad. Kristus Pán zemřel zajisté proto, aby se naplnila Písma, aby se uskutečnil věčný úradek Vykoupení. Ale co bylo bezprostředně příčinou, pro kterou byl ukřižován? Ne proto, že kázal svoje blahošťavenství, ba ani ne vlastně proto, že se vydával za Mesiaše, — i na to by se byli divili jako na dost neškodné snikovitý — nýbrž pro své neupravné stihání farijské neupřímnosti, nedůvědnosti a povrchnosti, pro své stále poukazování, jak křesťozrak je přecasto zo zákonnécké ústnosti jinými slovy, pro své velmi nepřijmání polemiůvání.

Nemáme ani v nejméním úmyslu srovnávat se s Kristem Pánem, a ty, a tímž debatueme, vydávati za farijské; důkaze je nám jen slohovou formou, kterou považujeme za účinnější a názornější než pouhé objektivní výklady těch nebo oněch pravd.

Vzruch polemiky má být cvičením ducha, má ukazovat mnohostrannost a složitost života a nutit nás neustále k abektivitě, k stálému konfrontování přijatých pravd s praxí, se skutečností. Jen tak se ony pravdy stanou plodné. Jen tak se opravdu v naší duši zakorení, proloupí jí celou, jen tak lze naděje, že se dovedeme vypořádat s ktereoukoliv situací a že se dovedeme vypořádat čestně a opravdu beze zbyteku křesťanský.

Vezměme si zase jeden takový příklad z úvodnické ve Svobodě noviněcké letošního 1. května. Jedná o práci. O čem jiném by měl jednat na prvního května? Mlmo jině připomíná, že práce má být velkomyslná a mlrodná, myslit i na ty, kteří nemohou pracovat. Nejpřodivnější však na tom je, když si pisatel myslí, že onou samozřejmost ukáže nepřepředělivě tím, bude-li opravovat sv. Pavla nebo jak mu sám civilně říká, Pavla z Tarsu. „Kdo nepracuje, at nejl, řekl Pavel z Tarsu.“ O. B. Shaw vítěně poznamenal, že tento nedomyšlitelný slovoř zapominá třebas na děti, které nejl nepracují, ale jidla se domáhají právech hluchých než dospělí pracující. Dofejme k tomu, že zapomenli i na lidi chorváté a na ty, kteří už dopracovali. „Možno takovýchle citování nazvat skutečnou kulturou? Máme právo hájit staré školy jako zvlášť výborné vzdělávací, jestliže jejich ochucování mohou vám napsat takovou jednostrannou pokrocenost v úvodnicku našeho nejkulturnějšího, nestranného deníku? Nemáte spíše dojem, že takovouto tvorbu jméno kultura se spíše znevěcuje, že je to kultura bez základu, která na jedné straně boji, co na druhé staví nebo by chtěla stát,“ Pavlova slova „Kdo nepracuje, at nejl jsou, jak znám, napsaná jako zvláštní revoluční objev na zdech Kremlu. Jistě ne s poznámkou, že jsou to Pavlova slova, že jsou inspirována součastkou Písma svatého. Křesťanství se na tato slova a hrdošti odvolává a dokazuje z nich, že neetkalo na marxistické reformátory, aby prohlásilo potřebnost, závaznost, čestnost a krásu práce. Ale nebyl to sv. Pavel, ybrž jeho athenštíci popírači, kteří s této věty udelali svou jednostrannou zásadu nečestnosti a uprdání ke všem, kdo se nemohou pracovat. Jak je však možno tuto jednostrannou připisovat Pavlovi, jak znám, je jednou z nejaskvělejších postav křesťanství, které první své naučilo, že slabi, zdánlivě ne schopní a neužitelní jsou také lidmi, kteří nosí v duši Boží jiskru a kteří za to vyzádují účty, lásky a péče? Jak je možno takto pokrocené představitel člověka, z jehož listu vyzáruje tolik soucitu a něhy a lidstvem, a i jeho bedami a utrpenými tělennými i duševními, v jehož listech čteme nejkřesťamsjší hymnu na lásku, v jehož listech nám státení celého tvorstva, které touží po míru vykoupení? Ba dokonce výslovně tvrdí Pavel v listě k Efezským připomíná, aby každý pracoval, aby pracoval rukama svými, a to proto, aby měl z čeho pomáhat těm, kteří jsou v nouzi a bídě. (List k Efez. kap. 4, 28.) Možno si pít jamežbno a vyslovování vyžadují? Jsou tedy skutečně duchapné úvahy starého ironika Shawa a jeho čteno opakované slovo „svobodno“? Není to křesťanské znamení jednostrannosti, neznanosti Bible, která přece zabývá základním pilířem naší kultury, i když chom se na ní nedivili jako na inspirovano knihu Boží? Je možno žádat klidným a nepřipomínat neustále našim lidem tuto jednostrannost a nabádat je tak, aby svou opravdovostí, poctivým studiem zdrojů křesťanského zjevení, stálově snahou opravdu věstranného poznání vřdy odčinili tuto jednostrannost, z níž vznikala vždy seštářství vřeho druhu, z níž vzniká i dnes ona nezmnožnost dorozumění? ak.

Nauka vyžadovaná zde za křesťanskou, vyžaduje snad program nějakého reformovaného liberalismu, nikdy však sociální nauku hlezanou křesťanstvím a jeho představiteli (Řerum novarum II a 23 Úloha státu).

Není tedy správné vydávat takový názor na hospodářský řád za součást křesťanského světového názoru jen proto, aby se ve své neupřímnosti zalbil více indiferentním lidem a aby se tím

Pavel Zor.

Mladá fronta - stále ta stará...

Deník Svazu české mládeže si oslavil 29. dubna kritiku nepovedeného filmu „Jan Roháč z Dubé“, který zamítil f. moudr rubrika „Katoička... Aby „Mladá fronta“ byla informována i o j. ných p. m. d. k. o. t. o. m. i. f. i. m. u, upozornuje článek redakce na dubnové číslo „Křesťanské revue“, kterou vydává T. M. A. Křesťanské sdružení mladých mužů, blízké evangelickým církvím. Pro zajímavost citujeme několik úryvků, které ukazují, že naše kritika „Roháče z Dubé“ není nijak tendentní.

„Křesťanská revue“ p. ře: „Film „Roháč z Dubé“... naprosto nesplnil očekávání, která jemu do něho ukládali. Diváká zazrací ta akulenost, že není uveden žádný odborný historický poradce. Ve filmu přichází jeden anachronismus za druhým - zámek spanilé řády v bitvě u Lepantu, Rokyčana korunuje Zikmund za českého krále; atd.), kontaminace údostí, jež se spolu ruber nesoustaly, vše podmalované přehnaným patetickým, pokřtěnou mládou, nesetřející bandámi hesl (pravda, učitelka) a slovačkou vznešenosti a okoušené mládežní přiběhem Roháčova dcery Lidunty, která na jedné straně má tušit jednou česko-polskou, na druhé pak ukazuje „zvrhlého“ p. Hynce Ptáčka z Pirklejeva, Zkrátka a dobře, je to fa bulo, za niž by se nemusel stydět historický spisovatel z doby rokův romantismu, ale která naprosto nemá být ke cti ani dnešním autorům, ani české historiografii... A v tomto filmu můžeme dokonce vidět, jaké ser. e. neobčasnosti ne při pokusu o očištění husťských postav nezbytně doplnit ka. dy, komu je vnitřně c. z. i. biblická víra v Boha, v Ježíše Krista, která byla ženou silou myšlení i činů naš ch naš. Uváží nás však povrchně vyshlouniví večerě Páně, též nepřetržitě omilání husťského bojového chorálu. Pak lačný optimismus, který zahlučuje pohovně veškerou trajiku lidových údostí. A bombastický zdvřec, ve kterém už ne byla řečeno naplně, že požitkem našeho života je jednota přelky a krve“.

Tol k lety hlas z druhé strany. Možno se pak divit našim výhradám? „Mladá fronta“ by si měla uvědomit, že by jí daleko lépe slušelo, kdyby poradila právním „smělcům“, kteří nyní mluví do filmu, aby si sbalili nádobíčko, že už je nejvyšší čas. Český film potřebuje méně ostudy. A. B.

FILM

Pro všechny.
Zápas o mfe. GB Dsek z bojů společeného lodstva s německými ponorkami v Atlantiku. Předstati filmu jsou jednak siveká barevná fotografie, jednak to, že přežívající nejsou herci z povolení, nýbrž opravdoví námořní vojíci. Proto film působí dojemem skutečnosti a sřizlivosti, v niž tím více vyniká nepatetická státnost, vytrvalost a soudržnost anonymních hrninů druhé světové války.

Pro dospělé.
Synové hor (z výhradou, SSSR. Boje jugoslávských partýzánů proti německým vojevůdcům. Postrach biletých (z výhradou). F. Nenaročna veselohra o t. zv. sporovici, který se vřede dostane za domo.

Černé komedie (z výhradou). USA. Tragikomédie z divokého zapadu o texasském kovboji, který volně policie potírá lupou zrádkovníků, jež vůdce je zároveň jeho sokem v lásce k dceři majitele banky.

Srdce pod maskou (z výhradou). USA. Další film režiséra Divulivera, kterým se ve třech dolech nepravděpodobných případech nazývá „řetěn“ a „řetěn“ o tom, že sen, či pověra může ovlivnit jednání člověka pouze do té míry, do jaké to sám pasivitu své vůle připustí.

Modelka. USA. Hudební a taneční veselohra s všedním námětem.

HUDBA

Měc sv. na paměť jubileu 950 let od umučení sv. Vojtěcha v kostele v Břemouě (v neděli 27. dubna 1947.)

Památká světlova umučení byla učena slavnostními bohoslužbami, na nichž užší sbor „Scholy cantorum (isbornistů prof. Venhoda) zpíval velkou mši Palestrinova „Missa Papae Murelli“, méně méně části byly zpívány fehořským chorálem. Tím, kdo obcovali mši sv., byla dána možnost, aby vyslechli kurovno zpěv, který podával ve svém zpěvu liturgickou hudbu nejřetřejší církevní formy, která doprovází, doplňuje i symbolicky vysvětluje postup obětí ulání. A hned, monu uvěsti, že byla tu reprodukce v ideálním slohovém pojei... Bylo možno znamenat po poslechnutí zpěvu, jak tu samorostle vyznívá čistá církevní katolická hudba, jak chorál k uměle staroklasické hudbě se soudrodě pojí a jak i způsob podání, odborné vedení, dovede vyvolat prostředí podivuhodné souvislosti. Bylo tu možno zřísťovat, jak je nutno přenášet onen zvláštní, vrcholně jemný, spřávaný, vřádnost strunných nástrojů připodobněný způsob přednesu chorálu i na zpěvnou melodii sborovou; bylo možno jak v chorálu, tak ve mši, vyčítavot onu etovně proudění, jež již starý chorál a stará polyfonie jak věrně a zaostřeně dovede vyvolávat v hudebním zpodobnění nádeřepných mořetových i měsňích textů, důsledek oné liturgické dramatickosti (chápejte: onoho jemného odlišování, odstínování), již je podivuhodně prosvycována hudba chorálu i starého sborového čtvřhlasu; zjevovav se i estetická pravda církevního předpisu, že chlapecký sbor je zvláště vhodným pro přednes právě tohoto starého polyfonního slohu. Církevní hudba je uměním účelovým: má sloužit liturgické potřebě při církevních oficiích. Chceme-li jí slýšet v do k on a i šedně jednoduše, tak může se to státi právě v těch artefaktech, jak byly uvedeny i v podobném způsobu reprodukce, jak tomu bylo ve vyličeném případě.

Přednám úplné dílo „Theologické summy sv. Tomáše“ za Kčs 1600.-. Nabídka pod zn. „IKA 78“ do adm. t. l.

Z domova a z ciziny

Poslání sv. Vojtěcha v Polsku. Kardinál Hlond, primas polský, vydal k jubileu sv. Vojtěcha pasýřský list, z něhož vyjímáme následující miso, ukazující, jak svatí působí i po smrti, ba jak působí více po smrti, právě proto, že právě po čase smrti žijí lepšími, skutečnějším, věčným životem. Svatí jsou nejlepší diplomaté a nejlepší sjednotelé národů. Kardinál píše: Sv. Vojtěch přišel do Polska na pozvání Boleslava Chrabrého na podzim r. 996. Nebyl to první Čech, jenž vstoupil do dějů Polska. Třicet let před ním přišla dobrá kněžna Doubravka. Přišla k nám s posláním náboženským: jako chň krále Mezišlava I. „usilovala o obrácení první skupina kněží, kteří byli Češi. A proto zasluhuje úcty, kterou tento bratrský národ měl na pokřtění Polska, věčné vzpomínky. S radostí a věčností jí připomínáme při těchto slavnostech jubilea sv. Vojtěcha, jako jeden z nejstarších důvodů k našemu vzájemnému porozumění, k upřimému přátelství a k šťastnému sousedství.“

Důležité datum v dějinách církve francouzské a možná celé církve katolické. Tak nazývá Francos Maurice postní pasýřský list kardinála arcibiskupa pařížského o vzestupu nebo úpadku Církve v dnešní době. Podle tohoto listu ide dnes skutečně o všecko. Pasýřský list upozorňuje na to, že Církev je jednak nevěstou Kristovou, tělem Kristovým, to jest, že nese známky nezmenitelné věčnosti. Přesto však tato církev žije a rozvíjí se mezi námi každý den v nesčetných konkrétních okolnostech dějní lidstva. Z toho nutnost přizpůsobování a změn. Zkrátka neustálá nutnost spolovat věčné s časným. Z této důvodů stránky Církve plně též dvoji nebezpečí. Utkvíme-li přilžiž na časnosti Církve, utoneme v moderním světě, iemuž se budeme chtít neprozřetelně přizpůsobovat. Stejně však nesmíme propadnout integrismu, (Maurice upozorňuje, že toto iméno, označující děsivé zlo, se po drvě objevuje v úředním církevním dokumentu) Integrismus je podle zmíněného pasýřského listu důležitý stav křesťanů, kteří se odtrhují, dieřují stvky se světem, odsouzeným k zániku, zařizují se ve stavu nesmělitého rozluky, jakoby existovala strana Kristova, stojící proti ostatním stranám, a kvdž to okolnosti dovolují, používají pomocí ramene světského, aby získali nášlim převahu nad protivníkem. Přineseme ofiště některé ukázky z tohoto zajímavého pasýřského listu, lenž znamená důležité datum v dějinách Církve.

Times přinesly před několika dny stručnou zprávu, že zemřela americká spisovatelka **Willia C. herova**. Autorka slavných románů „Smrt si jde pro arcibiskupa“, „Stiny na úskali“, „Lucy Gayheartova“ a „Naše Tonicika“, se narodila před šedesáti lety ve Virginii a v devadesáti letech minulého století přišla jako osmičlenná děvčátka s první velkou výtěhovaleckou vlnou do Nebraska. Zde vřrstala mezi Dány, Nory, Čechy, Poláky a Němci, kteří jí seznámovili s evropskou kulturou, jež jí ovlivnila a poznamenala pro celý život. Ve svých knihách ukazuje celému světu málo známé hrdinství prvňích misionářů Ameriky. Její literární dráha vedla od katolických českých farmářů v „Naši Tonicice“ až k velkolepým freskám katolicismu osmnáctého století „Smrt si jde pro arcibiskupa“ a „Stiny na úskali“. Patřila mezi největší katolické spisovatele naší doby. J. D.

Spolková kancelář mezi Vatikánem a UNESCO. UNESCO je, jak známko, kulturní odbočka Organizace spojených národů. Vatikán nenázei oficiálně k této mirumilovné a kulturní organizaci, třebať však se o ni živě zajímá. Jako viditelný protest tohoto zájmu byl v těchto dnech zřizena mezinárodní komise, která má za úkol obstarávat spolení mezi Vatikánem a UNESCO. Místnost této komise byla právě otevřena v Paříži za předsednictví Msgr. Roncallova, apoštolského nunciá ve Francii a p. de Bionava, ředitele kanceláře UNESCO.

Pravoslavné církve bulharské hledí zabránit rozluky církve od státu. Podle návrhu nové ústavy bulharské má být provedena rozluka církve od státu. Sv. Synod pravoslavné církve bulharské zaslal vláde memorandum, ve kterém žádá zachování duchovní jednoty národa bulharského. Kdbyv však rozluka přece inom brla provedena, žádá sv. Synod, aby se provedla v duchu dobré vůle a vzájemné lovatnosti za těchto podmínek: pravoslavná církev bulharská bude uznána jako většiná instituce s právem řízovat svú ústavu a s úplnou volností svého ledání. Je třeba uznat svobodu víry, bohoslužby, kázání slova božního, stejně pak svobodu vyučování a právo zakládat ústavu křesťanské charitv. Sv. Synod dále žádá, aby ústava zamčila nutnou hmotnou pomoc církvi ze strany státu, aby civilní manželství nebylo povinné atd.

Stará Boleslav patřila tuto neděli studentům. Bylo již tolik, že ani poutní chrám P. Marie nemohi pojmut všechny ty kteří přišli prosit svou Matku. K překvapení těch, kteří nečekali, k radosti očekávajících a k povzbuzení mnohých poznali v tuto neděli studenty a studení radostnou sílu své jednoty, poznali z úst kazatele P. Dr. Urbana nutnost této jednoty a cestu k ní. Dej Bůh, aby tyto dvěma tisíc studentů poznalo i sílu svých modliteb v milostech a v požehnaní, jež si vyprosivolo před obrazem Matky Staroboleslavské.

Rímov u Čes. Budějovic. Mezi duchovní stvky každé země náleží listé v prvé řadě tradice posvátných míst. Zatím co politické změny znamenali přerušeni mnohých tradic uchovávali si duchovní tradice svou neporušenou životnost a zazřati v novém světle. Jistě isme si mohli povšimnouti, že v poslední době povstala mnohá z našich poutních míst, která znamenali část duchovního bohatství naší země, k věčnomu životu. V těchto dnech se obraci na naši vědomost kruh přátel mariápského poutního místa Rímova u Čes. Budějovic s prohlášením o založení Matice římovské k ochraně tohoto místa a s prosbou o spoluráči Rímov, duchovní středisko doubského kraje, Kaplička

a Krumlovská je ledním z nekrásnějších poutních míst a svými písními se řadí mezi naše hlavní poutové svatyně. Přejeme zdar a Boží pomoc k dílu, který znamená přínos našim duchovním statkům a prospěch katolického života v celé vlasti.

Kde je kriminál? V těchto dnech vyšel z kriminálu muž, který byl od revolučního května 1945 ve vazbě a k. v. z. se konečně dočkal soudu byl propuštěn na svobodu, poněvadž nebyl shledán ani udávatelem, ani kolaborantem, ani zločincem proti národu a republice za okupace. Tento muž, který ztratil 24 měsíců života, protože byl bezdůvodně nařazen, byl dočlán konečně jedním z nás, co soudí o našem životě vědních dnů, do kterého se vrátil z kriminálu. Tento muž v odpovědi přiznal, že se vrátil mezi zločnické a natíkače, mezi lidi smutpě pýchou, vzdychavě nadostu a utrápené strachem z ješitnosti. Tento muž se vřadil, že na potkání musí účšovati, přemlouvati a ušívovati lidi na svobodu, kterým nebyl zřiven vlásek na hlavě, ale kteří mnohdy kvídili, že svět, do kterého se vrátil z kriminálu, není kriminálněm nelhorším, nelnespravedlivějším a nelneumětějším. kvdž „pravda vítězí!“ A tak muž z kriminálu místo aby byl účšován, že nemá kam by hlavu složil, vřevá naděi, účtchu a sílu všem těm, kteří v kriminále nebyli a vřeváše všim hotky soud nad životem. Jaký žil a nevytvářel tak, aby tím nebyl kriminálněm svobodou.

Přirovnání. Před soudem o Gaidoví vyřadil se svědek, že oblažován s Němci nepropracoval a jako důkaz uvedl Gaidoví následní výrok: „Raději budu slovanským bolševikem než německým nacistou.“ Na přednáškovém večeru na theme „Židovská otázka u nás“ uvedl ministr J. A. Masaryk, že se stydí, do hloubi srdce se stydí, že stojí na řetěcké tribuně bývalého pražského Německého domu, který je nyní Slovanským domem a je nucen mluvit o antisemitismu.

Který Josef? Naši levičáci poledují svět nápis: „Jednotný národ - jednotná škola.“ Domnívají se patně, že tím nadchnou obecenstvo pro svoje plány ohledně mládeže. Já ale myslím, že toto jeich otekvání spočívá na trapném omylu. Totiž: je docela pravda, že během války naši lidé říkávali, třebaš na 19. března, se zvláštním důrazným přízvukem: „Ať žije Josef!“ A je také pravda, že to byl Josef, který náramně za široka mluvil o jednotném národě a jednotné škole. Josef tohle všecko chtěl: aby byla jednotná škola, jednotná organizace mládeže, jednotná politická výchova, jednotný světový názor, jednotná štátní mládež, jednotný národ, jeden národ, jedna říše, jeden vůdce. A nebudu církvim i. j. é. m. o. byl vřeváše rozvolněn do řad mládeže a řadily jednotu národa. A mládež nebude pařiti rodičím, nýbrž státu. A díle ve třech letech dostane do ruky praporeček, a potom stejnokrol a bude ideově zaměřené a nepustíme ho až do smrti. Tak to říkal Josef. Jenže lidé le on ompl. Ten Josef, který dělal propagandu jednotné štátní mládeže a zřídil pro ni v Čechách Kuratorium, to nebyl ten Josef, kterému náš lid přal „Ať žije!“ To nebyl Josef Štátní. To byl Josef Goebbels. Jindřich Sředa.

„Abys úrodu zemskou dail a zachoval řáil.“ V přesebném trojdení, které po štáletí předchází svátek Našebovstoupení Páně, bude křesťanstvo na celém světě verle jiných proseb volati k nebi i prosbu tuto. Přisera hladu se stále ješé plíží světem. Sucho ohrožuje i naše pole. Vřpomněme si i my na tyto potřeby, modleme se církevní modlitbu za děst: „Boží v němž žijeme, hřbáme se a existujeme: seřil nám přídodný děst, abychom měli dostatek potěb časných a s tím větší důvěrou toužili po hodnotách věčných.“

O Turinském plátně. Nemáme v úmyslu umlčovati pravdu, jak se domníváme, nemáme však také v úmyslu vésti štáleté spory, které i dnes rozdělují vědny lidi v pro a proti a které přece nejsou neopodstatněší. Naše víra nestojí ani nepadá s pravostí Turinského plátna. Dnes ide, jak píšeme na jiném místě, o všecko, ide o Boha vůbec, o Božství Kristovo, o celý náboženský řád, o celý mravní zákon. To vše se nikdy nerozhodne, to vše se nikdy postlátné nezmení chemickými reakcemi fotografu a jinými podobnými procedurami. Pravě proto se jimi nechceme zabývati, zvláště kvdž máme tak jako tak málo místa.

Se schválením nej. pražského ordinariátu a všech českých ordinariátů vřevá
ČESKÝ KANCIONÁL SVATOVÁCLAVSKÝ
Vrací se k původnímu znění cbrámových písní i po stránce melodické, rytmické a textové. Je opatřen notami a napraven tak nedostatky vřevých notových řepníků. Byl doporučen J. E. Dr. J. Beranem, arcibiskupem pražským, jako
jediny zpěvník do našich chrámů
Ubažuje 75 vybraných písní
Cena vř. vř. v plátně Kčs 30.-
VYDAL NEJD. PRAŽSKÝ ORDINARIÁT PĚČI OBECNÉ JEHOŠT VYHLÁŠKÉ V NAKLADATELSTVÍ UNIVERSUM, PRAHA II, VÁCLAVSKÁ UL. 13

KNiha, v níž promluvil Bůh k lidem
KNiha, která je základem naší kultury
„RADOSTNÁ ZVĚST“ o dědictví, které jest nám přislíbeno od věčnosti. Slovo vyslovené Ježíšem Kristem a jeho apóstoly:
NOVÝ ZÁKON
který nám ukazuje anysl našeho života. Tato kniha ležela na stole našich domovů jako duchovní pokrm. A bylo dobře. Bude dobře, bude-li dnešní člověk čist slovo boží k lidem
U všech knihkupectví - Cena vřevného vřitisku Kčs 60
NAKLADATELSTVÍ VřEVHRAD
V PRAHE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 5

Univ. prof. Dr. Frant. Kop: Trvá dlouhý právo metropolitní kapituly olomoucké voliti arcibiskupa? Tato štítná otázka řeší se zde doodromně, profesorem církevního práva na právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, Expedice Lidové knihkupectví v Olomouci, Cena Kčs 25.-
Poboznost k av. Janu Nepomuckému na Karlově mostě. Od čtvrtka večer dne 15. května (Našebovstoupení Páně) až do pátku 23. května větné koná se každého dne u sochy světovcy na Karlově mostě pohobnost, začátek v 8 hodin večer. Dne 16. května se vřide i naše světové provedem z kostela sv. Tomáše v Praze III, ve 8h večer. - Je to smutné, kvdž se u sochy seřje jen hlouček lidí k pohobnosti, jako tomu bylo kdysi. Či už přestali číst sv. Jana čti?
S malých dítek jedné katol. rodiny v Praze hledá pro svoji maminku pomoc v domácnosti, doboru katolické. Nabídka pod zn. vř. měšic mariápském - IKA 86 do adm. t. l.
Katolická rodina hledá domovčiny v Praze. Zn.: „Pokoř, kuchyň - IKA 76 do adm. t. l.
Hřádům hodnou dívenku od 14 let k lehké domácí práci, která by našla druhý domov v dobré rodině v Praze. Značka: „Obchodník IKA 81“ do adm. t. l.
Vřcházíis církevním schválením.
Dobrovól. ofiánečky na vřdávání česopslu isou vřlány. Vřdává Svatováclavský líba v Praze IV. Hřáděanské náměstí 6. - Telefon 817-70. - Ředakce a administrace ismíš - Vřcházis vřevně. - Vřcházis na celý rok Kčs 70.-, Jednotlivé čláky Kčs 1.50. - Potovní spořitelna Praha 208.401 - Řidi P. Adolf Kalor T. J. a ředaktéřním kruhem - Odpovědný ředaktor Josef Blána. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošty a telegrafů. - Doředáček pošty úřad Praha 25. - Vřitisk Zivnotisk v Praze XII

DVĚ VRCHOLNÁ DILA NÁBOŽENSKÉ LITERATURY
Vydáme v dokonalém překladu a v dokonalé úpravě
ŘÍMSKÝ MISÁL
Pro 4. úplné latinsko-české vydání opět připravil
P. MARIAN SCHALLER O. S. B.
Obilbeneot a vřetnost Schallerova překladu byly již mnohokrát zdřazněny a prohlázeny. Novým vřeváním vřcházis veřic všeobecně touza po šedě základní knize náboženského života. Nové vydání je doplněno některými novými mešálními formuláři a vřjde opět na původním lehoučkém biblovém papře.
ŽALTÁŘ
1. vydání podle nové římské edice, nařizené Piem XII., provedl
PROF. BEDRICH MALINA.
Nový překlad má všechny ony nádherné kvality, jaké má obdobné překlad Schallerova Misálu. Rovněž ŽALTÁŘ vřjde v úpravě latinsko-české. Knihu vřitajit nejen kněží, ale i laici, kteří dnes touží modlit se přímo modlitbami Církve.
Obě dila vřidovú isí koncem měsíce zář. Provede řis dnes svou obilbeneotv. Knihy vám dodá kvdžy knihkupec nebo přímo
NAKLADATELSTVÍ BOHUSLAVURUPP
Praha II, Jindřichská 23. Tel. 311-87

KVĚTOVÝK

20 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 18. KVĚTNA 1947 • CENA Kčs 1.30

Projev o svobodné škole

který učinil nřdp. Dr. JOSEF BERAN, arcibiskup pražský a primas český, na manifestační schůzi katolického lidu za svobodné školství v Praze dne 13. května 1947.

Pražané! Katolíci!

Jsem vám všem vděčný za účast, již jste projevíli tak významně souhlas s nutností svobodné školy v našem státě. Je to jistě pozoruhodné, že to jsou právě katolíci, o nichž tak často se píše a mluví jako o zaozářích a nepokrokových, kteří manifestují za svobodnou školu a tím i za svobodu vůbec. Hned na začátku zdůrazňuji, že dnešní schůze musí mít ráz manifestační. Není to tedy ani schůze debatní neb protestní, ani schůze pracovní. Ne, my všichni katolíci z Čech, Moravsko-slezské země a ze Slovenska chceme zde svými zástupci prohlásiti, že jako přejeme svobodu všem, tak si ji přejeme i pro sebe.

Ve svém veřejném projevu ze dne 9. března t. r., zasláném všem redakcím a zodpovědným činitelům, jsem důtklivě předložil k uvážení tři závažné připomínky. Nedostal jsem na ně s žádné strany odpovědi. Právě tak jako zůstalo bez povšimnutí memorandum biskupských porad o této otázce z podzimu loňského roku. Považoval jsem proto za nutné vyhovět přání vás všech, a ozvali se znovu, neboť jsem k tomu zavázán nejen úřadem arcibiskupa, nýbrž i jako býv. pol. vězeň, jenž si je vědom dobře toho, že jestliže podle výzvy p. presidenta všichni političtí vězňové mají být živým svědomím národa, pak to musí být v první řadě političtí vězňové-arcibiskup, jak mne o to také bratři političtí vězňové výslovně žádali. A být svědomím národa, to znamená jen činiti výtky po nedobrém skutku, to znamená i varovat a výstrahu dávat, aby bylo zabráněno skutku nedobrému. Nárojem pak nutno rozumět nejen lid, nýbrž i ty, kdož vládu lidu reprezentují.

A prohlašuji znovu: uzákonění a podepsání návrhu nového zákona školského, by bylo nešťastným poškozením národa i státu. Národa vzhledem k vnitropolitickým důsledkům; státu vzhledem k důsledkům mezinárodním. Kdo to popírá, projevuje buď neznalost, anebo zlou zámršnost, a není možné, aby zodpovědní činitelé, zastupující lid, si před lidem na sebe uválili vinu neznalosti věci, tím méně zlé zámršnosti.

Nebudu opakovat to, co jsem řekl již v prvním svém projevu. V osnově navrhované rozlišuji dvě základní věci: zavedení jednotné školy a zestátnění veškerého školství. Pokud se týká zavedení jednotné školy, všichni zodpovědní činitelé v zájmu demokracie a svobody musí být proti ideovému, nacisty a fašisty násilně zaváděnému zgleichšaltování našeho školství. Celý národ je v tom zajedno, že není možné u nás zavádět něco, co bylo i jen napodobováním nacismu a fašismu.

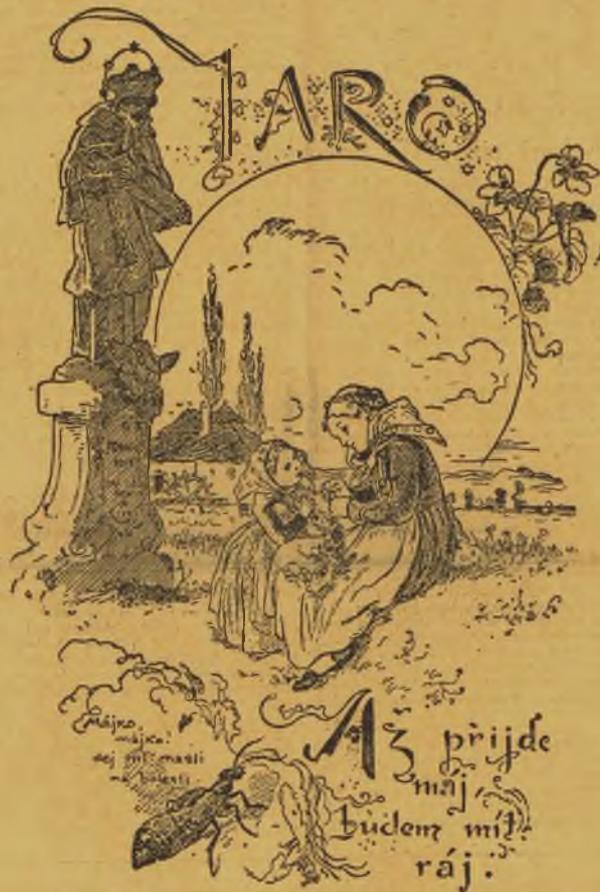
Jde-li o zavedení jednotné školy z důvodů sociálních, aby všem bez rozdílu, mají-li potřebného nadání, bylo sociálně umožněno jakékoliv studium, pak i my katolíci tuto snahu budeme svorně podporovati.

V jednotlivostech odborné diferenciace přenecháváme rozhodnutí odborníkům, jejichž hlauu jistě musí být dbáno, má-li zákon býti rozumným zákonem. A nerozumné zákony by v demokratické vládě neměly být navrhovány a schvalovány.

Jsem tedy v této části osnovy zákona rozhodně proti násilnému zgleichšaltování ideovému v našich školách, a jestliže by zodpovědní činitelé viděli, že je nutné z důvodů sociálních zavést jednotnou školu s rozumnou diferenciací, to přenecháváme jejich zodpovědnosti a zodpovědnosti odborníků.

Rozhodně se však stavíme proti zestátnění všeho školství, a to z důvodů právních, finančních, hospodářských a zásadně demokratických.

KE DNI MLČENLIVÉHO SVĚTCE

„Dodám ještě, že to „temno“ XVIII. století (znám jeho stíny snad více než jím) mělo v jiném směru také dosti světla i tepla, že to byla doba, kdy nejen pražská města ožila podivuhodnou krásou baroka, ale kdy celý národ až do poslední val, do poslední chatrče, do posledního vzoru krajky a do poslední melodie lidové písně naplnil se životní radostí barokové kultury, proklanjící, tvořící, budující novou společnost, nový národ, z něhož vyšlo naše obrození, z něhož vyšly naše generace. A kult svatojánský byl více než půldruhé století mřsa solemní náboženského a při tom jaksi český náboženského cítili této doby. A co v něm bylo estetičského půvabu! Co byla Praha 16. května! O to vše jste nás svou nevraživostí a omezenou agitací ochudili...“ Jos Pekař.

Jak se u nás udělo, ukazuje toto místo z J. S. Tence «Stručné československé dějiny» (Státní nakladatelství v Praze 1946, str. 35): «Arcibiskup Jan z Jenštejna byl člověk svárlivý a bysný.» — Naproti tomu píše Pekař: «Jan z Jenštejna je muž velmi vzdělaný, jenž v nejednom traktátu řeší naléhavé otázky své doby (v tom již i základní problémy husitství), muž svatého života, asketa, mystik, básník, horlivě oddaný myšlence náprav mravů a prohloubení zbožnosti v křtu i lidu, mimo chodem řečeno i přítel myšlenky, aby statky selské na rozsáhlých státech církevních staly se plným dědičným majetkem seldáků (kterou později doporučil Hus). Jeho předním úředníkem ve správě arcidiecése je konečně Jan z Pomuka, generální vikář. Již z toho, co pověděno, musíme soudit, že osobním tajemníkem a potom generálním vikářem takového arcibiskupa mohl být jen muž příkladný a dobré pověsti.»

Je velmi sporné, zda může obyčejný zákon, jenž podle návrhu nemá ráz ústavního zákona, platně uzákonit něco, co je proti dosud platné ústavě první republiky. Stále se nám tvrdí, že jsme ve státě právním, pak ale v první řadě zákony musí toto tvrzení dokazovat. A ústavní listina první republiky zaručuje svobodu škol, již by navrhovaný zákon zrušil. Hospodářská a finanční situace rozhodně vyžaduje, a stále je to veřejně opakováno, aby všechny složky, tedy i státní, šetřily. Těžko by se asi dokazovalo, že zestátnění škol by bylo akcí pro stát úspornou. Považují zbytečné se o tom blíže břit, třebaže i v té věci se již daly pokusy, aby vyličili jinak, než je ve skutečnosti. Neklamejte lid, to není demokracie, a nevyplácí se to nikdy. Dějiny nás o tom poučují.

Moderní pohansví

Zmínili jsme se v minulém čísle o pastýřském listu polského primasa kardinála Hlonda k ubíleu svatovojtěšskému. Přinášíme dnes leden vřátek z tohoto listu, lenž se nám zdá zvlášť aktuelní.

»Dnes leží nad avětem stín nového pohansví. To je pohansví nemá nic společného se zbožnou modloslužbou našich předků. Moderní pohansví není náboženské a nechce jím býti. Má spíše rysy bojovného ateismu, jenž netoliko zneuznává Boha a odmítá jakýkoliv Boží prvek, nýbrž přímo urží Boha, snaží se všit proti němu válku. Přivrženci dnešního pohansví chtějí nahradit úctu, náležející Stvořiteli, uctíváním tvorstva, pozemských věcí, rozvoje hmoty. Ve všech odvětvích kultury a života se snaží odstranit každou stopu a každou myšlenku náboženskou. Nechtějí připustit, aby zřízení Círky mělo vliv na výchovu mládeže. Velkým revolučním rozmachem se pokoušejí odkřesťanění společného života zřítit mezinárodní ateismus. Methody tohoto moderního pohansví se mění podle zemí a podle způsobu. Jak jednotlivé národy reagují na jeho podnětkání. V nejedné zemi rozdmýchalo již nebezpečné vření. V Polsku se nesetkalo a úspěchem, obnovuje však houževnatě své úsilí, aby získalo vliv na duši národa. Který rozumný člověk by v tom neviděl ohrožení katolické kultury? Ateismus se snaží proniknout nejenom města, nýbrž i pokojné venkovské farnosti. Jako zvuk sotva vnitřně rozřazuje se zemí, využíva je poválečné situace a všeobecného vyčerpání. Co tedy nám připomíná doba sv. Vojtěcha a jeho příklad z těchto okolností a co nám chce říci jeho mučednictví? Nesmíme zůstat stranou v boji proti pohansví, je třeba se mu opřít. Není dovoleno, abychom svoji slabostí a nečestností usnadnili šíření se pohansví v dědictví Mešlavo-vé a Boleslavové. Musíme zachovat křesťanský charakter této půdy. Není dovoleno ustoupit jakkoliv před pohansvím a nechat je zvítězit v boji, který třeba s ním vést. Není možné shody mezi Kristem a Bellalem a proto se křesťanství nikdy nebude moci smířit s ateistickým skepticismem.»

„Křesťanství zklamalo“

»Křesťanství nezměnilo svět, neodstranilo z něho bolest a bídu, neudělalo lidi lepší. Proto se nedivte, že hledáme jiné prostredky a jiné systémy k vybudování lepšího světa.« Velmi často slyšme tuto obžalovu a vymývuvu zároven. Není pravdivá. Křesťanství skutečně svět lepší udělalo a dělá jej lepší neustále a je to jenom jeho zásluhou, není-li ještě z něho opravdová džungle. Při tom však nesmíme nikdy zapomínat, že jeho hlavním úkolem nikdy nebylo a nikdy nebude, budování ráje zde na této zemi. J. Maritain to vyjádřil ve své řeči k účastníkům sčermování Pax Romana, které se konalo o velikonočích v Římě: »Dodejme, že vřbec nerozumií úkolu křesťanově v dějích toho, kdo se představuje, že zamýšlíme dostat svět do takového stavu, kde by zmizelo všechno zlo a všechna nepravdivost. Když totiž někdo a takovými představami se pak dívá na skutečnost, má smáchnout práci, odzuzuje-li pak křesťanství jak utopii. Práci křesťanovou je udržovati a zvyšovati ve světě vřitní napětí a ruch povolného a bolestného osvozoování, jež je dílem neviditelných al pravdy a spravedlnosti, dobroty a lásky, al, jež zpracovávají masu, která tíží a táhne ve smyslu opačném. Tato práce nemůže býti marná, tato práce přináší naprosto jistě své plody.«

Slova Maritainova, že bude vyobčeno zlo a nepravdivost na této zemi, jsou podobná známým slovům Krista Pána: »Chudé máte vděčky s sebou.« Ovšem i jim třeba správně porozumět. Alois Lang v knize o Dostojevském, o nž jsme psali minule, je vykládá takto: »Tato slova nejsou dogma, které by odsuzovalo většinu lidí k chudobě, nejsou nevyhnutelnou podmínkou společenského řádu, nýbrž příležitostný výrok, zřítující, co jest, nikoliv co být má a být musí. Neže je tudíž bez sořistky vykládá podle mrtvého plámena, nýbrž po rozumu první obce věřících v Jeruzalémě, která »měla jedno srdce a jednu duši a nikdo z nich neřikal, že by něco z majetku jeho mu bylo vřitním, nýbrž všechno jim bylo společné.« (Sk. ap. 4.) Obžalují křesťanství jako nábožensví chudých ukazují alce jenom pozorování pro jeho význam v životě strádajících, ale prozrazují pohůhku i vlastní podezřelý úmysly. Patrně jim neběží o křesťanství samo, nýbrž o postavení vlastní, chráněné většičnými výsadami.»

mi zodpovědnosti i v povinnostech občanských, národních a státních, a že se nedají terrorisovat nikým, běží-li o přirozená práva a práva Boží.

A jestliže je poukazováno na církevní školy slovenské, pak i ty jsou vlastně též důkazem výchovy státotvorné. Jednejte s nimi rozumně a spravedlivě, a uvidíte, že vám vychovávají dělit státotvorně ve smyslu československém, jak je vychovávaly státotvorně ve smyslu slovenském. Znásilněním není nikdo a nebyl nikdo nikdy vychovávan, to vědí dobře všichni rozumní vychovatelé, a to také jistě uznají rádi, budou-li chtít být nestrannými.

V zájmu tedy demokratické svobody v našem státě, jež milujeme, a pro něž jsme i my katolíci svorně s ostatními věrnými Českoslováky trpěli a bojovali, v zájmu svobodné lidové demokracie manifestujeme dnes za svobodnou školu, a jsme přesvědčeni, že všichni rozumní činitelé s pochvalou uznají naši snahu uchránit republiku před přektýmým a násilným uzákoněním toho, co by nebylo ku prospěchu našeho státu, ale co by naopak poškodilo stát jak vnitropoliticky, tak mezinárodně.

V tom se jistě s námi shoduje všechen český a slovenský lid, jenž i podle ústavy je zdrojem vládní moci.

† Josef, arcibiskup.

Křížová výprava za mír

Ackoli mezi námi a Němci je propast, jako nebula nikdy, co vedle sebe existujeme, přece nemůžeme zůstat věčně v negativních svých názirech. Musíme se i v tomto bodě pokusit zavít pozitivně budovat. Nikdo zajisté není k tomu úkolu více povolán než věřící katolíci. Při větší opatrnosti (budte opatrní jako hadové), nesmíme zavírat oči před jasnými zjevy, které křesťanský optimismus by měl objevit ve všem, které může tedy objevit i v současném dění německém. Zde přinášíme jeden z těchto jasných zjevů.

„Opojení životem a omámení mocí zakalují zrak našemu lidu. Vidím však den, kdy zrání lidí v rozpadávajících se řadách pod vedením svých kněží shrbených pod tíží utrpení nesoou Kristův kříž zpustovými místy a prosí Pána Boha o smír a slitování.“ Toto řekl misionář, který na jaře 1937 kázal posléze kázání v malé kapli jednoho západoněmeckého předměstí. Kolik jeho poučovací mu asi tehdy rozuměli, kolik z nich jej tehdy odmítalo? Dnes si však asi mnohý vzpomene s hrůzou na jeho prorocká slova: stala se kručící pravdou, než to kazatel mohl tušit.

„Páne, dej, aby přestal hlada a přestala nouze vsude. i v německých zemích, dej, aby uprchlíci a vyhnanci našli útěchu a pomoc především těm, kteří jsou zoufalí a beznadějní.“ Páne, dej, aby z trosek vrostly opět lidské důstojný život, v něm by mohli každý pracovat k vlastinomu blahu a blahu lidstva — Páne, dej, toto zblémě lidu mir — vrať jeho ženám muže, jeho otcům a matkám syny, vrať rodinám válečné zajatce — dej každému ovan mír, jež Tvůh Svn Ježíš Kristus slíbil všem, kdož mají dobrou vůli.“ V této vroucí modlitbě se spojily v městech německého západu tisíce křesťanů různého vyznání. Jednoho pozmourného dne se sešli na náměstí mezi ziceplnami, naslouchali výzvám z úst svých duchovních vůdců, výzvám, jež se odrážely o trosky kol mělničlivé ležící, jež zněly do nenávisť zasloupeného světa, a zpívali při tom vázné chorály a modlili se mohutným sborem »Chleb náš vezdejší dež nám dnes a odpusť nám naše viny...« Pak vstal na ramena jeden z nich mohutný kříž, duchovní všech vyznání se seskupili kolem něho a za ním se tvořil takřka nekonečný proud v osmístupech, někde 10 tisíc, jinde 15 tisíc, zase jinde 25 tisíc utrpených lidí v rozpadávajících se řadách k německému prosebnému a smírnému pochodu ulicemi. Rozdíl mezi katolíky a protestanty, mezi Memnony a Baptisty byl setřen. Byli to pouze lidé, kteří bez hudby, bez praporek, bez slova, hodiny a hodiny putovali, křesťané, kteří došli, že je jejich volání nezodní bez ozvěny. Ale nejen se modlili, nýbrž přinášeli též oběti. Na listících, které byly před lidem rozdávány, zaznamenával každý svůj dar: peníze, nějakou cenou věc, přislíbenou ochranu nad nějakým osiřelým člověkem, nad opuštěnou rodinou. Mnozí měli pouze »haléř do viny«. Nakonec se však projevíla vsude neotečkaná obětavost. Když se vešer skláněl nad troskami a ukryty, vstoupovala z kostelů a z místnosti upravených na kostely rozehvívajících děkova modlitba. To byla »oběť křesťanů«. Podnět k ní vyšel od memnonistického a katolického duchovního. Dvou lidmičků mužů, uzrářích v trpkostech minulé války a náležajících kol dokola v porýnských městech. Každého roku má se opakovat. Mozi im však putuje jiny kříž městy a vesnicemi rozbitého západu, jenž má býtli na svátek sv. Milcha slavnostně přijat v domě císařském. Jeho putování, jež se nazývá křížová výprava míru, zahájili na Velký pátek v 3 hodiny odpoledne katolíci mužové, když byl předtím leno umělecký 5 m dlouhý kříž posvěcen v hlavním farním kostele města Cäch. Od jedné farmosti putovali ke druhé, až před brány města. Tam se jeř ujal farmost vesnická a tak putuje nyní od místa k místu, od chrámu k chrámu. Mužové, kteří ježli nosí, náleží ke katolické muce mužů, které založil kněz, bývalý voják v jednom průmyslovém městě na dolní Rýnu a které se dnes již šíří v mnoha diecích.

O dvojí shovívavosti

Je shovívavost pocházející ze skutečné lásky, shovívavost: mateřská, a je shovívavost slabobáská, t. zv. nadbíhání. Kierou se vyznačuje na př. někdo, kdo se sám bojí, kdo se bojí, aby nebyl v malém houfku a proto se honí za počtem za každou cenu. Není nic protivnějšího než tato druhá shovívavost, ale je solva co vznesenějšího než ona krásná shovívavost mateřská, bratrská, soucit se zástupy, soucit s biřadici. Jenž se leď všeho mstítí, stejně jako v nářích sv. Pavla nad pobouzením vlastního národa, pro něž by chtěl být odtržen od Krista, aby jej přece nějak zachránil. Nebo ve známých slovech Augustinových: »Tebe nenávidí blud a mlouvatí bloudích a třeba až v »nenastvorné soucit« ubohé S-ni v Dostojevského románě »Zločin a trest«.

Přilísňým zdůrazňováním výběru, opětným zavedením »discipline arcane« — jen pro zasvěcené, trochu aristokratickou vyloučením dnes solva bychom získali někoho jiného než vysřídlené estěry, kteří věčně něco hledají, dovedou se chvíli pro něco nachodnout, nedovedou se však nikomu a něčemu opravdu obětovat. Ne, ne, nemysleme si, že máme příliš mnoho ote mateřské shovívavosti a že ona někdy něco okazila, zejména že by mohla kazatli něco dnes, kdy lidé jsou tak zbiti, tak důvěrně zdeptáni.

Nelze se dovolávat podobnosti s doživacím pohankstím. Od té doby, pročalo lidstvo velmi známý vývoj a nelze říci, že k dobrému. Vedle malé vřstvy dezerenovaných tehdejších pohán, vlastně a heistických sketitů, rízu na př. Pílátova, byla většina tehdejšího lidstva nedočetna, její pohankstí mělo v sobě mnoho prvků autentického náboženství a přímo se nabízel k svému rozvíjení v křesťanství. Dnes je situace mno-

hem, mnohem horší. Tehdejší době říkáme klasická doba. A jak kdosi napsal, i její hříchy byly klasické. Klasického člověka zajímají skutečné problémy. Pčznává nebezpečí hříchu a cíl potřebu vykoupení, záslabost a křehkost své povahy, touží po pravdě, po společenství, po lásce, cíli nedostatečnost všeho hvořeného, touží po absolutu, jeat »nepokojný, dokud nesočine v Božstvu«. Neklasického člověka — a kolik je jich v naší neklasické době — zajímají problémy zdánlivě, neskutčné. A má proto i neklasické hříchy. Materialismus je na př. klasický blud. Ne, z vědecký materialismus na př. pana prof. Kolmna, nýbrž materialismus smyslného člověka, jenž následkem dědičného hříchu je tak připouján k hmotě, že vidí a vnímá jen to, co právě smysly nějak vnímatelno je. Naproti tomu je naprosto neklasický t. zv. pragmatismus, podle něhož pravda je jen to, co je užitečné, upořibitelné. Zravit, smyslnost, lenost, zpuznost, touha po moci, citáždost, tvrdost, krutost, jsou klasické hříchy, jsou to přímé protiklady užitečného hodnot, vyplývají z pralidských slabostí a nepořádků, jež plynou přímo z dědičného hříchu. Naproti tomu hřestit z důlech chvíle a nudy, z bliscovnosti, jen proto abych něco cítil, abych něco zažil, abych cítil důležitý, právě tím hřešením, hřešit prolo, že mi selhávají nervy, z hysterie, to vše je naprosto neklasické.

Tyto neklasické hříchy nejsou horší hříchy než klasické, ale je těšal se z nich dost. Takový mrozí dnešní lidé ani nevědí: Mají žít — nemají žít? Mají toho tolik v hlavě, jedno odporuje druhému, a z toho právě taková celková slabost, které nemohou žádně zásahy a operace, nýbrž jen pomalé, trpělivě očiřné prouzení vůle k životu, chuti k práci, touhy po štěstí, kráse a lásce.

Farář, jenž má málo porozumění

Takový titul dal nedávno Pierre l'Érmite jednomu ze svých obrázků ze života. Jaký je obsah? Asi tento:

Dnes dopoledne jsme měli u nás seřmí svátek. Vsude plno hostů, kuřítí, zářící obědve, spokojenost a radost. Pohybují se mezi nimi a gratulují. Přijde jeden ze svátek a prostí me něco. Ze jao tam také mánstě, kteří: bill na radnici a se by si ode mne něco přáli. Ať přijdou. Přítel nejdrěže m. Vykřiká: Dívati jsme se se tenou na všechny jto svatbu a byl jsem neobyčejně šťast. Snoubenci klečí před oltářem, kněz k nim mlouvi o uždnosti mánstěti, svolává na ně pozhněnání nebes, svěcení přestěti, když je tak rozlomile vyměňovali, zaloušili jsme také po tom. Když už jste tak v tom, nepožehnal byste ještě osmě dvojici mánstě? Které? No máno! Ale vy přece už mánstě jste? Mánstě? Ano a ano. Jak to? Bud ano, nebo nebo ne. Ovšem, civilně jsme odtáni, ale když jsme viděli jto svatbu svých přátel, pocítili jsme, že nám něco chybí, — Ovšem, mljly pane, to hlavu: vám chybí: svadost mánstěti vám chybí, — Necapomněti, že má čena je velmi náboženská. Byla by velmi spokojena, kdyby odesla odtud docela uvaná. A proč ne? Je-li jich sedm, proč by jich nemohlo být osm? Vezměte náš do některé kaple, udeřtele nad námi pár sear a je to. Přece mi to neodepře. Vypadáte na velmi hodného člověka. — Ale, mlly příteli jak jste právě slyšeli, mánstěti je velká svadost. Vyžaduje přípravu. Je třeba různých papírů, že jste oba svobodni, že jete pokřtění. Je třeba oltářce, zpovědi. — Tito všichni

Co z tohoto příběhu plyne? Jak málo smyslu pro tajemství, pro nadpřirozené hodnoty má průměrný dnešní člověk. Jak důležitě, trpělivě vychovy potřebuje, má-li z něj ještě něco být. A výchova je především trpělivostí a shovívavostí. A ovšem trošku, ba hodně, vlastního nadšení. Lo-

udělali to vše, o čem mluvíte? — Otvem že. — Tu je divně. Ale, pane farář, to všechno jsou jen formality. Každé pravdo má přece své výjimky. Dnes je jedinečné přelstění. Jen mlly trochu dobré vůle, papírů? Můžeme je přinášat dodatečně. To se přece tak dělá. Já to tak dělám ve svém potra:vdáckém obchode se zakámkiky každý den. Když zapanoune vše listky, obedejme se bez nich. Přece mi neřeknete ne, pane farář? Já zavolám svou ženu, — To nezmení nic na situaci, — Eugenie, pojď sem! — Eugenie přichází a nalahání začíná znovu, — Pane farář, nebudte žit! To není hezké. Kněz ml byl vždycky hodný. Chceme na vs jen malé potěknění. Pár minut času, tři pohyby, vše je hotova. A my budeme tak spokojeni. Budu o tom psát ještě dnes večer mánstě. Dejte si přece píci, — Na jednomu ml Eugenie nápad, slahuje rukavčičku, stahuje svůj prsten. Pan mánstě pochopil a dělá loč, — Vidíte, že toho nechceme mnoho. Přijno vše, o tomto koutě, požehnejte naše psavou a budete mlí zato, že jsme oddáni. — Bohužel i to vše, musim oděpit prstův pro tento závir, který z toho chcete dělat? — Tak se nedá nic dělat? — Ale ano, přijde za pár dní oba dva a budeme hledět nějak to zaříditi. Na shledanou. — A přece by to bylo tak jednoduché dnes, vždyč ml Eugenie s očima plynoua výtekle.

Válční svatobčinně ochdžují slavnostně z kostela, Ferdinand a Eugenie uzavrají pívdu. Když mne mijeji, nakloni se Ferdinand naposledy ke mně se slovy: Je to konečně jedno. Ale já bych byl řekl, že máte více porozumění, pane farář.

gické důkazy jsou dobré za útelem přehledu a pořádku v naší vlastní hlavě, ať nás však nenapadne jít jimi někoho získávat. Setkáme se s podobnou suchopárnou znužeností, s jakou se setkal mladý nadšený profesor latiny a jak o ni psal nedávno v »Etudes«: »Musili byste sami vy-

učovat starým jazykům, brzy po skončení svých vlastních studií, se vším svým naděným ohněm. Nedovedete si představit zklamání mladého profesora, když pozná, jaká je skutečnost. Záci neumějí k zoufání nic, nedovedou ani nejnedoždější text číst opravdu s chutí, vidí na nich, jak se mučí již napřed. Nikdy jim nevšlípne onu lásku ke klasikům, jakou mívají naše otčové. Benda někde vypravuje, jak se př. tehdejší Lívia rozplaměvala jeho obrazem a že Hannibal zůstal proň po celý život nepřitelem. (Tak mu jej dovedl Livius vylíčit.) Dnes se nestane nic takového. Ve třídě se živá a až do konce musíte věčně začínat s gramatikou, vždycky naučenou a vždycky zapomenutou. Nemůvli to zde nepříteli láhly, naopak někdo, koho bal srdce, když vidí jeji klesající vliv, kdo však přece jen je přitelem skutečnosti a pravdy, kdo se dívá na věci, jak jsou, protože jen tak lze dojít k nápravě.

A s náboženstvím je tomu zrovna tak. I v něm je hlavním úskalím lakové jakási odměnití všeho zájmu, které je ovšem ochabnuti vřstily vůbec, degenerace člověka, jemuz je všecko jedno. Zde je třeba být milosrdným Samaritánem a dovést se sklonit k raněnému skutečně s božským soucitem. A to ml více, čím méně si je nemocný vědom, že nemocný je, čím méně po pomoci touží. Zde by měla psychologie opořil: o lást ukazat, co umí, že se také vyvíjí, obohacuje, bratrsky a mateřsky přizpůsobuje. Vřstění Syna Božho je neiradikálnější přizpůsobení, iak si vůbec bez le pomyšlení a je proto vzorem a příkladem pro všechny, pro něž je pokračování v díle Kristově životním úkolem. Jesulcké mljní melody, na př. v Číně, melody přizpůsobení přechodně odmlnitě, dnes rehabilitované a všeobecně používané, jsou dokladem a příkladem. Jakým směrem a jakým duchem jde církev, jakým směrem a jakým duchem musí jít každý z nás, chce-li přáms na svoji činnost vepsat Pavlova slova: Gáttas Christu urer nos — Láska Kristova a láska ke Kristu je hnací silou našeho života. ač.

Znáte Valašsko?

Krásné, ale chudé Valašsko, nejvýchodnější cíp historických zemí, Katolický veřejný život se tu zdárně rozvíjí, o čemž svědčí četné podniky, které tu konají katolické společnosti, třebaže páda na mnohých místech je velmi horká.

Tak je tomu i u známé obci — Hovězí. A u této obci prošelí hořácké mljníky se nadšením katolické dohromady a u fceze, aby seřpný život budoucích katolických generací byl snadnější a přehlednější, rozhodli se vybudovat krásný »Katolický dům«.

Hovězí katolíci chtějí postavit dům, který by se stal střediskem katolického veřejného života na Valašsku. Chcejí vynaložit všechny své síly duchovní i hmotné, aby se tento plán uskutečnil, vždy jde o hyl katolického života na nábožensky směřeném Valašsku.

Hovězí katolíci vědí, že sami bez pomoci Boží a šlechtych darů a milovnicků krásného Valašska by vystavili »Katolický dům«, mohli jen velmi nesnadno. Vždy jsou to především chudí, pracokní a dělníci, ale také vědí, že se u nás draké vlasti najde mnoho a mnoho dobrých srdcí, která mají opravdu zájem rozvíjet katolicismus u nás, a která mají možnost — ať jakékoliv — nás stábu podpořit.

Kadař finanční nalákost je nám vítána, za všechno je předem nás upřimě. Pán Báh zaplať! Použití naší slovníčky M-102,748 na jméno: Rim.-katol. farní úřad v Hovězí — a u pozemáče na slovoce uvede »Katolický dům«.

Komu nebude možno pomoci hmotně, ty prosíme o modlitbu za naše velké dlo.

Věřme v dobré katolíky, je pomohou! Nezapomente na zpanomněné Valašsko! Družíte pro slávu »Katolického domu« v Hovězí u Vsetína.

Slunný pokojík a štěstěnné topení v Praze dáno za posluhu. Nabízky pod zn. »Katolíci« — 3KA 84 do admin. t. l.

P. M. P r o k o p o h. S. J., misionář v Sev. Rhodésii:

Na černé liše

Stará Sunyaga svolává k sobě dvěčtá, za dnešní noc a další noci. Děvčata už vědí, že tam musejí prodělat lakví obřad »zasvěcení«. Vše se děje v tainosti a temnu chýše a noci pod vedením čarodějky Sunyagy. Jinde staré ženy, chvilě zisku. Sedí ml bude trvat tato tajemná návštěva. Děvče nesmí vřít z chatrče, leď úplně zahalené, s příkrývkou přes hlavu. Pohanská džungla provádí svůj noční program. Pokud ísem se mohl dopřít průběhu těchto chýček, obírali se otázkami. Iak se má mladá žena chovat k muži-mánstělu. Iak ml připravovat jídlo, čarované nápoje. Iak má hosty přivítat. To by bylo celkom slusně. Přidou ovšem na řadu i horší věci, nemravné. Čert vl, co se tam všechno odehrává a jaký to má význam.

Anna Netuba se toho nezúčastní, ať si druží říkáli, co chtějí, ať na ni solí — jediná z děvčat svého věku. Úst to řekla své tetě, která lí zbila za tuto nepodlinnost k zředeným tradicím. Ubohá žena zavřít los na starých hájových dvárech lako nů spasení. Je přímo posedlá strachem před živým duchem a jeho pomstou. Ovšem, i jiné kamarádky by k té bábě raději nešly, ale co zmůže slabá dcera, pokud nšliti ote, matky, příbuzných? Anna ohrdá hrozbu své tetvy, že jí nepustí do katolické mlše. Je lí dá do protestantské mlše a školy. Než Anna, ve všem povolná, zde neustoupí. Chce být ženou, matkou, chce ml děti, ale jedně v mánstěti, iak viděla u křesťanů v Chikumu. Nechce být ženou vedle tlných žen, kterých si muž nevzáví víc než svého dovyka a které mu mnohdy nestáči a potom musí platit rodině, která žaluje. Klánu nebo něčel-níkovy krávu nebo vola za svoji nevěrnost a cizoložství. To je obvyklý trest. Anna chodí na mlisi a zná Aloise Neimunyu...

Od té chvíle, co písmu a papíru svěřil Neimunva své neviněné tajemství, iako by odepasal nákt s duchem budoucnosti, byl jedním z nehorlivějších. více v sebe uzavřen, zaujal ideálem kněžství, který sledoval ostražitě jako stoupa lu.

Mým ptevážným a také nejoblíbenějším zastěmáním je vřucování ve škole, především vyučováním náboženství, potom také latně, angličtině. Měl ísem přelžitost seznámit se na školní půdě s kluky londýnskými. Hned při první návštěvě divali se na mne s tak vzvřavou drzostí a uštěpačností, že ísem se neovládl a jednomu vzrazil boxerský do žebra. Dvě však je tlný materiál. Ti černí hoší se učí rádi a chodí do školy úplně dobrovolně.

Alois vede ministrantskou službu v Chikumu. O, ístě že andělé se zálibou pozorují jeho krásný postol, svěží držení těla, gazeli krok, pružnou, botami nezatiženou chůzi, iako by nastupoval k obřadnímu lancí s tvář slavnostně zisněnou. A všiml si, že Alois nemá ani rozoplácý nos, což je důkazné pro úsmudlaně děcka Balomgu, než by nebudou leni doupat se smrdutého bahna jako telich líní tátové. Dále mlíť kufičku je také práce. Čtvrtí, př mládků se toč kolm mlyna, řekl mi jednou, že se mu naše líby »bila Pani Boží«. Panna Maria, než černá, totiž Matka Bani čenstokovská, kterou tolik uctívají mlí soubojbratři Poláci ve své oltězní a jeiz obraz se sebou přinesli lí do mlše africké.

Zdejší Evropané s opovržením mluvívají o černých ministrantech. Ze prý se ani modlit nemohou, když je vidí. Přidou-li tudíž ve větším množství na mlí, v této krajině nutnosti beru ohled na anglickou antipatii, která nepovazuje černochoy za lidi. Ani se zvířaty nezachází tak bezcinně lako s černými domorodci. Ovšem čenstokům, hrdým a velmi citlivým na rozdílnost rasy, to odůvodním účelným střídním v ministrantství, abych ty hochy nezarmoutil. Jínak dávám přednost ministrantu černému před bílým.

Na první pohled je vám na nich nápadně jedno: ti hoší mají neobyčejně rozpozumění pro tuto povinnou, povzneslé, nikoli zotročující službu, oni, kteří jsou na »službu uvýklí, kteří dosud žili v poměru služebném. A dosud v nich nevzmítel uctivý cíl ořed svatým a tajemným. Škola a práce je hlavním výchovným prostředkem černého plemene. Ano, práce je nesmírně výchovná. Proto do osnovy vřucovací je zařazena ruční práce denně od 2—5 hod. odborně. Vždyť je znám výrok jednoho černého intelektuála, Edaha: »Až se Afričané naučí pracovat, bude v Africe svoboda a blghobyt.« Když hoší reťatí, říkáml lím: »Což neteří to váš človek?«

Jak zaměstnávám své chlapece? Ryjí záhony, pokračují ve stavbě kostela (na mlisi se vždycky něco stávi). S neumornou vřvatlostí řeholního bratra iesulty Fr. Galdose. Slováka, rozšířují rozlohu mlšních objektů, leho čerml ponocníci vřváběti tašky a tlní hned pokrývají střechu. Jlní se vřvítí truhlařství a řezvířní vřvitek. Budte uštěřiti, že lí, kteří proídou mou školou, už si nebudou leni doupat se smrdutého bahna lako telich líní tátové. Dále mlíť kufičku je také práce. Čtvrtí, př mládků se toč kolm mlyna, řekl mi jednou, že se mu naše líby »bila Pani Boží«. Panna Maria, než černá, totiž Matka Bani čenstokovská, kterou tolik uctívají mlí soubojbratři Poláci ve své oltězní a jeiz obraz se sebou přinesli lí do mlše africké.

ností. Pohanská duše by od této práce neiraděli utekla, křesťan, veden náboženstvím, lepším nazíráním na práci, vřdí.

Klop, klop, klon — zavřnělí tamtam hlasem mlđm a přece vřvuzujícímu pro ulí mladých pracovnků. Dobře porozuměli leho dřevěným sluchem, hblé odkládají nástroje, vyskakují z dílen, slírali pot, vřplývají prach a ženou se do stínu a na hřítě.

»Hoší — volám — v díle íste se člníli, proto půdeme na ananase!«

Aspoň sto ohnivých lazky mlasko svůj neochotnějí souhlas a už podnikají útok na ovocné stromy. Ananas v těchto dnech dozřívá. Je ích hojnost a musejí být snědny, neboť v tomto horkém podnebí vřdí slouky 3—4 dny. Dze nezáme ovocných sklěbů. Új, dro oranže je dosti telo a lablka laková česká chutná lablčinka, nežná zahrada rhoděžská.

Když se kluci namlisali a sladkou vřzvou vřvuzřili hlasivky, namlis ísem je na zkoušku zpěvu. Čerml hoší jsou zpěvké vřborného sluchu a lahodných hlasů. Zvč je ím radegoua zábavou, zejména zpěv našich melodie. Zpívám ím nábožnou evroskou mlše, když se ím zalíbí, zpívají dál, píseň »zlidoví«. Původní čenstokská melodie mlí většinou nehezký obsah, nesoou lí přímo neucdné, neboť jsou to niané k tančům a ílech tance jsou smyslné. Jeích melodie nehodí se na náboženský text. Obvřzřili slouky mlí pro zpěv gregoríánský, jehož melodie ím pňhodají takřka příbuzné s vlácnými melodiemi ílech čerml domovny. A když mlí seminaristé vřvrukou i nedělich k oltáři, vedení Aloisem Neimunyu, a zanolí Missam de Angelis, máže dojem, že jsou to benediktínský klerik. Ach, Bože, co zvířeti v tom duchovním boji, v boji o duši Afriky: chvalozpěv křesťanský, kterému je ía učím, anebo vřzné lance džungly, kterým oni učí nás?

(Pokračování.)

Svatý ve fraku

Většina osob, kterým se dostává pocty oláfků, jsou hehličníci nebo řečnickové, kteří žijí většinou svého života daleko od světa. Myslím, že by bylo užitečné k povzbuzení některých kruhů, aby byli posíleni na oláfků čívek, jenž sledovali svatosti života a čistou své víry v vědeckými požadavky vysokoskolství práce. Pak by profesory a řádní učitelé měli důstojně a vhodně ochráněné. Těmito slovy vyjadřoval jsem významný dějeprcký vzhled zahaněti beatifikačního procesu Conrada Ferriného, profesora římské práva na universitě v Pavii, zesnulého r. 1902. Toto přání se uskutečňuje. V nedělní dne 13. dubna byl prohlášen za blahoslaveného profesor Contard Ferrini za přítomnosti vysokoskoláků všech zemí, kteří se shromáždili v Římě na kongresu Pax Romana. «Dějiny jedné duše předpokládají «Dějiny jedné rodiny». Tak jako se svatost má Teresie vysvětluje také svatosti jejího otce, tak tedy heroické křesťanské činnosti Contarda Ferriného jedny svým pramcem ve vzrůstem životě jeho otce Rinalda Ferriného, profesora fyziky na technice v Miláně, Contard se narodil 4. dubna 1854 ve 12. letě. Od jeho prvního školního příjmu od 10. června začal nový život. Vyznačoval se horlivostí v modlitbě, práci a v domácím apostolátu. Škudoval v Miláně a Pavii. Po dosažení doktorátu práv zčinil ve 24 letech přednášet o římském právu na universitě v Pavii. Nato jde do Messiny a Modeny, načerá se vrací r. 1884 do Pavie, kde zůstává až do své smrti. Contard Ferrini, francouzský terciář, všude ve světě život askety. Každý den přistupoval ke stole páni, rozjímal, modlil se ruzněc a navštěvoval nejvyšší svatosti. Považoval se za nevhodná kněžství. Aby mohl více sloužit Bohu, zřekl se manželství, atkolil rodiče a přátelé na něj v této věci náležal. Zemřel 17. října 1902 v Sune, vesnici na březích Garského jezera, tyfus, svůj dostal při výstupu do hor. Podle úsudků svých posluchačů a svých kolegů byl Ferrini vynikajícím právníkem. Jeho vědecká žití je neznámá. Atkolil umřel ve věku 44 let, uveřejnil již na 200 spisů na př. Příručka pandektů a Historický a vědecký výklad trestního práva římského. Ferrini byl jak dokonalým křesťanem, tak dokonalým učencem. Mezi jinými kandidoval a byl zvolen do městské rady milánské. Tehdejší starosta Vigoni o něm řekl: «Budu vždy vzpomínati na to, s jakou pozorností mu všichni naslouchali v městské radě Jeho slovo zvláště a okouzlovalo, aniž bylo smíšené s retorikou, která by byla vnucovala schvalování nebo potlesk.» Při následujících volbách byl katolici milánský rozdělení na konzervativce a pokrokovce. První si zvolili za zprostředkovatele Ferriného družici Filipa deho, rozděleního ministra financí Zivotopisec blahoslaveného Contarda přišel jak mohutně působila podivná, s jakou vzájemnou úctou a šetrností k názorům druhého, s jakým smyslem pro věc: hečné potřeby církve se lito dva mohutně snažili sblížit dvě svědky se křídla. Největšími a nejspolehlivějšími svědectví o osobě a působení Ferriného máme od papeže Pia XI., jenž byl jako bibliotéka Ambrósiovské knihovny příletem Contardovým. Spojoval je společná víra, společná láska k vědě a k horám. Pius XI. o něm prohlásil 8. února 1937, kdy byl učiněn první krok k jeho blahobytí: «Zdá se nám, že ho znovu vidíme, neboť jsme měli často příležitost setkat se s ním v nejrůznějších situacích jeho života. Byl s námi povstavy, státní souměry, elegantní. Chůze rychlá, ale pevná. Krok chodce, jenž je zvyklý pochodovat a jenž ví, kam jde. Pero vždy připravené, vždy písní vědění. Řeč snadná a přesvědčivá. Na tváři výraz vždy stejně radosti. Jediné jej neposlil nikdy až do posledního chvíle. Hlavně však na této i tváři zářila čistota a láska za sluhující mládež. Jeho pohled projevoval vždycky dobrotu jeho srdce. Často jsme se slykali s muží vědy, ale zřídka jsme se setkali s člověkem nadanějším. Jeho duch byl jako diamant s nescetnými brošurými stěnami, do nichž vložen umělec tolik jemnosti a rozmanitosti, že všechny barvy světa v nich lálala a množila úsměv záti. Zvolil Ferriného, pokrmoval papež, se skládá z modlitby a práce. Povážujeme za velkou přízeň Boží, že jsme nejednou byli při modlitbě s ním. Je jsme se modlili s ním v téže lavici, v téže oláfkě. Modlil se jako anděl. Práce Práce vědecká v největším stupni, práce badatelská, přemýšlení a vyučování. Práce, kterou Ferrini konal s vášnivou horlivostí atkoliv jí lze zadatit mezi nejméně zajímavé. Zabýval se takřka výlučně starými texty, písmy, jež lze těžko rozřešit a ještě těžší pochopit. Viděli jsme jej při práci nejednou s jeho vynikajícím nadsám. Dovedl přečíst na první pohled texty velmi spletité, skryté pod nerozřešenými nápisy starých věků. Chtl latinsky, řecky, srsycky, rozuměl kterékoli z těchto řečí. Práce vyterpával, nesnadná a sírohá, kterou dovede ocenit jen ten, kdo jí zkuší, práce, které se podobá opravdovému dlouhému cíliciu (křesť. naucho), nošenému celý život. Pak jeho činnost učitelská, skutečnou to apostoľat a opravdová obrana víry, i když niterak zřejmě nezdůrazňoval tento svůj úmysl. Jediným slovem en uměl spojil s šíří a hloubkou svého vědění neobyčejný rozlet duše a svatosti života, kterou prozrazovaly všechny jeho činy. Těhož dne 8. února 1931 pronesl kardinál Pacelli, nynější papež Pius XII., na Gregorianské universitě řeč o Contardu Ferrinim, jež tedy nyní prohlásil za blahoslaveného. Kdosi o něm prohlásil: «Zdá se, že Contard Ferrini sestoupil jenom proto se své katedry římské práva, aby vystoupil na oláfkě katolického náboženství.

L E K A P I a k n e ž i e j e d n o u s n a s p o l e č n o u k o n f e r e n c i o p r a k t i c k ý c h p r o b l e m e c h t r a d o v e c k ý c h p s y c h o a n a l y z y. Čtvrtek 27. května, do hodín, Studium Catholicum, Praha II, Jungmannovo náměstí.

Práská Škola cantorom přijme do svého Internátu na začátku příštího školního roku několik chlapců, kteří jsou nyní ve věku nebo páté třídě obecné školy. Hledáme zdravé, bystré hochy, kteří dobře slyší a rádi zpívají. Přednost mají žáci s dobrým prospěchem, kteří budou studovat na střední škole. V internátě se jim ruzně ubytování, stravování, výchova a hudebního vzdělání. Školné jest Kčs 1000.— měsíčně, ale může být upraveno při prokazatelné nemohutnosti. Přihlášky je třeba podati nejpozději do konce května t. r. Správu Školy cantorom, Praha I, Karlova 2.

Demokracie a svobodná škola

Katolíci vědí dobře, že svobodná škola neznamená nezávislost výchovy a libovůli v učení. Svoboda není konkrétnost, není to poljovná bezobrázost. I svoboda je podmiěna — svobodným může být jen někdo, svoboda může být jen v něčem. T. z. n., mluvíme-li o svobodě bytosti, že svoboda je záležena do řádu byl, svobodná bytost existuje podle zákona. Nemože být proto svoboda vůči toto řádu.

Mluvíme-li tedy o svobodné škole, jsme si zároveň vědomi, že svobodná škola musí mít pevný řád, svůj smysl a cíl. Tímto cílem je výchova řádných osobností a výuka vzhledem k tomu kterému povolání. Na této výchově i výuce má a musí mít stát samozřejmě zájem. U nás se jedná o svobodnou školu v demokracii, tedy o svob. školu v určité formě společenské.

Víme však, že obsah pojmu demokracie se mění a od dob demokracie rečkové po naše dny můžeme pozorovat, jak zůstává slovo a atřídá se obsah. Sám Lenin píše v knize Stát a revoluce: «V životě není brána demokracie sama o sobě, nýbrž «jako celek», bude mít vliv na hospodářství, bude podporovat jeho přeměnu, změně se přibížením hospodářského vývoje. To je dialektika životní historie». Vážíme se proto naší lidové demokracie vzhledem k obsahu pojmu: Říká se za výraz lidová demokracie je pleonasmus (lidová lidová); jenže tento pleonasmus je nutností vyrostlou z duchovní krize doby, kdy slovo zůstává pro libovůli a svudnost představy, kterou vyvolává, ale obsah dno vymizel. Závislost a stabilita obsahu pojmu souvisí přilíš a filosofii a vnitřním životem lidí, kteří v té které době myslí a mluví. Tak dnešní výraz «lidová-demokracie je úsporným vyjádřením obsahu slova demokracie, jež pozbylo obsahu a přestalo být závažným označením pojmu: Vážíme si tedy aspoň vnějších znaků naší demokracie. Máme tu čtyři strany, reprezentující čtyři ideologie čtyř skupin občanů. Na veřejný život může mít vliv občan skrze jednu z těchto stran. Naše demokracie na základě koalice všech stran v Národní frontě a ve vládu znamená vládu občanů, asekupených do čtyř stran podle poměru hlasů. Vládné se pro občany vzhledem k pozadavkům většiny v parlamentě. Uznává tedy naše demokracie svobodu občanů, aby se přiklonili k některé ze čtyř ideologií, jinž jako stranám je přízná funkce státoprávní.

Škola, která pak je věcí jedince i společnosti iponecháváme zatím stranou (Kirkev), je prakticky věcí strany, protože jen skrze státu má jediný význam v státoprávní životě. Jest však i věcí společnosti, t. j. státu — tu ovšem prakticky

Na okraj jednoho národního svátku

Květen je již i pro Francouze měsíc mariánských, zároveň je to však měsíc jejich národní hrůdky, svatice, sv. Jany z Arku, Panny Orléanské, 4. května 1429 osvobodila Orléans, 30. května 1431 skončila v Rouenu na hranici, 30. května 1920 jí Benedikt XIV. prohlásil za svatou. Každého roku slávi Francouzi jako národní svátek osvobození státu, každého roku slávi její osvoboditelé toto roku, jenž bude sotva pokačán mezi největšími s francouzských dějin, jí slavili. 8. května oznamoval «La Croix» tučnými literami: «Hlavě státu, kardinál-arcibiskup renský, pět ministrů a tři biskupové vedou slavnosti osvobození v Orléansu.»

Z těchto slavností bychom si mohli všimnouti dvou věcí: Jednoho místa, ba takřka jen jednoho slova v promluvě orléanského biskupa, a ředí presidenta francouzské republiky V. Aurioia.

Biskup řekl ve své promluvě, pronesené v předvečer vlastních slavností: «Zitř nám v zeběná osoba pana presidenta republiky dovolil myslit, že nejsem my orléanský, nýbrž že všichni Francouzi se skládají v nevyčíslený úctě před naší svatice.» V. Aurioi je, jak známo, socialista. Je katolickému náboženství má poměr velmi uctivní. A orléanský biskup mluví přesto o jeho v zeběné osobě. Lev XIII. se asi v nebi usmívá. říká si, že přece jen nenebaldí francouzské katolický nadarmo ke smru s republikou. Trvalo to sice dost dlouho, než to pochopili, ale každá dobrá věc zraje pomalu. V té v zeběné osobě presidentové je vyjadřeno katolické učení, že i státní moc je od Boha, že katolík se má před ní sklonit, a pokud označuje něco, co odporuje zákonům Božím, že jí má člit a že jí má poslušně činit, a to i tehdy, když zrovna neodpovídá na sto procent jeho přáním (náboženským a je) národnímu přelictivnímu.

A že V. Aurioi katolickým přáním a předstávám o hlavě státu na sto procent neodpovídá, jeřejmý již z jeho řeči, kterou právě tam v Orléansu dne 8. května pronesl. Ne z toho, co v ní řekl, nýbrž z toho, co v ní neřekl, z toho, co v ní řekl neupíná.

Mluvil samozřejmě o Janě z Arku. Mluvil o jejím skvělém vzoru, o potřebě jejího příkladu i pro dnešní doby. Ličl těžkou situaci, v níž byla Francie v r. 1429. Pak pokračoval: «V tomto kritickém okamžiku se objevila mladá francouzská dívka, dívka z lidu, mladá venkovanka, v níž bylo nic než vůle, důstojnost, laskavost a čistota. Její žhavá duše vdecha opět důvěry pochybilým, její energie strhla a nebo skeptiky a zklamané, její jasná přímot rozptýlila smětky rozumných slabohů. Tak se stalo, že jediný jednotlivec se soustředil, že splýnul v jednu národní vlnu odporu. Jana z Arku uskutečnila zázrak: vrátila Francii sobě samé, zářící vírou, stala se sama Francií.»

Klasický příklad náboženských neutrální řeči. Klasický příklad přístihování velkých křesťanských hrůdní podobě laické fasony, přístihování, které se rovná mnohdy mrazení.

Jana z Arku nebyla jen vůle a důmysl, to byla především víra, pravá křesťanská víra v Boha přede vším, bezpodmiěně skloněná se před jím, vyšší, nejvyšší vůli, vůli, jež je zákonem světa a jež tajemnými vnitřními hlasy posílala Janu, aby ella a osvobodila Francii, protože tato Vole chce mimo jiné i avěraty jednotlivých národů a

je zase věci strany, protože osud školy záležl nyní ne na příkazu přirozeného zákona, jenž by stát respektoval a jemně by byly pořízeny i strany, nýbrž záležl na většině, které bude dosaženo v parlamentě.

Podle přirozeného zákona přísluší ovšem zájem na škole a povinnost počtovat o školu především církvi, protože církve (v dohledu se státem) je odpovědná za výchovu lidí — nesmrtelných duší — a stát je odpověden za poskytnutí podmínek této výchovy. Uznává-li tedy má stát několik náboženských společností, pak jest povinen poskytovat podmínky všem těmto společnostem, aby mohly vyvíjet osobnost národu a Bohu podle svého převedění. Vzdávající se některé náboženské společnosti školy v tomto smyslu, pak zřejmě nechtí závažnost a povinnost vůči Bohu a společnosti, každá náboženská společnost má totiž právo a smysl jen pokud jest náboženská, t. j. pokud pomáhá duším na cestě k Bohu, jenž otě nad národy jako Stvořitel a Zákonodárce, který dal i přirozený zákon závazný pro společnost.

Nucemavali však stát tuto povinnost a proto i právo náboženských společností, pak je samozřejmý, že nucemavali i právo čtyř stranických ideologií na školu. Ale přece každá z těchto ideologií reprezentovaných stranou má jinou představu o společnosti, státu, demokracii a výchově. Je ovšem samozřejmé, že tyto strany na základě principů většiny se dohodnou o státní škole, ale je tu důvodná obava, že státní výchova bude většinovým gaimalitem, z něhož vyrastou občani, jinž na cestu do života bude nutno dno normalizovaný formát názoru na život, jak píše Jakub Deml v Pupavě.

Nebojují tedy katolíci jen o školu katolickou, ani o svobodnou školu, jež by nebyla podřizena státu ve smyslu přirozeného práva. Vždyť svoboda podle křesťanského světového názoru jest podmíněna bytím a jeho řádem, jenž zavazuje i stát. Bojují proto katolíci o školu svobodnou vůbec, t. j. o každou věc demokracie, aby tato škola nebyla pod totálními tlakem státu, její vnitřní kontinuovaného na principu většiny. Je neohánějí se i diktátory zprvu většinou? Tohoto nebezpečí totalitá státu jsou si katolíci vědomi a proto jest jejich povinností, aby se zssadili o svobodnou školu v tom smyslu, aby škola nebyla monopolem státním, nýbrž aby byla světená těm, kteří na ni mají právo, t. j. náboženským společnostem především, ovšem samozřejmě za spolupráce a spoulozodpovědnosti státu.

Aloia Rozehnal.

Na okraj jednoho národního svátku

chce pro tyto národy svobody k rozvinutí tohoto avěratu. Ve službách této Vole jednala Jana, ve službách této Vole vítězila. Jen tak je její závažný běh vyvěstěním, jinak stojíme před ní bezradně, jako vůbec před životem a před věcí jeho hlubšími otázkami, jakmile z něho vystrkne právě ona věcnou, avatou, moudrou, všemožnou Vůli.

President Aurioi pokračoval ve své řeči a ukazoval, čím Jana z Arku mluví k dnešním Francouzům.

«Poučením Jany z Arku je především naděje. Ne naděje nečinná, očekávaná zrakou, nýbrž činná víra v mravní sílu země. Poučením Jany z Arku je dále národní jednotna, národní dobrovolná disciplína.»

Zač krásná slova a zase neupíná, s přelátými kořeny. Jana jistě žila z naděje, ale z křesťanské naděje, jejímž důvodem je sám nekonečný Bůh a která proto nemá mezi, která nikdy nesehává a nemůže selhat, protože i kdyby slunce a nebe sarky, jak kdosi píše Sládek, nemohou nikdy strhnout Boha a jeho věčného trouzu. Jana jistě žila pro jednotu, ale to nebyla jen jednotna lidské krve a pody společně, to byla jednotna Boží Krve krve Beránková, jen ona může stmelit národy a lidstvo veškeré v celek, jenž nebude pouhým předem řečnickým.

Když někdo tě tyto naše věhry, které čimne modernímu lictivnímu, zděná si možná se «Co chcete? Jak chcete na nich žít? Dějiny se nevracejí, neopakuji, a tak jako se nikdy, je-li státo, nemůže znovu státi dítětem, tak ani lidstvo se nemůže vrátit od stědovostí.» Nestaráme si niterak obtížnost situace. Víme však jasně, že ani dnešní lidstvo nemá žádného jiného jména, ve kterém by mohlo nalézt apasý než jména Ježíšova. I dnešní lidstvo buďto nalezně zpět cestu ke Kristu a tím avětí jednotu, nebo zahyne ve vlastních avěrech. Věřme pak, že Bůh může i z dnešního lidstva udělat nové křesťanstvo, že i suché kosti mohou zase ožít v zdavý, svatý lid Boží.

A ještě poslední dodatek: Těm, kteří chtějí poznat skutečnou Janu z Arku, doporučujeme knížku Timothea Vodický «Kronika o svatě Jankě z Arkus, která vyšla v těchto dnech v nakladatelství brněnské tiskárny v Brně. Doch avatou bude na ně dýchát z jejích stránek, budou utvrzeni ve víře, že přec všechny naše dnešní slabosti, pro zslušlu našich světů nedá Bůh zahynouti národům kdysi tolik žijícím z Krista.

or.

OSLAVA SVÁTKU SV. JANA NEPOMUCKÉHO VZ VELECHRAMU SVATEHO VITA V PRAZE:

Na svátek Nanebevstúpení Páně odpočívá v 15 hod. pontifik. nešpory a slavné kněžské hodinky. V 17 hod. tradiciv. pobožnost k sv. Českým patronům začne u hrobu sv. Ludmily v bašlice sv. Jiří na Hradčanech.

Na svátek sv. Jana 16. května: V 6, 7, 8 hod. mše sv. a lidovým zpěvem u hrobu sv. Jana Nep. V 9 hod. slavná staroboleslavská mše sv. V 11 hod. mše sv. s lidovým zpěvem. Odpoledne v 15 hod. pontif. nešpory, v 17 hod. pobožnost u hrobu sv. Jana Nep. uctívání ostatků.

V neděli 18. května v 9.30 hod. slavná pontifik. mše sv.

Pe zřejmě otkáv svátku u hrobu sv. Jana Nep. v 7 hod. mše sv., odpoč. v 17 hod. pobožnost a uctíváním ostatků. (Z arcibiskupské konsistoře v Praze.)

Scholastika a komunismus

Pan dr. Slavík je znám jako vytvářelý bojovník proti ruzným směsmoem komunistických fanatiků. Přesto, že nám jeho bu musí být mnohdy sympatický, nemůžeme se ubránit dojmů, že i zde plálí více méně lidové rčení, že jeden je za čm-áně a druhý za dvacet bez dvou. Pan Slavík na příklad komunistům vytýká jejich bezduchou stimulaci, se kterou utišračené opakují, co se shora předkládá, i když je to v vývoje dnovo překonáno. Při tom však se sledáváme v metodách Slavíkových se stejnými způsoby. I on opakuje do nekonečna fráze, které kdysi slyšel a které si od té doby neměl chuti ověřit a opravit. Je to zejména jeho ohrdlivé srovnávání komunistických metod se scholastikou. Právě v minulém čísle «Svobodného žitku» opět servizuje svým čtenářům tento vtip: «Již z prvních čísla (nové komunistické revu) jest patno, že český čtenář bude mít pěknou podivnou, jak jest ve 20. stol. lze přelovat scholastiku, nauku o dvojitých pravdách.» Naukou o dvojitých pravdách je míněn název, že něco může být sice pravdou pro rozum, ale nemusí to být pravdou pro víru a naopak. Jinými slovy, že rozum může sice něco poznat jako nepravdu, nebo třeba nemyšl, že však to víra může a musí přilhat jako pravdu neochovejnou. Tolo pr je podle p. Slavíka podstatou scholastiky. A v tom je právě důkaz, jak málo jistě p. Slavík scholastiku zná a jak i on bezmyslně opakuje, co kdysi četl nebo snad slyšel možná i s katedry universitní. Katolická církev a pravá, autentická scholastika ve svých neiskvělejších representantech, zvláště ve sv. Tomáši Akvinském, zdůrazňuje neochovejné, že není žádné dvoje pravdy, nýbrž jediná pravda, to jest Ježíš Kristus, ienz sám o sobě slavnostně prohlásil: «Já jsem pravda!». Tento Ježíš Kristus je především stejně tak našeho rozumu a jeho základních poznávacích zásad jako zjevení, z něhož se žijí naše víra. Proto si rozum a víra nemohou nikdy odporovat. Celé úsilí theologů, právě ve vrcholných dobách scholastiky a od nich nepřetržitě až po dnešní den se vyčerpávalo především v tom, aby ukázalo, že ani nejčistší předměty naší víry, tajemství ve vlastním slova smyslu, jako jest Nejsvětější Trojice, vtělení Svaha Božího, jeho přítomnost v Eucharistii, neobshavli žádného zřejmého protikladu k pravdám rozumovým, že na příklad věta: Bůh ve třech osobách znamená, že jedna jsou tři. Neboť oni tři božské osobnosti jsou sice totožné s Boží přirozeností, přece se však mohou opravdově mezi sebou lišit, protože postulujevali ve vzájemné vzálosti jedné k druhé vzáostnosti, jež je skutečností, dokonalsí, která dělí, nebo řídává, ale nic k nekonečné dokonalé přirozenosti Boží. Tasměti tak zůstane tajemstvím a práce se nikdy nestane absurdností, nikdy se nestane zničnou zrozmou. Nemáme v úmyslu zamířovat, že někteří scholastičtí názor o dvoji pravdě byl. Bylo to však již v době scholastiky úpadkové, byl to především na příklad Occam, jenž nejen že nikdy nebyl považován za zvláštní světle katolické vědy, nýbrž se s církvi otevřeně rozešel a není vůbec jasno, zda se s ní kdy zase smířil. Požijeme-li nějakou epochu, nějakou školu, čimne to podle jejích hlavních normálních představitelů a ne podle jejích zjevů upadkových a periferních, Tak jedná skutečná a nestranná věda, jíž nejde o nich jiného než o pravdu, ona věda, za kterou p. dr. Slavík tak chvaliběteňuje bojuje. Bohužel však metodami, které na jedné straně bow to, co chtějí stavět na druhé straně. Je třeba stále nabadat k počtivému poznání pravé scholastiky, neboť s oněmi pohrdlivými úsudky se neseťkáváme jen u p. dr. Slavíka, nýbrž mnohdy i pracovníků upfimné katolických, kterým by mělo na historické pravdě nejvíce záležet.

První květnová neděle byla pro katolické studenty vsátkou radosti a povzbuzením. Vždyť tradice staroboleslavské pouli je každým rokem živější a nelehké k dnešní její nutnosti, stává se nástupem opravdu manifestacím, formováním jednoty před obrazem Tě, jež je Acies ordinata.

Pes 1500 studentek a studentů z Prahy, Roudnice, Kladna, Berouna, Veltrus a Brandýsa spolu s Českou ligou akademickou nastoupili k průvodním Brandýsem a Starou Boleslav. «Vil tu také chlápce ze Salesiánského domova s hudbou, jež mariánskými písněmi doprovázela celý průvod až do poutního chrámu. Tam nejprve promluvil P. Dr. Urban O. F. M., který poukázal na větší nutnost opravdové apostoľské práce a zdůraznil, že i při spolkové činnosti je třeba stavět na první místo mšlivenku Katolické akce.

Po mši svaté se společně v sv. Ofimiláně se shromáždili vysokoskoláci spolu se středškolařky všech tříd v Lidovém domě, kde k nim promluvil o strukture KA P. Dr. Trochta. Jmenem nevd. arcibiskupa pozdravil shromáždění J. M. gen. vik. Dr. Onatný a Dr. Gruber z Ostrédky Katolické akce. Povzbuzení k práci v SKA del přitomným imémem Ustředí katol. studentstva Dr. Fráček, po němž ukončil toto zasedání projevem za Českou ligou akademickou její předseda Ant. Heina.

Ve stejné době se sešli k poradě středškolařci nižších tříd. Jejich problémy, pokud se týkali práce v SKA, byly předloženy Dr. Valenou, předsedou Ustředí katol. studentstva kol. Stibingerovou a kol. Armbrustem. Také toto shrmmáždění pozdravil jménem nevd. arcibiskupa J. M. Dr. Onatný.

Po společném obědě se sešli všichni účastníci v pouťním chrámu P. Marie, kde brlo avlastnostě požehání. Posledním společným setkáním studentů byla krátká pobožnost u sv. Václava s promluvou J. M. kanovníka Málka.

Potom se už mnozí rozloučili se Starou Boleslaví. Ti odvězšíjší šli zpět do Prahy něšky, ostatní a těch bylo nevíce, posešli ještě u Housťově, kde jim na rozloučení zahrál salesiánský chlapek.

V pondělí 19. května vzpomínáme významného životního lubieho představeného premonstrátského kláštera v Želivě, J. M. opata Bedřicha Vavrouška. Infuhovalého zemského omděšátní. Opat Vavroušek se narodil v Rokvancích, kde také navštěvoval střední školu, kterou dokončil maturitou v Plzni. Roku 1887 vstoupil jako kandidát k tehlejšímu kanovníkovi premonstrátskému v Želivě, kde přívali felení iméno Bedřich a tak nastoupil životní dráhu feleníka. O rok později složil jednoduché sliby a byl poslán do Innsbrucku na studia theologická. 1891 byl v Hradci Králové vysvěcen na kněze. Působil jako katecheta v Lhovicích a pak jako kaplan v Humoleci. Ve věku 29 let byl ustanoven ferevorem kláštera, pak ještě novicmístrem a magistrzem kleriků. Od roku 1910 zastával úřad provostem, kterým zůstal plyně 12 let. V územní jeho velkých zásluh o klášter byl dne 19. dubna 1922 zvolen opatem kláštera a den nato, dne 20. dubna, slavnostně benedikován tehdejší biskupem královéhradeckým Dr. Karlem Kašparem. Prelát Vavroušek byl se hneď uskutečňoval i připravované podniky, které plánoval ještě se svým předchůdcem, opatem Roubíčkem. Bylo to v druhé řadě nutné opravy kláštera a kostela, stavba chudobnice, který byl věnován obci želivské, zřízení nového elektrárny, mlýna atd., a hlavně budování střední školy pro duchovní cvičení, které má do dnes velmi dobrý zvek. Z okupace vsel klášter, díky obezřetnému vedení preláta Vavrouška, poměrně dobře, třebaže i ona si vyžádala obětí na životech z řad členů a zůstalo i jinak konventu mnoho škod. Dnes, v osvozené vlasti, přinravuje se Želiv k dalším velkým úkolům, které bude musit splnit. Jedn. m z nich bude listé i osmileté výročí uvedení řádu premonstrátů do Želiva, připadající na rok 1949.

FILM

Dílo svědčí o člověku

Vzpomínka na kanovníka Abela Brohého, 1. V. 1947.
Probráťte-li si v Katoliku filmovou rubriku, zadržte-li se v kostelích na filmy oznamující, který se tu a tam začíná objevovat, upoutala-li vás pozornost zpráva a pozvání na katolický filmový kongres v Bruselu letos v červnu, pak si s úsvit vzpomene, že za celým tím nutím stojí vůdčí energie člověka velmi vzácného, t. kanovníka Abela Brohého z Bruselu. I hodnoty duchovní k nám přicházejí nepřehlédným tetězem lidových srdcí, které je nejdříve silně milovaly, ve starostech a bojích odevzdala cizím světu, jenž je pak přijímá jako samozřejmost — bez myšlenky na původce.

My chceme k jednomu dneš alepsan kralice obrátit úsvit pozornost. Kanovník Abel Broh, předseda mezinárodního katolického filmového ústředí se narodil 7. dubna 1880 v Soignicu v Belgii. Později kardinál Mercier si dobře všiml tohoto svého žaka, pacho energie a nadšení. Jako arcibiskup v Mulíně převedl jej na kongresu 1909 o velkém nedostatku v řadách katolické inteligence, která esse projevovala velkou činnost ve všech oborech, ale chyběl chud opravdového křesťanství chyběla nřádná apoštoláta, která by zduchovňala život laika. K tomu úkol povolal právě Dr. Brohého a světil mu v Lovani vedení semináře Lva XIII. Kanovník Brohého navazuje atky i a cizinou a brzy vznikají z jeho popudu dva casopisy La Tribune Apologetique a pro studenty o prázdninách «Le Blé qui lève». Kanovník Brohého se obrací především k mladým a stále poukazuje, jak vnějš řík činnosti je nepodny, není-li znovu vráceno opravdové křesťanství našim. Mladí pak svolávají první kongres kruhu «Le Blé qui lève». Po první světové válce se hnutí rozrůstá, účastníci se stávají sami apoštolové, rozjíždějí se k přednáškám do různých míst. Vzniká to čemu se později bude říkat Katolická akce. Kristiálie Association Catholique de la Jeunesse Belge. Na kongresu v Gembloux 1922 může již kardinál Mercierovi představit mladé nového atky. Jeho úkol je skončen — další organizaci přenechává druhým a sám se pustí na nové pole práce: ve filmu. A zase je to práce průkopnické, zase do toho vpadá světová válka, kdy gestapo

Vzácná událost našeho venkova. V neděli dne 18. května t. r. o 10. hod dopolední posvětil J. M. ndp. prelát PhDr. B. Opat nřy, generální vikář pražský, nový kostel v Kafeze (10 min. od slánice Zbir. h). Spolek pro posávení kostela v Kafeze téměř 15 let připravoval stavbu tolik potřebnou pro tři vesnice od děkan. kostela v Mýtě vzdálené: Sekov 4.5 km, Kafez 5.5 km, Křtizek 6 km. Kdo můžete, přijďte s námi tu radost naši sdílet!

Přilery reakce nedávají stále spát lidem z «Rudého práva». Bojí se jí tolik, že po ní slidi i na skromných stránkách «Dobrého pastýře», týdeníku katol. kněžstva. Tam, v příloze posudků knih, napsali o knize básní Ivo Fischera: «Pro hrubost výrazu a blasfemi doporučujeme tuto knihu plamenům.» A z toho ovšem velký poplach o novém Koniášovi, takže dokonce i nedělní literaturista z toho měl vědčnou látku k svým kresbám. Ta reakce musí být u nás opravdu slabá, zůsobi-li takový rozruch malá věťka z Dobrého pastýře. Její pisatel ví, že jeho výrok nemá výkonné účinnosti. Ví jistě asi také, že takové literární býli se vykoření snáze a jstěji a trvaěji plamenem nadsení u obháječ dobra než pouhými fyzickými plameny. Každý však, kdo věří v pravého Boha, nemůže při četbě rouhání neuložit po zničení blasfemi. Každý rozumný člověk práce ví, že svoboda není svobodou ke zlu, je však sotva většího zla než když se daru řeči a poesie používá k útrápení Nejsvětějšího. Nelze nevzplanout. A spojovat leno svatý hněv s Gœbbelským barbarstvím je slaboduchá omezenost.

Pádny argument pro jednotnou školu je fikaní, že ona teprve umožní studium i dětem dělníků, kdežto dřív studovala jen buržoazie. Na jedné schůzi jsem požádala feleníka aby objasnil vřhody jednotné školy bez onoho tvrzení. Je totiž snadno vyvráceno na pf. skutečnosti, že naše rodina nebyla nikterak buržoazní: matka byla vdova, leim malčkem byla chalupa, i ha pole, 60 Kč měsíční dence a 7 dětí. Z nich čtyři studovali. Nato pohovořila feleník odvozděl, že vřhody jednotné školy jsou všem známé a výimka potvrzuje pravidlo. Skoda, že feleník neposíchal a nemohla jsem se ho otázat, zdali on sám a všichni přítomní ocházeli z buržoazních rodin — byla to totiž schůze inteligence. Ostatně práce všichni víme, že ze staré školy vslyli mužové jako Masaryk, Beneš, Štefánik a tolik itých velikánů, kteří zřejmě nepocházeli z buržoazních vrstev.

Nemoc nacionalismu. V řetě k účastníkům sjezdu Pax Romana přonesl J. Marlain také tato vslá slova, jak mají katolíci přispěti k mezinárodnímu vzájemnému pochopení a porozumění: «Sv. Otec připomíná před několika měsíci nezapomenutelným způsobem nadnárodnost Cirkve. Tato nadnárodnost, jež je řádu duchového a nadzemského, nám ukládá mnohé povinnosti, a to především v oboru poznávání a porozumění. Je užasně, musíme-li konstatovat, že přes všechny moderní prostředky informační jsou předsudky a nevědomosti, které rozdělují jeden národ od druhého, dnes stejně vzácné a nevykořetitelné jako před 500 léty. Práce na vzájemném porozumění a na konkrétním poznání, o kterém mluvíme, se jeví jako naprosto nevyhnutelný předpoklad ke zbudování opravdové mezinárodní spolupráce a opravdového společenství národů. Je to nevyhnutelný předpoklad k vyčlenění nemocí bezúdrždného nacionalismu, tenž není méně nebezpečný a méně nesmyslný u mladých národů a nových států, které se tvoří v celém světě jako u starých národů evropských.»

Jak Rusové začali rany války, «Těch mimodělných srovnání s ruskými a našimi poměry je více. Ale nepatřlivější snad je vzpomínka na naše Bmauzy, nebo zámečky kostel v Duchcově a jiné živny války a jejich dnešní stav téměř dva roky po válce, ve srovnání s hlášenými ruských restauračních brigád, které již na konci léta 1944, tedy ještě za války, dokončily nejnaléhavější práce záchranné a zajišťovací, aby pak v r. 1945 ve své práci pokračovaly. Myslim, že je třeba se stýdět.» Při četbě této Myslivcovy poznámky ve Vyšehradě jsem si pomyslil, jak vira ve věčnost nechromuje naši činnost pozemskou, nřybr naopak jí dodává nejradostnější elánů. Člověk vědící ve věčnost může pracovat vsávně takřka až do posledního okamžiku, protože smrt není neznámá konce. I po smrti se na své státo může dívat, může sledvat jeho osudy, a proto na něm pracuje jinak než ten, jehož jedinou protivní náplní je praktická účelnost nebo již ani ne, již jenly nevědomá nekonečná nuda. Ale tady se asi přijde s námitkou: Vždyť ti Rusové také nevěří ve věčnost. — Uvědoměte možná ne, ale jsou ještě ve sta-

ných celou dokumentar rozvíjející se činnost mezinárodního katolického filmového ústředí. Po druhé světové válce začíná kanovník Brohého a tím větším úsilím. S jistou radostí připravoval zvláště červnový kongres v Bruselu, určený k důkladnému výkladu encykliky Vigilanti cura a spojený zároveň se světovým festivalem v Bruselu: Postaral se, aby program byl skutečně světový, pořad katolického kongresu bude vyhlášen v programu světového festivalu, na něm bude také dána cena O. C. J. C. nejlepšímu filmu a hlediska katolické. Ještě z konce dubna přiběhl na pražské ústředí přátelský dopis, který othařoval tolik piánů: novou mezinárodní katolickou tříměsíční filmovou revue (v červnu první číslo), filmovou bursu, zdomakolenou výměnu zpráv jednotlivých katolických národních kanceláři. Do toho zasáhla smrt i. května. Právě když se chystal k promlání soukromého filmu, byl ražen mrtvicí. Zájem o film, filmovou kritiku, filmové zpravodajství, organizaci kin, mezinárodní spoje všech katolík, vřstaly podle vůdčí myšlenky encykliky Vigilanti cura jeho osobní představitou a vyburcovaly v Belgii a jinde haull, které nelze přehlédli. U nás můžeme mluvit o začátku, ale i na těch měl kanovník Abel Brohého svůj dobrý podíl. Práva znal osobně a delegaci z Československa vítal vždy zvláště srdečně. Jeho ztráta bude jistě dlouho pociťována. J. G.

diu mladické, děláček horlivosti, pružinnu jejich jednání je jedli socialistické společenosti, v něž my sice nevěříme protože lépe známe člověka a víme, čeho je schopen, drobný ruský člověk však nalézá v budování socialistické společenosti ideál dosti vysoký a krásný, aby zaň žil a pracoval. Jeho nedostatečně pozná až později a pak i on se bude musit obrátit a dopracovat k ideálu, který neklamě, právě k té Boží věčnosti, nebo také žvofit v tlivé nudit, která nakonec níčí chuť i do obyčejné práce technické a spojkuje se líným skomráním.

Ruská pravoslavná cirkve zřizuje radu pravoslavných misál. A to s podporou vlády. Zřizením této rady, jejíž šéfem je Vitalis, arcibiskup talský, učinil patriárcha Alexej nový krok k reorganizaci života pravoslavné cirkve. Účelem misijní rady je propagování pravoslavy mezi neruskými občany SSSR, i mezi těmi, kteří byli dříve mohamedány nebo pohaný a kromě toho pravoslavné misie mimo SSSR. Jedná se především o kraje na Dálném východě, které od r. 1945 jsou pod ruskou správovaností. Neruší pravoslavní peřili revoluci většinou ještě lépe než pravoslavní ruští. To je patrné na pf. u Pinu nebo Tatarů z diecese kazanské. Čtyři středosijské pravoslavné diecese, na pf. Baškír, mají své vlastní, většinou domorodé biskupy. Misijním polem pravoslavy jsou také nově připojená území baltská, na pf. Estonsko. Tallin, hlavní město Estonska, má deset pravoslavných kostelů, pry zrovna tolik jako Leningrad, který je desetkrát větší.

Nová skupina v Lahur Party, 50 poslanců a 6 členů sněmovny lordů, všichni náležející do Labour Party, se seskupili ve zvláštní «parlamentní socialisticko-křesťanskou skupinu». Nejde naprosto o žádnou novou stranu. Cil nového sdružení je vyjádřen v těchto programových větech: «Něc cil je zcela prostý, ale důležitý: Chceme, aby pokud možno na všechny problémy divili s křesťanského stanoviska, a z téhož stanoviska je řešili. Chceme reformy a zlepšování, ale ne pro reformy samotné. Chceme reformy ve světle křesťanských zásad.» Mezi členy nové skupiny jsou tři katolíci. Jeden z nich, lord Holden, prohlásil: Jsem socialista, a to socialisty, kteří aplikují křesťanské zásady.

P. J. a S. P. řebős S. J. zemřel neřávnou v Kolíně nad Rýnem v 81. roce věku. Tenlo bývalý profesor filosofie na gregorianském universitě v Římě je znám ve vědeckém světě svým dvojsvazkovým dílem «Experimentální psychologie, která byla přeložena do několika řetě.

Italští komunisté v tom uměli chodit. Kdž vůdce italských komunistů Togliatti přonesl svou řeč o sedmém článku ústavy rozlučka cirkve od státu, prohlásil bývalý ministerský předseda a státní feleník parlamentu Orlando: To je neobratelně řeč, kterou jsem slávil během své dlouhé politické kariéry. Orlando téměř slovy vyjádřil, čemu mnoha řiných Italů Togliatti a ostatní komunističtí vůdčové se až do dnešního dne svou obratnou diplomacií snaží vyhnout. Jem, že jsou normální parlamentáři, a že jsou komunisti. Těprchání byl zvolen předsedou Ústavodárného shromáždění. Ačkoli v dávný revoluční, vzrušuje se i on o své osobní zručnosti. Fakt, že předsedal Shromáždění skutečně nestranně a s velkým taktikem, zvěřil dobré iméno komunistů, kterýchto účinek měl i jiný fakt, že totiž komunisté hlasovali pro přijetí Lateránských smluv do nové ústavy. Komunistická strana byla ve všech italských vládách od řádu Mussoliniho až po nynější vládu De Gasperiho. Komunisté měli v těchto vládách důležité ministerstva jako financí, spravedlnosti, zemědělství a následkem toho mohli obsadit důležité místa svými straníky a dostali se tak do styku s kruhy jinak značně nepřístupnými, jako bankéři a průzřavníky. V severní Italii pry někteří velkopřemyslníci podporují finančně ústavu a tím se snaží zaistit se pro případ dalšího politického vývoje. Zařím co jiné strany svoji nekáží se oslabují, a stále stěží, mají komunisté program konkrétnější a politiku umírněnější, kterou dospějí ke skutečnému vítězství, lenž nekomyunisty vzácné znepekoluje. (Kat. t. k.)

Čínské manželství stojí 200 liber řyže. Kdo se chce dnes v Číně oženit, musí mít 200 liber řyže, sděluje ideon americký misionář. Z poloviny tohoto množství třeba uhradit výdaje při svatbě, zbytek pak má být podkladem k zařízení nové domácnosti mladých manželů. Proto mnoho čínských katolík ve pňliší chudých, aby si mohli obstarat 200 liber řyže, musí misionářů často dělat úkol bankéře, t. i. obstarávají řyže, chtějí-li zabránit slíbeným manželstvím.

Abituřenti, kteří chtějí po prázdninách studovat na vysoké škole v Praze a mají zájem o ubytování, až si lihnou podle řádu o umístění v koleji v správě kolie pro pňé o vysokoskolské studentstvo, Praha II, Opelitalova (na jejich formuláři) nebo na ČLA, Praha III, Jozefská 28.

Prázdninové sbory uspořádá ČLA ve Flipově u Rumburka: I. běh od 1. VII. do 31. VII. pro vysokoskolské, II. běh od 1. VII. do 31. VII. pro vysokoskolské, III. běh z VIII. do 15. VIII. pro vysokoskolské. Cíle pobytu s dobrým stravováním činí Kčs 100.—, mimo cestovného, na něz bude poskytnuta 30% sleva. Zastábníci se mohou i oktavání (oktavány), které si takto stykem s vysokoskolský opatři dobře zkuševnosti pro zářky na vysoké škole. Upozorněte na řádný zásobení dámy naleznou katolické misáze ve svých koleji, pňlišký do 16. června na ČLA, Praha III, Jozefská 28.

ŘÍMSKÝ MISÁL

pro neděle, svátky a všechny dny v roce, pčelčený do četiny vyhledávkým kanovníkem Msg. Dr. Antoníem Štílem.

P. Dr. Regineád Dack OP napsal do Česopis katolického studentstva ÚSVIT článek: «Nemodíte se ani mli svatě - modlie se mli svatou.» Ať, budete-li mli svatou sledovali s knězem v plakadu misálu, budete a ním prožívali celou houbku a kouzlo Nejsvětější obětí. Teprve pak se Vám objevi celé to velké bohatství a duchovní houbka méle svatě, každého úkonu, každé modlitby. Celý liturgický rok je v něm s vámi.

Liturgické modlitby, které se Cirkve modlí, jsou vzaty z Žalmů nebo prorockých knih Starého Zákona, tedy z nejkrásnějších slovesných výtvorů světové literatury, epistolů a Evangeliumu jsou základní texty křesťanského života, které samy vynikají krásou jazyka. V jeho dokonaleš českém plakadu jsou nyní jeho krása a bohatství přistupny každému člověku.

Kniha je vyláštena na krásném silnějším biblovém papíře. Je vázána v plátě. Cena 145 Kčs.

U každého knihkupce. Nakladatelství Vyšehrad, Praha II, Karlovo nám. 5

KUNCÍŘOVY KNIHY

Joh Jørgensen: SVATÁ KATEŘINA SIENSKÁ. Život svátice, která močné zasáhla do dějin XIV. století a jejímuž řihu a úctou nastou chali papežové, panovníci, bñánici, rozvířnění sokové i odsouzení. — Brožované Kčs 180.—, vázané Kčs 220.—.

ANTONIA ŠTÍL: LA SALETTE. Historie zjevení přeznat Panny Marie 18. září 1846. Onoudiv význam tohoto zjevení oceňuje teprve naše doba. Se 7 přílohami. — Brožované Kčs 48.—, vázané Kčs 85.—.

MODLITBY PRVNÍCH KŘEŠTANŮ. Vybral a přeložil Dr. Antonín Štíle. Texty mešních liturgií i modlitby ke všem přilistostem. Brožované Kčs 45.—, vázané Kčs 80.—.

U všech knihkunců! LADISLAV KUNCIR, Praha II, Národní třída 4. NEPOUŠTÍ VÝŠINY

Kniha o chrámě svatého Víta, která překvapí a potěší
CHRÁM SV. VÍTA
V OBRAZECH JIŘÍHO JENIČKA
133 snímek našeho předního fotografa, a s nímž každý z nás rád spojí své myšlenky. Dokonalí vyhlášení světa a umu, vřiml pro podrobnosti a ostřev konopce vřelá a řetěbo obrázi monumentalního díla, jeho prohlídka je jako cesta samotnou chrámem. Celostrokové obrázky zachycují řetěbo, do je vřevnostně křem chrámu ořizeními i ořepněnými.
Dílo je reprodukováno Neubertovým hřubotiskem předčelněčelé úrovně
Dvod napřaji JAN ČEP, vřiv. vřevor R. ROUCER
Formát knihy je 13,5 x 18,5 cm.
Ces brož. Kčs 120.—, Kčs 190.—
U všech knihkupců
NAKLADATELSTVÍ UNIVERSUM V PRAZE II. VÁCLAVSKÁ UL. 13

V pensionátě Skolských sestry OSF v Děčíně nabudou dívky jemného společenského chování, praktického vzdělání pro kancelář, pro vedení domácnosti, pedagogické přípravu v zacházení s dětmi, vzdělání v moderních jazycích a v hudeb. V zimních měsících je zvláštní kurs jen pro řili a vaření. V pensionátě mohou bydlet i se stravovají třeš učednice, studentky a dívky za Jákymkovi úřelem v Děčíně pňhávají. Informace pošaji a prospekt ochotně zašlou Skolské sestry OSF v Děčíně, Vřevického 44.

Starší zřobnovu, pracovnici katolické (částečně vaření znalou) pro domácí práce přijme katolická rodina v Praze do stálého místa. Plat a práce podle dohody. Nabídky p. zn. «Klášter v mltě — IKA 83» do adm. t. 1.

Pňjme se pomoci ve domácnosti od 16 let, spolehlivá, pečlivá, katolická, do moderní domácnosti. Vlastní pokoj. Nabídky p. zn. «Jako člen rodiny — IKA 84» do adm. t. 1.
V vřebáži cirkve vřim schválením. Dobrovol. ořádky vřim vřevádání Česopis ul. vřimány. Vřevádá Svatočeská láska v Praze IV. Hřevádně náměstí 8. — Telefon 617-70. — Redace a administrace íarmě — Vřevádá vřim — Přilistostem na celé rok Kčs 78.—, jednotlivě článek Kčs 150.—. Pňtočníci společenství Praha 208 001. — Řidi P. Adolf Kalor T. J. a redakčním krubem — Odpovědný redaktor Josef Bláha — Používání novičových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dohledáček pošt. řád Praha 28. — Vřivlaci Žitovská v Praze XII.

K A T O L I C K Ý

21 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 25. K V Ě T N A 1947 • C E N A Kčs 1.30

Čtěte uvnitř listu podrobnou zprávu o manifestačním projevu pro svobodnou školu, konaném v pražské Lucerně dne 13. května 1947

P. Dr. Jan Ev. Urban OFM:

Vyznavači Ducha svatého

Jsmo vyznavači ducha. A základ našeho přesvědčení o duchu jest v existenci a božství Ducha svatého. A nejen základ, nýbrž i celá povaha našeho světového a životního přesvědčení jest dána Duchem svatým. Zpívá-li církev v těchto dnech s mocí a velebností: »Duch Páně naplnil okruh zemský«, jest to dobrou příležitostí jasně rozlišit to, co všichni cítíme, ale co si někdy jasně nevypravíme. A z lakotného nejasnosti vznikají jak v životě mnoha jednotlivců z nás, tak i v mnohých katolických bratřích a organizacích škody, zasahující někdy i sám kořen našeho katolického bytí. Myslíme na ony případy, kdy naše skutky, projevy a provádění práce odporují našim zásadám.

Prosím vroucně Ducha svatého, aby se dotkl tyto řádky srdcí a vůle těch, jimž náležejí!

Jsmo vyznavači Ducha svatého! To jest přímo rozlišujícím charakterem a znamením mezi dvěma světy: hmotným a duchovním. Mezi dvěma řádými: hmotným a duchovním. Pro jedny jest všechno jen hmota a kromě ní nevědí o ničem. Pro nás jest všechno duch a hmota. Nekonečný Duch Boží, stvořený nebeský a lidský duch a hmotný vesmír. Znamená to, že vedle přírodního světa jsmo přesvědčeni o jsoucnosti světa mravního. Svět přírodní jest soubor hmoty a energie. Svět mravní jest soubor bytostí duchových. A ve vzájemném vztahu jest přírodní svět pouze podlahou, jevištěm, na kterém žije a děje se já vlastní účel veškerého bytí mravního světa. A původcem, s tvořitelem, zákonem a cílem tohoto obouho světa, a hlavy všem mravním a duchovým, jest Duch svatý.

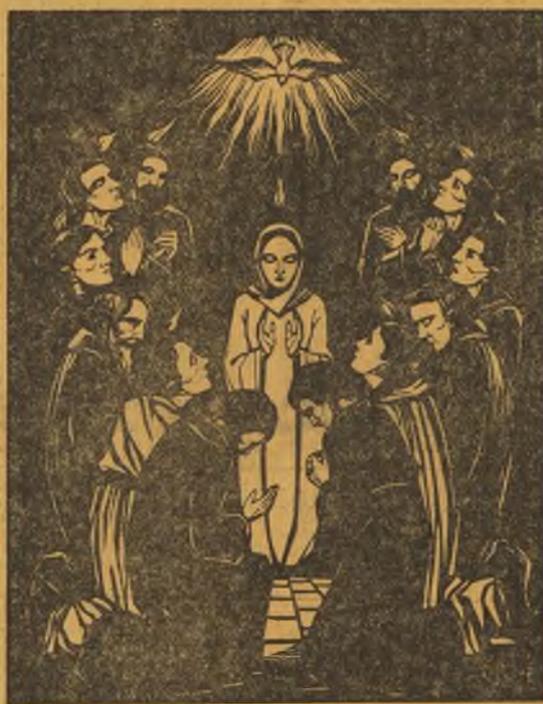
Odtud se rozcházejí důsledky v protikladném směru. Vyznavači pouhé hmoty musí jesti nutně po koleji, která odpovídá hmotě. Vyznavači ducha jdou za cílem, jehož zákonem jest Duch svatý. Znamená to tedy, že Duch svatý jest naším vůdcem, prostě naším ideálem. A v tom smyslu, že věříme v nejsvětější životní ideál, že jsmo jeho vyznavači. Jsmo my křesťané věčnými ideály. Nikoliv tedy ve smyslu filosofickém, podle kterého znamená idealismus mínění, že vše co jest, jest pouze myšlenka bez vnější skutečnosti, nýbrž jsmo idealisty mravními, duchovními.

Jsmo vyznavači Ducha svatého! To jest jasné, určité, praktické heslo pro náš způsob myšlení i postupu.

Podíváme se nejprve, kam vede vyznání pouhé hmoty! Hmota nezavazuje k ničemu. Jest tedy volno vyznavači hmoty, aby uznal pravdu, což chce. Aby uznal dobrou, co se mu zachce. V jeho mravním slovníku může býti pouze je-li důsledný a logický, vlastní prospěch, libovůli prostředků, útek před nepřítelstím, bezmírné seuchuplání, proměnlivost zásad, jsou-li jaké, nedůvěra ke každému druhému, převnosti tělesného blahobytu a tím také tělesných potřeb. Nevadí, že se vyznavači hmoty musí domáhati těchto cílů mnohdy i přes hmotné obtíže a odříkání. Nežasněji takové přechodné stavy k dosažení těchto cílů musí nedobrovolně a nuceně vstřípti ti, kteří jsou vykonavateli a nikoliv vůdci hmotného vyznání.

Jsmo vyznavači Ducha svatého. Nutno tedy jasně říci, že se musíme do kořene, do základu, do úplně čistoty zřítí cílů i prostředků, které mají vyznavači pouhé hmoty. Každou sílou v jejich prospěch zrazujeme své vyznání, svou víru v Ducha svatého. Ani jednotliví věřící Kristův ani organizace křesťanské, mající Krista ve svém znaku, nesmí si zabírat v důslednosti v ideálech Ducha svatého.

V tom jest charakteristické rozlišení mezi jejich cíli a našimi cíli, mezi jejich cestami a našimi cestami. Náš cíl a cesta jsou důsledně a bez klamu vyznáním svatými vlastnostmi Ducha svatého: neupravný převnostim pravdy a odporu ke každé lži, vírou a věrností k dobru, principem lásky, nikoliv cílové, nýbrž Bohem odůvodněné a Bohem zavazující — zákonem sebezápory a sebeobětí, úctou k řádu, nadobornou právu a úctou k člověku, — věrností a jemností.

DUCH PÁNĚ NAPLNIL OKRUH ZEMSKÝ

Jedním slovem, naše cesty a cíle, náš idealismus má znaky věčnosti Ducha svatého.

Jsmo vyznavači Ducha svatého! A to i v práci. Vyznavači pouhé hmoty vidí práci pouze ve zpracování hmoty, pokud přinášejí výdělek. Vyznavači Ducha vidí vyšší práci v tom, že zpracovávají člověka a pracují pro člověka. Je-li namáhavá práce svalu, aby zvládla kámen a kov, jest namáhavým i napětím ducha, když má silnou myšlenku, vrací vůli překonat odpor v duši druhého. Má-li v duši druhého přemalu nepravdu a omyl, hledá je jak důvody, tak jejich vhodně a účinně podání. Má-li přemalu slabou nebo zlou vůli a účinnými pohybkami ji obrátit k pravému dobru. Především i člověka jest vyčerpávající námahou ducha, ale jest daleko užitečnější a potřebnější pro život lidské společnosti než pouhé opracování hmoty. Neboť člověk jest vždy činitelem a hmota jest vždy nástrojem. A člověk zpracovává hmotu a člověka svým duchem. Jsmo-li pak vyznavači Ducha svatého, spojujeme se s ním a podle něho chceme naplnit okruh zemský.

Jsmo vyznavači Ducha svatého. Jest třeba se zablédit i do vlastního vnitřního života. Nemí všechno činnosti ducha, ani činnosti Ducha svatého, co mnohdy považujeme za náboženství, zbožnost a modlitbu! A žalostně velká část lidí jest i ve svém náboženském životě vyznavačem hmoty. Je to možná? Bohu želi! Jestliže jen proto věřím, že cítím sympatie k náboženskému cílu, jestliže se v modlitbě oddávám člověku libostem, jestliže jen tehdy žiji podle Boha, když mám k tomu chuť, jestliže moje práce pro Boha má za cíl i prostředek vnější dojem, počet, vnější vyle, nebudím-li na skutečnost Boží slávy, vůle a milosti v lidské duši při své náboženské činnosti, — hle to vše jest vírou ve hmotu a zradou ducha a Ducha svatého.

Jsmo vyznavači Ducha svatého! Jsmo-H jím, pak se oddáme bez váhání, cele a důsledně důvěře v jeho moc a sílu, vstupme oběma nohama na břeh Boží a věrme, že jako dosud, tak i nyní a vždycky přes stále vítězství hmoty vždy zůstane vítězem Duch svatý a s ním ti, kteří věrně se drží jeho zásad a neochvějně je provádějí!

Je válka biologickou nutností?

Pro křesťana a vůbec pro každého, kdo bere vážně svobodnou vůli lidskou, nelze samozřejmě mluviti o nutnosti války. Přesto však různí takoví hlasatelé »hrdinského způsobu života« o této nutnosti mluvili a zečnou asi zase někdy mluvit. Je proto zajímavé, že tato nutnost i v číně biologického stanoviska neexistuje. Psal o tom za války Julián Huzieu, gen. ředitel UNESCO, známé organizace spojených národů pro záležitosti kulturní, oxfordský profesor zoologie, v článku »Válka jako biologický zjev«.

Pešmístům, kteří tvrdí, že trvalý mír mezi

národy je nemožný pod záminkou, že boj o život je základním biologickým zákonem, a militaristům nacistického typu, kteří vidí ve válce lidskou formu přirozeného výběru, jak o něm mluví Darwin, ukazuje Huzieu, že boj umířil těchto »odů« (mezi členy téhož rodu) je zjev neobyčejně řídký a vzácný, vždy zbytečný a často osudný ve světle živočišného. Jistě že se tam často prolévá krev, když se na př. několik samců jde o samici nebo když se několik hladových psů rve o kost, skoro nikdy se však nesetkáme a vdečnými ložnicemi houjně podniknutými proti členům téhož

O letošním suchu

Hlavním cílem naší dvouletky je samozřejmě zvýšení životní úrovně širokých vrstev obyvatelstva naší republiky. A výše životní úrovně se v první řadě měří podle poměrů ve využívání, které závisí, jak le každému jasno, na oměrech v našem zemědělství, konkrétně řečeno na tom, jaká bude úroda, a to pak závisí hodně na počasí, letos na př. na dešti. Letos nám dešť chybí. I když snad přijde, i když snad jej bude již dost v době kdy se tyto řádky dostanou do rukou čtenářů, přece již do nynějška nadělelo sucho mnohé škody, které již ani nejvydatnější deště neodčiní.

Není třeba dovolávat se nainvho a snadného vysvětlování věcí poukazy na Boží tresty všude tam, jakmile by se nám to krátkozrace hodilo. Není pravda, že všechny hříšníky nebo pronásledovatele dobrých stihá již na této zemi nějaký viditelný a hmatatelný trest. Naopak se od nejpřevnějších knih Starého zákona setkáváme s určitým pohoršením, kterému se mnohdy i nejspravedlivější nemohou ubrániti, vidouce, jak dobře se mnohdy navenek všelijakým zloduchům daří. Ani to letošní sucho u nás není tedy třeba vykládat jako Boží trest. Protože však je nesporné, že Prozřetelnost řídí všechno na této zemi, protože Prozřetelnost mluví k nám spádem události a dějin, není třeba a není možno se vyhýbat poznání, že tím letošním suchem láto Prozřetelnost nám všem — nebo aspoň těm, kdož si ještě trochu vřímavosti zachovali — chce znovu vštípit, jak snadno se ve svých plánech přepočítáme, jak dodnes platí slova žalmu: »Nestavil Hospodin domu, «mamé pracuji jeho stavitele«.

Kdybychom ovšem chtěli souditi, podle oficiálních mluvčích našeho veřejného mínění, t. j. podle našich novin, neshledali bychom se tam s mnoha známkami pokání. Rudé právo setrvává ve svém laciném optimismu, pro ně jde i »a« všechno všude dobře a protože přece jen nemůže popřít, že nepřítel a že je to nepřítel, přináší velmi duchaplné a učené vysvětlení. Naši přední meteorologové pry jím na jejich dotaz odpovídají, že rozdíly letošního počasí proti minulým letům je hlavně v tom, že dešťové srážky, které sice přicházejí v stejné pravidelných intervalech jako v minulých letech, jsou méně vydatné, takže půda nemůže nasáknout tolik vody, kolik by potřebovala. — Z tohoto vykladu až dosud nikdo příliš nezmoždil, ba řekl si asi, že to tví bez předních meteorologů. Ti snad zachránili svou reputaci aspoň poslední vůdci, podle nich přichází období, kdy k nám budou přicházet poruchy (tj. deště) z ostatních částí zeměkoule. Pak by tedy bylo všechno zase dobré a mohli bychom dále setrvat ve svém nadutém vědomí, že naše úrody jsou vždy a všude a ve všem jenom v našich rukou. Zvláště když se pak přece může oznámit, že v Praze napršelo deště na 1 mm.

V tom všem cítíme ovšem pouze takovou emétnou rozpačitost, která může vzbuditi spíše vaši útrpnost, než cokoliv jiného. Hůře je vám, když vezmete do ruky list sdružení kulturních organizací a setkáte se tam s rýmováčkou nevykysné rouhavou, jež prý má být také modlitbou za dešť

Zaklínám všechny bohy,
dážď i slánu
a nabroušenými rohy,
svatého Štěpána,
Petra i Romana,
I tebe, Eulalie,
oroduj u Jana,
ať také jednou lje.

Váš nezdájem je strahý
i k duši křesťana.
Z lidobůr přes noc mnohý
změnil se v pohana...
Strana je nahraná,
prý ze svatých jen tyje!
Jedná zachrana:
Ať také jednou lje.

Pak následuje ještě jedna taková slavná strofa, na kterou je úplně škoda místa a pak závěr s podtitulem Poslání:

Vyschnem tu do rána!
Tohle je potalie!
Ježíši! Hosanna!
Ať také jednou lje!

Sotva kdy člověk živěji pocítí tu prázdnotu moderního člověka, než z takového veršování. Srdce lidí, kteří takové věci dovedou smoliti do bromadý, je vyprahlejší, než jsou letos nejsucho-párnější stráně. Jinak by musila umět zaopatřit slova skutečné modlitby, takové vroucí, oddané modlitby, k nimž nás takové různé metly Boží mají přivést a pro kterou se i sucho i mokro, i horko a mráz stanou nesmíselnými, protože si v ní uvědomujeme podstatu křesťanství, jak ji vyjadřuje sv. Pavel v listě k Řimanům: »Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení nřbo úzkost, nebo hlad, nebo náoba, nebo jakékoliv nebezpečství a pronásledování nebo meč? Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé, ani knížata, ani mocnosti, ani přítomnost, ani budoucnost, ani síla, ani výška, ani hloubka, ani cokoliv jiného stvořeného nebude nás mocj odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.« ak.

Boj o latinu

Boj o novou školu jde dál. Boj tento má, jak známo, dvě hlavní fronty: jednak o to, zda budou školy jen státní, jednak o to, jak mají být nové školy, ať už státní nebo nestátní, vypadají, co a jak se tam má vyučovat. A v tomto druhém bodě jde hlavně o to, zda a jak mnoho se má vyučovat latině. I tento boj jde dál a je dosť prudký.

Naše nejvyšší kulturní autority vytáhnou do něho, bojující jedni pro a druhí proti. Profesor Novotný, znanec Platóna, se snaží zachovávat lásku k této své životní lásce na našich středních školách, prof. Trávníček, jeho kolega z Masarykovy univerzity, dokazuje nebo se snaží dokázat, že matematika může dosáhnout snáze a lépe toho, co se dosud přisuzuje latině. Divím se, že zkušený filolog Trávníček je tak snadno hotov se svými důkazy. Je práce jasné, že jeho prokázání. Přece zůstává pravdou, že trochu povětš studium latinu může nejvíce uvést v poznání odlišné lidské myšlení a vyjadřování vůbec. A nikterak při tom není na závadu, že to jde základem pracně, že si na pr. stokrát zpleťou první pád a pádem čtvrtým a maul vždy znovu a znovu konstatovat, že nepřesně myslí a rozlišují. Právě v tomto bodě by to mohlo mít velmi konkrétní výsledek pro vlastní materiálu a přispět k vyvození protiveného kládání prvního pádu místo čtvrtého, jež vás tak nepřítomně táhne za uši stále více a více ve středních školách, kde tolik lidí vidí vojáky místo vojáky a poslouchá skřivánci místo skřivánců.

V instancích je nám všechno srozumitelné přirozeně, takže vrozené, nikdy to nedovedeme vyvést k odůvodnění a právě proto také nikdy pořádně nevíme, zda by to nemohlo být jinak a nastavíme se proto nikterak přesvědčenými ohájci čistoty a ryzejší právě svého mateřského jazyka. Jónak je tomu u latinu. Čím pracněji musíme její věty rozbírat, čím příměji — a ovšem také účelněji a zajímavěji — nás někdo k jejich rozboru nutí, tím nutněji si musíme navyknout jasně a důsledně myslit a jasně a důsledně se vyjadřovat, zkrátka vědět, co chcí a dovést to k cíli. U mateřštiny by byly takové rozbory ještě podnětnější a konaly by se jistě a mnohem menší pozorností, čím snáze by si žák mohl říci: To je přece samozřejmé.

A přece tyto důvody nejsou ještě hlavní a rozhodující. Ty jsou houbější. A proto, chceme-li zachránit klasičskou kulturu, musíme ukázat, jak to nezávadně paal její oddání obháje v „Etudes“, že bez ní je evropský poloostrov ohrožen přímou ve své duši, ve svých nejhlubších životních tradicích, v hodnotách, na nichž se zakládá jeho originalita a jeho celý přístup.

Tento obháje tedy píse: Je to stále stejný spor: spor analytického rozumu na jedné straně a organického života na druhé straně, spor intelektu s duchem, hmoty a duchem; boj a náal stále bezdušejší a vzrůstající technickou kulturou, a našim celovým rájem technické civilizace.

Oud a povolání má často přivede do styku a mladými lidmi, vyučevanými kulturou čistě moderní. Právě toto zkušenost — trapná a přes to učitelna — mi vauká tyto řádky. Jde o mladé učitelne nebo o mladé studující speciální matematiky. I mezi nimi je malá elita, která se naprosto líbí od masy. Jónak je tomu však u většiny. U té je nejnapádnější chudoba vnitřního života, naprostý nedostatek osobní reflexe, jedním slovem: klid. Filosofie pro ně ne poutává, v nějaké logice a v několika zásadách sociologické morálky. Jejich naprostá důvěra ve vymoženosti vědy je osvobozuje navždycky od tajemství. Jsou klidní, šťastní a pracují se bez domýšlení na technických

Křesťanství v zrcadle naší národní povahy

Nepřevládáme dobu, kdy by bylo možno se oddat sádké bezmyšlenkovitosti. Starostu a politič hospodářské jsou totiž neodlučitelé od starostu duchovních a jsou o duš, a jakkoli je jedinec kvantitativně menší proti celku národa i lidstva, přece nezůstává ušetřen vlivem zprůmen celku a svou vlastní bolestí, svými potížemi a starostmi přispívá k mosaicí společného ústí.

Je marné a zbytečné říkat: Musíme už jednou přestat a revoluce. Revoluce je ukončena. Revoluční vymoženosti byly uzakonyány, teď je potřeba období klidu, pořádku, právní jistoty.

To mohou říkat politikové, kteří snad mají i konkrétní cíle, těmto slovům ovšem. Snad se tím slovům i těsá, protože po nicem tak člověk nezoují jako po klidu (a výjímku klidu, kterého se mu dostává v hrobě), ale bylo by krátkozraké si namalovat, že konec revoluce skutečně je.

Revoluce není ukončena, protože revoluce se neapokojuje a polovitičnými řečmi. Stejně jako není odstraněno německé nebezpečí, není odstraněna revoluce. Snad jen oddálena, snad se jen pro ni hledá jiná forma.

Proto není čas na bezmyšlenkovitost, být byla sebe lákavější.

Křesťanství tu je v úloze, ve které již dávno nebylo. Křesťanství jsou své vznešené, své ideje, své ty nemohou videt ve vzduchoprázdnu. Svět je ochoten pozorovat raději a podrobněji nositele těchto idejí, křesťany, než myšlenky samy.

Křesťanství je jedno pro větškerou svět, ale jeho nositelé se různí plemenem i národní příslušností, a tuto okolnost nelze přehlížet. Každý jedinec uchopuje velkou myšlenku podle svých schopností, podle svých dispozic jí zpracovává, podle své letory se s ní dává, podle svého temperamentu jí projevuje. Jsou-li lidé sanguinicti a flegmatictí, introvertní a extravertní, sobectí a altruistictí, jsou právě takoví i křesťané.

Není tedy bez významu podívat se na naše křesťanství v zrcadle naší národní povahy. I když tak nechceme činit výpěrcvými vědeckými způsobem, ale spíše glosovat, takřka na okraj jistých problémů.

Prof. dr. F. Chalupný, který se zabýval studiem národní české povahy, správně uvádí, že kdo nemá svých vloh, vad a sklónu, nemůže správně žít. Jisté rysy povahy jsou také říny naší příslušnosti k českému národu, jsou zděděny po předcích, ale jsou modifikovatelny výchovou.

Základní rys české národní povahy je antipace, t. j. nepřijímání státních konce. Má to své výhody i nevýhody. Za okupace nás tato vlna udržovala v síle. Kolk lidí vělo v Ástánsky hranic anž mělo jednu jedinou konkrétnější představu, jak k němu dojde. Ba, jak se ukázalo, mnohde ani ty zbraně, o kterých se hájlo jako o zázračném prostředku, kterého se lid uchopil, aby vyhnal vetrelce, nebyly na očekávaných a označovaných místech.

Celé pražské povstání v květnu 1945 má rys této antipace. Hbitá podnětnost, krásné akce, ale poslední ránu musela odopřít utědit Rudá armáda: jinak by to bylo a Prahou špatně dopadlo.

Maly popud nám stát, abychom vzplanuli, ale aby plamen neuhasl, o to se musel postarat jini.

Jak se v tomto zrcadle jeví křesťanství?

České křesťanství nemiluje peko, řeči o něm a pohrůzky jeho tresty. Věřt, že to nakonec dobře

dopadne. Myšlenka a představa Boha jako Otce je nám daleko sympatičtější než představa Boha soudce.

Ledacos z křesťanství nás dovede zaujmout, chytit. Někdy se zdá podle řeči a všeelijkých oficiálních projevů, že vlastně celý národ je hluboce křesťanský. V záple se objeví včet hříchů, které mezi křesťany nemají být ani jmenovány.

Rychle se vpravujeme do nových situací, zručně se orientujeme, ale více začneme než dokončme. Kolk albných, avšak ztroskotaných akcí edičních, přednáškových, školních a jiných je toho dokladem? Když nás popadne dobrá myšlenka, nezá a námi k vydržení. Vrháme se za ni takřka a fanatismem, abychom jí zakrátko — vše bez poznali.

Škodí nám velký radikalismus. Proto u nás narážá křesťanství na takové potíže, kterých snad není jinde, že chceme velké úspěchy. Chceme, aby všichni křesťané byli svatí — jen sobě snad bychom dovolili výjímku.

Kolk lidí ale u nás tozešlo a křesťanstvím proto, že jim Ježíšek jako chudým dětem nenadělil kashoty, o které prosili. Je dostali ve věcech katechetech pohlevek, že jim zbožný souded uleknul moz, že pan farář doprovázel nějakou aereku ad. ad. Tohle posuzování je společné pro stým lidem stejně jako filosofům a na vážnou otázku, co vlastně mají proti katolictví, odpovídají protí lidé a filosofy unisono, třeba po delším zamýšlení: »Těmle celibát...»

V Čechách nikdy nepjde o křesťanství, ale o křesťany. Toho si musíme být vědomi, protože od základu amilost svou národní povahu nemžeme. Ostatně ani milost není přirozenost, nýbrž pouze zůslechťuje. Proto se těší učtí charitativní činnost a když jistá katolická akce žádala o publikování své přednášky v nadstraničké instituci, byla požádána, nešlo-li by to třeba pod záštitou Charity. To jsme my, celý my.

Chalupný o tom, říká, že Čech rád přesunuje náboženské vztahy v obor vztahů apolicečských. Souvlti to se snahou české vřady o prostotu, o zjednoduování. Tak si také dobře vyvětlíme podmínky pro rozkvět Jednoty bratrské, tak pochopíme i hojně volání po návratu ke starokřesťanské jednoduchosti, prolo se v prvotní církví vůli ideál, po kterém se znova a znova vzpínají lečné české ruce.

Čech nerad uznává bez odmlvy autoritu. V lom je pravým opakem Němct. Proto v Čechách velmi snadno nachází živnou půdu každá agitace proti papěi, na kterém je zase hlavní závadou, že se dáva nosit a libat si ruku. Myslím, že věročné by se a pezeptavím ampil český národ dřív než a těmi nositky, věřtí a klekáním při audění...»

O novém pražském arcibiskupu se šíří po celých Čechách chvalozpěvy pro jeho demokratictvo, čili jak to řekl jistý člověk: »Nedělá ze sebe pána.« Jáme národ noralské a chalupnické povahy, kde každý chce být pánem, ale nikdo nemá pána opravdu rád.

Bylo by dobře, abychom si při všem podnikání byli vědomi své povahy. Bohoslovci by jí měli ustáovat v seminářích, aby byli připraveni na své povolání. Nutno jí pro duše, ne očekávat v křesle jejich požitný příchod. KBH.

civilisac. Lze si těžko představit pýchu a lehkomyšlnost těchto duchů ale jaaných a přece tak povrchních. Jejich duch byl od dětství naváděn k abstraktní analýze, k mechanickým dedukcím. Jejich konkrétní život plyne na povrchu, je jen povrchní, vydaný náhodám, větrům nebeským, vlnění

Srp. kládvo a kropáč. Tento nadob, tenž by se lépe vylímal v nějaké předvčelně »Volné myšlence«, se objevil minule ve »Svob. zítKku. Obsah? Rozbílrování nad tím, že pamětní odznak druhého národního odboie dostal nam arcibiskup orázký hrad pro n. presidentovi, Páthelické volání ide a kde se došli, jak zapomínáme na své dělníky, jak zapomínáme na miliónu Vatikánu v minulé válce. Kdo zná trochu ze zkušeností mentalitu našich pokrokově a nestrou amělic, z které se skládají všechny naše strany, tedy i strana nár. soc. by se vlastně neměl tomu článku přespřítš divit. Zodovněná je ovšem redakce, která tím, že let uveřejnila, dávám navle bud, že oro ni je všecko jenom hec, anebo, že přes houževnatý bod, lež její strana vede s komunisty, se s nimi děve jenom shoduje v otrepaných, usickrát vvráčených frázích o fašismu Vatikánu. Článeček sám je vlastně také útokem na komunisty, protože je většitkou komunistickému ministru vnitra, ale celým svým obsahem je přes svoji kráskost zase výbornou ukázkou našich ideových zmatků, kde nikdo neví, co vlastně má chít a za čím vlastně jde a kde se leden s druhým setkává len v negativním omilání starých frází, z kterých nikdo nic nemá, ale kterých se také úplně nezabavíme leč tehdy, až lelich vyzvávají vřmou.

puď a instinktů, udržovány jen požadavky nebo zákazy nejuzkopřejšího společenského přizpůsobení. Co se stane z takových lidí ve chvíli kráí? (Viděti) Jáme to přecato v minulých letech a vědme, že dosud, Ale právě takové lidi potřebuje moderní kolektivismus. — Pozn. překl.)

Z čeho plyne tato bestávnost jejich osobnosti, co je jejich duše se vůbec nevyvázá v sobě samém, že se nedovede vůbec v nitru držet. Dáte-li jim abstraktní údaje nějakého problému, dovedou vám dobře odpovědět a rozptěd se akvěla debala. Ale jakmile jim vřaztí nějakou otázku (kdyžká se života, jejich vlastního žvota, ztratí se v jeho konkrétnostech, nebudou vědět, kudy kam, začnou koktat. Jejich duchovní zrak, obrácen od dětství jen na věnek, na vnějí činnost (a co je nám více vnějí než matematika), odvdují úplně diviti se také trochu do sebe. Neznají se; nevědí nic a nechťtí nic vědět o člověku. Dovedou nakonec oceňovat člověka jen jako apolicečskou funkci. A tak jsou zrali pro nové lidstvo.

Je nesporné, že tento smysl pro člověka, záliba pro vnitřní život nebo vůbec vědomí o jeho existenci potřebují pozvolného vývoje — a toto nechtějí pochopiti — vývoje organického. Jen zneňaha, na bohatém námou kultury, klíčt originalnost osobnosti, se všemi vřavy neuosoblivostí a nejlatimati, z nichž právě se skládá život. A právě při studiu literatury se dokonává toto zrání našeho jít. Tam, ve styku a básnky, mysliteli a umělci nejrozmanitějších struktur se může skutečně vyvinout v osobnost, může rozvinout svou přirozenost tím, že se živi v přirozenosti druhého, může se k ní přiblížit a prisvojit si jí. Tam se mladé lidé naučí učt k člověku, když prožijí zřejší tolažerými krajinnami duše, divíjí se na tolikéře spletité omudy, na tolikézkolní a tolikézkolní kultury. Opakují znovu: Nezá žádné abstraktní kultury. Chít jí načerpat z nějakých příruček je nejhorší lžice. Když studují Fašcism, musí na sebe nechat působit Pašcala — místo aby si zapamatovali o něm nějaká data a nějaké formuly. Jenom za tu cenu se jim Pašcali nebude jevit jako bláznec nebo churavec (neboť tak je možná nalváno pozemšť) jen za tu cenu jejich duše vyroste do rozmanitě skutečné lidských a zakofení se v nich skutečná civilizace, civilizace osobnosti.

(Pokračování.)

P. M. Prokoph, S. J., misionář v Sev. Rhodosi:

Na černé liše

Alois se neustátní slastného pochutnání v zahradě a chyběl i ve zpěvu. Jak si vřavětlí leho nepřítomnost? Když nastala hodina večerní debaty, kdo vstoupil do mého pokoje, byl Alois. Nesl s sebou více knih než obvykle, když přicházival na večerní opakování tělesích předmětů a úkolů.

- »Dobrý den, Otče!«
- »Dobrý den!«
- »Dáři se dobře, Otče?«
- »Dobře.«
- »Je hodně unaven Otče?«

Neodpověděl jsem. Alois si přece odvrtl rozvláčné zdvořilosti Betonův, která je s to vás unudit bezvýznamnosti svých otázek, že byste z kůže vřvám. Ale běda vám, kdybyste chtěl nějak pomohat tempo jejich myšlenek k rychlejšímu vyvředění! Játe nedovůřek v celém kraji podle pravidel černoské etikety. Nás prohlády se setkaly v přímém pohledu a Alois prohlásil se dalších okolku:

»Otče, přináším ti všechny knihy apťe!«

To nebyl první přídav za mé misijní činnosti a znamenal: Nechci se dále učít. V tomto případě: Nechci dále studovat, nechci být knězem.

»A co budeš nosit ode dnešního, assezi (černoské sekera)?« Ozval se v jeho nitru rozchevlý. Inhavý, koketický svuk lamtaru a lokali? Zastouží no starých zvěřích a lanct nad řetězi?

»Nebudu nosit assezi, Otče!«

Zmoučila se ho těkavostí a nestolost černoské povahy, kterou trpí i ti střeři, které se tak těžko odolává? Nebo byl nřlzen proudem odboie proti bílým velitelcům, jimž černost slouží za nepatrnou odměnu? Chce se pustit v zápas o svobodu, jakousi vnější volnost a nespoutanost divochů? Oeh, podobná svoboda je horší než otroctví. Alois mlčel a dival se k zemi.

»Vzdávky si chťt spast „nasukulumbwe“, ale Balonga musejí se stát křesťany. Islam nezmení lelich duše. Je tvotví povinností háit své černé bratry proti němu jako proti nřoka-hadu a stěně jako proti řetěšům. Nebude svoboda a blahobvtu v Africe bez náboženství Ježíše Kři-

sta. Cožpak ne to stačím sám? A budete svobodni v černé své vlasti, až budete mít své černé kněze!«

Alois položil knihy a odešel. Moje duše se obestřela šerem smutku. Zapomněl jsem se i rozloučit, až zachoval »S Bohem«, takové, které by mu aspoň zachoval v srcti tesknoutu po misii, kde byl tak rád. Překvapení, které mi způsobil discipulus, quem diligebat magister,*) bylo plnější náhle a bolestně. Zůstal jsem jako přimrazčen, sedl jsem si ke stolu a oddal se bezutěšným myšlenkám.

Zatím se snesla noc nad domky a chýčemi Chikulu, zlich-y zvuky dne i večera, boučání dveří, večerní zpěv i modlitba chovanců misii, vyklepávání pokrývek — nevím, jak jsem nic kolem sebe.

A přece Pán duší chťt mne, mladého misionáře, otužit zavčas pro budoucnost tímto utrpěním zklamání a prvního neuspěchu. Nebyli ho ušetřeni ani sv. Pavel, ani valký Xaverius. Kdo na to není náležitě duševně připraven, kdo ještě blouzní navim romantismem misionářského hoobrádku, a ani o záračných rybovech na první více méně neobratně-zatah síle v těchto vypráňých řetěšcích, není ještě hotový misionář pro frontu Boží, pro černou luhu africkou.

Pojednou člím zvláštní třeň a tíhu na botě pravé nohy, a tíha se chvíli zvěšlová, chvíli nadlehovává. Oh, nřoka, had! Kde ten se tu vzal v mém pansví? Kde má svůj podzemní skrýš, z ní vytáhl na noční lov? Je to menší kobra, ale dobrý mrd dělky, alyšné ašua se vedle mne, silidila po myších a jiné vhodné pastvě. Kovové se zaleskl její hřbet v matém svitu hvězd.

Na stole ležela hůl a havičtí, kol podivu dovedně vřevězavanou černým chochem z pokračovalci neky. Představovala karikaturu anglického policemana v typicky ztrnulém úředním postojí. Očima, na tmu poněkud uvyklýma, sledoval jsem hada se zvyšenou pozorností. A tu, všimem okamžitého nápadu, který se nerozmyslil, zdá rozumně či nerozumně, sáhi jsem po holi za dolní konec a bleskovitým pohybem přetáhl jsem hadi hřbet.

*) učedník, kterého miloval učitel (narážka na evangélium sv. Jana, jehož pisatel se někdy nazývá učedník, kterého miloval Ježíš).

Hlavice hole se úderem urazila — přinesl jsem vám jí na vystavku, jako ukázkú lidového umění Rhodole — v ruce mi zůstal jen pahýl. Skoda holičtíky, ale úlok se povedl: ostré píranévy zaslyknuť, bezmocně vzejelí, měkký dopad mřtvého těla, několik trhavých pohybů — odporný plaz došel.

Nemívám, Bohu dik, časlo souborje s hadim národem, přesto moje vzrúsení nřoblo velké a docela mne probudilo z pesimistického zamýšlení. No, očelím i Neimnyu, mám ještě II seminaristu, bystých kluků a brzy rozmožnim jejich počet novým nábozem. Nemusím zrovna mladého desetera přirovnávat k Jidášovi. Kdo ví, co se odehrává v tajemném nitru mladíkové, které škola dušo neprobádaná tajemství jako nitro jeho země.

Dušo černého lidu chce se sebe stfást ztrnulost stáletí. Duše obzvláště citlivé prožívají už teď před ostatními velký přerod. Musí to být, i Bůh to chce. Probuzejte se z těžkého spánku s myslí úplně zaujalo jediným, téměř utopistickým snem o rovnosti lidí celého světa. A sota vatal, chťtí dohonit to, co jejich předkové zanedbali, chťtí jediným inohoutým rozbehem přeskočit obrovskou propast, která je dělí od té rovnosti. Kolk krve bojů a nitelí celá lidstvo, než se přiblíží o několik kroků k svému cíli, tolik vřuvženému, téměř nedostupnému, k cíli, který stojí těmže národní Bohu. Alois Neimnyu chce být dobyvatel, imno tohoto cíle pro svůj lid, pro pohrdané našukulomova, jak jsem o tom nejednou hovořil. Ale nyní chce jít svou cestou. zkusit svoje prostředky. Uvidíme...»

Opět zavřeló ticho, těžké, dusné ticho africké. V ohradě pobíhal ostražitý Zuko, jako by sdílel se mnou vnitřní rozládní.

Vlóm slyším z tmavého kouta gvtelce jakési tajemné, drobné, sotva slyšitelné ts, ts. To se skutečně vřm světlo, anebo podléham jenom klamnému dojmú následkem duševní podrážděnosti? A zase: ts, ts, ts, ts, ts, jako když někdo jemně kyčá nebo odplivuje. Stále a stále: ts, ts... Rozsvitím jednu z těch dvacítk lamp, které mi nedávno došly. Víte, že jsem začal v Chikuni se svčkami: elektriku ai chceme teprve zařít, až bude k došetání materiál. V polovici války isam chťt si opatřit novou lampu a nějakou do rezerv. Paal jsem několik obchodníkum v různých městech Severní a Jižní Rhodole o lampy. Zád-

(Pokračování.)

Z manifestačního projevu pro svobodnou školu v pražské Lucerně dne 13. května 1947

Dne 13. května v 8 hod. večer se konal ve velké síle Lucerny v Praze manifestační projev katolického lidu za svobodnou školu. Účast na tomto projevu byla mimořádná. Sám p. ministr školství dr. J. Stránský, který se iei také zúčastnil, řekl na začátku svého projevu, že se nedamatuje, že by kdy viděl sál Lucerny tak naplněn, jako tehdy. Byli tam Pražané, zástupci Slovenců, všech českých a moravských diecézí. Arcidiecéze olomoucká byla zastoupena 200člennou deputací, z nichž většina byla ve skvělých moravských krojích. Před manifestací navštívili tyto deputace jednotlivé veřejné činitele, totiž předsedu vlády, jeho náměstky Ursiniho, Fierlintra a Zenkla, msgr. Hálu, dr. Stránského a dr. Procházku. Manifestace byla zahájena zpěvem Chorálu svatováclavského. Pak se chopil slova předseda schůze, první místopředseda Ústředí katolické a předseda Svatováclavské Ligy dr. Václav Janda a zahájil schůzi tímto projevem:

«Od doby, kdy se uskutečnil dvouletý plán k výstavbě našeho národního života, jsme svědky velmi živé činnosti zákonodárného sboru, v níž se z části uskutečňuje, z části projevuje snaha předjet vlastní činností ústavodárné dílny činnosti zákonodárnou, která je nebo bude a to do značné míry ovlivnit vytvoření nové naší ústavy.

Největší nebezpečí v tomto směru vytvořil návrh nového školního zákona, který ve své podstatě přehlíží zásadu svobody učení dosud platné ústavy a byl by jistě, kdyby došlo k jeho uskutečnění, nebezpečným prejudicem pro novou budoucí ústavu. V tomto nově navrhovaném zákoně jsou kladeny podmínky, které nejen omezují, ba dokonce přímo urážejí další svobodu občanskou, dosud ústavně zaručenou, t. j. svobodu svědomí.

Přesto, že došlo pana ministry školství ústředí různých petici a resolucí, že konána rada projevů, z nichž patrně, že občané všech vrstev i jiného vyznání než katolického jsou roztrpčeni nad zkrácováním jejich základních práv plynoucích již z práva přirozeného, nepodařilo se panu ministru školství zabránit, aby návrh nového školního zákona nestal se předmětem opětovného určeního projednávání.

Proto jsme se dnes sešli, abychom tu po vyalechnutí svého nejútočnějšího arciopatřite a českého primase a ostatních povoláních řečníku, manifestovali jménem většiny národa za zachování výše zmíněných již základních lidských práv a tím za zachování důstojnosti lidské, abychom jasně a rozhodně na všechny strany řekli, že jsou určité hranice nejen pro poslušnost k národnímu zákonu, ale i pro dávání norem poslušnost takovou vyžadující.

Sešli jsme se proto, abychom výstražně upozornili, že úcta k náboženskému přesvědčení apoluběbně je prázdny a pokryteckým mámením nevědomých mas, jestliže se jejich povinnosti náboženské atavi do příkrého rozporu a povinností občanskými.

Prvním řečníkem byl J. E. nřdp. arcibiskup, jehož projev jsme ořinesli v předchozím čísle, které bylo již při rozchodu účastníků manifestace rozdáváno. Po něm promluvil ministr dr. Stránský, prof. Hvizďala, dr. Milenovská, dr. Janděčka. Projev uřdnil: za Slováků člen katolické kanceláře dr. Španík a za hosty z Moravy dr. Vykopal. Z manifestace byly odeslány pozdravné telegramy sv. Otci a p. prezidentu republiky. Manifestace byla ukončena zpěvem národních hymen.

Pan ministr školství dr. J. Stránský zdůrazňoval ve svém projevu, že má jako osnovatel návrhu nového školního zákona dobré svědomí. Křdvv prv le neměl, nestál by v tomto shromáždění. Vyslovil přesvědčení, že se všichni i v těchto věcech svednotime, protože se sjednotit musíme. Vidí zvláštní potěšitelné znamení demokratickosti právě v uskutečnění tohoto shromáždění i v tom, že se iei může zúčastnit a že le na něm vřidně ořihat. Osnova není ještě zákon a pan ministr připomněl kolika rukama a kolika rozhodujícími instancemi taková osno-

va musí prolit, než se stane skutečně platným zákonem.

Prof. Frant. Hvizďala podrobil pečlivému rozboru netoliko osnovu základního školního zákona, ale i jeho důvodovou zprávu. Nemilosrdně upozornil na všechna zjevná i zakrytá nebezpečí a konfrontoval je se stanoviskem nás katoliků a objektivní pravdy.

(Nemůžeme přinést vývody prof. Hvizďaly doslovně, protože byly již zaslány Škol. odb. Katol. akce olomoucké, která vydá zvlášť všechny projevy z pražské manifestace z 13. května.)

Projev pí Květy Milenovské

Kde jde o dítě, tam jde o matku. Proto není možno, aby se věc tak hluboko zasahující do života našich dětí, jako je škola, projednávala bez ná, křesťanských matek a žen, zvláště když v právé chystaném školním zákoně běží o naše přirozené, spravedlivé právo.

Dítě je z naší krve, z našeho masa a z našich kostí, je tedy naše a nikdo nemá práva, ani

ale nemusí, ano, apíše to pravda nebude. To nezáleží na školákém zákoně a nařizení ministerstva, ale na učitel. A jako není možno, aby Janloň rodila hrozny, nebo, užijeme-li biblického obrazu, bodláči přináležel říky, tak není možné, aby učitel, ideologicky převáděný materialista, postávista atd., mluvil, jednal a choval se v souhlase a křesťanskými zásadami. Předpokládáme nejlepší případ, že má totiž dobrou vůli neovlivňovat děti svým přesvědčením, již ani nemůže mlti, je-li poctivým a převáděným člověkem. Nemůžeme se tomu zcela vyhnout, protože ani nepoznává, co všechno odporuje křesťanskému duchu. Je-li uceleným charakterem, každý jeho projev nese kvalitu jeho osobnosti. Tou vychovatel především působí. A ta v tomto případě není křesťanská. Proč by rodiče, jimž záleží víc než na životě, aby dítě nebylo pohoršeno ve své křesťanské víře, neměli mít možnost, světit své dítě vychovatelem, u kterých se tohoto nebezpečí nemusí obávat, jejichž vzdělání a úroveň odpovídá požadavkům státu a jež si ještě k tomu samí plní? Kdyby toto bylo někdy nějakým zákonem

A jestli se už dnes ze všech vážných mlt, kde se nejlépe smýšlí a našim národem, volá po rychlém a naléhavém zmravnění našeho lidu, zvláště mládeže, může vyslyšet a zodpovědný člověk říci, že chystaná úprava školního zákona bude lékem na naši nemoc? Nepřipadáje apíše k zhoršení? At ař uvedomí naše zákonodárné sbory, že jsme v mravní krizi, že nemáme tolik mravních fondů, abychom mohli riskovat pokus ve výchově a že v jejich rukou leží rozhodnutí, obrázné řečeno, o životě a smrti. A vlastně doslova. Jeden spravedlivý zákon je jen prvním krokem k dalším. Když je dovolena neapřavednost jednou, proč ne vícekrát a jindy? Neapřavednost pak nese v sobě začátek konce. Jakký by byla budoucnost našeho milovaného národa a státu, kdyby jeho občané byli nuceni k jednání proti svému svědomí?

Stále však ještě doufáme ve svědomitost našich zákonodárných sborů, že v otázce tak vážné budou vzaty v úvahu nejdůležitější a nejvšeobecnější důvody, že otázka bude probírána v celé šíři a hloubce a že se nedopustí neapřavednosti na křesťanský slove našeho národa. Bude jim za to jistě požehnáno v budoucnosti a jednou jim tato apřavednost ašně bude připočítána k dobru, až budou křásti úcty věčnému Soudci ze svého vřidavství.

Projev Dra Vojtěcha Janděčky

Náš stát úcty své vlády, vřten své historie, rozhodl řidit svou politiku napřiohváním a respektováním ústavních svobod. A přes toto zdůraznění nutno dnes konstatovat, že vývoj poměrů u nás, pokud jde o svobodu svědomí a svobodu náboženskou, vzbuzuje obavy, že nebude plně v souladu s principy, za něž jsme všichni bojovali, a to mnohdy a nasazením života. Nebylo by svobody svědomí a nebýla by zaruřena svoboda vyznání, jak o ni mluvil § 121 Ústavní listiny, byl by pouze historickou ořdobou § 126, kdyby katolici v tomto státě nemohli rozhodnouti, kdo a jak bude je zastupovat i ve výchově jejich dětí mimo rodinný domov. Měla-li by býti uzákoněna osnova o jednotné škole a o zrušení soukromého školství a tedy i školství církevního, bylo by to poruřění § 120 Ústavní listiny, který jasně vřvem odstává říká: »řřizovat soukromé vřučování a vřchovávácí úřtavy je dovoleno jen v mezích zákonů.«

Ústava tedy zásadně dává občanům právo školy řřizovat, státním zákonům ponechává jen podmínky, za nichž lze je řřizovat. Mělo-li by dojít ke zruřění uvedeného paragrafu, a k neapřekiování 85% většiny katoliků tohoto státu, pak by se to mohlo státi jen kvalifikovanou většinou parlamentu, jaké je třeba k vydání Ústavního zákona. Nemluvíme zde ani o tom, že toto rozhodnutí by řřejudlikovalo novou ústavu, s níž již předem řřekoslovenřti katolici ve nemohli souhlasit. § 120 úřtavy, který řřimo mluví o řřizování soukromých škol a vřchovávácích úřtavů, nelze chápat jen jako samostatné ustanovení, nřžbě jako součást zásad, vřřaděných v § 117-128, které mluví o svobodě učení a svědomí, a o svobodě projevů mínění. § 120 je jen konkrétním promluvením a jedním z materiálních přeřvů našeho náboženské a kdvv vůbec byl vypuřten z Úřtavy, nemohlo by nikým býti bráněno řřekoslovenským katolikům, aby si svoje školy nastavili a děti dávali vřchovávat v křesťanských zásadách.

Uznáváme, že stát má právo na vrchní vedení a dozor nad veřkerým vřučováním a vřchováváním a plně chápeme jeho zájem na užřetěném vývoji veřkerých vřučovácích a vřchovávácích řřizení, jak o tom mluví důvodová zpráva k § 120 Úřtavy. Zkušenosťi z okupace však ukázaly, že řřetři katolici, odchovaní církevními školami, byli mezi prvními odborovými pracovníky, jak doma, tak i v zahraniřní armádě a získali respekt a uznání nejvyšřích mlt.

Vřchova dětí patří rodičům a je jejich nezadatelným právem, plynoucím z přirozeného řřádu. Bylo by hrubým poruřením úřtavních svobod, kdyby řřekoslovenřti katolici měli býti donucováni svoje děti posílat do škol, o nichž ví, že jsou řřastř prolnuty bezbožickou vřchovou, a že

J. E. nřdp. arcibiskup zdraví účastníky. Po jeho pravici p. ministr školství dr. J. Stránský.

společnost, ani stát, bránili a znemořňovali nám, auychom si je utvářely jak chceme, jestliže tím neporuřujeme právo jejich.

Společnost má právo bránit se proti zločinům a požadovat od vychovatele, aby je v dětech nevychoval, věci státu je, starat se o zvýšení životní schopnosti svých občanů po stránce zdraví a vzdělání, dbát o výchovu lojalních občanů, kteří by a porozuměním plnili své povinnosti k celku. Ale dělali by bez práva i, společnost i stát, kdyby v ostatním znemořňovali rodičům vychovávat i dítě, jak chtějí. To by se stalo, kdyby stát přispustil jen jedinou možnost výchovy.

Nemluvíme o jednotlivostech, mluvíme o zásadě. Někřím, že všechny naše konfesijní školy jsou nejlepší a všechny státní školy že jsou už dnes takové, aby do nich katolické dítě nemohlo chodit. Ale tvrdím, že je špatně, když rodiče jsou nuceni přispustit možnost, že by jejich dítě bylo vřchováváno řřipádně i proti jejich svědomí. Ovšem, a druhé strany se nemítá: na dobré právo rodičů vychovat dítě v jakémkoliv náboženském přesvědčení nikdo nesehá, škola se vůbec nebudet dotýkat náboženských otázek, naopak bude povátat všem dětem stejné, co pořřebují pro život. Řekněme si jasně: to může být pravda,

zakázáno, pak tento zákon jest špatný a neapřavedlivý.

A dále: Stát potřebuje přece nutně ke své existenci, aby jeho občané zachovávali příkazy Desatera, řřež jsou životní podmínkou lidské společnosti. Když se snad někdo zdá, že bez prvního řří se obejde, pak je zřejmé každému normálně myslícímu člověku, že bez dalších sedmi to nejde. Nezabývá, neapřemítá, nepromluví křivého svědectví, nezczlořžhá, bude posluřen řřádné autority. V této výchově má křesťanství dvořtisicelou zkušenosť a nikdo ji dosud nedovedl lépe, než Církev Kristova. A přes všechny vřřtky, jak to Církev špatně dělala, přicházři doba, ano, již je tu, kdy bolestnými zkušenosťmi poznáme, jak dobrým vychovatelem lidstva byl Kristus řřijci ve své Církvě, až totiž nám doroste druhá generace lidí vřchovávaných bez Krista. Z počátku řředřeky výchovy bez Krista nejsou tak zřejmé, protože mravnost, která v celku zůstává, jsou ještě dořřivající, zbývá kořeny uschnout, zřidná šla mimo Krista. Jeřříže není a to alespoň poněkud apoutat řřavost lidské sebectosti a jestli a Kristem to řřo někdy ve apolencešti špatně, bez Jeřřže Krista to nejde vůbec.

J. E. nřdp. arcibiskup přednáři svůj projev.

Předni řřady účastníků zauřali Moravaně ve svých pestrých krojích.

běm víry, respektu k přikázáním desatera a úcty k lidské duši, bude přívalem všemřeh spátných lidí udubeno. Několik málo hodin náboženství na školách nesází. Je třeba naplnit celý život ve škole pravdivými Písmem svatého. Katolíci rodičové mají ústavní právo, aby jejich děti, za něž mají před Bohem odpovědnost, nebyli jejich výchově odcizováni. Mají přirozené právo jednat v výchově v rodině a ve škole.

Českoslovenští katolíci musí se rázně ohradit proti snaze, zrušit bez objektivních důvodů svobodnou katolickou školu a nejen to, nesehnáme ani s jakýmkoli omezením církevního školství anebo zachováním status quo, a naopak ve smyslu svobod, ústavní nám zaručených a ve jménu opravdové demokracie trváme na tom, abychom mohli podle potřeby své školství dála k prospěchu státu a jeho občanů dobudovat. Lidové demokratická revoluce, jež s tak velkým úspěchem rozšířila svobodu a práva širokých lidových vrstev, nemůže dopustit, aby ústavní práva, o něž se opírají milionové řady katolíků, nebyla respektována, neboť by to znamenalo již napětí a opuštění principů demokracie a svobody.

Jedno na celém řešení školského zákona překvapuje. Totiž přehlídka se s osnovou takového zákona, o níž se muselo předpokládat, že vyvolá bouři odporu všech vědeckých katolíků. Týmž dechem co se pletuje pro osnovu, volá se pro jednotné národní. Ano, katolíci českoslovenští jsou pro jednotný národ, neboť touto jednotou rozumně svobodný souhlas jednotlivých jeho příslušníků. Chápou poléby státu. Jsou si vědomi, že je třeba soustředění všech tvořivých sil, aby se zafila dvojnásob, neboť jsme přesvědčeni, že bude opravdovými stupni k blahobytu celého národního společenství. Ze katolíci vůde přikládají ruku k dílu, a že ve svých svých sil se snaží podpořit svou vládu, neznamená, že nesledují vývoj v tomto státě a nete proto přecházejí jejich mínění a stanovisko.

Úmyslem navrhovatele osnovy školského zákona bylo odejmout církevní školství jeho účelu a tím vyloučení instituci, její povně a neobjasně se snaží při výchově dětí uvolňovat zásady evangelia. Výsledek této akce bude opačný. O tom se přesvědčí Oláčka svobodné školy není otázkou stranicko-politickou, nýbrž otázkou základní náboženské výchovy, již by měly všechny

naše strany respektovat. Ci se domnívali navrhovatelé osnovy, že katolicismus u nás je uspán a není schopen obhájit svůj náboženská práva? Historie nás učí, že český národ je citlivý na své náboženské přesvědčení, a jestliže až dosud se projevovale nasázení a odhození na straně odporů křesťanského světového názoru, až se někdo nemýlí, že katolíci se nemají nachnout pro věc své víry.

Katolíci, jsme zavázáni své historii, celému světu a generacím, jež přijdou po nás. Siferme dědicví svých otců a jsem přesvědčen, že Svätý Václav nedá zahmotit nám ni budoucím.

Dr. Julius Spánik z Ústřední katolické kancelarie v Bratislavě lumbóhí podzary slovenských katolíků a vyslovil politování nad nepřiznou situací, která v přítomné době po straně organizační těžce podzary duchovní život slovenských katolíků. Není církevních škol, není internátů a ještě mnoho věcí vzbuzuje hořkost a bolest. «Přítom je zřejmé,» prohlásil řečník, «že klíč ke Slovensku reprezentuje slovenská katol. většina (87%).» Žádoucí řešení tohoto problému mohla by vytvořit základna, daná spoluprací českých a slovenských katolíků. Slovinci nabízejí upřímně tuto spolupráci, reklamují jí však v celém rozsahu i pro sebe. Očekávají zejména podporu ve svém úsilí o znovuvybudování církevního školství, jehož se nemíní vzdát. Mají-li mít povinnosti — chtějí mít i práva. Zvlášť když si nepřijí nic jiného, než statečně a kladně budovat společný československý stát, v němž vidí svoje zabezpečení a záchranu.

Dr. Vykopal z Olomouce poděkoval panu ministru Stránskému za vřidné přijetí, kterého se počíně moravské delegaci dostalo dopoledne dne 12. května v budově ministerstva, jakož i za podnět k utvoření zvláštního meziministerského komitétu, který vláda pověřila přezkoumáním osnovy školského zákona. Zmínil se o bezpečnostních memorandech a peticích, které katolíci Morava zaiala ministerstvu školství a končil slovy: «S okruvanými hlavami jsme po prvé světové válce vedeli uchránit naše chrámy — a duši dítěte — ten nekrásnější a nejvznešenější chrám — bychom uchránit nedovedli?»

Jeho Svátosti, PP. Piu XII.,
Rim, Vatikán.

Panu prezidentu republiky
Dr. Edvardu Benešovi

Praha, Hrad.

Českoslovenští katolíci, shromáždění na veřejném projevu za svobodnou školu v Praze dne 13. května 1947, prosí Vaši Svátost, aby laskavě přijala hold jejich dětině úcty a projev neochvějné věrnosti Apóstolskému Stolci, jakož i ujistění, že jsou odhodláni se ze všech sil zasazovat za křesťanskou výchovu, jak odpovídá nejvznešenějším směrnicím papežským.

Pouf osvobozených politických vězňů

Zájmová skupina katol. kněží, osv. politických vězňů, usnesla se na schůzi výboru v pátek 8. května 1947, že uspořádá tohoto roku děkovnou a vzpomínkovou pouf všech osvobozených politických vězňů. Pouf se bude konat v neděli dne 17. srpna t. r. Cílem pouf je na Moravě kolebka naši křesťanské kultury čyrlometodějaký Velehrad, v Čechách Stará Boleslav, posvěcená mučednickou krví sv. Václava a jedno z našich nejstarších putních míst mariánských.

Svolávající tuto pouf, zvolce k ní, plníme tak alb, které jsme během neuvobody za nešťastných dráký mnohokrát učinili, který a námi učinilo tolik jiných vězňůvých bratrů. Doufáme tedy, že naše vzývce se v řadách osvobozených bratrů setkává a živým hlasem, že naše pouf budou novým důkazem, že nezapomínáme, že nejdme nevděční, že nezapomínáme především na to, že v kruté atmošféře věznic a koncentráků to byly především hodnoty duchovní, naše víra, která nám nejdělněji pomáhala překonat obtíže a vydržet až do vítězného konce, do osvobození.

Podobné pouf pořádají i osvobození vězňové jiných národů; na př. Francouzi konali již loni na podzim dne 8. září velkou, skutečně manifestací pouf do národní svatyně Lurdaké, pouf spojený s dojemným vzpomínáním na země a padlé, pouf, jež byla skutečným obnovním jednotou, kterou utvořilo společné utrpení a společné neuvoběření. I my potřebujeme tuto jednotu vždy znovu užívat a obnovovat. Nikde toho lépe nedošlo, než na místech, kde po staletí naši předkové se setkávali v tře: nejlubším, všem společně: se setkávali se před nadvořivým Bohem fadem, před Bohem, Pánem života a smrti. Tato touha po udržení a utužení bratrské jednoty, tolik potřebné, vede i nás, když nyní předkládáme tento náš úmysl pořádat pouf osv. pol. vězňů a požítelých po obětech války.

Doufáme, že tak a nejluk bude našemu poufno prozorním, že se seřídíme a pochopením a že se nám dostane pomoci k jeho uskutečnění u všech složek celonárodního Svazu osv. pol. vězňů a že se mnohá a mnoho osvobozených bratrů a požítelých po obětech našemu bez rozdílu politických seřdí a akroměří v stanovných dnech na Velehradě a ve Staré Boleslavi, v těchto krásných, dědictvích a milých ohniskách naší národní, duchovní kultury.

Výbor skupiny katol. kněží
osvob. pol. vězňů.

Bude zestátněn studentský majetek?

Sociálně demokratictí poslanci předložili parlamentu návrh zákona o studentském majetku. Za tím podáme jen stručnou informaci o tomto návrhu a přístě kritický rozbor.

V Praze, v Brně, Olomouci, Bratislavě a v Košicích se zřizují samostatné právnícké osoby tzv. «Studentský majetek». Tyto právnické osoby pečují o sociální a kulturní zájmy vysokoškolských, spravují koleje, mensy, pečují o mimoškolní vzdělání a výchovu (!), léčení a rekreaci. Správa «Studentského majetku» přisílí 20letému představenstvu jmenovanému ministrem sociální péče.

Závazný je zejména § 7, který stanoví, že zakládání a provozování výše uvedených podniků mohou žně osoby než «Studentský majetek» jen (!) se svolením ministra sociální péče. «Studentský majetek» může podle § 8 žádati do 1 roku o vyvlastnění majetku v rukou jiných osob, který slouží účelům vysokoškolských, zejména o vyvlastnění majetku: vysokoškolských studentských spolků. Za vyvlastnění majetku těchto spolků a vůbec majetku sloužící vysokoškolským se náhrada nepokytne. Ministr financí se zmocňuje, aby za otaení vyvlastnění majetku poskytl «Studentskému majetku» záruku na náhradu do výše 10 milionů Kčs. Při tom ovšem «Studentský majetek» musí uhradití nevýdělně: to je správné, ale kdo uhradí 10 milionů Kčs?

Důvodová zpráva uvádí, že návrh sleduje snahu studentský po samoprávě. (Při tom ale neuvádí, že členy představenstva jmenuje ministr!) Válcni vysokoškolské prý za návrhem stojí (?). Dobročinné akce spolků prý plní úkoly ve prospěch studentů jen proto, aby studenta získaly, a to ne vždy způsobem žáducím a aby jej spoutaly ideově, stranicko-politické a morálně. Protisluž péče o vysokoškolské je prý nutno defintivně (!) vzít z rukou pro nežádoucí intereso-vodní náboženskou atd. «Studentský majetek» podochyl věceřý (!) majetek sloužící uvedeným účelům a má výjimečně (!) právo na péči o vysokoškolské. Při tom se nešetří ani majetku církevního.

Kritiku tohoto — v demokratickém státě neslychaného — návrhu, kterým se má ošebřití celá řada studentských katolických i jiných spolků a kterým se zneškodňuje dobročinnost, není-li puncována úřady (co tomu řeknou sociálně slabí studenti?), přineseme v příštím čísle. BL

LITERATURA

Svätý Rehoř Veliký. Čtyřicet homilí na evangelia. Přeložil Timotheus Vodička. Olomouc 1947. Krystal sv. 83. — Nespornou a známou věcí je chudoba, české theologické literatury jak překladová, tak původní. Polteba řádné edice základních děl církevních otců byla počítována již dlouho, neboť nečetné starší překlady jsou dnes literárními kuriozity a vylukují se tu a tam v antikvariátech nebo v aukcích. Rozhodli-li se olomoučtí dominikáni k vydávání patriácké knihov-

ny, je to v dnešní době skutečný nakladatelský čin, jehož závažnost nelze docít zdůraznit. Štěstím počátkem tohoto podniku je Vodičkův překlad homilí svätého Rehoře Velikého. Překladatel uvádí dílo dobře poučenou a stylisticky dokonale přemluvou, která není ničím jiným, než stručným životopisem světovcím, hodnotícím i jeho náboženský, organizační a spisovatelský význam. Mohla by být vřiděm zobohobným přázám. Překlad díla jest solidní a potvrzuje Vodičkovu dobrou pověst v toliho oboru. Nemůžeme podrobně rozobírat dílo po theologické stránce. K tomu jsou pozvááni jiní. Chceme jen upozornit, že organizátor západní církve, apóstolský papež, duchovním a praktickým, který zastával svůj úřad v době, kdy se hroutilo říšské impérium a s ním celá tehdejší společnost řád, má právě naši dobé co říci. Nebylo tedy jisté náhodou, že jeho dílem počíná tato knižnice, neboť pravdy, které zřvstuje světu náměstek Kristův jsou věčné a neměnné. Je však nutno čas od času je připomínati, neboť ne snadno zapomínáme a k jejich osvětlení přispěje i tento hlas, zaznívající k nám ze VI. století po Kristu. Máme zato, že je nutno znovu zdůraznit význam sbírky tak šťastně začaté. Bylo by neudůstelnou chybou, kdyby snad pro nezájem katolické inteligence, a kdo jiný má podobné knihy kupovat — věc ztroskotala nebo nemohla být dovedena do konce. Docivíme se, že nezbytným doplňkem této edice by měla být stručná patrologie a jsme přesvědčeni, že povoláním autorem podobné práce by byl právě její redaktor. jhk.

PRVNÍ ČESKÉ DĚJINY
VATIKÁNSKÉHO KONCILU

Dr. JOSEF KOBLICE

PAPEŽSKÁ NEOMYLNOST A JEJÍ OHLASY V ZEMÍCH SLOVENSÝCH, ZVLÁŠTĚ ČESKÝCH

Přesný historický výklad
o vyhlášení známého dogmatu na vatikánském sněmu. Na základě dokladů probrá malý církevní historik postoj biskupů Strossmayera, Jirsíka a Schwarzenberga k vyhlášení dogmatu o papežské neomylnosti. Důležitý příspěvek k modernímu církevnímu dějinnému.

Stran 176, brož. Kčs 60.-
U vřídě knihkupce

NAKLADATELSTVÍ V PRAZE II.
UNIVERSUM VÁCLAVSKÁ UL. 13

Resoluce katolického lidu ze dne 13. května 1947

Zpráva výjimečné státní školy, jak je navrhována v připravovaném základním školském zákoně, znamená porušení základních demokratických svobod. A tímto svobodám náleží především svoboda náboženská, maručená dosud plnitými předpisy náboženské, slavnostně vyhlášené jako jedny ze základních svobod (Charter O. S. N.) a ustanuá Rusko-ko dohoda a četnými projekty představitelů našeho státu. Nebylo by plně svobody náboženské tam, kde by nebylo možno zřizovat a udržovat svobodné (soukromé) školy a kde by rodičům, jejichž právo na výchovu dětí je přednější než právo státu, se neponechává možnost rozhodovat, do jaké školy chtějí děti poslati.

Je boletné, že katolíci musí vystoupit na ochranu základních zásad demokracie a nezadatelných práv rodičů práve ve dnech, kdy vzpomínáme znovu velikému Československé republiky. Jsme však ve svědomí zavázáni dbát o náboženskou, mravní a pověchovou výchovu dětí a proti

1. Žádáme, aby nejen při zachování dožadování svobodné školy, nýbrž aby byla zachována i možnost je zakládat v rozsahu dosud platných ústavních oprávnění, neboť jednota výchovy, to je soulad mezi výchovou rodinnou a výchovou školní jest práve nepřekonaléji důležitějším svobodným školám, spílujícím náboženská a výchovná požadavky rodičů. Tento požadavek svobodného školství, od něhož jako požadavku záadního není možno za žádných okolností ustoupit, se nedá nikterak uspokojit kompromisním rozdělením počtu vyučovačůvých hodin náboženský, která je to samo o sobě chýřlivěhodná a nanejvýš potřebné.

2. Odmítáme snahy po rušení (zestátnění) svobodných církevních škol, neboť k takovému opatření není nejmenším věného důvodu. Tyto školy, vybudované a vydržované obětavě věřícími, nezůstávají v nířem za dnů a vyloučení škol státních a těži se nejlépe dříve lidu nejen katol-

ického, nýbrž i jiných vyznání: Pro svůj pevný postoj náboženský i národní se staly za obupace do jedné oběti náctičlitého úsilí duchovního to dědictví Bismarcka a jeho kulturního boje. Byly by dvojnásob amutné, kdyby se nyní po svém znovu nebyl mly stát opět obětí útoku ne nejprákladnější lidaké práva.

3. Žádáme naopak, aby se těmto školám, které své poslání svědomitě plní, dostalo všemožné podpory státu, a to zejména z prostředků, jimž katolíci jako poplatníci přispívají i u školství. Tyto školy vychovávají státu nejlepší a nejzdárnější občany — vždy neměly být iřpsích občanů než těch, kteří jsou vedeni k tomu, aby ve všem zachovávali přikázání Kristova — a je to i v zájmu státu, aby výchovu takových občanů podporoval.

4. Pokud pak se státních škol týká, žádáme, aby se i na nich dbalo náležitě jednoty výchovy školní a výchovy rodinnou a aby se v některých předmetech nerozrušovalo to, co rodina a náboženství vybudovaly. Jinak národu nebudou dorůstati občané a učenými povahami, kterých práve nyní, kdy rozvat mravní ohrožuje společnost i jedince, nejvíce potřebuje.

5. Zdůrazňujeme ne někdy, že školská otázka a záada svobodného školství je problémem politickém. Bylo by to možno připustit jen ve stáde, kde spolu západ demokracie a nášli. Ve svobodném státě se však o principu demokracie hlasovat nedá. Připomínáme se vši vážnosti všem politickým stranám a činitelům, kteří se podléhají o moc v tomto státě, aby byli pamětliví svých volebních slibů a ostatních projevů o zachování všech ústavních občanských práv. Žádáme je, aby o otázce tak důležitě rozhodovali se vši rozvážnosti a dbali při tom našeho hlasu, k jehož prozřívání jsme oprávněni a povinni, neboť jde o mládež, nositelé budoucnosti národa.

Odpusky při slavnostech svatovojtěšských

Nejdůstojněji arepsatý se souhlasem ostatních biskupů naši vlasi informoval svätého Otce o oslavách 950. výročí smrti sv. Vojtěcha, jež se konají na různých místech naší vlasi od 23. dubna 1947 do 24. dubna 1948, a žádal při té příležitosti o duchovní vysady-odpusky pro věřící, kteří se pobožnosti účastní.

Sv. Otec laskavě povolil pro celou CSR:

1. Plinomenné odpusky, jež mohou získati všichni věřící, kteří o svátku sv. Vojtěcha 23. a 24. dubna nebo o svátku přenesení ostatků sv. Vojtěcha dne 25. srpna r. 1947 a 1948 zbožně putují ke hrobu sv. Mučedníka v metro-politním chrámu pražském, nebo se tyto dny účastní zbožně v jiných kostelích nebo veřejných kaplicích zvláštních pobožností. Konaných ke cti sv. mučedníka Vojtěcha, příjmu svátosti a pomodlí se tam na úmysl sv. Otce.
2. Plinomenné odpusky, jež mohou získati věřící křesťané, kteří v době od 23. dubna

do 25. srpna 1947 se účastní zvláštních pobožností, konaných před vyslavením i o státky sv. Mučedníka, pomodlí se tam na úmysl sv. Otce a příjmu svátosti.

3. Plinomenné odpusky, jež mohou získati ne mocní věřící, nebo ti, kteří jsou v zánělním pobytém v klášterech a nemocnicích, jestliže v době od 23. dubna 1947 do 24. dubna 1948 ke cti sv. Vojtěcha vykonávají pobožnost schválenou Ordinárem a pomodlí se na úmysl sv. Otce.

4. Odpusky 7 let a 7 kvadrantů, které mohou v touto dobu jubilejního svatovojtěšského roku (od 23. IV. 47—24. IV. 48) získati všichni věřící, kteří se aspoň v posvětlivší mlosti a se zbožným srdcem se účastní prosebných pobožností ve velechrámu sv. Váha nebo v jiném kostele nebo veřejně kapli a pomodlí se, jak všde uvedeno, nebo — v případě nemoci nebo pro jinou příčinu — alespoň soukromě si vykonají pobožnost schválenou Ordinárem.

Dr. JAN EV. URBAN OFM

K BOHU

Průvodce duchovního života

Tato knižka chce být vůdcem na cestě k Bohu. chce položit jasný základ víry, mravnosti a dobra. Má být průvodcem, kterého můžete mít vždy u sebe.

Kniha je rozdělena na dva díly: I. naukový a rozličným obahuje poučení o základních pravdách víry, o KA, o duchovním vedení, o přikázáních Božích a církevních, úřvky ze spisů sv. Otců, rozsáhlý výklad církevního roku s přehlednou tabulkou a seznamem částí Písma sv., jak se čtou o nedělích a svätcích. II. díl je rozvedením dílu prvního. Obsahuje podrobné poučení o svätectvích, zvodění zradco, mešni řád, malé podle církevního roku, liturgické modlitby, soukromé modlitby, malé hodinky k Božskému Srdci Páně, malé hodinky k Panně Marii, litanie, růženec, pobožnost křížové cesty, smírnou adoraci na první pátek v měsíci a stířné modlitby.

Kniha vychází už ve čtvrtém vydání. V malém kašesním formátě. Vázána v plátěné stojí Kčs 85.—

U všech knihkupců.

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAU.
PRAHA II, KARLOVO NÁM. ČÍS. 5.

Se schválením nejš. pražského ordinariátu a všech českých ordinariátů vyobhá

ČESKÝ KANCLONÁL SVATOVÁCLAVSKÝ

Vrací se k původnímu smrti chrámových písní po stránce melodické, rytmické a textové. Je opatřen notami a napravuje tak nedostatků většiny českých zpěvníků. Dílo doporučené J. E. Dr. J. Beraunem, asistenta kaple pražské, jako

jezdící zpěvník do našich obřadů
Obsahuje 75 vybraných písní
Cena vříd. vříd. v plátě Kčs 30.-

VYDAL NEJD. PRAŽSKÝ ORDINARIÁT PŘÍLI OBECNÉ
JEDNOTY ČIRKSKÉ V NAKLADATELSTVÍ
UNIVERSUM, PRAHA II, VÁCLAVSKÁ UL. 13

Svatý Vojtěch ve Slezsku a v Ostravě

Prvá cesta sv. Vojtěcha Slezskem před 850 lety byla putováním za mučednictvím. Nynější cesta jest putováním za slávou, ale cíl byl stejný v obou těchto cestách: čest a sláva Boží a spása duší. Dny, lež cestář právě Slezsko a po něm Moravská Ostrava, jsou radostné a nadějně, plně odpočívající poslání sv. Vojtěcha. Jsou to chvíle vděku, modlitby a doufání. Je to volání desetitisíců za hostost a mír v našich zemích. Cesty, limyž projíždí auto se svatými ostatky, jsou lemovány hustými zástupy lidí zdaleka okolí, modlících se, zpívajících, dětí, mládeže i starších a všichni čekají v lásce. Budovy jsou ozdobeny vládkami, za okny zřítají na průvod obrazy svatých mezi kvítím a světlým svícem. Tak to bylo v Oavě, Hlučíně, Ludatovicích a nelinax v Moravské Ostravě.

Ludatovicím mládež donovázela na kolech ostatky až ke kostelů v Pílivce, kde je přivítal J. M. ndp. prelat Dr. Karlik z Olomouce, v děkan Fúrs, Msgr. Nejedlý, ostravský farář se 62 kněžími, se zástupci města, armády, úřadů a spolků. Naměstí bylo zaplněno družkami a účastníky průvodu, jejichž jménem tlučel p. Boh. Rolek, člen Ústředního národního výboru, věrnost odkazu sv. Vojtěcha, «vzoru práce pro mravní obrodu našeho lidu», «Dnes chcem vytknout, jak velké je to, co od nás žádá Ime sv. Kristova». Proto trmíme devně, sv. Vojtěše, svou berlu a nepuť své Čechy ní krok ztět od Krista. Za ZNV uvítal vzletlé ostatky místof. J. Spunda.

Po přivítání prochází svatý biskup-mučedník třikilometrovou ulicí k chrámu Nelsv. Spasitele. Ubírá se uprostřed družiček, činochů, dívek, mužů, žen, jejichž písně doprovází několik kapel. Desetitisíce věřících v průvodu a další desetitisíce ve zbožném doletě na chodníkch — jen policejné bylo odhadnuto 40.000. Hodinu prochází průvod městem a pak do posledního mlstěčka naplňuje velikou svatyni. Lebkva sv. Vojtěcha jest uložena na vknuté vzdušné oltář a oplývá slib věrnosti nasděných farníků. Po tih dny každého večera vroucně otevírá misionář redemptorista P. Blesík velikost a ctuost sv. Vojtěcha a význam jeho cesty, přimlouvá, že křesťanství postvílo náš národ v čelo kulturních národů, že v jednolce a lásce křesťanské je jediná základna našeho práveho štěstí a kořene štěstí, který náš předkové r. 1039 učinili ve Hnězdě a který před ostatky poutníků dojatě opakovali. Hlavě se sklánějí, oči záleží rosou. Ostravský farář Msgr. Nejedlý, otevírá a vlastenecký kněz, spíná ruce a patří na oltář ke avatě světové hvězdě: Kež by ani jedno slovo slibu nesetřela doba, a kež by počeňnění Boží obepialo celou Moravskou Ostravu a to navždy — to jest přání faráře, nechťejišich ztratit ani jednu z duší svěřených mu do opatrování.

Věter se snesl nad městem, ale chrám se stále plnil. Zpovědnice byly oblozeny penicenty, kteří chtěli při půlnoční mši svatě přistoupit ke stolu Páně. Přos 4000 lidí přijímalo při všech mších sv. až do poledne Tělo Páně. Zpovídalo se po celou noc a do celé dopoledne. A chrám byl ustáveně naplněn. Ve 3 hod. v noci přilá d. Blesík bo kázání obnovy feholních slibů všech ctihodných sešter, lež přistoupily ke sv. Přijímání a ucelly ostatky sv. Vojtěcha. Ráno zastupý zesulil, mezi přicházející je hodné děti K deváté hodině lich přicházeli dlouhé řady. Byl to nezaměnitelný pohled. Na 4000 dětí vyplněly kostel mezi nimi katolíci, ačkoliv «Bože, co ráčí!» z dětských hrdek dolíká u slisám. Takovéto daru přichystaného sv. Vojtěchu se nikdo nenadál. A listě se zaradoval z obnovy křesťanské slibu těchto nevinných a z laského: Odřikáme se, Otcové, kteří v noci bo kázání o vřeché sblívali sv. Vojtěchu poslušnost, mají v noboznosti dětí, svých svnků a ceterak a v jejich «Odřikám» mohutnou sílu a krásnou útechu.

Utěšující a čistě v duchu poslání sv. Vojtěcha byla účast slovenských dělníků a adorace vřokoskolské slovenské mládeže spolku «Baník» a ostatních vřokoskolských, s nimiž noboznost vřkonal slovenský kněz Dr. Kalina, farář z Pruskeho u Třencína, dleci na mor.-ostravské fare jako misionář pro slovenské dělníky. Dr. Kalina kázal slovensky o vřchové i českým znám, volale ke k životu vřra a skultúrní v vřra, jejichž vřvrazem musí být křesťanská rodina, má-li zachránit národ.

Po pontifikální mši sv. celebrowané J. M. ndp. prelatem Dr. Oldřichem Karlikem a po holdu dětí přivítali studenty jejich katecheti a profesori. Budoucí Inteligence promlouvala nádherným řinem, jenž větší naději do budoucna, řinem tlučemočným slovem, lež se snažela a jejich pí: «Nehzve nad leně větší neustaně! Kež by sv. Vojtěch písněl, aby ani u jedné z těch studentek a ani u jedného z těch studentů nebyla tato pravda v celém životě opořena!»

Ke druhé hodině sv. Vojtěch opustil M. Ostravu, msto horníků a dělníků do duchovných hodoch, které na jeho přimlúvu dobřý Bůh přivil. Všem, kdo poznal «čas navřívění», a milzeř s oči tisíců, oči zarosených slzami. Ale žláza k mstu neodešla. Ta zůstane jako záruka Božího požeňání. Dr. Jos. Krliin.

* Běst malých dítek Jedné katolické rodiny v Praze hleď pro svoji maminku pomocnici v domácnosti, hodruv katolickou. Nabízky na znač. «v měsíci maríanském — IKA 88» do adm. L. I.

* Dejte nám hodné hochy a dceky vám kněze! Násé pohranici, opuštěné farnosti, osiřelí koetely volají o kněze. Bez knězů se naše vlast duchovně nezavříví. Potřeba kněze, mládež knězů a mnoho kněží! Obětaví apoštolé. Proto otevíráme ideální studenty i starší chlapce se mohou ještě stát kněžími. Loňského roku jsme pro ně zřídili Ostru v Bruntále. Přes velké překážky uvedl se alibně. Nový školní rok musí být ještě lepší. Uv nřn se přijímají mládež nově a jilnoli, kteří se chtějí stát bu kněžími v farnoli nebo kněžími ve světě. Kdo ne jest zříměl, ať si napíše za informace podmínky k jejímu adresu: PŘEDNÍM BRUNTÁLU BRUNTÁLU. Kdo už studovat nemůže a přeče by rád pracoval na vinici Kristově, může se přihlásit za feholního bratra laika. V ústavě dostane potřebnou oprávrpu pro apistolickou činnost mezi mládeží.

Vzpomínky na Polsko

(Viz ilustrace z hnězdenských slavností na 6. str.)

Zůstanou trvalé, krásné a ničím nezkalené. Letošního jubilea sv. Vojtěcha, zakladatele biskupství hnězdenského a patrona polského, bylo vzpomenu v Polsku způsobem opravdu důstojným. Hnězdno se připravilo pečlivě na den 27. dubna, domy byly ozdobeny prapory, praporeky a zřítandami, počasi bylo příznivé (dlouho prý se modlily děti i na tento úmysl), oficielní účast veškerého episkopátu, stolicová účast věřících a listě — ajsopod do listé míry — i přítomnost našé delegace z Československa dodaly slavnostem mimořádného významu a lesku. Podrobný a věrný referát o průběhu hlavní slavnosti podal v předmluvném čísle «Katolické» jeden z účastníků našé delegace Dr. V. Janda. Odešel ihned po absolvování nedělního programu hnězdenského; kdežto většina z nás zůstala i na pondělěk, 28. dubna odpoledne, kdy ve hnězdenském divadle bylo ustaveno česko-polské sdružení za účasti vedoucích osobností města — v čele a prezidentem města Kubackim.

Zdrželi jsme se v Polsku ještě několik dní po slavnostech hnězdenských a měli příležitost naladnousi hloběšší do náboženských a hospodářských i veřejných poměrů. Celkové vzato, po stránce náboženské lze pozorovati — a jest to zistěně objektivní — prohloubení a zintenzívnění náboženského života, i když oficielní kruhy se církevního a náboženského života přímo nezúčastňují. Je to do listé míry opořování církevního života od veřejného a státního aparátu. Jako tomu bylo u nás po ete rakouské. Z Polska ai odnášme dojem opravdové, upřimé a vroucné zbožnosti polského katolického lidu, které se projevíla při společných službách Božích, krásným a mohutným společným zpěvem náboženských písní, přimlouváním svatých svátostí, účtou k nejvřtější Eucharistii, k Rodiče Boží, a při přilžitosti hnězdenských slavností, též k sv. Vojtěchu. Katolická víra je a zůstává pro Poláky vírou národní. Je spjata s veškerými dělinami polského národa — ostatně podobně, jako tomu bylo u nás — od samotných jeho kulturních počátků. Násé Douravřka jest mákou polských křesťanů v sv. Vojtěch zůstane navždy spjata s Hnězdem a polskou církevní organizací. Měl isme dojem, že Poláci si sv. Vojtěcha od začátku vážili více než my. A když jsme shlédli stolicovou zástup účastníků hnězdenských slavností, 30 arcibiskupů, biskupů, v čele a dvěma kardinály, a veškeren ten lesk těchto slavností, měli jsme si, že nevíme, zda se podaří Praze v mšicel srpnu vřvrotat se Hnězdnu z měsíce dubna... Musíme se o to přičinit!

Katedrála hnězdenská je částečně poškozena. Věže provisorně pokrývá, varhany spálené, vnřek kostela rovněž ve značné míře poroučen. Podobně a lež ve větším měřítku je zničena katedrála v Poznani, kterou isme měli příležitost rovněž shlédnouti. Konal se tam nyní památkářské vřvkymy, takže svým časem bude obnovena v docela jiném rohu, než byla před vřvhojením.

Samé město Poznaň je na 40% pobofeno nebo zkoloseno. Zvláště ledno předměstí opoaklyte žalostně pohled úplné zkázy. Uvnřit města celé ulice nebo i všechny domy kolem náměstí ve zřiceninách. A přeče se v Poznani koná právě vřvlek vrchních instalovány a letně navřívěny. Nevlětší důraz se klade na průmysl textilní. Teš Československu mimo jiné stály je na tomto vřvotěru zastoupeno. Zkáza a nový život, válka a budování... V Polsku je intenzivní snaha ko neidřive zhaladit stopy válčtých škod. Hodně se opravuje a staví. Ovšem, taková Varšava, která je zničena téměř na 80%, vřzadá si listě některých 30 až 80 let k znovuvřvstavbě. Je tu však intenzivní snaha, současně i státní iniciativou, uvěřit všechno ko neidřive do pořádku a ještě zlepšit, co nejvíce zdokonalit.

Čenstochová se stala cílem našeho poulného zájezdu po slavnostech hnězdenských. Byla to násé křesťanská povinnost uctít Pannu Marii v polské národní svatyni mariánské. Tento náboženský i umělecký hrad zůstal neporoučen i přes válku a okupaci až do dnešních dnů. Díky Bohu! Zůstává cílem nečetných poutníků, kteří se na Jasně Góře posilují k životu zbožnému, pracovitěmu i trpělivému. Sochy sv. Prokopa a sv. Jana Nepomuckého, při nichž jsou vítána procese, připomínají náboženské přibuzenosti a naši vlasti. Na milion poutníků bylo prý při

lomo na Čenstochové při loňském zasvěcení Panně Marii.

Kdo zná Čenstochovu, vzpomíná na zážitky, které jsou vřvlednicí vlastní duševní a duchovní dispoice i ovlivnění vřru a zbožnosti ostatních věřících. Tak tomu býva ostatně i na jiných poutních místech, Moravská a slovenská poutní místa působí podobným vřlvem. Každé poutní místo působí svým specielním prostředím a duchem. Lourdy i Fatima, Loreta, Einsiedel, Maria Zell i Svátá Hora a Stará Boleslav u nás. Tež každé i nejménal poutní místo, jako každé i nejménal náš katolický koleček. Středem je Sanctissimum, svatoštaněk, oltář, ale na mariánských poutních místech je to i obraz Matky Boží.

Obraz a oltář Matky Boží Čenstochové je bohatě ozdoben prvky věčnosti a zbožnosti polských katolíků. Co na nás nejmohutněji zapůsobilo, bylo zahalení tohoto obrazu bo noboznosti o 11. hodlné dopolední. Za vřvku zvláštěních intrýd, složených vřvhradně pro tuto příležitost, se střihmá odona nomenáhlu spouští se shora od vrchního rámu obrazu a pomenáhlu zahaluje oblíbené Matky Boží i jejího Děťátka, ramena i ruce i obraz celý. Je to chvíle největšího doletí, kdy málokdo z opravdových ctitelů mariánských se dovede zdržeti ajs. Je to jakoby sroučeni a Matku Boží a Slovíčku napadá sroučeni, jak asi bude dušim po tělesné smrti a sroučeni na věčnosti, když tvář Boží tím bude zahalena a nikdy nebudou již moct hledět Bohu samotnému tvář v tvář... Bill mňší Paulini onotrají náboženský poklad ko nejmětišij a slouží přicházejícím poutníkům ko nehorlivěji. Jejich vřlvnost, inteligence i upřimnost získávají srdce všech přítomných. Získala i srdce naše.

Krakov, který byl posledním cílem našeho společného zájezdu, zůstal krásný a neporoučen. Královský Wawel je chloubou národa a v jeho zřech a zvláště v jeho katedrále i pod katedrálou samou jsou vepsány a vřvšený takřka veškeré dějiny Polska. Tato katedrála je zasvěcena sv. Václavu a sv. biskupů-mučedníků Stanislavu. Původně však byl to sv. Václav, icmuž věnovali katolíci Poláci svou důvěru v Krakově, podobně jako v. Vojtěchu v Hnězdě. V Krakově isme byl přítomen i též první mláové poboznosti v tanním mariánském kostele. Byl to opět jeden z nejmětišijích náboženských zážitků našeho polského zájezdu. Vstoupil isme do chrámu již bo sedmé hodině, kdy byl začátek. Sanctissimum bylo již vystaveno. Jaké bylo násé překvapení, když jsme spatřili celý ohromný chrám zcela naplněn — asi třetina přítomných byli muži — a vřvlčni na kolenu a zřvlaví zamětili tak mohutně, že je to přímo struňil. Pak je Sanctissimum zahaleno a následuje kázání. Po něm průvod kostelem, v němž nesou družičky a různě mariánské družiny a bratřiva mariánské symboly, prapory, sochy, ferefony, ozdobné bohaté koruny pro mariánskou sochu a nakonec pod baldachýnem je nesou eucharistický Kristus probožtem kostela v průvodu kněží, akolytů a vřvzných laiků. A kostel hřmí zpěvem mariánské písně, melodie náčev je nám doboe znám z písní cyrilometolické «Bože, co ráčí...». Ohromné varhany a za nimi varhanik-virtuos podbarvují tento zpěv melodiemi tak mohutnými a způsobem tak mistným, že rozechvívají všechny strany náboženské a mariánské vroucnosti přítomného lidu. I Polsko je zemí mariánskou.

Toť naše nejmětišijí náboženská zážitky v Polska. Byly ještě jiné poznatky a doimv. A byly dobre a užitečné. Celkem vzato, ctíme se v Polsku, mezi katolíky Poláci, opravdu jako msto rodnými bratry. A jestliže isme alespoň trochu přispěli ke vzájemnému poznání a sblížení i v kruzích katolických, může se stát náš polský zájezd požeňáním. Zájem o nás a naše poměry, účta před opravdovostí našeho úsilí na všech polích, úmysl a přislíbí opatřit našé delegaci účasti polských katolíků při našich slavnostech svatovojtěšských v srpnu, pozornost kardinála-prímase Hlondy i krakovského populárního kardinála Sienchy, polských biskupů, prostých knězů i laiků, hnězdenského presidenta Kubackého nám budou stále přimínat šťastné období upřimých snah o navázání a utužení opravdového přátelství polsko-českého i československo-polského. Tež v duchu katolickém a národním, to je svatovojtěšské.

Ještě o mládeži

Jako odpověď na článek «Co dělá naše mládež?» v 19. čísle «Katolika» píše někdo ze Slezska:

Nevidím však v této úvaze nějakou velikou nápravu.

Jiště je směšné číslo 3000 mladých katolíků, pracujících v SKM, když nás je alespoň stokrát více. Kde však jsou? Částečně v jiných větvích katolických spolicích (každý mládež touží po veřejném celku), nebo ve spolicích ke katolictví; ho- stejněch. Je nutno utvořit jednu velkou katolickou organizaci, nřbahující ko nejširší program. Katolické spolky jsou po jedné ceste za stejným cílem, ne však jedním proudem. Spojte tyto hločky v jeden mohutný proud a připojte se k nim také ostatní, dosud opodál stojící katolíci. Pak je lémež listě utvořem milionovou hnutí katolíků. Vězte Co, Orel má nyní přes 200.000 členů a roste každým měsícem. Jestli jednu oltářku: Kam půjdou katolíci civět brannost, kteří bude v nejbřžší době povinná? Jediné Orel má kromě náboženské a kulturní činnosti povoleno civět brannost. Je nutný rychlý a rozhodný krok. Spojit všechno katolické v Orlu! Cíle orelský program a uvřítit, se tam najde všechno, od usiluje SKM o jiné katolické spolky.

Dopla obaňuje několik zámen a zmatků, takže je záhodno určit věci objasnit. Předně všechny katolické spolky nejdu — po jedné ceste, a za stejným cílem. Po jaké cestě jde Orel, je písařel

Dr. Boh. Jarolímek, opat strahovský.

ušlechtlou zájavu po práci a o neidřiči a svřtčích — budou se zkrátka učít být lidmi a být zemědělci — opravdu ko nejlepšijí a nejvřpavšijími — budou se o to snažit jako katolíci a a veškerou pomoci, kterou jim v ton prvé jeřlich nábožensví poskytnete, a budou se připravovat na to, aby mohli požejí práve jako katolíci; (ale celým způsobem a pojímáním života katolictví) zemědělci ješ. Stejně tak — mutalia mutandis — budou ovšem pracovat katolictví mládež dělnici, katolické čivky atd.

Je to skutečně něco, co by se ahdovovalo a dosa- vadními katolickými spolky a organizacemi? Je SKM skutečně jen zbytečným rozmnožováním a třřtřením?

Co se toho «směšného», počtu 3000 týků, mže- zeme písařel, i jiné potěšit zápravu, že od napřání onoho článku uv vzrostl počet na 4000 a že role tak, že se nám to někdy ani nelibi. Neřadí bychom totiž jen «sdružovali», rádi bychom učili přeřvotovat katolickem opravdu celý život, a to, panečku, jedné ruce a přes nos.

A konečně, jedne se začít musa a někdo už je tu «ostudu», že začne, musí valit do vřvku, ať se mu dlo zdáří, huče tím raději, čím méně. Až na začátku bylo, a bude se tím více chlubit. F. M.

V houfu nebo „a já sám, vždycky sám“?

Podivný útlul tohoto článku vyjadřuje jinými slovy učená slova: kolektivismus nebo individualismus? Mysím, že jsme rozhodli kolektivně. Proto šic u nás zárododně tak hladce a tak aino- zřejmě. Hlavním výrazem nášeho českého kolektivního ducha je shon po místech pod pensí. Hlavně po místech ve státní službě. Tam, jak se zdá, je to nejlastější. Není to rozhodně žádný hrđinský rys našé povahy. Státní zaměstnanec rozhodně není nejzbožodnější člověk. A my jsme pře- byli tak dlouho pod Rakouskem a protektorátem nám také ukazal slasti podřizování a zatročení až k zalknutní názně. A přeče zase takový nával do státních služeb a uznává-li se dnes nutnost zmenšit počet státních zaměstnanců, říká se to tak nerměle, zodpovědní lidé se problému dotýkají tak opatrně, jako se dobrá maminka dotýká do- balého místa svého dítěte.

Jiný problém je náš poměr k fyzické práci. Žádný národ nemá až poměrně tolik středosko- lůků, jako jich máme my. Při jednánívání zá- konomů a mobilizaci pracovních sil jsme se dovedli ve měřím, zodpovědní lidé se problému dotýkají tak opatrně, jako se dobrá maminka dotýká do- balého místa svého dítěte.

Přičiny tohoto stavu, jež bude pravěpodobně spíš horší než lepší, jsou mnohé, nikoliv nej- méně úlohu při nich však mají národy na život vůbec, názory mravní. Mít se na svéto dobre, mít se na svéto lence, toť nejrozšířenéjší filosofie doška. Věchni uznáváme, že je nezbytné třeba i fyzické práce, po tom však si myslíme, i když to naplno nepřijmujeme, že ten, kdo fyzicky pracuje, je přeče jenom nějaký chudák, který to dá! nemohl dořadnout. Náš praktický materialismus znehodnotil vzdelání, díváme se naň jen jako na nutnou podmínku k dosažení nějakého úřednického místa, zdá se nám samozřejmé, že člověk musí mít přehled o kultuře lidské, aby razikoval někde domovské ulice a vřvvedění zachovalosti, kdežto tenlýž přehled o kultuře lidské se nám zdá zby- tečný, zakopaný, na př. u samostatného zemědělce. A přeče, jak by mohl vypadat náš venkov, od méně theoretické by mohl být násé debatování o práci a o sociální otázce, kdyby mnoho skutečné vzdelaných lidí pak prakticky a neidřevděky po- zaž, jak člověk musí zacházet a matičkou zemí, když svým praktickým humanismem pomáhalo venkovu ukazoval, že vřvka a čistota nedají ma- uhem více práce než nepořádek a nevkus.

Náš praktický, všude rozšířený materialismus je tedy hlavě a nejmětišijí příčinou všech našich dnešních nesnáz. Materialista i nematerialista sa- mozřejmě hledá dobro a hledá štěstí. Jenže ma- terialista chápe toto štěstí zase jen materialiticky: Panem et circensae. Dobře se najít a pak se nějak bavít. Pod tímto zorným úhlem se všechno ocetuje, i vzdelání. Proto se stále ptáme při de- batách o školické reformě, o latině a o řečtině, ná- je toho třeba, co nám to vřvnesa. A nechápeme potom, proč by musil na př. lékárník studovat několik let latinu, když těch pár latinových slov, která se snad v jeho zaměřování vyskytnou, ai může snadno naučit v nějakém vřvlák prakticky upořádaném slovníčku. Že by nám poznání latin- ské kultury mohlo na př. vřvchnout vědomí tisíců- leté souvlivosti generací, že by nám mohlo vřvch- nout vědomí zodpovědnosti za tu tisíciletou kul- turu, závažnosti, v ní pokračovat, účty k těm, kteří ji po staletí budovali? K amichu. Blouzněšit ani- kó. To vás nučíví.

Jenomže duš je přeče jenom neodbytný ve- svých požadavcích a nedopustí beztržně, abychom se rouhal jeho právním. Rekl-i! Pán Jěžíš! Hleďteje nejprve království Boží a spravedlnost jeho a vše ostatní bude vám přídáno, pak to, jak známo, platí i obráceně: Někdejší království Boží a spravedlnost jeho, a přilže také o všechno ostatní. A platí to nejenom o království Božím, nřbzr o duchu vřvobě, o přeřvvedění, že člověk musí žít skutečně kulturně jen tehdy, věř-li, že je více než přitomná civilizace, že je více než hmota. Za- pomeňme-li na to, budeme-li se při všem plát, jen zda je to pohodlné a co to bezprostředně vy- nábí, můžeme nakonec při váš své vřvypočítavosti umřít došova a do plámeně fyzickým hladem. V bohatě Francii, po úrodném, bohatém roce, ne- mají dnes chleba a u nás chybí 51 procent pra- covníků v zemědělství. or.

* Kuchařka-katolika na letní předání. Zemské lemež Kola Junáka (pro katolíky), která bude letošního roku u 29. června do 28. července, hledá pro svou kuchyni na Cerventem Hřádku u Sedlčan dobreho kuchařa pro přípravu 5 denních chodů (jednoduchých) denně pro cca 7 osob. Pomocníci jsou k dispozici. Plat podle dohody. Zájemce prosíme, aby napsali na adresu: Duchovní rada Junáka, Praha II, Ječná 2.

Z hnězdenských slavností

Průvod s ostatky sv. Vojtěcha

Slavnostní hosté, mezi nimiž i tři nřdp. čeští opati

Cesta a úděl podobný našemu Dr. A. Fuchsovi

Edita Stenová se narodila 1891 jako nejmladší dítě zidovských rodu. Chodila do gymnasia ve Vraclavě a pak na universitu také ve Vraclavě, pak v Berlíně a v Londýně, v první světové válce působila jako ošetrovatelka Červeného kříže. Po válce studovala ve Freiburgu u známého filosofa Husserla, stala se jeho asistentkou a kumariánskou spolupracovnicí, která na filosofických sjezdech uváděla odborníky do systému svého učitelce. Její neúnavné hledání pravdy bylo odměněno: r. 1922 ovdověla k její katolické jmenovce Terézi, která jí bylo při křtu dáno, naznačte, že dívka velké spanělé myslivky měla značný podíl na jejím obětní. Později působila jako profesorka a domovníkyně ve Spýru, kde též vydala první v-azek mládežnických překladů sebraných spisů Newmannových, 1930 překládala »De Veritate« av. Tomáše Aquinského. Nato vydala vlastního spisek »Elchos ženských povolání. Proslavení učením židů, které mezitím v Německu vypuklo, uvarilo konec její veřejné činnosti. To bylo také počátek ke vstupu, k němuž se jí vlastně dlouho chystala. Vstoupila ke karmelitkám v Kolíně. Bylo to v říjnu 1934. Při obřadu dostala řeholní jméno Terézie Benedikta od Kráče. Toto jméno bylo symbolem osudu, který jí čekal. Před tím sepsala ještě na pokyn představených své životní filosofie: »Já soucou věčné a konečné.« (Moderní filosofie od Descarta až k Heideggerovi, nazírná učení o křesťanství.) Protože to bylo dlo nejzářivější, nemohlo vyjít tiskem na veřejnost. Když se pak probádovali etupnovalo, prošla sestra Terézie ou Kráče a přeložena do některého zahraničního karmelu. V sylvestrovské noci 1938 jí znamy lekat ostali přes holandské hranice. Žila pak na Karmelu v kchtu a napasala tam své poslední dlo o sv. Janu od Kráče. 2 srpna 1942 byla gestapem násilně odvedena. Její ostatky mizí, 6 srpna jí poznaik jedna hvalná začka na nádráží u okna zvláštního, zavazeno v-azek. »Reknete mým sestram, že jedu na východ,« byla její poslední slova a její poslední pozdrav. Dnes mizí příliš dobře, co takové žijdu na východ znamenaly její řeholní jméno se atalo skutečným symbolem jejího osudu. Podle pověstí zahynula a mnoha jinými svými pokrevenci v plynnou komoře osvětlivé. Tak či onak: od té chvíle mizí každá její stopa. A její osud je novým dokazem, jaká zřivostí bylo schopno nacletické šlehatník, jak se nezastavovalo před nicím. Je dobré o tom rozjímát, protože my zapomínáme tak rádi, a to je škoda.

Naši čtenáři

Jsmine velice rádi, že si nás všimili v 17. číslu »Vývoje«, uslyš jnom ze vzájemného překontrolování názorů může se vypracovat pravda. A připomínám panu J. T., že když jsem se rozepsal o charakteru a oportunismu v politice, nedovídejte, jsem podal jaané jméno. Kdopak už dovede podat několika slovy jsmine přehled o tak neovědomé složitosti otázek, jako je tato? Rozhodně to nedovídejte p. J. T., který jmenuje áhrnomy dva přípaty zcela nesourodé: jen. Eliáše, který svůj nezmeštlivý názor na nacismus dovídel chytře a pravém skrytostí, a Palackého, který svůj názor na Ruskouko po určitých zkušenostech změnil. Omlouvám se také tím, že mluvím o některých citlivých otázkách není tak snadné u nás. Náš čtenář věc: »Náš vztah k Sovětskému státu je vztahem k velikému bratru, náš poměr k USA vztahem k bohatému strýčkovi.« Ale oběti je průvd v tom, že pro některé naše lidi, o Baudy-Ánu nemluví, je SSSR tím bohatým strýčkem, na kterého se jeden kluk proti druhému má hádce odvolávat. A že právě proto jímí naši lidé mlví o téžto SSSR naprosto nebratrsky, ovšem teprve potom, co Rudá armáda je z dohledu... Ale chceme-li dojít k přesné pravdě, pak ať mi p. J. T. promine, že musíme pšovat »doktrinářské a slovotvářské rozlišení.« Jak jinak chcete postupovat? Můžete ovšem říci, že sádná strana chce demokracii, která je protinádejkem k socialismu, který je připravou komünismu, který vede k totalitě, která je fallšhem, který znamená reakci... ale kam vede takové mateří pomůž? Takový ideový kolotoč? A praví-li p. J. T., že jasmine je reakcí v-azek, pak se ptám: proč tedy trestat reakční »číska« smrtí? Proč chci oběti papže? Proč zřiví českou amatorskou? Je-li zrušení nádeho italského státu, prodávadovní katolík, bombardovní katolík, vězeň katolickýk princizen reakci, to jest návratem ke křesťanské minulosti, pak slova používají smyslu a tím debata pozbyvá pouzování. Jinak s křesťanskými významy nádeho čtenáře uotřímáme a ze srdce souhlasíme!

Jindřich Štředa.

Z domova a z ciziny

Svatobřeni Mikuláše von der Flüe. Švýcarští katolíci prožili ve slavnostní náladě 15 květen, kdy byl v Římě prohlášen za avátního jejich národní prok »bratra Klause. Je to neobyčejně zajímavá postava pozdního středověku, ideální typ zbožného švýcarského sedláka a demokratického politiká, otec deseti dětí a později mystického poustevníka, který byl podle apolehivých prameňů téměř dvacet let i tělesně živ jen ze sv. přijímání. A přece zase v rozhodný okamžik zařadil do dějin konfederace, umířil rozvádné kantony, přiměl je k přijetí Fryburku do svazku a v-átně položil základy k přiloučení švýcarské neutralitě.

U nás je takovým opomenutým středověkým květem bl. Anežka. Její avatobřeni byl mélo i ten význam, že by nám i světu žijící připomněla Čechy královice — konstruktivní složku naší národní tradice. A. H.

Matka je přilomna blahobřeni své dcery. V neděli dne 27. dubna t. r. se konalo druhé blahobřeni tohoto roku. Za blahobřenu byla prohlášena italská dívka Marie Gorettiová, která jako dvanáctiletá se dne 5. července 1902 stala mučednicí své lásky k ctivosti. Toho dne je totiž mladý muž Alessandro Serenelli utulil aby se stala hříčkou jeho v-átně, a když se bránila, byl jejím odporem tak rozvádněn, že jí k smrti ubodal. Žila pak ještě asi 24 hodin a právě v těchto posledních hodinách vysvito, že její odpor vyvěral skutečně z nejučtehlivějších pohutek, z pravé uvědomělosti lásky k Bohu a k jeho Zákou. A tak se stala v těchto dnech novým dokazem věčné žvivotnosti Církv, dokazem, toho, že i dneš Církev zasluhuje svého názvu: »svatá Církev. Matka ově blahobřeni, chudá italská venkovanka, dnes osmděsátiletá, se zúčastnila, jak jsme řekli, této nejvyšší pocty, kterou Církev dává svým nejlepším synům a dcerám.

Zpráva o této nové světlé se mímo nadání octla i v »Rudém právu«. Ovšem v divných, zesnesušujících souvislostech. Ve svých každodenních citátech z ostatních novin byl tam také citát z olomouckého Našince tohoto znění: »Náš stotiletí přineslo novinku i mezi svatými. — Ejhle, mladíčka venkovanka z dělnické rodiny, vystupuje do lásky nebe.« A tomuto citátu dlo i »Rudém právu« titulok »Církev socializující. Neměli jsme čas zjišťovat, jak to vlastně v Našinci bylo, chceme jen upozornit, že veškeré divení je zde naprosto nenašinc. Církev naprosto nečekala na dvacáté stotiletí, aby prakticky dokázala, že všechny její dívky bez ohledu na společenské třídy jsou v ní jádře rovy. Počíná to již s jejím Zakladatelem, jenž byl považován za syna tesařova, a apóštoly, kteří byli rybáři a někdy se živilí zrním, vydrojeným na cestě z klasů a jde to všemi stotiletími, kde se setkává a celou řadou svatých zbrabků, až na př. po faráře arakého, jenž byl zrn chudých venkovánků a sám také celý život zůstal chudým, velmi prostě žijícím a velmi prostě myslícím venkovánkem. Ona věta o venkovance, která vystupuje do lásky nebe, má ještě jednu divnou nejasnost. Vypadá to totiž tak, jako by prohlášení za blahobřenu ovu slávu nebeo dávalo. Ne, tuto moc si Církev nikdy nepřipisovala. Sláva nebe je vrchol milostí a lásky Boží, lásky nezaloužené, kterou dává Bůh sám se svrchovanou svobodností. Církevval prohlášení za blahobřenuho nebo za avátního je jen autentické ujtěnění, že avatý nebo blahobřenuv, o něhož jde, skutečně avatě žil, že skutečně v nebi je, že se lze nah dívat jako na vzor křesťanské dokonalosti a jako takový jej uctívat.

Svatý Vojtěch v Bernu. Pěčí zástupce čs. charity ve Švýcarsku byla dne 23. dubna t. r. uspořádána pro naše krajany a hosty z křesťovské diplomacie i švýcarských katolíků oslava 950 výročí smrti av. Vojtěcha. Náš spolupracovník Alexander Heidler sloužil má avatou v koutěle Nejsvětější Trojice v Bernu a měl při tom promluvu o velké postavě a velkém arci Vojtěchově.

Najdou se noví, čeští Dostojevští? Aby totiž mohli umělecky zpodobit ony přiferné záhyby lidské duše, ve které se tak podivně snoubí zločinec i nejučtehlivějším uměním. Paal jsmo o tom nedávno při přiloučení nové knihy o Dostojevěm. V ruské duši, jak jí tento její nejgenialnější zobrazovatel vytvářel, se při jvě nedotaklé zřetelného odlišen mezi dobrem a zlem, pravdou a lží, onu připoutěnou možnost soužití obou, trvajících vede sebe a anašlejších se spoju. Ale lo není vlastně jen ruské duši, i když jsme o lo snad domedávali myslím. Michal Mareš, jenž začíná delší zásluznou práci ukazovatele různých těch zřetel, kterými jsme v r. 1946 poskvrnili ovu avobodu, kterými jsme poskvrnili čestou památku těch, kteří za tu avobodu zemřeli, zvěřstev, které jsmo dosud omlouvalo nebo jsmo o nich zbaběle mlčeli, plse v posledním Dnešku o otřas-

ných scénách z Internacního tábora v Kolíně. V září 1945 se tam konala »noční slavnost«. Veletle nebo apráve v tábora tam přijeli a »dámami, poručili hudbu a z ikavých zvuků Fibichova »Pomalu« mučili vězňe nebo je nutili, aby se sami navzájem mučili. To je tedy ta symbiosa nejučtehlivějšího umění se zločinností, která se uskutečnila ve carské katolice sibiřské, nřbrž v českém Kolíně nad Labem. Vím, že v-átníku akuteční kolaboranti se toho chytynou a budou chitit z toho vysoukat ovu vlastní beztržnost. Ne, ta z toho neplyne. Plyne z toho jen naše povinnost k lítosti, pokání, dostučenění.

Náš zmáný dobrý přítel nám nedávno v tisku vtuknul, že prv Katolík má i jakouval tradici v šíření nebezpečných polotrav, týkajících se sociálních otázek. Toto »nemápné« upozornění na naši nebezpečnost jsmo si vysloužili upozorněním, že úlná volnost v hospodářském podnikání není ani možná, ani není idealem křesťanského společenského zřizení, které očtíže se skutečnou povahou lidskou. Psatel onoho upozornění naopak říká takovým tónem, jako by jediným lékem všech sociálních zlořodů byla naprostá svoboda podnikání a ledinou příčinou jejich jako by byly dnešní kapitalisticko-znárodnováci a útrokratické akce. Jsmo přesvědčení, že v tomto bodě a za těchto okolností nemá mnoho smyslu debatování. Pro zařimavost přinášíme jen malý vřvatek z pastýřského listu kardinála arcibiskupa rídeianeinského, který nám v těchto dnech dodala katol. tisková kancelář s titulem »Kardinál žaluje«. V Brazílii listě netpí přilíhivím zesocializováním, když tam nedávno vůbec zakázal komunikování stranu. Kromě toho tato bohatá země neutpřela vůbec válku, ba pravděpodobně z ní spíše zbohalila. Proč tedy ctí arcibiskup rídeianeinský potřebu ve svém pastýřském listě psát tyto věty: »Vím stále, jak na sebe nřžejší rozdíly v hospodářském žvotě. Nadbytek a hojnost na jedné straně, chudoba na druhé straně. Nelze popírat, jak rozšířen je černý obchod. Bůh sám ví, jakých rozměrů nabyl a s lákou podporou se všude setkává Zisk, který plyne kapitálu na př. z bytů středoslavovských a líných chudších tříd, neodpovídá nikterak rozumné úměrnosti. Vše lo je přiferné, ale vlastně gigantické krize. Jež vysvětluje všechny ostatní, je duchovní krize.«

Kázání sestřevičky ze 40 slov. Pí nedávno velkém vřvihu v Texas City zahynul také městský farář P. William Roach, jenž přes všechny vřvřahy vnikl do horčíci přistavní čtvrti, aby pomáhal lidem, kteří tam umírali. Biskup zeměloho faráře sloužil za zeměloho pontifikálního zástupce o 40 slovech: »Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal. Nikdo nemá dnešního dne mluvit než Pán sám, neboť Pán řekl všechno. Nikdo nemá věřit lásku než tento muž, jenž dal svůj život za své.« Smuteční slavnost a tato promluva působily neobyčejným dojmem.

Anglický král má důvěru ve svou smrt. Reknete asi, že to se samozřejmě. Jenže když člověk značné máloumnyv tuto avoju důvěru vřvoly tak energie, jako to řekl Jiří VI. při svém návratu z cesty do Afriky, který je to pčce jen zvlášť působivý. Král řekl nejprve, že se právě během této vřvry zachováni si jíl až do posledního dne svého života. Nechtě se atane cokoliv, nic neochvěje mě přesvědčení, že tato stará země, a bohatou historií a a bohatými zkušenostmi, bohatá na to, co vynalazila, je mladší a žvivotnější než byla kdykoliv jindy.

Cambridžský student končí sebevraždu, aby mohl popsat dojmomy umírajícího člověka. »Fíguro« přineslo v pátek tuto zprávu: David Alaric Bond, 21letý student Trinity College z cambridžské univerzity si uamyslí, že sepsal své dojmomy při umírání. Zavel se tedy do pokoje a otevřel plynový kohoutek. Devět atran takto sepsaných bylo předčteno před soudem, jenž vřvřetoval tuto událost. Zde některé vřvřátky ze zápisků: »Opjil se a pak skončil sebevraždu. Přejl všem svým přátelům, aby byli šťastni. Liduž, že se musím a mám takto rozjet i doufám, že nikdo nepřijde, aby mne vyrušoval. Jen abych se pečtili nemocem, to by zakázalo všechno.«

Plámo se atává nejlutým. »Přádu dál. Ctím ovu hlavu. A přece je třeba, abyš adiel své dojmomy. Plyu urku dvacet minut a už přes hodinu jsmo opilý. Je 23 hod. 47 m. Ctím siřtávě, že mi nic není a pak zase. Je jsem šílený. Ale jen pouhá myšlenka na zešílení je přiferná. Jen abych z toho nějak vyšel. Zpozorujete samozřejmě, že mě plámo je stále horší a horší. Doufám, že ukličeška se zitra ráno přilú nepoleká. Nevím, zda bych si

seměl otevřít tepnu. Slyším ještě lidi přecházet na chodbě — Co vlastně jsem chtěl na zemi? Nevím. Žit život apravedlivého v lidatvu lepším? Nevím. Ještě mohu udělat přílou čáru.« A na papíru je skutečné přímka A na poslední straně čtyř plámena, oddělené od sebe body »S.M.R.T.«

Soudce vřvřal prohlášen, v němž zdůraznil, že David Alaric Bond spolek sebevraždu nejlou, proto, aby při vřvř životě nřbrž aby analysoval dojmomy člověka, jenž ctí, že umírá — Zeměly byl kaplánem tednoho smortovního klubu univerzity. — Připad, nad nímž se mohou zamýšlet nádeženáti psychologové.

FILM

Pro všechny.
Bílý lesák. SSSR Dobrodružství vřvřka podle známé povídky J. Londona, jenž v rukou spátného člověka stává se vřvřem, aby nakonec lasavostí jiného člověka přetvořil se v učitelé a věrný spřítel. II.
Brečevjanský ústev. SSSR Vátný režiórní film z dosud málo známého prostředí války, spjstý otčově láskou mezi pilotem a radiotelegrafistkou. II.
Pro dospělé.
Rouže v oněle. SSSR (z vřvřrodu). Románová upravená žvivotnija ruského hudebního skladatele Glinky. III.
Nobolít Mikuláš. Fr. (z vřvřrodu). Komédie o křavřniku, který předčítá smrt, aby se zbaví vřvřilou a haletivě lety. III.
Pán sedmi moř. USA (z vřvřrodu). Přepodání italských lidí a jiné amětie žvny angl. přistvo ve službách královny Alžběty. Dohrdružství a napínavý film, psatímilých a bojových scén, má hodnotu hlavně po technické stránce. II.
Seal žen Jindřicha VIII. G. (z vřvřrodu vřvřrodu). Ohnověno přeměna 14 let starého anglického historického filmu o amětie proslulém puvněd anglické reformace, Nřžostřední věkem v ději nřžostředí, ani politiky »řvřba létí soukromý život krále, lazní mřvny má doby nejsou ani ndouzeny ani chváleny, nřbrž podány spíše a vtípem a ironií. Prv otč své pojele nřže film uznat za vhodný pro širší vřvřavě ve vřvřdu.

Ze Svatováclavské Ligy
Exercice pro činné členy B. L. v Hájkou v Prahy. Dodatek k posledním obětníkům sdělujeme, že červencový termín exercice byl změnen na 1.—3. července 1947. Trvání turnus se koná 14.—18. srpna PPHIÁsky dva týdny předem do S. L.
Místní Informací Václav Kopecký přijal 18 květen 1947 předsedu Dr. Václava Jandu, prof. dr. J. Gabriel, gen. sekretáře Dr. Fr. Pulkrábka, Dr. Fr. Václava a Jos. Bláhu. Běh byl informován o mezinárodním kongresu filmového kongresu, který je připravován v Belgii ve dnech 15.—22. června 1947. Kongres se koná v rámci světového filmového festivalu, který bude současně konán v Bruselu. Z Československa pojedje na kongres asi 10 katolických pracovníků.
Redaktor katolického »časopisu« listu »Mšaobode« P. Michal Štěrda byl navřvřev v ČSR. V minulých dnech navřvřil Svatováclavskou ligu, kde se proubně informoval o katolickém hnutí a tlaku u nás. Za vřvřkladu a v doporodu bratři Em. Michála, Zdenka Kozka a Josefa Bláhu si prohlédl a velkým zájmem všelchem avátní Vily, Loreu a klášter premonstrátů a křehovnici na Strahově. Potom byl pozván J. M. opatem B. Jaromírem na večerí.
Novou knihu »Zjevení svatých Jana Apolsta, vydanou Severomoravským nakladatelstvím Společenského knihkupectví v Lodčicích, možno obdržeti v naší kanceláři. Stran 346, cena vřvř. Kčs 150.—

PRAHA-NUSLE. Projev za svobodnou školu bude 30. května v 19.45 hod. před kostelem sv. Václava v Nuslicích. Pořádá Svaz katolických žen a dívek a ostatní katolickými spolky.
Potřebujete vřvřpuku k táborovému obřvř? Skautky divého katolického střediska »Iguasu« vydaly pro Vás »Vřvřpuku«. Svůj poukoup Kčs 2.—, stačí, doplete-li na adresu: Diví katolické středisko »Iguasu«, Praha II, Jindřická 2.
Vřvřebci ctitelé a ctitelky a velkým povděkem přiloum křehovnických chval, rozlišená a promluvy slavného chodského spisovatele Jindřicha B. Baara »Maria«, dosud neznámé dílo, které bylo vydáno k letošním májovým mariánským slavnostem. Brož. avazek v krásné úpravě si Mš. Dada každé knihkužer nebo přímo nakladatel B. Rupp, Praha II, Jindřická 2.
K 1000 výročí smrti sv. Benedikta, která je letošního roku slavnou celým katolickým světem, napaal emauský benediktin P. Marian Schaller rozsáhlé dílo »Svatý Benedikt, v němž vřvřilí svatý život a dílo tohoto patriarchy západního mřvřstevní. Brož. 36 vřvř. Kčs. Dada každé knihkužer nebo přímo nakladatel B. Rupp, Praha II, Jindřická 2.
* Rodičům hoče v diecélní králověhradecké. Biskupský studentský seminář »Borromeus« v Hradci Králově, Brněnchovo nabřvřil 356, může přiloumít pro nutu, že v letech 1947—48 více chovanců, kteří navřvřují státním gymnasiu nebo státní reálné gymnasiu. Potřebným rodičům zbožných hoče, kteří by se chtěli státí jednou kněžím, bude náklad na studia usnadněn. Informujte se u svých farních úřadů.
* Rádové diví gymnasiu v Brně, Lerchova ul. 26 (v právně vřvřevjící přiloum) Pro školní rok 1947—48 PPHIÁsky do 1. až VIII. třídy. Př otčavě je Internet. Blížší informace podá ředitelství Rádového divého gymnasia sester Cyrillomethodějských.
* JUNÁK. Tezú škola pro vřvřvhu katolických vedoucích Půnab v diecélní králověhradecké pořibuje na tuto, že v letech 1947—48 více chovanců, kteří navřvřují státním gymnasiu nebo státní reálné gymnasiu. Potřebným rodičům zbožných hoče, kteří by se chtěli státí jednou kněžím, bude náklad na studia usnadněn. Informujte se u svých farních úřadů.
* JUNÁK (duchovní rada, sekce katolický) připravuje vydání přehledu má avatých ve vřvřletních místech v Čechách. Zásd proto duchovní správy, pokud bude neúčinný, o 23. říjnu. Dada každé knihkužer nebo přímo nakladatel B. Rupp, Praha II, Jindřická 2.
* JUNÁK (duchovní rada, sekce katolický) připravuje vydání přehledu má avatých ve vřvřletních místech v Čechách. Zásd proto duchovní správy, pokud bude neúčinný, o 23. říjnu. Dada každé knihkužer nebo přímo nakladatel B. Rupp, Praha II, Jindřická 2.
* JUNÁK (duchovní rada, sekce katolický) připravuje vydání přehledu má avatých ve vřvřletních místech v Čechách. Zásd proto duchovní správy, pokud bude neúčinný, o 23. říjnu. Dada každé knihkužer nebo přímo nakladatel B. Rupp, Praha II, Jindřická 2.

Vřvřbáza církevním sčvoběním. Dobřvval přiloumky na vydávání časopisu tzv. vřvřvř. Vřvřvřval Svatováclavské Ligy v Praze IV. Hradčanské náměstí 8. — Telefon 811-70. — Ředitelce a administrátorka: M. Vřvřbáza. — Přepřvřvřval na celý rok Kčs 78.—, jednotlivě člána Kčs 1.80. — Poštovní spočitelnice Praha 388 401. — Řídí P. Adolf Kalpř T. J. a redakčními křehovnicemi — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novinových známek dovoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dohledčí odtč úřad Praha 20. — Vřvřvřval Živnotník v Praze XII.

KAVTOLOK

22 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 1. ČERVNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Co má dnes cenu ze středověku?

Dne 13. května t. r. na svátek Nanebevstoupení Páně se konalo, jak jsme již oznámili, svatceření švýcarského národního světce Mikuláše von der Flüe. Sv. Otec přinesl po slavnosti k švýcarským poulníkům řeč, jejíž myšlenky a zásady jsou, jako vždy, plně a poutně pro nás všechny. Sv. Otec, jehož jazykové znalosti jsou podivuhodné, mluvil vlastním jazykem ke každé z 11 hlavních švýcarských národností, totiž německy, francouzsky a italsky. Přínášíme řeč přenesenou francouzsky. Pius XII řekl ve své řeči:

Mikuláš von der Flüe zosobňuje v sobě podivuhodným způsobem spojení přirozené pozemské svobody se svobodou nadpřirozenou, nebeskou. Právě v tom pozůstává dokonalá jednota jeho života, jenž se na první pohled zdá tak rozříznutý a rozrušený. A právě proto, ačkoli je svým vzhledem, svým životem, svou povahou člověkem středověku, zasluhuje, aby se stál vzorem a příkladem všem křesťanům, především lidem našich dob.

Slyšíme často, jakoby středověk a katolická civilizace byly totéž. Tímto ztotožňování není tak zcela přesné. Život národa a státu se rozvíjí do oborů velmi mnohostanných a tím způsobem přesahuje činnost čisté náboženské. Když lidé nějaké společnosti respektují práva Boží ve všech těchto oborech života se stávají překročili hranice vymezené učením mravoučným a mravním Cirkve. Může se nám nasyvat křesťanským a katolickým. Žádná kultura se však ve svém celku nemůže označovat za takovou, ani středověká kultura, nehledě k tomu, že i ona prodávána nepřetržitý vývoj a že právě na sklonku středověku se obohacovala přítokem nového mravního proudu kultury starověké. Učiníme-li tedy tyto výhrady, musíme nicméně spravedlivě uznat a přiznat středověku a jeho mentálně jednu skutečně katolickou jistotu, že náboženství a život tvoří nerozlučný, jednotný celek. Středověk, aniž deštěrte se světa, aniž pozbývá pravého smyslu života, ušetril celý lidský život k jedinému cíli: adhaerere Deo, prope Deo esse, být Bohu blízko, být v přítelství a Bohem. Tento cíl vyplývá z přesvědčení, že nikde jinde není povolivo miru ani pro srdce člověka ani pro společenský národní, ani pro společenský mezinárodní.

Je jasné, že není snadné dospět k tomuto tak vzhlednému cíli. Středověk to věděl i bez neodvážné se v té věci klamům. Mikuláš von der Flüe je však dosud, on uskutečnil ve své osobě onu syntézu náboženství a života. V tom se schází samozřejmě a mnoha jinými zavázání. U něho je však zvlášť nápadná jeho prozřetelnost a aktuálnost. Je z těch, kteří, ačkoli jsou velmi blíže zapojeni do konkrétních událostí své doby, jsou při tom tak spojeni a Bohem, že je Cirkve povyšuje k slávě oltářů. Sotva kdy bylo občana oddanějšího své rodné zemi, laslavějšího své země, slavnějšího otce při výchově své rodiny, živějšího veřejného života, více pečujícího o zklamy své vlasti. A právě plněním všech těchto ctností domácích, občanských i společenských stejně jako přítomností života poustevnického se projevil Mikuláš jako přítel Boží, jímž si tak toužebně přál být.

Uvědomujete si, milí synové a milé dcery, strašnou vážnost přítomné chvíle a křiklavý příklad, jehož obraz nám poskytuje? Na jedné straně my, kteří se skláníme před slávou středověkých světců, kteří uskutečnili v sobě, v jednotě náboženství a života „oddanost k Bohu, na druhé straně, na opakem pólu, velmi velká část lidstva uskutečňující „oddanost k světu, modliesubhu k světu, jež jde až k lupění Boha, až k vyznávání naprosto athenismu. Jaké řešení máte přinejví, vy, kteří žijete uprostřed tohoto zmatení nejvyšších hodnot duchovních a mravních? Návrat ke středověku? Nikdo si na to nemyslí, je však třeba přece jen jednoho návratu a sice k oné svobodě náboženství a života. Ta není monopolem středověku, ta přesahuje nekonečně všechny náhodnosti času a je vždy aktuální, protože je svorníkem veškeré civilizace. Duši, z níž musí žít každá kultura, nechce-li se zničit vlastními rukama, zřítí se do propasti lidské zloby, která se otvírá pod jejími kroky, jakmile se odvrací od Boha.

Závěr pro nás je jasný: ať každý a každá se v tomto okamžiku zaváže, že učení ze svého osobního života trvalou počtu adorace a oddanosti ve službu Boží, že učí všech prostředků, které jsou v jeho moci, aby přivlél své okolí na cestu vedoucí opět k Bohu, aby v něm obnovil onu jednotu. Necht' sv. Mikuláš je svědkem vašeho závazku a pomocníkem, abyste nám nezapomněli.

PAN PRESIDENT REPUBLIKY,

jenž slavil dne 28. května své narozeniny, navštívil minulý týden svůj rodný kraj a sešel se se známými z mládí.

Edvard Beneš mezi Stalinem a Masarykem

mo. — Nezávislý švýcarský list „Die Weltwoche“ přinesl pod tímto nadpisem zajímavý článek, vysvětlující československou politiku, jak se o ni převděli švýcarský novinář, který v poslední době procestoval Československo. Novinář viděl leckde obrazy prezidentovy spolu s obrazem Masarykovým a Stalinovým. To dalo podnět k této úvaze.

Mezi duchovnějším Masarykem a sebevědomějším Stalinem působí prezident Beneš jako člověk, jdoucí houzevnatě za svým cílem. Benešova hlava je zřejmě z těch tvrdých českých selvských lebek, o kterých německý historik Th. Mommsen napsal: „Slova neprotínou českou lebku, třeba to raději zkusit holi!“ Tedy výchovou metodou, jakou Mommsenbyl národ vychoval práve na Češích plyných sedm let, ale s nepatrným úspěchem!

Obrazy Beneše, Masaryka a Stalina jsou symboly nového, obnoveného Československa. Mají dokazovat, že vzrůstající národ je tu nejen jako idea, nýbrž jako mocnost, jako stál, jako skutečnost. Češi přímě živelně pochlují dnes poebhu toto zdůrazňoval. Vzpomínají na svou historii a připomínají si, že se po staletí jen a jen udržovali, že téměř zanikli a že se znova jako národ vzkřísili. Spodní tón: „Pro nějakou změnu dějiny mohli bychom zase zaniknout, opět ztratit svou samostatnost.“ možno stále vyvíjet i za velkou hospodářskou zdatnosti a kulturní vitalitou národa. A tento pocit ustavičného ohrožení, ačkoli není vždy uvědomělý, vysvětluje velkou cílnost československých úřadů na každý hlas zahraničního tisku, který nevznývá vždy kladně. Český národ bere každé listěné slovo, které ve skeptickém západním světě se mnoho nehodnotí, až příliš vážně.

Stalinův obraz patří k potřebě zajištění a především uplatnění národa. Znamená: „Nejme samu!“ Po roku 1919 měl Beneš pocit jistoty a bezpečnosti ve Svazu národů. Hleděl však jistotu a bezpečnost také získat ve Francii, v Anglii, v Marle dohodě. Chamberlainovo prohlášení v Dolní směnovně: „Češi jsou národ, který žije daleko od nás a o kterém mnoho nevíme“ a mnichovský diktát, který Československo přes hlavu Benešovu roztrhal a dal v moc Hitlerovi — to všecko uvřhlo Čechy z pocitu jistoty a bezpečnosti přímo do propasti. Když potom dvě velké české politické strany a největší strana Slovenska hledaly soušu v přizpůsobení se Německu a jestliže české dělnictvo konalo poměrně málo aktivních sabotážních činů, jedinou tohu přičinou byl mí-

chovský diktát. A tento úder, toto zklamání český národ dodnes nepřekonal, tím méně zapomněl.

A jak by to bylo možno? Proč se britská a francouzská vláda de Gaulleova rozhodly až v srpnu 1942 formálně zrušit mnichovskou dohodu? Proč po vyhlášení války musel uplynout téměř rok, než byla vůbec uznána česká zahraniční vláda pod vedením Benešovým a proč musel uplynout další rok, aby této vládě byla přiznána právo jako ostatním vládám spojeneckým? Proč se mají Češi při hledání spolehlivého spojení proti ustavičnému hrozcimú germánskému nebezpečí ohlížet na západ, když západní mocnosti v Teheráně nebo na Jalte — neví se ani přesně kde — přihlázely Československo do sféry ruské, aniž o tom třeba jen dodatečně uvědomily Benešovu vládu?

Mnichov a Jalta — vydání otrokářů a příkazů osvoboditele — měly jedno společné: po dvacíti rozhodoval západ o Československu, aniž se byl ptal Čechů na jejich názor. Takovou zemipismou leccí si český národ zapamatoval.

Rusové vyvolali v Československu poměrně málo nedorozumění. Velmi brzy přestali se měit do vnitřních československých poměrů a zřekli se i Němci vybudovaného podniku pro výrobu syntetického benzínu. Obrac Stalinův ukazoval jasně před rokem na jisté vnitropolitické možnosti, ale dnes je tomu již jinak. Československo není na cestě k bolševismu. Co tento obraz znamená ve skutečnosti, vyslovil prezident Beneš v jedné své věze v posledním 28. Hjna 1945:

„Rozumí se samo sebou, že my jako malý stát neměškáme orientovat se především k tomu státu, který nám poskytuje největší záruku bezpečnosti.“

Tímto státem je Rusko. Jako slovanský stát je Rusko jedinou velmoci která měla pochopení pro odsun tří milionů sudetských Němců. Toto masové vysídlení obyvatelů kteří v proletorátě vystupovali jako panská rasa nad Čechy, nezvážilo bezpodmínečně poeit jistoty u Čechů.

Odsun Němců byl tragedií, ale byl nevyhnutelný, i když se v mnohých ojedinělých případech postupovalo tvrdě a dokonce nespravedlivě, jako je tomu konečně při každém kolektivním rozsudku nad skupinou lidí. Treba však konstatovat, že se to nedá srovnávat s německými zverstvy, páchanými na Čechích.

Obraz Stalinův v úředních místnostech, v továrnách, v zavazárnách připomíná toto neustálé

Křesťanství v Moskvě

Na nedávné moskevské konferenci, která, jak známo, nedopadla příliš akvěle, byl v průvodu francouzského ministra zahraničí Bidaulta též jeden dopisovatel hlavního orgánu MRP, „L'Aube“. Po návratu uveřejnil ve svém listě obrázek a dojem z moskevského života, z nichž příznačné bylo, jeho poselství, týkající se moskevského života náboženského.

„Jak to vlastně dopadá s křesťanstvím? Na počátku jsem myšlil, že je mrtvé, jako mnohé chrámy, které pomalu propadají zkáze, nebo z nichž se dnes staly chrámy a kina. Přesto však jsou některé kostely — bohužel ne umělecky nejcennější — trochu v lepší stavu a jsou přístupny. Každou neděli jsem byl v jednom z těchto kostelů na mši sv. A se mnou tam byly staré otkhané ženy a žebráci, takže jsem si mohl říci: K hostině Páně přibíhají právě jen ještě mrzáci a kulhající. Jenom rány jsem viděl na těle Kristově. Naproti tomu jsem v tomto městě uniformem nikdy nespátli vojenskou uniformu při bohoslužbách. Jenom občas pak některého mladého člověka. To však byla jenom výjimka, takže můj první dojem zůstal stále převládající. Věděl jsem však, že v jednom staroslavném klášteře existuje kněžský seminář.“

Tento můj první dojem setrval až do velkonoce. Vlastně už trochu před ním se rozpíval. Viděl jsem totiž, jak se pomalu začíná s pořádkem čišnění domů. Na Květnou neděli jsem si všiml, jak mnoho lidí kupovalo zátolesti. Některé ruší přátelé nám odřekli smlouvené sňozky, aby se mohli cele věnovat přípravě na svátky. A pak přišly svátky: velikonoční noc. Ona svatá noc v ka'edráte, v níž metropolita se svou diamantovou korunou, ohklonec Jsa biskupv, kněžními jánhy a podjáhny slavil nejsvětější obřad. Bvln to skutečně slavení, jak ještě vlastní vřchodimú byzantskému obřadu. Přesně o půl noci se otevřely hrany a zanešlo volání: „Kristus vstal z mrtvých!“ To je hlavní thema velkonoce a množství vydrálo bez únavy zalulsi tento velký stfidávě s chrámovými sbory, až do svítání. Váfcí v moskevské katedrále. A nevlil pouze v tomto ruském domě nýbrž také na náměstí před ním a v přilehlých ulicích; bylo tam tolik lidí, že pořádková služba měla plně ruce náně, aby se jakž takž udržel pořádek. Na nároží ulic stály stánky, které při svitu avici nabízely velikonoční mazance. Mnozí však vtvřovali v chladné noel a v tajiém sněhu a zpívá nianě o vzkříšení! Toho byl můj druhý dojem o náboženském životě Moskvě. Ptal jsem se proto hezděně druhého dne jednoho přítěle, zda existují stvěné body mezi komunisticímú marxismem a křesťanstvím, nebo zda jedno druhé přece nějak proniká. Prošli velikonoční nocí zdálo se tomu nasvědčovat. Svých odpovědí zmela: Nic takového neexistuje. Nemí stvěných bodů a není žádných pronikání. Vysvětlení je v tom, že velká většina obyvatelstva zůstává všemu na vzdory — nejsou si toho ani plně vědoma — v jádře křesťanská.“

nebezpečnosti. Odpovídá potřebě bezpečnosti a onory, pro které má pochopení jen východ a ne západ. Přiznátně je, že prezident myslí ještě dnes na konstelace, ve kterých Československo jako nezávislý evropský faktor by mělo zůstat. A právě pocit takovéto možnosti usnadňuje pochopení tak tvrdých opatření jako byl kolektivní odsun Němců, jako je dvoletý plán a jako te všechno úsilí o jednostranné zahraniční politiku. Rovněž z toho je pochopitelné, proč Rusové nemají zájem na pokračování bolševizace Československa a pokoneč sledují vývoj k právnímu státu. Československo zůstane Rusku věrné pod vládou každé strany a Sovětský svaz může na Československu dokázat Americe, že neusiluje o bolševizaci Evropy.

Cestu nekomunistickeho, ale sociálně velmi pokračovného vývoje Československa doporučují Masaryk i Beneš. Masaryk zůstává vzhorem, který není ve všem sledován, ale kterého nikdo z Čechů otevřeně nepopírá. Kdo píše o vystřelcích a přehmatcích, nemůže volit silnějších titulů jako: „Co by na to řekl Masaryk?“ Muž, který jako český vlastenec odhalil falšování rukopisů, které měli upevnit český nacionalismus; muž, který v čase antisemitského vzrušení bojoval za práva obětí legendy o rituálních vraždě, je ve vyšším než pouze v politickém smyslu dobrým duchem národa. President Beneš není humanista. Masarykova formátu zůstává však zastáncem demokracie, ve které se vede kolektivně nezapomíná na práva jednotlivce. Dr. Beneš se přimlouval prý často za vězňe, kteří čekají příliš dlouho na vyšetřování a na proces a nemá prý vždy úspěch.

Vývoj k větší svobodě a právní jistotě, jak se projevuje už celý rok, byl by sotva možný bez Benešovy praxi, která se těší u všech stran i v Sovětském svazu. Jeho rozhodnutí uzavřít se Sovětským svazem pakť teší za války, a to i nyní; opačné anglické radě, přelomění sídla východu m. z Londýna do Moskvy a návrat do vlasti z východu má za následek, že jako jediný zahraniční vůdce v Evropě je uznáván i domácími občany. Československá demokracie byla by nepochybně zničena, kdyby se přidržela „západní“ politiky, stavějíci jí proti Sovětskému svazu; bez naděsky možno říci, že Československo bylo by dnes jakousi Jugoslavií nebo Řeckem!

Edvard Beneš, který zažil pát všech svých žlusi, nadějí a jistot, může se dnes právem považovat za vůlce. Žádné jméno nevyvolalo Hitler s takovou nenávisťou jako jméno Benešovo ve svých předmnichovských řečech: „Tady slo- jim Já.“ řval, sa tam je Beneš. Mezi námi musí být rozhodnuto!

A bylo rozhodnuto. Edvard Beneš pracuje opět na Hradčanech. Pracuje houzevnatě a cílevědomě: plně jako úředník oddané jako dělník. Národ ho cti a váží si ho. Když se někde objví, národ ho pozdravuje ne bouřlivě jako obdiv, ale srdečně, jako váženého a milého přítěle.

Chcete jet na Slovensko?

Přečtěte si to...

Dnes vám, milostivá paní, upřímně slovo. A také vám, pane prokuristo, vám, veselá studentka, tyžko, vám, všichni, kdo přicházíte nebo se chystáte na Slovensko. Soukromě. Za svou privátní záležitost. Na ni myslíte především. Přírodně. Především hledáte svou rekreační nebo pečující o rýmatická kolena. Pochopitelně věnujete hlavní pozornost svým nákupům, paní s objemným kufrkem, proto jste si přece uchovala volnou železničářskou jízdenku. (Chceme věřit, že opravdu nutně potřebujete slaninu a čtvrtklovky mäsia jsou pro švagrovu, vajíčka sousedce.)

Ale je tu ještě něco: „Já jsem stát, národ, lid, měl by si dělat práci každý.“ a mnoho podobného připomíná TGM — pokud mu nasloužíme. Já — o příslušnosti k spoluzodpovědnosti ve všech obecných bází. Nezapoemáte přibíhat si jej na cestu! Nevíte, kolika lidem bude kritériem pro Čechy. Mnohým řečnické projevy, novinářské články a vůbec politika je „iba pánske humuštvo, ale ja som poznal jednoho Čecha, ktorý...“ Konečně každé učelité heslo či motto nabádání chce být ověřeno zkušeností. My, kteří po letech života tu nemůžeme nevidět předem pravděpodobnou reakci vašeho příchodu, trneme vždy napětím, pomůžeme-li vy, nové přicházi — tužij pozorovatel — vyvrátit něco z pomlův (jsou zámerne šifry a není jich málo) něco je bezdůlezné podřídit. Myslíte si, že někdo tajně natáčí dokumentární film vašeho pobytu. Nechtěte obstarat své sestřinu pod pohledem třeba samého presidenta!

Budlo seriózní. Úzkostlivé. Všeude, vždy, ke všem. Právě to malé stápačké chapčisko, od něhož jste kupovali kytličku konvalinky, jednou bude možná kněžem, politikem, ovlivňovat snad řadu jiných. Bude jeho poměr k Čechům hned v počátku vámi předznamenán kládou či záporně? Kdo může v čase a prostoru změnit rozsah a obsah vašich rozvířených jedním slovem, gestem?

O československé vzájemnosti zaznělo a bylo vytušeno s obou stran uctyhodné množství slov velkých a krásných. V pořádku. Reprezentativní jsou k tomu, aby ji formulovali. A nás obyčejné lidi, čeká naplňování rámce drobnými činy. Každý na svém místě musí být jejím vykonavatelem, nositelem. Nikoli hlasitelem! Prosim vás, nehleďte nic! Ve vlaku, ani pod vichou, nikde. Setřete slovy, skutky lepe převedující. Nechte doma všechno čtené i slyšené o Slovanech a Slovácích. Dobré i zlé — zbytné přítěž. Neockejte se za atropanekou sentimentálnímu uprdomi podtatranský lid ani „šudčskou chásku. Hledějte a najděte lidi, člověka. Zkusíte उसे někdy uprostrat davu zadávat se neznámým lidem zblízka do tváře a předatvat si obličej svého nepřítelického souseda ve chvíli, kdy mu smáknou umělá mamlinka — jako vám? A luhie nesvatou patkou paní rozná bolí zubu jako ledová vlna. A tamta asi možná právě tak nespásné amollia domácí rozpočet jako vy. Všimněte si jednoho za druhým a počítte vlnu solidarity, poplápané nohy přestavanou pádu. Už se nezdá tak docela absurdní „mluvati bábě...“ jako sebe samotnou. V sobě samých při hlubším ponoření ahlédáme se a všemi ostatními, tozledněno povrchu, ale z téže ruky Tvůrce (před ním jsme uprávde a také vyhrad rovny a rovny) vyválemi hrůzky a za úsměvu, nadějí a trápení — jako my. Tam někde je také pramen neproblematičko a nemenného bratrství i mezi námi a Slovanů. Na jeho základě hledějte, přibližujte se, poznávejte. Navazujte přátelství osobní, lidsky prostá a prostě lidská, nezáludná, čistá, věrná. Taková, v nichž dává odlišnosti jsou vzájemně respektovány, aby časně vytvářly dopad kapkek sympatií ohladí extrémě a umožní vznik vzácného útvaru vysoké

Boj o latinu

Ale což bychom nemohli této kultury dosáhnout si studiem literatury moderní? Nač je třeba ulákat se k prastarým textům, když předečtem nás vyrostle tolik romanisací a filozofů, kteří dovedou nečinavě analyzovat sami sebe a přidat nám své mravní zkušenosti? Což takový Dostojevský nebo Gide ani nejsou dost mocní, aby nás přivedli k přemýšlení a k pěstění naší vlivnosti? Tak se námítky vrací k levou svou službu a proto je třeba zvláště zde dávat pozor. Nikdo nezamýšlí popírat u nejzralejších nálehuovu potřebu opravdového rozhledu o proudech současného vědomí. To je samozřejmé. Ale stejně jako ve fyziologii, tak i v říši ducha je třeba organického vývoje lidské kultury. Je nepopiratelným faktem, že moderní literatura je omamnou, opojnou četbou. Je v ní však málo, co žíví a silí a mnohdy je, zejména pro mladé, osudnou. Vrhnutí se na ni bez přípravy znamená zaslňování vlastní rytmy zrání, znamená otevřít křev a porušit poupe v něm se vyvíjející. Rozšiřování jsme v hrubých rytech dva druhy duchů mezi mladými lidmi, který první moderním vzděláním. Všimněte si mezi nimi určitě velmi vzácné elity, které trpí zvláštní nemocí, podobající se určitým nemocím povdžívny nebo jiným, plynoucím z nedostatku vitamínů, nemocím dlouho skrytým, které však propuknou náhle jako malomocenství. Jejím prvním příznakem je mimofádná cillivost ve všem, co se týká mravního života. Tam, kde ostatní se jeví apatickým, procházejí naopak lítou kritičkou fází. Toč se podle všech větrů, naslouchají všem hlasům, které létají vzduchem, všem hlasům, které mluví o životě. A pod vším tím ruchem lze tušit nejhorší zmatek. Hledají nějaké posestítel ve všech knihách a čtou všechny knihy. Některé jsou dostatečně šťastní, když si zvolí jednoho mistra. Odávají se mu tělem, duší a jeho nejneapratnější výroky působí na ně tragickou odezvou. Druzí, což je většinou, jsou stržení velkými viry, jako je Nietzsche a Marx. Sou jimí omámení; a přitahování jako motýl lampou, někdy pro celý život. V tom je tedy nedostatek moderní kultury: ona nervově rozrušuje, rozrývá smyslovost, otvírá brve přípravy obzory, které se při bližším pohledu projevují jako propast. Chybí tam zlatá větvička, orientační šípka, pořádné zakofení v tradici.

Toto poslední slovo potřebuje hned komentáře. Kultura není hodnotou, kterou si shání každý sám pro sebe, začínaje od nuly: kultura se odevzdává, vymoženosti generaci se k ní přidávají, nechávajíce nedočteny její základy. Jinak je nebezpečí, že se všichni ztráí. Jedná se o zjev organický: vývoj znamená souvislost. Jednotlivce, je-li postaveny příkře do příjtomnosti nynějšího stavu kultury, ten, kdo neprodělá v sobě samém pozvolné zrání, ztrácí půdu pod nohama a cílí, že se jej zmocňuje závrat. Doslova nemůže pochop-

hodnoty. Takové, že přecházejí zvraty, přežívají reality. (Naši ze zahrání mohli by vyprávět o zázračích přátelství v časech zkoušky.) Vlozte do nich všechny klad své osobnosti a pevnou vírou, že dobro se nemůže ztratit, dobrý strom musí donést dobré ovoce.

I nejsilnější lana jsou z vláken. Také lana za jistější nám nad hlavami společně stan. Kdo se poctivě pokouší upevnit aspoň jeden z nich, je nejneapratnější, sladké vědomí nezanebané povinnosti pomůže mu zapomenout nejbé příchuti dnešního kázaníčka, za jehož nemožnost zkroušené se omlouvá naše M. K.

* Předám upíné dno harmonium diap. 8, mod. B a 12 rebitky, z kelenčí, krásného zvuku, v černém dubu. Nabídka na zn. «Kčs 15.000—1KA» do adm. t. 1.

* Předám upíné dno «Theologické summy sv. Tomáše». Nabídka na zn. «1KA—78» do adm. t. 1.

Stoje u okna ložnice hochů, zaslechl jsem ještě teno noční rozhovor.
»Ondří, spíš?«
»Jak bych mohl spát, když mám před zkouškou?«
»Kolik nocí už nespíš?«
»Tři nocí.«
»Já také, takový mám strach.«
»Budu se tyden posílat, abych obstál při zkoušce, sblíž jsem Panně Marii.«
»A já se budu možná posílat ještě víc, Jestli se mi to podaří.«

Po třech měsících vstáhali kolo. Sedesát čtveřecných mil čini můl mísljní obvod, v 45 krazech, kde všude sídlí Batongové, jsou rozroušenou moie školy na vzdálenost 5—30 km. Předě mrou se vynoří dvě černé postavy, dva mládci, obá proli mlé. Jeden z nich hned se uhnul stranou do houštiny, druhý se přiblížil až ke mně, natáhl ostychavě ruku a podával mi cosi v listě bílého ozubeného. »Oče, počtebujes listě na mňu. Alois žeděl a zde ti posílá.« Rozhlánil — v listě byl jeden šilink. Co tím chce? Chceš si dárekem vyprosit pozhánání misionářovo? Proč přede mnou utekl?

Byl jsem dárka. Prostě dvě černochova vyžaduje z máého dojí, své nejkrásnější uslechlosti. Když hojná váha mlostí jej obemkě jako vyprahlou hlínu chikunských polí. Je to srdce velkomyslné, takové polbeje Kristus.

»Někdy mi přivede Alois! Mon!«
»Oče, Alois jáv smutný.«
»Jel jsem dále svou cestou.«

Schylovalo se už hezky k večeru, když jsem se vracel z obiljídky. Nebyvalý ruch zmlal, vesnici. Věděl jsem, že zemřel náčelník, pohan, a že této noci bude pohřeb, trýzna, a hodování — celý žvot se na to těší. Černý bojovník, ale navonek musí dělat zarmouceného. Lidé pobíhají poděšeně, jako by tisíc dlabů vířilo ovzduším. Batongové nikdy nezabývají krávy a skot, to je jejich bohatství, ačkoli maso je jim náramnou pochoutkou. Skoda, že maso dravých zvířat, lva a leoparda není k jídlu, maso těchto masožravců je příliš

(Dokončení.)

Zvedněte hlavy!

»Když pak tyto věci se počnou díti, zvedněte hlav svých: neboť blízko je spasení vaše.« — Tato slova Pisma co unucují rýslí členění kdýž seduje v novinách uvahy o atomickém válčnictví. Nestáčí totiž, že atomové zbraně hrozí vyhladit celá města a vylidnit celé kraje. Atomické vlničky dospěly tam, že samo trvání naší planety může být ohroženo. Není snad ani potřebí upozorňovat, od těchto možností a s jakou úporností prosí Boha i lidi, aby k nim nedošlo. Ale konečně ta možnost tady je. A tu tedy je třeba říci, že tato možnost staví katolickou církev na zcela jiné místo, než na jakém se octly ostatní směry sil, souneřící o dnešní lidstvo.

Vezměme liberální, kapitalistický pokrok. Vime všichni, jaký je jeho obraz budoucího světa. Svoboda, stále větší svoboda bude mít v zápleti vynálezcy, stále více vynálezů. Ovšem že všechny vynálezcy jsou blahodárné: proč? Inak by se stavily vynálezčům pomníčky a skládaly básně na Edisona? Pokrok, nezadržitelný pokrok techniky a vzdělanosti nás přivede, že imy šíředobro do osvětly budoucnosti: do ohromného, všesvětového vzorkového veltrhu bez celních přehrad, bez řídních a náboženských přehrad.

A známé také »státní nový svět« socialistického pokroku. Nezadržitelně za sebou postupující revoluce, každá nás přivede blíže k sociální spravedlnosti, nezadržitelně postupuje uvědomění mas, a masy — za pomoci strannečko a osvém i bezosobnosti aparátu — si zařídí ráj, ne kdejsi v nadobitě, ale ráj zde na zemi. Hygienický ráj nového abstraktního lidu, nebo jako nekonečné Masarvovy domovy, se společnou závodní kuchyní pro 2.000.000 lidí a jednotnými nástěnnými novlými ve všech jazycích lidstva. Nový ráj bez boha a pána.

Známe tyto obrazy budoucnosti, a někoho baví více vhlédávat jejich skřivě totožnosti, jiného sledovat jejich zásadní rozdíly. Ale nesporně liberální i socialistický ráj mají jedno společné. Oba jsou umístěny na této zemkoulci. Liberální i socialističtí plánují budoucnost pro tento svět. Bez toho světa jejich učení ozbyvá smyslu. A tak tedy oba sedují atomické pokusy nejen s obavou a lítostí, nýbrž i s hrůzou: co bude, kdýž se tento svět zřítí?

Na to odpovídá katolik. Hledí na atomické možnosti doslova tak, jak to starý Říman ještě pohanský trval i muž stařečného a vtvřvalém.

»Si fractus illebarbis orbis impavidum ferient ruinae.
Kdýž se rozložený svět řítí, jeho trosky mne strhnou, ale nezvrátí.«

My to musíme o svém společenství, o svém panežli tvrdit doslova. Katolici nejsou pro platnost svého programu odkázáni na trvání této zemkoulce. My jedlní tedy můžeme sledovat tyto sválky a pověsti válek s myslí lítostivou, ale klidnou. Litueme tuto lidstva, které se už nezdává věsti Církví, které tak slavnostně svrhlo firmaké žho, (»ho me zalistě je sladké, a bírné mé lehké.«) S lítostí konstatujeme slovy žaimé: »Půjdou za vyalčy svými.« Ale nemáme nihilisty o tom, co bude s našim učemím, náš obel. Máme na to vše už předem upozornění, už předem stanovený program — »Když se tyto věci počnou díti, zvedněte hlav svých. Nebe a země pomůce, ale slova má nepomouci.« Jsme tedy, jak vříc se řečeno, na docela jiném stanovisku nežli příslušníci jiných směrů. A nesmíme se nám tedy divit, jestliže ze srdce děkueme svým rodičům, co nás vchovali ve víře, která zůstává stejná za všech myšlitených i neředěstavitených okolností. A musíme nám dokonce odvolávat, jestliže na příslušník smrtelných hnutí hledíme s určitou shovívavostí. Je nám líto lidí, kteří mohou tuto zemkoulci zrušit a nemohou se bez ní obelít. Jindřich Štředa.

P. M. Prokop, S. J., misionář v Sev. Rhodsi:

Na černé liše

Jeden fráter si uschoval v lochovce krabici buršských oříšků. Kdesi po straně byla nepatrná, třímilimetrová dírka. Kdýž chtěl po čase buršské oříšky poslat do Polska, nezbylo z obsahu krabice nic než prach.

Jednou, chtěje si sednout při pletení košiku na staré sedadlo v kůlně, dopadl jsem tvrdě na solidně utlučený mlát a řádky vztekla na termity.

Vrátil jsem se onedlhy z pochůzky po osadních školách, byl jsem utrápen a hodil jsem nedbale kloubok do kouta. Něco mne probudilo k plnění, a tu zaslechnu podezřelý šramot, potměšile odplivování: tis, tis, tis. Rozsvítilm a nastojie — ti nič, nové: za několik hodin seznal plů klouboku a pokrýly jej svými výměskými, slinou a nečistotami soustáskami příjdelé potravě.

Než jsem odjížděl do Evropy, chěl jsem si což přelíst v příručce »Tropické nemoci«. Než termiit si ji už přelísti svým způsobem a zanechal jenom vazu, oříšku, povrch — z ostatku zbylo trošku krabice. Někdy by člověk uvěřil i kouzlu. Obraz sv. Petra Klavera, který visí u mne na přístěně, je už zcela zaprášený. Vezmu utřiku a při doteku obraz zmizí i s rámcem — jen se zaprášívá — ruka zapomenutá klestou a ústa se rozzevra užasem. A co sklo? Zůstalo klidně viset na zdi, pevně připečené zahaným tmelem vlastní výroby termítů. To je přece umění!

Snad podobná zkáza stihla i povolání mého Aloise. Bůh ví, co je rozhladávalo v skrytu, možná, že už hodně dříve — zůstala jen vnější slupka. Kdo je teče nechodí, pokud vim. Což ti žé farodášim přece nechodí, pokud vim. Což ti hoší ze sousedního kuaalu, horké váhy, plní revolucní vybušnost a nic neprozradí ze svých hovorů. Než Neimunya je příliš samostatný. Ci se zamiloval do Anny Ntumba?

Půjdú spat. Vyšel jsem ještě na okamžik na verandu, abych se nadýchal čerstvého vzduchu.

Povolání mládeže k zemědělským pracím.

Jak známo, udržují se pověsti, že také letos budou určitě ročníky mládeže přikázáni na zemědělské práce. Af je na tom pravdy cokoli, jisto jest, že v zájmu národa jest nejvyšší zápotřebí pomoci vylišenému venkovu. Na druhé straně chápeme starost rodičů a mravní i zdravotní stav dětí, které na venkov posílají. Aby v obou směrech bylo vše v pořádku, jsou omeštní prostředkovateli mládeže z měst vhodná místa v zemědělských podnikech, kde bude zaručeno, že dítěti v ohledu mravním i zdravotním bude věnována přiměřená péče. Požadujeme od zaměstnavatelů, aby dopřáli, aby mládež dostala vše, čemu k rozvoji a mravní i zdravotnímu utrpění tolik potřebuje. Prozájem máme již velkou řadu hodných zemědělců v zájmu. Jsme přesvědčeni, že naše akce bude užasná i v případě povinné zemědělské práce. Přihlašky mládeže nebo jejich rodičů přejmá Svaz katolických žen a dívek, Praha II, Votříšská 8.

sladké. Jediné, kdýž země pohlavár, pobije se bez rozmyslu všechno, co je v chlévě, a v ohradě, obje se ukázalo, že to byl velký muž. Celý týden hoduje kraal, snědí až 80 kusů dobytka. Lid touto smutnění hostinou združuje svoji příslušnost ke klanu (kmeni) a klan patří náčelníkovi. Jedinolivce nepatří otci nebo rodině, nýbrž klanu. Je to tedy i projev sociálního citění.

Nadělná noc a v celém okolí rozostaveny hřidky, aby pláslí žé duchy a dravce. Za svitu čadivých pochodní, při neladných chrapavých zvucích tamtám, kračeli pohanští Batongové mlčky, jenom batongské tanečnice, čarodějky a čaroději, pozvaní z širokého kraje, kvílili, skřehotali své ponuré žalopěvy. Tělo náčelníka vynásel do houštiny a do hlubokého lesa, kde je zahrabou. Voššil směr a cestu pokud možno nejvíce kvřivou, vlnul se a klidkával, aby zmáti cestu duchů nočníchokou, aby nezšel cestu zpět a nepřelst je strašit. I toto pochovávaní na místě zcela neznámém, stejně jako i pobíjení dobytka má základ v náboženské pověře jejich: Je třeba zahltit všechny stopy a pozůstatky po mřtvém.

Kdýž jsem tak pozoroval ze zvědavosti smutnění prvdočleho primitivů, jejichž od byly vyděšeny pověrečným strachem a a chvilově maso, zášlo se mi, že to ústičetá Afrika defiluje přede mnou...

Spatřil jsem také Aloise Neimunya, stál opodál, ale nezastánil se temných obfudů... Za měsíc potom zaklepal někdo u mne brzy ráno — na prahu se objevil Alois. Neomluvil se, tvář jeho zcela pokorně vzrušen, oko díalo klidně, ba skoro veselo, snad že přelst to nejtěžší.
»Oče, jdu si opět pro knihy!« — A prosim tě, napiš Ntumbě, abí na mne už nedečká!
»Hochu, znám tě, dovedeš dobře říci i papírem, co mišly srdce, napiš sám!«

Přijal povolání i toto rozhodnutí, popadl hromádku svých knih a bádil mezi ostatní. Zatočil se na nějaký čas, imn, našu: Lumbe lo mař v krvi. Nijni je na nelpělí cestě do velkého semláne v Živní Rhodezi.
I štěňátka řídají přece rada z drobtů Pána a

nevím, nevím, možná, že zahánjí i mnohé syny Israele, mnohé dítky národů po tisíc let věřících.

Pošetěn návratem marotravného syna, dovolil jsem hochům po dopoledním vyučování, aby si nappal břicha všim, co bylo v zásobárně. Kolače, maso, ohechy, sušené ovoce i nějaké cukroví — a kdýž to vše labužnický spolykali, prohlásili, že mají hlad a že je půjdou k obědu a musí se najíst, protože jíst pro ně znamená jíst zdravý, výživný, chutný, kukuřičný nebo kašič, upravenou se křovným výnosem jejich krav, mlékem a máslem a k tomu trochu listového medu — to je jejich zbožňovaná insima každého dne. (Pokračování.)

Strakonický opat Dr. Bohuslav Jaroměřek napsal knihu kázání «Blažoslava Venčí, která je souborem jeho adorálních promluv z let okupace a z prvých měsíců naší nové svobody. Na základě tématu Hoiského kázání osvětlil strahovský opat všechny onu palčivé otázky, které dnes at už jako sociální nebo filozofické nebo kulturní nebo náboženské (voni podstatnou část našl současné problematiky. Tak kniha, povodně homilistického rádu, má přeliežitost doplnit si tímto sitem svou knihovnou. Cena brož. Kčs 88.— v celopříběhové vazbě Kčs 105.— — Přelst již vstřil historický román «Královna Dargmar» (brož. Kčs 100.—, v celopříběhové vazbě Kčs 135.—), kterým bylo zahájeno nové kritické vydání Sebraných spisů V. B. Třebízského, které vydává nakladatelství B. Rupp, Praha II, Jindřichská 23. Knihu došly každý knihu, přeliežitost doplnit si tímto sitem svou knihovnou. Cena brož. Kčs 88.— v celopříběhové vazbě Kčs 105.— — Přelst již vstřil historický román «Královna Dargmar» (brož. Kčs 100.—, v celopříběhové vazbě Kčs 135.—), kterým bylo zahájeno nové kritické vydání Sebraných spisů V. B. Třebízského, které vydává nakladatelství B. Rupp, Praha II, Jindřichská 23. Knihu si zařistěte již dnes.

Clověk před dějinami

Jsem zavaleni přemírou planých knih. Je zato velmi málo nutných knih, které by byly vznikly z vnitřní potřeby spisovatele a staly se tak nutnými i jiným. Doc. Dr. Jiřina Popelová napjala svými Třemi studii z filosofie dějin takovou vnitřně nutnou knihu, která nás i jinak může zajímat.

Každý člověk, tím více filosof, a tím více historik a filosof, který žil dějinnou dobu tak závažnou, jakou jsme prošli a ještě žijeme, tážal se po smyslu těchto dějin, těchto časů v čase lidí, v čase národů a v čase věčnosti. Doc. Popelová se ptala také. Šla však hlouběji k jstotám, poněvadž když se ptala na smysl této doby, dostala mnoho odpovědí; právě tou mnohostí jí „smysl“ unikali. Proto si kladla otázky nejzákladnější: jaké jsou to vlastně sločky, které dávají dějinám tvar, které z amorfní hmoty lidských dějů kolektivních i individuálních, tvoří řady, tvoří tyto regulované řádovými myšlenkami, přičinné vztahy k osám zákonných přehledů, Ptala se, jame-li vlastně oprávnění a čím a jak ztvárňovat dějiny a dávat jim onen smysl, často účelny jen pro určitou etnickou dějinnou orientaci národů, ptala se, jakou metodou a s jakého nazíráního bodu lze upořádat hmoty minulých životních dějů a vztahů do soustavy.

Odpověděla si na to ve třech kapitolách hlubokými rozborů dosavadní problematiky dějinného myšlení a a myšlení o dějích.

Své odpovědi postavila na základ dějinné filosofie řecké a římské. Rozhodným i hlubokým hmatem byla na noetický prázdk problémů tím, že ovahy řecké filosofie o trvání a změně epiklovka na nazírání postoje řeckých a římských dějepisů a prokázala také nejen (proti opatnému mluvení filosofů dějin), že řecké i římské myšlení je historické, že se tu myslí ve vztazích o faktech v době i času, o změnách v čase, nýbrž vytvořila si tak osnovu k vyšší problematické dějinné, jakožto složité proměnných dějů, jejich trvání, hodnota nadějinnosti, kví; nejenom vlněného nazíráního historika, který komponuje tyto děje podle své osahy uspořádávajícího způsobu i úmyslu, nýbrž že je patrně objektivní.

V kapitole o překonání dějinného relativismu kritizuje různé teorie, které konstrukcí dějinné teleologie a syntetizací metod hledají zákonitost lidských dějin, rozhoduje se a kriticky ovšem vyhradí, pro „dějinné, nejvyšší, syntetizující“ metodu marxistickou. Přirozené je nepřijímá ekonomické zřetěle jako pořadatele dějinných jevů, a ani ekonomickou teleologii vidí vědu v marxistické metodě, která aktualizuje dějinné momenty a „hodnotí, je v předcházejících metodách a plánujícím začlenit k člověku a ke společnosti, metodu, která by mohla postihnout dějinnou stavbu minulosti a spojit ji s účelnou etickou problematickou „smyslu dějin“, jako dějinný rozvoj lidského ducha.

Všechny motivy, které uvedla, aby stanovila způsob, jak se přiblížit k tajemství vztahu člověka v dějích a člověka před dějinami, motiv trvání a změny, motiv hodnoty dějinných skutečností a motiv cíle dějinného žítí svedla pak ve třetí kapitole, nejlouhší a nejdůležitější k pojetí času v historii. Nemáme tu místa, ani vlastního zájmu, abychom ocenili všechny vědní podněty, které dává filosofie dějin. Vzdýt o této velmi vážné knize píšeme a hlediska katolického.

A tu, sešli-li jsme se s touto knihou v onom neairné významě a osobnostním úsilí dostat se k cill dějin a dějinného myšlení analýsů všech složek a metod, rozhodáme se a ní na konci, a to z vědní i světozorové nutnosti a jistoty.

Pokud šlo o vědní výzkum vědného a myslícího člověka, o vědní výzkum dosavadního myšlení a uspořádání myslivé řídky, nebyla, zdá se, dosud napsána kniha s tak širokým a objektivním syntetizujícím zákresem, Vzdýt Doc. Jiřina Popelová chce mluvit a ne ještě vědně rozhodně (jde o knihu psanou za okupace ukázat, že lze na určité vědní syntese založit vědecký názor na a vě. Domnívá se a určitým noeticko-filosofickým právem, že je to právě filosofie dějin — ne tedy jen filosofie bez empirie a živým, živým a přítomným člověkem, nýbrž filosofie o člověku — která by mohla být přímo vědní základ „duchovnímu, marxistickému světozoru.

Staví jej, což je velmi, velmi přiznání, blízko k přímému filosofickému myšlení katolického. Svou kritiku dosavadních teorií o čase v historii, o věčnosti a okamžiku, o vývojové mohutnosti dějů minulých v přítomnosti a pro budoucnost, je zcela blízká, instinktivně blízká, křesťanské filosofii. Velmi jasné a zřetelné vidí jinde, zejména v existencialismu, výkladovou částecnost. Jaký div, že je jí pak nejbližší Berdajev svým výkladem o dějinné hodnotě času pro člověka i pro lidstvo.

Avšak v tomto kritickém okamžiku jí nevědecká zatvrzelost i. vědeckého ateismu odvede k tomu závěru: „Pro historický čas přijímeme od něho (Berdajeva) především myšlenku, že člověk nepřekročí čas odchodem do bezčasí, t. j. uchycením k světu hodnot existujícímu mimo čas a prostor, nýbrž dějinnou pamětí, spojující minulost a přítomnost a budoucnost a dovoluje tak člověku žít přes hranice času a rozšiřovat své dle přes hranice času a tak v dějinnosti najít výsňi princip, vitálně zdolavající neustálé uplývání a mizení osob i jejich lid. Berdajev řeší ten poměr čačnosti a věčnosti v tom smyslu, že dějiny, dějinné spojení přítomnosti, minulosti a budoucnosti jsou lidskou věčností, lidskou transcendentní pomíjivou časů. jsou pro historické pojetí času významny již velikostí úlohy, která při tomto pojetí dějinným i dějepisů připadá, a jsou přijatelná i bez Berdajevovy metafyzické koncepce, i kdyby Berdajev takovému jen částeč-

Křesťanství v zrcadle naší národní povahy

Podle článku, který pod tímto titulem vyšel v minulém čísle, je naše národní povaha nadána sklonem a zálibou pro prostřední polohy. Oceňujeme v náboženství především jeho bezpředmětí účinnost v mravním, zejména společenském-mravním životě. V tom je i záliba pro českobratrství, jak i také minulý článek zdůrazňuje, záliba, se kterou se sledčivě dává i u skutečných myslitelů, na příklad u Palackého, jenž nese: »Abych však také inconcretu mluvil, nezapírám, že mezi křesťanskými vyznáními dávám přednost Jednotě Bratří českých, která více o vykonávání křesťanství než o „jeho dogmatické učení pečovala.«

Člověk skutečně náboženskému však lakově náboženství nemůže nebyti, a duše protivně. Není to vlastně náboženství žádné, je to jen vypočítavé usuzování, že jakási zblouznění nemůže škodit, že vnáší do života určité zhušnění a proto že je třeba jí šetřit, jako na příklad ošetřuje a šetřime zdroje vlnkosti v naší zemi, aby se nám z ní nestala bezvodá poušť. Lidé takto náboženství vám sice vypočítají dosti důvodů, proč věří, ale nebudou vám vůbec umět odpovědět na otázku, v co věří. Nejvyšší předmět náboženské víry, Bůh sám, je pro ně něco tak mihavého, tak neutrálního, jako nic jiného na světě. A stejně tak Kristus. Kolik hlav, tolik smyslů. Každý si jej představuje jak chce, a podle toho si ovšem také vykládá jeho učení a vybírá si z něho také co chce, zůstává mu z něho čím dále tím méně, až skoro nic. Právě tato ideová nejucísnost je příčinou neúčinnosti náboženství, je příčinou toho, že se opravdu stáče v je a víc jeví jako muscální zbytek z minulosti a ne síla, která by i dnes mohla a měla přetvářet svět. Můžeme to názorně pozorovat na příklad na chování tolika a tolika navštěvníků našich chrámů.

Čirkev začíná mluvit o chrámu slovy »Terribilis est locus iste: Toto místo je plně posvátné hříbš, protože je to Boží dům, sídlo Boha. Při vkročení do něho by nás měla rozehvěť posvátná učta, jakou ukládá kdysi Mojžíšovi hlas z hořícího keře. Co vidíte místo toho, většinou v našich chrámech? Buď bezduché vystavění, nebo luristické pochopení s misla na místo a nechápavé okukování vyzložených obrazů i dějů, při němž jsou zčástelně jediné vnější smysly. Náboženství je u nás nahádnou ve svem nejvlnitějším kořeni: v účte před vznesením, je je podkladem každého dalšího duchovního života. Přírodní člověk je k této účte spontánně vychováván svým prostým stykem s přírodou. Proto naši pohanští předkové vnímali v šelestu věkových stromů hlas Boží. Kde my se k tomu dostaneme, v našem životě, v němž je vše jen praktičnost a umelost? A jaký neblahý podíl zde má ta sice přiležitost, jak i škola, se vší svou kulturou, třeba s nejkrásnějšími příklady Měchoviými nebo s nejsvětějšími obrazy Březnovými, je jen roztobou, která se musí odít, aby se udělaly zkoušky a na jejich základě aby se někde mohlo vydeřat. Duch a jeho život tam nemá vůbec co mluvit, duše tam umírá hladem. I náboženství se bohužel právě ve škole velmi často chápe jen, jako jeden z mnoha předmětů, i v něm je důležitější

Jedno nedorozumění

Casto bývá slyšet větu, že se náboženství musí podávat formou, která se hodí pro dnešní dobu: že se náboženství musí dneštnímu člověku přiblížit. A, to je věta docela správná: jenže o jejím významu panuje, zdá se, určité nedorozumění. Vykládají si jí totiž lidé právě opačně.

Jsou totiž ti, kterým za rozvoje nacismu fikali »stavíte-li mosty: kteří tehdy hledali kladné stránky německého obrněného hnutí, jak se vyjadřovali, a hleděti státi mosty mezi nimi a katolickou mládeží. Tyto lidé vyznačují jedna jazyková zvláštnost, a sice nezájné nadužívání slova »vlastně«. Dokazovali během XIX. století, že křesťanství je vlastně nejlepší zárukou pořádku ve státě; dokazovali za Hitlera, že nacismus vlastně má kládny poměr ke křesťanským hodnotám; dokazují dnes, že komunismus vlastně je uskutečněním křesťanských zásad v politice: v roce 2047 nepochybne sáhnu po starých svazech Bosueta, aby dokázal dvoanám Antonia VI. krále českého, že křesťanství vlastně vždycky bylo nepopíratelně oporou monarchie. Při tom by nebylo námitk proti dokazování, že v demokracii jsou vlastně křesťanské myšlenky, neboť ony tam jsou skutečné — jen kdyby to dokazování nebylo tak udychané, kdyby se občas telly Syllaba a encykliky, kde papežové přibíhávali své poznámky k triumfům liberalismu! a hlavně, kdyby tu nebyl jeden dojem. Byl to myšlim Heine, který složil pověpěk na jednoho svého současníka, původně úspášeného o jeho životní dráze — a tam ideálními slokám onoho muže byl přivěšen refrén: »Já chci být tajným dvorním radou!« Tento pověpěk se někdy vnučuje při poslechu některých našich soustředků. Žačnou z katolického stanoviska, doionce od Prvenství ducha — a potom následuje tolik kladného poměru, tolik pitáckých pozitivní postoje, tolik zářezání do a zapojení na přiznání ku a stavění se za, tolik budovateleského úsilí a znova »kladny poměr — že jediným příměřeným závěrem se zdá jásavý pověpěk: »Já chci být tajným dvorním radou!« — Dostí rázné jme zde připomenuti papežská slova proti skutečné rozkladným sččkům, dosti rozhodně opo-

nému přijel své myšlenky jisté co nehorlivěji odporovat. — Metafyzickou, nezbytnou koncepci Berdajevovu odmítá tedy antropocentrické psychy. Kniha Jiřiny Popelové, kniha velmi vědného a hluboce myslícího člověka, je první z oněch knih, které vyšly v poslední době a znamenají pozoruhodný úkaz, jak v principu katolicky, ve myslu

vypočítá přesně katochismové dofinice než jiskra právě náboženské zkušenosti. Při těchto posledních dvou či třech slovech možná někoho napadne, co to za vykládání za modernismus, že se ukldni. Ia slova neznamenají nic jiného, než skutečnou upřímnou zřobnost, trochu citěné úcty a lásky k Bohu. Znamená to, že když tak na př. dětem vykládáme o vlastnostech Božích, o všech těch nekonečných superlativách, v nichž září a zrcadli se božství, že by naši mladí posluchači, umíme-li to dobře, měli nakonec propuknout v nějaké Te Deum laudamus a že by se měli nesmírně divit, proč tedy tolik lidí takového Boha nezná a proč raději běhá za tolika modlami, z nichž nejosnější je právě modla nás samých, našeho vlastního já. To je specificky česká modla. Prolo máme tak neradí pány, protože se chceme každý sám sobě klanět. A pochází to zase jen z toho, že neznáme Boha. Kdybychom byli oslněni jeho velikostí, pak by nás ani nenapadlo být u vytržení nad svou vlastní důležitostí, a neměli bychom tolik povinně radosti z toho, že je po našem. Pak by nás nerozčilovala nikterak žádná papežská nádhara, protože bychom povinně pochopili, že patří celé Tomu, jehož je papež ná-městkem, že má být pro naše smysly slabým odleskem toho, před nímž serafim zahalyjí svou tvář, a před jeho symbolem, hořícím kerem, měl kdysi Mojžíš zout obuv a pokroutit se. Mohli by bychom zede upřímně polibiti třeba i papežský střevec a před bychom přitom mohli mít více »mužné hrlosti před královskými trůny«, než mluví básník, než mnoho jiných dnešních náboženství, která ohruň nos nad »pátrnickými pobuňůstkáři« a dovoují při tom velmi hrbit hřbety před tyraný nejdopornějšími. Jsem-li skutečně proniknut účlou k nekonečnému Bohu, k pravému Bohu a věřim-li při tom, že jsem dítětem rukou tohoto Boha, že jsem zřetelně oká jeho, že jsem dítětem jeho, to mi, pane, dá jiné sebevědomí, to způsobí, že se dovědu sklonit se synovskou oddaností před reprezentanty Božími a být přece při tom do hloubi srdce přesvědčen, že jsem jim roven, že i oni jsou zde proto, aby mi sloužili a pomáhali, protože Bůh jim všacku jejich moc dal a věřím jenom pro nás. Papež, který v celé své velemléžské nádhře klečí korně před děčnickou divkou Goretiovou nebo před švýcarským sedlakem Mikulášem a prosí je pro sebe a pro celou Čirkev za přimlůvu u Boha je dostatečným důkazem této katolické rovnosti.

Toto jsou tedy základy náboženství. Na ně musíme myslet při všech těch praktických otázkách dneška, na př. při bojích o školu a o radio, a musil nám být jasno, že bychom mohli mít v rukou všechny školy a celý veřejný život a být při tom přece jako cimbal zvudnici, prázdní a nečinní, povrchní a nezájemní, kdybychom totiž stále, každý den, neudržovali v sobě vědomí, že náboženství není a nikdy nebylo pouhým umravňujícím prostředkem našeho »společenského soužití«, nýbrž že je to především plnění celé naší bytosti k jejímu ohnisku a prázkiadku: k živému Bohu, k Otci a Stvořiteli a věčnému Cili našeho života; kdybychom se ne naučili účinněi mětkem svých hodnot a svých činů Jej a ne sebe, kteří bez Něho jsme jen k pláči malíčti a k pláči směšni. ak.

vrhujeme buržoazními znechucenci s jejich předpovědi mlčky, sbychom také měli právo říci, že tam to není opravdový katolický způsob. Postavili se před tím a v očekávání tajného dvorního radovství dokazovali, že současný uživatel tvornu představuje »vlastně« všechno, co si katolik může přát; slibovat mu, že mu budou katolici vždy a ve všem sloužiti, to není katolické.

Katolíci přibíhají své náboženství dneštnímu člověku, ale jak? Určitě ne tak, aby ho ucháčholi, posírali, uspal. Casto jsem přemýšlel o tom, jak by kazatel mohl perikopy evangelia přiblížit posluchačům, na které obvyklé znění už nepůsobí. Vezměte si k podobnosti o dobrém Samaritánu. Při jeho poslechu nemají lidé vůbec žádný zvláštní dojem: »Dobry Samaritán, to už je lakový ustálený výraz. Samaritáni jsou přece lakové ošetrovatelé, něco jako skauti nebo hasiči. Přikrovené tedy dočry Samaritán ošetřil toho cestujícího: co dál?« Kdyby si tak kazatel vzpomněl, že Samaritáni byli kmen, Zidy nenávidění jakožto spojenci mesopotamských dobyvatelů, »kolaboranti« palá kóna. Kdyby si představil žhavou rasovou nenávisť Orientu za dob Kristových, snad by přednesl nějaký takový překlad evangelijní perikopy... »Clověk jeden jel z Prahy do Liberce a měl lam havárii. I přihodilo se, že Sonnyboy jeden jel touž cestou: a užřev jej, pomínil. Tež i člen MNV, když byl u toho místa a užřev ho, pomínil. Sudeťak pak jeden cestou se bera, přišel k němu: a užřev jej, milosrdstvím hnul jest. A vívoz jej na trakař, dovezl ho k lékaři a měl o něj péči. — Kdo z těch tří zdá se tobě bližním tomu, který měl havárii?« Takový kazatel, ač by se snad vysílval všelijakými odevzám, přece by přiblížil svým posluchačům zřetelněji Kristovo učení o lásce k nepřítelům. A takový kazatelé, nepochybně, v křesťanství vždy byl. Katolická Čirkev vždy považovala za svůj úkol nikoli zamlouvat, nýbrž napravovat sklony své doby.

Za vzestupu bankovní absolutní monarchie vydal španělský jesuita svůj slovní spis o tom, že vlády jsou jenom orgánem, určeným sloužiti národu. Uproštěd úspěchů devatenáctého století vy-

dali nejdřív katolické spisovatelé, pak hrabě z Chambord, pak Lev XIII. své projevy o nezadatelých právech dělníka, a papežský Syllabus odmítl vše smířliv s pokrokem a moderní vzdělaností, které nedovedly dělníka uchrániti ani před nezaměstnaností, ani před dvanaáctihodinovým a dečlím dnem. Za přibole imperialisického nacionalismu papež svou nadnárodní latinou popřel, že by zájem národa činil dovoleným, co je mravně zakázáno. Podobně za vlády nacismu Paulhaber, Galen Preysing uproštěd Německa hlásali ly základní mravní pravdy, proti nimž bylo věčeno. A nepochybne proti kterémukoli bludu nastávající době zase bude ohradou katolické učení. To je katolický způsob přiblížit své učení dneštnímu člověku: postavíme mu co nejvíce před oči ty pravdy, na které chce zapomenout. Má to ovšem své praktické důsledky. Každá vláda, pokud není vřadafem opravdovoy vřekový katolík, počtíže vůči naší Čirkev nedůvěru: mnohem počtíže vůči naší Čirkev nedůvěru: mnohem počtíže nedůvěru, než vůči cirkvím slovočným od lidí. Světská vláda ví, že jiné cirkve — při vsi Niemčičera Gorazda Pavlika — přece jen nemají takovou záradu, která by je povyžovala nad všechny závislosti na dobových směrech a svěvských vládách. Každá jiná cirkve je za určitých okolností ochotna se stát tou »lidovou cirkví« jakou pan Müller dával dohromady Hillerovi. Jen proti katolické Čirkev nikdy neumklají sílnosti na theoretické ambice vatíkánských kruhů. Josef II. si stěžuje na zneuznání panovníckých práv, Mussolini na sřediščí antifašismus, Tito na podporu reakce, a tak dále. A tak bude až do konce světa. Neboť situace je dána jednou provždy: stoji Kristus korunovaný — arci trním — a dav volá: »Propustil-li tohoto, nejsi protivel cisarův. Ale každý, kdo se činí králem, protivel se cisari.« Neboť nakonec v paměti lidu zůstane Ježíš Nozarský lépe než božský Caesar Tiberius. Přijímeme proto formulaci: »Ježíš, ne Caesari?« Také ne. Každá duše mocmostem poddána buď. Ale jistějme: Ježíš přežije všechny Caesary.

Jindřich Štředa.

Tomáš Popovský:

Blahoslavená hraničářka

(30. května.)

Bázeň a smutek naplnil hrad Lemberk, když vzácná paní z rodu Berků předpověděla s jistotou svůj smrt, která jí byla zjevena ve snu. Na smrtelném loži dojemnými slovy napomínala svévo manželka Havla, že životu ctnostnému a opravdu křesťanskému. Těšila truchlící srdce, že bude včera přimlůvkou u Boha. Český pán Havel, dojat slovy umírající stáe své manželky, sřilbil vše a dotud drsný muž stal se pravým i statečným křesťanem. Také řešily lid poznal jeho zřeteli. Po smrti Zdislavy uctival jí jako světicí, zřeval jí o pomoc v nouzi a na její přimlůvu býval zážračně vyslyšen.

Zamysleme se nad smrtí této světice, ale ještě lépe: Poúme se z jejího pozemského života! Blahoslavená Zdislava nebyla žádnou »bláznivou« nebo »fanatickou podivinkou, ani »nějakou historickou ženou«. Jak nám mnozí ještě dnes chtějí malovat svaté. Byla dokonalá žena, žijící vírou a z víry podle křesťanských zásad, jak má žít každý křesťan. Ona nám nejlépe ukazuje, jaký svůj život může mít ctnostný život opravdu křesťanské ženy na muže, na dívky i na okoli. Dnes potřebujeme tolik vzorů pro naše ženy, zvláště v pohraničí. Hrančičářka blah. Zdislava může být všem našim ženám tímto příkladem.

Blahoslavená Zdislava narodila se v prvním desetiletí 13. století: kolébka její stála na Moravě. Její otec Přibyslav, český pán ze slavného rodu Berků z Dubé, byl ve službách královských jako purkrabí na Veleři a v Brně. Po vzoru blahoslavené Anězky Přemyslovny chtěla se za své blízké obelovati a svůj život zasvětití jediné a celé Bohu. Ale její rodiče si práli, aby se provdala za Havla, českého pana z rodu Markvartů. Protože vůli svých rodičů chápala jako vůli Boží, svolila a provdala se za pana Havla. Věděla, že i manželství je Boží svatostí. V novém stavu žila dále ctnostným životem, konala skutky milosrdnosti a člorodě lasky křesťanské. Drsný manžel jí zpuččl, ale Zdislava snášela vše trpělivě a v líté pokofe, neodporovala v ničem svému muži, ba vycházala mu vřady vřstič i vřidnou ocholou a nězností, vytrvala se za něho modlila a — svého chotě změnila. Stal se dokonce i podporovatelem její lidumilné činnosti. Jako vzorná matka pečlivě vychovávala své děti: Havla, Markétu, Jaroslava a Zdislavu.

Byla-li dokonalým vzorem již v mládí, stala se ještě dokonalějším vzorem v manželství. Vychovávala řádně své dívky, byla oddanou manželkou, na své služebnictvo měla dobru vliv, pečovala o nemocné, podporovala vdovy a sirotky, udělovala dary chudým a potřebným. Podporovala a nás tehdy nově založený řád sv. Dominika všemohýnným způsobem a sama se stala i první dominikánskou terciářkou nejen českou, ale i slovanskou úběc. Se svým chotěm dala postavití dominikánský klášter a kostel v Jabloněm. Roku 1252 zemřela blaženou smrtí jako světicí. Její svátek slavíme 30. května. Zázraky na její přimlůvu účinně dokazují její svatost a moc její přimlůvy.

Blahoslavená Zdislava, oroudj za nás! Oroudj za naše ženy i celý národ, buď našim ženám vzorem dívky, snoubenky, manželky, matky i dobrodětely.

»Dělniček-sekretářka, dobral zabolou psané strojem, a tenoraře, přijme za vřobných podmínek kulturně náboženského spolčenst. Značka »Organizační talenti« — IKA 84. do adm. t. l.

» Rodina se a 3 malými dětmi hledá byt (příspědek domek se zahrádkou) v okolí Prahy. Značka »Věmli potřebné« — IKA 84. do adm. t. l.

» Starší hodnou zdravou ženu hledán ke dvěma dětem, po matku výpomoc v domácnosti je venkovským městě. Nabídka na zn. »Domec« — IKA 91. do adm. t. l.

K A T O L Í K

23 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 8. ČERVENA 1947 • CENA Kčs 1.50

Dr. Bobuslav Jarolímek, opat strabovský.

Boží Tělo

Svátek Božího Těla je vlastně každá neděle. Největším svátkem Božího Těla jest Zelený čtvrtek. Ale nejslavnějším a v nejužším smyslu výhradním zůstavá »Boží Tělo«, připadající na čtvrtek po svátku Nejsvětější Trojice, devět týdnů po Zeleném čtvrtku.

Kdežto na Zelený čtvrtek se připomíná a liturgicky takřka zpřítomňuje ustanovení Nejsvětější Eucharistie v soukromí Jerusalemského večeřadla, ustanovení oběti mše sváté, prvního eucharistického přijímání, stal se svátek Božího Těla veřejným významným eucharistickým manifestací, triumfálním průvodem eucharistického Krále.

»Dům můj jest domovem modlitby«. Nejenom to. Katolický chrám jest i domem obětí, siní hodovní, večeradem, přednáškovou siní školy Kristovy, koncertní síní koncertů nejušlechtlejších — byt by to byly jen prostě plané zbožné lidi nebo šepot jeho modliteb, nebo zpívány chór febohlných — sborů, společným domem křesťanské obce, královským palácem i vězením eucharistického krále a vězně. A přece a Kristus žádá aspoň občana vyjíti i prostor chrámových na ulice a náměstí a zastavení na oltářích mimo prostory posvěcené.

Svátek Božího Těla jest jedním z praktických důkladů zásady, že náboženství není jen věcí soukromou, nýbrž že patří i mimo soukromí vlastní komůrky i mimo soukromí prosor chrámových, to znamená, že patří i do života veřejného. Ne nadarmo přece upozornil Kristus Pán: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyzná i já... Jestliže věřím, že Kristus mluvil pravdu, protože je vtělený Bůh vševedoucí a pravdomluvný, a že mohl činit všechno, protože je všemohoucí, pak věřím i v možnost i ve skutečnost předpovědnosti, v zázrak Eucharistie a vyzovujeme z toho důsledkem: uču až k adoraci, až přišli jediné Bohu. Kristus, přítomný v nejsvětější Eucharistii. Opouští jedinou za rok ve hlavním průvodu katolický chrám a ubírá se ve svém věrným a věřícím lidem, se svými úředníky, následovníky i služebníky ven mezi všekern lid, aby přijímal od něho projevy holdu, jež mu přiblíží jakož o božského Krále a v odměnu za to mu rozdával nejsvětější dary svého požehnaní.

Svátek Božího Těla jest z nejnečistějších svátků celého roku. Soustřeďuje a používá takřka všech estetických prvků. Jež má k dispozici člověk i přiroda: oltáře, ozdobné květiny, svícny, obrazy i stromoviny, spolký ve svých krajích, duchovenstvo, praporek, družky, vůně kadidla, hudba, zvony, světla, zpěvy i modlitby, slunce i ptactvo i jaro — to všechno se spojuje v jeden mohutný a sugestivní náboženský zážitek eucharistické víry, úcty, radosti, lásky, věčnosti, důvěry i — statečnosti. »Ježíši, Králi nebi i zemi.« »Sestupte andělove a nebo.« »Zvěstujte Tělo vznešeného.« »Chval, Siene, Spasitelé.« »Chléb a nebo dáj jim Jim.«

Křesťus si činí nárok na celého člověka, na jeho tělo soukromí i na jeho život veřejný. Křesťanská zbožnost je-li důsledná, projev se nutně i navenek. Důsledná zbožnost nemůže zůsta: ukryta. Je to zbožnost radostná, poetická, sváteční stěně jako zbožnost nejvědnějších dnů, mist i zaměstnání.

Deja eucharistická, podobně jako učta mariánská, jest nejčistějším květem katolické víry a zbožnosti. Jest nadšené mluveno a rozvířeno v jedné straně a a druhé strany pohrdána a přímo fanaticky potírána. Existuje akryty i zjevny boj proti Božímu Tělu. Nabízejí se náhrázky dělem: vylety do přírody, zábavy, pohostění, ať, jen by díky nemohly přijít k Němu. A přece On vyslovně prohlásil: »Nebte malíčkových přijít ke mně.« Křesťanské než věcky květy a divy světa i přírody jest krásna nevinných dětských duší, které dopravně eucharistického Krále a v teoretickém průvodu božského Pro dopravně věřící pak lea: účast v průvodu Božího Těla vstředně samozřejmě. Aspoň měla by být. Za určitých okolností však jest projevem velké náboženské síly. Některé se člověk tak neboli jako posměšku.

»Dána jest mi veliká moc na nebi i na zemi«, bylo jedno z posledních slov Kriseových na této zemi. Tož jen potvrzení a bližší vysvětlení jiných slov: »Ano, já jsem Král.« A jesti jiných: »Vezměte a Jezte. Toť jest tělo mé... To těle na mou památku!«

Ať žije eucharistický Král!

I dnes zůstává lidstvo jedinou rodinou

Již delší dobu přinášíme zážitky a zkušenosti československého misionáře v srdci černého světadlu: Afriky. Zde jej vidíme se skupinou mladých černochů, které z polovizeřícího divoštví přivedl již svou trpělivou prací na práh Kristova kněžství.

Vina a trest

Zrušení trestu smrti v SSSR rozvířilo tuto otázku i u nás. Má-li i u nás být zrušen, nebo je-li vůbec oprávněn, je-li vůbec a lidstvem slučitelný. Otázka nemová. Vímé době, že v první republice trest smrti takřka neexistoval, protože prezident Masaryk k němu de facto sáhal velmi zřídka. A přece zvěřstva druhé světové války, zvěřstva fašismu a nacismu ukázala, že humanismus evropského lidstva byl falešný, umělý, že evropský člověk se nestal lepší, lidsější, cílevějšší, jak by tomu právě ono oficiální opomnění trestu smrti nasvědčovalo. Lidstvo se nestává lepší theoretickými dekrety ideologů, které mimo to často vyplývaly z nesprávných předpokladů, nýbrž tvrdou osobní převychovou, trpělivým zdokonalováním sebe sama, každého jednotlivce.

Otázka trestu smrti má několik hledisek. I ona může být nepokrytečtějším propagacním heslem. Možná zrušit trest smrti a přesto ničtí lidi v celých hektatombách. Dovedtí to každý, kdo byl třeba jen chvíli v německém koncentračním táboře. Gestapácká Schulzhaft nebyla právním trestem. Mohli jste v ní být léta a nebyli by to právně zapsali do rejstříku vaší občanské zachovalosti. Nikoho nenapadlo, aby s vámi začal nějaký proces, aby vás odsuzoval k smrti. Bylo tam mnoho lidí, kteří nedověděli vůbec fici, proč tam jsou. A přece každý ví, že nebylo bezprávnějšího tvora než takový Schutzhaftling. Život kteréhokoliv komedianského psa byl cennější a zajištěnější, než jeho život. Nač to dále rozvádět, když jsou o těchto věcech takřka celé knihovny? Zaměstnanec z krematoria objížděl v Mauthausenu blokové baráky každého rána a vyvířkova před nimi, zda jsou tam mrtví. Jako vyvířkova na našich vsích hadrnick, zda má-li někde na prodej králičí kůže. A stejně je známo, že takové oceňování lidského života neznelo ze světa ve chvíli, kdy se zhroutil nacismus. Jeť jsme jeho dost četné příklady mohli vidět i v osvobozené zemi Masarykově. Zrušit-li tedy trest smrti, nedošánete tím záruky, že se tyto zjevy nebudou již nikdy opakovat, ba dodate tím jen ještě více odvahy právě vyvrhelom, kteří v nich mají zalíbení.

Pan ministr Procházka, universitní profesor právnické fakulty Masarykovy university, se také nedávno vyslovil pro zrušení trestu smrti a odůvodňoval to takto: »Jsem si vědom, že trest smrti je absolutní trest a takovému trestu může odpovídat jen absolutní vina a protože žádnou lidskou vinu nepokládáme a nemůžeme pokládat jako křesťaně za absolutní, máme trest smrti za kanibalismus a barbarství.«

Čítujeme podle novin. Ony odpovídají za přesnost citátu, jenž tak jak lež, obsahuje mnoho nepřesností. Kanibalismus na př. pokud vím, znamená lidojedství. Církev katolická, která nikdy neupírala fádne a legitimní vláde právo trestat

Nechte mluvit jednou mrtvého

Anglický list »Universe« uveřejnil o mně ve svém vydání ze dne 16. května c. r. tuto noticku: »Spiclové kazatelů se vrátili. Česká policie, vedená komunistickým ministrem vnitra Vláclavem Noskem, pokračuje v praktikách, pro které bylo nedávno několik nacistických agentů v Československu souzeno. Sleduje kněžská kázání.«

P. Stěpán Trochta, ředitel pražského Salesiánského ústavu, jenž přežil několik nacistických koncentračních táborů, byl zatčen a podroben křivému výsledku pro svá kázání, kmaná v Olomouci na Moravě.

Jiní kněží byli zatčeni a vyslýcháni pro nářázky na totalismus a komunismus Jeden spicel chodil v klerice do semináře na přednášky.

Jelikož nejsem ve vězení a nebyl jsem zatím ani československou policií zatčen, mám možnost zaujmout k této nespřávné a rozhodně tendenční zprávě veřejně své obkličující stanovisko. Nutí mě k tomu i láska k pravdě. Nepřímím rozhodně k těm československým občanům, kteří mají zájem na poskožování dobrého jména své republiky. Ve skutečnosti se má tedy věc takto:

Asi koncem října 1946 uvolil jsem se na opětovnou nálehavou žádost některých olomouckých katolických kruhů předstít řadu konferencí náboženského obsahu pro katolickou inteligenci v tamním proboštském kostele sv. Mořice. Jelikož mi bylo výslovně uloženo promluvit i o aktuálních problémech, mluvil jsem také o individualitě člověka i lidské svobodě, o rodině, výchově a škole a o přirozených právech a povinnostech člověka i společnosti, o vzájemných vztazích, povinnostech a právech jednotlivých národů a pod. Prohlásil jsem hned na začátku, že nemám v úmyslu »kritikovat« in concreto naše speciální poměry, tím méně naše státní zřízení a všechno to, co se týká právního i občana kulturním, sociálním i hospodářským, nýbrž že chci vyloučit upřímně a otevřeně křesťanský názor na sociální reformu společnosti lidské, tak jak vyplývá z křesťanské nauky a z papěžských sociálních encyklik. Zdůraznil jsem dále několikrát v průběhu svých promluv, že není mým úmyslem prohlubovat domnělé rozpory v názorech mezi křesťanstvím a tím, co se dnes v ohledu sociálním u nás děje, nýbrž naopak dokázat, že tyto rozpory jsou opravdu jen zdánlivé, vyplývající z nedostatečné znalosti zásad křesťanských, které v mnohém nejenže neohrožují sociální vývoj k lepšímu, nýbrž naopak ukázaly se v podstatě velmi záchranné, pokrokové a průkopnické. Veškerý tón mých řečí směřoval k tomu podporovat spravedlivé a ducha evangelia odpovídající tužby lidu a státu ve vědomí katoliku. Rozhodně nebyly mé řeči státní nepřítelivé, nýbrž v křesťanském smyslu nanejvýš lidské, spravedlivé a vstřícné: jak mě k tomu nutilo konečně mé vlastenecké a lidské svědomí, prohloubené a upevněné několikaletým přišerým utrpením v německých koncentračních táborech. Ve skutečnosti se našel mezi posluchači někdo, komu mé vývody nesešli. Nevím, zda jim nerozuměl, nebo byl ovládnán zlou vůlí. Opravdu mne udal u některého státního úřadu v Olomouci pro několik ojedinelých vět, vytržených z celkového kontextu. Jest samozřejmě, že vět taktó ze souvislosti vytržené, nabývá zcela jiného smyslu. Ale ani tak v nich nebylo nic, co by bylo v rozporu se zákonem, a neobával bych se z nich před spravedlností zodpovědi.

Po nějakém čase byl jsem povolán na státní bezpečnostní policii v Praze. Kam bylo udání úředně postoupeno, kde jsem byl velmi korektní formou a s ofiisními úmluvami pořádan, abych se k jednotlivým bodům udání vyjádřil. Nadiktovával jsem si, bez nejmenšího nátlaku svůj protokol, podepsal jej a v dobrém smise se s panem referentem rozěhl. Po čase obvieřila se v olomouckém »Našinci« nějaká polmicka ve věci mých kázání, na kterou jsem byl náhodně teprve až asi po týdnu k mému celkem nemilému překvapení upozorněn. Nebvla mnou osobně inspirována, neměl jsem žádného zjeřmu o této pro mne celkem nepřijímné záležitosti se baviti. Pouvažoval jsem celkem za užitečnější na celou věc, jež vznikl jsem přičítal spíše neuvědomělosti nějakého občana než zlé vůli, zbytečně neupozor-

(Pokračování na str. 2.)

vůlek nezisněno idealismu je ztvárněno v takové stavbě kostela, která se uskutečnila uprostřed žhavé africké poušti, u lidí, která tebe neuváženě učí práci a životu vůbec.

O chyběném školákem zákoně Informativně promluví p. V. Janděčka a p. K. Milonovská 3. června 1947 o 8. hod. več. v Břevnově, Bělohorská 25, v hotelu na Marjánce. Pořádá místní odbočka Svazu katol. žen.

KATOLÁK

24 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 15. ČERVENA 1947 • CENA Kčs 1.50

Zdroje křesťanského optimismu

(K přemýšlení a rozjímání.)
Kardinál Saliege.

My jsme ztratili z dohledu křesťanskou naději v definitivní závěr dějin (eschatologii), kterou s takovým důrazem kázal sv. Pavel. A přece i my jdeme vstříc království blaženosti, vstříc novým nebesům a nové zemi. Jsme na pochodu a víme pevnou a jistou vírou, že dojdeme. Protože vývoj světa je prosáknutý milostí a duchem, protože je řízen Duchem, protože je podkladem živého nadpřirozena, protože jej řídí živý Bůh, protože Kristus mu dal nekonečnou cenu tím, že se do něho zapojil, proto naše naděje, ačkoliv žije v čase, přesahuje čas. Je živena v čase, sílí s každým pokrokem, nedá se zlomit žádným nezdarem, roste v protivenstvích, vdechuje trpělivost, rozdmýchává a udržuje úsilí a vede přímo k lásce, bez níž není jednoty, bez níž může sice být vnější nátlak a shánění dohromady, ale nikoli pravá jednota, jednota z nitra.

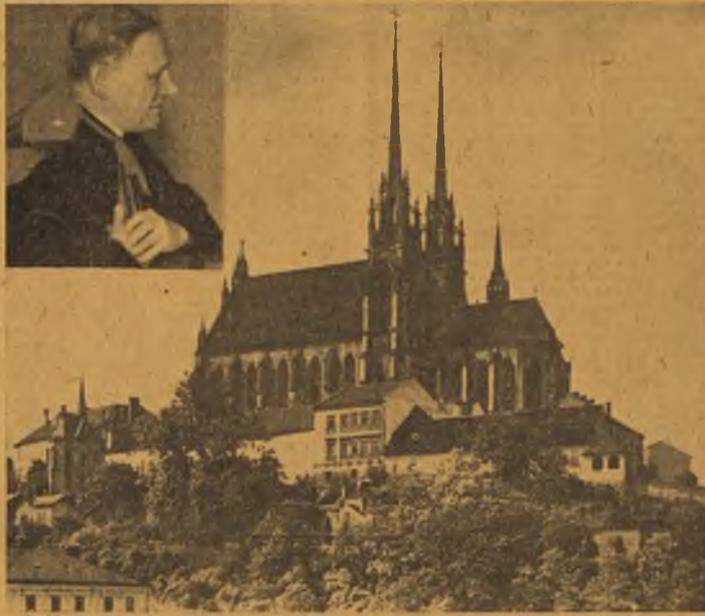
Křesťanská naděje není hlášení pokrmů spásy. Pozemské společenství, i když bylo sebe lépe zařízeno, bude vždy jen slabým odleskem království Božího. Lidé se zabývají pouze přítomností. Není třeba odvracet je od potřeb a povinností přítomnosti, není třeba brát jim zájem o pozemské skutečnosti, ale nesmí se při tom dopustit, aby ztratili s otě společenství budoucí, nadpřirozené království Boží. Je jisté, že víra má promítnout celý náš život; křesťanská naděje má okřídlovat naše snahy i při zlepšování pozemského společenství; láska má být duší našeho života. A přece při všem tom je třeba se střežit, aby náš vinou nebo našim zlobouberem vyjadřování božské ctnosti, které mají finití člověka nadpřirozeným, se neevily jako pouhé ctnosti lidské. Jest nebezpečí, kterému se třeba pečlivě vyhnout: zlaicisování křesťanství. Mystické Tělo není lidstvem. Nebeský Jerusaleml není pozemskou obcí. Vira není věda. Předmětem křesťanské naděje není pozemské společenství. Křesťanská láska přesahuje lásku lidskou, i když jí v sobě obsahuje.

Ačkoliv tedy celý náš život je nadpřirozený, nadpřirozený, přece musí pevně stát na této zemi a také celá naše činnost apoštolská musí být pevně spojena s konkrétním člověkem dneška, mluvit k němu řečí dneška, hledět ho celého zasnout, rozechvěti, přesvědčit, ke Kristu přivést. Kardinál Saliege nám to připomíná celou svou autoritou.

„Filosofové nám říkáli, že je patero důkazů existence Boží. Počítali dober? Je miliony cest, které vedou k Bohu, je miliony znamení jeho přítomnosti. Každý vnímá ono znamení, které mu je určeno milostí onoho okamžiku. Každý jde po cestě Prozetelnosti, která neshledá cestou našl apologetiky, totiž není tak dlouhá a tak složitá. Cestv milostí jsou skryté, tajemné. Vzpírají se rozumovému rozuzlení, jsou konkrétní, jsou osobní.

Všiml jste si, jak Pán Ježíš byl konkrétním při svém kázání: srovnával, podobeství, nalezal v denním prostředí, odpovédí na okamžitě potřeby a tužby, na očekávané království Božího Ježíš pořal žitní a učení. Nejdříve fakta, živá skutečnost, potom výklad a poučení. Čtyři staletí theologického racionalismu nás olopila o tuto živost našl mluvy, o svěžest a oslnivost víry. Podívejte se, jak mluvil sv. Bernard o Panně Marii. Eluví o své Matce, jako by jí viděl; obraci-

Brno, jeho katedrála, jeho arcipastýř

Svatovojtěžské dny v Brně

Ostatky svatého Vojtěcha dospěly v sobotu 31. května na své státní vísitací cestě Moravou do Brna. Brno jim připravilo uctivání upravené královské. Do Rajhradu jim přijela v ústřetu početná skupina aut, v nichž byli zástupci KA, členové ZNV v čele s místopředsedou P. Fanfrlou. Na hranicích Brna uvalil se, ostatky za brněnské kněžstvo děkan uř. Josef Heral. Po požehnaní přítomným průvod pokračoval Starým Brnem na Mendlovo náměstí, kde byly očekávané desetitisíce věřících. J. E. nejd. brněnským biskupem Dr. Karlem Skoupým, duchovenstvem, bohoslovci, členy řádů a kongregací, zástupci vojska SNB, Mosaryjovky univerzity, vysokých škol a úřadů. J. M. nejd. opat Benedikt Svanda přenášel lebku sv. Vojtěcha na připravený oltář a odevzdával svaté ostatky do ochrany nejd. biskupa Dr. Karla Skoupého. Po uctění ostatků a krátké modlitbě, ujímá se slova nejd. biskup Dr. Karel Skoupý. Po něm pozdravil svaté ostatky místopředseda ZNV P. Karel Fanfrla a za ÚNV jeho předseda n. Josef Podsedník. Po projezech zplvá shromáždění státní hymnu a už se

rozvíjí průvod městem. V čele průvodu státní blažka, za ní vojsko, leopoldi, členové obdoby skupina SNB, školní mládež, středoskoláci, skauti. Orli, početná skupina posluchačů vysokých škol, zástupci vojska, úřadů, vysokých škol, bohoslovci, členové řádů a kongregací, družičky, duchovenstvo, pak následuje vlnka sv. Vojtěcha a vlnka biskupů a opatů. Uprostřed průvodu je nesena kněžím; lebka sv. Vojtěcha, doprůvoděná J. E. nejd. biskupem Dr. Karlem Skoupým a opatů. Pak následují tisíce věřících. Ulice, jimiž průvod prochází jsou lemovány desetitisíci věřících a obyvateli Brna. Svaté ostatky jsou nesený na Zelené náměstí, které se zaplnilo lakřka do posledního místa (účet byl odhadován na 45–50.000), kde byly vystaveny na vysoké tribuně. Uchvatné kázání zde proslavil nejd. opat P. Benedikt Svanda. Po kázání požehnal ostatky J. E. nejd. biskup Karel Skoupý městu, diecesi a celé Moravě. Pak byly svaté ostatky přeneseny na Petrou do katedrály za zpěvu Bože, chválime Tebe, kde bylo svaté požehání.

Uvřtací řeč J. E. nejd. dr. Karla Skoupého, biskupa brněnského

Vřím svatou a vznešou relikvii v centru diecese. I náš kraj patřil k diecisi sv. Vojtěcha a poněvadž Brno je starým sídlištěm, možno předpokládat, že i zde usta jeho hlásala evangelium pravdy a pokoje, že zde jeho ruce pozvedaly k nebi ka'ich spásy při nejsvětější Oběti. A teď — po více než 900 letech — svatý náš biskup a mučedník koná opět apoštolskou cestu; viastuje, t. j. navřtčuje svůj lid. A účel této zvláštní — řekl bych nebeské — vřitlance jest tenž. Jaký měl svatý Pavel, kdy se sv. Barnabášem navřitlil křesťany nedávno na viru obrácení; utvrdil a upevnil srdce

věřících, povzbudil je, aby vytrvali ve víře, a upozornil, a poučil je, že mnohým souzením musíme vstupovat do království Božího (Sk. ap. 14, 21–22). Drazí věřící! Pevnost a rozhodnost, zásadovost a charakternost, — toť jsou vlastnosti a ctnosti, kterých právě v dnešní době — úpádkové a rozvřitčené, na výstout potřebujeme. Horlivý a starostlivý pastýř svého sládcé důrazně nás povzbuzuje, abychom vytrvali ve víře, zůstali věrní Kristu Pánu a Jeho sv. Cirkvi. Poled do dějin našeho národa nás přesvědčivě poučuje, že jeho nejslavnější doby byly ty, kdy ná-

stologie věčného Slova, světla a života světa. Z nás udělali rozumáře, racionalisty, ne věřice a proroky. Jasnost podobeství přesahuje naprosto sílu našich logických důkazů. Kdo je náš bližní? Podobeství o misionárně samaritánů to říká jasněji než všechny theologické traktáty. Buď jak buď, je nesporné, že dnes naše generace má zálibu pro konkrétno. To také vysvětluje oblibu, jaké se těší existencialismus.

Není deptán hrubým násilím, kdo je pronásledován, nýbrž ten, kdo ze strachu před pronásledováním pozbývá mysli. Deptán může totiž být jen někdo nižší; není však nižším ten, kdo sice snad mnoho tělesně trpí na zemi, srdcem však zakotven je na nebesích. Sv. Augustin.

rod, sjednocený v pravé víře, tvořil jednu rodinu Boží, v níž byli všichni jedno srdce a jedna duše. Biskup — trpěl — svatý mučedník pro viru, i nám připomíná, že mnohým mučením, utrpením a obětí si musíme zajišťovat svou spásu. Mučedníkovi je zvláštní výsada a milost Boží, které se dostává jenom vyvoleným. Ale nás všechny zavazuje výzva Kristem vyřazená v třetím blahoslavenství: Blahoslavení lžáci — nebo lépe podle původního řeckého textu — blahoslavení, kteří trpí a se sčuzí, t. j. ti, kteří vždy a všude — i když to žádá oběť a odklání — „doužkou cestou a vehážejí těsnou branou, a ni svědomitě příkazy Boží, konají vždy a všude svou povinnost. To je cesta, o níž pravi Pán, že vede k životu, k životu věčné blaženému, ale těž k životu, již zde na zemi spořádanému a upravenému šťastnému.

Svatí apoštolové před svým odchodem ustanovili obcím křesťanským kněze a postarali se o své zástupce a nástupce. Dnes naše země — bývalá diecese sv. Vojtěcha — trpí katastrofickým nedostatkem kněží. To je nejen pro Cirkvi, ale i pro národ, pro zajištění jeho budoucnosti pohroma největší. Když tato vřitací cesta prvního biskupa z české krve probudí a rozplamění idealismu v srdcích našich studentů, aby posvětili výzvy českého Nřistra a následující příkladu kněžl-buditelů, zavrřitili svůj život Cirkvi a vlasti.

Drazí věřící! Hluboce dojmí vaři účastí, děkuji vám všem za tak dojemný a vznešný projev účty k sv. Vojtěchu, poslují se jim v naději, že s pomocí milosti Boží, o níž v následujících hodinách budeme prosit, vřitací cesta jeho přinese hojně požehání nám i celému národu.

Z kázání J. M. Benedikta Švandy, O. S. A., opata starobrněnského

Věřím v Tebe, velký Bože, věřím, že jsi od věčnosti, věřím, že jsi všechno učinil a proto věřím, že jsi všude, že jsi mezi námi a se sv. Pavlem vyznávám: V Tobě živi Jsme, se hýbáme a trváme. Zde na světě Tě vidíme jako v zrcadle, tam na nebi patří na Tebe svatí tváři v tvář a patrice na Tebe, bytosti nejdokonalější, nejkrásnější, nasycení jsou slávou Tvou. Tam na Tebe patří také náš milý sv. Vojtěch a patří na Tebe, jenž všechno vidíš, vidi i nás, zde shromážděné, patří na Tebe, jenž všechno víš, vi, zná sv. Vojtěch i naše úmysly, a myšlenky, a Tebou, Pane Bože, zde přítomným, zpřítomňuje se i sv. Vojtěcha, věřme, že jest mezi námi obzvláště, když tu uctíváme Jeho sv. hlavu a proto Tebe, sv. Vojtěchu, oslovujeme.

Byl jsi druhým biskupem pražským, prvním biskupem z české krve, za Tvoje života, počty u nás ještě vykořeněny zbytky pohanství, českové nechtěli sklonit své žile pod Tvoju biskupskou berlou, tvrdá se jim vzdala Tvoje řeč o řístolě, milosrdství, lásce bliženské, Rod Slavníkovců, z něhož jsi pocházel, byl vyvrážděn, i na Tebe čekal vrah. Odešel jsi mezi pohany, kde jiná ruka Ti připravila smrt. Nyni konáš apoštolskou cestu, Tvé svazé ostatky putují našimi kraji, putují mezi lidmi, kteří Tě etí a následují, mezi lidmi, kteří se opět stávají pohany, Ty mrtvý a přece živý přichází jako misionář, jako apoštol, abys opět zvěstoval křesťanství, evangelium křize. Svatý apoštol Pavel ve svém listě ke Korintským napsal, že má jedinou, neochabující touhu, přivřtět všechny bratry k Ježíši Kristu, Ukřizovanému. Ó, sv. Vojtěchu, přiveď opět národ náš ke křizl. Naši předkové rádi přijali sv. křiz z rukou sv. Cyrilla a Metoděje, s nim přijali i vzdělanost, v ni se rozvíjeli, byli nazýváni národem svatým, protože měli Tebe, měli sv. Václava, Prokopa, Jana, Ludmílu, Tvoju matku Sřestislavu, Doubravku, Mladu, Dagmar, Aněšku, Zdislavu, v posledním době náš národ přijal do státního znaku křiz, znamení věčného Slova, křiz je základem veškeré vzdělanosti slovenské, evropské, je základem i vzdělanosti našeho národa.

— Dnešním lidstvu, všem, kteří Jsme prošli hrázami věky, nelézá snad nic tak na srdci, jako otázka zajištění viru. Chťel být v této věci Ježíš Hiel, že heslo: chceš-li mir, připravuj va ku — mělo by být pozmeněno v heslo: chceš-li mir, zachovávej příkazní, plň povinnosti, které ti ukládá láska k Bohu, k sobě a bližnímu. O to usiloval sv. Vojtěch. Nastavila mu jeho diecese, rovnající se tehdy velikosti českému státu, loužl dá. Itálie, Francie, Německo, Uhry, Polsko, Prusko viděly sv. Vojtěcha a naslouchaly Jeho slovům.

Sv. Vojtěchu, buď i našim misionářem, nauč nás křesťanství prožívat i Jeho pinosti, s vytrvalou stálostí, nauč nás svým příkladem, i když žijeme uprostřed věku, bojovat pro svou viru, za zákon Boží, za Krista, s celima úpře žora na něho, jako na svůj vzor a svého Nřistra v apoštolování, nauč nás, bude-li třeba sná i padnout v podobě křize, jak to krásně napsal Tvůj židloprester: padl v podobě křize. Upros Ducha sv., aby osvětil rozum všech, kteří při vzpomínce na Tvůj život, před 950 roky ukončený smrtí mučednickou, obliš slova Boží, aby nauka Ukřizovaného Slova stle se ujala v jejich srdcích, aby křiz byl postaven všude, kude jde lidská noha, všude, kde se zvěřívá mšedě, kde se rozhoduje o spravedlnosti, aby křiz byl postaven v našich sředcích.

12. února letošního roku byl v chrámě svatovojtěšském otevřen hrob sv. Vojtěcha, českého biskupa a mučedníka. Lebka byla prohlédnuta a no zjištěni pravosti uložena do zvláštního relikviáře, aby se vydala na slavnou cestu no Čechách, počinaje rodnou Lihcí a konče Fráhou. Dnes Jsme v duchu přkory a kajenosti, a účtu, jaká náš nejvěřím synům národa, uvítali v našem Brně a použijeme dnešního dne, nocí, zřitčejích hodin, abychom obnovili svůj vřitní náboženský život.

Pak má člověk s radostí pracovat

Jakýsi signolus S. e. neznámý K. nám poslal dopis tohoto znění: »Asi před deseti dny byl zavazován v Praze švýcarské noviny, proložte v nich bylo uveřejněno, že Československo je před bankrotem. Mělo to nastat už 1. května 1947, ale bylo odloženo o dva měsíce. I. termín se budou uvádět vázané výklady, aby aspoň něčím mohli lidé nakoupit. Máme zastupce ve vládě, proč nás o tom dříve neinformovali? Pak má člověk s radostí pracovat. Aspoň v to oznamte katolickým korporacím, aby v poslední chvíli investovaly peníze.«

»Pak má člověk s radostí pracovat.« To mi připomíná jednoho soudruha z Dachau, takto náruživého footballista, totiž fanouška, jak se říká. Teď je víkácem v okolí Prahy v Dachau se přes všechnu mízerliak v neděli odpoledne hrávala kopaná. Hrávali na příklad Češi pro Poláky, nebo planěže proti kuchyni a pod. Kdožkoliv tedy prohraje nějaká strana, s kterou náš nyníšil pan víkáč sympatizoval, přišel domů velmi sklíčený a vyzval: »Může mít člověk nějakou radost na světě?« Tak i tento ignorant myslil, že nemožno s radostí pracovat. Je to znamení, že šelanda žije a pracuje dál jako za války. Pověst o zabavených švýcarských novinách se houzevnatě udržuje, i když je to už asi měsíc, co ve »Světě práce« ideálně vykládá, že si dal práci a prohlásil všechny švýcarské noviny snad již od Nového roku a nemáš tam žádnou takovou Jobovu předevnou pro naše hospodářství. A tak se potvrzuje známá lidová moudrost, že čím kdo úřel, tím byvá třetím. Dlouho co osvobození sme si zachovali zvyk gceboslovského laciného optimismu, to znamená, že sme pečlivě vzpomínali, kde co mohlo být nějak nepřipravené a zvrucující, tak jako protektorátní cenzura zabavila již na počátku války, již v září nebo říjnu 1939, v obyčejné kursivě vyznělo: »Teď, když se sčítá benzinom... V r. 1945 sčítá v pohraničí nějaký most — nedověděli jste se o tom nic — šiala-li se nějaká srážka vlaků, nedověděli jste se to také. Ale, holečkách, naši lidé nejsou tak naivní, že by přišahali na železnou síť, které čtu v novinách. Mají vždy spíše sklon vidět věci černěji než jsou. Tak jste již je vychovali, že vám nevěří, můžete se dokonce zapísalat, že to s našimi hospodářstvími není tak zále v švýcarských novinách nic o našem bankrotu nebylo a že by to ostatně mnoho neznamenalo. I. když to tam bylo. Znamená bankrotu bychom přece musili poznat léze myslíme zde žijeme, nemohli bychom čekat, až nám to ze Švýcarska rapší.«

Ze si naše hospodářství moc skvěle nestojí, že se bude jednou musit začít číslit, to máme všichni, a e doufáme, že zdravý smysl, ten chalupečnický zdravý smysl českých lidí, který je v nás všech, ať jsme na kterémkoliv místě, přece jen zase jednou nakonec zvíťazí.

A proto mluvíme »neznámému K.« vzskazujeme, aby ten pracoval s radostí dál na národa roli dědičné, že toho bohdá nebude, abychom skončili a plody své práce v takové bláznivé inflaci, jakou po první světové válce prodělalá lotu států kolem nás, kterou prodělalá nedávno Maďarsko a jiné státy. Duch Rasného listu asi ještě žije i na našem ministerstvu financí, a úsporné komise (ale práce a pan ministr Lauffman zapisnáš všelijaké závodní rady řm zánrodných podniků, aby nechaly již konečně hostin i banketu, pan ministr Maister zase slavnostně prohlásuje, že nic komu nebude dávat zvláštní přídeji potvorná na slavnosti a manifestace a kdo chce na ty slavnosti chodit, aby si vzal jídla a sebou, jako si je braly naše abraabický a naše babický, když šly na pouť na Sv. Horu. Doufáme tedy, že nebude dávat zvláštní přídeji ani na ty různé recepce a večere, že se zveřejní i ten ostatní náš veřejný luxus, na příklad ty spousty veřejných aut a soferů, které kódko u nás má, a na které se pak z chudoků vyháňá daně, z chudoků, kteří buď chodí pěšky, nebo se mačkají na plošné vlaky a elektriky.

Především však musíme vrátit lidem důvěru a sice neúprosnou pravdivost a neúprosnou poctivost v mluvení i v jednání. Účme se přece již jednou z dělní a věřme v heslo svého znanu, že jenom pravda vítězí. Představme si zase jednou

Školský kolotoč

Tak jsme ho nějak divně rozložili. Lítáme hned vysoko, hned nízko, vrzáme jeden do druhého a vypadá to, jako bychom nevěděli, jak z toho bláznivého pohybu přejít do rozváženého postupu kupředu.

Idea jednotné školy byla tak zpopularisována, že se aťala heslem, proti kterému se bojuje jinými hesly. Je to efektální, ale také často povrchní. Heslem lze sice vyjádřit ve zkratce třeba i široký program, ale právě proto se nevysvětlují jeho zkratkami, nýbrž a příměřenou epickoú áfí, aby nám bylo dobře rozuměno.

Na obou stranách se volí zbraně bez výběru a střelí se z nich bez míření. Zastánci jednotné školy houfují obrance a venemenci, jako by život a kultura národa závisela jen od toho, bude-li na našich školách nápis: »Jednotná státní škola uskutečňena za vlády K. Gottvalda, odpůrci zase neškodatelně hlesí oživili v paměti rým školy — volje docela bez jakékoliv úvahy, že přivlastitelé jednotné mohou zastádat stejným právem zeměni za jiný, ba, že by k tomu měli případně ještě větší oprávnění, protože by se opírali aspoň o výjmkou toho, co už to bylo, kdežto pokud jde o jednotnou školu, trochu anticipujeme...«

Katolíky zajímá především otázka svobody přístupu školy. Bude škola státním monopolem jakoby vyvrcholena vývoje od Marie Terezie, když byla prohlášena za polikouku, či bude zadržena aspoň dosavadní svoboda školství, která již není svobodou neomezenou, nýbrž naopak zčásti regulovanou atám?

Naše socialistické strany jsou — jak se zdá — pro státní monopol, i když bychom nechteli tvrdit, že atějí ochotné, a že jsou pro tento monopol ve školství také socialisté. Je rozdíl mezi stranami a příslušnými.

Ne všichni socialisté jsou nadšenými obháji etatisace, t. j. posátění školství. Sergěj Hensen ve svých »Filosofických základech pedagogiky« na str. 185 vykládá rozdíl mezi socialisty a etatisací školství takto:

»V organické proniknutí společnosti školství tím jediný i správný smysl toho, co lze nazvat socialistické školství. Všechny termíny socialisace pocházejí od slova societas, což znamená společnost, nikoliv stát. Byl dokonce původně ražen jako přímy protiklad etatisace, t. j. zstátnění. Treba se vrátit k původnímu smyslu slova, abychom pochopili, že pravá socialisace znamená něco hlubšího a organičtějšího než pouhé zstátnění. Socialisace školství znamená organické přetváření celé struktury školství, uplatnění zásady konkrétní celistvosti v jeho stavbě, měně složitéjší rozložení školství, stále větší pronikání společnosti školství, nikoli pouhé porobení celého školství státu, ba dokonce státní monopol na školství, t. j. cílce že školství posluží nástroj mocenské politiky státu. Naopak — čím více se školství stává jednotným a zároveň i postupněm společností, a v tomto pravém slova smyslu socialisovaným, tím více se stává autonomním tělesem uvnitř státu.«

Uvěř, prof. dr. Hensnerch ve svém »Vvodu do obecné pedagogiky« píse pak o škole autonomní (na str. 63) takto: »Státu patří právo školství organizovat a vykonávat nad ním vrchní dozor.

chvástáve. Protlivně skřeky Hilerovy na jedné straně a druhé s rané Churchilla, palné v nejslavnější řeči jeho života, v řeči při převzetí vlády v roce 1940, když se zhroutil Francie a kdy trosky anglické armády zachránily hoie životy ústupem od Dunkerku. Tehdy mluvil k parlamentu a skrze něho k britskému lidu. Rekl: »Nemám nic, co bych přinášel, nemám nic, co bych silboval, než práci a pot, bolest a utrpení, slzy a krev. Ale na konci toho všeho je vítězství. Nevíme se také tak mluvit. Uvidil-li nás lidé dobrou vůli a trochu schopné hlavy, přijme také naši oběti a vybuduje přes všechny vnitřní i vnější překážky, přčs všechnu nepřízeň a nepochopení ciziny z našeho státu zmei. Kde se dá přece jen žít důstojně lidsky, kde snad krásná slova o národní rodině a o národním bratřství nebudou tak pouhou fráží.«

Z tohoto stavu by mohla vzniknout pro školství nevyhoda v tom případě, kdyby stát věděl školství příliš centralisticky a kdyby správa školství se dala v duchu byrokratickém. Dnes je všeobecná tendence k postatřováním školky. Bylo by ovšem škoda, kdyby jednotnost ve školství měla vést k uniformitě. Pokrok vychází pravidelne z řad meňšiny nebo soukromé iniciativy. Historie učel, že výhradní státní monopol obsahuje v sobě nebezpečí stagnace. Dokladem toho je školství v Rakousku od tereziánské reformy do r. 1848.«

Rozvádní pedagogové se tedy dívají na hešo školního monopolu hodně kildně a hodně kriticky. Přece jen nelze klást do jedné řady cigarety, dráhy a školy. Snad některí při slově »školy« mají opravdu na mysli jen burfvy, případně toho, kdo vypáčí gas... ale rodičom při slově školy jde především o děti. Katolickým rodičom pak nutně musí jít o cíl, ke kterému školní výchova směřuje.

A tu vedle otázky svobody školství vystává druhá otázka stejně závažná, ba po stránce praktické ještě závažnější, protože většina katolických dětí i při svobodném školství nebude mít příležitost a možnost chodit do katolických škol. Jde o základ mravní výchovy na školách, do kterých budou katolíci rodiče poslat své děti. Docela správně upozoril ústátník pražské manifestace v Lucerně sám p. maláří školství na důležitost této otázky.

To není jen tak ledajaká otázka: Quo vadis, schola? Kam kráčíš, škole? Kam vedeš naše děti? K jakému cíli?

Podle jasnotí odpovědi poznáváme úfřimnost záměru. Některí věrní Rousseauovi se anazí vyhnout odpovědi. Není při cíle potřeba. Vývoj sám spěje k nějakému cíli. To je sice pravda, ale vychovatel má znát jeho hranice. Přiroda se nám už nevějí zdaleka tak dokonale a idylky dobrá jako hlasatel přirozeného evangelia dítěte.

Jiní se chtějí opít o společnost. Škola má vychovávat pro společnost, ať tady společnost stanoví, co má být cílem výchovy. To by mohlo pěkně dopadnout. Nejen že by se okamžitě zřítlnil obecná platnost takové formulace, ale budovalo by se všechno na plaku utilitariemu a konvence.

A přece každý lidský skutek směřuje k cíli. Lidský úkon, pokud je vědomý a svobodný, nutně směřuje k dosažení, k vykonání čobra a cíle (skutečného nebo zdánlivého). Lze sice atagovit výchovné řadu částecích cílů, ale celý životní pohyb je upořádaný tak, že chceme jeden cíl pro duhu, dokud člověk nedospěje k poslednímu cíli. Tento poslední cíl znamená dokonání náplň života. může být tedy jen jedca. Je to cíl přezátný, transcendentální, neboť člověk nemůže být sám sobě cílem. Posledním cílem člověka je věčné štěstí, které mu může poskytnout jen Buh.

Výchova katolických dětí v rodině i ve škole musí zaměřně směřovat k tomuto poslednímu cíli, i když není nutno popírat dílel a částečné cíle, které však musí být ve shodě s hlavním a posledním cílem a musejí k němu směřovat. Proto záleží mnoho, přenášeno na tom, jak bude formulován cíl výchovy v našich školách a jaké budou praktické předpoklady, aby katolické děti mohly být vedeny — k Bohu.

Náboženský týden na Svätém Kopečku v Olomouci. Redaktoři revue Na hlubinu požádali i letošního Náboženského týden na Svätém Kopečku a to od 2. srpna do 10. srpna včetně. Pro třídenních exercitiích pro vás a pro ženy pokračuje kura náboženských přednášek, zaměřených k osobnímu posvěcení a k apostoliátu v katolické akci. Přihlašky v redakci revue Na hlubinu, Olomouci, Slovenská 14. Poštěte si, máme nyní velmi mnoho. Čestněji dostanou poukážku na celodenní sjezd na dřeze. Poplatek za celý týden 500 Kčs. Kdo konal exercitie lidce, může se přihlásit pouze na kurs. Poplatek 150 Kčs. v exercitie pro štátní revue Na hlubinu konají se mimo to ještě ve staré Bolešlavě od 30. června do 4. července v exercitiích modce Otce Reformatioru. Přihlašky pro omezený počet míst záleže co adřivně na redakci revue Na hlubinu, Olomouci, Slovenská 14.

Kde odpřádat bohovolci: J. Kratochvíl: »Krukovi! filosofie, J. Glordani: »Znamenání slova«, K. Kluz: »Všrouka«. Odpovědi pod zn. »Nabídnete - IKA 31« do adm. t. 1.

Kardinál Griffin v Praze

V úterý před Božím Tělem zastavil se na cestě do Polska v Praze J. Em. kardinál B. Griffin, arcibiskup wesminsterský (londýnský). Přítel z Amsterodamu na Ruzyňské letišti, kde jej očekával p. arcibiskup pražský, p. nuncius, zástupcové ministerstva zahraničí a anglického velvyslanectví. J. Em. zbývalo. K pobytu v Praze jen několik hodin. Podíval se tedy s historické hradečské ramny na Prahu, natež se odebral na anglické velvyslanectví, kde se konala na jeho počest večere, které se zúčastnil také p. arcibiskup Dr. Beran a p. nuncius. Po večeri setrval p. kardinál v delší rozmluvě s n. arcibiskupem, který jej informoval o životě československých katolíků a snažil se rozptýlit mnohé nesprávné představy, které jsou na západě v neposlední řadě také u katolíků o našich poměrech rozšířeny. P. arcibiskup upozorňoval, že na časté nepřesné referování o našich katolických poměrech v katolických časopisech anglických p. kardinál upozorňoval při této věci, že anglické episkopátum nemá žádného úřadního vlivu na politickou linii těchto listů. Rovněž tak zdůrazňoval p. kardinál svoji npsrostou zřetelnost v zaujímání stanovisek k takýmto otázkám politickým. P. arcibiskup zval p. kardinála k delšímu pobytu v Praze při návratu z Polska. J. Em. však nemohla nic přislíbit, protože není dosud znám přesný plán a rozvrh, jak jeho pobyt v Polsku, tak jeho zpětného návratu do Anglie. Asi o půl 12 hod. v noci pokračoval p. kardinál varšavským rychlíkem na své cestě do Polska. P. arcibiskup a p. nuncius jej doprovodili na Wilsonovo nádraží s věčivým přáním, že několik hodin strávených v Praze nejsou jediným pobytém londýnského kardinála v našem hlavním městě — Kardinál Griffin, tento poměrně mladý vysoký církvekvý hodnostář — je mu 48 let — náleží k nejznamenitějším a neaktivnějším mužům dnešního katolicismu. Přispívá k tomu právě jeho cíle cestování. Ještě za války byl v Římě a v bulojnických společenstvích armád. Po druhé cestě do Francie a do Belgie do Německa a do Ameriky a nyní tedy i do »železnou oponu«. Jak oznámil polské listy, navštívil v Polsku mimo jiné Osvětliv. Uvidil řány, které nacismus Polsce zasedil. I z tohoto záležného se musíme radovat a s jehožto zálezu anglického kardinála o naše slovánské poměry Německá propaganda pracuje horoleh, na válku se zapomíná, prolo je třeba, aby vlivní činitelé se zase jednou podívali a blízka na stop německé kultury a nedali se svesti! nemístným soucitem k lidem, kteří jej nezastavili.

Otázka

Všeobecně je známo, s jakým oddechulim uváděl konec mimořádného soudnictví ne ovšem zradkové (kteří dále podléhají řádným soudům) a také ne denuncianti, kteří přišli o svůj sport, nýbrž všichni normální Čechoslováci. Je také známo, že od nejprošláší až k nejvyšše postaveným mají a vyslovují jeden názor: Ano, nedávno se to dopáclá špatně. Nebyly u nás zavedeny nové zákony dělající a zřizující Kamenice, Bělá, Kolín jsou výjimky. Můžeme mluvit své otěže buz uzardění. Ale zároveň také — bude třeba korektur. Nejnom snad těch, které ústava umožňuje nejvyššímú místu nezadelelným výsostným právem milosti. I nižší orgány a organizace musejí myslet na korektury. Aby justice byla totožně se spravedlností. Aby nešlo o fřidni, partajni, spolkovou justici. Zejména v posledním ohledu vrabci cvrkají, že je třeba provést nějaké ty korektury v kulturním životě. Ze otěže přileží často záležela v tom, že kolegové soudili korektur — rozumě konkurenta. Ze přilží častu působilý otěže: Máme nebo nemáme vyloučit z trhu člověka, který a námi může úspěšně soutěžit? Máme nebo nemáme přisnou justici sami sobě, neúprosným soudcům, vsyvalit vysvěcení národní spolehlivosti a odborné činnosti? Máme nebo nemáme takovou přisnost předmaz zarazit

P. M. Prokopa, S. J., misionář v Sav, Rhodesii:

Na černé lise

»Jste odvážný chlapík, dovědte něco riskoval a to je u mne vždycky doporučením misionářem — my také podnikáme »s riskem.« řekl mi při jedné schůzce biskup J. J. Rhodésie, Msgr. Chichester, prohlížeje si s potuchlým úsměvem moli obstarání fordku.

»Z čeho tak soudíte, Vaše Milosti?«

»No, protože jste se s touhle bouřkou odváží, ať sem do Salisbury, ani s novým vozem bych nejel přes ty hory do údolí Zambezí, misty je to strmina, až brzdě skřipou, že nevzdryž, misty posův vám podává kola, a tomu říkáte silnice!«

»Takové ujetí mój Ford V 8 už 50.000 km a stále ještě dýchá zdravě. I jeho předchůdce ještě žije, ovšem lahají je dva voly v Chikuni. A ro se té cestě? Především, slavní j. r. 1938 P. Zabydr, S. J., Polák, předsévající misie, ten dovedl stavět i silnice polským zúsobem a vláda jí prohlásila za jediný přístup ke střednímu Zambezí. Chce jí nyní zdokonalit.«

»Víte co si myslím o tom vládním zdokonalení silnice? Balona jsou zbráclí, jejich hroudy Jalové, nemají měd, nic — nat jim tedy třeba silnic? Ostatně, co je mi do toho? A co vy, Father, máte už černé sestřičky?«

»Jestě ne. Vaše Milosti, nevím jak do toho.«

»Bude to trochu těžší než hosa: po Zabydrův silnici se starou fordkou, ale musíme začít, nebot se pokusí. Bez domorodých ženějí je veškerá naše misionářská práce chybny krk, odsouzena k nepodstatnosti a zániku. Ale pamatujte si, vy mladíčku Afriku nepokřme, nepovznesme, nebudeme-li mít černé sestřičky. Co je kněžské povolání pro hochy, to je pro kněžské děvčata povolání fěhoňi. Já jich mám už přes 100 a také

začnete s černými! A víte co, na potěch vám půjčím číty z svých domorodých sestřiček, vzorek pro vás a pro vaše Batony. Afrička blouzni o emancipaci duchovní, politické a sociální, která už nastává. Avšak pro její provedení nedostane otěže sil z Evropy, musí si sama zplodit výchovné síly pro svou rasu. Jedno řešení tohoto problému jsou domorodé fěhoňice.«

»Je moudré poslechnout biskupského slova. Dnes mám šest kandidátek, z nich 18 nastoupily cestu do noviciátu v J. J. Rhodesii, mezi nimi je Anna Netumba. Je to požehnaná předčasně skonu s. Rosalie? Nepochybují o tom. Utěšuje mě to ve smutku nad její ztrátou. Dovedějte to doznání Anně samé. Co svěčila umírající sestra své milé dceři v Kristu?«

»Podejí ml. Anno, jestli douček štávy anasane! Brzy odejde. Odcházej s radostí do vítězného průvodu Božho Beránka. Místo černého roucha chudoby, dostanu roucho nebeské, bělejší než koruna mamby v květu, roucho radostí a slavné oděvu. Neřičte, že jsem přišla k vám.«

»Matko Rosalie, kdo půjde v průvodu Božho Beránka?«

»Všichni čistého srdce, panny, paníci, misionářky, misionářky černé sestřičky. Což, Netuno, nechtěla být již v takovém průvodu? Neřádně té ideál fěhoňiho povolání? Nevadí té touha věst žití člověka důstojný? Hledí, je to lidký život, který již černošská děvčata a batonské ženy, neubohéjší ze všech? Jsou otrokyněmi svých mužů a října je jejich údelem. Všecky práce musel vykonávat sama: melou kukudlí, doněšují vodu dřív na oheň, oběšávají pole, žijí a štáí děti. A co mu? Přije kouti a žabáí. A když něco vydělá, nechá si pro sebe. Na ženu a dčel nemá myšlenky, nemá citu, nemá peněz. Jenom z jednoho důvodu biohřešití tu vaší robotu: to jediné je na ni dobré snad si to ani nevudově: muješ, třeba pracuj žena má více charakteru

než muž a více vlivu na rodinu a děti než otec, který se povazuje na své lidé kůži.«

»Ale já jsem křesťanka a vezmu si křesťanského muže. Otec misionář Hk — a ty, Matko, odeš jako on, aby Batony byl celý křesťanský, je třeba začít s dělní. Chci mít děti, křesťanské děti, budoucnost klanu a katolické misie.«

»I to je krásná a obětavost života, zajistí. Než jak pomalu proniká nový křesťanský názor na ženu, vídat a práci i do domácností křesťanských! Jen si nezastřeje skvělost, staré pohanství propuká časem nebezpečně, i žena pokřtěná otročí dál! Ale což mi neřikáš smatko? Jsem také matkou a mám mnoho duchovních dětí. Vychovával jsem vs mnoho ve škole a když ml Otec Maximilian přelžíl lekárnu, ošetrovala jsem ty nebláhější. Každá kdo se obětuje jako já, je ještě více milou a došhodně na černošské ženy a děti vlivu, kterého neřikáš a nemůže tak úplně zlekat ani misionář. Afriče je třeba fěhoňice, černých sester, velkých duchovních matek. Přemýšleje o tom!«

»Může být černá dcera kmene Batongů duchovní matkou jako ty?« pronesla Anna svoji poslední vážnou otázku, která se ukryla v jejím údeu nehlouběji, a utkvěla pohledem, plným údivu a zároveň obavy ze záporne odpovědi na bleďem obličejí s. Rosalie, její síly hasly čim dál víc.

»Milost Boží může všechno, a tvoji modlitbou a přičiněním to dokáže.« řekla umírající, vzala Anna za ruku, podívala se jí dlouze do jasných divých očí a skonala.

»Anna Netumba nemohla se odvrátit dojmu a pšobání slov, která slyšela od umírající Matky Rosalie. Má se nabídnout? Má se přihlásit? Přiklad evroských sester jí vřábl a sbědál k odvětví věřkomyslnosti. Zatočuliva mocně oddat se životu, dokonale službu Boží podle vzoru bílých fěhoňic. Voání milostí bylo stále utěšující. (Pokračování.)

K A T O L I K

25 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 22. ČERVNA 1947 • CENA Kčs 1.50

Hlas volající na poušti

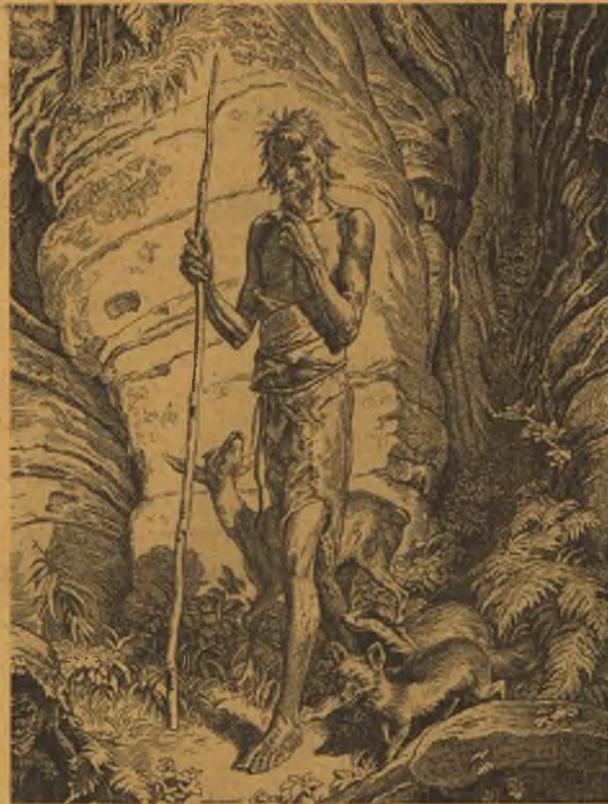
Stále noví, moderní svatí, kteří vstupují postupem věků do vítězného průvodu Beránkova, zatláčují mnohdy ve vědomích věřících památku jiných Světél cirkve, velkých světců křesťanského starověku a středověku. Snad nejvíce je tento osud patrný na Janu Křtiteli. Skloníte-li se nad starokřesťanské liturgické památky, na př. nad mešní Confiteor, nebo nad starobylé litanie ke všem svatým, najdete tam jordanského kazatele na prvním místě, v čele ostatních svatých. Prvotní křesťanstvo se divalo s nevyvolanou úctou k tomuto člověku, na němž již od jeho počátku je tolik zázračného, jenž ještě před narozením se setkává se Spasitelem a později s ním sdílí chlapčeské hry, jak nám to zobrazuje překrásná malba Murillova. Kristus, věčná Pravda, později o něm vydává závratné svědectví, že mezi syny lidskými nebylo většího nad Jana Křtitele. Je to závratné svědectví, je to měřítko velikosti, jež se tak těžko zafazuje do našeho lidského chápání. Jan Křtitel je tedy větší než Alexander a Caesar, než Homér a Platon, je však větší i než Mojžíš a David nebo než Isaláš a jimi velcí věstci Iarsee.

V čem je tato tajemná velikost syna Zachariášova a Alžbětina? V tom, že žil na poušti, že chodil obléčen oděvem z velbloudí srsti, že se živil kobylikami a medem lesních včel? Mnoho povrchních lidí, kteří soudí všechny věci, i Boží věci, jen podle vnějšku, je nakloněno takto soudit. Ale na avěť bylo vždycky dost vegetariářů a dost lidí, kteří přemýšleli, jak by na sebe upozornili podivným vzezřením svého oděvu. Nikdo z nich se proto nestal velikým. Ne tedy zevnějšek Janův, ba jistě ani jeho libubové se zafazující výmluvnost nebyla podkladem Spasitelova výroku o největším mezi syny lidskými. Vědující Zpětel všech ardcí viděl jistě pod drsným zevnějškem krásné lidské srdce a proto dal Janovi čestný titul veliký, největší.

Salda se kdesi ptá, co je genius. A odpovídá: »Nic jiného než plná odevzlnost a poctivá, ničím neporušitelná věrnost našemu určení a psalbnosti jeho. Kdo nejpozorněji a nehlouběji dovede naslouchat stále měnné a přece jednotné hudbě vnitřních pramenů, z nichž žije naše bytost a ty sleduje přesobce, oddané a pokorné ofes všechny požádky — je genius. Jan Křtitel je takovým geniem v plnění svého poslání být předchůdcem Páně, být připravovatelem jeho cest. »Já nejsem Kristus. Já jsem jen hlas volající na poušti, hlas, který může klidně doznít, jakmile splnil svůj úkol. Já křtím vodou, ale urostřed vás stálul Někdo, jemuž nejsem hoden rozvázat řeménky u obuvi jeho. Ten vás pokřtí ohněm Ducha sv. Zde je ta geniální velikost. Nedat se zkrát naději na chvilkovou přízeň lidskou, nikdy neztratit s očí majestát Boží, nestavět se na jeho místo, být jeho pokorným sluhou a zvěstovatelem u duší: v tom je Janova velikost, v tom je jeho kázání nesmrtelné i dnes pro všechny učitele a vychovatele, pro všechny politické i duchovní vůdce lidí. Jsem sluhou Někoho většího, jemuž nejsem hoden rozvázat řeménky u obuvi jeho, nechci se sám vtírat do nitra druhého, chci jen pokorně připravit cestu Beránkovi, přivést k němu, ukázat na něho a pak zmizet. To je velikost, kterou nechápal pohanský starověk, kterou táž židka kdy chápeme i my po tisícileté výchové křesťanské, ke které se musíme každý svou neúnavně vychovávat, nechceme-li nadarmo žít.

Ale služba Kristu není pouhá lokajská oddanost, ani nějaká poslušnost vojenská nebo manská. Kristus sám slouží a obětuje se do posledního výdechu svého a právě Jan Křtitel nám ho předstáváje v této jeho vešměrné funkci Oběti a shrnuje nám jí ve svém slavném zvolání: Ejhle Beránek Boží, který snímá hřích světa. Tak nikdy neviděl Platon svět. A my vime z úst Jana Křtitele, že být v družině Beránkové je víc, než být homérským Achillem nebo jiným takovým hrdinou.

(Dokonečnání na str. 2.)

Marx Svabinský: SV. JAN KŘTITEL

Korespondence mezi J. S. Piem XII. a F. D. Rooseveltem z doby války

V New Yorku vyšla právě kniha, obsahující dokumenty z korespondence mezi J. S. Piem XII. a prezidentem Spojených států F. D. Rooseveltem z doby války. Kniha, obsahující 140 stran, začíná dvěma předmluvami, jednou od Svätého Otce a druhou od prezidenta Trumana. Po úvodu M. C. Taylora, osobního zástupce prezidenta Spojených států u Sväté Stolice, následují dopisy, vyměněné mezi F. D. Rooseveltem a Sv. Otcem. První z těchto dokumentů pochází ze dne 23. prosince 1939. Roosevelt sděluje Pia XII., a nímž se osobně seznámil v r. 1938, když tehdejší kardinál Pacelli navštívil Spojené státy, své přání mít u Sv. Stolice osobního zástupce v osobě Myrona C. Taylora.

Plus XII. přijal s radostí návrh Rooseveltův. Ve své řeči ke kardinálům, kterou měl následujícího dne, prohlásil: »Žádná zpráva nám nemobla být příjemnější k vánocům, neboť dověduje se strany vynikající hlavy velkého a mocného národa důležitý a povzbuzující přínos k našim snahám o spravedlivý a čestný mír a k zvýšení účinnosti a rozsahu naší akce, směřující k zmírnění útrpnosti oběti války. Proto vyjadřujeme zde za toto vznešené gesto panu prezidentu Rooseveltovi naše blahopřání a naši vděčnost. Papež odpověděl Rooseveltovi dne 7. ledna 1940 a 27. února přijal ve zvláštní audienční M. C. Taylora. Osobní styky s americkým diplomatem byly pak časté a usnadněny vzájemně porozumění a objasnilo hlediska Bělého domu a Vatikánu. Umožnil také v některých oborech užitečnou spolupráci. Tak na příklad koncem dubna 1940 psal Pia XII. a Roosevelt Mussolini, aby jej odradil od vstupu do války.

Ti, kteří by očekávali z této knihy sensationální sdělení o vztazích mezi Vatikánem a Washingtonem, by byli ovšem zklamáni. Sv. Otec má z vůle Boží nadnárodní poslání a proto se nikdy nemůže to-

žoutní a akci jedné skupiny států proti jiné skupině. Benedikt XV. odůvodňoval toto stanovisko na začátku první světové války: »Misliti papěského autoritu do sporu válečných stran by nebylo ani užitečné ani vhodné. Kdokoli posuzuje mouře, vidí jasné, že jestliže římský papěž nemůže v tomto konfliktu nemít velké starosti, nesmí přece naležet k žádné straně, neboť papěž, jako námesek Ježíše Krista, jenž zemřel za všechny a za každého člověka, musí vztahovat svou lásku na všechny bolující. Jakožto Otec katolického světa má na obou stranách čestné syny a musí se zajímat o spásu všech. Nemůže se divat pouze na otázky, které je rozdělují, nýbrž je společené poulo víry, které je sjednocuje. Kdyby jednal jinak, nejen, že by nikterak neprospl míru, nýbrž by vnešl závisť do náboženství a uvedl by mír a vnitřní shodu cirkve v největší zmatkce. Podle těchto zásad jednal i druhý nástupce Benedikta XV. Zástupce Rooseveltův ve svém referátu o jedné audienční u Pia XII. poznamenává velmi správně: »Jeho Svatoost mně potvrdila, že Vatikán odsouddil athetický komunismus, přesto však že se papěž s otčovskou náklonností zajímá o ruský lid.« Plus XII. se choval stejným způsobem vůči národu německému a italskému, a to jak v době jejich úspěchů, tak po jejich porážce: odsuzuje, co jest zvláštní v totalitních režimech, přesto však hájí nepřestávající práva poražených. Tak na příklad před vyloděním Spojenců na Sicílii psal F. Rooseveltovi a žádal jej, aby s obyvatelstvem Itálie bylo zacházeno slušně a aby mu, pokud jen možno, byly ušetřeny další bolesti a další zpusťosení. F. Roosevelt odpověděl: »Moji krajané jsou odhodláni zvířet ve válce, která jim byla vnucena a za níž italská vláda nese plnou odpovědnost. Lituji se mnou strátu na lidských životech, které s ní vyplývají pro obě válečné strany a nížeji

Maršál Montgomery:

Jak se dostat ze zmatků

Prinášíme řeč, v níž generál Montgomery vykládá, v čem vidí východisko z poválečných obtíží Anglie, které se obzvláště přiosřily během letovní tuhé zimy. Člověk, který v minulosti více stál často před obtížemi mnohdy takřka beznadějnými a který je vítězný překonal, člověk, který je znám svou strizlivou věcností a prostotou, dovede říst něco říci i k situaci poválečné a protože v mnoha věcech stojíme před stejnými problémy jako Velká Británie, můžeme si také přečíst a užítkem slova velkého vojáka z protinacletického boje.

Je přirozené, že naše myšlenky se dnes obracejí do budoucnosti. Po zmatcích minulé zimy je nutné třeba dobrého plánu, je třeba času k zlatvení. Jak do toho, abychom zase zesišli? Jako voják jsem měl vždycky obyčej, stanul-li jsem tváři v tvář nesnadnému problému, pokusil jsem se o zjednodušení onoho problému; činim to tím, že si odmyslím jeho nepostatné detaily, které vždy každý problém obklopují, a že si uvědomím podstatné zásady, z nichž musí vyplynout rozřešení problému. Na těchto zásadách pak stavim rozřešení.

Abychom mohli tak jednat, potřebujeme k tomu čas na klidné přemýšlení a rozvažování. Nedávno řekl nejací spisovatelé, že mám akcion příliš zjednodušovat mnohé problémy; muč se zda, že tento »špatný zvyk« je mnohem lepší zvyk opačného. Podívejme se tedy na náš únešni problem a zoavme jej zutečným přiveškú mym zjednodušujícím způsobem. Je nesprávne, že odpoved zvlásť na těchto věcech: 1. na sudovství, 2. na tom, dovedeme-li se semknouti dohromady jako společní mužstvo, 3. dovedeme-li tvrdě pracovat. Důvoda tedy, abych řekl několik slov o každém z těchto bodů.

Co to je sudovství? Já bych je definoval takto: »Vše vešti, spojená a charakterem, jenž veechuje důvěru.« Je životní otázkou dnes, abychom měli na každém místě a v každém odvětví života vůdce, kteří jsou schopni zvládnouti události a okolnosti, které nás obklopují, a kteří nikdy nedopustí, aby tylo události nám a národu přerostly přes hlavu. Vůdce, který to nedovede, jenž se sám dáva událostmi ovládnout, je zbytečný. Dobrý vůdce musí nejdříve studovat problem a pak se dát do zápasu a ním.

V minulosti více jsme se probliti k vítězství tím, že jsme pracovali v duchu sportovního mužstva a právě tím jsme porazili nepřitele. I dnes si musíme tak počínat. Snad nikdy v celých dějinách naši země nezáleželo více na tom jako dnes, abychom se semklí dohromady jako jedno mužstvo proti nepříteli. Co je našim nepřitelem? Nedostatek pracovních sil, nedostatek uhlí a dolarů. V této chvíli má nepřítel iniciativu a my se musíme připravit. Nuti nás tancovat podle jeho noty. Tímto způsobem bychom nikdy nevyhráli bitvu. Je třeba obrátit kartu. My musíme diktovat nepříteli. Každý člověk v této zemi si pře jistotu a bezpečnost, nikdo to nepapíe. Jakou cenu však má bezpečnost jednotlivcov a tváři v tvář nejistotě národa? Uznáte, že malou. A proto se mi zdá, že problem bezpečnosti jednotlivcov je užze spojen s potřebou nejvyšší výrobnosti jednotlivcov, a to mě přivádí k mému třetímu bodu.

Není třeba, abych vám říkal, že každý člověk musí pracovat a že potřebujeme co nejvyšší výrobnost. To vše je příliš známé. Chlěl bych však připomenout, že je třeba ještě něco více a že otázkou větší výrobnosti je obsazená v těchto zásadách: a) každý z nás musí býti obohaten splněním své denní úlohy a pracovatí neúnavně všechny hodiny svého denního díla, b) musíme mít pořádné a platné pouhky, abychom takto mohli pracovat, c) je třeba spolupráce na všech stranách mezi pracujícími i vedoucími, za účelem odstranění všeho, co dnes ležtí překážky plné výrobnosti a plné výkonnosti, d) musíme všechno chápat to, co bych nazval »důstojností práce. Musíme překonat všechny nesprávné názory, které snad v této věci máme, vyhrnout si rukávy a dát se do práce. Jak zni tedy prostá odpověď na náš problem? Zajístě takto: plný denní výkon, skutečný návrat k tomuto plnému dennímu výkonu, odstranění všech omezení ve výrobě a hlavně užet pracovat s chutí a hrdostí. Dovedeme-li dát tulo odpověď, porazime nepřitele, dobudeme zirané posice a půjdeme přímo v čela. Výsledkem bude národní bezpečnost, jejmž přirozeným důsledkem bude blahobyt a bezpečnost každého jednotlivce.

majetku. Útoky proti Itálii budou omezeny pokud je to lidsky možno pouze na bmožná zařízení.

Po osvobození Říma navázal M. C. Taylor opět své styky s Piem XII. Na žádost Rooseveltovu vyložil tehdy papěž válečné cíle Spojených států. Naproti tomu připomněl Pia XII. neutralitu a nezábrannost Vatikánu. Konstatoval a upřímným zadoslucněním, že Spojené státy nevíjí žádné úmysly pomsty. I když zločinní vůdové zasluhují spravedlivý trest, mají národy samotné být chráněny. Tak je dojití k mírovým stykům mezi rozličnými národy světa, které tvoří jedinou rodinu.

V listopadu 1944 gratuloval Plus XII. s radostí Rooseveltovi k jeho čtvrtému zvolení za prezidenta Spojených států. Několik měsíců nato, v den, kdy třetí americká armáda obsadila Výmar a Jenu, prezident zemřel, nedocház se plného vítězství, k němuž tolik přispěl. A tak naše kniha končí projevy soustrastí Pia XII. pro Rooseveltova a prezidentu Trumanovi. Nejcharakterističtším rysem v této korespondenci měji papěžem a Rooseveltem je nezábrannost Pia XII. v různých obměnách války. Plus XII. udržel nad válečnými zmatky nejen cirkve, nýbrž i svou vlastní osobu. Ani jeho přátelství k prezidentu Spojených států mu nezavrálo ústa. Tak na příklad při bombardování Říma protestoval papěž v Bělé domě: »Byly jsme svědky otřáskajících acen. S nebeských výšin jsme svrženy smrtící bomby nemilosrdně na přibýtky civilního obyvatelstva a zabilý ženy a děti.

Hlas volající na poušti Cosas de España

(Dokončení se str. 1.)

Nemůžeme si ovšem zapírat, že jsme na to značně zapomněli, a že mnohoběž z nás stále ještě uchvacuje více hrůza, jenž rozbijí drubnější hlavy, než ten, kdo dovede bez pathosu oběťovat svůj život, aby druh nezahynul, aby měl život, a aby ho měli v bojnosti. Stále tak málo chápeme, že veliký je zde proto, aby držel, chránil a sílil, ozivoval mluví, aby demaskoval falešnou velikost tohoto světa, aby t. zv. velkým připomněl, že jim není všechno dovoleno, aby jim to připomněl tehdy, kdy všichni ostatní zbežele mlčí, aby jim to připomněl ne svoji péčí, nýbrž, je-li třeba, svou smrtí. Víme, že ani tato velkost nechví Janu Křtitele, že byl hlasem Božím i tam, kde ho to stálo život, že však i jeho státa hlava mluví k cizoložnému Herodovi, jak to krásně říká sv. Ambrož: »Zlatá, nyní vykrvácená ústa, jejichž výtok již nemohl zperit, mlčí, a přece se jich dosud hoší.« Zda pochopíme z příkladu tohoto velkého učitele pokory, že pokora, protože je vlastně pravda, je také zároveň síla a svoboda, podle slov Páně: Pravda vás osvobodí, že ten, koho proniká psná bázeň před Bohem, se nebojí nikoho jiného na světě a je tak nevídanějším obhajcem pravých svobod lidských.

Z těchto několik ka rysů Janova charakteru cítime všichni jeho velikost, sotva se však dovedeme utránit dojmu, že to je velikost příliš strohá, k níž nepřítme v sobě dosti síl. A přece velikost Kristem velená, musí být dokonala. A také skutečně je. Jan není jen hrůzou povinností, jenž by bez zveřejnění jako mramorová socha, kráčel třeba na popraviště. Jan je skutečně také veliké, citící srdce. Jen toto srdce dovedlo poznat v Kristu Beránka. A jen to srdce dovedlo rovněž tak v Kristu poznat Zenicha, Zenicha Izraele, jak jej líčil starší proroci, Zenicha lidské duše, jak jej později budou nazývat mystikové. »Kdo má nevěstu, je ženichem. Přítel žníchův, který je s ním a slyší ho, srdcem se raduje z ženichova hlasu. Tato má radost je tedy dvojnásobná. On musí růst, já však menšit se.« V těchto slovech se strohý jordaný kazař stává lvrkem, v těchto slovech dokazuje, že posledním důvodem jeho velikosti je láska, setkává se tak s Pavlem, podle něhož všechna vyloučenost a všechno vědění a všechna dobročinnost nemá smyslu a nemá cenu, není-li spojena s láskou: a nevěstičkou z lásky, která pak s sebou nese i pokoru a sílu a celý věnec všech ostatních dokonalostí a ctností, která pak dává skutečnou velikost.

* Dejte nám hodné hochy a dáme vám kněze. Naše pohanění, opuštěné farnosti, osiřelé kostely volají o kněze. Bez kněze se naše vlast duchovní nezotaví. Potřebujeme kněze, mladé kněze a mnoho kněží. Obetavte se. Proto dříve obetavte, lidští studenti! I starší chlapci se mohou ještě stát kněžími. Loňského roku jsme pro ně zřídili ústav v Bruntěle. Přes velké překážky uvedl se slibně. Nový školní rok musí být ještě lepší. Už nyní se přijímají mladí mužové a žánky, kteří se chtějí stát kněžími v Bohu nebo kněžími ve světě. Kdo se ještě zájmal, ať si napíše o Informace a podmínky přijetí na adresu: PETERINUM SEMINÁR BRUNTĚL. Kdo už studoval nemůže a přece by rád pracoval na vinici Kristově, může se přihlásit se fideiálnímu bratru laika. V ústavě dostane potřebnou přípravu pro apoštolskou činnost mezi mládeží.

P. M. Prokoph, SJ., misionář v Sev. Rhodesii:

Na černé liše

Otec Netumba nefekl nic a bafal dál. Nesmí ukázat, že je nesměrně překvapen, ani kdyby lev zařval náhle za jeho zády. Ale prohlásil dcery Anny »Oče, znáš sestru Rosalii v Chlunku, chci se stát jako ona!« — působil na dřívější než zkeřené předání šelmy nebo nepřítel. Nyní, kdy z Anny dorostle a vzdělané, jak si s chloubov říkal, může žít, měl by přijít o toto bohatství? Vždyť staré tetě, jeho sestře, už docházely slzy jako vřesčí krávy. Tři roky a dvě vědra cibwantu obdržel za Annu od mladého Kavly při svačtině smlouvě, to Anna byla ještě dítětem — mesel by závdavku vrátil. Ale kde jej vrátit? Dávno jej snědl a propil. Ne, Annu nepustí z domu.

Bohatství žerošského otcy je množství der, dívka v rodině znamená živý kapitál, je to nejdražší pracovní síla, vykonává otcův všecku práci, dále představuje výnos jako kus dubyka, určitou prodejní cenu, kterou musí zaplatit ženich, až se bude o dívku ucházet. Můžete si tedy představit bohatí, která propukne, když děvče naznačí, že chce být sestřičkou!

Co nejrychleji holku provdám, řekl si otec, a starý Netumba nebudě žádat nízkou lobolu, výkupnou cenu za nevěstu. Anně se žádná jiná nevyrovná, misie jí prospěla, má vychování, bude dražší, rozumší, ty chytráky Kouly, tvých sedm vychřílých vůl je mi málo, jsem sice chudý, ale z Annu mohu žádat jako bohatý. V Jižní Rhodesii se platí 30 kusů i více. Hněd půdu za Kouly, až něco přidá. Ale než by mi Anna odesla, raději ti dám za dva voly.

Munyumbwe, pohlavář statečný a chytrý, je mým přítelem od začátku, co působím v misi Chlunku. Nepředsavujte si žádného kněze —, je dokonale ilustrací lakového biblického Saula. Bohem vypořádaného krále Izraele, toho, a sice v tom, jak pass eslice svého otce v jeho království jsou čtyři školy, všechny katolické. Protestanté se namáhali ovládnout svoje školy v jeho oblasti, ale Munyumbwe s diplomatickou chy-

Kdo měl ještě pochybnosti o povaze Francova režimu, mohl být osvěcen jeho famózní úpravou národnosti. Dosaď znaly osídlené národy jenom dvě státní formy: monarchii a republiky. V oněh hlavu státu určuje zákon, aby nejvyšší úřad byl povýšen nad stranický soutěž; v této úřadu byla státní volba národního zastupitelstva, aby bylo možno nastolit nejschopnějšího. To byly jediné dvě známé formy. Generál Franco se dvou možnostmi vybral třetí. V jeho Španělsku nebudě hlava státu určena ani volbou živého národa, ani tradicí dějinného národa, nýbrž ustanoví ji podle své libovůle on, Don Francisco Franco v Bahamonde. Král nebudě ani zmocněncem lidu, ani nástupcem Katolických králů, nýbrž jen a jediné pověřeníem tohoto generála. Ani svoboda, ani legitimita, nýbrž libovůle: tedy má tato staroalví království dostat vládní formu, jakou očekáváme nejspíš u Zuluakufu. Nejsme nspromo nakloněni, pokládali tuto úpravu za konečnou anebo i jen trvalou.

Tento svůj názor už uplatňujeme delší dobu i pro katolíky, ale teď je na čas předložit slovo na druhou stranu. Děje se totiž tohle: Začátkem července má být v Praze sjednáno obě ležebnické a zahraničních vojáků mládežovky; a na tomto sjedzu chtějí také vystupovat českoslovenští členové Internacionální brigády rudého Španělska. Dovolíme si poznamenat, že taková účast naprosto nemůže posloužit významu a vážnosti organizace čs. zahraničních vojáků. Jde tu o zájdní rozdíly. Svých zahraničních vojáků z této války si vážíme proto, že dodržel svou čs. vojenskou přísahu, že sloužil Čs. republice a ústavě proti německé zvlášť za cenu nejvyšší oběti. Co naproti tomu udělá interbrigádisty? Ve chvíli, kdy se u nás schylovalo k německému útoku, odešli přes výslovný zákaz čs. země bojovat v očíz vojsku. Tedy rozdíl je v tom: zahraniční voják bojovali za čs. zákon, interbr-

Náš ideál střední školy

RNDr. Artur Pavelka

Jak málo chápou lidé nevěstič náš vřánu a živoucí snahu po svobodné škole, o tom nás přebávedly projevy pronesené v poslední době k otázce školské. Byl to zejména projev našeho pana ministerského předsedy k novinářům slovenským, který osvítill róznost postoje jeho a postoje našeho k otázce svobodné školy. Pan ministerský předseda prohlásil, že přede výstavou náboženství na našich školách v plně míře. Budeme panu ministerskému předsedovi také vědět, že to, prosadil-li dvě hodiny náboženství ve všech třídách střední školy proti dosavadní jedné hodině v kvartě a kvintě, kde pak již vřává náboženská pro středněškolského studenta kóně.

Bylo by však velkým omylem domnívat se, že dvěma hodinami náboženství překleneme v probouzející se mládě duši všechno, co se jeho duchovním vývoji staví v dnešním středněškolském prostředí v cestu. Zde je třeba nápravy od kořene, nápravy v učitelích, nápravy v žácích, nápravy v celém vzdělávacím školu.

Nechejme odvolávat dnešní střední školu jako takovou. Střední škola je dnes ve svém průměru přesně taková, jakými jsou v průměru její učitelé a jakými v průměru jsou rodiny, ze kterých pocházejí žáci. A poněvadž dnešní generace učitelů je převážně nábožensky indiferentní a poněvadž i děti pocházejí převážně z rodin nábožensky indiferentních, stává se i střední škola nábožensky hostejnou. Snad bude povrchlím pozorovateli tato náboženská hostejnost dokonce zárukou větší tolerance náboženská a bude ať ji pochvalovali. Jo také pravda, že v porovnávací střední škole není prakticky žádných náboženských diskusí a spórů, jakých jsme byli svědky po roce 1918. Tento klid kolem náboženských otázek nesmíme

gadíste proti čs. zákonu. — Naprosto nevidíme, jak je možno tyto dva případy stejně posuzovat, nebo dokonce stejně odměňovat? Je totiž známo, že naše republika nikdy neměla vládní hlavu a Francovými Španělskem, tím méně pak měla během války spojení s Španělskem rudým. Nemáme úmysl přiznat, že by boj za barcelonské zpořiadované kněží měl stejný význam jako boj za naši vlast. Tuto rovnost mohou přiznat nejvyšší lidé, které ještě roku 1940 nezajímala »imperialistická válka proti Německu; lidé to, od nichž jsme přece už očekávali, že je zkušeností lépe poučily o významu našeho státu.

Někdo se optá, proč tuto otázku z vojenského ohoru probíráme v časopise českých katolíků. Odpovíme hned. Existuje slovenská země, kde velitelé španělských internacionálních brigád obsadili nejvyšší vojenská místa; a země, a politováním to pravíme, je dnes ta, kde jsou katolíci nejvíce nspředsedováni. Máme tedy katolíky zájem, aby činná a vězdná organizace našich zahraničních bojů se nestavěla na roveň se skupinou lidí, kteří po čs. zákonu šli bojovat především proti španělskému katolictví. Vždyť by se takovým ztotožněním mohly přihodit zcela pitoreskní dialogy. Podívají se na sebe dva dekorovaní čs. válečníci krížem. »Za co to máš?« — »Ale u Tobruku, tam jsem zneškodnil německý tank.« — »A to za já, čete, sem ti vodělal před Madridem jednoho kapucína!« — Neptěje se, aby k podobným hříhům mohlo dojít. A jestli se najdou lidé, kteří nás nebudou chtít pochopit; jestli se najdou lidé, kteří nebudou chtít vidět rozdíl mezi službou pod prapory CSR a službou pod trojbarvěnými a rudými a černými prapory španělských leváků — co potom? Potom aspoň uvidíme, že jsou lidé, pro něž není ještě zodpovědná otázka naší národní hymny: »Kde domov můj?«

Jindřich Středá.

vásk mylně vykládá jako snášenlivost náboženskou, zde je kořenem klidu odumřající zájem o náboženství jak u profesora, tak i v rodinách žáků. Dnešní střední škola směruje k náboženskému hostejnosti.

Mýlí by se však, kdo by se domníval, že na našich středních školách nejsou také žáci z rodin věřících katolíků a že zde snad nejsou učitelé, profesoři praktičtí katolíci. Je jich více, než veřnost tuší. Jsou však rozestl po různých ústavech. A děti nábožensky důsledně vychovávané je také dosti, i ony tvoří pozoruhodné procento veškerého žactva. A pro tyto profesory a pro tyto žáky nemáme svobodných školu. Není mnohdy škol, kterým by rodiče svoje pečlivě vychované děti s důvěrou mohli svěřit. Zde je mezera v našem svobodném školství.

Ještě divky mají několik ústavů. Jsou to střední školy jednotlivých ženských řádů. V Praze jsou dokonce tři takové řádové školy. Horší je to a hochy. Dorost kněžsky dorůstá v tak zvaných malých seminářích, v Praze bylo do tohoto roku také gymnasium arcibiskupské. Olomoucký arcibiskup má zase gymnasium v Kroměříži. I to slouží především dorostu kněžskému. Jsou to ony »ka-dečky«, jak je nazval první náš ministr školství, který tehdy již po revoluci prohlásil, že ty ka-dečky nám nechá, jinak však, že školství církevní bude postátněno. Idu, pro hochy ani tyto »ka-dečky« nepostavují. Vždyť velcí dorostu kněžského potřebujeme i dorost pro ostatní povolání, potřebujeme věščí lékaře, věščí univerzitní profesory a badatele, věščí právníky, věščí politiky, věščí diplomaty právě tak, jako potřebujeme věščí úředníky, inženýry, důstojníky a všechna ta

návštěvníci a dříve než bys se nadál, čtyři lačné zbožníky rozsekaly ubohou rybkou.

Slyš Neľumbo, starý Spahil dává dvě děti výstřelky: Ať zůstane dcina, ve svém, nechce-li, aby jí zadávila zrádná cizina. Načelníku, dívka nesmí od páš!

Tak to je: když dívka jde do města a tam se stane pouliční prodávající děvčou, nemá rada načelníka a nikdo nic proti tomu. Chec-li však svůj život zvěstít Bohu, hned je vojna. Musel jsem se podívatv statečnost a převahu všech tří prvních divek, jejichž fideální povolání jsou duchovní prvotní půdy chlívkenské. Rodiče, rozuzlení a zklamání ve svých zlatých nadějkách, hřebení všemožně zmařit jejich svatý úmysl také tím, že se chtěly co nejrychleji provdat. Na tom nezáležel, kdo je ženich. Jedna z kandidátek prohlásila odhodlaně: »Za nic na světě nebudu druhou nebo třetí ženou odporného polygamisty, hrubého ohavníka!« A utekla z domu.

S vědnou radostí v srdci poželhal jsem třem divkám na cestu do noviciátu v jižní Rhodesii. Přijelam a vstupem do noviciátu, tvrdě vybojovaného, vykupeného ranami i slzami, není ještě vyhráno, je to teprve začátek klouplné cesty zdolnavého duchovního výcviku — natura non facit salus. Příroda nedělá svůky t. j. j. v. j. v. je dce zvoľna, organicky. Černošská tím méně. Nejedná kandidátka se obrátí zpět v půll cesty, unavená a rozmrzelá puchodem. Dobrá vůle zde byla i horlivost a velkomyslnost, než přirozená nestálost povahy zlomila odhodlání. Mladé aspirantky prodávávali nejdříve alespoň dvě léta usklaněny, čekáskství. Program denní nemá ještě loňské duchovního jako noviciát, zalo přece, soustavně, samostatně i pod vedením a nejtrněnější zkoušky, jimiž je podrobována stálost a vytrvalost čekatelky, je jejich životem.

Po 3—4 letech čekatelství, otevírají se žadatelkám vyloučené brány noviciátu. Poučování a zkoušky začínou a znovu ještě důsledněji. Je svádné každodenní boj proti povahovým chybám černošské rasv. která se uchází o nadpřirozenou kulturu. Zvyklé pracovat jenom v kraťn nožič, když hrozil hlad nebo kyj rozvzteklého otce,

povolání, do nichž se vcházej teprve po absolvování střední nebo i vysoké školy.

Právě v těchto dnech jsme svědky odchodu profesorského sboru z arcibiskupského gymnasia do pohraničí, kde bude znovuzřízeno gymnasium v Bohosudově v diecézi Olomoucké, bude to gymnasium biskupské, tam se stěhuje také internát. Nám zde zbývá jen teškná vzpomínka na nádherné dílo generace odchovaně obětí a požehnaných profesorem z Tovaryšstva Ježíšova Působení této generace v životě veřejném začíná se i teletně uplatňovat ve prospěch našeho národa.

Dosavadní arcibiskupské gymnasium pražské bude nyní přijímat pouze externisty a začne znovu budovat svou tradici, tradici povolenou, hodnou svého vzdávatele a protoktora, pražského arcibiskupa, a jeho životního díla. Jiz ta okolnost, že se stává ústavem pro externisty, dá vzniknouti úzké spolupráci s rodinami žáků a otevře cestu hochům všech sklónů a všech povolaní, aby svá středněškolská studia konali v rozvážném ideálním.

A nebude-li dosti profesorských sil z řad duchovenstva, jítě se najde více než dosti obětavých středněškolských profesorů, kteří svůj život praktičtých katolíků a vnitřním nadšením a opravdovou nírní potřebou postaví do služeb díla, tak nasnadno uskutečnitelného na školách státních. Vždyť ideál střední školy nosíme každý ve svém srdci. Jak by se mohi plně vyžít věščí profesor ve sboru, v němž slova o učitelčích povinnostech nezvolyají útrpný úsměv kolegů, v němž zájem o žáky by trval déle než do konce vyučovací hodiny a v němž spolupráce by byla chápána jako spolupůtvárání nových charakterů. Smysl pro čest by se mohi státi známkou nového našeho studenta, jenž by nezaspal a nebojoval se svým učitelem, nýbrž s ním radoval se spolupracoval. Nám Čechům jak blízká družina by mohla dáti i vznik nové formě vyučovacího postupu, jenž by byl na míle vzdálen opory ve školáckém řáde s jeho disciplinárními tresty, zde by řád křesťanské mravnosti buďoval v hlublních mladých srdci.

Na venek a sluehem by se tato ideální našo střední škola lšila od školy státní velmi málo. Mluvením o náboženství by nebylo nikterak charakteristickým rysem jelm. Zato skutky profesorů a žáků, především ovšem příklad profesorů, je zde základem reformy střední školy. Reforma by zde začala v první proměně, v duši a srdci profesora. Jeho pečlivá úprava, jeho niterná láska k dětem, jeho vřelá ošabnost v konání všech povinností a v nepříjemném odbořímni děláním a se smírně nášnou odpovědností za svéšné děje před Bohem a národem — toť zála našeho žedlu střední školy.

Kterou cestou?

Jsou dva způsobů boje o vliv na lidi, o vliv na život světa. Těž je mnoho takových způsobů, ale mezi křesťany jsou dva hlavní způsobů, dvě hlavní východiska k převládání svého.

Jedni se na to dívají takto: Nejdříve musíme mít moc. Politickou moc. Musíme se jí hleďet zmocnit a nesmíme být tom by přilily vybráři v prostředích. Těž je totiž prostředky je to tak: Nějakých křiklavých nespravedlností se ani my nechceme dopouštit. Bylo by pak přece jenom třeba mluvit o duchu nebo o křesťanství. Ale jinak trochu demagogu, to a tam nějaké to přehánění v líčení vlastní dokonalosti a ve zkaznění druhých, to přece jinak neide, ta už se rozumí sama sebou. Jde jenom o to, dostat se k moci. Dostat se pokud možno k moci mohutně, neomezeně. A potom, až ji budeme mít, začneme znovu budovat křesťanskou společnost. Zahlíme katolické školy, vyvěštíme naše kulturní pole od všeho nevěřického a požitkářského, postavíme společenský život opět na křesťanské základy.

Druhým se tato metoda nebudě nikdy líbit.

Jeťasým zjevem života černých novickek, že se některé najednou omezí dlat stejnou práci, znechtí se jí zaměstnání, třeba se vykonává se zdarem, přepadně jí zvláštní rozmar a vyvádí, krašší nebo delší dobu vrhne se do zálo, potom se zas umoudří a vrátí. Jak velkého umění a impetivní je třeba Matce představené, která tyto divky vede! Jednoho krásného rána přiběhla k Otci misionáři noviccka, dosud jedna z nejnadšenějších: »Oče, už nemohu dál, nevydržím, půjdu domů.« Účinná slova kněžova vlevají novou odvahu.

Dvě léta důkladně kázně jsou přípravou na první jednoduše sliby, žití černé noviccky skládá na jeden rok. Uchvátat chvíle pro vlastně divky i pro diváky: černá dívka, která zvláštní nad světem a nad sebou, v slzách radostí a vědnosti odřikává formulí slibů a stává se nevěstou Kristovou zrovna tak jako dívky evropské! A kolik úisků a katastrof ohrožovalo jejich duchovní kariéru i během noviciátu! V jednom noviciátu vypukla zlá epidemie, přinutila rozpusťit na čs noviccky; mrtvé už se nevrátili, přibuzní na česulosti, jiné podlehly svodím přirozenosti.

Věřím, že mcdily by a oběti našich novickek jsou naší Chlívkenské misii mnohonásobně prospěšné před Bohem: skládají rezervu zsluh pro další povolání kněží i fideolice. Ale jedno Africe žití chybí docela: aby totiž i z řad mladíků batongských vyšlo povolání fideolních bratří. Jejich zřetup na cestě k vyššímu fideolnímu stavu nebudě o nic lehčí než u děvčat. Ale to už jim zalezla cestu. Keč i příklad mčvč znalých pomocníků. Fideolních bratří laičů z Tovaryšstva Ježíšova jim zazáří jako žádoucí ideál životní pro spásu národa Batongů.

Hospodářský řád

(Dokončení se str. 3)

například k užití kalbů, než kterýkoliv socialista nebo kapitalista. Zapomněl jsem, že nás křesťovskému řemeslu vyučil ten nejlepší mistr na světě. A nakonec, hledalče chyby na všelikých směrech a chlebiče jejich kulholy nějak zkomboinovat sociálním reformismem, zapoměli jsme se nadívat, jaké kalholy člověk skutečně potřebuje. To byva naše chyba.

Neufoť to není důležité, jestli je pořádek starý nebo nový. A zrovna tak není důležité, jestli patří k tomu nebo onomu Ismu. Důležité je jenom to, co je v něm s člověkem. S člověkem ve všech jeho rozměrech. Neboť pořádek je konečně pro člověka.

Když je pořádek pro člověka, a když člověk je jeho užitečným, konkrétním předmětem a smyslem, potom je podmínkou každého zdravého pořádku, aby byl lidský. Jinými slovy: aby udržel v souladu a co nejdříve zdokonalil všechno, co čini člověka člověkem, všechny jeho podstatné integrační činnosti, svázané spolu v nerozlukný celek.

Avšakom mohli označit podstatné rysy lidského pořádku, je nutné, abychom upřesnili, věcně a věstřárně snažil poznat lo, co čini člověka člověkem a bez čeho není člověkem, t. j., abychom poznali celkovou lidskou přirozenost. Jen ona, jako základní skutečnost, vzhladem ke které musí být celá lidská společnost organizována, smí být jediným všeobecně platným a objektivním měřítkem a normou každého lidského pořádku, pokud ovšem chce být lidským. A když nechce, pak mezi lidy nepatří.

Vidíme tedy, že základní otázka, od které všechno závisí, je: Co je člověk a jeho přirozenost, co dělá člověka člověkem a co patří k jeho celkové přirozenosti.

Hylo by nemyšlen, ptát se těch, kteří se honí za chimérou velkých, nebo stejných kalhot, jaké kalholy člověk potřebuje, kolik měl v pasu, a jak musí být dlouhé. Zrovna takovým nemyšlením by bylo, kdybychom se na to, co dělá člověka člověkem, zepřáli různých svělových názorů, které jsou často výpodem neskutěčného aostřakci. Naším jedině směrdoaným měřítkem bude proto skutečný, konkrétní a věstřárně chapaný život, jak ve skutečnosti vypadá, jakým je a jak ho každý z nás neustále v sobě prožívá.

PAVEL ŽOR

FILM

Pro všechny.

Hřmící stádo, GB. Při hrozícím nebezpečí Japonské Invaze bylo provedeno přemístění dobytka v ohromném rozsahu, se severozápadní Austrálie po celé rovníčce se vzdáleností Londýn—Moskva. Film známěně režisrován H. Waltem předvádí přírodně k tomu odvážného podniku a osud prvního stáda jimi vedeného. Toto je velmi dlouhý a upřímně více než uměle konstruovaná dobrodružství, působí dojemem skutečnosti a přitom je skolem vynalézatosti, vytrvalosti a odvahy. I.

Střední únikník, SSSR. Příběh sportovce-technika, který se na čas vzdává svého sportu, aby svým vynálezem p. opeší národu — nakonec však po vykonané práci vrať se znovu ke sportu. II.

Přelom protí své válce, Fr. Veselovář z vojenského prostředí, kde je každé okolnosti je páneš své situace. III.

Pro dospělé.

Plýnové lampy, USA. Ingrid Bergmannová a Charles Boyer podali skvělý výkon v tomto psychologickém dramatu. Vypočítává, eblidnoekřevný šílenec, dychtící chorobně po vznešených diamantech, pro něž je ochopen vřít si a předstírat lásku, soustavně otupuje mysl své manželky a přivádí jí do stavu, v němž sama již pochybuje o svém zdravém rozumu. Závaz je ale odhalen mřadým detektivem, ten také vrátí Paule sebevědomí a chuť k životu. Děj je vzáduh poloviny minulého století a odehrává se v londýnském prostředí. Blízká světelka plýnových lamp doplnují vhodné pozadí filmu. I.

Věž hrůzy, GB. Anglické spionážní drama ze severního pobřeží Německa. (S výhradou) III.

Bovatel z hor, GB. Obnověná premiéra dobrodružného filmu o bojujícím tanku s monomediánskými povstaly v severozápadní Indii. III.

Salesiánský chlapecův domov v Praze VIII. Je ochoten přilomiti pro přátel školou do svého internátu ly žáků prvých 2 tříd a venkova, kteří se přiblížili do arcibiskupského gymnasia v Praze a potřebují vhodné ubytování. Upořizovuje při tom na výzvu ředitelství arcibiskupského gymnasia v Praze: řídící žák, kteří se již dříve přiblížili u ředitelství řídícího střední školy, nechce dle dopisem co nejdříve ředitelství své střední školy, že se rozhodl, aby jejich učn přestoupili na arcibiskupské gymnasio v Praze XIX., Sádová 3, a ředitelství pak zařadí potřebně. Pro přetleň o počtu přilášených prosíme, aby rodiče těchto žáků ohlásili přetup současně i na ředitelství arcibiskupského gymnasia. Reflektuje-li kdo na umístění v salesiánském internátu, musí se ovšem také přilášení současně u ředitelství salesiánského chlapecův domov, Praha VIII.—Kobylisy, čp. 640.

Časířdi katolického studentstva spolu s Českou ligou akademickou uspořádají o letošních prázdninách rekreační lábory pro studenty vysokých škol, středních škol a škol odborných. Rozdělení láborů: Tepala u Mar. Lázní (7. VII.—2. VIII. vysokoškolské a abiturientů), Válec v Cechách (středních škol všech tříd). Chrást u Pádu (středních škol všech tříd), Křemetsk u Pehlmova (Legio Angelica studentů), Okrouhlé hradiště (středních škol všech tříd), Česká Domeslav (středních škol všech tříd), Jablonice v Podještědí (kandidátky učitel, učastv), Kostelní Vydří u Dačic (středních škol všech tříd), Planá u Mar. Lázní (31. VII.—18. VIII. středních škol všech tříd), Tř. Sekery u Mar. Lázní (30. VII.—31. VIII. vysokoškolské). Všechny lábory začínají 30. VII. a končí 28. VIII., pokud není uvedeno jinak. Správně běhy láborů budou oznámeny později. Přilášení i na správně lábory zašle ihned na Časířdi katolického studentstva, Praha I., Klíbovnická 1.

Rozmnožovací stroj elektr. koupíme, Nabízky pod zn. „Katol. spolek“—IKA 97—do adm. t. l.

Z domova a z ciziny

Debata o spolcích a o mládeži

Po dvou členečích o katolické mládeži, a lo o mládeži v SKM, se na mnoha místech rozvíjí debata, která chce řešit problem „Orlel anebo SKM?“. A mnohé důležitě se zase jednají, že „skolci si zase už rjeli do „jasu a bezpofebně se bije.

Abv nezvnikaly omyly, prohlášení že jasné: Nikdy jsem neměl v úmyslu (a nemá to ani SKM) učinit nějak na Orla. Stanovím jme si hned na začátku obnovené činnosti jako zásadu: Kde je (v malé obci nebo městěčku) nějaký katolický spolek — třeba Orlel — tam nebudeme zakládat SKM, protože nemá smyslu, aby tíž lidé byli ve dvou různých organizacích a byli zatěžováni na dvě strany. Ať se tedy upokojí všichni ti, kteří v nás vidi útok na Orlel nebo jakýkoliv katolický spolek.

Za druhé: Nikdy jsem si nesooboval právo řešit otázku, jak dalece je Orlel katolický a nepolitický spolek. Rozřešení této otázky považují za věc Orla samého a pak vrchního vedení Katolické Akce a nebudou nikdy k jejich prohlášení něco přidávat nebo z nich oděbirat.

Za třetí: Všem těm, kteří vidi už v existenci Orla, SKM a jiných katolických organizací nějakou jednotnost, a kteří by chtěli za každou cenu sloučovat a spojovat všechno v jedné organizaci, vzkazují: Jestliže nás nedoveze spojit Církev v nespoji nás žádný spolek! Čozpak fakt jednoho křtu, jedné milosti, jedné víry, jednoho života nadpřirozeného je měně než nějaký společný odznak nebo společný křoj nebo společný spolkový program? Jen budme všichni křesťany, a katolíky, a budeme mít i při více spolcích jednotu, nad níž nic lepšího a jednotnějšího nemůžeme vytvořit. F. M.

Časové, velmi časové upozornění. Arcibiskup avignonský vydal v těchto dnech prohlášení, které může být jistě užitečné i pro mnohé lidi u nás: Vzrušené, neklidné doby mají vždycky své proroky, kteří hlásají, že jsou poslání, aby odhalili závoj zastírající budoucnost. Ani doba naše nečiní v této věci výjimku: upozorňujeme proto věřící, aby se měli na pozoru proti různým liskvinám nebo rukopisům, které obsahují různé předpovědi, zvláště připsali-li si nadpřirozený původ. Odsoudili jsme již tak zvaná zjevení duchů, rovněž tak odsuzujeme zneužívání poselství lasaletského, kterého jsme právě svědky. Jediný správný způsob, jakým má křesťan přiforovávat budoucnost, je tento: modlit se, konat pokání a plnit poctivě své stavovské povinnosti.

Obřízek z Budapešti. Události v Maďarsku jsou stále ještě ve středu světové pozornosti. Boj dvou bloků, ve které je ve skutečnosti svět rozdělen, nám nabývá, jak se zdá, stále divočejší formou. Je to ostře vysvětlené z národní povahy Maďarů a také z poměrně značností širokých vrstev obyvatelstva, u nichž se pak vždy děje skoky a je následkem toho tvrdý, nám nepochopitelný. My si říkáme: U nás by to to snad nestalo. Jednou ukážou, jak se tenlo ideový boj vede, je zničení pomníku biskupa Otakara Procházky v Budapešti Biskup Otakar Procházka je snad nejsvětější katolický osobnost moderního Maďarska. Rekl bych, že spojuje v sobě osobu Siojanovu, Kordačova a Podlahova. Je úchvatným katezelem, mnohem humbim, než na příklad u nás tak populární T. Toth. Je velkovysvým organizátorem charitativním a je skutečným apoštolským biskupem, jenž měl odvahu v magnátském Maďarsku rozdat takřka všechno, co měl, chudým. Právě před dvaceti lety zemřel na katezele, kde mu vypovědělo srdce, vyčerpaně láskou ke všemu trpčímú lidstvu. A nyní v těchto dnech vyšel

Ještě pozdní kněžská povolání

Ústav pro pozdní kněžská povolání v Mněšku pod Brdy, který zahájil loni na podzim svou činnost, splnil v podstatě v prvnímu roce svého působení své poslání. V ústavě bylo stále průměrně 20 studentů, kterým bylo umožněno přes pokračující věk připravovat se na budoucí kněžská apolání. Někteří si předatavovali studování sice trochu jednoduše a zpravidla časem odvahou, převážně většina však se držela odhodlaně a počet 20 kandidátů stal se v Mněšku standardem. Někteří skládají právě veřejně zkoušky do různých vysších tříd gymnasia, dva z nich se připravují již na maturitu. Po krátkém prázdninovém odpočinku půjní se opět a chuť do díla.

Uvěk žeň je opravdu hojná a dělníci je málo, Prolo se nesmí ani o prázdninách zadržet. Dnem 15. července začne v Mněšku pod Brdy zvláštní prázdninový kurs latiny pro ty absolventy obchodních akademií, průmyslových škol a eventuelně jiných škol, postavených na rovně školám středním, kteří se chtějí věnovat duchovnímu stavu. Bude kurs pro začátečníky a pro pokročilé. Pokročilejší budou podrobeni po skončení kursu příslušné zkoušce z latiny před zvláštní komisí, u nás bude i zástupce arcibiskupského semináře, která rozhodne a tom, zda jsou již zralí, aby mohli být zapřáni na začátku příštího školního období na bohoslovecké fakultě aneb v některém semináři. Plníni začátečníci o ovšem přes nejlepší vůli ani tak daleko v latíně nedokážou a budou muset patřně učít v Mněšku a zdokonalovat se v latíně pečl alespoň po dobu jednoho školního roku. Je nezbytno také osvojit si v latíně znalosti, které jsou dostatečným k chápní latinských příruček a učebních knih. Je to již trochu perná práce, ale v době mimořádných potřeb a tížešostí třeba učiti i mimořádných prostředků a přínosů (tak mimořádné oběti. Vedení ústavu pro pozdní kněžská povolání v Mněšku dělá celkem co máše. Pořizovalo by jen, aby jak duchovním, tak katolické veřejnosti pochopili zvláštní důležitost jeho poslání, jmcnovit v této době, a poskytl mu

v komunistickém listu budapeštském úánek, tenž vyzval k odstranění nečasových pomníků se zřetelným poukazem na smáliku katolických osobností. Noc nato byl stržen Procházkův pomník, stojící v jednom budapeštském parku, a hlava soubě byla urážena. Rozhořčené obyvatelstvo zasypalo trosky pomníku květinami a rozložilo tam svěcla a i potom, když zbytky pomníku byly již odstraněny, byl tam stále ještě přinášeny květiny. Biskup Procházka, opravdový moderní světec, se jistě v nebi odjí za svůj národ a za celé dnešní lidstvo, aby konečně poznalo, kdo to s ním doboře myslí, kdo zaaluhuje, aby mu potomci stáli věrně pomníky.

Stáleté ženy. Americký katolický kněz žijící v Moskvě podal v těchto dnech zprávu o katolickém životě v Leningradě. Podle něho nebylo v Leningradě od července 1941 až do listopadu 1948 žádného katolického kněze. Byl tam však kavolický kostel Panny Marie, jenž po celou tu dobu byl otevřen. Počevalo o něj 80letá Francouzka Madame Souchal, která v tomto kostele udeřovala také křesť. Když byl Leningrad obléžen Němci, konala často tato hrdliná pani za destě stíel a pům cestu do svého kostela a bděla tam. Krátce před svou smrtí v lednu 1947 dočkala se ještě s radostí toho, že u jejího milého kostela se zase usídlil katolický kněz. Tento příklad pani Souchalové není prý v Sovětském svazu jediný; neboť na pt. v Oděse atoji také žena v čele jedné polské famotli. Vydávající právě se sovětskými úřady o přidělení stálého duchovního správce.

Květinová slavnost unitářů konala se tuto neděli v Praze. Každý účastník přinášel svou nejmilejší květinu, vkládá ji do společné vázy a po meditaci nad květinami obrátí květinu zpět — ovšem jinou. Tímto bratrským aktem má se symbolicky vyjádřit bratřství všech přítomných. A unitářský duchovní mluví: Květiny jsou výrazem skromnosti a lásky, vždyť na luhách a v zahradách rostou vedle sebe chudobky i kopřivy, bodláky i růže. A jestliže právě květiny zdobi náš zemí svou krásou a smášenlivostí, proč by také lidé nemohli těmito vlastnostmi zdobit své světy? Je to jistě hezké. Ale na kolik lidí pňobí tato symbolika? A jak dlouho působí na ty, na které působí? Jaký smysl by bylo mělo na pt. v řevu mauthausenského lomu vykládat žiřicím stvůrním nacismu o svornosti květin a že by se jim měla podobat? Křesťanská víra v osobního vtěleného Boha, jenž pod způsoby chleba se nám živý a skutečný každému dává, za každého — nás ne obtěžuje, je mohutnější výzva k svornosti a jednotě než květiná smášená ve společné váze. I tato víra nás sice nechává daleko za ideálem, i přes ní je v nás tolik svárů a rozporů. Překonať je však jedná prohloubením této víry a ne hledáním ubohých náhražek v květinovém symbolismu.

P. K. si na nás stěžuje, že prý svým nedávým článkem o manželstvích, který byla v Římě prohlášena za neplatná, uvádíme lidi do omylu, že se na nás dovolávají. V článku bylo velmi jasné řečeno, že v žádném případě nejde ani o rozvod, ani o rozluky. Jestliže tomu přece někdo nerozumí, jestliže to přece někdo přefekrou, nemůžeme za to a nedíváme se tomu, protože je jasno, že když jednou něco sebejasnější vytvořte, budou přece vždycky lidé, kterým to jasné nebude a kteří to budou přefekrovat. Apologie byi nutně od vrchního dne, kdy křesťanství existuje a budou nutně do skomání světa. Již sv. Pavel píše o lidech, kteří se stále učí a nikdy nedocháží k poznání pravdy a sv. Petr mluví o jiných lidech, kteří přefekrují listy sv. Pavla a ostatní písmna. Kdo zná trošičku lidí, se tomu všemu nedívá; ale tak jako ve škole se nemůže počkat učít jenom násobilku nebo pravopis, aťkoliv ješ některé nikdy pořádně neumějí, tak nemůžeme ani my opakovat stále dokola totéž.

Katolický lid

ZA DEMOKRATICKÁ PRÁVA

manifestoval při veřejných projevech a informacích schůzích o svobodné škole, které se v posledních dnech konaly v Kolné, Kladně, Fradčím Kral., Nových Městcích, Radostovicích, Václavovicích u Benešova, Dolních Potechovic, Kbelích, Jirkově, Kondraci u Vládkin, Plzni, Okrouhlicích, Křetovicích, Dimově, Praze XIV., Praze XVIII a v mnoha městech na Moravě, Podobné i v Liberci a Daši nad Labem. Prohlavili u zástupci škol-ské obory Katolické akce a informovali katolické rodiče o důvodech demokratických, hospodářských, ústavně-právních, zkráceně i míro-politických, pedagogických a náboženských, které svědčí pro svobodnou školu.

Z těchto projevů byly zaslány pozdravné telegramy panu prezidentu republiky dr. Edvardu Benešovi a J. E. panu arcibiskupovi pražskému dr. J. Bernartovi a důrazně protestní resoluce panu předsedovi vlády K. Gottwaldovi a panu ministru školství dr. Jar. Stránskému.

Tyto resoluce upozornily zmíněné odpovědné činitele našeho veřejného života, že zastátní školy se nesrovnávají s právy zaručenými naším ústavou a že i jiné důvody vedou katolický lid k tomu, aby upozornil na nebezpečí anah o zcetitělní školy. Katolický lid tu zároveň připomíná, že jest jeho povinnost učiti národu i Bohu, aby se postavil všemi svými silami za zachování svobodného občana, který by byl ohrožen, kdyby byl uzákonněno tatalitní školství, podobně jako zastátní studentských kolci a jejich vyřazení. Katolický lid si také současně uvědomuje, že k dějně svobodné školy je zavázán ve všem svědomí, jak pňkazuje encyklika o Výchově křesťanské mládeže a církevní zákoník.

Katolický lid doufá, že jeho hlas s Českou, Moravou i Slovenskem bude slyšet, ale současně si slíbuv, že všemi svými silami bude hájit svobodnou školu a tím všechny další stoby demokratické. Školský odbor Čsfdědi katolické akce.

Retribuce

„Vzniká dojem, že jsme národ, který miluje zlo, že nacházeli zla je kusme našl národní povahy. Strašně bylo uváděno Němcům, ale daleko horší je zlomyšlné a nepřávné uvádání nám. Mnoho nevárností odloží zašě mnoho nevárností.“

Tak se v parlamentní rozpravě o retribuicích smutně vyslovil sňarš bratr presidenta republiky, poslanec Vojta Benes. Víme, že je pravda, že v udávání Cechů Čechy po 5. květnu 1945 bylo mnoha zla nejošklebnějších tváří od mstlivosti a chamtivosti až po cizizáost a louhu žalbit se. Jistě že část tohoto zla možno považovali za charakteristickou ne pro náš národ, nýbrž pro každou revoluci a převrat. Vinobití takových zmluků zpravidla vynáší z koutů a zespod jedince, které by doba klidu a pořádku dovedla nepustit na povrch a na forum národního života. Tak tomu býva ve všech národech za všech revolucí. Proto by nás hlava tuců jestě bolet nemusila, pokud máme naději, že se v všelijakých revolucích hnul kore, za krokem dostáváme a dostaneme. Nicméně o všechno to retribuicím proháňení Cechů Čechy (máme na mysli hoie proháňení, ne ovšem pouhou oolstnou spravedlnost, která byla potřebná a zdravá) — ono to proháňení nelze svěditi jen na neurovanost poměru. Na domněnce p. poslance V. Benesě je přece jen zrknou pravdy. Je v naší národní povaze sklon, který za retribuice natropil nechce hodně škody. Ačebv spíše je lo jakýsi rub jedné naší národní vlastnosti: vlastnosti jinak velmi dobru, pokud totiž je ukázněná. Jenže ona právě ukázněná bývala i není. Pravdivá a ne jen z lásky je svému národu řekl Jaroslav Durych v jedné essayi, že Čechům je dán jehož mlstsi se dostává spíše malého a chudým, než velkým a bohatým. A my jsme už zkusili tolik a takových útrap a nebezpečí duchových i hmotných, že opravdu by se měl smysl pro mravní hodnoty v nás vypěstovat skoro bezmchaně, jako bystrý sůch a jemný éch v bezbranných lánich, jako jedna z obran malého a slabého proti velkým a mocným. Neboť náš je člověk nebezpečí a utpěrní, ne-li aby se počul?

Nuže tento dar má jako každá věc svůj rub, svá nebezpečí: bývame podezíraví, malicherní, překřičtí, úzkoprsí. Srovnáme, jak si reformu Církvě představoval sv. František ve své lásce ke všem věcem, a jak zase hustě ve své nesmlitelnosti a neústupčnosti. A možno-li pochybovali o tom, zda hluboký mravní smysl nám byl v požávně a materialistické době dnešní, jestě zachovávat neochabý, není pochybností o tom, že jeho říisika v sobě neseme stále, ba že rub jakoby tu přerostl iic. Ne je bolestná louha po spravedlnosti a lásce, nýbrž kose zahližení, policejlské čteních a domovnícké chvilosti kletě a pomůlv, nesočinná nadost ze špny, třeba domnělé, vzrácenost, jež hledá zálibné třisky v očích bratří po příkladu farizů a zákoníků a nakonec už jen sadismus zla, udivavší a gestpabčtí. Neboť to jenom zbud všem, kdo na cesí mravní obrody ztráti hřvzdu víry, naděje a lásky. Neboť není laické morálky, není morálky, která by mohla žiti sama ze sebe, není morálky bez Boha. Není květiny, která by nakonec neuvadla bez kofenů, které jí žiti i kdývchom jí do vězy dávali vodu seš čerstvější. A tak žádný dar Boží, žádnou víchu, nadání neudržíme, neuvěříme, každé zakřní, promění se jen ve svou ošklube a přináší jen zlo a utpěrní, jestliže nejsme spoleni s Bohem. Milostí Boží můžeme býti něčím, sami sebou nejme nic. I dobré vlastnosti se obrátí proti bezbožníkovi. Se zvláštním porozuměním bychom se měli ze sekvence „Vení, Sancte Spiritus“ modlití věni: „Božstvív smím nám vyjiti vsitici, jinak v lidech není nic, všechno může uskódit.“ lb

Včelzáš a církevoim sebvěloim. Dobrovol. příspěvek na vydávání časopisu úvo vltávy. Vydává Svatovalentína Lisa v Praze IV., Hřadonáské náměstí 8. — Telefon 617-78. — Redakce a administrace zaměť. — Vychází tvdně. — Předplatné na celý rok Kčs 78.—, jednotlivá čísla Kčs 136.—. Poštovní zpořizování Praha 2083.— — Řídí a Adolf Kator. T. J. a redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Bláha — Použitvím novinových známek povoleno ředitelstvem oběti a literatury. Dohledací odd. úřad Praha 25. — Vytiskl Zlínovský v Praze XII.

KATOLÁK

26 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 29. ČERVENA 1947 • CENA Kčs 1.50

Svět a papež

(Ke svátku 29. června)

Brzy, doufám, se dočkáme českého překladu té udivující, prorocké knihy, kterou Veulliot napsal «Vůně Říma». Brzy si budeme moci přečíst ty hutné řádky, v nichž shrnuje zkušenosti celých staletí. Jedna z nejpoutavějších je úvaha o tom, co byl svět před papežem, čím se stal za papeže, čím bude bez papeže. — Jedna z příčin, proč má antiklerikálové tak úcty na klasické gymnasium, je snad mohutnost argumentů, které znalci starého světa dodávají katolické apologetice. Když slyšíte ty pokrokové pisatele, pak lidstvo vždy užívalo o svobodu a jen opium národu jen kněžská fetiš na strhla do nervozity a poroby... Pohlédněte na finské památky! Zde amfiteatr svrchovaný lid finské republiky v něm užíval radováněk, které mu byly dlužni nejvyšší úředníci. Byly to gladiatorské hry, kde se v roce a někdy také uzenci pobíjeji pro záhavu obecního. Tam pohledně na žalář, kde po vyhrané válce byli popravení volevodcové nepřátelských národů. Ano, ty války přestaly: Řím dal světu mír, mezinárodní řád. Pohlédněte tedy na sídelska tohoto řádu: zde základy chrámů, které byly stavěny božskému Neronovi, božskému Cařigulovi, božskému Domiánovi. A ondo tih, kde byli prodáváni otroci. To byl svět před papežem.

Přišli papežové zaujali císařský palác v Lateránu a vytvořili nový řád. Nebylo v něm otroků; neboť křesťanství, jehož Bůh pracoval v teosařské dílně, nespělo, aby pracující člověk byl majetkem druhého. Křesťanský středověk znal jedinou formu nevolnictví: tu, kde pracující člověk byl nerozlučně, nevypověditelně spojen s kusem majetku, a kusem svých vlastních výrobních prostředků. Byli chudí; a bohatí nejvíce jim záleželi spíše na dobrovolné, bez platebního rozkazu, nýbrž brali mníšskou kumu a šli tam též chudým sloužit. To byla sociální podoba světa za papeže; a jeho podoba politická? Pokrokoví dějepisci si záleželi stěžovat na panovnickost papežů, kteří si osobovali právo soudit a sesazovat panovníky; kteří se odvažovali potahovat rozhodnutí národních vlád před národní, nadnárodní sbor duchovních hodnostářů; kteří dokonce rozhodovali o válce, příměří a míru, a na zeměkouli rýsovali čáry hranic. Pokrokoví dějepisci a uspokojením zjišťují, že dnes už tohle papežové dělat nemohou, poněvadž už se nikdo nebýjí jejich klatby, která je stěhou otupělu. Ano. A když skončili tento výklad, začnou pokrokoví spisovatelé vykládat jiné thema: Ze ve věku atomové pumpy válka hrozí zničit zeměkouli, a že podmínkou války je svrchovanost národních států. Ze by tedy bylo třeba podřídit tuto svrchovanost nějaké mezinárodní autoritě. Musela by to ovšem být autorita nadnárodní, jejíž mravní výsost by byla všemi uznána, a která by také měla možnost účinně a lidstvě nebezpečné vlády soudit a sesazovat. Zevrubně nám vysvětlí, jak je nutná neodvislá mezinárodní instance k vyřešení hranicích sporů, k zajištění míru; jak už sama existence lidstva na tom závisí, aby skončila éra závodů ve zbrojení, éra imperialismu a mocenské politiky, aby zřízení mezinárodní autority přestala anarchie, aby konečně... přestal hrozit ten čas a opět byl na světě soudce.

Jak Schiller veršoval o této otázce: — Jedno je totiž jasné, že svět se změnil — jak slycháme hrde ulišťovat — a že je to svět bez papeže. Rozumíte dobře? Veulliot vykládá tak: Papežství ovšem nezmaril se světa, dokud lidstvo bude moci žít, bude mít příčinu žít. Papež někde bude: třeba v katakombách. Ale ten svět, který dělá viditelné, faktické trojzvěrné dějiny, ten je bez papeže. Výslovně ho vyloučil Václav výslovně stanoveno (na žádost savojské Itálie), že papež nesmí být při jednání o versailleské smlouvě a Svazu národů. Tyto produkty také vyzrěly zrovna dvacet let. A zatím, jaký je ten svět bez papeže?

Veulliot řekl že to bude svět jako před papežem. Především bude zas zápas o světovládání, imperium Mundí, zápas o to, kdo bude neomezeným, božským míšlítelem světa a lidstva; a Veulliot naznačil, že Germán bude (znova) o tento majetek světa zpselit. Nový imperátor samozřejmě zrcuotvově arény: i tuto Veulliotovu předpověď naše století splnilo známými zápasí hářilngů se psy. Co se týče jedení lidského, máš, tato předpověď se splnila jen se strany vědu samotných v případech zvláštní podvůžly Obnovení otroctví už je tak banální, že vlastně nikdo nehuboval na činnost nacistických Úřadů práce. Nýbrž jenom na obilze s aprovisací, která vznikaly «nasazením v Říši» nikoho neudivovalo, že byl člověk poslán na práci tam, kde ho majitel potřeboval a ne kde by si sám vybral. Co děláli nacisté s válečnými zajatci, je dostatek známo. Výmluvný je ale báječný do-

(Dokončení na str. 2.)

Pan nuncijs J. E. Msgr. X. Ritter v salesiánském chlapeckém domově v Kobyliších

Stavebnictví je nejbolestnější stránka naší dovolučky. Tak to slyšíme na všech stranách. U Salesiánů se však stává i teď. Vidíte tu jejich lešení. Dnes se tam ovšem nepracuje: Je Hod Boží svatodušní, a ještě k tomu je jubileum: Před sto lety sv. Don Bosco otevřel v Turíně první chlapecké oratorium. Pražští Salesiáni to musí oslavit, a to činem: Právě dnes otevírají také nové zařízené místnosti, kde se chlapi z pražské periferie, učedníci nebo jiní drobní zaměstnanci budou scházet k odpočinku. Mají tam herny, mají tam knihovnu, mají tam zkrátka užlutý koutek, užlutý kousek domova. Dnes tedy, na Hod Boží svatodušní, přišel zástupce Sv. Otce, nyp. nuncijs Msgr. Ritter, nové místnosti otevřít a posvětit. Správce nové salesiánské řady v Kobyliších ho uctivě vítá a P. Stěpán Trocha, duše celého ústavu (mohutná postava v tařru ve středu obrázku) se spokojeně usmívá. Ani nepřijemnosti s různými vyšetřujícími čs. orgány, o kterých nedávno psal v Katoliku, mu neberou chuť k práci, lásku k českým chlápům a k celému národu. Salesiánský úsměv dovede nad vším zvířetím.

List primasa Polska, kardinála Hlonda panu arcibiskupu pražskému

K hnězdenským svatovojtěšským slavnostem poslal p. arcibiskup pražský po české desceč dopis episkopátu polskému, jež jsme svého času přinesli. České katolíky bude jistě zajímat též odpověď, kterou na tento dopis zaslal primás Polska, kardinál Hlond.

Varšava, dne 3. května 1947.

Nejdůstojnější pane arcibiskupe!

Jsa hluboce dojat účastí Vaší Excellence na našich slavnostech ke ctí sv. Vojtěcha, toužim vyjádřit Ti, nejdůstojnější arcibiskupe, hlubokou vděčnost celého polského episkopátu. V jubilejních dnech svatovojtěšských jsi byl dušelem mezi námi, byl jsi spojen s námi v modlitbách, proto Ti vzdáváme upřímný hold srdečné vděčnosti a hluboké oddanosti. S velkou radostí jsem přijal Tvůj bratrský list ze dne 23. dubna, který svědčí

o poutech upřímného přátelství a dobrého sousedství, jež spojuje oba Vojtěchovy stolce, pražský a hvězdenský. Sděllil jsem jej biskupům, shromážděným na valném sjezdu v Hvězdě, ve kterých zanechal nejlepší dojem. S radostí jsem u nás přivítal šťastně došedší sympatickou českou delegaci na našich hvězdenských slavnostech. Přijezd našich bratří z Československa zvýšil lesk svatovojtěšských slavností, takže jejich účast na nich bude památná. Tak se s námi přátelsky sjednotili u ostatků velikého mučedníka v jubilejním holdu synové země, která nám ho v těžkých chvílích dala jako apoštola pravé víry a mocného orodovníka za náš národ. Jsme přesvědčeni, že idea svatovojtěšská musí trvale a upřímně sblížovat národy slovancké a že je spoj v duchu Kristově a v pokrovancké lásce k společnému dluhu.

Vyzvánění na památku padlých v bitvě u Zborova. Arcibiskupská konsistoř v Praze na žádost ministerstva národní obrany vybíjí farní úřady, aby daly vyzvánění po 2 minuty ticha dne 2. července 1947 mezi 8 hod. 58 min. a 9 hod. na paměť padlých v bitvě u Zborova dne 2. července 1917, tedy před 30 lety.

Celá spíská diecese se dne 2. července zavětí na Mariánské hoře v Levotí neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Slavnostní zasvěcení vykoná J. E. Jan Voitašák, biskup spíský, za účasti zástupců všech farností. Spíská diecese tak chce splnit velkí přikaz Panny Marie Fatimské trpčím lidstvu: Abv činilo pokání a zaslvělo se ležmu neposkvrněnému Srdci.

Hitler v nás

Zdeněk Kalista napsal do «Výstřelku» delší studii o knize Suřcara Maze Picarda «Hitler v nás», ukazující jak životní půdou nacismu je povahová rozkonskovanost moderního člověka, nesouvislost, pro kterou se pak tak snadno stává kořistí těch různých totalismů a diktátorů. Přinášíme zdeř Kalistovu studii, který se nám zdá zvlášť podnětný, zvlášť aktuální.

Picard v závěru své knihy ukazuje na křesťanství jako na jedinou cestu, kterou je možno se dostat ze zajetí «Hitlera v nás». I. j. onoho diskontinuitního myšlení a cílení, které podle něho přivodilo situaci vhodnou pro nástup strašlivého Vádce. Jeho poukaz jistě platí i v souvislosti, do které jsme se právě v našich pomínkách dostali: i v onom hledání Absolutna, kterého bylo tak zneužito a které muslo vyústiti v dnešní zmařek, poskytuje nepochybně křesťanství východisko nebezpečnější. A přece se mi zdá závěr Picardův poněkud neurčitým. Nelze se spokojit jen prostým odřezem na ruku Boží, která podlivuhodným způsobem intervenovala v historii Hitlerové a nechavší je nesčetněkrát navenek triumfovati, srazila nakonec organizované zlo nacismu v prudkém pádu. Nelze čekati na nějaký zážrak, nějaké nečekané rozhodnutí Boží, které pojednou způsobí, že svět se obrátí v duchu křesťanském. To by byl chillsatické vidiny které kdysi ohlašovaly náhlý příchod království Božího na tento svět — a nepochybně dokonce ještě škodlivější vzhledem k nebezpečné situaci, ve které se nacházíme. Je třeba si uvědomit, že ruka Boží už je v práci, že hněte už dávno onu novou společnost, o které jsem se prve zmínil a že křesťanství, které chce pronikati do této společnosti může do ní vstoupit jen jako něco živého, chce-li: věčné živého, ne jako smaha o sřazení díla Božho, o produčování života přezřelých společenských a vóbce životních forem. Nýbrž v souhlase a souzvuku s tvůrčivou činností Boží. Jako věčná pravda uprosřed a v dolyku s proměnlivým časem, jako politika mezi nadčasovými a časovými, božským a lidským. Je třeba si uvědomit, že není čas čekati nýbrž čas jiti vpřed — cestou na které se konštně seřdu všichni. Jimé opravdu záleži na lepším a spravedlivějším uspořádání tohoto světa cestou křesťanského socialismu, budujícího život na základě stáletím uzálené, života středověkého a jeho hieratické společnosti pánů a moddaných, přece však ve své svobodě respektujícího hodnoty trvalé, hodnoty absolutní, hodnoty etické a náboženské.

Zvláště národ polský i český naleznou v idei svatovojtěšské zvláštní důvod a vřoudí podnět k trvalému sblížení a spolupráci k budování Kristova království, neboť sv. Vojtěch není toliko velkou postavou historickou v dějinách našich národů, nýbrž i symbol solidárnosti polského a českého národa v boji o Boží práva. Je patronem naší státní nezávislosti a připomínatelem velikého křesťanského poslání bratrských národů. Právem zdůrazňuje Excellence ve svém listě myšlenku, že mir, po kterém svět tolik touží, nebude spravedlivý ani trvalý, nebude-li spolčivati na zásadách křesťanských. Avšak nelze dosáhnouti tohoto křesťanského pokoje, jenž má přiněsti pravou svobodu a štěstí lidstvu a zároveň navždy zmožniti jakékoliv ztroučení člověka, neobroditi-li se duch společností lidské opěť kvasem Kristových pravd. Jsem přesvědčen, že křesťanské budování Evropy může naléztí mocnou oporu u našich národů, budou-li se projevovati jako uskutečnění katolických ideálů na poli politickém i společenském, jako vzor důstojného soužití sousedského, jako tvrz pravdy a kultury. Duchová tvář slovancké budoucnosti bude překrásná, uskutečnit-li v sobě zásady, které šířil a za které dal život náš společný, velký apoštol sv. Vojtěch. Jeho postava zůstane pro nás vždycky aktuální. Před věky bude výrazem a programem polsko-československého přátelství a současné vzpruhu k upevnění království Kristova nad Vislou i nad Vltavou, na vzduchy všem bouřím časů a všemu náporu moci temnosti.

V tomto duchu rádi přijímáme pozvání Vaší Excellence na pražské arnové slavnosti ke ctí sv. Vojtěcha. Zaslám Vaší Excelenci, ctihodným biskupům českým i celému českému národu jménem polského episkopátu a katolického národa polského bratrský pozdrav a přání všeho blaha v Pánu.

Addictissimus uti frater
† Augustus Card. Hlond.

Svět a papež

(Dokončení ze str. 1.)

Jem, ohromná propaganda, kterou si u poražených národů udeřil Sovětský svaz tou prostou skutečností, že své velké zajatce nepobil. V Rakousku polkade na p. lid, kteří jsou z toho celí nadšení: jejich svj psal z Ruska je žvl Dostane jstl — To je tedy ve dvacátém století příjemné překvapení... Svět bez papeže!

Vzpomínám také na výmluvnou stránku Mark Twaina, typického Američana posledního století když se vši povyšenošl své doby cestoval po tehdejších papězkých státech. Právě je papězká státní správa stojí na úrovni Tuřecka, poněvadž právě jako Tuřecko žádá na cestovatelích z ciziny, aby se před políci vykážal cestovním pasem. Tuřecké hospodářství papězkých států bylo tedy podle pňání Mark Twainova před více než sedmdesátí lety zrušeno; ale že by bylo zvláště snadné navštívit Řím bez cestovního pasu, není mi známo. Na mně ho aspoň polle italské republiky žádala. Než tohle je pouze humorná stránka konfliktu mezi papězkou zaošlostí a moderním pokrokem. Jsou, jak výše naznačeno, vážnější věci.

I dnes ještě jde Římem Via dell' Impero, triumfální autostráda fašistického šovinismu. Tato bazareční okřilvá silnice byla vytvořena, ovšem nikoli náhodou, tak, že byla zbourána celá městská čtvrť, vzniklé v době italského úpadku, jakoby řekl v době Terza. Rozuměl je době katolické protireformace, v době baroka, kdy nové chrámy a paláce římské poutaly pozornost celé vzdělané Evropy. Kam tedy kráčela ta sjednocená Itálie? Inu, fašistické Via dell' Impero vede ke Koloseu, k areně gladiátorských zápasů: k ohromné nedostatečně nebetýčné areně, která za dob starých Římanů zářila mramorem, zlatem, bronzovými sochami, purpurovými závěsy. Dnes uprostřed areny stojí dřevěný kříž.

Znáte všichni melancholické nebo i bříte hřné verše tolika slavných cestovatelů, kterýmí hlujl této potupy antické velikosti, Lord Byron, Grillparzer, Machar, nevím kolik buditelů italského a německého nacionalismu horuje ve zříceném amfiteátru nad potupným znamením Jedu z Judee, který zneuctívá antickou krásu, a hlujl oněch zlatých a purpurových časů, kdy náh krása pohanská zářila na slunci. A kdož ví? Také na jiné areně vyzřel kříž, stavěl kostel na troskách tábora v Dachau, a až na těch troskách narote mch, nějaký básník roznávané ukáze na to judejské znamení a těsně bude připomínat ty slunné prostory norimberského sjezdového háje, ty slunné sjedry strany a oslavy vítězství Víle, ty vítězné prapory nového pohanství na polárním kruhu a na Elbrusu, ten náherný Karinhall, zářící drohokami, zlatem a stříbrem. Vzdýl to je prokázano, že odkřáve nadpozemské křesťanství není nic, co by se rovnalo jiskřeni a zvonení zlatých a stříbrných čiš, z nichž staré a nové pohanství v purpurovém stínu vítězých praporů přijíjelo zbrozeným viducím lidskou krv.

Je pravda, že po těchto hodech zpít reverí padá člověk pod stůl, a dokonce převrhne stůl své vzdálenosti a rozblje své nádobíčko. V atoniovém výbuchu zmizí i vítězství i kultura, mramor a purpur, zlato a stříbro. Psk zbývá jen opakování starého výjevu...

»Petř pak řekl: Zlata a stříbra nemám; ale co mám, to tobě dávám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vsaň a choď.« A člověk zase vstává, a je zase světl s papězem.

Jindřich Štředa.

* Abanovenióm průmyslových škol a obchodních akademii, kteří se chňali vnovarit duchovním stavu, osamumeme se, hujl pro ně předání vřstěší přístání kursu letání v Nalevničkém ústřě. »Ave Maria« v Mněku pod Brdy. Kurs zářím čtem 15. řevence. Zájemci hlaste se okamžitě a vesměr dotazy adrešujte přímo na: Nalevničský ústřv »Ave Maria«, Mněku pod Brdy.

Jak se modlí ekvadorští Kivari za český národ

(Dojemný příklad úcty k sv. dědic české země v Equadoru.)

Obdržel jsem nedávno po dlouhé válečné přestávce opět dopis od jednoho českého salesiánského misionáře z Equadoru, pana Vincence Jandy, Vincenc Janda, rodák z Františáku, je postijím bratrem laikem, který odešel do Equadoru asi před 15 lety. Je vidět však, co dokáže i takový prostý bratr laik, je-li při své misijní práci veden opravdovým nadšením. Pan Vincenc Janda je nyní vlastně jakýmsi sekretářem a průvodcem velkého misionáře Kivari Msgr Dominika Comina, nynějšího apoštolského vikáře v Mendezu. Obsah jeho dopisu je tak zajímavý a významný, že zaslouží, podle mého soudu, aby jej poznala i širší česká veřejnost. To zajímavé tedy předkládám.

»Přišel jsem zde na myšlenku šifití dobré jméno českého národa, vida piemřštenost prislušníkú některých jiných národů, kteří šifili zájem o svou zemi a národ častokráté i zkršlováním zásluh jiných národů, zvláště našeho. To mně velmi bolelo. Stal jsem se proto i já šifiletem zájmu o český národ a to tím způsobem, že jsem začal šifili známost českých patronů mezi chlapci oratořijny a též mezi spolubratřijmi a hlavními mezi domorodci Kivary. Bylo to něco odvážného od ubohého bratra laika, ač Pán Bůh pomáhal mé akci a úcta k našim svatým, hlavně k sv. Václavu, se ujala. Prvním cítelem našeho sv. Václava se stal sám náš ndp, apoštolský vikář Msgr Dominik Comin který spravuje rozsáhlý apoštolský vikariát Mendez a Gualaquiza se sídlem v Cuenca. Pak to již šlo. Poprosil jsem ho, aby dovolil ve svém vikariátu postavit kapli ke ctí sv. Václava. Nejen že mi to dovolil, nýbrž nařídil aby se postavil krásný kostel ve sídlo jeho vikariátu v Mendezu. Pustil jsem se a odvahou do práce. Musel jsem se postarat o potřebnou peníze. Ale i zde Pán Bůh pomohl na přimlouvání sv. Václava. Nevím ani sám, jak jeden z mých dopisů, ještě před válkou dostal se do českých katolických časopisů. Hned na to mi začaly přicházeti z vlastní dopisy i s milodarv na kostel ve všech končinách Československé republiky. Bohužel, brzy byla tato akce váleku přerušena. Ale sv. Václav si našel opět své dobrodince mezi katolickými Čechy ve Spojených státech severoamerických. Dnes, Bohudíky, stojí již uprostřed této mise, která je již všeobecně nazývána svatovláclavskou, krásný kostel sv. Václava. Po každé straně kostela stojí rozsáhlé misijní budovy. Po pravé straně dům pro misionáře se školami, farními dílnami a s internátem pro Kivary. Po levém boku kostela vrostly budovy pro naše sestry a dílnami a internátem pro kivarskou ženskou mládež. Nyní se tam dostávají rozsáhlá nemocniční budova posvěcená celá z kamene a cihel. Bude to prvá budova svého druhu postavená z trvalého materiálu v celé východní části Equadoru. A to vše je vybudováno z milodarů československých katolíků. V přítomné době je svatovláclavská misie v Mendezu opravdovím ohniskem úcty k českému křesťanství sv. Václava a to nejen pro Kivary, nýbrž i mezi četnými blízkými kolonisty, kteří si jej zvolili za svého zvláštního ochránce. Já dnes již nebydlím v Mendezu, nýbrž v Cuence s p. Msgrm Cominem, kterého doprovázím na jeho misijních cestách.

»Ale za války, kdy naše vláda byla tak hrozně potupena a ohrožena, jsem bydlil v Mendezu a vypravoval jsem malým Kivaram často jak hrozně musí trpět národ sv. Václava. Malí Kivarové sželi dojetím a slibovali, že chtějí všichni sv. Václava, kterého si velmi oblíbili, i proto, že tezdí na pěkném bílém koni, pomoci. A tak jsme se

shromažďovali po celou válku před oltářem sv. Václava, abychom se pomodlili každý večer za český národ třikrát Oběšená a Zdravas Maria v kivarské řeči a nalonce jsme vždycky dodali: Svaty Václava, nedej zahynouti nám, ani tvému českému národu. Tato invokace se stala v Mendezu již tak všeobecnou, že Kivari mysli, jako by se sv. Václav jímim způsobem ani nesměl zvyvatí.

Když jsem posledně navštívil tuto misii prozáveje ndp, apošt. vikáře tu mi odevzal jednoho rána jeden mriero (vlastník mnoha koní, které pak pronajímá cestujícím) v kostele dvě velké svíce s prosbou, abych je rozsvítil na hlavním oltáři. Jednu ke ctí sv. Václava za jeho ochranu na cestě, druhou ke ctí jeho koně, který mi zachránil mnohokrátě jeho koně od úrazu. Nad hlavním oltářem totiž trní velký umělecký obraz světce na bujném bílém otí s korouhvi v ruce. Mnozí kolonisté a Kivari ctí vedle sv. Václava i jeho koně který prý jím zachránil mnoha koní. I když je tedy totiž skoro jediným a tedy důležitým dopravním prostředkem. Obraz maloval a poslal nám sem darem pro naši svatyni sv. Václav Satařik z Plzně, který dnes již odpovíká sladký sen spravedlivých. Světec sedí na bílém koni, oděn v křižáč šat. V levici třímá korouhev se svatovláclavskou orlicí. Milostně shlíží na věřící a korouhvi jím ukazuje k nebi, jejich posledním cíti.

»Ještě musím dodat, že po čas války našli ndp, apoštolský vikář z vědomostí k obětavosti českého národa, aby se celám jeho vikariátu ještě modlil za český národ. Zvláště mnoho se modlil a ani dnes neustával prosit Pána Boha za českou vládu v Mendezu. Proto mně bolí tím více, když siyslím, že někdejší Čas štápu po nejdražším pokladě českého národa, po svatovláclavské víře a úctě nálech národních světců, pracích to hrdinů a mučedníků, neboť oni oslavili zvláště náš národ a ještě nyní šifí i úspěchem jeho slávy po celém světě. Nejslabším dokladem toho je úcta k sv. Václavu v tomto koutě světa, v equadorských pralesích, kde prostí Kivari, kteří z převážné části jsou ještě pohané, s dětinou úctou a láskou lnou k českému knížeti sv. Václavu a prosí jej: Nedej zahynouti nám, ani tvému českému národu.«

Tato zpráva o úctě Kivari k sv. Václavu nás příjemně dojmá a jsme milým Kivaram za ni vděčni. Jáme tím vděčni za to, že v době, kdy celá Evropa zduřovala a propadala pohanství, noví křesťané v Equadoru probouzející se z pohanství, dovedli se modlit vroucně za český národ. Ale jáme vděčni také sv. Václavu, že se stále tak tuže a dovede si při nedostatkách cítiel ve svém vlastním dědicím nalézt i své cítele mezi divochy.

Měl bychom si vzítí více nálech národních světců a odtělovatí nejmzej o ně. Triumfální cesta ostávkú sv. Vojtěcha dokazuje, že to jde. Sv. Vojtěch dostalo se dítajóné satisfakce od vlastního národa až po 950 letech. Měl by přijít na řadu brzy i sv. Václav. Doba náalné okupace zkršlovla zámeňné jeho historický a duchovní význam, odněm zcela nepravem. Neměli bychom přijímat sv. Václava tak, jak nám ho líčí naši nepřátelé, nýbrž bychom měli říci sami celému světu, co pro nás sv. Václav znamená a čím pro nás ve skutečnosti je. Vždyť opravdu nedej zahynouti nám a tím ani budoucím. Vrouci modlitví vzádněné k němu po dobu babylonského zajetí po různých končinách země (vzpomeňte na modlitbu sv. Olce Pia XI. za náš národ ve svátek sv. Václava!) přitěplí snad více k našemu osobožení než úctou jině. Budme vděčni sv. Václavu a nekřídíme mu. I on čeká na satisfakci od svého národa. S. Trochta.

Nežaluj, koničku, pánovi...

Však my přece jen ani dnes nejmame nevímami k podmanivému kouzlu sv. Václava. I k jeho koničkovi dovedeme mlt úctu. Dokážem budít tato básnička.

Nedávno vzpomínalí sedmdesátijí Fráni Šrámka. Vzpomínalí různě. Jedni chválili a druzí hanělí, jak to bývá již zvykem. Nás zajímá Šrámek svým »Svatovláclavským vzpomínáním 1945«. Je nám dokázem, jak bystře jest sv. Václav spojen a každým českým srdcem, i kdyby si sebe více namulovalo, že je třeba atletické a že se mliterak nestará o křesťanskou morálku. Claudel to tak nějak říká: »Zem česká vplla svého vládece«, a proto je jeho nesetřelité pečta na každém, kdo se v ní narodil a kdo v ní vyrostl.

Tedy ta jeho básnička, nebo ten výňatek z jeho básničky, s názvem »Svatovláclavské vzpomínání 1945«. Básník tam na sv. Václava 1945 vzpomíná na den sv. Václava z roku 1938. S kómem sv. Knížete mluví:

Nežaluj, koničku, pánovi, co se teď ptám: co toho dne, co téhož tvůj pás? — Měl se mnou trápat, nevšly jsem byl. Div že mě, dobráček, neuhodil. Já ne a ne postát a on pln starostí vzkřisil sem tam, s obzoru očí nespouští, pak tři uduou a zahledl v oblohu, povídal, anad i lo v paměti shledám, povídal: Ten kalich hořký odjemtí nemohu, však zahynouti neám.

Myslím, že třeba jen těchto pár veršů stačí k dokazu, že je psal básník.

Dr. Cenek Maria Tomiško:

Vina rodičů

V jednotlivých městech se pořádají veřejná tělovýchovná vystoupení všeho žactva. Ke konci měsíce června se konaly celostátní tělovýchovná slavnosti v Praze.

Není mýdlo, kdo by neuznával užitečnost a důležitost kultury naší mládeže. Vzděl je to národ zítřka. Ale právě proto je na pováženo, jak se při tom poručuje mravní jmenosti dívek, které jako budoucí matky a vychovatelky, mají v národě úkol nejdůležitější.

Spolu s chlapci ve veřejném průvodu jsou vedeny dívky od nejmenších zátek obecné školy, až po vyspělé oklavány v úroku, který se celkem nelíší od piavek. Tak rovněž cvičí před dívkami, ve volných chvílích míje se mezi chlapce a po cvičení bez dozoru takto oděny procházejí se po ulicích až do večerních hodin, často ve společnosti chlapců.

Ptáme se rodičů, zda jsou si vědomi vlastní své vlny, když k tomu mlčí? Zda si myslí, že jejich dcere prospěje, když takto je navykána a přímo školou vedena, aby celkem snadno překročila hranici své vlastní důstojnosti? Zda si myslí, že jejich chlapci prospěje, když ztratí úctu k osobnosti ženy?

Ostatně neplatí-li již dnes na rodiče vědomí mravní odpovědnosti za životní štěstí dětí, nechť jsou otevrou oči aspoň školní paragrafy! I když jsou velmi nedostatečné a v mnohem by zasluhovaly opravy, přece dosti jasně ukazují slabost rodičů — i katolických — kteří na odpovédných činitelech nevymáhají ani to málo právo, jež jim takto nařizují dávají.

Nuže, rodiče, abyste byli informováni, slyštel Vlnou ministerstva školství a národní osvěty ze dne 10. června 1945 č. 126.260.23-1.

A. Čižebný úbor: V tělovýchovných sestřích žáci ani cvičitelé cvičili v botách. Chlapci mohou cvičit jen v krátkých špordkách, u dívek se před-

P. M. Prokoph, SJ., misionář v Sev. Rhodesii:

Na černé liše

Vy ovšem ještě už letěl, přátelé, vidíte? Jaká otázka! — Čtu povyšenošl udív ve vašem pohledu, kterým m tu unuděný výraz svrchovaně bisovnošnosti z letěcích zářičků. A což, když začne vynechávat motor, dráh, ba i letí ve výši 3000 metrů nad motem a nachází pro vás okamžik, abyste si vzpomínali, máte-li už za sebou nějaký kurs v seskou padákem anebo aspoň klukovský početný seskok na tvrdý mlát? O, pane misionáři, to může být zajímavé, vypyvuující! Když tedy tak naléháte, dám si cíel a pokusím se vyličit neuměle svůj vzdušnou cestu z Anglie do Afriky a vyvolat ve vás velkolepý dojem těch chvíli, když se rozhoulí motory. Skymaster (Pán oblohy) se zrohbně jako okřídlený ješter po zelené ploše letiště, kýmáje se v předefatranou neobratnost a náhle, jako by se rozmyslil jinak, vzletne do výšin.

V páteř 18. dubna 1947 vstoupil v Londýně do čekárny letecké dopravní společnosti. Nepříjemnější překvapení: biskup z Tanganiky, akoro mý soused, Msgr Sicile, váží právě svoje zavazadla a vyřizuje si dopravní formality před odletem do Afriky; vrací se do své vzorné misie. »Jsem rád, Monsignore, že poletíme spolu, zvyšuje to pocit vlastní bezpečnosti. Vaše Milost přece vždy více na věžkách Božho zájmu.«

»Odpoledne letíme do Bruselu, odkud se chceme přenést belgickým letadlem do Konga. Přes kanál La Manche je to šn skok, přilítí malý, aby z něho člověk dostal vzdušnou nemoc. V Bruselu se dovidáme, že letadlo má zpoždění. Jak dlouho? Dva dny? Dobrá, počkáme do neděle. Počkáme se spolu po městě, v neděli 20. dubna odpoledne jsme dopřli s biskupem občerstvující lunoch a procedurám v pane Dominu — vydejme se na cestu v pokolí Páče!«

Než pokoje jsem neměl, nevím co to, ale byl jsem hrozně nervosní. Ryk strojíků zdá zapomenut na vlastní náladu. Pod námi už je Francie, s jedné strany nedozírné roviny, s druhé moře pahorků

travnatých i zelených, hluboká údolí, hadovitá řečiště blýskavých řek. Plujeme k jihu, směr nám udává stříbrná linka řeky Saony. Jsme asi mezi Dijonem a Lyonem, když tu pojednou letadlo se otočí a letí zpět. Dvě děti, které s námi jede, nevzdaly v tom nic zvláštního, zato 43 dospělých cestujících zmocnil se patrný neklid, podívali se na sebe nechápavě a konečně utkvěli pohledem na sedmí mužích posádky — ztichli v napjatém slouchání. Dva motory bášeý docela nepravděelně, později jsem se dovedl, že i oni třeli motory nezabírali spolehlivě. Naše znepokojení ještě vzrostlo, když mechanici zřetli odhazovat plichovky s benzínem. Obava muštva přeláha každěví i na nás, povážíe píece, isme 3000 m vysoko.

Telegrafista se okamžitě zapojuje, tiskne knoflík pro SOS a volá zemi:

Haló, letoun Londýn-Tunis, volám Brusel, porouchané motory, vracíme se, prosím o zaměnění.

Haló, země odpovídá, udejte výšku a vzdálenost! Letiště volně!

Haló, sřídáme do 2000 m.

Haló, zde letiště Brusel, přistáňte, signalisujeme místo.

Pilot ponechal pouze tolik pohonné látky, aby dostihl bruselského letiště, ostatní letělo přes palubu, snížil let i rychlost, přesto prozávil cestující velmi užkostlivou hodinu, jak maně prozrazovalo jejich vzržen. Konečně dospělí jsme do blízkosti letiště. Všechny zbylé plechovky byly vyváženy, nadře vypuštěny, letadlu se odlehčilo, může se odvážit přistání. Větel letělo, zachráněná posádka, letištní hasičstvo, automobilní sířkáčka, nožičná ambulance a jiná zařízení k odstranění zřícených letadel i lidí — všechno v pohotovosti. Chvála Bohu, nebylo toho potřeba: přistání bylo lehčé, než jsme ve strachu doufali.

Druhého dne v pondělí jsme probouďvali opět v Bruselu, byl přivázen jím tyřimotorový Skymaster — včerstší nepřítomnost, které ztenčily poněkud počet cestujících, nesmějí odstrašit misionáře Kristový — oddělime.

Tentokráté nic nerušilo náš let. Oddávám se úctou dušl počitku vzdušné plavby. V levo rýsuje

se na obzoru obrovská mračná lavice, tyčí se do výše jedna nad druhou, omlněví zář v slunci — je to Mont Blanc a pod námi srázy Alp. Divám se upřeně do těch mračen a zdá se mi, že náš Skymaster se zastavil a že ty mračny se kamsi znevo zřetěně jako polekaná stáda bílých koz. Jak to je možné? Podléám téměř klamu jako cestující ve vlaku. V této výši je země od nás tak vzdálená, že pozbyváme vědomí své rychlosti ve vzduchu. K večeru přistáváme v Tunisu na půdě africké. Krátký oddech, posádka opatňuje stroj pohonnými látkami, my si trochu probáhueme úta a opět vzletáme k nočnímu letu Saharou — sáidání je nám podáno v Kano v Nigerii.

Po oevážující ranni lázni se chystáme k nekrásnějšímu úseku náš vzdušné plavby: Z Kano v Sev. Nigerii, přes Lagos na Pořeží otročím, přes záliv Guinejský do Leopoldville v Belgickém Kongu.

Přelétáme široký temně leačlý vodní proud, držíme se nyní jeho směru k jihu, místy mzi docela v houští tropické zeleně, která někdy zabírá celou jeho šířku, přeskakující se ostrůvky na ostrůvce, jinde se rozlévá v bahniště jezera. Máme štěstí, že vidíme i spanilé hrochy při dohledném koppelu — s naší výškou se jeví jako jitrnice dobře nadíté. To byl veletok Nigeru. Teď jsme nad mořem Guinejského zálivu, rozkošný, uklidňující pohled na širokou hladinu měnivých barev. Brzy opět se vracíme k pevnině v rovníkovém pásmu, pod námi je Konžsko, v němž blje žbavě srdce černé Afriky. Na bělicím pásmu mě vřhlydki střídají se obrazy v nejpůsobnější pestrosti: modré moře přechází v šedě až bílé písečné pobřeží, oblévané vodou a sluncem, vrpádá do s výše jako plavě hřbeý lvů v pochodu, ale hned zas převládá bujná tropická vegetace, zelená oslejn, průhy řek. Byl jsem dojat, když jsem po orvě sotřelí s ptačí perspektivy a v celistvosti tuo divokou oblat, která je i mým působitěm.

Poslední hodinu letu jsme vpluli do hustých mraček — zářilí tropickou bouří. Dobrodružství bylo docela svérázné. Letoun vrazil do vatového moře mraček, zářval se vrtulemi do bílých útesů, vzduch stával se neklidný, uprostřed žula bou-

fe. Pozor, nejnebezpečnější je, když se vřizlí nebo vřizdí z mraček, úpatí mračkových hor jsou osesetná, někdy to námi nákláně mýmklo, unvliť pak jsou zřehadné úlety. Konečně se kolem nás vyjasnilo — jsme opět na volném prostoru.

Ponecháhu zjevují se v moři zelené věšči a věšči sluky chaltří, domků, malých kulatých chýř, ze sluky, obidopných trnitým plotem, který má udržovat lvy a heny v uctivé vzdálenosti, byly i zahrady, domorodé kraaly, hospodářské budovy s červenými střechami uprostřed plantáží a poli, směs civilizace a džungle, v tom zalesně se v slunci široký pás vod. Mění přístav, másto Leopoldville na Kongu. Ještě několik minut a náš unavený letoun opoušje velké mřížové nad mástem. Malé zelené boty a červené čtyřbareký skokem jako dřív stoupají nám naproti: to jsou palmy a domky. Velký kovový oštěp, ještě dopouš předmetí posvátného obdivu u černých domopodů, spoúlí se někce ale zacholivé k zemi. Pili se k hangéru, zpomaluje, zastavuje docela, motor vrčí ještě okamžik a je ticho. To je konec mého letu do Afriky. Malým parníkem Lockheed Lodestar se plavím z Leopoldville do Elisabethville a odtud čtvrtěním rychlíkem 24 hodin do Rhodesie, osmého dne po odjezdu z Londýna, s dvoudenním zpožděním v Belgii, ale přese na hodinu a minutu, jak jsem ohlásil do Chikuni.

Konečně jsem tedy dojel, 25. dubna v pátek, a hlavně se zdravou kůží, třikrát to především s ohledem na misii, která potřebuje živé a nikoli jen hroby misionářů. Buď tedy pochválen anđěl Boží Rafael!

Všichni jsou kolem mne plní zvědavosti, řečovní bratři, pečlivě Marty-seřičky snažejí všecko možné, abych se zasytil v africké, přěochotně od kluců vláhu a zavazadla, ale z vyčtrálených od jím přímo číší úmysl, že by je nečtrádelí hned prošťovalí, dáváta a maní dělí se přiblížení ostýchavě, jejich fáta. Father, ži jak to říkáš, je zase mezi nimi a poněvadž od pólu k pólu jsou děcka stejná, čekají na sladkou malíčkosť.

polohá, že na všech stupních budou konati tělesná cvičení v lehkém háč, zakrývající trup a v krátkých tmaých opadkách.

A 3d) Pro dívky v 6. až 9. školním roce: Ověření podporujících úrojů otla pro krádo, vzbuzující družnost a oblévat otla přípravu pro ptirožený úkol šeny ve společnosti a při každé vhodně přiléhavé příležitosti, aby se rozvíjela přirozená povaha dívek.

Výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 28. října 1927 č. 104.971.

Děti budou předváděti háč, aby cvičební oběh vyučovali vlnce pořádkem zadržného vyučování tělocviku a byl po stránce estetické i virační zcela nezapomenutelný.

Směrnice Zemské školní rady v Praze, výnos ze 19. XII. 1930 č. 117. B 113 87 č. 117.661 a 30:

Záři budou cvičiti v krátkých kalhodách a bez punoch, nos na švecích, a trupem obnaženými nebo v bílém přiléhavém tíku trikotovém. Cvičiti pouze v plavkách se zakazuje.

Dívky cvičí v ránačních opadkách vhodného střihu a bez punoch, bosy nebo ve švecích, v bílém přiléhavém tíku nebo v bílé volné halence. Na mládež přiléhavých širokých veřejnosti a při veřejných vystoupeních, budou všechny ženské nosit kromě opadků také akkadní sukníčky.

Výnos Zemské školní rady v Praze ze dne 14. května 1935 č. 111 B 416 I a 1335.

A 3. Cvičební úbor pro zářky (v tělocvičnách):

a) Krátké kalholy (trenýrky) téhož střihu, délky a barvy jako u hochů;

b) Volná halenka bez rukávů nebo s krátkými rukávy, v vypnejších dívkách budt vyžadována nošená podprasek;

c) Tepláky a svetry při chladném počasí jako u hochů;

d) Švecice jako u hochů.

A 6. Pro veřejné vystoupení, kde žactvo nudi před obecenstvem, užívá se stejného úboru jako při cvičení ve škole. Mějí se při vystoupení větších celků donášeti barevného úboru, je možno stanoviti určité barvy úboru, zadržané pro všechny zúčastněné úkaly (veřejné cvičení králů, země, věch středních škol). Pořádá-li se při takové příležitosti přívod mlno mléčků, nebudt dovoleno, aby se zúčastnili dívky v cvičebním úboru. Cvičenci však hrdi zadržného chodit v cvičebním úboru před obecenstvem.

Nuže, rodiče, kateřičtí rodiče — je to vaše vina, nepoužíteli svých práv a nepinite-li svých povinností!

Zamyslete se nad větmi, které vám opisují z nedávno vyšlé knihy: «Nemoci pohávků». (Vydatel: Jelinek, Blansko). Autorem díla není kněz, nýbrž dva universitní profesori a lékaři Dr. Aní. Trýb a Dr. Gustav Lehnanec. V poslední kapitole: «Zásady pohávků výchovy» čteme na stránce 238—240:

«Poučení historii víme, že úpadek mravů nebyl nikdy známou vývoj aní rástu, ale vždy prvním signálem rozkladu a chátrání. Systémy pokroku se nemohou nikdy vyznačovati přejímáním jakýchkoli výsad opadkového řádu, aniž by tím přijímali i smrtelné zárodky vlastního zhouby. Tato skutečnost není morálními převládající, ale tvrdou neklánitelnou pravdou. Zbavíme-li poměr muže k ženě jakkoliv zřetelnou úcty, opovrháme-li zákony, které zbudovaly národu jako základní prvek společenského života, vsslorujeme arde nad celou společností.»

Zdržáním jsme prostaré zásady etiky všem, kdž je pokládá za přelék a šosačtí, domáhaje se pro své t. zv. pokrokové — ve skutečnosti abecky ptiřikářské — požadavky práva bezpečnosti stejné postěle, jako by kdo po lékařství žádal, aby mu vymyslel způsob, jak při neexistencím ošetření a opšití zůstat dlouho živ a zdravý. Kdyby bylo i možno nalézt něco podobného pro tílu, duch lidský, veden takovými cestami ztroskotá v obecné zhoubě, tedy by bo nelitostná skutečnost vychovala těkšími rasami k zmoždění. A združáním jsme je v době velikého rozvratu a úpadku lidské kultury a mravnosti proto, že bez výchovy k zřetelnosti, nesobekosti, plnění obání povinností a k společenskému řádu není výchovy vůbec. Opatrněká chylost a poučenost, jak si při vyškání se všem zákonům lidskosti zachovati vssadní právo na zdraví a vssadní, je toliko metódou bezpráví. Znovu se vracíme k předsvědění, že správná výchova obecná je hlavním základem výchovy sexuální.

Nadl nelpeři pedagogové (Kádner a J.) stavějí si své vly proi koenkaci na školách, jakmile se dělí říkají k pubertě — oo by teprve Ptiří poměrům, kde mládež v pracovních společnostech je ponehána sama sobě — témž bez dozoru řádých a uvážlých dospělých? Nutno uznati, že chaotické poměry poválečné se nedají zvládnouti rázem, stejně jako lze těžce mluviti o nějaké mravní výchově mužů, nespěšých se v rámci provozovati tato vssadně žemesní — zejména však zapomenáti, že plodí-li válka rozvrat mravů, je návyk abeckému ptiřikářství jedním z nejmocnějších pramenů úpadku společnosti, z něhož války vznikají. «Opravdu vzácná slova!»

Až třetí světová válka bude hrozit, že skosi krásná a mlédistvá těla vašich dětí, rozpomeňte se, rodiče, že ste mlteli, když jste měli různé promluvit!

«Většici kmet». K naší nedávne zprávě o Janáčkově tvorbě náboženských nám piše jeden členát: Ptiřící úsmělem k náboženským mší Janáčkova (Křt. 23). Janáček se budt ne vzdelal v brněnských Augustiniánů (u Křt. 23) — ale v rámci svých vzpomínek — tuším — sedmdesátiny, napsal o něm Dr. Pavel Vychodil ve Hlídce slova, na něž se velmi dobře paměti. Znála: «kmet-věčtici, Janáček při choleric a proto opovděl v jednom brněnském časopise přímo «obratem pužty: Zádáný kmet a zádáný věčtici.»

Děni v duši Franze Werfla

V těchto dnech vyšel v nakladatelství Vylehrad český překlad «Pisně o Bernardellé», o které jsem svého času písneli velmi příznivě posoudky z vatlkanského listu «Observatore Romano». Autorem předmluva, kterou přináším, nás ještě také přiměje k tomu, abychom si přečetli knihu, která vznikla za účelem dramatických okolností.

Pro zhroutění Francie v posledních dnech června roku 1940, ocitl jsem se na úteku z tehdejšího bydliště na jihu země v Lurdách. Doufám, že jsem žena i já, že budeme moct uniknout ještě zadržas obě španělské hranice do Portugalska. Protože nám však všichni konsulové jednoduše odepřeli potřebná víza, nezbylo nám, než abychom téže noci, kdy německá vojska obsadla pohraniční město Henday, uprchli za velkých obtíží do vnitřní Francie. Pyrenejské departementy proměny se ve frontálníke těbořité chaosu. Miliony tohoto zvláštního měňavání nrodit broudit po silnicích a upcávaly města a vesnice: Francouzi, Belgicáné, Holanďané, Poláci, Češi, Rukánsi, vssyhořelí. Němci a mezi nimi volní poražených armád. Jenom s náma: bylo možno utíci hlad, Nocích nebylo možno vůbec dostat. Kdo ukofitil vypáanou židli, aby ptičkal noc, tomu se zadrželo. V nekonečných řadách stála auta uprchlých, nalozena nábytkem, zlněnkami, nástolemi, neboť už nebylo pohonných látek. V Pau jsme se od rodiny tamějších usidulíko dozvěděli, že Lurdy jsou jediné místo, kde by se snad dá přitroš stěšiti ještě najít nocleh. A protože prositě město bylo pouhých třicet kilometrů daleko, radili nám, abychom to zkusili a zaklepli na jeho hrany. Té noci jsme upochliti a našli konečně úteky. Tam jsme prozřetelnost přivedla do Lurd, o jejichž zázračné historii jsem až dosud měl znalosti jen povrchní. Skryvali jsme se v tomto pyrenejském městě několik neděl.

Přesto však Franz Werfel, jenž zemřel v r. 1945 v Kalifornii, nestal katolíkem. Franz Werfel je světoznámé jméno a proto je jeho hlas sledovat stále poslouchat. Proto je zajímavé sledovat jeho vývoj. Znal učení církve. Na druhé straně však vyznal o sobě: Nejen, že jsem se nenarodil daleko od duchovního uváření milimisu, napaok látky v samém jeho lůně jsem se narodil. Z tohoto jeho přiznání si vssyšitně podivný myšlenkový zmatek, jenž se jeví v jeho knize essayi «Mezi vlyšnými a nlyšnými», obsahující myšlenky z časového úseku jeho života 1930—1944. Z nich vyplyvá, že F. Werfel měl k učení církve, jehož se často dovolává na potvrzení svých thesi, zcela pozitivní stanovisko. Přesto však se jim necitl nikterak vázán a prolo s ním nakládá zcela podle osobního uváření, používaje občas i hlediska okultistického nebo gnostického. Citl se jako «umělec», jenž smí postupovat podle vlastních zákonů. Docházeli k výsledku s nilyž křesťanství nemůže souhlasit. Jde především o 33 aforisimů z oddílu «Křístus a Israele», zaujmajícího síce pouze 26 stran, přesto však nesmírně důležitých pro stanovisko žida ke křesťanství a zřejmé představující vlastně Werfelovo vyznání v této otáze. V článku 16. vyjadřuje jasně, k jakému stanovisku se dopracoval.

«Žid, jenž ptištuje ke křtistincím, se stává trojnásobným desertérem. Předně desertérem v profáním smyslu ze strany slabých, pronásledovaných. Tenito krok vssadit při nejmenším mádo uslechti a vykomyslat, i kdž vssyčtí se zádého nižšího oportunismu, než spása vlyšné i duše.»

Tentýž žid desertuje dále neolko ze zneuctěného a trýdněného společností dnešního Israele, desertuje z Israele až do hlubin k Abrahamovi, Izákovi a Jakobovi. Jíž těchto odnárodni-li se člověk z národa profánního, je to těžký a povážlivý krok. Jak nevysvětlit těžko je to však, zvláště pro náboženského člověka, obrátiti se zády k národu Božimu, jenž prošel tolika utrpeními od Abrahamaovo pronásledování v Egyptě, až po bitvu ve varšavském ghettu c.

Proč jsem v semináři

Svátek svatých Apoštolů. Záslup novovssyčený opět vstupuje do chůru kateřičtí. Za několik okamžiků to budou děti. A pak, naplněni Duchem sv., vyjdou slyšně vs. Vojtěcha, aby přivolaali vláhu na vyprahuou sem svatováclavskou. Také já mám jednou přijmouti tuto milost nad milost, dar kněžství Kristova Víte, že Bůh sám k tomu ldi volá, ale snad mnohý z vás nechápe, jakých asi cest k tomu poučívá. Chěl bych vám to poněkud vssvětlit.

Ža války, v níž jsem dokončoval gymnasium, poznával jsem, že nejdůležitější jsou, učiti a věšit lidem k mravnosti, to jest k Bohu. Světová válka byla zřejmým důsledkem odnáboženství naší svy. Vssychny hrůzy války, mravní cynismus a intelektuální zřevznání volaly přímo po tom, aby bylo více těch, kteří šířili lásku a pravdu. Otázka Boha byla u kořene všeho. Ale dovedl burcovati nejen tento postálat praktického rozumu, ale sama řečtá Boha jako nutného počátku a konec byti, jako smyslu života. Chl jsem — ac ne jako kněz — už tehdy nětil lidem pravdu o Bohu, pravdu celou, obecnou, pravdu katolickou.

Když hned po válce desetiletíce studentů začaly proudit na vysoké školy. Fikal jsem si: «He, kolik jich jde léct lidské tíle, kde jsou sotavati rostlinu či větu, stavějí stroje. Kde jsou tíli, kteří by lécti nemocnou duši, učil prvním pravdám, stavěli chrámy Bohu v lidských srdcích? Kde je viděti právníky, kteří budou hájiti práva každého člověka na poznání Toho, jenž je lidem brán tak záhadně a ptiče zcela promyšleně? Byli takoví — hrška v seminářích? A bylo co lécti, stavěti, hájiti? Otázi dány úcty, že «člověk se z dělní národu nenaučí». Začalo se žiti en gros zase z bludu a polopravdy. Znovu měl být bohem stát a cílem žvotičné štěstí. A ptiče už i pro časné blaho On měl být východiskem a cílem reforem a anah. On jediný byl hoden, aby

Byl to čas plný bázně. Byl to vále: zároveň čas na výsost významný pro mne, neboť jsem poznal zázračnou historii děvčátka Bernardelly Soubirousovy a zázračné skutky lurdských uprchlých. Jednoho dne jsem šlohl ve velké tíani silbo: Budu-li vssyven z tohoto zoufalého postavení a bude-li mi pořáno, abych doslil zázračného ptičel Afriky — síblil jsem — pak především, před jakoukoliv jinou prací, pokud na to mé schopnosti stačí zapějí píseň o Bernardellé.

Tato kniha je splněním slibu. Epický zpěv se může v naší epoše odit: pouze formou románovou. «Pisně o Bernardellé» je román, nikoliv však fikce. Nedůřivý čtenář zeptá se tváři v tvář údlostem zde předváděným jistě většim právem než u jiných dějinných eposů: «Co je pravda? Co je vymyšleno?» Odpovídám: Vssychny paměťhodné události, jež jsou obsahem této knihy, udály se ve skutečnosti. A protože od jejich počátku neuplynulo víc než osmdesát let, odehrávaly se v nejjasnějších světle historie a jejich pravdivost je utužena přáteli, napřítelá a chladnými pozorovatelé ve věrných svěctvích. Mé vypravování na této pravdě nic nemění.

Použil jsem práva hášnické svobody jenom tam, kde umělecko dílo vssadovalo určitého chronologického zřutění a kde šlo o to, vytkesat z lásky jiskru života.

Odváží jsem se zazpívat píseň o Bernardellé, třebaže nejsem katolíkem, nýbrž žid. Odvahu k tomu mám i dal slob mnohem starší a neuvěřitelnější. Jia za dnů, kdy jsem ptičal první verše, přišel jsem sám sobě, že budu svou prací vssyčtí a vssyde oslavovat Božské tajemství a svatost u lidí, bez zřetele k době, která se s posmčhem, zlobou a hošnostejí odvračí od těchto posledních hodnot našeho života.

Los Angeles, v máji 1941.

Franz Werfel.

1943. Jsa věčně vssyven pro svého Boha. Ža tráti však desertuje tento žid. Jenz ptištuje ke křtistincím, i od samotného Krista, protože lehkomyslně přerušuje své historické utrpení — pokání za zvržení Mešicé — a spěšným, v dramatické spasy neopodstatněným způsobem ptištuje do druiny Bpšitelové. Kam mčtná, podle jeho aváté vůle, vůbec nezáleži, aspoň ještě ne a ne nyní a zde.

Tak zni 16. článek, obsahující zvláštní theologii, plnou nesrovnalostí a protv. Neobraci na proti Křistu a proti církvi, neobraci se proti kultu vůbec, protože uznává Krista jako nejvyšší autoritu, obraci se však proti křtu žida. Tím odporuje názoru církve a vůbec celému křesťanskému poslání. Františkán P. Cyrill Fischer, jenž žil a Werfelu jako emigrant v Americe a byl svého času jeho theologickým poradcem, se prolo o něm vyjadřuje mimo jiné vssyčtí: «Bojím se, že promarníme milost svého obráčení.» To je jistě příký úsudek. Psychologie nesmí popíit jeho upřímnost, jeho «bonam fide». Jeho hlavním argumentem je nevěstnost, kterou vytýká židovskému obráčení. Nelze tak snadno tulo vssyčtí zavazovat, neboť Werfel myslil na své především na žida z důvodů oportunistických. Jenz se skutečně často podává desertci a bývá vlastností desertérských povah: Z obavy před osudem, pro společenské a obchodní vssydy. Werfel obhajuje však netoliko neochvějnou věrnost, nýbrž zahrpuje křst i z důvodů rasových, z důvodů krvo. Tato vly je prastará a stanovisko Werf lovo se v tomto bodě nerozlišuje od fantisimu, jenž odmítá konveritu jako odrůdité a léme nad ním hól. Lze tedy plně pochopiti Werfelovo psychologické situáti, není možno však považovati ji za pravdivou, pokud byla myšlenková vyjadřena. Kdyby jeho tvrzení byla pravdivá, pak by celá dějinná spasy, na kterých ptiče i Werfler sám lípi a které uznává, pozbyly svého smyslu. Pak by i apoštolové a především sv. Pavel nebyl nic jiného než desertér, jenž uprchl přes zavazující hranice svého židovství. Franz Werfel stojí zde jasně proti Pavlovi, jež přece podle svého hlavního směru musí uznávat.

Sedliaci anebo čardášem se začíná

v oné hudební drobnosti, která právě nedávno zazněla v rozhlásovém ránním pořadu; a po něm se opětiá melodie jář i tklivé. Sedliacka se jmenuje. To není totiž, jako česká selka, pojem zahrnuje i chalupníci, domkářky, sedliacka je prostě venkovská; zemědělská žena. A její životní písnička (dominanta): robotá-děti, děli-roboty, po nemnohých divlích letech v žardášovém rytmu neoplyvá sladkou harmonií. (Samo běžné označení: chlap — baba není silbné a povznášející.) Přicházeli do mého města ze severozápadu v bílých rukávčech kroje potoudu upadávého, a šátky červenými jako jahody svých stání, z jihu v krojích od šáleků a krajkou po řasitoto delší sukni z domácího plátna neuvdomělé, cudné, půvabných svou běží neznámé fohole. S kterou vás seznámí? Předatvati vám jí při práci se zeměky, většinou sázenými do řádků vypokypných jamek, nikoli po pluhu, v podzimu dobovým širokou motykou ze žvrtlé země, až duni a zvoni? Nebo v poloce za zadržné jara a pozdní jesení, stojící nomaha chladem zvěřenalyma v prázdném škopku ve vodě při šikmé lávce s kupou prádla domácí vssyčtí, obyčejně ve společnosti aspoň jedné vssyčtí? V obratných rukou se kmitají vssyčtí — dřevěné pláčeky, a žrdádem (sportovce mohli by v nich obdivovat) zajímavým druh páčky a jřmový odorník v rytmičkém kláuztu jejich dopadání na nepodádnou tkaninu leckterý pozoruhodný motiv) a tíni pohled a poslech přejímající výkonu. Anebo s plachtičkou? S tou «nad už se rodi, plachtička jde s ní životem doslova od kolébky. Není nevěsty, aby jich neměla ve výbavě několik, z dvou polí režeňho plátna ozdobné sešitých. Zlábali byste ptištelou žvotu miniaturou, kopírující maminku, jak virtuózně hrst za hrst trávy nebo jetele plní si plachtičku na zádech do nepředstavitelného objemu Plachtičkou se chrání před deštěm, donese v ní k doktorovi kluka (skočil na ostř kovy), zaváže do ní koupený nový kolovrat, dvě «smšury» (prasálka) nebo koš vssyčtí na trh.

Přišlíplosti si jí uváže v zastoupení «starky» a v dočasném rovnoprávnosti obou pochví stojí svorné podél chodníku náměstí oni i oni, a kořoutem nebo s husou v náruči, u rohu «kóčky» brambor, fazole, ovoce, zeleninu, houby, tvárh, nebo s mlékem, máslem, jahodami (málo a málo), s vejčím ten někdy, není-li toto dne dovožitel orgán nevidný: namávkou se «zhabo» některé nefasčtine obsah kóte a na místě rozprodá za řídní cenu, ostatně se rozprchnu a prodávají tajně. Mnohohlasným smyšeným sborem znj nezbytný chorál (řzní — «jednanje (smulování), koupě bez něho uzavřené, zanechává očekávané strany zřirány navěky tajným vlyčkami: jednu, že málo «pýtala», druhá zase patrně mnoho dá). Černá tabule se ovšem hošno vypsanými cenami, ale vsukčtu jsou určované zákonem ptičavky a nabídky: v nom sedliacka předěl rutinovného starého buršianá. Nemá ostatně lehkou posici, je v láobě nepřátelském. Město a vesnice síce vzájemně konsumují svoje produkty, ale žalutem míru mezi nimi nemá, rozpor je tu hlubší než v Čechách. Ve městě — aspoň v mém, maďarském, feudální pohrdavý poměr k člověku tělesně těžce pracujícímu, dal vyrůst morálce bizarně pokřivené: kóžich, věnovány řetím z mužského trojúhelníku vly v očích «společnosti» pozdrivené, zato většina známých vás přestane vidět, dopravěti-li si přilivečný uhlí z dvorku do sklepa svčpověto. Vic než hřichu, boji se lidé ve městě, aby «ngvzverali po sedliacky a venkován opálet polárání míněním, že mčstítí snič nerobia, než plata». Městské hospodně nářiká nad vodnatým mlékem, malými vajčky, národohospodář truchli pro zřavé vlyuhované seno, zásadně ponechávají bez kypění, obráčení, skládání na pospas slunci i dešti; učil, distributivně, politik, předseda spolku pro ochranu zvířat a dovolko ještě, každý p kousek tílu pracovala na polích a lukách celý rok. Ale co by tomu řekl esamřtí? Vssyčtí neobnikavce byla by utrplé, nenahraditelnou úbohu. A v tom je celý vlyp. Meje sedliacké nežli obavy ze zřavé přestýže; nejsou oslněny důležitostí své osoby, nevětkají jí. Neběží jen o rhy, padní pcedězení z oportunismu. Celý jejich životní postoj je bez furiantství vůči lidem i — především — Bohu. Nepovazují nutně práce za osobní křivdu, ani práci za zásluhu. Neopceňují hodnotu svého úsilí u vědomí, že nic není, co bychom nejrve nedostali darovány, včetně i toho úsilí, možnosti a «chopnosti k němu. Někdy ovšem nepostihají štíromy a «Pánbožkovice potom «Přišli za góllere, že dá tohto roku samé prázdné ovoce», ale to je detail a nic nemění na uznání vlastní tvorbě, které působí, aby je krupobíli, aucha povodní a kdejaké nezdary; a katastrofy skláněly k žemí, ale nelámaly. Čím bližší je poznávám, zdá se mi, že konečně klišem se k němu, co jsem záleží našla jen v křesťanství na stránce 132, ke křesťanské pokohé.

A tu jsem u pointy celého povídání: nikoli útok — ale reakce! — na českou vesnici, má toho chudinka, teď nad hlavu (ta vesnice); také chvalně známá sentence o pláku a vlastním

KVAPOUK

27 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 6. ČERVENCE 1947 • CENA Kčs 1.50

nový biskup českobudějovický

Diecése českobudějovická má konečně biskupa

Musela naň čekat dlouho, velmi dlouho. Přes sedm let již je tomu, co zesnul její poslední biskup, Dr. Šimon Bárta a mnohých věrných katolíků se tam proto zmocňovala již jakási malomyslnost, zdálo se jim, že na ně všichni zapomněli. A přece i u nich byla tato dlouhá osiřelost jen znamením větší lásky Boží. Dnes se jim zato dostává biskupa, nad něhož si lze solva představit lepšího. Jmenování Dr. J. Hloucha biskupem českobudějovickým musí naplnit radost každého věrného katolíka u nás. Je důkazem neuchabující životnosti a mladistvosti církve. Vždyť nový biskup je také zcela mlád, teprve 45letý. A nejen to, je znám všude jako člověk strávovaný bezmeznou horlivostí, touhou přivést skutečné všecky ke Kristu Spasiteli. Všude kamkoli přišel a kdekoli osíobil, za ním nechal po sobě tuto pověst, znal i tak oloupení bohoslovci, které učil moderní pastorační, zná je tak katolická mládež, zná ji tak kněží, řeholnice. O všechny se staral, všeho se zúčastňoval, zejména všech sněmů a porad jakékoli katolické činnosti, do nichž vnaší svým teplým vlivem vždy mladistvý oheň a praktickou snahu pochopit všechny, stát se skutečně všemohoucím. Nyní tedy se Dr. Hlouch chopí berly našeho říšského biskupství. Radujeme se a celou českobudějovickou diecézi z její radosti, přelice novému našemu biskupovi z celého srdce skutečné díky Ducha Svateho k novému ukolu, toužím po tom, aby jeho přičiněním a pod jeho vedením se z říšské Církve rozlil nový křesťanský život po všech našich ostatních krajech, aby se nám českobudějovická diecése pod vedením svého mladého biskupa ukázala vzorným úsekem vinice Kristovy v našich zemích, bychom se tam mohli chodit učit, jak třeba dnes v naší zemi sloužit Bohu a učinit jeho vlastnictvím kraj tak bohatý na náboženské tradice, tak posvěcený náboženským přemýšlením a uslovením, mnohdy sice bludným, přesto však liskrát tihodnější než nezájem a lhostejnost tak mnohých dnešních vzdělanců. ak.

Jak jim to řekneme?

V článku k 8. červenci upozorňuje Jindřich Šifeda na politické překrucování smyslu husitství. Stejným způsobem se politicky zneužívá myšlenky cyrilometodějské. Je jasné, že se strany velkomoravských knížat spolurozhodovaly motivy politické při volbě věrozvěstů, je však stejně jasné, že oba soluňské bratry vedla pouze a jediné velká apoštolská žízeň po duších. A tak dnes, v jejich den, bychom si měli zase uvědomit naprosté prvenství ducha, a zkoumat — kněží i nekňeží — své svědomí, zda jsme skutečně tímto prvenstvím ducha vždy vedeni, zda se jim řídíme ve svém rozhodování. Víny slovanského rasismu dnes již upadávají, ale v r. 1945 byly velmi vysoké. Tehdy jsme se často setkávaly s názory, že jenom Slovan je opravdu plný člověk. Tak učinivými žáky Hitlerů byli leckterí z nás. Kdyby chom takto postupovali, zradili bychom myšlenku cyrilometodějskou co nejhanebněji. Jejím jádrem je totiž oběť budování jednoty lidstva. Idea duchovní jednoty lidstva vede každého pravého apoštola. Jen ten, kdo je o této duchovní jednotě lidstva přesvědčen, vychází jako hlasatel evangelia. Jednota je vůbec nejkratší souhrn křesťanství, které s jednotou slojí a pada. Kristus přece, podle slov sv. Jana, zemřel proto, «aby díky Boží, které byly rozptýleny, shromáždil v jedno.»

Tato jednota, vycházející z ducha je tak dokonalá, že zachraňuje nejdokonaleji všechno ostatní a na nic nezapomíná. Cyril a Metoděj, ačkoliv sloužili jediné duchu, jsou přesto otel i naší kultury pozemské. Nic než ducha hledali, ale právě to je čím inoudré a vynalozavé, to jim dodává síly a odvahu k stvoření nových písma a nového spisovného jazyka, takřka nového národa vůbec. Je to nový důkaz o pravdivosti slibu Kristova: «Hleďte nejlirve království Boží a spravedlnost jeho a ostatní vám bude přidáno.»

My dnes uvažujeme — v duchu cyrilometodějském — o sjednocení Slovanů v pravé víře, musíme však zároveň uvažovat o problému ještě palčivějším: o tom, jak budou vůbec životem vřít žit nejširší vrstvy našeho vlastního národa. Najde se i dnes mezi námi genius úrodné Cyrilovy, jenž odhalí nové cesty, jimiž dospějeme k duši moderního člověka? Toik se uvažuje o zmnožování duchovní správy, zmnožování apoštolů. Neopřebujeme dnes vynalezati nové písmo, neopřebovali bychom však novou řeč, které by rozuměl i blázeňavý člověk dneška, novou řeč, která by jej neodpírala, nespřevědla, že Kristus je dodnes jediným vlastním Spasitelem. Jak spojit posvátnou iniciativu s poslušností a s uctí k tradici? Toť úkol katolíka. Úkol těžký, ale ne nerozřešitelný, úkol, jenž jistě nalezneme plnou podporu vedoucích kruhů Církve, bude-li jen vycházet z těchto ducha, který vedl Soluňany na Moravu před více než tisíci lety. Nejsou však okolnosti, které by mohou změnit co nejradikálněji, problém v jádře zůstává stále tenž: Nezártli dno v boj o národnost nebo o sociální pokrok nebo o cokoliv jiného, co je pod věčným životem z Krista. Problem zůstává stále tyž: Jak přinést lidem dneška celé, nezfalšované poselství Kristovo a jak se k nim dostat, jak k nim mluvit, aby nám rozuměli? Ano, jak k nim mluvit, aby nám rozuměli? Kolik se asi o tom musil namýšlet sv. Cyril a kolik se k vůli tomu musil napracovat. Je tedy naprosto v jeho duchu, přemýšleme-li o tom i my, pracujeme-li na tom i my. Jak má vypadat moderní kazání, moderní vyučování náboženství, jak má vypadat dnes bohoslužba, aby se svou zevní stránkou co nejloučivěji vtiskla do duší účastníků, aby le immunsovala před tak hlubokým náporům nesvatého světa kolikolem? Znamyšlí jsme se nad tím aspoň tak, jak se nad tím už před léty zamýšlil Masaryk? Vykládá to takto u Čapka: «Casto o tom uvažuji, jaký je rozdíl mezi vesnicí a ovčím i mšelem, v době mého dětství a dnes! Dnes dítě je pod vlivem radia a gramofonu, novín a no případně různých dětských časopisů, pod vlivem nejrozmanitějších ilustrací, dnes se více a snadněji cestuje — o tom všem jsme my děti neměli pouchy. Neměl jsem co číst, slyšel jsem málo, cestovat jsem nemohl; proto kostel tenkrát byl nám důležitější; než je dčtem dnes, byla to jediná významná budova ve dce zámku, jenže do zámků jsme se nedostali, kdežto do kostela jsme chodili a viděli takto vedno za lýden budovu vzduměšší, větší, vzduchobenou, kde jsme slyšeli kazání a hudbu, kde jsme se celá vese šli — jak by dnes to kazání a celé ozvědy musilo být jiné, aby dorostli a celé připoutalo tak jako před sedmdesáti lety — zase jsme při dnešní náboženské krizi.

Přemýšlejíme o těchto Masarykových slovech, je v nich problem, o kterém přemýšlet i sv. Cyril, a budeme tedy v jeho linii, budeme tak přemýšlet o tom, jak zachránit jeho dědictví. ak.

Z bruselského filmového festivalu

Van Zeeland mluví o hospodářských problémech katolického filmu. V pozadí vedoucí čs. delegace, Dr. V. Janda. (Viz str. 3 a 4.)

Nebojte se

Z řeči sv. Otce Pia XII., pronesené k posv. sboru kardinálů v den sv. Evžena, patrona Jeho Svatosti.

V dobách, kdy v duších vládnou hluboký zmatek, kdy tento zmatek zvyšuje proud události, klademe celou svou důvěru v Boha, Otce Pána našeho Ježíše Krista, Pána vládců, po Bohu pak ve věřící celého světa. A proto k nim voláme slova, která božský Mistr opakoval svým učedníkům: Nebojte se!

Je-li dnes něco, z čeho je třeba mítí strach, je to strach sám. A přece není horšího ráde nad něho, zvláště za dnešních okolností. Jeho jediným účinkem je závrať, zaslepení, o stále víc a víc odvrací od správné a jisté cesty pravdy a spravedlnosti.

Falešní proroci bez svědomí, rozšiřují neobytně a bezohledně plány o světoevm a společenském pořádku, jež jsou v rozporu s řádem přirozeným, jsou protikřesťanské a bezbožské a byly jako takové odsouzeny Církví, zvláště v encyklice Quadragesimo anno» našeho velikého předchůdce Pia XI. Kež vás ani obtížie přítomnosti, ani křivá palba zmíněné propagandy nezmate a nezastraší.

Strach, jenž se stýdí sám před sebou, si a neobyčejnou obratností umí dávatí jinou tvář. A tak u některých se zahaluje klamným rouchem domnělé lásky k utiskovaným, jako-

K svátku věrozvěstů svatých Cyrila a Metoděje

Je ným důtklivým přáním, aby avátek našich apoštolů Cyrila a Metoděje byl i v Čechách slaven co nejkrásněji. Jsou oba světel i naší Otčově, jsou vědčie za mnoho, jak netřeba zvlášt rozvádět, a jejich vydatné příklady i poučení celý náš národ potřebuje.

Ohlnoval, že i v Čechách je svátek ten prohlášen za den národní, usnadňuje plně církevní i náboženské jeho využití. Doufám, že milý klamr diecézí i řeholní učení vše možná, aby věřící v Čechách svědomím tohoto svátku poskytl svého národa v dobách tak vzrušených krápný dur hodnot naplnozených.

Při této příležitosti zdůrazňuji zároveň význam Apoštolů avátek Cyrila a Metoděje, apoštolůkým atletem tolikrát u nás dopomínávaných. Přejí si vtele, aby farmi odbery ACM, jehož aredičevání odber v Praze byl již v roce 1924 vzlozen, se co nejvíce rozšířily jak při chrámech farních, tak při klášterech.

by trpící národy mohly mítí nějaký úspěch z nepravdy a nespravedlnosti, z demagogických taktik a slibů, jež nikdy nebudou moci být splněny!

U druhých naproti tomu se příkrývá zdánlivou křesťanskou opatrností a pod touto zámlinkou zůstává němý, kdy povinnost by vyžadovala její bohatý a mocným nebojácně «Non licet! — Není vám dovoleno», napomenout je otevřeně, že není dovoleno odchýlití se od neoblomných směrnic křesťanských zásad z touhy po zisku nebo po vláde.

Především na vás, věřící, se obrací výzva, abyste bezvýhradně spolupracovali na vybudování společenského řádu, jenž by uskutečnil v nejvyšším možném stupni rozumné hospodářství a sociální spravedlnost, tak, aby rozmočovatelům třídních bojů byla odhata možnost sváděti zklamání a vydědění tohoto světa tím, že se jim líčí křesťanská víra a Církev katolická ne jako chápaající pomocnice, nýbrž jako nepřítelkyně.

Rizemim Prozřetelnosti Boží vypracovala Církev katolická a uvedla ve známost své sociální učení. V něm je obsažena jasná a jistá cesta a žádný strach z ztráty statků nebo výhod časných, žádná obava, že se budeme zdáti méně přízniví moderní civilizaci, méně nacionální nebo méně sociální, nemůže pravým křesťanům dlati oprávnění uchýlit se třeba jen o jediný krok od ní.

Jestliže katolické neslovanských národností se žive zajímají o cyrilometodějský umovníkus, musí především ním záležet na jeho poznání i uskutečňování, hlavně modlitbou, obětmi duchovními a podle možnosti i hmotnými.

Členství v ACM se toho doleuje celkem nepřetržitelnou přítomností a velkým kolektivním výsledkem. (Děnné i Oltářné, Zdrživa a dobitkem: Svatá Panna, Marla, narození za nás! Svatí Cyril a Metoděj, orodujte za nás! Mlno to malý roční příspěvek přispěje na úkny apoštolů.)

Právě v jubilejním roce svatovojtěšském, ve světle nových skutečností historických, je naléhavé, uvědomovat si praktické možnosti myšlenky cyrilometodějské i svatovojtěšské.

Než v rozjalé ústředí Bohoroděky naleznou děditvím cyrilometodějským sjednocení Slovanů avýj pravý prozřetelnostní údel a úkol.

V Praze dne 27. června 1947.
J. Josef, arcibiskup.

Nič nerobia, nech platia Kdož jste Boží bojovníci . . .

(Na den šestého července.)

V minulém čísle, v úvaze o silvenských venkovanech a jejich poměru k měšťákům, byl vyzněl, byl naznačen jeden z nejzávažnějších problémů všech dob, problém zejména u nás vešleplivý. Je to poměr tělesné a duševní práce. Poměr u nás jest pozbyví mnoho ze své ideové ostrosti, podnětové však stále nerozeřšený. Okolnosti volky nevolky přispěly k jeho zmírnění. Dnešní arcibiskup dovedl — není tomu tak dávno — na př. nákladů zlaté a vyvážel pak obrátě a bez pathosu zbylé lupení a kofšály na kompost. A tento nepatřičný poměr k tělesné práci nám bolavě dle zbyl až dosavad. Řikal mi na př. jednoho dne vysoký státní úředník, že mu bylo třeba, přelože doma pomáhal při práci, při židmání, věřte, že mu joctá k němu tímto sdělením neutrpěla žádnou úhonu — noapak

A tak jde o to, aby tento poměr k tělesné práci se stával všeobecnější a všeobecnější. Jestli tomu tak není. Ne, že by jí někdo u nás pohrdal, ale zvolit si ji za životní povolání, k tomu má málo lidí u nás odvahu. Důkazem jsou ony reustlé a bohužel neplodné slasky na nezdravý nával na vysoké školy, a také již na střední. Ji na střední školu a na vysokou školu není většího u nás otázky nadání, nýbrž otázky prestiže: Já si to přece mohu dovolit a mé dítě také nemusí zůstat za tím nebo oním. A tak je na školách spousta žáků, kteří nemají špetku vnitřního poměru ke studiu a kteří se prokousávají z jedné třídy do druhé až k maturitě celou školou větších nebo menších podvodů, které jsou s duchem času až k malé vysláctce, kterou se diktuje žákům, pracujícím na písemce překlád starého klasika.

Naproti tomu marně hledají učedníci pekari, marně hledají zedníci, marně je hledají lakýřníci a vůbec všechna řemesla a všechny obory tělesné práce vůbec. Ze je to nezdravé a že to nemůže dobře skončit, je patřno každému, kdo má špetku zdravého rozumu. Člověk je duše a tělo, duch a hmota. Tělu a hmotě bude vždycky odpovídat tělesná práce. A protože každý člověk je i tělo i hmota, potřebuje každý člověk i tělesnou i duševní práci. V čim dokonalější harmonii obojí jsou, tím lépe pro jednodince a pro společnost. Tedy u tak zv. duševně pracujících je nezbytno účtu k tělesné práci více prohlubovat. Nejenom slovy, skutkem. Nezsaměná to, že si máme na př. každý sám dělat bob, jak to doporučoval a praktikoval L. N. Tolstoj, to dovede vždycky lépe odborník — ale zvykat si na zbytečné posluhování, na to, aby dával za mne ukizel a mne obskakovali, je naprosto nemoderní a naprosto nekřesťanské. Už sv. František z Assisi tyto myšlenky propagoval svým třetím laským řádem. A především a hlavně se nebeat zvolit si tělesnou práci skutečně za životní povolání. Na př. takové zemědělství. Být pěšvedčím, že národ potřebuje dobré zemědělece určité aspoň tak nutné jako advokáty a lékaře, nebo jako správní úředníky. A že stejně tak potřebuje jiná produktivní zaměstnání.

Proč to třeba stále připomínat? Protože naše celková vůle k životu je ochromena. Čim tato je prudší a živelnější, tím mohutnější je i tvrdší člán, čím k tvorbě z ní vznikají vlnění, i d, které zdravá a spásná nespokojenost puď k sláslému zcpování všeho kolem nich. Z toho plyne, že vzdělání a tělesná práce se nevyvílí, ba naopak: tělesná práce, blízkost skutečného, konkrétního života zachraňuje vzdělání před neukutečností stínů, bezkřesťovostí a nudou, která ohrožuje veškerou naší duchovní práci, visí-li ve vzduchu, zapominá-li, že jsou duchové, vtičení v kosti a krev. A proto vtičení zdravou, praktickou účtu k tělesné práci, ne účtu modlářskou, jednostrannou nýbrž skutečně lidskou, plynoucí z prvého poznání skutečného člověka, je mélo být jedním z hlavních výsledků našeho vzdělání. Těle-mo pracující člověk by takového vzdělání určitě poznal a měl by k němu sám účtu, protože by — možná jen poudomé, ale určité — cítil, že to není: cizopasný lenoch, nýbrž i jeho

(Dokončení ve 4. sloupci dle.)

... Ale čim je to, že staré reformační modlitby mají nad duchem a srdcem moc jako veliké básničky? Příčina je mnohem hlubší než pouze ze se vyhnují žurnalistickému žargonu. Lze to říci v jedné větě: je tam sloh; je tam tradice; je tam pobožnost; bylo to napísáno odpovídající katolicky. Je to silné, ne pokud je to první protestantská kniha. Náhodou tohle možno dokázat nepřijímavými samotnými detaily znění. Nejdůležitější odstavce starých anglických modliteb jsou právě ty, jež se nejméně podobají anglickému ozvučl. Jsou jímavé, ba jsou vzrušující, právě, protože říkají věci, které protestanté už dávno přestali říkat; a které jedině katolíci ještě říkali. Kdokoli zná něco z literatury pozná, když sloh se zvedá ke svým nejvznešenějším vzmacům; i v těchto případech je to vždycky, aby řekl silně, co my ještě hledíme říkat, jakkoli slabě; ale co nikdo jiný vůbec už nehledí říkat. Nechť kdokoli se rozpomena na ty nekrásnější úryvky modliteb, a brzy shledá, že jedná zejména o duchovních myšlenkách a námětech, jež se nyní zdají cizí a hrzné; a určité radost nezvuklé: »... v hodinu smrti a v den Soudny. Kdo mluví o hodině smrti? Kdo mluví o dnu Soudnem? Vždyť je to chorobné jako tv modlitbičky latinských národů. Typicky fimské.«

(G. K. Chesterton.)

Nehodil-li se tato úvaha amavého proroka na šestého července? Je ovšem jisté, že každého Čecha vzruší bitevní píseň Husitů. Jakpak ne! Velebným středověkým nápěvem se vznášil, a nakonec zvoní třesákem zbraně:

Kdož jste Boží bojovníci
a zákona jeho
prosteč od Boha pomoci
a doufejte v něho;
že konečně s ním vždycky zvíťazíte!

Jenže, jenže . . . Boží bojovníci a zákona jeho! Kde nalzete dnes v Čechách lidi, kteří by tomuto popisu odpovídali? kteří by vůbec měli zájem o Boží zákon? Kde najdete lidi, kteří se zajímají o přijímání Těla a krve Páně? Aspoň na tuto otázku odpověď známe. Totiž před českými vojky už se nenosí archa s Tělem Páně, ale před katolickými zástupy o Božim Těle se monastrice nosí; a zplvá se jako dvělet let před husitskou bouří!

Svátoští je neskonale
čimé vrouci poklonu:
ustup vše co zastaralé
novému teď zákonu . . .

Cože je zastaralé? Inu, mezi lidmi, náboženské nadšení husitské je zastaralé. Máme sice nábožně, věřící protestanty mezi námi. A chraň Bůh, abych podeřoval jejich mrávi opravdovost, jejich neumlouvavost i ve veřejných věcech, z níž si leckdy mohli vzít katolíci příklad. Ve věci retribuice, na příklad, hlásá lidskostí zastal v Kostnických jísrách o něco dříve nežli v mnohých katolických orgánech. Ale naši protestanté — i to pravím k jejich čti — nemají nic společného s ufmínnými, avšak poněkud nevyrovnanými nadšenci, kteří na isle roku 1420 očekávali pro nastávající podzim konec světa. A mimo české protestanty nenajdete v nekatolických fadách vůbec a naprosto nikoho, kdo by měl se starými husity společny býť i jen zájem o Bibli; o Krvi Páně darmo mluvit už proto, že se pánové zhostili i božství Kristova; a co se týče stavování hříchů těžkých, je přece známo, že lidé vstupující z katolické Cirkve za účelem rozvodu a nového sňatku: To je tedy známo; že dnešní katolický Čech nemá znavřadivá žádného náboženského zájmu, jenž by se dal i jen zdaleka srovnat s plamennou vyhní původní kostnické hranice.

Vane vítr s táborišť

Hej, bráskové, alyšté?
Ostava! Ostava! Ostava!
Větrá naše údolí, nejedená Levina a Vidhošť,
hladina Letávků a okouli v Javřku. Poradní
akála. Borovice se nadějí houpají nad pastvitiem,
které od loňska ví, že už není zemí nikoho, že bylo
objeveno a zabráno našim táborcm. Měsíc počítá:
V přístim úpiuku budu s nimi hlidat. Potok hádá:
Tady bude zase kachyně. A maliny zrají pro
Vláta.

Ej uchám, nebylo zlé přijet starému Pérovi
na pomoc. I Kamzíkům, Supům a Vláctům to šlo
přiznivé pod fousy. Byly i ohlívky, kdy jsme si
mohli pohovořit u dohazáního Láboráku sami
čtyři. Bylo jich málo a leccas nemohlo být řeče-
né. Je třeba říci to do roka a do dne.
Že je dobré jet na tábor.
Že je lepší být v táboře.
A že nejlepší je návrat z tábora.

A. Zrají vláta.

Opavdu, Zdeňku, měl jsi zdatlý nápad, pode-
pat se u nás na atěle. Těch pět nových tásek ni
Tě připomen, kdykoliv se podívám do koruny
vláta. Kdo za to může, že pět hloupých tásek
povlilo pod Tvou leopardí postavou? Špihat už
a vláti bylo třeba. Jelo se na tábor.

K smilchu vzpomínat, jak se jelo na tábor.
Tužku, papír a počítat: kolik lidí, kolik stanů, kolik
hrnců, kolik krajček, kolik hřebků, kolik
knoflíků, kolik peněz. Sběratelji zkumo tropeký stánek.
Uzamknout auto. Sehnat, zajistit, vyurovat, zlat-
kát, shromáždit a složit láta a jednu věc. A pak se
jelo na tábor.

Do života, chci říci. Nač povídat o sméšné
věci, o táboře? Život není sméšný. Ale láká, jako
tábor. Před životem ceata, vis kam — nevíš kam.
Jedá a tělá se. Co bude? Radost bude.

Vída, někdy už docela brzy melochuče a žal.
Kdo zpíval Górala, kdo? A už ho od nikoho ne-
uslyším tak jako ob Tebe. Takové písničky zpívá
srdce.

Neboť to ovšem nenapadlo žádného katolíka
naši doby popřít, že husitství bylo skutečným
náboženským hnutím. Je pravda, že současně,
zejména autor zentálního »Rozmouvlání o Ce-
chách«, vyjadřovali jiné domy o husitech.

O boží zákon ústy velmi plně mluvíechu.
Zboží cizho zuby i nehyt se pevně držiechu.

Abi kdepak. takové hlasy zanikly ve sboru
hymnického obdivu, kterými Beněš Třebízský,
Jirásek, Tercaz Nováková, sochaf Bilek a pro-
stě kdokdo, od státníků až po tělocvičáře, le-
gionáři se Srovřym i kaplani s Párským vy-
kládali hluboké náboženské založení českého
člověka a ohromný náboženský význam Hu-
sů. Česká otázka byla prý otázku nábožen-
skou, a náboženským sífodem českých dějin byl
M. Jan Hus. Odmítel se katolíci a respektovali
náboženský smysl husitství. Ale jak praví žalmi-
sta: cum dederit dilectis suis sonnum — Pán
Bůh někdy svým katolíkům dopfeje opodinku,
prací za ně udělají rozvíli, Totiž posadil se ne-
oficiálně šef české revoluce Inteligence, no-
tabene znalec husitské písně, za svůj vysoce-
úctělný stůl, a napsal toto: že význam husitství
vůbec není náboženský, že Husa věroučné pro-
blémy vlastně vůbec nezajímaly, už proto, že jim
nerozuměl, že Hus by dneska byl členem pro-
pagandistického aparátu strany páně pisatelvo-
že, husitství nebylo naprosto hnutí nábo-
ženské, nýbrž sociální. Že smyslem husitství by-
lo jedině revoluční změny sociální a hospodář-
ské, rozumě poblí německé buržoazie a vy-
plundrování královského a klášterního majetku.
Pisatel se tuím také domnívá, že husité vy-
rabovali majetek šlechtic: to je ovšem nesmysl,
poněvadž šlechta — právě za účelem plnění —
šla sebou. Ale v každém případě tedy se ofi-
ciálně prohlásilo, že účelem celého husitství ne-
byla náboženská reformace, nýbrž politická re-
voluce.

Quod erat demonstrandum! fckne si s po-
vzdechem katolík, a ve světle vyládučl zmíně-
ného slouvoitného kmela již nřimavějí čte žák
svého souvěrce, onoho současníka, jenž žil
»u záři kalicha« . . .

Pro vás poklady české země sú utraceni,
mnozi na těle i na duši zatraceni.
Povězte jeden svůj dobrý skutek:
nic dobrého v zemi není,
jedno lúpež, mord a smutek.
Smilně, občasně bydlíte jako pohané,
přikharti, ažfni, svatokrádeci, šílení rohané!
Kto by mohl vaše zloby vyčítati,
co ste zleho učinili, zůfali nečísti!

Já vim, u Jiráka se psáno jínak. . . u Svato-
pluka Čecha také. Ale lák fckl onen volák,
když dostal zvláštní číslo časopisu a popísem
ofenavly: »Mnohem hezčí je to v podbě — mno-
hem hezčí! A snad by onen současník zauřatý.
Tak aspoň omlouvá jeho mluvíce své nehotové
argumenty:

... nemám bible a jiných knéh u sebe —
jedny ste mi spálily, druhé sú snad. Táboře,
u tebe . . .

čimž bychom se zase dostali na poje konfiskova-
ného majetku zrádců a kolaborantů, asociál a
lak dáte; a to by nás zavelo daleko, do různých
bytů a vil a zámků. Končime raději konstatová-
ní, že tentokrát neholdíme odmíouvat naši
oficiální historiografii. Chce-li prohlásit hu-
sitství za hnutí dořista politické, a chce-li se
pak hlásit za jeho dědice, pak my — šilňajce
po verších »Rozmouvlání« — budeme k tomu
spokojeně mlčet. Historické pravdy to sice ne-
bude, poněvadž to náboženské hnutí tam bylo
opavdu; ale chce-li zrořanovat památku ne-
přátel Cirkve — co můžeme namítat?
Jindřich Šifeda.

Zápas liberalismu

Nedávne jednání amerických sménoven o zá-
konu proti dělnickým odborovým organizacím
není nic jiného, než zápas o umělé a smíse
říci násilně udržování liberální soustavy. Víme
zaisté tak dobře jako jiný, jak může levicová
ideologie znežít odborového a vůbec dělnického
hnutí — ale víme také, že nelze toto hnutí po-
tlačit, dokud trvají příčiny dělnického rozhoř-
čení. Která je hlavní křivka, kterou liberální
kapitalismus způsobil dělnické třídě? Ta, že zni-
čil všechnu sociální organizaci, pomocí které
křesťanský duch se za starého režimu aspoň snažil
zaručit pracujícím lidu určitou životní úro-
veň. Liberalismus, který v období raného ka-
pitalismu a zejména za francouzské revoluce vy-
slovně zakazoval dělníkům jakékoli sdružení
k obraně společných zájmů, této tyranský li-
beralismus záměrně stavěl bezbranného jedince
atomizované společnosti proti všemohoucímu
státu, ale také proti přímohoucí zaměstnavate-
li. Nebyly kolektivní smlouvy. Byly »volné«
smlouvy mezi kapitalistou a jednotlivým hla-
věčím proletářem; Smlouvy tak vyslovené ne-
volné, »volí smlouvy«, že podle katolické mravo-
učy ani nezavazují, neřku-li, že svým popiením
rodinného životního minima byli i proti dobrým
mrávům. Tak byli dělnici nuceni v sebeobraně
svých hlohých životů vytvořit odborové hnutí,
čiji vrátili se v podstatě ke sfídovědočné zásadě
cechovní. Proto máme v dnešním Československu
ten zajímavý zjev, že proti poměrně neorganike-
kému politickému zastoupení stranického složí
korporativní zastoupení ROH — zastoupení sice
po mnohých stránkách velmi vadné, ale živelné
a nepostradatelné. Proti této sfídovědočné a so-
cialistické zásadě dělnického korporativního or-
ganismu tedy navrhl američtí liberální kapita-
listé přímý zákon, a prosadili ho ve sméno-
vání náh. Zajímavé je, k čemu se odvolali zástupci
dělnictva. Anelovali jako monarchický živel re-
publikánské ústavy severoamerické — na presi-
denta. Jak známo, americký prezident je pové-
řencem celého lidu, ne směnu, a také politiků
fidi sám, ne podle sménoven většiny. Má také
přávo, ovšem jen na čas, odepřít potvrzení smé-
novním zákonům. (Československá ústava je jiná
— nedává žádnému ministru práva přezrát
nedůvěru sménovný nebo dokonce obviňovat
sménovnu pro zkomolení vládních zákonů. U
nás vláda je pověřencem sménovním hlasování.)
— Neméně zajímavé je, že americký prezident
skutečně souhlas odepřel i liberální protidělni-
cké elaborát označil za nestůrvny. Tak se zastal
dělník tzv »padour« Truman, o němž pěl náš
národní umělec . . . Otázka: co by dělal, kdyby
nebyl národní? Fantasie se odmítuje. . .

Jindřich Šifeda.

(Dokončení z 1. sloupce.)
dobrodince, pochopili by, kolik dobra i jemu
vznéší a od vědy vzešlo z počtivé duchovní
práce. Jen j; děkuje i vesnice za to, že i tam le
dnes život lehčí, že jí na př. nepustilo epidemie,
že sedák je dnes poměrně člověkem nejasno-
slatnějším, s nímž každý musí počítat a o jeho
příčez se ucházeti i nejmocnější tohoto světa. Jí
však především sedák i nesedák děkují za po-
znání právě lidské důstojnosti, za poznání, že
ne pouze chlebem žij je člověk.
Ten, jenž pronesl tato slova, je nejvěstším Poslem
Ducha, vtičením Ducha na naši zemi, je to však
zároveň Ten, jenž byl v nejuzšíim styku s prací
tělesnou, zejména zemědělskou, jak to dokazují
nesčetná jeho podobozenská a přirovnání a jenž
ave ruce pokryl mozoly a své čelo potem práz,
dříve než se totéž čelo pokrylo krvavým potem,
vykpujícím sebesti a než se ony ruce daly přibí-
ti na kříž, jenž od té doby je znamením spávy
světa.
ak.

Vane vítr s táborišť

Hej, bráskové, alyšté?
Ostava! Ostava! Ostava!
Větrá naše údolí, nejedená Levina a Vidhošť,
hladina Letávků a okouli v Javřku. Poradní
akála. Borovice se nadějí houpají nad pastvitiem,
které od loňska ví, že už není zemí nikoho, že bylo
objeveno a zabráno našim táborcm. Měsíc počítá:
V přístim úpiuku budu s nimi hlidat. Potok hádá:
Tady bude zase kachyně. A maliny zrají pro
Vláta.

Ej uchám, nebylo zlé přijet starému Pérovi
na pomoc. I Kamzíkům, Supům a Vláctům to šlo
přiznivé pod fousy. Byly i ohlívky, kdy jsme si
mohli pohovořit u dohazáního Láboráku sami
čtyři. Bylo jich málo a leccas nemohlo být řeče-
né. Je třeba říci to do roka a do dne.
Že je dobré jet na tábor.
Že je lepší být v táboře.
A že nejlepší je návrat z tábora.

A. Zrají vláta.

Opavdu, Zdeňku, měl jsi zdatlý nápad, pode-
pat se u nás na atěle. Těch pět nových tásek ni
Tě připomen, kdykoliv se podívám do koruny
vláta. Kdo za to může, že pět hloupých tásek
povlilo pod Tvou leopardí postavou? Špihat už
a vláti bylo třeba. Jelo se na tábor.

K smilchu vzpomínat, jak se jelo na tábor.
Tužku, papír a počítat: kolik lidí, kolik stanů, kolik
hrnců, kolik krajček, kolik hřebků, kolik
knoflíků, kolik peněz. Sběratelji zkumo tropeký stánek.
Uzamknout auto. Sehnat, zajistit, vyurovat, zlat-
kát, shromáždit a složit láta a jednu věc. A pak se
jelo na tábor.

Do života, chci říci. Nač povídat o sméšné
věci, o táboře? Život není sméšný. Ale láká, jako
tábor. Před životem ceata, vis kam — nevíš kam.
Jedá a tělá se. Co bude? Radost bude.

Vída, někdy už docela brzy melochuče a žal.
Kdo zpíval Górala, kdo? A už ho od nikoho ne-
uslyším tak jako ob Tebe. Takové písničky zpívá
srdce.

Zdar Bůh! Zdar Bůh! Zdar Bůh! . . .

Bílý opat - bílý člověk

V posledních dnech čtrvzových tmu bylo pět let, kdy nás opustil opat Metod Zavoral. Omlouvám se za to, že jsem si naň nevzpomněl již dříve. Chce se to dnes odmlít. Byl by to totiž nevděk, zapomenat na tohoto člověka, jenž tolik znamenal v českém katolickém životě po celá desetiletí, jenž tolik učinil k náboženskému smíření v našem národě jak připomenul jeho nástupce na stoli opatů strahovských, J. M. Dr. Bohuslav Jarolimek, na vzpomínkovém večeru, konaném v Domě umělců dne 20. června 1. r., opat Zavoral měl ve svém znaku heslo: Lásky všesko přemáhá. A fidl se jim skutečně neúnavně. Jestliže se oficiální postavení katolíků v první republice stále lepší, jestliže si katolíci vracovali stále větší úctu na vládnoucích místech, bylo to do značné míry jeho zásluhou, zásluhou jeho rozvahy, jeho vzdělání, jeho neúnavného vlastnictví, která však nikdy kompromisně nezastupovala jeho katolictví.

Snad nezhušleněji vyvířil tomu poslání Bílého opata starý socialistický vůdce Rudolf Bechyně, když psal o pohřbu Karla Čapka na rozhraní roku 1938-39. Jak známo, bylo to již po Mnichově, kdy se nad zbytkem republiky stahovaly chmury okupace, kdy však přece jen tak mnozí doufali, že i ve zmenšených poměrech si budeme moci žít, po svém, v míru a bratrství. Bechyně tedy tehdy napsal: „Na církevní půdě (pod klenbami chrámů vyšehradského) stál vedle sebe Miroslav Růtka a Josef Hora, Jan Malý a pater Ferdinand Peroutka, a všichni, levičáci i pravíci, socialisté i kapitalisté, nevěrci i katolíci, ařiři i lidé skláněli hlavy, když opat strahovského kláštera soužil pontifikální mši. A Bechyně pak končil ještě díkem starému opatovi za to, že se Čapkovu pohřbu zúčastnil, neboť tehdy k tomu bylo již třeba odvagy.“

Dne 20. června se tedy sešli jeho ctitelé, aby vzpomněli jeho památku. Přišli sěpě děti z hradečského ústavu a vzpomínaly svým zpěvem a hudbou na svého olcovského pteře, přišli zastupci ciziny: francouzský generál a rumunský vyslanec, aby vzpomněli, co učinil zesnulý opat pro dobré jméno našeho národa jak na západě, tak v Rumunsku, přišel i Jan Masaryk a vypravoval svá nezapomenutelná způsobem, jak on znal: opat a Zavoral, jak chodival často na Strahov na jeho kázání — dnes při bohužel nechodí do kostela tak často, jak by měl — jak i on ho znal z jeho činnosti v ústavu slepců, protože ne-daleko odtamtud bydlil, jak ho jednou velmi důvěrně poznal, když byl v době eucharistického sjezdu v Dublině opatovým hostitelem na londýnském vyslanectví, jak v něm poznal skutečně dobrého, bílého člověka, jakými bychom měli být všichni. Jak Jan Masaryk, tak pan opat Jarolimek skončili pak výzvou, abychom památku Zavoralovu učinili prakticky pomocí rumunskému národu, který Zavoral tolik miloval a který tolik ctí Zavorala a kde dnes tolik lidí trpí hladem.

Celý večer vyzněl tak i upřímně hrdým milému zesnulému. Všichni účastníci cítili, jak třeba jiti jeho stopou, jak třeba láskou, porozuměním a skutečným z křesťanství vyplývající vzdáním se problémů naší doby, jako on šťastně řešil problémy doby své.

Svatovojtěšský důkaz před forem národu

Prezident republiky dr. E. Beneš na doporučení vlády přával zájitu nad svatovojtěšským oslavami. Dnes prezident republiky, v roce 1934 ministr zahraničních věcí dr. E. Beneš ve Společnosti národu v Zenevě, u příležitosti soudu nad Maďarskem odpověděl na útok proti Československu důkazem svatovojtěšským. Právil: „Pan Eckhardt uznal za vhodné mluitv o tcioteleté tradici maďarského národa snaže se, abychom co nejvíce zhmelnili, že tím patří sousední stát k druhému dnu, které nemají ani výběhů politických tradic maďarského národa, ani dlouhého politického života a které proto nemají zapotřebí propagandy, aby tyto nedostatky nahradily. Jestli se posuzují stupně tradice a kultury podle propagandy, v několika případech, snad také v případě Maďarska, bychom se dostali k velmi nepřátelským závěrům, neboť kdybych měl polemizovat o legendách? nebo druhů, byl bych povinen vysvětlit ponze, že Čechové a Slováci přijali křesťanskou víru před kulturu. Lépe než stovky let před Maďary a že ná první křesťanský kostel byl na Slovensku postaven již r. 853, to stať příchodem Maďarů z východu, a že křesťanství bylo rozšířeno u Maďarů českými biskupy Václavem, jehož přelot a sák, Čech Radta Astrik, byl prvním arcibiskupem Maďarska. Za staré české království jako éadí avaté říše, panovala nad Maďarskem, se Čechy byly často nositelé západní kultury v Maďarsku, se univerzita v Praze, první re střední Evropy, vychovávala též maďarské intelektuály, že náře náboženská reformace, uskutečňovaná lo let před Lutherem, vykonávala vliv na náboženskou kulturu maďarskou, se jestli jána zlatých politikou nezaujalost? tičitelé v ústě, podlehnúvše v új jako obřt evropského oáje, přijali jánu v XIX. stolotí v ústěj své Maďarsko politické, norláni a hospodářské myšlenky velkých západních států, že ná stá má dneš kulturu, která dneš má býi při nemenním přirodná ke kultuře maďarské. Od minulých 80 let. od kdy rozhoduje námi o sobě, pokračujeme ve svých národních tradicích. — Respektuji vývoj národních tradice a kultury maďarské, nechci však, aby někdo nerespektoval naši kulturu a naši tradici. — Takový byl důležitý projev obáje Československých věcí před forem národu. 110

*) Je možná legenda o tom kdo měl dříve kulturu. Pozn. red.

*) Od sáti 1. r. neb i díra přijmeme dobro, a náliu a potlouco pomazání v domě náli. Podnikání velmi výhodné. Budeme povědání za dopouzení tar-ního náli. Náklady na R. Rupp. knihku. U st. Jindřicha. Praha 11. Jindřich 11. r. 1100.

*) Rarmpovstání vstí elektr. koupíme. Náklady pod 20. „Kato. spolek. - IKA 87“ do adm. t. 1.

Účastníci čs. delegace na filmovém festivalu v Bruselu.

(Ant. Doseděl, Dr. Hynek, Dr. Janda, P. Gabriel, M. Holková, P. Chlešt, Dr. Dedek.)

Z domova a z ciziny

Jeden přichází a druhý odchází. Tak to věčně chodí na této naší zemi. Týž den, kdy jsme se dozvěděli o jmenování nového biskupa československého, dostali jsme zároveň zprávu, že zesnul v Pánu neděl p. biskup trnavský Pavel Jantusch. Byl to takový stolanovský biskup, skutečně lidově prostý, nepřetřepně vynalézavý v lidově prostém způsobu, jímž mluvil ke svým věřícím. Psal po léta do slovenského „Posla Božského Srdece Páně“, nikde nikoho nezastoupl, svou bodrostí, svým humorem, svou prostotou, milou lidskostí byl skutečným pasyím svého lidu, jenž chtěl všechny proniknout pokorou a láskou Kristova Srdece. To budí nyní jeho věchnou odměnou. Nechť odpovídá v pokoj!

Nad mrtvým básníkem

Zpět okanzků tomu málo, v tom arčil nadšení se hrálo, tam láska kvetla, kypěl hnev, tam život vřel, tam hrála krev.

Takto zpívá Puškin v Evzeniu Oněginovi nad mladým básníkem Lenským, jenž padl v souboji. Nevím, do jaké míry se tyto verše hodí na S. K. Neumanna, jenž zemřel v sobotu dne 28. června. Je jisté pravda, že také on - zpět okanzků tomu máloce byl podnětem a předmětem jedovatých hádek a polemik, byl symbolem celého jednoho bojového tábora, jenž u nás dnes vede odvážly ideový boj. Dnes je mrtev. Je to nový důkaz, jak prohavý je lidský život, a jak marná je větná našich polemik. Jak si marně otravujeme život. Kdybychom tak často myslili na krátko a pomíjeličnost našeho života, nebylo by více klidu a více rozvahy ve všech těch různých náledebatách? Ta velká vládkyně smrt má všechny srovná, když její hodina udeří, ješ před ní opravdu naprosto rovní. Proč na ni tak málo myslíme? Proč se jí tolik bojíme? Viděl jsem kdysi nápis na anatomickém ústavě: „Mors auxilium vitae — Smrt pomocnice života. Mohla by být pomocnicí našeho života nejenom v anatomickém smyslu, ak.

O dnešním pasionálno výsrebodském. T. i. o dnešním utrpení obyvatel starého slavného kláštera na české půdě psal ve „Svob. zítřku“ Dr. Jaroslav Werstád. Je to jeden z neslavných listů našeho druhého osvobození, ukázka toho, jak hospodáři revoluce, jak to vypadá, když pravdivý řád je ochromen. Ctihodný opat starobylého kláštera, jenž nám byl věren, když celý takřka svět byl omámen mocí Hitlerova, jenž v nepalcivějších dobách, r. 1937, přijímal slavnostně lam, na českém pomezí, pana presidenta, a jenž za to od něho dostal prezidentskou vliakú a skrýval si jako vzácný dar přes celou dobu okupace, jenž byl vězěn Gestapem, jenž zachránil na Moravě celou vesnici před odvčným řádem německého vojska, je dnes za to posuzován neznámými příšterovalci, neví, zda dostane naše státní občanství, je zkrátka pasenc. Co si asi povyili o české věčnosti? A lenž osud sdílí řada německých kněžů z pohraničí, lidí, kteří trpěli skutečně celá léta v hitlerovských koncentracích, zůstali sice zalo u nás, ale zase jen jako lidé nepropovrání, kterým nikdo nic nedá, o které se nikdo nestará, které i zde u nás musí žít svatá Slovice po způsobu almužny, zasilané měsíčním silendiem. — Za všechno toto jednáni by se měl každý pořádný Čech stydět. A leli věřící, měl by si vzpomnout, že jsou také takové, do něho volající hříchy, které se jednou budou mstit a to možná na lidech, kteří za to nebudou právě moc, kteří se budou přist, proč a že. Zodpovědnost bude pak na nás, oa naši generaci, na našem zbabělém mlčení, na nepřehledné řadě našich hříchů ooumeniti.

V předinvalém čle je přiněli výnos arcibiskupa avignonského o různých domnělých zjeveních a o zneužívání poselství lasaletské týmiť samozvanými „proroky“ K olázce lasaletské jáne dostali tyto poznámky:

O zjeveních, zvláště lasaletských. O zjevení Panny Marie na La Salette správný a vylisný výklad podává kniha Dr. Ant. Stráže La Salette, jejíž 4. vydání vyšlo u Lad. Kuncie v Praze. Není tam ovšem nic z tajemství, která avěřila avatá Panna paterovcna a která oni později přiměně postoupili av. Otci Piu IX. Proč se o nich nepíše? Proč? Apoštolský stolec si je vyhradil a nedovoluje je publikovat. Jinak je tomu v tajemství fatimským, z něhož část dověli av. Otce vydali, ale část rovněž (aspuň dočá) nebyla vyveřejněna. Někteří hledali kurioziti zajímají se hlavně o „tajemství, a to podstatně z veliké zvěsti la saletské, která podle pokynu avatá Panny má býti oznámena avšemu jejímu lidu,

je neuspokojuje. A přece řeč Matky Boží z La Saletty má takovou hloubku a dosah, že stále vzbízí k zamyšlení, zvláště v oynější době. A k této plodoným úvahám vede právě kniha Ant. Stráže, který již několikrát vedl od nás pouťky na horu plačící Smírkyne hřisnici. V tomto novém vydání je připojen též významný rozhlavový projev přednesený v Vatikanu o stém výročí zjevení. Kniha zasluhuje náležitěho doporučení a rozšíření.

Humanita, váde. Ctil jsem nedávno pokračování debaty o trestu smrti a při té příležitosti citát jakéhosi výroku, že při humanitě patří do nemocnice a ne do kriminálu. Nevhodný citát. Humanita patří váde, i do nemocnice, i do kriminálu. Proto také jsme rádi, že se dnes už nepoužívá různých mučení. Nepoužívá se již oficiálně a přejeme si velmi upřímně, aby se již nepoužívalo nikde ani oficiálně. Při vší upřímné humanitě, které si přejeme váde, nepovazujeme však spravedlivý trest smrti za nehumanitní. Naopak: příslušná mírnost a ohleduplnost k zločincům může být někdy velmi nehumanitní k prostým, nevinným lidem, kteří se pro avýj prostotu stávají oběti cymisu zločinců. „Povinností humanitního státu je tyto prosté, nevinné vdi účinně chránit, je-li to nutné, i trestem smrti.“

Jedna radostná manifestace. Každý vám tekle, zejména v Praze, jak těžko je nám radost z této manifestace a průvodu, jímž se letos skutečně rozšířil pytel. Z jedině však možno přece radost mít, a to tím spíše, že je zvláštná z tragickou Zabilí šofera, i zv. taxikáře. Na velkém, krásném, někdy Vítězném, nyní Benešově náměstí v Dejvicích našli ho mrtvého v jeho vlastním autu. Ve čtvrtek dne 26. června se konal ve Vysokých pochtb zavrženého Šykty. A přes tisíc pražských taxikářů odjelo v to odpoledne i se svými vozy na pohřeb zavrženého kolegu, přinesli mu na rakev květiny a učinili abřku pro jeho pozůstalou rodinu. To je tedy ta radostná manifestace. Manifestace, která vzniká bez komanda, bez záudných úmyslů, prostá manifestace lidství, které se cítí jednotným a lidským utrpením a úleku bídou. Kdyby bylo více podobných manifestací — a nemusily by být vždycky za tak tragických okolností — byli bychom opravdu blízce pravému míru a pravé humanitě.

O občích v Anglii mjavšli onehdy v lodýnském rozhlase. Filasatel přinesl tu dost těžkou domněnku, že velké křesťanské svátky jsou pohanského původu. Myslíl tím, že na př. vánoce mají původ ve slavnostech slunovratu, velkonoce ve slavnostech jara atd. Kde se takhle učnost vzala? Vždyť slunovrat, jaro, léto, žně záadné nejsou ani pohanské ani křesťanské, radost z nich je prostě lidská. Což pak za smí radovat se, avť že se. Lucie nocí upje, že na Nový rok a slepicí krok atd.? Nebo křesťan se nesmí radovat z jarního probuzení přírody a z jejího souzvuku ae slavnosti Vzkříšení? Křesťan se nesmí těšit alunci planoucím o avčících seslání Ducha av. Co je v to mu pohanského že se i křesťan raduje ze zni? To je jen některé akty se úkosem divají na každou sebenevinnější radost. Ale křesťanství oddílátné, bezprávě, propřípřeznené jiz křesťanstvím. Naopak, kdo více, než katolický světec může mít slunce, vítr, oheň, mráz bratrem, vodu, Nep, práte na zabitku o bratru slunci. Křesťanství není přírodoznanou podstatu člověka, ale ovšem tato podstata v křesťanství zjemňuje, vyrůstá, vznáš se do vyšších poloh duchovních, kterých pohanská přímiznost nikdy nebyla schopna. Snad někdo by si přál slavit též pohanský bezúdeň, obzérstvim a oplisťvím, ale to neznamená, že obřzky jsou původu pohanského. 110

Dp. Václav Chlumský, farář a konstantní nda v Praze-Košířích dožívá ae v těchto dnech 40. výročí posvěcení na kněze. Je to 40 let skutečného apoštolského působení na několika místech pražské arcidiecése (Řipsko, Falknov, Praha, Hostonice pod Brdy, Košíře). Je to známý organizátor SKM po první světové válce. Mezi katolíky mládeží vykonal záslužnou práci, na který je dosud věčně vzpomínáno. Opravil kostel v Hostonice a v sv. Trojici v Košířích, kdež spolu s kosteriním spolkem postavil i nový kostel sv. Jana Nep. právě na zabitku druhé světové války. Jeho velká přednost byla, že si dovedl vynajití vhodně spolupracovníky. Proto jeho práce byla tak požehnána. V poslední době byl vážně nemocen a dosud je v rekonalvacenci.

Chieský kardinal Strich proti americkému izolacionismu. Americký izolacionism (starší se len o sebe) rozbité poslední naděje na trvalý mír. Nikdy neobzéráme k míru, budeme-li mít ohled jen na své národní zájmy. To prohlásil chieský arcibiskup, kardinal Strich, v jedné své nedávne řeči.

Duchovní osídlení pohraničí

Chcete dát svého hochu na dobré gymnasium? V Broumově v rozkošné a zdravé krajině v klínu lesů a v sousedství svleznových teplejších skal, je slavný a dnes český benediktinský klášter sv. Václava. Upravěn na moderní internát pro chlapce — podle amerického vzoru. Vedou jej američtí benediktini z českého opatství sv. Prokopa v Lisie u Chicaga. Jako loni i letos přilímají hochy třeba kdokoli již přilíhšené do první nebo sekundy, kteří budou docházeti na státní gymnasium v Broumově, do případě budou vyučovány soukromě a připravování ke zkouškám jako privatisté. Mohou však být přilímá i žáci z první a druhé třídy školy měšťanské, kteří by na konci školního roku udělali zkoušku do příslušné třídy gymnasia. Vše bližší vám ochotně sdělí správa internátu, zejména pokud jde o příspěvek na byt a stravu, den nastoupení, věci, jež si váš hoch musí přinést sebou atd. Napíše si proto ihned na adresu P. dr. Jan Cherf, pferov, Broumov, benediktinský klášter. Přilímáky se přilímají v době určené pro přilímání žáků do střed. škol.

Rodiče chlapců mohou býti naprosto bez obav: je postaráno náležitě o spolehlivou péči duchovní, mnohou i zdravotní, o rozumný dohled i mimoškolní vzdělání. Možnost naučit se zejména dobře analyticky je pochopitelné do ruce. Nezapomíná se ani na zdravý a sportovní pohyb, na přiměřenou zábavu a všestranné osvětlení študiu. Americkým Otčům benediktinům, kteří ve své dlouholeté výchovné praxi ve Spojených státech na vlastních ústavech spojují všechny výhody moderní vyspělé a úspěšné americké pedagogiky i nejlepší české výchovné tradice, lze plně důvěřovat.

Hospodářský rád

(Viz Katolík č. 23 a 25.)
Člověk a jeho jednolitě stránky.

II.
Každý z lidí prožívá v sobě neustále, nevyhnutelně a naprosto nutné tři složky, které také pozoruje u jiných lidí.

Je to především člověka hmotná stránka ve svém anorganickém a organickém tvaru, i. j. ve svém chemicko-fyzickém a bio-fysiologickém procesu. Tato materiální, hmotná biologicko-fysiologická skutečnost je faktem, který nikdo nemůže věčně popírat nebo znevažovat, avť tím zároveň znevažoval nebo nepopíral jednu z podstatných, činných částí člověka. Je tvořivou částí člověka, je nenahradiitelnou podmínkou jeho specificky lidského konání, uvážování a chleáni, a v kosmickém a metafyzickém poslání člověka právě tato věchnost je pojtkem, kterým se uskutečňuje vtělení ducha v hmotu a tím i uvědomění, združení a konečně zbožštění hmoty duchem. Toto je kosmické poslání člověka: člověk a skrze něho i všecko organické a anorganické v přírodě se v lásce svobodně odevzdává Lásce a tedy člověk takto dosahuje svého zvláštního nadpřirozeného smyslu, svého zvláštního spojení s Věčným, Nekonečným.

Kromě biologicko-fysiologické skutečnosti, která má výlučně hmotný význam, existuje v člověku ještě jedna skutečnost podobná: citově-smyslová, která own první skutečnost potěbuje jako svůj předpoklad, je však sama povahy vyšší. Ale přece se neváže jen na tuto biologicko-fysiologickou skutečnost a není to ani doba možné, neboť obsahuje v sobě ještě jeden vyšší, nehmotný prvek: prvek vědomé myšlenkovitosti, na příklad pocit veselosti, radosti je výrazem vědomé pochopení příčiny této veselosti nebo vědomé pochopení důvodu smíchu.

Emocionální zážitek krásy: láska, nadšení, kontemplace při pohledu na vznesený pohled přírody, krásné namalovaný portrét nebo při poslechu mohutné Bethovenovy symfonie, toto všechno je výrazem vědomé poznání harmonie, poznání krásna, t. j. pestrosti v jednotě a jednoty v pestrosti. Počtí vědomé představuje vnitřní pochopení — může být vyslovene nebo jen prožité — při chzení tohoto dobrodini od někého prokázaného. Počtí lasky obsahuje krome prozračeného — fysiologického počtu lásky sexu a citového počtu — erosu také — a zase jen v zážitku nebo výslovně zvláště, vyvine-li se láska opravdově, hlavní motly tohoto počtu: intuitivní vzházení do nejmítnější podstaty, do centra milované bytosti a pozorování její z jejího vnitřního střediska jako doplnění sebe sama, jako součásti jejího „já“. Tím je osvětlen hlavní důvod, proč není láska připoutána jen k zevnějšku, proč se jíni mohou divit a dumat, jak je lo jen možné, že „on se mohl zamilovat do ni...“ Nikdy to nemohou pochopit, neboť všichni pozorují věc jen zevně. To je také důvodem, proč je každá láska úplně originální, proč nese v sobě jisté princip věrnosti i tchdy, když zvěrněke zjevědání a je proměněn a proč filtri, právě proto, že není láskou, le nestává a proto neustále opakovaně a stejny a proč je mu věrnost cizí.

Třetí skutečnost, kterou můžeme u člověka pozorovat, je jeho stránka duchovní. Přítěle tedy předtí k ni a k náslnu, jak tyto tři skutečnosti se podílejí na utváření celého člověka.

Pavel Žúr.
* Exerice nosťe PA v Fervecni se konají od 14. do 17. 11. a od 21. do 25. 11. ve St. Holešavl. Přilímáky a dotazy: Pomocník akce pro kněze a kněžky doroci, Praha 11, Na Skalce, Vyhřadská 28.
* Praská katecheza má přijme protivou domovní v domácnosti za velmi výhodných podmínek do státního mlíka, SIAH nezodluduje, poněvadž i mladší sila, která vřlá nyní školu se dobře uplatní, Prosim o případně zprostředkování famlin úřadem. Náklady pod zni. „Svědomitá. - IKA 86“ do adm. t. 1.

Věcházi a církevním schválením Dobrovol. občanský na vydávání časopisu listu vlátny, Vydává Svatovojtěšská líka v Praze IV. Hradečské náměstí 8. — Telefon 417-10. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází dvakrát — Předplatná na celý rok Kčs 26.—, jednorázová Kčs 158.—. Poštovní spořitelna Praha 268 01. — Řidi P. Adolf Kolar T. J. a redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novlnových známek dovoleno ředitelství pošt v telegrafu. — Dohledně pošt. úřad Praha 25. — Vytiskl Životarct v Praze XII.

Zamlženo...

Máme povinnost křesťanské naděje i v dobách, kdy atmosféra světa je otrávena morem neizhoubnějším, zasahujícím lidská srdce. Nicméně máme i povinnost vidět a rozpoznávat zlo a zaplašovat je aspoň světlem bílého dne, nemůžeme-li dělat víc.

Svět není ohrožen jen fetézovými reakcemi atomů: v psychologických fetézových reakcích nedůvěry, strachu, podezřívání, osočování a opět tím větší nedůvěry — v nejistotách a neklidu lidských srdcí jsou neméně hrozné zárodky zhouby.

Životním pocitem dnešního člověka stala se úzkost, anonymní strach z budoucnosti. I v parlamentní debatě se diskutovalo o tom, zda u nás vládne strach. O pocitech otrávenosti a úzkosti čteme v časopisech francouzských i polských, takže zřejmě nesouvisí s režimem, jak by ti nejotrávenější u nás rádi tvrdili.

Ochablosti vůle a zklamáním trpí dnes i nejdopovědnější utenci světa. »Ve vědě člověk dovedl ukázat sílu své inteligence: má-li přežít své vlastní úspěchy, musí nyní ukázat moudrost své vůle.« píše de Broglie.

Pětadvacetiletý Einstein byl šťasten, když našel formuli, z níž lze vyvodit uvolnění atomové energie. Snad byl šťasten i 2. srpna 1939, když napsal Rooseveltovi historický dopis, v němž ho upozorňoval na možnost atomové bomby. Dnes však šťasten není. Naopak nemá klidu a neustále opakuje, že jediný skutečný problém je v duších a srdcích, že jedině čistota srdce a ducha nám umožní překonat strach, který pronásleduje svět.

I dílo velkého dobrodince lidstva, zakladatele mikrobiologie L. Pasteura, dostává se již do viru zla. A co horšího: mluví se a píše o možnosti bakteriového ničení lidí a nikdo se proti tomu nebouří, tak ochablví je mravní cit a tak fatalistická je víra v suverenitu zla i u těch nejlepších.

Tak velice také pozbyl své ceny lidský život, tak náznorné se potvrzuje poznatek, že víra v Boha je základem vši účty k člověku a k jeho životu.

Hle, jak jsme daleko: Na kongresu zeměměřičů se jednalo o novém přesném měření země — a byly proneseny námitky, že by přesnější měření země učinilo přesnějším zaměřování bomb.

Dostáváme se do takového stavu duchovního rozkladu, kdy nebude možné žádné velké dílo, zvláště kolektivní. Jak říká skeptik Bernard Shaw, lidé se dohodnou snadno jen o díle zlem, neboť u toho je všem vše jasné. Dobré dílo však potřebuje dobré vůle, potřebuje důvěry, potřebuje lásky.

Stojíme právě nad troskami nového pokusu zbudovat velké dílo bez lásky. Den 2. července 1947, kdy ztroskotala pařížská konference, je jistě den historický a je zřejmě, že nevyšel v lidech pocit bezpečnosti a míru. Není na nás, abychom se snažili vyzkoumat otázku viny: je dokonce pravděpodobné, že vina není na žádné straně. Je jasné, že argumenty všech stran byly velmi závažné, vždyť to byly argumenty lidí opravdu inteligentních. Stejně však věříme, že by bylo možno spojit všechna hlediska, kdyby u konferenčních stolů byla přítomna vedle inteligence také láska, která je vinculum perfectionis, vazba dokonalosti.

Čtli jsme v posledním Katoliku slova sv. Otce: »Nebojte se Je-li dnes něco, z čeho je třeba mít strach, je to strach sám. A přece není horšího ráde než něho, zvláště za dnešních okolností. Jeho jediným účinkem je závat, zaslepení, on stále víc a víc odvrací od správné a jisté cesty pravdy a spravedlnosti. Jsou to slova závažná sama o sobě a dvojnásob závažná z úst sv. Otce. Naděje však je křesťanskou ctností a naše cesta nemůže být jiná než cesta víry, naděje a lásky. I kdyby se svět rozhodl jít cestou jinou, zakusí na sobě nepřesvědčivější argument, který se v logice nazývá: reductio ad absurdum.

Dr František Marek.

V POLÍCH PŘEDE ŽNĚMI

Chléb pozemský i Chléb s nebe dávej nám, ó Pane!

Svatý Václav a trest smrti

Debatuje se dále o oprávněnosti a vhodnosti trestu smrti. Po různých těch hrůzách, kterými jsme byli přesyceni, není divu, že se miněni kloni k jeho zrušení. Ve Svobodném zítřku poslední se dovolával dr. J. Loewenbach svalého Václava, o němž nejstarší životopisci vypravují, že »žádného on sám k smrti neodsoudil, aniž jiným tak snadno jej odsouditi dopustil a když měl se k smrti odsuzovati, z radního místa odešel.«

Přes nesmírnou úctu, kterou mám k jménu sv. Václava, zdá se mi citování jeho příkladu málo přesvědčující. Víme za prvé, jak snadno dříve lidé odsuzovali na smrt. Dost nepatrná krádež, po případě nějaké pytláctví v panských lesích a mnoho jiných takových malicherností stačilo k hrdelnímu výroku. Výrok soudců bývaly strohé, nestarající se nikterak o psychologii, o pohotku souzevných. Kví div, že při pohledu na takový soud bylo iemně duši Václavové úzko, že »měl lítost nad zástupy«. Svato Václav, jako křesťanský hrdina, mohl ostatně odpustiti i skutečným zločincům, jako odpustil, podle životopisů, i vlastnímu bratru jeho přípravenou, úkladnou bratrovraždu. Křesťanský hrdina může vždycky odpustit, on zůstane vždycky vítězem. Ale většina lidí, ani většina křesťanů nejsou hrdinové. Václav dovede umírat klidně, protože je mu sladko stati se mučedníkem Kristovým, protože mu pevně zní v duši slova Mistrova: Kdo ztratil život svůj pro mne, načezne jej. Myslíte však, že dovede stejně umírat i otec rodiny, jenž se pro peníze lze obětí nějakého chladnokrevného lupiče, nebo dívky, kterou nějaký zvrhlík si vybere za předmět svých zvrácených chltů?

Křesťanství žádá na nás dokonalé ovládnání našich pudů a vášní, nechce však v nás po způsobu stoického nebo budhistického

ochromit všechny náš citový život, chce naopak na nás vědomou spolupráci s Bohem ve všech oborech života. »Podmaňte zemi!« zní rozkaz Stvořitelův, to znamená podmaňte hmotu, snažte se rozlomit všechna pouta, která z hmoty vyplývají, snažte se všemi rozumnými prostředky dospět ke svobodě dítek Božích. V těchto slovech je Boží posvěcení všech vnanězů, které se, snaží učiniti člověka nezávislejším na tíži hmotné přírody.

Píše-li však Schiller: Ó, není dobře lva ze spánku buditi, a spáry tvra smrtinosté isou, z hrůz největší, jež mohou zde nás trudit, však člověk bés, v němž lidství cítí mrou.

máme před tímto lidským bēsem státi bezradné, odzbrojení?

Tentž pisatel cituje také řeč F. L. Riegra na sněmu kroměřížském r. 1849, kde byl trest smrti pro politické zločin zrušen. Rieger tehdy řekl: »Pomněte, pánové, že ti, kdož vstoupí jako hrdinové nových ideí a odhodlání obětují život za své přesvědčení, že právě ti isou nejslechetnějšími svny lidstva, že mezi těmi, kdož musili položit svůj život jako zločincové za své přesvědčení, isou také jména Sokrata, Krista, Husa.«

Tento citát nás může mimo jiné zaujmát jako doklad, jak i Rieger, tento pozdější sloup českého konservatismu, jde s duchem doby a klade Krista za Sokrata vedle Husa. Většici křesťan v takovém fadění bude vždycky vidět rouhání. Ale nehleď na to, tečnická verva Riegrova nemá průkazné síly pro situaci dneška, i když zůstáváme jen u politických zločinců. Co má podobného Sokrates se zločinci popravenými v Norimberku? Co má podobného s Frankem, co má po-

dobného s prodejními protektorátními žurnalisty atd. atd.?

Sokrates dosahuje, jak známo — aspoň v podání Platonově — vrcholu svého mravního hrdinství, kdž odmítá uprchnouti z vězení, kde čeká na smrt, a to proto, že nechce porušiti zákony, třebaže těchto zákonů bylo špatnými lidmi k jeho odsuzení zneužito nespravedlivě.

Takto mluví v dialogu »Kriton«:

Sokrates: Nuže uvažuj, Kritone, takto. Představme si, že jak tak chceme odud utéci — nebo jaké jiné jméno se tomu má dát — že by k nám přišly zákony a obec, postavily se vedle nás a otázaly se: »Řekni, Sokrate, co to máš v úmyslu dělat? Zdalibak nezamýšlíš tím skutkem, o který se pokoušíš, nás, zákony, i veškerou obec, pokud je v tvé moci, zničit? Či se domníváš, že je možno, aby ta obec ještě trvala a nebyla vyvrácena, v které vnesené rozsudky nemají žádné moci, nýbrž působením soukromých jednotlivců se stávají neplatnými a isou rušeny? Co na to řekneme, Kritone? Ze zákony mají pravdu, či ne?

Kriton: Mně se zdá, že mají.

Co teď může býti společného Sokratovi a všem těm různým nacistickým stvdřám a všem, kteří s nimi dobrovolně kolaborovali? Žádný lidský a žádný Boží zákon nezůstal od nich nedotčen, a i kdž snad se sami nedopustili tak zv. sprostých zločinů, přece byli podnětem, že se iich jimi dopouštěli, a to nesčetných, a to neistrašnějších.

A tak zůstává zase tentž závěr: Lidský život je posvátná věc. S nesmírnou vážností nutno o něm rozhodovati, i kdž jde o život zločincův. Ale tato vážnost nikdy a nikde, ani v soudní síni, nemá mít účinky ochromující, musí se poit s rázností, protože jinak se zvrhává v nevážnost k životu nevinných, je ochranou zločinců, tak jako přemstřeny pacifismus, jenž ovšem fídka kdž přvší z citů opravdu křesťanských, umožňuje vzrůst totalitních chld, které hřví v krvi nevinných jako šelma apokalyptická.

V boji o moc a v boji o ideje, jenž není nic jiného, než duchovní boj o moc, padli vždy a pravděpodobně i v budoucnosti padnou také přemnozí lidé nevinní. Kdykoliv však někdo své moci zneužívá k utiskování nevinných, podpisuje tím jen svůj vlastní rozsudek smrti. Nikdo nikdy vmluvněji nemluvil, než nevině prolitá krev. Nikdo nikdy neudělal víc pro vítězství pravdy, spravedlnosti a práva, než kdo za tvto neivvyšší lidské hodnoty zemřel. A tak usilování o zrušení trestu smrti, jež ve velké většině nemá v sobě praždný ethický pathos, nýbrž je to zase jen jedna forma stranické demagogie, chce paragrafy pěstovat lidské ctnosti a ve skutečnosti podvrývá jejich živnou půdu, tak jako úřední péče o potřebné a trojici ve své podstatě velmi oprávněná, ba nutná — chce mnohdy ve svých ideových základech učiniti zbytečnou dobrovolnou obětavou lásku a tím zasahuje ničivě do oněch sfér lidského nitra, kde se člověk neivce může přiblížit a připodobnit Bohu.

Slavné dny mariánské v Kanadě

Jak známo, konaly se v červnu v Ottavě v Kanadě slavnosti mariánské na památku stého výročí založení kanadského episkopátu. Slavnosti měly svým leskem, svou přítomností mnoha kardinálů, arcibiskupů a biskupů ráz světových eucharistických kongresů, z nichž poslední se konal v Budapešti v pohutých dnech květnových 1938, kdy u nás byla již první mobilisace. Eucharistickému sjezdu v Budapešti předsedal tehdy jako papežský legat nynější sv. Otec Pius XII.

Také nynější mariánský kongres v Ottavě se konal za přítomnosti papežského legáta a všech ostatních oficiálních jeřuvů a slavnosti, Mackenzie King, jenž je asi 25 let kanadským ministerským předsedou, »zůstává presbyteriárem« (anglickánem), jak sám prohlásil, pozdravil oficiálně tisíce katolických hostů, mezi nimi eme kardinálů, na příklad kardinála lyonského Gerliera a primasa maďarského Mindszentyho. Rovněž tak maršál Alexander, spojenecký velitel v severní Africe a v Italii, nyní generální guvernér kanadský, přijal oficiálně papežského legáta. Lesk a slavnostnost mariánského kongresu bylval skutečně velkolepá. Tak na příklad sloužil kardinál legát slavnou půlnocní mši svaou, při níž bylo přítomno 85.000 věřících. Kterýsi dopisovatel psal, že stadion, kde byla mše sv. sloužena, byl tak zalopen světlem, že nebylo vidět ani hvězdy na iasné obloze. Ponevadž byl přítomem také kardinál Tisserant, prefekt posv. kongregace pro vchní díky, byla v Ottavě sloužena také slavná pontifikálka podle vchního obřadu.

Jednou ze zajímavostí kongresu byla také kanadská paterčata, ze kterých isou již velmi elegantní sletky, jak bylo patrnó z jejich pjetí u přítomných pánů kardinálů. Umělí také asi dobře zpívat, neboť předpověděly do mikrofonu anglicky a francouzsky mariánské písně, které pak davy do nich opakovaly.

Reportáž anglického listu Universe o tomto slavném dni Kanady končí slovy: »Kongres byl skvělým projevem víry a triumfem organizačního umění.

V Irsku mají dost kněží. Dublinský arcibiskup koncem června vysvětil 58 nových kněží. Pravděpodobně isou v tomto počtu i nákteří kněží řeholní, jistě však je to krásný počet na diecesi, která má asi půl milionu katolíků.

Diskuse o zemědělství

Po 6. červenci

Myšlenky a rozjímání

«Ať jakkoliv se díváme nedůvěřivě na různé ty hasleate nové morálky a pseudomorálky, nebo na hasleate immorality nutno přiznat, že na vědě založený technický pokrok přerušit lidstvu přes hlavu a že samo křesťanství nejvíce se již tak bezpečným základem lidské morální rovnováhy, jako tomu bylo v minulosti. Cirkevní světový názor, v jehož jedustranném zájmu je částečně ještě nás zemědělec z nedostatku jiného duchovního pramene a také proto, že je srovnávané obtížné získat si vlastními úsilím suhododnostnější duchovní přesvědčení, nenapomáhá také některá rozličná k průběžnému upravnání se světovým pokrokovým děním.»

To uveřejnil dne 19. června l. r. «Dnešek». Napsal to jeden inženýr v článku «Diskuse o zemědělství». Zřejmě jsou ještě lidé, kterým a na vědě založený technický pokrok přerušit lidstvu přes hlavu nebo do ní stoupá. Takto o křesťanství i o rolích se větší nebo menší dávkou neuvolnět mluvívali odedávna lidé měšičtí a techničtí, takto o nich mluvívali už všelijaké ismy, naposledy nacismus. Rozdíly nejsou v jakosti, leda ve formě. Zdvíhají slova nejsou tu nic platná, ba škodí víc než upřímost, třeba drsná. Co asi práce a proběhnutí noco dalo p. inženýrovi, než v rámci technického pokroku vyvízel v rozličných rolích nějaký nový «duchovní názor, únosnější než samo křesťanství. Čekáte, že s tím vyrukuje. Víte ovšem, že nemůžete dát náhrady, ale čekáte, že se o to jako muž aspoň pokusíte? Čekáte však marně. Nebo je to jen takové spružnější vypravování se světovým pokrokovým děním?»

Jaké pak asi duchovní prameny by mohlo světové pokrokové dění rolíkům nabídnout? Nsbad nacistické povídačky o «krvi a pšde» nebo přibuzné výpady Alfonse Štátného z Padafova? Vidíš, Jene Sladký, Kozino, takhle jsi snad měl jít na Lomikara, to bys byl býval asi průběžně vyrovnal křesťanskou prostonat chodskou s tehdejšími pokrokovými světovými děním. Svět nějak rychle zapomíná, že v technickém pokroku, na vědě založeném vynikl Němci tak, že všechny tři velmoři si pryč drželi ještě dnes německé techniky, aby od nich technické novinky využívali. Technický pokrok byl u Němců spojen s nepohodlnějším úpadkem mravním, neboť jim přerostl, pane inženýre, doslova přes hlavu. Technický pokrok sám o sobě je mravně indiferentní. Ale svědčí-li nás abychom pyšně ohrovali nos nad křesťanství, zabudí nás. V současné výmárně ležech máme tím více důvodů k tomu, aby nám ten pokrok pravě nepřerostl přes hlavu. Nehékejme, že samo křesťanství nejvíce se již tak bezpečným základem mravní rovnováhy, ale při nejmenší se bude vytvářet, že jsme se od tohoto bezpečného základu odchýlili a rovnováhu proto ztratili.

Líbí se nám některé statečné úvahy v «Dnešku», klamné se odváze, s jakou se někdy bojuje proti zlobě, hrabovosti a násilí ve Svob. novinách, ale nejsou, pane, jen facie Křesťanství nacistu v nás? Nemůžete či nechcete se probírat z pilátovského liberalismu, který nemá odvahu ani skotit do propasti nicoty ani se vrátit ke Kristu. Nemylte se, vaše úvahy o boláčích našeho národního života na konec asi budou bez velké odezvy, bez účinku očištěného a hluboce zabírajícího. Snadno budou jen sdelit osud polemik a boje, diktovaného zájmem politické chvíle. Chvilje pomine, na članc se zapomene. To všechno nafikání, má-li vésti k cíli, předpokládá Krista. Ale ratolesti, které nejsou ani nechtějí být na kmeni, uschnou. Ať se tomu pak nedívá a nenafikají. Pilátovy nepomohlo, že si myl ruce před lidem, řvoucí «Ukřižuj!», když Krista přece jen vydal.

Pišeme ještě na jiném místě o manifestu k Husovu dni. Také tam se poukazuje na klamnou a umělou jednotu národů, kterou chceme na Husovi stávk. Již úvod k manifestu podává obraz této klamné a umělé jednoty:

«Vysoké školy v čele s Karlovou universitou v Praze, národní organizace, cirkev, strany Národní fronty, vrcholné organizace světa uměleckého atd. vydaly manifest, v němž se praví...»

Z tohoto úvodu by se zdálo, že jsme všichni tak jednotných názorů, že se pale člověk diví, proč vůbec třeba jednotu tolik dopracovávat, jak se v manifestu děje, jsme-li již tak jako tak všichni zjednotěni. Je to možno jen značnou ideovou hojností, s kterou se takové manifesty vydávají, aniž kdo od nich něco zvláštního čeká, aniž kdo o jejich obsahu zvlášť přemýšlí. A toto pomyslení nám kall radost, kterou bychom jinak měli, čouče v manifestu slova:

«Jest jen jedna pravda a jenom tu přísluší hledat člověku. Neuznáváme, že každý národ má mít pravdu svou, jak náš chláček převládá ještě nedávno naši němečtí nepřátelé, neuznáváme ani, že každá doba má jinou pravdu, nýbrž vědíme, že pravda je jen jedna a jediná, o tu je usilujeme, k té míříme a tu hledáme od věků. Je to pravda celá a věčná a pravý člověk má mít takovou pravdu.»

Jak krásná to slova, ale jak málo krásná je skutečnost. Hus byl přesvědčen, že má pravdu tím, že měl křesťanskou pravdu. Je-li tedy — podle manifestu — jediná pravda všech dob a všech národů, jak se můžeme na jedné straně tak hluboce dovolávat Husa a na druhé straně být tak daleko od toho, z čeho šel a bez čeho by si nebyl vůbec dovedl lidský život představit? Je-li jen jedna pravda pro všechny lidi a všechny časy musí být pravděpodobně nějaká instituce, kterou lze k této jednotné pravdě aspoň poněkud jistě dospět. A tak jsme zase blízko toho, co říká katolicismus a cílme rozpor se směrem, k němuž právě Hus dal podnět, v němž každý si má sám pravdu hledat a domnívá-li se, že jí nalezi, má na ni lpět bez ohledu na ostatní mínění.

Celá naše úcta k Husovi spočívá stále na sofismatu jednostrannosti a polovičalosti. Je hrdinstvím umřít za pravdu. Všichni zdravě myslící lidé se v tom shodují. Co však je pravda? Co stojí za to, abychom za to umřeli? To je druhá strana problému, kterou si nikdy nechceme přiznat, která se proto táhne jako dědický hřích přes set let našimi národními dějinami. Kdo umírá za jasné, věčné zákony, je mučedník a světec, kdo umírá za svoje mínění, je mučedníkem právě tohoto mínění.

Křesťan, jemuž věčné nezahaly Krista v mlhách a jemuž nezvaly vlnavost pro Jeho hlas, nikdy nezapomene, že On řekl: Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa. Křesťan, pravý křesťan, bude vždycky přilít pokorný, nez aby ho kdy napadlo, že jemu samotnému Kristus zjevuje pravdu, že by inoh ml pravdu, stáčil v rozporu s celým ostatním křesťanstvem nebo s jeho velikou většinou. A to je právě případ Husův. On si to myslil, Katolik, člověk společenský, člověk Cirkev, proto nikdy nemůže přilít nadšen jeho postupu, i když sebe upřímněji hledá a má hledat pohotky jeho jediná vysvětlení. A katolik bude vždy tím věrněji lpět na své Cirkvě a bude neochvěně tvrdit, že dějiny daly za pravdu jí, a ne Husovi, ani kterémkoliv t. zv. reformátoru. Cirkev měla své chyby — uznáváme. Tak zvaní reformátoři přiměli nepřímo mnohdy Cirkev k odložení některých chyb. Stalo se to však ne tím, že i ona se šla učít k reformátorům, nýbrž že se jen upřímněji rozpomněla na svoje vnitřní zdroje a svoje vnitřní poklady.

Reformátoři upřísnili rozvoj technický a vůbec přirozený pokrok a zavjeli evropského a amerického lidstva a přec to nebylo jejich zamýšleným cílem. Toho nedosáhli. Kolik dnešních následovníků někdejších reformátorů nevějí vůbec v Krista, vidějí vůbec v Boha, žije žilovně naprosto pohanským, ba lépe, bezduchým, živočišným. Po ovoci jejich poznání je. «A že náboženské ovoce všech reformací, ke kterým dal Hus první podnět, je tropek, to nemůže nikdo popřít. Z tohoto hlediska, které všem časovým změnám na vzory, budeme a musíme vždycky považovati za základní, jeví se nám Hus jako postava tragická, zasluhuje-li předčasně soucti.

Volání po jednotě bude v životě národním i mezinárodním tím delší a prázdnější, čím dále budeme vzdáleni od zdroje vsí jednoty: jediného pravého Boha a toho, kterého poslal, Ježíše Krista, kdybychom mohli být, my, Evropa, celé lidstvo, kdybychom při naší dnešní výši všeobecného vzdělání, o jaké se středověku ani nezdoalo a při oněch dnešních nesmírných zdrojích přírodních sl měli právě onu jednotlici silu autentického křesťanství? A tak člověku nezbyvá než zvolat — O, altitudo, jako když se sv. Pavel zamýšlil nad osudy svého národa a důvěřoval jako on v Boží milosrdenství a jako on se snažil, aby mezi námi vůl méně zmatku a zase jako on věřil, že jednou kdysi na konci, ty zmatky přece pomínou a bude v Čechách bílý den a plno růží kolem.

Při dopisování těchto řádek, poukazuje na náboženské základy veškeré jednoty a všech ostatních problémů našeho soužití, dostalo se mi do ruky prohlášení generála Mac Arthura, jenž byl vrchním velitelem ve válce proti Japonsku a dnes nejvyšším správcem poraženého Japonska.

Generál řekl: «Jsem přesvědčen, že za deset let bude Japonsko křesťanské. I když to nebude snad všechno vnějším přístupem, bude to aspoň v myšlení a v jednání jeho lidu.

Když jsem v době kapitulace prohlásil, že rozřešení světových problémů může být jen rozřešení theologické, myslili si někteří lidé, že jsem pozbyl rozumu. Dnes jsem o tom přesvědčen ještě pevněji než kdý jiný. Ti, kteří mne proto kritisovali, dokázali, že nevěří ani v demokracii, ani v křesťanství. Jsou to lidé, kteří nemají žádné víry. Problémy světa jsou v zákláde problémy duchovní. Hospodářství, mocenská politika, kolektivismus, tv vše jsou jenom povrchové obtěžit, které přicházejí a odcházejí. Pod nimi a u kořene většiny našich zmatků je nedostatek náboženských víry, a čím dříve si to uvědomíme, tím dříve budeme mít mir a pořádek.»

Zlaté kněžské jubileum kanovníka Mátka. Dne 18. července 1947 oslavil Msgr. Josef Mátka, sídelní kanovník staroboleslavský, známý kazatel a misionář mariánský, 50 let kněžství. Jubiliant, ač 75 let star, stále rovněž působí na vinici Páně netoliko jako mariánský kazatel na vinici leslavském kostele Panny Marie, ale také jako člen Svatočlaskavské Ligy pň městních svatočlaskavských adorách, které se konají za celý český národ první neděli v měsíci ve starobylé kryptě sv. Kosmy a Damiána na mučednickví Dědice naší země v kostele svatého Václava ve Staré Boleslavě. Kžč Všemohoucí udělil Msgr. Mátkovi hojně požehnaní pro další léta.

Adam Mlekiewicz, přeložil O. F. Babler.
BCH v DÚŠI.
Když počneš Boha, duše, ať v tvém srdci silí: Už Herod vyval katy, by ho zavrždil. A dokud dítě tvoje neurostie v léta, uprchni do Egypta před očima zvěta!
BANKA.
Divíš se, po smrti že naše skromné čnosti vřívají moubou v číre blaže do věčnosti, však, nedivíš se, v bance gros že uloženy nabývá za stáletí milióny reny.

FILOSOF A BOH VYHNANEC.
Ze srdcí Bůh je vyhnán, stálky vezmem po něm a zakážeme psát mu. Inké mluví o něm: slo hluchých úst naší máme, ostrá pera k tomu — a vyhnance ten bloupy chce se vrátit domů?...
ODSTUPOVÁNÍ PRAVD.
Jsou pravdy, které mudrcé říka lidstvu všem, jsou jiné, které šepá národu jen svému: jsou jiné, které světlí přístědím smi domu, a jiné, kterých nevíme zjeviti pranikomu.

PRAMENY.
Ríkú: «Ať lidé třeba Bohem pohrdají — jenom když číst a lásku k vlasti v učť mají!» Tak říka bloud: «Ať pramen v borách ztratí vodu — jen když ml léci bude z městských vodovodů!»
SFÉRA PLODD.
Strom muví, aby mohl kvést a plody dávat, lhlím i všemkém vudchem volná mávat. Ač věchny živné šťavy z lúra země béré, ovoce dáti může jen ve vyšší sféře.

ROMÁN PŘELOŽENÝ DO VŠECH SVĚTOVÝCH JAZYKŮ
FRANZ WERFEL
Píseň o Bernadette
Tato kniha pražského rodáka, spisovatele světového jména je nepochybně udalosťou na našem knižním trhu. Román je zfilmován americkou společnosťou 20th Century-Foxa patřícíou Vatikánskomy Prieložila Jitka Pučíková
Brož. 150 Kčs, váz. 175 Kčs
NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD
PRAHA II, KARLOVO NÁM. 5
Zajistěte si jej u svého knihkupce!

* Ozdrazovna pro kačeš IKA (u Ontlie) opět v provozu. Mnoha našim českyim kněžím již známa krásná ozdrazovna pro kněze v lee byla opět otevřena. Kolem domu pěkná zelená zahrada přilno u moře a možnost bspprostředního koupání. Viskem lze jeti až do Matule nebo do Rieky a odud autobusem do IKY. Denní penze 300 jugosl., hr (158 din), příhrádky piljima: SVEČENICKI DOM - IKA - JICUI. ISTRJA (Jugoslavlja).

P. M. Prokoph, SJ., misionář v Sev. Rhodésii: Na černé liše

Na svých toulkách po Evropě žil jsem tak bezstarostně, ponechávaje Pánu Bohu péči o mšii. Ite, vstupuji opět do své dílny — a padá na mne velká tíha odpovědnosti. První starostí po tak dlouhé nepřítomnosti bylo zpravit osudu celou mšii, hlavně školy, mám celkem 3500 dětí na 85 venkovských školách. Boute stále ští, útoky nenastaly, nejsou-li tedy škody, ztráty, nebezpečí. Misionář, který mě zastupoval, byl téměř ustávené churav, po vónocích byl nucen přerušit svoji školní docházku, vyučování spočívalo jedně na domorodých učitelích, ne vždy spolehlivých.

Druhého dne vkročim do třídy v Chikuni: ti dobří, kteří se učili opravdu učít, vydechli ulehčeně, pro ty ostatní znamenalo moje zjevení soud spravedlnosti.

Budte zdraví, molí čerňi hoří, budu vám vyprávět o zemi svých bratří. Co je u vás nového? Ano, slyel jsem. Matějí zmizel! Nemusím litovat, ať si teď vřesí v opicím v džungli. Ale zdá se mi, že loďka vaší plnosti zabředla v šnilém bahně. Čítte se, hoši, za 14 dní máte examina. Každý at si kekke: Musím získat státní učitelský diplom. Učitelé do školy potřebujeme učít děsíc. Je vás ležce hodně, nikdy nebylo tolik uchazečů, mám z toho radost, ale zkoušky nebudou lehké. Doufám, že nebudou pohromy a ukážete, že jste z katolické mšie a školy. Lenochům fádne zatím, těch 14 dní, myslím, postačí, aby spásitelně poznali, jak se dýchá v peklu.

Těhož dne jsem si ještě zaskočil do školy se sestřiček. Tolik mi bylo teskno po těch čerňých kloučcích! Mám je ze srdce rad. Vždyť je to tak čiperné, číťverváče až k smichu a přece tak dojímavé.

Listoví mangovniku tvořilo střechu, v pozadí si slunce pohrávalo zlatem v zelených travinách, vřpdu proti světlu chvěly se siluety černoskú jako slinové obrázky na stěně, všechny na jednu kopyto: kuteravé koule, zasažené do krátkých ramínek. Kolem jáchého opasku slavnostně vyvěšely čár, konečně nohy — 6 je, ty nohy, které měly glo chutit dát se do běhu — no, zkrátka, afický klasické.

Soumrak už se blížil. Sestra vysvětlovala právé tajemství vykoupení a aby ještě více upoutala pozornost «batonských slinových obrázků», pověšila křížek svého růžence na pahýl starého pině. Když domluvila, dala opět růžence do kapsy a pokynula děčkám k odchodu. Dvakrát je někdo vyzbuzel nemusel, upostehli s nadšením, vyřítli se ven — ale tentokrát stouj hráz v cestě: znenadání ozval se známý hlas, můj hlas, který jsem naladil dobrácky.

«Tož tak, přáctata se rozletují! a mýrným pokynem zatlčili jsem jejich rozběhlý přívál zpět do lavic. Vždyť i pro tyto malé filosofy je dnes den zkoušky. Důležitá záležitost. Odkáhal jsem si: «No, tak se na to podíváme, ty tam, Petřiku, kolikpak je Pánu Bohů?»

«Jeden, můj fata.»
«Vidí Pán Bůh věcko?»
«Ano, prosím, můj fata.»
«Slyšl věcko?»
«Ovšem že, můj fata.»
«Ale na mou věru, kdepak je ten Mguri, Pán Bůh?»
«Všude, vyhrke to hidě z toho nejmenšího.»
«Hm, všude, pravíš...» zatvářim se starostvě.
«Všude? Já ho však nevidím.»

To je hned všechny zaradil, ti, co stáli, aby na mne lépe viděli, si usednou, co seděli, povsianou, všichni hluboce přemýšlejí.

«Ne, ne, já ho tu nevidím,» opakují s dráždívou zarytostí nevěřičho.

Mlčeni! Tu náhle jeden z nepatrných žáčků se vztěl, mrskne rukou směrem k Sestře, a lása: «Už to vím, můj fata, je v teji kapse.»

Všichni byli nadšeni jeho nápadem, který zachránil jejich katolickou čest a křtí o překot: «Ano, ano, fata, v kapse náš Sestřičky. Proto ty ho nevidíš!»

Chťi nechtějí musel jsem se smát takové theologické vysvětlosti svých farníků. Byli za to propuštěni k večeru.

kraj nejoblíbnější, hejneznámější, a mnou poněkud zanedbávány. Cesty jdou nahoru, dolů v nevyčítaněm rozmachu. Svahy hor jsou pikré, útesy skal strmé, sestup do údolí tak namáhavý. A co, kypim silou, kterou mě zasobila Evropa, nevaří trochu únavy, hodně jsem zpozdilní v Praze, musím se opět dostát do bývalé formy. V době horka jsou uduť nenesitelná, za deště jsou cesly nemozné. Ale nyní už začlná pomalu: naše zima, cestování je příjemné.

Prvních 20 km mohu zdolat autem ačkoli člověk nikdy neví, zda projede písitým řekístem. V nejlíhší škole jsem nechal vůz, učitel mi dal čtyři hochy průvodce, ponosu za mnou písnosy oltář, stan, pikříkyvše na ptenocování, zavazadla. Tebas zdejší stezky byly pro mne neznáme, dal jsem se svěsiti jejich chválu z úst čerňých nosičů — ti čerňi děbáci! projedou i místa závratná — a sedl jsem na kolo. Krutě jsem to odpykal. O, teď už vim, proč Římané nazývali zavazadla «impedimenta». Chvilu jsem jel na kole, nějakých 200 metrů, všeho, jen ne pohodlné, poskakoval jsem v sedle přes výmuky a kameny horské pěšiny, ale hned zase slézám a tlačím kolo, tlačím celou hodinu. Snad to nebude horší, vzdýchám v srdci, když tu pojednou pěšina mizí, přede mnou sráz a skála. Beru kolo na ramena va mlou svízelce šplhám dolů. V jednom okamžiku, div že jsem se nezřítíl stremháv do propasti, kolo se mi zadržlo za krk, sáhlo mě k sobě dolů a zarazilo se na skalním výstupku. Vyšlén a roztrpen neochůdností cesly, odhodil jsem kolo jako prokleté hlo, nechal jsem je ležet v křovi a dal jsem šlapal pěšky mnohem pohodlněji.

V houštině mlhla se temná postava. Blížím se k vesnici. Sem civilizace ještě nepronikla, oděv je pšepychem. Čím blíže k Zambeli, tím méně mají na sobě. Dospělí mají kolem pasu kus hadru. Lépe oděni jsou mladíci a děvčata, která viděla svět, to jest být ve městě.

Škola je zde od roku 1933, ale všechny děti jsou dosud katechumeny, neboť pohanskí je tu přilít silně a potom, misionář může je navštívit nanejvýše jednou za rok. Blížíme se ke škole. Co to? Už z dálek slyším hluk a hlasy. Nostelí mě přeběhli táinými zkratkami, jež znám jenom oni ve svých lesích, a dospělí k díli i s mými zava-

Hospodářský řád

Člověk a jeho jednotlivé stránky.

III.

Třetí skutečností, kterou u člověka žádný rozumný nebude popírat, je jeho skutečnost duchovní. Tento prvek, projevující se v rozumnosti a vůli, nazýváme také tak pro jeho výlučné nehmotnou povahu. Každý z nás si může docela svobodně, ničím nedonucen zveřejnit určí, co chce zřít udělat (třeba, že podnikne výlet na Mars), přesto, že to fyzicky není uskutečnitelné, každý z nás se snaží, lit za dobrým, vždy lepším, mnohdy nedosažitelným. Nic ho nemůže uspokojit.

My, poučníci na této korbě, každý z nás, se snažíme, docela nutně, ustavičně (a třeba si to často neuvědomujeme, ale vždy je to leptom tento životní prvek, který nás žene), dosáhnout nekonečna, skutečného Nekonečna, až už je v tážání a hádání nazýváme jakkoliv!

Ově dvě složí: naši vůle, totiž svoboda a touha po Nekonečnu, jsou důkazem její nehmotnosti. Hmotla je vždycky omezena a determinována zveřejnit. Nemůže se zveřejnit samostatně a svobodně rozhodnout pro to nebo ono. Podobně je také hmota jako taková celá pootevřena od sebe, uzavřena v sobě, nutně konečná, bez nízkolivi louhy vyjít ze sebe, pozdvihnout se nad sebe, žádné touhy po Nekonečnu v ní není.

Zrovna tak je to se dvěma základními prvky rozumnosti člověka, pojmem a soudem. Také tyto dokazují, že naše myšlení je svou přirozeností nehmotné.

Na příklad: Náš pojem domu se úplně liší od našeho nymyšlého, od domu nyní pozorovaného, nebo od představy domu, který jsem kdysi viděl. I nymyšlého, i někdejší představa máli ježom, konkrétní znaky: výšku, barvu, síruku, styl, zatím, co pojem domu nemá ani jeden z těchto znaků. Někdy, kdyby neměl třeba jen jeden znak, nenáležel by už tomuto domu, zrovna tak, jako celý řád lidí domů, u nichž se tyto znaky nevyskytují. Ale pojem není ani nelasný mosikový obraz, složený ze všech obrazů domů, které jsem doposud viděl, neboť tenkrát složený obraz je opět úplně jiným, skutečným obrazem, který nejen je se nehodí k všem domům, ale jako takový neodpovídá ani jednomu z doposud poznávaných, zatím, co pod náš pojem můžeme zahrnovat každý jednotlivý dom: minulý, nymyšlé i budoucí.

Pojem je tedy bez jakéhokoliv skutečného znaku a přece je úplně jasný. Co je to jiné, než důkaz neprosto nehmotné duchovnosti, pojmu a toho, že dramen, počátek a nositel pojmu, duch, musí mít také nehmotnou, duchovní přirozenost.

Totéž platí o soudech. Kvůli má bílou nebo červenou barvu, hvězdičkové nebo mořčivový tvar, ale nikdy není na něm nepsáno, že to bílé je bílé, nebo to červené, že to tmavé modré je podobné tomu světlejšímu. Tím chci říci, že v hmotné skutečnosti nikdy nepozorujeme rozdíl jako takového nebo podobnosti jako takové a přece každý svou obsahuje v sobě tvrzení o totožnosti nebo nejednotnosti subjektu a predikátu. A poněvadž tyto vlastnosti nejsou obsaženy v jejich hmotné skutečnosti, mohli je zjistit jen nehmotný princip, t. j. duch, který je zároveň vyvízející nad subjekt i nad predikát, a podává důkaz o jejich totožnosti nebo nejednotnosti.

A tak pojmy a soudy, ve kterých každý z nás nevyhnutelně myslí, ustavičně a docela živě dokazují, že v nás kromě fyziologické a emocionální skutečnosti existuje ještě skutečnost třetí — duchovnosti.

Jejimi charakteristickými znaky jsou chůně dobra a poznání pravdy. Ale zrovna tak jako vůle, která jde za svým subjektivním dobrem (vůle se totiž nikdy nerozhoduje pro zlo — i v objektivním zlu třeba vůle ze svého vlastního subjektivního hlediska lakáji dobro) se nemezí jen na toto omezení dobra, ale touží po dobru skutečném, objektivním, nesmírném, absolutním, tak i myšlenkovost se nemezí jen na toření pojmu a soudů (aktůvli i to by už samo o sobě dokazovalo její duchovnosti), ale je sama za objektivní pravdu, t. j. shodou poznání se skutečností, jde za absolutní pravdu, která má universální hodnotu a nutně platí bez ohledu na měřící se poměry a čas, touží po absolutní pravdě, a tím také je zaměřena a ote. čna po Nekonečnu. Absolutno a Transcendence. A teprve tehdy, když se dotykáme Absolutna, kdy se vůči Nemu úplně otevřeme, dostane obraz podstatně lidské přirozenosti, dostaneme skutečného, úplného člověka.

Abychom to alespoň částečně naznačili, vypůčme si z geometrie Jehlan. Jeho základna, síť, spojí na zemi, představuje aeoranalickou a biologicko-fyziologickou, hmotnou část lidské přirozenosti. Jeho stěny, které se opírají o základnu, směřují vzhůru a představují emocionální člověka (elovost). Tato současně jeho skutečnosti, podmiňuje a hluboko zapořené do biologicko-fyziologické základny je zároveň prosáknutá smyslem vyššího duchovního života.

Čelý Jehlan, t. j. základna i stěny zevnitř naplňuje, vědomě usměřuje, spojuje a seřaduje třetí, nejvyšší skutečnost, která se jako nějaká sípřála dovíkly základny, stěn i vnitřku, zdvíháje sebe i všechno, směrem nahoru, ale nezůstává v Jehlanu, neuspokojuje se ani jejím nejvyšším vrcholem, nýbrž se nutně probíjí ven a svou podstatnou a nevyhnutelnou toužbu rozumu po absolutní pravdě a vůle po absolutním dobru se snaží dosáhnout nekonečnu transcendentnost — Boha, a neuspokojí se, dokud nepřijde do styku osobně s Ním, jenž jediný li může naplnit.

A právě pro tuto touhu duchovního principu a jeho základním způsobením k dosažení Jeho, je člověk skutečností v kosm vskutku jedinečným, lidskou osobou, nositelem nejvyšší důstojnosti, ale zároveň nejvyšší odpovědnosti. Tím si také uvědomuje svůj cíl, představí byl prostředkem kokohokův, nosí v sobě všemi smysly a zároveň je zveřejnit sjeat se s věmi lidmi, nositeli lidské přirozenosti, zrovna jako s ostatními živočichy v kosmu, které jsou dílem stejného prapromě a směřují k stejnému transcendentnímu cíli.

Pavel Žor.

Co viděl a cítil Polák v Praze

V krakovském katolickém „Tygodniku Poluszechnym“ píše Stefan Kielewsky o svých dojmech z návštěvy Prahy. Je to do značné míry obraz naší národní povahy, jak ji dnešní Polák vidí. Soudíme, že je už třeba, tyto názory znát.

Musím se přiznat, že jsem se jako Varšavan, který prošel válkou, okupací i povstání v vsírenném hádeč varšavskem, nemohl v první dny svého pobytu v Praze zavit vidění nepřítomnosti. Mne pronásledovala na každém kroku města toule, skoro malebných záokutích Starého města pražského a naplňovala me neustále počty na zrovna příměnnými: smauku.

Pro mě toto krásné město, A nač se divat? Vždyť oči pro toto krásné město, že uvidím krásné nezměněné, skoro milozové město se stálými památkami kulturními dobe staré, i moderní, město gořky i baroča dobe stavitelsky zladěné, Prahu slověžatou, a nádhernými paláci a kostely, tonoucími v zeleni parků a zahrad, prostoučenou středověkou poesii úzkých kilkatých uliček a záokutí s jedinečnými krásnými Hradčanskými poeický kouzelnými, neuvěřitelně malebnými a romantickými, odkud se otiřivali široké rozhledy na Vltavu a celé město staré i nové, se střízlivým, ptesným a úspěchovým dněskem, s ruchen až i tramvaj, všude vzornou organizací, s ruchen a realnost. Je zajisté vesnadné říct si z toho všeho člověku, lenž má s'ale před očima trosky. Povsil a Podolí, zřelnylo Starého Města, spoušť Ghetta i malebné posvěcení Maršálkovecké. Takový člověk cítí se zde zbytečným, anachronickým jako úryvek národné pathetické básně na s'írém špinavém listě.

Ještě zbytečným cítil jsem se, když jsem druhého dne stanul na Václavském náměstí uprostřed archiveseleho, hluchého rozjazzáého lidu, slavícího výročí svého osvobození. Znamé náměstí, jež se nachází v samém srdci města, jest bohatě osvětleno neonovými reklamami nesčetnými světlými a zárovkami. Tímto chránovým, dlouhým bulvárem tlačí se jako hadí nestěsné davy uprostřed bezstarostných, radostných, incucujících skupin za zvuku mnoha orchestrů a jak celé to velké náměstí jest jako kolosální tančící síň, kde rozesmáté páruky incucují polky a valčíky (swing se v Praze vůbec nesebí). A všechna ta veselost koná se bez kapky nectěží. A všechna ta veselost festace stejné se radujících z osvobození, manifestace jednoty, a svobodné radostné disciplíny, vlastně aktivní bez skřipotu falešných lónů, nebo pozitivních, záitných úmyslů.

Závist h'odala v mém nitru ustavičně — cítil jsem se cizím v tom davu i lidové slavnosti zrovna jako kdysi před lety ve Svýcarsku kde jsem byl jako jiných přtřmen podobné lidové slavnosti.

Neporné — v CSR způsob politické myšlení, národní solidarita, ba i formy zábav a slavností jsou n'ém západním — řekl bych CSR je slovanským Svýcarskem.

Mluví se zde mnoho o slovanské vzájemnosti a přece v Praze jsem se cítil docela těžky na západě, tak trochu jako přhoci z kraje mohly a trosky, tak kraje bouřek a děbe, nebo jako host v přesně organizovaném státsku louku. Vše je zde promyšlené, zajištěné, uspořádané, rozvážené a opatrné, my máme daleko do toho, zaviděl jsem jim a přece začal se mne pomalu zmocňovat irracionalní, absurdní pocit převahy, převahy pathosu nad střízlivostí, cílového nasčení nad rozvahou, ba dokonce převahy trosk nad m'ěstem nedořečným. Takové počty nikomu nedoporučuji, naropěk — vždy a všude v diskusích i rozhovorech

Dr. R. W. Hynck:

Mezinárodní kongres katolických lékařů v Lisaboně

Po různých obličích podalo se naši československé delegaci: Dr. M. Ort, Dr. K. Svoboda a Dr. R. W. Hynck dostali se vzdálenou cestou do tohoto hlavního města Portugalu, kde jsme byli předsedím kongresu, hlavně Dr. Santana Carlosem, generálním sekretářem, velmi srdečně přijati a ubytováni ve velkém hotelu nádherného mořského lázeňského města v Estorilu.

Již z Brazílie z divější doby měl jsem nejlepší zkušenosti s laskavostí, srdečností a poctivostí Portugalců, ale zde se věru překonávali, vltajíce nás, zvláště jako jediné Slovany, přišedši tu na kongres.

A byla to sešlost věru znamenitá: Vedle hojného počtu domácích členů portugalského sdružení katolických lékařů sv. Lukáše, vydávajícího vlastní časopis (i za války vycházel) „Accio Medica“ bylo tu mnoho Španělů, děle Francouzů, Holanďanů. Velké množství bylo Belgičanů pod vůdčovstvím Dra Raul de Guichenetra, svolavatele prvého tohoto kongresu do Bruselu 1930 a zároveň presidenta světového Svazu lékařských společností sv. Lukáše. Též Danové přijeli, a velkou pozornosť vzbuzovala jediná Švédka z Upsaly, která z celkového počtu tří katolických lékařů švedských kongres navštívila. Z Anglie přijel Dr. W. B. J. Pemberton, delegát Britiř Medical Association, rovněž Irsko vyaslalo svého delegáta, jakož i Kanada v osobě univ. prof. sociální hygieny Dr. W. Te Blonda z Quebecu. Dále byvly zastoupeny Společné státy, Brazílie, Argentina, Chile a Peru.

Předsedou kongresu byl předseda portugalského sv. Lukáše, univ. prof. Dr. Joao Maria Porto z Colmbry. Bylo tu mnoho dalších znamenitých lidí, univ. profesorů Dr. Octave Pasteur, urolog z Paříže, prof. Vallejo de Simon z Madridu, přednáměstek nemocnice infekční, prof. biologie z Fimské lékař. fakulty Dr. Luigi Gedda, president katolické Akce fialské, jakož i Mladého katolické, tamtéž známý badatel o povu, Rubáš turkém atd., atd. Účastníky bylo celkem přes šlopedásit...

Kongres byl doprovázen výstavou knih katolických autorů-lékařů, mezi nimiž na vhodném místě umístěny byly i moje spisy. Výstavu zahajoval sám ministr školství. Byla velmi bohatá: Celý čustý katalog vystavovaných knih podával její obraz.

Kongres jenž trval od 17. do 23. června, byla zahájen slavností recepcí u J. Em. kardinála patriarchy D. M. C. Cereby v místnostech slavného Zeměpisného ústavu. Ostatní schůze konaly se v slavnosti síni lékařské fakulty a tu na univerzitních klinikách nemocnice sv. Josefa v Lisaboně.

Hlavním themalem kongresu byla obšírná debata, jež měla objasnit nejděležitější otázky lékařské v současnosti, t. j. postavení dosavadní volné praxe lékařské vůči nastávajícímu jealmu zpořádkování či kolektivizaci státem či jiným veřejným orgánem zdravotnictví. Jak se k této ožehavé otázce má postaviti svědomitý lékař fialčanský, jmouž etika křesťanská ukládá mimořádné povinnosti?

Přednášek o tomto themátu, jakož i diskuse účastníci se všichni vynikající představitelé kongresu, uznávající jak potřebu lékařské pomoci nejširším vrstvám tak i náležitou povinnost usilování, aby se kolektivizovaná medicína nestala bezduchým, úředním výkonek m převeliké škodě jak pacientů, tak i vědy i umění lékařského vůbec. Byla tu čilá výměna názorů, ale záhy se rozhodlo, že nelze tuto otázku řešit všeobecně, nýbrž že se musí přihlížeti k zákonným ustanovením jednotlivých stáů v jejich sociálně-zdravotních programech, k čemuž dány direktivy a směrnice. Proti nemocenskému pojištění povinnému dávání však přičinnost pojištění u soukromých pojišťoven.

Vedle těchto hlavních otázek byla přetřásána celá řada styčných bodů lékařství a křesťanství, zejména co se týče misali, zdrženlivosti pohlbání, charity, katolické akce, výchovy, léčební duši, umělecko opozování, eugeniky, rodinné aid. Také též probíraly se otázky svět. organizace katolických lékařů a po delších debatách a návrzích usneseno přičlenit se celkově k sekci Pax Romana pro katolickou inteligenci.

Pius XI. a Churchill

Pláte se, co mají společného? Zálibu pro velké doby a velké činy. V roce 1938 řekl Pius XI. u nás tak dobře známou kardinálem Verdierovi: „Děkuji Pánu Bohu každý den, že mohu žít právě v této době, v těchto okolnostech. Tato všeobecná mravní, ba všestranná krize nemá v dělinách světa vůbec rovnou. Musíme být hrdi na to, že jsme svědky a do jisté míry spoluúčinkující tohoh grandiosního dramatu. Dobro a zlo zápasí spolu v obrovitém souboji. V takové době nemá nikdo práva zůstat stranou, zůstat prozídní. A jsem lísi, že naše Církev vyjde z těchto mohutných převratů ještě krámnější a přízvoobenější poltebám pfíromostí.“ Tak tedy mluvil Pius XI.

A Churchill? 29. října 1941 mluvil k žákům školy v Harrow do které sám kdysi chodil. Připomněl, že Anglie přestála již to nejhorší, že není již sama v boji, jako před rokem, když tam naposled mluvil a pak pokračoval: „Zpřavil jsem zde sloku jedné školní písně; zpíval jsem tu daleko dříve napsanou mně k počátku byl jsem již značně pohloučen a dnes játe li opakovali; ale je tam jedno slovo, které chci zmínit, chci říci, že jsem to už loni, ale neodvážil jsem se. Je to verš: „Nechvalíme méně v temnějších dnech“

Dosáh jsem dovolení pana ředitele, abych změn il „emnějších“ na „ostřejších“: „Nechvalíme méně v ostřejších dnech“.

Nemluve o temnějších dnech: mluve raději o ostřejších dnech. Tohle nejsou temné dny: tohle jsou velké dny — největší dny, jaké kdy naše země prošla; musíme všichni děkovat Bohu, že nám bylo dovoleno, abychom každý podle své možnosti měli svůj podíl v tom, aby tyto dny se staly hodnými paměti v historii našeho národa.“

Churchill jako politik jistě není neomylný. Jako straník, jako vůdce strany, se snad ani nemůže vyhnout leckteré demagogii, zkrátka locčemus, co se nám na něm nelíbí, v čemž můžeme a někdy musíme být jiného mínění. Jako válečný vůdce Anglie se skutečně poctivě přičinil, aby ony dny se staly hodnými paměti v historii jeho národa. Byl skutečně v prvních řadách. Dokazuje to mimo jiné tato historika ze dnů, které předcházeily bezprostředně invasi v Normandii.

V pátek dne 2. června odpoledne přibyl Churchill a maršál Smuts neotevřávan do stanu Eisenhowerova, když byl před tím na březích přhlížel, jak se naládá materiál. Tito tři mužové rozmlouvali pak až hodinu spolu, Churchill při tom vyslovil svůj úmysl, že chce totiž provázeti první útočné vlny Generál Eisenhower nebral tuto prohlášení premiéra vážně Churchill však dokazoval, že to myslí vážně, zkrátka trval na svém. Eisenhower na to bez okolky prohlásil, že je neměno, aby se účastnil vyvolání prvního dne. Připomněl předsedovi anglické vlády, že kdyby se mu něco stalo, bylo by věckou v zemi dezorganizováno a celý průběh vojenských operací je by byl ohrožen.

Kromě toho, pokračoval Eisenhower, válečná lod, na které byste se chtěl účastnit invase, by musla mít zcela zvláštní ochranu, mnohem silnější než ostatní lodí, a to vše je zbytečné komlikovávání situace.

Churchill však byl tvrdohlavý: Konec konů jsem přec ministrem národní obrany. Mohu vsoupsat na palubu kterékoli jednotky královského loďstva jako důstojník. Ani nejvyšší spojenecký velitel nemůže přece mluvit do složení štábu jednotlivých britských lodí.

Začím co ministrův předseda takto diskutoval, byl upozorněn, že ho volá telefon z Buckinghamského paláce. Král se totiž dověděl, proč jel Churchill k Eisenhowerovi a proto mu náležavě oznámil, že nemůže bez žádnou záminkou počítat s tím, že by se vyděl ve Francii zrovna v první den invase.

Den modliteb v Anglii

Šestý červenec byl v Anglii dnem modliteb. Kardinál Griffin vydal jménem všech katolických biskupů k tomuto dni následující ustanovení:

Král vyzval na neděli 6. července svůj národ k modlitbě. Ložními katolickými modlitbami Jeho Veličenstva ochotně uposlechou této výzvy. Za temných dnů války odpovídal lid této zvané rádu, když byl vyzván, aby se odevzdal do rukou Boha všemohoucího. Dnes potěbuje více než 1.5 jindy vedoucí Ducha sv. Jak k zádrnčmu řízení záležitostí své vlastní země, tak k tomu cíli, aby ochom zajistili spravedlivý a trvalý mír a aby se nezdálo, že jsme zapoměli na vnější zásady, pro které jsme bojevali a pro které naše míředě oblovala své životy. Dáváme dovolení k vystavení nejvyššího Svátosti v tento den od poslední mše av. až do večerních bohoslužeb.

Doporučujeme všem věřícím a zvláště dětem, aby přijaly vstave přilimání a aby se upřímně modlily k Panu Bohu za blaho národa a za mír světa, založený na spravedlnosti a lásce.

Jednou důležitou složkou jednání kongresového byly otázky posv. Rubáše turkického, Ohlášená přednáška salesiánského lékaře a profesora chemie Dr. Scolliona se pro jeho nepřítomnost nekonal, převzal jí však univ. prof. lékařské fakulty fialské Dr. Luigi Gedda, president nejen katolické akce fialské, ale i centra filmového, sportovního i žiat. mádeže. V dvouhodinové přednášce seznámil dychvěi nasloučající posluchačstvo s tímto lékařským problémem, jehož rozluštění došlo tu našedého souhlasu. S uznáním křivoval i moje objevy i studie, o nichž ostatně i Oservalore Romano přinesl 7. 5. 1947 zprávu. Jeho přednášku doplnil jsem pak 24. června před týmž auditoriem lékařskými fakty, nálezy a experimenty, jimiž neřašovalnost této převržené památnosti byla nade vši pochybnost uznána a potvrzena. Jelikož pak jak výkoní umělec, tak i znalci umění odmítli do jednoho uznati otázky této posv. Frobního plátna za malbu... nezá dneš li žádnému odpuřci vyslovit tyto nevědeckou, ale nedim absurdní již námítky.

Dva poslední dny věnovaly kongres návštěvám Cairnsy a Fátmy, o kterých poslední podám zprávu v následujícím čísle.

(Dokončení ze str. 3)

a symbol dějin českého lidu. Je to tvář složitá — není v ní ani konvenční mimonenství ani diplomatice uhlazenosti, není sympatická v běžném slova smyslu není „vliv“ ani „finská“. Je to tvář vytvářelého, neumorného pracovníka, věrného sluhu svého národa neochvějněho budouvatele jeho svobody a blahobytu. Jeho působnost není efektivní, nepamouje řecky nebo slovy, nýbrž skrytými prací, usilím reálného, konkrétně logického ducha, nezřídka také utopenosti. Proto se zračí v jeho tváři tvrdost, pesimismus. Proto se zdá lidských ilustrací člověka, jenž poznal záklusl mnoha diplomatických přetřích, záklusl a skandálů, zároveň však neschmísl lásky k vlasti, lásky neomezované, věrné, vášnivé, ale realistické. Tak v Benešovi zobrazuje se i národ, který z chaosu porážek, nezdarů, ponižení vyšel svobodný, zkonsoolidovaný, bdělý a mužný. Není to možnost extatického hrdinství, nýbrž možnost prosaická, statečnost každodenního života, klidu a práce...

Viděl jsem to i v českém parlamentě v době debaty o ratifikaci smlouvy česko-polské. Parlament působí dojmem idylickým: zasedací síň nevelká, tak trochu školního vzrůstu, poslanci (hodně žen) slušní se sed v lavicích a naslouchají dokonalým rozlišením zesilovaným, sobě podobným jako ve své věci, projevům představitelů různých politických stran a všem projevům se tleská stejně srdečně. Není velkého pathosu. Na př. ministr Masaryk veselé děkuje za potlesk salutováním, zvedaje ruku k lysé hlavě. Parlamentní rokování jsou v lisku komentována s velkou svobodou. Slovem — lidyla, med, požitky.

Uvedme ještě výtatek o poměru česko-polském.

„Překvapující je ta okolnost, že v hlavním městě cizího státu mohl jsem mluvit polsky a rozuměl mi. Průměrný český člověk přesvědčil jsem se o tom nejsnáze, když jsem si s ním porozuměl pro Poláky. Shledal jsem u nich tolik projevů přízně a sympatií, že mne to často až zahaňovalo zvláště když jsem si připomínal u nás před i poválečné protifeské kampaně. Všechny sočné problémy mezi oběma státy dají se řešit poměrně snadno, aniž by tím některý z partnerů podstatně utrpěl do budoucna. Když jsem to tvrdil, vždy mi Češi horlivě přisvědčovali.“

Myslénka spolupráce slovanských národů, o níž se v Praze neustále mluví — neobejde se bez ní ani jeden oficiální prosluv — zdá se mi však za nvnějších poměrů „sloganem bez střešky“. Češi jsou velmi citliví na dobrý poměr k SSSR, přiznávají spolupráce s Ruskem její úhelným kamenem jejich dnešní politiky. Cim více touží po stvích hospodářských a kulturních s Polskem, s tím větší rezervou, myslím, uvažují o jakémkoliv unii politické.

Abych řekl pravdu i já, když jsem se pouloval mezi hlutným davem do pražských ulicích, kládl jsem si otázku, zda přes podobnost řeči český rozvoj našich národů neodráží nás až tak daleko, že všckera jednota politické linie zdála se být skoro utopii, že bývalé, ostatně v mnoha oborech otímno proroké idee Dmowského nikdy se již neuskutečnily. Universalistické, mefnánská česká kultura silně kontrastuje s individualistickou, počátků asociální, ale plnou vzletu kulturní polskou, podobně jako trochu kosmopolitická česká hudba lidová odrážá se od svěžích, primitivnějších ale plněto tvůrčí síly folkloru Kurpuckého, Lovičanského, nebo Podlažanského. Česká dnešní mentalita v níčem si nezadá s mentalitou Svcárů, Belgičanů nebo Dánů; je realističtější, tvrdě, pevně zakotvená v zemi, neutápní. Polská mentalita je hluboká, irracionalní, trochu pasivní, neutlitaristická nepraktická, je odleskem národa, jenž nemá dost vlasních sil a proto jest zmlitán ideologickými spory, jež otlárají Evropou. Máme, co Češi nemají, Češi mají, co my nemáme, jest tedy otázka, zda se můžeme navzáem něčemu naučit a zda si můžeme výměnou předat některé hodnoty? Zkusit to, by neškodilo, naopak se však musíme co nejlépe seznámit...

„Jednotni buďte...“

Obvyklý oficiální manifest všech stran Národní Fronty a jiných instluce ke dni Husovu vyzval národ k jednotě. Není pochyby, bohužel o tom, že jednoty se nám vlni nedostává. Politické strany, Češi i Slováci u nás jsou jen domácími obzábek velké nejednoty mezi západem a východem. Je tedy třeba usilovati o jednotu. Již poznání, že treba tohoto usilí, má velkou cenu. Nepomohla by nám ovšem jednota podle hesla Hitlerova „jedna lid, jeden vůdce, jeden raich“, ani jednota podle vzoru všelijakých jednotných svazů a podle jednotnosti, kterou Hitler j po smrti zamořoval a dosud zamořuje naše veřejne usilování. Nesmí to být jednota mechanická, nakomandovaná podle byrokratického, propagandistického lineálu, povrchní a vnější jednota. Má-li být jednota k užítku, může to být jenom teórná duchovní a mravní. Na tom nic nezmění okolnosti, že některým by stačila pohodlnější jednota a la Hitler, než jednota opravdová. Psali jsme o ní nečetnékrát, vlastně tak onak nepíšeme o nicem jiném. Nad manifestem však bychom se chtěli zamyslet takové jednoty, jako náboženský činil už dávno neta, co říci ani tím, kteří ho mivají plně už. Dnešním svým straníkům, kteří dobry jesté tak proti církví. To je první ironie jeho osudu. Nikdy nedovedl být ani nebude činným náboženský jednotnic. Ale k nábožensví má něč oficiální život poměr leda velmi vážený. Podíváme se tedy tak jednotnic činitelem „i Hus politiky. Každý žček ví, že Hus byl přičinnou největšího rozkolu v národě i rozkolu národa se světem. Je to hrozné, ale Husie přišlo málo dbal o trhlínku, až se rozzeřela v propast a onl utonul v německém protestanství. Tak tak, že národ neutonul s ním. Tož, o jaké to jednota vlastně oficiálně manifest mluví? Chceme-li se

Z domova a z ciziny

Z naší severočeské, těžce zkoušené diecese. Vzáemná radost došla se děkanská farma semimská. Na Sv. Petra a Pavla, svátek patronů farnosti, byli vysvěceni v Litoměřicích dva novokněží z této farnosti a to: doc. Jindřich Tomiček, syn továrního úředníka v Semilech a dp. Josef Matura, syn továrního dělníka v Chuchelně. Bůh dobrotivý posiluje novokněže v jejich apoštolské práci a dej semimské farnosti dočkati se zase takového novokněží.

Po pařížské konferenci. »Nezávislosti se nedosáhne v izolované chudobě; nezávislost se upevňuje součinností a prosperií.« Tak dovozoval francouzský min. zahraničí Bidault Molotovi, jenž odmítl anglo-francouzský návrh evropské spolupráce z obav o suverenitu jednotlivých států. Tož, co Bidault, říkájí obháji lidové demokracie. Říkají: není nic platná počta formální demokracie, formální rovnost všech. Bohati si tak jako tak vynulí vliv podle své chuti. Má-li být tedy skutečná lidová demokracie, musí lid mít v rukou majetek, nebo nezávislost se nedosahuje v chudobě, není nezávisl ten, kdo nemá, z čeho být živ, kdo je v té věci závislý na někóm druhém. Ale jako v mnohých jiných věcech: Říkají-li oni tož, není to tož. Proto jde tak těžko z místa evropské dorozumívání a proto jsme i chudí i málo nezávislí.

Kus zdravého západnictví by bylo, kdyby... Přinášet často obzábky z anglického královského dvora patří většinou k bontonu některých našich listů t. zv. západnické orientace. A při tom se to dělá, jako věčná věc u nás, naprosto povrchně, jen pro přázdnotu pasťu očí. Kdo se zamyslí nad tím, že ten královský dvůr je něco hlubšího, že je to zosobnění starých zdravých tradic Anglie, že je to jedna z nejmocnějších prask světové říše britské, a že je to také, zejména u nynější královské rodiny, zosobnění určitých lidských, zejména rodných čností? Pochťtlosti, které umožňují Anglii, aby vydržela válku a zvítězila. Válka tyto čnosti i v Anglii nesmírně nahodila. Desetitisíce rozvodů se prodává a dokonává před anglickými soudy.

Přesto však Jiří VI. při posledním povýšení titulů šlechticů odmítl udělení šlechtický titul Laurencovi Olivierovi, jednomu z největších židlivých divadelních umělců Anglie a to proto, že je rozvedený. To tedy je také kus anglické tradice. U nás ani mnozí vycvancovní zbožných katolických spolků nepovažují již manželskou páskou za tak posvátnou, že by se při myšlénce na rozvod a na případný druhý nebo třetí civilní sátek otřásl hrůzou. Právě takoví bývají ovšem také nejhorlivější západníci. Odkládají to tak děláme: My si vybereme ze všeho jen to lepší, co tvnější, loco nic nestojí. Stejně tak v Lhčodu. V téhle věci měl a má dosud Machar pravdu když napsal:

A balancujem se svou sympatií z Východu v Západ, ze Západu v Východ, s chybami obou, ne však jejich silou.

Jak ta chodí jedni. Zdravá pedagogika vždy doporučovala. Neberte si příklad z toho, co je snad horší než vln, nýbrž z toho, co je lepší. Dobeškolák, který je na propadnutí, neudělá sítě, bude-li se dovolávat, že Zeyer také neudělá maturitu, že Vrhelický byl bídný matematik, že tedy i z něho může být něco velkého přes špatné vysvětlění. Výjimek je těžko se dovolávat. A tak je to i s naším životem veřejným: Není práve „radno poukazovat na to, oč to jinde vypadá lépe než u nás, jak velice tedy máme být spokojeni s domácími stavem. A přece to snad není vždy tak zbytné. Na př. čtu, že „Collège de France“, slavná stáletí stará vysoká škola pařížská, nemá následkem správního opášení ani vodu, ani plyn, ani elektrický proud. Znamená to asi, že to všechno nepotřebuje, protože nemá poukazovaný peníze od ministrstva školství, který teprve vydává o částku, kterou má k tomu účelu dosti napřed na ještě neprojednaný státní rozpočet pro r. 1947. Zdá se tedy, že u nás je to přece spofadanejší. Ale, jak říkam, kdybychom se chtěli srovnávat na př. s Dánskem nebo Švédskem, solva bychom byli tak pyšní.

Smutné poměry na neutralizčních bodlech světa. Jedním takovým bodcem je Terst a jugoslávsko-italské pohraničí v jeho okolí. Jak divoce se tam srazelí názory národnostní a ideologické.

FILM

Filmový odbor Svatozáclavské ligu sděluje, že podle posledního usnesení Ostrédy Katolické akce stal se včonnou sloužkou filmového odboru Ostrédy Katolické akce, předsedou tohoto Ostrédního odboru hl. jmenován dosavadní předseda JUDr. František Vaněk.

Pro vchvny: Pan Rmih přeházal, USA. Dramatický příběh mládého senátora, který za pomoci své sekretářky zvládnul nad intrikami nepřátel, ohrožujících svou činností demokracie svobody. II.

Pro dospělé: Rim otevřená města, Itálie. Utrpení římského lidu za doby německé okupace a činnost tajných bojovníků za svobodu. Mezi nimi vyniká vidce obdoby Manfredi a farář Den Pietro. Obá dopadením zastupem, Manfredi ač nicdsky nemůže, nevzdává protifašistické hnutí a podlehne následkům trýzní. P. Don Pietro, který byl donucován keletpem, aby přemluvil Manfrediho k doznání, odmítá a modlí se za jeho vyláčení. Sám odsouzen k smrti zasílelením, prohlašuje před

opravdu jednoty obratí, musíme vycházet z pravdy

„Právda vítězí: není jalové heslo pro čelné stránky novin, slujez praporů a pro ústa t. zv. slavnostních řečníků. Ujistěte se, že pravda vítězí opravdu. Nechceme se dotýkat našich bolestí, ale málo platno, musíme být v souzvuku s pravdou a nestrkat před ní hlavu do písku. Anebo je dětině, že chceme slavnostní manifesty bráti vážně? —

je patrně z úloku na terstského biskupa Msgr. Santina. Při své návštěvě v Capodistrii, při prohlídce paměšního chlapečského semináře byl napaden zástupem lidí a ztyrán. Po návratu do Terstu uspořádal mu věřící mohutné projevy sympatií a sám sv. Otec mu poslal projev své úcty tohoto znění: »Sv. Otec byl bolesně dotčen zprávou o útoku, který byl na V. E. spřichán při vykonávání Vašich pastýřských povinností. Jako výraz otcovské lásky poslal Jeho Svatost V. E. zvláštní apoštolské požehání, jež budí Vám poslou.« Montini.

Monigomerij nevíř v válku. Zatím co Svčáci prý v ní věřt velmi: pevně a u nás také mnozí bázlivci, prohlásil maršál Monigomerij, jenž dříve v Austrálii, že v novou válku nevěřt. »Vlny uvedené v pohyb strážlivou bouří, která se píchá přes svět, se velmi pomalu uklidňují, přesto však opadávají,« řekl v pátek dle světa věřící od El Alameinu. Jeho výsoké postavení a jeho známá střilivá věčnost dávají tomuto výroku více váhy, než mohou mít povídaní bázlivců a žarmošlapů, kteří doufají v dobrodružství.

Dva čeští vojáci. »Vlasteneckého ducha jest v nás dost, ale ještě se musíme naučit nevádnět. Snad se někdo nad tím slovem pohorší, nemohu si pomoci. Sebevěštlí vlastenectví nás nezachrání, nebude-li opeřeno o nenávisť k těm, kdož vytvrle usluží u naší zčkzu.« Šítra P. v »Obraně lidu«. — »Dále takto prosíme vás, abyste všlechní vesolek po dnešní den všechny hněvy, kteréžto ste mezi sebou měli, konečně odpuštlí, tak abyste mohli spravedlivě pát pět a říkce: odpusť nám naše vlny, jakožt i my odpuštlíme.« — Jan Zlízka z Kalicha.

Svoboda tisku je vážná věc. Stále se volá do světa, že u nás svoboda tisku je. A stále treba na ni myslit. Ve čtvrtk 3. t. m. mluvil o ní gen. taj. URA p. poslanec Erban v pasu o kritických URA a pravil mimo jiné toto: »Přeslo však nikdy nebudeme bojovat proti těmto nepřehýmným kritikům nějakým torem. Některí odobráři se domnívali, že by bylo vhodné vyzvat naše členy z tiskárenského průmyslu, aby neotiskli útky proti ÚRO a ROH. Nesouhlasíme s tím velkou většinou hlasů, neboť by to byl postup nedemokratický. Vyzýváme pouze list, aby se u nás vždy přesvědčtl před uveřejněním kritického článku a byl objektivní také v tom, že vede našich chyb uveřejnit také přednosti. Uveřejňujeme prozatem bez poznámky doufajíc, že už se nebudeme musit k věci vraceti ani za sebe ani za jiné a že domluva p. posl. Erbana dostáti. —

Legionáři šli v neděli Prahou. Pražané by měli ještě rávo být otráveni všem lémi průvody, prapory, rachejtelmi, řetěním a povinným jásáním, které jim po všechny snad neděle, ba i všední dny, od května podnes bylo ukládáno. Ale legionáři, panečku, to je jiná! Muziky hrály ráje pochody, legionáři pochodovali a Praha jaslala. Průvod šel dlouho, leckdy úvaží. Za jedné takové přestávky chtěl sedolvas oán přejít z chodníku na chodník. Zádál mladou SNB zdvorile o povolení. Se zlou se potázal. Sonny boy nechtěl neodvolat, ještě na starých spustila ostře kázání o úctě k legionářům. Lidé se posuněmno mládeci smáli, přimlvovali se, hubovali, ale nic platno. Mě štěstí, že ho neslyšeli legionáři. Neškodilo by naši SNB odvčkat ještě okupaci keženosti a přisnosti na podané a učiti jí zdravému rozumu a službě veřejnosti. —

Mauriac čestným doktorem oxfordským. Dne 3. cervna byl známým katolickým spisovatelem francouzským Francois Mauriacovi udělen na universitě oxfordské čestný doktorát.

Čápi zachraňují Palestinu. Přel nedávcm zatelym oblohu nad Palestinou miliony kobylek, které připomínají bibličnou ránu, které kdysi dolehla na Egypt. Bylo třeba se obávat úplného zničení osíd. Současně však přilétěla do Svaté země celá hejna čápů, na vše cestě do Evropy. Čápi žili několik dní z nepohodlného hmyzu a tak lze považovati úrodu za zachráněnou. —

Situace v Brazílii. Předseda Forthamovy university ve Washingtoně P. Robert Gannon prohlásil na výročním shromáždění Forthamova klubu, že »Brazílie je zeml, která nevíce potřebuje naší pozornosti a našich modliteb. Tato jihoamerická země náležá velmi nejobhatší a nám nejnalokněnější země, stoji však nejlépe sociálního rozvratu.«

porpau: v těchto těžkých dobách se snadněji řekne: umrá ne žije. Film akvále režírován R. Roszelim, působí mohutným a otláajícím dojmem. I.

Preludium lásky, Itálie (s výhradou). Život mladých lidí v Itálii po válce. Ac záve: filmu jest smilivý a optimistický, vystupují zde příliš zřejmé stíny morálního upadku, způsobeného válkou. II.

Říuselá, Itálie. Smutný osud dvou chlapců z ulicerozlučných přátel. Pro nevděmno krádež jsou odsouzeni do vězení pro manifestivé. Jeden z nichcké pro své způsoby jejich mravní zčkzu, přátelský zmlí a stará z hrubů z nenávisli a podezření zabíe svého dřívějšího přítelce. Krutá obzábka bezcitné vatební a poválečné doby. I.

30 vteřin nad Tokiem, USA. Válčné drama podávajee ve skvělých záberech přípravu posádek zúčastněných se náletu na Tokio, a osud jedné z posádek. I.

Polní květ, Mexiko (s výhradou). Drama bohate mexické rodiny, která za bouřlivé sociální revoluce, často znevěstíe bandami teroristů a zločinců - ziráci otce, majetku, matku i vnu. Jenž svou smrtí zachraňuje život své manželky a dítěte.

Z deště pod okem, GB (s výhradou). Veselohra se známým hudebním komikem, který jako zaměstnanec novinářské tiskárny a detektiv amatér pivoce polici na stopu nezakončené Afíny. II.

Když jsme se brali, GB (s výhradou) Veselohra podle J. B. Priestleye, jejím námětem je zápletká vzniklá z toho, že tři manželské páry z 1et po svatbě jsou uvedeny v domněnku, že jsou neplatné odčány. IV.

Nedoporučujeme se: Soumrak, Mexiko. Drama z oboru klinické psychopatologie matující na bédném námětu manželského tróuhelníku, řetěné v konečné fázi sebevraždy. III.

LITERATURA

Nové vydání Cepových knih. V nakladatelství Vyšehrad vydali právě nové román Jana Čepa »Hranice stínu« (v šestém vydání) a jeho knihu povídek »Lelnice« (v čtvrtém vydání). Skoro ve všech Cepových knihách vystupují lidé, kteří se na této zemi nechtí tak plně doma, kteří hledají a putují. Proto jsou to uprávdě křesťanské knihy, protože křesťan je na této zemi vlastně jen poutník. Jeho exercitátor nám kdysi dal pro toto poutníví heslo, převzaté, myslím, ze sv. Augustina: Cantate et ambula! Putuj se zpěvem naitech. Zpěv Cepových poutníků většinou chybí, provází je spíše melancholická touha prozrát zavoje tajemna, sejít se tam se všem, s nimiž náš život postupně rozloštěl, najít tam konečný cíl. Přes tento nedostatek zpěvu jsou Cepovy knihy krásné, křesťanské knihy, které by se měly hodnt číst. Zmírnily by ten hereby chvat našich dob a svoji myšlenkou na věčnost by vnesly trochu více klidu a míru do našich pozemských bojů a smulků. »Hranice stínu« je zvlášt zajímavý obraz irracionalních vrstev v lidské, zvláště ženské duši, z nichž vše vzházá mnoho poetické duchovní krásy, které však bohužel jsou také příčinou tolika tragedií, jak to dosvědčuje jak osud matky Prokopa Randy, tak nezvyprtelně Jiřiny Vaňkové. —

Dr. Josef Kubulík, Papežská nemylnost a její ohlasy v zemích slovanských, zvlášt českých. Praha 1947. Universum, Str. 175, brož. 60 Kčs. Prohlášením dogmatu o nemylnosti papežské vzbudilo ve své době pohoršení a pobouření, jež se nám dnes zdá skoro nepochopitelné, neboť nejvíce pobouřilo ty, kdo byli apriorně odhodláni nepřidít se pokud možno žádnou autoritou, tím méně církevní. A pak jsme viděli od těch dob poselvat a padat již mnoho nemylností nesiprovaných a usurpovaných a s některými zápasíme dodnes. Sňahou autora zmíněné knihy bylo přesně definovat, co dogma o nemylnosti papežské je, vyvrátit nejhrubší omyly kolem této otázky nakupně a vyřadit se s tvrzeními, kdo a proč na vatikánském koncilu vhlášení dogmatu odporoval. Zvláštní pozornost soustředil na postavy slovanského episkopátu, resp. biskupa, zastupujících na koncilu slovanské diecese, z nichž mnozí na sebe strhli velkou pozornost (Strossmayer, Schwarzenberg). Vyložil jejich názory, ukázal důvody, proč je zastávali, upozornil na jejich eventuelní omyly a vyvrátil různé legendy o nich vyrobene. Svá tvrzení a rozny opět o autentické dokumenty a shrnul tak úspěšně ve zkratce to, co je pro každého katolika důležitá na tomto závazném tématu, i h. —

Chrám sv. Víta v obrazech Jiřiny Jenička. Praha 1947. Universum, brož. 240 Kčs, vázané 280 Kčs. Je jistě šťastnou myšlenkou ukazovat nám památky tak významné a tak známé jako svatozáclavská katedrála v novém světle a z nových aspektů: když se to děje cestou fotografickou. Vitáme proto tento nový pokus, spíše pro snahu, neboť Jeniček se nevyrovná ani Sudkové, ani Píckovi, ani Funkemu. Jsme přesvědčeni, že celkem úspěšně vykonal svou úlohu, seznámil i ty, jimž není možno navštívitoli častěji prostory nejpatrnějšího pražského kostela a jeho krasu a půvabem i tomu, kdo kostel zná dobře z autopsie, umožni objektivní pohledy, jež normálnímu návštěvníkovi jsou nedostupny. Čepova předmluva vystihla pěkně zvláštní význam tohoto kostela — umělecko-historický ji doplňuje úvod dr. R. Rouchka. —

Od září t. r. neb i dříve přijíme dobrotu, snáhlivou a pečlivou pomoc v domácnosti. Podmínky velmi výhodné. Budeme povděčni za doporučení farního úřadu. Nabýtky na R. Rupp, knihkup. U sv. Jindřicha, Praha II, Jindřichská 21.

Rozmnožování stáří, koupil, nabýtky pod zn. »Kato, spolek - IKA 97« do adm. t. l.

Prázná katolická rodina přijme pečlivou pomoc v domácnosti za velmi výhodných podmínek do stálého místa. Stačí nerozhovout, ponevát i mladší síla, která vlní nyní školu, se dobře uplatní. Prosíme o případné zprostředkování farním úřadem. Nabýtky pod zn. »Sveduální - IKA 98« do adm. t. l.

Se schválením nejč. pražského ordinariátu a všech českých ordinariátů vřchází

ČESKÝ KANCIONÁL SVATOVÁCLAVSKÝ

Vřet se k původnímu znění chrámových písní po stránce melodičké, rytmičké a textové. Je opatřen notami a napruvaje tak nedostatky většiny českých zpěvníků. Byl napsán J. E. Dr. J. Beranem, archebiskupem pražským, jako jediný zpěvník do našich chrámů. Obsahuje 75 upravených písní. Cena vřt. nřt. v příl. Kčs 20.-

VYDAL NEJČ. PRAŽSKÝ ORDINARIÁT PŘED OBECNĚ JEDNOTY ČESKÝCH V KANCLADATELSTVÍ UNIVERSUM, PRAHA II, VÁCLAVSKÁ UL. 19

Vychází a církevní schválením. Dobrovol. příspěvků na vydávání čásoisu jsou vítány. Vydává Svatozáclavská Liza v Praze IV. Hradčanské náměstí 8. — Telefon 617-70. — Redakce a administrace tamže. — Vychází týdně. Předplatná na celý rok Kčs 30.- jednotlivá čísla Kčs 15.- (putovní poštelnice Praha 208 01). Řídí P. Adolf Kajor T. J. a redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím oost a telegrafů. — Dohledčí oost úřad Praha 25. — Vytiskl Zivnotisk v Praze XII.

Kardinál Griffin o svých dojmech z Polska

(Dokončení se str. 1.)

díčních krojích, takže celá scéna byla skutečně scénou krásy a barev.

Na 50.000 lidí musilo tehdy být přítomno v tomto malém městečku. Po průvodu se mi dostalo úctivého uvítání shromážděného lidu. Vítali mne jako zástupce katolické Církve anglické a jako Angličana, přítele Polska.

Kardinál Hlond nebyl se mnou při této příležitosti, protože měl sám tožt. procesi v ruinách Varšavy, jinak však mne provázal po celou mou zbytkovou cestu, při které jsem projel 2500 km, většinou v autě. Jen dvakrát jsem použil letadla a tak jsem udeřil okruh celým Polskem. Kámožily jsme přišli, byli jsme přijati nesmírnými zástupy a s nesmírným nadšením. V každém vesnici, kterou jsem projížděl, byly zřezány slavnobrný, vůz se musel zastavovat a být čtení uvítací řeči v ozvláštně jazyčích. Četli je kněží nebo zástupci farností, předčítali je skauti a skautky, ba i malé děti, které mě zaspávali květinovými dary.

Když jsme se blížili k některému městu, vyjel nám často vstíc čestné gardy, složné z mužů a žen, kteří na koních. Dvakrát byl dokonce náš vůz nadšeným lidem vzdáván do vzduchu. Tak se mi dostalo vzácné příležitosti promluvit k velkým shromážděním, skládajícím se z tisíců lidí.

V Lublině jsem navštívil katolickou universitu, jejíž studenl mi vyprávěl, čím jsou povinni našemu Newmanovi a Chestertonovi a jak i nyní studují katolické spiskovatelé anglické. Ti mladí lidé byli plni nadšení mládí, plni odhodlání k opětovnému duchovnímu i hmotnému vybudování své vlasti.

Minulou sobotu jsme leželi z Gdyně do Bydhoště. Na letišti nás přivítalo tisíce lidí a celiství z letiště k farmaru kostele, dlouhá přes tři kilometry, byla vřobena řásajícím lidem. Každý dům byl zvlášť ozdoben prapory a vlajkami a z domů i z cesty nám házeli na pozdrav celé děty květin. Ve farmar kostele pak celou to velké shromáždění zivalo polské neoprá. Zdálo se, že i nejmenší chlupci znali iak melodií, tak slova oněch neoprá, tak mohutný a strhující byl to zpěv. Když jsem se pak odebral na faru, stály zástupy před hodem venku a volaly mne na balkon.

Dvě hlavní vzpruby.

Pobožnost k nesvětelní Svátosti a k Panně Marii, Královně Polska, jsou dvě hlavní vzpruby katolické vry a katolického života v Polsku. Vry lidu je enerlická. Každý, mladý i starý, a to z kteréhovliv vry obyvatelstva se katolického života plně zúčastňuje. Mňotným dojmem na mne působila důstojnost, síla a nadšení mládeže. V ní je veškerá naděje budoucnosti Polska.

Polský národ je odhodlán zůstat vždy věrný své katolické víře, svým katolickým tradicím, stejně tak je odhodlán pracovat na opětovném vybudování národního života po strašném pustošení a ničení, po strašných ranách, které byly zmet v posledních letech zasazeny. Obyvatelstvo v námech, které nazývají znovunabytým územím, má plno velkých plánů, jak si zařadí a vybuduje novou vlast.

Konečně jako závr mohu říci, že jsem své srdce nechal mezi Poláky. Jsou skutečně velikým národem, jejich převládou a jejich úžasná pohostinnost jsou skutečně dojemné. Jsem přesvědčen, že naše země udělá vše možné, aby jim pomohla.

Netouží po ničém, leč po opravdové svobodě a nezávislosti, aby tak vybudovali svou vlastní budoucnost. Tulo svobodou si zasloužili nevysojnovní mí oběti, které za ní přinesli.

Pouf za Pannou Chudých

Začíná to jako v pohádce. Za vysokou horou formuluří a osobních dokladů leží krásovlaví cestovních pasů. Nevládné tam sice sedmhlavý drač, ale kdo se tam odvážlí, snadno je Honzou z všeho, co mu tam klade nástrah, aby svého cíle nedosáhl. Zlato ovšem, jako v každické pohádce, hraje tu důležitou, ba hlavní úlohu. Jenže v duchu časté Ježibaba se už nenazývá Ježibaba, myslím, že si dává fikát Nár-banaka nebo tak nějak. Ovšemže Honzové odjakživa nad babicemi lidky vízili. Nechtějí však, abych podotkneš lífála, jak se to dělá dnes. Zkrátka — úklady byly šťastně překonány i mnohá vypuknutí vzletné cestování na kouzelném kobereč, jenž nás v mžiku přenesl do vzdáleného království.

Vlastně to nebyl koberec, nýbrž pohodlné křeslo v letadle, ten mířil tuzem dvě a tři čtvrti hodiny, ale stejně je to kouzelné, pomyslíme-li, jak daleko je Brusel od Prahy.

Tak jsme se ocitli v Belgii. Ze jsme tu našli plné stoly a všeho dost, po čem povlačný vyhledový žaludek prahne, bude považovat iaké za pohádky. Jenže to už je pravda pravdoucí a vše ostatní, co vám ještě povím, také.

»Pojeďte některý den do Banneux. Jeďte se mnou! — řekl mi jeden z našich účastníků na kongrese katolického filmu.

»Co tam?«

»To je belgické poutní místo. V roce 1833 se tam zjevila Malika Boží děvčátko Mariette Beco, dcere nezaměstnaného a nevěstičkého dělníka. Zjevení se opakovalo celkem osmkrát. Na otázku, kdo vlastně je, Maria odpovíděla:

»Jsem Panna Chudých.«

Rekla také, že přichází ulehčit trpícím, poukázala na pramen u lesa a žádala hojnou modlitbu. Místní kněz si tajně přál důkaz pravosti zjevení: — obrátil-li se Mariette čine, uvěřím, — své přání však nevyšlo. A přece již druhého dne ho otec Beco sám požádal o zprovdě a stal se fadným katolíkem.«

»A co se stalo s Marietkou?«, začala jsem se o příběh zájmat.

»Je nyní řeholní sestrou.«

Trozdřla jsem se, že poledu do Banneux také, že však prorok není slavným ve své vlasti, plátní i v Belgii. Marně jsem domlouvala poklad-

Piseň o Bernadette

Zmínili jsme se nejdrve o filmu, který byl podle ní natočen, psali jsme před nedávnem o duchovních osudech autorových a nyní tedy o knize samotné, která vyšla v českém překladu u nakladatelství Vykšhrad. Kniha právem zaslouhuje svůj název. Je to skutečně piseň o Bernadette, autor piseň zpívá o své hrdince s opravdovou láskou a dosahuje, že si jí musíte i vy zamilovat, že před ní musíte stanout se zataženým dechem, tak jako se stojí před tajemstvím, že před ní musí kapitulovat vaše pých, jak je to nejmátaelnější patrnó na řeholnici Vouzouové, nejzavrzetější popěračce pravosti Bernadettina poslání, jedné z hlavních to postav knihy.

Werfel nebyl katolíkem, když psal »Piseň o Bernadette«, a jak jsme ukázali před nedávnem v »Katoilku«, nestal se jím nikdy. A přece si lze těžko představit, že by někdo mohl o lurdských událostech psátí uctivěji a pravdivěji, než jak se to děje na stránkách této knihy. Tak na př. jsem měl dojem, že celé svazky plamenných kázání a zbožných rozjímání o ruzenci vám nepřiblíží tolik krásu této modlitby, jako když tento žid na dvou, třech stránkách vypravuje, jak se Bernadetta modlila ruzence se svou Paní, když vám na př. řekne: »Kdo se za den a za rok pomodlí náležitě mnoho ruzenců, ten vypravuje pěkný kus tkaniva, s kterým bude Veliké Slitování moci jednou zastít část jeho viny.« Nebo o kousek dále: »Jenom když na konci desátku dojde k vyzvání »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému«, proběhne postavou Paní mouh vzdech a její ústa tvoří mlčky tato slova zároveň s Bernadettou.« U takových stránek čítíte, jakou silou je umění a oč lepe by se asi apostovalo, kdyby každý učitel náboženství měl duši a ústa básníka. A ať se nikdo nedovolává sv. Pavla, jenž zdůrazňuje, že jeho řeč se nezakládá na vmluvnosti moudrosti lidské, nýbrž na mocí Duchu sv. Odsuzoval-li Pavel moudrosti lidskou, měl na mysli takovou tu nadutou feckou i neřečnou sofistiku a retoriku, ne však teplé slovo pravého umění, s kterým se přece tolikrát setkáváme i na rtech Krista Pána samotého, když na př. vypravuje své překrásné, ke všem věkům mluvící podobnosti.

»Piseň o Bernadette« je novou písní pravého křesťanského hrdinství: hrdinství dětině oddanosti, pokory a lásky. Hrdinství, které se obyčejným, roztržitým lidem nezdá pranic těžké a pranic veliké. Když Bernadetta na splnění svého poslání — když totiž přesvědčí církevní autority, že její zjevení jsou skutečně pravá, skutečně nadpřirozená — vstupí do kláštera v Nevers a vypravuje sestřám — takřka na rozkaz — co vlastně zažila, jevími brzy svypravovaným hotova, je s ním tak prostine hotova, že posluchačské se tážou, když skončí: »To je všecko, alečno? Nic víc se nestalo? V této otázce čítíte celý ten hlubinný rozdíl mezi našimi slovy a představami, mezi našimi vyjadřovacími možnostmi a mezi nekonečnou Boží skutečností nadpřirozeného světa. Mně se jeví tato kniha osudů Bernadettiných jako nový mohutný

důkaz pravosti Církve, nový důkaz učení o mystické těle Kristově, t. j. učení, že Kristus žije dále ve svých věčících, především ve svých svatých, že v nich znovu prožívá takřka všechno, co kdysi prožíval za svého pozemského života. Když se zamyslíte nad podobnostmi, které musila překonávat Bernadetta proto, že byla vyvolena za nástroj Nepokvrčené, nad krátkozrakými dohady, úskoky a výmysly, podvody a násilnostmi, ke kterým sahali odpůrci lurdských zjevení od různých místních polcajů až po ministry, nemůžete si nevzpomenout na podobné scény z evangelia, jak se na př. farizejové po uzdravení slepce od narození namáhají dokázat, že ten slepý nebyl vlastně slepý, nebo na soudní vyslyšení před Kaifášem, nebo na započtení a hidání Spasitelova hrobu a trapné hry se »spícími« stráci po zmrtychvstání.

Apologii Církve je skutečně celá tato kniha, i když všichni její lidé tam nevystupují jako světlí, neopak mají mnohdy daleko do svatosti. Lurdský farář a tarbýský biskup a různé ty sestřičky, nejsou právě lidé nejsympatičtější, právě v nich má Bernadetta a její zjevení a její poslání nejnepřijemnější odpůrce. Přes jejich nesympatičnost vás dojímá však jejich vira, jejich základní poctivost a jejich ochota, sklonit se před nadpřirozenem, jakmile jeho přítomnost bude jasná. To věru není úpadková Církev, která by se ve svém pocitu menšecnosti chytala lehkověrné nápadných zjevů, aby lacinou získávala dary. I v tom vidíte její nadčasovost a její nezávislost na rozmarech módy a tak vz. veřejného mínění. Kniha není věru psána theologickým diletantismem a proto z ní vnitřně nejenom zážrak Lurd, nýbrž zážrak Církve samotné, neochvějně žijící ze své vry, z vry netešené a nezeměné, uprostřed nejměkkéčtějšího pozitivismu Francie 19. století, přes niž se přehalo tolik voltairánských a jiných převrátů a revolucí.

Kniha je především »Piseň o Bernadette«. Písní o tomto květu nevysevitelné vypučivší mezi obýnými žmí lurdského »zjevení«. Na Bernadette můžete přímo nazírat pravdu základních katolických dogmat; především ovšem o nevyzpátelnosti Božího vyvolení, tak jak o ní nadšeně mluví sv. Pavel, a pak jeho o vždy znovu a znovu Kristem vstě-

Pouf Čechů na Slovensko

Národní pouti katolické z Rychova nad Kn. na Slovensko se zúčastnilo 1200 poutníků za vedrní Msgr. Dr. J. Burjáš jako zástupce pana biskupa královéhradeckého. Měli svůj zvláštní úplet, který nám vzorně vupravilo ředitelství státních drah v Hradci Králové.

Hlavní město Slovenska Bratislava nás první přijalo opravdu bratrsky s pravory. Přijetí duch. spravy a u pana primátora Dr. Kysely bylo tak krásné, že bylo možno z toho předudatí lotě bratrské přijetí na celém Slovensku. Zajisté ani jeden z poutníků nikdy nezapomene na audience u J. E. pana arcibiskupa nitranského, pana biskupa v Banské Bystrici a v Košicích, na přijetí u daně předsedů těchto měst a u ředitelů košického rozhlasu P. Emilia Rusa. Rovněž tak nelze zapomenouti na přijetí v došňických jeskyních.

Jdem a jdem, dešť před námi, dešť za námi a kůdké živé duše. I upadl můj spolopoutník do tirkých pochyb: »Jak to, že mám nás nikdo nepuťuje? Přece takové místo Panna Maria tam přišla — to mňí to nehne.«

Zal jeho mo mě byl užášen. Zvrva jsem cyklistu za námi považoval za místního občana. I smutnil jsem na něho plynně lánanou francouzštinou, jdeme-li dobře do poutního místa Banneux.

Miady muž se na nás mlie usmlí, seskočí skola a neměně plyně lánanou angličtinou dě... nevím, co děl, protože anglicky prozálím nerozumím.

Sláva Bohu, »oneché jsem se shodli na němčině a přefokně se vzájemně informujeme, že se v Československa (á — nadder! — zahlaholli činec), on z Holandska — jdem za Pannou Chudých. Toč pojíme společně, bude nás víc.

Toč se ví, cestou jsme bludného Holandana vyzvodovali, co a jak tam u nich, ale o tom až jiný. Teč si všimněme koučalku země, jehož se dotkla nesmírná láska Naši Paní a Matky.

Banneux je malá osada v lurdských Ardeňách. Několik domků z neomítnulých činel. Kráso u holém prostranství, porostlém travou a býlím. I kotel z činel a kamene, bez omky. Takových staveb najdte po belgickém ověky, ale zde je to domky i kotelky úhledné, uvnitř dobře zařazené.

Minete kostel a jedete cestou dál za osadu. Tu se již objevují větší budovy s nápsy I.otel-Pension a pod. Budovy se množí, je na nich vidět, že tady nesojí tuze dávno. Zaháněte již první křam, pak další s ruzenci, památkami, obrázky a hrůzostrašné zmalovanými sádrovými válečky (nelze to přece nazvat soškou). Při bližším bádní se dovoptejte, že by to mělo představovat Pannu Marii i jiné světe. Zavřete hromotav a pádíte z křamu ven, jelikož si včas uvědomíte, že jste pšši na pouť a ne na pranci. Jen si výhrůžně pomyslíte — ještě se sem vrátím!

Jsem na pokračí lesa u pramene, který svatá Panna Chudých prohlásila za svůj. Nemusíte se už nad pramen nahýbat jako kdysi Marietka, chcete-li se napít. Stačí otčit kohoutkem lakovodovou. Bohužel. Vedle je větší prostranství uvarováno k polním bohoslubům — na oláři je mramorová socha Panny Chudých.

Po druhé straně cesty je malá kaple. (Bylo to

povaného pravidla: »Nebudete-li jako ma-lířti, nevejdete do království nebeského.« Poslouchat, důvěřovat, odevzdat se. To je jediná cesta k Bonu, Werfel není pouhým literátem, je skutečně náboženským myslitelem a právě proto rozvíjí tento problém v kontrastu Bernadetty na jedné straně a řeholnice Marie Teresie Vouzouové na druhé straně. Tato vzorná řeholnice, ve které přes všechno usilí ascése žije stále jansenistická pých, nikdy nepřiznaná, neuvědomělá a proce skutečně, nemůže pochopit, jak si mohlo něbš zvolit nopařtmo, nevědomou pasačku a jak opomínout jí. Nemůže to pochopit, protože nikdy nepochopila Pavlova slova: »Lásko, však kdybych neměl, nic nejsem, protože nechápe, že právě, vítězně lidství není na úrovni rozumu a ducha, nýbrž na úrovni srdce, onoho srdce, které vidí to, co náš ubový školák řízem nechápe, co obyčejně tím méně chápe, čím více se vzpírá uznatí, že nechápe.

Vedle těchto základních problémů je kniha skutečným románem, kde defilují celé galerie různých postav, od žebřáků a malo-městských klepen až po císaře, biskupy a básníky.

Nakonec několik slov o překladu. Je celkem pěkný. Protože však lze doufat, že kniha vyjde v dalších vydáních, bylo by snad možno v dalších vydáních tu a tam něco opravit, vyjádřit jemněji. Bylo mně nápadné častě užiti slovesa čivět, civít atd. Ve většině případů by bylo vhodnější slovo jiné, na př. zírát nebo podobné podle okolnosti. Rovněž tak nezní příliš příjemně našim uším, když se mluví o dávení nemocné Bernadetty, hned nato o její blede tvářice a pak se zase sestry obávají, zda Bernadetta »nevzdává« několik kapek vody, které polkla. Nemáme jemnějších výrazů a nestačí úplně k vyjádření toho, o č jde? Překladat v Magnificat, že »Bůh se smilovával nad hočem Israele«, je také velmi divné.

To však jen mimochodem. Jinak je »Piseň o Bernadette« skvělá kniha, skutečný duchovní román velkého stylu, obsahující tolik pohledů na dění nadpřirozené, že bychom o něm všichni mohli dlouho, velmi dlouho rozjímát a učit se z něho, jak pravdivě mluví Hospodin u Isaiáše: Cesty mé nejsou cesty vaše a myšlenky mé nejsou myšlenky vaše.«

Slovensko nás přijalo úpřímě a poctivě. Víde, kamkoliv jsme přišli. Všude kudy se za zvučk pochůvkou nebo zbožných písní ubíral náš velký průvod, na nás radostně mluví a volá: »Ať žije Československo, ať žijí Češi a Slováci.« — Ano, ať žije a probuží se tato svornost, a bude nám lépe i v cizině, kde čekají na naše aboslá. Jeďte na Slovensko a uvidíte, jak se hospodársky vzdmáhají, co práce je u nich již vykonáno na spustošených vesnicích a městech.

Jeďte na Slovensko a uvidíte, kteří mají nejenom schopnosti politiké, ale hlavně předsedčeni náboženské. Nás vedl a doprovázel vzorný kněz Msgr. Dr. Josef Burjáš, jehož skromost a vřelé projevy nás úduše reprezentovaly — otváraly duše na celém Slovensku.

Jaroslav Motl.

výslovné přání P. Marie — chci mít zde postavu malou kapli! Proto jsou lavice pro věřící ještě před kaplí. Ať už jste rozládní obchodem s náboženským květem, či snad ještě nevíte, že zjevení v Banneux bylo již církevně uznáno, nevadí — stačí si v té malé kapličce pokleknout, přelstout pohledem tu neštětné tabulky na zdi: Děk za uzdravení! Z vědomostí za vyslyšení atd., ať už si všimnouti odozvěň berli, ohmataných a dlouhým lety utrpělí opotebovaných, které tu náhle uzdravení zmrazil zanechal — pochopíte a utvrdíte se ve víře, že Maria je Učitelkou chudých a trpčích. A zamyslíte-li se nad tím, udiví vás nesmírnost její lásky k hřisnému lidstvu, kterému se snaží znovu a znovu osobně dokazovat všemohoucnost Boží, udiví vás dobrovolnost této Panny Chudých, chudých nejen na statky vnější, ale ještě více chudých duchovně, jež Ona totiž všechno cestou nevěstičky Tomáše — skrze hmatatelné zážraky — přivéstí k svému Synu.

Několik poutníků došlo autokarem. Je sobotní odpoledne — návstěví přibývá. V hloučcích anebo na kole vidíte skupinky mladých kněží. A zatím, co vás dojmá opravdové vřoucnost mladého Holandana, který se tu na kolenu modlí ruzence, pichne vás tervto šidlo porováním prosého domku, ve kterém rodina Beco bydlívala, a vřstavnou vilou, ve které sídlí dnes.

Já vím — za to nemůže ani Marietka, ani Panna Chudých. Ostatně, každý se nějak živil a čiperna paní Beco, kterou jsme tam viděli se otáčet v křamě, jestli si řekla, když viděla stávet všechny ty hostinské podniky kolem, proč má ten čizí vydělávat na tom, že její dítě vidělo svatou Pannu.

Potěhljícím zjevem jsou dvě velké nové budovy — ozdravnory, které tu katolíci postavili pro chudé děti. Jsou řízeny řeholními sestrami. Další velké rozestavěná budova vzbuzuje naději, že Banneux přece lem nezůstane místem malého známým.

Ještě vám prozradím, že návrat do pouťového křamu jsem si neodpustila. Dialog s obchodujícím bratříčkem Beco vám opakovat nebudu, myslím, že z něho ten chlapec radost neměl, avšak skromně doufám, že se Panna Chudých utěšila, alysic, že aspoň někdo se hlasitě ozval proti »zrak-tické úrače její krásy. I chudí mají právo na vku. Marie Holkové.

Ještě asi 20 let všestranného vývoje

RNDr. Artur Pavelka.

»Budme si všichni vědomi toho, že krutější formy drtivějších nádyby způsobily, že v celku naši spoločenští Slovinci potřebovali ještě asi 20 let všestranného vývoje k tomu, aby dospěli k plnému vyrovnání své úrovně kulturní a zemědělné hospodářské jako celku s úrovní českou.«
Tímto slovy ohradil pan prezident předpoklad časový pro doznání těch, které nenaplnily požadavek nás Čechy, nýbrž především tužeb samotných Slovinců. Nevím, jak dalece političtí představitelé slovenského národa a slovenští národohospodáři přímou shodně časové rozpětí 20 let. Když však uvážíme, že od prvního osvobození národa slovenského po boku národa českého v roce 1918 uplynulo již téměř 30 let plných bohatých zkušeností a mohutného vnitřního kvasu, pak po dalších 20 let tomu bude půl století, po které samostatný národ slovenský se bude rozvíjet. Lze právem očekávat, že tehdy slovenská duše uplatní vsilku svůj osobitý svéráz v celém slovenském životě veřejném, v oboru politický i národohospodářský, především však na poli kulturním.

Je-li na Slovensku vůbec někdo, kdo ve své pokoře a ve své autokritice bude plně souhlasit s takovouto hltou pro vyhranění všestranného života národního, pak je to nejmladší generace studující středně a vysokoškolsky v Katolíckej akcii. Kdo se s nimi blíže styká, má důvěru, že pravdu. Vzájemně se nepodobá spolek s předsedou, jednatelem a mnohými funkcionáři, to je hnutí obrácené do nitra slovenské duše, která hledá obradu sebe a života celého národa. Dovede se jí představit místo nepodléhající schůzky, zahajování a řešení shromáždění těchto mladých? Sejdou se, několikrát v hlubokých a pak — několik minut mlčení a rozjímání. Až teprve vnitřně jedno jsou, začíná vlastní pracovní program, porada o práci, o výsledcích práce a rozjímání, ne funkční, nýbrž práce konkrétní práce.
Právě před měsícem zaslala Biskupská komise pro Katolíckou akciu v Bratislavě, Schválila bilancí a rozpočet Ústřední katolíckej kancélie, vlastního nervu Katolíckej akcie, schválila dosavadní činnost a vytyčila směrnice pro práci budoucího období. Rámcový program KA na pracovní rok 1947—48 stanovila Biskupská komise se zvláštním zřetelením k tomu, že slovenská KA jest především Katolíckou akci mládeže. Chce vychovávat mládež s otevřenými očima pro realitu života a vyjadřuje to programovým heslem: Připravte na manželství a manželství se zaměřením na rodinu.

Podle ověřeného pracovního plánu nezabude na funkci, nýbrž práci konkrétní práce. Právě před měsícem zaslala Biskupská komise pro Katolíckou akciu v Bratislavě, Schválila bilancí a rozpočet Ústřední katolíckej kancélie, vlastního nervu Katolíckej akcie, schválila dosavadní činnost a vytyčila směrnice pro práci budoucího období. Rámcový program KA na pracovní rok 1947—48 stanovila Biskupská komise se zvláštním zřetelením k tomu, že slovenská KA jest především Katolíckou akci mládeže. Chce vychovávat mládež s otevřenými očima pro realitu života a vyjadřuje to programovým heslem: Připravte na manželství a manželství se zaměřením na rodinu.

Podle ověřeného pracovního plánu nezabude na funkci, nýbrž práci konkrétní práce. Právě před měsícem zaslala Biskupská komise pro Katolíckou akciu v Bratislavě, Schválila bilancí a rozpočet Ústřední katolíckej kancélie, vlastního nervu Katolíckej akcie, schválila dosavadní činnost a vytyčila směrnice pro práci budoucího období. Rámcový program KA na pracovní rok 1947—48 stanovila Biskupská komise se zvláštním zřetelením k tomu, že slovenská KA jest především Katolíckou akci mládeže. Chce vychovávat mládež s otevřenými očima pro realitu života a vyjadřuje to programovým heslem: Připravte na manželství a manželství se zaměřením na rodinu.

Právě studující mládež, zejména pak akademici, jsou prvými nositeli této pozoruhodné a systematické činnosti. I o ně pečuje KA, přesněji bych měl říci, i o sebe se postarají, neboť oni odpracovávali i činnost UKK a KA a oběťtavi kněží jim poskytl stravu duchovní. Každý z několika tisíc akademiků dostane na každý měsíc sešitě rozjímání. Sešitě má na celý měsíc jednu základní myšlenku. Tak meditačně na maj vznývají v ústřední motiv »Výšli Duha avojho!«, meditácie na Ján hovori o »Svatyni Bozej štídrosti«, poslední pak na tento měsíc »Jedno je potrebné«. Právě v této poslední je na obalu návod k rozjímání, vnitřní meditace od dra P. J. E. Urbana OFM. V těchto meditacích je na každý den téma přivokání se k liturgii a s odkazem na místo z Písma svätého jsou vyjadřeny myšlenky pro denní rozjímání. To opravdu vzorná a dojemná péče vyvážená jedine blahým vedomím, že několik tisíc studentů začleňuje avoju vnitřní modlitbu do symfonie liturgické.

A »Zprávy« pro průkopníky, informace z celého katolíckého světa ve velkém bohatství, velmi pečlivé posudky měsíčně i dvacet knih, posudky o filmech znamenité podporují oblibou činnost právě katolícké avěty.
Zádnou vhodnou příležitostí k hlubokému rozjetí duševní hladiny mládeže neschávali nevyužitou. Na sv. Cyrila a Metoděje upořádala slovenská katolícká velkou pouť do Nitry. Nežalil však, kdo na vybudnutí se rozhodne a přijde UKK vydala pohotovosti brožurka »Cyrilometodějský večer«, aby se myšlenka pouťi co nejvíce rozšířila a aby se pouť účastnilo co nejvíce chlapců a děvčát. V každé farnosti pořadali takový večer, návod je v brožurce, individuální provedení ponecháno průkopníkům.

Ještě malou ukázkou z činnosti ve městě. V Bratislavě vyvstala dobrovolně přes 50 mediú na učovských školách dvě hodiny týdně náboženství. A nejenže ředitelství škol jim to dovolilo, nýbrž měl zaručenou účast veskerého žactva, dorostu i mládeže.
A záměra-li nás, milé čtenáři, v žádném časopise, v žádné brožurce, v žádném programu, v žádné schůzce ani slovo o politice. Je to z části reakce na někdejší přepolitování, je to však především obrácení do sebe a péstování hodnot osobnosti.

Z této mláde, politickou nezátizené generace, nořící se do hlubin vnitřního života duchovního, roste naděje Slovenska. Tito akademici se chápou své práce s opravdovostí u nás neznámou. Oni dobře vědí, že mají leccos dohánět. Oni porozumí i těm 20 letům pana presidenta dobre. Ale za 20 let by své vytvářeli prokvasící slovenský národ. I my se máme od těchto bratrů v Kristu k mnohem co naučit za těch nastávajících 20 let.

Ke dni zrození demokracie

Představíme-li si dnes, jak asi bylo velké většině prostých lidí, živnostníků, rolníků a úředníků, za horkých dnů Velké francouzské revoluce, snadno uvěříme, že tehdy v ruchu událostí a pod tlakem osobních strasti leckomu uslo vyhlášení lidských práv. Jestliže se nyní naše převratná doba rovnává a uvádí; ve spojitost s tímto mezníkem v dějinách evropského lidstva, který si připomínáme právě 14. července, budiž nám to útechou a nadějí: i my pod tlakem strasti, křivdy, chyb a omylů, často zkřivení a rozhořčení nad syrovou neukázněností uvolněných imunitů nebo zas náhodou bezohledností mocenských prosování cílů, nemáme snad oko dosti jasné, abychom rozpoznali věci velké od věcí hluchých.
Francouzská revoluce, z níž tehdejší Evrope vstávaly hrůzou vlávy na hlavě, oslavuje se dnes jako prolom demokratických ideí do zatuchlého světa, jako vítězství programu, jehož uskutečnění zůstává cílem lidstvu na staletí.

Základní myšlenka francouzské revoluce, záhada obecných a rovných lidských práv, vyjadřovaná heslem o volnosti, rovnosti a bratrství, je dosud předmětem úsilí všech pokrokových politických síl světa. Bohužel, směr uskutečňování není všude výz. Historické a kulturní tradice, jako i psychologické vlastnosti národů způsobují, že individualistické národy západní vídají nepřeláhevající část programu v zásadě osobní svobody, při čemž rovnost zůstává nanejvýš právní rovností před zákonem a před volební urnou a na bratrství, t. j. na společenství lásky, se vůbec nemyslí.

Národy východní, které nebyly utvářeny racionalistickým individualismem antiky a renesance, nýbrž náboženskou a lidskou citovostí, chtějí se přiblížit těmú cíli s druhého konce: nejnaléhavěji pocítují potřebu bratrství, lidské rovnosti a rovnosti, která se dnes obyčejně označuje pojmem lidovost. Proto nepodávají se rovnost formální, nýbrž materiální, hospodářská. Mezi kapitalistou a proletářem nemůže být, že individualistické národy západní vidějí nepřeláhevající část programu v zásadě osobní svobody, při čemž rovnost zůstává nanejvýš právní rovností před zákonem a před volební urnou a na bratrství, t. j. na společenství lásky, se vůbec nemyslí.

A tak dochází k dnešnímu tragickému nedorozumění, nad nímž mnohdy přemýšlívá člověk krotí hlavou, k západnímu a východnímu pojetí demokracie. Dochází k tomu, že si dvě demokracie navzájem zcela upřímně vyčítají nedostatky demokracií. Nerozumí si, až se blíž uskutečnění této jediné a nedělitelné programy, který nazýváme demokracie, z protilehlých stran. Program jak velkým obsahem i rozsahem nelze zajistit uskutečnit národ, je docela přložený, že způsob, jakým se začíná, le závislý

Svíta mezi lékaři?

Moudrost starých říká: Nechval dne před západem. Ani tentokrát nechceme ukvápené soudit, ale nřsto možno říst s radostnou vědomostí zaznamenat potěšující události.

Poátkem července p. r. shromáždilo se přes padesát lékařů, lékařek, modiček a mediú v pohostinném divlém penzionu ve Veltrauxu v Prahy, aby vykomali téhož jediného a nedělitelného programu, který nazýváme demokracie, z protilehlých stran. Program jak velkým obsahem i rozsahem nelze zajistit uskutečnit národ, je docela přložený, že způsob, jakým se začíná, le závislý

Vznežený směr duchovního života, spočívajícího na přiblížení se věcnému Slovu rozjímáním modlitbou a Eucharistií, osobní ideí pro každý den a nedostizitelné hluboký nábor na lékařskou práci a její zodpovědností tvořily kostru všech přednášek zkušeného psychologa P. Urbana. Ze i lékař dovede říci krásně, hluboké a opravdové slovo o náboženských problémech, dosvědčí den věnovaný přednáškám lékařů. Lektorky by ani nevěřili, jak nádherně a hluboce dovede hlásit meditovat o Eucharistii chirurg, nebo jak radostně se ve své mlčivosti křesťanským očima dívat profesor dětského lékařství. Také jsme se přesvědčili, kolik nových vědeckých hledisek a vykladů utrpěl Kristova oda lékař, který této otázce zasvětil celoživotní práci.

Nuťto zdůraznit ležte jeden významný mo-

Kdo to s nimi dovede?

Víme to, že katolícká většina národa je většinou nekválikovanou, protože nekválení, podle hodnoty katolíckého uvědomění života. Je to však přece jen většina. Avšak i tato většina, jak bylo pochopitelné zjištěno, je ve své mlčivosti křesťanským očima dívat profesor dětského lékařství. Také jsme se přesvědčili, kolik nových vědeckých hledisek a vykladů utrpěl Kristova oda lékař, který této otázce zasvětil celoživotní práci.

Víme to, že katolícká většina národa je většinou nekválikovanou, protože nekválení, podle hodnoty katolíckého uvědomění života. Je to však přece jen většina. Avšak i tato většina, jak bylo pochopitelné zjištěno, je ve své mlčivosti křesťanským očima dívat profesor dětského lékařství. Také jsme se přesvědčili, kolik nových vědeckých hledisek a vykladů utrpěl Kristova oda lékař, který této otázce zasvětil celoživotní práci.

na dosavadních zvyklostech národů. Bylo by však trapné, kdyby spor o metodu uskutečňování měl zničit demokracii samu, jak se už jednou málem stalo.

A nevěháme si položit otázku konkrétně: co očekáváme v budoucnosti od této dvojí cesty k demokracii? Mají pravdu ti, kdož tvrdí, že je nevyhnutelný střet obou pojetí demokracie a že není uskutečnitelný program francouzské revoluce v úplnosti, v syntése osobní svobody a bratrské rovnosti?

Vsklyky nejsou nevyhnutelné. Jsou však nevyhnutelným důsledkem sobectví, nedůvěry a neobdobré vůle. President dr. Beněš se těmito úvahami zabýval již za války a založil na jejich výsledku své pojetí nové československé demokracie (Demokracie dnes a zítra). Věř v možnost mírové cesty k jedné demokracii, jež bude syntézou pojetí západního a východního ve vzájemném přizpůsobování.

V oblasti politické svobody se očekává přizpůsobování od demokracie východní. Je to očekávání tím realnější, že podle marxistické politické theorie diktatura jedné třídy je myšlena jen jako fáze přechodná, která má vyústit ve svobodnou beztržidní společnost, v níž moc stádu bude postupně dumrala. I vývoj posledních let toto očekávání opravdověho čísta (z r. 1930). Vývoj byl by jistě rychlejší, kdyby Sovětský svaz mohl mít více oprávněné důvěry.

V oblasti hospodářské musí se přizpůsobovat Západ. Stádium kapitalistické je již překonáno: idea volnosti potřebuje vyvážením myšlenkou rovnosti a bratrství. Toto vyrovnávání již proniká v některých západních kódech, zvláště v Anglii.

Ve sféře duchovní, kde jde o starý a stále živý metafyzický rozpor spiritualismu a materialismu, stačí tolerance a svoboda. I tu lze s potěšením konstatovat, že komunistické strany zaávají nový postoj, když se za války ukázalo, že se církve nepostávají na stranu reakce.

Není snad nevhodné vzpomenuť ještě dvou závažných prohlášení z poslední doby, jež se týkají této věci: výslovné prohlášení generalissima Stalina, že je při dobré vůli možná spolupráce i mezi státy s odlišnou ideologií, a nedávné články v Osservatore Romano, které se obrací proti prorokům nevyhnutelné války a žádají větší porozumění pro odlišná pojetí a odlišní vývoj, a především doporučují více důvěry v »životní zákon pokračujícího přizpůsobení«.

Jsou tedy dneš předpoklady pro mírovou cestu k demokracii svépů, neboť kdy jindy, neboť není silnějšího stádu, skupiny, ba ani silných jedinců, kteří by hlásali otevřeně protidemokratický program. Je třeba, jen svobodných rozhodnutí se shodá se zdravým rozumem. Taková rozhodnutí však předpokládají ovzduší důvěry, povstivosti a přímísti. Náš časopis chce k tvoření tohoto ovzduší přispívat, byť byly jeho možnosti sebe sromnější.

Dr. František Marek.

ment. Sám pan arcibiskup dr. Josef Beran přišel mezi nás a tiž svou milou návštěvou, ale hlavně zajímavou přednáškou na thema: »Psychoanalýza a zpodobnění« vyvedl význam spolupráce lékaře s knězem v boji o zdraví duše i těla. Stejně jako on i my doufáme, že se kněží a lékaři přiblíží častěji sejdou, aby probírali společně problémy a přispěli k tomu, aby každý svým přínosem k opravě národního lidstva. Ze stvňných otázek budou došti, dovědět i moderní internisté a psychiatri, kteří si uvědomují, že pacient nestojí jen na těle, ale velmi často i na duši. (Vzpomínám při tom hlavně na přednášku internisty prof. MUDr. J. Charváta na ukončenou letošního semestru.)

S radostí jsme také pozvali opravdové sblíženi mezi Čechy a Slováky. Ukazovalo se jasně, že Kristus je schopen spojit to, co líni uměle rozpojil. I tento fakt můžeme počítat ke kládkám těch několika dnů přemýšlení a modliteb.

Závěrečné porady ukázaly, jak žil a pracoval kolegové na různých fakultách a otevřely nové perspektivy pro spolupráci mezi medicí a ošetřovateli. Viděl jsem, jak mnoho práce zbývá, ale uvědomil jsem si také její důležitost a neodkladnost. Nechceme tvořit nějaké přetoké optimistické závěry, ale snažíme se doufat, že i mezi lékaři a adepty medicíny se otevřou nové obzory a že i tato vrstva významných pracovníků na zdraví národa bude považovat za smysl lidského života přiblížení se Kristu, jenž je Pravda a Láska, po cestách Evangelia.

MUC V. R.

P. S.: Pořadatelé prvního společného kursu stavovských exercií pro lékaře, lékařky, medicíky a medicíky děkují srdečně všem lidem dobré vůle za duchovní i hmotnou pomoc, která umožnila tolika mladým lidem nový pohled do problematického lidského života.

ci. Se zakrývanou dychtivostí útočí na každého určitého katolíka, aby jim něco vysvětlil a dal. Ovšem, že to nepřijímají jako malici, a bylo by zapotřebí velmi silných duchovních osobností, aby uměli dáti tedy těm žlámým vodě živé. Ale duchovní zřetelná i skrytá tu je, z osamělosti, z bezradnosti, z nostalgie. Váchní ti povíci pňali totiž prozralím vlespoh k poznání je podstatnou přložených věcí člověka je jinde než v pámu konvenčního myšlení, že není uprosřed, avšak u dna věcí, a poznávají chciť nechtě marost jakýchkoliv konstruktů filosofických i etických.

Proč z toho nevovzývají důsledky? Vždyť nevědí i tak. Konec konců si s nimi nikdo nedal práci v době jejich mládí i dorůstání. Jsou mezi nimi »atheističtí« katolíci, kteří by si rozmýšleli z jakéhosi vnitřního náboženského »pudce se rozléli s církví, dávali dělem vyrůstat i vovzdělání katolíckém, ale sami nemají nezákladnějších znalostí víry, mše svatá je jim zcela lematými. Nevědomost o »ře je přímo strašlivá. Dětská. Neuslyšime vedejší a možná hloupější náml-

ROMÁN PŘELOŽENÝ DO VŠECH SVĚTOVÝCH JAZYKŮ

FRANZ WERFEL

Píseň o Bernadette

Tato kniha praktické rodka, spikatelce světového jména je nepochybně událostí na našem knižním trhu. Román je zfilmován americkou společností 20th Century-Fox a patří do Valiknihovny Přeložila Jirka Ručičková

Brož. 150 Kč, ed. 175 Kč

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAD
PRAHA II, KARLOVO NÁM. 3

Zajistěte si jej u svého knihkupece!

Exercie pro medicíky a lékaře.
Česká liga akademická a spolek sv. Lukáše pořádá každé letos již po druhé stavovské exercie pro lékaře, lékařky, medicíky, modičky, farmaceuty, farmaceutky a abiturienty medicíny ve St. Boleslavu v Prahy od 18. IX. do 23. IX. 1947 pod vedením známého přítele lékařů a studentů P. Dr. Jana Ev. Urbana OFM.

Program:
18. IX. večer v 18 hod. zahájení ve St. Boleslavu, 19.—21. IX. uzavřený duchovní cvičení.

22. IX. přednášky a diskuse. Pozvání jsou: Vdp. P. Dr. Šilhan, profesor T. J. známý odborník experimentální psychologie; »Předseda ve sféře ortopedie a ortopedie« — Prof. MUDr. K. Matulay, prof. neurologie a psychiatrie; »Vztahy duše k tělu očima neurologa« — Doc. MUDr. R. Peter, docent gynaekologie a porodnictví; »Artificialní insomnie« — MUDr. Jří Najman; »Lékař se dívá na člověka«

23. IX. Pracovní porady o apostolu na lék, fakultě a v nemocnicích. Město exercií: Klášter Remptalowitz, St. Boleslav v Prahy (vedle chrámu P. Marie).

Každý účastník má právo na 50% slevu na dráze z místa pobytu po předložení legitimace, která budou rozeslána výše začátkem září.

Čena pro lékaře 50 Kčs, pro studenty 40 Kčs denně. Může být poskytnuta i sleva, bude řádně nebo úplně — poznamenaje na přihlášce.

Přihlášky přijímáme nejpozději do 31. VII. t. r. Ponevadž na 1. turnus lékařských exercií počet zájemců došlo dvojnásobku nežvíšního možného počtu účastníků upozorňujeme, že v případě velkého zájmu může přednost dítva přihlášek. Za definitivně přihlášené považujeme toho, kdo v přihlášce v náležitě označenou část 3616, Česká liga akademická, Praha, posílá kom. Ev. 50 Kčs jako zálohu, která bude při konečném účtování odevčena nebo při své vrácena. Česká liga akademická, Medicácká sekce, Praha III, čp. 30, v sv. Tomáše.

Kněžské exercie a pastorał kursem dává v Karlově Řeči od 1. VII.—31. VIII. t. r. univ. prof. Dr. Bedřich Vašek z Olomouce. Přihlášky nejde do 30. VII. t. r. na Klášter ctihod. zester v Karlově Řeči.

Katolícký ústav v pohraničí přijme profesora pro přírodu a chemii nebo oděv, ošetřitel pro II. a III. odd.; hlásit se mohou i schopní penzisté. O byt, stravu a otop by měl postaráno. Přihlášky pošle na adresu: Ředitelství arcib. gymnasia v Praze-Dvřetech, sadová 5.

tek proti víře a církvi než od vzdělanců. Paradox bludu — ovšem. Slyděl by se, kdyby byl tak neznaný v jiných oblastech, by se vzdělanější vlastním oboru, jako jsou například v náboženských věcech a jako jsou nevzdělaní ve filosofii, některé křesťanské. Oni se liše za to také trochu stydí — ale nepřiznají to. Zajisté, je to vina jejich, že se nepoučí. Je to však také vina naše, Neláska a z ní nedostatky psychologie. Znáám takové, kteří táhnou chodí do kostelů pro letáky a brožurky. Nepřiznají by se k tomu, kdyby při tom neřekli a jakousi zoufalou zvrácenou cuností, je to lam chodí krást. Chodí si krást poučení — žaai by mnozí, kdyby věděli, kdo jsou tyto dojenní »zloději pravdy«.

Ovšem, že je jim otevřen kostel a kázání. Avšak to je už velký krok pro toho, kdo neví, za čím jde. To je už krok málem vyznavačský. A oni se stydí, především se nesmírně stydí. Není to jen zbabělý ovesích přiznat se k touze po ostudně a znevěžené církvi. Je to ostých dělekožená a ostých před sebou samým, ostých před přánskými, kteří by jim řekli, že nedovedou sami se sebou vytráct, že musí mít berličky. Je to ostých z vlastní blůy a osamělosti. Je to ostých pýchy, avšak z pýchy, která neví, že je pýchu, protože je to skrývaná chudoba bývalých bohatě a zchudlá duševní blůy.

Snad neznám případy ušlechtilého člověka nevěře, nebo zapírajícího katolíka, který by nebyl nějak z toho zchudlé třídy bolestných. Pýcha je už jenom pozůstatkem dávné reprezentace duchovní soběstačnosti. Brali by podporu, avšak jen z jemných rukou a za zavřenými dveřmi. Kdo s nimi má co dělat ví, že je nutné zavírat dříve někdy hlukem obecným slov až nátečím ulice, někdy líle tichosti posuňku a někdy nesmlouvavým naháněním, které llichoti této pýše, protože čini chudé jevě »vznesením«. Ze všech ostýchých a ovdovělých po lásce Boží jsou vzdělaní nejsmutnější a nejužší — přes opácné tvrzení. Nejde se myšlí gesty polední reprezentace.

A horní duši by tu všude zlata nakopali. Ovšem, láska, především láska, která nám shodnou řeč. A bývame právě na vzdělané nejednotně trpěliví a nejvíce nároční a nejvíce nedůvěřiví. Nevěháme, po »panském vzhledu«, že je to tichá víra v droby štěhláků. A chtějí je od katolíků — A to je první skutečnost.

Růžena Vacková.

K A U T O N Ā K

30 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 27. ČERVENCE 1947 • CENA Kčs 1.50

„Plakal nad ním...“

Když čtete staré církevní Otce, setkáte se i u největších z nich s hlubokým odsouzením židovstva a s jakýmsi pocitem převahy řecko-fimského světa nad nimi. Dělitkem nejsou ovšem hlediska rasová, jako u nacistů, dělitkem je stanovisko ke Kristu, k Mesiaši. Takřka nepřekonatelný odpor v nich vyvolává židovská „perfidia“, proradnost, o níž se dodnes mluví ve velkopáteční liturgii. Starokřesťanský svět měl snad jakési rozumné důvody k tomuto pocitu nadřazenosti. Vytvořil péce při společenství národů podivuhodné jednotnosti ideové, dal základ k pozdějšímu rozmachu mocenskému, k celému tomu běhu o závod za dobytím světa.

A péce se mi zdá, zda i v tom nadřazení nebyl červ pýchy, jenž nahloval a konec konců vyholodl skvělý plod Kristova vykoupení a dovedl nás do situace, kdy stejně jako nad Jeruzalem by plakal nad námi Ježíš, nad celým našim dnešním světem, se slovy: »Kdybys byl poznal i ty, co je tobě ku pokoji, ale nyní je to skryto před očima tvými.«

Není třeba být žádným zvláštním pesmistou, aby člověk došel k poznání, že žijeme ve velmi podivných dobách, které by asi opravdu zasluhovaly název apokalyptické. Nevíte, kde máte začít, chcete-li vypočítávat, kde všude do dnes ještě nebo již vše nebo přímo hoří. V Číně je válka a v Řecku je válka. Na jediné straně nedělních novin máte nápisy: »Holandský zárok v Indonésii otázkou hodin!« — »Pět burmských ministrů zavražděno.« — »Před rozhodující akcí v Řecku.« Francouzi mají válku v Indočíne a na Madagaskaru a skončí ji asi jen proto, že na ni nemají peníze, protože mají doma stav, jenž svou situací politickou a hospodářskou, svými věcnými stávkami buď skutečnými nebo hrozícími, se podobá velmi nápadně občanské válce nebo aspoň jejím již velmi hlubokým předehrámkám. I u nás, na východním Slovensku, se pořád nějak hýbají jak ty benderovci. Neměl by tedy Pán Ježíš mnoho a mnoho důvodů, aby nad námi plakal?

Jak vysvětliti tuto lidskou zasloupenost? Člověk dovede se vším tak racionálně hospodařit, jen se svou krví a se svými slzami ne. Vždyť by péce musil uznat, jakým nemslyem jsou války. Většina z nás prožila na vlastní kůži dvě nejstrašnější z nich. Musili bychom tedy vidět, kdybychom ovšem nebyli slepi, že ani jedna ani druhá nic nevyřídila, že evropský zmatek je stále horší a horší. V jaké nejistotě žijeme dnes. Mír není uzavřen a nevíme, kdy to bude a jak to bude. A i když bude uzavřen — víme to dobře již napřed — bude to stejná nejistota, každá sebeběhající mezinárodní příhoda jej znovu bude moci zvrtnout. Založili jsme Svaz národů po první válce a selhal, založili jsme Organizaci Spojených národů po této válce a už se skoro o ni ani nemluví.

Nám Čechům se někdy zdá, že jsme na zvlášť nevyhodné pozici a někdy se nám zasteskne po odlehlejší ostrovu daleko v moři, kde by se volněji dýchalo. A péce je to nemožné, nedůstojné přání. Vzpomeňme si, jak sv. Otec Pius XI. děkoval Bohu za to, že mu dal žiti ve velké době. Měli bychom tedy stejně děkovat Bohu, že žijeme na velkém, důležitém místě. Ostatně bychom nikam neutklili: v nás samotných jsou příčiny všech válek a ty bychom s sebou nesli, kdybychom mohli odletět třeba na hvězdu nejbzdálenější.

Nemá smyslu zapřisahat státníky a vo-

SVATBA NA SLOVÁCKU

Otázce rodiny je věnována značná část dnešního čísla. Nepřestaneme tvrdit — nezapomínajíc na přirozené podmínky — že stálostí a silou dodají lidské rodině především zdroje nadpřirozené: Kristus svatostní. Tento obrázek z Ratišovic u Hodonína nám to má zdůraznit. Tři dvojice snoubenců klečí najednou před oltářem a přijímají na cestu životem Tělo Páně.

Co je svoboda?

Před nějakým časem se mluvilo o záležitosti překladu »Broučků« do ruštiny, o tom, jak pan překladatel »upravoval« jejich výrazy o Bohu a Božích věcech, aby odpovídaly lépe marxistickému světovému názoru. Poslední »Dnešek« přinesl citáty z F. X. Saldy, z nichž je patrné, že tyto způsobky nejsou nové, že byly zachováány i při jiných překladech. Saldy tedy píše:

»Právě tyto dny upomínal Josef Hora v jedné lokálce v literární části »Českého slova«, že v ruském překladu Olbrachtova »Nikoly Šuhajev loutčnicka« bylo vynecháno několik řádků prostě jen proto, že se tam vyskytuje slovo Bůh, rozumný židně filosofické dokazování existence Boha, židně filosofický pasus o pastužitě Boha, pouhé slovo Bůh, neboť již tím by se kompromitoval překladatel. Do ruštiny nesměl by se dnes tedy přeložit odstavec na př. z Raie nebo jiného našeho nedokonalého povídkaře vesnického, kde jeden kmotr druhému, když kýchne, řekne: »Poždrav pámbůh, Václavě!« Máže jít dál nesvoboda? Tento příklad je pitvorný až do komicnosti, ale právě proto charakteristický. Z takových malcherness pozná člověka. Rozumějte mně, prosím: nemyslím, že Bůh má být »uražen« takovým nebo podobným důležitým ubožáctvím a takovým nebo podobným omezením, ani nesoudím, že já nebo někdo jiný máže nebo má být zaštitěním nebo ochranou, nevěřím, že je to rouhačství — má představu o božství je naprosto cizí takové negercké antropomorfní/božství. Ne, není to víc než hloupost, čistá,

ryzí, čirá hloupost, prozrazující ducha žalostně otročího, zatemněného a odbojného vší svobodě; to a nic víc. Literatura, poesie, umění není bez svobody. Ale jaká svoboda, když nesmíš napsat trojláskové slovo? Zlira ti mohou zakázat i učit určitých písmenek, neboť láskká malcherness nemá dna a v jistých dobách a zemích omezenectví souvisí zcela těsně se šílenstvím.«

Mohl bychom si ještě vysvětlit Saldovy názory na »urážení«, na »rouháni«. Ani my nejsme antropomorfní, t. j. nepředstavujeme si Pána Boha jako člověka. I my víme, že se jej nedotýká sebe šílenější naše popírání, že bude vždy nedotčen ve svém nedostupném světě, o kterém mluví svatý Pavel. Ale my jsme jeho dilem a jsme povinni onu představu, kterou o něm v sobě máme, zachovávat čistou, jeho obraz ve své duši máme zachovávat v dětě, ani slovy, ani skutky jej nepokřvovali. A je to tedy péce rouháni, je to urážení Jeho, když o něm mluvíme neuctivě, šleňně, nebo když o něm nemluvíme, ačkoli bychom o něm mluvit měli. K němu nedoahujeme, ale On je tak vznešený a svatý, že má být svatě každá jeho stopa, každý jeho záblesk v nás, především naše myšlení a mluvení o Ném musí být povesněné, protože v něm žijeme, pohybujeme se a existujeme. Není to tedy negercký antropomorfismus, je to přesvědčení, že, jak praví Shakespeare, »dcta je stěžež, na které spočívá »věl«, které v nás bouří krev, alyšime-li neuctivě, nebo rouhavě mluvíme nebo mlčíme o Bohu.

my na úkor míru, když boj o vlastní moc maskujeme zájmem o království Boží, to vše je peleš lotrovská, to vše zasluhuje biče Kristova, to vše nutí oči Spasitelovy k pláči a přivolává dny, když nás nepřátelé obklíčí a sevrou se všech stran a na zem pozvali. Nemůžeme chtít, aby tomu všemu rozuměl materialista. Ale my sami jsme tak často praktickými materialisty a proto váží tak málo náš hlas na vahách míru.

Na nedávném slavném mariánském kongresu v Ottawě v Kanadě byly po pět dní ve dne v noci nepřetržitě slouženy mše sv.

Poselství UNRRY sv. Otcí

Generál Lowell W. Rooks, generální ředitel UNRRY, poslal dne 30. června t. r. sv. Otcí Piu XII. toto poselství:

»Dnešní den znamená konec díla UNRRY ve větš části světa. Ve jménu Spojených národů, v jejichž mandátu jsme jednali, se nám dostalo šťastného údělu zachrániti stamiliony lidských životů takřka ve všech částech světa a zařiditi repatriaci milionům ubohých uprchlíků.

Nebylo to dílo snadné, avšak náš úkol byl nesmírně ulehčen stálou podporou a povzbuzením Vaší Svatosti již od začátku naší organizace. Pro mne i pro mě předchůdce bylo velikou posilou vědomí, že můžeme v každém okamžiku spoléhati na účast a pomoc svatého Otce. Dnes, kdy se dílo UNRRY končí, doufáme, že Spojené národy budou účinně a bez průtahů pokračovati v díle námi započatém. Jsme totiž přesvědčeni, že jednou z nezbytných podmínek míru musí být přiměřené hospodářské uspořádání ve všech zemích světa.«

Kříž na troskách vesnice

Ve Vídni vycházející katolický časopis »Die Furche« (Břázda) přinesl ve svém čísle ze dne 14. června článek o Lidčích. Je zajímavý proto, že i to německé hlas a protože takové německé hlasy jsou tak vzácné.

Jenom několik čteníků a úředníků z hejtmanství na Kladně vědělo až do 10. června 1942 vůbec něco o existenci malé české vesnice Lidč, která ležela v její obvodu. Svět však o ni nevěděl nic. Ale od tohoto 10. června 1942 zaznělo její jméno celým světem. Je v tom divná logika: Svět se dověděl o existenci této vesnice, když již zmizela s povrchu zemského.

Onen červnový den proběhl jako proběhlo sta a tisíce jiných dní na vesnici a nestalo se nic. Teprve noc, jež ukončila tento den, ukončila také bezvědomnost této malé vesnice.

V oně noci obstoupilo náhle několik set esemanů a gestapáků vesnici, vnikli pak do bytů, vyvlekli obyvatele, kteří již spali, z přibytků, uahnalí ženy a děti do nákladních aut, která čekala za vsí a sotva nastoupily — ženy přijal koncentrační tábor v Ravensbrücku, děti byly dány německým pěstounům — byli zahánni muži na druhý konec vesnice, tam, kde byl hřbitov. Tam u hřbitovní zdi, se nekonalo se sehanými židně vyseřování, rovněž tak nebyl vyhlášen žádný rozsudek, žádný výslech nezalá, pomoci ran pažbu a klebeč posílali esesmani řadu mužů ke hřbitovní zdi, pak krátký povel a sa'va výstřel. Pak se musili ke zdi postavit další, zase výstřel — a tolo příměné divadlo se opakovalo tak dlouho, až nebyl již na živu žádný z mužských obyvatel Lidč.

Když slunce vyšlo zase nad vesnici, neměla již žádných obyvate. Esesami již dím domů, zaštréll dynamitové náložo do zdi, varovný signál, pak vyšlely k nebesům plaměny, zdi se vzdvihly, a pak se zhroutily. Bylo po Lidčích. V strašlivě symbolice zorali pak zločin pluhem pídu, kde vesnice stála a nasypal sůl do čerstvých bráz: to na znamení, že na tomto místě nemá již nikdy rozkvést život.

Během války dostaly Lidče mnohé sestry: v Polsku, v Srbaku, v Bosně, ve Francii, na Ukrajině. A péce — všechno bezvědomné utrpení těchto vesnic zůstalo bezvědomným. Jen s dramatem Lidč se seznámil svět, a to právě, neboť to bylo drama zvláštního druhu. Kdežto v těch druhých vesnicích zemřeli mužové jako oběť boje za svobodu, v němž sami bojovali, byli lidčiči mužové obětováni, nevědouce proč.

Zili ve vesnici, jež byla daleko vzdálena války, v něm, jež ofiečně nebyla okupována a v níž nebylo žádné právo. Lidčiči nevedli ozbrojený odboj, nekonalí žádnou zvláštní sabotáž. Lidčiči mužové zemřeli, nevědouce smysl své smrti. Nikdo jim neřekl, že příčinou jejich smrti bylo slabé nošení, že vykonavatelé zločinu na Heřtickách našli u nich na čtu úkrý. V tam je zvláštní tragika Lidč, jejichž zničení je prolo krvavě barbarství.

Od té doby uplynulo pět let. Dosud však neprošli žádný nový život na troskách rozbořených Lidč. Jen kříž obrovský kříž, se vypíná k nebesům na místě zkázy a zpusťosení.

Poselství kříže je poselství míru a smíru. A péce je svět i nyní pln záti a nesmířitelností a pln neblahých čí a kolektivní vině jedněch i druhých. Lidčický kříž je netoliko pomníkem utrpení zavražděných, je též napomínatelem všem, kdož přejlí válku: Aby dali světu mír, abychom zůstali usměřeni »posledních ohavností zpusťosení a zkázy«.

za mír. Asi 240 kněžů se tak vystřídalo. My věříme, že cena mše sv., jedině mše sv., je božsky nekonečná. Proč přesto není zajištěn mír? Protože bychom se při každé té mši sv. musili sami bezpodmínečně obětovat s Kristem. Ponořit do jeho kalicha celé své smýšlení a vynořit se jako nové stvoření, smýšlející a citící shodně s Beránkem. Jak daleko jsme však od toho. A proto není mír. Není však jiná cesta k němu. Začneme tedy, obětujeme se, a přispějeme tak, že snad péce jen svět pozná, co je mu ku pokoji. ak.

Světový kongres rodiny a populace v Paříži

ve dnech 22.—29. VI. 1947.

Ze se stavem rodiny stojí a padá veškerý kulturní a konečně i prostě fyzický život lidstva, cítí každá myslivá duše. V jiném článku na tento problém podává několik pohledů Dagmar Jechová. Vědí to však i vlády jako takové. Proto se konal tento světový kongres rodiny a populace, jehož přehled podáváme. Kongres je zúčastněn také našimi spolupracovníky P. Josef Zvěřina jenž v Paříži studuje. Jeho referát se stanoviska katolického přineseme příště.

Světový kongres pro rodinu a populaci, který se konal ve dnech 22.—28. června 1947 v Paříži, byl kongresem pracovním, který si vytkl za úkol shromáždit informace ze všech zemí a hledat prostředky jak v zakonodárných jednolichvých státech a veřejných institucích uplatňovat myšlenku o největší a nejvýdatnější ochraně rodiny.

Po uvolnění projevu francouzského ministra zdravotnictví a populace Roberta Prigenta začaly ihned pracovat jednotlivé sekce. Jichž bylo pět: Komise zkoumající úroveň života rodin byla vedena panem Fernandem Bovertem. Na závěrečném zasedání podal tento referát:

Srovnání úrovně rodin v jednotlivých zemích přineslo výsledky velmi pozoruhodné. Pro Francii vypracoval osm-řm referát průmyslník ze severu,otec třinácti dětí. Z toho referátu vyplývá, že úroveň života dělnických rodin, tam, kde matka není vydatně činná, je o 50% nižší než úroveň rodin bezdělných, nebo dělníků neželných.

Pani Federiciová, poslankyně Italské sněmovny, matka osmi dětí, mluvívala o hrozné situaci italských rodin (v Itálii se životní náklady natolik zvýšily, že lze průměrně počítat s nákladem 35krát vyšším než před válkou).

Přes o populaci v Itálii je natolik vysvětlila, že Itálie dosud nezaváděla příspěvků na děti, nýbrž poskytuje spíše opíratky z důvodů sociálních nevydržívaní ascendentů k tízi rodin.

V Belgii je situace podobná jako ve Francii, jenže belgické zákonodárství neoficiálně přispívá ke zisku, pracující výhradně v domácnosti, jako je tomu ve Francii.

V Belgii zabránili zvyšování mezd, avšak zvýšili příspěvků na děti o 30%, čímž zmírnili osud rodin s dětmi. Přes o zdraví matek a dětí v četných rodinách je ohroženo.

Anglie se stará především o výživu dětí a podařilo se opatřit mléko zdarma veškerým školním dětem bez rozdílu. Asi 30% dětí je stravováno buď zdarma nebo levně a všechny školní děti jsou ošetřovány lékařsky zdarma. Úmrtí opatření se podařilo snížit za války téměř o polovinu obvyklé.

V Portugalsku oproti tomu je natalita stále dosti značná, takže dosud nebylo přikročeno k omezení, směřujícím k podpoře populace. Situace je obdobná jako v Itálii. Přispívají se fidi oběh sociálními ne populacími a jsou poskytovány dá přibližně příslušníci k tízi zaměstnanců (rodité a pod).

Ve Švýcarsku je mnoho rodin s dětmi v chudobě, nežili však ve vyslovené bídě.

V oláze populační hrají velkou roli ohledy náboženské a ideologické, jelichž vliv je někdy stejně veliký jako vliv momentů hospodářských.

V Řecku, díky jeho silným tradicím rodinným je natalita ještě značná, ačkoli země srázně utrpěla válkou. Opatření ve prospěch rodiny jsou leprve v začátcích.

Amerika dosud mnoho neodolníka pokud jde o podporu rodin se stran státu. Delegát to vysvětluje psychologicky, sebedůvěrou Američanů ve vlastní sílu a schopnosti postarat se o svou rodinu a neochotou, spoléhat se na cizí pomoc. Přes o začíná i v Americe státní péče o rodinu.

Nižší úroveň rodin s dětmi má ovšem nepřiznání vliv na natalitu.

Komise se vzhledem k důležitosti otázky usnesla, proměnit-li se v komisi permanentní, jež, by vytvořila mezinárodní studijní a koordináční centrum pro studium a řešení otázky úrovně života rodin s dětmi.

Druhá sekce, věnovaná práci ženy, byla řízena paní Picardovou, která sama jsouc z prostředí dělnického a matka dvou dětí má i osobně největší pochopení pro osud pracující ženy matky.

Ve všech zemích dnes ženy pracují, a to nejčastěji z toho důvodu, že platy mužů jsou nedostatečné, že se neuplatňuje zásada tak zv. rodinné mzdy.

V Americe často zaměstnání žen vede k jejich morální zkáze. Boli je jediná země, kde byla velmi úspěšně upravena práce žen-vdov, nucených starat se o děti. Pracující vdovy mají právo žádat zvláštní práci která dovoluje, aby jim bylo poskytnuto volno vždy když jejich děti mají volno, aby mohly trávit mimokrátní čas a dětmi a věnovat se jejich výchově atd.

Za největší přínos označila Mme Picardová referát dr. Fiebela, čs. delegátka, který vnesl do prací komise nové hledisko, zhodnotil práci žen s hlediska lékaře, a hlediska vhodnosti či nevhodnosti práce pro ženu vzhledem k jemnějšímu jejímu ústrojí a vzhledem k jejímu úkotu mateřskému. Jeho projev byl komisi velmi vysoko ceněn.

Pokud jde o natalitu, ženy zaměstnané obyčejně mají méně dětí, což však lze vysvětlit i tím, že ženy, které děti nemají, spíše se rozhodují pro zaměstnání.

Pokud jde o mzdu, mnoho zemí ještě neuplatnilo rovnost mezd. V Řecku na př. činí mzda žen jen 75% mzdy mužů a ve Švýcarsku a v Anglii činí 7/8 mužské mzdy.

Také pracovníci jsou často nevyhovující a člověka nedostojná.

Třetí sekce, zabývající se otázkou rodinného btvu konstatuje, že poměry jsou no vůbec ve všech zemích stejně špatné. Pokud jde o návrhy na nové rodinné btvy, nejlepší návrhy přineslo za m Švýcarsko.

Tato komise konstatovala také, že útek z ven-

Trochu více hrlosti mějme...

Nikdy jsme nepopírali, že T. G. Masaryk je velká postava našeho národního života, naopak jsme to v zájmu pravdy zdůrazňovali mnohým, kterým se to nechťelo přiznat. Tak na př. jsme přinesli v časopise katolické mládeže »Dorost« o něm velký článek k jeho 90. narozeninám. A to bylo, jak známo, ve válce, v největším temnu protektorátu a okupace. Tehdy jsme také přinesli jeho velkou fotografii se známou, charakteristickou čapkou. Tehdy to skutečně nebyla ani móda ani malíček.

To všechno nám však nevdá, abychom se nedívali na Masaryka kriticky. Uznáváme jej bezpodmínečně jako vynikajícího budovatele naší státní samostatnosti, jako moudrého kormidelníka naší státní lodí, ale velmi podmíněně jako myslitele náboženského. V těchto věcech byl velmi v zajetí své doby, a ta v nich byla strašně povrchní. Mluvíme-li tedy o mravních problémech života vůbec, má nám stačit a musí nám stačit autorita Kristova a jeho Církvě, autorita Písma a tradice, autorita tisícileté duchovní práce všech těch Otců a světců, všech těch, kteří pokorně, pod vedením Ducha vnikali do pravého smyslu Božího poselství k lidstvu. Každý čestný člověk musí toto naše stanovisko uznat, žádný čestný člověk se mu nedívá, naopak se dívá, když se některý katolík přilíhá Masarykova souhlasu dnes dovolává.

Napadne je, že buď toto dovolávání je neupřímný oportunismus, nebo povrchnost, která nezná pořádně ani Masaryka ani katolicismus.

Pišeme to pod dojmem nedávné zprávy o návrhu zrušení trestu smrti, kterou katolická návrhovatelka kontrolovala slovy: »Oprávně se v neposlední řadě o humanitní názory velkého myslitele T. G. Masaryka.«

Právě toto humanitě se někde u Masarykovi dovolává. Humanita je účta k člověku. Potřebuje však křesťan, chce-li hlásit účtu k člověku, dovolává si Masaryka? Což to není křesťanství samo od svého prvopůtků, jež tuto účtu na své přineslo a jež si jí vždycky zachoval? Dostal jsem do ruky nedávno Šaldovu přednášku »Umění a náboženství«. Je z r. 1914. Obsahuje názory možné snad jen v r. 1914, které asi Šalda později sám nehájil, a přece už tehdy píše: »Jedinečná kráska křesťanství je pro mne právě v tom, jak pojalo a vyslovilo nekonečnou cenu každé lidské duše a nenahraditelnost ztráty její; neznám idee větší a nálehavější básnické, ani idee tragičtější.«

I bez Masaryka může tedy a má být křesťan hlasatelem humanity — a mimochodem řečeno — nepřitelem diktatury, jež je moderní otročtí člověka. Ale křesťan vyniká nad Masaryka odůvodnění své humanity, křesťan má toto své odůvodnění ve slovech evangelia: »Tak Bůh miloval svět, t. j. člověka, že Syna svého vlastního dal, aby žáný, kdo v Něho věří, nezahyne, nýbrž měl život věčný.« Masaryk naproti tomu popřel Zjevení a vytvářel si pro svou humanitu základy své, které sám pak vždycky vydával jen za nejpravděpodobnější hypotéze a které proto ukázaly později svou nedostatečnost a slabost. J. B. Kozák dávno poukázal na to, jak málo Masaryk etik měl vlivu na naši vědeckou etiku. Stejně tak bylo poukázáno na to, jak málo měl následovníků jako myslitel náboženských. Ani jeho nejvěrnější přátelé je v této cestě nenásledovali, nýbrž skončili buď v ateismu, jako K. Čapek, nebo naopak šli zpět ke Zjevení, jako Em. Rádl nebo pravděpodobně i Šalda.

A pokud se týče humanity samotné, vi-

dělí jsme na vlastní oči, že národ. Masarykovou humanitou odchovaným se neprojevil příliš humanitně, když došlo k velké dějinné zkoušce. Chodili jsme se tehdy dívat na popravu skoro s takovým nadšením, jako fímská smetánka a fímská lůza chodila na zápasy gladiatorské, nebo s jakým chodí Španěl na býč. zápasy. Ještě před nedávnem si u nás všiml Polák, že nenávidíme Němce divočeji než Poláci sami. Třebaže poznal německou krutost ještě citelněji než my. Nikdy nezapomenu s jakou plantážnickou zpuspností si tlustá pani zubní technička dala sloužit od Němky, kterou měla u sebe na práci, ačkoli jí za protektorátů nesešedivěl ani jeden vlas a ačkoli ani prstem nehnula k vítězství nad Němci. A jakým rozhorlením nás naplňuje němětina, musíme-li jí přece i nyní někde zaslechnout. Rozhorlením, které neplyne z pathosu bolestných vzpomínek, nýbrž z hulváství, které zde můžeme pokrytecky zahalit do jakési idealistické zástěry.

To všechno jsou příklady, které nám ukazují, na jak slabých základech Masarykova humanita spočívala, jak nedotčenou nechala duši národa, jak tedy třeba začít znovu a orat náš národní úhor opělně pluhem Kristovým, opět učinil náš národ a všechny jeho příslušníky vidět v každé lidské tváři rysy Kristovy, vždy znovu a znovu si připomínat jeho slova: »Co jste učinili jednomu z nejmenších bratrů mých, mně samotnému jste učinili.« Nepomohou-li tyto důvody k humanitě, nepomohou žádně jiné. Toho si musíme být vědomi a právě z tohoto vědomí musíme čerpat svou křesťanskou hrlost, jež není nadutostí, jež je svatou nemožností pravdy. Nemáme-li ji, požádejme pravdu, žijme v sobě i v druhých hostojně, shlíň názor: víra jako víra, nad něj není zhubnějšího.

Ano, budme humanisty, skutečnými křesťanskými humanisty, kteří na otázku, co je důležitější, zda víra či dobrý život, odpovídati prakticky: Obojil i víra i život, obojí spojené v jedno. život, silící se z víry a naopak víra, posilovaná a utvrzovaná životem a skutky.

Pak nám bude lito jistě každého zkaženého života, i života zločinceva. Pak však také poznáme, že je mnoho a mnoho jiných lidí, kteří našeho zájmu zasluhují více než zločinci před hrdečnými soudy. Uppozornil jsem nedávno, jak bídne u nás žijí protinacizističtí kněží, kteří prožili léta v německých koncentracích. U nás zůstali a přece nemají z čeho žít, nikdo jim nic nedá. Jak dlouho již takka že prostředků-čaiti katecheté, učitelé náboženství. Kolik škol následkem toho nemělo katechetů žáných, v kolika školách následkem toho nebylo slyšet ani slovo o Bohu a o Kristu. Jak se pak diviti, že nejméně humanní se pro převratu projevovala naše mládež a že ještě nyní devatenáctiletý zabije pro 800 Kčs otců několika dětí a dvacetiletý starou paní, aby měl na byt? Takoví mladí pobouřenci jistě zasluhují našeho milosrdenství, na které však naše zákonodárství již tak jako tak pamatují. Musíme však hledět, abychom odstrafovali všechnu nehumanitnost již z našeho denního života. Pak tam nevybují květy zločinu a nebude pak třeba nejžestějších trestů.

To vše však postupí skutečně o krok dopředu jen tehdy, uznáme-li neobjácně a hrdě za svého učitele a Mistra Krista a nebudeme-li oportunisticky dávat před nim přednost žádnému člověku. Opak je vždycky modlářství, jak jsme je viděli v klanění se různým těm diktátorům a vůdcům. ak.

Církev a umění

Umění je obrazem Stvoření. Je svobodným aktem svobodně tvůrčí vůle člověkovy, který z nepořádkých, chaotických jevů stvořeného světa podle zákonů krásy, uložených do stvoření i do vědomí člověkovy, vytváří skutečnou novou, bytostnou, z neouchou jousou — životný zjev. Umělecké dílo je bytostný akt. Tvůrčí je umělec a je ze své tvorby odpovědný Stvořiteli i lidem. Ostatní odpovídají zase Stvořiteli za to, jak uměl s úmto životem, s nímž přišli do styku, s toulo mlostit zjevenou ve věcech, spolupůsobí. Skrze všechny, kteří užívají umělecké dílo, rodí se nový život v nich i v okolí. Dílo, etické krásou, dává krásu a etiku životu. Umělecké dílo, jako věc vytvořená, má život v sobě již proto, poněvadž umělec ze živin Božích, z živin stvořeného světa, z poznání svého rozumu, ze stavu své zkušenosti, z citu a snahy života, z celé své osvěcené přirozenosti mocnou tvůrčí vůlí

vrátil společnosti to, co vzal a dává navíc větší osobnosti podíl z poznání Božích věd. Umělecké dílo je pak bytostí, která vsuktu zjevuje určlou pravdu zjevení — in hoc saeculo.

Umělecké dílo má tedy poslání z řadu zjevení.

Ti, kteří se sdílejí s a architekturu, ať s obrazem, ať se sochami, ať s hudbou, ať s uměleckým dílem slovným mají poslání poznati, pochopiti a rozmožňovat tuto jeho a poetickou zunkci.

Avšak nemíname tu jen opakovat obecně státi z estetiky. Z křesťanské estetky je umění, která porodila všechny estetické teorie estetické i nekřesťanské.

Opakujeme je pouze proto, poněvadž valná část katolůka a co je horší i kněží, je ve vztahu ke krásě a k umění vsuktu tak poprotes-

kova a od venkovské práce je v mnoha zemích zavážen špatnou úrovní venkovských bytů.

V sekci studující vztahy mezi rodiči a dětmi přineslo Československo novum, nanejvýše zajímavě pro ostatní státy. Prof. Hynle ve svém referátu o sexuální výchově mládeže překvapil světovou veřejnost tím, že také na tomto poli, jako ostatně na mnoha úsech sociální péče a výchovy má Československo vedoucí místo a je vedle SSSR a USA snad jedinou zemí, kde se soustavně a vědecky tento problém studuje a sexuální výchova provádí.

Pátá sekce konečně zkoumala organizace, existující v různých státech a obdobně francouz-

Se schválením nejdr. pražského ordinariátu
a všech českých ordinariátů vychází

ČESKÝ KANCIONAL SVATOVÁCLAVSKÝ

Vrací se k původnímu směřu chráněných písní
na strážce melodičké, rytmické a textové.
Je opatřen notami a napravuje tak nedostatky
všlých českých zpěvníků. Byl napsán
J. E. Dr. J. Borsem, arcibiskupem pražským,
jako

jediny s pěvník do našich chrámů
(obsahuje 75 vybraných písní)
Cena vs. vřt. u písní Kčs 30.-

VYDAL NEJD. PRAŽSKÝ ORDINARIÁT PÉČI OPEČNÉ
JEDNOTY TRILSKÝ V NAKLADATELSTVÍ
UNIVERSUM, PRAHA II, VÁCLAVSKÁ UL. 13

* V Lázních Jáchymovské hledá děkanský úřad učitele (učitelů) náboženství, který by byl i varhaníkem. 26 hodin školy v místě, 500 Kčs měsálně za varhaně a místo školy. 4.000 obyvatel, velké množství učitelů hudby. Nabídky na děkanský úřad v Jáchymově.

tanstělá ať heretická v praktickém obrazoborectví, a to z estetické zhrublosti.

A při tom: jak užasnou theoretickou umění je Církev svatá ve svých liturgických a kanonických předpisech. Jaký jmenovit pro krásu osvědčuje třeba jen v rozlišování liturgických látek: jak neslyšáně rovná a jemná je v hodnocení významu předmětů a děl. Jako hierarchii hodnot vytvořila v obřadních předpisech. Kterékoliv kulturní instituci kterémukoli nekultivovanějšímu státu mohly by být církevní novky základem kákolépejšího teorii památkářské i moderně plánující. A nebyly by vyčerpány.

Avšak jak vypadá tato teorie v naší církevní praxi? Považmeť se o teorii nevl. nedostatky vztahu ke krásě a k umění ať zaráž. Ani plně k umění neprojevuje se láska, avšak hrubě plebickými, pozitivistickým udržováním špatného starého jako historického dokumentu nevskutu.

K umělcům dopouštějí se představitelé církevní a církevní hospodáři vsuktu aků hříchů do nebe volajících v zadřování mzdy a odprání mzdy dostatečující, od prosulých varhaníků až k příležitostným pracem umělců a uměleckých výrobců. Tlto ostatní hospodáři raději přepírali brak, než aby platili hodnotu, k níž má bytostnou nezdůvěru. Je to ze zloby? Nikoli. Je to z nelásky? Nikoli. Z nevděčnosti? Ano. Avšak nejčastěji je tomu tak proto, poněvadž jsou podmínění současným a věstiským myšlením a neovlád se starým a přece ustavičně obnovovaným myšlením církve. Tlto ostatní hospodáři přilhlžijí, jako celá doba, národohospodářsky přes všechny socialismus fílskání, úřednický k prokladné a ne k člověku. Proto jsou nakonec pokladny nepožebrané prázdné, prázdnější než v dobách, kdy se z vlnivna gráse stavěly katedrály, a kostely jsou plny brko od bídaňho osvětlení ať no ohavně sádrové vymečky nekatolických bídilů. Není požehnaná tato oparntost bez rozumu, bez srdce a bez velkomyslnosti, již dává Duch Svátý.

A přece je Církev velkou theoretickou a praktickou učitelkou moudrého pěstování krásy v člověku a kolem člověka. Bvta to katolická církev, která samčuzmělila a pro všechny časy příkladně uměla vřevěti otázku, která dnes zaměstnávala tolik hlavy, totiž jak spojit poslání umění pro společnost se svobodnou tvorbou umělce. Před pětácti sty lety (až po nvněší, pvnosuleleté rozrasky), bylo to v církevním společenství theoretický i praktický koňano. Platné pro dnešek a pro všechna společenství lidí.

Ano, už před pátácti sty lety požadovala od umělců, aby s vobdobně majovali na stěnách chrámů ony »bible pro chudé«, chudě na mořetek i na vědění. Bvta to církev, která slanořiva temata s hlubokým theologickým roztvismem a s katechetickým umem. Bvta to církev, která dala architektuře, skulptuální vřvobě i obrazům obsn a námětový rozvrh a nevřzala tím nikoho na svobodu, neboť onen rozvrh byl dán z houbky poznání bohovnědného závořen těmi, kteří věděli, co dalšího zjeví »obraz« stvoření. Těla posvátných architektů byla skutečně podobšená svým právě tehdejší form společenství mystického Těla Kristova. Takto je čtli a vsřvali v bohovnědně čistotě i prostřáček Boží.

Tento věduci rozvrh a thematický pokvbn byl však všechno, co církev umělci »vnutila« — nebylo to nic víc než v dnešní mluvě třeba »scoutělní podmínky«. Avšak jak byly promyšlené — proto umělce inspirovaly a nevřzaly je. Církev umělce inspirovala z lěže Inspirace, již sama od umělce učtli vře očekávala. Poněchala mu svobodu, očekávajíc ze svobodně tvorbv vřvbu — jeho vlastní inspiraci z vlastních meditací. Tlto moudrá zákraknice věděla, že v Těle jsou vedle těch, kdož mají dar modlitby, poznání, bázně Boží také dar umění. Teď se však i sám termín »dar umění« překládá a vykládá vřvlejak, pozitivistějíjí, mravoučně.

Z »daru umění« šlo zase další a podstatně osvěceni do celého mystického těla. Jak rostla jen mariánská niterná učta z mariánského obrazopisu. Z obsahu děl se rozjímaním mnohých formovala dogmata.

Tak řehla církev svatá příkladně »sociálně« poslání umělce ve společnosti s jeho posláním Božím. Církev ve smyslu pro krásu ochotěla nemůže však inspirovat ochotěle umělce. A má-li je, pak je někdy nepozná, a má-li je — a má je již — pak...

Jak je tomu ve svědomí těch správců, kteří spravují věci chrámu, ujišťují denně, že milují »správu domu Tvého a místo, kde přebývá Tvá sláva«? Růžena Vacková.

* Osobní auto kdo prodá nebo o něm poví? Jen vůz v bezvadném stavu pro důležitě apolitécké cesty duchovní správy. Nabídky s popisem a cenou pod č. »Inžez za hotově« IKA 160 do edm. t. l.

(K článku na str. 2.)

Z domova a z ciziny

Sv. Otec zbuduje kapli uprostřed univerzity finské. Dne 30. června j. r. bylo podepsáno ujednání mezi kardinálem Rossim jako zástupcem sv. Olce a rektorem univerzity finské, podle něhož bude v obvodu univerzity finské zbudována kaple zasvěcená věcně Moudrosti a určená větším studijím na universitě, jakož i ostatním vědcům finským. Kaple bude zbudována nákladem sv. Olce. Se stavbou kaple se započne hned. Na prvním r. 1949 má být vysvěcena a otevřena. Na místě, kde má být kaple zbudována, je nyní domovník padlých univerzitářů. Terlo pomník bude po zbudování kaple umístěn v její kryptě.

Marie Goreťiová, panna a mučednice byla prohlášena dne 27. dubna 1947 za blahoslavenou. Horské pouťní místo Bozkov u Seml obdrželo se zvláštním poctěním svatého Olce Pia XII. její ostatky. Nová blahoslavená je uctívána v katolické světě jako Anežka XX. století a svatý Otec si přeje, aby její učila se co nejvíce rozšířila, hlavně mezi dnešní mládeží. Mnoho pouťníků putuje do Bozkova, aby uctíli ostatky této nové blahoslavené mučednice. Také ostatky svatých Geryma a Galgana, nedávno svatořečené, byly darovány svatým Otcem mariánské svatyni v Bozkově.

Církev jmenuje mladé biskupy. Poukázali jsme na to při nedávném jmenování nového pána biskupa českobudějovického. Nyní byl opět jmenován takový mladý arcibiskup: Msgr. Roy, nástupce kardinála Vilheuve, arcibiskupa quebeckého. Novému arcibiskupovi je 42 let. Jako vojevůdce kněz prožil minulou válku, zúčastnil se boje v Africe v Itálii a invaze ve Francii. Na konci byl představeným vojenských kněží katechetických v hodnosti plukovníka. Šest měsíců po svém návratu z války byl jmenován biskupem ve Třebíči a nyní tedy arcibiskupem v Quebecu. Před válkou byl v Quebecu profesorem teologie a rovněž tak duchovním rádcem studentů v a skautů.

Černošský kněz poslanecem francouzského Národního shromáždění. V těchto dnech navštívil Srasburg R. P. Bagonda, poslanec francouzského parlamentu za francouzskou rovníkovou Afriku, kde měl přednášku v klubu katolických sociálních pracovníků. Přednášky se zúčastnilo přes 500 osob, kteří nadšeně sledovali černého poslance a zvali ho k nové návštěvě. Černý poslanec byl zvolen za M. R. P. ačkoliv většina jeho voličů nejsou vůbec křesťany.

Apoštolův sv. Cyrila a Metoděje je časopis, věnovaný sjednocení Slovianů v Kristu. Vychází v Olomouci, za redakce známého pracovníka pro unii, jenž za tuto svoji dlouholetou neúnavnou práci dostal nedávno čestný doktorát olomoucké teologické fakulty, kanovníka Františka Jemelky. V listě je tolik zpráv ze všech koutů slovanského světa a ze všech oborů slovanského života, že žasně, kolik lásky a práce je třeba do toho všeho vložit. Zařizme se o tento časopis, bude to kuo křesťanského, to znamená nezapímaného Běloslovanský. Redakce je v Olomouci, Zerotínova n. č. 2. Roční předplatění je jen 40 Kčs. Podívejte se, jak zajímavé ličí!

Poměry v dnešní Jugoslavii. Kulturním otázkám věnuje nová Jugoslavia nesporně mnoho úcty. Psali jsme o boji proti negramotnosti, o stavbě a obnově školních budov, o zavedení povinné sedmileté školní docházky a o snáhách zvýšit kulturní úroveň moderním prostředky, jako jsou puťovní výstavy, film, divadla. Tak má dnes Charvátsko tři velké státní divadla v Záhřebě, Osijeku a Splitu; dále je tam 8 číselných divadel — v Dubrovniku, Zadaru, Šibeniku, Varšidně, Běloslavsku, Kradovec a ve Řečce se připravuje otevření opery i činohry. První státní macedonské divadlo bylo otevřeno ve Skopli a konalo návštěvy v celé řadě venkovských měst macedonských. Podobně povolání plní na Černé Hoře divačové cirkusy a v Bosně divadlo sarajevské. Také téměř všechny výchovatele činnosti soustředěné téměř výhradně ve státních vydavatelství závodech, je člá, bohužel, úplně jednostranná, marxistická. Tak bohatý vydavatelství program bělehradského nakladatelství «Kultura» připravuje vydání spisů Marxových, Engelových, Leninových, Staľinových a j. Z domácích slovních autorů dostávají se k slovu A. Aškerc, jehož sebraných snůs první knihu Balad a román vydalo státní nakladatelství v Lublani 1946. Z čestných přečtořů Dr. Georgijevič a vydal v Novém Sadě I. Obrachta; Izgarnici u dolni, Mela Korenova přeložila M. Pujmanové Lidé na rozcetstí. — Tak slouží vlastně celá kultura ugoslávská jednostranně převýchově katolických Slovinců a Charváťů i pravoslavných Srbů k vyznávání materialistické marxismu, pro něž se snaží komunistický režim získat především mládež. A pisatel v Apoštolově končí: A pak se divte, že pro takovou státní kulturní činnost se nemohou nachnout vědci lidé, ať katolíci či pravoslavní, že tak dochází i k tak smutným zjevům, že vlastní synové a dcery prchají z osvobozené vlasti.

ky Parku, zvláště jedné zcela spořádané rodiny, kterou z bídy nečaměstnatosti vysvoboduje dcera tím, že podlehne svodům a nabídkám a nastoupí cestu poznání a hříchu, II.

Uzký film. Filmový odbor zřizuje Ofstední půjčovnu úzkých filmů 16 mm. Za tím účelem prosí všechny kněze, učitele nebožtovní a činovníky katolických spolků, kteří vlastní promítací nebo projekční aparát 16 mm (nebo si je vypůjčili), aby oznámili své adresy. Majitelé amatérských filmů 16 mm přihlášej se k spolupráci. Adresa: Svatovclavská lita, Praha IV., Francouzské nám. 8.

Dívku, event, i z rodinné školy, domové katolíků, která má ráda děti, dovede šit a ráda pomůže v domácnosti, mimo nejrůznější práci, přijme katol. rodinu v pohraničí. Dohoda s rodiči vlastní. rovněž doporučení farního úřadu. Nabýtky pod zn.: «Druhý domov - IKA 108» do adm. t. 1.

Rozmožňovací stroj elek. koupil. Nabýtky pod zn.: «Katol. spolek - IKA 97» do adm. t. 1.

Teď snad uvěř! Když se letos koncem února vrátil pan arcibiskup pražský ze své finské cesty, poukázal na nalehovou nutnost pravdivých, neurčidných informací o naší zemi a o našem státě. «Uředním zprávami a informacím se nevěřte, dojal tehdy. Lidé stojící za tímto úředním zprávami a informacemi přijímali asi s nedůvěrou i to přátelské upozornění pana arcibiskupa, právě proto, že pocházejí od katolického arcibiskupa. Nyní se vrátil z Ameriky patriarcha církve československé a prohlásil totéž: Američané nedůvěřují oficiální propagandě, kterou provádějí vyslanectví a tiskovní atáše, byt' byla dělána sebe lépe.» Teď tedy snad naše páni od propagandy budou věřit. Pochybujeme však, že by to začli dělat jinak.

Z feči Bevinových. Churchill vyhrál válku a Bevin se nyní snaží v vítězství udelat jakýs takýs mir. Jak je to těžké, vidíme všichni po dva roky. Ve své poslední feči mluví velmi optimisticky hnd o několika stoletích míru: «Nebudu svou politiku řídit atomovými pumami, ale zásadami, jež by mohly pro Evropu, kolébku civilizace, znamenat několik století míru.» V další části své feči nemluví však již tak důvěřivě: «Nemá cenu pokoušet se o sjednocení světa, který je ovládnut ostrom mocenským zápasem. Je to těžké říkat zemi, která zirátila pět milionů svých obyvatele v plynných komorách a krematoriích, aby na to zapomněla a byla dobrým sousedem národu, který to zavinil. Nemůžete chltit od člověka, který byl odvíčen roz ranami bíle do tábora pro otrocky, aby padl kolem krku člověku, který tento bíd držel v ruce.» A pak dodává Bevin ještě několik slov: «Němci si myslí, že jsou nadlidé. Válečné štěstí se obrátilo a nyní ti drozí ať myslí, že jsou nadlidé.» Na těchto několika posledních slovech můžeme zase vidět, jak spolehlivé je naše novinařství. «Právo lidu» telo slova vymechalo. A přece je pravší laboristický ministr Bevin, k němuž jako k soudnému se přece totéž «Právo lidu» rádo hlásí. Tedy zase jeden příklad, a to ještě dosti nevltný, z něhož je vidět, jak těžko se pozná, co vlastně je pravda, co kdo vlastně řekl a co vlastně chce, jak pečlivě se pravda musí hledat, dříve než se pronese nějaký usudek.

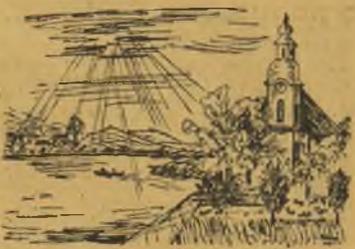
Ještě jeden Bevinův poznatek. «Jsem starý odborný pracovník a proto vám říkám, že většina lidí ani nechce chodit v nějakých výzvechých radách, ani nechce být kmandována. Dokud si udržíme opravdového ducha svobody, bude to stále něco, co bude mít větší cenu než hmotné zisky a vydělky.»

Pýcha a její pád. Stále si tak myslím, jak velice by naše generace měla být vyčištěna z pýchy, jak velice by se jí mělo vtisknout po paměti staré přísloví, že pýcha předchází pád a že koho bohové chtějí zničit, toho raní sepiotou, jak to vyjadřovali pohané. Náš Bůh neraní nikoho slepotou, pýšný se oslepuje dobrovolně sám, sám zavírá oči před skutečností. Mussoliniovská a dnešní Itálie je takový křiklavý příkladem. Co to bylo chybou, co to byo do pa. v Římě slavných návštěv, na př. Hitlerova, začátkem kvěna 1938, oti kiere papež Pius XI. ad ostentativně zavít valčíkánská musea a sám odjel do Castel-Gandolfo. Ted, před nedávnem tam přijela pani Peronová, manželka argentinenského diktátora a byla ořijata s nesmírnou uslužností, každý, od předsedy vlády až po novinaře se každý předšouhal v projevech nadšení z této návštěvy. A vláda při tom dává sůlvence tím, kdož se chtěl j Itálie vystřehovat. 140 milionů lír bylo prave znovu za tím účtem povlečeno ministru sociální péče. Fasistické vyřizovatelství zakazovalo, dnešní Itálie je podporuje, protože z fasistického dědictví nemůže užítví své lidi.

Rusové sovětují Východní Prusko. Podle zprávy ruského guvernera bývalého východního Pruska bylo v obvodu kaliningradském (bývalý Královec) zřizeno 50 sovců až 190 kolchozů. V Kaliningradě samotném byly podle této zprávy odstraněny všechny pomníky, upomínající na bývalé pány s výjimkou pomníku filosa Immanuela Kanta, jenž se v tomto městě narodil a po celý dlouhý život je neopustil.

F. S. Litomyšl. Vaše «Dojmy» by mohly být zajímavé, takto je tam však příliš mnoho historie. Podrobné popisování kašen a pomníků nezajímá mnohdy ani ty, kteří se na ně dívají, tím méně ty, kteří o nich mají jen číst. Píste více o zájezdu samotném, o tom, co iste sami zažili, ne dějepisně popisování budov a památek.

Na břehu Labe

Přečtete si něco o jednom z nejstarších kostelů v Čechách, který prosí o vaše pochopení. Je to počapelský kostelík v Terezíně, památka svatovojtěšská, klenot baroka Diemzenhofera, kde nedávno působil též věhlasný básník a spisovatel P. Sigismund Bouška, kněz národovec, který složil též básni o tomto počapelském kostelíčku, obklopeném hřbitůvkem dosud existujícím a vzniklém na pohanském božišti v X. století.

Skutečně již v roce 993 Boleslav I. daroval počapelský kraj k pokřesťanění benediktinům břeunovským, kde na pohanském božišti byla vpr stavěna kaplička sv. Kříže, která po mučednické smrti sv. Vojtěcha stála se pak snad jedním z prvních kostelů, zasvěcených sv. Vojtěchu. Tento původní kostel byl pak v bouřích husiáckých asi zbořen, ne však do základů, jelikož již v roce 1489 byl kostel obnoven a stal se již tehdy puťním místem českého severu.

Tomuto památníku svatovojtěšskému byla přisvěcena barokní krása mistrem Kilianem Diemzenhofere m 1724. Je to skutečně jeho chlouba a architektonický dílo barokní, zlaté jeho klomba je zvláštěm výjimečnou v novém objevu a nazarán na baroka.

Kos-keř svatovojtěšský sedí jako holubička na břehu labském, obklopen starobylým hřbitůvkem. V minulém roce byl značně poškozcn výbuchem pracharem a dynamitů v nedalekých letech, takže všechna okna jsou zničena a minulé zima došlo dlo žkazy i umnit. V době ulehéne gestano při svých prohlídkách poškozilo také památne varhanu.

Obraťme se o přiznání katolické a památek milované nevěstoty, aby svým pochopením a vřstpním pomohla zachránit jednu z nejstarších památek doby svatovojtěšské i pro budoucnost!

Snad přiznání sbírky nás zatěžuje, je mnoho těch, kteří polají o pomoc, nezavírajeme však své srdce v zléstivosti, o kterou nás prováží svatý Vojtěch, aby tento památník viry a účty byl zachován i budoucnosti.

Nezapomínejte proto, prosím, na šek pošt. spoř. 18412 farního úřadu v Počaplech u Terezína.

HUDBA

Hody bez konce.

Snad ještě nikdy nebyl český světce vybaven takovou hudební avatoláží. Jsou to sládky drobnější i obšírnější, snaží se i též, stylu novějšího i běžného slohu naš chramové hudby. Já jsem se v tomto listě zmínil o krásných sborech Foersterových. Ostatní sbory a piané jsou psány a nemaním nadšením, neboť na této práci zřejmě spočívá zvláštní světočvo požehnaní - žpěváci si nemohou nřikáti na nedostatke výběru, jsou to skladby pro neozrořičnějši obsazení a psané se zřetelem k potřebám našich kůr. Kromě toho to jsou komposice p-ťnací různých skladatelů, takže jsou opravdu co nejpestřejší. Pozornost upoutává Patero sborů a pianó od Jaroslava Kříčky (1/b) se mi zejména jeho zhudebnění Věltky sv. Vojtěcha, ale tím nechei zlehnout dlo ostatních skladatelů. Vojtěch Řihovský, přispěl několika částy, z nichž nezapínejši je se mi zdá Věltka sv. Vojtěcha (pro baryton) a Povzech k sv. Vojtěchu (pro smíšený sbor). Nemenší měrou přispěl Jan Budík, z jehož skladeb mě nejvíce zaujal Povzech k sv. Vojtěchu a pak sice jednoduše ale výborně znějící Hospodine, pomiluj m! Taktéž velmi ayt-žní Kramentova Píseň k sv. Vojtěchu (čtyř- až sedmhlásový sbor a cappella). Od těchto autorů vyšel široce zalczný Hymnus ad sanctum Adalbertum pro sólový baryton, smíšený sbor a varhany. Více částy přispěl také Josef Trumpus, zejména velmi krásnou Chorální pianó k sv. Vojtěchu pro smíšený sbor. Ten jednou skladbu se zúčastnil Josef Blážík, ale je to perlička lidové sborové literatury, výborná jako vše, co píše tento Bohem nadaný umělec. Potadatel sbírky Msgr. Boháč přispěl delikátní Chorální písní (smíšený sbor) a P. Karel Kudr připojil jenné nahozené Vyzvání pro 2 ženské hlasy a průvodem varhan. On také harmonizoval chorální proprium sv. Vojtěcha. V chorálovém stylu napsal na staroslověnský text velmi dobrou melodii Miroslava Venhoda (Pašje sv. Vojtěcha) Ze zbývajících skladeb se mi zlemouval Kramentův Povzech k sv. Vojtěchu (pro baryton), Věltkova Proba (smíšený sbor), Jandova kuriozní Chorální píseň (smíš. sbor) a Zellnkův Povzech (smíš. sbor). Ze litovat, že se vyskytlo dosti opsovacích chyb. Sám jsem na to šeredně doptal (ve Vě-čtice sv. Vojtěcha je na druhé osnově vypuštěn třetí takt levé ruky; v basu a v tenoru c; nádeřtující dva takt levé ruky se posounou o takt vpravo a poslední takt se škrtně). O A. T.

Svatovojtěšská novinka chramové hudby

Svatovojtěšská novinka chramové hudby

Jos. B. Foerster: Op. 188. MISSA IN HONOREM SANCTI ADALBERTI
pro smíšený sbor s průvodem varhan. Vydalo nakladatelství Adalberti v Olomouci r. 1947. Partitura: 20 stran. Cena partitury: Kčs 120,—, cena hlasového souboru Kčs 50,—.

Foerstrovu Svatovojtěšskou mši věle doporučujeme všem feditelům kůru, kteří v ní najdou obhacení svého repertoaru o moderní a při tom hodnotnou skladbu.

K dostání u všech knihkupců. «VELEHRAD» nakladatelství v Olomouci

Vyčbázi a církevním sebovleám. Dobrov. ořisněv na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatovclavská lita v Praze IV. Hřidánské náměstí 4 — Telefon 617-76 — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází tvdně — Přepřítané na celo rok Kčs 76.— Jednotlivé čísla Kčs 12.— Redakční spořična Praha 20441. Řídí P. Adolř Karel. J. s redakčním kruhem — Odoberován Fedistom Josef Blážík. Používání novinových známek novoregistrovaných pošt a telegrafů — Deřičeři ořtí úřad Praha 24. — Vytiskl Zlivnotisk v Praze XII.

FILM

Pro všechny:
Světík bouř Německo. (S maťou výhradou.) GB. Osudy dobrého vojáka Svejka přenesené do období druhé svět. války. Dřej většinou na českém území. III.
Pro dospěle:
Dáma z Loulanj. (S velkou výhradou.) USA. Známy John Wayne v úloze veřejného žalobce se snaží pístí i zákonem napravit místo propadlé všelijaké neřesti, což se mu ve filmu i s nezbytným vřstpným koncem podaří. III.
Voláč bez uniformy. (S výhradou.) Belgie. Belgie k hnutí odporu, podané líčením skutečných i smyšlených příběhů státného lidu, který byl v krátkém dějinném meziodbi po druhé postlžen účinky bezohledné německé rozpisovnl. II.
Nedoporučuje se:
Láska na podporu. GB. Sociální drama podle Greenwoodova románu, líčící hrudné poměry obyvatel Han-

TVRDOMESTIC

31 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 3. SRPNA 1947 • ČÍSLO Kčs 1.50

Netřeba „svatých“ válek

J. Maritain, známý filosof a francouzský velvyslanec u sv. Stolicе pronesl letos 14. července, v den francouzského národního svátku, řeč o vzhledu a obzorech dneška. Mohou zajímat i nás, protože pocházejí od velikého současného katolického myslitele, jenž se po léta poctivě snaží aplikovat principy odvěké filosofie na dnešní naši lidskou společnost, jednak od diplomata, žijícího již několik let v jednom z neaktivnějších duchovních středisek světa.

Rozhlédneme-li se tak po světě a po národech, setkáme se všude u lidí žiznicí po míru, s všeobecnou úzkostí a s bolestným zklamáním. Vidí totiž, jak těžko se mir buduje. Možná, že bychom se tomu méně divili, kdybychom si dovedli představit onu propast zla, kterou právě válka odhalila. A my přece jsme ještě tak mato války vzdáleni. Dotkne-li se kdo peklá, nevyběhne z toho za několik let. Dále bychom si musili uvědomit úžasný nepoměr, v němž se dosud nachází rozum lidský vzhledem k zákonům a skutečným samotných dějin lidstva, jež se pokouší pochopit a fidiiti. K tomu bych dodal, že třeba také uvážit, že zlo je vždy hloupé a že hloupost není vždy jeho vlastní úspěchy a vítězství. Je to vskutku pravda, dobru družství nacismu nám o tom dalo v posledních letech křičící příklad. Na druhé straně však nás evangelium upozorňuje, že synové světla nejsou chytřejší než synové tohoto světa, což na první pohled není příliš povzbuzující. Chci však říci tuto Nejvyšší Rozum, jenž fidi dějiny, nás do té míry přesahuje, že nám uniká, která to vlastně pera ženou činnost našeho pokolení zde na zemi. A proto za těch podmínek všeobecná lidská hloupost by nás měla spíš uklidňovat, než znepokojoovat.

Protože děláme právě spolu trochu politické filosofie a protože jsme zhromáždění na francouzském velvyslanectví u sv. Stolicе, pro něž všechny projevy, které se blíže nebo dále Vatikánu dotýkají, mají samozřejmě velikou důležitost, dovolíte, abych upozornil na mimořádný zájem, jež vzbudily články o přítomné mezinárodní krizi, uveřejněné nedávno v Osservatore Romano šéfredaktorem listu. (Jde o články, ve kterých ředitel vatikánského listu upozorňoval na zvláštní situaci Ruska a snažil se jaksí vzbuditi porozumění pro jeho potřeby, rozptýliti nedůvěru k jeho politickým cílům u západních, hlavně amerických činitelů. Pozn. red.) Nemá smyslu říkati, jak se to v některých kruzích stálo, že tyto články naznačují obrat nebo změnu politiky Vatikánu. To, co vatikánskou politikou nazýváme, se týká podstatně faktu duchovního a stanoviska sv. Stolicе vůči marxistickému ateismu a dialektickému materialismu jsou a zůstávají taková, jaká byla. Autor zmíněných článků chce upozorniti, že duchovní pole činnosti paapežství není pole časné činnosti národů, že však přesto má možnost naznačovat mravní směrnice, jimiž se tato časná činnost má inspirovati a že když se díváme na věci s perspektivy časné politiky, konstatujeme, že tam působí nikoliv čistě ideje a abstraktní systémy, nýbrž národy a státy zasazené do historických skutečností, zmítané konkrétními obavami a konkrétními zájmy, s nimiž třeba v prvé řadě počítat. A vznikají-li konflikty těchto zájmů, žádá na nás základní mravní pravidlo, abychom jejich řešení hledali v míru a ne ve válce a to i tehdy, stují-li jejich ideologie v ne-

Bude třeba letos po vzoru těchto dívek sesbírat na polích každý klásek. Vytrvalé sucho způsobilo, že letošní úroda je slabá, trvající sucho poškodí i jiné plodiny mimo obilí. V jiných koutech světa je sice, zdá se, všeho hojnost. Protože se však stále nedovedeme dohodnout, nedají nám asi tam odtud mnoho. Budeme si musit sami stačit, tedy šetřit a sebrat pilně každý klásek. Nemohli bychom se tedy vrátit k Babičce a k jejím starým ctinostem?

O „zjeveních“ na Slovensku

Před nedávnem nám naše dopisovatelka ze Slovenska líčila v „Katolíku“, jak přivítala do Tvrdomestic, kde se podle schůry zjevila dětem Panna Maria a ohlásila své opěté zjevení. V „Katolíckých novinách“ slovenských zaujali nyní gnostičtí stanoviska k této zjevení. Protože víme, že i z Prahy již jeli zájmovi a zvědavci podívat se na místo „zjevení“, protože takových zájemců je asi i jinde více, přinášíme značnou část onoho prohlášení „Katolíckých novin“.

Sotva se rozneslo, že se v Tvrdomesticích u Topolčan zjevila Panna Maria, začal veliký zájem o toto místo, začaly návštěvy. Zvláště v neděli bývají tyto návštěvy velmi početné. Nejvíce návštěvníků bylo 27. června t. r., kdy se mělo „zjevení“ opakovat. Tehdy bylo přítomno více než 80.000 diváků. Na 27. čer-

vence se podle názraků a zpráv opět chystá cosi podobného. Věc se přetřásá již i v tisku a to způsobem nedůstojným a nešetrným. Někteří vidí ve věci politické pozadí, uvádějí jí v souvislosti s případem dr. Tisy, někteří pak v ní vidí i projev náboženské nevraživosti vůči jinověrcům. Nadešel tedy čas, abychom o této věci pověděli jasně slovo.

Způsobíme tím sice asi velmi mnohým zklamání, přesto však neváháme vysloviti názor, že není dosud žádného důvodu a důkazu, který by potvrdil pravdivost „zjevení“. Naopak, je velmi mnoho důvodů, které ukládají katolíkům, mlujícím svou viru a svou církev, největší zdrženlivost. Tyto dů-

chen nátlak, jehož pokusy se děly, požehnatí německé protislovenské křřžové výpravy, a abychom měli jistotu, že papež zachová stále totéž stanovisko a že pracuje a bude vždycky pracovati pro mir mezi národy, odmítaje fatalismus, jenž se již napřed smířuje s nejhorším, i kdyby je někdo nazýval válkou svatou nebo válkou ideologickou. Ale úvahy vyložené ve vatikánském deníku toto vše velmi vhodně připomněly veřejnému mínění, takže v nich každý může nalézt poučení staleté politické moudrosti, jejíž duch se tak dobře shoduje s duchem mírové politiky, sledované

vody nás nutí, abychom každému člověku dobré vůle vložili na srdce, aby do Tvrdomestic nechočil a čekal. Jaou-li události pravdivé, Bůh se postará, abychom se o nich mohli bezpečně přesvědčit a nestali se obětmi klamu.

Konkrétně řečeno, naše mínění o věci je toto:

Dosud není ničeho, co by zjevně a určitě dokazovalo, že děti skutečně viděly Pannu Marii. Popis není dost konkrétní a objektivní. „Zjevení“ nic nemluví. Neudalo nic ani o sobě, ani o důvodu, proč přišlo, ačkoli při takových věcech nejde o maličkosti. Nepotvrdilo se to ani jiným, úplně neklamným a skutečně záračným průvodním zjevem. Děti teprve později, po návratu domů, prý na základě vnitřního hlasu a po poučení jinými osobami, nemůže být dostatečným důkazem v tak vážné a těžké věci. Rovněž tak nemůže lhostačovat nějaký dodatečný sen. Kdybychom přijali takový úvod za dostačující, měli bychom na Slovensku velmi mnoho zjevení a zázraků.

2. Okazy na slunci, pozorované při druhém „zjevení“ (27. června) rovněž nejsou dost spolehlivé, neboť svědkové je nepopisují dost jednotně, jedpák světelné jevy dávají mnohonásobnou možnost seteklamu. Svědčí o tom i skutečnost, že rozliční přehorliví lidé tyto jevy přilíš často vidí. Dnes se tam již dokonce pohybují lidé, kteří ostatní klamou zradily.

3. Z uváděných „zázraků“ různého druhu, které se uvádějí v souvislosti se zmíněnými zjeveními jako jejich potvrzení, jsou některé nepravdivé a pro Matku Boží nedostojné. Jiné jsou zase toho druhu, že jim nelze přiznat charakter skutečného zázraku. O mnohých existuje celý chaos vzájemně si odporujících mínění.

4. Ve velmi ostré protivě k pravdivosti události v Tvrdomesticích stojí zahanbující skutečnost, že tisíce a tisíce návštěvníků tohoto místa vynechávají v neděli mši sv. To je věc tak vážná, že z mravního hlediska přimó otfásá hodnověrnosti těchto události. Jak by mohl Bůh vyznamenávat zvláštní přizní ty, kteří přestupují vážný a důležitý zákon svědomí, třebaže si snad mnozí z návštěvníků tohoto rozporu nejsou vědomi? Vždyť Panna Maria, na př. při zjevení v La Salette, si sama stěžovala na lidi v prvé řadě proto, že znevažují neděle a zanedbávají nedělní mši sv. Jak by mohli návštěvníci Tvrdomestic hýti výjimkou?

5. Konečně připomínáme, že o události v Tvrdomesticích se zajímá především mnoho lidí zřátných, kteří uaují vstěžit z věci ohromné, nekřřstánské zisky nejrozmanitějším způsobem: aranžováním výprav, prodejem potravin, nápojů, devocionáli, obrázků oltáře, který byl bez souhlasu církevní vrchnosti na místě posaven, fotografií dětí, na kterých tyto křřřtari lákají podpisy a tak prodávají jejich fotografie a obrázky o 5 Kčs draze. Toto vyděračské kupčení odsuzujeme co nejrozhodněji. A odsuzujeme i ty, kteří takto vyhazují peníze, které by mohli užitečně použít pro svou rodinu nebo na jiné lepší účely.

To je tedy několik důvodů, po které zrazujeme od návštěvy v Tvrdomesticích.

*

Vždy znovu a znovu se objevují v dějinách Cirkve takové zjevy. Nelze se jim divit. Člověk, tvor smyslový, chce vidět. V každém z nás je kus Tomáše, jenž neuvěří, dokud nevidí. A přece nám všem říká Kristus Pán: Blahoslavení, kteří nevidějí a uvěřili. Vlastní Boží svět je neviditelný pro naše smrtelné zraky. Smyslové vjemy jsou sice mnohdy velmi užitečné, přesto však nás nikdy nesovobodí od vážné vnitřní práce. V komůrce srdce svého musíme hledat a nalézt Boha, tam musíme zkoumat sebe a pracovat na vlastním zdokonalení. Náboženství není pastva pro oči. Pastva pro oči mnohdy slouží jen k rozptýlení, abychom mohli snáze zamílit sobě samým nutnost sebevýchovy, sebezánoru, tiché, nenápadné a přece jedině plodné oběti. „Je dobré pro vás, abych odešel, abych zmizel z vašich tělesných zraků.“ říká Kristus Pán před svým Nanebevstoupením apóstolům a naznačuje těmi slovy, že není třeba žádných mimořádných zjevení, že každý, kdo upřímně Boha hledá, najde jeho svět a najde jeho hlas v nešetných přiležitostech obyčejného, prostého života. ak.

Francii, že jsem se nemohl vyhnouti, abych na to právě dnes neupozornil.“

J. Maritain etjuje pak slova sv. Otce ke kongresu v Nantes, která přinášíme na třetí straně, a pokračuje: Tato slova byla určena křřřstánům. Všichni lidé dobré vůle, kteří znají cenu bratrské lásky a duchovních energií, z nich mohou mít užitek. Nechťsi jsou hodiny dneška jakkoliv temné, v důvěře v to, co v člověku je lepší než člověk, nalézáme nejpevnější oporu k očekávání oné budoucnosti, ve kterou doufali naši otcové a ve které lidé i národy budou osvobozeni od strachu i od otroctví v jakékoliv formě,

»Chcete-li žít z Krista a jít v jeho stopách, pamatujte, že jeho metody a jeho duch jsou jině než metody a duch světa. Křesťan není straníkem, není nepřitelem nikomu, neusiluje o to, aby triumfoval nad jakýmkoliv protivníkem. Je mu cizí duch kast. Církev potřebuje dnes více než kdy jindy a jako v prvních dobách své existence především svědků více než apoštoľů, svědků, kteří celým svým životem vyznaňují pravou tvář Kristovu a pravou tvář Církve do zpoňastělého světa, jenž je obklopuje.«

Plus XII. k účastníkům euchar. kongresu v Nantes začátkem července 1. r.

Lékařství individuální a kolektivní

O tematu individuálního a kolektivního lékařství jednal letošní III. mezinárodní a první dovolený kongres katolických lékařů v Lubozi. Účast 130 zahraničních delegátů byla skutečně imponující a co především překvapilo účastníky, jinak zvyklé mezinárodním lékařským kongresům, byla nesmírná lehkost a duch opravdového bratřství, který ovládal celý shromáždění. Účastník z latinské Ameriky stejně jako Kanadčan nebo Švéd věs objal jako dávného přítele a nepřeháněl, řeknu-li, že ve všem dal poslední, co měl.

Nemínám dnes podat závěr referátů týkajících se hlavního kongresového tématu pokud nemám do ruce jejich úplné texty. Ukázalo se ostatně, že konkrétní řešení otázek v jednotlivých státech je vzhledem k jejich kulturní, politické a hospodářské struktuře tak odlišné, že nelze podat než zásadní zásady, jimiž se chtějí katolické lékaři na celém světě řídit a jež chtějí uplatňovat. Chci naši katolické veřejnosti objasnit několik zásad, pokud mají vztah k našim poměrům, protože v blízké budoucnosti dojde v úsu k zákonnému řešení a nové úpravě léčebné péče.

Lékaři bývali špatnými popularizátory svých stanovisků zájmů a snah a te: se stává, že ve veřejnosti živá jednostranná informována, pokud se vůbec o tyto otázky vážně zajímá; že často věc mýlně považuje vylučně za bol lékařů a jejich hmotné zájmy a tak se může stát, že bude věstěna do zákonné úpravy léčebné péče, která by znamenala zbytečný krok zpět, aniž by komukoliv přinesla výhody nebo zlepší.

Je nesporé, že ryze liberalskiko-individualistické pojetí medicíny s úplným vyladem mezi lékařem a nemocným jak do strance ehtické tak hmotné patří již minulosti. Hospodářská a politická vývoj civilizovaných států dosel dnes věšinou do stádia, že i v medicíne se čili v široké míře uplatní sociální hlediska, což je dochozí k sociální medicíne, aniž bychom tímto termínem rozuměli sociální medicínu jako hospodářskou a politickou stránku.

Sociální hlediska, pokud se v medicíne uplatňují, znamenají nesporný pokrok proti staré éře liberální, jak pro jednotlivce, tak pro celek. Je to zejména v lékařství preventivním, na př. v boji proti chorobám infekčním, chorobám z povolání, ohláváním, v studiu otázek racionální výživy obyvatelstva, v boji proti kojenecké úmrtnosti atd.

Je také nepochybně kladným přínosem zaslí-li společnost všem svým členům stejně kvalitní preventivní i léčebnou péči nezávisle na jejich aktuálních finančních možnostech a zbyví-li sociálně blažší část svých členů obav z finančního zřízení a nejlépe způsobené omezením vlastním nebo některého jiné rodiny.

Křesťanství, a tudíž i katolické lékařství, vítají vždy tyto snahy, které jsou konečně jen novou politickou obměnou starých křesťanských zásad. Vzhledem k zcela zvláštnímu rázu poměru lékaře k nemocnému, který se zejména do strance ehtické postojaté liší od jiných lidských vztahů, jsou však katolické lékařství rozhodnutí hájí v zájmu jak nemocných, tak vlastním, určitě nezadávající práva lidské osobnosti a brání se proti vývoji, který by vedl k úplnému a důslednému postavení medicíny se všemi neblatými důsledky a konfliktu ve svědomí, k němuž by takový vývoj dříve nebo později nutně dospěl.

Co tedy hájí katolické lékařství? Stručně řečeno: 1. volnou volbu lékaře nemocným, 2. zachování lékařského tajemství, 3. svobodu vlastního svědomí v rozhodování o aplikaci preventivních a zejména léčebných metod v soulahu s křesťanskou morálkou.

4. po stránce hmotné nevrhávají si žádné svléžní honorování své práce nýbrž jen spravedlivou odměnu, odpovídající jejímu rozsahu, odovědnosti a risiku. Také se nebrání přirozenému tomu, bude-li přínos finanční vztah mezi lékařem a nemocným v přímém odstavci a v obstarání sociální instituce (poškovou nebo jinou organizaci). Tim ubude jen lékařův starost a určování sociálně spravedlivé výše honoráře nelehké k tomu, že právě finanční stránka poměru lékaře k nemocnému ostí k ehtický méně příjemným.

Vraťme se ještě k jednohlavným bodům. Proč hájíme volnou volbu lékaře nemocným? Z důvodu prostých a jednoduchých. Co svět světem stál byví vždy lidé a tudíž i lékaři chytřejší a vzdělanější, lidé a lékaři mravnější, tedy i občetnější, ochotnější, laskavější, trpělivější a lékaři, kteří tyto vlastnosti jeví v menší míře. Nemocný člověk, lemuž lédo o zdraví a mnohdy i o život, jeví volně svobodu postoupit k tomu lidské vlastnosti lékaře a velmi se domáhá léčení lékařem, k němuž má plnou důvěru. Nic na světě nezmění, že byví někdy právě tyto lékařské kvality předstírány a zneužívány šarlatány v poslední době byly tyto skutečnosti i se strany ojedinelých lékařů zesměšňovány, což jim vsté nic neubírá na jejich realitě a mravní opravdovosti. Lékaři tak tedy hájí především zájmů nemocných a ne své vlastní. Oporné základní medicína volnou volbu nemocného nejen neuznává, ale prakticky znevažuje. V důsledném uskutečnění vede nutně

Světový kongres rodiny v Paříži

(Dodatky a postřehy našeho spolupracníka

Všeobecný duch jednání: 1. Veliká vážnost a vědomí odpovědnosti. 2. Živý zájem. 3. Veliká blízkost životním skutečnostem (ždřazňování hospodářské a zdravotní stránky). 4. Až na malé výjimky ideová bezradnost, která nedovoluje jít zlu na nehlubší kořeny, neukazuje vlastní východisko z krise a nedovede postavit nový, alný ideál rodinného života. Američtí, angličtí, ho-

P. Josefa Zvěřiny. Viz minulé číslo »Katolíka«.)

landští a egyptští delegáti na př. prohlašují, že účelem snah pro rodinu není vytvořit rodinu početnou, nýbrž rodinu šťastnou. Cítili se rodina šťastná v bezdětnosti, nulno jí stejné podporovat jako rodinu, která vidí štěstí v dětech. Princip rodiny je pocit individuálního štěstí partnerů. Nikdo tento liberalský a v sobě nelogický princip neodsoudil.

Individuální štěstí partnerů?

neznamená, že na to má stále myslit, že má na to nějak spekulovat — tím více rozvíjí svou vlastní osobnost. Je to patrné z toho, že každé zdravé společenství videlo vždy své největší dobrodince, hrdiny a nejulehlejší lidi vůbec právě v těch, kteří všechny své síly dovedli dát do služeb společenství, kteří se pro ně dovedli obětovat. Pro křesťana je nejvyšším důkazem tohoto mého tvrzení Ježíš Kristus, umírající na kříži a přece právě tam dosahující vrchol svého pozemského poslání. Nejobvyklejším způsobem takového sloužení společnosti, takového rozvíjení sebe sama obětováním se pro společnost je sounáležitost rodinné, obětování se rodině. Otec, pracující pro děti, matka bdící u lůžka nemocného dítěte vždy vždy a budou vždy nejběžnějšími příklady hrdinství, na němž stojí a bude vždycky stát pravá kultura lidstva.

Úmyslné bezdětná rodina není vlastní rodinu, jak to naznačuje již pouhý kmen tohoto našeho českého názvu. Úmyslné bezdětná rodina nemůže plně dosáhnout ani t, zv. duhovitých cílů manželství, jak o nich mluvívat katolická morálka, protože všechna ta tajemná polarita pohávk, z níž ono družnoté cile vyplývají, smřuje nezadržitelně k cíli prvotnému, k dítěti, a dá se od něho odvrátit jen jakýmsi nepřirozeným zásahem. Z nepřirozenosti, af je jakkoliv, nemůže však nikdy vzejíti pravé čisté štěstí. Rodiny, které se cítí šťastné v dobrovolné bezdětnosti, mohou k tomu dospěti jen jakýmsi zlobným klamem, z něhož je třeba burcovat pořádnou a radikální převýchovou a to především tím, že se vynasnažíme učinit iluzi rozumitelnou křesťanský světový názor o oběti, jež je zdrojem života a radosti. »Nepadne-li zrno pšenice do země, zůstává šmro... A samota, jak známo, je chladná a smrtící.« ak.

Schůze přítomných katolických delegátů

Katolíci jsou na sjezdu, který je neutrální, velmi těsně i hodnostně zastoupeni. V rámci kongresu uspořádali schůzi katolických přítomných na kongresu. Předsedal známý pracovník v otázkách rodinných abbe Viollet. ČSR se dostalo svléžního vyznamenání: za předsednickým stolem byli ještě dva kněží — prof. Vávrovic z Trnavy a já.

Je možné, že příští kongres bude v Praze. Je tedy nutno, aby se připravili katolíci lépe, než tomu bylo letos.

Členské katolické žen sezvato některé katolické delegáty i jiné své známé na svléžní schůzi v místnostech Ústředí 25. VI. 1947 ve 3 hod. odpoledne. Z výstavy publikaci jsem zakoupil pro K. A. některé publikace.

Abbe Viollet, předseda schůze, vyzval jako charakteristiku francouzské katolické činnosti pro rodinu: 1. její snahu nedělit se od jiných rodinových akcí, nýbrž je promíknout, 2. její aktivitu publikací.

Bylo pak uděleno slovo mně, jakožto čl. delegátu. Zmínil jsem se

1. o vědomí katolíků v ČSR, že jsou to oni,

kterí mají možnost i povinnost dát nehlubší ideový základ rodině a vytvořit nový ideál rodinného života;

2. rodina je středem zájmu státního; tlumočil jsem slova p. presidenta (el. ženám;

3. zmínil jsem se o rodicovských sdruženích;

4. upřimě jsem řekl, že neexistuje rodinná sekce K. A.;

5. nejvíce zájmu vzbudil popis apoštolů v rodinách, jak jež koná Apoštol III. řádu sv. Františka; rovněž činnost P. A. (Pomoceň Akeze jen pro dorost kněžský);

6. uvedl jsem činnost katolické Charity pro potřebné rodiny.

Prof. Vávrovic doplnil, že se na Slovensku dávají specifické exercice pro matky rodin.

Jeden francouzský pracovník se ptal, zda se někde dávají exercice pro manželky s polícním. Doud to přikázalo už státníko fohelníku a především fohelníku.

Belgické katolíci hájí srážení početných rodin (t. j. a 4 a více dětí — ve Francii už s 3 dětmi), které čítá 100.000 dlnů.

V Brazílii semknutou akci katolíků se požadují překazit rozukový zákon.

Josef Zvěřina.

ní postup» se velmi známými nevlastními příslavky. S lékáři nutně časem spadne velká část osobního poměru k nemocným. Budou odpovědní jen svým nadřazeným úředním místům, zodovědnost vůči nemocnému ponese jen osobní, praktický nedokulturní úřad.

Zamyslete se chvíli nad tím, k takvým důsledkům by vedlo střídní lékařství (právě služba mlařelch) u nemocného a snad i u tohož případu onemocněl v mlstech s větším počtem lékařů! Neupřílní kvalita léčby různými diagnostickými a prognostickými závěry, střídním léčebných plánu? Neochdít se tak i lékaři o cenné zkušenosti zbrátou související pozorování nejen případů onemocněl, ale i života jednotlivců po dlouhá léta?

Nemyslete, že jsme konservátoři starých časů za každou cenu. Katolíci lékaři na celém světě, jak jsme lo na Lisabonském kongresu viděli, mají živé pochopení pro kulturní a sociální vývoj své země a vřde se iel aktivně zúčastnit, kde jsou k účasti přínůstěni. s radostí vítají všechny aktivní přínosy, smřující k skutečnému zlečení národního zdraví a k sociálnímu zabezpečení všech občanů. Jsou však proti avantgardnímu sociálně zdravotnímu experimentu um úlitým na léle té či oné módní ideologii. Jsou toho názoru, že s národním zdravím a právům lidské osobnosti nutno hospodářit obezřetněji, než se stává hmotným.

Abychom nakonec přihlídl k domácímu poměru, je mým soukromým názorem, že při správném s llnímí a to velmi vyspělými šaly, pokud na kongresu byví zastoupeny, máme jedno z nemodernějších a při všech nedostatcích, nelipsích nemocovských a sociálních poštělění.

K realizaci dobrého i trvalého zdravého plánu do budoucna bude však zapotřebí účasti všech složek národních, tedy i živého zájmu a účasti veřejnosti a spolupráce lékařů.

MUDr. Karel Svoboda.

ROMÁN PŘELOŽENÝ DO VŠECH SVĚTOVÝCH JAZYKŮ

FRANZ WERFEL

Písen o Bernadette

Tato kniha pražského náka, spisovatele světového jména i nepochyběně udalost na našem knižním trhu. Román je sbíhováno americkou společností 20th Century-Fox a patří do Vašknihovny Přeložila Jitka Fučíková

Brož. 150 Kč, vzt. 175 Kč

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRAĐ PRAMA II. KARLOVO NÁM. 5

Zajistěte si jej v svého knihkupec!

Kam mohou vésti zjevení

Církev nikdy nepřipadá možnost nadpřirozených zjevení, je však velmi opatrná v jejich uznání. Vychází ze stanoviska, že žádné nové zjevení není nevyhnutelně nutné ke spise kolokolu z věk, že však je nevyhnutelně nutné úcto a pu-sluňovat k církevnímu představení, přiknaňti něco, co usmýjí za úhodně pro dobro cely, Bohužel však nenoují všichni věřící dost jemné přecitověním o tomto jednání nímém a tak se mnuhdí t. zv. nadpřirozené zjevení sdívatí zdinníku k neprospěšnosti, mnohdy dokonce ke vzpouřbě vůči Církv. Jedním příkladem je tento biskupský výnos, uveřejněný v »La Croix«, ze dne 24. července. V době, kdy i na Slovensku donnclá zjevení svléžní ročníků do had odřících není bez zajímavosti vzhledem k tomuto případu. Skutečně zjevení musí vždy vésti k větší poslušnosti a k větší svatosti věřec. Neposlušnost a vopora mohou být jen od mori blížec. Red.

Již asi deset let obhájí ve farnosti Bouxières-aux-Dames »poselství«, tvrdící, že přináší zjevení »Panna Marie, týkající se různých katastrof, které stihly avět a jiných události v budoucnosti.

Tato zjevení, přijata dvěma omilostněnými, ženami, z nichž jedna je z diecése namurské a druhá z Bouxières-aux-Dames, byla rozšířena přičlením dlnů p. Césardů, jenž byl tehdy farářem ve zmíněné vesnici. Byla sdělena pouze malému počtu osob, »zasvěceným«, kteří se na základě přisahy, učiněné před největšími Svátostmi zavazovali, že o jejich obsahu nepovědí nikomu, ani zákonným představeným Církv.

Na základě těchto zjevení se konaly různé pobožnosti v kostele bouxiérském a v tamnější sakristii. Byly přístupny zase pouze zasvěceným. Později se tyto pobožnosti konaly v kapliče, vystavěné bez jakéhokoliv biskupského svolení ve farní zahradě pod jménem »Panna Maria chudých v tuncu«.

Podle dekretů sv. Stolice a podle církevního zákoníku jme zapráželi dln, p. Césardovi jakékoliv projevy okrajské se na tato poselství nebo na tato fakta z Bouxières, protože se jednalo o zjevení soukromá, Církv neschválená.

Odpovědi na tato naše jeaná nřizení byla však neposlušnost, takže jme byli nuceni vyloučit nad farní zahradou a zmíněnou kapličkou interdikti. Přitom jme též vyloučili, že každý kněz, který by se zúčastnil pobožnosti na těchto mlstech je tím samým suspendován.

Přes naše napominání setrval dln, p. Césard ve své neposlušnosti, Uložil jme mu tedy odchod do jiné farnosti. Odepel výslovně s i stili Bouxières, takže jme byli nuceni suspendovati od veškeré kněžské pracovni.

V říjnu 1944 jme poslalí hlášení o těchto událostech kongregaci sv. Oficia. (Nejvyšší církevní úřad, bíli nad listovou vřy a mřaví). Dln, p. Césard byl osobně vyslýchán v Římě a všechna akta tam byla prostudována. Na základě toho schváloval sv. Oficiem dvakrát, naposled dne 13. března 1947 — náš postup a námi vřlovené sankce. Přikázalo dln, p. Césardovi, aby se podřbil bez výhrady.

Další dopis sv. Oficia ze dne 3. července 1947 žádá na nás, abychom uveřejnili odsouzení vynesené proti dln, p. Césardovi.

Opětujeme tedy se achválením sv. Stolice všechny naše předchozí závažky, týkající se události v Bouxières-aux-Dames. Připomínáme svléžně, že farní zahrada a kaplička na ní jsou nadále atřženy interdiktem a že každý kněz, zúčastňující se pobožnosti tam konaných, je suspendován.

Konečně každý věřící, přítomný těmto pobožnostem se dopouští těžkého hřichu a vzhledem k těžkému pohoršení, které tím dáva, má být vyloučen od přijímání nejvyšších Svátostí. Marcel, biskup v Nancy a v Toulu

NOVÁ KNÍHA O SV. VYŠEHRAĐIU

K oslavám svatovojtěšského jubilea vydává nakladatelství Brněnské knižárny (Brno, Středoškolská 18/21) společně s benediktským opátem Břevnovským populární napuňný výklad o životě a osobnosti svatého vyšehradce, známého znalce českých dějin napo-žených Dr. Rudolf Holný, docenta Masarykovy univerzity. kniha vyjde v knižnově »Církev a vlast, která uveřejňuje monografie o významných českých postavách českého národa. Vyjde v nejbližší době. Cena asi 40 Kčs.

Umožňuje studiu iřem hodným a pilným hochům, i bez středokoležského studia, kteří by se chtěli věnovat kněžskému povolání. Blíží informace v Apoštolatě III. f. sv. Františka, Plzeň, Frantižkánská 9.

Sv. Vojtěch v Mariánských Lázních

Mariánské Lázně jsou vlastně rozsáhlé lesy, jež sestávají s příkrých strání až do městečka anglofrancouzského sadu s léčivými zvěřinami. A v této zelené záplavě tonou a svítí jakési ustálené bělostné nebo okrové hrady, zámky a záměčky. Reprezentant stoupují, nakudrunkovanost balkonových mříží, rozmanitost věžiček a humonost bání zakrývá, že uvnitř jsou to jen docela střízlivé hotely a pensiony, poněkud prostné psané na teplou vodu, zdvíže, uřídní topení, koupelny, ceny a vybavenost moderně počte o hosty. Jen v odličných uličkách je vidět ještě opuštěnost a zanedbanost, je také noze o hotelové zaměstnanost, ale většinou se už Mariánské Lázně stávají opět světovým lázněm s Majestly, Titany, Pacificy, King of Englandy, Explandy, Lumaparky a jaké je ještě módní hotelové nomenklatura; sbírající v antice, mytologii, politice, zeměpisu i historii všech světadílů a připomínající Hollywood, Monte Carlo, Rivieru i Eden.

Nás zajímá především děkanský kostel Panny Marie. V nynějším podobě je to stavba z konce 19. století, ale neprekvapuje, že v Mariánských Lázních a nad léčivými prameny je kostel zasvěcený Panně Marii. Spíše je divné a snad příznačné pro přilomnost, že ve jménu těchto lázní si doba nejvyšší Pannu jakoby ani neuvědomovala. A přece u kolečky lázní síla tepešky opat Karel Kaspar Reitenberger, jak hášalá lánské nápisy na jejím prameni, na koléčce v koléčce v den přicházelo na mě sv. 20—25 věčiček, většinou lázeňských hostů, z nichž přes polovinu přistupuje ke stolu Panny. V neděli je na obou místech sv. kostel pánů S. Potěšného i smutkem viděl jsem tu každou neděli asi 200 bulgických klíč, které v Mariáných Lázních táboří. Bylo nám líto, že našim dětským táborům se vše sv. zpravdila nedostává, poněvadž je na ni nikdo nevede.

V neděli 27. VII. měli Mariánské Lázně vzácnou návštěvu. Odpoledne o 17 hod. se shromáždily zástupy věřících z Mariánských Lázní i z okolí, aby uvidily lebku prvního českého biskupa pražského, mučedníka sv. Vojtěcha, který letos vlivluse aspoň českou část své diecese, se, když pískou a maďarskou tou dobou takto navštívit nemůže. Ve slavnostním průvodu, který vedl J. M. ndp. opat Dr. Bohuslav Jarolmke, byla lebka nesena městem do kostela, kde vdp. děkan český, francouzský a polský uvítal věřící (byla zastupována legace francouzská a polská), ndp. opat kázal o významu sv. Vojtěcha a službu pak poukázal na sv. Pavla. Po celou noc byla adorace, přiležitost ke sv. zpovědi i sv. přijímání až do pondělí do 10. hod. dopol., kdy se Maránské Lázně s posvátnou lebkou rozloučily. Slavnost vzdala pozornost i hostejným, zejména i lázeňských hostů, sám jsem v restauraci slyšel o ní a zvláště o noční adoraci mluvil s jakousi účtací a steskem. Na ranním kolonádním koncertu jeden Svýca se snažil velké účasti, smáč si ji srovnával se správami uctičích sv. carského císaře Štěpána. Je jsem nemohl interviewati Angličany, Američany, Svýcary, Poláky, Rumuny a jiné cizince z lázeňských hostů, neboť jsme už v pondělí z Mariánských Lázní musili odjet. Ale jsme si jisti, že slavnost dávé zřítí hojnou ovoci duchovním v celém městě i okolí.

Opát Al. Kotyza zemřel

Dne 24. července t. r. pohřbil rajhradští benediktini sedmého svého opata Aloise Kotyzy, kterého zastihla smrt 21. července opodlé Bma a poblíž farnosti, kde po léta působil. Bezmlá omdlelých stáří odjížděl právě na zotavenou po těžké nemoci, když byl jeho život nenadále ukončen při automobilové nehodě, jejíž popis je znám ze zprávy děkanství tisku.

Alois Jozef Kotyza se narodil v Drysích 27. února 1860 a členem Rajhradského kláštera se stal jednoduchou profesí r. 1888 a hlavním aliby roku 1892 za opata Benedikta Korčana. Po celý život pracoval v duchovní správě, nejdelší jako správce starobylé řádové fary v Domašově a kanovník roscokém. Po smrti opata Petra Hlobila (1936) byl zvolen rajhradským opatem a benediktin 9. května 1937. Bylo mu určeno represenovat a řídit nejstarší klášter moravský v období smrti a nejlouže; deset let jeho opatské vlády znamená téměř ustávené období a úspory. Jímž však procházel celkem se zdemem.

Ti, kdo se az zvětním přelátem častěji atýkali, hovoří s účelou o jeho životní mudrosti a vznešené zkušenosti. Byl to moudrý statec, znalý lidských charakterů, bodrý a lidového vystupování, s duševní přínalostí ve svém věku vzácnou. Po celý život hodně četl a zabýval se i zajímavými pokusy technickými. V mnohém měl velmi moderní názory a o jeho podnikavém duchu svědčí horlivost, a níž se pouštěl do oprav věků kláštera, ohrnoženého spodní vodou, postáženého v r. 1842 zhozením kostelních věží a poskoženého také za bitvy Rusů a Němců, která se strhla poblíž Rajhradu na jaře r. 1845.

Jeho pohřeb se konal za velké účasti duchovenstva a lidu z Rajhradu i z klášterních farností. Přítel vlivluse než 60 kněží, mezi nimi J. Exe, kspit. vikář olomoucký biskup Dr. Zela, téměř všichni opati z Čech a Moravy i zástupci diecézního biskupa a brněnské kapituly. Výkrop v přeláku vykonal předseda svatovojtěšské kongregace benediktinské emauzský opat Maurus Verlich, slavné rekvém složili opat starobrných augustiniánů Benedikt Švanda a absoluci udělil biskup Dr. Zela. Zvěřejně pohřební obřady vedl — podle práků zesnulého — opět opat B. Švanda, který také promluvil nad rakví ns hbitově rajhradských mnichů u kostela sv. Kříže. Opat M. Verlich připomněl nad otevřeným hrobem zejména památnou skutečnost, že právě opat Kotyza to byl, který dál po valce první podnět k opětovnému seuspění českých benediktiných klášterů a k práci pro řízení dnešní Slovanské benediktinské kongregace az. Vojtěcha, o jejíž vývoj a program nepřestával projevovat upřímný zájem.

Z domova a z ciziny

Také jeden důkaz. Nezdíka slyšíme v různých tóninách tvrzení, že sv. Stolice je nepřítel Sovětského svazu a slovanských národů vůbec. Mluvíme o této otázce také v řetězi J. Mariálna na jímém místě. Jeden důkaz nepravdivosti tohoto tvrzení vyplývá z korespondence mezi Piem XII a F. D. Rooseveltem, o které jsme svého času psali. Z ní je patrné, jak poznamenává »Dnešně«, že Společné státy se dověděly o útoku na SSSR šest měsíců předem a okamžitě vyrazily maršála Stalina. A dověděly se to od Pia XII.

Skáčené kříže. V minulých dnech vkročil sv. Biskup pražský do pohraničí své diecese, aby vykonal svou osmrtnou vísitací těchto kraje. Smyslem jeho putování má být i to, aby zvedl v srdcích věrných Čechů Kristův kříž, aby ukázal a vyzdvihl hodně vysoko symbol křesťanství. A ku podivu potačte Vojtěchovy cesty pohraničím byl vrouben skáčením kříží. Kral kolem S'fibrá byl kolonizován zahraničními Čechy, kteří jsou stupenci sekty Ochrannovských. Tito náboženští blouznivci zporučili všechny kříže v kraji. A tak ukřem kněží, kteří přijdou do skutečně nejsilnější území v našem pohraničí bude, aby nejen obnovili víru očí v srdci lidu, nýbrž i to, aby hlisall bludárům kříží. A nejen to. Skáčené kříže jsou i výzvu ke všem obyvatelům pohraničních kraji i ke všem těm, kteří tvo řadu navštívit, aby i oni se stali apoštolý, aby byli sáku cennými pracovníky na poli Boží žně. V takové — mluvíme časové — brigádě katolické akce.

Slavnostní oslavy svrzení atomové pumy. Tak jsme želi v jednom našem deníku. Je to patrně nový výstřelek naší ustavovanosti. Aspoň ten nadpá. Což je nějaký důvod k oslavování dne, je-li mnozí považují za počátek lidstva nového dějinného období lidského, a sice dějinného období, které má být pravděpodobně skončí úplnou katastrofou, zničením všeho, protože člověk nebude moci zadržet a soulati živly, které uvedl do ničivého pohybu? Ne oslavovat, konal pokání i bychom měli ve vřrocení den svrzení atomové pumy, ne-li proklínat demonecké vználezy, které jen ještě stupňují demoneckou oýchů jedné a zmatenou, podezřívavou opášenost druhých. Ovšem proklínání se nikdy ne nespřaví, jako se nikdy nenavští nenavští nenefekně a nevytřebí. Smíru a pokání je třeba, ničeho více.

Obrazky z Ameriky. Úvodem Tvo obrazky nejsou mýlny kendečné. Sešlo se jich náhodou několik nejednou ve zprávách právě katolické tiskové korespondence, která není ani orientální ani levicovější. Mají zdůrazňovat v nás s'áho ono pesvědčení, že pravda není jen bílá a černá, že jsou svědé stíny a vádce robné stránky a že je tedy hlavně třeba při posuzování situace zachovat klid a rozvahou.

Rozvody a vysoká politika 40 procent nově uzavřených manželství ve Spojených státech končí rozvodem. Tuto zprávu nejdříve nějaký komunistický časopis, nepíše je nějaký horkorekvní bouřlivák deník zesnulého S. K. Neumana, nýbrž katolický zprávní francouzský »La Croix«. Jako důvod k rozvodu je někdy uváděno »kruté a nelidické zacházení«. Co se však někdy rozumu tímto »krutým a nelidickým zacházením? Jedou manžel vřivké manželce, že mu neupravuje vejc tak, jak si to on přeje. Dáma z Missurii žádá o rozvod, protože »kdokoli jsou k obědu fyziky na ubíli, manžel je všecek snů. Proč to přinášíme my? Abychom se nedivaly za očcní jak k zemi svatých, kde to vědecky jen dobře myslí s trolicm lidstvem a jeltěch' dobrou vůli nezistně pomáhal všem ubohým kříží vřivčiky jen »východní as'átská« nenastvntost a nevychovenos». Mnozí naivní lidé si to myslí a nedovodě si s vyocítat, že národ, jehož tolik lidí má tak málo chuti a odvohy k snažení menších nepřijímání a oběti v manželství, se sotva dává vřít nějakou větší obětivostí ve své mezinárodní politice, v budování vzájemného soužití národů.

Hollywoodská filmová hvězda buluje o svobodu. Hollywoodská filmová hvězda Janna Leslieová, mladá herečka, jejíž talent je povozován za velmi slibný, byla nedávno vyloučena z jakési souleže, protože jako katolická odmítla hrát úlohy, které uznala za nemravné. Již před několika měsíci měla těžké nepřijímání s firmou Warner Bros, ačkoli se lato vydává za přívržencekvní »náboženské snášlivosti«. Případ Janny Leslieové stal se symbolem boje herců za jejich osobní a náboženskou svobodu. Janna Leslieová se dala do boje proti zločudím penězům mnohých hollywoodských magnátů, když v roce 1916 odmítla hrát v Brafu Warnerovi, že zruší smlouvu podepsanou jejími rodiči za ní, když byla ještě nezletilá. Firma se začala s ní soudit a orohrála ve dvou instancích Mocnosti hollywoodské se však ještě neprobíhaly za poražené a do některých jejích manévřev byl v kalifornském parlamentě nođán návrh zákona, jenž nařizuje, že mladí herci jsou povinni zachovávat podmínky smluv, podepsaných jejich rodiči v době jejich nezletilosti.

Chicago's biskup o profikomunistických vřivčících. »Existuje paličováného sklon hledat v každém hospodářském nebo sociálním pokroku komunistický vliv«, prohlásil Msgr. Sheil, světil biskup chieagský, když bývalých amerických vojáků Msgr. Sheil mluvil dále o »hysterických eklamacích. Kdokoli mluví o jakémkoliv sociálním pokroku, je bezdůvodně nazván komunistou. Chťejí, abychom uýřili, že úolně volně podnikání by přivedlo hospodářskou obnovu a lá, že by nám otevřela brány nového ráje na zemi. Budete-li proti tomu něco namítat, budete hned komunistou. Jakmile někdo ukáže prstem na nedostatky moderní zprůmyslové společnosti, hned se proti němu uvede v činnost brigáda domluvy a očerňování. Ti, kteří jsou proti sociálnímu pokroku, podporují komuism, dođal biskup, protože jinak buje veřejný mínění považováno za schůzku s jedine zastánce malých lidí. A biskup předpověděl, že v pínadě hospodářské krise se mnoho lidí obrátí ke komuismu jakožto k bojovníku za vyžděání«.

Drahota v USA — Ns zmírním lístos! oznamujeme, že jsme nuceni zvýšit cenu.« Tak se čte v červecovém čísle amerického »Posla Bož-

ského Srdce Pěně«. Ve vysvětlění tohoto zdražení se uvádí: »Nepotřebujeme nikomu povídat — t. j. každý vidí na vlastní oči — že ceny věd stouply někde o 50 proc., někde o 100 proc. Tiskácký materiál při stoupl, stouply i ceny práce a to za poslední rok. A tak milý časopis mění najednou svou cenu o 100 proc., mění svou cenu, která zůstala nezměněna celých 25 let. — My pak to přinášíme jako malou ukázkou, že v Americe mají hospodářské obtíže. Vyšším to ho bude smáč, že budeme aspoň poněkud spokojenější s našimi domácími poměry, i když nevzhifeme oči před tolika nedostatky, s nimiž se v nich shledáváme a i když budeme usilovat o jejich stádné zlepšování.«

Prý ještě žije středověk. Oznamuje to »Právo lidu« a soudí tak z toho, že prý biskup v Regio Calabria (v jižní Itálii) zapověděl na dobu dvou let všechny bohoslužby v kostele farnosti San Martino, protože se v něm oči nedávne bohoslužbě zpívala italská komunistická píseň »Rudy prapore«. — Neznáme obsah oné písně, ale dovolíme si představit, že se asi její zvuky dovést vyjmají v prostorách křesťanského chrámu. Ze by však biskup za to dal na farnost dvoletý interdiikt, neboť nic jiného není zážok konání bohoslužeb, není určité pravda, protože tresť tohoto druhu jsou určeny proti zatvrzelým, kteří konají něco velmi nospřavného a přes nspomínání nechťejí přestat, ne proti lidem, kteří jednou něco nospřavného udělali. O tyto rozdíly se asi »Právo lidu« nestará, protože je vždcky dobře srozumět představy o temně středověku, i když nejpopravnější borci proti lidem a neshodám středověku ukazují denně, jaké slasti svobody vedou od lidsvu přípravu.

Cile druhé pozemkové reformy jsou podle »Obzorů« tyto: Rozřídění větších statků na malé a střední bude mít za následek velký pokles pševní pševnice, kterou pak budeme musít dovážet. Zač je ořízkou. Neuvážujeme, že druhé pozemkové reformy vezme všem větším zemědělcům chuť do práce a tím nepřiložke ku zvýšení výroby potravin a surovin. Je vidět, že nová zemědělská politika se na to neohlídí. Vesnice mě by prostoupena funkcími strojních stanic, družstevních pracek, pastevních družstev, vzdělávací družstevních stanic, jak má být první název kolchozů, aby se lidé přilíš nepoplašili. — Tak jde vypočítávání oněch neblahých následků ještě dál. Ve skutečnosti však je známo, že zemědělské zákony byly přijaty naším sněmovnou jednomyslně, t. j. všemi stranami. Co je tedy platné post factum vykládat, jak to bude zle? To máš snad buďto vědět napřed, dát úlmné nájevo, že s tím nesouhlasím, že jsem proti tomu, nebo mlčet. Z pouhých slov se nikdy nic nezudeje, slova musí být provázena i odvahou k činu, k zodpovědnosti. Pouhá slova mnoho nekú, ale také nepřivodí žádnou účinnou nápravu.

Millon nepřekvy psaných Biblí chystá Americká biblická společnost. Jistě zaslouží čín. Zda-liopak Němci budou číst a hloubat v Písmě aspoň tak horlivě, jako lo dělali v Mein Kampfu? Zprávy a náznamy, které dosud přicházejí, tomu buhužel nasvědčují.

Východní mnši se usadili v Německu. V Altcenbecku u Paderbornu si otevřel klášter ukrajínští sjednocení mnši, kteří musili odejít ze Sovětského svazu. Nový klášter východního slovanského obřadu je zasvěcen sv. Ondřejí apoštolu.

Jak dlouho to trvá z Krakova do našeho rozhlasu. 21. května navštívil nás katol. redaktor Stefan Kisielewski z Krakova, který byl na návštěvě v Československu. O svých dojmech napsal v katolickém Tygodniku Powszechnym dlouhý článek, který jsme přinesli našim čtenářům v Katoliku č. 28 ze dne 13. července. Poslední rozhlas se o tom dověděli teprve po veřejných zprávách dne 25. července ve zprávě od zvláštního zpravodaje v Polsku.

LITERATURA

Úvod do čebý Nového zákona.

Dr. Jan Mrcel prof. Nov. zákona na pražské theol. fakultě, známý badatel papýřů, na nichž isou nejstarší zachované části knihy kn. h, vydal právě v nakladatelství Universum velmi užitečnou knížku »Úvod do čebý Nového zákona«. Knihka je věnována panu arcibiskupu pražskému, protože její plán vznikl v době, kdy její autor děl s nýmšším primasem českým v duchovském koncentracním táboře. Je psána lehece, bez zbytečného přeapání vědeckými podrobnostmi, je psána zalímaně a sechnna nadhrnání i dnešní generaci pro čebtu knihy, pro níž jak z důvodů rodit lidských, tak národnostních bychom měli mít nelživší zájem. Vyšla nedávno dvě nové vydání Nového zákona. Kupte si k němu tento úvod, čtete jej, čtete pak Pismo samotné, abychom dosněli zase k žité době naší kultury, kde jsme tolik vníkali znalosti Pisma, v jehož síle jsme přiklonali všechny trpké zkušky věků.

Na vinobraní do slovenských vinic.

Národní pout katolicko z východních Čech ve dnech 29.—31. VII. t. r. setkala se na Slovensku s tak velikým porozuměním, že jsme byli pozváni na slavnostní vinobraní. Letošní velká úroda vína na Slovensku byla taková, že mnozí lidé mluví slovenský lid a jeho nádherné kroje. Proto poutní odbor v Rychnově nad Kněžnou použíté této příležitosti a jako závěrem na ukončení úspordě ve dnech 26.—28. září t. r. a pouhý zájezd na Slovensko zvláštním vlakem a následujícím pořadem. Odjězd a hubova z Rychnova nad Kn. ve 20. hod. dne 25. září pře Častolovic, Třnbiž, Choceň, Dař nad Orli, Čes. Těbovou, Brno do Trenčanských Teplic, na poutní místo do Pieslan a noc v lázních. Druhý den přijed na vinobraní a exkurze v Mordré a Pezinoku, kde si může každý nakoupit za levnou cenu dostatek dobrého vína (i domů). V noci odjezd ze slavnosti vinobraní do moravského Kramu do mačalských jeský, V neděli 28. září večer přijedz domů. Cena zájezdu je 450 Kčs, nocleží a stravné al kóž; zaplatí sám podle plánu na místě. Dveřte, prosím při přihláze, zda si přejete stravné. Přihlášky do Lidové zaslouhy v Rychnově nad Kněžnou 31. srpna 1947.

POŘAD NEDĚLNÍCH BOHOSLUŽEB v nejdůležitějších místech českých diecésí

Vydala k potřebě Junáka, turistů a všech příleži tostých návštěvníků SVATOVÁCLAVSKÁ LIGA v Praze IV, Hradčanské náměstí č. 8 Telefon 61770 Cena 10 Kčs

FILM

Pro všechny. Abraham Lincoln, USA. Lidský profil známého amer. prezidenta, který v boji za lidská práva utlačovaných černochů obětival osobní štěstí a později dokonce svůj život. Pro dospělé. Tři veselí námořníci, GB (s malou výhradou). Anglická hudební komedie z poslední války a groteskním dějem, sloužícím k pobavení nenáročného publika. II. Věšný nepřítel, Francie (s velkou výhradou). Historické a dramatické pásmo o válečném pronikání německé rozpisovatelé do Francie od r. 1871 až po druhou světovou válku. II. Neupřoučtuje se: Přehlídka rytmu, USA. Revue bez zvláštních hodnot. III.

Dězký film. Filmový odbor zřizuje Oštrřední půjčovnu českých filmů 16 mm. Za tím účelem prosí všechny kněze, učitele, náboženství a čtenícký katolické spolky, kteří vlastní promítač nebo přímátné aparátý 16 mm (nebo si je vypůjčili), aby oznámili své adresy. Majitelé amatérských filmů 16 mm, přibíháte se k spolupráci. — Adresa: Svatováclavská liga, Praha IV., Hradčanské nám. 8.

Velká národní pouť na Klokočech u Láboru se koná 15. srpna t. r.

P o ř a d : O 9. hodině manifestační průvod z lábořského náměstí do Klokoč. O půl 11. hod. u polního oltáře kázání vdp. P. Roberta Rednarika, arcibisk. nořáče a majora duch. služby. Po kázání polní mše sv.

Pouti se měl již ráno zúčastnit pan arcibiskup pražský. Protože se však tehž dne dopoledne koná v Olomouci svršení nového biskupa českobudějovického, při němž je pan arcibiskup spolusvětitel, přilieti J. E. až odpoledne do Klokoč letadlem a bude mít o 15. hodině projev k jihoceskému lidu a po něm svátostně požehnání.

Je tedy mnoho důvodů, aby mariánské Klokoč, vypjalínale se nad Tábořem, přilíšky k sobě dne 15. srpna t. r. všechem jihoceský katolický lid.

Sdružení kněží při Svazu politických vězňů pořádá v rámci svatovojtěšských oslav v neděli dne 17. srpna t. r. pro všechny politické vězně a pozůstalé po obětech nacismu slavné a děkovnou národní pout do Staré Boleslavi k nejsv. Panně Marii, Paladú. Země česká, za vedení J. E. Msgr. Dr. Josefa Borana, arcibiskupa pražského a primase českého za účasti oficiálních kruhů. — Podobná pouti koná se současně 17. dne i na Velhráde. Na obě místa byla povolena 50% sleva na drahách. Sleva platí nejen pro členy Svazu, ale i pro všechny účastníky pouti bez rozdílu. Přisluhující letadlmace na drahu á Kěs 12 — objednate na adresu: Tiskový odbor Svazu politických vězňů, Praha II, Legerova 22. Jízdu tam možno nastoupit 14.—17. srpna; ztět 16.—19. srpna.

- * Oříšá koupim. Nabídky zašlejte redakci »Katolika« v Praze IV., Hradčanské nám. 8.
- * Obchodní příruč v textilu hledá mláto Nabídky pod zn. »Katolík-ÍKA 112« do adm. t. I.
- * Koupim rekvémí stráž, který velmi nutně potřebujeme. Nabídky pošlete pod zn. »Rádové nemocnice« do adm. »Katolika«, Praha IV.
- * Dva státní hledají ubytování v Praze. Nabídky pod zn. »Bratři — IKA 111« do adm. t. I.
- * Ponec ruce v domácnosti ve vřivím pártu přijme katolický ústav v hornatě, Přilíšky na adresu: Bohouder, biskup, gymnasium.
- * Osobní auto kdo prodá nebo o něm poví? Jen vůz v bezvadném stavu po důležitě apostoické cesty duchovní správě. Nabídky s přílohou a cenou pod zn. »Hněd za hotově — IKA 106« do adm. t. I.
- * Dívkú, event. i rodné kóly, dobrou katolickú, která má rádo děu, doveďte do řecy poměže v domácnosti, mimo nejhrubších prací, přijme katol. rodina v pohraničí. Dohoda a rodní vřivána, rovněž doporučení farní úřadu. Nabídky pod zn. »Druhý domov — IKA 108« do adm. t. I.

Vychází si církevními schválením Dobrovol. ořivovně na vydávání časopisu isou vlády. Vřivá Svatováclavská Liga v Praze IV. Hradčanské náměstí 8. — Telefon 61770 — Redakce a administráve tamtéž — Vychází dvakrát v řecy na celú kn. Kčs 78. — Jednotlivá čísla 1.50. — Písnovní sborník, Praha 20001. — Řidi P. Adol. Katoj. J. a redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novinových papírů povoleno ředitelstvem ořivá telegrafní ořivovně. — Ufada Praha 25. — Vřivlík Živnotník v Praze XII.

KAVTO NOK

32 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 10. SRPNA 1947 • ČÍSLO KĚS 1.50

Vyhledky civilisace

Podle mínění ing. Jaromira Součka, jak je vykládá v »Dnešku«, jsou tyto: »Buď Církev (je vlastně psáno církve, ale pisatel sám naznačuje, že jde hlavně o Církev katolickou, protože žádná jímá nemá mnoho dogmat, na nichž by tak nesmlouvavě lpěla), tedy: buď Církev přizpůsobí svá dogmata výsledkům vědy, anebo bude vytvořena či vznikne náboženství nové, v souladu s nimi. Ať tak či onak, nové náboženství evropského lidstva bude jistě založeno na nauce Kristově, jeho učení o »Království Božím na zemi«, smeleném vzájemnou láskou bližních, učení, které zůstalo lidstvem dodnes nepochopeno a které nejméně bylo pochopeno církvemi samotnými, bude onou Petrovou skálou, na níž bude spouštět příští demokratická a pravděpodobně federativní světová organizace lidstva.«

Není nic nového v tomto tvrzení. Je to takový obyčejný bolzanismus, jak jej vyznával Havlíček a řada jiných po něm, jak v něj pravděpodobně věřil Masaryk. Vývoj, jak se zdá, jde však spíše směrem opačným. Evropa a svět nemají stále více a více podobnosti s královstvím Božím na zemi, spíše s královstvím Belzebubovým, s královstvím proti sobě rozděleným, které podle slov Páně postupně a kde dům na dům padne.

Tatáž myšlenková povrchnost, kterou projevoval Bolzano, Havlíček a všichni ti hlasatelé povrchní humanity, se však jeví i v těchto dnešních tvrzeních o vyhlídkách civilisace. V tom pohrdlivém mlčení o dogmatech Círky, která prý jsou dokonce příčinou i mravního úpadku dnešního lidstva. »Staré náboženství odporuje vědě a stojí proti ni přímo nepřátelsky. Tím však byl podemlet celý morální základ moderního člověka. Jsou-li právem pochybnosti na př. o vědecké ceně báje o stvoření světa v sedmi dnech, bude ostatně velmi krásné, přenášejí se tyto pochybnosti, neprávem sice, ale přece, i na příkázání tak nesporná, jako je »Nepokradeš«. Tak dogmatickou ztrnulostí papežského Říma ofáslý se všechny mravní principy moderního člověka, neboť musí-li revidovat platnost jednoho dogmatu, na němž se lpi proti všemu zdravému rozumu, reviduje pak nebo připojí platnost revise všech.«

V jádře je tedy Církev zodpovědná za všechno zlo. Ani tento úsudek není tak nový; tak soudil i duch tak veliký a tak hluboce o náboženství přemýšlející, jako Dostojevský. A přece v obou případech je to povrchnost, pocházející z neznalosti pravého učení Círky, neznalost právě povahy lidského poznání, neznalost, co to vlastně dogma je, a mnoho a mnoho podobných, osudných neznalostí.

Církev bude do posledního dne své existence, to jest do posledního dne existence tohoto světa, protože nikdy ji nepřemohou brány pekelné, lpět na svých dogmatech jako lpi na Bohu. Skutečné dogma je totiž ryzí pravda, tedy jakýsi záblesk Boha, jenž je Pravda a tedy, jako On, nezmenitelná. Právě proto se ovšem s tak svatou vážností rozhoduje o tom, co je dogma. Mnohokrát jsme na př. již upozorňovali na to, že není dogma vypravování o stvoření světa v šesti dnech. Ale to co dogmatem je, splyvá tak životně těsně se všemi ostatními dogmaty, že když popřete jedno z nich, shroutí se vám všechny. To ověřte dokazují velevašné dějiny myšlení evropského lidstva od dob

Junácký tábor: útek z měst k přírodě

Z Hradčan pod Radhoš'

U sv. Vítu zvonili právě poledne a na hradním nádvoří troubili slavnostní pochod při střídání stráží, když jsme v sobotu dne 2. srpna vyjžděli z arcibiskupského paláce na Moravu. Pan arcibiskup jel do Horní Bečvy na Valašsku, aby posvětil přebudovaný tamější farní kostel, Bečvauský farář, P. Bedřich Hoffmann, byl jeho dlouholetým druhem v Dachau a již tam nás všechny zval na tuto dnešní slavnost. Že Beran bude světitel, si možná také myslel, protože leckdo v něm viděl již tehdy budoucího pražského arcibiskupa. P. Hoffmann je člověk houževnatý: přežil léta koncentrací, přežil i skvrnitý tyfus, který ho potkal při dobrovolném ošetování ostatních nemocných v Dachau, přelokal i poválečnou poválečnou pracovní morálku a tak přes všechny obtíže mohl odezvat své horské farnosti v tuto první srpnovou neděli kostelíček jako z cukru, v němž je všechno hotové a všechno hezké. A pražský pan arcibiskup jej tedy přijel světit. Auto s arcibiskupskou vlajkou si to pěkně pelášilo po našich českých a moravských dálnicích a kolem šesté hodiny dorazilo už na hranice okresu své cesty. Letošní rozzhavené silnice nejsou sice tak dlouhými cestám příliš příznivé, tentokrát šlo však všechno jako na drátku. Ta první srpnová neděle nebyla jen obyčejné svěcení kostela, nýbrž svěcení kostela, jenž má být zároveň památkou padlých za svobodu. Proto to byla slavnost »berly a mede«, jak se pak druhý den pan arcibiskup vyjádřil. Armáda byla velmi čestně zastoupena, především náčelníkem hlav. štábu, panem generálem Bočkem. Letní soumrak už zahaloval Radhoš', když nejlust, p. světitel a přední představitel nové československé armády přijížděl společně do Bečvy, kde je čekal zástup valašského lidu a zástup moravských kněží — účastníků odboje. Generál Boček měl totiž druhého dne odhalit pamětní desku bečvašského roháka, gen. duch. služby Metoděje Kubáně, zahynuvšího v Dachau, měl odezvat i četná vyznamenání in memoriam pozůstalým po zdejším padlých, měl dekorovat i značný počet kněží odboje se zúčastnivších a odboj přeživších. Mezi nimi byl i nynější správce olomoucké diecese, biskup Stanislav Zela a dva moravští opati: starobrněnský au-

gustinian J. M. Benedikt Svanda a novojičínský premonstrát J. M. Augustin Machalka.

Tak tedy vzešlo nedělní ráno. Velmi časně začal pan arcibiskup v zavřeném chrámě obřady svěcení. A Valašsko se mezitím shromažďovalo před kostelem, kde po kázání sloužil pan biskup Zela tichou mší sv. Kazatel před tím ukazoval především, jak tento nový kostel, jehož plány vznikaly v Buchenwaldě a v Dachau, je symbolem osudu celé naší vlasti a celého křesťanského života: z těžkosti a boju a starosti zraje vše přece jen ve světlo a plný, radostný život. Mezitím po dokončení svěcení se lid nahнул do nové svatyně, kde pan arcibiskup konal první slavnostní Obět Beránkovu, Obět za všechny padlé bojovníky a za všechny živé, aby bojovali dále dobří, poctiví životní boj. Vše bylo slavností toho dne na Horní Bečvě: i zpěvy na kůru, kde u varhan seděl známý virtuos na varhany, mistr Wiedermann.

A pak, po skončení pontifikální mše sv. začala se tedy rozvíjet ona vlastenecká část programu dne. Před kostelem nastoupila čestná rota, nastoupila vojenská hudba. Na čestné tribuně usedla řada významných hostů: Gen. Boček, gen. Květoň, velitel hraničnické akademie, gen. let. Stanovský. Obsa poslední byli také v Dachau kolegy obnovitele kostela a mnoha přítomných kněží. A pak tedy tři body programu: odhalení desky gen. Kubáně, odezdání vyznamenání živým. 12 mrtvých kněží a 16 padlých místních partyzánů dostalo válečný kříž in memoriam. Žijících kněží bylo vyznamenáno 37. Pak závěrečné řeči. Předseda MNV děkuje prostě a srdečně za tolik dnešní slávy a tolik významných návštěv, mluví pan arcibiskup k zástupcům valašského lidu, vyjadřuje svou radost, že se mohl této dojemné krásné slavnosti zúčastnit, děkuje za účast armádě, vyslovuje naději, že se ona, reprezentantka síly fyzické, harmonické a upřímné spojí se silou duchovní, silou nadpřirozenou, jak ji reprezentuje Církev. A pan náčelník gen. štábu ve své obsažné řeči vyslovuje tužbu naději, vyslovuje ochotu armádních činitelů spolupracovat právě na duchovním podkladě k výchově zdatné mladé generace, hodné všech těch padlých, hodné

čeno: jsou tvořeny jediným, trojediným Bohem. Jinými slovy: je dogmatem, že je trojediný Bůh, nesmírný a nekonečný, bezmezně dokonalý a vše ostatní zdo-

Porážka a další život fašismů

Tak se jmenuje jedna z přednášek Sociálního týdne pařížského, o němž podáváme referát na jiném místě. Co se v ní praví?

Pojem fašismu se dá těžko přesně vymezit. Dnes dostane leckdo přívlastek »fašista«. Historicky vzato vznikl fašismus v Itálii a je úzce spojen s osobou Mussoliniho. Se stanoviska sociologického je třeba mluvit o »fašismech« nebo spíše o nacionálních socialismech.

V hrubých liniích jsou všechny fašismy materialistické, mají svůj původ v primitivismu, v instinktu. Jsou nacionalistické, Nacionalismus je v nich vystupňován do nemožnosti: mobilisují především vášně imperialistické a válečnické: připomínají velikost minulosti a vzpínají se nervosně k dohánění budoucnosti, při čemž depenzerují takřka osudově v rasismu, jenž v každém jiném vidí nepřitele nebo vyloučenec.

Fašismy vznikají na určitých místech, ale jejich úspěch jim dává stále větší rozpínavost, ježž hranice jsou pouze hranice světa. I socialismus je ve fašismech. Ne ve smyslu marxistickém, nýbrž v jejich bezohledném odmítnutí individualismu — ne sice kapitalismu — ale všech forem liberalismu. Opirají se především o střední vrstvy.

Jsou také etatické. Směřují k tomu, aby považovaly národ, sociální charakter státu za jedinou skutečnost, které všechno a všichni se mají co nejtěsněji podřít, podřít se směrnicím jediné strany a jediného vůdce.

Totalismus je podstatnou charakteristikou fašismů. Filozofové prohlásili smrt Boha: člověku tedy nezbyvá nic jiného než konstruovat svět: noční zlošobů jeho experimentování jest nekonečný: všechno nebo skoro všechno se stává možným. Stát může dát své pronárodní a svému útoku takřka neodolatelnou moc. Tak vzniká příznak pekla: několika nadlidi z trojúhelníků davy nořdů, kteří nemají nic samostatného a s kterými je tedy možno naprosto vědecky disponovat podle libosti.

K této analýze by třeba připojit seznam odříz. fašismů. K řízení fašismů nebyla sice v druhé světové válce, tak jako podlehl centrální mocnosti v první světové válce.

Vítězové z r. 1918 si naivně představovali, že dobytí demokracii definitivního vítězství. Brzy však viděli, jak si Itálie, Německo, Polsko, Maďarsko, Jugoslavie, Rumunsko, Portugalsko, Španělsko dávají ústavy ve slohu více méně fašistickým. Dnes zvířily demokracie po druhé: ale kdo se odváží tvrdit, že fašismus je mrtvej v Německu, v Itálii, v Japonsku, když stále žije ve Španělsku, existuje, přiznejme to, v latentsním stavu i ve Francii, vše na blízkém Východě, otavřené se ukazuje v jižní Americe a podle četných příznaků, které sotva mohou klamati, pracuje i po demokratickými zřízeními Ameriky severní.

Výklad o fašismu nekonečí příliš optimisticky: Lidstvo okusilo hrůzy kruhu danovského pekla, nenaúčilo se však mnoho, takže je nebezpečí, že se ponoří do dalších a horších oněch kruhů. Totalismus byl sice poražen, může však povstati monežně než kdykoliv jindy, a to i mezi těmi, kteří jej porazili. Vzniká tedy problém pro křesťana a pro každého, kdo nepřijímá ani nesmyslnou báň o nadlidi, ani příšerný pád do sfér podlidských: usilovati neúnavně a trpělivě, s jasným pohledem statečnosti a virou o nesnadnou, přesto však nevyhnutelnou syntesu. Jak říkával Péguy: třeba dělati revoluci časnou pro záchranu věčnou.

velkých světých příkladů, jejichž památce je věnována tato chvíle.

Po skvělé, mladickým ohněm sálající řeči léty nemladého pana opata Svandy, jenž děkuje jménem vyznamenaných a slibuje jménem veškerého kněžstva další neúnavnou spolupráci k blahu republiky, po zvucích národních hymen je slavnost ve své vážné části skončena. Patří k ní ještě přátelský oběd, jenž svádí dohromady velmi mnoho stolovníků, zejména z řad kněžských a patří k ní odpole dne lidová valašská veselice. Obyvatelé Horní Bečvy jsou jistě upřímně vděční svému farnímu starostou a jenž pro ně tolik dělá jak v oboru duchovním tak v oboru časných životních potřeb.

O 4. hodině odpolední se loučil pan arcibiskup pražský s valašskými vesnici, kde prožil několik hodin naplněných projevů oddané úcty a nelíbené lásky. A znovu měřilo jeho auto moravské a české dálnice, aby po 10. hodině dorazilo na Hradčany. Tak skončila jedine opravdová slavnost svobody, slavnost opravdu lidové demokratické. Vysoce reprezentanti církve, vysoce reprezentanti státní, armáda i prostý lid tam podali úzkau nennenc, opravdu srdečné jednoty. Každá duše to slavnosti z Horní Bečvy naplní hojně celý náš veřejný život.

Protože jsme optimisté realistickými, víme, že tato jednota přes mnohé krásné slavnosti není tak skvělá. Plyne to mimo jiné z toho, že deníky t. zv. marxistické, ani Mladá Fronta o této slavnosti nepřinesla slovíčka. Poslední slovo však máme my, protože máme Boží pravdu. Proto nelze ztrácet naděje. Konstatovat pravý stav věci a pak veselé jít se dále. ak.

(Dokontent na str. 2.)

Vyhledky civilisace

(Dokončení se str. 1.)

konalující, Bůh, jenž sám nikoho a nic nepotřebuje, jež však všechno ostatní potřebuje ke každému svému záchvěvu a výdechu, ke vší své existenci. Toto dogma je základem každého náboženství a nejenom náboženství, nýbrž každého opravdu platného lidského myšlení vůbec. Ale na něm opravdu visí také veškerý lidský život mravní. Když ono kolísá, kolísají základy mravnosti vůbec. Nezáleží na tom, v kolika dnech vznikl svět; tím si skutečně křesťanství myslitelé nikdy nelámali příliš hlavu a Tomáš Akvinský, jenž patří mezi největší z nich, sledoval velmi přirozeně, že svět by mohl být věčný. Jen proto, že Kristus Pán mluví o slávě, kterou měl u Otce, dříve než byl svět, ho přivádí k tomu, že svět není věčný. Svět by mohl být věčný, nebyl by však tím nijak soběstačnější, nýbrž by to znamenalo jen to, že od věčnosti závisí na Bohu a přijímá od něho veškeré své jsoucno.

Mravní rozvrat Evropy nezavinila tedy církev svým ztrnulým lpením na zastaralých dogmatech, nýbrž proudy proticírkevní, které tím že otřáslly vážností církve, otřáslly křesťanstvím vůbec, otřáslly úctou k Bohu a tím i úctou v mravní zákon, jenž jen z něho bere svůj smysl a svou svatou závaznost. Mravně se namáháte tvrdit, že člověk má v sobě něco etického a posvátného, popřete-li, že je tvorem Božím a dítkem Božím.

A tak vyhledky civilisace podle našeho názoru jsou tyto: Bud' bude lidstvo poctivé spolupracovat s církví, přijme za svůj Magnu Chartu nikoliv moderní atlantické skládání, jehož vratkost tragicky vážné cílme na vlastní kůži v poválečné nejistotě, kdy znovu zase třeba zbraně a znovu se bezhlavě radí mezinárodní organizace, nýbrž Zjevení Kristovo, které pouze katolická církev sřížetí neporušeně a celistvě, nebo... Co potom? Nebo se propadne do barbarství. Ale i tehdy zůstane církev a bude opakovat neúnavně slova prvního papeže Petra: »Nemáme žádného jiného jména, ve kterém bychom mohli spasení být, než jména Ježíše Krista Nazaretského, jež třeba poslouchat.«

Ale tento Ježíš řekl nejenom: »Potom svět pozná, že jste moji učedníci, budete-li se milovat navzájem,« nýbrž řekl také: »Křtíte všechny národy ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.« (Dogma nejsvětější Trojice.) »Já a Otec jedno jsme.« (Dogma jeho vlastního božství.) »Totož jest Tělo mé, totož jest Krev má, která za vás vyлита bude.« »Nebudete-li jísti Tělo Syna člověka a pítí jeho Krve, nebudete mít života v sobě.« (Dogma vykoupení. Eucharistie a příkaz jejího přijímání) a řekl konečně: »Kdo vás slyší, mnou slyší a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« t. j. vyslovil dogma církve, která od té doby lidstvo jednotu, která je vy-

Seikání Východu se Západem

Zmínil jsem se minule o člověku, nadšeném věčím, že Západ a Východ se přece jednou sejdou a že právě naše doba je zralá k jejich setkání. Je to nyní již čínský vyslanec u Vatikánu J. Wu, Prodělal klikatý vývoj z čínského konfucianisty přes protestantismus k vřelému katolicismu.

Již v sedmnácti letech se stal křesťanem, byl pokřtěn u metodistů. Tam se naučil vášnivě číst Biblii, tam kladl základy k své lásce pro Krista. Ale toto náboženství ho neuspokojilo. Protestantismus, jenž se vždy bojí přílišné úcty k Panně Marii, mu nemohl poskytnouti lásku mateřskou. Snad z toho našeho konvertitu zachvítila po delší periodě horlivost těžká krize. Ličí nám sám toto své putování:

»Žádný nechápe psychologii náboženského fanatika lépe než já a to proto, že jsem jím sám byl. Před dvaceti lety, když jsem se obrátil z konfucianismu ke křesťanství, cítil jsem se tak jistý svou náboženskou vírou, že pokaždé, když mi někdo představoval nového přítele, mu první nezměnitelnou otázkou bylo, zda je křesťanem. Odpověděl-li kladně, měl jsem radost, že mám více o jednoho nového souduhu v nebi, odpověděl-li však záporně, měl jsem dojem, že mám před očima člověka, který tone — a utonutí věčné bylo samozřejmě mnohem vážnější než pouhé utonutí v řece. Co bylo logičtějšího v tak kritické situaci než volat na poplach? »Jakže, vy nejste křesťanem? Ale to je bláznovství. Musíte číst Biblii a obrátit se!« Tak jsem dělal v Americe misijně po svém způsobu.

Když však přišly pochybnosti, pozbyl jsem navždy mír své duše. Nikdy jsem nebyl tak šťasten, jako když jsem se pokoušel zachránit duše. Nedbal jsem na to, co o mně kdo říká. Nebýt jsem se dotknul se lidí. Tehdy jsem dokonce mohl snášeti s naprostým duševním klidem smrt svých nejdražších příbuzných, protože v Božím světě, jak se mi tehdy jevil, nemohlo nikoho potkat žádné skutečné zlo. Jak jsem byl tehdy šťasten! A snad jsem měl pravdu! Kdo ví?

Nyní se melodie mého života ztratila, a novou harmonii jsem ještě nenašel. I já jsem to zkoušel s tancem, s žvýkačkou gumou, s vínem, četbou románů, filosofií a jinými léky zoufalství, ale dosud mi to všechno nepřineslo žádné skutečné štěstí. Nejsem již pronikán Bohem a také nejsem ještě úplně sofistou. Jsem jako anděl spadlý z nebe. Eloi, Eloi, lama sabakthan! (Poslední slova jsou slova Krista Pána na kříži: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!«)

Pak přišel rok 1937 a válka s Japonci. Jan Wu tehdy bydlel v Šanghaji. Když Japonci napadli město, uchýlil se k svému spolutřáskovi advokátovi, v jehož rodině, opravdově křesťanské, se opět rozhořela jeho touha po Bohu. Jsa rozčeven utřpením tolika nevinných a nešťastných svého národa, byl tím citlivější pro volání Boží. Když, u protestantů, si on sám zvolil Krista; nyní jej volal Kristus, aby ho zase

chovával a ke Kristu přivádil. Ducha Kristova, ducha jeho lásky ovšem i lidstvo v církvi sjednocené chápalo vždycky velmi nedostatečně. Při vši nedostatečnosti bude však církve vždycky na své dilo hrdá a bude vždy ne s pýchou, ne

poznal, aby mu ukázal svou Matku. Svátá Terézie od Ježíška byla určena k tomu, aby mu otevřela dokorán bránu církve. Hle, jak to ličí v předmluvě své knihy »Věda lásky«.

»Jméno sv. Terézie z Lisieux jsem po zletu slýšel u svého velkého přítele Yan-Kiahuanga, velmi horlivého katolíka, jenž mi nabídl pohostinství v zemi 1937. Nejdříve na mě zapůsobil hlubokým dojmem způsob, jakým se tato rodina modlíla růžencem. Jednoho dne, divaje se na obraz sv. Terézie, jsem se otázel hostitele: To je Panna Maria? Odpověděl mi, že to je Kvítka Ježíšův. Jaký Kvítka Ježíšův? jsem se tázal dále. Podíval se překvapeně na mě a řekl: »Copak vy neznáte sv. Terézie z Lisieux? Dal mi pak krátký životopis světice a sbírku jejich myšlenek. Měl jsem neurčitý pocit, že ty myšlenky vyjadřují některé z nejlhubších přesvědčení, které jsem tehdy o křesťanství měl a řekl jsem si: »Ještěže tato světice reprezentuje katolicismus, nevidím, proč bych i já nebyl katolíkem.« Jako protestant jsem měl svobodu zvoliti si výklad, který se mi zdál nejrozumnější, a to byl právě výklad Terézie. Tak jsem se tedy stal katolíkem.«

Tentokrát tedy neklidný putovník nalezl vyznání: Kvítka Ježíšův, jak ji Angličané říká, odpovídal skrytým tužbám jeho duše.

Uspokojivala básníka tím, že mu objevovala krásu náboženství lásky.

»Učinila z náboženství klebet krásy, nepomjjející radost. Naučila mne, jak je důležitý být malý, být méně než nic. Naučila mne hrát si jako bezstarostné dítě na koleno našeho Otce. Ba, naučila mne snášeti i mé vlastní nedokonalosti, učinila z nich lásky. Jímž lze udržovat oheň ve výhni Boží lásky.«

Okouzlovala humanistu svou moudrostí, nazývající se »dítětem, jež je zároveň starcem«, svou vědou lásky, svým uměním říci, svou etickou duší, odpoutanou, jako duše Laotova, svým srdcem nežným a lidským jako srdce Konfuciovo.«

Terézie mu odhalovala v Marii Magdaléně vzor lásky kající a v sobě samé vzor lásky nevinné.

»Pravý katolický život není, jak si to někteří představují, obchodem smlávaným s Pánem Bohem, ani řada suchých zákonů, doprozávaných výhrůžnými sankcemi, nýbrž prostá, úplná a milující oddanost tvora Stvořiteli, láskou proniknuté oddání člověka lásce Boží a — řečeno slovy — »polibek za polibek« mezi duší a jejím Vykupitelem.«

Konečně mu Terézie dala v Panně Marii Matku, kterou hledal celý svůj život.

23. prosince 1937 byl přijat do církve katolické. Četba Newmana je definitivně přesvědčila, že církve mladé světice je skutečně církve Kristova.

Své poslání po obrácení vyjádřil nový katolík takto: »Bůh nám dal možnost, abychom byli jako Th králové našich dob. Místo jejich darů půjdeme a nabídneme Spasiteli východní kulturu. Bude zduchovněna a pokřtěna.«

Miloš Mařula:

Antika a křesťanství v kultuře Ruska

Všechna evropská kultura (a tím v podstatných vřeches světová vzdělanost) slouží na dvou základních pilířích: antice a křesťanství. Mnohým se zdá tento oznamek samozřejmostí, ale tuto samozřejmost je nutno zdůraznit právě dnes, kdy se oběma tématy příliš zase značně pohrád. »Kámen však, který zavrhli stavětelé, učiněn jest kámenem úhelným.« Ani Rusko se nevyvíjelo (a nevíckne) ze všeobecného pravidla. Co je nevzácnějšího v matriku každého národa, je zejména jeho krásná literatura. Záklařky k ruskému klasickému básnictví, jež proslovilo Rusko v celém světě, kladly v osmáctém století Kantemir, Lomonosov, Sumarokov, Deržavin, Fonizín a jiní. A co praví o nich sovětská literární historikové v knize proniknuté zcela ideologií dnes v Rusku vládnoucí a určené jako učebnice tv mnohých smrtceň opravdu dobrá ruská mládež největších rokůků střední školy? Že všichni ti zakladatelé novodobé ruské poesie i prósy nejsou myslitelé bez antických vzorů a učitelé, že dříve čli Ezopa, Anakreonta, Horátia, Ovidia, Terentia a jiné antické autorů. Samého Puškina si nelze bez nich představit. Vliv antiky na jeho dílo není pouze vnější, nýbrž z jeho poesie a zvláště prózy září antická prostota, vřidnost a jas. Pod vlivem antiky, bývá zprostředkovaně francouzským pseudoklasicismem, je Puškinův veličin, i v Rusku nedoceněný a u nás posud téměř neznámý osobní a básnický druh Jevgenij Abramovič Baratinskij. Oduh lidu cesta k takovému Litúvov nebo Fetovu, který člní mezi dvě nevěcnější životní díla předklad jehož Horátia, za něž byl také odměněn Ruskou akademií. Léta devadesátá dovořily vyniknouti takovému Vjačeslavu Ivanovu. Ichož verše mají formální dokonalost i listý chlad klasických latinských skladeb. Pomijejece Balmonta, Brusova a jiné, z nichž každého by zde bylo možno obšírně rozebrati, musíme poukázat aspoň na Innokentije Anninského, v jehož poesii se obrází tajemný, orfický prvek starořecké kultury (př čemž si básník s oblibou bere za zema trojský antický dramati, lež mu dávali podnět k ročnímu dokonání pak hřoknetij Anninskij byl sám o sobě stačil vyvrátiti thesei, že ruská literární díla nevznikají po strátce formální právě pro nedostatky antického skolení. Můžeme vzpomenout, jak vřelými slovy se zastává vzdělaný a jemný Michail Kuzmin v románu »Křidla« četby antických, a to i feckých, spisů v jazyku originálu. A vliv antiky jde až třeba k sovětskému básníku Osipu Mandelštamovi, kde dochází zcela nového, zajímavého uplatnění.

Pochopení pravého významu antiky pak není pouze známkou vynikajícího jednotlivce ruského národa. Jedna z nevzácnějších vlastností antické kultury, její monumentální prostota, logická přímocíarost, není tak docela čisti duchu ruského člověka, jak se mnohdy za to má. Ruský filosof Simon Frank o tom praví: »... listá rozumová střízlivost a logická jsmnost jest pro ruského ducha dokonce charakteristická.« S tím asi souvisí, že ruský národ dal světu více genialních matematiků a fyziků, čili vědců, kteří k svému objevům otřebovali zvláště dobře vřubodového úsudku a bsrého postřehu.

Tolik ve velké krátkosti o významu antiky v kultuře ruského národa. O významu křesťanství v této kultuře se nelzeba říkati. Jména Gogolova a Dostoevského zde mluví za desítky řiných, ve filosofii pak zejména díla Vladimira Solovjova, slujícího s vřoucí křesťanským citům antickou jsmností vřazu a neurosonou logiku úsudku.

* Círku, event. i z rodinné školy, dobrú katolíku, která má ráda děti, dovědět a ráda pomůže v dněmčnosti, mnou nepřehubně prací, přijme katolíka, rodina v pohraničí, Dohoda s roděti vládná, rovněž doporčení řádného úřadu. Někdyku pod zn.: »Druhý domov - IKA 198, 60 adim. L 1

Právo na pohoršení

Přítel Kofen má buňky pro právo.
Neklamě-li mě šestý smysl, napíše co neldív nový církevní zákoník. Jeden kaon už má hotový.
»To je skandál,« povidal mi tuhle na ulici osmrkat za sebou. Držel mě přítom za kabát s koulel očima.
Ve mně se zvedly vlny hrozného podezření, které se větko do tří možnosti: 1. že se přítel Kofen zbližnil nebo 2. že chce spáchat atentát, či dokonce 3. že vidí na mém kabátě nějakou neřestnost trestní povahy.
»Poslouchej,« povidal, »i právníci jsouk vřelou olí Chépeš?«
»Aha,« řekl jsem moudře.
»Tak se podívej. To je chvála na Kodex církevního práva, jak le prv dokonali. A zatím to je nemyslí. Rozumíš?«
»Rozhodně,« přisvědčil jsem s d-řivou vážností, zatím co jsem se huboko pod hládnou duše zavaseřil. Je ten skandál nevěži na mně.
»Já rozumíš, já Karel Kofen, ti pravím, že církevní zákoník v tomto stavu je naprosto nevyhovující.«
Poraž ještě držím očima bod v neznámú.
»Vysvětlím ti to. Omezím se ovšem na jediný problém, ale na něm ti vysvětlím dosah mého zřádní. Je to věc demokracie a pokroku. Abych dlouho nemluvil: řádným věčím musí být i jedinou zákonem zaručeno právo řádně se pohoršit.«
Myslím, že by každému zaklopil zuby poněkud nahlas. eteíné jako mně. To však nevidilo přítel Kofenovi.
»Pravím: každý i sebe prostší katolík nechť

může projeviti svou nevoli a tímkolvi. A ne aby všekat kritického smyslu věčích byla deplána nějakým napomínáním, že prv se má posuzovat shovlivavě, že se nemoh oří kritice zapomínat na vlastní chyby a tak dále. Vřalové upozorčili, že neobíouli o právo na kritiku v tak zvaných zdravých mezích. To se oficiálně uznává a meze jsou jak nespočetn vřil, tyto: aby se neubližilo pravdě a aby byl vážný důvod k posuzování. Tedy — právě tyto meze již chci rozlišit. Neot tvorze za nimi je skutečná miza kritiky teprve oří naproste volnosti se může rozlelet uragan hněvu a smetati a drtit. Je ti jasné, co je pohoršení v mém pojetí?«

Neodpovídal, prosím vás přítel Kofenovi, když le v lakověh řeči. On le to nečeká.
»Příklad. Tuhle mě zastavila stará Životníková celá rozrušená. Musí prv se svěpiti dobrému a zkušetému člověku. Už le to ři diti, ale dosud z toho nemí. Šla prv odpoledne kolem hřitě a uviděla tam kluky hrát kopanou. Mřitěla se co nejvřznamněji, ale najednou si všimla, že tam s nimi běhá do hřitě opan koleno. Jako prv, dýkdyby li vřitli do srdce. Prosím, duchovní osoba, o svatých věcech v kostele mluví a tadý se tak zahazuje, lakovou srnovou a smřtelnou hru provádí. A mládež v tom podporuje a kazi. To že je slušnost? A mravnost a důstojnost? Kudy chodí, udy mřití, jak to zamerzi. Strašně le pohoršena. A já, já se li nedivím a já říkám, že dosavadní právní stav bude vinen podstatnou újmu na jejím zdraví, protože neumožňuje dostatečný p-uchod vřitního pobouřeni.«

Dolal mlčím.
»Anebo Kupec Držepiz četli o lakémstí kardínalovi, že letel do Afriky a spadl. Hrozně se ho do dolko.«

»Ale vždyť se nezabí,« povidám.
»Nezabí! Zabí! Zabí se konečně mohli, to by kupci

ani nevidio, ale že letí! Těch hřitých peněz! A vůbec líbat snad Pán Ježíš? Páky chodí. Tak až zase kardínal chodí pěšky. — Póček, neskačkol mi tak do řetí! Já tím já to osobně všecko chápou úsora času a to ono — ale mně běží o princip, když se kupec pohorší, et se může pohorší otádně, a ne aby to v sobě musel dusit.«
»Nebo tuhle švec Duna. Stěžoval si náramně na řarže. Rozdělval vřalnoči dárky od Charity a jeho rodině dal jen šest kuod řatstva, pět kilo Unrry a řilic kromu. Špina řaráž, takhle chudáký utiskuje,« křičel švec. « A potom jde na kazetelnu a kaže o lásce k bližnímu.«

Něco bych sice rád řekl, neboť znám řarže i řevce, ale co se dá dělat když jde o princip? »A vůbec je toho v lidu pino. Já se ne na nemohu dívat. Já se zasadím o ozdravení poměří. Rozhodnutí akci, aby byl do církevního zákoníku vsunut nový kánon, který zaručí svobodný a neomezený projev jakéhokoliv pohoršení. Očitněji a zdravěji význam musí odstranit veškeré ohledy. Hněv lidu bude možno lumoučti všemi prostředky. Ústně i písemně, listem rozlisselem, filmem, podobě polibky i masovým projevem v ulicích. A ještě důležitý paragraf: lakové úšlechtilé vřoubení čtlu v lidu nesmí bý nikdy napadeny, ani tehdy, kdyby se snad ukázalo, že mu chybí věcný podřitad. Jen tak bude vyplněna dosavadní vážná právní mezera.«

Tak vypadal začátek. A protože většina věci na zemi má kromě začátku i konec dočkal se konce laké reformní nápad přítel Kofena. Konce, řekl byste, poněkud náhlého.

To bylo už přli několikátém odborném hovoru o tomto mlčím. On, ráznv obhájece duševního zdraví lidu upravoval do mé právnícky nesnadné módy důvody, kterými opírá svůj návrh na

zákonnou změnu. Zitra prv pošle příslušný spis do Říma.

A vidíte docela malá náhoda dokáže změnit i tok dějin. Jak adále mohlo všecko proběhnout, kdybychom byli seděli na příklad ve Vřinném sklípku. Ale my jsme šli ulici a jen proto nás mohlo občlet nestěně s tváří takového pána a začalo úšlechtilé rozhovněny dialog s přítelem: »Tak pane, teč si spolu vřidíme, prok jsem ještě načal broadnout mého kluka.« A pak jsem pul hodiny pozoroval smělí klčky vřil, v nichž probíhalo toto slované ukřání. Profesorský chlěb je někdy, uznával jsem, tvrdý.

Dopadlo to narozhodně. Nestěně totiž přečel jen neovkázalo dost přesevědlivě, že jeho syn je genius, a na oplátku přítelovú vřvody o zaslouženosti projednávane pětky nebyly vůbec slyševny.

Ještě dlouho po odchodu z dojitě přítel Kofen užil. »Chlap derežák takhle mě nespravdělně napadnou. Teč může ke všemu kdovikde ještě podnikat útoky na mnu stavovskou čest. Ale já mu to ještě vykřesím!« Kdybyste byli tenkrát a him šli, byli byste hg pteleky uklidňovali a projevili povinný soustr. Škoda, že jsem já. A začal jsem se najednou hrozně smát.

Ne, neměl jsem za to. Taková zřádná mřitelka: vždyť u toho otce vřilně vřubilo čisto křevné pohoršení. A předavil jsem si přítel Kofena ve funkci bojovníka za právo na svobodné dohoršení. Přimávnám, směl jsem se nehorázně.

Přítel jsem to vřavěřilil.
On se, víte, vůbec nesmál.

Ten spis už do Říma nešel. Ani nebyl vyhlášen prvó kánon. A tak se stalo, že musíme v případě pohoršení přece jen použít rozumu. XX.

Osvobození vězni, přijďte 17. srpna na pouť do Staré Boleslavi

Sdružení kněží při Svazu politických vězňů pořádá v rámci svatovojtěšských oslav v neděli dne 17. srpna t. r. pro všechny politické vězně a pozůstalé po obětech nacismu stezku děkovnou národní pouť do Staré Boleslavi k nejv. Panně Marii. Placidii matce České, za vedení J. E. Msgr. Dr. Josefa Berana, arcibiskupa pražského a primasa českého a za účasti oficiálních kruhů. — Podobná pouť koná se současně 17. den 1. na Velehradě. Na obě místa byla povolána 50% sleva na drahách. Sleva platí nejen pro členy Svazu, ale i pro všechny účastníky pouťi bez rozdílu. Příslušné legitimace na drahu a 12 Kčs obdovnějte na adresu: Tiskový odbor Svazu politických vězňů, Praha II., Lencrova 22. Jízdu tam možno nastoupit 14.—17. srpna; zpět 18.—19. srpna.

Nechanice a důsledky

Známy přibývá v Nechanicích celá ta znácná a tak nevychutná účinnost po mělem českém venkově, že ani katolický pozorovatel se nemůže nechat bez poznamky. Nepočítáme s tím o vsm jako s aktuální, ale chceme se o tom přece vyjádřit. Především ovšem musíme říci, že nejlepší vyjádření k nechanickému případu udělali bezděk mluví ve stejnou dobu k docela jiným lidem, residentem republiky. Řekl, že by bylo pro národ nebezpečím ba on řekl „přátelům konce“, kdyby se rozesouplily ve dva nepřátelské nesmířitelné táborů. Ano i o je ta myšlenka, která každého musí napadnout při vzpomínce na Nechanice. Máme-li zůstat jedním národem, neváháme dvou národů, pak se nemí nechanický případ opakovat. Ze totiž nebezpečí, presidentem naznačené, že v Nechanicích úkázalo skutečné, o tom není pochybné. Bylo ovšem nebezpečí, že Sporu Národní bezpečnosti nikdy nebude pořízla proti lidu. Jestliže tedy tento Spor byl seškolován s automaticky zbraní, totiž do toho, co to li- něho znamená, než že v očích otěšlivých autorů východočeských zemědělců nejsou český lid, nýbrž nevim co: zda zemědělců chleba nebo parůvek, nebo snad jsou to lidé jako ta vdova zmíněná v „Děkuju“, které byla oděpena restituce — ale tak či onak jsou to bezvůlní lidé. Avšak chybí bychom kdyby se naše kritika obracela jen na jednu stranu. Ano i tady, nechanickým případem zadavala „jedna strana“ přičinu k podezření, jakoby se v ní šliha nacistická představa: politická práva mají mít jenom Parteinussen. A to je právě, před čím president varoval. Ale něže smít, že konečně komunisté byli provokováni. Prostého českého člověka nic tak nepotěšilo během okupace, jako ráznost, s níž komunisté vstoupili také do boje za českou samostatnost, nic se neohlížejíce na své předěle před- sudky: česká mateřina a nich zvířetina našim učebnými příručkami. Proslavil člověk — a v tom jsem také přesvědčen — na to vzpomínám prostě a vědomě. A tu se našli vlní duchové a ducháčkové, kteří považovali za náramně vhodné otiskovat věste, co kdy kde který komunistů řekl ve prospěch odříznutí Sudet a tak dále. Čeho tím mohlo nebo mělo být dosaženo? Měly být komunisté přesvědčeny, že důstojnost a čest od nich vyzdávají, aby i nadále byli pro Sudetský a proti Masarykově? Anebo měli být usvědčeni, že nejsou a nemohou být národními Čechy — přes ty tisícce který za odboje posílali umírat? A nejenom to. Nedávno v „Karlovičkách“ bylo právě těmto kruhům vytvářeno, proč se zajímají o Nagyho — který jakožto Maďar a k tomu kalvinistický Maďar, tedy šovinistický revolucionář Maďar, je pro českého katolíka méně než nic. (Pokud je maďarským politikem, ne pokud je člověkem. Jinak bychom byli v rozporu se zásadami sv. Otce, které isme přinesli laeň v předěšlém článe a které jsou vyjádřením Pavlových slov: v Kristu není žida ani Řeka... Gal. 3, 28, Pozn. red.) A tu tedy stran těch Nechanic. Potvrděly východočeskými emigranti v americkém konzulátu vydali prohlášení, kde se proti svatovojtěšské vltvu dovolávají sedláků svých zemí, budou naši strážci v zemi ochotně složitová české seškolce jezdecke se spolčení po. Mačka, Nagyho, Maniu, Pelkova atd. Budou tak člníli měla řáde, dobře věduce, že ide o zásadně různé přístupy. Onde v zemích, kde ruská armáda porazila německé spojence a práveť tedy zemí obsadila, ide o zpknutí proti soperavěle okupaci uznaného vltze; zde v zemi, která leť a bude ruským spojencem, a v ní proti proti ruských vojáků, ide o kritiku proti ledně z něh vládních stran. Ale tato kritika se sama znenáhla bude-li pronášena určitým poušným lónem, jako že „pochkejte až do volbách a pak se s těmi komunisty zalóme“. V jednotném a svorném národě nemůže nikdo číst s občanův líného názoru zatoučí, nýbrž nameřivší se přesvědčit o neuchnutosti a nelapnosti toho či onoho jejího postupu. A silovaci si od volby hory dle, konkrétně: nové rozdělení obvodů, ukázala se už lednou chybivým postupem. Proč naše poslední línak vzorné volby byly znatovými určitými škrti ruských vojáků v poslední chvíli, není pochybné, že se ledně straně výsledkem těch volob otěšil hlasitě hrzoilo? Ne, jediným správným postupem je otevřítelí navzájem Československým všech stran a názorů, že mají a budou mít ústě; ve vládě v právech a odpovědnostech. Přesvědčí se navzájem, že jsme ledna rodina a ne dva táborů. Onakoval si narážem naomoutení presidenta republiky. To je ledně sorně. A kdo se k tomu hodí tak jako katolici?

V tom ohledu odpovídáme ledně něco. Před časem jsem psal, že katolici jsou ve světě nejlepšími přáteli Ruska, poněvadž jsou nejvěrnějšími zastánci míru. Bude-li západ osvobozen katolickou myšlenkou, nenapadne nikdo Rusku. Nyní tedy isme slyšeli toleť z Ameriky. Známy americký člnitel řekl toto: Mohli bychom za několik hodin atomickou zbraní vyhubit dobovnu ruského národa. Ale nikdy tak nečiníme. Neboť už sv. Ambrož řekl, že křesťan nikdy nsmí vést preventivní, agresivní válku. Tak to řekl ten Američan. Tedy křesťanství drží mír, křesťanství chrání Slavenstvo! Pamatuji na to. Jindřich Štředa.

Z Olomouce do Budějovic

(Na svátek Nanebevzetí Panny Marie se koná v Olomouci biskupské svěcení nřj. Dr. Josefa Hloucha.)

Tichá ulice za středem města. Rada stinných stromů vyhlíží ze řetězu zelených zahrad. Prostá vrátka vedoucí do jedné z nich nemají dnes obvyklého klidu. Vyrušuje je činnost zvonku jehož hládko je označeno prostým nápisem «Dr. J. Hloucha». Slanál zvonku zůstává bez odevy. Nikde známky života.

Vilka uprostřed zahrad, nod ochranou stromů a keřů, jednopatrová ponořená do úplného ticha. Jen zvoněk opět oživuje. Dva řeholníci odcházeli. I oni hledali osobnost, sčrývaly se pod nenápadným nápisem u zvonku. Nemohou se dočkatí nového svého Otce. Připochali až z Českých Budějovic, aby nověmu svému pastýři složili první hold, aby mu vysypali své srdce a sliadli se s ísem toho, jenž k nim přichází. A opět slí zvoněk. Další návštěvník tohoto duchovního zátisi.

Právě se otevírají na temném schodišti dvře, předchozí návštěva opouští halu a již přivítává a klidně tvář vítá další návštěvníky. Až nahore v pracovně v prvním poschodí může beze svěků cvičit leno kild v duže věčné osobnosti, která oživuje tento kild v a nezatvrdí domek. Skřmně odmítá blahopřání opakavě podle „Katolika“, že jeho diecéze se jistě stane vzorem, kam si lidé chodí; pro poučení jiní, že prý jej plní přeceňujeme.

Než právě jeho zrak, jeho pokorná mluva a jeho pevná ústa rozhodnutí a tvrděmu zápsu o božské práva, usvědčují horlivého apoštola v každém smru. Ci není ještě dnes lón tiché radosti nad jeho úspěchy v Hodolaněch? Tam kdysi přelmal ferost za divných zdavův: kamemím po něm házel. A dnes? Zeptejte se, jak jej Hodolanští mlují a jak hovoří navštěvují jeho přednášky a křemí, až již dávno není mezi nimi. A nevyzdvíhají Boží mir s jeho čle, mir nesetných namáhavých a zároveň úspěšných duchovních cvičení, duchovních obnov, tridití podělaných po celé diecézi?

Zvoní telefon. Matka představená kongregace svätěné jeho duchovním pětí, volá o radu. Se soustředěným zájmem vyslechne důležitě zprávy o kongregaci, s pevnou rozhodností hájí zákony a přepřely církve, naléhavě doporučuje opatrnost a upřímně blahopřaje ke zvěstí radostné. Dokonale srostl se svojí řeholní rodinou a jen vyšší povinnost jej dovede odloudit od těch, kterým se stál vším. Kongregace sester sv. Franůška a Kongregace sester sv. Norberia budou živě podělovatí změnu, která nastane odchodem duchovní jejich hlav.

„Toužil jsem vztý být misionářem a Pán Bůh mne vzal za slovo,“ prohlásil ten horlivý apoštol Páně. A jeho odchod z olomoucké arcidie-

céze se podobá vskutku odchodu misionářovu do dalekých krajín. Jeho dosavadní působení jej přitopulo tisícovými pouťi k duším věčlích, k duším řeholnic a zejména řeholnic, k duším laiků, mužů a žen, k mladým a starým, k prosným a vzdělaným. Kolik rodin vřelí horlivému profesoru pastorálky za osobní návštěvy, ve kterých nauku teoretickou obracel v praxi a v život každému tak, jak to potřeboval. Nelitovně ani náměhy ani času a rozmlouval, pobádal, vysvětloval a kdýž mnohdy vyčerpan se vracel ko své práci měl nespěšně důvod proti vyřádk.

Na jeho stoku leží již přípravek textu pozvánky na svěcení bude se konat v arcibiskupské katedrále sv. Václava v Olomouci v den, který jest v daném období snad nepřirozenější, v den 15. srpna, ve svátek Nanebevzetí Panny Marie. Jiz první český biskup, arcibiskup dr. Josef Beran přelmal hodnost a úřad biskupský z rukou Marianiých. Nyní jej následuje druhý český biskup, původem z Moravy. Věru ani jinak činití nemůže. Kolik jen podle svého vlastního doznání vřelí Matce Boží. Kolik milostí si vyprosil nu sv. Hostýne, v neposlední řadě i své uzdravení z těžké nemoci, která ohrožovala jeho apoštolské životní dílo.

Pod ochranným pláštěm Panny Marie vstupuje ThDr. Josef Hloucha na biskupský stolec. Jeho vlně semkulatí rty, jeho hluboký zrak, jeho vzorně nastavená vřelí ze odhází ze svého dosavadního olomouckého působení misionář s vyhraněným pracovním úkolem. A jasne jeho slova potvrzují bezprostřední dojem, vyzařující z jeho osobnosti: „První moli starší, bude organizace dorostu kněžského, o jehož zátěžení musí býti postarání již dokonalo střední školou. Tak slibuje biskupský kmen, že se rozostře svými kněžskými vřelými v drsném ovzduší jních Čech a že hojnost plodů vřelí osvětlým věřícím.

Odcházíme. Již čekají na přijetí představitel české řehole nejvěřelější Svátosti oltární, řehole jlohocké se srdcem v sídle biskupském v Českých Budějovicích, Blahodárné působení řeholce „Petřinů“ v jihohocké metropoli, v Pisku, v Klatových a v jiných významných ohniscích duchovního života jest nověmu pastýři zárukou, že má obětavě a svatě spolupracovníky a že spolu s nimi čekají těsně na jeho otčovské ruce. Z haněcké idly vřel sv. Otce tento vřel a vichřel již osleňaví mladý kmen ze řeholce libanonského, aby jej předsdlí do opuštěné půdy jlohocké, k radosti ledně, kteří po něm touží již dnes a k netušné budoucí radosti těch, které leprve probudí k duchovnímu životu.

Sociální týden v Paříži (od 28. VII. do 2. VIII. 1947)

Semaine sociales de France jsou vždy veíkou událostí nejen pro Francii smu, nýbrž i pro celý katolický svět. Letos se konal Sociální týden v Paříži v posledním červencovém týdnu. Ač úzasná vedra, jeť nejmaturji ve Francii více než paděsat let, aužovala účastníky Sociálního týdne, přece účast byl mnohašlícová. Požadavky vyřešití problém mlsta velmi praktický, neboť přednasky Sociálního týdne se konaly v zahradě Katolického Institutu ve sílu stromů a pod provisorní střechou. V pozadí katedry přednášelého na stěně se vlnily malebně vlajka paapešská a francouzská a slině mikrofony umožňovaly zřetelně poslech z kteréhokoliv koutu tiché zahrady seminární.

Je to již 34. týden sociální. Semaine sociale není nějakým kongresem, na němž by se po přednázkách konaly nějaké diskuse nebo výměny názorů. Sociální týden je řízení, jeť usluje na základě přitných metod vědecké práce vyrovnat se se všemi současnými prouděními sociálními, při čemž se přilhlí křesť k učení Evangelia a Církve a v mezích křesťanské svobody se předkládají křesťanům poučení i pohutky k uplatnění křesťanské obnovy celé lidské společnosti. Sociální týden je instituce plněně sdružovací, chce tudíž spolupracovníky se všemi, ale ponechává si svou nevdovisť, zejména ohledně kritiky a reformy zákonů i řízení společenských.

Proto význam a poslání Sociálního týdne je osmírně důležité nejen pro katolíky, ale i pro ostatní občany dobré vůle vůbec.

Programem letošního týdne sociálního bylo: Katolictví sociální třvší v tvář velkým současným prouděním, Bñ zahájen v pondělí o 7.45 h. Mši svatou, již oběloval za zdar Sociálního týdne sám pařížský nuncius, Msgr. Ronceli, v chrámě sv. Sulpice a promluvu pronesl rektor katolického Institutu v Paříži, Msgr. Blanchet.

Vitání Sociální týden zahajuje úvodní přednáška předseda generální komise Sociálního týdne, Karel Flóry, na thema: „Křie civilizace a srovnání věd“. Domnívá se, že žijeme v době přechodu mezi dvěma typy společnosti, staré a nové, kterou charakterizuje jako civilizaci masovou. V této křie se atýkají dvě ideologie, jeť stojí proti liberalismu. Komunistům usiluje pod vltvem Ruska v jakémis eschatologickém duchu totalitními metodami dojtí diktatury proletariátu. Socialismus pak se říká ideje náslie revoluce a snaží se dosáhnouti kolektivní společnosti demokratické.

Sociální katolicismus neřiká ke dobrodiní pokrokové sociálního a chce vše řešit na základě křesťanské spravedlnosti a lásky.

Ve druhé přednášce vysvětlil zajímavě profesora sociologie v Lyonu, Joseph P. H. pod heslem: „Budoucnost mas a revoluce 20. století — pojem slova „masa“ z hlediska sociologického a politického. Správně poukázal, že hlavním rysem současných masových hnutí je depersonalizace (odosobnění) člověka.

Vysvětlil pak, v čem spočívá podstata všech revolucí 20. st. a podotkl, že tvrzení o sociálním pokroku lidstva je upřílněné. Spíše možno mluvit o křie dospívání současné společnosti a záleží na křesťanech, aby toto dospívání přešlo do správného věku dospělosti sociální.

RNDr. Artur Pavelka.

Svatovojtěšské slavnosti v Praze

Přítomní sv. Vojtěcha naši vlasti bude akončeno v neděli 17. srpna t. r. na dvou místech, které mají blibový vztah k světcovu životu. Dopoledne bude uctěn ve Staré Boleslavi, jež kapitulou byla zřizena u příležitosti mudrakovy osmrtiného návratu v Hnězdě na Levém Hradě. Odpoledne bude sv. Vojtěh uvítán na Levém Hradě, kde byl zvolen pražským biskupem. Poslední akce, kde byl zvolen pražským biskupem, se bude konat na místě prvního kostela v Čechách, odkud bude svätova lebka převezena v pondělí v 4 hod. do Prahy do kláštera hřevnovského. Několika pražským farnostem se dostane svätový posmrtné vřelice, která skončí v pátek noční adorací u sv. Ignáce. Oficiální zahájení oslav bude vefer o 19.30 hod. v Smetanově sání Obecního domu projevem ndp. arcibiskupa pražského, ministra školství a delegátů.

V sobotu 23. srpna v hod. obědovány v pražských kotelích o 7 hod. mše sv. pro pouťníky; v předních svätých budov sloužený pontifikální. Při nich bude přítelstnost k sv. zvonědl, k níž odhrděl po dobu svatovojtěšských slavností jurisdikce vřelí kněží, pokud mohou zpodobit ve svých diecesích. Po bohoslužbách konají se pracovní konference katb. organizací. Mezitím o 10. hod. bude lebka sv. Vojtěcha přenesena od sv. Ignáce lidovým průvodem do Pantheonu Národního musea, odkud bude o 19. hod. přenesena slavnostním způsobem na Hrad k branám velehramů. Tento průvod má ráz národního holdu za účasti vlády. Jednotlivé farnosti, spolky a putovníci budou tvořit na stanovených místech spalir průvodů, který bude ukončen předáním ostatků svätovojtěšské kapitulě u brány velehramů. Lebka sv. Vojtěcha bude uložena na oltář uprostřed velehramů, kde se bude konat noční adorace o 21. hod. pro mlaďeř, o 22. hod. pro řehy, o 23. hod. pro muze, načež bude obětována plnohlní mše sv. a na ní dšlá až do rána.

Neděli 24. srpna bude u sv. Víta o 8 hod. slavnostní kázání a po něm pontifikální bohoslužby. Odpoledne o 15. hod. koná se na Hraděanském náměstí slavnostní liturgie křesťanských církví a ostatky sv. Vojtěcha a sv. patronů českých, po jehož skončení bude v katedrále Te Deum a svätostně požehání.

Ve vltavě pondělí Přenesení ostatků sv. Vojtěcha v pondělí 25. srpna t. r. po pontifikální mši sv. o 8. hod. budou ostatky opět uloženy v lebku, kterou při „apostolské cestě“ utělily státnice oší, vrátí se ve svůj kláš. Zároveň dne bude schůze Dila sv. Vojtěcha pro křesťské povolání, která se bude konat v dějvickém semináři o 10. hod. a bude řetězí vřelí otězku, aby měl sv. Vojtěh hojnost vřelí nových duchovních svně, ve kterých by působil jeho apoštolský duch. A.

Ke školské neděli 31. srpna 1947

Právo a povinnost rodičů na výchovu dětí.

Rodiina má od Stvořitele povinnost a proto i právo k výchově potomstva: toto právo nemůže odvrhnut, neboť jest spojeno s nejsvětější povinností, a také jest přednější než právo kterékoli lidské společnosti a státu, nežť ho ani nelze podrobil žádnému pozemské moci. Z toho však neptejné, že by výchovné právo rodičů bylo svrchované a libovolné, podléhá péce konečného cíle a zároveň zákonu přirozenému i Božímu. Od přirozenosti mají rodiče právo vychovávat ty, které zplodili, a s tím práveť jest spojena i povinnost, aby výchova a výjaka dětí byla v souladu s cílem, pro něž děti plýkají ke boží.

Proto musí rodiče vší silou a pevně potratit každou nespravedlnost v tomto směru, a všemožně se zajistit, aby jim zůstala moc vychovávat děti jak se sluší po křesťanskou a hlavně mce neposílali děti do škol, v nichž jsou v nebezpečí, že by nasáklí zhoubným jadem bezbožnosti.

Dále jest si vědomi, že rodičům uložena povinnost výchovy se netýká pouze výchovy náboženské a mravní, nýbrž i tělesné a občanské, pokud souvisí s náboženstvím a mravností.

Toto právo rodičů uznává i spravedlivý stát.

Je tak patrné z rozhodnutí Nejvyššího Soudního Dvora Spojených států amerických ve věci Oregonských škol z 1. 6. 1923: „Státu nepřiklul žádná všeobecná práva, aby mohli stanovití jednotný spisob povinné výchovy mládeže a ani nemůže nutit, aby mládež byla vzdělávána vylučně na státních školách.“ Důvod je vzat v práva přirozeného: „Dítě není pouhou věcí zplněnou státem; kdž dítě žije v vedu, mají právo společně s nejvznešenější povinností vychovávatí je a připraviti k plnění povinností.“

(Z encykliky Pl. XI. „O křesťanské výchově mládeže“.)

Chenu, vysvětluje filosoficky a theologicky pojetí sociálního dění.

Kdžto čtvrtiční přednášky byly spíše zaměřeny theoretické, patěti tři kursy jsou rázu spíše praktického. Tak strasburký profesor práv, Marcel Pélou, podává návod metody v sociální politice, Pavel Archambault si všlma populace a rodiny a René Thery, profesor práv v Lille, mluví o vlastních výrobních prostředcích.

Poslední den Sociálního týdne je vyplněn přednáškou profesora práv z Bordeaux, Brethe de la Gressaye; Podnikání a novolání. Ve druhé přednášce lovařský profesor Jan Dabin všlma si poslání státu na poli sociálním a Jiří Lebrun-Kéris řádu mezinárodního.

Sociální týden je zakončen pobožností v Notre Dame, při ní shrnuje vše ve své promluvě kardinál pařížský Siharđ, jenž se den před tím vrátil z Říma.

Odpoledne profesora Sorbonny, dominikán P.

Pick up girl

V Komorním hráli s pronikavým úspěchem a listě lo po prázdných budov hrát podivnou z amerického soudu mládeže, hru Ely Sheeliové »Pick up girl«, nazvanou v českém překladu »Kdo je vinen?«. Je to příběh newyorské dívky, jedné za všechny. Otce je zaměstnán daleko od rodiny někde v Kalifornii, matka se z práce vrací domů až v noci. Dcera se vlivem spolužáků i spolužáček i vlivem toulby po »la-riérské filmove hvězdy dostane na scénu, nakazí se a bohužel chorobou a soudce pro mládež jí odmítná rodičům, ac se celá rodina chce odsledovat za otcem a ac děvče se zdá spíše naléhavě, skoro dětské, než zkažené. Odsoudí ji na 3 léta do útulku pro mládež. Po celé tři trapné akce rozvíjí se divin příběh před soudem. V hledišti z počátku tu a tam vychechne někdo jako při skandálním procesu, ale nakonec obecnostvo sedí jak opatřené. Český název hry se láze: Kdo je vinen? Kdo je vinen, že tlesce amerických divokých lidí jen pick up girls, napínáková děvčátka, jejichž plavkové fotografie si vočiči připínali na stěny ubikací? Ze jsou lo ten roje jevic, oslněných stříbrným plátnem filmu a sních o hollywoodské kariéře, zrychlene záti a horkem světélkou? Kam se děje sláva panensství, důstojné oběti Bohu nebo rodině? Autorka neodpovídá na tyto otázky. Nastavuje jen americké mládeži a společnosti zrcadlo a nutí ji aby se na sebe podívala. Je vlna v tom, že otec ani matka, lidé hodni a spofádání, nemohou se vro hospodářskou krisi rodině včnovat? Je vlna divná společenst. Je vlna v tom, že vlna americká honba za úspěchem a za dolary? Je vlna divin svůdce? Jsou vinní všechny tyto okolnosti společné? Autorka neodpovídá, ba vlastně se ani nepta. Otázka je jen v českém názvu její hry. Ale nelze si jí neklásti. Zda si jí kládou i ti, kdo pěti chvilky Americe za každou cenu? Až chvílemi člověka zamrzá, jak zátem americké autorky se neze spíše k sensaci, nebo opekaivo e zajímavé reportáže. V tom ležím studeném zrcadle je i leká zmlnka o Bohu, ale je z ní jen patrná, jak v tomto prosfidele je Bůh leda společenskou konvencí. Jinak náboženství je tu jaksi vtvázeno. A tak lme na rozpacích, zda tato reportáž je pouhým obratným temesím či odvahou podívat se do svého svědomí. Autorka neradí, co počít. Její pohled na věci zdá se jen zdravotnicko-společenský. A tož se spokojí s tím, že nakážené děvče zavte nepravde do nemocnice a potom do polepšovny. Ale čím více hra klouže po povrchu věcí, tím více se ukazuje, jak i nejcivilisovanější společnost ta právě tu je bezradná a bez pomoci. Iestliže náboženství pozdvíhá v ni ten je formalizace. Nebof vidie jasné, že přes všechnu nepřiznání a souběh okolností mohla smutná hrdnika hry a s ní všerhna ta napoináková děvčátka zůstat bez pohromy, kdyby měla kouzelný prsten nekonečného náboženského vtchov. lb

O jednom přísloví

Primum vivere, deinde philosophari — nejprve žít, pak filosofovat.

Jako většina takových přísloví, má i toto kus polopravdy, t. j. nepravdy. Jako celá, nejistší pravda připadá lidem, kterým se filosofování, t. j. přemýšlení vůbec, zdá zbytečným luxusem.

Nechceme se hádat s tím, kdo tvrdí, že filosofové, nebo ti, kdož si tak říkali, se mnohdy zabývali otázkami prazbytečnými a zabavovali jiné, po jejichž řešení životi přimo upí.

Má celou pravdu toto přísloví pro lidi v kritické situaci, kde je třeba rychle jednat a všechny síly takřka instinktivně obrátit k zachování holého života.

V normálním lidském životě, v životě hodném tohoto jména, je však třeba filosofovat. t. j. přemýšlet dřív než žít, t. j. dřív než dlat plán a cokoli podnikat. Musíme mít cíl života, máme vědět, proč žijeme a co vlastně chceme ze sebe udělat. To všechno však je filosofovat.

Nepostupují-li tak, žijí a pracují větší nou, dělá to, co se nakonec ukáže škodlivé. — Jak zbytečná práce, na mnoha lidem zdá všechna kulturní práce, na př. všechna mravní výchova. A přece ot lehtë by byl život, kdyby lidé právě na tomto poli více přemýšleli, více filosofovali. Pak by se snad nestávalo tak často, že co no př. praktický, nefilosofující otec nebo matka shromáždí, jim děti prománi, protože je při své praktičnosti neměli kdy naučit trochu učte k práci druhých, trochu skutečného umění žít, trochu skutečné radosti ze života, která může tryskat jen zase z poctivé tvorby a práce. Druhý se zase pro samou praktičnost a pohrdání filosofováním nenaučí trochu sebekritiky a marnosti, následkem toho si pak třeba kazí zdraví a je také v koncích s celým životem, pak, když už je pozdě, snad už to by bylo dobré také napravit trochu filosofovat.

FILM

Pro diváky:
Ocelová písa, SSSR Sportovní veselohra o rychlé kariéře mládežnické boxerky na způsob amerického revuálního filmu. Pro příliš hrubé a příliš časté scény z box. filmu vlna mědě nedoporučujeme. II.
Stará Oklahoma USA. Obdivovatelská Johna Wayne mají zase vezkou přelíčenost užiti jej v další hravé díloje práce muže a ochrání utlačovaných indiánů. Detektivské prostředí, na jedné straně poetická hra, na druhé zákeřná, vzrušující boj jak o nautu, tak o divně (M. Scottova) vyhráje k všeobecnému spokojení ovšem hrůza na děje. — Film celkem nezodno, at na některé detaily, nezbytné v krátkém divokém západu. II.

Z domova a z ciziny

Čirkev se amerikanizuje? Jak měl to napadot? Mimo jiné zámky :ato: V Paříži se konaá volba generálního představeného Lazaristi, t. j. řádu začleněného sv. Vincencem z Pauly. Od svého založení — lo je po 400 let — měl řád za generálního představeného vždycky Francouze. Nvlní jim byl: zvolen Američan P. William Slatery z Baltimore. Tedy porušení čtyřstaleté tradice. Co to znamená? Musíme ve všem vidět řízení Boží. Kristus vede vždy sám svoji Čirkev. Nikdo jiný. Vede jí ovšem skrze lidi a ti na ní zanechávají své osobní známky, jako je na př. zanechal i na Písmu sv. A přece jako je písmo vždy především slovem Božím a ne Mořizovým nebo Pavlovým, tak je a bude vždy jen Kristova Čirkev a ne Italská, francouzská nebo americká Čirkev.

P. Maria byla uctívána ve Spojených státech už 150 let před Kolumbem. P. Maria byla veřejně uctívána na území dnešních Spojených států téměř 150 let před tím, než Kolumbus objevil Ameriku — lo se dovidáme z článku P. Rafaela Huberta OFMC v »Ecclesiastici Review«. P. Rafael zakládá své tvrzení na objevu »Kensingtónského kamene«. Kámen byl objeven r. 1898 poblíž města Kensington ve státě Minnesota, na němž le nápis osaný starým gotickým písmem a pocházející z r. 1362. »Osm Gothů (Svédů) a 22 Norů na výzkumné cestě z Vinlandu daleko na západě Měli jsme důbr pobliže dvou skalnatých ostrovů, den cesty severně od tohoto kamene. Jednoho dne byli jsme lovit ryby. Když jsme se vrátili domů, našli jsme těsně zabíhých mužů, zbrocených krví. AVM (všichni odborníci) vykládali touto zkratkou Ave Maria nebo Ave Virgo Maria). Zachraň nás od všeho zla!« Obráceli Skandinávci »Máme 30 mužů, kteří obstarávají naši loď na 141 (neb 41) denní cesty z tohoto ostrova. Roku 1362 « P. Rafael dovoluje, že se tento nápis dá docela dobře vysvětlit. Vysvětluje, že se Skandinávci snadno mohli dostat do střední části oblasti již dnes zvané Minnesota, po vodě přes Velká jezera nebo řeky. Dodává, že Skandinávci byli »z tehdy pokřesťanění a že skandinávský vládce z té doby, Magnus, král Norska a Švédska, vyslal jednoho posla, aby se staral o záležitosti křesťanství v Gronsku. P. Rafael též nzměňuje, že v oné době byla pobožnost k P. Marii v rozkvětu.

40 misionářů zemřelo při porozumu na moři. (Tajemství z 4leté války odháeno) 40 misionářů, kteří byli postřádní až do té doby, co byli vzati na palubu japonského torpedoborce Akisaki v Kairiru na Nové Guineji v březnu 1943, bylo povražďeno na palubě od Japonců a shozeno přes palubu. První určitou zprávu podává F. Michael Clerkin SVD, americký misionář v Jihozápadním Pacifiku. Mezi oběmi byl biskup Jozef Loefer SVD, apoštolský vikář Střední Nové Guineje a 17 sester z Kongregace sv. Duchy v Melbourne, na cestě do Nove Guineje. P. Clerkin, byl odevolán Válečnou kriminální komisí, aby udal jména misionářů, kteří byli raoděni na orpedoborce. Komise vyslýchala Japonce na Kairiru, line na Manus Islandě a dva, kteří byli na palubě Akisaki. Na psání komise zastavil Akisaki v Lorengau, kde bylo naloděno 30 zajatců. Když vplulo, kapitan dostal rozkaz od osmé japonské eskadry v Rabaulu, aby vyčistil palubu lodí Akisaki od všech společen nepřítele. Misionáři a civilisté byli napačeni do zdi lodí a ořivázení k zábradlí. Japonští vojáci zahájili palbu z pušek a kulometů. Jak lidé nadali, hvli shazování s paluby těsně za lodí do moře. Dva křesť. kteří nebyli raoděni na Akisaki v Kairiru, byli později zabiti a Japonci spálili jejich mrtvolv. Je vidět, že Japonci dělali iako Němci. Je vidět, jak strašná věc je válka a jak bidně nízká le stále naše kultura.

Světový svaz početných rodin vstupuje do života. Tuto zprávu přinesl měsíčník De Bond, věstník Váňského svazu početných rodin. V Bruselu by, totiž před nedávnem sjezd, který uspořádaly společně belgické svazy početných rodin (Váňský a valonský) a jehož se zúčastnili delegáti z Anglie, Francie a Švýcarska. Na sjezdu byl dán důrazný dopud k živé meznárodní spolupráci organizací, které se zasazují o práva rodin s mnoha dětmi. Velký prospěch se čeká od vzájemných informací o úspěších v jednotlivých zemích. Z konkrétních cílů se usiluje na př. o mravní ozdravení filmu, snížení cestovního po zemí, o možnosti vzduchu a o působení na Organizaci spojených národů. Sotí také za úvahu, ot lépe by to vypadalo se světovým mírem, kdyby mohli na politice

Ukázka náboženských poměrů v pohraničí

Hudební referent »Svob. noviny« je patrně na dovolené v pohraničí a tak si tam svým hudebnickým smyslem všiml tohoto:

Hudební drahoukám na venkově.
V Hlutiřově, někdejším Güntersdorfu. V obci s novými lidmi, jež se sem selhali z Čech, Moravy i Slovenska, s novými obdávatelci půdy i místní osady, v obci a vsi opět někde. Vcházím do kostelíčka sv. Jiří, stojí tu pěkně na vršku a shlížej spolu se hbitlůvkem do širokého kraje. Dvůnit se zohrá při mši svaté. Český kancional svatovavclavský letos právě vyzel tisícky leži na laulicích a v nich ženy v šátcích, baby, ale i mši; a děti. Poslouchám dopovad o písní »Ježíši, králi nebo i země«. Je zlatáší. Vystupá s několika lóny a obraty. Zůsadně nemoudiluje, ale zůstává pěkně

Rudný kruh, USA. Nemyšlná komedie, při které divák neví, zda se má smát — ovšem jen ohovívavě — nebo čekat trpělivě do konce, neboť spíš při tomto »hudebním« filmu není dosti dobře možno. IV.
Lukrecie, Francie (a vzhůru). Film o nešťastné lásce slavné herečky, který nepřipadá žádně mravní hodnoty. II.
Bláznivá holka, USA (a vzhůrou). Zřetelně groteska o děvčeti s křivě chaluhy, která se po řadě zamilovaných zápletek stane hvězdou Hollywoodu. IV.
Nedopovídaje se:
Komedie štěstí, Francie. Dílo výsostných filmových umělců, ale postavené na falešné domněnce o podstatě lidského štěstí. II.

ké záležitosti vzkonávat větš vliv právě otcově mnoha děl. — Přelme samozřejmě co největšího rozmach a vláhu tomuto sympatickému svazu, který hájí krásu lidské právo na přirozené rozvítnou rodinu. Je ovšem záhodno, aby e i u nás uvědomělit rodice více děl sdružili a začali uplatňovat svá práva především mravní. Pro první informace je možno si dopsat (francouzsky nebo esperantsky) na Plandra ligo, Troonsstraat 125, Brussel, Belgie.

Prímice v řadě Lobkoviců, jejich členové byli z prvních členů Mariánské družiny při jejím založení, se slavila 27. července t. r., kdy z křimického zámku vyšel v průvodu věšících do řáho kostela ve Vejnřicích do Pláně Karel Lobkovic, aby tam očkával první slavnou mši sv. po svém dovůletém »bytu v Římě, kde byl v zimním květnu vrstven v kněze. Spirituál Lobeda v závěru primičního kázání připomněl, že lobkoviczký rod jehož jméno je vepsáno do dějin Pražského jezulátska a staroboleslavského Paládia a do kamenů vryto v tolikých pomnickích zbožnosti jako pražské Loreě a zaznamenáno i v kněžském breviáři o svátku blah. Jana Sarkandra, jest obchacev milostí, že k hmotným darům své minulosti dnes smí oláti nabídnouti také dar své krve. Je zajímavé, že tento starý rod jehož členové zanubíloli zvlášť oti katolické reformaci, nvyval mnoho keží. První zmlnka jest ot Václavu z Újezda. Jenž byl r. 1400 oitř-níkem v Lbkovicích. V litzární historii jest znmý Bohuslav Hasičenský z Lobkovic, humanis a cestovatel, básník a filosof, jenž se stal ve 23 letech probátem vshrádněním a zmlněl padesátiletě r. 1510. Dalším příslušníkem duchovního stavu jest kerik Bartoloměj Desidérius Popel z Lobkovic, jenž zemřel sedmnáctiletě r. 1590 v Tridentu, kdešto Ferdinand Maria z Lobkovic zemřel r. 1795 sedmdesátiletě jako biskup v Gentu. Do bohosevecké literatury své doby zasěl Jan Caramuel z Lobkovic, rodem Španěl, ale ot matce z lobkoviczkého rodu jenž byl generálním vikářem pražským za kardinála Harracha a zemřel jako biskup ve Vigevanu roku 1682. mv.

Není nad to mluvit pravdu. I o ministru informaci Kopeckém. Jak známo, přineslo »Svob. Sivo« v sobotu zprávu, že Lida Baarová si brala synovce ministra informací Václava Kopeckého a že pan ministr byl při tom za svěčka. Druhý den zas přinesly noviny zprávu, že ministr podává na »Svob. Sivo« žalobu. A ve »Svob. Sivo« se též téhož dne vysvětlilo: »Nate původní zpráva vznikla záměnou jmen, zavinnou především tím, že svaiba měla být u »jena, což patrně zdušobilo, že světek Kopecký byl ztožněn s ministrem Václavem Kopeckým. Po všem vysvětlování nevíte zase o nic více, jak k tomu došlo, citite rozoatité mluvení někoho, křo není, co má říkat, a fекnete si snad: Bude vždy mluvit pravdu, abych si užil takovéhle nepřijemné rozpaky, protože už od starověku tvrdili, že slovo pravdy je prostě, srozumitelné a mělo by ledy být prosté i když se jedná o ministra informací Václava Kopeckého.

Osobní otázkou je hlavním rysem současných masových hnutí. Jak se k němu docházejí? Byly předchozí generace osobněnější? Ve svých širokých vrstvách solva. S tímto širokým vrstvami se drív vůbec nepřetlalo. Jejich negramotnost je odsuzováno k naprosté politické nečinnosti. Byly pouhým subjektem. Nvni jsou i tyto vrstvy vzdělanější a právě proto se stavají předmětem získávání. K jejich osobnění, k uniformovému vytváření jejich myšlení přispívají podle mého názoru především moderní propagační prostředky: Roataky, chrlící statistice exemplářů novin, rozhlas s úmyslně usměrněným programem, nivelisace vzdělání, neobyčejná moc dnešního státu, jenž má v rukou hospodářsky miliony svých zaměstnanců. Hlavní příčinou osobnění je zase upadek víry v ducha vůbec, nedostatek víry v šim, skutečné víry náboženské, zejména u intelektuálů a tím všeobecná úpadková nálada, ozromlost veškerým kulturním iovením, jehož bezúčelnost demonstrují pak války a všechny ty masové přesuny národností, matekvoč. Dnešní člověk je zkrátka »deraciné«, člověk bez kořenů, jenž neví, či je a jenž je následkem toho stále vědným objektem »silných jedinců«, protože je vším otráven, nic ho skutečně nezajímá a chce ml předešlým pokj. Když se totalitní režim již zabydlí, zotročuje své poddané neslýchaným způsobem, tisíckrát hůř než nejzúkazněnější demokracie, ale lidé pod jeho mlo nemají již obyčejné ani duševní ani fyzické síly se vzhouti a jeho diktaturu se sebe seřstř.

O humanismu a humanitě

Donedávna byla všeobecně rozšířena ta jednotná verze evropských dějin kultury, která vyvrcholila v názoru liberálního devatenáctého století. Středověk tedy byl dobou temna. Novověké čili moderní doba byla zahájena renesancí, tedy obrozením věd a umění. To znamená, že věda se vymnila z rouš středověké scholastiky a pomoci vynaleženého knižního byl všeobecně rozšířeny poklady klasické vzdělanosti. (Zachová je výhradně benediktské opovaké, ale to se neuvádělo). Na místo kuchyňské latiny nevzdělaných mnohů nastoupila klasická vzdělanost humanismu: ta je pak rozšířila, až devatenácté století vidělo vzhvěstí liberální inteligence. Ta rozumí se, byla velmi hrda na své klasické vzdělání, shližejce na negramotné krále středověku; a v záti heleňského »sunce inteligence konečně rozvinula pojem humanitv. Humanita spojená se sněženstvím a liberalismem, vstoupila na místo předsudků, dogmat a nesvobody vůbec. Humanita místo theocracie, a profesoři na místě králů a papežů.

Od té doby uplynulo trochu více letkami Evropy. Na místo profesorů přišli zase noví mluví, kteří prohlašují, že se neboli snižli úroveň inteligence. Nemluví také o humanitě, nřbr o oinnosti nenáviděti, kterou povinnost spojuje (nepochopil jsem ještě jak) s přilhláskou k antinacismu. A ovšem že jsou proti humanismu. Nač také studoval mřivě jazyky? Vždyť přece dovědeme svou vzdělanost, svou literaturu, svou poesii tvořit sami. Dovědeme vyjádřit svou dobu.

Jeden příklad.
Včerným námětem básnictví všech dob je jistě poměr muže k ženě. Křesťanská doba, temný středověk a barokní temno, vteprává tedy také jemná lamby.

Je třeba radosti, a čest je povinnost. Nebo ten kavalský povněk, jehož stručně zpěvnou angličtinu teď neumím přeložit rřimicky: »Tak bůd bych tě, milá, nemě, kdybys nemě ještě raději.« Proti tomu antika zpívá tak zvanou zdravou smyslnost. Ano, zpravidla skutečně zdravou. A někdy ale iře zpívá vyšším rozletem: »Erős an káte mughán.« Nbo vřpomeňte na zjev Heleny na hrabách obželeň Troje. — Pro ženu takovou tak dlouho snažeti strasti! — A teď si vzmejte tu novou poesii, která nebyla spoulná klasickými vzory. A nebudeme zazlívati, že naše kritika se srdečnou radostí vyzvedla ono paměťhodné dvojverší, o něž obobalil pan Kainar české básnictví. (V čeravném čísle Akordur)

Jaká obsažná hučnost! Jaká cvokaná schopnost zobrazit představu! A konečně, jaký representativní ráz pro naši dobu! Neboť nemůže být pochoby o významnosti posledního, zavřetěného slova výrazného toho disticha. Je tím řečeno naplně. KDE se octla, osvobozena od středověku a od humanismu, naše evropská kultura. Nač ještě potřebujeme řečtinnu a latinu?
A proto: ať již jednotlivá škola — a jednotná poesie!
Jindřich Štředa

*) Eróle v hitvě nepřemořitelný, začátek slavného chůru ze Sofoklov Antiongy. Přinámíme následk, protože už dnes je u nás málo lidí, studujících řečtinu a i z těch, kteří jí studují nebo studovali, si z Sofoklem v originále ořmnozi nevědí rady.

Ze Svatovavclavské Ligy

Kardinál Hlond Svatovavclavské Lize. Zaslali jsme Jeho Em. nřjop kard. Hlondovi blahopřání k dvacetému výročí jmenování kardinálem. V těchto dnech obdrželi jsme od Jeho Em. dopis tohoto znění: Děkuji velmi řádně vedení Svatovavclavské Ligy za přání, projevené k 20 výročí obředení purpuru kardinálského a posílám k rukám váženého pana předsedy svoje poželání. Vzpomínám mile na ústát pana předsedy při hřneděných slavnostech ke dni svatého Vojtěcha. Se srdečným pozdravem panu předsedovi i horitvým pracovníkům Svatovavclavské Ligy jsem oddány Augustin kard. Hlond

POŘAD NEDĚLNÍCH BOHOSLUŽEB v nejdůležitějších místech českých diecésí

Vydala k potřebě Junáka, turistů a všech příleži- tostných návštěvníků

SVATOVAVCLAVSKÁ LIGA v Praze IV, Hradčanské náměstí č. 8

Telefon 617-70

Cena Kčs 10

* Otižt koupine, Nabídky zašlete redakci »Katolika« v Praze IV, Hradčanské nám. 8

* Obchodní příruči v textilu hledě místo. Nabídky pod z »Katolika« IKA 112 do adm. t. I.

* Dva studenti hledají ubytování v Praze Nabídky pod z »Bratři« — IKA 111 do adm. t. I.

Včebáží církevních schválením Dobrovolní příspěvek na vydávání časopisu Isou vřivny. Vydává Svatovavclavská Liga v Praze IV, Hradčanské náměstí č. 8. — Telefon 617-70. — Redakce a administrace umístě. — Vychází týdně — Předplatit na celý rok Kčs 70.—, jednotlivě čláky Kčs 150.— Poslání spouštělna Praha 208 401. — Ředí P. Adolf Kato T. J., a redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Bláha — Používání novinových známek ovnořeno Federativním pošt a telegrafy — Dohledací oost: úřad Praha 25. — Vydání Zimovsk v Praze XII

KVĚTOVÝK

33 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNĚ 17. SRPNA 1947 • ČÍSLO KĚS 1.50

Cesta sv. Vojtěcha končí

Snad jenom kněz, který aspoň několik dní putoval se sv. Biskupem při jeho »apoštolské cestě« a ve spojení s ním a věřícími se účastní: řady zastavení, nočních adorací a také zpovídání, je schopen doznati, že myšlenka »apoštolské cesty« nebyla pouhou vnější manifestací a netýkala se pouze věrných, kteří už jsou získáni. Od 23. dubna do 25. srpna t. r. byly naše kraje svažovány milostiplným deštěm, oživující vlnou niterného vzrušení a procitání. Všímněte si, že shodou svatovojtěšských dat putování trvalo přesně 120 dní. Byla to trojnásobná Quadragesima, v níž ve dne v noci svatovojtěšským Křížem zaznívalo upěnlivé Miserere z úst kajčících i dětí. Zpovídalo se leckde po celou noc a slovo Boží bylo hlášáno jako v misích. Snad ještě nikdy národ tak soustavně a vytrvale neprodléval ve svitu věčné lampy jako při visitaci sv. Biskupa, kterou snad možno označiti jako největší událost přítomných »skrytých dějin« našeho národa.

Nechceme znova připomínat desetitisícové zástupy při moravských zastaveních. Už v tom je zisk, že především sami kněží se přiblížili k apoštolskému zjevu prvního biskupa z naší krve; nejlepší z nich důkladně prostudovali a promeditovali jeho význam a zaslechli jeho vztek právě naší době. Památka mučednickova byla oživena řadou laiků, z nichž někteří při veřejných projevech i v soukromí také sami sobě připomínali, že naše dějiny slavně počínají o několik století dříve než tak se skoro obecně soudívá. Pohledem do hlubokých důlků Vojtěchovy lebký jsme sestupovali až ke kořenům našeho národního života, které jsou označeny světečtím k naší naději a útěše. Obnovou slibů českých vojáků, kteří nám mučednickovy kosti přinesli z Hnězda, prožívali jsme jednotu národního společenství, odpovědnost i za tv budoucí, jichž jménem chtěli jsme vykřiknouti, že v srdci Evropy nechceme zradit své prozřetelnosti poslání v boji o vítězství ducha nad hmotou, že chceme býti lidem Božím, národem křesťanským. Život sv. Vojtěcha je přímo nabit myšlenkami čestnými pro dnešek. Snad právě pro toto pochopení doby se před námi objevil jako »zhrubovstávající« patron hubin, studánek a zříděl, neboť soustavným zhmořňováním a odkřesťanováním — znesvěcováním manželství a nedostatkem kněží — vsypcháji pramen našeho přirozeného a vadspráženého života.

Pohané, kteří sv. Vojtěchovi po jeho smrti usekli hlavu a posměšně ji nabodli na kůl, snad prorokovali o lebec mučednickově, která bude jednou vyzdvížena nad celým národem. Drahocenný ostatek v tichých nočních adoracích slyšitelně promlouval o konečné přehře těch, kteří ducha zabíli nemožno. Symbolicky byla světcova hlava vyzdvížena v našem pohraničí. V krajinách, které byly také potupně usknuty od téa naší země, a které ožijí a stanou se duchovním věncem, gloriolou naší domoviny jedině tehdy, budou-li tam hlavu nejlepších kněží, rolníků, dělníků, úředníků, těch, kteří se nesklánějí před zlatým teletem, ale jsou nabití vědomím svého prapůvického a odpovědného poslání vytvořiti tam novou kapitolu českých dějin. Stalo se, že mnozí obyvatelé pohraničí v příchodu Vojtěcha poznali »čas navštívení svého«. K světcově lebce jako k duchovnímu magnetu se přituliť někde ve zvláštních adoracích v pohraničí pracující Slovinci a Lužičané. Možná říci, že poetická náhama duchovních správců bývala odměněna a někdy jsme z jasněho zjevu kněze vytušili, že jeho svatovojtěšská radost je výsledek jeho krásného vnitřního života.

V hodinách, kdy sv. Vojtěch z Levého Hradce znovu vstupuje do metropolitního města, není třeba odpovídati, odkud vyšla myšlenka »apoštolské cesty«, prováděná

(Dokončení ve 4. sloupci dole.)

Pravý smysl práce

U příležitosti Sociálního týdne patřícího, jehož přehled jsme přinesli v minulém čísle, poslal sv. Otec pořadatelstvu tohoto týdne vlastnoručně dopis, v němž opět zvlášť upozorňuje na některé aktuální otázky sociálního řádu. Přinášíme ony části listu, jež mají všeobecnou platnost pro všechny zdravé myslící lidi vůbec.

Nad rozlišováním mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, které se může stále více a více státi neuprosným roztržením, je práce samotná, práce, jež je úkolem osobního života všech, aby se tak opatřily společenské služby, kterých potřebuje, které jsou mu užitečné. Chápeme-li takto práci, vidíme, že je schopna spojovati opravdově a úzce lidi. Je schopna vrátiti tvar a řád společenství, které se stalo beztvare, které pozbylo soudržnosti, a uzdraviti tak vztahy mezi společenstvím a státem. Jestliže se naproti tomu někdo snaží udělati ze společenství a ze státu pouhé shromáždění pracujících, zneuznává tím podstatu jednoho i druhého, odmítá práci její pravý smysl a její vnitřní sílu jednoty, organizuje konečně nikoliv lidi — totiž pracující jako takové — nýbrž pouze veliký součet příjmů na mzdech a služných. Nebezpečí, že stát bude ovládnut silami hospodářskými k velké škodě obecněho dobra, je v tomto případě právě tak vážné jako v onom, kdy vedení státu je pod tlakem kapitálu.

Důležitá otázka rozdělení vyrobených statků byla již v dostatečné míře předmětem úvah a jednání. Dnes vyžaduje naši pozornost náležitě zvýšení množství

Sv. Otec Pius XII.

přijel dne 31. července na své letní sídlo Castel Gandolfo. Na obrázku je vidět, jak srdečně, nemuceně a přece nadšeně ho vítá tamní mládež.

I česká mládež mu přeje zasloužené zotavení!

léchtu statků, jinými slovy problém výroby samotné. Nestací neustále opakovati přiliš zjednodušené heslo: Nejjvíce záleží na zvýšení výroby. I výrobou nekouá nikdo jiný než lidé, a to pro lidi. Výroba je sama sebou v nejjvíší míře otázkou a činitelem řádu, pravého, správného řádu mezi lidmi. Ale s rovné uspořádání výroby nemůže přehlížeti zásadu o zasahování státu, kterou objasnil náš velký předchůdce Lev XIII.: přehlížeti tuto zásadu je dnes ještě méně možné než kdy jindy. Na druhé straně však je nutno právě dnes, kdy bývalý liberální sklon nechat věcem jejich volný běh je do značné míry opuštěn, dbáti, aby chom neupadli do opačného extrému; při organizaci výroby je totiž třeba zajistiti opravdovou platnost zásadě vždy hájené sociálním učemí Církve: že činnost a služba společenství (státu) mají mít pouze povahu »pomocnou«, pomáhati jednotlivci, doplňovati jeho činnost, činnost rodiny, výrobního oboru.

Dnešek žádá rozhodně od věřících, aby s celou svou energií dopomohli sociálnímu učení Církve k nejjvíší účinnosti a k opravdovému provedení. Byl by to klam, kdybychom myslili, jako někteří, že lze protikatolické zaujetí odzbrojiti tím, že omezíme zásady katolicismu na soukromý život: toto »minimalistické« stanovisko by napak dodalo odpůrcům Církve pouze nové záminky k útokům. Katolíci udrží a zlepši své posice v té míře, v jaké budou mít odvahu uvéstí ve skutek svá vnitřní přesvědčení, a to ve všech oborech života soukromého i veřejného.

Vatikán, 18. července 1947.

PIUS PP. XII.

Portrét Mussoliniho, pořízený manželem jeho nejmilejší dcery

Hrabě Ciano, ministr zahraničí fašistické Italie a manžel dcery Mussoliniho, Eddy, se pokusil za války vyskočit z fašistického rychlíku, když cítil, že se řítí do propasti, nepodařilo se mu to však: Byl odsouzen k smrti svým vlastním tehánem a zastřelen dne 11. ledna 1944 ve Veroně. Zůstal po něm jeho deník, který se jeho manželce podařilo přenést do Švýcarska. Kritika řekla o tomto deníku, že je to nejvěrnější obraz fašistické Italie a nejlepší rozbor charakteru Mussoliniho. Kolik lidí vzhlíželo a možná vzhlíží dosud k Mussolinimu s obdivem a úctou. Kolik lidí — i hodných, věřících lidí — si o něm možná mysli, že udělal jen jednu vážnou chybu: že se totiž spojil s Hitlerem. Od jeho fasismu očekávalo nemálo lidí, i mezi křesťany, obrození Evropy. Ti všichni by měli číst tyto řádky Ciano o poměru diktátorové k náboženství a ke katolicismu. Nepsal je jistě zaujatý antifašista: až do července 1943 byl přece Ciano obdivovatelem a upřímným služebníkem svého tehána.

Mussolini podepsal v únoru 1929 Lateránské smlouvy a v červnu 1942 prohlásil, že je »jako všichni Italové, fimským katolíkem a že nevěří, že Rosenbergovy teorie budou mít ještě po válce nějaký význam. Bylo by však klamně usuzovati z toho, že byl věřící a že uznával upřímné duchovní autority Církve. Plyne to právě z poznámek Cianoova deníku. Čím více postupovala válka, tím více cítil Mussolini svůj rozpor s katolicismem a vyjádřil jej mimo jiné takto: »Nenávídím kněze v taláru, ale ještě více nenávídím kněze bez taláru. (Míní tím Katolickou akci.) Z těch mám hrůzu: to je přemeno, které třeba zničit. Církevní síly jsou imosantní, ne však tak, jako síly státu, zvláště státu fašistického. Nechceme boj s Církví, jsme však připraveni její vybojovat a bude-li třeba, rozpoutáme všechny protiklerikální pudy.«

Přítomnost Myrona Taylora v Římě jako osobního zástupce Rooseveltova u Sv. Stolice znepokojuje a dráždí Mussoliniho. Říká mu »šasek« K Cianoovi se vyjadřuje takto: »Do Vatikánu docházejí zprávy ze všech farností. Ale zapomíná se tam, že lidé, kteří chodí do kostela a k farářům, jsou nejméně silní, nejjvířnější, ochotní plakat a žebroti. V každém případě vzkáže do Vatikánu, že přijde-li Myron Taylor ještě do Italie, dám ho zatknout a nebudu se ohlížet nikterak na konkordát.«

Protináboženské smýšlení projevuje Duce stále otevřeněji. Bouří se na př. proti vánočním svátkům, v roce 1941 zakazuje novinám o nich mluvit a diví se, že Němci nezrušili tento svátek, který připomíná pouze narození jakéhosi Žida, který dal svému oslabující a podlamující teorie a jež zejména poškodil Itálii rozkladnou činností papežství. »Pro mne vánoce nejsou nic než 25. prosinec, obvyčejný den jako každý jiný. Ze všech lidí jsem jistě nejméně dojat těmi všemi svátků.« A protože lidé o svátcích cítili více než kdy jindy nedostatky potravin, rozčiluje se, odsuzuje zvyk dávání dárek, zuří při té příležitosti i proti milosrdné lásce a proti Pánu Bohu.

Během schůze nejjvířší rady pro obranu (Dokončení na str. 2.)

(Dokončení z 1. sloupce.) zprvu nedůvěrou a strachem z jakési pouhé vnějškovitosti. Patrně národ sám si uvvedl svatého Biskupa z jeho svatovojtěšského sídla, neboť byl leckdy nepochopitelně vroucí a důvěrně přijetí jeho ostatků. Věrným se připomínalo aktuální poselství: semknout se kolem diecézních biskupů a skrze ně se přiblížiti k apoštolskému stolci zcela ve stopách Vojtěchových. Ale sv. Biskup se dostal neustaně i mezi vzdálenější a zbloudilé. Viděl jsem dělníky, kteří se v příjezdu auta podivně usmívali a při kračičkě zastávce po několika slovech o smyslu lidského života klečeli s očima upřenými na sv. Poutníka, o němž bylo jim řečeno, že každému chce požehnat a každému něco nesmírně důležitě říci. Lze pochybňovat, že při této visitaci přimlouval sv. Vojtěcha nemohl býti účinně počátek k získání, k navázání styků, podnět k přemýšlení, možnost apoštolátu?

Ale spravedlnost žádá, aby se připomenula také práce, již po celou dobu nesl na svých bedrech téměř samojediný Josef Pacica, bez něhož by nebylo »apoštolské cesty«. A vědu zaslouží za svůj příkladný takt i řídící vládního auta Karel Kubík, jemuž jedinému bylo dopřáno po všech 120 dní zastavovati na silnicích, v polích, lesích, u zastávek muk a klečeti při udlení svatovojtěšského požehání, které celkem při »apoštolské cestě« přijaly čtyři miliony věřících. Prapory se slavníkovsky ružiči, které na autě byly viditelným znamením Poutníkovy přichodu, budou oběma milou památkou na »apoštolskou cestu«, která byla novým a požehnaným projevem vřív v obcování svatých a která podle svých výsledků nebyla pouhým výmyslem lidí.

Jan Lebeda.

Portrét Mussoliniho

(Dokončení ze str. 1.)

státu. 9. února 1939. Přichází zpráva o novém středním zachvatu Pia XI. Mussolini pokrčí rameny s naprostou lhostejností. Dne 10. února Pius XI. umírá: Mussolini zůstává úplně chladný a odmítá jít do Vatikánu a poklonit se před rakví papěžovou. Konkla-ve mne naprosto nezajímá. Bude-li nový papež Ital, tím lépe. Bude-li to cizinec, ještě lépe. Steinlé tak mluví při zprávu o jmenování kardinála Magliona státním sekretářem. »Rkni Pignatimui (velvyslanec u Vatikánu), že mi málo záleží na papeži, na státním sekretáři a že je mi jedno, kdo na tom místě sedí.«

Čím více Duce stárá, tím více, podle svědectví jeho zetě, rostla jeho nenávisť k Cirkvi a k náboženství vůbec.

Když Pius XI. dostal ujištění, že Řím nebude bombardován spojenci, odřekne-li se odtamtud italský generální štáb, Mussolini přijímá tuto poňhku: »Jinak by řekl, že se utekl pod doštník katolicismu, aby ožl schoval před anglickými pumami.«

»Katolicismus a křesťanství dodává,« vysvětluje, »protože chce, aby lidé věřili spoustu věcí, které se plíčí našemu modernímu duchu.« Blahopřeje Vatikánu, že pěstuje také autarkii tím, že zavedl Madonnu Lorelskou, »aby tak dělal konkurenci Panně Marii v Lourdech.«

Dne 24. prosince 1942 poslouchá v přítomnosti Cianové řeč papěžovou v rozhlase a dělá ironické poznámky: »Náměstek Boží, z. zn. záspuce vládce vesmíru na zemi, by neměl nikdy mluvit: měl by zůstat v oblacích. Jeho řeč je slepená z dávno známých věcí. Paraf z Predappia (rodná ves Mussoliniho) by to asi také tak dovedl.«

Paměti hraběte Ciana dávají tedy o Mussolinim tento obraz: Egoista, honící se za požitky, mstivý, neschopný zapomenouti na sebe menší urážku. Dovede se nachnouřit jen pro sílu a moc. Všechny prostředky jsou mu dovolené, jen když se zdá, že vedou k cíli.

Pokud se týká lidí kolem něho, vidíte všude - obvyklý to ráz diktatury - rozbroje závist, cynickou citizáost nebo neschopnost závodit s protekcionářstvím, vždycky však pohrdání k mravnímu zákonu a takřka všeobecnou lhostejnost pro skutečné blaho vlásti.

Jeden příklad válečného zpravedlivosti, také z Cianova deníku: Ponorka Malaspina se od deseti dnů nevrátila na svou základnu, je tedy ztracena. Ministerstvo informací sestaví proto o tom oznámení, v němž připisuje ztracené ponorce zásluhu, že potopila dva parníky po 10.000 tunách. Podvelitel hlavního slábu námořnictva, admirál Sansonetti, vezme tužku a předělá 10.000 na 30.000, »aby to dělalo lepší dojem.«

Arcebisbupské gymnasium v Praze přijímá stále žáky do I. a do III. tř. Mohou se hlásit žáci, kteří dosud studovali nebo alespoň byli zapsáni. Přij. stěží přijímá zkoušku na jiné střední škole. Při gymnasiu bude opět otevřena I. a II. tř. a po pětitýřím vedením. Měle mohou být za výborných podmínek ubytováni žáci mimopražští a kde jim bude věnována všechna péče. V internátu by mohli náležet úřadci i žáci pražských rodilců, kteří jsou celý den zaměstnáni. Uspořádáme zvlášť na tuto výhodu příslušky přijímá stále ředitelství ústavu v Praze XIX., Sadová 2.

Co přetrvává věky...

»Prospero by i důstojností oslav prezidenta Masaryka kdýby se neoslavovaly každoročně narozeniny i úmrtí den, neboť jinak — přinejme si to upřímně — hrozí nebezpečí, že se i Masarykovy oslavy zvrhnou jen ve frázožitoas, jako stěží — zdá se, že neudržitelně — tento oslav oslavu Husovy.«

Dr. Jan Muk ve »Svob. zítřku« č. 31 1947.

V těchto pesimistických větách zní jako-by máchovský žalozpěv nad pomíjelností všeho pozemského a lidského, nad pomíjelností všeho vůbec, protože je mnoho lidí dnes, kteří nevěří, že je ještě něco nadpoezemské, že existuje nějaký jiný svět než tento viditelný. Jestliže oslavy těch, jež přece dnes větána národa považuje za nejsvětější hvězdy našich dějin, se zvrhávají ve frázožitosť, t. j. stávají se prázdnými a nevolnými, co říci o jiných menších, co říci o vši té nesmrtelnosti pouze lidské, o níž se přece tolika způsobů snažíme? Jak pravdivá jsou slova Saldova:

»V tomto strašlivém souboji se smrtí má pevnou posici jen křesťan. Věř, že duše jeho, vykoupěná na Golgotě božskou krví Kristovou, má život věčný.« Ještě dnes budeš se mnou v ráji,« praví nedlouho před svým skonem Ježíš lotru, visícím po jeho pravici a kajícím se opravdu až ve chvíli poslední, v hodinu dvanáctou. Ale ovšem nic na tom nezálež, že se kaje ve chvíli poslední; prakticky je na tom stejně, jako by se byl kál v hodinu třetí nebo první. V teřin a účinné lítosti rozhoduje zde o věčnosti. Nic jiného nežádá Kristus ke spásce, než takové závatné vteřiny, v níž se duše odvrátí s odklivosť od svého posavadního života a zrodí se po druhé: nyní se zrodila pro život věčný. Kromě síly a čistého srdce neklade Kristus jiných podmínek spásy. (C tak zvané nesmrtelnosti díla básnického.)

Tento Saldův výklad je naprosto pravdivý a správný. Protože je však tak užasné prostý, je zároveň užasné hluboký a je proto velmi pravděpodobné, že si jej leckdo vytvoří povrchně a nesprávně. Řekne na př.: Jak je to tedy lehké dojít spásy. Řekne: Stačí-li tedy posledně vteřina, počkáme na ni. A v tom všem je ta povrchnost. Nemysleme si, že stačí pouze ústy říci: »Pane, vzpomeň si na mne, až přijdeš do království svého.« Nemysleme si, že skutečně stačí nějaká vteřina. Ta vteřina rozhoduje o věčnosti, protože je v ní celý ostatní život, protože je v ní celá bytosť onoho kajícího lotra. Je v ní naprostá a neodvolatelná odsouzení, vnitřní, dobrovolné odsouzení všeho, co bylo špatné v minulosti, je v ní žhavá touha napravit všechno zlo minulosti, je v ní bezmezná oddanost vůči tomu, jenž může dát svoje království, je v ní proslé záratná proměna celého citění a myšlení lotrova. užasné tvůrčí dílo milosť Boží, která se zde ovšem tajemně snoubí s nevyzpytatelným chěním lidským. Kající lotr si jistě nemyslí, i když slyší, že dnes bude v ráji, že snadno přáhe ke spásce a že to byl tedy výhodný tah, čekal-li až na poslední chvíli. I když se cítil nyní v bezpečí, přece nepochoval ani okamžik o tom, že všechna ona léta minulá byla léta ztracená, nezaslужující nic než lítosť, lítosť a zase jen lítosť, nikdy však návrat zpět.

Nelze tedy spekulovati na snadnosť spásy, i když příklad lotra na pravici má vždycky pro nás zůstatí pevnou oporou důvěry a praktického optimismu. Jenž nikdy, ani v poslední chvíli, nezoufá ani nad sebou, ani nad jinými.

Vraťme se však k tomu, čím jsme začali: k frázožitosť našich laických svátků. Proč jí na př. propadl Husův svátek? Proč je jí ohrožen svátek Masarykův? A proč jí není ohrožen žádný křesťanský svátek? Tisíceletí slavíme vánoce a nikdy si nikdo nestěžuje, že se stali frázi. Tisíceletí k nám svou tajemnou tragikou mluví Velký patek a není třeba se bát, že by nám najednou neměl co říci. V tom je právě rozdíl mezi Kristem a člověkem, mezi jeho božskou velikosť a každou lidskou velikosť vypudávanou více méně proti němu. U lidí cítíte, že jsou nezachránitelně mrtví. Ze jsou většinou mrtví se svoji dobou. A o jejich svátcích k vám nemluví oni, nýbrž pouze dnešní lidé, kteří svoje dnešní názory přikládají pouekud podle jejich vzoru. Už napřed víte, co vám bude slavnostní řečník povídat 6. července a 7. března. Kolikrát jste to už slyšeli. Slyšíte jen proud slov, někdy dokonce kovatě přeřítanou snůšku frázi, ne život. Naproti tomu Kristus žije i dnes. Jeho svátky nejsou pouhou vzpomínkou, nýbrž jsou pokračováním jeho soužití s námi. »Hodie Christus natus est, hodie Salvalor apparuit.« »Dnes se narodil Kristus, dnes se zjevil Spasitel.« Tak zpodobí a každých vánočních celé křesťanstvo. Není to zbožná fantasie. Kristus je skutečně stále žijící, žije a je s námi ve věčném Hode, v neměnném Dnesku věčné přítomnosti. Betlémské tajemství je i dnes skutečnosťi a Veliká noc nebyla věra. Neboť Betlém je narozen Kristovo. Ale Kristus začíná žiti každý okamžik na dně duši svůj tajemný život nadpřirozený. A zase je to On, jenž slavným Vzkříšením vítězí nad všemi druhy smrti v nitru lidstva, které postupně přivádí k vykoupění. A tak každý jeho svátek, na př. nedávne jeho Proměnění, vám nikdy nepředává a nikdy není pouhá prázdná vzpomínka minulosti, nýbrž je to stále nové a nové prožití jedné částky jeho mnohustranné věčné přítomnosti.

A tuto věčnou přítomnosť, věčný dnešek, mají z Něho všichni jeho praví svatí. »Tobě byla fada věků jako noční stráž,« zpívá básník o sv. Václavu, tuto věčnou mladosť by měl mít i jeho věrní již zde na zemi.

Proto by měl být věřící křesťan člověkem opravdu dnešním, moderním, jenž ví, že jediné přítomnosť je skutečná, jenž následkem toho se nezahluobává zbytečně do minulosti, netouží po ní jako po zlatém věku a nesnaží se marně o její konservování, ani nedělá zbytečně mnoho plánů do budoucnosť. Přítomnosť je vlastním Božím časem, jí se třeba chopit oběma rukama, jí třeba hnisat a vytvářet a vtisknout jí Kristovu tvář.

Skomírá-li současné lidstvo na svoji frázožitosť, mohou je zachrániti jediné opravdoví křesťané, lidé dneška. tím, že mu dokážou svou víru, že skutečně i naše doby jsou plny Krista, jenž neumírá. Jenž je s námi zjejně ve své realitě svátosťné: pod způsoby chleba eucharistického, v podobě Zertvy chleba Oběti.

II. Filmový festival v Mariánských Lázních

(Od našeho zvl. zpravodaje.)

O letošním festivalu pořídaný ve dnech 2. až 17. srpna v Mariánských Lázních byl projevem velký zájem zvláště mezi lidmi domácími a zahraničními hosti. Posledním festivalu jest seznámili s řádu a naší nejnovejší filmovou produkci, pro nás pak má význam porovnání s cizí tvorbou seznali klady a nedostatky naší filmové výroby. Z předvedených filmů poznamenáme však nejenom, jaká jest režijská a technická úroveň v jednotlivých zemích, nýbrž i duchovní proudy, která hýbají národy, jejich politice a jejich poměr k současným společenským, sociálním a duchovním situacím.

Festival byl šťastně zahájen českým filmem »V liché domě« v režii Jiřiho Krejčky — podle námětu »Malostranský poudek« od Jana Nerudy. Galerii postav obyčtelé malostranského domu »U dvou slunců« jest jakási předvedená svěť v malém. Postavy nejsou ovšem zvlášť zpracovány, ani neprojevují hlubší duchovní život, spíše jsou jen nárturáni. Z celého děje a kládým epodem vyziruje však správný poměr k životu a k věcem. Zvláště je zádatnéno štěti ch: tých a prostých lidí s čistým svědomím, naproti tomu jest ironisována nezdravá touha po majetku a společenském postavení. Odtědné postavou jest mladý Babor, syn hokynáře, a úředník mistroštrá, těstiv, jenž jako básnické duše trpí byrokratickým prostředím, nestane se však skárokidm, nýbrž skoumatě pozoruje své okolí a doráždí o člověka plného optimismu a porozumění pro druhé.

Jako druhý film byla předvedena britská »vínka: »Vše žnota a smrti« a fantastickým a napínavým dějením, v němž prolétá se letlo a onen svět, jde o příběh anglického leteckého dástopjce, který seokáží bez pádku z hofního lotadla, zůstatv usak nezvyčitelným způsobem na živu. Z onoho světa, kde byl již oteřeván, jest vyslán posol, aby jej přiměl k odchodu z pozemského života. Mezi dástopjcem a předstátním onoho světa vzniká spor, do něhož se vloží řídí, kteří jeho případ pokládají za poručku vědomí a odhodlají se k odvážné operaci mozku. Letec je zachráněn liskou mladé Američanky, která nabídne za něj svůj život. Hodnota filmu spočívá jednak ve výsokém technickém provedení, zejména v kombinaci barové a č. mobilie fotografie, jednak v dialozích, z nichž vyznívá malýřský nepokoj dnešního člověka a kde jest zádatnéno svoboda jednolice proti útlaču kolektivu. Pro zajímavosť uvádíme, že k ječné scéně filmu inspiroval režisera pohled na sochy světců na Karlově mostě v Praze.

Třetím filmem uvedeným na festivalu je »Pauz Miniverova«. Obráz anglické rodiny středních vrstev ve vřtu válečných událostí. Otce, od ctitelna, pomáhá při evakuaci Dunquerque, jeho manželce podal se odhodlanosť a duchovním uosťi zajmoucí námořníko Letec, syn jehož při vykupitvli vřky přeručí studu a slane se letrove. Mladá žena tohoto při velkém náletu je zabitá a rodinný dím zničen. Rodina touto ranou není zlomena, nýbrž jest odhodlána jako ostatní občané dáti use pro konkrétní vřstevní spravedlnosť. Film byl ve vřtelných letech mocnou ztrpchnou bojovním apojením.

Druhý český film uvedený na festivalu »Alona, nepřítel české produkci nic nového. Je to středně velký fantastický příběh o neuvěřené ženě stáronosce mistra planětského, který nakonec podlehne i ďáblu, jenž jí inál chládku před nástrahami mlenců.

Další den následoval film ze současné sovětské produkce: »Ve jménu života«, o látkatvrdí, vřnujícím všechny síly objevu, který má vřádit zradu ochrnutým lidem. Z celého filmu vřznulí předvedení o vřstevní a prvnosťi sovětské vřdy.

Přítel podáme zprávy o dalších filmech uvedených na festivalu.

Spojujeme užitečné s příjemným, prázdniny se školou

První pokračování katechetický kurs.

14 července 1947. Těhý, bílýce osvětí hvizd přijížděcího vlaku rozrazil liték červencovým sluncem prosyceně ozdušil název severozápadním koutem Čech. Brzdý skřínaly, vlak zastavuje — a to už průvodčí vyvolává: Poutník! Poutník!

V oknech se objeví zvědavé tváře. Jak to, že dnes pan průvodčí tek slavnosťně a vytvářalo vyvolává jméno této zapadlé vesnice? Proč bych vám to neřekla?

Z dusných útroh železničních vozů vyskakují mladé dívky, jinós a za nimi jakási opatně vystupují s očima upřenými na ten podivný Poutnov starší dámy a paní Děkuji průvodčímu a ten se s nimi loučí dobrým, železničským pozdravem: Na shledanou až pojedete zpět!

Chvilu je ještě divá za tím hloučkem lidí a v úlich mu jestí zní nejrumnějším způsobem očekávaná otázka:

Pane průvodčí, to už je Poutnov? — Pane průvodčí, kolik zastávek je jestí do Poutnova? — Kdy, prosím, přijde Poutnov?

Abv uklidnil všechny tyto slavnosťvé dotazy, sliboval na všechny strany: »Vyklopím vás již všechny v Poutnově — u každého vozu vám vyvolám Poutnov.«

Po tomto intermezzu s průvodčím musím vám prozraditi i zvědavé dotazy společujících už během jízdy z Mariánských Lázní směrem ke Karlovým Varům.

»Co vás dnes tolik jede do lakového Zapadkova? Proč si radši nezjedete někam k řece?«

»Mý v Poutnově nezblázněme jdemě dále!«

»Kampak?«

»Do Mníchova!«

»Chá-cha-cha — čím dál tím líp. Tam teprve nic neuvídíte! Několik opřáskaných domů, ven-

kovské kostelík faru skoro na spadnutí a klášter Cnudých Školických sester. Tam loho užijete! To iste si vybral opravdu nudné místo za prázdni- nový obydlí!«

»Prázdninový odpánek to právě nebude! Jedeme na první pokračování kursu katechetický: během roku jsme učili jako laičtí katecheté a katechetky na obecných a měšťanských školách, teď se jdeme sami poučit a své vědomosť prohloubit, aby naše činnosť byla jestí hodnotnější a naše práce uspěšnější.«

»A jak se tam všichni shodnete, když jste ze všech možných koutů země?«

»Ano, jsme tu z Čech, z Moravy a ze Slezka; ale všichni jdeme za jednou myšlenkou: Pomáhat při náboženské výchově naší mládeže.«

Zaprášenou slůničí pochodujeme už k Mníchovu. Vnořiti se nám věží kostela a za chvíli i stěchy zastřešených chlapů.

Už jsme u kláštera. Zmoučme se nás jakási nejstola a nesmělosť. Nedvěte si první kurs! Česká nás 30 dnů zastřených rouškou jakési tajemnosť.

Vstupujeme. Tu odkusí z temné klášterní chodby zasní radosťný vykřik: Sláva! Sláva! To číhodná sostra Damascena, kterou mnozí z nás znají už z pražských kursů, přichází nás uvítat s milým úsměvem na tvěři. To už je vyhráno! Dobře to dopadne!

»Marie, Jano Blanko« — vítají se známí v jídelně: brzo se opříteli i ti, kteří se jestí neznají. Přilho náe 81 katechete a 9 katechetů. Po větěi jsme se dozvěděli program na příští den.

ORELSKÁ POUŤ na Sv. HOSTÝN se koná 23. a 24. srpna t. r.

Ráno to je zde jako na vojně. Umý: se, do káple na společnou ranní modlitbu (lohe jim na vojné chvíli, posídat, uklidit a než se naděje, už hrčí zvonek: Teď začnou přednášky a praktický výcvik!

V obecně je rušno a nákomu se nechce do předních lavic. Co kdýby se zkožselo?!

Vdp. profesor Čulík s námi probírá vřbrané části ze Starého a Nového Zákona a z církevních dějin. Hodiny nám utěkají jako voda a v duchu děkujeme do profesoru, že nám objasnil lektorova spoleťou otázku, která nám leckdy působila potíže.

Druhý ze sboru přednášejících vdp. profesor Stanislav Novák nám vykládá ve světle trojho redefektoru: Cirkve — života Krista Pána — po- tleb naší doby stejnéi otázky o existenci Boží, původu světa, o pramenech zjevení a zjevení samém. PH jeho přednáškách, které jsou více než narvohlo připravené nártky pro kurs, si invědomujeme, jak důležitě jsou pro naši víru právě její rozumnosť a kriticky zhodnocené předpoklady.

Vdp. ředitel kursu, konsistorní rada Vojtěch Průša má jistě prámě, že se o něm zniňují teprve teď. Beru přednášku po pořádku, jak šly za sebou, a vdp. rada si na pořádek potpřil.

Mnozí z nás ho už znali z jeho dřívějších přednášek o dětské psychologii — o vědě pro nás tak užitečné, která nás učí, jak proniknout do dětské duše a správně chápat mentální složesť, její myšlenkový obzor a výrazové možnosti. Proto jsme opět pozorně vyslechli jeho přednáš- ke zpeštné tolika příklady z dlouhé učitelské praxe a životní zkušenosť.

Tento vnějši program denní vědecké práce byl zasazen do rámce praktického duchovního života jehož vedení bylo svěřeno čtyřem členům Tovaryšstva Ježíšova. Po ranni modlitbě jsme měli denně půlhodinové rozjímání a večer asce- tickou přednášku. Vedle P. rektora Fr. Štala, který dával na začátku třídenní exercicie kate- chosťu a na konci exercicie katechetkám, vy-

střídali se tři důstojní paní: P. Babiček, P. Lepka a P. provincial Fr. Šuhan T. J. — povahou sice různí, ale naukou a duchovní praxí pohodlně shodní a jednotní — takže nám podali ucelený kurs praktického duchovního života, jeho před- pokládá, překážek podstaty a prostředků se vzá- hem k naší denní praxi a katechetické činnosťi.

Samozřejmě jsme byli také na exkursích. Podávali jsme se do Těplé, kde křis vřnu převor P. Heřmzn Tý starou českou tradici premon- strátského řádu. Zajeli jsme do Mariánských Lázní a přitom jsme získali všechny otězve im- provisované dopravy ze zapadlé venkova do lázeňského střediska světové úrovně; nezajímá nás příliš těch deset tisíc lázeňských míst věš- šinou z Československa; ale byly tam právě ostavky sv. Vojtěcha, před nimiž se konala noční adorace, již jsme se po skupinách zúčastnili. Navřtívili jsme a vdp. radou Průsou Karlovy Vary a pokochali se spíše romantickým panoramatem městského okolí než oživným ruchem vyvrcho- lení letošní lázeňské sezóny.

A teď by nám někdo mohl »řict: Tak to je pěkné, přednášky, modlení, výlety — jedním slovem samé lemosťi, zatím co se jinde pořádají — pracovní brigády. Ne štěstí nás pan národní správce Kufner dovedl téměř denně zaměstnat na louce nebo na poli. Ovšem tyto pracovní brigády nesměly být příliš časté. Jediná by asi naše závodní kuchyně byla na to doplákat.

Mnichovské katechetický kurs byl prvním pokusem toho druhu: je třeba přiznat že se plně vydatli. Po prázdninách se všichni vrátíme s větším pohočením a větší láskou k své práci na školách. Poslední den nás ještě potěšil vdp. děkan Gabriel, iniciátor letošního kursu, a paní poslankyně Trojanová, která referovala o brzké zákonité upravě katechetického platu výpomoc- ných učitelů nábožensví na měšťanských a obecných školách.

Mnichov u Mar. Lázní 11. srpna.

Marie Klitová.

OKA VNO A OK

34 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 24. SRPNA 1947 • ČÍSLO KĚS 1.50

Antonín Zgarbík T. J.:

Odešel, aby se vrátil

Když se letos na jaře chystal sv. mučedník Vojtěch, aby zahájil svoji apoštolskou cestu po českých vlastech, bylo toto rozhodnutí přijato na různých stranách s pocitými nejrůznějšími. Jedni byli plni růžových nadějí, sami nevěděli proč — skoro jako by očekávali nějaký zázrak. Jiní se škodolibě usmívali, a patrně měli pro to také své důvody. A konečně jiní se netajili určitými obavami, a jistě ne bez důvodu. Ale všichni bez rozdílu očekávali s napjetím, jak tato cesta dopadne. Přijme český lid sv. biskupa s otevřenou náručí a příslovečnou slovanskou dobrosrdečností, nebo mu ukáže záda a připiše novou smutnou kapitolu do svých dějin?

Jakmile však cesta započala, v té chvíli se rozplynuly všechny obavy jako jarní mlhy. Takovou cestu po české zemi nezažil žádný biskup a žádný církevní hodnostář — to byla cesta královská! Není třeba stavět na odív' vnější náheru, již byl obklopen jeho příchod k nám a pobyt mezi námi, to by mohlo zničit málo přesvědčivě. Ale co tomu řeknete, vidíte-li zástupy věřícího lidu, jak místo špaliru zastoupí sv. biskupovi cestu a jsou šťastni, že ho mohli aspoň na chvíli mezi sebou zdržet a přijmout jeho požehnání? Když vidíte prosté vesnické mládky, jak se s dětmi v náručí hledí protlačit, aby byly co neblíže, až bude světec zehnat — a aby toto požehnání zasáhlo jejich děti zcela jistě a neomylně, zvedají je vysoko nad hlavu... nepřipadá vám to jako vzdálená ozvěna události od jezera Genesaretského? Anebo ty večery a noční stráže v chrámech kde trnili sv. mučedník! To už nebyla manifestace, zde to šlo od srdce k srdci, to byly chvíle modlitby, svatého usebrání a vnitřní obnovy!

Ve dnech, kdy tato vítězná cesta má zakončit v Praze společným holdem celého národa, můžeme s klidem říci, že její bilance je veskrze aktivní. Světec odkopnutý kdysi českým lidem, dnes českým lidem rehabilitován, a to oficiálně a slavnostně před celým světem. S čela národa smazáno Kainovo znamení, že je národem, který kamenuje proroky a ty, kteří jsou k němu posláni. A co hlavně, znovu zdůrazněna myšlenka, kterou představuje sv. Vojtěch, kterou s takovou námahou prosazoval u svého lidu a za ní položil život. Nelze podečňovat ani tu okolnost, že snad po prvé v dějinách se podařilo shromáždit před světovými pozůstatky celý a nerozdělený národ, s vládou v čele.

Při této jedinečné příležitosti bylo o sv. Vojtěchovi jistě řečeno a napsáno všechno dobré a krásné, co o něm můžeme povědět, nebo co o něm víme. Přesto však se nelze ubránit dojmům, jako by jeden rys jeho vnitřní podoby nebyl podán v náležitém osvětlení, jako by kolem něho slavnostní kazatelé chodili opatrně po špičkách, neboť jim zřejmě působil rozpaky.

Býlo nejdnou připomenuto, že sv. Vojtěch je jedna z oněch tragických postav našich dějin, jejíž poslání v rodné zemi, přirozeně vzato, stálo od začátku až do konce ve znamení velkého neúspěchu, neřku-li, že zcela ztroskotalo. Celý život na cestách — a kolik těchto cest bylo odchodem s bojiště s polámaným kopím! Dvakrát opouští vlast, aby se dvakrát znovu vrátil — ale po druhé hromadná smrt bratří Slavnickových ho vyzve pro vědy z rodných končin a apoštolského působení v Čechách.

Ale není právě tento častý odchod od stáde a únik s bojiště do klášterní cely projevem trochu lidským, tak lidským, že jej sotva dovedeme spojit s představou světe-
apostola? Nekali pomůckou svatozář kolem hlavy Vojtěchovy? Úkolem pastýře duše je pfeč podle slov Pavlových „nalehat vhod či nevhod, usvědčovat, zapřísahat, vešit trpělivosti.“ Nebyl by nám milejší, kdybychom o něm mohli říci: Sel hledat duše, nesl jim celou svoji lásku, a našel jen lidi...
(Dokončení na str. 2)

Nejkrásnější oslavou jubilea sv. Vojtěcha bylo dne 15. srpna biskupské svěcení J. E. dr. Josefa Hloucha v Olomouci. Jím se značné části někdejší Vojtěchovy diecése dostává mladého arcipastýře, jenž se všemi silami vynasnaží o zachování, o rozkvět Vojtěchova dědictví. — Nově vysvěcený biskup, nový článek v tisícileté proudu apoštolské tradice, uděluje své prvé velekněžské požehnání. Za ním spolusvětitel, arcibiskup pražský.

Karel Hynek Mácha:

Svatý Vojtěch

(3. část.)

Radostná jde pověst po vši vlasti
ztud, kde Vltava se řeka rodí,
až kde Sněžka k nebesům se tyčí,
růsude hlas se rozléhá radosti,
že se Vojtěch opět k vlasti vrací,
Vojtěch svatý, země české otec.
Nad Zelenou horou slunce stojí,
kolem hory množství lidu čeka,
po oblez celé ani mráčku.
Aí, tu tebební sem muž se blíží;
vzhůru na Zelenou horu vstoupá;
žíněním je řatem přioděný,
kroky jeho silná hůl podpírá.
Vystoupiv teď na Zelenou horu,
v prach tu klese, k zemi hlavu kloni,
vlasti své tu púdu muou libá,
vroucne k Bohu, k Pánu se tu modlí,
od modlitby vstana zemi žená.
Bouře mde tu zdaleka již hučí,
mrak za mrakem nad hory se vznáší,
o hřbet hory oblak se rozráží;
zakrývá se již za mraky slunce.
Hučí vítr, mrak se níže nese;
co nevěsta již se s nebem pojí
širá země i vlhkém obejmúti;
hustý déšť se kol a kolem leje;
nad horu jen rozevrou se mračna,
Zelená jen hora v slunci stojí,
ostatní je země děstěm skryta.
Na kolena lid tu kolem klese
v údivení volá: «Svatý Vojtěch!»

Náš první veliký básník se těmito verši přihlašuje k naší křesťanské národní tradici. Je to nový důkaz, jak nerozlučnou, lakfko mystickou jednotu tvoří jedinou generace národní, jak velkou nejenom náboženskou, nýbrž i národní punnitostí je tedy naše národní světec znát, k nim se hlásit, a to nejenom smat vědeck, nýbrž hledět vniknout do jejich myšlenek. K tomu letošní antiochijské slavnosti měly přispět a můžeme smlele doulat, že přispěly. I to letošní suchu nám připomíná naši totožnost s generacemi předků. Kéž bychom i z něho ušlechtili hlouběji svou zavislost na Nebi, kéž by i ono náš naučilo se vroucněji modlit.

List generála T. J.

arcibiskupu pražskému k oslavám Svatovojtěšským

Excellence!

Ve chvílích, kdy mají vyvrcholit slavnosti k 850 výročí mučednické smrti sv. Vojtěcha, aechci při nich ani já chybět! I já připojuji tedy své vroucí přání zdaru a požehnání své prosby k přáním a prosbám tolika věhlasných mužů a církevních knížat, mimo to pak oznamuji s radostí, že budu jako i na slavnostech přítomen svým asistentem pro slovanské provincie R. P. Antoninem Přeserem.

Chápu plně, jak veliký význam má toto výročí: jestliže totiž v kterékoli době a v kterékoli zemi je užitečno oživovat v paměti příklady svatých, platí to především o této slavnosti, při níž si oživuje život a učení sv. Vojtěcha, jenž se stal v zemích vašich původcem a vzorem pravě křesťanské obnovy, jenž všeltem ctinosti svých zasáhl před kněžstvem světským i řeholním, jenž šla vzorem svého stáde, konečně je krvi svou ve víře upevnil.

Je proto každému zjevná, jak hojně plody mohou tyto slavnosti přinést v každém stavu vašeho národního společenství. Aby se to skutečně stalo, budí mi dovoleno jméno a v zastoupení nejmenšího, Tovaryšstva Ježíšova — jež vždy a radostí pracuje mezi národy vychovanými ve víře sv. Cyrilem a Metodějem — vyjádřit Vaši Excellenci své vroucí přání, aby Bůh všemohoucí na přímluvu sv. Vojtěcha svou milostí a svým požehnáním udělil vám všem, především pak nastupel sv. Vojtěcha na stolec pražském a staroslavně, skvěle slovanské rodině sv. Benedikta, již sv. Vojtěch do českých zemí přivedl a která byla nedávno obnovena, opravdový mr. bratřskou shodu myslí a srdcí, pevnost v neohroženém vyznávání víry a konečně blahodárný rozvoj všeho vašeho podnikání.

Libáje uctivě posvátný prsten Jsem Vaši Nejvyšší. Excellencie služebník v Kristu

Jan Janssens,

Generál Tovaryšstva Ježíšova.

Slavný den Staroboleslavský

Tak jako moravští kněží — účastníci národního osvobozovacího boje, měli svůj slavný den na Horní Bečvě v neděli dne 3. srpna, jak jsme o tom psali v předminulém «Katoliku», tak jej měli kněží z království, jak se někdy na Moravě říkáva, v neděli dne 17. srpna. A sice měli jej ve Staré Boleslavi, jednom z nejosvatnějších míst české země vůbec. Vždyť tam — podle slov Claudelových — «zem česká vplla svého vládce», takže od té doby naleznete jeho stopy na obyvatelích této země, i kdyby se tomu bránili, jak chtěli. Stará Boleslav byla toho dne slavnostně vystrojena ještě z jiného titulu: Byly tam právě ostatky jiného Čecha, jehož bytostné prvky jsou taká vstaveny do základů naší národní kultury a naší národní povahy: Byl tam právě sv. Vojtěch na své apoštolské cestě svými zeměmi. A byl tam nynější držitel Vojtěchova stolce, byl tam pan pražský arcibiskup. Jak by mohl chybět mezi svými kamarády z Dachau a z Teresina? Za ně, za živé i za mrtvé, obětoval máš sv. pravě nad oním tajemným místem, kde se sv. Václav zachytil kruhu věčnosti. A starobýjý presbýtář byl pln kněží osvobozených vězňů, seděli tam však také četní zástupci úřadů, seděl tam pan náčelník hlav. štábu, gen. Boček a zpival lidovou svatovojtěšskou píseň s celým tím ostatním nabitým chrámem tak srdečně, že jsme měli dojem, že práce jen se něco lame v té naší dávne chladnosti, která se tolik stydí přiznat se veřejně; i oficiálně, že nejsme takovými nevěrci, za něž nás zejména různí naši nepřiznivci rádi vydávají.

Malé polabské město nás mezi tím už čekalo na náměstí. Na to, že jste v Polabí, vás upozorňovali již v kostele samotném. Zplivali tam totiž Třebízského modlitbu za vlast.

V originále se prosí za vltavské kraje, tam jsem si však všiml, že volali k Beránkovi za kraje polabské. Zase tam stála testná rota, zase tam stály všechny místní spolky se Sokoly v čele. Slunce hrálo, jako ostatně celé toto léto, přímo nemilosrdně, když se po mši sv. ubíral průvod kněží od sv. Václava na náměstí. V čele kráčel patriarcha pražského kněžstva, J. M. pan velmistř křižovnícký Dr. Josef Vlasák. I on měl toho dne dostat výraz uznání za své celožitelné hrdé češtvi, které bylo tak neavidně okupantů Chvalský vikář František Štverák, jehož dva nebo tři usťelené prsty a prostřelené plíce ještě jistě néd medaile za chrabrost, kterou toho dne dostal. dokazují, že nelenošil v době proby, předsedal shromáždění, v němž promluvil ohnivou řeč pan arcibiskup, připomínaje, jak čestně katolické kněžstvo dovede spojit své poslání duchovní s poho-
pením pro útrapy a potřeby vlastního pokolení národa. A pan arcibiskup, jenž je dnes nejvyšším representantem českého kněžstva, opakoval jeho jméno i do budoucna slib této věrnosti a obětavosti pro národ, k němuž ostatně zavazuje kněžstvo i jeho poslání pastýřské a vzor Dobrého Pastýře, jenž dává život za ovce své. Po velmi krásné řeči pana náčelníka hlav. štábu, jenž opět veřejně děkoval jménem presidenta republiky, jménem armády, za všechny ty povzneslé příklady českých kněží, po řeči předsedy Z. N. v. v Čechách a předsedy S.O.P.V. Ladislava Koptvíry přistoupil gen. Boček k dekorování jednak in memoriam kněží padlých, jednak kněží živých. 17 kněží z Čech dostali in memoriam uznání svého národa, mezi nimi na pf. opat emauzského kláštera Dr. A. Vykoukal O.S.B. Vyzname-
(Dokončení na str. 2)

Poláci na slavnostech

Podle dopisu J. Exc. n. p. kardinála Hlonda z dne 8. srpna 1947, který byl dnes J. E. n. p. arcibiskupovi pražskému doručen prostřednictvím čl. varšavského velvyslance, účastní sv. svatovojtěšských slavností čilenské delegace polské. Pořede jí v zastoupení jeho Eminence J. Exc. n. p. biskup z Plocku Tadeusz Zakrzewski. Účastní se jí dále J. E. n. p. biskupové hnězdenský, L. Bernacki, a tarnovský K. Pekala, kanovník Dr. Nowacki, Z. Kacznyski, prof. D. Pacyna, P. Dr. J. Godziewicz z 9. laiků s prof. Dr. Ondřejem Wojtkowiczem z Lublina v čele.

Np. kardinál píše mimo jiné v tomto dopise: «S celým srdcem připojuji se polští katolíci k pražským slavnostem ke cíli společného Patro-
na, modlice se prostřednictvím jeho za Boží požehnání pro obě bratrské země i za ochranu všemocné Boží Rodičky pro naše národy.»

Polská delegace přijede do Prahy v sobotu 23. srpna o 18. hod. (Vilsoňovo nádr.) a odejde z Prahy ve středu dne 27. srpna o 23.10 hod. — Pražané sláti jim připraví srdečné uvítání.

Odešel, aby se vrátil

(Dokončení se str. 1.)

ské obloudy, které se navzájem požíraly — ale Vojtěch vytvářel! Přinesl čisté evangelium Kristovo, a setkal se s nezávaností, k jaké dovede jen poharštil člověka snižít — ale Vojtěch vytvářel! Vyvraždil mu bratry — vite, což to znamená? — Ale Vojtěch odpustil a zapomněl, protože to byl jeho lid a on byl jeho pastýřem!

Toto všechno, na pohled krásné a úspěšné, je to je naší strany piece vyúčteno na vnější dojem. Abychom pochopili ryzi křesťanskou a apoštolskou duši Vojtěchovu, je třeba sestoupit mnohem hlouběji, až tam, kde se protínají dvě oblasti, lidského úsilí a Božího tvůrčího působení.

Mluvit lidem o Bohu, a to tak, aby uvěřili, mluvit jim o lásce k bližnímu, a to tak, aby viděli v bližním Ježíše Krista, mluvit o mravní čistotě, a to tak, aby se jí dali nejen uchvátit, nýbrž aby čisté žili, osvobodit prohlubně lidského srdce božským světlem a tepem, aby do srdce zjhlho, potýkat se s lidskou zatvzrlostí a rvát se s lidským cynismem — toť úkol naš lidské síly, toť sfera. kde člověk prostě selhává dech. Tam je i světice v nejpravdivějším slova slova smyslu odkázán na Boha, který touto doměnu nikdy nikomu nepostoupí.

To je základní pravda jakéhokoliv apoštolátu — časové stejně dnes jako před tisíci lety — a kdo jí nechápe, ať se neovdáváje přiblížit se duším. Tato pravda, vytrysklá z prvotního křesťanství a za života Vojtěchova ještě tak živá, jako žhavá láva naplňuje duše všech velkých světců této doby, kterým jejich mnišství nijak nepekáží, aby byli velkými apoštoly a pastýři duší.

Není tedy pravda, že Vojtěch utklá s bojiště a není pravda, že opouští svěřené stáde. Bušil na srdce lidská, a nevykřesal z nich ani jistěruku, prosil a zapisával, ať jeho hlas byl hlasem volajícího na poušti. Když takto vyčerpal všechny lidské možnosti, sahá k prostředku, který jistě neselže: odejde do samoty, zavže za sebou dvě přeláterní cely, zhroučí se na kolena, leží před Bohem jako pes. „naléhá a zapisává se vši trpělivostí za svůj národ a lid sobě svěřený. A jestliže ke ještě jednou otevru dveře cely a Vojtěch vystoupí ze svého ústraní, bude to jen proto, aby dovršil dílo apoštolské modlitby oběti vlastního života, neboť „nemá větší lásky než ten, kdo klade život za své přátele.“

To jest tedy světice, jehož lebka putovala po českých vlastech: mnich a apoštol bez haný, který se vzdal radosti z osobních úspěchů a postoupil je jiným, a to proto, aby byly plnější a trvalejší.

Slavný den Staroboleslavský

(Dokončení se str. 1.)

naných kněží živých bylo 33, mezi nimiž zmíněn jist pan velmistr Vlaský, J. M. metropol. kanovník Br Otakar Svec, kapitulní vikář diecese budějovické J. M. Jan Cajs, sedm kněží z Tovaryšstva Ježíšova (takové mezi mrtvými byli dva) a řada jiných kněží z různých diecesí a řádů.

Bylo dávno po po. edni, když byla skončena tato část slavnosti. Právě v té chvíli opouští ostatky sv. Vojtěcha Staroboleslav. Auto, jež se na 120 dní proměnilo v kapli s posvátnou lebkou a projelo tak všechny země koruny svatováclavské, mělo jeho slavnostním tempem i tento zvláštní spáří, jehož jednou stranou tvořila čestná rota, druhou duchovní legie českých kněží, na jejichž prou-

Levice a pravice

Takřka mimochodem jsme nedávno četli, že zanikl francouzský katolický týdeník „Le Temps présent“, bývalý Sept, jenž měl takový zvuk v životě francouzských katolických intelektuálů v době habeské války a v době občanské války španělské. Byl to časopis t. zv. levých katolíků. Bylo to v době, kdy komunisté provozovali t. zv. politiku podávání ruky a kdy se tedy i mezi katolíky tu a tam uvažovalo, zda je možno tu ruku třeba přilít dlouhého uvažování k poznání, že to možné není. Je by bud komuniste musil přestat být komunistou nebo katolíky s katolíkem. Ale toto sblížení s komunismem nebylo vlastní podstatou Septu a nelze proto říci, že zanikl proto, že v době, která nutí každého k jasnému a jednoznačnému rozhodnutí, ukázala se jeho linie přezítkem. Lidé, kteří stáli u počátku Septu, věděli jistě velmi dobře, co chtějí, a jejich katolické rozhodnutí bylo raprosto jednoznačné. A je-li na př. Maritani, jeden ze spolupracovníků Septu, dnes velvyslancem u Sv. Stolice, neopřel byv proto měnit a nezměnil svoje názory, jak o tom svědčí jeho nejnovější řeti, nýbrž je to jen důkaz, že není rozporu mezi sv. Stolicí a základní linií Septu. Za dvanáct let od vzniku Septu se však změnila velmi podstatně politická situace ve Francii. Tehdy tam nebylo žádné politické strany katolické, dnes je MRP (kř. kat. největší stranou) Lidé Seolem vychovaní jsou dnes v ní, takže lze doufat, že také jeho ideje budou v ní působit. Nechtí si však Sept nebo Le Temps present zanikl z důvodů iakýchkoliv, nelze říci, že by jeho základní linie byla přezítkem. Jeho základní linie nebylo ani dohadování s komunisty, ani „levičtství“, což je jen náramně zjednodušující název lidí, kteří vidi vše pouze očima stranické politiky. A takových lidí je dost i mezi katolíky.

Levičtství, jehož byl „Sept“ a později „Le Temps present“ reprezentantem, není nic jiného než upřímná snaha brát křesťanství opravdu vážně, brát je jako kvas, jako život, jenž má proniknout všechny a všechno. I když se názvy levice a pravice uřaly hlavně v politice a to teprve asi od francouzské revoluce, pfece reprezentují oba dva odvětvky typy lidských povah, s nimiž se každý člověk více méně rodi. Iako se rodi sanguinikum nebo melancholikem, iako se rodi od počátku buď v tak zv. člověka praktického nebo člověka přemítavého. Takový ideální náboženský „levičtář“ je člověk, který věří v Boha a sice který v něj věří celou svou bytostí. A tento Bůh není pro něho abstraktní výtažek školského filozofování, nýbrž Pater immensus majestatis, Otec nezměřený

válečné kříže dosvědčovaly, že jsou skutečně za jedno se svým národem, že jsou s ním za jedno ve věci spravedlivé, v obhajobě nejprimitivnějších práv na svobodný, člověka důstojný život. Po odjezdu auta, které zamířilo na Levý Hradec a odtamtud již do Prahy, skontily národní hymny den, jež není bez významu v dějinách Kristovy Círky ve našich zemích. Zbýval již jen oběd u strážců staroboleslavské Panny Marie, Otčů Redemptoristů, zbývalo závěrečné kázání trutnovského prof. Josefa Beneše, jenž opět svým způsobem poukázal na smysl dne, totiž staré heslo Srdce u Círky a vlasti, jež snoubí se v srdci knězův tak, že ho každá má půl a každá ho má celé. ak.

velebnosti, jenž všecko naplňuje, všecko oživuje, vše posvěcuje, prostě Bůh, jehož nekonečná moc, dobrota a krása od věků uchvacuje a strhuje všechny citlivé tvory, od cherubínů a serafínů pfez básníky a mystiky až po malého skřivánka, který se „zajiká v oblacích horoucnosti a něhou, jak to hezky vyjadjuje Jan Čep ve své povídce Letnice. Protože lidé jsou jakživí jednostranní, může se přihodit, že leckdo zůstane v této velebnosti Boží stát, že si řekne, že všechno ostatní nestojí za žádný zvláštní zájem, že všechno ostatní by se mělo nejraději rozplout, nebo že všechno ostatní je zde jen proto, aby se to Bohu obětovalo, při čemž obětováním rozumí spálení a zničení. Ať takový typ při nejzbožnějších úmyslech se stane nejochotnější podporou nejneživotnějšího pravičtství. Francouzské 16. a 17. století má plno takových opěvátelů velikosti Boží, vedle nichž klidně rozkvétají racionalistické salony nevěrců na jedné straně a nevyšlovná bída drobných lidí na druhé straně. Takoví lidé totiž vidi i v Kristu jen nejmaiestátnější oslavu Boží ve smyslu velké podávání, kdy se zatímává slunce, kdy pukají skály, kdy umírá Bůh ke cti a slávě Boží. Ti lidé zapomínají, že to vše se děje z lásky pro člověka, že účelem příchodu Kristova je sice sláva Boží, které se však dosahuje tím, že se člověku přináší láska a radost a blaženost, že účelem příchodu Kristova je přivedení mernotratných synů nazpět do náruče Otcevy. Lidská jednostrannost zavluje tedy, že mnohým lidem se velebnost Boží slane takřka vylučně předmětem estetické kontemplace, jistěže ve smyslu opravdu náboženském, jež je však čini nevnímavě pro skutečný život, která je čini nesaňselivě pro všechny méně chápavé a bludně chápací, která je čini tvrdě a příliš přísně k hřešicím.

Upozornil jsem, že je to typ lidí jednostranných, lidí, jejichž vášni není zrovna domýšlet věc, jejichž vášni není jednotnost v jejich vlastním nitru a všude kolem. Naproti tomu skutečný náboženský „levičtář“ má všechny tyto vlastnosti. I u něho je na počátku všeho nesmírná velebnost Boží. Při tom však ví, jednak že Bůh ve své pravé podstatě je našim smrtelným zrakům nedosažitelný, jednak že všecko kolem nás je dílem jeho rukou, že ve všech stvořených třeba hledat jeho a milovat jeho. Proto se takový člověk s bratrskou sympatií zajímá o všechno tvorstvo, snaží se je co nejlépe poznat. A tak tato zbožná sympatie je vzpruhou všestranného pokroku. Je to především sympatie k člověku, ví totiž, že „propter nos et propter nostram salutem“, že pro nás a pro naše blaho Bůh sestoupil mezi nás. Bůh tak miloval člověka, člověk musí být tedy lásky hodn. Důvěra v člověka, víra, že Bůh stvořil národy a ovšem především jednotlivce „sanabiles, jak to kdosi říká Pismo, t. zn. uzdravitelné, to znamená takové, že z nich něco kloudného může být, tot jeden z podstatných rysů křesťana ne pořadí již levicového, nýbrž důsledného křesťana vůbec, jenž bře vážně pravdy své víra a domýšlí je do důsledků. Proto je to člověk vyjednávaní, člověk, který doufá, chce-li, člověk kompromisů, k němuž sahá však jedině proto, aby došel dál, aby zachránil, co se dá. V celém tomto svém chování se hrde dovolává na celý řád křesťanství, autentické křesťanství, které touto bezmeznou úctu ke každému člověku, zejména k chybujícím a bloudícím člověku takřka na každé stránce svých svatých knih lásky, Kristus, Dobry pastýř, jenž nechává devadesát devět

Světice a Pantheon

Jedna ženánka si slyšká, že se usítky sv. Vojtěcha na své Vatici zastavily i v I. sv. Pantheonu Nádionního muzea. Právě nmi dástka světice taso sm. pojmenováno po rozsáhlé anické sbírce zvláštních model římských, řeckých, a italských i asijských a vyhratena zsláskám někdy nčkomu pololeksotranickému. Lépe nežli o světčice pomu a sv. Vojtěcha neexistovat. Ale uvážu-me o věci i a druhé stránce. Nárvu pantheon se te síni dostalo ne z pohanský, nýbrž z romantické módy a palicitrárního verbalismu, který na pohanský rozhodně nemyslí. V podstatě je Pantheon určen k počtu osobám o národ opravdu zastouplým, Sv. Vojtěch sám dvakrát se přes všechna zklamání vrátili mírodmě a kněžsky ke svým nestáým Čechům. Chce-li jej národ dnes učít tak v Národním muzeu, možno se tomu bránit? Bylo by to v duchu biskupa, který za svého pozemského přebývání v Čechách navštívoval i místa nejzatvrzejší, krvavá a nelidská oběť oběti pohanská? Je pravda, jsou mezi námi lidé, kterým je sv. Vojtěch hlošejný, nebo kteří chápu ještě tak jeho nesmírné zsluhy ostředoevropskou vzdělanost, nedovodou však pronikati k jeho svatosti. Ale to by mu nebylo důvodem, aby se jim vyhýbal, nýbrž důvodem, aby k nim šel jakžto křesťan a tím spíše jako světec, který přece podstoupil mučednickou smrti naše pohany. Navštívil-li si v Museu, nebudu mu tím, nýbrž právě protivní. Což když se u nás probouzí poznání, jak velice měti osoby, zasluhující naši úcty, vděčnosti a paměti, patří právě světců? Jak bez nich je ten jejich zástup v Pantheonu necelý, ochuzený o ucelivý lesk. Národ jistě nemůže sv. Vojtěcha učít nikde slavněji, než v chrámě a nejstarší katedrále svatovítské, která je nyní jektí i jeho biskupským chrámem, ale i když „slatice“, vědla a uměl, jichž brouzové „moby jsou v Národním muzeu, nemohou mít se sv. Vito, všemohoucí slava jeho, a slava, naděje a život našeho národa vůči ještě po našich světcích. To i z toho důvodu mohli a musí sv. Vojtěch navštívit Pantheon.

ovcl na poušti a jde hledat jedinou, která se ztratila. bude vždy ospravedlněním tohoto postoje, stejně jako Kristus, obdivován a publikován a jinými předzřelými individui a budící tím rozhořčení u těch, kteří se považovali za čisté a na všechny ostatní povznešené. Kristův příklad, Kristova slova zni bez ustání, jako výron věčného božství duši takového křesťana a puď jej k neudávavému srovnávání, do jaké míry tato věčná slova uskutečňujeme, puď jej tomu, aby co nejvíce lidí co nejvíce pocítilo, že Kristus i pro ně přišel, aby tedy, máme-li být všichni křesťané, nebylo na jedné straně blahobytých a na druhé hladovějících, aby veliká slova o křesťanském bratrství a z něho vyplývající lásce nebyla pro nás pouhou obžalobou.

Pravcový člověk to vše má lehčí. Není posedlý jeho po vnitřní jednotě, neptá se příliš, zda se jeho jednání vždy a ve všem shoduje s pravdami víry, je svou povahou nakloněn neoficiálně ani neisvětečtější slovu přílišnou závaznost a vůbec skutečnost, přijímá jako samozřejmost fakt, že theorie a praxe jsou rozdílné, že praxe má prvenství, kterému se theorie bez skrupulí přizpůsobuje a ne naopak, je nakloněn diviti se na člověka skeptický, nevěří, že by se u něho mnoho a vůbec něco pořídilo pravdu a lásku, spoléhá raději na různé jeho složky zřetelnější, na všechny možné demagogie a v neposlední řadě na sílnou ruku, na zastrasování, na teror.

Lidstvo se skládá z těchto různých povah, jako se svět celý skládá ze dne a noci, z jara a zimy, jako se skládá z protivův, které právě svým sražením a vyvažováním život podmiňují a život rozvíjejí. ak.

Pozdrav z cesty

„Snad nechcete na Slovensko?“ divila se mně paní Krákorová. „Vidět prý je tam jaksi neklidno, myslí rozjířené a vůbec. Nebojte se, že vás tam spolknou?“

Zadumala jsem se, probádlá honem tedví své a hled shledala jsem, že se nebojím. Tak jsem jela. A šťastně jsem došla. Přítzám hned, že zřetlýchých myslí jsem tam nepostihla, k polvkání Čechů se iaké také nikdo neměl. Zato jsem zláslila, že jsem tam v zemi naprosté svobody, kde chudý lid smí nadávat i na pány. V lokalce ze Spisácké Nové Vsi do Levoče jsem měla potěšení zoit občánka, jehož sebedovědomí bylo tím listější, čím méně lislá byla jeho chůze. A ten hlaholil v různých variacích totéž téma: „Já tým komunismem mšimž buv evrazil, hoci má to bude stát tři tisíce.“ Blížší důvod, proč na své blížší s hvězdou tolik zanevřel, nám neudával, jen ať je v dalším rozhovoru pleť s různými jednokovnicí. Hádám, že u nás v Čechách by z toho vznikla bouřlivá protestní debata celého vlaku. Slovensko se jen usmívá. A tím se iaksi lislíse.

Jak vzpívá, svou chválu na Levoču, když mám po cezořování pero trochu ochraptělé?

Město, kam vane ještě světlý vítr z Tater, městečko starobylé, jezuž bylo za kmotra ještě třinácté století. Tu byl někdy pfez 300 let vyvířtý slavný kanclerš Třanovský „Cythara anektorum“, tu v Levoči byl první vydán Komenchum „Orbis pictus“. Levočská řezbářská škola (taková prostá, nehonosná slova), kolk

geniálních rukou sdružilo se v sí, aby skrze umění byl oslavován Pán! Tvořili anonymně. Dnešnímu člověku, vlekcivkou se životem s bte-menem vsvědčení, diplomů, titulů a ctizádostí, je tato skromnost středověkých umělců asi nepochopitelnou. Jen křesťan může pochopit.

Chcete-li se zalehdět do blažených krás Panny Marie, tož se jen přidíte podívat na tyto vyřezávané slovenské Madony. A ve všech nekráňněl je ta, která stojí u sv. Jakuba v Levoči na hlavní oltáři. Je to trojdičný gotický oltární obraz, řezba iak podivuhodná, že Angličané za ni nabíželi 20 milionů, Levoči neprodali. Dík za to. Městem se očiřtil a osvětlil líbezím úsmevem panenské Matky, můžem dosyta i my chudí obdivovat sílu umění, jež dokázala v dtevo zachytit tolik lidského i nebesekého púvabu. A krásnou je i socha, zvaná „Panna Maria Levočská“, jež shlíží na pouťáky shora oltáře na Mariánském vrchu u Levoče. Korunovaná dívka Páne, pramen vlády i stéka na plášt, královna s železem milosti v rukou a s úsměvem v tváři takřka živá. I jesulský kostel má hlavní oltář s přemlou Paní, opravdu přemlou i očím v tomto zpodobnění.

Levoča je klidné město, choďte si uprostřed cest, sotva vás přejede auto. Z Vysoké ulice dohledáte na obzoru křivku Tater, nebo je to čisté modré, i když dělá zprudka omývá městské brány a zbytky hradeb, chce se vám chodit ulicemi mezi starodávnými domy, po hrbatých chodnicích, dlážděných velkými kameny. Slědověcká klec pokuty — pranýř — je letos nově natřena, svíti tyrkysově zelenou a červeně muskátě arkýřů renesanční radnice se usmívají na venkovanku, která si tu na chodníku rozložila malý krámek s ovocem.

Minulost měla se utekla do domu v postřaní ulici pod náměstím: objevíte si tu pod heslem „Museum“. Věle, stojí zato stisknout dikku u dubových vrat. Najdete u všechno možné v pěkně uspořádaných místnostech přezkoumu i poschodí. Turecké zbraně, i když kdysi tolik ředily v dělinách Slovenska, drátěné košile a vůbec kompletní rytfskou garderobu, můžete tu obdivovat vykopávky z doby kamenné nebo obráz voutěného Františka Josefa I., ako sa vám páti. Snad vás bude méně zajímat model zřůdného děcka o dvou hlavách, které se v Levoči narodilo v roce 1554, ale rozhodně si povšimnete měče, kterého používal levočský kat při poprávoch. Na místě je totiž napis se slovy, která vyvolávají misř prosvědčívání, že „Kdož dvíhám tento meč, přátem ti, bledný hrěšník, život věčný.“ Cítíte, co se vane z těchto slov? Ne msta, ne nenávist, jen spravedlnost diltvovaná láskou, jež trestá raději než na zem, aby zachránila pteď trestem věčným. — Pak přišla hanuřlita, potom gestapo. A troštil-li kál novověku, iaká slova by bylo třeba vyřít na jejich meče? A do dalších stáletích by teprve lidé pochopili, co bylo temnější, zda středověk či oba elektiny.

V levočském muzeu je také oddělení církevních památek. Tož lady může člověk pochopit, co znamená zloznost dávných časů pro uměleckou inspiraci.

Opřyskané obrazy, otlučené sochy a prasklé řezby — vše to si uchovávalo svou vnitřní zář i do nánosem stáří, ono zář, kterou je prosvětleno každé pravé umění, puvocované samým Bohem. Hledte, ten bezruký král David, který tu stojí stranou, je stále účinný a žhavý, jak ho

stvořila požehnaná ruka neznámého řezbáře. Ie stále mládý, i když pod nánosem času ztémel, plášt, zakletý do dtevo, dtece mu věrně, téměř cítíte jeho závan a diváte-li se na Davida po otevřená ústa, už — už čekáte, že promluví.

Vraťme se však do přítomnosti! Levoča, město městečko, má nejen renesanční radnici, tři kostely, pověst o vlastní Bílé paní, má také dům Robotníků s dvěma hvězdami na štítě a dům Demokrátů se štítem bez hvězd. Ale ova domy má k sobě pfez celé náměstí, tož mslím, že zachovávali klid a rozvahy. Pan Jenánek komunistické strany mi ovšem u nás hlohově stovkovými tvrdil, že pouze oní (rozumějí komunisté) nás Čechy vidi v Levoči rádi, ti ostatní brý ád.

Pane Jenánek, mco vám nevěřím, všichni levočtí byli k nám hodni, třežže se nás setvalo na Levoču hned pteď se. (Právě tu stordoval katolický učitel v rámci Matice Cyrilometodějské. Pan Kaplan se vůbec nemračí, když mu tvor neznámý přelrhá odpodělní sletu s odvůnu osobou, zdal by jeho přímliu mi někde nezabepělá možnost složit kufří i kstru k něobvání. Ochotně se vydal na pouť po známých a byt se našel. Stejně ochotně nám otevřela dvířka do svého srdčka malá Margit, v malé chvílce jsme byly velké přítelkyně, s naprostou samozřejmostí se vodila hned se mnou městem za ruku. Nevím, jestli ia osmdesátiletá staruška, u které jsem tedví bydlela, ještě někdy přilide do Prahy, ale svou adresu jsem jí napsal musela. Pěkně jsme se rozloučili, stali lidé lák snadno pláči!

Tak jsem zase doma u nás a paní Krákorová upřímně radím: „Jen leďte na Slovensko! Ale s přátelským úsměvem. Pak budete určitě přátelecky uvítána.“ Marie Holková.

Velehradský sjezd bhoslovců. Českoslovenští katolíci i bhoslovci měli sjezd na posvátném Velehradě ve dnech 27. VII.—2. VIII. Ústřední thema: Liturgická obnova jako základ pastorače. Tedy namít, který dnes hýbe myslí mladých katolíků celého světa. Nemohli ovšem být vyčerpáni; bželo o probuzení zájmu a o zachycení hlavních ohnisk problémů. V tomto smyslu se sjezd velmi pěkně vydařil. Vedle řady hodnotných projevů pozvaných odborníků, též nového pana biskupa budějovického a zajímavé výstavy knih a listůvín, které zapůjil známý rakouský liturgista Plus Parsch, se program sjezdu uplatňoval řadou liturgických slavností s aktivní účastí bhoslovců. Duchovní vedení dr. S. M. Braita O. P. zajistilo živý průběh a radostné bratrskou náladu sjezdu. Cistá radost je vůbec charakteristickou bhoslovcového prostředí a na Velehradě se v prázdinném uvolnění může nejlépe projevit. Osmoúte bhoslovci se ukázali dobrými organizátory. Slovenští spolupráteři se bohužel zúčastnili v menším počtu, než bylo původně očekáváno, ale za to se na sjezdu velmi dobře uplatnili, ať již krásnou přednáškou prof. J. Hlavěnkovi, ať účastí na diskusích a ostatních bodech společného programu; doufáme, že odjel spokojen a povzbuzen. Kdo se trochu zamyslí nad těmi hořoučící nadšenými mladými lidy, nemohli se ubránit dojmu, že i u nás začíná vanout Duha Svaého »Proste Pána zně...« A. H.

Náboženský týden na Svätém Kopečku. Na místě, kde kdysi Jiří Wolker »vzpomínal na slavného Lenina«, se letos opět sjeli přátelé »Hlubiny«, většinou z řad máje katolické inteligence, k náboženskému týdnu, pořádanému olomouckými dominikány, aby se prohloubili v duchovním životě a orientovali o současných problémech a úkolech katolické akce. Ceťový dojem z tohoto večného svatého biskupa, nebo spíše, co během stáletí svatý biskup svým hrdeckým životem umění dal. Najdete tam přímé relikvie po sv. Vojtěchu z pokladu svatovojtěšského, najdete tam obrazy a sochy, najdete tam iniciály, kalichy a monstrance. Zkrátka umělecká tvorba od počátku, přes dobrou barokní a rokokový, přes Mance a Alke až po dobu nejnovější Učelie i tímto způsobem sv. Vojtěcha, idete se podívat na jeho výstavu. Naš snímek představuje jedno číslo výstavu: Sv. Vojtěcha, sádrový odlietek gotické sošavy z druhého patra Staroměstské mostecké věže. Pochází z huti Petra Parléře, stavitele domu svatovojtěšského a vznikl okolo roku 1390. Originál z diskovce.

Alexander Heidler:

Co jsem tam viděl a cítil

Náš spolupracovník A. Heidler se vrátil po delší době ze Svčcarska. Stídal tam na univerzitě, ale jeho povaha již neje se sebou; se nezhodil pouze do knih, nýbrž se z dal kolem sebe kritickým o'ma mladého člověka, jehož základem utváření naznačuje již první věta jeho poznámek. Každou jeho řádkou vane jedna zásada exercitií sv. Ignáce: Reflectere et fructum capere: Obraceti věci na sebe a nésti se z nich, jinými slovy: Co z toho plyne pro nás?

Dnešní psychologové lidské osobnosti pravem ostře rozlišili mezi následováním a napodobováním (kopírováním) nějakého příkladu nebo vzoru. Toto rozlišení se musí mít uplatnit i tam, kde se katolík nedobrovolně setkává s náboženským životem národa o druhého. Takový průzkum je velmi užitečný a mnohému se můžeme v cizině naučit. Ale nesmíme cítil vzory mechanicky napodobovat, snad dokonce bez ohledu na to, zda se v jiných katolických národech dospělo k velikým úspěchům po letech krásl a zápasů, že se listé instituce nebo organizace vykrystalizovaly za zcela konkrétních, časové a místně daných podmínek. Leckdy by vznikla jen karikatura. Následování vzáduje hlubší myšlenkovou orádu: zamyslíli se nad vzorem, našli v něm pravé a obecné platné hodnoty — a zamyslíli se nad sebou, nad vlastními hodnotami i nedostatky a našli ve vlastních, jedinečných a neopakovatelných podmínkách možnosti cest k dalším hodnotám, které nám chybí. Tak budiz rozuměno téžto někdy postřehem do návratu ze Svčcarska.

Snad nejnepádnější se od našich poměrů liší švýcarský katolický život velkým počtem duchovenstva. Tato skutečnost umožňuje daleko intenzivnější duchovní správu. Ve velkých švýcarských městech, na př. v Curychu, se na př. považuje za samozřejmou povinnost duchovní správy konati pravidelné návštěvy ve všech katolických a smíšených rodinách. Při všech velikých obřích je tento způsob pastorače lecky skutečnou misí. Kněží se mohou daleko více uplatnit ve školách, zvláště v katolických kantonech. Také švýcarské zámořské misie vzvětaví a stále rostou. Nicméně se kněží vůbec neúčastní činné stranické politiky, v čemž jim ovšem brání i státní zákonodárství. Politické strany křesťansko-sociální v některých kantonech se dosud přízračně jmenují »konservativní« jsou vyslovené a následně katolické a při tom zcela laické. U nás je tomu právě naopak. Ne v celku, ale teno zlatomý princip švýcarských katolických orientovaných politických stran

Variáza se buduje. Při bojích ve Varšavě v r. 1944, na které nás právě měsíc srovn upomíná, byly zničeny mimo jiné také takřka všechny chrámy varšavské. Kardinál Hiond, jenž do desetiletí sdílii opanuté osudy své vlasti, začíná jako primas Polska v novém státě také opět novou výstavbu polských kostelů. Nedávno počali základy kámen k opětovnému vybudování varšavské katedrály sv. Jana. Na místě někdejšího hlavního oltáře byl postaven při té příležitosti polní oltář, na něm složil kardinál slavnou mši svatou za přítomnosti tisíců věřících i zástupců vlády. Toto položení základního kamene katedrály má při východiskem k znovuvybudování i ostatních varšavských chrámů.

Slovan-tlověk. Shodou okolností nedávných diskusí o trestu smrti jsem asi nabyli pověsti člověka tvrdého, jemuž se sýská po starých časech, kdy kvelo »útrpné právo«, kdy každé máie mesio mélo své stále popravivé a jiné vymoženosti lidskosti. Budu vždy zastávat stanovisko, že společnost, i křesťanská společnost, má právo, jímto trestem se bránit proti cýnasmu bezohledných sobců, kteří při tom bývali široky zbabělí. Po politických událostech, kdy jsou opět v novinách zprávy o politických rozsudech v Jugoslavii a v Bulharsku, když se tam zase odsuzují na smrt političtí odůrci, chtěl bych zdůraznit, že z politického soudnictví by měl opravdu hrst smrti zmizet. Jinak se nelze ubránit dojmu, že lidstvo není nic jiného než smečka vlků, kde jsou jedinou silnější tí a po druhé zase oni a kde ti, kteří jsou právě silnější, beohledně požirají slabší, kteří jsou právě dole. I v politice se mohou objevit lidé zřejmí cyničtí, jejichž vůdkem může být jen ten kdo a otižákřtívi. Jinak je to však hra různých lidských mýněn, kde to každý může dobře myslit a kde je ledy snad skutečným zúčinným trestem smrti toho, kdo si představuje řízení státu a výstavbu státu jinak než já. Jak jsem řekl: Jen dojem smečky vlků pak zbývá. Jenom že vlk jedná většinou z hladu, nemůže se nař zvláště hněvat, kdežto člověk rádi mnohdy ve své perversitě, v hrzné směsici nenávisli, do které se přidávají popletené nauky o ideálech a pod., jak to známe ze všech revolucí. Rovněž tak není příliš povznášejší, že se to v dnešní době děje hojně u Slovanů, v jejich »sholubičci« covahu jsme ještě tu a tam byli nakloněni věřit. A ířel výhrada: Takovou autoritu je v novém Slovanstvu ruský příklad ve všem, jak to tedy, že se stále ještě odsuzuje k smrti, když v Rusku byl trest smrti zrušen?

Ve jménu úcty k lidskému životu se vede akce za zrušení trestu smrti. Kdybychom měli tak opravdovou tuto úct, měli bychom to především dokázat vůči životům nevinných. Na příklad uslovnou práci hvojenkou, aby žáný lidský život nebyl zmařen; naši nebaobiti, naši nepečníci, špatnými poměry sociálními, které na příklad zavínají, že leckdo z našich bratří nemá na potřebné léčení. Nehorší neula k životu nevinných, která jako mor rozéřlá celé naše národní společenství je mčeni životě klíčící. Zde by se mělo soustřediti naše úsilí a přičinit se o zadrženi všech nežičasných proudů, jenž pustoší citový život všech zúčastněných. Ale nedošaháme žádných znalých výsledků bez velké vážnosti a trpělivé práce na široké základně kulturní. Zakazy a tresty mohou značně něco, ale ne mnoho. Úctě a vážnosti naučme jen tehdy budeme-li jí sami ve všem svém jednání projevovat. Neodcházi-li se nám však zvýšiti skutečnou úct k této životům nevinných, je prázdnotou frází, mluvíme-li o úctě k životu lidskému u zločinců.

Festival dokázal, že na světě lze žít bez nevásu. Tak optimisticky soudí »Rudé právo« v závěrečnou nedělu. Samu tomu ovšem asi nevěří. Je pece rozdíli, žit společně čtyři neděle prázdinní, žit z různých státních sbuzenců. Žit tancem a zpěvem a jinak nechat své jít kolem. Když přijdou opět otázky konkurenční, celé ty škály různých problémů prestižních, různých sympatií a antipatií mezi národy, půjde to pak i bez nevásu? A přece by to vždycky mělo íti. A.e k tomu se nedojde pouhým dosti nahodným setkáním, nýbrž jen trpělivou výchovou, záoženou na pravdě a na skutečně vzájemné úctě. A to není lohká práce, přesto však nejvznešenější, již mnoho lidské síly a lidské životy zasvětili. Je to především úkol katolických křesťanů.

Den 15. srpna 1947 není nikoliv nejmenší ve světových dějinách. Toho dne přestal anglický krá; býti cisárem indickým. Indie pak, tato země prastaré tajemné křevy, vstoupila do řady samostatných států dvěma novými státními útvary: brahmánským Hindustanem a islamským Pakistánem. Indie je také prastarou zemí mialjní. Po die starých tradic tam kázal evanĝelium již sv. Tomáš aposto, později sv. František Xaverský, nyní tam také pracuje mnoho katolických misioánů, jsou tam i domorodí biskupové. Arcibiskupové a biskupové indičtí projevíli právě svou radost nad tím, že »zavže tužby lidu po nezávislosti konečně došly svého uskutečnění. Biskupové připomínají starou křesťanskou tradici Indie, jak jsme jí právě krátce nastílnili, připomínají, jak dosud křesťanské obyvateľstvo žilo a pracovalo v dokonale shodě s obyvateľstvem nekřesťanským a vyslovují se s optimismem o budoucnosti Církvě v novém Hindustanu a Pakistánu. Biskupové upozornili zvláště na to, že jak vládnoucí britští tak vřdovcí indičtí mohou býti hradi na to, že samostatnost indické bylo dosaženo bez mřuvy zbrani a v duchu vzájemně dobré vůle.

K zájezdu Poláků. Skupina literátů z Krakova a Varšavy a skupina hřeždenská nepřídejou, proto se nekonalj zamýšlené zájezdy na poutní místa v Čechách na Moravě.

Varšava se buduje. Při bojích ve Varšavě v r. 1944, na které nás právě měsíc srovn upomíná, byly zničeny mimo jiné také takřka všechny chrámy varšavské. Kardinál Hiond, jenž do desetiletí sdílii opanuté osudy své vlasti, začíná jako primas Polska v novém státě také opět novou výstavbu polských kostelů. Nedávno počali základy kámen k opětovnému vybudování varšavské katedrály sv. Jana. Na místě někdejšího hlavního oltáře byl postaven při té příležitosti polní oltář, na něm složil kardinál slavnou mši svatou za přítomnosti tisíců věřících i zástupců vlády. Toto položení základního kamene katedrály má při východiskem k znovuvybudování i ostatních varšavských chrámů.

Slovan-tlověk. Shodou okolností nedávných diskusí o trestu smrti jsem asi nabyli pověsti člověka tvrdého, jemuž se sýská po starých časech, kdy kvelo »útrpné právo«, kdy každé máie mesio mélo své stále popravivé a jiné vymoženosti lidskosti. Budu vždy zastávat stanovisko, že společnost, i křesťanská společnost, má právo, jímto trestem se bránit proti cýnasmu bezohledných sobců, kteří při tom bývali široky zbabělí. Po politických událostech, kdy jsou opět v novinách zprávy o politických rozsudech v Jugoslavii a v Bulharsku, když se tam zase odsuzují na smrt političtí odůrci, chtěl bych zdůraznit, že z politického soudnictví by měl opravdu hrst smrti zmizet. Jinak se nelze ubránit dojmu, že lidstvo není nic jiného než smečka vlků, kde jsou jedinou silnější tí a po druhé zase oni a kde ti, kteří jsou právě silnější, beohledně požirají slabší, kteří jsou právě dole. I v politice se mohou objevit lidé zřejmí cyničtí, jejichž vůdkem může být jen ten kdo a otižákřtívi. Jinak je to však hra různých lidských mýněn, kde to každý může dobře myslit a kde je ledy snad skutečným zúčinným trestem smrti toho, kdo si představuje řízení státu a výstavbu státu jinak než já. Jak jsem řekl: Jen dojem smečky vlků pak zbývá. Jenom že vlk jedná většinou z hladu, nemůže se nař zvláště hněvat, kdežto člověk rádi mnohdy ve své perversitě, v hrzné směsici nenávisli, do které se přidávají popletené nauky o ideálech a pod., jak to známe ze všech revolucí. Rovněž tak není příliš povznášejší, že se to v dnešní době děje hojně u Slovanů, v jejich »sholubičci« covahu jsme ještě tu a tam byli nakloněni věřit. A ířel výhrada: Takovou autoritu je v novém Slovanstvu ruský příklad ve všem, jak to tedy, že se stále ještě odsuzuje k smrti, když v Rusku byl trest smrti zrušen?

Ve jménu úcty k lidskému životu se vede akce za zrušení trestu smrti. Kdybychom měli tak opravdovou tuto úct, měli bychom to především dokázat vůči životům nevinných. Na příklad uslovnou práci hvojenkou, aby žáný lidský život nebyl zmařen; naši nebaobiti, naši nepečníci, špatnými poměry sociálními, které na příklad zavínají, že leckdo z našich bratří nemá na potřebné léčení. Nehorší neula k životu nevinných, která jako mor rozéřlá celé naše národní společenství je mčeni životě klíčící. Zde by se mělo soustřediti naše úsilí a přičinit se o zadrženi všech nežičasných proudů, jenž pustoší citový život všech zúčastněných. Ale nedošaháme žádných znalých výsledků bez velké vážnosti a trpělivé práce na široké základně kulturní. Zakazy a tresty mohou značně něco, ale ne mnoho. Úctě a vážnosti naučme jen tehdy budeme-li jí sami ve všem svém jednání projevovat. Neodcházi-li se nám však zvýšiti skutečnou úct k této životům nevinných, je prázdnotou frází, mluvíme-li o úctě k životu lidskému u zločinců.

Festival dokázal, že na světě lze žít bez nevásu. Tak optimisticky soudí »Rudé právo« v závěrečnou nedělu. Samu tomu ovšem asi nevěří. Je pece rozdíli, žit společně čtyři neděle prázdinní, žit z různých státních sbuzenců. Žit tancem a zpěvem a jinak nechat své jít kolem. Když přijdou opět otázky konkurenční, celé ty škály různých problémů prestižních, různých sympatií a antipatií mezi národy, půjde to pak i bez nevásu? A přece by to vždycky mělo íti. A.e k tomu se nedojde pouhým dosti nahodným setkáním, nýbrž jen trpělivou výchovou, záoženou na pravdě a na skutečně vzájemné úctě. A to není lohká práce, přesto však nejvznešenější, již mnoho lidské síly a lidské životy zasvětili. Je to především úkol katolických křesťanů.

Den 15. srpna 1947 není nikoliv nejmenší ve světových dějinách. Toho dne přestal anglický krá; býti cisárem indickým. Indie pak, tato země prastaré tajemné křevy, vstoupila do řady samostatných států dvěma novými státními útvary: brahmánským Hindustanem a islamským Pakistánem. Indie je také prastarou zemí mialjní. Po die starých tradic tam kázal evanĝelium již sv. Tomáš aposto, později sv. František Xaverský, nyní tam také pracuje mnoho katolických misioánů, jsou tam i domorodí biskupové. Arcibiskupové a biskupové indičtí projevíli právě svou radost nad tím, že »zavže tužby lidu po nezávislosti konečně došly svého uskutečnění. Biskupové připomínají starou křesťanskou tradici Indie, jak jsme jí právě krátce nastílnili, připomínají, jak dosud křesťanské obyvateľstvo žilo a pracovalo v dokonale shodě s obyvateľstvem nekřesťanským a vyslovují se s optimismem o budoucnosti Církvě v novém Hindustanu a Pakistánu. Biskupové upozornili zvláště na to, že jak vládnoucí britští tak vřdovcí indičtí mohou býti hradi na to, že samostatnost indické bylo dosaženo bez mřuvy zbrani a v duchu vzájemně dobré vůle.

K zájezdu Poláků. Skupina literátů z Krakova a Varšavy a skupina hřeždenská nepřídejou, proto se nekonalj zamýšlené zájezdy na poutní místa v Čechách na Moravě.

* Manžeti, akademici, t. é. bez existence, prosí o přiměřené zaměstnání spojené s bytem, nejraději na faře, v klášteře a pod. Nabídky pod zn. »Co nejdříve - IKA 121« do adm. t. L.

Na sklonku podivuhodné apostoľské cesty svatovojtěšské uvítalo 18 srpna ostatky svatého biskupa také benediktská opatřiv; břevnovské. Památný tento klášter vznikl Vojtěchem přičiněním v oněch několika letech, kdy se na čns zdálo, že biskup se smířil a kněžím e i národem k trvalému sčuziti a k spolupráci a že znal ne u? pokojně apojen se svou diecísi. Tehdy sv. Vojtěch uvedl do Čech římské mněchy, jejich svatrem se byl stal svou mláskou profesí, a chtěl ve své vlasti dít vzrát podobnému středisku zbožnosti a osvěty, jaká poznal v italských a německých zemích. To, co na Hmské návrší nad Tiberou žilo tak intenzivním ukutečňováním monastického ideálu a mialjní myšlenky, hodlal Vojtěch nřnou, bovat na domáci kmen k dobru a požehnáni své diecese. Nový Aventin na dohled od pražského hradu a od pražské katedrály.

Leccos z Vojtěchových plánů se stalo realitou, jak můžeme soudit z rozmanitých ohlasů a nejaaných stop v tom čl onem směru. Ale většina toho, co sv. Vojtěch v Břevnově zamýšlel, se nezaple vůbec neuskutečnilo anebo bylo provedeno naprosto jinak, než bylo původně čhěno. Vývoj v Břevnově se odtel docela jiným směrem, aie to nic neubírá na kráe a významu původní Vojtěchovy myšlenky. Dovedeme si představit, jak slavným a radostným aktem Vojtěchova života bylo založení tohoto kláštera.

Až letos se přišel sv. Vojtěch zase podívat na svůj Břevnov, ířebas jenom na krallickou dobu. Co to je těch čtyřladvacet hodin protí téměř desíti stoletím, jež zatím uplynula. Není známo, že by byly někdy v minulosti ostatky sv. Vojtěcha (v nějaké podstatně větší zotřelosti do těchto míst. Dnes tedy jaký je to zvláštní okamžik, když se automobilová kolona zastavuje před klášterským branou a v mčeni přemýšlovánem jen slavnostní stěblov, vystupuje břevnovský opat, opat Anastasius jako tehdy před stáletím, pínáší křistá, lovou ochránu se světovou lebkou a dává jí políbit opatřiv — předsedouí nymějši svatovojtěšské kongregace benediktská a benediktskými Otčím i bratřím z Břevnova i Emauz, kteří tu jsou shromážděni a dalším přítomným kněžím. Vrací se Otec českých benedikťů k svým duchovním synům, pícháží nejstarší bratr, tak slavný a vzácný a tak dlouho nepřítomný, do své rodiny, vrací se alespoň na krátkou návltvu svých nejbližších příbuzných. Opodál v zahrádě dostal tryská pramen, u něhož při se kdysi zastavil, když vybíral místo pro budoucí klášter, a kdosi pod zemí tu leží kameny, kterých se chčal kdý — jak vypravují kroniky — vlastníma rukama pomáhat stavět první podlahu tohoto Božího domu. A mezi klášterskými listinami je stále uloženo onen pergamén, o němž ataleji věřila, že je listem Vojtěchova aventinské profese feleni.

Vážné zaznívá antífona o Vojtěchu, apostoľu četných národů, a za věroú chvalozpěvu ubírá se průvod před portál opatského kostela, kde na rúdém oltáři, vzpomínajícím na mučednický křev, pod atalými lipami, které přežily generace mlních, promlouvají své utřátní zástupci: úřadníci národního výboru hlavního města, poáádového vřitelatví pražského mialjní obvodní rady i sekretariátu svatovojtěšských oslav. Na konec opat starobylého Vojtěchova kláštera vltá svatého biskupa jako vltátora farnosti i jako patriarchy českých benedikťů, a žehná zástupcu jednotlivcím i jejich rodinám, tak jako žehnal kděsi stálicím Čechů v posledních měsících k posvátné relikvie je ukřistána pod klénbu kostela sv. Markěty, jehož klášterem byl Vojtěchova tomna přiblížen lidu i pobožnostem a liturgickým úkonům až do dalšího dne, tak jako tomu bylo na deatlkách jiných míst někdejší Vojtěchovy diecese.

Kdñi přichodu svého svatého zakladatele ydala břevnovští benedikťové ukazkové první řádo časopisu, který hodla jít v tisk, je »Zprávy českých Bened. křtů. J. ho název »Česka pkoje« vyjadřuje benediktský způsob života, práce i apostoľatu a připomíná tak bývalý emauský »Fax. I revui belgických benedikťů unijních »Ířenkon. I kdýž nevelký rozsah i člaa ocpovídá dnešním možnostem a zároveň i skromnému začátku, pece obsah dává užiti vážnost, a níž se v břevnovském opatřiví vstupuje do let nových úkolů. Břevnovský klášter ohlašuje tu jak obnově své činnosti vydavateľské, tak i podporu nové vznikající místního družstva pro povznesení náboženského umění, a zejména přiblížení zahájení významných prací vědeckých, jež budou souřaděny při opatřiví v Dalavě pro čtenívní dějiny a v Múseu náboženské kulturní. jc

Kurs pro výchovu laických katechetů začíná dne 1. zář. t. r. Přihlášení postupně se dostaví o 8 hod. do kláštera sv. Anny, Praha II, Ječná 27, kde bude vykonána přijímací zkouška, při které mají účastníci prokázat pověščenou znalost biblické dějepvy a katechizátu. Kurs potrvá tři měsíce. Ještě se lze přihlásiti na adresu svrchu uvedenou.

»Abychom na přímluvu sv. Vojtěcha dobrými pastři ke Kristu vedeni byli...«

Kdž by vyslyšeni této prosby bylo výsledkem a duchovním úsilem četných svatovojtěšských oslav: — Zvláště na ten životů náležavý obsah: — Za dobrý a hojný doprovod kněžský a za pověščené kněží

je bude konat před státy sv. Vojtěcha ve svatovojtěšské katedrále dne 24. srpna o 1.30 hod. a o 6.00 pobožnosti. Bude trvat a kázáním z 3 hodin.

Zveme k božné a hojně účasti věřící, kteří chtějí důležitosti vzorného a čestného doruču kněžského.

Dílo sv. Vojtěcha pro kněžská povolání v Praze.

Vycházis církevním schválením. Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatovojtěšská Liga v Praze IV, Hradčanské náměstí 8. — Telefon 817-70. — Redakce a administrace: ím 107. — Vycházis týdně. — Předplatce na celý rok Kčs 70.—, jednotlivě Kčs 18.—. Poštovní spořitelna Praha 284-01. — Řídí P. Adolt Kalpř T. J. a redakční kruhem. — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dohtledat ím 107. úřad Praha 28. — Vytiskl Zřizovatel v Praze XII.

KATOLÍK

35 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 31. SRPNA 1947 • ČÍSLO Kčs 1.50

V čem bloudíme?

«Katolík» už se zabýval nápadnou řadou pochybných, nebo i nepochybně falešných mariánských zjevení která nyní znepokojují katolíckou veřejnost: brzy ve Španělsku, brzy ve Francii, brzy na Slovensku. A musíme si uvědomit, co znamená tento nezdravý zjev. Víme ovšem, co řekne určitě obecnost: je příznačné, že se takové blouznění vyskytuje jenom u katolíků — Nu ano. Žádný případ náboženského blouznění se nevyskytuje v redakci Českého Zápasu ani v přednáškové síni Uniáře, — to rádi připouštíme. U nás je náboženské blouznění, poněvadž je náboženství, tak jako bývají nemravnosti, kde je mládí a věk; kdežto enurachové jsou bezpeční vůči určitým pokušením. Tedy není nic divného, že v naší apokalyptické atomové době je u nás právě tolik blouznivců, co jich bylo ve vzrušených dobách prvokřesťanských. Ovšem tehdy svatí apologetové vši slohu blouznivce potírali, a Cirkve tak činí i dnes. Dobře. Ale ptáme se — odkud ten zjev?

Nebo přesněji, proč se tyto zjevy vyskytují právě v určitém prostředí? Proč jsou to právě nejcitlivější katolíci, kdož takovým svodím podléhají? Proč jsou to právě katolíci hodné klerikální, tradiční, politicky pravocí, a zejména ti, kdo at už správně či nesprávně jsou zvaní integritáni? — Kdyby tak vážná věc připouštěla působení samolibosti, řekl bych jakožto příslušník lehkého kruhu zase: poněvadž u nás je vira živým zážitkem. Moderní katolíci, poněkud do spolkového života, do sociálního dění, do politických kombinací, neupadají do stavu vytržení; jeho krasopřehnutí mezi politikou vzhledu a politikou západu a vše podobné mu neponechává čas na domnělé hlasy s něbe. Kdežto my, cílme metafyzický smysl doby a blízkost Absolutna; a kví div, že lidská slabost se hroustí sub literibus Aeternitatis eius, jak praví žalmista — pod kročejemi Věčnosti boží. — To by bylo straněko-integritání vysvětlení. Ale bylo by krajně nespravedlivé. Za prvé: pňpad Alfreda Fuchse nám ukázal, že nejmodernější katolíci, a kterého jsme prolo za živa mnoho kritisovali, může mít vělice blízko do nebe: vdytí líčení jeho umučené řakoby bylo nadepsáno svatoštěpánskou antífonou: »Vidim nebasa utevená, a Jezše stojicho na pravici Boží; a nepokládej jim toho za hřích!« — Za druhé nemůžeme být sami sebou spokojeni, když naše prosředí vydává plodv Cirkví odsuzované. Tedy co tady nesouhlasí?

Máme-li sáhnout ke zkušenostem psychosanalysy, které se zde kryjí s poznatky duchovního vedení, tedy musíme říci, že každý poúomýný přelud je útkem ze skutečnosti, útkem před požadavkem života, před povinností přilít, těžkou. Tedy takto: věřící vidí před sebou břemeno, které se mu zdá neúnosné. Říká si: «Ne není možné, aby Bůh skutečně toto břemeno na mne vkládal. Není možné, aby tento život byl skutečně pro mne určen. Bůh to ode mne nemůže žádat. Právě ode mne to nemůže žádat; vdytí já jsem ten dobrý katolíci, ne jako ostatní — pu-»

(Dokoneči na str. 2.)

Vrchol svatovojtěšského putování

Je po svatovojtěšských oslavách. Jejich poslední týden a zvláště dva poslední dny platily Pražanům. V jejich hlavních kostelích putoval ještě sv. Vojtěch až do sobotního dopoledne, kdy byl převezzen do kostela sv. Salvatora, aby pak v podvečer nastoupil tamodtud přes Karlův most zpáteční cestu do své katedrály. Tato cesta měla být původně delší, měla jít z Pantheonu Národního muzea, v poslední chvíli se dispozice změnily, a — myslím — i to bylo blahodárné řízení Boží. Do Pantheonu by bylo přišlo snad hodně zvědavců, ale málo modlitelů, kdežto v kostele, v jehož základech je pochován Balbin, jak připomenul autor závěrečného svatovojtěšského rozjímání, P. Lebeda, kde kázal Bolzano — kněz, jemuž nemůžeme upíti veliký vliv na duchovní utváření našeho národa, i když s ním nesouhlasíme, kde nyní působí mladá kongregace Těšitelů, v tomto kostele bylo plno upřímných ctitelů sv. Vojtěcha až do poslední chvíle v pozdní sobotní podvečer, kdy se tam sešel celý katolický svět český, všichni čeští biskupové, mezi nimiž budil zájem hlavně nejmladší z nich, nový biskup budějovický Dr. Josef Hlouček, zástupci několika diecézí slovenských v čele s biskupem košickým Dr. Josefem Čárským, který již den před tím, na svatovojtěšské akademii ve Smetanově síni ukázal na jednotlivci sílu Mučedníkovu a vyslovil naději, že z ní vzejde i pravá jednota, jednota života z víry, mezi Čechy a Slováky.

Poslední etapa cesty sv. Vojtěcha začínala tedy, jak jsme se již zmínilí, závěrečným rozjímáním, které před jeho lebkou měl spřítulil pražského semináře, Jan Lebeda. Rozváděl v něm onu historickou přísahu našich předků při přenesení Vojtěchových ostatků z Hnězda r. 1039, jak jim ji tehdy kladi na srdce tehdejší pražský biskup Sebřif. Tak jako při křtu tam ználo naše »Odřikám se« k našim hlavním duchovním bolestem a stínům, hzdícím zejména náš dnešní společný národní život. Mezitím se dostal pan arcibiskup, jenž byl bezprostředně před tím uvítat polské hosty, kteří dorazili do Prahy v sám sobotní podvečer, když byli před tím na všech stanicích moravských a českých skutečně bratrskv vítáni. V Pardubicích dostali dokonce veliké perníkové srdce a měli z něho velkou radost.

Soumrak pozdního léta padal již na Křižovnické náměstí, na starý most s jeho alejí svatých, když se dal průvod se svatými ostatky na pochod k Hradčanům. K jejich počtu se mostecké věže, se zelená kopule mi-

kulášská, se ostatní význačné budovy pražské zaskvěly slavnostním osvětlením. Moravské lidové hudby střídaly se zpěvem svatovojtěšského volání po hojnosti a pokoji v naší zemi obstarávaly doprovod až do vzdobené katedrály, u jejíhož vchodu očekávala ostatky svého biskupa staroslavná, vždy věrná metropolitní kapitula zároveň se stařešinou českých biskupů, hradeckým Dr. Mořicem Pichou.

Ještě před tím jsme si všimli, že oddíl hradní stráže na hradním nádvoří byl nastoupen a vzdával čest ostatkům velkého Čecha, procházejícího hradem českých králů. Byli to jediní zástupci armády, kteří se v Praze přihlásili k tomuto světu, u nějž již jako jméno naznačuje jeho teplý poměr k vojákům, a jenž by byl již proto zasloužil více.

V katedrále začala po svátostném pohřbení, které udělil vedoucí hosti ze západu, zástupce arcibiskupa pařížského, světlíci biskup Touze, svatovojtěšská vigilie: noc duchovního soustředění před ostatky, noc rozdělená pro různé stavy a zahájená adorací mládeže, zahájená kázáním známého přítele mládeže, hlasatele vroucí úcty k českým patronům, zařadatele ministrantské Legie angelica, P. Metodem Klementem OSB. Kázatel volal mládež k následování stop světcových: k odvaze obětí, jak jí vyžaduje především čistý a ryzí život katolického kněžství.

Svatovojtěšská neděle započala v katedrále kázáním nového biskupa českobudějovického Dr. Josefa Hloučka. Vědomí biskupské důstojnosti, teprve před několika dny obdržené, vystupovalo jistě ještě více v nitru tohoto apoštolského kněze touhu obejmout všechny český lid a shromáždit ho s jeho svatými v staletími budované národní svatyni nebo spíše udělat z celé naší vlasti takovou svatyni Boží, skutečné království Boží, království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a míru. To vše se chvělo v jeho kázání, které vyznělo zase refrénem písně svatovojtěšské, voláním po pokoji, onom křesťanském pokoji, jež svět dítí nemůže a jenž je práce jedinou podmínkou snesitelného života na tomto světě.

Slavná pontifikální mše sv. následovala po kázání, mše, která zase jednou úchvatně vyjádřila sjednocovací a posvěcující moc křesťanských tajemství na lidi nejrozumnější, mše, která byla zároveň výrazem našeho (Dokoneči na str. 2.)

Jakub Deml:

Svatý Vojtěch se loučí s vlastí

Tiha — to je to slovo, tiha se zavěšila na mé srdce, rozhoupání zvoni; jestli se zastaví, kdo i o rozkorné? Má láska? Nešťá! Stačí můj skon?

Kdybich u tvých nohou mohl složit své tělo, Boubine, zde pod samým nebem bez lid, byla by to slast a mrv by se tak chtělo; kdyby mně zjevil Bůh, že také nevidí!

Ale to by musel vyloupit mé oči, uscknout ruce, ze všech žil vypustit žár a vsfkknout do nich chlad krve mlodí, udělat ze mne strašidlo, bezduché hmoty cár, abych nikdy byl neměl myšlenky a citu a k žádné věci na světě nepatřil, méně než škvor žijící z plzně a v temnotě krytu, bezútešnější než meteor.

Ale já nejsem sám, a Ten, který mne stvořil, ač je všemocný, přece nemůže učinit, aby nebylo mých rodičů, anebo abych se neoril v nicotu, když toužím být.

Nezničitelně jsem a jsem částí a údem národa, jemuž je určena práce a dan cti; řeknu-li BUDU, musím též říci BUDEM, a já chci, já jsem si to i vuprosil.

Za jakou cenu, Bože, za jaká muka, když pomyslím, že vrah a cizinec jím blíží jest než já! Srnce mi puka, a při tom mlčet mím! Jak rozbořená pec.

Tak soudím, člověk, slaboch krá!kozraký, jiná však je pravda, jinaký soud má Bůh. V krvi přichází dítě, v čerňanicích nad oblaky vystupuje slunce, nad tělem vládě duch.

A také nad časem. Čeho se mi nedostává? To se mi jen zdá, že se vykořenuji a odladím, a beze mne že újmu utrpí národ a slava, uskutku je možno i naopak, což já vím?

Abyste se viděla užje, musí se odstoupit, uyklonit důlnu hlavu k pozorování hvězd; boseš možno lalok, talok uykoupit, hladem kulikrát hlad, hanbou cizí též čest.

Neprchám od svých ovcí, ony uťikají ode mne, a tak jdu tam, kde Boží syn se narodil a ukřžován jest, v tom kraji toužím kd' se z lida svého vin.

Sbohem Lábie a Sumavo, sbohem Praho, jdu daleko, daleko, abych Vám byl blíž; mójim tu o zeml, opouštím, co je mi draho, a bírně mě lehké, hle, vás i můj křtí.

V pondělí dne 25. srpna, na svátek Přenesení sv. Vojtěcha, po pontifikální mši sv. po posledním požehnání arcipřítelův, byla svolčova lebka v slavnostním průvodu. Při němž jednotliví biskupové hosté nešli hermy a ostatky českým patronů, zase uložena do pokladu svatovojtěšského. Je čas, aby simé, které sv. Mučedník zasel na svém outování po našich mostech: a vesnicích, nyní klidně klíčilo a vzházelo. Že je to simé všestranné plodné, dosvědčuje i tato nová baseň Jakuba Demla.

Polský pozdrav k slavnostem svatovojtěšským

Nemohouce se osobně zúčastnit jubilejních slavností ke cti sv. Vojtěcha v Praze, zasíláme Vám z prastarého slovenského Hnězda, hrdo na to, že je 950 let mistem hrobu velkého světce, horoucí ujistění své sjednocenosti v ucívém hoidu tomuto světlé abou národů.

Věřimo, že velký odkaz, jež sv. Vojtěch svým životem vykřičil, se dočká plného uskutečnění a že naše v jeho duchu pojaté bratřství se stane bratřstvem skutečně sjednotým. Pásky našeho přáelství spojené v síli velkého Mučedníka, dávají plnou záruku šťastného rozvoje vztahů mezi našimi národy.

Ať žije Polsko!
Ať žije Československo!
Za výbor Společnosti polsko-československého přátelství
Předseda Mgr. Ed. Wengerek.

Pan arcibiskup pražský vítá na Wilsonově nádraží polské hosty, v jejich čete je zástupce primasa Polska, J. E. Tađ. Zakrzewski, biskup plucký.

Při závěrečném průvodu na Hradčanském náměstí je senesa lebka sv. Vojtěcha čtyřmi biskupy.

V čem bloudíme?

(Dokončení ze str. 1.)

blákní, a proto Bůh je povinen mé výjimečné cestou pomoci. Bůh musí přijít, teď, zde, ihned, a sám mne zázrakem vytrhne z obtíží; zázračně, okázalvě. Jednou provždy. Nechej pokolení; jeho oslavu, jeho vítězství chci sáti! Hned, hned; Marana thá, přijď Pane! — A blouznivce vidí zvezení.

Prozletí tedy dnešní doba společenských pře-
vrat, »strukturalních změn«, a případně také
doba náboženského pronásledování vyvolává ty-
to zjevy, ne u pokrokových katolíků, nýbrž u re-
akčního. Ten pokrokový se s dnešními podmín-
kami smiřuje, řekneme, až příliš rychle: zda se
je představa odstranění a potupení kříže
neuvážil krev do tváře. Zato zase »inle-
grální« katolík si nedovede patrně kříž před-
stavit jinak nežli posazený drohokamy na opev-
něném oltáři; zapomíná, že kříž ježtž znamením
potupným. Proto tam, kde jsou katolíci více nebo
méně vyloučeni z veřejné moci, tam u některých
katolíků katolíků nastane tato reakce (to slovo
je zde významně dvojsmyslné): nemohou si před-
stavit, že Bůh na ně může tohle dopustit, a jako
Jonáš pod břehem avolávají na svou provinli-
lou zem bezprostřední rány trestající ruky Boží.

Tedy toto, braťři! nezá křesťanské rozpo-
ložení myslí, a proto pak mezi námi, kteří by-
chom rádi byli nejvěrnější služebníky Církve, vzí-
ká pohoršení. Budme sice ujištěni: užná-li Bůh
ve své spravedlnosti, že dnešními lidmi jsou
časné pohromy zůstanou — pak ono si je samo
nachystá v netušené míře. Ale my jsme povinni
jednak se modlit jako kdysi Abraham za od-
vrácení všeho zlého i od těch, které považujeme
za nespravedlivé, jednak také skupkem k jeho
odvrácení napomáhat. Nikdy až zapomene, že
lásko ke každému bližnímu je hlavním zna-
kem křesťana. A jakkoliv věrně se hlásíme ke své
minulosti Církve a k jejímu dílu — bývalé křes-
ťanské Evropě — nesmíme nikdy myslet, že
nějaká pohroma a nějaká revoluce se může
dokončit podstaty Církve. Bývá mezi námi málo
pochopení pro úkol Církve za nových podmí-
nek. Tuhle se někdo zarmucoval, že pryč v ko-
stelech Sovětského svazu je vidět jen staré a
choré a nedělitelné lidi. Ale, probůh, koho-
pán hledat? Vysoké státní hodnosti? »Projete
ke mně, křesťi obilné, zarmucovaní jste —
tak stojí psáno: io je vlastní jádro Církve, to
zůstane jejím vítězným mužstvem!«

A to jakoby se mistry nechápalo. Proto, bo-
hužel, nutno vzít na vědomí, že není jen vý-
myslem různých neogostapistů (kteří jinak vě-
rně známe), jestliže se hledá souvislost mezi hlá-
sateli falešných zjevení a fašistickými zbytky
mezi katolíky. To se týká také Francie. Právě
ty kruhy katolické původu, které ze sameho
hněvu proti svým levicovým antikerikálním
krajanům byly ochotny se »vlečít do nové Evropy,
» právě ty kruhy, z nichž vyšel poněkud kuráž-
ně francouzské protibolshevik legie Mayol de Lu-
pé, právě ty jsou živnou půdou falešných zje-
vení. Jsou to lidé, kteří v katolice: jsou mří
katolické přeláje polním kurátem i legie vrá-
hů a lupičů, léme mlí tokového kněze hostem
nepohodných generálů, léme mlí flištské pre-
fektury na povinných službu, než nemít v
pokrokové republice žádné poněkud kuráti, žádné
kněze u generálů, žádné státní hodnosti na
mši. A když se tedy stane, že ten pokrokový re-
žim kolaborantského kněze potrestá, čeká se
zjevení.

Jak vědění, braťři! mojí musíme být Prozetel-
nosti, že nám dála Církve neumyly, která na-
cisismus odsoudila už v první době jeho všemož-
ných slibů, kdy s ním pokrovní státnici ještě
ani neuzavřeli paktů — to přišlo dříve no tomu;
a která iaké ve zvečeních dnevě rozeznává du-
chy. Opakujeme: duch křesťanský je duch lásky,
a po tom, po němž jdeme, se právě zjevení po-
znává. Co nás ční dohromady, je křesťanské, co
nás rozdojuje, je nepřátelství. A v tom se ovšem
žádný katolík nemylí, když hledá jednu cestu
pravdy: cílit s Církví. Jindřich Štředa.

Českoslovenští studenti v Otc

Snad každý návštěvník Říma touží spatřit
hlavu katolického křesťanstva: římského pape-
že. Tak i mnozí členové naší studentské vý-
pravy si přáli spatřit sv. Otce Pia XII. Ale od
louby ke skutečnosti je někdy cesta daleká a
málo schůdná. I my jsme neměli mnoho nadějí,
když jsme se dověděli, že papež nepřijme au-
dience po celý srpen, aby se aspoň poněkud
zotavil na svém letním sídle Castel Gandolfo.
Přesto jsme se však nevzdávali naděje. Oběh-
ovali církevní poradce našeho vyslanectví ap.
Mocny se nám násic pánli spíno. Sv. Otec
vynověl naši žádost a rozhodl se, že nás přijme.
Bylo to pro nás opravdu radostné překvapení,
protože jsme věděli, že mnoho jiných výprav
prošlo o audienci marně.

A tak po různých obtížích nastoupilo v pod-
leď dne 18. VIII. t. r. 88 českých studentů,
většinou mediků z pražské a hradecké fakulty
s některými středoškolskými cestu do letního sídla
sv. Otce. Jistě, že různé poty vlnily nitrem této
doli masového společenství českých studentů,
když je dva autobusy unášely z Říma mezi zele-
najšími se vinicemi ke Castel Gandolfo. Po půl-
hodinové jízdě se autobusy zvolna vylínaly po
silnici k papežskému hradu, ztrácejícímu se
v zeleni zahrad. Sledovali jsme minuty s hodin-
kami v ruce a když autobus zastavily jen ně-
kolik minut před počátkem audience, nezbylo
některým kolegyňami ani mnoho času na úpravu.
Kolem švýcarských gardistů v plné parádě
byl jsme hned uvedeni do hradu. Prošli jsme
několika komnatami, až nás uvnitř ceremoniál
umístil v dlouhé síni, v níž jsme utvořili řadu
lak, abychom co nejlépe viděli sv. Otce. S na-
pětím jsme očekávali jeho příchodu. A za mlou-
chůvky se objevil ve dvojích vělekně v prostém
bílém tašáru s úsměvem na obušněném tváři.
Přivítal nás, bez váh nádhery, avšak přijal
sedmdesát mladých Čechosláváků. Bouchlyv
polesk vřel hlavu křesťanstva a velkého státní-
ka, který zvlášť mimofádně přel, aby pro-
klesl.

Ze života katolické Číny

Čína je dnes pro mnohé nadějí duchovní
obrody světa. Nedávno jsme přinesli názory
němějšího čínského vyslanec v Vatikanu, jenž
jako odchovanec staré kultury čínské a současně
znalec kultury západní lid, právě v životném spo-
jení těchto dvou hlavních půd lidsva možno-
sti dalšího rozkvětu. Církve katolické čini sku-
tečně vše, co je v její moci, aby k tomuto přero-
dění přispěla. Proto byl zřízen úpny čínský episkopát,
proto byly navázány diplomatické styky mezi
dnešní Čínou a sv. Stolicí. První internuciou
v čínské vládě, Msgr. Riber, slavně nedávno
v Shanghai své stříbrné křesťanské jubileum. Pá-
či přiflitovali promluvil zástopce vlády Mi-pia:
»Něsem sám křesťanem, ale mám mnoho katol-
ického přátel a vždy jsem se obdivoval katol-
ickému učení, které ml v mnoha bodech při-
pomíná konfucionismus.« Lsoise říká křesťi:
»Chce-li nebe někoho připravit na velké úkoly,
pošle náš mnoho utrpení.« Tento výrok se do-
konale vztahuje na katolické misionáře. Křesť
právě teď mnoho trpi. Jsem přesvědčen, že právě
z tohoto utrpení se zrodí něco velkého pro
katolickou Čínu.

»Se všech stran«, řekl Internuciou ve své
odpovědi, »se zdvihá hlas úzkosti, ale také hlas
důvěry, hlas odvedzání do všemohoucí a vše-
laskavé Prozetelnosti. V této chvíli — snad ne-
šťastněji, jakou Církve Číně kdy předš — je
třeba zdvojnásobit naše modlitby.« A Msgr Ri-
berů zkončil svou řeč pohotlou výzvou po kněž-
ské povolání. »Následkem dlouhého trvání
války, jednak občanské, jednak světové, a
z různých příčin je stav semínků zneklid-
ující. Budoucnost Církve v Číně však záleží na
nich. To je základ, na kterém třeba budovat.

mluví s mladými příslušníky národa, jenž bývá
často nespravedlivě oslovován, avš jim' pözehnal.
Ihned laskavě pokynul, abychom povstali z po-
kloku, který je obádním zvukem ve Vatikanu.
Po několika srdečných slovech s dbalým má-
chulou nás ho přijímal jako starého známého,
obrátil se přímě k nám. Mluvil s námi franco-
zsky. Projevil nejprve radost nad našim
příchodem, nad tím, že nás může přimouti ve
svém sídle. Zdravil nejen nás přítomné, ale
všechny pracovníky v Kalol akci doma a všechny
studenty. Pak hovořil s námi jednellvě, zajímal
se o naše studie, o naši práci. Od prvního až
k poslednímu procházel, promluvil, stíkal pra-
vici a daroval každému vkusnou medaili. S ra-
dostí, překvapením, podivem nebo i ostýchavostí
libali členové výpravy jeho rybský prsten,
sledivě stále vzneseného, poněkud unavený
vylížejšího kmeta, který měl pro každého
úsměv. Se zájmem se plal zvlášť mediků po
jejich budoucí práci a specializaci. Když se se
všemi pozdravil, pronesl ještě několik slov jako
úvod požehání. Právě, že rád znám sám osob-
ně i všem našim druhým, nemám studium, uni-
versitním spolkům i celé naší milé vlasti. Pak
rozplál ruce, malíčko zaklonil hlavu a přivřel
oči, aby svolával jako první prostředník a zá-
stopce Ježíše Krista Boží požehání na přítomné.
Je lékko vylíčit dojmů, které má člověk,
když křesťi blízko tohoto vzneseného velekněze.
divá se do jeho tváře a sleduje jeho pohyby. Po
požehání se zvolna vzdalová z naší společnosti,
za našeho srdečného poltesku, s úsměvem, ještě
několikrát žehnaje. Od posledních dvou ještě
jednou se obrátil a pokynul na pozdrav.

Svou prostotou, skromostí a nenáročnou
lidskou zálibou na každého mladého člo-
věka. Proslý přilhel mezi prosté upravené česko-
slovenské studenty, avš ukázal, že i oni a je-
lich země mají místo v jeho srdci. Jsme velmi
vděčni sv. Otci za tento projev přímé, kterou
nám i naši vlastní osobně projevil při mimořádné
audienci v létě roku 47.

MUC. Vlad. Rozsival.

Vrchol svatovojtěžského putování

(Dokončení ze str. 1.)

světového katolického společenství, jež vy-
jadřovalo papežské požehání, které sv.
Otec zvlášť k svatovojtěžským slavnostem
zaslal a celebrující pan arcibiskup na konci
mše sv. všem přítomným a vůbec všem
účastníkům jubilea udělil.

Konečným závěrem slavnosti a poslední
cestou Vojtěžových ostatků po vlasti byl
odpolední průvod po Hradčanském náměstí.
Spolu s relikviemi ostatních českých patro-
nů byla nesena lebka sv. Vojtěcha na ra-
menou biskupů tímto historickým pohor-
kem hradčanským kolem starých paláců a
domů kanovníckých, kolem malého kostelí-
ka Karmelitků, aby pak rukama primasa
českého opsala naposedl znamení spásy nad
městem a zemí, aby všem těm tam dole žijí-
cími jakoby zavolala poslední přítup pravého
blaha a míru. Pestré zástupy kolem přil-
hlyží tomuto obřadu s dojetím a vracely se
pak do katedrály, kde slavně Te Deum a
národní hymny zakončily tento významný du-
chovní podnik svatovojtěžského roku, tento
význačný duchovní podnik prvního roku
arcipastýřské činnosti nového nástupce Voj-
těcha na pražském stolci. ak.

Nunciatura, administ- ratura a zjevení

V Tmavě je apoštolská nunciatura. Tam-
nější území náleželo totiž kdysi církevní pod
Ostřihem a dosud z něho byla utvořena nová
úplná diecese. Diecesi, její řádně ustavena, sprá-
vuje biskup svou řádnou mocí a svým vlast-
ním jménem. Území neustavené v řádnou die-
ceci je přímo podřízeno Sv. Stolicí, která na
něm ustanovuje správce, administrátora. Jenž jí
správuje jménem a v zastoupení Sv. Stolice a na-
zývá se proto apoštolský administrátor. Tedy
tato apoštolská nunciatura v Tmavě před
nějakým časem zakázala putování do Tvrdo-
mestic, přesněji řečeno, důtklivě radila, aby se
tam nechoďilo. V Českém zápasu to čili a
udělaly z toho apoštolskou nunciaturu. Doda-
či k tomu: »Máme v republice dvě apoštolské
nunciatury, v Praze a v Tmavě, vše to listě ne-
obvyklé, aby v jednom státu byla dvě zastoupe-
ní jednoho státu.« Další závěry plynou snadno:
Vidíte, Vatikan uznává jednotnost republiky,
prolo u nás má jedno zastoupení v Praze a dru-
hé na Slovensku. Proč v Tmavě, proč ne v
Bratislavě, na to se již nikdo neotá. A celý zby-
tečný problém vzniká buď z nevedomostí nebo
přímě ze zlé vůle, protože vše je dobře k agi-
tovali proti katolickým věcem i ta zdrzení-
voet k zjevení, až uže se úřad, který jí projevil,
jmenuje nunciatura nebo administratura. Prý
je to opatrnost církve ve 20. století. Před třemi
stoletími prý Církve tuo opatrnost neměla. I.
tehdy ohlupovala lidí mnohem směle. Ale v tom
se zase, mlí páni, mylíte. Církve je pořad slej-
ná. Jak před třemi stoletími, tak dnes je zříze-
ná k zjevení. Jak před třemi stoletími tak
dnes je však uzná a s účtů přijímá, nesu-li
skutečně na sobě spolehlivé známky nadpřiro-
zené. Když Markéta Marie Alacoque měla před
třemi stoletími zjevení Božského Srdce, musla
překonat, velmi mnoho obřelí, než byla její zje-
vení uznána a za pravá. Dnes však je svatou a
její zjevení se stala východiskem mohutného
proudu pobožnosti k Nejsvětějšímu Srdci Pane.
A dnes po třech stoletích, uznala i tato Církve za
oravá na př. zjevení ve Fatimě. To dokazuje, že
je skutečně iakž jedna Církve. Fizeňá a vedná
ná stala tímž Duchem. Ale jak můžeme čilit
na lidech československého vyznání, aby lo uzná-
li? Pak by nedověděli odůvodnit, proč bylo třeba
zakládat jejich novou Církve. ak.

Poritréty z kongresu

Když byl letos v Bruselu zahájen kongres
katolického filmu v krásném sále Palais des Aka-
demie, urozené prostavě na starých sobelincech
div hlavy nepotřásaly nad možnostmi lidí a li-
dické, jichž se tu sešlo habaděj ze všech koutů
světa. Nejsm z nepřepjích a ráda vás přivzu
k vidění.

Viděte na jevířní předsednický stůl! Ten mladý
muž u mikrofonu, který shromáždění zahajuje,
je generální tajemník kongresu, P. Bernard z
Lucemburska. Velmi ochotný, milý, obětavý
tvor. Vždycky mne vybaloval předstávkou ušlech-
tilém bernardovna (to má být kompliment, neboť
mám sv ukrutně ráda). Propančeka, snad nejste
pohoršeni? Vám se, pane, nelíbí představa ber-
nardovna u mikrofonu? Uznávám; svéšim kalčině
uší, má fantazie bývá neuknězná, nebo nevy-
máhaná. Polepším se a dodávám, že jinak byl P.
Bernard nápadně podoben našemu dp. dr. Habá-
ni; mimo kongres sídlil v Lucemburku, co za re-
daktor a kaplan.

Tiše, teď mluví ministr Van Zeeland, bývalý
ministrský předseda. Nebojte se, vykrasím
vám ho podle bontonu fantazie již ukázané.
Stihly pan neurčitě věku, jeden z těch příjem-
ných typů, jež ovšem mladistvým elementem knock-
autůl matrikové stáří. Mluví spontánně a pře-
svědčivě a hlavně — bez papírku v ruce. Mluví
příjemným hlasem s živou a nepatetickou gestu-
lucací, netroufaje si ani vydechnout, aby vám
ani slůvkou neušlo. Shledáváte ho hezkým, ne pro
ten knírek pod nosem, nýbrž pro ono nedělnova-
telné světlo v tváři, lež je znamením vnitřního bo-
haství.

Jeho řeč je řeč vynikajícího národohospodá-
ře uvdomělého katolíka. Rozvoj umění vždy je zá-
vislý na hospodářských podmínkách, je povinné
dnešního katolíka pedělv si všimnout obřho-
vostě, která má v ní část celat, až l'art com-
plex« (umění dokonalejší a umění složitější).
O nynějším svatém Otci se vyjádřil: »Při set-

kání s ním v soukromé audienci byl jsem přímo
zasazen mocným dojemem z jeho osobnosti. První
v životě jsem cítil, že stojím před člověkem oprav-
du z Boha. Řekl též, že svatý Otec je obdiv-
hodně vstřípmý; tak informován, jako žádný jiný
a národohospodářský problémů prý rozumí
jako ten málokterá hlava státu.

Celkový dojem z ministra: radostná energie,
optimismus, praktická aktivita, tvoř. katolika. la-
kých, Pane Bože, hošťi!

Nesmím zapomenout na nejzrešenějšího
hoš v červeném plášči... Papežský nunciou,
Hla asketické tváře. Když mlví francouzsky, il-
stát mu rozumělí věšnici Italové. Jak je to s Fran-
couzy, nevím, il m si už nejsem tak jistý. Hlas
má stejné ostrý jako profil. Když se nahlas modlí,
máte nezdořilou předstávkou, že komanduje celé
nebe. Ale pak se lak mile usměje, v tempera-
mentní řeči zamává dlaní s náhodně čtyřmi,
ušlechtilými prsty, všecko mu odpustite a máš
ho docela rádi.

Nynější ministrský předseda P. Spaak na
katolickém kongrese ovšem nebyl, ielkž je so-
cialistou, aie zhlédla jsem ho, an spěšně klusá
k autičku — pan kobilžkové posavy, celkem však
nenápadný v sáčku a bez klobouku, takže jsem
v rychlosti mohla spočítat jeho tmavé vlasy. Souč-
ně neprozradil celkem to nestojí za řeč. »Dobry,
den, pane Spaaku! — zdravili ho mimodůlně.
Právě jsme hovořili s biskupem kongresistů na
ulici, tož ml jsem pan Spaak zapadl také. Byl
v tom hloučků též ten, který se nyní přivde v-
má představit; chce, aby všé osloví vlámský, fran-
couzský nebo anglický? O. prosím, dr. Mor-
lison se na vás podobá upřímným pohledem, nev-
něl vám slusně říku a jazykem. Jenž vám jde
nejlíp k sluchu, hned se jme vyptával, iak u vás
pracuje tisková služba katolíků? Je totiž před-
sedou mezinárodní tiskové katolické agentury CIP.
Představte si balvanový útes v dominikánském
hábitě. Přimyslete si holou lebku s věncem vlasů,
pokojně, hnědě oči. Toť dr. Morlison.

Jeho tajemník, vedoucí redaktor CIP, Van
Lier, je protějšek svého šéfa. Jalo by schválně
takto udělány. Kdepak bývána — spíš z důbového
dřeva, šetrně vycesaný, co vyplývá panl při-
rodou, ale i zvlášť jeho mlou, jeho nadpřirozená
síla i nad náš zbabělostí vzbudí až vřavky
znovu srdce statečná. Všude, i mezi námi, ak.

Obděláme si na některou přednášku, Mr.
William H. Mooring z Hollywoodu právě
referuje, o možnostech katolického filmu tam
u nich. Sněd vysoké čelo, prosodivě akřané,
šuhlý gentleman, klasičky ideál sextanek. Proza-
díl nám, že už mají v Americe dvě školy pro ka-
tolické scenáristy. Jelikž jsem jeho anglické
přednášce nerozuměl, měla jsem dosti času na
střezování si bedlivě jeho pohyby bradou, dobohu
stranou, stranou a dopředu, dodnes to zkouším
přes zrcadlem a čekám, kdy ml to začnu mluvit
anglicky.

Za katolickou Anglii referuje mlá pánl
Fitz, a to o děláckém filmu. Mají tam výt-
eňného producenta; ac je metodista, má velké po-
chopení pro náboženská filmy vůbec a dělá jen
pro filmy dobré. Je totiž zakladatelem jakéhosi hnutí
pro dobré filmy. Před třemi lety začali pokusně
natáčet filmy pro děti. Pokus je skončen. Budou
natáčet osm dětských filmů ročně, pro export také
v šestnácti milimetrech. Mš Filie navrholava, aby

byla v každé zemi organizována péče o dovoz a
provoz filmů pro děti.

Kanaďan, takto otec z Tmavě, se
ozval jen v debatách po referatech. Z některé
zadní řady se občas vyzbrojela jeho tmavě, za-
valitá důstojnost. Nejdříve se rozhlédl, svých po-
jednou očekem sem a očekem tam (šuhl jen z pře-
mýrní temperamentu) a pak se rozhlímal. Také
nám řekl, že u nich v Kanadě už pracuje katol-
ické filmové studio, které tvoří dobré filmy
s křesťanskou tendencí, nikoliv jen filmy nábo-
ženské. A vůbec všechny debaty vyzněly v roz-
hodnutí, netočit filmy vysloveně náboženské, ný-
brž filmy hodnotné a dobré v duchu křesťan-
ského světového názoru.

Silně skla na očech, drsný úsměv a voienky
hmotná postava v klerice, to je P. Lepouté
T. J. z Paříže. Zval mě srdečně k nim, slibuje
ukázat mi vše, co live v Paříži shlednout, včetně
Bidaulla, jenž prý je jeho přítel.

Ochota a dobromyslnost na dlouhých nohou —
to je náš vřavý přítomný Polák (mám hledat
jeho jméno v paměti i v polštiny). Polevoval po
festivalu i po kongresu, tu tlumočil anglické re-
feráty do francouzštiny a naopak, tam zase ob-
starával nám všem volňáky na filmové před-
stávkou. U něho jsem si všimla, že angličtina ku
podivu často, téměř za každým třetím slovem,
používá slůvka — eh, eh, a vůbec to, čemu Ká-
me hekáni. Dobráček dlouhonožný! Dík jeho vol-
ňákové akci jsem viděla několik dobrých filmů.
Dovezou-li k nám ten americký, který se imeno-
val »Nejlepší lea našeho života«, půdu se naň
podívat ještě jednou. To bylo l'art complet et
complex.

Tak — ještě se mi l'adl do pera pěkně hrouf
lidí. Kam s nimi, když přijde místa v Katolice
pro nás je už vyčerpán? Trpělivost, drazi, na
věceky dojde, ale zase až po druhé.

Marie Holkové.

Co jsem tam viděl a cítil

(Pokračování)

V zimním semestru 1946—1947 uspořádal prof. V. Homstien, pastorální na fribourgské univerzitě, zajímavý kurs, ve kterém vynikající avšak čarost odumřelý z různých úseků apologetiky a duchovní správy vyprávěli o svých zkušenostech. Kromě odborného poučení to byla jedinečná příležitost poznat švýcarský lid, jaký je, se všemi jeho světlými i slunnými stránkami, v celé jeho neobyčejně složité existenci. Zároveň to bylo výmluvné svědectví o univerzální katolické církvi o tom, o čem ona může dělat nezávislým skupinám jazykových, kulturních i společenských, ani o tom, jak musí kněžský i laický apologeta stále z této univerzální praxe vyvozovat všechny důsledky, jak musí dobře znát a upřímně milovat lid a lidky, které má získat Kristem.

Vekomestský farář z Curychu mluvil dost pesimisticky, ale Pražana naplňovalo i jeho předobrá bloudů zvěsti. Katolici, žijící v menšině mezi protestanty, jak je tomu zvláště ve velkých městech, bývají označováni tak jako kdysi židé, rozptýlení mimo Palestinu — „diaspora“. Přihlížím-li k matrikové příslušnosti pak u nás něco takového téměř neexistuje; přibližně-li však k náboženské praxi — a to je konec konců rozhodující — pak máme u nás diasporu stejně jako v Curychu, v Bernu nebo v Ženevě, ne-li někde horší. Švýcarská katolická diaspora usiluje o živý vzájemný styk i mimo kostel, o vytvoření katolického prostředí i kulturního a společenského, o to, aby mohlo dojít k příměňování známým i neznámým katolíkům a tedy k vytvoření prakticky katolických rodin. Opouštění dočasných katolických spolků pod zámkou, ke stávající vlastní rodině (která ovšem vždy má být nadřazená ideálům), jak je to nedávno propagovali někteří katolíci německé a rakouské, považuji Švýčarů právě z těchto důvodů za zcela neprofitelné a tvrdí, že za tak dělo hlavně ze strachu před Hitlerem. — Nejtěžším problémem diaspory jsou katolíci, přecházející do velkoměsta ze „zahradních“ venkovských katolických kantónů, na př. valaiského a fribourgského. Taková velká fribourgská vesnice, jakou jsem poznal na př. o loňských vánočních, když jsem kázal a zpíval v Albeuvu, kdo o valikoncích jen asi křiví lid jedinou k sv. svátostem, má u nás obdobu snad jen na Slovensku a v některých koutech Moravy. Ale bída katolickým, kteří se na takové tradičně zbožné prostředí přišli spolehat, kteří považují pro sebe za zbytečné novodobé formy prohlášení náboženského života a apologetiky, na of. exercicie, katolický skauting, katolické tance vůbec. Jasně to viděti příměňoval k nim nebo ani odeloval su příměňoval, jakmile se prostě stržili to stádečko, které je neslo do kostela, brzy jim docházeli dech. Dnes je v ústředí nepotůtné osobní, čínná, samostatně prošli náboženských hodnot, vnanabářské světecký, apologetický postoj všech mladých katolíků. Dnes př. z našeho pohledu vrátili Surová a Hájali: „Za český chlebiček pečem si a duši!“. Cokněme však, že jednou po nich přídou líní s myšlenkou: „Jdu si snad pro lepší školu, ale chci dávat mnohem více — světo Kristoval“. To ovšem musí již dnoa býti líní katolíci — a teď zase mluvíme zcela všeobecně — než ta „zbožná“ švýcarská selka, kterou van farář vzhodil ze sakristie, když mu přišla dávat na mši svatou. Divím se mu? Já ne. Ona totiž docela navně prohlásila: „Mují, pane farář, že bude brzy po válce. To by bylo škoda těch pláňových vědeků pro chudého člověka. Tak teď máte líní fraňky na mši sv., aby ta válka ještě chvíli trvala.“ To byla jistě výjimka; ale můžeme Heli, že oběťval švýcarské pomoc je do jisté míry nesena vědomím mravního závazku k těm, kdo nebyli užiteční válkou. Ta selka, to je rub Švýcarska: bylo by však nespravedlivé neviděti líc — náběhy k tomu jsme četli i v našem tlaku. (Pokračování)

Poznámky k Nechanicím

Nepatřím k těm pisatelům, kterým je zřejmá lhostejnost, co si o nich čtenář myslí; ačkoliv jsem málo v naší kulturní politice došel. Proto jsem neopomenul zpytat: svědomí, když se některému čtenáři zdálo, že zaboučel do řad květináků, a že můj članek o Nechanicích byl „jediné strané přilíc národních. Nuza, já skutečně nevím. Nemám jsem skutečně dojem, že orientálním pochlebováním zasypávám nechanické autmatičky. Srovnával jsem jejich postoj s nacistickým; onak naše veřejné debaty už jsou na takové úrovni, že toto srovnání je běžným, bezvýznamným a nesčíslným obratem řeči? Anebo očekávali moji čtenáři, že je budu častovat nové policejní ornanisce živočichopisnými jmény, zařím ko politické zastupování i českých katolíků jednovměsně novou podobu policejní odhazoval? Ale tak je to ve všem. Když je zavřen katolický ambrosiok zahřebásky, prohlásil americký pastor, že je to docela v pořádku. Ale když je zavřen Maniu, který dokazatelně pro Anglii pracoval už v letech 1939—45, a kterému také Anglie pomoci nedovozda, tak se měl rozkládat katolici na českém venkově? Kdy pak se naučíme, že kůže je bližší než kabát? A na svém dáme lrvan tvář. Komunista, který býval pro odřiznutí „Sudet“ a přesto se během války přihlížel k boji českého národa, zasluhuje uznání a také odměny, poněvadž ho ještě budeme potřebovat v kritických chvílích tohoto státu. Zato opravdový katolík čínný nezaluhuje, neboť nemohl jernat jinak; jsa odhodán ve mařovalčevské hranici, namohl se vůbec stát kolaborantem, a bojovat proti Němcům za své vlastní ideály — jen le národní je náše — a za to nikoho neoměňujeme. A náše, hledáme, co nás slednouje, a znovu: čínné projevy presidenta republiky — i kdyby je někdo uvěřivěly nerad. Jindřich Stěda.

Po žních

Mnohokrát již bylo poukazováno na to, že mešní formuláře na neděle po sv. Duchu připadající na konec července a srpen obsahují četné narážky na žně a vůbec na zemskou úrodu. Jsou to zvláště „communias“, obahující starozákonní citáty o Božím požehnání plodům, které země vydává koruně tvorstva. Těžko je Nici, zda tyto úryvky jsou dostaly do římského misálu úmyslně jako časová připomínka věřícím, či jenom náhodou. Ale af je tomu tak či onak, musíme za ně být vděční církvi a neznámým dnes již autorům misálních textů, právě tak jako těm, kdož do rituálu zařadili na svátek Nabenevzít Panny Marie obřad, označný sice v napsí jako žehňání bylin, ale podle obsahu modliteb vztahující se zřejmě i na požehnání prvotin polní úrody. Jako mnohý jiný formulář je i tento — alespoň v našich zemích — historickou vzpomínkou, která, bohužel, již dávno vyšla z praxe. Je to jeden z dokumentů, jak se náš život dobrovolně žil četných pout, kterými církve chce spojit pozemské snažení a duchovním životem formou svátostí. Jakými závěrem těchto žitových připomínek v liturgii je však nepochybě evangelium na žitnátou neděli po sv. Duchu a úryvek horské řeči Kristovy. Jako bychom v tomto evangelium přímo cítili onu výraznou účas přírody, která byla prvním chrámem, v němž se po své ozvalo toto základní slovo novozákonní Pravdy. Poukaz Kristův na ptačto a rostliny, jež le obratlopovaly, ona výava ke křesťanskému návratku k přírodě, k rodostnému společenství člověka s ostatními tvory Božími byla snad málokdy tak aktuální jako dnes, právě tak jako záver tohoto poukazu, jež pro všechny časy ústředním lidstvu hranici jeho pozemského snažení.

Cíteme-li letos všechny tyto žitové připomínky římské liturgie, máme při tom jakýsi pocit strachu, obav a viny. Vždyť letošní úroda je přes útesná slova těch, kteří v řízeném hospodářství pečují o naše žitky, špatná. Katastrofální sucho zanechává nepochybě následky i v přítomném hospodářském roce a i

kdyby napřesrok spočinula na úrodě ruka Hospodinova vlněná a s požeháním, byla by to jen odměna za starosti, které nás v letošním zivě očekávají.

Nevyštlíže jsou cesty Páně a nikdo z nás nepostihne smysl této metly, kterou na nás letos seslal. Nepochopíme, jaký význam má v úradku Božím tato neúroda, jež postihuje vyhladovělé a hospodářsky zkrácené evropské národy. Věřící člověk nebude však přes to v letošní neúrodě viděti náhodou, neodvratně zásah přírodních jevů, ale prst Boží, ukazující národním národům právě na ona slova Matoušova evangelia, které te církve ve žitnátou neděli po sv. Duchu a na slova Přisloví, která jsme četli již o jedenácté neděli: „Uctívej Pána svým majetkem a prvotinami plodin svých a naplní se sýpký tvé hojností a lisy budou přetékati vinem.“ Nepřehlédáme již sice oběti prvotin jako starozákonní židě, ale i dnes můžeme naplniti tato slova moudrostí do posledního písmene. Vždyť uctívati Pána svým majetkem neznamená nic jiného, než podříditi všechnu svou o nabyti a rozmožněti pozemských statků zákonu Božiu, posvěcení pozemské činnosti poslušností slov Kristových o hledání království Božího a jeho spravedlnosti.

Neříkejte, že tohoto poučení je zapotřebí jiným, kteří tento časopis nečtou a ne náb. Vždyť i v nás, kteří se považujeme za věrné posluchače horské řeči, je tolik přizemnosti, hmotajství a malodušnosti, že to až někdy zná. Vždyť kdyby jí nebylo, byla by naše síla daleko větší, u nás i v ostatním světě. Jakási náš národní sklon k hmotajství a prvokřehčství, který tak rádi zakrýváme velkými slovy a plamennými projevy, je sám o sobě zákeřným nepřitelem našeho křesťanství. Tím spíše je třeba, abychom se nad vyprahlou půdou našich polí a luk a nad světlými stodolami kající sklonili před Kristovým odsouzením přizemního zákona pudy. (Pokračování)

* Koupíme poslat strol, který velmi nutně potřebujeme. Nabízky zaslau pro: „Řádová nemocnice“ do adn. „Kotolika“, Praha IV.

Mládež světového typu

Nemusíme chodit daleko, abychom uhořeli na nové skutečnosti ve světlém skrytém procesu světového dění, jenž se odehrává ve zvláštní mezivrstvě moderního života, někde mezi nevyšším bodem pouhé technické vzduš a mezi zemí prosaděnou květi poslední války a ryzím tančím, kteří se prokládávali ze zjevňho i nedvědomého udeření k zítřkům, byf prude odčichujícímu sbližení srdci. Žije to vše okolo nás a žítíme v tom, af už si náš individuální pathos změní ke skeep či k napslé víře v Boha, jež hory pšenáší, a proto také pšenáší člověka přes nahrbky dočasného snění, vzteku, nevěsti či milostného vzpárnutí.

A právě u nás, na české půdě a hlavně v Praze řada sjezdů, porad a manifestací dokumentuje novými harvami v arbu žitního vřesání mladých lidí onen zvláštní přelom, o němž by bylo pochybné mluvit, že je dočasný a náhodný. Jde o přelom takového rázu, šf zcela jistě ideje k novému tvaru života, jehož základním povahovým rysem je adrušování.

Toto sdružování se děje o zvláštní celkové souvislosti líných zjevů, mezi nimiž je na prvním místě odsíraňování různých rozličů po zkušenostech mládež války, v níž se tyo tendence projevovaly formou společného utrpení, v níž negace svobodné lidské existence se podivnými cestami obrátila v prudké úsilí příslušníků všech národů o zamezení nového běhání a o zabezpečení lidských svobod, proklamovaných Atlanticko chartou, zřehněm mezinárodní Organizace Společných Národů.

Mládež celého světa nastoupila novou cestu mlrův vstavby, jak se zdá, mnohem účinněji, než po minulé válce, a to praktickým vzájemným poznáváním bez zastaralého formalismu, jenž dříve více ustupuje novým výrazům mladého života, af někdy výrazům na zrní pohled srovně amyslování v dobrém i pochybeném podání.

Kdo však dnes může s naprostou jistotou posurovat anebo dokonce odsuzovat nové formy mladého života v okamžiku jejich zrodu jen proto, že není zasvěcen do spontánní vůle mladých a proto, že právě zevnější jelech mlrův jdu mimo vrovnaný rámec pokojného občanství? Vytýkal někdo mládež za války, když byl vězněn, raněn, když bojovali a trpěli, když dnes musí ve zednití a nádeničtí než v nějaké mlrově pohodě snít o všech krásných ideálech, límž býval zasvěcen mladý život dříve? Přesvědčí se někdo, zda právě dnes přes onu srovnovanost, ovšem tělesně práce při opravdu tvrdém sevním—mladé duše bídou a katastrofami, zda právě dnes neexistuje idealismus v mlrém smyslu, to je úšlí o zlešení světa bva žití a bez kulatých šov mlrův?

Rada zvažných otázek naléhá na naše vědomí a svědomí dnes, kdy se zdá, že se uskutečnila nejvyšší míra vlastního lidského rozhodování o všem zřízení a zařízení ve spočítání národní a ve vtažích mezinárodních. A je-li to ona míra vlastního lidského rozhodování, jež je nepochybě výsledkem demokratisace všech poměrů v novém světě, jak obsolí přezírání a nerespektování smýšlení různých ideových celků, když právě tato vlastnost je normou demokracie a kriteriem opravdnosti a čestnosti při spolívání závazků v úšlí o dosažení cíle. límž je mlr. svoboda a spravedlivý sociální řád?

Hledíme-li na současně dění právě pod tímto zorným úhlem, nenájdeme daleko pro zítřek. Jsme teprve v rozbuhu procesu, jenž má prací nejmladší generace převést do dělní nový typ

II. filmový festival v Mariánských Lázních

(Pokračování)

(Oú našeho zplátněního spravodaje)

Francouzská produkce byla zastoupena dvěma filmy: První z nich Kulička, volně zpracovaná povídka Chy de Maupassanta. Dějem jest cesta několika hostů do měšťanů prchajících roku 1870 z Rouenu obsazeného Prusky, S nimi jede o dostavník Eliška Rousetová, žena volných mravů, známá jménem Kulička. V chování měšťanů k ní a k okupantům je zde postaveno zredlo společnosti, jejímž cílem jsou jen peníze, blahobyť a pohodlí, u nichž mravnost jest pokrytečtívem a kterou odloží ihned, když toto uštědění pohodí a bezpečnost. Těto poměr má tato společnost k léce postizené vlasti.

Druhým francouzským filmem byla „Pastorální symfonie“ podle románu André Gidea s námětem a z prostředí nám celkem uzdatého. Jde o životní tragedii pastora z malé švýcarské vesnice, který při výkonu svého povolání naleze Gartrudu — slepé děvčátko, sirotka — přijme ji do své rodiny a věnuje jí úšlechtnou péči. Během let dvěce zkrásní, rozumově a citově uspěje a dába pastoraovi nauku, že ho miluje. Těto u pastora se počáteční nauku měl poznenáhu v silnou náklonnost kterou si ani neuvědomuje. Krise nastává, když syn pastora chce se z Gertrudou oženit a vrcholí po zřídlení oční operaci. Dávce prohláše a poznává s naprostou jistotou, že miluje pastoraovu ženu, kterému však uteče za kadeš satek, ješto si uvědomil svojí lásku ke Gertrudě. Tato pro rozpor mezi oděcností k pastoraovi a láskou k jeho synu — po ušlechtlých Amelie (manželky pastora) skončí sebevraždou.

Následující den byl přehledem český film „Poslední mohykán“ podle známé hry F. X. Šuberty Poslední muž o rodiněm despotovi, jenž musí nakonec kapitulovat. Dobrý lidský jím, který zůstal rokem VI. Slavinského a hry Jar. Marjana inel u obecenstva promykají úspěch.

V úterý dne 12. srpna byl uveden třetí suvětěkým barevným filmem: Líška a drozd, život rostlin, 1. máj 1947 v Moskvu. První je křesťen, úšlechtně provedená pohádka o chytré líšce přelstěné drozdem.

Druhý barevný údečeký film přehledal život rostlin tak, aby přírodní zákony podrobně studované, byly každému srozumitelné.

Třetí byl rovněž barevný — uvádí oslavu J. máje ve velkém měřítku.

Ve středu bylo uvedeno — v Bruselu vyznamenané dílo brislé údečeký „Stunec“, které neznámolo očekáváni. Děj z prostředí ilegální politické organizace v severním Irsku. Politické hnutí je však jen pozadí pro odehrávání se drama lidských ardc. Johnny, vůdce ilegální skupiny, jenž unikl z vězení, předpade se svým druhým pro politický údel pokračovat a při úteku o zápas nechtěje, zbnje pokludníka; sám jsa těžce zraněn upadne z myhle jedouchou auta a jest ponechán na ulici. To je začátek děje, který je vyplněn skrýváním zraněného hrdiny a pokusy přátel o jeho zachránění. Více než strachem před suvětěkou mocí je Johnny zmátnut pochůbností, zda zbil člověka a trapez ušlechtlými svodami. Proto lze rad by se dostal ke knězi — otcí Tomolu, suvětěmu bývalému učitel a příteli všech opůtějších. Milenka Johnny, která chce ho buď zachrániti, nebo s ním zemřít, po delším pátrání jej najde a vede k lodi. Ona jsou v oběhání policii a v přestrelce, kterou ona zahájí, zastřelí — dříve než mohli tragedii zabrániti otcí Tom.

Postavy filmu — a to nejen hlavní — nejsou porány povrchně ani pod zorným úhlem politické ideologie, nýbrž z jelech stva a činní udáme, kam směřují celou svou bytostí. Atmosféra díla jest vážná, projev je rozmluvit zde uvedené dotýkají se základních skutečností lidského života: líný, spravedlnost, víry a mílostranost. Film mohutného dramatického apdu, soustředěný dějem na několik hodin — pro námet, skutečo řeší i první dílní hrn nám již známého James Masona nutno označiti za nejlepší na letošním festivalu v M. L.

Jako další promítání dva kratší české filmy: „Nerovinné“ o tragedii české rodiny letěčekého důstojníka, který v boji o svobodu svého národa ztratil ženu v koncentračním táboře a svého apna nalezl po delším pátrání v německé rodné. Druhý film „Horečky mládež“ je dokumentární a zachycuje školní herečkové dorostu na dramatickém oddělení Státní konservatoře v Praze.

Zklamáním byla s napětím očekávána evropská premiéra Chaplinova filmu „Monsieur Verdoux“. Líká čínnost známého mnohonásobného vrah a satankového podvodníka, jenž své zločiny počíná páchati po propuštění z místo pokladníka. Před povahou nijak nelituje svých činů a pro náší ošepané fráze o současně krizi, připravoch k úsice, která bude zločinem ve velkém a pod z celého díla vyznívá cynismus a mravní nihilismus. Těto umělecko neznamná tento film nějaký pokrok.

Mimo celovečerní filmy byly přehledány filmy kratší a to: dokumentární, křeslené a loutkové. V těchto domácí produkce čínné obědla. Z kratkých přírodních plati to zvláště o barevném filmu: Vodnářka zahrada, kde se odhaluje krásna našich tůn, luk a kůlín a Květy z Čech rovněž dílo dr. V. Stalka.

Skutečným přínosem jsou pak loutkové filmy „Český rok“, z nichž zvláště uvidí malíř Jiří Trnka: Bětlín, Posvěcení a Pouť (další loutk. filmy Legenda o sv. Prokopu, Masopust a Plachý jaro jsou v drcl). V těchto krásných filmech se podařilo tvůrcům uniknouti do duše venkovského lidu a umělecko podati jeho projevy o světlích a radostných.

Z přehledných filmů je zřejmý primát anglické produkce a pokud se českého filmu týče, můžeme s pouděkem zaznamenati a ušlechtlou Aleny, podstatný vzestup.

Oldřich Šmekal

KAVTO

36 . LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 7. ZÁŘÍ 1947 • ČÍSLO KĚS 1.50

Skácené kříže

Před nedávnem jsme přinesli zprávu, jak kdesi na Stříbrsku noví osadníci pokáceli všechny polní a vůbec na veřejnosti stojící kříže na své nové půdě. Pak jsme si všimli — to jen tak mimochodem — že si v jednom rakouském časopise tuto zprávu očitovali. Důkaz, jak ochotně si cizina všíma zpráv nám nepříznivých, což však není důvodem k tomu, abychom o nepříjemných zjevech mlčeli, nýbrž abychom je napravovali a abychom se jich nedopouštěli. A mimo to jsme dostali od jedné české-bratrské instituce opravu, vysvětlení.

Předně prý ono kácení křížů nemohli učinit Ochránovští, protože tímto jménem se nazývají Bratři německé národnosti a ti tedy jistě nepůjdou do paňského pohraničí jako noví osadníci. To tedy je otázka jména a názvu, celkem nedůležitá. Hlavní je, že kříže skutečně pokáceny byly. Fakt sám vysvětluje naši upozorněvatel takt:

Tak jako má každý právo netrpět ve své domácnosti předměty, přičemž se Božimu příkazem (Neučiníš sobě rytiny . . .), tak také evangelická obec má právo odstranit to, co se přiči Písmu a jejímu vyznání.

Věděli jsme, že protestanté kalvínského směru, k nimž náleží i naši Bratři, se vyznačovali velkou neohnutostí k výtvarnickému umění v náboženství. Je známo, že za l. zv. Zimního krále, Bedřicha Falckého, na vánoce r. 1619, byl podle tohoto vkusu zpusťován kalvínským kazatelem Skultetem sva ovitký chrám, rozbitý v něm všechny sochy a obrazy, při čemž nejprve byl sražen velký kříž, jenž stál na hlavním oltářem. P. Ráček ve svých Dějinách píše, že toto přeměnění pražské katedrály v kalvínsko-bratrskou modlitebnu je jediným památným činem Zimního krále. Dnešní bořitelé křížů jednají tedy v duchu starých, ačkoliv málo blavných tradic Odvolávají se při tom na známé příkázání Desatera: „Neučiníš si sochy ani jakéhokoliv obrazu něčeho, co jest shora na nebi nebo dole na zemi, nebo těch věcí, které jsou ve vodách pod zemí.“ Dr. Hejdl píše ve svých poznámkách k tomuto místu Písma sv.: „Tento zákaz u Izraelitů jest v době, kdy se okolí pohanské nejrozmanitějšími soškami, sochami, vypuklinami, obrazy, amulety, domácími bůžky jen hemžilo, ojedinelý zjevem, kterého příčinou cestou rozumářské dějiny náboženství čosud nevysvětlily a také nevyšvětlily.“ Dr. Hejdl chce říci, že vysvětlil je jen v přiznání, že Desatera není výrazem přirozené moudrosti tehdejšího světa, nýbrž skutečně nadpřirozeným zjevením, které přes to mohlo mít a mělo jen časově omezenou platnost. V dobách, kdy Izrael se svojí vírou v jediného Boha byl ostrůvkem v moři mnohohožství, byl tento zákaz pomocnou k udržení čistoty víry, měl přimáhat věřovat duchovost Boží, bezdělnost Toho, jejíž nelze připodobovat žádnému tvoru. Pak přišel Kristus se svým posláním: „Jděte a učte všechny národy.“ Všechno lidstvo mělo poznati jediného pravého Boha a toho, kterého poslal, Ježíše Krista. Křesťanství se opravdově stalo náboženstvím většiny lidstva aspoň ve středověkém, evropském okruhu, překonal vítězce všech ten hrnulý polytheismus minulých dob. Duchovost Boží byla vštěvována mnoha jinými způsoby, takže nebezpečí přilíh hrubých představ o božství se zmenšilo a mohlo se, proto jako část křesťanské svobody, kterou nám Kristus přinesl, rozvíjetou v: vernické umění, člověk křesťan se mohl pokusit ukolji poněkud svou touhu vidět tím, že vypjel všechny své představy o kráse a v jejich vrcholu se snažil spatřit odlesk Boha, jen on sám bdělým a neomylným učitelem úřadem Cirkve slala upozorňován, že pravá podstata Boha je nevyjádřitelná a nedosažitelná i nejgeniálnějšímu rozletu lidské touhy tvárné. Každý, kdo není zaslepen fanatismem, musí uznati, kolik opravdové umění skutečně způsobil, kolik opravdové zbožnosti vykouzlilo u nejprostších právě jako u nejnáročnějších duší umění takového Giotta nebo Fra Angelica nebo jiných a jiných umělců všech národností a škol.

Ještě ze svatovojtěšských oslav

Skupina lidí s praporečkou, která s posvátnou lebkou putovala po celé apoštolské cestě Mlučedníkové, vchází do hradišského nádvoří.

Sv. Otec v základech pravého míru

Jednou z událostí minulého týdne je výměna dopisů mezi prezidentem Trumanem a sv. Otcem Píem XII. I když se komunistický tlak z toho znepekotuje, i když parížská Humanité přávelevozně žs Ozu Truman—Plus XII. vede Putruťm a „Ruadé právo, si to ochotně ctíje, přec věřime oddané v otcovskou dobrotu Náměstíe Krátova a jeme přesvědčení, že nechce nic jiného a nepotáhá k němu jinému než k opravdovému klidnému a pokojnému životu všech lidí, hlavně malých, prostých lidí, tolik zvaných válkou a pozvaléchno bídu. Přinášíme hlavní část dopisu sv. Otce:

„Jak položit základy k trvalému míru mezi národy? Tyto základy nemohou být pevné, leč budou-li spočívati na víře v jediného pravého Boha, Stvořitele všech lidí. Jakmile stát vyloučí Boha a prohlásí se sám za zdroj práv osoby lidské, dostává se člověk do situace otrocka, vykořisťovaného skupinou, která se právě dostane k moci. Tak je řád Boží převrácen a dějiny ukazují jasně každému, kdo chce vidět, že nevyhnutelným výsledkem takového převrácení je válka.

I dnes je možno pracovati k takovému trvalému, poctivému míru. Pravda nepozbyla nikterak své síly, dává i dnes

srdčit ke své obhajobě nejuslěteliější a nejbystřejší duchy.

Všichni, kteří hájí práva osoby lidské, naleznou vždy srdečnou spolupráci se strany Cirkve Boží; ona je věrnou ochránkyní věčné pravdy, miluje všechny lidi, byla vždy od svého vzniku před 2000 lety ochránkyní zjednotlivce proti despotismu, dělníka proti vykořisťovateli. Nemůže nikdy uzavřít kompromis s vysloveným nepřítelem Božím. Snaží se všemi svými silami vésti lidi a národy k jasnému poznání jejich povinnosti k Bohu, bude tak Cirkve pokračovati jako vždy přispívati nejméně k světovému míru a k věčné spise člověka.

Láska, kterou projevil americký národ ke všem těm, kteří trpí takřka na celém světě, je jistým důkazem jeho upřímné touhy po míru a po všeobecném blahobytu. Nesmírná většina národů světa sdílí jistě tuto touhu a to i v těch zemích, kde je nemožno se svobodně vyjadřovat. Ve znamení Prozetitelnosti Boha, Otce nás všech, zvítězí jistě na konec to, co je dobré, posvátné a spravedlivé.

Ještě největší český bratr Komenský je slavný právě svým zúročňváním názornosti ve vyučování, proč se jeho následovníci dodnes tak hojně názornosti ve výchově ke zbožnosti, proč vidí stále úzkoprsé v pouhých vtvárněném umění v náboženství všílášví? Je to trvalý následek zvrhnutí dogmatické tradice jako zdroje zjevení vedle Písma, zvrhnutí, které je při tom nedůsledné, protože by jinak i čeští Bratři musili zachovávat spousty různých rituálních přešpísti starozákonních, jež nejsou nikde ožvolány a o nichž je přece dávno známo, že je křesťan nemusí zachovávat.

Nejprůsvětlevějším důkazem odvolání onoho zákazu zobrazování božství je Ježíš Kristus sám svým pouhým zjevem, svou pouhou existencí. Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Pro pravého křesťana, a český bratr jim jistě také chce být — je přece Ježíš Kristus pravý Bůh. Kdo vidí jej, vidí Boha, jak to Kristus výslovně říká: „Filipe, kdo vidí mne, vidí i Otce, a je povinen se mu klanět jako Bohu, tak jak to činí Tomáš svým vyznáním: Pán můj a Bůh můj,

tak jak to činí mnozí jiní v evangeliu. A tento Kristus zůstává Bohem i jako Ukřizovaný. I pouhému, prázdnému Kříži se proto Cirkve klani na Velký pátek, vymáňuje tím pravé luto svou víru v nepěsmožitelnou lásku Boží k nám, která pa nás neváhala dát se přibít na kříž. Poznává-li božství Kristovo na kříži lot, bije-li se po jeho křížem pokorně v prsa pohanský setník, kdo může rozumně předt zneuctění Boha v tom, když se člověk pokusí znázorniti si onu velikou lásku kříže, poměhá-li svými obrázky své zapomětlivostí?

I když by nebylo zmíněno již církevní tradice, která se nemůže myšliti, rozumně důvody pro tvoření a utváření náboženských obrazů jsou tak přesvědčující, že kdokoliv tvrdí opak, nedokazuje tím nic jiného než svou nedosažitelnou znalost lidského srdce, svou zatvrzelou nejzbožnost, která nevidí, protože vidět nechce, protože nechce přiznat, že se zmýlila, že reformátoři učiněné na některých lidových upřílišňováních odsoudili a ožhodili i mnoho skutečně krásného, čistého a dobrého, co může neobyčejně přispívati k skutečné adoraci Boha v duchu a pravdě. ak.

Mladí zpívají Bohu

Totíž — nezpívají. Nemají co. Ale rádi by zpívali!

Co bylo o těchto prázdninách našich táborů — junáckých, středoškolských, akademických. Co bude ve školním roce nejrůznějších schůzí a schůzek našich mladých. Tam se scházejí duše harmonicky znějící Boží láskou nebo i apoštolskou vůlí. Tam jsou chvíle společné ranní modlitby a večerních diků přijímání do bratrského nebo sesterského společenství a slibů, táborových exercicií a pravých posvěcených poutí. Přijdou i mimořádné okamžiky, kdy srdce náhle zahojí v důvěrném porozumění a odhodlání.

Tenkrát je cítit Boha blízko a tenkrát se s Ním mluví slovy nebo tichem. Ale chtělo by se promluvit také zpěvem

Ba i v osobním životě mladého křesťana se vyskytnou chvíle nad jiné sianve nebo temné, kdy je málo mluvit obyčejnou řečí, kdy se zdá nutné dškovat archandělský nebo upět propastné. Kdy je potřebou Bohu zpívat. Neboť někdy jen zpěv stačí fici dost mnoho.

Vždyť taková hymna, zpívaná při své příležitosti, zahýbá srdcem víc než slavnostní řečí. Taková národní píseň, zazpívána v naladě táborového chně, zapůsobí tak, že byste tu nikdy neřekli. Nebo jak šlehne unavené svaly svízný pochod! Kouzelný svět tónů nestvořil Bůh nadarmo. Hudba je Boží dar. Dar, který můžeme Bohu vracet právě tak jako květy, zlato a ostatní.

Církevní chorály jsou ovšem mohutné a věcně nádherné, ale pro tyto naše účely zídka použitelné. Nevýjde se ani s kostelními písněmi, i když některé zni velmi působivě pro starší. Máde neposjují s Bohem dost důvěrně, protože jejich lidová citovost spíše odráží. Je třeba zpěvu citově mocných, ale citovým bohatstvím, které musí být diskrétní, napimující a posilující.

Pisatelé hezkého dopisu, který podnítli tuto úvahu, učarovaly anglické chorály, zpívané vojáky cestou do boje ve válečných filmech (ne však ve skutečnosti, pokud je známo). I katolická mládež v různých zemích má krásné sbírky svých zpěvů. Nezamýšlíme přesto přenášet cizí květy do českých lesů, na české louky a pod české střechy. Z naší země musí vyrůst něco, co bude mít vlastní barvu a vůni.

Nová tvorba však nesmí být lodajaká, něco jako šesták hozený zebřákovi. Ty modlitby a hymny, ba i pochody a písně o krásě prostého křesťanského života, po kterých touží naše mláde, musí vyjít z pročištění v zážitku uměle hlubokého a dnešního. Hlubokého, protože mravoučné rýmování se tohoto času plati bujarym smíchem. Dnešnímu, aby si nehrál jen s kulismí novodobých zjevů, nýbrž aby přirozeně dýchval v rytmu nového života.

Jisté už takové zpěvy křesťanského srdce částečně jsou, vznikají a budou se šířit dál. Ale silně věci, které ovidnou všeobecně a stanou se pokladem českého katolického znovuzrození, čekáme hlavně od našich mistrů duchovní hudby, osvědčených i přičiňujících. Ti ovšem potřebují také jazykové čerstvé a básnický kvalitní texty. Něco toho rodu, představují si, jakožou jsou chvaly svatého Františka, Božího trubadura.

Možností je mnoho a vděčných.

Oto Mádr.

Kurs o katolické akci

Studium Catholicon v Praze II, Jungmannovo nám. 18, pořádá pro pražskou Arcidiecézní katolickou akci dvojnásob přednášek:

1. Pro pražské pracovníky u Katolické akci celoroční kurs s 2 hodinami týdně od polovice října t. r.

2. Pro zájemce z venkovských vikariátů a farností bude uspořádán podle potřeby 7 až 14denní kurs s celodenním rozvrhem v zimním semestru. Přihlášiti se mohou všichni, kteří chtějí s láskou a obětí pracovat v Katolické akci.

Doporučujeme, aby venkovské vikariáty vyslaly na tento kurs několik schopných mužů, ten i z dospěle mládeže, větší farnosti mohou poslat každá svého zástupce.

Farnosti mohou by přispěti na uhrazení výloh, správných s tímto kursem. Jde předem o katolickou vzdělanost jednotlivce, kteří by byli schopni získané vědomosti sdělovati působit, kteří mají a ne zřejem v jejich okruhu důležitosti.

Podle přání správce Pia XI. mají ti, kteří jdou v čele s pochody poutí v rukou, mít vědomost a řádné členění. — Hlavní úloha jest správná a upřímná náboženská a mravní a sociální výchova na základě solidní znalosti, mravnosti a velké lásky k Cirkvi a k spěši. — Zvláště v našich dnech, kdy čistota míru a mravní je ohrožována čim dal tím nebezpečněji, a kdy kněží nestačí na to, aby vyhověli potřebám duší, je tím žs důležitější říci se do služeb Katolické akce, která tím, že činně laikové se rnují spolupráci apoštolskou, napomáhá křesťm a je náhodou za jejich nedostatek.

Přihlášky a dotazy přijímá Arcidiecézní katolická akce v Praze II, Votříšská 5.

Při větším počtu přihlášených mají přednost ti, kteří se dříve přihlásili.

Co jsem tam viděl a cítil

(Dokončení)

Za svou záchranu a později i za svůj poměrně rozkvět děkuje švýcarský katolicismus zvlášť české a slovenské obnovení, kterou známe i z našich českých církevních dějin, sv. Petru Kanisiovu. Tento apoštolský učec holandského původu, který přiznal první užil výrazu „theologia pastoralis“ — pastýřské bohosloví, zakladatel jesuitské koleje v Praze, ztrávil posledních sedm let svého plodného života ve Freiburgu (později se město francouzšilova a nyní se úředně jmenuje Freiburg) a s milostí Ducha Svátého zde opravdu obnovil tvář země. Nejednou jsem u jeho hrobu v kostele St. Michela vzpomínal na východní pol jeho na tehdejší poměry nesmírného pole působnosti. V jeho trzci víry, vědy a apoštolské vny české pokračuje fribourgská universita ve svých neadekvátních moderních budovách. Její theologická fakulta je nyní vedena dominikány, povolanými faktem téměř ze všech leoutů Evropy. Velmi se proslavil zvlášť český biblista Zepetai. Nyní patří mezi přední hlavy polský filosof Bodeński. Mezi švýcarskými lidmi je nejoblíbenější rád kapucíny, zatím co jiní kňáci v takovém Curychu raději ne nosí ani obyčejné sukně, prochází městem kapucín ve své hnědé kutaně s provazem zcela neruší a je tři svých pastorálních návštěvách rodní vidně přijímán ve šinou i protestanty; franšiskánská lidovost a prostota mu otvírá dveře i srdce.

Tim se dostáváme k otázce náboženské svobody a vztahu mezi příslušnými různými vyznáními. Švýcarsko je klasičtí zemi demokracie a svobody, ale v náboženském ohledu tomu tak vždy nebylo. Protestantické většina nejdou katolickou menšinu velmi nedokonalými ústíkovat; tak tomu ostatně bylo ve všech protestantských zemích, v daleko větším měřítku, než naposek v zemích katolických — kapitulo dějin, o které naše školní dějepisectví nechce vědět. Poslední ústík se dává v druhé polovině minulého století, v době tak zvaného kulturního boje. Různé proteštantské zákony z této doby jsou dosud v platnosti, a to i ve spolkové ústavě. Když tedy někdo přišel zdrazňoval naši železnou oponu atd., mohli jsme jej upozornit: U vás jsou na př. jesuité ústavně zakázány ústavě nebezpečnou společnost — a u nás dostávají od státu řady za své vlastenecké chování za okupace! — Je ovšem pravda, že je těžko rozhodnout, zda je lépe mít šta než zákony a doboru praktici, či dobré zákony a praktici někdy ne zrovna vzornou.

Jisto je, že katolici onim kulturním bojem jen zesílili, klerus se stal v ohni nepřátelské kritiky horlivějším a uvědoměním ládi povazují Církev před za svou záležitost. Také protestanté se většinou ukliednili, dosil křiklavě výjimky poroužeme dnešně a v poslední době cíli společně nebezpečí materialismu. Vynikající protestantský novinář se nedávno velmi rozhořčoval: uad tím, že u nás některé křesťanské církve užívají k šívení pro katolickým bohuapůlých provalkánských pomluv a lži z materialistických pramenů.

Tu se dotýkáme otázky, která zde má doma každého z nás: „Kde se tam dívají na nás? Musíme si býtli dobře vědomi: ačkoliv jsme dne v Curychu ležadlem z Prahy za dvě hodiny, brve v minulosti — i nedávno — pílné stýky poměrně blízké a švýcarci o nás čerpali zprávy většinou z druhé ruky, každý z pramenů, ke které odpovídaly jeho zaměření. Francouzský mluvíci část z Francie — a tedy celkem v přátelském duchu; německy mluvíci většina z Německa a z Rakouska. Tak se stává, že někteří konservativci dodnes nainvě vyzdýchají po státním Rakousku, jehož rozpad nyní zbalkanisoval střední Evropu. Dnes nemůžeme nikdo, kdo sám neozobí okupaci, ani částečně pochopit odsun Němců, zvláště, když je sam — při všech vědomých odchylkách — piece jen v jádře ochováni německou kulturou. V poslední době nám jistě v lamějším veřejném mínění neprosáhlá poprava Tisova — všichni očekávají kavalerické rastro k poraženému odpůrci — a potom odmltnutí Masarilova plánu; s tím jsem se dostal sám do zrostečnické situace: napíed mi všichni blahopřáli, že jsem tedy přece měl pravdu, že nejsme tak do-

Pokroková republika anebo autoritativní stát?

Jindřich Středa ve svém minulém článku o moderních a konservativních katolících vkládá do úst takových těch konservativních touto ústavu: „Lépe mi katolického prelata polním kurátem u legie vráhů a lupičů, lépe mi takového kněze hostem novopohaných generálů, lépe mi fašistické prefekty na povinných bohoslužbách, než nimit v pokrokové republice žádné polní kuráty, žádné kněze u generálů, žádné státní hodnostáře na mási.“ Zdá se mi, že na tento problém nebyla dána odpověď, že nebylo jasné řečeno, co tedy je lepší a oč se tedy má horlivěji usilovat, nebo jinými slovy, co je pro katolicismus výhodnější. Normální a žádoucí není jedno ani druhé, o však je menší zlo?

Podle mého mínění rozhodně pokroková republika. Totiž republika aspoň poněkud demokratická, kde je aspoň trochu svobody, kde lze aspoň trochu otevřít ústa. Protože kdyby šlo o republiku totalistickou, pak je jedno, jestli po totalismem levým nebo pravým.

Vezměme však takový pracovní totalismus. Ter si obyčejně potpří na reprezentaci, hlásává účtu národní minulosti a proto se mu jako štafáž dobře hodí nějaká ta církevní paráda. Ale je to skutečně čím dál tím více jenom paráda, draho zaplacená paráda. V totalitamu je totiž první zásadou neomylnost vůdci, slepá poslušnost, chválení vocho, co je napadne, co oni dělají. Jen tak dlouho mohou zástupci Círky spolupracovat s totalitním režimem, pokud tyto vlastnosti mají, pokud mlčí, poslouchají, chválí. Za to dostávají hmotné příspěvky a dovolení vnějškové spolupůsobit. Ale jen vnějškové. Cím více však přibudou svého charakteru sítí a vskau, čím více pozbudou své vnitřní nezávislosti, tím více vystupuje jejich vnitřní vyprázdněnost: tím více je na nich patrné, že pozbyli jakéhokoliv vnitřního oprávnění své existence, tím více se stávají zbyteční, protože úkol mytlu tak jako tak obstarává více a více stát sám, jeho představitelé a jeho symboly. Křesťanský Bůh je úplně zbytečný vedle totalitního státu. Bázliví přísluhořáci takového režimu musí stále více a více kompromitovat vše to, co zastupují. Tak jako sami většinou přikrčené lpějí na drobtech nějaké té diktátorské přiznání, tak reprezentují i své náboženství jako cožs hezmočného, jako neživotnou, služebnou tradici, přechodně trpěnou, určenou však k odumření. Kdokoliv sledoval vývoj v diktátorských režimech, ve všech pracovních diktátorských režimech, jichž jsme byli současníky, nemůžeme popřít pravdivost tohoto obrazu. A nád to ve všechny zločiny, které takové režimy spáchá, přičítou na účet příslušujícího náboženství, protože každý v něm vidí funkci: karajního svědomí a kde tento karajní hlas mlčí, vyzouje se na schvalování nebo prostě na trestuhodnou zbabělost, která tak jako tak náboženství kompromituje a osvědčuje jeho zbytečnost.

V pokrokové republice, je-li tam aspoň trochu svobody, se dá docela jinak pracovat. Tam záleží skutečně na vnitřní hodnotě hlasatelů

celá »satelitem« atd., a lá jsem se tak trochu »naproval« to vite, náš Masaryk atd. — a pak to skláplo. — Dnes si ovšem inteligentní švýcaři začínají uvědomovat, že oni a my spolu piece jen tvořime jedině dva ostrůvky jakés takés demokracie ve střední Evropě; udrželi si s pomocí Boží aspoň ten stupeň nezávislosti a svobody, který dosud máme, může touto vědomí věsti k plodným vzájemným stýkům.

náboženství. Přival neřetivci a nemravnosti, který v takovém režimu obyčejně chrlí t. zv. svobodný tiak, je více bolestný, protože citivě svou slabost tomu všemu čelit a vidíte tedy; kolik slabých duší je tak otrávenovo, přesto však vs osobní svoboda nabádá k vyběpí všech sil, k reagování, prostě k boji, jimž právě rostou vaše síly.

V totalitním režimu není dovoleno ani nejmenší slůvko kritiky. Nejenom nejvyšší vůdce, i všichni podřízení si dělají nárok na neomylnost: cokoliv se ve státě děje, se musí stále prohlašovat za nejlepší. Tam, kde je trochu demokracie, tedy v t. zv. pokrokové republice, může kritizovat piece jenom vůdčicky, můžete kritizovat i ty nejvyšší a třebaže to ani tam není pohodné, piece to tam znamenat takřka základní životní podmínku režimu. Film o aféře Dreyfusové, který právě v těchto dnech v Praze běží, připomíná jedno z hlavních vítězství tohoto demokratického slova. Totéž demokratické slovo třeba obrátit proti žádnému nevěrecké lhostejnosti, jež hývá v takových pokrokových republikách módu, je třeba ukázat, jak je stupidní, jak je omezená, jak je krátkozraká na př. u nás, kde dovede uspořádat celou řadu oficiálních slavností »velkého Psnce«. Komenického a dostaví se na ně kompletně, protože nevídnější katolickou Církev, naproti tomu nové rozpaky co dělat před jímým pánem. Vojtěchem, ačkoliv je také Cech a ačkoliv je rozhodně charakterově větší a jeho mezinárodní působnost hlubší než posledního biskupa bratrského. I totalitní režimy mívají takové své svaté a své pance. A rozdíl je zase v tom, že když ony prohlásily někomu za pance — a byl jim pomalu i Ježíš Kristus sám — pak jakékoliv hlášení se k němu bylo první záležitostí k ronásledování, k podzřívání a vlastizrady. Naproti tomu celá ta rozpačitost, jak jsme jí na př. viděli vůči sv. Vojtěchovi v demokratické republice, končí jen tím, že k: tolik je tak tě oslavuje tím vroucněji. A při tom dovede trké s účtů stanout před Komenským nebo jinou velkou postavou našich dějin, dříve i tím dít, což jejich jest. Právě tím vystupuje jako člověk vnitřně ucelenější, bohatší, jako lepší, celejší Cech. Mám-li trochu skutečného záru přesvědčení, není možné, abychom co čase nepřesvědčili aspoň poněkud myslící lidi: o své převaže nad komolici nevěrou, abychom pacifičky nevnutili ostatním svou vůli. Můžete to cítit z komentáře, jaký o Vojtěchové cestě dle »Český zápis«. Nebyl to vlastně žádný komentář a čítíte v tom zase jenom rozpačitost, když se po konstatování vší té účty, které se Mučeníkovo lebeč dostalo, jen dodává: »My jsme si upešovali, kde slofime my — svobodní křesťané — a kde stojí církve staré, Ujasaňoší-li jara: si, že; me jímý svět... Proč jsou jiný svět, zda jsou skutečně lepší, svobodnější, vnitřně bohatší svět, nežikají, neokazují. My víme, že by to nemohl dokázat. My víme, že těmi bohatšími jsme my. My víme, že naše bohatství není jen ztrouchnivělé lebka, nýbrž Církev, jež naplňuje okruh zemský a posvěcuje a oživuje všechno, co jej přijímá s účtů a láskou, posvěcuje a oživuje i ztrouchnivělou lebku Vojtěchovu. Duch, jež naplňuje všechno na stálet a jenž zrnobuje, je pravý katolík žije celou svou bytostí v přítomnosti, dověděl by neobojčeně moderním a piece při tom obijmá s účtů všechna stáletí minulá a nalézá i v nich stopu téhož Ducha.

Oficiální zlovuky, jež se vmísily v posledních dnech do chorálů svatovojtěšského, nám

Mezinárodní studentské týdny v Paříži

Francouzská katolická federace vysokoškolského studentstva připravila pro letošní prázdniny Mezinárodní studentské týdny. Jichž hlavní část probíhala na zámečku de Varenne u Angers Zábavní se jich dělejí 14 národů. Účelom těchto týdnů, jež byly pod patronací Pax Romana, bylo shromáždit katolické vysokoškolské studentstvo různých zemí, přispět k jeho vzájemnému poznání a pochopení, k výměně názorů a ideí, jež jsou prakticky v běžném životě toho kterého národa realizovány. Hlavní thema které probíhalo všemi přednáškami a debátami, „Student a svět zřítka“, bylo myšlenkové rozebírání a nahliženo ze dvou aspektů: pochopení naší doby a příprava na odpovědné a úspěšné zapojení katolického studenta do obrodné práce. Obsah přednášek, jež vyčerpávaly všechny obory lidského vědění a pojednávaly o otázkách theologických, filozofických, morálních náboženských, sociálních, kulturních a politických a jež mnohdy se zabývaly i detailními rozborly speciálními (Současná hypotéza a koncepce biologické), byl kriticky rozebírán a probatován ve dvou na přednášku navazujících komisích a podnětně doplňován jednotlivými účastnými komisí. Komise pak vypracovaly reso ace shrnující základní pravdy a požadavky, aplikované v lidském životě. Této resolučím se dostalo schválení valným shromážděním všech účastníků týdnů. Mnohdy debaty probíhaly rušně a bylo vice obtížné nalézt jednotu i řešení. Díky dobré vůli a povité práci se však vždy dosáhlo jednoty a shody v přesvědčení.

Program pracovní byl vystředěn programem turistickým a účastníkům týdnů bylo umožněno shlednouti krásné hrady a zámků na Loize, navštívit nádhernou katedrálu v Chartres, prohlednout si Paříž s okolím, vojenský tábor ve Fribourgu a ztrávit příjemně odpoledne na skautském Jamboree u Molsonu v Paříži.

Kromě několika oficiálních příjezdů na radnicích v některých městech účastníci byli též přijati a pohostěni v ústředním sídle UNESCO v Paříži, kde se jim dostalo přímých informací o práci a významu této mezinárodní kulturní a vědecké instituce. Dále byli účastníci lýdní přátelsky přijati nřp. kardinálem a arcibiskupem pařížským, biskupem v Chartres a Biols.

Francouzská katolická federace studentstva připravila studentské týdny a opravdovou pečlivostí zneobdávající ani nepatrné detaily. Organizační stránka byla zvládnutá skutečně na sto procent. Odměnou všem dobrovolným pracovníkům této federace může být úplná spokojenost a vědomí zohraných delegátů. Tyto týdny, jež byly jakousi krizovatkou pro katolické vysokoškolské studentstvo, však nekonečně letošním rokem, nýbrž budou každoročně tradicně pokračovat ve všech zemích Evropy. Přátim rokem pravděpodobně hostitelkou zemí bude Belgie.

Jest si jenom přáti, aby i u nás studentské katolické život měl tak dobré podmínky k svému rozvoji jako ve Francii, abychom i my zde mohli jednou uvítat katolické studentské delegáty z celého světa. Záleží ovšem v prvé řadě na našich katolících a na jejich pochopení pro katolické studentské apolky, jako je Ústředí katolického studentstva, Česká Liga Akademiků, Moravan, představitelé katolického studentstva katřm. bohužel, se domou nedotavě takové podpory, již si pro svůj význam zaslouží. Pochopí katolické veřejnost včas jejich potřeby?

J. P. Jelen z českých účastníků

V čem se lišime

(Další hrst dojmu ze zájezdu na filmový kongres do Bruselu.)

Chcete-li se v Belgii oženit, aby bylo manželství uznáno státem i církví, musíte se ženit dvakrát. V kostele i na radnici. Belgický zákon neuznává církevní sňatek, protože je tam odlišný od státu, a to už hodně dlouho. A piece mluví u nich dokle, že jste v zemi katolické. Svoboda je tak opravdu demokratická, štašpasi si mohou katolici vydávat, co srdce rádi, nikdo jim do toho nemluví; státní laické škola se jim nevnučují. V té státní belgické škole se totiž náboženství vůbec nevnučují, zato ve školách katolických, které si věřící sami vydržují, je první vyučovací jednotka věnována náboženství, a to každý den. Učí mi ovšem třídni učitel, který není vždy fideální. Konfesijské belgické školy mají hodně katolického učitelstva laického. V každém kostele mám spoustu jiných pokladníků je na hodně přístupném místě jedna s nápisem »Na školy«. Myslím, že belgické katolici dovedou sděhnout do kapsy. Vždyť mají nejen mnoho škol obecných a středních, které si sami vydržují, ale i katolickou universitu v Lovani. Kostelů je v každém městě více než posledních schránek (u nás je tomu úplně naopak, ale v Bruselu bloudíte od nároží k nároží, až se vám popíše v ruce polí inkousem — ochranka cizke. Pokšete-li konečně během půl dne jednu — zvolíte heureka! Podeszřívám Belgičany, že si psaníčka sdělují nějakou záhadnou cestou telepatickou. Tož kostelů je tam hodně, většinou francouzská gotika. Protože i kostely jsou odkázány na štedrou dlan, vybírá v nich nejen pan farář a kostelník, ale i bába poslouchávka, která stírá prach ze židliček. V belgických chrámech

totiž nejsou lavice. V hustých řadách stojí uhlédně slamené anebo čalouněné židličky. Ty lze během bohoslužby s palčivým rámcem obracet, takže při mši svede na nich věřící ležet, při kázání sedt. To hráni jímí vadi jen českým úšim.

Nevím, proč nepřátelí Církev tak rádi tou odlukou vyhrožují. Belgickému katolicismu jde docela k duhu. Kňeží je tam přebytek. A nedá se jim žít, třebaže s nimi státní pokladna nechce nic mít. Nesmí vás překvapit, najdete-li ve věšdní den v kostele skupičku dětí, s kterými se tam důstojný pan seřtem baví, zatím co u několika oltářů je sloužena mše sv. a jiný důstojný pan každých deset minut zatahá za zvonce. Iří si čtyři věřící se přitroují k mšice, ten procházející se důstojným pán jde k poboznému oltáři, kde má stále připravené sv. Hostie a podává. Pak se zase projde chrámem, počká až se někdo připraví, dle kr. zvonce — a opět podává. To se opakuje i pětkrát během jedné mše sv. Jaký to idylický a neuvěřitelný obrazek pře naše přispracovaná a stále sřechající kněze! Ten důstojný pan s dětmi? Pozval si je na katechismus a v malých skupkách se mu lo propačuje láika, kterou vlastně už s dětmi hromadně probíral třídni učitel.

Kostelní zpěv lidový, jak jsme našli u nás zvyklí, tam nepěštují. Budlo je mše sv. liché, anebo zpívá kostelní sbor latinsky. Také jsem slyšela zpívat pro proměňování školní děti, nikoliv sbor, nýbrž tak, jak jednotlivé přiběhli; s bráňnou na zádech, před vyučováním. A zpívaly latinsky. Také při velké bruselské pouli k basilice: Eozské srdce zpíval shromážděný lid k pohřebnímu — ovšem, latinsky.

Byla jsem návštěvou v první třídě obecné školy, kterou Hdí Školník bratř. Obec — i v ryzí vlámské části Belgie a imalese se Genk. Učitelébratr Michael se v mé přítomnosti ptal záčků, kdo

z nich byl toho dne ráno na mši sv. Hlásili se téměř všichni, ačkoliv účast samozřejmě není ve věšdní den povinná. „A kdo z vás byl u sv. přijímání?“ — zepal se ještě. Téměř polovina řídí. „Ti chodí každý den,« radostně mi řekl bratr Michael. Tož nejen že chodili k sv. přijímání, ale opravdu to na nich bylo vidět. Těch čtyřicet capartů bylo tak nenučeně ukázněno a modlilo se po vyučování. Otěněná s takovou soustředěností, jakou jsem u našich dětí ještě neviděl. Když et bratr dodal: „Přidáme ještě Otěněná za děti z Československa, odkud k nám tahlé „jůfraupřiša, ano?“, modlili se kluci tak vroucně, jako by se jednalo o jejich rodné bratry. S lítostí jsem při tom vzpomněla na naši svatou u jednonášarém městečku, již jsem kdysi »protěpla« mezi dětmi. Chlapci se po čtce dlouho bohoslužby polohasitě bavili o fotbalu, dva klouci přifmo u mšičky se mlátili čepicemi. Marně na ně křež od oltáře vrhal výhrůžné pohledy, marně jsem je napomínala. Jiná země, jiné mravy!

Bratr Michael se kdysi učil česky, aby se mohl trochu věnovat českým dětem, neboť za první republiky bylo v Belgii hodně českých horníků s rodinami. Idealista bratr Michael! Mnoho vědu k za svou námahou a obětavosť: neuklidil. »Co tu chce ten flandák?« — řekl o něm náš krajan na školní schůzi, na kterou bratr Michael také přišel. Ten flandák byl tak ochotný, že nejen vyběhl našim krajanům od správy uhelných dolů soukromou českou školu, ale dojel tehdy do Československa vyhledat pro tu českou soukromou školu vhodné české učitele. Tomu je už hezká řádka let. Němci u okupované Belgie ovšem české školy nepřepí a naši krajané se rozběhli bůhvítkem, ale »navě modré oči belgického fideálního se opět mluví nasívali při zvucích mě čestiny. Pravda, za ta léta leccos pozapomněli, ale iště se dohovort, rozu-

připomínají, že se nesmíme dát oslnit leškem, jež mnohde slavnosti nabýly, k neodvůzřemnému pocitu pozemské jistoty, že po svátčech třech dnech musí přijít den tvrdé práce, dny pěstění semene, které svatý Rozsavač 120 dní svého posmrtného putování rozseval do našich srdci. ak.

míte jeho belgické čestně docela dobře. V blízkosti br Michaela jsem objevila dvacetiletého Čecha, narozeného v Belgii. Je na tamnější hudební škole učitelem hry na housle. A mluví plněně česky (vsak je to také trochu zálehuou dobrého bratra Michaela), ačkoliv tento český muzikant nikdy ještě v Čechách nebyl.

Nakonec mě to nutká pochválit a vyzdvihnout také něco u nás oproti Belgii. Tož zapíeme oslavní hymnus na pražské průvodčí elektrické diahy (ať se brněnští nehnevají, ale já je neznám). Lidčky, vzdáv my nevimc, láky to máme poklad v těch žertuických, včdycky náhle naladěných a ochotné nás informujících tramvajících, ať už jsou a vouskem anebo s odlučali. To tedy v Belgii není. Nemyslím, jen ty krásné slěny průvodčí. Ne — hlavně tá česká bodrost a ochota! Kdepak v Bruselu — jen to tam zkuste zepal se pána s listěcky, zvolna se umít vozů pročežijícího, zkuste se zpat na tu aneb omu učitel. V malenkém příspě vám říkne: »Nevím.« — Ale většinou je nom podrážděné trhne rameny a neuzná vás hodna na odpověď. Na štěstí se vás ujmou ostatní cestující a nedají vám přjet.

Uvnitř bruselské tramvaje se smí jen sedět. Stát, vlastně procházet se tam smí jen podrnacně průvodčí. Ostatní cestující, kteří se už na polštářkovana sedadla umít vozů nevěstvali, liště se na plošně! A Bruselané jsou vsuktu tak pokuláni, solvaže mohou vydechnout, co se lich namáčkano u vchodu, ale dovolí — o vás to napadá, je obsazeno, tam se nesmí. Až když se někdo ve voze zvedne k odchodu, jeden z herníků může vněšit prázdnou uličku ve voze na uvolněné místo.

Věře, od těch dob, co znám Brusel, vážim si pražské tramvaje. Marie Holkové.

Víra a sensacechivost

V době »zjevení«.

Rozrušená doba, rozrušené nervy. Zatím co někteří lidé vidí rozluštené tíživé spletitosti událostí a krížení i prolínání ideologií jezdě v užlostí atomové energie, jiní zoufají nad lidskou chabostí a žádají si znamení s obce.

Netřeba zapírat, že naše doba je tak obličná, že i mnohým věcím ideem připadá náboženství a faktické rovnou i církevní, i katolické náboženství jako příliš slabá opora a voják se po styku se samotnými nebem. Lidé jsou chtivi vidět a mluvit se světy, ba více, a Pannou Marií a dokonce samým Ježíšem Kristem.

Náboženská sensema má nahradit dosavadní ačizivou větu. A přece nebo už dávno promluví a lidé mohou být účastni božství toho, jenž se ráčil stát účastným našeho člověčenství, jen kdyby se staral více o své náboženské vzdělání než o senseci za každou cenu.

Nebe přece promluvílo především při stvoření člověka. Bůh z prvých lidí vytvořil více než jednoduše živočichy, kteří by ovládali celou přírodu. Bůh stvořil zvířata lidí jako své přátele, aby měl na zemi někoho, kdo by rozuměl také vyšším věcem, než které lze poznat smysly, kdo by se snažil porozumět samotnému Bohu. Bůh zde chtěl mít někoho, s kým by si mohl porozprávět jako přítel s přítelem a umyslné takto zlidštil píedstavu Boha, abyvch naznačil velikost jeho lasky k člověku. První člověk — přítel Boží na zemi.

A když první lidé toto přátelství Boží povpověděli a zkřímali, protože byli posedlí pýchou a už jim nesačilo být jen přítelem Božím, ale chtěli být jako Bůh sám, když je Bůh ve své spravedlnosti musil potrestat a zajizit tak lidský rod dědicným hříchem, zdeděnou náklonností k nadřaděnému smyslu proti původní harmonii a smyslové podřiznosti nadmyslovým hodnotám. Ad opět promluvil současně i svému mlodrosťáctví a znovu obnovil lidskou důstojnost tím, že svého jedno-rozeného Sva dá, aby spasen byl světi skrze něho. Ježíšuv křtj zachvil poudu, která byla namířena na Boha. Kristovým křížem byla vybudována na zemi provdzy nevysychající slava Boží lasky, aby se v ní mohli obnovovat ti, kteří ztratili svou původní čistotu.

Křest je tím velkým znamením z nabe, které ustanovil Ježíš Kristus, aby lidstvo odzedené Bohu mohlo znovu dojít spšsý. A je člověku smutno, když slyší, jak se křesťané honí za zjevením i mimořádnými úkazy, zatím co odkaz samotného Ježíše, křest svatý, je tu takřka bez povšimnutí, ba v ocovertě.

Nač prv díe potřebuje křest, vždyť o tom ateině neví. Tak a podobně mluví ti, kteří sami se nazývají křesťané a pravděpodobně by se sile rozčílili, kdyby jim někdo tento čestný název upřel.

Vy, kteří jezdíte za zjevením i mimořádnými úkazy neb, zajděte si ke kterékoli křtílenici a vysychněte si jednou zbožné a s poručením i »brady svatosti první a nepoltebněší, totiž křtu. Pi, něm se olivřa nebe a »ový« Točto je mč dítě milé přivlastňuje si křtence, který získává v Bohu svého Otce a v království Božím věčné dědictví. Usmíváte se, že jste nikdy nic podobného neviděli a nešlyšeli. Ovšem. Odchovaní zvukových kin, vřstlav a koncertní chřtěl všechno vidět a slyšet v něššími smysly. Bůh však je pouhý duch a vnějším smysly můžeme zachytil jenom odzrak jeho slávy ve stvořených věcech a bytostech. Ale tento Bůh nám dává ve svátosti křtu jekru, oheň svého božství i proto tak často Bohu nerozumíme. Je jsme teno oheň-Božho života v sobě nerozvíjeli.

Malé dítě, novokřtěnc, ovšem neví, co se s ním při křtu děje. Boží život, který získává, je jako semeno ukřvě někde v vyramiči. Nemůže vykřičt, dokud nemá půdu, prosfidi. Boží život se nemůže v dítěti rozvinout, dokud dítě nevnímá, nepřemýšlí, necítí, nemluví. Souběžně však s rozvojem jeho duševního života se může a má rozvíjet i duchovní. Bůž život.

To bychom chtěli připomenout zejména při začátku nového školního roku. Boží život v dítěti musí nalezt živou půdu jak v prostředí rodinném, tak i školním. Jakmile dítě začne chápat, dostává se mu základního náboženského poučení od matky. Nejlépe, že je to předčasně, neopoukaje Rousseauv bůd, že dítě není potřeba nábožensky vychovávat. Křesťan tak nemá smyslnet. Křest není jen prázdny obřad někaka mystiční upomínka na minulost nebo příležitost k získání dárku od bohatého kmotra. Křest je pro rodiče vážný a významný závazek, že-to světlo Božho života čili milostí Boží, které dítě ve křtu získalo, budou nejen oporovat, ale také tak ošefovat, aby svítilo stále víc a více.

Matka dobře vyrozumí, kdy začne dítě rozumět a kdy tedy přizáží povinnost pslovat mu jen smysly, správně usuzování dětská a čistou tebe, ale také roznocování života Božho a vytváření živné půdy pro jeho růst. Přítel je ovšem dbát umětenosti. Přepánání škodí. Má-li se děvený uhlík rozhořet, musí se dýnách stielnoměrné, ne chvilku moc a pak zase nic. S duchovním životem je tomu nejinak.

Ve škole je rozvján drk zanývce ve křtu svatém v hodnách náboženství. Tím však nenasává suspence povinností rodičů. I ve svých vychovavatelských prostředcích, v příkladě, ve slově poučení nebo rozkazu, oči zaměřované děti i při dozor, při třeání i při odměňování mají neustále pamatovat, že vychovávají víc než své dítě, že vychovávají dítě Boží.

Křest a ostatní svátosti, to je tedy Kristem odkázaná řádná cesta neustálého styku s Bohem, s nebem. Cesta velmi často opouštěná a neznámá.

Jsou ovšem i cesty mimořádné. Po nich le opotvka. Ale sensecechivost není víra.

Adolf Hitler - spasitel

Romano Guardini, známý katolický myslitel německý, vydal právě v Curychu spisek o psychologické touze lidstva po spasitel, v němž aplikuje své závěry na Hitlera.

Guardini připomíná, že existuje prastarý myšleno o Spasiteli, který nalezl své splnění a překonání v Kristu. Ježíš osvobodil člověka z jeho zaprodání i mčenostem přírody a mčenostem temna a dal mu možnost osobním rozhodnutím dospět i svobody dítek Božích. Mytologické spasil se vynořuje z lůna přírody. Kristus přichází z nejvěšší Trojice. Myšlus nemá dějiny. Kristus je historickou osobností.

Jestliže myšliti spasilte v začátku lidsva ukarovali jaksi na Krista a upravovali mu cestu, ti, kteří se za ně vydávají po jeho příchodu. Jevi se jako démon nového, apokalyptického příchodu, jako nártky antilrista. Pro věřícího není třeba žádného jiného spasilte kromě jediného, pravého, jimž je Ježíš Kristus. Nevěřící však cili moc podvědoma potřeby po novém myšlu o spasilte, dříve se lo věřícívalo na př. v postavě krále, v jeho povslyně lži, kterou dostával při korunovaci. Čim více slabě křesťanství, tím více slabně i člo učta před králi, zůstává však ona mytická tůza po spasilte.

To vše prv pomohlo Hitlerovi. Guardini ho nazývá spasilte dvacíti let. Je mytickým postavou, zapuzující se do prastarých představ, je novým pohanským spasiltem. Lid prv temně ctili, že je s nim jakýs mystický souřaděn. Stal se pro něho Kyrios a Sotr. (Pán a Spasilte — řecké biblické názvy Krista.)

V německém pozdravu bylo Hitlerovi milionkrát za den přáno štěstí. »Heil Hitler«, mělo ve své stránky propagandistické jizit také smysl mytologicko-pseudonáboženský. Znamenal, to, že se pozdravovanému přeje blaho Hitlerovo, jako si křesťané navzájem přeji milost Ježíšovu.

Jeho přislověné štěstí v prvích dobách a také v prvých válečných letech, za něž děkával své politické chytlosti a bezohlednému využití svážílní dějinné situace se zdálo »znamení Božho vyvolení«.

Myšlící hůkový křtj nastoupil na místo spásného křtje, obraz vřstlav vřstlav obraz Ježíšuv. O jeho vřstlavě žije mohli vidět v ulicích krmy vřstlavé jako olřtře, na nichž trůnil jeho obraz nebo jeho poprsí. Lidé se modlili neolitko za Hitlera, nřbřž k Hitlerovi. V mateřských školkách učili děti letit rouhavě modlitbice: »Seprme ručičky a skloíme hlavičky, na vřstlav si vřstlavě vzpomeňme. On nám dává chleb a práci a vše lo od nás odvřtí.«

Kráčce před koncem jsem se ptal jednoho příbuzného který byl u SS: »Jak mžněš ještě věřit ve vřstlaví když už je všeho zraveno?« Odvřtěl mi doslova: »Věříme, tak jako i vy věřte, proti rozumu.« Čekalo se na velké znamení, na zhraně, na vzácné zhraně. Připusnme že by byl Hitler měl hotové atomové zhraně před ostatními. Bylo by to bývalo. Lidsky řečeno zcela mžně. Nebyl by zde pak stál jako bůž? Jestliže se až dosud považoval za nástru přzetelostní, byl by se po vřstlavě s Przetelostí úplné ztořinil. Roku 1939 jsem šel na procházku se svou mladou neteří, která tehdy chodila do prvni třídy. Docela náhle se mě zeptala: »Koho máš raději: vůdce nebo Ježíše?«

Je možno že i dnes ještě jsou lidé, kteří na něm s vírou, naději a láskou lpějí, kteří jsou přzetvředeni, že zemřel za Německo a že opět přijde.

Hospodářský řád

II. Hospodářský řád v poměru k člověku.

Počínáme druhou kapitolu, bojm se, že čtenář zapomenutí prvni. Poněvadž od té doby uplynul čas velmi dlouhý, pokládám za slušné, aby se omluvil. Nuže: konal jsem během letních měsíců vřtlet, ne nepodobný výletu p. Broucku. Mohli bychom ho třeba nazvat: »výlet Pavla Zora do doby roboty«.

V duchu nad sebou ještě vidím vzpřimenu postavu panského drába, před sebou několik shrbených postav slonovských českých vřolníkuv, zatím co vzduchem sviští slova: »Kobif, kobif, kobif!« Solva si dělník, vyhazující ze záručnou do výše 3 m hlínu, vyrovná záda, zas ten protivný křik: »Jedte, jedte, nevěstě že to lo bal, bo vám zalezle do brady a veter ju nevřstlavněte. — no!«

Tak a teď se můžete zeptat: Kde to jsme? Které odvřteli naši dvoletky isme navřtivil? Kde se to jedná s dělníky jako s dobytkem? Prosim, ide me dobře do doby socialismu? Ano, ano, isme skutečně v době dovolání, v jejím odvřteli neclimadšim, nevřic novicami opsaném a úřady nevřic zanedbaném. Jsme drcim v našem stavebnictví. Ne na exkursi jako pilní řezníkler z příslušných škol. Prosim, představte se:

Jsem pracovní jednotka, která si v notu tvře a v základě domou vydělává svou hodinovou mzdu 15 Kčs. Zdá se vám to mnoho? Kdybyste věděli, kolik krajčů za den musím sníst, abych byl ráno v 1/5, zase alepouť tak silný jako předčdš den, nehněvali byste se. Kdybyste věděli, kolik sůl rozřhám, kdybyste viděli moje do krve dotčené ruce, moli vyhřtilou lřvi, poplenou červeným prachem, moli zanadlé oči, kdybyste se postavili do toho prudkého lřku, ve kterém musím nalozit a složit 2000 chleba 3X denně, kdybyste měli v rukou lopatu, na kterou se přilpelo několik kilo rozmořené hlíny, nezlobili byste se. Znáte moli řizeň po knize, po divadle, po lidské důstojnosti? Moli touhu žit mezi vámi jednou jako člověk? Moli »starost o mé dítěti« Nadějí, že si jednou postavím svůj malý rodinný domek, kousek zahrádky při něm: že si koupím malé poltečko, jednu nebo dvě kravky, že budu mít spokojené stáři?

Prosim vás, nezavřtete mi těch 15 Kčs. Za tuto mzdu jsem prodal svou lidskou důstojnost a stal jsem se pouhou pracovní jednotkou, kterou dříve živil kapitalista a nyní li musí živit stát. Krmí ji jako se krmí dobytek, udržuje ji při životě, jako se udržují stroje. Představil jsem se vám a lesit jedinou se vám omlouvám. Člověk, který 12—14 hodin nakládá na auto hlínu nebo okopává stěny základů, nemůže vefer पास tratit o křesťanské společnosti. Spis ještě nějakou teoretizát na opráctě. To by tedy byla omluva a zároveň kousek nové kapitoly. Rekl jsem si totiž, že člověk je kousek masa, člu a duše, a že snolčnost i jeň hospodářství by měl být uspořádaný tak, aby to nelen nepošl, ale snažili se člověka do všech těch stránkách co nevíce rozvíit, zdomokall.

Nuže: poněvadž jsem člověk z masa a krve, poněvadž neustále zřracm svou energii a čim těžší práci konám, tím více musím tu energii neustále obnovovat, doplnovat, musím jít a odpočinout. A poněvadž mně nedovolí stud, abych chodil nahý a poněvadž se řaty jakoby tajemným zákonem k tomu přetřdrcim, trhají a odtěpují, musím si je také pořádek nějak doplnovat. Někomu se to bude zdát hrozně divné, ale já musím také někde bydlet! Tato mole hmotná stránka a má také dávat nezřetelné právo, abych se oženil a měl děti. Žena a děti jsou zrovna tak lidé jako já, tedy potřebují všechno, co iscm vřimovavol.

Snad jednou onemocním. Snad už to bude živa, poněvadž jsem se zrovna dnes zapotil pod proud nebeské vody při nakládání lakových červených hranolů, kterým se říká cihly.

To jsou tedy Guardiniho myšlenky. Při vši účtě k významnému mysliteli nejsme jimi příliš nadšeni. Zdá se nám, že se — ať již umyslně či neumyslně — onen mytický sklon v lidstvu přechání. Je to snad německý sklon, jenž byl do jisté míry přičinou i rozmachu liturgického hnutí katolického, při němž byl Guardini sám velmi aktivní. Jenž však mnohde překročil zdravé mezí a oslabil i mezi katolíky samotnými, zvláště mezi mladými katolíky, schopnost rozpoznat přicházení nacistického demóna. Věřící i maria-laachští benedikťini se svým slavným opatem měli mnoho sympatií pro rodící se Hitlerovo hnutí a někdejšího opata emauského z dob rakouských, A. Schachleitra, učtili gestapáci v Praze tím, že po něm pojmenovali ulici »Na Moráni« nedaleko Emauz, zatím co jeho nástupce, českého opata Vukoukala, umučili v Dachau.

Guardini cituje po avá tvrzení nejprostřší lidi, malé děti, kterým ve škole hysterické isny mohli předkládat takové »modlitbičky«. Takovi lidé však neurčují běh dějin. Ty určovaly gobbelesková propaganda. A u jejich pramenů není žádná mytická touha po spasilte. Němčum se věru nevedlo tak zle, nřbřž divoká touha po pomstě za porážku v prvni světové válce, divoká touha dojit přece jednou světovřlady, po které všichni toužili a k níž se považovali za předurčené. Najnaděšněji liturgické se nevřhlyli tomuto oznamení. Znal jsem v Dachau mladé německé liturgické kaplany, kteří e nevřteli účtu pečovali o starého českého pravoslavného biskupa, který tam byl také zavřen, který vřteli na něm skutečně jeho biskupskou důstojnost, a kteří přesto vypravovali s nadšením o svých bratřích, kteří byli Hitlerovými leteckými důstojníky a jistě se nikdy nedopracovali k poznání, že celá jejich válka je strašný zločin, strašné modřřství, strašné popření celého toho křesťanského mysteria, které jim na druhé straně bylo tak drahé.

Rikám to často: člověk je tvor osudně jednostranný a následkem řto svého jednostrannosti dovede z nejvěštějších věcí dospět ke končum velmi nesvatým. Dovede se na př. tak ponořit do kouzla fehošského chorálu, slyšet v něm tolik andělských hlasů, že zapomene, že přece jen ještě nejsme v nebi mezi anděly, nřbřž na zemi, kde stále ještě obchází protivní jako lev řvouci, hledaje, koho by pochtli, že zapomene na drobnu, únavnou, nezajímavou a přece tak nutnou práci pozemskou. A jiný může žest tak často rozjímat o vyvolení, královčum lidu, lidu Kristově, do něhož patří, že jež ztořiní se svým vlastním národem a je oslněn jeho pozemskou mocí skoro jakoby to bylo věčné království Kristovo. Je to stále onen těžko rozluštitelný paradox, jež na nás křesťanství chce: Být ve světě a přece nebýt ze světa, milovat svět a nelpět na něm a hlavně milovat pravdu, i kdyby byla sebe nepřijemnější a kdyby odporovala sebe dražší předstávám, které isme si vytvořili o s hě samých, o světě, o člověku, o svém národě.

Přináší povídky na pokračování: od známé autorky Josefily »Malý houslista« a od Dagmar Markové »Velké vřstavl«. — Rada dalších povídek, vážných i dobrodružných, je doprovázena ilustracemi předních současných ilustrátorů. — Rubriky: velká soutěž, skautská blůdka, dílna, dobrodružství opička Jacka, dědeckový ořřky, křesťate s námi, hádanky, záhonek mladých, naši vlasti! — doplňují číslu.

Jednotlivá čísla Kčs 3.50. Administrace: Brao, Starobružská 19-21.

Kazatel se hájí

Nejednou už isme měli trápení s různými našimi vykladači, kteří z nás často udělali kaclie, modernisty, komunisty a pod. Měli isme tedy irochu účtu, když isme nedávno mohli zase konstatovat, že se to děje i jizým, slavnějším, než isme my. Na příklad P. M. Riquetovi S. J., postinmu kazateli v Notre-Dame v Paříži. To je, jak znám, hlavní kazatelna francouzská, kazání tam pronesené mají od dob Lacordairových pověst vřstaveně nejlepší. Letos tam P. Riquet probíral učení katolické mravouky o majetku, o peněžích, moli bychom řli o sedmém přikázání. Půde vs. Tomáše Aquinského, je probíral. A přece najednou prv doslova na příklad takové dopisy a projevy: »Prekřucujete, komolite vs. Tomáše, učite, že v některých případech je kradčie oprávněná.« Některí posuchčeli ho prv slyšeli, jak doporučoval »ponořít ruku dovdě hluboko do kapsy bohalech.« Jiný zase řise: řekl isme, že komolčoval majetek ve prupšské kolokvia není kradčie, kdežto isme znám jediné přikázání Boží, které vřtí: Nebudeš se dotýkat majetku druhého.

A P. Riquet ve své obhajobě řise: Dvacet jiných vřpád, doháčejících často od osob pokročilejšího věku, nadány však řárcm mladistvého rozhořtení, má rovněž nabádat k účtě k Božmu přikázání, kterému se naučili v katechismu. Nejobstředněji pijí tom is naprošly nedostatky objektivnosti při cílování textů, že kazatel z Notre-Dame řival své poslučňáctvo k útku na nedovimě pokladny a doporučoval všechny zpřoboh kradčie a loupeže. A přece, hle, jak při přezám cílování zní věty které rozputávají takovou bouři:

»V době nouze a bíd, právě tak jako ve všech případech nedostatku bližního, vs. o některé vlasti v hřnolní, má, podle přirozeného práva, sloužit k udržování nečuchůch. Právo na soukromý majetek nemůže totiž jít tak daleko, že by přicházelo do rozpru s řádem přzetelostním, jenž určil státky tohoto světa potřebám všech lidí.

Kromě toho, v případě nalehavé, krajní a zjevne potřeby bližního, isme mu povinni pomoci neolitko ze svého přebytku, nřbřž i z toho všeho, co není právě nutné k životu našemu a našich.

V takovém případě, není-li jiného vyhoidiska, může si každý sám vřtít, čeho potřebuje, kde lo právě nalezá a nedopouštět se kradčie, neboť tehdy lo, co břeeme k záchraně vlastního života nebo života jiného člověka. Jeň je v nebrspřci, přestává být majetkem druhého a stává se majetkem člověka v nouzi.«

Kdokoli čel vs. Tomáše, nebo kdokoliv prostě otevřel příručku katolické mravouky, ať už novou nebo starou, ví, že lo tradiční, klasické učení. Ani vs. Alfons z Liqurri nemluvil jinak po všech svých předchůdcích. Řikáme-li »zálhavě«, krajní a zjevno potřeba«, neznamená to, že křesťalový potřeba, kterýkoli vým nápad má dávat nřpady, kde je skutečně v záce život, pravděpodobně nebezpečí smřli, nebezpečí zřatý důvodového lidu nebo smřlu, jakž traku, nebezpečí zřatý svobody sláým zájeim, nebezpečí těžké a nevřlčitelne nemoci. K odvřrcim těchto bezprostředně hrozících nebezpečí možno žít, čeho je nutné potřeba.

Jedine egoistické, individualistické pojetí soukromého majetku se může stavět proti lomlu tradičimú učení Cirkve, evangelia, Otčů. Učitelů a encyklik. Z lakového pojetí plyne pohoření všech těch, kteří snad bona fide nicméně však značně houpě si předřlavují křesťanství jako Bůž posvěcení a nejvyšší ohraňující závazor, ohrad, hypotek, emluv a jiných onaných právních, která zaručují majiteli užívání jeho majetku a vřmoučením všech ostatních; kteří ani o absolutní a neomezené právu zřavili celé lidstvo užívání toho, co lo určeno pro ně a co mu náležá. A duch křesťanství, jeň je duchem lasky a mlodrosdenství, zakazuje právě, abychom chtěli být bohatí jen pro sebe. Plus XI, v encyklice Quadragesimo anno na to upozorňuje:

Člověk není oprávněn disponovat podle svého rozmaru se svými přijmy, s přijmy, kterých není nezbytně třeba k přiměřenému udržování jeho vlastní orovně. Nápad, velmi těžké přikázání ukládat bohatřim, aby trvali silněji, aby konali skutky dobročinnosti a velkorysě podnikavili. Tak to vyplývá ze stáého a výslovného svědčtí Pisma sv. a církevních Otčů.

Křesťan není vlastněkem a není bohatcem pouze pro sebe, nřbřž pro druhé. Na to isme upozorňoval: — koněl P. Riquet — sledující krok za krokem vyklády vs. Tomáše a výroky papězů v encyklikách. Udív, který připomenutí těchto povinností vyvolalo, ukazuje, jak nutno toto jeich připomenutí bylo, totiž jak jsou nezřamé a zapomenuty.

Pavel Zor.

Benediktinské kláštery české, velká obec jejich přátel i širší katolická veřejnost zbolně vzpomene v těchto dnech 5. výročí umrti vinní kajícného preláta a řeholníka, emauzského opata P. Arnošta Vykoukala, jehož odvolal Pán v koncentračním táboře v Dachau 9. září 1942. Jeho smrt těžce postihla nejen milovaný klášter na Slovanech, ale i celou českou větev sv. Benedikta, protože opat Arnošt byl z těch vzácných osobností řeholních, u nichž inteligence, vzdělání a laskavá dobrota závodily s kněžským a monastickým horlivostí a chutí k činům do té míry, že aktivita zesnulého daleko přesahovala starobylé základy kláštera.

Řodák z Zernovky u Řičan (nar. 7. V. 1870) už od mládí měl příležitost sít se s řeholním prostředím jako emauzský chlapec a novic. Tam 11. listopadu 1901 skládal řeholní sliby, tam, jakož i na Karlově universitě, studuje filosofii, odchází pak do Beuronu na studia theologická. Dne 22. září 1905 vysvětlil jej kardinál Skrzecovský na kněze. Ale tím u mladého mnicha ušlil o duchovním obohacení neskončí: P. Arnošt odchází do belgické Lované, kde pokračuje několik let v studiu, liturgie, církevních dějin a patrologie, obíraje se zejména starými sakramentáři, v nichž se vyznal jako mslácko. Významná další cesta do Anglie rozšiřuje rozhled a dobřuje vědomosti, aby již přišly k dobru jeho konventu. P. Arnošt se vrací do Emazu, kde se v roce 1920 převorem. 18. září 1925 byl zvolen opatem, 27. září t. r. benedikuje ho arcibiskup Kordač. Nový převor a opat — vy-zbrojen dokonale duchem i vůlí — je Prořetel-ností zřejmě povolán, aby převzal zdárně svůj klášter přes kritická léta pootevratová a zahájil záhy epochu nového jeho rozkvětu, jež pokračo-vává k velké radosti nás všech až do osudného 9. července 1941, kdy klášter zvolil gestapa za-vezen a opat konfinován v Plzni. Po necelém roce (8. června 1942) byl opat Arnošt zatčen a přes Pankrác a Terezín odvezen do Dachau, kde bylo mu trpěti spolu s ostatními spolubratry v jiné největší snad kněžské komunitě, kterou viděla moderní doba. Dne 9. září 1942 vydechl naposledy.

Podatí i stručný přehled jeho díla znamená tolik jako líčení dějiny našich Emazu mezi oběma světovými válkami. Tento první a poslední český opat beuronské kongregace nejen že za-chránil v pohutých letech po převratu; poda-řilo se mu však i zachovávat a upevnit jejich slavné a tradiční miso v čele liturgického hnutí, jež tak plodně zasáhlo do našeho náboženského života. Opat Arnošt, ve svých mladých letech svědomitý a výtěný ceremoniál, postavil se cele do služeb tohoto apologetu skrze liturgii, jež do Emazu přitahoval zástupy nasdenců zejména o svatém týdnu, který byl velkou náboženskou událostí pražskou. Zde jsou zásluhy jeho i spolu-bratří tak velké, že mají nárok na trvalou vděč-nost všech. Ale opat Arnošt nezůstává jen na tomto poli. Bylo jeho snahou připomenouti čes-kému křesťanskému lidu zásluhy benedik-tinského řádu o zbožný a kulturní život naší vlasti; proto usiluje o obnovu a zvěšení úcty benedik-tinských světců našich. Sbírá pečlivě materi-ál k beatifikaci ctih. Mladý Přemyslovny a zahá-luje vzkříšení benediktské Sázavy, odkazu svatoprokopského. Ale obnovitel benediktské tradice české jde ještě dále: ve stopách svatovoj-těšských zřizuje benediktské převorství v pol-ském Lubně a Poznaně a jako řádový visitátor panenských klášterů benediktských v Polsku usazuje je ve vlastních kongregaci, pro niž opatí nový rituál.

K podpoře svých snah pracuje opat Arnošt i perem a pošet jeho stati, otištěných po různých časopisech, je znatný. Za jeho vlády docházil v Emauzích i k důležitě činnosti vydavatelské. Zakládá se revue "Pax", časopis přátel liturgie a benediktského řádu, který vychází v letech 1928—1939. K propagaci pozoruhodného díla pro pododu kněžských povolání, "Haltě sv. Voj-těcha", vydává se čtvrtletně "Kvatembrovský věst-ník". Nelvyznamňujeme činnosti tohoto druhu je však vydaný Schallerova Římského misálu. Dílo opata Arnošta je tedy skutečně vzácné. Dej Bůh, aby i v budoucnosti přispívalo k roz-květu jeho milovaného kláštera. Restlo-ti z jeho silného a zbožného ducha, rostlo i z jeho srdce, z uslechtilé a skromné jeho povaby, která mu

K A T O L I C K É

37 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 14. Z Á Ř Í 1947 • Č Í S L O K ě s 1.50

Po 25 letech

V neděli 7. září o 18. hodině byla na Svato-petrském náměstí v Římě manifestace, jaké dosud v dějinách katolické církve nebylo. Náměstí, utvo-řené velikolepou kolonádou Berniniho, se promě-nilo toho dne v obrovský audienční sál, kde sta-tiště katolických mužů, organizovaných v italské katolické akci, naslouchalo varovným slozím Svátého Otce. Bylo to po prvé v dějinách, že papěš promluvil nikoli v a balkonu, jako se dalo až do-sud, ale přímo na náměstí sv. Petra, kde byl po-staven zvláštní trůn, k němuž Sv. Otec přišel na přenosném křesle.

Před 25 lety dal Pius XI. podnět ke vzniku Katolické akce. Na paměť tohoto výročí se proto sešly do Říma státnice katolických mužů. Sv. Otec k nim promluvil takto:

Je mi útechou, že mohu dnes vidět kolem sebe takové zástupy katol. mužů, vinici se jako moře na práhu největšího krámu křes-tanstva. Pozdravuji vás se srdcem plným otcovské lásky.

Programem vaší činnosti budí prohlou-bení náboženského i občanského života všech členů, náboženské vzdělání a hájení svobody náboženských projevů. Vaším úkolem je také šíření království Kristova, ochrana rodiny a celého života sociálního i hospodářského.

Váš program musí spočívat na duchu víry, která překonává starosti a přemáhá veškeré obtíže. Naše vděčnost patří Bohu a po něm i vašim vedoucím, především církevní hierarchii a zvláště nezapomenutelnému Piu XI., zakladateli a otci KA a dále zde přítomným, jejichž jména znáte. Chtěl bych je charakterisovat několika slovy. Lidé spravedlivého náboženského života, muži vyvíjející neunavnou činnost pro katolic-kou věc, muži věrní Kristově Církvi a pa-peži. Kez ještě více toto nadšení, které pro-jevuje vaše shromáždění, vzrostlo! Vaše 25leté výročí neznamena dosažení cíle. Toto 25. výročí je vlastně na práhu budoucnosti a výhledem širokých obzorů vaší práce.

Před pěti lety v září jsme mluvili o ka-tolické akci, která má napravit lidskou spo-lečnost a celý svět. Povinnosti, o kterých se zmiňuji, jsou tak velké, že si není možno představit větší. Každá z těchto povinností a není jich málo — spočívá především v svědomitém plnění úkolů. Nesmíme ztrá-tit čas, je doba činů, neboť nepřátelská frot-ta proti náboženství se tím dále jasněji rýsuje. Nastal tvrdý boj, o němž mluví apoštol sv. Pavel a vítězství nelze dosíci v několika minutách.

Nejdůležitějšími body KA jsou: nábožen-ská kultura, dokonalá znalost náboženských pravd a tajemství Božích. Náboženská kul-tura musí proniknout jak inteligenci, tak i pracující třídu. Největší aktivitu ukládáme duchovenstvu. Vám přísluší podporovatí klé-rus v jeho činnosti. Sváté pravdy rozšiřujte náboženstvím v každém městě, v každé obci a v každé osadě. To je vaše poslání, toto je úkol, který musíte plnit!

Dále zdůraznil svatý Otec, že neděle musí být vrácena svému původnímu určení. Pro mnohé, i pro ty, kteří celý týden pracují, se stala neděle dnem hříchu. Pracujte s největ-ším úsilím o to, aby se materialismus a ne-mravnost nezmocnily tohoto dne. Vítězství víry nad nevěrou závisí z největší části na tom, jak budete umět světit neděle. Dejte se proto do práce a vraťte neděle Kristu a Cír-kvi. Tím zabezpečíte prospěch svůj i svých rodin a zdárný vývoj světa.

Křesťanským matkám připadá největší úkol: vychovávat své děti v duchu Kristově, v lásce k Bohu, ve střídmosti a v lásce k vlasti. Rodinný život musí být obrazem svatě Rodiny Nazaretské. Vy, mužové katol.

Světičky a její vrah

Zmínili jsme se minule o nových svatých a světicích tohoto roku, zmínili jsme se také o tom, že nová blahoslavená Marie Goretti-ová má naději, že bude o jubilejním roce 1950 prohlášena za svatou. Přinášíme obrázek ostatků této moderní mučednice čistoty, přinášíme též obrázek jejího vraha, Alexander Serenelliho, jenž se jejího blahově-ření zúčastnil jako zbožný, kající řeholník. Dostal za svůj čin třicet let žaláře, z nichž si odpykal sedmadvacet. Zbytek mu byl pro dobré chování prominut a tak se roku 1929 Alexander Serenelli octl zase na svobodě. Protože chtěl ještě více přispěti ke smíru

svého zločinu, vstoupil do odlehleho horské-ho kláštera, kde od té doby žije životem vzorného bratra laika. Zpravodaj, od něhož máme tento obrázek, tvrdí, že je kapucinem, nemohli jsme však zjistit, zda jsou v Itálii nějací kapucíni, npsici bílé roucho. V každém případě je Alexander Serenelli dokladem, velmi výmluvným dokladem křesťanského dogmatu o odpuštění hříchů. Je dokladem, jak radikálně může milost Kristova změnit srdce lidské a učinit i ze srdce vrahova srdce takřka světočno. Známe to mimo jiné oedávna na příkladu lotra kajícího se na kříži. Protože však takové příklady svou vzdě-laností pozbudou na účinnosti, posílá nám Pán Bůh vždy nové, aby dokázal, že »ruka Páně není ukráčena«, že křesťanství je stále stej-ně účinné.

Dnešní katolíci by měli trochu opravdo-věji rozjímat o této části své víry. Z naší praxe vymizela totiž skoro úplně. My nedo-vedeme odpuštět. Většinou lidí, kteří chybili v době okupace, jako bychom vpálili zname-ní neznikitelné jejich zločinu, jako bychom je navždy vyloučili ze společnosti slušných lidí. Divíme se klidně na jejich bidu, a to i tehdy, kdy soud takřka nic na nich nena-šel. I pouhé podezření tak často u nás teď stačí k zničení existence navždy. Stále ten dojem smetky vlků, kde jednou je navrchu, ten a podruhé zas onen. A bývalo to přece tak cizí našemu českému cítění. To všechno není křesťanské, to všechno je dobré jen k ži-venní naší pýchy, to všechno je možné jen proto, že zapomínáme na slova Páně: Ne-opustíte-li bratřím svým, neodpustí ani já sám Otec, který je v nebesích. A že sami mnoho a mnoho odpuštění potřebujeme, o tom přece snad nepochybujeme. — ak.

akce, nezapomeňte, že nejen osud vaší rodiny, ale celé Itálie závisí od toho, jak vaše manželky vychovávají děti.

Cesta spravedlivého socialismu je pro ka-toliky naznačena samotným Kristem. Požeh-nání Boží bude provázet vaší práci, půjde-te-li po této cestě. Církev se brání hromadění majetku v rukou několika málo lidí, zatím co celé zástupy ostatních jsou odsouzeny k živoření. Správné rozdělení majetku budí opravdu důstojným předmětem vašeho sna-žení. Dosáhnete tohoto cíle tehdy, budete-li mít vždy tolik smyslu pro potřeby svých bližních, jako máte pro potřeby své vlastní. Tímto duchem nechť je proniknuta Katolická akce.

To, co vidíme kolem sebe, nejsou jenom důsledky hrozné války, kterou lidstvo pro-šlo, nýbrž též těžká a nebezpečná nemoc hos-podářská a finanční. To vše pomáhat překon-at, toč váš úkol. Mějte srdce otevřena, jde o věc Kristovu a Církev. Mějte dobrou vůli a snažte se všemožně v mezích katolické Akce i mimo ni, vypořádati se s toutěž do-brou vůlí s novými formami života.

Musíte se dát na výboj a hledět získat co nejvíce lidí Kristu. Zvláště ty, kteří se od nás odvrátili, ať již to je inteligence nebo

pracující vrstvy. Mnohému se můžete při-utíiti i od svých protivníků. V prvních sto-letích Církev byla křesťané obklopeni po-hanským světem, ale po úsilovné námaze poda-řilo se jim pohanský svět pokřesťanit. Cír-kev je stále mladá a má v sobě sílu Boží rozdávat světu z pramene, jehož hojnosti ni-ky neubývá. Církev je snoubenkou krve; pomluva, pronásledování, utrpení je jejím údělem. Ve dvacátém století by snad proná-sledování nikdo nepovažoval za možné, nic-méně je fakt, že je Církev hanobena, tupena, žalářována, pokryta krví a bolestí. Musí to-mu tak být, jen v tom je podobnost s Kristem.

Pokorný dělník sv. Josef budí vašim ne-beškým ochráncem, on s Pannou Marií bu-dí vašim patronem katolické akce.

Stáňte se, vy, mužové katolické akce, bo-jovníky za trvalý a spravedlivý mír. Touží-mě, aby brzy přišel den, kdy se všechny ná-rody spojí jako bratři. Mír také přispěje k záchraně křesťanské civilizace, mír vyvr-ve lidstvo ze spárů satana a přivede je ke Kristu.

Všem vám, vašim rodinám a všem, na které v tomto okamžiku vzpomínáte, uděluji apoštolské požehnání.

Svatováclavský dar mládeži

získala obecnou úctu a lásku. A to nejen u nás, ale i za hranicemi. Onat Arnost byl z velkých postav benediktského řádu v současném světě. Vzpomínáme-li ho proto v 19. století, o akce to není jen hluboká oddanost jeho památce a věčnost za to, co dal zejména mladší benediktské generaci a českému rehořnictví. Je v tom i ašes nak odhodlaný muž, který by byl jistě ještě mnoho dobrého vyřadil, kdyby Bůh v své nevzvatelné lásce a moudrosti nekorouval jeho život utrpením, nejvyšším významem a nejhlubším přiblížením rájské blaženosti.

Anas-ž Opasek, opat třebenovský.

Při této příležitosti budí mi dovoleno vzpomínout ještě jiného emauzského benedikta, jenž zemřel na tomto místě a skoro byž den jako jeho opat: mládeže P. Vavřince Filipa. Jeho smrt je jednou z nejvýznamnějších obětí krutého barbarství nacismu, jenž tohoto mládeho muže, skoro ještě chlapce, přestřelil skutečně jako holubice, neváhal ze slepé zlosti vrhnout do pekla koncentračního tábora a umučil ho tam vyčerpáním a hladem. Setkal jsem se s tím v červnu 1942, v době heidrichiády, kdy nacistická helma byla nejzpuštěnější. Zapůsobil na mě svou dětskou zbožností, která se popjala v jeho očích s melancholickým smutkem nezadržitelně zhasínajícího života. Nedlouho po mně tam přišel právě jeho opat. Misto velebného opatského roucha byl oděn v hadry, chodil bez puntoch v bledých, neustále spadávajících dřevěcích. A přece s jakou úctou vzhlížel k němu i v tomto jeho ponižení mládeže P. Vavřince, jak byl šťasten, když mohl od něho dostati požehnání. Později s ním mohl několik týdnů žiti ve společné místnosti, kde se stal takovým jeho svatováclavským Podivnem: Ačkoliv sám nemohl unést tíživé bímání tehdejších nekonečně dlouhých, hladových letních dní, přece hleděl svému opatovi podle možnosti ulehčit život v táboře, pamáhal mu v upravování lůžka, v čištění jeho skřinky a jiných jeho věcí, protože to všechno bývalo v táboře zdrojem nevýslovného týrání. Neustále prohlídka těchto věcí udržovala ve všech vězňích atmosféru teroru, dohánějící někdy k šilenství. Často několik skutečných nebo domnělých skvrn na stěně skřinky nebo málo ostré hrany lůžka daly podnět k výbuchu vzteku prohlížejících suroveč, jenž se utítili teprve tehdy, když zase jedna oběť dodýchávala. Pro starší mládež hleděl svého opata zbavit. Brzy se však s ním musil rozloučit: Opal obětel nemocem, aby se už nevrátil. Asi za týden odešel za ním i jeho druh. Podivem s myšlenkou na své milé Emauzy, které sice tehdy ještě stály, byly však již zneucty a rozchváčeny německou zpuštěností. Nejednou jsem byl svědkem, s jakou bolestí věčného člověka, kněze a mnicha myslil právě na toto zneuctění posvátných místností, rouch a nádob. Odešel nemocem, aby se také již nevrátil. Doufáme však pevně, že jeho čistá oběť se stane ohniskem obrody nového Emauza a vůbec nevhoe křesťanského života u nás. Nemí možno, aby takové oběti byly a zůstaly marny. P. Vavřince navštívil jistě mezi nejčistší pšeničná zrna, která, podle slov Spasitelových, padají do země jen proto, aby vzešla v bujně zeleni nového jara a zrála v nový hojný plod. ak

Mladí přátelé!

Sv. Otec Pius XII. jenž nazval Katolickou akcí zřítelnicí svého oka, zdůraznil význam mládeže tím, že jí prohlásil za zřítelnicí svých zřítelnic. Chápeme proč. Je proto samozřejmé, že i biskupové všichni musejí věnovat zvýšenou pozornost a péči katolické mládeži. Díky sv. Václavu česká mládež katolická se drží. Je si vědoma své odpovědnosti vůči druhému národu, snaží se mravním příkladem svého života vzbuzovat jiné, ujalše svědomitost a poctivost své práce zřádnou do hospodářského rozvoje našeho státu a přispět tak k splnění věznych úkolů dvouletky. Zřejmě jako mládež převládá zemědělská se může pochlubit obětí práve v tomto pracovním oboru tak slabě obsazeném.

Je nadějí vlasti, je nadějí církev a stát.

Právo věta podporují podporu její činnosti i pokry je organizována v SKM. A posvázá ner-

vus rerum jsou a zůstanou penězí prostředky, nemůže být zaslíbeno ani SKM, že hledá rozhojnění těchto prostředků, aby tím lépe mohla rozvinout svou činnost. Dar svatováclavský je skorem jedinou hromadnou možností pomoci hospodářským potřebám Sdružení katolické mládeže. Je spjal se jménem našeho světce národního, vždyť katolická česká mládež má tvořit přední řadu bílýchých rytířů, vedených svým Knižetem českým.

Když by sv. Václav, jenž i dítem anglickým je znám jako přítel a štědrý dárců chudiny, pobnil srdce české k dobrodružnosti co nepřikladnější, aby letovní dar svatováclavský skutečně vyzněl jako výrazný vřav ve šťastnější budoucnost našeho drabého národa, jejíž základ hravě budovat tak nadšen a účinně pomáhá právě SKM!

Vátedku svatováclavského daru žehná

† Josef, arcibiskup, v Praze-Braděanech, 3. září 1947.

M. Jacques Hérissey, předseda sdružení žentol, epusatelů francouzských, stavil se uvoji paní tou přírodní v Československu. Zúčastnil se také záberných slavností svatováclavských. Svě domly z nich nám zanechal v článku s proutým titulem

Poznámky jednoho Francouze

25. srpna 1947.

Před deseti lety jsme prošli Prahou. Při tomto první setkání s městem, které si zachovalo se své minulosti plně dějní vlastnost, jakou nesejete níže žití: na světě, byli jsme uváčenými nejvami jeho chrámy, jeho věží a paláců, které tvoří rysy tohoto starého města — zapobíhly na nás hlavně neohlubnými dojmy — neposledně souchy, a nůž se setkáváte na každém kroku, na domech, v zákulní ulce, uprostřed náměstí, po celé délce Karlova mostu. Zdá se nám, jako by tyto souchy žehnaly chodem a připomínaly jím, co to je přínutí národa k vite otě.

Pak jsme bez ustání cestovali a místa na místa v Ověřích, na Moravě a na Slovensku. Kamkoliv jsme šli, nalezli jsme tytéž projevy vřav, která musí být ještě hluboká. Viděli jsme v Kočičích ženy, které přály na trh se svým ovocem a zeleninou, a které si před návratem zasakují do tanní katedry, kde Francouzci a dojetím nacházeli architektonickou tradici své země. 15. srpna jsme viděli v Polance ohyvatelé okolních venlo utvářeli Plánu Kieral a rozcházeli se pak v dlouhých procesích, kde se křítí a korouhčeví jede celý zástup žen a dívek v pestrých krojích minulosti; viděli jsme v Tatrách dvěma skalvarie, připomínající na pokrných propasti ty, které zmizely v horách; viděli jsme v Triavě důstojní Spolku av. Vojtěcha, který svým příkladem a svou vřavou prací výchovnou udržel na Slovensku katolickou myšlenku; viděli jsme tu a tam muže i ženy, kteří před válkou i sehnali na nůžběných ulicích a nůžbějí se vyznačovali prudem imanjovních.

Konečně po návratu do Prahy jsme mohli spatřit světelní manifestaci vřav takřka celého národa. Jent se shromáždil, aby doprovázel nástky jednoho z velkých patronů Československa do katedry, kde jsou uctívány od alaleti.

Den se schytil k večeru. Pěta to, že se sbíhaje k děti, zástup naplnil okni chrámu av. Svatovára a věty Karlov most, když ná projit přívok k av. Věty. V masce Pražanů vidíte nenováté delegace, která přály skoro odevšad. Zmlel

O této neděli se bude konat v pražské arcidieci a listě v brzké době i v ostatních — ale spoch českých diecích sbírka ve prospěch «katolické mládeže», t. j. Ústředí Sdružení Katolické Mládeže v Praze.

Toto identifikování «katolické mládeže» a Sdružení Katolické Mládeže žití SKM zaslaze leokoum zavádá ptičnu k pohoršení anebo k diskusím, kde všude katolická mládež je, která organizace je pro ni lepší a které spalky a jak by se měly spojit. At už to bylo anebo bude jakkoliv, mým úmyslem není polemizovat a diskutovat, nýbrž vysvětlit trochu smysl této sbírky.

Všim lidem je, myslím, jasné, jak vážná je dnešní situace mládeže. Nechybí nám nikomu ani vlastních poznatků, ani upozornění odpovědných činitelů státních i církevních, abychom nevěděli, že stav je vážný. Jmon že se nesmíme spoznat jen konstatováním fakta — a dokonce ne jenom poukáním odsouzením «dnešní mládeže, nýbrž musíme si také všimati, proč je «dnešní mládež taková a musíme jí pomoci, aby byla jinou, lepší a neklamala ve velkých úkolech, které na ni čekají.

Sdružení Katolické Mládeže je jednou z organizací, které dnešní mládeži chtějí pomáhat. Nemohu říci, že by byla nejlepší (těch ostatních totiž tak dobře neznám) a nemohu říci, že by byla vzornou (jsem si až příliš dobře vědom dosas jiných nedostatků a chyb). Vím však, že pomáhat chce a do jisté míry i dovede. (Od mého předchozího článku zde v «Katoliku», kdy měla 3000 členek a členů, vzrostla na 7000. Mnohé ze 198 opravdu žijících a pracujících Skupin pracujících na naše začátky skutečné době a v mnohých krajích, třeba i v pohraničí, jako třeba na Karlovarsku vzniká už opravdové a velké hnutí katolické mládeže.)

Musíme si také dobře uvědomit, za jakých podmínek Sdružení Katolické Mládeže pracuje. Mládež, kterou sdružuje, je většinou z rodin jen tradiční a povrchně katolických nebo dokonce úplně nenáboženských. Je to mládež proslá válečnou a žití v dnešním už úplně nesnáboženském a nekatořickém prostředí. Pro velkou nedostatek křtí o objatí sama a Ústředí má k dispozici jediného kněze, který má ještě i mnoho úkolů jiných. Mnohé (jako na př. v Praze) nemá většinu Skupin ani svou státní místnost a kde jí má, dostala ji k dispoicce většinou jen v dobu schůzky. Ústředí samo nemá žádných zdrojů přímých a žádného finančního zajištění. Při tom však má toto Ústředí udržovat se Skupinami stálé spojení, má jim dodávat příručky, pořádat kursy a

konference, připravovat tábory a společné zájezdy atd.

To však ještě není všechno. Leckde se Sdružení setkává s narostlým nezájmem — když ne s vyloučením nepřátelstvím — katolické veřejnosti. Chybí, když je jisté dosti, se vidí a zdůrazňují, ale nepedě se mládež pomocná ruka, není tu ochoty jim odpustit a věstí je trpělivě k lepšimu a dokonce už máloko pochopí, že také ba především třeba se za katolickou mládež a za Sdružení modlit, že je třeba nřínšet oběti, aby mládež byla jiná a lepší.

Svatováclavský dar mládeži není tedy jen zábráním o peníze, nýbrž připomenutím leho všeho. Připomenutím, že je třeba modlitba a oběť za mládež, připomenutím, že je třeba o mládež a její práci se zajímat a jí pomáhat a pak teprve připomenutím, že je třeba oenz a proubou o ně.

Sdružení Katolické Mládeže chce všech těchto prostředků — jak duchovních, fondu oběti a modliteb, tak fondu dobré vůle a spolupráce všech a nasonec i finančních prostředků co nejdříve použít. Přípravu právě téh anu síleďná keda několikadenních předpřípravných kursů po celých Čechách, aby za zachycených mladých členů a členek vybrala ty nejlepší a udělala opravdu stoprocentní mládež katolícky a katolícky a také oporu a sloupy celého hnutí a tím i operné body obnovy a obrody dnešní mládeže.

P. F. Mikulášek T. J.

Na světových kongresech a pracovních týdnech vysokoskolského katolického studentsva jsou stále postaráni oficiální delegáti některých siovanských států. Jsou skutečně postaráni. Pro jím není možno účastnit se zasedání Pax Romana a jiných mezinárodních týdnů katolického studentsva? Jejich úřady jim nevadí potřebné paay do ciziny. Nakonec se stává, že tyto země reprezentují, aice studentů příslušné národnosti, jsou to však vždy lidé, kteří žijí již delší čas, mnohdy jsou to celá léta, v cizině, takže jejich kontakt s rodnou vlastí není žádný. Mohou tito lidé řádně a naprosto dověřivě informovat o své zemi? Naprosto ne. Nemají dostatečnou vědu vládu uskřívati. Klademe si tedy otázku: Není to mnohdy dosti neuvážené od nadřazených úřadů, když v nevdámim pasu oficiálními delegáty nezabírají, aice, aby násádo jménem jejich země nemluví, zabývají však vždyť, aby o jejich zemi bylo referováno objektivně a s ohledem na její nynější strukturu, potřeby, požadavky, politické a zájmové začlenění? Nelsou

Dobrá rada?

si tyto nadřazené úřady vědomy velkých ztrát, je právě neúčasti na mezinárodním fóru katolického světa a života je postihují? Známe na příklad dostatečně katolické studentsvo bratrské ho Polska. Známe dobře jeho mřavní vřav i jeho politickou a národní vysvělost. Proč tito studenti nemohou být v cizině přímo zastoupeni? Dokud se tak nestane, budou oni, ale především naše země, soustavně touto neúčasti poškozováni. Je otázku, zda se tato ztráta, způsobená izolovaností katol. studentsva, dá vůbec nebo alespau v krátké době úplně nahraditi.

Jisté láto konstatování skutečnosti stojí za to, aby se o nich uvažovalo. A pokud se tyto problémy žatol. studentů, věříme, že bude splněn případně jejich minimální požadavek, který mňou milí, t. j. že jim bude vřádn pas na návštěvy Československa, zažádají-li si o něj. Tak budou činem nahrazena pouhý sloupy, liché bylo proheny či napřáno mnoho. Nechtí nikdo nepochybuje o tom, že mládež a především mládež našich obou slovanských národů si má mnoho co říci.

Marie Křizová:

Několik črt z Paříže

Toto «Město světla», «Babylon nad Seinou» bude vždycky vábit k návštěvě všechny lid všech světů. Dovedete si představit malire, sochaře, politiky, národohospodáře, sociology i teology, kteří by nějakým způsobem nebyli spjati s tímto městem? Není proto divu, že taková místa, například, která byla v Praze během prázdnin, na Festivalu mládeže, je v Paříži stále a že proto Pařížané ani v nejmenším nedávají najvejo svou zvědavost, jakou projevují Pražáci o cizince. Ke cili budí obyvatelům našeho hlavního města tečno, že jsou mnohem ochotnější k cizincům než jsou Pařížané.

Protože o Paříži toho bylo napsáno mnoho, nebudeme zde podávat zempisný nebo historický výklad, ani jsme nic neopisali s průvodce Paříže, nýbrž chceme si významnou života dnešní Paříže, jak se jeví občanovi našeho státu.

Paříž je nepřehledně bohatství kulturních památek. Nestíhá vám jedno odpoledne, chcete-li navštívit největší obrazovnu v Louvru, abyste si prohlédli všechny obrazy, které v ní jsou. Zde jedna rada, jak chodit na výstavy nejen v Paříži, ale všude: Nezachytilte nikdy vjemové všechny krásy, které tam je; vezměte to proto nejprve jen tak zběhně, aniž se zastavujete u každého jednotlivého obrazu. Při druhé prohlídce se zastavte u každého jednotlivého obrazu, který vás zaujal. Zde je na místě non multum sed multa. Ne mnoho, ale mnohé. Prohlížíte-li takto výstavy, nejste tak unaveni, vidíte je to nejdůležitější a hlavně, měli jste skutečně požitek z uměleckého díla. Jste-li v Paříži delší dobu, můžete to dělat jako studentů malířské akademie: chodit se dívat na «svě» obrazy třeba každý den. Myslíte, že leckteré z těch studentů si tajně povzdychou, stoj-li nad obrazem «záhadného úsměvu Mony Lisv, jejíž výraz již tolikráte zpodoboval básníky, malíře i historiky.

Pražané milují umění, což dokazují velkým zájmem, který byl o soubornou výstavu Van Gogha, nebo o ní o prázdninách o výstavu flamenských primitivů (Memling, Bruegelové, Van Dyck atd.). Při zahájení proudí tam apousta lidé a i během doby, kdy se výstava koná, je stále velký zájem mladých i starých všech vrstev. Nevím, zda Pařížany někdo umělecky vychovával, ale zájem mají, což se u nás hiç nedá.

Ty, kteří milují moderní francouzské malířství, potěší zpráva, že v Paříži je otevřena expocice malířů, jichž jména jsou tak významná pro moderní směry: Gauguin, Degas, Delacroix, Manet, Lautrec, Rousseau atd., abychom jmenovali nejhlavnější z nich.

Sochařské umění Rodinovo nebylo ještě nikým překonáno. Takový dojem máte, navštívíte-li zámeček, darovaný umělci francouzskou vládou, kde Rodin tvořil. «Které dílo se vám nejvíe líbí?» Tato otázka vám připadá zcela banální, protože se stejným úšasem obdivujete ruku vřavenou z mramoru, jako sochu Jana Křtitele. A přece za svého života Rodin neměl vždy na různých ustáno a jeho umělecké dráha na počátku, kdy dokonce Praha ocenila jeho umění dříve než Paříž sama, byla plna trní — nenávil jeho odporců. A přece Rodin zvíťazil!

Pařížské metro — podzemní dráha. Je báječná výhoda. Za 1. že to jezdi pod zemí a nedělá to proto tak strašný hluk jako naše tramvaje. Za 2. že to je rychlejší než naše tramvaje. Za 3. že každý cizinec se velmi dobře a velmi brzy s tratěmi metra seznámí, protože na každé stanici je pán všech tratí a mále-li štěstí a není to rozbité, dokonce vám světelně ukáže, kudy pojedete, kde přestupujete i kde vystupujete. Za 4. že to jezdi velmi často. Za 5. že je tam v zimě teplo.

Nevhody to má také. Za 1. v létě je v metru strašné vedro. Za 2. nic nevidíte z Paříže, protože vozy jezdi stále pod zemí. Až na malé výjimky, kde to technicky nešlo vyřešit, vyhledá se povrch. Za 3. největší nevýhoda je v tom, že cena

za jízdenku soupla za rok dvaapůlkrát. Ze 2 fr. na 5 fr. Za to ovšem metro samo nemůže, tudíž pařížská podzemní dráha má mnohem více výhod než nevýhod a proto si jen můžeme přání, abychom brzy mohli páti o výhodách a nevýhodách «pražského metra».

Soudíte-li náboženský život Paříže podle úřastí na mši sv., zdá se u nás lepší. V Paříži vidíte v kostele více inteligence, než středních nebo dělnických vrstev. (To vám potvrdí lidé, kteří poměry nábožensky znají lépe a jsou tam také delší dobu). — Souvisí to snad se známou obnovou katolické Francie, která začala konversí Psi-chariho (vnuk známého epusovatele Renana, jehož «Život Ježíšův» byl dělní Cirkví na index) Claudéa Razzie, abychom jmenovali nevýznamnější, pokračuje filosofí Maritainovou a je podporována prosou Bernanosovou a Mauriacovou: ale doposud nezásáhla značnou měrou nejširší vrstvy dělnické. — Jste-liž i tato obnova se zdá (předpoklady pro to jsou v masové organizaci křesťanské mládeže J. O. C.), můžeme věřit v novou Francii.

Jedná nová křesťanská Francie může zachránit svůj lid z chaosu hospodářského, politického a mravního, ve kterém se nyní zmítá!

Jedné Evangelium Kristovo, aplikované v sociální nauce Cirkve může vyvést dnešní Francii z její krize!

Francie má mnoho velkých osobností, o tom není sporu. Má velkou duchovní tradici, ale o průměru nelze tvrdit, že by to byl statečný národ av. Jan z Arcu! Zdá se, jakoby to byl národ unavený....

Ve Francii jakoby vyvrcholil vybraný individualismus (po českú řečeno: nemá nikdo co poručit, co má dělat, myslte: zákony povoluhém-jen natolik, kolik máně vyhovují) a egolismus (nemám lásku k sobě). Každý se stará jen a jen o své pohodlí, o své dobré bydlo a o své... kočky! Máte je v Paříži všude, všech odrůd, všech barev a značných proporcí. Leží v domácnosti na

stole, ve výkladních skříních, mezi pečivem, ovocem, jestli s lidmi s talíři a samozřejmě s mlími i spí. A jestliže taková «Micka» zdechne, což se může stát poměrně brzo, na příslušnou péči svých majitelů, je pro ni hřbitov. Říka se mu sice psí, ale kočky se tam také dávají. Přijde-li někdo na návštěvu, kde opájkují bohatlivím kůňkám, obrátí se trpělivostí, bude-li se dožadovat kočce svého místa na stole, protože kočky-e se kloba jen na kočku zamračili, mohli byste zvalit náras všechny sympatie pána i paní tohoto zvířáka? Tak jako individualismus vrcholil v naprostém nezájmu o druhé, egolismus vyvrcholil v nezájmu i o vlastní děti. Situace byla pro Francii značně kritická. Aby populace vzrástla, dává stát každé matce bez rozmlie na každé dítě 20000 franků.

«Světová výstava surrealismu». Teprve, když to člověk vidí takhle všechno pohromadě, pozná nejlepe. Jaký to byl nemysl a podvod,« fekcia mi jedna studentka malířské akademie. Měl tam jen jeden věšící sál, který byl rozdělen na pruby archami, mezi nimiž se musí procházet jakoby bludistým, po stěnách visí nějaké «jakoby-obrazy» a v prostředku křučněkových stůl, ostatní bylo rozděleno na malé efektně osvětlené místnosti, jako o pouli v «strašidelném hrade» a tam vlnícky s těmi surrealistickým «dly», to je všelijak nalepené, rozvěšené nebo postavené sklenice, karráté, lahve, kočiči osoby, pera, zrcadla, něco vymodelované, něco namalované — no za vidění to stálo a ty sprchy se v tropických vědrech hodily. Vedra ležela v Paříži jako horší než tropická, protože, jak se pamatujete ze zempislu, v tropech je ve dne strašné vedro, ale přes noc zima. Kdežto v Paříži byla vedra i přes noc a protože je všude asfalt, bylo to k zalknutí. — Jedna chytrá hlava přikla na nápad a novou «modu»: sedáta při práci jsou oděna v namočených ručníčkách! — a co my jsme nadělali křičku lako děti, když nás maminka bálila do mokrého gestradá, protože jsme měli horečku! —

(Přáté dokončeni.)

mohou padla jejich pestrých křesťanských rozporů, z kterých krajina, ba i církev, které veance, přibývá. Před nohama sv. Cyrila a Metoděje je celá kapela, dohánějící mrtví a stáří ve světlých výhledech zářících, v křehkosti a křehkosti a sluharů, kteří přišli pod vedením svého šarlatá v pomoci Moravy, a nyní foukají a mluvíme do svých plechových nástrojů a bijí do svýchymbálů.

Právě se dvává do pohybu za deště, který náležitě nebude vytrvalý. Za letkou nocezem mladými jánny jsou děti a dívky v dlouhých bílých šatech a palmami v rukou. Deřili před vámi delegace z venkova, pak řeholnice a řeholnice všech řádů, světlí kněží, kanovníci, preláti, biskupové, J. E. arcibiskup pražský; teba svatého Vojtěcha v křesťanském relikviáři nás zmíjí. Neoují Ji benedikční z břevnovského opatství, který velký biskup založil, nakonec pak s mlou na hlavě a s barlou v ruce J. E. Magr, Touně, světlí biskup pařížský, zástupce Francie.

Už je noc: reflektory osvětlují mostecké věže, zelenou kopuli sv. Mikuláše. Tam nahore zvony avolatitaké zvoni za všech slů. Zpěvy se nesou z nebesům, k tomu, jehož čte je zavazeno tento večer. Z věží podávají fanfary povávané přívod, jenž slouží zvlásta na návěří, jehož slavný přípojení slavnou minulost.

Končene, na samém vrcholu královské hradě a dale pod vámi celé velké město a tisíc světly, která září až do jemné rozázné prazdi údolí Vltavy. Proceál prochází za zpěvu branou, kterou sřezali gibitnu gladiátorů, prochází nádvořím, křehkou se dostává ke katedrále, jejíž ve světlé tonoucí lodi se táhnou za otevřenými, volnými branami.

Bylo k půlnoci, když jsme se vrátili do katedrály promouli se před křesťanskou sv. Vojtěcha, který sprostěla nyní na zřetel zřizování oláři obklopení osádky velkých patronů Čech. Zestup se neplynul, přesto však jsme se zde shledali zase s tímž muži a ženami, které jsme viděli v minulých dnech v chrámech a kaplich před sochami a obrazy svatých. I zde křesťané jsou pohrouženi v modlitbu. A nám bylo, v této nezapomenutelné noci, jako bychom viděli minulost, jež je stále živá, jako bychom viděli lid, jenž zůstal věrný svým náboženským tradicím — stejně jako lid Francie, jež možná náležel křesťák před Pannou Marií v Lutrech, v La Salette, ve Bourdeaux, v Chartres, v Puy, křesťák hlavně před Pannou Marií Boulgounskou, jež v Veliké okružení přivezla z města do města, a mstačka do mstačka po celé měsíce hýbala tak hluboce dušemi u nás.

Nové ohnisko ducha v pohraničí

Otvěření biskupského gymnasia v Bohosudově u Teplic.

Plyně 8 let se ozývá: a prostornými chodbami a rozlehlými místnostmi někdejšího biskupského gymnasia v Bohosudově jeř okovaná bola vojenská. A z míst, odkud dříve vycházeli dělníci pro vinici Páně, zmizela slova modlitby, zbožná píseň a počtívá práce denního studenta jako přívava pro vstup do křesťanské semináře. Teprve i září 1947 odvíjí opěť zúholed chojby konvikty a prostorné třídy v gymnasijsním traktu. Sješlo se ze všech končin, z Liberce, od Jihlavy, z Českých Budějovic, z Plazské a hlavně z Prahy 145 mladých studentů, aby navázali na divější slavnou tradici biskupského gymnasia v Bohosudově, z něhož vyšlo za 90 let trvání několik set kněží, působících v diecích litoměřické a arcidiecési pražské.

Základ těchto studentů tvoří zálo loňského arcibiskupského gymnasia v Praze, kteří spolu se svými profesory se nezauklí vzdálenosti Bohosudova od středu Čech, kteří se nedali odtrástit obavami, jak se asi zdolají první obitje nové vznikajícího ústavu. Opustili domov a radostně nastoupili, aby pomohali budovat další tvrz katolictví a základy duchovního boje v našem pohraničí.

Tomu, kdo navštívil v květnu letošního roku hradovnu, kde mělo náležti nový domov biskupské gymnasia, sevířelo se jisté srdce u koplí a strážem; budova z velké části ještě obzřena invadivnou MNQ a nadto všude ještě plno neblahých památek po nacistickém obsazení. Zmizelo divější bohaté zařízení a z někdejších vzácných sbírek a utedných porpěck zbyly jen trosky.

Byo třeba téměř nadlidského úsilí až už se strany těch, kdož řídili obnovovací práce nebo i od dobrovolných brigád studentů, kteří by byli raději pokoukali po mateřných hřebecích Rudolfa nebo by si byli zaplavali v prostorném bazénu v zahradě za umorných yeder sprnových; ale přece se ochotně a vytrvale pokýkali s levicemi, skrčenými, s bírkami a sferými jinými věmi, které bylo třeba přestěhovat a v nových místnostech užívat. Cim více ubývalo měsíce srpca, tím se více stupňoval pracovní tempo.

Nadešel úž. V dopoledních hodinách přivez valak od Ústí nad Labem prvou skupinu studentů a s nimi i jejich průvodce, starostlivé otre a pečlivé maminky, které se přišli podívat, kam to hodia dváji. A prvý jejich krok mířil do basiliky bohosudovské před mloučnou sochou Panny Marie Sedmibolestné, aby ona byla chlapeč matkou, dokud bude z domova od pozemské matky vzdálen. Po tom okodem ještě nenučeným křečel: ke kolejni bráně, odkud se již jistě rozcházejí: podle ukazovatele «Do gymnasia» — «Do konvikty». V pravém poschodi uvítala studenty první «Vyhláška». Jen někteří dočelí až do konce, většina hleděla popls jen «té své» řádně nebo sludovny a pak se už šlo najisto, skoro útekem, pokud to zavazadla dovolovala.

V úterý, dne 2. září roku, zavítal mezi tyto studenty sám jejich arcipastýř, J. Exc. Msgr. dr. J. Beran, aby jim v jejich vychovatelské a profesorském a nastávaním školnímu roku požehnal. U vchodu do ambliu, vinoucích se kolem proutního chrámu uvítal nřp. arcibiskupa vys. důst. pan ThDr. Franti. Věcek, generální vikář diecése litoměřické a vřp. konsistorní rada Václav Švabík; za řed Tovaryšstva Ježíšova, jehož

Deset let od smrti T. G. Masaryka

Desetiletí, které uplynulo od smrti T. G. Masaryka, je vhodným podnětem k tomu, abychom se zamyslíli, co vlastně první prezident osvobozeného českého státu znamenal v našem vývoji náboženském. Je jasně, že v něm nebyl bez významu. Ale jaký byl vlastně jeho vliv? Positivně přinesl sotva co nového na poli náboženském. Svou nemilosrdnou kritikou katolicismu nutil však právě věřící katolíky ke pozitivější práci intelektuální i mravní a tím se tedy stal vlastně dobrodincem katolicismu. To je ovšem jenom jedna, snad poslední stránka.

Náboženský problém zajímal Masaryka nesmírně. Lze říci, že mu nedal pokoje, že jim byl takřka posedlý. Vezmeme-li do ruky Čapkovy »Hovory« a podíváme-li se do seznamu jmen, o nichž se tam mluví, uvidíme, že jméno Ježíš se tam vrací nejčastěji. Ovšem vrací se tam většinou pod zorným úhlem nám nepříjatelným.

Skoda však, že při posuzování Masaryka jako náboženského myslitele zapomináme na to, co říká sám u Čapka: »Jsem svou povahou člověk politický, ne náboženský a dokonce ne theologický.« Když touto vyhybavou odpovědí: »Nejsem theolog« odpovídá na problém i podle něho samého nejzákladnější: na otázku, zda Ježíš je nebo není Bůh, vytýká mu sice Saldu, že zde výmluva na neodbornost není na místě, protože to není jen otázka odborníků nýbrž nejživotnější otázka každého z nás. mělo by se však říci, že jeho přiznané neodbornosti brát vážněji. Přijímali bychom pak klidnější jeho náboženské názory a nepřipisovali bychom jim více váhy, než jim ji asi on sám připisoval.

»Jsem povahou člověk politický.« To znamená, že neměl vůbec čas, ony hluboké a mnohostranné problémy promyslet v jejich nejlhubších spojitostech, ba že se díval na ně velmi často očima praktického politika i stranického politika. Většina náboženských projevů Masarykových, jeho projevů proticírkevních pochází z dob jeho poslancování, kdy se po různých venkovských městech potýkal s rovněž politickými katechety a jinými borci tehdejší křesťanské-sociální strany. Jedné i druhé straně šlo obyčejně na tkových shromážděních o pádné umlčení protivníka, ne o vážné hledání pravdy. Když bychom si toho byli vždy vědomi, četli bychom různé náboženské projevy Masarykovy dnes klidněji.

Nelze ovšem popřít, že pozdější jeho věhlas prezidenta, státníka, Osvoboditele, věhlas vyrovnaného mudrce, jak jej poznalo pak každé školní dítě, dal právě všem jeho spisům takřka nimbus neomylnosti, sankcionoval u přemnohých i všechny jeho názory náboženské. Z toho můžeme jako věřící katolíci mitť nejmenší radost. Vzdělenci si je přehrali, jak je to patrné ze svrchu citovaného příkladu Šaldova, jak je to patrné z příkladu Rádlava nebo Hromádčova, kdežto prostému člověku je tak těžko vykládat, co to znamená: »Jsem svou povahou člověk politický, ne náboženský a dokonce ne theologický.« Je to těžko vykládat zejména prostému člověku českému, jemuž Masarykovo náboženství tak vyhovuje svou srozumitelností, svou bezprostředností, stále zdůrazňovanou praktičností. Právě na těchto základech, jak je před první světovou válkou reprezentoval Harnackův liberální protestantismus, vznikla později církev československá, z nich má dosud úspěch »Věřit, že je něco nad námi a být slušný člověk.« To většinou našich lidí stáčí a to je také snad celé Masarykovo náboženství. Co s mučednictvím, co s mystikou, co se vším tím úsilím světců a myslitelů, co s vnitřním boji Augustinovým nebo Pascalovým? To vše jsou zbytečné výstřednosti, kdežto Masaryk jako náboženský myslitel a s Masarykem každý průměrný český člověk, i český inteligent, i mnohý český myslitel nebo

T. G. Masaryka

bánil, je člověk středních poloh, jak to zase někde vyjadřuje Saldu.

Mimo to je to normální atmosféra XIX. století a doby před první světovou válkou vůbec. To byly právě klidné doby, které neznaly opravdové hlubiny života. Neznaly je v dobrém a neznaly je zejména ve zlém. Ty ukázaly teprve periody válek a revolucí, které se otevřely v červenci 1914 a od té doby nejen se nepomínou, nýbrž, jak se někdy zdá, rozvíjejí se stále demoničtějším tempem.

T. G. Masaryk v době poválečné sice nikdy neodvolal své předešlé názory, na jeho projevech z této doby cítíme však již vždycky velikou rezervovanost, která jistě nepocházela jen z diplomatické zdrženlivosti hlavy státu, nýbrž právě z pocitu, že duchovní svět je přece jen tajemnější, než jak měl chut a čas uznat mladý muž překypující podnikavostí a řídicí se Nerudovým heslem.

»Před žádným, žádným tajemstvím svou šiji neskloníme, o nebes klenbu nejzastří svým čelem zazvoníme.«

Když pak Evropa po roku 1933 začala svůj šílený tanec nacisticko-fašistický, byl již Masaryk příliš star. Co si asi myslil tváří v tvář nacistickému kolosu, jenž stále hrozivěji vyvstával na našem pomezí, tváří v tvář nevyzvětlitelnému omámení, s nímž tak snadno celé národy mu takřka dobrovolně podléhaly? Po presidentské resignaci měl snad v tíchu lánského parku a okolních lesů konečné klid k zamýšlení se nad člověkem. Zda necitil naléhavěji než kdy jindy, jak těžko si člověk sám stačí, jak strašně může skončit i národ neuvědomělanější, zda necitil, že stará víra o Bohu, jenž sám musí přijít a vykoupit nás, není obdoby mýthem, nýbrž výrazem nejlhubší znalosti lidského srdce?

Vedle těchto nezbadaných stránek jeho nitra zůstává nám však jeho život sám, jenž právě dodával takovou váhu jeho názorům. Bylo by nespravedlností a nevědeckým, kdybychom neznali, že to bylo do značné míry jeho zásluhou, stalo-li se období tak vz. první republiky dobou neobyčejného všestranného rozmachu národního, že to bylo jeho zásluhou, byla-li naše republika skutečně ostrovem míru, který podlehli jen zuřivému náporu zvenčí. Jeho státnická rozvaha stvořila atmosféru, ve které i katolicismus stále více mohl utnout a se rozvíjet, jak to mimo jiné ukázal slavný katolický sjezd z posledního roku jeho presidentsvtví.

Masaryk působil svým příkladem, a to blahodárně, i na vytváření naší národní povahy. Snažil se k nám přinášet a udomácnovat u nás ducha anglosaské přimosti a mužné otevřenosti, jak si ji mohl již plně dovolit svobodný národ. Zdá se nám, že nejlepším pokračovatelem této jeho tradice je jeho syn Jan, jak to právě minulý týden překrásně dokázal svým známým dopisem. Je to kus nepathetického hrdivství, je to snaha jmenovat věci pravým jménem, je to praktická demokracie, uznávající, že lidé si jsou rovni, a že se tedy, mají-li aspoň trochu dobré vůle, musejí lidsky dohodnout, ne v neposlední řadě humorem a úsměvem. To vše jsou vlastnosti, kterých si musí upřímně přát každý člověk věřící v ducha. To vše jsou vlastnosti, které nemohou neprospěti i skutečnému pokroku náboženskému na jeho poli nejvlastnějším, na cestě k Bohu vírou, nadějí a láskou.

Jako katolíci věříme pevně, že je jen jeden Spasitel: Ježíš Kristus ve své Církvi. V tomto názoru jsme se tedy s Masarykem rozcházejí. Uvážime-li však, kolik se napřemýšlel právě o této nám nejdražší osobnosti, nemůžeme nedout, že to přemýšlení bylo skutečně počtívě. Doufáme proto, že se T. G. Masaryk kdesi v hlubinách své duše přece jen setkal s Tím, jenž řekl o sobě: »Já jsem Cesta, Pravda a Život« a že se před Ním v pokofe sklonil.

přížeň času a zlovůle lidí. Ale přece s důvěrou a radostí začínáme tuto novou dílu, s důvěrou, protože spoléháme na pomoc Ducha svatého, Dárce života, síly k vytrvání a vzájemné lásky, které je zde v pohraničí tolik zapotřebí. Společám konečně i na zvláštní pomoc Tě, již je tento ústav a celý okolní kraj zavášen.« Nakonec poděkuje vřelými slovy díky kleru diecése litoměřické, který si vzal za své úkol udržování a rozvoj tohoto ústavu. Tovaryšstvu Ježíšovu, které převzalo

O katolických politických i nepolitických

Jsou katolíci, kteří se dívají svrchu na jiné katolíky pracující politicky. Jsou přesvědčeni, že politická práce není dost čistá a že se katolíci mají soustřediti na činnost čistě katolické výchovnou, vzdělávací a náboženskou. Politika je pro oblast kompromisů a kompromisnost se u křesťanstvím nesrovnavá. Jestliže právě si katolíci zvyknou na kompromisy ve věcech politických, dělá je obvykle také ve věcech podstatných, t. j. v náboženství. Stranícká politika prý pracuje úškodem, zatajováním, zkrakováním, krytím nepoctivostí, falši, přehlováním nenávistí k druhým, a to není křesťanské. Politika se zabývá všemi hospodářskými, v nichž se zájmy křesťanu nutně rozcházejí, takže se někteří křesťané, reálně dělníci, oddehují z důvodu nízkých náboženských. Kromě toho prý se v politice uplatňuje příliš mnoho kleru, lidí bezohledných a neschopných, jejichž činy a zvláštní omyly by neměly být k tíži katolictví. Pomězdí je příliš velké nebezpečí ztotožňování katolictví a politikou. Je prý nezásadnější distancovat se od stranické politiky a politických katolíků.

Jsou naproti tomu katolíci političtí, kteří se dívají svrchu na jakoukoliv nepolitickou práci katolíků a hodnotí ji ne podle jejího smyslu a účelu náboženského, nýbrž podle toho, kolik z ní kouká zisku politického. Požadují na to, že se moc ve státě se dělí politické strany, že bez nich něco mnoho deahonit a něčemu zabránit. Že se podmičky života lidí zákony, které se tvoří v parlamentě, kde se musí svádět boj o to, aby nebyly protikřesťanské a nepřirozené. Politika je právo průhlednosti a rozhoduje i o výchově, o manželství a rodině, o soudnictví, tedy o věcech, které svou povahou souvisejí s mravním řádem a o něž Církev vždy měla eminentní zájem. A proto prý je dnes ze všeho nejdůležitější právo politické, musí se jí všechno podřídit a musí se až ledacos promnout, co musí podniknout v boji i ve spolupráci s druhými a co by se snad některým nezdálo dost křesťanské.

V jednom z posledních dopisů redakci bylo mi toto stanovisko vloženo ženskou pracovníci strany lidové, která si také posteskla: »A Katolíci? Nevím, jestli nás politické pracovníky vůbec považuje za katolíky.«

Buď mi tedy dovoleno, vědná páni, abych Vás jménem Katolika ujistila, že nesdílíme žádný z obou zmačených způsobů razírání. Nemáme rádi katolíky elimi, kteří se nechťejší spínat kou nádeníkové práci a kteří se omezují na svrchovaně oduzování a pohodlné vyčkávání. Zdá se nám také, že mezi ně neapartuje. Na druhé straně však neschvalueme ani stanovisko těch katolíků, jimž se nástroj hrozí stá: sroučelence. Politické strany mají zcela přirozeně v sobě jisté tendence, a nichž nejhorší je sklon k mori a k vnitřní totalitě. Ale právě proto, že v demokracii nelze vyloučit jinak než pomocí politických stran, je právem a povinností každého slušného člověka a tím spíše každého katolíka vůle i uvnitř strany, aby si zachoval Jistou dávku svobodom a uplatňoval jí směrem k pravému cíli politické činnosti, jimž je pro každého obecné dobro a pro katolíka i sláva Boží.

Dagmar Ječová.

Současné katolické Polsko

Osmičlenná studentská delegace české Ligy Akademické uspořádala o prázdninách zájezd do Polska, při němž navázala četné styky s polskými katolíky. Po návratu upřesňuje nám zde jeden z účastníků, co tam viděl a zažil. Pozn. red.

Dnešní Polsko zůstalo přes všechna oficiální zdání pňané katolické. Je mnoho dokladů o správnosti tohoto tvrzení. Jen namátkou uvádíme, že přes 2 mil. Poláků vykonal v minulém roce pouť do Cestochove, při čemž o hlavních třech posledních dnech přijelo do Cestochovské pouti milion Poláků. Uvážime-li, že Polsko má dnes asi 24 mil. obyvatel, znamená to, že v minulém roce každý dvacátý Polák byl na pouť v Cestochove. Jest to neobyčejně velký počet, zejména uvážime-li tisovinu finanční situací, drahotu cestování po železnici a mzdovou hladinu v Polsku. Velmi zajímavé jsou poměry mezi studentstvem a na universitách. Theologická fakulta patří do svazku university a křesťo děkana této fakulty je na předním místě v proměti síni. Začátkem každého školního roku jsou ve všech universitních městech, zejména v Krakově, akademické bohoslužby, kterých se účastní též celý profesorský sbor v čele s rektorem a děkany všech fakult, oděvnými v slavnostní universitní roucha z dobovými insigniemi svých úradů. Ptí krakovské university jsou jmenováni dva universitní kaplani, kteří se věnují plně studentstvu a nejsou zbytečně zapemáždňováni jinými úkoly.

Vedle katolické university v Lubině jest neobyčejně důležitým též katolický Institut ve Vratislavi. Jest to podobná instituce jako naše Sludium catholicum, avšak v mnohem větších rozměrech. Studium catholicum je organizováno v Polsku při každé diecési. Profesory na institutu ve Vratislavi jsou většinou profesori tamní university.

Velmi zajímavé je v Polsku přísné dodržování nedělního a svátečního klidu. Polsko, které bylo mnohem více poškozeno válkou než naše republika, světi každou neděli a každý svátek.

s nemají obětní vedení gymnasia i semináře, přál co nejvíce Božiu požehnaní a ochrany Matky Sedmibolestné, aby toto dílo vykřetalo k blahu Církvě a celého našeho národa.

Otově Tovaryšstva Ježíšova chtějí v nové otevřeném úsilí umožnit i »pozdne povolaným« cestu ke kněžství. Pod zvláštním vedením a soukromým studiem mohou tak vážni uchazeči doplnovat své vědomosti a tak se připravit až k maturitě. M. O.

Každý Polák považuje to za věc samozřejmou a nikdo se neodvážil na tyto věci sáhnout. Brigády nejsou organizovány o nedělich a svátcích.

Zajímavé je rovněž ruce ve farnostech. Při každé farnosti jsou zřizovány t. zv. „světlíce“. Jsou to klubovny jednak pro dospělé, jednak pro děti. Je zde postarano o to, aby dospělí i děti mohli tam trávit svůj volný čas, je postarano o zábavu, je tam radio aid. Při farních je četné navštěvování čítanky a knihovna.

Sv. Vojtěch je v Polsku neobyčejně uctíván svým světlem. Je mu zasvěceno velké množství kostelů, sekteže se s mnoha jeho sochami. Pro polské obomry je velmi charakteristické velké množství ulic zejména ve Vratislavi a v Krakově, které mají jména světců. Jsou to poměry hodně odlišné od našich, poněvadž Poláci se nestydí nazvat ulici jménem sv. Vojtěcha nebo sv. Stanislava, kdežto v Praze zřídka je slovo svatě využívané a používá se názvu jako na ul. Jiřská, Vojtěšská atd. Rovněž je dosil rozšířena úcta k sv. Václavu a k sv. Janu Nepomuckému.

Za zmínku stojí také práce některých klášterů. Tak na př. ve Varšavě největší sál z celého města je v klášterním domě, zv. Katolický dóm. Je střediskem katolického života. Rovněž obdovuhodně je práce jednoho ženského kláštera ve Varšavě, jehož šest sestry si samo opravilo celý trakt bombardováním poškozené budovy a zřídilo tam s vpvětím všech sil útulek pro pracující dívky. Velmi zajímavou je též skutečnost, že polští kněží jsou oslovováni prostým názvem „ksaďte“, t. i. kněz. Tohoto prostého oslovení užívá se všeobecně v osobním styku, takže není používáno žádných zvláštních přeměňstěných titulů. Působí to velmi dobrým dojmem a dává se tím najevo, že prosté slovo kněz je nejvyšším označením a že není třeba používat žádných zvláštních kudrlinek. Pro českého katolíka nazývá se množství nových poznatků při pozorování polského katolického života, a to poznatky, které stojí za úvahy a ve kterých by se měly vyvodit i u nás praktické důsledky. Polský katolicismus pracuje s mnohem hršších poměrů než u nás, pracuje však neobyčejně obřavě a vřavle. S. H.

Měli přece přátele...

(Totiž Židé, v době, kdy le Hitler pronásledoval.)
Nacisté znížili vědomě a promyšleně přes pět milionů Židů v koncentračních táborech, v plynových komorách a jinyými způsoby. Je to snad neobuhodněnější ukrutnost, jakou dělny žali. Přec nacistickou tyranií našlo se však i v zotročené Evropě dost lidí, kteří se nebáli ubohým obětím pomáhati, ve kterých našel Israel opravdové, mnohdy heroické přátele.

Toto hnutí odporu začalo v Dánsku na podzim 1943. Když nacisté začli po prvé ve velkém vyvážet dánské Židy, v den židovského nového roku začala tam tato hnutí. Židy začala vpvědom do soukromých domů i do synagog. Jako odpověď vznikl Dánové do koncentračních táborů, do vězení, osvobodili vězňe a potomli náměřilo lodí, které čekaly na svůj náklad obětí. Celé lodstvo malých břek a jacht, řízené dánskými námořníky, se shromáždilo na pobřeží a odvezlo Židy do Švédska, kam je pustili bez psů a bez papírů. A tak v několika týdnech byla skoro všechna židovská obec dánská v bezpečí.

Později se projevil organizovaný odpor v Itálii. Po rádu Mussoliniova byla, jak známo, zřízena v severní Itálii nová „republikánská fašistická vláda, která začala spikovat rasové zákony a vyvážet Židy do Polska a do Německa. Skoro nikdo však těchto zákonů nebdal. Italoové se bratřili otoutě Židy a mnozí nosili schválně židovské židovskou hvězdu, aby držili lid... Se pomocí obyvatelstva přeložilo tisíce Židů na území, tehdy již osadné spolenosti nebo do Svycarska. Slovy lidí nasadilo své životy a svou svobodu v těchto velkolepých podnikách. Následkem toho byly slavnostně bohoslužby prvním dnem židovské obce v Římě po osvobození města ve staré synagoze, při nichž bylo veřejně děkováno křesťanskému obyvatelstvu Itálie, že zachránilo Židy před zánubou.

Uloha katolické Cirkve byla při tom zvláště důležitá. V rozhodujícím období několika měsíců, které předcházely obzavení Říma spoleností, otevřeli Vatikán pronásledovaným svým nedotknutelný azyl. Tisíce lidí takto našlo bezpečné místo. Jiné tisíce byly zachráněny v různých zemích t. zv. ochrannými psy, které nábobně vystavovaly velmi štědrě. Tato ochota působila na Židy hlubokým dojmem. Neokrápěnlí svědectví o tom vydal bývalý velkorábín římský, jenž se stal katolíkem, aby vyjádřil svou vděčnost Vatikánu, „jenž zachránil jeho četným souvěrcům za německé okupace život“.

Nikde se nedostalo židovské více pomoci než ve Francii. Proto přelilo 90% francouzských Židů německou okupaci. Zvláštní skupiny partyzánů byly vytvořeny za tím účelem, aby usnadnily Židům předchod z obsazeného do neobsazeného pásma a aby pomáhaly při ukrývání tisíců z nich u jednotlivců.

Podle oficiálních čísel bylo 30 000 dětí zachráněno před smrtí. Většina těchto maitických byla poslána ke křesťanům, kteří je celá řada vychovávali jako členy vlastní rodiny. Stejně tak ich bylo tisíce umístěno v klášterech a různých katolických ústavech a tak slyřto před nacistickým elidním.

Situaci v Belgii vyjádřil židovský profesor university bruselské Max Perlman: Bez pomoci našich křesťanských sousedů by dnes nebyl v Belgii ani jediný Žid. Zvlášť pozoruhodné bylo hnutí odporu v Holandsku: Amsterodamští dělníci se dali do generální stávky, aby protestovali proti vyvážení Židů. „Nacisté začali svou protižidovskou kampaň dne 8 února 1941 a setkali se ihned s energickým odporem holandských dělníků, zčásti dělníků přistavěných, kteří se hrnuli v zástuech k židovským čtvrtím, aby hajili jejich obyvatele. Bode je uliční trvaly skoro dva týdny. Dne 27. února se shromáždily česamanské oběti v židovských čtvrtích 1100 mladých lidí, aby je vvezli. Tři dny na to se usnesli amsterodamští dělníci na gene-

Z domova a z ciziny

P. Alnia Stork T. J. slavil dne 9. září 50 let svého feholního života. Je znám jako vychovatel mnohých generací českých, jako spirituál v seminárii brněnském, v Nepomucku římském a nyní v seminárii královéhradeckém. Je znám jako kazatel, zpovědník, duchovní rádce od sv. Ignáce v Praze kde také mnohá léta působil. Je znám svou malou, a přece velice rozfrozenou, velice značnou knížkou „Z duchovního života, která v těchto dnech vyjde v novém, přepracovaném vydání. Každý, kdo s ním tím nebo oním způsobem přišel do styku, odnal si tválý dojem hluboké zbožného, apstolského horlivosti, otevřeného dobrého, umavého kněze, jenž se snaží, podle vzoru sv. Pavla, býti všem všchno, jenž se snaží všechny národnosti, sociální i generací rozdíly sice ve velkou, skutečnou jednotu Kristova Srdece. Přejeme mu proto upřímně, aby v tomto duchu mohl ještě dlouho působit A. M. D. G.

Náboženská situace v Jugoslavii je velmi podivná přes nedávno ujáťování sedmi amerických pastorů, kteří tam cestovali a prohlásili, že tam vidějí úplnou svobodu. Zvlášť těžké jsou poměry na území Latvie, která náležela k Itálii a byla lonskou mírovou konferencí přičleněna k Jugoslavii. Cirkve náležejí tam území k diecézi terastické. Před nedávnem byl tam při výkoku svých arep, pastýřských povinností zřídán terastický biskup, v poslední době došlo zase ku krvavým bouřím v příležitosti udělování svátostí bířmováním. Místu biskupa je přitel udělovat Msgr. Ukmar, jenž došlo k tomu uložo zvláštní zpinomečnání sv. Stolice. Při krvavých, ke kterým při tom došlo, byl on sám těžce zraněn, že musil být dopraven do nemocnice do Římsky, místal farář pak byl dokonce zabít. Zraněný však se bude ještě zdpovídat před soudem, protože přý celou záležitosť sám zavinil, jak prohlásil předseda chorvatské autonomní vlády. Zavinil přý vše tím, že nepřipustil přímokování lidí, jednak k funkci kněží při bířmování lidí nevěrců. — Učinní-li tak, jednal tak podle všeobecného církevního práva. Taková opatření nikde jinde nevdou do ku krvavým násilnostem, takže je vidět, že i zde bylo pouhou záminkou podle napřed smluveného plánu. Situaci Cirkve v Jugoslavii charakterizují tato slova kardinála Griffina z jednoho jeho nedávného prohlášení: v roce 1939 byl v Jugoslavii 1916 farních kněží, nyní je jejich méně než 400.

Vatikán a Italský komunismus. Journal de Genève ženský protestantský deník, pojednává o politické situaci v Itálii, která je dosti komplikovaná, končí svůj úvahy tímto postřehem: „Ole sily Vatikán a komunismus — co se týká záasad nesmířtelně protínají — vycházejí spolu v praxi až dosud dosti dobře. Ale tato situace nemůže mít dlouhého trvání.“

Izohlas se nedá vyrušit z klidu. Co už jsme měli od začátku nové republiky nepřijímáme s rozhlase. Předpřisavli nám, jak bychom tam měli podávat křesťanství a mnoho jiných podobných moudrostí. A na druhé straně mnoho rad, jak se má vyzrát. Vypověděti poslouchání nebo poslati protestní archy. Zase se mnohým zdálo, že tento boj vedeme velmi líně a chabě. A přece to byly výtky plynoucí z nezaostalosti vědy. Všechny tři nekomunistické strany Národní fronty ve statistických exempláři svých deníků buňharodily rozhlas pro jeho stranické, poukazyvali na demagogie, které tam provádí pan ministr Duřil a přece se nejvíce nezměli, paní a hroší kněž si fekonu: Piate si, co chcete, my tu sedíme a budovne si dělat, co chceme dále. Jak se pak divit, že naše proteční archy, naše volání po katolických promluvhách a bohoslužbách je necháváno ještě klidně, když je asi nepřepřeteně házel do kšče? —

Proti gusu žáným útlakům. V posledním „Dneškus se zamysliil nad úsvitými českých časopisů a napsal v této souvislosti: „Něžná se, že české časopisy by měly mít větší důležitost než přinášet články Strádeny Buřčkové? Je u nás a ve světě tak málo starost, bolestí, tak málo činů a lidí dobrých i zých, otáček, námětů, tenaž, že české časopisy mohou se v klidu věnovat závažnému sporu o redaktory, který shledal, za je kráva, a o krávě, která se nestydí za svůj dialekticko-materialistický světový názor? — Kýmbychom to napsali my, zdáto by se asi leckomu, že nemáme emyal pro humor, nebo dokonce že požkozujeme katolickou věu u nás.“

rální stávce. Bez jakékoliv výjimky byla zastavena práce v továrnách, obchodech a kancelářích. Všechny provoz byl zastaven. Tisíce dělníků procházelo ulicemi s nápisy: Osvobodte naše židovské kamarády, 25. února v poledne začali Němci střílet na manifestanty a to jak z kulometů, tak z děl. Ulice byly pokryty mrtvolami. 3500 Holanďanů a Holanďanské dolo žytvo pro svůj odpor k německé brutalitě a na ochranu bezbranného obyvatelstva.“

Tento odpor se vyskytoval i jinde, na příklad na Balkáně. Bulharsko bylo oficiálně spolencom osy, obyvatelstvo se však bouřilo proti použitím rasových zákonů. V roce 1943 chtěla vláda vyvézt najednou židovskou obec sofijskou. Vznikly z toho demonstrace, jez přelasyi teprve tehdy, když byl odvolán dekret, nařizující deportaci Židů.

V Maďarsku byl antisemitismus odedávna do-movem. A přece „ojovali Maďaři velmi energicky proti rasovým zákonům. V roce 1944, když se již Rudá armáda blížila k Budapešti, dělali nacisté a maďarští jejich posluhové vše možné, aby budapeštské Židy vybili nebo vyvezli před příchodem Rusů. Obyvatelstvo však dělalo vše možné, aby je zachránilo. Dokonce barikády zřídili v uličích a očezarovali za nimi Němci. Svycarská a švédská vláda oficiálně pomáhaly při tomto zachraňování Židů v Maďarsku. Švédsko přijalo a živilo na státní útratu tisíce evropských Židů po celou léta. V roce 1944 uniklo 20 000 maďarských Židů zásluhou osobní činnosti Raula Wallenberg, zvláštního vyslance švédské vlády, jenž vydal listy ochranných psů. Mimo to koupil celou řadu budapeštských domů, nadělal z nich „švédské konsuláty“ a naplnil je Židy, kterým se tak dostalo práva exterritoriality.

(Z knihy: „Jak jsme unikli smrti...“)

Ve stárem rakouském parlamentě kdysi jeden slechtický bouřivák řekl o Huusech, že to byla banda lupičů a zhráb. Starý W. W. Tomek, který tam tehdy seděl, při té příležitosti pronesl od té doby neustále užívaná slova: „aby nás Pan Buh při zdravém rozumu zachoval! táči.“ Při všem svém konservatismu znal totiž dobře své Čechy a věděi, jaký to bude mít u nás účinek. Skutečně to vyvolalo náramně pohotření a nově vzplanul nášení pro Boží bojovky. Podle TKA byli letos Husovy oslavy u nás chabě, přý proto, že Husovi cítili byli si již tak jisti jejich nenocností celého národa v názoru na Husa, že-další oslavování už nepovažovali za potřebné. Aspoň uv podstatě přý to bude správně rozpoznání příčiny. Nové katolické letáky přý však pohuly žluči aspoň jednomu nejmenovanému husitovi, takže lze očekávat, že napetorak budou Husovy oslavy zase rušnější a horlivější. Měli vydavatelé někde letáky takové úmysly? Asi sotva. A tak nevíme, co je užiténější: Vždy znovu přispívají k rozmyšlování starých věcí, nebo jednak něco Husovi uznat, jednak o něm mluvit a tak všim všem těm jeho oslavám hlavní část jejich zajímavosti a přiblížit se tak ke skončení staletých nepodných hádek, jejichž jádro lze dnes skutečně postavit do světla modernímu člověku srozumitelného. Nám se zdá rozumějíat to druhé, i když víme, že tím přivrženec opatného mínění neprevzdáme. Ale myslit si to můžeme, tolok svobodu už nám přiznat musíme.

Pamatujte se ještě na film „Pět Sulivanců? Pět chlapců dobré katolické rodiny americké, kteří jsou od dětství nerolizně spolencom cestou životem a nakonec spoleně a nerolizně padnou všchni ve válce proti Japonaku, zahynou a válečnou loď, na které všchni slouží. Násletem přinesl nálevo vždycky tak tragický. La Croix přinesl nedávno obrázek jiných pěti bratřích amerických, kteří také všchni sloužili ve válce, ale všchni se vrátili domů.

Čechové svatému Václavu v r. 1947 a 1948

dokáží svoji vědomě, úctu a oddanost naprostým pracovním klidem, účastí na bohoslužbách a na slavnostech k jeho počtům pořádaných.

- Dále se ozdobi o svátku svatého Václava zvláštní obětinou Svatováclavskou, jež bude nejen slavnostním odznakem a trvalou památkou na dvouletí 1947/1948, ale i projevem jejich vůle, aby svátek svatého Václava byl slaven jako svátek zasvěcený.
- Obětinu objednáji hromadně, nejlépe nepříčetnictvím farního úřadu, aby akce byla jednotná, úplná a co nejpěšnější, na adresu:

Svatováclavská Liga

v Praze IV., Hradčanské nám. č. 8 (čís. telefonu 617-70).

Uli živi a zdraví. Na postkování za tuto ochranu Došli dála jejich rodina postaví v zahradě svého domu sochu Božského Srdece Páně. Obrázek v La Croix ukazuje právě oných pět bratřích i a rodici, jak klečí před sochou při jejím osazení.

Romano Quasimodo, slavný německý filosof a theolog, měl se umouti přednášek na universitě Mnichovské, na níž byl po něho zřizava zvláštní stolice. Nemůže tam však začít své přednášky, protože přý tam nemůže nažít byt. Zůstane proto na universitě v Tübingách, kde vytovala dosud.

Velký počet německých bohoslovců, připravujících se na kněžství, šel o těchto prázdninách pracovat do ruhrských dolů, aby se tak seznámili trochu zblízka s mentalitou, s životními starostmi a potřebami horníků. Byli přitom také moží dělníky v pracovních táborech. Je to problém, který se klade dnes každému apóstolu: jak zabránit, aby mezi myšlením našim, a myšlením ostatních, mluvením a vyjadřováním našim a vyjadřováním ostatních nebyla stála větší propast? Je samozřejmě, že takový zátove mezi dělníky by nemohl nikdy být jen jiným druhem sportu a letního lábora. Měl by blahodárné účinky jen u toho a pro toho, kdo byl brai smrtelně vážně, kdo by se k němu odhodlal skutečně jen z čistě lásky ku duším, sám jsa jim viry a Duchu svatého.

Krajský sjezd SKM v Karlových Varech pořádkem v dnech 27.—28. září t. r. Krajské vedení SKM. Mladí katolici a katolíčky z vnitrozemí, přijďte posílit svou účast naša hranice, kteří přubně a se svatými nášeními pracují za 18čkových podmínek. Sleva na dráze je 25%. Příkazky zašla Krajský sekretariát SKM, Karlovy Vary, Mooskovéř 17, 28. pošto-příhránka 183.

Pravidelní schůzky bývalých členů E. L. A. a generalního zshiení opat v Praze dne 12. září t. r. 17. hod. ve Studii Catechou v Praze II., Jungmannovo nám., Frantiskánský klášter, II. posch. Konají se každý druhý pátek v měsíci v uvedenou hodnu.

FILM

Pro dospělé:
Gentleman Jim. USA. V ozvužil růstu amerického rohovníckého sportu ke konci míru. složíi protivně a veevni myslí životní přibáh amerického rohovníka, který příkladným sportovním jedním získal po šestém boji mistrovství světa a cílečdomé děve. II.
Ztracený weekend. USA. Ukazují zkušenosti jinak inteligentního muže, který podbal alkoholismu a až po prožil nejzáštní otřasu na pokraji deliria přímo pomocnou rukou své znoubenky, aby s ní začal nový život. III.
Hilmi mehykás. CS. — II.
Přeslen v liché domě. CS. — II.
Kulěčka (s výhradou). Fr.

Vycházejí církevními schválením.
Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské nám. č. 8. — Telefon 617-70. — Redakce a administrace tamtéž. — Přidělané v roce 1947.
Kčs 78.—, Jednotlivá člána Kčs 138.— Potovní spolenka Praha 208.00. — Řídí P. Adolř Kejpř T. J. a redakčním kruhem. — Odpovědný redaktor Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno ředitelství pošt a telegrafů. — Dohledací pošt. úřad Praha 25. — Vytiskl Zvívořák v Praze XII.

Loretánské poutní slavnosti 7.—14. září 1947

Loreta ai opravdu zaslouží, aby nebyla jen museem památek, nýbrž hlavně živým poutním místem. Všechny její památky jsou pomníky zbožnosti jak dobročinné, tak i tvrdé. Jsou tam jenom proto, aby svědčily o krásu Madony, i3 je zde vše zavěceno. Volají po zbožných věřících, kteří by svou přítomností, svým modlitbami, svým zpěvem vdechli novy život všemkré krásu loretánských památek. Věřící mají také první právo zřizovat a posilovat svou zbožnost na těchto posátních místech, kde pracovaly mocky a ruce našich předků jedně pro slávu „nejkrásnější z žen“.

Na nás také je, abychom zachránili všechny ty nádherné věci, které trpi také už dlouhou „ludskou včelím“ a milomilomím krádešnou úmrtím. Dřívější památky, loretánské domeček, podofito je již obzovi v původní krásu. Obrazy na uličkách v kostele Narození Páně byly iřpělným umělcem zabaveny nádoou prací a následké neodbornými zásahy. Pomalu vyustávají před našim zrakem původní krásu hradeckých Lorety.

Přijďte se osvědit do tohoto milého prostředí, přijďte obdivovat krásu té, již v Loreti všechno patří. Letos již usvíceno jako ochránkyní světového národu. Přijďte, ne manifestovate, ale prostě za mir v našem národě a za mir mezi všemi národy světa.

Matka Boží loretánská vás očekává.

P. J.

Velká národní pouť v Krnově. — Posvěcení a otevření poutního kostela Matky Boží Sedmiobrástné, ochránkyně našeho Slezska, ve dnech 13. 16 a 15. září 1947. Svěcení kostela vykoná v sobotu dne 13. září o 8. hod. opod. J. E. Dr. Stanislav Zela, světlí biskup a kapitulní vikář olomoucký. V neděli dne 16. září o 18. hodině opod. bude v něm posvěcením kostele ajd. světlí celebratv pontifikální ml sv. Po ml sv. národní slavnost před kostelem a projevy věřících činitelů.

Všem našim operátorm, členům, špitalem a příslušcom KATOLIKÁI bítěle zám všemohoucí rozdáni a záštní nových obdržetelů. Napíste nám, kolik potřebujete, pošleme na Vaši adresu starší výtisky na propagaci — adarna: Adarna: KATOLIK Praha IV. K svátku svatého Václava vydáme slavnostní článo ve svíceném nákladu. Nabývájky pro kolportéry příkladně k dnešnému číslu. Objednájte hned!

POUČ SV. LUDMILY U SV. JIRÍ NA HRADě PRAZSKEM. V neděli 14. t. m. v 18. hod. kázání a sv. požehnaní (zpívá Šchoia cantorum). V pondělí 15. t. m. v 18. hod. kázání, svěcení marobylé sočky Práského Jezulíka, přičlenění do požehnaní i uctíváním ostatků sv. Ludmily. V úterý v 6. hod. mše sv. na hrobě sv. Ludmily. V 7. hod. na hrobě sv. Ludmily mše sv. (Dr. prael. Švec. rektor basiliky). V 8. hod. tamtéž mše sv.: J. E. nřp. arcibiskup Dr. Josef Beran. Na večer v 18. hod. kázání pontifikální požehnaní. Po celou nocovno až do 23. t. m. ráno v 6.30 hod. na hrobě sv. Ludmily mše sv. a v 18. hod. sv. požehnaní. V neděli 21. t. m. v 8. hod. mše sv. a v 11. hod. pontifikální pouť mše sv., celebruje J. M. prael. Dr. Otakar Švec, rektor basiliky sv. JIRÍ.

K svátku sv. Václava měníme na akádř: Jan Lohbena: Dikovníci (Kčs 10.—) Dvořák: Svátý Václav (Kčs 16.—). P. Alfons Dopita: Smírná adorce ve slavných sv. Václava (Kčs 2.—). Cyklus kázání k sv. Václavu (Kčs 15.—). Jan Vohorský: Hold kněžtvi míru (Kčs 5.—). Svatováclavský kalendář z roku 1923 (Kčs 20.—). Svatováclavské pouťovníce, kus Kčs 1.— Svatováclavské náleky, kus 20 h. Zasláti: Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské nám. 8.

Upomínka na svatovojčácké jubileum. Benediktinské opatství v Břevnově vydalo sestřím osmi pohlednic, zachycujících umělecké poští pohledy. Vytřebča od XI. století až po naše dny. Pohledy, dokonale provedené Neubertovým hlubokým, jsou nejlepší trvalou upomínkou na slavný den jubilej. Expeduje je Edice benediktinského opatství v Břevnově, Šárketzká ul. 1, seřil se 3 Kčs.

Slavnost svěcení kaplečky v Praze-Malešicích. Na svátek Povstání sv. Kříže dne 14. září koná se v Praze-Malešicích v 8 hodin dopoledne slavnostní svěcení obnovené kaplečky. Po svěcení bude sloužena point mše sv. X slavnostně zctěné ve spolek pro postavení kostela v Praze-Malešicích-Hřbitověch.

Nehubte na poměry, nenařikaje na těžkou dobu.

NESTOJTE DÁLE STRANOU!
POMOCŤE KNĚŽI VE FARNOSTI
ROZŠÍŘUJTE KATOLICKÝ TISK
u kostela,
v zaměstnání,
ve svém okolí.

K svátku sv. Václava tisíce nových obdržetelů KATOLIKÁI.
Pomáhejte modlitbou i prací!

V ovzduší krise

Ani slavnostní vážnost desátého výročí Masarykovy smrti, ani tíha katastrofální neúrody, která by měla všechny semknout v jedno za jediným cílem: hledat nejlepší a nejlidštější východisko, nezabránil tomu, abychom se ocitli v kritických dnech:

»Vězte mi, že nepřepínám, fikam-li, že naše situace je kritická.«

Ministr Stránský 31. srpna t. r.

»Vezměte na vědomí, že jsme ještě neproživli od května ve čtyřicátém pátém roce tak vážné a kritické chvíle, jako prožíváme právě nyní.«

Ministr Laušman 10. září t. r.

»Nedopusťme, aby se rozpoutal bratrovražedný boj v národě. Národ, který tolik trpěl, nesmí být lehkomyslně vržen do občanské války.«

Soc. dem. posl. Tymeš 13. září t. r.

Mluvení o bratrovražedných bojích a o občanské válce v těchto posledních větech je nejpovážlivější. Každý normální člověk se jistě při nich ptá: Kdo chce bratrovražedné boje, kdo chce občanskou válku? Kdo je takový zločinec nebo šílenec, nebo obojí? Kdo by ji chtěl vést? Proti komu? Čeho by ji chtěl dosáhnout?

Bylo to myslím 13. června t. r., kdy se konala na Václavském náměstí ohromná manifestace za mír. Snad za „mír mezinárodní. A nyní se mluví o občanské válce. Může se u nás něco hnout bez vůle odborového hnutí? Mohla by tedy začít bez něho nějaká válka? A kdyby vznikla, vznikla by jenom z naší viny, nemohli bychom se vymlouvat za ni na světovou diplomacii, na kterou můžeme snad nadávat, a.e jejíž rozhodnutí nemůžeme buď vůbec nebo jen velmi nesnadno a velmi nepatrně měnit. Ale proč by měla vůbec vzniknout nějaká občanská válka? Což je u nás někomu tak zle? Není, ba naopak, snad příliš dobře se dáti mnohým, takže by to byla spíš válka z bujnosti, jako ostatně každá válka. Každá válka a každé násilí je vzhledem k životnosti v nás, nebo ještě něco horšího: výbuch naší zkaženosti, kde svoji vnitřní prázdnotu vybíjíme krvavými podivnými navěnek. Kolik je zde příležitostí ke kulturní výchově, kterou by měly konat naše školy neunávně a ne čekat stále na reformy učebních řádů a podobných zbytečností. Chopte se toho, co máte, využijte, co máte, uskutečňte již jednou tu humanitu, jejíž jmenem berete nadarmo, kdykoliv jmenujete Masaryka, poulejte v lidech od dětství onu šelmu, které se stýská po požitkářství a po poručení druhým víc než spoutanému tygru po krvi, a pak nebudou musít lidé žít věčně v strachu, od něhož je měla osvobodit vítězná válka, ale neosvobodila přes svoji vítěznost. Docela nově generace bude k tomu snad třeba, protože v té staré, t. j. v nás všech, je mnoho jakési hnilyby po nacismu, takže nedovedeme klidně dýchat, nedovedeme se nikdy skutečně čistě radovat, nedovedeme prostě žít jako lidé. Zůstalo na nás tolik různých nespravedlností, té zloby a ukrutnosti, že naše svědomí nemá pokoje, i když si stále namlouváme, že jsme jinak jednat nemohli, že i Masaryk by tak jednal. »Dotkne-li se kdo pekla, nevytáhne se z toho za několik let.« Tak to řekl Maritain před krátkým časem, a my jsme se ho dotkli nejhlíbe a nejdéle jsme v něm zůstali. Co na tom, že hmotných škod nebylo tolik, právě proto bylo tím více onoho duchovního jeđu, jenž nás roztrhl na dva tábory, jež každou chvíli znovu hrozí se otevřít v propast. Jak pravím: Nové generace by bylo třeba. Hlavně duchovní generace, křesťanského znovuzrození, jak o něm mluví Kristus Pán Nikodémovi. Znovuzrození pokáním. I nám jako celku by nějaká Soňa měla říci, tak jako mluví Raskolnikova u Dostojevského: Jdi, postav se na křižovatce, pokloň se, polib nejprve zemi, kterou jsi potřísnil a fekní všem nahlas: »Zabil jsem! Tehdy Bůh opět ti pošle život, do-

(Dokončení na str. 2.)

Pan arcibiskup pražský u ministra informací V. Kopeckého

V sobotu dne 13. t. m. navštívil njdp. arcibiskup pražský Dr. Josef Beran p. ministra informací V. Kopeckého, aby s ním projednal otázky katol. tisku, poměru katolíků k rozhlásu a ostatním odvětvím kulturního života, která dnes spadají do sféry ministerstva informací.

Slavnost jižních Čech

F. X. Šalda končí jednu svou slavnou studií o Boženě Němcové, o jejím těžkém, truchlém životě, jenž přes to nemohl udusit radostný optimismus její tvorby, slovy: »Krásným, sladkým paradoxem s rozkošnou tvrdostí opravdu básnickou a všemu na vzduch soudilo její srdce: Když Zima přichází, což může být Jaro daleko za ní?« Tato slova Shelleyova mají svou nejskutečnější pravdivost jen v křesťanství. Jen u křesťana není takový optimismus pohádkou, kterou se marně konejšíme v těžkých chvílích. Jak musíme kruté zimě být blízko jaro. citíme v našem českém církevním životě velmi často po zimě německého útisku, cítili jsme to na př. v neděli 7. září při slavné intronisaci nového biskupa v Českých Budějovicích. Když okupace a válka doléhala na naše země nejtříživěji, v květnu r. 1940, zemřel biskup Simon Bárta. A od té doby byla naše milá jihočeská diecése osiřelá, pustošená jako vinice, v níž řádí divoký kanec, jak o ní mluví žalnísta. Budějovice se měly za každou cenu stát německým městem, proto bylo třeba zruinovat i budějovickou církev, proto byl později zatčen a odvezen do Terezína i Msgr. Cajš, jenž za zemřelého biskupa diecesi spravoval. A tak to šlo déle než sedm dlouhých let. Ale přišlo zas jaro, třebaž v předvečer Narození Panny Marie, kdy přý se již vlastovky dávají na svou podzimní pouť za sluncem a teplem.

Nový biskup J. E. Dr. Josef Hlouch přijel do své diecese v sobotu dne 6. září. V tichu klokoťské poutní svatyně nad Lužnicí se připravoval na svůj nelehký úkol. Tam odtud si jež zastupci Budějovic v neděli ráno odvezli tak, aby již o půl 9. byli s ním před svou katedrálou sv. Mikuláše. Tento usměvavý, štedrý patron bude jistě nejednou vzorem novému biskupovi, po jeho příkladu bude ukazovat svým světcům, jak špatně zná světeč Ferdinand Peroutka, jenž kdesi píše o Jihočechovi Chelčickém. »Stojí ve světě pin cizolo jako každý světec.« Nikdo upřímněji nemiluje svět, nikdo to s ním lépe nemyslí než pravý křesťanský světec.

Za zpěvu »Ecce sacerdos magnus«, těchto uvitacích fanfár biskupových, vcházi nový arcipastýř do své katedrály, kde ho vítá jeho metropolita, arcibiskup pražský, aby ho slavnostně uvedl na biskupský trůn. Jihočeské kněžstvo mu tam pak holduje, přihlašuje se k radostné spolupráci pod jeho otcovským vedením. K této spolupráci pak tamodtud, ze svého biskupského stolce, ve všechny novy biskup svou první biskupskou řeči. Zve mládež i dospělé, ve města i venkov, ve zemědělece i pracující v průmyslu, ve všechny k práci a k boji za mír a pokoj jihočeského člověka. Zve zejména inteligenci k poctivé práci na udržení plamene ducha. Pan biskup připomíná, že přichází z Moravy, ze země sv. Cyrila a Metoděje, ze země Sušilovy a Stojanovy, jež přináší náboženský zápal sesterské Moravy do jižních Čech.

Pan arcibiskup pražský mezi tím odchází, letí do Prahy, kde naň čekají jiné povinnosti arcipastýřské, v budějovické katedrále však mezi tím začíná zase po letech slavná pontifikální, slavná biskupská mše. Mše, jež se sice svou vlastní vnitřní cenou nelíší od kterékoli jiné prostě mše v nejchudším, fekněm, pohraničním kostelku — její cenu tvoří Beránek, vždy tentýž — jež však přece jen mocně působí na naše ubohé lidské smysly, protože k ní přináší Církev celé své umění výtvarné i hudební a podle tisíciletých zákonů liturgických z nich skládá, co kdosi nazval vlepšší svaté liturgie. Věřící se toho dne do katedrály nevěšili, bylo proto nutno sloužit pro ně ještě jinou mši sv. na polním oltáři před chrámem. Tam se také po skončení mše sv. konalo uvítání nového biskupa občanstvem. Nejdříve se s ním rozloučili jeho Moravané, z Hodolan u Olomouce, kde jim kdysi postavil kostel, aby ho pak odevzdali Jihočechům, za něž je vítal P. Josef Plojhar řečí, která skončila páním: »Budte nám moderním Jirsikem.«

Hlavní lidové uvítání jihočeské diecese se však konalo odpoledne. Byla to opravdová lidová slavnost, kde Moravané zpívali »Čechy krásné, Čechy mé, Jihočeši na oplátku »Moravo, Moravo«, kde konečně Chodo-

List J. E. njdp. arcibiskupa pražského k Svatováclavským oslavám v Praze 1947

Pražané — katolíci!

V neděli 28. září oslavíme svátek Dědice země české, svatého Václava. Uposlechl jste mé výzvy k oslavám svatováclavským, uposlechnete jistě i teď! Společám na vás! Vykonáme tyto oslavy za blaho našeho národa, za vnitřní mír a pokoj. Oběho si přeje lid. Modlitbou a kalichností usmířujeme Boha, aby tím spíše vyslyšel přmluvu svatého Václava!

Nepochybuji, že většina Pražanů v den svátku svatého Václava přijde se svými dětmi k jeho hrobu na Hradčany poděkovat i poprosit. Kež se stane Svatováclavská katedrála v tento den poutním místem Pražanů, místem diků i vroucích proseb.

Večerní mše sv. u pomníku sv. Václava na Václavském náměstí bude vyvrcholením oslav svatováclavských. Bude obělována za blaho českého národa. Očekávám, že přijdou všichni a že zaplní Václavské náměstí, abychom společně vyprosili božnost, pokoj naší zemi.

Doporučuji, aby všichni účastníci svatováclavských oslav ozdobili se svatováclavskou obětínou, která bude nejen slavnostním označením, nýbrž i projevem pění, aby svátek sv. Václava byl slaven jako svátek zasvěcený.

Nechť svatý Václav je dále mocným přmluvcem naší země v nebesích!

V Praze dne 14. září 1947.

† Josef, arcibiskup

Oslava sv. Vojtěcha v Nepomucenu

My bohosiřenci nepomucenští jsme sice velmi vzdáleni od vlasti, ale přesto s živým zájmem sledujeme všechny události z domova, pokud se o nich dovidáme z časopisů. Sledovali jsme tedy v duchu i le oslav dlohouh vitacní cestu sv. Vojtěcha, s nesmírným potěšením jsme se dočítali o jejích krásných výsledcích. Koncem srpna jsme často v duchu putovali do Prahy, kde se slavnostně zakončovaly letošní svatováclavské oslavy. Litovali jsme, že se nemůžeme těchto slavností zúčastnit. Prolo s tím větší radostí jsme se dali do práce, abychom i my si uspořádali oslavu sv. Vojtěcha patrona naší vlasti, který je také zvláštním patronem Nepomucena (na jeho svátek 23. dubna 1929 byla naše kolob posvěcena). Trávíme část letošních prázdnin v La Quercia u Viterba; zde tedy jsme měli 28. srpna t. r. »Don dišvářzení sv. Vojtěchu«.

Naši skromní, avšak radostně oslavy zúčastnil se J. E. msgr. Adelchi Albanesi, biskup viterbovský a několik jiných hostů, našich zdejších přátel a dobrodinců. Hned ráno jsme měli tichou mši sv., kterou celeburoval nejđ. p. biskup a při níž jsme všichni přistoupili k sv. přijímání. Než nám podal sv. přijímání, promluvil p. biskup několika nadšenými slovy o sv. Vojtěchu a o jeho vztahu k Eucharistii, z níž on jistě čerpal mnoho síly pro svou horlivou apoštolskou činnost.

Odpoledne jsme uspořádali menší akademii, již se mimo svrchu uvedeně hostů zúčastnilo též chovanci zdejšího malého semináře. Akademii jsme zahájili písní »Hospodine, pomiluj mne«, kterou jsme zahajovali i československé vysílání vatikánského rozhlasu v dubnu letošního roku. Dále náš sbor zazpíval několik českých a slovenkých písní a naši »umělci« zahráli na piano a v klavíru v kvartetu. Bohosiřenci Vojtěch Vičenek promluvil o sv. Vojtěchu a o jeho velkém významu nejen pro všechny národy, mezi nimiž působil, nýbrž i pro všechny křesťany a bohosiřence, jimž je vzorem sv. kňeze a horlivého apoštola.

Združená významná činnost sv. Vojtěcha a mezi nimi na neposledním místě jeho vřelý poměr a oddanost k hlavě křesťanstva — římskému papeži. Při akademii učinil krátký proslav i náš msgr. rektor a nakonec se ujal slova nejđ. o biskup Albanesi. Shrnuł stručně hlavní myšlenky onoho předcházejících projektů a konečně po svých vřelých a pozvubdivých slovech nám udělil své pašvřtské požehání.

»Den dikovářzení sv. Vojtěchu« jsme ukončili večer slavnostním svát. požeháním. Při něm jsme poděkovali všem českým sv. patronům, ale hlavně sv. Vojtěchovi za ochranu své vlasti. Prošli jsme ho i o ochranu v budoucnosti a s pevnou důvěrou v jeho přmluvu jsme se modlili: Svátý Vojtěše, oroduj za nás!

J. Paoušek.

vě, kteří také náležejí novému panu biskupovi, zpívali svou »Zelení hájové« za doprovodu dudácké kapely. Do toho se míšilo proslavování: »Morava zdraví jižní Čechy,« pak zase: »Jižní Čechy zdraví Moravu.« 10.000 jihočeských katolíků vzdalo tak hold svému arcipastýři u kostela sv. Jana Nepomuckého, na Krumlovském předměstí. Zastupci kněžstva i laiků, bohosiřenci i mládež tam zase upřímně vyjadřovali svou radost z nového biskupa a slibovali, že se jim dají věst na cestě k Bohu, na cestě k duchovnímu přerodu, jež svět tak naléhavě potřebuje. Pan biskup byl sám dojat vši tou oddaností, řekl ve své odpočívce: »Bylo toho skoro mnoho na jedno lidské srdce.« Na konci svého poděkování pak vzkazuje všem: »Vyřídte všem pozdrav jejich biskupa, vyřídte i těm, kteří bloudí, že nebudou mít pokoje, dokud nezpětinou v Bohu.«

Neděle 7. září 1947 dala českému jihu arcipastýře, byla národní a církevní manifestací, jedinečnou a nezapomenutelnou v dějinách města a kraje.

V ovzduší krise

(Dokončení ze str. 1.)

dává Soňa. Nám pak by snad poslal skutečnou vnitřní mír a pak by bylo mezi námi také více vnějšího míru a nevěfo by to v naší krásné zemi. tak jako by se v jejím nitru stále běsi svátli.

My ovšem lehce pohodíme hlavou a řekneme si, že se nás to netýká. Ale budeme to moci říci jen proto, že falešný individualismus, tak daleký pravému duchu křesťanství a tak nemoderní u dnešních skutečně horlivých křesťanů, nás naplňuje planou samolibostí, protože nechceme vidět, jak mnoho zodpovědnosti takřka za veškeré i veřejné dění leží na každém z nás, jak velice jsme povinni druhým svým dobrým příkladem, jak velice jsme povinni hájiti ty, kterým se děje krivda, jak velice jsme povinni učiti odpuštění, s nímž stojí a padá naše křesťanství.

Tot především zase náš úkol, katolíci. U sebe osobně musíme začít. Být skromní v této době, kdy pšišera hladu oběhá naši zemi a připravuje tak pádu rozputaných demoničkových sil v lidských nitrech. Být skromní, ukázat, jak s málem mohou být šťastni, jak láska a pravé bratrství mohou vydat své nejkrásnější květy právě tam, kde třeba bojující s nouzí a bídou a bolestí a smrtí. Stále slyšíme steský na řádní alkoholismus. Jeho hygiení rozvrací rodiny, zbavuje zodpovědnosti, někdy přímo zabíjí, jak tomu bývá na př. když opilý sedí u volantů automobilů. Jsme sami imunní před tímto zlem? Nebo si nespřávně myslíme, že křesťanská svoboda nám zde dopřává volnost a že hlásání abstinence můžeme pochopiti nevěrou, kteří nemají jiných ideálů? A přece zde máme neměnnou povinnost, ba věřit, neboť je větším hříchem zatahovat alkoholem rozum, v němž Boží Trojice se vírou usidila, než onen rozum, jenž pouhá humanita dodává jakous takous důstojnost.

»Vý jste světló světa.« K vůli nám stojí svět. Budme si toho vědomi, čerpejte z toho svjet neohroženou důvěru, čerpejte z toho však také odvahu k mravnímu růstu v apasitele, kteří v síle jediného vlastního Spasitele se nebojí obrátit kormidlo dějin a zadřech svět, jenž se řiti do zkázy, protože nechce otevřít oči.

SČM o vztahu chlapců a děvčat

Skupiny Svazu české mládeže dostaly nedávno pod číslem IV-12-233/IX-46 předlohu k přednášce «O vztahu chlapců a děvčat», kterou napsal MUDr. Zdeněk Servít, je-li SČM organizací pro mládež komunistické strany, nelze se jejímu obsahu divit. Je to prostě důsledné užití materialistického světového názoru v oblasti pohlavní mravnosti. Lze jenom říci, že v tom případě nepřipadá nic nového, protože podle jejich zásad všichni materialisté již dávno říjí. Rozdíl mezi materialistou liberálním a marxistickým zde spočívá snad jen v názoru na prostituci, kterou liberál považuje za jakýsi druh nevinné lehké hudby, nutné k tělesné rekreaci, a kterou marxista z vnějších sociálních důvodů zavrhne a vůbec ve větším zdůrazněném společenských souvislostech, které se ojevily u dr. Servíta projevily více v teorii než v praktických aplikacích. Jinak se shodují v tom, že by sice u člověka měl rozum nějak vládnouti pudu, ale že ve skutečnosti nelze většinou nic nemít ani proti onanii, ani proti homosexualitě, ani proti smlůvce, ani proti cizoložství. Poratářství je ovšem vzhledem k vnějším následkům zakázáno našim i sovětským zákonem. Za to by se měla materialistická mládež včas a dobře naučit zacházení s ochrannými prostředky. K této «ethice», kterou liberální materialista prostě uskučňuje, přidává dialektický materialista svou myšlenkovou nadstavbu: Člověk je zvíře s lépe vyvinutým ústředním nervem, stále se vyvíjí on i jeho společnost a proto nekustují pevná mravní pravidla (manželství, není-li žena v tovarné a pečující o děti a domácnost, je kořistickým námezdným poměrem atd.) Liberální materialista nemá kladných mravních motivů a cílů, ale ve výchově sahá k politice »Voltaireova ševce: když se mu toho zdálo «moc», státní analýzy a smlínky nervovým i jeho pohlavními chobranbami, ba někdy i zbytky okleštěných náboženství představit. Dialektický materialista se už od takových pově oproti. Voltaireův švec je mu pravém protivník, je však pozoruhodné, že vesvě impracant ide také daleko, že morálku Voltaireova ševce zaměňuje s morálkou křesťanskou. (N. B. Voltaire prý říkal: »Já nevím, ale chci, abych se měl můj švec —jinak mě bude okrádat.« Nevím, je-li to historické, ale rozhodně je to skvělá charakteristika morálky liberálního materialismu.) Opakují: Je-li SČM organizací pro mládež komunistické strany, nelze se přednášce dr. Servíta a jejímu oficiálnímu rozšíření nikterak divit. Lze jenom litovat těch svedených mladých lidí.

Ve skutečnosti se však SČM stále ještě vydává za nadstranícké společenství veškeré české mládeže — a jsou snad tu i tam i věřící katolíci.

kteří jsou za takový považují. Také celý Junák je dosud k SČM volně přivtělen (což je dnes při nejmenším anachronismus). Proto je třeba důtklivého upozornění na tendenci hnutí, pro kterou je přednáška dr. Servíta charakteristická. Buď se SČM zřekne materialistické propagandy nebo je jeho všeobecnost již a polystyctvím. Katolíci pak z toho musí vyvodit důsledky. Ve skutečnosti je ovšem světoznámé nelibé výchova naproti možnosti a proto jediné praktické možnosti opravdu všeobecného SČM by byla vytvoření oddělené Federace — způsob, k němuž se blíží náš Junák. Za dnešní politické situace se to však pro SČM jeví jako utopie.

Pro nás katolíky je však přednáška dr. Servíta (a podobné projevy vůbec) přece jen nějak použitná. Nutí nás zpytovat svědomí, zda jsme my na poli rozvášně a přiměřené pohlavní výchovy mládeže prakticky leccos nezanedbali: zda jsme někdy nenachalí ležet ladem vznesené kladné cíle a motívy i zdravé možnosti sublimace pohlavního pudu, která nám naše víra odhaluje; zda jsme pod bezděčným vlivem »Voltaireova ševce« tu a tam nepřipili na pouhé úzkostlivé obráně, pro niž je jedinou normou negace a jediným motivem strach — a zda jsme tak sami nepřipravili pudu materialistické demagogii mezi nevědomou mládeží. Ve skutečnosti je hlavním motivem katolické pohlavní mravnosti vždy pravá, dávající lásku, byť na různých stupních zduchovnění; láska, která dobrovolně a radostně přináší oběti. Idealem v katolické pohlavní výchově je mariánské spolení čistoty a plodnosti; buď plodná čistota Bohu zasvěcené zřízenosti — nebo čistá plodnost Bohem obdarované rodiny. K těmto úkolům zrale mladý křesťan dlouhou řadou hrdinných obětí. Ale oběti zde neznamenají snad jen vnější potlačování pudu, nýbrž jednak kladné obrácení pozornosti od předmětů nemladé dráždičích k předmětům užitčným, jednak sublimaci ukázněných pudových sil a jejich plodné užití k oslavě Boží a k pravému štěstí člověka. Ve všem vidět dílo Boží, za které děkujeme Stvořiteli a kterého nemáme zneužiti, ve všem tedy zachováti řád Bohu a všechno vracet Bohu; mít srdce plné lásky k Bohu, aby nás všechna stvořená krásna povznášela k Stvořiteli — to je tajemství kladné křesťanské výchovy a sebevýchovy v pohlavních otázkách, a to je také nejlepší odpověď na materialistické útoky, ohrožující čistotu české mládeže.

Alexander Heider.

Jindřich Štředa.

Rychlá pomoc...

Dovidáme se ze zpráv, předkládaných veřejnosti, že už byla uvolněna značná část vázaných vkladů. Není také pochyby, že už je dostatek oběhávajících vkladů, vzhledem k tomu, že neobávám se vyší příjmy brzy pro tu brzy pro omu kategorie obyvatele. Myslím by každý, že tím apšibou budou uvolněny peníze, jejichž použití je v zájmu veřejnosti. A přece se zdá, že to není tak snadné. Of jde? — Je třeba koster, které nutně potřebují stavebních oprav. To není snad jen v zájmu katolické bohoslužby. Naopak, stavebníka státníka našich koster, udržení těchto odvětví památek je pro náš zájem české kultury a historie. Každý by to také uvidl, kdyby měla právě o katolické obrány. Kdyby vesnice měla jakoukoliv jinou stavbu ze středních století, a malbami ze šestnáctého, a řezbami a osmnáctého — jak by se předstihovaly kluby a veřejné instituce v před o takovou významnou uměleckou památku! Kdý by stál by majitelem veřejně pro Václava II, tak by ho odborní konserováli; poněvadž je patronem knetele, který v Sedici za jeho vlády vznikl, smi tam téci na fresky. Je tedy těžko žádat, aby stál podporoval velkým obnosy naše památky. Ostatně se mýlím, a on ani katolické památky neopravuje: všechny celonárodní oslavy a jednotné manifesty na šestého července ještě nepomohly zrestaurovat Betlémskou kapli. Ale alespoň jejich vlastni peníze by stál mohli kosterům uvolnit. Peníze to zaručeně peníze, pocházející ze šmelny. Jediná podlédná činnost, kterou vysvětlí katolické farní úřady za okupace, bylo vystavování falešných křesťanských listů Židům, a na tom se mnoho nevydělalo. Je-liž kde narostly kosteri peníze za okupace, tedy proto, že se v době nebezpečí a útlaku lidé rozpomínali na víru a vlast svých předků, a chtěli své rodné chrámy mít opraveny. Čechové tomu bránit udržováním vázaných vkladů, zatím co se veselé utírali na standarty a tribuny slávy? Čechové, dodáme, takovým nekulturním postojem usvědčovali svá neobliběná šelma ze lid? — Jméno dnes věřící takovi Slováci, že kdejaký Kočík, rozemý Kats překona v tom Hanku i Aksakov. A proto stál konečně přišliho opraviti zářavský křišter sv. Prokopa. Ale zatím ani stál nevolní vázané peníze tohoto koster, ani veřejnost nebudí nebytné — opakují, nebytné — opravy tohoto nejstaršího památníku slovanické vzájemnosti v Čechách. Už básník řekl, že se u nás nikdy neustane. »že nevrzote nic — že nic nezapleá.«

— Vydaté jednou sborník o zříceninách toho koster — až ho necháme spadnout!

Dopis redakci o kultuře našeho rozhlasu

Ve čtvrtek 6. září jsem poslouchal vysílání pro vyšší třídy středních škol a pro odborné školy. K naší studující mládeži promlouvali četní a slovně národní umělci. To ovšem vysílání zslahuje odoszení nejen od katolických rodičů a učitelů, ale od každého slušného člověka, kterému záleží na výchově naší mládeže. Nebudu se rozšiřovat o tom. Jak »opatrně« mluvili někteří národní umělci, aby se jejich řeč hodila pro každého, jak národní umělec Jar. Kvapil děkoval osudu, jak Ivan Krasko, který jinak mluvil ještě nešlůněji — dokonce pronesl otevřeně velmi krásnou myšlenku: hříech robí člověka nekřesťanským, ale přece volal na pomoc Jovísa! — ale nutno odsouditi vysílání projev V. Vydrý st.: »Dvojka z mravů — to nic není, hlavní je zdraví — cvič. sportu! — i když přeclo dostaně horší známku z dějepisu!« Tak se

podporuje pracovní morálka — napřed sport, zábrava — a pak povinnosti! Ann. otevřeně řekl: neopřijíjí si, jeho můžeš užit! K tomu budou mlčet rodiče? K tomu budou mlčet učitelé? Jak lze žádat od učitelů plnění povinnosti, aby se snažili studenty něčemu naučit, když se jim tak poukřáda puda pod nohama! Nechce se nám věřit, že by o takovém vysílání vědělo ministerstvo školství. K protestu rodičů a učitelů měl by se připojiti i pan ministr školství, který je odpovědný Bohu a lidem za zdemolování výchovy naší mládeže. Uvažme též, od zhoubnější novce může přinést takové vysílání. Jestliže tak nemravné zásady škola národní umělec.

Doufám, že k tomuto protestu se připojí všichni slušní lidé bez rozdílu náboženského vyznání. F. J. O. D.

Čechové Václavu v roce 1947 a 1948

28. ZÁŘÍ

dokázli svoji vděčnost, úctu a oddanost naprostým pracovním klidem, účastí na bohoslužbách a na slavnostech k jeho počtu pořádaných.

Dále se ozdobí o gvatku svateho Václava zvláštní obětinnou Svatováclavskou, jež bude nejen slavnostním odznakem a trvalou památkou na dvouletí 1947/1948, ale i projevem jejich vůle, aby svátek svateho Václava byl slaven jako svátek zasvěcený.

Obětinnu objednali bromažně, nejlépe prostřednictvím farního úřadu, aby akce byla jednotná, úplná a co nejúspěšnější, na adresu:

SVATOVÁCLAVSKÁ LIGA

1947-1948 v Praze IV., Hradčanské nám. č. 8 (telefon 617-70)

Marie Křížová:

Několik črt z Paříže

(Dokončení.)

Všechna sláva — polní tráva! Vzpomenete si na toto přísloví, když slojíte před nádherným mramorovým náhrobkem Napoleona kolem kterého hošejně a bez zvláštní úcty docházejí čizinci. Pochopíte zde také proč k liturgickým obřadům při korunovaci papěského patři plnění kradně se slovy: Pamatuji, Světý Otče, že takto zaniká každá lidská sláva! — Oč větší je sláva svatých... Za války před hrobem Napoleona stál Hitler. Co si asi myslel?... A kde jsou?...

Hodinu vlakem od Paříže je zámek Versailles se 17. století s ohromnými zahradami a bohatými uměleckými sbírkami, obíbené místo Pařížanů. Naši francouzští přátelé pozvali nás, abychom s nimi vetej jeli do Versailles na ohňostroj! Po řádných zkušenostech a těmto podniky v Praze (oni jsme čekali do půlnoci na ohňostroj), který ještě Praha neviděla a skutečně my neviděli ani jednu rachejli!), rozmyšleli jsme se, ale přec jen jsme jeli. A ašio to za to! Francouzové rozumí rábavě! Bylo to něco tak pňhádkového, že se to nadá slovy vyjádřit. Celé nebe bylo ozářeno nešetnými barevnými hvězdami a hvězdičkami, exotické palmy visely ve vzduchu a pod tím jezero ozářované střídavě různými barvami... Pojedete-li do Paříže, nezapomente na ohňostroj v Versailles, abyste se vrátili alespoň na chvíli do své domy pohádkového snění!

Jen jedno mě v Versailles zarazilo. Hrála se Marseillaisa (francouzská hymna) a někdo ani nevěděl. Kdo si vyložil, že je to přetěžek vádatv při národní hymně...

14 července — národní svátek Francie — dobyl Bastilly. Byla to vždy příležitost k opravdovému veselí Paříže. Každý občinec je nadmru zvědav, jak se toho valkomého dovede veseliti. Tandilo se i letos na ulicích, ale nadmru ospale

jsou ještě lepší herci, totiž! Nedají nikdy na sobě nic znát, zvláště ne svou bídu. Na to jsou příliš hrdí!

Bytová krise je v Paříži stejně jako v Praze. Pronájem bytů je tam však poněkud odlišný než u nás. V Paříži si byt koupíte. To je, zaplatíte majiteli, nebo dosavadnímu nájemníkovi určitou částku franků (ta samozřejmě přiměřená nebo nepřiměřená stoupá) a byt je váš. Nájemné není potom již tak velké. Tudíž, máte-li v Paříži vlastní byt, jste bohat, prodáte-li jej, bytový úřed tam neexistuje. V něm domě může bydlet jeden člověk a někdo ho nedonutí k tomu, aby byt pronajal! (viz individualismus Francouzů).

Francouzové jsou ohromní klíčosové. Snad proto se vám zdá Paříž hroší město, než Praha, a je rozlohou několikrát větší. Klíč Pařížanů je podivuhodný, zvláště automobilistů. Na hlavních křižovatkách řidi dopravu střeží, tím, že zapíská, aby upozornil, že jedni se mají zastavit a druzí jet. Chodí přecházejí lidé chěří přec ulici (ovšem mimo křižovátky, kde jsou avšak jako u nás) a jestliže se někdo přibíleto automobilistovi do cesty, ten zabrdí, podívá se na chodce, ten na kočera, nebo také se ani na sebe nepodívají, a jede se dál. — A jestliže je nějaká řažka, která dopadne pro obě auta jakž takž dobře, zapíská si navzájem čísla vozů, řeknou si, že jsou řádi, že to tak dopadlo a odjedou bez volání státníka, bez naděvek, bez biskání odli. atd... Snad si to potom vyřídí u soudu, ale to už je bez sence pro obecenstvo.

Každý světlo vrhá slín a tato pravda platí i o »němú světel« Paříži. Slínem pro cizince je hrůzňá morálka pařížských obchodníků. Jako by zde platilo heslo: Vydělej každý do nejvíce můžeš a neohlížej se na nikoho! Pařížanům to zřejmě nevdá, ale toho, kdo je zvyklý v CSR na přísne odfedy NÚC to zarazí. Malý příklad: květká se prodává se všemi zelenými listy. Prodáváč se jhodi na váhu, vy jej zaplatíte (a ne lacině) a ce-

lým přišluženstvím a on po spočení (to bývá biskurýchle) odtrhá všechno zelené, které jste musel zaplatit.

Poklady, které v jednom obchodě platíte 3 fr., stáží hned v druhém 8 fr., až jsou úplně stejné kvality.

Uzenáře jste také brzy obslouženi. Zádáte-li .00 g salámu nebo masa, buďte ujistěni, že to nikdy prodávací »nevjede«. Bud' vás dá víc a nestě-ří spokojení, odzine a i když to dělá zase méně, dá vám to tak.

V hotelích máte sice všude vyhlásku kolik máte platit, ale určité u lucernou by se takový hotel musel hledat, kde by to spočítali podle předpisu! V zimě můžete připlácet! na koser, který musel majitel platit na černo a v létě? Snad na to vedro...

V biografu musíte dát zprotnité uvádkové. Jdete-li do »bistra« (má autemati) jak tak letmo se napij, aniž při tom sedíte, musíte dát také zprotnité.

Všude se vybírá, každý naslazuje více, všude samé zprotnité. V neděli jsou některá musea bez vstupného, ale nezapomente nechat doma dětník, apasit atd., protože tyto věci musely odložit v hárné a bédá vém, dáte-li malé zprotnité zřizenci. Přeměří si vás co by nějakého »spjebece«.

A co v kosterě? Tam se vybírá během mše sv. nejmeně třikrát, po mši sv. před kosterem znovu. Mení mžeká, že byste se modili tak usebraně, že hvate výběrčilo přehlédli! Před ním totiž jde kosterník v uniformě (asi jako náš funebák), který velkou hou fluče do díazky, takže určité vás přitnu vzhlednou a do skálu něco dá.

Zkusíte-li na své křiží, vy cizince, který nechtele nic, než se podívá na poklady, které toto město skýlá, vzevávání vašich malých záob franků, nedivíte se potom zprávám v novinách o »skandálech«!

Skandály a stávký jsou pravidelnými zprávami v denním pařížském tisku. O tom se konečně dočtete každou chvíli i v našich novinách, ani byste se dověděl, jak skandál skončil. Někdy se to utírá, je-li v tom zapleteno i více význam-

P. Konrád Kubeš T. J., »Poutníke, 2. vyd. Rozjímaní svatopísných exercíí. Vydala Marie Rosa Junová v Tasově. Str. 653. Brož. 85 Kčs, váz. 123 Kčs.

Od téhož autora: »V záhonech Marilíných, Stavovské promluvy pro mládež. Vydala Marie Rosa Junová v Tasově 1947. Str. 656. 200 Kčs. Brož. 170 Kčs. Malé vydání str. 224, 120 Kčs, brož. 85 Kčs.

Od téhož autora: »Pod korouhvi Kristovou 3. vyd. Vydala Brněnská tiskárna, 1947. Str. 807, 180 Kčs.

V »Poutníku« pamatoval P. Kubeš na ty, kteří už jednou prošli školou exercíí a upravil pro exercíci rozjímaní pro dva duchovní samoty a třídní obnovy. Kniha nechce nahradit exercíci, ale doplnit a upevnit to, co exercíci získal dříve. Je to jakási »repertorium«, zopakování svatých pravd (exercíci) slyšel, obnova toho, co ve své samož přišli a zakoušili. Těm, kteří dosud neměli příležitost vykonat si exercíci, má být průvodcem na životní pouť.

Když čteš »Poutníka«, máš dojem, jako by si P. Kubeš k tobě přišel k přátelskému rozhovoru... Kdo by vzal »Poutníka« do ruky snad se zaujal, a brzy by pocítil ostrý šeh bítka. Čiže »Kubešovy« poznámky, která vždy tne do žívného. Tole — lege!

»V záhonech Marilíných« vyšlo ve dvou vydáních, v malém, obsahujícím prvníh 24 kapitol, a ve větším o 60 kapitolách. Není to systematické pojednání o ctinostném životě, ani systematický návod k dosažení křesťanské dokonalosti. Jsou to stavovské promluvy pro mládež, které mají ráz praktických pokynů pro život. Dilo přímo ovlivňuje čtenáře, vzhledem k tomu, že v osvořené vlasti bylo dáno povolení k tisku a dnes může dostat »V záhonech Marilíných« ve velmi vzorné úpravě na biblovém papíře u Marie R. Junové v Tasově.

Prvních 24 kapitol pojednává o víře a čistotě, v dalších kapitolách připjuje autor úvahy o ostatních ctinostech Jinoské a divčí duše. Před 20 tisíc mladých lidí prošlo už školou exercíci P. Kubeše. Nezapomíj, že čtenář přizná jeho vývozdny aspektův závažnost, jako tvrzením nekatoických pedagogů na př. Petra Mendousse — v jeho spisech (Duše dospívajícího Jnoska, Duše dospívající dívky) je víť moudrostí papírové, než té pravé moudrosti životní.

Závěrem upozorňujeme i na 3. vydání příručky »Pod korouhvi Kristovou«. V knize jsou obšírně rozvedena jednotlivá exercíci rozjímaní. Poslouží zvláště kněžím a inteligenci. Autor ukázal velkou štetost a erudici. Nezapomíj, že každé rozjímaní je kamenem, který má své místo ve velehrádku katolického světového názoru. Kniha P. Kubeše je výborným komentářem k exercíciim.

Katolickým občanům na Král. Vinohradech, Svaz katolických žen a mužů obou farností vinnohradských zve vás na Informační večer o aktuálních školních otázkách ve středu dne 24. září 1947 v 19.30 hod. ve velkém sále Národního domu. Referují: Vdp. Dr. Jiří Veselý, O. P. převor Dominik Kláster, prof. Franc. Měřánská, pl. Květa Měřánská.

Vzpomínkou věter svatováclavských koná se ve středu dne 24. září 1947 o 20. hod. ve Smetanově sálu Obecního domu hl. m. Prahy u uměleckým programem na paměť pátého výročí rozpuštění orléanské organizace a perexuce činností a velké oběti umučených a popravených bratrů. Odborníci: Zdeněk Cizák, člen opery Národního divadla v Praze, varhany J. B. Kráje, profesor konservatoře, Symfonické orchestráni srušené dirigent M. Novotný, Vstupné od 10.— do 30.— Kčs. Předprodej vstupenek ve všech jednolich a v Praze ve Velké Praze, v knihkupectví U zlatého kláru u Praze II., Karlovo nám. 8 a na Pítkopec. Doporučujeme praktickým katolíkům z hojné účasti.

ných osob, jindy se na menší skandál zapomene, protože vypukl všístí a pro Pafizány zajímavější... konečně, život jde dál... atáky? Francouzové je neberou tak tragicky. Stávkovali tam snad všechna povolání. Zajímalo by mě vědět, zda také učitelé a profesori, to nevím a dále, co dělali a neobtěžuji, když stávkovali funebně? (řesky: pohřební zřizenci!)

Nemyslete, že se stávkuje se zatřetí písmi, nadáváním, vyhrožováními! To neznáme Francouzů! Stávkovali zaměstnanci velkých obchodních domů. Klidně se posadili před obchodem, prodávky přestly, nebo si hrály. Na vykládní skříně napíj napsané své požadavky, každý si to přečetl, bez jakékoliv poznámky a klidně šel dál. Žádné debaty, žádná diskuse...

Nevím jestli se ve Francii mluví o pracovní morále, ale myslím, že ani tam není »kráčovnou«. Mluvíte-li s cizincem, který tam pracuje třeba již několik let, můžete být jisti, že se s ním dorozumíte lépe každou jinou řečí než francouzštinou, protože on »neměl« příležitost se jí naučit! Pracoval totiž v prostředí všech možných národů, jen ne Francouzů.

Je ve Francii špatné, nebo ne? To je otázka každého, který se dozví, že je z Francie přijel. Jestliže je dost věcí, které Pafizánům chybí, nebo lépe řeknu, mají jich málo, je to vím jen jejich špatné organizace. Myslíte, že donutili zaryhovat egolitu a mamontě, aby obětoval něco pro obecné blaho, nepohrozíte-li mu zároveň trestem? A Francie je země tak velké svobody, že tam se nevychrožuje, nenafukuje, nepopoučí, nevím... snad se čeká, až se lidé změní sami a poznají, že i druhý má stejné právo...

A bude záležet nyní na tom, zda Francie, která vždy byla dobrou dcerou Církve, uposlechne hlasu papežských sociálních encyklik, které varují před sobeckostí ty, kteří mají moc a kapitál a provede sociální reformy dobrovolně, nebo bude k tomu přinucena revolucí, která se nikdy neobejde bez bojů a bez křivd jí na nevinných...

Kterou cestou dojt k Němu? K Bohu. Snaží se na to odpovědět knižka »Cesta k Bohu«. Je to řada úvah nad učení církve československé, které přednesl a napsal mladý theolog této církve Dr. Zdeněk Trtík. Knižka v mnohém velmi sympatická, protože tam skutečně citíte opravdovou snahu poslouchatm nebo čtenářům dát něco pro duši a pro srdce. Neunávná se tam varuje zdůrazňování, že náboženství je vroucí, důvěrný styk dvou osob, dvou osobostí ty, nebo spíše styk lidského já s božím Ty. Toto zdůrazňování nepřahraditelnosti osobních hodnot, zdůrazňování neodkmutelnosti osoby je zvláště v dnešních dobách osobu znsilňujícího totalismu velmi vzácné, statečné a milé, zvláště u příslušníka církve československé, která právě v těchto dnech se snaží horlivě dokazovat, že nemá žádných zvláště ních vztahů s komunismem, jenž se jistě nikdy nevyznačoval velikou úctou k osobnosti, nem-li to právě osobnost nejvyššího vůdce, jako Marx, Lenin, a Stalina s pod. Ovšem Dr. Trtík není církve československá a každý její prosoprátor nemá asi tak posvátnou a každé její svatyní lidské osobnosti. Abychom byli spravedliví, uznáme, že i jím ani každý apoštolský pracovník katolický. I u nás je mnohdy větší úcta před organizací než před organickým životem. Snad právě proto i to naše organizování bývat tak málo inspirované, nebo iestliže přechodně pce jen jakés impozantnosti dosáhne, shroutí se pod náporcm zveničtí, jak tomu bylo na př. v Německu za násim. Spolkový život německých katolíků býval totiž před Hitlerem vzorný, s německou důkladností budovaný. Ale vratme se k Trtíkově knižce.

Pokud se jteč analysis vnitřního života, jsou v ní, jak jsem řekl, velmi cenné stránky. Hoří je to ovšem a myšlenkovým podkladem toho všeho. Tam vidíte, jak je to všechno stavba bez základů, jak je to všechno závislé na různých moderních filosofích, jejichž agnosticismus všechno prolíná a činí následkem toho všechno sterilním. Jestliže se tam na př. na jedné stránce praví: »Pojem první příčiny je našim vítvorem.« je to čláty kantovský agnosticismus. Pak tedy i nutnost logického myšlení vůbec je našim vítvorem, stejně pak je našim vítvorem pojem jakékoliv mravní závaznosti.

Mluví se tam povněcně o »starých theologích.« (loum mluvíme všechno katolické theologie) jakoby byly kdy chápalý Boha prostorově a jakoby prostorově nekonečnost vesmíru moderního hvězďdáství byla tedy ofřáska do základů našim polem Boha, naší transcendentní Boha. Práva katolické theologie na př. sv. Tomáše je však přímo pomírná hrůzou, vnáší-li se do otázky Boha jakákoliv prostorovost, t. j. smyslovost, t. j. hmoznost. Ale Bůh, i když je naprosto neprostorový, je přece ontologicky skutečný a sice naprosto nezávisle na jakýchkoliv osobních vztazích k jinému stvořenému ty. A tak musí být ontologicky skutečný každá věc, má-li tvořit osobní vztahy k jiné osobě, tak musí být ontologicky skutečný i přítomností Kristova, v eucharistii, má-li se mezi ním a námi navázat. Jakékoliv opravdové společenství osobní. Krát ramaný nad »starými theologii«, protože tuto skutečnost požadovaly, jak to činí Dr. Trtík, je jenom zdánlivě moderní a nerozlišuje zranic.

Tím vším se stává, že ačkoli vna na vás z knižky vane opravdová zbožnost, opravdová úcta a láska k Bohu, přece z ní sotva pochopíte, jak se vlastně k Bohu dochází, nespokojíte-li se ovšem s pouhou čílovou subjektivností, která se o žádném proč nestará a na žádné proč neodpovídá.

Rovněž tak se sice v knižce zdůrazňuje úštědnost, ní povstavení Ježíše Krista, protože se však popírá jeho božství, nedovíte se nikdy, z čeho toto jeho povstavení plyne. Nemí-li jeho bytost nenapodobitelně originální, jeho učení to listě není. Vždyť On přece na př. základní přkázání křesťanská:

In hoc saeculo - V tomto pozemském životě

Když Bermanos v Listě Evropanům předvedl mohutný boj a mohutnou vnitřní obrodu katolictví až bude »církve příslušná ke zdi«, měl na mysli oronáhodování jiné a jiný druh tlaiku; vnějšího. Nezdě se, že by katolíci byli přhřásleni ke zdi silou hrůzou a mocí vnější. In hoc saeculo, právě v této naší vývojové etapě na cestě k Božimu království děje se, zdá se, všechny děje, i vnitřní děje v myslukovém tle d ucha. To co je od nás požadováno, není tolik obrana vnější jak obrana vnitřní a vnitřní růst. In hoc saeculo jsme přitíženi ke zdi mocnou vůlí Boží, abychom se ze »soukromých« katolíků stali vnitřně křesťanskou obcí, abychom pasvětili humanismus žitím v uvědomělé pospolitosti v Kristu. Je tu poeulák, aby se z katolické vsukru stali svědci Kristovi, aby se zbavili všech paganismů, z nichž nelhoří je individualistický život v duchu, který je nebezpečně blízký bludným spiritualismům soudobým.

Je tu postulat, abychom si znovu a vždy znovu a v této době správně vyloučili smysl oběti a smysl lásky. Jak jinak jí můžeme osvědčit než podle toho, že se posvětili svatovzorně tihnu celého života, které je předznamenáno i v neširších vrstvách a v myšléní mimokřesťanském i křesťanském novým výkladem společenství, že se posvětili myšlenka pospolitěho života, jak jinak tedy, než že bude transcendentován humanismus filosofický do nadpřirozeného života v lásce? Vždyť to dobře víme, alespoň teoreticky. Běda však, začne-li někdo v tomto smyslu mýalet a učí-li myslit líně křesťanský v tomto smyslu a na daných aktualitách života.

Život pro každého z nás začíná dnes, a nyní a každou chvíli. Klesáme a povstáváme a ředíme vždycky znovu a každou chvíli v látce svých

Milovat Boha z celého srdce a bližního jako sebe samého, vyvíšluje jako něco svého, nýbrž to jest již obsahem Starého zákona. Zdůrazňování nítěmého náboženství, lásky k třpicím a vnitřní čistoty také není jen jeho originalitou, Isalšé to vše pftomíná snad pahletičtější než On.

Nejvíce vás ovšem bolí libovůle, s jakou se v knižce zachází s Písmem sv. a evangeliem. Je to podivuhodná směšice úcty, která však se úslavně snaží vyloučit všechno tajemství a tak konfivá mlatu v úctě v směšné plochosti. Vezměte na př. počátek Janova evangelia, ono známé: »Na počátku bylo Slovo.«

Nejdříve se vypnaje, že řecké Logos, který dosud překládáme jako Slovo, může také znamenat myšlenka. A pak se tedy překládá: »Na počátku byla myšlenka, myšlenka byla u Boha (nebo božská) byla ta myšlenka.« Tak už to zní docela neškodně, pláde, jak jsem řekl. Je přece samozřejmé, že byli-li na počátku Bůh, že myslil, že měl nějakou myšlenku. Ale nechme tam význam myšlenky. Řekneme-li však: Myšlenka byla u Boha a Bůh byla ta myšlenka, jak to po řaděli v tomto Janově verší zní, pak musíme říci, že ona myšlenka je odlišná od Boha a že je otce Bůh, že to musí tedy znamenat Otce a Syna, kteří jsou nčím od sebe odlišní, z nichž však jeden i druhý je Bůh, že tedy Syn, jež známe pod jménem Ježíš Kristus, je Bůh.

Ke stejné ploché směšlosti vede i na jiných místech snaha ukázat, že Ježíš nebyl u první generace po-uzven za Boha. Jak je pak pan vykládatel nucen si nejednou odporovat U Matouše a u Lukáše jsou na př. vypravování o dětství Ježíšově, o tom, jak jej Maria panensky počala, o svaté noč bětěmské. To vše jsou prý ovšem pouhé legendy. U těchto evangelistů jsou rodomkemy Kristovy, v nichž prý se obrází nejstarší vědomí křesťanské, že Josef byl skutečným Ježíšovým otcem. A přece Matouš obšírně vykládá úzkost Josefovou, které mu způsobilo tajemné počtí Mariino, v rodomkemu samotném neřká, že Josef zplodil Ježíše, jako u všech ostatních předchozích mužů tam vyopociných, nýbrž říká jen, že byl mužem Marie, z níž se zrodil Ježíš. A stejně tak Lukáš říká o Ježíši, že byl považován za syna Josefova, totiž lidmi mimostojícími, ale právě tím: byl považován naznačuje, že jím nebyl.

Totéž nervozní snažení o strhování všeho nadpřirozeno vidíte i na jiných místech, na popírání zázraků, jejichž podání prý vzniklo z nepochopení opravdého ducha Ježíšova, v němž je láska a ne louha po zázraků nebo po vzruzení sense. Ale což není možno právě z lásky k naší zkratky? A který pravý křesťan kdy myslil, že Pán konal zázraky z jiných pohnutek než z lásky k nám?

Člověka, jemuž žije na mysli skutečný Kristus, jak z něho žila nestěnná pokolení křesťanská bude v Trtíkově knižce také urážet několikrát zdůrazňování hránosti Kristovy. »Také vědomí zby a pokání bylo z lásky k nám.« Naproti tomu šlo nějaké dogma o nemožnosti hříchu u něho, nýbrž v evangeliu se selkáváme na každém kroku a jeho naprosté listím vstupuším, které může být jedině vědomí bezhřátosti a které je upřádné u Jana pftino slovy: »Kdo z vás má kdo vnitř z hříchu?« Přičítá-li k Janu Křiteli, není k tomu vnitřní hříchu o nic více později, aby nesl křiv a aby se naň dal přibít. Jedon z důvodů Trtíkovských zní: »Ježíšova alegorie o marnotratném synu obzahuje tak věrnou psychologii vědomí viny, pokání a odpuštění, že bez osobní zkušenosti Ježíšovy ne navysvětlitelné.« Mohli bychom se odvolat na vedení Ježíše-Bohočlověka. Ale není toho ani třeba. Myslím, že stačí prostá otázka: Musil Dostojevský také někoho sám zabít, aby mohl tak úctyhvatně léčit, co se dělo v duši Rasnikinových, když se dopustil vraždy?

Následkem této metafyzické bezodnosti není proto Trtíkova knižka knižkou křesťanskou a může sotva doufat, že přivede někoho k pravému Kristu, ak.

Vzpomínka na první unionistický sjedz velehradský, který se konal r. 1807. přivolaia čtené zájemce na posv. Velehrad, aby se zúčastnili vzpomínkových slavností a pracovních porad apoštolských ve dnech 10—12. září t. r. Sešlo se na 70 hostů zahraničních i domácích. Mezi nimi byl zvláště P. Antonín Přeseren, slovenský asistent T. J., dále záspuce theologické fakulty zábrěžské university, J. Sp. prodákan Dr. Janko Oberšák z Jugoslavie prozřazen profesorem Maksem Pelouz z Istrijského Pazinu a jedním bohoslovcem, benediktn P. Kirilgin z Dalmacie, Dr. František Glaser ze švýcarského Bernu, benediktn vých. obrodu O. Theodor Stroiman z kláštera Chevelegne v Belgii. Z domácích hostů byl tu apoštolský administrátor trnavský J. E. Dr. Ambroz Lazík, biskup vých. obrodu Dr. Vasil Hopko z Prešova, kapituluí vikář a světlící biskup olomoucký Dr. Stan. Zeľa, kapituluí probošt Dr. Oldřich Karlik, dále zástupci diocése královéhradecké, brněnské a báňskobystrické. Z řeholních řádů byli kromě zmíněných benediktnů zastoupeni především basiliani svým protigunem, východní redemptoristi a jesuité svým provinciálem českým a slovenským a Otci výmohodného obrodu. Odnošné referáty o otázkách cvrlomelodějských a svatoklimentských jak na hlavním pracovním shromáždění tak i na odborných poradách přednesl prof. Dr. Vašica z Prahy, J. M. prof. Dr. Cinek z Olomouce, P. Dr. Boh. Spáčil T. J., P. Dr. Ola Polách T. J., Dr. František Glaser a jiní. Škoda jen, že pro nepřizvě poměru nedostal povolení k cestě na Velehrad první a nejzaslouzejší iniciátor sjedz velehradských Dr. Fr. Grivec, univerz. profesor, věhlasný slavista z Lublaně. Jeho referáty byly však přečteny Dr. Oberšákem a prof. Pelouzou. Vzpomínkovou slavnost řídil tajemník Apoštolsátu prelát Magre Dr. František Jemelka z Olomouce. Ke sjedzování se připojil také třetí unijní kurs laických zájemců a ustavující schůze Společenství církevní dějiny, která v nejbližší době předstoupí před veřejnost s novým časopisem pro církevní dějiny.

smyslu vsuktu celek československý, jako tajemná jednota, který má toto poslání.

Avšak to nás nutí právě myslit, znovu a nově myslit, znovu a nově vykládat věčné příkazy coale (akt chvíli. Myslí zde v Cechách i na Slovensku mnozí a myslí na to silně. Jsou tomu tu údelu dány i oběti života.

Je proto bolestné, že marné a poeulé přestřeje znošující zvisiti a hádky. Což se na příklad »Katolice« nesaží poctivě myslit na všechny nové skutečnosti života z tohoto prázoru věčného významu chvíli lidských dějství? A proč je tedy tolik zbytečného podezření? Proč zpoznatějí individualismus hledá individualismus a »subektivně« vykládá tam, kde ho není? Vždyť máme všichni loik na práci a nikdo nemůže druhému překážet. Nemůže překážet žádná silně osobní zlemění, které ze zásob věčných osvětluje skutečnosti nové!

Což neznačí práva pospolitost v nejprvoeější bučce tím, že jeden druhého má v účtivosti? Lásku si nemůžeme dát ve stejné míře a v tom je i tajemství zvláštní hierarchie vztahů, avšak účtívost a z ní pochopení je vsuktu povinným závažkem jednoho k druhému a závazkem, který je uskutečnitelný. Je to dokonce cílivě ukazatel spravedlivé lásky, protože spravedlivá láska ukazuje chyby právě ve své mírnosti a účtívosti. Byl v tom smyslu v »Katolice« někdo neuctívý? Proč tedy tolik neuctívosti s jiných stran, když musíme směřovat všichni k témuž?

Což se nezakládá život křesťanské pospolitosti na s v o b o d ě? Není svoboda poctivého myšlení základní thesi, kterou mají všechny humanistické filosofie i ehky a již dalo metafyzickou platnost právě křesťanství? Nesmíme tedy chtít začínat s tím, že se na svobodné myšlení bude svolávat z nekřesťanského myšlení byl křesťanská autorita. Jsou některé první lí, které zabraňují aby bylo uskutečněno to, co právě v této chvíli, co ve vývoji in hoc saeculo má největší váhu. Takovou první líž byl byslo, kdyby v době, která má za úkol posvětit humanismus a tresscendovat jej v Duchu, byly ledněmi proti druhým upletňovány praktiky nevědy, praktiky, kterých užívá nyní jen protivník. Praktiky odliční kontroly, censury a policejního špehování. Neboť tam, kde vzniká paradox, že se boj o pravdu, spravedlnost a život uskutečňuje tímž prostředkem jako boj proti pravdě, spravedlnosti a životu, a »fear je in mímějších formách, civiliznějších, tam už je stopa nepravdy a nespravedlnosti.

Začíná-li nově slo život ve hmotě ve znamenání lí a neuctívosti je zvláštní zkouškou křesťana, aby pšoval jemnosti pravdy a kulturu účtívosti pro pospolitost in hoc saeculo. Růžena Vacková.

Svatováclavské oslavy v Praze 1947

V sobotu 27. září 1947:

Pouť k hrobům svatých českých patronů

započte v 17 hodin v baníle sv. Jiří na Hradčanech.

V neděli 28. září 1947 ve velehrádku sv. Víta:

Mše svatá od 6. hod. ranní,

9 hod. slavnostní kázání,

9.30 hod. pontifikální mše svatá,

15 hod. prosebný průvod

a ostakly sv. Václava v velehrádku sv. Víta po Hradčanském náměstí,

v 19.00 hodin na Václavském náměstí u pomníku sv. Václava:

Mše Svátá za blaho českého národa

s PROJEVEM J. EXC. nádp. arcibiskupa Dr. JOSEFA BERANA.

† Josef, arcibiskup pražský:

K letošním oslavám svatováclavským

Jaký výsledek by měly mít každoroční oslavy svatováclavské v národě našem? — Upevnit přesvědčení, že náš národ žije tradici tisíciletou.

Millennium svatováclavské v roce 1929 živě tuto pravdu zpřítomnilo celému národu. Utrvzujeme náš lid v tomto přesvědčení stále znovu a znovu. A budme na to hrdí!

Tisíciletou tradici postavil se náš národ po bok ostatním národům evropským a tak se stal již před tisíci lety pojítkem mezi Východem a Západem. Ctíme dějiny! Studujme je! Učme se z dějin! Poznáme, že základ této tisícileté tradice tvořilo křesťanství svým náboženstvím, kulturou i státočinností.

Náboženstvím. — Vy, kdož hlásáte nutnost vývoje a pokroku, jste si vědomi toho, že pokřesťanění našich předků bylo pokrokem a zlepšením? Musíte uznat, že změna v náziraní na ženu, na její společenské postavení, snany po odstranění otroctví a sociální bídě nižších vrstev národa, byly poštěcovány naukou Kristovou, jež postupně vymaňovala naše otce z přesvědčení zdeděného pohanství. A že křesťanství zklamalo? — Jak často slyšíme tuto výtku! — Křesťanství nemůže zklamat a nezklamalo nikdy a nikde, jen když mělo volnost a možnost rozvinout a uplatnit všechny prostředky, které dal Kristus i u nás své církvi hned do vínku. — A že má dogmata? Ze proto není schopno rozvoje? — Kdo je objektivní a spravedlivý, snadno se hlubším studiem přesvědčí, že ani dogmata nevedí rozvoji a pravému pokroku. Neboť i pokrok musí stavět na pevných a nezměnitelných základech. Nežte mluvit o pokroku tam, kde se stále jen boří a vždy znovu začíná na troskách a zříceninách i toho, co bylo dobré a správné.

Kulturou. — S tvořením jazyka souvisí vznik literatury a vše, co nazýváme kulturou. Není to náhodné, že k nejstarším zachovaným našim památkám literárním patří právě píseň svatováclavská a svatovojtěšská. Zpěv, jenž byl odkázán v dumkách a zkazkách lumírů době křesťanské, rozvíjel se náboženskou písní kostelní, a i skrovně, zachované zlomky kulturních památek doby románské již od století X. prozrazují, jak se prohlubovaly vlivem křesťanství, hlavně ovšem působením benediktinským, smysl i umělecká tvořivost české duše. I zde pronikala sveráznost české tradice ve světle cizích vzorů a zlatý věk Otce vlasti nebyl leč vyvrcholením působivosti této tradice náboženstvím podložené.

Státočinnosti. — Právě ve dnech svatováclavského millennia bylo hlasité a úmyslné před cizinou zdůrazňováno, že stát československý má své kořeny v tisícileté tradici. Jak to bylo tehdy politicky významné! A teď už toho nepotřebujeme?

V době sv. Václava byly položeny základní kameny k sjednocení kmenů slovanských v Čechách a jen intriky sousedů s obou stran, těžících z osudné nevráživosti slovanské, kazily dílo tak nadějně započaté.

A Karel IV. ve svých snahách uskutečnit všeslovanskou říši jen se vrátil v dobu Václavovu k základům státočinnosti křesťanstvím podporované. Jest věci

(Pokračování na str. 2.)

Pozadí svatováclavského oltáře v kostele sv. Ignáce v Praze

(Synthesa baroka s dneškem.)

Jan Zahradníček:

SVATÝ VÁCLAV

Báseň z podzimu roku 1944.

(Výňatky.)

Tebe že obhajovat já měl bych? A před kým? Proč? Anděla pomsty, co špalírem zdechlin přiharcovat má hroznější, větší, čím hrozivější se nebezpečí příkrádá již?

Ty že bys už nebyl ten, však jiný spíš a cizí, jak zdá se nám podle řeči, jež vedou a vedou zrádci a odrodilci, co nečistou rukou sahají po tvém jilci, tvé koruny dotkli se svatokrádežně? Ti příslušovači vražd a bahna milci, co v neštěstí našem své černé žně sklízeli pili?

(Pokračování na str. 2.)

Baskové bojují sami

Měsíčník „The Catholic World“, vydaný misijní společností sv. Pavla Apologeta v New Yorku, přinesl nedávno tento článek:

Před několika týdny seděl jednoho večera ve společenství neviditelné místnosti v Paříži prezident a deset členů kabinetu republiky Euzkadi (jak nazývají španělské Baskovské svou malou zemi). Na hlavu každého z mužů tam sedících je vypsaná cena. Celé hodiny rozmlouvali a uvažovali svou podivnou řečí. Konečně jeden muž povstal, uklonil se svým společníkům a odešel. Čtyřicet hodin nato se vynořil tento muž převlečený za rybáře v jedné kavárně v Bilbau, největším městě baskických provincií v severním Španělsku. A události dostaly na jedinou rychlou, divoký sled. Hloučky lidí, vycházející v Bilbau z posledních biografických představení, byly poplašeny velikým výbuchem. Běžely chvatně k hlavnímu náměstí, kde nalezly sochu Francova generála Moly v dýmajících troskách. Následujícího jitra pozorovali tíživé lidi s mítenlivou rozkoší, jak se falangistická policie po tři hodiny hmoždila, aby dostala protifrancovský prapor dolů s takřka nepřístupné kostelní věže. Večer nato slyšeli radostné zprávy, že kolona Francových marokánských žoldnů s několika nákladními auty střeliva vyletěla do povětří i s jedním mostem v Pyrenejích.

Za několik dní nato četli Baskové necensurované podrobnosti těchto událostí ve svém čtrnáctideníku „Euzko Deya“, vycházejícím v Paříži a rozšiřovaném ve Španělsku podzemními kameloty. Tak utištění občané Baskicka poznali, že jejich demokraticky zvolená vláda, kterou neviděli deset let, je ještě v činnosti. Tato vláda, vydržovaná skoro úplně penězí přicházejícími od Basků z Oregonu, Kalifornie a osmi jihoamerických zemí, vede v exilu skoro zapomenutou republiku a jejich 1.500.000 obyvatelů.

Baskové, většinou statní pijáci, nekjející zbožní zemědělci a rybáři, patří mezi nejtažnější rasy lidstva. Nejsou ani Španělé, ani Francouzi, ani cokoliv jiného známého. Nikdo neví s jistotou, odkud přišli. Archeologové nemohou přijít na stopu žádnému vysvětlení, které by bylo na př. vryto do kamenů a jiných památníků; dějepisci nevědí o žádných psaných památkách; filologové se těžko vyznají v jejich staré hrdelní řeči. Jejich způsob života dneška je stejně neobvyklý jako je záhadná jejich minulost. Nenávidí tituly a vzpírají se i cizince osloviti jménem „pane“. V dobách, kdy člověk musil náležeti ke šlechtě, aby mohl požívat osobní svobody, rozřešili Baskové problém tak, že všechny Basky prohlásili za šlechtice. Považují své příbýtky za hrady a dvě století dříve než Angličané měli zákon o osobní nedotknutelnosti občanů.

Baskové, národ plný protikladů, jsou částí Španělska, ale pohrdají Španěly; jsou z 99% katolíky, bojují však proti katolickému Francovi, jsou v exilu v koalici se španělskými levičáky, netouží však po tom, aby s nimi měli cokoliv jiného společného. Baskové znali svobodu a praktikovali bezúřední demokracii sto let před tím, než Kolum'us objevil Ameriku. Byli svobodnými lidmi až do doby, kdy byli částečně o své svobody připraveni na sto let poslední španělskou monarchií. V roce 1936 se tři baskické provincie staly autonomním národem. Tato podivná republika existovala přesně deset měsíců. V té době postavili Baskové pro vlastní červeno-bílo-zelenou vládkou armádu o 100.000 mužů a loďstvo s 3000 námořníků, kteří tvořili posádku na válečných lodích, v něž se proměňují dosavadní lodi rybářské. Vydali své vlastní peníze a vlastní úřední knihy, cvičili vlastní policii a stavěli školy, vydávali vlastní zákony a vybírali daně. Jen cla a zahraniční záležitosti zůstaly v rukou Madridu.

Protože však Baskové měli 69% španělského válečného průmyslu, 53% španělského obchodního loďstva, značnou část dolů a bank, vpadly Francovy armády do jejich provincií. Jejich posvátné místo Guernika se stalo pro německé letectvo pokusným králikem bombardovacího krupobití, při němž bylo zabito 2500 lidí. Nakonec uprchlo 200.000 Basků se svým nově zvoleným prezidentem Josefem de Aguirrem za hranice, většinou do Francie.

Prezident Aguirre, vzdělaný a energický muž, drží dnes Basky pohromadě. Kontroluje činnost dvou kabinetů. Je to jednak vláda v exilu, sestávající ze sedmi konzervativních nacionalistů, tři umírněných socialistů a jednoho komunisty. Za druhé je to kabinet odporu, existující ve Španělsku. Jeho členové vedou dvojitý život: ve dne obýbejní, tvrdě pracující občané, v noci v podzemí, profesionální propagandisté a sabotéři.

Minulého záti, uprostřed slavnostní regaty v San Sebastianu, na sta malých baskických vlájek, namalovaných na prkénkách, p.ulo najednou v městském přístavu a vzrušilo nesmírné zraky falangistů. Od loňského leta se každý týden objevila baskická vlájka na nejvyšších kostelních věžích. Dvě hodiny před velkým fotbalovým zápasem bylo hráti ve Bilbau pomalováno baskickými znaky. O je-

dínem dnu zatopi podzemní noviny zemi. Tajné radio se vysmívá caudillovi a dělnici zážnou podivnou stávkou v sedě. Bask se zřejmě dívá na svého španělského souseda jako na prohaného, nečestného, liného intrikáře, sebe sama považuje za pilného, prostého, lidského, nepoddajného, důvěřujícího svobodného muže. Nikdy nepodepisuje smlouvy, protože jeho slovo je zárukou jejich plátnosti. Zřídka pftestupuje zákony, stane-li pak se to pftece, velice přísně trestá. Jeho majetek je mu tak vzácný, že když mu někdo pořízne ovocný strom nebo poškodí jeho závod, je s to žádati pro pachatele trest smrti. Bask je takovým nepřitelem komunismu spíše z lásky k svému majetku a k své vesnici než pro zásady svého katolicismu. Nezná normálně židných daní z vody, soli nebo vůbec z potraviny a je proto udiven, že by takové «nezcizitelné věci» mohly být zdaňovány v jiných zemích. Neví nic o třídním boji, protože jeho lid nebyl nikdy rozdělen v třídy. Považuje sebe sama za kapitalistu a proto jsou mu feči komunistů a anarchistů nesrozumitelné.

Dnes jsou Baskové v mnohých kruzích kritizováni, protože spolupracují s levičáckými španělskými republikány. President Aguirre, jenž mluví za svou vládu a za svůj utištěný lid, připouští, že Bask a republikán jsou divní soudruzi. Připouští, že nemá žádných zvláštních sympatií pro spojence, s nimiž sdílí exil, protože jejich politická filosofie není slučitelná s jeho církví. Jde však s nimi, protože jsou ústavní a správně zvolenou španělskou vládou a protože jejich nepřítel je jeho nepřítel.

Jaký asi by byl osud katolických, konservativních, separatistických Basků, kdyby byl Franco nahrazen španělskou republikánskou vládou, která by byla s jistotou protiklerikální a levičácká? Z hovorů, které jsem měl s baskickými vůdci, jsem se dověděl, že republikáni dali Baskům za jejich podporu v boji proti Francovi tyto záruky: V den, kdy Franco padne, dostanou Baskové takovou autonomii, jakou měli v roce 1936. Měli by vlastní vládu, svobodu tisku a náboženství. Jenom v zahraničních záležitostech, ve clech a několika menších bodech by byli pod kontrolou Madridu.

»Když se Britannie rozhodla odvolatí svého velvyslance ze Španělska,« vypravuje president Aguirre, »sesel jsem se s Dr. Josefem Giralom, jenž byl vůdcem republikánů, a s jedním známým britským diplomatem. Onen diplomat nás požádal, abychom upřímně řekl, jak se chceme Franca zbavit. Dr. Giral odpověděl, že si nepřejeme žádné občanské války, žádného krveprolití. Přijeme si, aby byl Franco vytažen hospodářskými sankcemi, aby na jeho místo nastoupil kabinet, sestavený ze všech složek emigrantské skupiny, aby se nám dostalo všeobecného slova a svobodného tisku a pořádku. A pak bychom si přáli všeobecné volby, nekontrolované ani Ruskem ani Britannií, nýbrž skupinou malých skutečně neutrálních národů nebo přímo Spojenými národy. V to tedy dčufal Dr. Giral a já jsem k tomu řekl Amen.

Právě proto, že toužíme, aby skončilo utiskování a nesnášenlivost, protože toužíme po svobodě ve svobodné baskické zemi, proto se politicky spojujeme s republikány. Ve všech ostatních věcech, ve způsobu správy, v organizování odporu, v reformách, ve zvycích, v životní filosofii stojí a bojují Baskové sami.

(Dokonceň se str. 1.)

*Nepřáteí horší sami se odsoudili.
Z mist, kam došplácho peklo, kam z bařna duje,
přes noc jak otravné peklo, kam z bařna duje,
vzešli a bařno jich následuje,
v početi jejich má účast svou.
Nizci! Vřak od šteňat učít se vděčnost k feně
měli by aspoň, když skryté i otevřené
napřleč všem pravdám jdou,
když jejich nevděk přes stvoření celé
blesk trhliny černé piše —
Ach měli by, měli v obličeí Stvořitele
hlinu svou rodnou vrhnouti nazpět spíše
než zrazovat Matku.
Sami se odsoudili, že zřekli se stažků,
za něž i smrt je sněsti.
Ušchnou jak klesti.
Ohni se neubráni. —*

*Hle, porodeň dějstev se valí,
jak v úciavné dějepravě
svět zpuchřelý všechen struhujíc dravě,
a po ulnách, po ulnách, po přechých
(ó mrtví!) svit jitřenky sklouzává k zemi,
země se chvěje a v pohledech jejich
věčných mraky a ptáky a haluzemi
jako vždy, jako vždy — jitrní van
korouhvi tvoji rozrýváň.*

*Svět starý ten tam, svět nový v plamenech vstává,
vřak bez krve, bez krve, bez oběti,
i ten, kdo vzletěl pftec nedoletí.
Svět mrtvý ať mrtvé si pochovává.*

*Korouhev tvá se dychtivě třepotá,
je potřeba smrti tak jako života,
by slunce, jež zbroj tvou zlatí,
zas od souvrati do souvrati
zde svobodně svítilo, volný byl svět.
Za tebou, za tebou vpřed —*

*Ó vítězň.
písni ty zni! — Jak vždy jsi nás ved',
za tebou, za tebou, za tebou vpřed!*

K letošním oslavám svatováclavským

(Dokonceň se str. 1.)

historiků dokázati, jak dalece měl vinu na tom, že jeho nástupci zničili i to, co připravil a vybudoval.

Kéž by nám všem i letošní oslavy svatováclavské co nejvíceji připomněly veliký význam naší české tradice tisícileté!

Jsmo vděční historikům poslední doby, že jsou spravedlivější k dějinným zprávám Kosmovým, Pulckavovým i Hájkovým. Nedopusťme, aby náš národ se podobal nedvědčným dětem, které dovedou

napřít do studánky, z níž načerpaly a jež jim byla zdrojem čisté vody. Či by mého stále platilo, nad čím s povdechsem se pozastavoval již v X. století Křiřtan, když napsal:

»Ale dříve všeho toho říci jest, že kdyby ostatky takových a tak vynikajících svatých a hodných svědků Kristových, moji znamenitých zázraků bujici, uloženy byly v koncích Lotharoviců nebo Karlovců a jiných národů křesťanských, dávno by děje tyto písmem, abych tak řekl, zlatým byli vypořováni, předem responsii a

Kniha knih NOVÝ ZÁKON

Přeložil Th. Dr. Jan Šykora a poznámkami Th. Dr. Jana Hejla. Toto vydání jeft po stránce grafické úpravy a vypravání knihy nejdokonalejší, které u nás až do- ayd vyšlo. Je to vzorná kniha roku 1947. Patří do rukou především studentstva a mládeže i těch, kdož nevědí, co křesťanství je. Postarejme se o největší rozšíření. Po- známky, aby nerušily souvislý text Písma svatého, jsou zařazeny až za příslušné texty, což je největší předností tohoto vydání. Dnes záleží, aby kniha byla co nejčtenější a to apmilo toto vydání dokonale.

Zádejte ji u všech knihkupců.

Vázané v plátně Kčs 60.—

Nakladatelství Vyšehrad

v Praze II., Karlovo nám. 5.

Katoleká Informační služba byla žizena z podnětu a pod ochranou J. E. ndip. arcibiskupa pražského, který naznačil úkol a cíle těmito slovy: »K. I. S. chce být službou, chce s lo užit pravdě — dobru — lásce. Sloužit, t. i. věrně a oddaně pracovat k rozšíření objektivní pravdy, k upravení všeobecného dobra, k utvrzení vzájemné lásky. Necht zvitěti pravda, dobro a láska!« K této spolupraci, leimž výsledkem má být svědomité, poctivé a rychlé informování nejen naší veřejnosti, ale i cizinců, jsou zváni všichni lidé dobré vůle, především ti, kdož dovedou rychle, stručně a obsázně informovat o všech závažnějších událostech v našem životě náboženském, kulturním a sociálním. Adresujte své dotazy a zprávy na Katol. informační službu, Praha XIX-Dejvice, Sadová 3, která zasle všechny další podrobnosti.

Ve Vatikáne jsou žurnalisté ve cti. Lože, umístěná s obou stran papežského trůnu v l. zv. sále požehnáni ve Vatikáne, jde papež dávat své velké audience a kde se kňáci recepcie diplomatického sboru a podobné slavnosti, budou od nynějška obsazena nořnáři. Až dosud byla vyhrazena kráľm a jiným suverením při jejich návštěvách ve Vatikáne.

Nad českou literaturou

Nepokládám se za kritika, který si říká vědecky, nepokládám se totiž vůbec za kritika. Nebyla bych nikdy psala to, o čem jsem píemýšlela při četbě knihy, kdyby mi moil přátelé neřekli, že by bylo nulno, aby někdo napsal o tom, co cítím, když čtu knihy. My — myslím křesťané, pokud jsem toho jména hodna, cítím toto postání jako povinnost, ne snadnou pro mne, ale vím, že jsem někdy odkládala knihu s divným ztřaskem, v jakém žije člověk často v dnešním světě, se ztřaskem, co z bahoře a co dole, co je dobré a co zlé. Ale když jsem četla a přemýšlela, našla jsem všude rvy zákona, lemuž nemůže žádné lidské dílo uniknout, i když se domnívá, že jde právě proti tomuto zákonu. Ale v uměleckém díle je těžší se vyznat než v pftvráceném životě lidí, zde propuká lež ještě za leich životů, konclich v bezradnosti a nicotě, takto však je pravda často tak obratně ukryta pod spleti slov, že je těžké nalézt výchozího. Těm, prostřm jako já, chtěla bych pomoci, aby pochopili, že i hřisník a hřaf se stává svým třestem oslavou Boží, že není třeba se dělat a bát, ale věřit a rozumět.

Ignát Herrmann: Otce Kondelík a ženich Vejvara.

Čtu Herrmannova Kondelíka z povinnosti. Z počátku je mi divné: cítím jakýsi odpor k lež knize — v polovině se směj. Zavřím knihu.

Je to satira, ne humorný román. Je to satira hořčí než by se zdálo, protože se spisovatel vy- mívá sám sobě. Svému životu. Svemu absolutnímu nedostatku vůle jej změnit. »Je to škaradeč, říká, »ie to obludně, jak je žijí. Ale je to pohodlné. A příjemné.« Mě století, mě drahe století! Mě ubohé století! Nezdálo se otcí Kondelíkoví, který v životě nic zlého nečinil, o hroboch tisíců bez vlny vřazdýchých, o všech srovnáňích se zmei, o bezesmyšlných, navzdý neznámých hředlech. Otce Kondelíku! Jaké to probuzení!

Děsíl mě snad víc, než by tu udalostí podě- sily tebe. Život Vejvarův, spoutany formou od

začátku do konce, až k šťastnému sňatku s Pe- dičkou, takový život bych neuměla žít. Takový život bych ani nechtěla žít. Takové štěstí!

Drobný český člověk, pilný a slušný, řádný otec rodiny; oh nikoho neokradí ani nezabí, ani se nerozdělí, on ledi v předepsaný čas a vředvíci žel sná před půlnoc. Blíž Otce Jste, rozervaní lidé mého století, kteří upadáte hloub a hlouběji, vás miluji víc. Vy ukazujete sami vždy na svém těle, že uvnitř není něco v pořádku. Vaše jednonohost říká zvězně, že vám něco chybí. A chybí tak, že se zmiřáme v agonii; že nenalezneme-li, zemřeme.

Ale nebudeme docela odsouzeni. Za naše rány nezodpovídáme, my sami. Nejsme vinní jen my. Jsou vinní i oni roztořmí, líní, hosteiní, počestní křesťané minulého století, kteří zachovávali pečlivě všemhu vnější formu. Obsah zapomněli; není totiž dost pohodlný. Štílili se ořke hřichů; nemluvíli se zloději a dámy úkoslivě odhovály svůli kabát od prostitutek. Nevěděly ještě tehdy, jak blízko k nim budou mít leich vnuč- kv. Přes nádo, vytvořené z dobře vřepčených husiček, od polevký s řátrovými knedlicky a štedrovecních hlemýždů je daleko k srdci. Nebyli jste zlí, ale vaše srdce Mu nikdy nepatřilo, kvdyste měli stokrát denně na ústech Jeho jméno.

Škoda, že u vás neleželo někde v saloně Písmo sv. Ale bylo by nepohodlné. Nikdo z vás by nešel ke Kristu po hladině moře. Jaký nesmysl, nač to, řekl byste. Představte si je (těmž nemohou si něco takového představit), že by si Peďička dostavila hlavu, že se venúje ošetřování nemocných. Ne, nedá se to představit. Bylo by to neštěstí, pro které by litovala Kondelíková celá měšťanská Praha.

Byli také chudí lidé. Těm se dávaly almužny. Možná, že teěž zvykli od čbda. Také je tam služka Kačena, která ořetahovala nedělní dovolku. Nemluví se o tom podrobně.

Forma má velké nebezpečí. Snadno oddá. Otce Kondelíku, bolí mě, že te musim budít z posmrtné spánku. Už mi není do smichu. Také vám není do smichu. Protože také vy jste

vinní. Já, poctivý řemeslník. S jakou chutí jsem pracoval. Pro sebe, pro svou rodinu. Dnešní mládež nechce pracovat. Štíl se práce. Musí se k ní dohnět. Ano, musí se k ní dohnět, dokud nebude sama vědět, proč pracuje. Pro sebe ne, protože nenávidí svůj život, nemá-li základu a středu, to, co v jst pohodlně vřecval formou. Nepracuje pro dom a Vinohradě; viděl, jak snadno spadne. Nevěřt ani státnímu úřadu — i štáty a protektorátv se štídalí.

Sivá, otcí Kondelíku! Nějaká divná je lo- dička tvých vnučků, houpa se trochu pftíliš dvoce, tví žaludek by ten pohyb po nedáňím obědě nesnel. Proč si zacpává uši, paní Kondelíková? Je pro vás trochu nepohodlný řev, začíná- vají z lodí? Rev vašich vnučků i pravnučků? Nevěřila byste, že lidé mají tak zoufalé hlasy? Že je člověk schopen takového nářku? Nerozumíte mu? Křičí a nelvice ti, kteří Ho nepoznali. Kleřli Ho nemohli poznat ve vás, ve vašem životě. Vor- leři: »Pane, zachraň nás, hyneme!«

Ano, otcí Kondelíku, zakryl si oči, spěte klidně, obětí ruské revoluce, Mathausnských decí, ruských rovin, atomové bomby. Nemohlo vás být méně, abe alespoň někteří pochopili, že má člověk také duši.

Pujmanová: Pacientka dr. Hegla.

Karla, mladé, živé děvče ze zámožné pražské rodiny, zasnoubené s Járů, ani dobře nevoučou jak, onemocní těžce. Pied smrti si zachraňuje ope- race obratného chirurga dr. Hegla, muže, který se nílák nesnaží ovládat svá dočasná erotická vzplanutí. Karla se zamiluje, odhazuje bezohledně vše pro svou lásku. Odhalení domčru Karly a dr. Hegelém dohání slaboského Járu k sebe- vřazbě, že zoufalé lásky vraždí Karla i své narozené dítě. Po druhé se však v ní probudí mateřský cit, snad také proto, že se Heel již ohlí- ží línam. Svou lásku polom přenáší na neman- želského synka.

Limónada. Divčí román. Román ženského srdce. Román vítězňého mateřství.

Je to hrozná kniha. Ale je to kniha pravdivá. Není málo málo, které jsme tak žly, idouce ze zmatku do zmatku, nezastavíme se, abychom nemusili přemýšlet. Jednaly jsme raději než ořemýšlet. Jednaly podle napadu, podle náhody. Snad se někdy rozpakaly z bezradnosti nad nim.

Láska. Člověk, kterého milujeme. Obrovská, strašná láska. Člověk, který zná Boha, není schopen takové lásky. Takové spletení cti. Konečně někdo, koho je možno mluvit. Do nezmostnosti, k smrti, k sebezničení. Toho je schopno lidské srdce. Ano, on je stvořil takové, že mohl a měl právo říci: »Nech, ať mrtví pochovávali své mrtvé.«

Jaký omyl. Jaká záměna osob. Jaké probu- zení. Jako hovořko na místě posvátném, tak ža- lostná a opovržlivá nářka je hřisňý člo- věk na trůně, který náleží Bohu.

Neznáme správné lásky k člověku. Není na lom hranic podivného, že se boří svazky sotva dostavěné. Tisíce románů a románků svědčí, že i erotická láska dá člověku štěstí, člověku, určenému pro Nekonečnost a Věčnost. Musí li hledat v čásmém, protože li musí hledat. Tvrdili jste tolikrát, že v něm je. Zaměřovali ise a zaměřujete také důmyslně ukazatele cti, že už sami nevíte, kam která vede. A mále ločik pochopení pro lidskou »slabost,« že neodsuzujete Karlu.

Ubohý doklad, kam všech zavede člověka, všech, zbylé z lásky. Skolní případ, iak snadno se upadne z hřichu do hřichu.

Až la láska k dítěti. Zase trochu nelidská, ale už méně. Konec není optimistický, iak se tvrdí- vá. Smutek v Karle zůstává; ve mně také His- torie skončila a li fčkami: »Jak strašné, bezútěš- né, bezvřebodné.«

Život bez Boha. Přetřete si ten román. Snad vás probudí. Snad to ořese s vámi, kteří spíte, až si uvědo- míte, kolik Karle potkáte denně do Praze — a ještě smutnějších, bez dítěte.

Snad se vzбудíte, křesťané. Neboť jenom vy znáte slovo vysvobození. M. U.

Na sjezd Mezinárodní Unie katolických žen

Audience Mezinárodní Unie katolických žen a dívek u sv. Otce dne 11. září 1947

6. září 1947.

Pomalou vlněla se stříbřitá Dakota z ruzyňského letiště. Solva jsme překonaly pocitů úzkosti prvního letu, osvětleny nápis v kabině „Připoutejte se“ nepřidávav odvahy, míjel pod námi Kariův Týn, než jsme se nadály, hlásila stewardka Klatovy a již vysouvala letoun výše, aby přelétl Sumavu, jejíž vrcholy z výše 2500 metrů ztrácely na mohutnosti. Pak přišel modrý pás Dunaje, jihobavorská jezera a stroj stoupal rychleji až do výše 4500 m. Pod námi Alpy! S utajeným dechem pohlížely jsme na vrcholky vcelur, na místa, na něž lidská noha nevkročila, na cesty v údolí, uzounké jak nitky.

Snad nikde jinde na světě nepocítuje člověk tak hluboce vzelebnost a všemohoucnost Boží a svou ubohost, jako na moři a v tisícmetrové výši vzdušné! Než jsme se nadály, přeletěly jsme Innsbruck, Bolzano, Bolognu — znovu se rozvířil nápis „Připoutejte se“, protože plujeme do bouřky a již začaly jsme klesat, abychom po čtyřdenním letu přistály na letišti v Římě, kde nás naši římsí přátelé uvítali se vzácnou starostlivostí a pěti b náše pohodu.

Jak jsme v Praze s nelibostí přijaly zprávu, že do Říma musíme letět dříve než jsme zamýšlely — letadlo bylo již 3 neděle předem obsazeno — tak jsme byly vděčny tomuto řízení Božím ve věčném městě, kde nám tím bylo umožněno zúčastnit se v neděli odpoledne projevu Sv. Otce u příležitosti jubilea Katolické Akce italské. Od 3 hodin odpo. plnilo se náměstí sv. Petra lidmi, kteří chtěli získat „výhodné postavení“ poněkud vyvýšené. Do 6 hodin následovaly nepřehledné řady průvodů mužů a jiných s vřavícími praporemi, kteří naplnili náměstí svatopetrské do posledního místa a v postranních ulicích těsnily se další davy. Znalci odhadovali účast na půl milionu, snad i více. Jaká směs národností! Snad nikde na světě neclíme universální církve tak mocně jako v Římě u nohou náměstí Kristova. Snad všechny národy světa měly tu své příslušníky a stály svorně vedle sebe, naplněny jedinou loutou, viděl a slyšel hlavu církve! A již přicházeli sv. Otce s předem lásaljící lidstvá! Vzrušení zmocňuje se všech! Vlající šátky — jakoby sněhem zaváté bylo svatopetrské náměstí — ovůtky radostných pozdravů! Svátý Otec opouští nosička a ubírá se v průvodu církevních hodnostářů k vyvýšenému podiu, odkud s napětím očekává lid jeho slova.

Je to pohled mohutný, který uchvátí srdce. Nelze se ubránit přesvědčení, že ten církve je tou silou, která jediné může všechny národy sjednotit a dát všem mír, o nějž svět bez Boha marně se namáhá!

V pondělí v ranních hodinách spěchaly jsme k Isola Tiberina, abychom především u oltáře a ostatků sv. Vojtěcha, kterého jsme se naučily za jeho apoštolské cesty v naší vlasti více vážit, ctit a milovat, byly přítomny promluvě a mši sváté, obětované J. M. opalem Anzastem Opakem O. S. B. za náš národ. Celá naše delegace přistoupila ke stolu Páně a zapěla po ukončení těšav „Hospodine, pomiluj ny.“ Zhlídka kdý rozlehá se prostorami chrámu sv. Barlaoméje Vojtěchův chorál!

Hned v úterý ráno zúčastnil jsem se všechny v Basilice sv. Petra mše sváté, obětované opět lakavosti bfevnovského paze opata u oltáře sv. Václava a i tam rozlehl se basilikou chorál svatováclavský.

Prohlížíváme město, dokud nám to ještě sjezdové zřetelání dovolí. Jsou to především chrámy, římské basiliky, místa umučení a hroby svatých a světic prvních dob křesťanských, které vyhledáváme. Jak se přiblížíme, když na zdi St. Maria in Trastevere nalézáme fresku P. Marie se sv.

Za Svaz čs. katolických žen a dívek zúčastnily se pi předsedkyně Hana Svobodová, Dr. Anděla Dedková, Dr. Marie Křížová. Za Svaz katolických žen moravskoslezských pi Alžběta Belcrediová, pi M. Krejčová a pi post. Marie Trojanová.

Žena v zmatcích dneška

Reč sv. Otce ke kongresu Mezinárodní Unie katolických žen a dívek.

Léta druhé světové války a léta poválečná jsou poznamenána pro ženu takřka ve všech národech tragickou pečeti. Zdá se nám, že nikdy, nikdy v dějích lidstva nežádaly události od ženy tolik iniciativy a odvahy, tolik smyslu pro odpovědnost, tolik věrnosti, mravní síly, ducha obětí, trpělivosti v talika strastech, jedním slovem, tolik hrdinství. Zprávy a dopisy, ve kterých nám ženy sdělují, jaký byl a jaký dosud je jejich úděl v těchto krutých dobách, úděl jejich rodiny, působí tak otřásajícím dojmem, že se člověk táže, je-li to vše pravda, zda to není zlý sen, jak se takové věci mohly stát v dnešní době, ve světě, v kterém my žijeme. Během těchto strašných let byla žena a dívka nucena projevovat čtosti více než mužně, a to v takovém stupni, v jakém i od muže jsou požadovány jen ve výjimečných případech.

Kde nalezete zmatenou ženu bez víry, bez křesťanského vychování, bez pomocných prostředků Církve odvahy, k vyvinutí mravní síly, která přesahuje schopnosti pouze lidské? Dnes pod tolika útoky, směřujícími proti křesťanským základům manželství, rodiny, celého osobního a společenského života, útoky, vedenými nepříteli, kteří dovedou proti ubohé ženě a ubohé dívce využití všech úzkostí a nesnází, které jí se všech stran tísní? Jak možno doufat, že vždycky odolá, a to pouhými přirozenými silami?

Slyz stoupají do očí a čelo se rdí, když pomyslíme, že převrácené názory o důstojnosti ženy, o manželství a rodině, o věrnosti manželské a rozvodu, ba o životě a smrti vůbec prosakují i do katolických kruhů a jako hlodající červ napadají kořeny křesťanského života rodiny a ženy. Zdá se nám vhodné upozornit zde na nebezpečí srdce, jímž je za našich dnů žena zvlášť vystavena. Není na nich totiž na první pohled patrné, jak osudné následky v sobě skrývají. Jaká jsou to nebezpečí srdce? Máme na mysli onen velkomyslný sklon, který způsobuje, že sdílíme city druhých, jakoby byly naše, že sdílíme jeho úzkosti, jeho strasti, jeho radosti a naděje. I sv. Pavel tak mluvil: »Kdo trpí, abych i já netrpěl, kdo padá, abych to já necítil?« Čeho se tedy třeba obávat od srdce takto chápaného? Nestačí, aby bylo dobré, citlivé, velkomyslné, je třeba, aby bylo zároveň noudré a statečné. Shovívavá slabost rodičů je často zaslepuje, je příčinou neštěstí jejich dětí. V každé spo-

čenském taková citlivost zaslepuje ducha a způsobuje, že se pak zastává v teorii zvrácených zásad a tvrzení, že doporučuje různé způsoby jednání, neslučitelné se zdravou morálkou a ve svých následcích neblahé. Jedním příkladem je „tepravy“ soucit, jenž se snaží ospravedlnit euthanasii, kterou se má člověk vyhnouti očistně, a za služnému utrpení nikoliv láskyplným a chvalitebným ošetřováním, nýbrž smrti, kterou ukončujeme život zvířete bez rozumu a bez nesmrtnosti. Jiným příkladem je ve svých důsledcích nepřátelství soucit s nešťastnými manžely, kterým se lidé snaží vyjádřit oprávněnost rozvodu. Opět jiným příkladem se může stát jinak správná péče a starost o oběti sociálních nespravedlností, když se totiž dá opojiti planými sliby a vytrhuje je z mateřského náručí Církve, aby je vrhla do spárů ateistického materialismu, jenž využívá níže bídý druhých.

Ukolem vašeho kongresu zde v Římě je sjednotiti všechny síly na záchranu výchovy ženy a rodiny v duchu křesťanském. Prošli jste nás o několik směrnic k praktickému a účinnému dosažení vašich předsevzetí.

Shrnujeme je do těchto kapitol: Především je to hrda, svěží, nebojácná, pevná a živá víra v pravdivost a ve vítězství křesťanského učení. Intelektuální a politické síly více nemohou proniknouti ateismem usilují o podvrácení křesťanské civilizace. Naproti nim vidíme značné množství těch, pro něž jsou specificky náboženské základy této křesťanské civilizace již dávno zastaralé, bez skutečné účinnosti a síly, kteří by však přesto chtěli zachovati její vnější vzezření a uspořádání. Jsou ochromenými tělem bez života, nemají, co by postavili proti podvratným silám ateismu.

Vy musíte být zcela jiné. Boj může být tvrdý, zvláště boj za práva rodiny, za důstojnost ženy, za dítě a školu. Máte však na své straně zdravou přirozenost, následkem toho poctivé, rozumné myslící lidi, jejichž konec konců většina; máte na své straně hlavně Boha.

Pevná víra je víra neomezená, bez výhrad a bez zámků víry, jež se neleká posledních důsledků pravdy, která necouvá před jejími sebe přísnějšími aplikacemi. Nedejte se mýlit, jako tolik jiných, po tolika neblahých zkušenostech, prázdným snem o získání přitvlníka tím, že se mu přizpůsobíte. Pamatujte si, že tajemství,

jež vede k ziskání druhých, je v tom, ukážete-li jim naprostou nepochybné, že pro katolíka je její víra pevnou a plnou skutečností.

Pevná a živá víra je konečně ona víra, jež se denně projevuje pokorou, modlitbou, obětí. Právě proto, že hodláte svést boj se silami protikřesťanskými, jež jsou »totalitářské«, musíte postavit proti nim v první řadě zákon Boží plněný a zachovávaný ochotně, radostně a celistvě v celém vašem životě. Nezapomínejte — obracíme se především na ty, které svým věkem a svým prostředím jsou zvlášť vystaveny nebezpečí — i vy máte v sobě slabosti klesnuvší přirozenosti; had svědce se ani dnes nepovažuje za poražená: tak jako v ráji, tak i dnes hledí přivést ženu k pádu, a nachází v ní mnoho sklonů a mnoho vlastností, které mu při tom pomáhají. Ani vy neobstojíte proti této svodům, neuznáte-li pokorně před Bohem, že k tomu potřebujete jeho milosti. Nebudeť však mít této milosti bez modlitby a oběti.

V boji proti dnešní nevěře a nemravnosti jsou všechny zdroje přirozené a všechny pouze lidské prostředky nedostatečné. Vrouci sjednocení s Kristem je v něm naprostou nezbytné; to však také předpokládá modlitbu a oběti.

Každý krok, který jste v těchto dnech udělali zde v Římě, zanechal ve vás jisté hluboký dojem, protože ožívali ve vašich vzpomínkách křesťané z prvních dob Církve. Oni křesťané byli muži a ženami obětí: nebylo by jim jinak bývalo možno dobytí vítězství nad nevěstí, bezbožností a požívačností, jejichž pouhé vypravování nás naplňuje obdivem a uchvacuje samotně nevěřící. Je snad dnešní situace tolik rozdílná od tehdejší? Bylo přece pravem řečeno: Prochází-li dnes někdo ulicemi velkých měst a zachová si nedotčenou jak svoji víru, tak i svou čistotu, potřebuje k tomu nemenšího hrdinství, než kdyby jim měl vydávat svědectví svou krví.

ROMÁN PŘELOŽENÝ DO VSECH SVĚTOVÝCH JAZYKŮ,
FRANZ WERFEL
Píseň o Bernadette

Tato kniha pražského rodnáka, spisovatele světového jména je nepochybně údělná na našem knižním trhu. Román je zřímou americkou společností 20th Century-Fox a partiturová Vaší knihovny Přeložila Jirka Fučeková
Brož. 150 Kč, vds. 175 Kč

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHŘAD
PRAHA II. KARLOVO NÁM. 5
III. vydání v tisku
Zajistěte si jej u svého knihkupce!

Rijnová pobojnost ke cti Královny posv. růžence se bude konat po celý měsíc říjen v kostele sv. Jiljí u Domnickánu v Praze I. Husova ul. Každý den ráno bude v 7 hod. mše sv. s lidovým zpěvem, večer v 78 hod. zpěvaný komplet, v 120 hod. mše sv. s modlitbou sv. růžence před vystavenou nejsv. Svatostí Oltářní, kázání, zpívané litanie loretaňské a svátostné požehnání. — Káze mšonná P. Lukáš Mikulčík O. P. — Duchovní správa u sv. Jiljí srdečně zve všechny čtenáře Královny růžence z Velké Prahy i okolí k hojně účasti.

(Dokončení z I. sloupce.)

druhého, křiku všude, až uši zalehají. obdivujeme zrůznost soferů, jak se mezi tím množství propětají, ubohé brady. »Oni si Itálie nekontrolní na dopravní pravidla, oni je jaksi neuznávají!«

Zebrají dělí, starci a stařeny v ulicích, nehygienické bydění na jedné straně a nádherné výklady a přehojné zásobné obchody s všakrým, hlavně textilními zbožím a přepychové podniky na straně druhé — prodej pečeného masa vloženo na stolech v ulicích: celé na rožni pečené kusy vepřového masa, z nichž zákazník ukrojí žádané množství atd. Jak rády bychom z krásných věcí něco nakoupily — nahledneme-li ale do svých peněženek, musíme smutně dít.

Zato budí nás obdiv překrásné ovoce, rýže a čočka a množství a výběr zeleniny, kterou v Praze nyní tolik postrádáme. Jakousi zvláštností jsou volně stojící velké reklamní tabule lékařů, hlavně venerologů, na pobřeží i v ulicích, hlavně na stanicích autobusů. Na poště se nám hlubí psací stroje, kterých za určitý poplatek lze použít. Po dočkáme, že život na ulici usilává mezi polednem a čtvrtou hodinou odpoledne, a že zato si můžete koupit třeba nábytek večer v 8 hodin.

Když po takové 3—4hodinové procházce blíže se ulici della Mantellete, s radostí zapadne do milého útulku ct. sester Františkánek, kde to dýchá našim domovem.

Jan Zahradníček: Svátý Václav

Basíseň z podzimu 1944, ale obrácená zcela k příští podobě nového společenství národního a všelidského.

U všech knihkupců.

Edice Akord

Brno, Starobrněnská 19-21

Václavem z 12. století, a v kostele St. Marla do la Scala oltář Pražského Jezulátka — Bambino di Praga — holicimi světlá a květinami ozdobené. To posílá naše národní udělovníci! Tedy nejvíce péče národem tak malým, pronikla-li zásluhou našich světlých tisíciletá kultura do vzdálených zemí. Je pochopitelné, že při těchto pochůzkách nechybí ani zajímavá seznámení s pouťníky všech národností ze všech světadílů. Jsme si jisti, promluvíme-li první pár slov a jsme sestrami a bratřimi, když se srdečně rozcházíme, často s nejzajímavějšími poznatky.

Sledujeme při tom denním putování zjevů pouťníci život, u mnohých zvyků nás udivují, srovnáme-li se s našimi poměry. Člá frekvence i na největších ulicích a křižovatkách bez bezpečnostního dohledu — každý na své riziko se musí dostat na druhou stranu — pouze na hlavních lánách je frekvence řízena světlými a bíle oblečenými strážníky Matky; kolíci sva nemluvíva na veřejných ulicích: nikdo se nad tím nepozastaví ani u dveří chrámových. Kočárky dětské skoro nejsou vidět, matky nosí miminka v náručí, někdy ve velmi ubohé poloze, člověk se diví, že nepláčí.

Řím je jižní město s úzkými uličkami, jejich důležitost chápeme v poledne, když slunce padá a jen mezi domy nalazeme chládek a stín. Na ulicích jsou spousta lidí — mezi nimi mnozí s Baedekry v rukou — zdánlivě jeden běhá přes

(Dokončení ve 4. sloupci dole.)

Nesnadné hledání pravdy

«La Croix» citoval nedávno berlinského dopisovatele New York Times Delberta Clerka o koalici mezi známým pastorem Niemüllerem a výkonným výběrem německé strany sociálně demokratické, t. j. známým Dr. Schumacherem. Ke koalici prý došlo za účelem potírání vlivu Vatikánu na německou politiku, který prý se Niemüllerovi: zdá příliš silný. Tato aliance byla nedávno uzavřena v Hanoveru, v anglickém pásmu. U sociálních demokratů prý sice narazila na odpor, ale Dr. Schumacher je uklidnil: stanovisko strany k náboženství tím zůstává nezměněno, strana může tím pouze získat nové členy a oslabit t. zv. křesťansko-demokratickou Unii, která je nejváženější konkurentkou soc. demokratů. (Zmíněnou opozici soc. demokratů proti dělení jakékoliv «křesťanské» politiky si jistě každý čtenář snadno vysvětlí. K lepšímu pochopení poměrů je možno dodat, že rozpor mezi náboženstvím a socialismem, konkrétně řečeno mezi kněžím a politickými pracovníky socialistickými, byly a patří a dnes jsou v Německu mnohem příkřejší než u nás. Tyto rozpory se nikterak na př. neostabily ani tehdy, když obě strany byly zavřeny v koncentračních táborech.)

Americký dopisovatel připomíná dále, že Niemüllerova pověst »nacistického mučedníka« během doby značně vybledla. I svaz osvobozených vězňů prý ho vyloučil, protože prý sympatizoval s nacisty, byl antisemitou a nikdy prý se nacistické ideologii opravdu pořádně neopřel. V první světové válce byl velitelem ponorky, po válce pak organizoval bojovou jednotku, která v Poruří bojovala proti tehdejšímu spojeneckým silám. Proti nacistům prý konal jen to, že se snažil zachovávat částečnou autonomii evangelické církve. V Dachau byl v t. zv. čestném vězení, neměl nikdy hlad, mohl kouřit, číst atd. Po osvobození americkou 5 armádou popjel prý pastor v jednom interview v Itálii princip »národní viny německé, hájil prý ty, kteří bojovali za Hitlera, jako by byli plnění prosté svou vlasteneckou povinností. Stejně prý za své česty ve Spojených státech tvrdil, že antisemitismus v Německu je dnes mrtev, ačkoli to není pravda.

Americký dopisovatel končí: Podle politických pozorovatelů berlinských utvořil Dr. Schumacher a pastor Niemüller dvojici dobrých partnerů, protože oba jsou především pangermány.

«La Croix» ukončuje svůj referát poznámkou, že ponechává odpovědnost za všechna tato tvrzení americkému dopisovateli, od něhož je cituje.

Co na to říci? Nejednou jsem připomněl, jak hluboko jsou nacionalistické bludy v srdci téměř každého Němce, i křesťanského Němce. Nemohli bychom se tedy nikterak mimořádně divit ani Niemüllerovi. Nemáme též žádný zvláštní zájem na jeho obhajobě, kromě všeobecného zájmu hledat vždy a ve všem pravdu, ať se týká kohokoliv. A pod tímto zorným úhlem to není s Niemüllerem tak zlé. Je pravda, že byl v Dachau v t. zv. čestném vězení, kde se mu žilo dosti pohodlně. To lze však vysvětlit takto: Byl zatčen ještě před válkou, již asi r. 1934 nebo 1935. Jeho hodnost námořního důstojníka ze světové války mu proto v době, kdy gestapo nepovolilo ještě tak zcela svému barbarství, pomohla k mírnějšímu způsobu vazby.

Co se týká jeho smýšlení o německé vině, zde se údajně dopisovatelovy velmi rozcházejí s tím, co jsme dosud z jeho úst slyšeli.

V «Katoliku» ze dne 7. dubna 1946 v článku «Modla nacionalismu» jsme přinesli toto jeho vyznání: »Všechny národy se dopustily mnoha vin. Ale souhrn německých zločinů je větší, příšerně větší než zločiny všech ostatních národů dohromady. Dokud to na sebe veřejně nevyznáme, zůstane v nás něco snilého. Naše duše nenalézá pokoj. Musíme prohlásit otevřeně, že jsme vinni na nacistických vraždách, že jsme vinni na zradě německých komunistů, Poláků, židů a obyvatelů území, okupovaných německým vojskem. Musíme žádat na soudu světa, aby potrestal naše zločiny, hlasitě projeviti svou lítost a žádat pokorně své oběti za odpuštění.«

V «Katoliku» ze dne 12. ledna 1947 jsme přinesli jiné svědectví Niemüllerovo: »Proč bylo v Dachau pouze čtyřicet pět protestantských pastorů proti čtyřem stům padesáti německým kněžím katolickým? A dále: »I dnes je ještě nesčíslný počet takových, kteří se ptají: bylo to skutečně tak strašné, jak to noviny líčí? A já odpovídám stále: Ne, to nebylo tak strašné, to bylo ještě stokrát strašnější.«

Výpočet těchto vzájemně si odporujících tvrzení může mít aspoň jeden dobrý výsledek: Připomenout nám, jak komplikované jsou lidské věci, jak těžko se v těchto otázkách pravda nalézá, jak musíme být opatrní a umírnění nelži si nějaký definitivní úsudek učiníme. Tento případ Niemüllerův je totiž jenom jeden z nesčetných případů podobných. gk.

Alexander Heldler:

Svatováclavská mše

Tento název vybarví nejednou čtenáři vzpomínku na pohnutě události z roku 1848 nebo na půvabnou Nerudovu povídku. Neměli bychom se však zamyslet také nad svatováclavskou mší v nejpristupnější významu slova: nad mešními texty, které Církev čte a zpívá v den jeho svátku? Máme na mysli texty české církevní provincie; jsou zcela odchylné od textů moravských a do jisté míry i od textů, předepsaných v celé katolické církvi. I zde jsou ovšem jen hlavní modlitba (oratio, collecta) a epistola původními hodnotami, ale celek je nicméně sestaven velmi příhodně a výjimečně. Korunovační svatováclavská mystika, tak zdůrazněná Karlem IV., má v tomto mešním formuláři jasnou, ale jasnou ozvěnu.

Ve zpěvu vstupním i po epistole zasníť 20. žalm (mjoují podle J. Hegera, Žalmy, 1838). Je to děkovaná modlitba a zbožné blahopřání králi po dobytém vítězství. Ve své náboženské emfasi nutí dnes mysljeti na vítězství Krále králů, Krista, a s ním též na vítězství, byť neviditelné, jeho nejvěrnějších bojovníků, svatých mučedníků. Ale jak významně působí tato slavnostní píseň ve svátek mučedníků, který již na zemi byl opravdu panovníkem a který je jako nebeský vévoda a nadále uctíván svým národem!

»Ze síly tvé, Pane, se raduje král, velice jása pro vítězství tvé. Ty jsi mu naplnil srdce jeho písní, po čem rty jeho touží, neodpřel se. Vstříc jsi mu vyšel s žebnárami a zdarem, dal's korunu zlatou mu za hlavy...«

Skoda jen, že i v našem textu místo původního »raduje se král« uvázlo schematické »spravedlivý« z obvyklé liturgie mučedníků. Ale jak krásně se zrcadlí symbolika svatováclavské koruny, spotvající na lebce Václavově a jen propůjčované jeho pozemským nástupcům, ve slovech: »Dal's korunu zlatou mu na hlavu! Václav je dodes mystickým vládcem této země a všichni, kdož spravují její osudy, se musí sami sebe pláti, zda tak činí v jeho duchu. Běda usurpátorům, kteří by nechťeli zastupovati ducha Vévodova nebo kteří by byli ochotni vydati jeho dědictví cizincům! Po všech temných bouřích Václav znovu a znovu vítězí. Nejen o jeho historickém mučednictví, nýbrž i o jeho křesťanském národním patronátu platí vždy znovu: »Ze síly tvé, Pane, se raduje král, velice jása pro vítězství tvé...«

Tužší myšlenku zdůrazňuje žalm 8. ve zpěvu k obětování:

»Dal's korunu cti a slávy mu na hlavu, odevzdal's mu vládu nad tříměsítkou svých.«

Budme si opravdu vědomi, že náš národ je »dílo rukou Božích« ve všech svých pravých hodnotách obecně lidských i kmeňové a kulturně svérázných. To je skutečnost, která povzbuzuje i zavazuje. A vláda nad tímto dílem svých rukou světil Bůh Václavovi. Nejen po několik let jeho pozemského panování. Pro toho, kdo věř v Prozřetelnost a kdo má aspoň tušení o působení Ducha Svätého v lidských duších, není ono ustávené »Vévodo české země, kníže náš... Ty jsi dědic české země... ani náhodou ani pouhou básnickou hyperbolou. Rozhodně tu běží o velmi výrazný případ »obcování svatých«, o neobyčejně vyhraněný patronát, tedy a duchovní skutečnost.

Ale není to jen skutečnost, nýbrž stále zároveň i program a úkol. Jde o to, aby duch Václavův, tedy Duch Kristův, opravdu vládl tomuto dílu rukou Božích. K tomu je třeba nejen nebeské přímluvy světcův, nýbrž i pozemského následování jeho vzoru. K tomu směřují ostatní texty svatováclavské mše. Všimněme si alespoň některých. Charakteristika mravního profilu Václavova, který má být každému Čechu vzorem, je vyslovena stupňovitým zpěvem z žalmu 111:

»Jest blažený muž, který Pána se bojí, který má zálibu v příkazech jeho.«
Jen pod tou podmínkou se na veřejné rodině Václavově i na každé jednotlivé české rodině plodně splní i příslib dalšího verše:

Čechové svätému Václavu v roce 1947 a 1948

28. ZÁŘÍ

dokážejí svojí vděčností, úctou a oddaností naprostým pracovním křídlem, účastí na bohoslužbách a na slavnostech k jeho počtu potěšených.

• Dá se ozdobit a svátku svätého Václava zvláštní obětinnou Svätováclavskou, jež bude nejen slavnostním odznakem a trvalou památkou na dvouletí 1947/1948, ale i projevem jejich vůle, aby svátek svätého Václava byl plaven jako svátek zasvěcený.

• Obětinně objednejte hromadně, nejlépe prostřednictvím farního úřadu. Sny akce byly jednoduše, a proto se ro nejúspěšnější, na adresu:

SVATOVÁCLAVSKÁ LIGA
1947-1948 v Praze IV., Hradčanské nám. č. 8 (telefon 617-70)

»Mocně bude na zemi semeno jeho, rodu jeho pobožní zehnatí budou.«

Na každém jednotlivci a na každé rodině záleží mnoho. Ale pamatujme, že od průměrného davu nelze natrvalo žádati heroismus a že je tedy úkolem státu a jeho vládců, aby mu umožnili a usnadnili zachování Božích příkazů — křesťanskou výchovou, sociální spravedlností, zvláště vzhledem k početným rodinám, péči o veřejnou mravnost atd. Proto je čtení z knihy moudrosti (6. 10—22. Heger, 1948) zřejmě miněno jako důtklivé napomenutí svätého Václava všem českým vládcům, prezidentům, ministrům a politikům vůbec:

»Nuže, králové, slyšte a buďte rozumní, nebo se vládcové zemských kontin! Neboť Pánev jest vám svätěna vláda a panství Nejvyšším, který probádává vaše skutky a prozkoumává vaše úmysly, protože, ať ministři jeho říše, jste soudili nesprávně

a nezachovávali jste zákona a nekráčeli jste podle Boží vůle.

Přispěchá na vás strašlivý a brzy, neboť bude přisný soud s držeteli moci. Nepatrnému lze promítnouti ze soustrastí, že moci budou přísně potrestáni. Neboť Věšládcé se neostýchá osob a nebojí se vysoké hodnosti. Neboť životní máloho i velkého a stará se stejně o všechny. A je mocným hrozi přísné špření. Na vás tedy, vládcové, se slova má obraceji, abyste se naučili moudrosti a nehrěšili. Neboť kteří světi sväté, za sväté uznání budou, a ti, kteří jsou poučení, dojdou ospravedlnění.

Nuže, vládcí národů, máte-li radost z trůnu a žezel, mějte úctu k Moudrosti, abyste vládl na věky!«

Může se ovšem státi, že ti, kterým jsou tato slova určena, zůstanou hláci. Pak nezbyvá, leč aby aspoň duchovní a mravní elita národa za každou cenu pronesla dědictví Václavova dalším pokolením, čerpajíc ve svých bojích a strastech sílu a útechu z mučednického vzoru světcova, jehož motiv zazníval evangeliem i zpěvem k přijímání: »Čuče-li kdo za mnou přijíti, zapřít sám sebe a vzemi kříž svůj, a následuj mne.« (Matouš 16, 24.) Za všech okolností však zůstává v našich rukou miruplůvná a práce naše všechny atomové přírůcky pro čas i pro věčnost učinějí zbraň modlitby. 28. září Církev prosí: »Bože, jenž jsi svätého Václava palmou mučednictví z pozemského knížetství po slávy nebeské přenesl, na jeho přímluvu náš ode všeho milosrdenství ochraňuj a se společenství s ním nám radovati se popřej.«

Akademie křesťanská

v Praze II, Národní třída 6

trvajících již přes 75 let, provádí svým parlamentním ústavem a s ním spojenou uměleckou školou vyvíjená roucha bohoslužebná podle původních nákreva našich umělců a pevně podle liturgických předpisů.

Důležitá veleúspěšným farním úřadům a vš. duchovenstvu kostelní pradio, bohoslužebné oděbovy, jakož i ozdobné předměty pro obřady.

Požtejte-li předmět bohoslužebný neb ozdobný pro svůj chrám, obraťte se a důvěrou na nás. Poradíme Vám a vzorně Vás obstaráme.

Příručka k pobozování k svätým českým patronům obsahující liturgie a zcela nové pláň a modlitby k našim svätým ochráncům (s notami pro zpěváky a varhanní doprovod); plně v krásné a cizí čitelné úpravě p 22 stranách. Cena Kčs 10.— mimo poštovné. Expedice: Svätováclavská Liga, Praha IV, Hradčanské nám 8.

Univ. prof. Dr. Jan Merell, Evod do čehby Nového zákona. Brož. 110, v. 130 Kčs.
G. K. Chesteron: Svätý Tomáš Akvinský. Brož. 88, v. 85 Kčs.
A. C. Beala: Katolická církev a mezinárodní právo. Brož. 300, v. 120 Kčs.
Dr. Jos. Kubalik: Papežská neomylnost a její ohlasy v smích slovanských, zvláště českých. Brož. 60, v. 80 Kčs.
Jacques Maritain: Křesťanský humanismus. Brož. 95, v. 120 Kčs, v. tisku.
Francesco Vito: Moudrání reforma podle katolické nauky. V tisku, vyjde na podzim.
Wilhelm Ropke: Křesťanský dědictví. V tisku, vyjde na podzim.
P. J. Casadej: Křesťanské Itálie. Brož. 80, v. 140 Kčs, v. tisku.
Ch. Dawson: Pokrok a náboženství. V tisku, vyjde na podzim.
Max Picard: Mítel v nás. V tisku, vyjde na podzim.
Jan Hay - E. Linklater: Británie v mezinárodním právu. Brož. 90, v. 110 Kčs.

Vydávejte si na ukazku. Obráťte ú všech knihkupců.

Nakladatelství Universum
Praha II, Václavská ul. 12.

I na Kladensku zase žije víra

V těchto dnech navštíví J. E. Msgr Dr. Josef Beran, arcibiskup pražský, hor. město Kladno u příležitosti dvacátého jubilea kostela sv. Václava v Rozdávě. Zástupci MNV mu bude odevdán diplom čestného občanství jako nejvyšší pocta, jež mu město může brokázat. Kladno představovalo v posledním pátiletí ohnisko radikalismu jak sociálního, tak politického a náboženského. Byla to především jeho periferie, dělnické osady: Rozdáv, Motýčín, Hnidouš, Dubí, z nichž tento radikalismus hlavně vycházel. Pražští arcibiskupové srazili se poskytnout (tento důležitému průmyslovému středisku co možná nejvyšší duchovní pomoc. Kardinál Skrbenský poslal před první světovou válkou kostel v Hnidoušech, kdež sousední Motýčín kostel odmítl. Arcibiskup Dr. Kordač vystavil kostel sv. Václava v Rozdávě a vydatně pomáhal při stavbě kostela v Krotchleveh. Tehdejší obecní zastupitelstvo v Rozdávě protestovalo až u Nejvyššího správního soudu proti stavbě kostela a účtovalo se, že na konec bude musit arcibiskup kostel zbořit. V den jeho svěcení 25. září 1927 se konaly současně dva protestní shromáždění.

Rozvířenéjší lid, tehdy zpřítelštěný do nesčetných politických stran, nechťl pochopit, co je mu k prospěchu a pokoji. Teprve doba utrpení a ponížení okupace odstranilo neokud politické přehrády a sjednotilo kladenský lid kolem sv. Václava, jenž se stal jedním zábleskem naděje. Na Pankráci a v Terezíně se sešli a poznali dělníci národ i ducha, tam nalezi zase cestu i ke knězi.

Kladno, černé bouřivé Kladno, první odevdává svému arcipastýři diplom čestného občanství tohoto znění:

Slavnostně horní město Kladno zahalené dýmem lovárních komínů a kněžící úcty horůnických hradů, v uznání mu, který v dobách útlaku českého národa slástečně anižli utrpy v mučnických na Pankráci, Terezíně a Dachau, aby pak k radosti svobodného lidu československého zasedl na stolec svätováclavský, po jednomyslné volbě místního národního výboru rozhodl se jmenovati J. E. Msgr Dr. Josefa Berana, arcibiskupa pražského a primase českého, čestným občinem horního města Kladna. Tenle list se pak dáva v radostném povznesení myslí v den jeho přejzdu mezi lid práce a víry, aby po všechny časy hlásal úctu a lásku kladenského lidu k svému arcipastýři.

Dáno v horním městě Kladně, dne 10. měsíce září L. P. 1947.

Jaroslav Spaček, předseda MNV.

Z Arcibiskupské konvokace v Praze. Věc: Poskytování podkor na přípravné práce pro zřizování nebo opravu poškozených stavebních objektů.

Na základě výnosu ministerstva školství ze dne 28. srpna 1947, č. B.-205/515-47-V-4, upozornit ZNV v Praze na vhláskú ministerstva techniky ze dne 21. srpna 1947, publikovanou v úředním listě republiky Československé, částka 134, ze dne 27. srpna 1947, I. díl nařizovací na str. 978 pod č. 911, kterau se vydávali směrnice pro poskytování podkor na přípravné práce pro zřizování nebo opravu poškozených stavebních objektů. lelků bude vzat zřetel jediné na žádosti, které budou ministerstvu techniky předloženy neopozděli do 15. října 1947.

Žádosti le nutno instruuoval způsobem ve vyláče uvedeným. O podání žádosti budiz z evidenciích vývodů uvědoměn ZNV v Praze (odd. XVIII/1) a ministerstvo školství a osvěty pouhým průbusem podavané žádosti.

Rudolf Dörner, vicekanclář.

Publikace M. R. Junové v Tasové:

Sv. Vincenz Fer.:
Duchovní život . . . v. 12. Kčs 45.—
Dr. P. Švehl O. P.:
Charisma apoštolátu . . . Kčs 52.—
Dr. K. Mikláš CSR:
Kritické studium . . . Kčs 60.—
T. Vodlaka:
Stavitel věží (liter. studie) Kčs 62.—

29. září tohoto roku dožívá se předseda Svatováclavské ligy dr. Václav Janda 60 let. Nikdo by to nečítal. Dr. Janda je stále mladý, hotový pracovní nezmar. Věnoval se právům, ale nebral se za kariéru. (Je senátním radou Nejv. správního soudu.) Politiky prou nechal a věnoval se erle akce katolické. Patří k první generaci České ligy akademické, která obdávala českému katolictví tolik schopných pracovníků. Spolu se zvěčněným biskupem dr. Ant. Podlahou připravil velkolepé oslavy svatováclavského milénia a z jeho podnětu vznikla ke seniorů Č. L. A. Svatováclavská liga, jejímž je dodnes předsedou. Třem pražským arcibiskupům byl obětavým a nenáročným laickým spolupracovníkem. S dr. Korďáčem organizuje v Československé republice v Katolickou akci, za kardinála dr. K. Kašpara stává se ředitelem arcidiecézní K. A. a dnes opět zastává významnou funkci v Č. K. A. Jeho zásluhou byl po osvětlení r. 1945 důstojně oslaven svátek sv. Václava imponantním průvodem od jeho sochy na Hrad.

Jeho životním dílem zůstává Svatováclavská liga. Nebylo snadné dát dobrodružně katolické intelektuály a podřídit je pracovní kázi a rádu. Jen houževnatost a neúnavná pracovitost dr. Jandy docílila, že vzniklo živé pracovní středisko, které připoutává stále větší počet spolupracovníků nejen v Praze, nýbrž i na venkově. Svatováclavská liga stává se ústředím katolické laické práce a těší se stále větší důvěře episkopátu. Vydává týdeník »Katolík«, jehož obliba u čtenářů je vyjádřena rostoucími počty členů odběratelů. V Lize Svatováclavské soustřeďuje se akce filmová, funguje tu diapozitívová ústředna a rozhlasová akce, organizuje se styk se zahraničím atd. Všecky tyto akce byly možné díky neúnavné pracovitosti dr. Jandy.

Nemůžeme, a není to také žádoucí, líčiti zde, co vše bylo podnikáno nebo je plánováno kruhem pracovníků kolem dr. V. Jandy. Je to boj o duši národa, vedený pro vítězství Pravdy a Lásky k Bohu, bližnímu a vlastní pod koroubí svatého Václava.

Přejeme Dr. Václavu Jandovi i jeho milé rodině od dalšího života na Pánu Bohu hodně zdraví, spokojenosti a pobody duševní. —

Dr. Janda zblízka

Dr. Janda má mnoho kritiků. Jako každý, kdo pracuje, a čím raději lidé se spoukají s kritickým pohledem úhojí diplomacií, doveďte si každou věc prohlednout neúrodné skrz naskrz se soudností zkoušeného a opatrného dělníka, znalého své věci. Ne, že by nerad plánoval, ale raději uskutečňuje. Oceňuje věci a lidi ne podle řeči, nýbrž podle skutků. Nevzpaly snadno, zato se doveďte do díla zakoušenou a nepocivilit. Odhadnou-li pomoci, brzo znechucen nezbytností všední, zdlouhavé a vytrvalé práce Dr. Janda doveďte řídit, sám den za dnem, noc za nocí, neuvěřitelně se ani práci mechanické.

Sám neosobní a skromný, nezisková si lehce laciné obliby a lidé jen pomalu přicházejí mu na chuť. Asi jako v známé Nerudově románu o trojím českém vinu. Sám zase také není hned přesvědčen a jeho srdce dobývá jenom ten, kdo se mu nedá, kdo le stejně vytrvalý, nežisný a pracovitý. Iako on. Ale pak le jeho celý pro každou dobrou věc. A tu se také objevuje, že v srdci tohoto nenápadného, malomluvného a jakoby té »kopádného muže (kvi tvrdá odvahy a křesťálové idealismus, který doveďte začínat i s holými rukama a přivést na světlo Boží věci skvělé, aniž sám z nich má zisk či chválu.

Odvahu Dr. Janda má. Jde-li o věc Boží, doveďte se poslati — suavitel in forma, fortiter in re — i vítěm a tendencím velmi mocným a náročným. Je považován za málo ochotného a úslušného. A le to pravda. Dr. Janda slouží, jak se říká, do roztrhání, ale nikdy neposlouchá, nemožno lej oddolati chválu ani vřodami. Je ze staré školy.

Dr. Janda je zbožný a v té jeho zbožnosti je tajemné kouzlo jeho plodného života. Af milost Boží zaplavuje leí liličky světa, af tíha pochmurných nebo bouřlivých dnů le sebe oloučenejší. Dr. Janda se drží Kruhu, mále vzor ve svém patronu sv. Václavu. Prozádmí aspoň toto: Modliva se s námi starou veršovanou modlitbu k Panně Marii. Neisou to věru verše oslnivé, mvlm si, že pocházejí ze zeřloutých modliteb nějaké české maminky. A Dr. Janda, suchý právník, není také žádný recitátor, ale

„Svaté“ obrázky

Církevní umění má svoje bolavá místa a celou řadu problémů. Jedním z těch problémů je: jak se rozhodnout mezi požadavky uměleckého vkusu a měřítkem lidového citění; nebod zdá se, že někdy je nutno se rozhodovat! A jedním z těch docela zvlášť bolavých míst je lidový svatý obrázek.

Ono se říká: »Dávaje lidem obrázky hodnotné; když smutná zkušenost svědčí, že se oravě tyhle hodnoty málo líbí. Na př. obchodník nespěchající bylo, pokud vim, vydány barvené serie obrázků českých patronů od Břetislava Storma (Siň umění). Dával jsem je též prostým a nejprostším lidem — jako jsou na úklad dětí, Kolorit, théma, s tím byh tito malí lidé spookojení. Ale chyba, co se jim nelíbí, je to nejméně téžší ná nich: Stormův gótský styl; ty poněkud gotický bizarní velké hlavy, postavy do S, tenké nohy, hieraticky naivní (umělecky a schválně naivní!) ráz zbožného postoje Václava, Anežčina, Ludmílna. A o není těžké vysvětlit! Děti a prostí lidé, jak by mohli chápat intelektuálními a historickými reminiscencemi naplněnou, vzdělaným mozškem a srdcem přístupnou krásu českého neogotismu (a to tuším hloušho než byl novogotismus nečávnou uplynulých desetiletí)?

A tož to je, myslím, podstatný poznatek pro nakladatele, a třebaš i pro umělce, dovolí-li mu jeho insirace pracovat laktio ve prospěch širokých vrstev — ve prospěch bratří a sester všelikých ubohých, zatím nešťastně barbarských, nekulturních, periferních, hejnemých »am haeres, lidu přízemního, miláčku Páně: Tihle naši uboží bratři by pořebovali obrázky krásné a při tom nikoli příliš intelektuálně umělecké; tím chcem říci, umění lakové, aby k jeho pochopní nemusel člověk být umělecky vzdělán (jako nepo- chybne potřebuje být umělecky vzdělán, aby uměl chápat krásu »tebas černošských masek, orientální hudby, Picassových obrazů, ale dneš i fresek v katakombách i Stormových světů). Existuje takové umění, já nemohu říci »tam a tam«, ale dá se najít. Nepodceňujeme »vysoké umění« intelektuální, to je také k slávě Boží, je to květ lidské kultury, vzácná orchidej, pohled pro vyvočené (nikoli nutné též k věčné spáse). Ale lidé, malí lidé, a děti, pátřebují obrázky dosti realistických, litují, sám mám velmi rád ty schizothymní skulptury a grafiky Františka Tichého, Michaela Floriana, věbec tuším většiny našich výtvarníků. Ale chci něco pro děti a pro ty zmíněné muže a ženy. Tedy: realistické. Ovšem za druhé, nikoli, především: krásné.

I co je lidové a realistické, může být krásné. Ba, je zde snad přístupná i taková krása, že písničkářka akademických umělců jí neschvábí. (Osobně myslím, že zhusťá pro přebujelost jejich teorií). Na příklad, je-li v takovém obrázku trochu sentimentality, Nu, at — jednak je posudek o sentimentálnosti povětšinou dost relativní, jednak i její definice ne dost jistá — a pak je pravda i to, že na primitivní vkus musí působit sentiment i spíše primitivní. Kdo to poctivě popře z katechetů, kazatelů, osvětlivců, lidumilů? Mlmochodem, pisatel kruté nenávidí sentimentálnost v náboženství; ale budí, zde je nutná jakási snášenlivost. — Ano; ale bezpodmínečně musí být ten obrázek krásný, nebo aspoň konec konců, nejméně, za každou cenu, »hezký«.

Nutně musí být aspoň hezký. To není samozřejmé. V lidech je všelicos; prostě je pravda, že

Tenkrát se v republice nepopravovalo

K nedávnému výročí Masarykovy smrti napsal Rudolf Bechyně do »Naši doba« několik vzpomínek; z nich jedna se zvlášť vztahuje na naše nedávné debaty o trestu smrti:

»Dostali jsme do vládního kabinetu zprávu z Tábora, kde se konal pohřeb feznika, zavražděného pro peníze. Pohřeb se proměnil v politickou demonstraci. Byla to několikrát loupěná vražda, spáchaná v krátkém čase. Veřejné mínění volalo po odvetě. Ale tenkrát se v republice nepopravovalo. Soudcové, i když vynesli rozsudek smrti, pravidelně doporučovali odsouzenec milosti prezidentovi, a tak bylo několik úkladných vrahů postřeno jen doživotním žalářem. V národě povstalo hnutí proti této mílosrdné práxi, a tábořský pohřeb dal tomu demonstrační výraz. Všech pět členů kabinetu, jeden za druhým, vyzádali si audienci a žádali presidenta, aby ustal v omlitostnování. Věc byla naléhavá, nebod prezident měl právě rozhodnouti o dvou bratřích, kteří vyvražдили tříletnou rodinu v Bráníku. Nikdy nezapomenu krátkého, ale ostrého zápasu mezi hlavou státu a členem vlády. Masaryk odmítal můj výklad otázku: »A vy jste socialista? A máte v programu zrušení trestu smrti?« Rekl jsem: »Kdyby byl národní celek již uzrál k takové reformě, mohl snadno změnit v tom smyslu příslušný článek trestního zákona. Ale národ není tak daleko, a jediný člověk, af je to kdokoli, nemůže obracet právní citění velké většiny národa vzhůru nohama, nemá-li být oslaben pořádek ve státě.« Masaryk chodil

když se tu modlitbu modlí, jsou to skvělé verše neiryzejší poesie a Dr. Janda, třeba bezděky, úchvatný ořednáš, tak z jeho nitra září jeho zbožnost.

Jak by jinak, nebýt le jeho zbožnosti, doveďte s takovou neúchylností přemáhá překážky, s takovou dokorou snášet podezírání, křivdy i ponížení, věřit, doufat, milovat svou práci a přinášet užitek?

A tož, Dre Jando, Pán Bůh Tě posílá i žehnají Ti ad multos annos! j)

některým lidem se líbí věci ošklivé. Non est pulchrum, quod eis visum placet. Tolo nepíší pro filology, metafysiky, spekulativní psychology. Bude-li někdo z nich chit, obhájím své tvrzení. A vysvětlím problémy, aspoň částečně. Ale zde jde o zkušenost. Prosím, není to soud relativní, Existuje objektivní souzení o ošklivosti; a krásě. (Je třeba relativní tvzení: Sčicy Leonarda da Vincio jsou krásnější než kresby Dikobraza?) K lakové objektivitě je třeba určité kultivovanosti. Ti lidé, kterým se líbí věci ošklivé (jako jsou krvavé scensace v novinách, nízké sousedské klepy, a tisíckrát běda, některé zbožné básně, roční, obrazy a sochy) nemívají dobré výchovy, vnitřní kázně, vlastního soudu, vyvnutnější inteligence, mravní ušlechtilosti (to není mravní ušlechtilost, když je na příklad někdo skrupulant, buď si v šeslém přikázání! Ostatně Pán Bůh si ho měří podle jeho dobré vůle, jistě, nesoudíme ho); nebývají to lidé docela zdraví, naopak spíše psychicky, nervové nebo jinak biologicky poněkud porouchaní; některé druhy starých dam! A v tomto směru se lidem povolí nesmi to by bylo nemluvé Šifil Boha pomocí ošklivosti je zlé, nese to správně. — A podají se—snad i to, že i pro nejubožší — najdem krásný obrázek, který se i jim zalíbí! Možná, že to pak bude pro ně trochu cesta ke zdraví, iebas aspoň v náboženské oblasti. Ó, Bohu díky, kde se to povede!

Některým lidem se líbí některé věci ošklivé. Prosím, pane nakladateli, af jste kterýkoli: Je zlé (být bona fide), nenesitelné, proklaté, dáte-li vstříknout obraz Ježíše Krista, kde Jeho obličej je ošklivý. Ošklivý třebaš hysteričností očí, tupostí úst, neinteligentností čela, chocho- nou znenáhlivosti brady, nosu, vlasů. Je moc takových obrazů. Katolictví křesťané, braňte se! Af je nikdo nesmi vydat. Vždyť lidský obličej je cosi strašně významného, cosi lidský a snad i božský velmi posvátného — jemná, ctitvá, tak podivně duši vjadřující věc je lidský obličej! Jeho vzr- naz na vás působí, i když o tom nevíte víc, než snad cokoliv jiného. — Jak je možné tolik zneuctivat obličej Páně, Pane malíři vy a vy, když křesitě obličej Kristův — najděte si tedy aspoň (já vim, že je to ubohé) nějaký obličej skutečného člověka; podoboznu (skutečně, teď cítim, jak se to nehodí; ale daleko více se to hodí, než co vy...) některého ušlechtilého muže. (Věřit ve ušlechtilost? Ne-li, nemalujte nikdy tváře), a zpodobte našeho Pána podle nich. Vždyť, konečně, oni snad byli lepšími obrazy Božími, než cokoliv bysle vy sám mohli vytvořit! Dovedete-li to jinak, tím lépe

Voláme ke smyslu pro odpovědnost: Důstojní pánové, páni farářů, kaplani, profesori, katecheti; ctihodné sestry, všichni: Nekupujte obrázky bez imprimatur Cirkve. Ta není v tomhle neomylná. Ale jinak si budou i katolíci nakladateli zvykat na ošklivost, a i dále by chtěli vsknout. Někak snad cokoliv jiného. — Jak je možné tolik zneuctivat obličej Páně, Pane malíři vy a vy, když křesitě obličej Kristův — najděte si tedy aspoň (já vim, že je to ubohé) nějaký obličej skutečného člověka; podoboznu (skutečně, teď cítim, jak se to nehodí; ale daleko více se to hodí, než co vy...) některého ušlechtilého muže. (Věřit ve ušlechtilost? Ne-li, nemalujte nikdy tváře), a zpodobte našeho Pána podle nich. Vždyť, konečně, oni snad byli lepšími obrazy Božími, než cokoliv bysle vy sám mohli vytvořit! Dovedete-li to jinak, tím lépe

Svatopluk Schützler.

Audience Mezinárodní Unie katolických žen a dívek u sv. Otce dne 11. září 1947

Nic neposílí katolické vědomí tak, jako jsme toho byly svědky při dnešní audienci u Náměstka Kristova u příležitosti Sjezdu mezinárodní Unie katolických ženských lig. Delegátky všech národností shromážděné pod svými standartami a seřázeny podle abecedního řádu, nastupovaly ve čtyřtupech k audienciinu stolu. Litovat jsmo, že jsmo nerozuměly skupiny delegátek o krocích, jak by byly náde nádherné kroje vytkaly a budily obdiv! Jistě by ústíchni snáze a trvaleji podrželi naši vlast v paměti!

Posváním a prosváním »Viva il papa« tvitán nesen na »sedia« špalírem župčarských gard a papežských setníků ke trůnu, sv. Otec žehnal a ocukoským laskyplným pohledem všem shromážděným. Audience se konala v »sala regia«. Pro promluvu odešel sv. Otec do »sala consistoria«, aby přijal dary, věnované mu korporacemi katolických žen, zastoupenými na kongresu. Mezi nádhernými ornáty a mešním průdem, věnovanými mariánskými družinami z Českosloven-

Naše delegace odevzdala sv. Otci sošku bl. Anežky Přemyslovny, umělecké dílo akad. Sochaře Rady. Soška jest asi 65 cm vysoká, vyzdobená z hruškového dřeva, a byla pořízena z příspěvků obětavých katolických žen.

ska, budila pozornost: soška blah. Anežky Přemyslovny — řezba mistra Rity — dar Svazu katolických žen a dívek československých. Po upozornění předsedkyně Svazu pí Hanou Svobodovou, že je to dar žen Katolické Akce, dožal se sv. Otec, kde lež bl. Anežka. Po smutné odpovědi, že v Praze, ale že její hrob dosud nemáme, žal se, byla-li již podána žádost o její stařečnické kongregační ritu a projevil uspokojení nad jejím přispěm, v němž jsmo tlumočily svou touhu po stařečnické blah. Anežky. Sv. Otec promluvil stejné laskavě se všemi delegacemi a nakonec dovolil, aby byl upostřed všech delegátek vyfotografován. Konečně za bouřlivého voo- lání slávy, žehnal je všem, pomalu odešel.

Milovníkům historie a umění

Pozoruhodná kniha o staré Praze:

Dr. Jiří Čarek

ROMÁNSKÁ PRAHA

Kniha Dr. Čarka je první souborné zpracování tohoto nejstaršího historického úseku v ob- řádkách města Prahy. Zaujímavé a objevné výklady autorovy jsou provázeny 48 kresbami a rekonstrukcemi a 76 autotypickými obrázky na křídle. Formát knihy 15,5x28 cm, Stran 488, cena brož. Kčs 420,—.

Monumentální obrazové dílo

CHRÁM SV. VÍTA

v obrazech Jiřího Jeníčka obnahuje 122 celostranných obrazů. Dílo je listěno skvělým Neubertovým lubotlaskem předválečné úrovně a má formát 20,5x28,5 cm. Tlak je plastický, sýtý a prostorově vyrovnaný. Úvod napsal Jan Čep, umělecko- historický doprovod Rudolf Růžek. Cena brož. Kčs 240,—, váz. Kčs 290,—.

U knihkupce.

Nakladatelství Universum

Praha II, Václavská ulice 12.

Všechny tyto výroky božského učení nutno uváděti ve spojitost se slovy pronesenými jinde, rovněž tak s činy, vše to musí činit jednotu, celek, harmonii. A pak si všimneme na př., že vojáci v evangeliu nikdo nenutí, aby se vzdali svého povolání, bohati jsou i mezi apóstoly a učedníky, jedno podoben-

ství nám doporučuje nejenom nevykupovati si oko, nýbrž nevytrhávat ani koulku a pleveť na poli. Jiné chváli horlivého služebníka, jenž si dává záležet na tom, aby vytěžil co nejvíce z hriven, které dostal, ba dokonce i člověka prohnáného, jenž dovede využít svých známostí s lidmi ke svým nepříteli číslým cílům. Ježíš nám doporučuje lásku k příbuzným přímo s kříže, při strážce názorů používá řádů hrozeb a ostrých, bodavých slov, vyhání bičem kramáře z chrámu a ve svých bojích s farizeji nenastavuje levou tvář, nýbrž uniká jim z rukou.

Paradoxnost naší povahy tvoří, jenž jest určen, aby se stal dítětem Božím, nás bude celý život stavět před takové otázky, před nutnost spojovat někdy oheň i vodu. Věřte, že to není tak nescelné, jak se to na první pohled zdá. Veškerý život v přírodě se může rozvíjet jen na základě tohoto slučování. Proč by něco takového nebylo možno i v životě mravním, životě duchovním? Až jednou, doufáme, až po tomto putování, uzmíme ryzi prostotu na tváři Boží, zde na zemi to ještě nejde. ak.

Běla Dlouhá:

1946

Čekám, čekám, čekám, brzo-li zabouří uragan hlasů ze šira vlasti: Kdo to, kdo se opouští? Křídla nám ze svatebního kalendáře jména našich svatých lásek, milovaných po tisíciletí? Kdo je to — syn české matky, že by připustil degradaci svatého jména, při jehož zvuku po tisíc let bylo prudčejší, čestnější každické české srdce? Kdo se to trhá tradici dávnou, tu z nejstarších a nejslavnějších, z nehrdinějších, nejčestnějších, z těch, s kterými národ sloji a padá? Kdo se to opouští — to větu nějaká shnilá či suchá, do které mizí už neproudí z kořene, to větu odumrající, na níž jen klamnou zelení několik listů živoří, než zeti zcela...

Tož přece — přece se podařilo Němcům zanechat: u nás své draží símě — a věděli dobře, kam nikomu vložit, kde narušit kmen té věkovi české lvy... S dáblenskou záludností si přivlastnili svatého Václava, za vzor jej zdrcí stavějí Čechům, co svého přítele a spojence — toho, jež národ po věky užíval co ochránce před nimi jediné, toho, pod jehož korouhvi proti nim tolikrát bojoval, a tolikrát nad nimi zvířel, maličké stádec!

A teď, když vyslyšel volání národa, když splnil dávnou spravedlivou touhu: Vyšel Němce — zezemce — Jak pak mu poděkoval jeho vědný lid? Odmlil rozhořčená jeho pohanění, to braní nadarmo velkého jeho jména, pozdvihl k nové sláve jeho památku, věděl za to, že v nejkrajší válce dějin nedal zahynouti nám? Za to, že nám byl nadějí neumtrafíc, když jsme ho po šest let užívali o zoufání, v útlisku, slzách a krvi, když naše chránny slýchaly upěnlivý šepot jeho jména, slýchaly jako nikdy dosud tak často chodit vzrušující dědice české země, za to, že naši básníci k srdci posláni slýchali chvěti se Václavův meč, když tvrdě skandovaným „rokem německý bora krušila půdu Prahu? Za to, že jsme svou naději v Boží spravedlnost pošli a jeho jménem, co přímluvce u vědomí svých prorad a nevěrosten? Na místě vědu nekonečného? co učinil jeho osvobozený lid?

Pokračujeme v tom, co začal Němci: v zádušném jeho hanobení. Už nemá být svátek jeho svátkem národa, jen takovým památným dnem, který možno přeměnit ve vědní pod záminkou dobývání bramborů, aby se o den nezpovědla sklizeň...

Teď ti, kdo za tisíc let ještě dost neoplakali do Němce ušlechť volů a nezapomněli drj pokolení toho, k němuž kdysi svolil kníže, k němuž kdysi zneuctvat sebe sami, smazávající před lidem gloriolu světce, před jehož mravním zářením německý císař kdysi poklekl... Teď, kdy by měl mládež před očima oběma rukama držet, přidržovat, uchvatnou podobu jinocha rjáře vláde, hrámy, který, aby ušetřil krve lidu, sám se s přitluměným míjím mřítí, věčně osopozoval a pňjny trestal, chvále mlčanou účinnou láskou, Bohu rád sloužil a zakládal chrámy...

Och, otcové naši, ještěž sepnaté ruce za tisíc let lásky ohladily díky slovu u svatých Kosmy a Damiana

ve Staré Boleslavi... Tu, Otče vlasti, Karle Václave, jenž jsi ten obraz Dědice do zlata a drahokmů zasazoval v kouzelné kapli... Vy všichni ctitelé Václavovi, Balbína, knězi buditelé, neboli vás srdce tam na věčnost? Biskupe Podlaho, který jsi ve stopách svatováclavských, s láskou k němu v srdci za našich dnů a před našima očima připomínal národa jeho přísahy při pohledu na věže katedrál, na příbů Václavovu — nepláčeť koruavé slzy nad českým lidem?

A my, čeští katolíci, my křjvneme k ponižení svého světce? Och, jaká palčivá hanba!

1947

Ale na stolci Vojtěchovi usedl zatím Otec. A vřem probudil svědomí dětí. Jak hledět na svaté patrony země? Nejprve vzdánil toho, kterému nejvíce ublížili, tak že by nebylo divu, když naše země už nikdy nebyla vydala světci. Ale světci se nemřít... A teď budeme znovu světit mu učení a věrní svatý den podzimní svatého Václava. Za otcovské slovo výzvy v čas díky, Otče! Zase jsme lidmi a Čechy.

Jubilejní oslavy sv. Kříže v salesiánském kostele sv. Kříže v Praze II. Na Vítkově, vrcholily v neděli 14. září svátkem Povstání sv. Kříže Reditel Legio Angelica vřp. P. Josef Gabriel posvětil nové ministrantské řzy z vřkání obřad obřelky našich legionářů. J. Ex. nřp. Dr. Josef Beran, arcibiskup pražský, ve slavnostním kázání zdůraznil Kristův Kříž jako jedinou naši záchranu pro čas i věčnost. Tvto jubilejní oslavy po slavném aktu přecházely ve spontánní bojd věrnosti, lásky a oddanosti. Dědic české země od 22. do 27. září na veřejní Mši sv. o 7. hod. uctěním osláků našich národních svřce.

Knihy, které prohloubí Vaše náboženské vzdělání:

- J. L. Balmez: Katechismus základních pravd. Přeložil a doplnil Dr. Miklšk CSsR. První avazek obnově „Duchovní knihovny...“ Křs 68.—
J. Ověčka T. J.: Svatá přijímání. Křs 9.—
T. Vodička: Kronika o svaté Jolance z Arku. Prvř svazek haglografické knihovny „Přátel bože.“ Křs 36.—
K. Kubeš T. J.: Pod korouhvi Kristovou. Exerciční rozjímání pro kněze, vzdělané laiky. Váz. Křs 160.—
K. Kubeš T. J.: Ve šlépřích Neposkvrněné Váz. Křs 140.—
„Církev a vřnate monografie o vynikajících postavách českého duchovenstva:
T. Vodička: František Štřll. Křs 36.—
B. Chudoba a V. Bitnar: Jan Sedlák. Křs 33.—
R. Holák: Svatý Vojtěch. Křs 39.—
Z. Kallata: Bohuslav Balbín. Křs 21.—

Vydalo

Nakladatelství Brněnské tiskárny v Brně, Starobrněnská č. 19—21.

Kalendář

katolického duchovenstva

1948

ročník XXVI.

Redigoval prof. František Poul.

Přináší vedle obvyklého obsahu řadu důležitých článků a úvah z oboru pastorače, administrativy, církevního života a misii.

Bohatá a účelně upravená praktická část člní z něj nepostradatelnou příručku každého kněze.

Křs 45.—

U všech knihkupců.

Nakladatelství Vyšehrad

v Praze II, Karlovo nám. 5.

KATOLÍK

list pro kulturu a život z víry zve Vás srdečně mezi své pravidelné čtenáře. Staňte se jeho odběratelem!

Vyplňte a odešlete ihned!

Titl. KATOLÍK

Praha IV., Hradčanské nám. 8

Přihlašuji se za odběratele Vašeho listu a žádám o pravidelné zasílání na adresu:

Jméno: _____

Bydliště: _____

Myslete již nyní na dárky

K SVATĚMU MIKULÁŠI A K VÁNOCŮM

Sv. Řehoř Velký:

ČTYŘICET HOMILÍ NA EVANGELIA

str. 490, Křs 125.—, váz. 160.—

Dr. S. Braito O. P.

CÍRKEV str. 460, Křs 150.—, váz. 190.—

Dr. R. Dacik O. P.

MRAVOUKA II. vyd., str. 420, Křs 120.—, váz. 150.—

Albert Vyskočil:

KRYŠTOV KOLUMBUS II. vyd., str. 356, Křs 120.—, váz. 160.—

T. Vodička, Dr. K. Miklšk:

SOCIÁLNÍ NAUKA CÍRKVE 3 svazky, Křs 156.—

Obrázková příručka pro skautskou školní mládež:

OSVĚTLENOU STOPOU str. 224, Křs 40.— váz.

Objednávky vyřídí

Dominikánská edice Krystal Olomouc

Slovenská ul. č. 14, nebo kterýkoliv knihkupec

Do Vaší knihovny

knihy našich autorů:

Jan Čep
HRANICE STÍNU, román
brož. Křs 90.—, váz. Křs 112.—

Jan Čep
I. ETNICE
brož. Křs 70.—, váz. Křs 92.—

Jan Čep
DĚRAVÝ PLAST
brož. Křs 59.—, váz. Křs 81.—

František Křelina
DCERA KRÁLOVSKÁ, román
velké ilustrované vydání
brož. Křs 188.—, váz. Křs 210.—

František Křelina
JALOVČI STRÁNE
brož. Křs 123.—, váz. Křs 145.—

Ludmila Hořká
DOMA, román
brož. Křs 75.—, váz. Křs 95.—

Ludmila Hořká
REKA, román
brož. Křs 72.—, váz. Křs 92.—

Nina Svobodová
SVĚTELNÝ MRAK, román
brož. Křs 120.—, váz. Křs 145.—

Nina Svobodová
VYKOUPENÝ ČAS
brož. Křs 66.—, váz. Křs 86.—

I. R. Malá
TAJEMNÁ PÍSEŇ, román
brož. Křs 108.—, váz. Křs 130.—

František Bibus
JDE ZA NAMI VĚROLOMNIK,
román, brož. 72.—, váz. Křs 95.—

František Lesař
TVŮJ BLIŽNÍ, román
brož. Křs 75.—, váz. Křs 95.—

František Lesař
VSUDE S NÁMI
brož. Křs 90. Křs, váz. Křs 110.—

Blažena Šotková
STARODÁVNĚ PANENKY
brož. Křs 90.—, váz. Křs 110.—

Helena Salichová
ZE STARÝCH ČASŮ
brož. Křs 168.—, váz. Křs 195.—

Dominik Pecka
MATKA BOŽÍ V TRNÍ, román
brož. Křs 69.—, váz. Křs 91.—

Dominik Pecka
ASSUNTA, román
brož. Křs 66.—, váz. Křs 81.—

Franz Werfel
PÍSEŇ O BERNADETTE, román
rozebráno, III. vydání v tisku
brož. Křs 150.—, váz. Křs 178.—

Sigrid Undsetová
MADAME DORTHEA, román
rozebráno, III. vydání v tisku
brož. Křs 105.—, váz. Křs 130.—

Sigrid Undsetová
JENNY, román
brož. Křs 114.—, váz. Křs 139.—

Sigrid Undsetová
VĚRNÁ MANŽELKA, román
brož. Křs 120.—, váz. Křs 145.—

Sigrid Undsetová
IDA ALZBĚTA, román
brož. Křs 84.—, váz. Křs 109.—

Dominik Pecka
CESTA K PRAVDĚ, věrouka
brož. Křs 89.—, váz. Křs 91.—

Dominik Pecka
UMĚNÍ ŽIT, věrouka
brož. Křs 90.—, váz. Křs 115.—

Alois Lang
J. H. NEWMAN
brož. Křs 135.—, váz. Křs 155.—

Alois Lang
F. M. DOSTOJEVSKÝ
brož. Křs 117.—, váz. Křs 137.—

Vyžádejte si náš bohatý seznam. Rádi Vám knihy pošleme na ukázkou. Žádejte naše knihy u svého knihkupece.

Nakladatelství Vyšehrad

v Praze II, Karlovo nám. 5.

Z domova a z ciziny

Jestli z budějovické intronizace. Kapitulu probost přeál Karel Boček oslovil při intronizaci nového pana biskupa takto: »Vaše Excellence! Píchněte k nám z Moravy a my Vás rádi přijmeme, bohužel víme, že k nám přicházíte jen na pání Sv. Otce, s úmysly čistými, nesobeckými... Poslušně hlasu Sv. Otce opouští své dosavadní krásné poslání universitního profesora, opouští iše arcidiecési olomouckou a přišel do chudé diecése budějovické, aby se jako dobrý pastvř obtoval za ovečky sobě svěřené svůj čas, své vloh, své zdraví ano i světi život, bude-li toho Bůh od Vás zdat... Toto všechno my víme a proto Vás, Excellence, s takovou láskou, s takovou úctou přijímáme — a jsme na to hrdí, že na biskupský trůn naš chudé diecése zasedl muž takových kvalit...»

Povjenci sv. Kříže v Rimově. Podzimní pouť v Rimově u Čes. Budějovic shromáždila opět nesčetné řady pouťníků ze všech krajů jižních Čech. Na 20 000 pouťníků přišlo do svatých Matky Boží rimovské a prošlo děsilem utrpení Paně — Rimovských pašiemí. Byla to nepočteněší pouť všech posledních let. Odpoledne se konala ustávilní valna hromada Malpice rimovské, která má za cíl zabezpečení duchovní a hmotnou ochranu misto, které má vešik vyznam uro náboženských životi ihošebního lidu i celé katolické veřejnosti. J. F. Dr. Josef Hlouh, biskup budějovický, s nevšedním zájmem přišel zástupci tohoto díla a mista, od něhož si mnozí slibuje pro svou diecési.

Nový slovácký spolupracovník v šíření Božho království v Jugoslávii se opět přihlásil, je tím náboženský vědeník slovácký »Oznamilo, kterým vychází od r. 1916 v Lublani jako oržán biskupského ordinariátu tamějš. Pan Bůh žehne! **Změna ve vedení rjeckého biskupství.** Jak oznamuje svok, katoí, vědeník »Oznamilo, imenovala sv. Stolic z respignovavšího rjeckého biskupa Dra U. Camozzov apoštolským administrátorem této diecese Mons. Karla Jamnika, který je Slovincem a byl děkanem v Trnově u Il. Bystřice.

V Mariborské diecési měli letos jedineho novoučence, ct. o. Martina Puhana, imezú »kněžské svěřením v domácí kapli uděllil svatící biskup mariborský Dr. M. Držekník dne 10. srpna t. r.

V Rimě jsem se sešel s několika čl. občany, z nichž jeden byl sociální demokrat, druhý komunist a třetí byla katolická. »Tak začíná jedna »Pozámka» v Pravu lidu. Jak divně to třídění. Přítel oněch řadků tedy asi považuje katolíky stejné za stranu, jako jsou sociální demokraté, jako jsou národní socialisté atd. To z toho tedy

divně za prvé. Za druhé z toho divně, že nikdo nemůže asi být sociálním demokratem nebo komunistou a současně i být tím katolíkem. Ve skutečnosti isme to věděli dávno, ořed volbami to však ani jedni ani druzi nebudou zdůrazňovat, naopak budou tvrdit, že jsou neověčněně snaženivi a vceluictví K vnitřnímu přesvědčení kohokoli.

»Katolické strana.» Znamená byl katolíkem skutečně tvořit stranu? Přidomefme si nejdříve, že slovo »strana» samotné obsahuje již v sobě požadavek mnohosti, alespoň dvoistranosti. Politický systém o jediné straně, jak iel praktikuji totalitní režim levé nebo pravé našich dob, je vlastně nesmysl. Ovšem smysl to má potom ten, že je jediná strana, ve které jsou pinoprávni lidé, ti pak, kteří ve straně nejsou, nesmějí tvořit stranu ilnou, nýbrž sluk bezprávných nevolníků. A nyní tedy o »katolické straně». Newman má v jednom svém universitním předání větu: »Máme ovšem zřejmě uohrdání pro to, co by se dalo nazývat »náboženský stranu», přesto však je ilisté, že Kristus učinil nositelku svého učení stranu». V jakém smyslu je lomů třeba rozumět, vysvětluje P. Rousselot v knize Kristus: »Mluví-li se o straně Ježíšově, nechce se tím vylučovat, že křesťanské náboženství v mysli svého Zakladatele a v mysli pravých křesťanů mělo kdý v teorii přinést na svět meč a rozděliti lidstvo ve dva tábory a učinili »ne» přáteli: člověka vs. kteří s ním byli» v neřetím domě» (Mat. X. 36). Ve skutečnosti však, následkem zlé vůle lidí, byl Ježíš sám a po něm společenství jeho věrných vzděvek »znamená buďící odoor». Svou podstatou je křesťanství universální, je pro vešky. Jeden z důvodů, proč bylo tak potlačeno, je právě, že se představovalo jako jediná, oro všechny nevzhnuilní cesta k spásě. Přes hanlivý smysl, který má často slovo strana, lze přece následovat příkladu Newmanova a použiti tohoto výrozu, protože není ilného, ienz by lépe naznačil zásadní vztah, zásadní spojení křesťanského učení, s určitou historickou osobou, ielímž pokračováním je viditelná společnost. Abychom však nepřilili ke straně Ježíšově v duchu Ježíšově, nesmíme za prvé nikdy zapomnout, že vlastní zbraně této strany jsou trpělivost a láska; za druhé toužili bez ustání po dni, kdy náboženství přestane být v prakti stranou, kdy »Město Boží» polme do sebe všechny kteří zabloudili do »Města džblová» a kdy Církev bouličel bude totožná s pokolením lidským.

Zároveň vzhledy laicizmu. Podle »Svob. novin» nemohli přátelé Eduarda Basse dlouho navzít v březovém háji pražského krematoria posledni útluk tohoto spisovatele a novináře. Konečně však prý bude uložena urna v novějším háji v zeleni mladických brátek s veselým vzhledem na fotbalové hřišti. Protože věříme v nekonečné milosrdensví Boží, ve věčné určení člověka, k němuž přivádí tajemně Bůh i lv. kteří na zemi bloudí, doufáme, že žude Eduarda Basse se setkala na onom světě s pohledy uchněvšími než veselý vzhled na fotbalové hřišti.

Svatováclavská pouť ve Skořeli. Za okupace byly vystěhovány obce kolem Skotice a farnost přidolena k Mirosovu; musei ille die okupantského rozkazu l sv. Václav se všim inventářem starobylého kostelika ve Skořeli. V opuštěném kostele, iehož krásné barokní oltáře a varhany byly uloženy narychlo v kůlně, nastalo ticho, uslově bohoslužby. Bylo tam později skladiště a dokonce i zábavy se tam pořádal, ačkoli jest okolojen hřbitovem. Hned v r. 1945 sešlo se tam řádk množství býv. obyvateľ, vesnice se opět zalidnilo, domy opravily a slavena svatováclavská pouť alespoň v prázdném kostele. Letos na sv. Václava bude konečně kostel znovu vysvěcen nřidp. gener. vikářem pražským Dr. Boh. Opairným spolu s vlád. A. A. oisem Černým, arciděkanem v Plzni, který přinese slavnostní křesťání. Největší zásluhu za opravu kostela, který se opět zaskvěie ve své staré krásě, má plzeňský lékař a skořelický rodák MUDR. J. Mulač, iehož péčí byly oltáře opraveny a pozlaceny v dílnách p. Charvát v Kutné Hoře, pořízena nová dřeza, dřevěný strop, svícny, paramenty atd. atd. Obřady svěcení budou vykonány v neděli dopoledne asi o 10. hod. dopol. Účastníci z Mirosova půjdou s hudbou asi o 1/29. ráno z mirosového náměstí. L. B.

Trochu nadpřirozené matematiky. Nemám řádk mnoho matematiky v náboženství. Nemá to mnoho smyslu, ať už ide o počítání dobrých skutků nebo o počítání katolíků. Dva grošíky vdoviny mail v evangeliu. Jak známo, většinu cenu než kupy zlata boháčů, kteří je dávají ze svého

převitku a leden světec nás mocněji boutá k nebesům a více přispívá k naší zachráně než milion matrikových, kteří mnohdy nevstoupili ien oroto, že byli líní tvořilovat formuláře o vstoupení. Nic neposlouchám s bolestněší ironií než vypočítávání o 70 80 nebo kulika procentech katolíků v celkovém počtu dříslušníků našeho národa nebo státu. Mluví-li se o počtu misionářů, je to přece len iliz iliná věc. Bvi matrikových katolíkem a misionářem ide těžko dohromady. Misionář byl vždy a jsou dodnes jedním z neineknamnějších známek životnosti Církev a duchovní životnosti lidstva vůbec. Prolo nás všechny mohou poctivě zájimat tato čísla: Počet katolických misionářů, mezi nimiž je asi 3000 Francouzů, je 52.827. Z toho je 14.825 kněž. 7017 bratři laiků a 30.985 (eholních) sester. K tomuto počtu třeba přidociit 6242 kněž. 3674 bratři a 25.790 sester domorodých, misionářů vychováváných. V misijích je 56.237 kostelů a kapl 393 seminářů, 37.200 škol, četné kláštery mužské i ženské, mezi jiným 44 kláštery karmelitek. A teď si musíme říci, že mezi tímto počtem je nás Čechů poměrně velice málo a že to je velice zahanbuji.

Polsko viděné očima francouzských katolíků. »Combat» přináší reoroláž Stanislava Fumela, francouzského katoí, spisovatele, o Polsku. Patnáct dní tam cestoval a nyní se snaží objasniti »polské tajemství, iak lo nazývá. Vviadřuje, iak byl překvapen, kdý konstatoval, že v zemi kde není zrovna klerikální režim, lze ze všeho co viděl a slyšel dospěti k závěru, že Církev zůstala »svehomohu. Tak na ni byla pozemková reforma, děllla se oúda, ale pozemky církevní zůstaly nedotčeny. Francouzský katolík neví zda si jí bdi, kdý slyší, že v socialisticko-komunistické republice v laicizovaných školách zůstalo povinně vyučování náboženství a modlitba na začátku a na konci vyučování. K tomu, aby byl někdo zorožen modlitby ve škole, je třeba žadosti osané rodíci, není však skoro žádných takových žadostí. A dokonce i v kasárnách začíná den společnou modlitbou Otčenáš a Zdravas, po níž následuje zbožná píseň. Stanislav Fumel shrnuje své dojmy v tomto nadpisě: »Polsko, má katolická vlast s komunistickým dřístěním.»

»Co jeli učinili nejmenšimu z bratři mých.» Snad každý katolík dnes zná hrdinného flamského apoštola malomocných, P. Damiana, iehož životopis pod iměnem »Otec vřhoštěných» nedávno vydali ve Vincentinu, kde nemají síle malomocné, zato však tam mail mnohé čudáky, kteří vzvzdali lid mnoho lásky a mnoho oddané služby. I dnes jsou na Molokai malomocni, iako za dob P. Damiana, není iich však tolik. Vvpravoval o nich P. Jan Maria Svstermans, ienz mezi nimi pracuje třináct let a své přišel na několik mřiců podívat do své rodné Belgie. Za času P. Damiana bylo na ostrově 1200 »malomocných, nyní iich je tam 320, z nichž je 200 katolíků. Snížení počtu nemocných bylo dospěno zvýšením hvěziny. Malomocni na Molokai nejsou nešťastní. Většina z nich přišla křesťanský svůi stav. Jelič hlavní zábava je lovlání, bioafar, sport. Žilil v domech, které si sami postavili. Malomocensví není tak nakažlivé, jak se zdálo. P. Svstermans zná ženu, která žila na ostrově se svým nemocným manželem 16 let a která se vrátila po jeho smrti odtamud bez jakékoli nákazy. Předsťavenému ústavu malomocných je 74 let a z toho 24 let žile mezi malomocnými. — Malomocensví řadí ovšem i indie. Tak na př. indický biskup Roche T. J. nyní domorodý indický biskup vůbec, hledá právě v USA prostředky k zbudování leproserie ve své diecési. V Indii je prý malomocných více než misionářů.

Pilologie či filosofie? Poslouchám jazykový koutek v rozhlasu. Slyším, že se nově zavádí místo vzoru děle vzor něš. Dobrá, asi jazykový důvod, který je mi neznámý. Ale pak pan hlasatel říká: »Iako mail děti isme fikali mezi modlitkami. Oře náš »Jakže, iako mail děti? Ano, to přece není pro dospěleho, aby fikal dětské modlitbky! — Vida, jazykový koutek neučí jen jazyku! A nehodí se do něho lépe něš než děš? S jazykovou čístotou se misl osil potměšileho. A fiklo by se: jazykový koutek, natož celá škola!« 12v.

Vycházka církevními schvalením. Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vřány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV. Hradčanské náměstí 8 — Telefon 617-70. — Redakce a administrace tamějš. — Vychází isně — Předplatce na celý rok Kčs 78.—, jednoráz. díla Kčs 138.— Poštovní spořitelna, Praha 208.401. — Řídí P. Adolf Kajpr T. J. s redakčním kruhem — Odpovědný redaktor Josef Blaha. — Používání novinových známek povoleno ředitelství pošty a telegrafů. — Dohledatel pošty, úřad Praha 25. — Vyšlaci Živnotník v Praze XII.

Pokyny pro účastníky

Svatováclavských oslav v Praze 28. září 1947

Prosebný průvod v 13 hod. po Hradčanském náměstí:

V průvodu půjdou: Účastníci v národních a jiných krojích, Deničarí spolků a praporey (největšě stříbrné, sbro-měškové Vikářská ul.), Ministrální, Dřostojní duchovenstva a řady podle pořádku průvodu při Božim Těle. Ostatní věřící utvoří na Hradčanském náměstí šouler a budou průvodu přilhlíci. Při průvodu bude se střídavě zpívati chorál Svatováclavské a před Hospodine ululuu nás.

Měse svatá na Václavském náměstí v 19.30 hod.:

Zařídě si všichni, abyse přišli na mlí svatou alespoň 1/2 hodiny před začátkem. Počítejte a tím, že provoz elektrických drah bude ve středu města zastaven. Hoteři část náměstí je vyhrazena duchovenstvu, jenomil, úřadníkům v národních krojích, dospější mládeži a studentstvu. Praporey spolků a organizací is praporečkem ietě dvě osoby budou umístěny od stranách u pomníku svatého Václava a musí být na místě nejpozději v 18 hod. Aby i účastníci ve středu příp. v dolní části Václavského náměstí mohli se soustředně zúčastnit mlí svatě, bude oltář a pomníkem sv. Václava ch. dně oavěnen a bude také použit rozhlasové zařízení. Počáteční se sjedou 21. září o 16. hod. před arcibiskupským palácem a o 18. hod. ořed pomníkem sv. Václava na Václavském náměstí. Ostatní informace poskytne

SVATOVÁCLAVSKÁ LIGA
Praha IV, Hradčanské náměstí 8, tel. 617-70.

LETOS!
Je tomu 130 let, co se započalo se stavbou kostela Svatého Kříže v Praze II, Na příkopě, určeného pro mládež.

LETOS!
Je tomu dešet let, co J. Em. kardinál Kašpar znovu tento dhrám posvětil a opět odevzdal české mládeži prostřednictvím ayuň sv. Jana Boska.

LETOS!
kdy celá Praha důkladnými opravami nabývá krásnější vzhledu, chvěme i my tuto perlu empírového stolu ve středu našeho hlavního města přivítat k hřbálému lesku, aby i avšm zevnějškem vábila k sobě mládež a avšm, naděšená pro všechno dobré a krásné.

Svým milodarem
možno-il měsicím, pomozte nám v tomto díle! Účet postovní spořitelny: Praha 50 554.

SALESIÁNSKÝ KOSTEL SVATÉHO KRÍŽE v Praze II, Na příkopě 16.

Novinky náboženské literatury;
Jakob Balmes, KRITERIO ANEB UMĚNÍ JAK DOJITÍ PRAVDY. Kčs 75.—
P. Alois Stork, Z DUCHOVNÍHO ŽIVOTA. Váz. Kčs 30.—
P. Josef M. Petazzi, KNEŽSKÉ PANICTVÍ. Kčs 25.—
U knihkupce nebo přímo: Cyrilo-Methodějské knihkupectví GUSTAV FRANCL Praha I., Na Perštýně 14.
Dodáme Vám veškerou theologickou literaturu.

FILM

- Pro všechny:**
Barevné grotesky, CS. Zvřitkate a Petroviti, Vodník ve mýně, Svatoa v kološově mlí, Holovo, jedem; Klau Kullerka, Láska a džbán, Atom na rozcestí, Il. (Cast páma Bratř v trku 1947).
- Pro dospěleí:**
Barevné grotesky, CS. Darek, (Část páma Bratř) v trku II.
- Medoporučuje se:**
Čapkovy povídky, CS. Filmové zpracování některých Čapkových součinek se shodiváním poměrem k Hrdě siabosti a Zodiinu. V prvem obrazku ukazuje na případe zednicka Zaubuv, kam vede cesta zločinu, který končí zlozřivým Dřuvy jedu a ukradením e zase státně obviněným dítěti. Třetí vede nás na Slovensko a představuje člověka »je trpěho vidinou t. zv. »Božho příkazu», který zabije svou sestru a ide se utat; dáž jedná o krádež, důležitěho oopau a v posledním případe je povídka na scěnu konce Bůh, který iako svědek má svědčiti v procesu a nekoi-kánobním vřahem v této scěně je však postava Boha podivně podána, kdý autor nebo režisér vřáda do lui Boha ve sou omluvu zločinu. Zbytečně kříví v některých scěnach II.
- Poslední noc.** SSSR. Starší film z r. 1937 brozaující zářady komunistu a marxistu.
- Sam v noci.** P. Francouzská detektivka a vředním námětem a ietě všeobněším koncem. III.

Nové dílo

Douid vyály tyto svazky:

1. Dr. B. Chudoba: O novou českou školou. Kčs 7.—
2. Dr. M. Weirich: Číast zaměstnanců na zřuku a kapitálu podniků. Kčs 28.—
3. J. A. Kopecký: Pohled k východu. Kčs 12.—
4. Dr. J. Slaba: Odborářská politika SSSR. Kčs 8.—
5. Dr. M. Skácel: Demokracie a politické stranictví. Kčs 12.—
6. Dr. J. Slaba: Státní zřízení SSSR. Kčs 12.—
7. Dr. B. Chudoba: Majetek, práce a sociální úkoly. Kčs 8.—
8. Dr. M. Skácel: Socialismus a sociální reforma. Kčs 15.—
9. Dr. C. Maran: Naše křesťanská tradice. Kčs 22.—
10. Dr. J. Pecháček: Ou chce Ča. strana lidová. Kčs 10.—
11. F. X. Juránek: Dobrý řečník. Kčs 75.—
12. A. Pimper: Křesťanský solidarismus. Kčs 50.—
13. Dr. M. Skácel: Člověk a společnost. Kčs 15.—
14. Dr. Jarj Richter: Socialismus a křesťanství. Kčs 20.—
15. S. S. Ghelrand: Dialektický materialismus. Kčs 35.—
16. Fr. Stuchlý: Mládež věpra, dnes a zítra. Kčs 15.—
17. JUDr. V. Vaško: Nová životnostenská jultilika. Kčs 21.—
18. Dr. V. Werner: Národní pojistění. Kčs 21.—

U všech knihkupců
Nakladatelství Universum
Praha II., Václavská ulice 12.

»Prašek do pečiva«
KVETA
zlepší každé těsto
Přesvědčte se!

KNiha, která jen pobaví, ale víc nedá, není dobrá kniha. ŠKODA ZA NI PENĚZ, JE JAKO ŠPATNÁ OPERETA NEBO VTIP, PRI KTERÝCH JSTE SE SICE SMÁLI. JE JAKO ŠPATNÝ OBRAZ NEBO SOCHA, KTERÉ STALY PENÍZE A ZABÍRAJÍ MÍSTO, ALE NIC VÍCE. DOBRÁ KNIHA MUSÍ DÁT VÍC NEŽ ZÁBAVU, NEŽ UKRÁČENÍ CHVÍLE.

TOTO TÍM VÍCE PLATÍ O DĚTSKÝCH KNIHÁCH.

BUDEME JE DÁVAT DĚTEM K SV. MIKULÁŠI A POD STROMEČEK. DEJME JIM KNIHY NEJLEPŠÍ, KNIHY, KTERÉ JE POBAVÍ, ALE Z NICHŽ JIM I NECO ZŮSTANE V DUŠI. NEKUPUJME KNIHY, V NICHŽ NENÍ NIC NEŽ ZÁBAVA, TAKOVÉ JEN OBLUŽUJÍ, ZVLÁŠTE NYNÍ NA TO NENÍ DOBA.

Světlíce s růžemi

30. září i. r. uplynulo 50 let od smrti svaté Terezie od Ježíška, Sv. Otce vůdčí a tomula vyrafi zůdřstní list, v němž krásně vykládá vztah k myslí a obsah Tereziina poselství modernímu světu, vlastní smysl a obsah i. zv. cesly duchovního dělatel. List je od nového biskupa z Bayeux a Lizeux.

Clíhodný bratře!

Pozdrav a apoštolské požehnání!

Otcovsky jsme se radovali, když jsme zvěděli, že 50. výročí blažené smrti sv. Terezie od Ježíška bude příležitostí k velkému národnímu sjezdu, při němž vybraní představitelé se vysnasnaží objasnit duchovní poselství malé světlíce lizeuxské, poselství, jehož naléhavost, jak se zdá, během celého minulého půlstoletí neustále rostla. Přihlížím mnoha drahých vzpomínek nás osobně pouká k té, kterou jsme před nedávnem prohlásili za patronku vaší milé vlasti, než abychom nezapomeli účastníkem sjezdu své povzbuzení a své požehnání. Chtěli bychom dokonce použili této příležitosti, abychom mohli znovu opakovat krátce, jak se nám za nynější situace jeví důležité, aby všichni, měli i velcí, učení i prostí, následovali příkladu svaté Karmelitky, která chtěla a dokázala žít zde na zemi tak dokonale jako opravdové dítě nebeského Otce.

Cesta duchovního dělatel, kterou nám po mnohých jiných svatých přišla připomenouti, je cesta doporučená apoštolským tímto slovy Spasitelovými: „Neobrátili-li se a neplani- te-li se jako malé děti, nevezdte do království nebeského.“

Některí si předslavují, že to je cesta zvláštní, vyhrazená nevinným duším mladoých novicek, která je má vésti pouze při jejich prvích krocích, že však se nehodí pro osoby zralé, které vzhledem k jejich velkým zodpovědnostem potřebují mnoho rozvážnosti. To bychom však zapomínali, že Pán Ježíš doporučil tuto cestu všem dětem Božím. I těm, kteří — jako spořádaní, které vychovávali — mají největší zodpovědnost, t. j. zodpovědnost za duše.

Dnešní svět velice potřebuje poslouchati poselství lizeuxské světlíce.

Velmi často zapomináme, že chceme-li jasně viděti do spletitosti olázk, které mučí dneš lidstvo, nutnubujeme zároveň a rozvážností onu vyšší prostotu, kterou dává moudrost, která se jeví na sv. Terezi nejrozumnějšími způsobem a a přitěžlivostí působící na všechny srdce Dnešní svět, jehož zmatek pochází z tolika přičin hlavně však z pýchy nad jeho vědeckými objevy, z toho, že se zamlá jen o hmotné dobro a nevyhází pak z konfliktu, které tím vznikají, potřebujeme neamírně toto poselství vzkazy, nadpřirozeného povahy a prostoty.

Chceme-li mu ovšem správně rozumět, nemáme zapominati na velikou moudrost této malé světlíce, její hluboké pronikání věcí Božích, její vnitřní utrpení hrdinaky snášená, která jí vedla k niternému spojení s Bohem. Z jejího života je viděti, že cesta duchovního dělatel, jak ona jí pod vedením Duchova sv. chápala, vede duše i k nejnemadnějším a největskolepším činům, jako je úplné obětování sebe sama za účelem oplodnění apoštolskou misijního a k účinné práci na obrácení hříšníků.

Duchovní dělatel.

Tato cesta dělatel je velmi vznešená a pře- ce právě ona se bodí každému dítěti Božím, jakolvi pokročilého věku.

Sv. Terezie z Lizeux si věnila nápadně podobnosti, existující mezi dělatel přirozeným a dělatel duchovním, stejně však si věnila toho, v čem se liší.

Podobnosti jsou zřejmé: Dítě hývá obyčejně prosí, bez dvojakosti, bez zbytečné komplikovanosti; je si vědomo své slabosti, nebot dítě, že dostává vše od svých rodičů. Vě- ní tedy snadno věnuje, co mu říká matka, má v ní naprosto důvěru, mluje jí z celého srdce. Ještěže tedy jeho matka je křesťankou a mluví mu často o Bohu, dítě se naučí

Sacrificium vespertinum - večerní oběť

Za slavného katolického sjezdu v červnu 1935 se konala na Václavském náměstí večerní pobožnost, kterou vedl tehdy zde přítomný papežský legát kardinál Verdier. Jeden pražský katolík to tehdy ještě před slavností oznamoval slovy, že pan kardinál bude sloužiti večer na Václavském náměstí má sv. Tehdy se ještě večer má sv. nesloužila, ale onen katolík, nejva v té věci sám, nerozumně i p. má sv. od jiné pobožnosti.

Až okolnosti válečné učinily přídom do staletých obyčejů Círve, vedly k tomu, že dnes se skutečně slouží má sv. i odpoledne a večer. A tak se letošní svátek sv. Václava slavil v Praze skutečně večerní má sv., k níž se Václavské náměstí stalo chrámem, známá Myslbekova socha pozadí obětinného oltáře. Toto centrum moderní Prahy se toho dne, lépe toho večera, skutečně naplnilo zástupy, desítky tisíc lidí se shromáždilo kolem oltáře, na němž se měl za český národ a za Prahu, Prahu tak často bloudící a přece také Prahu svých život, Prahu Václavovu a Vojtěchovu, Ludmílu a Anežku, obětovati Beránek, který smírá hřehy světa. Obětuje se za ni denně v jejích chrámech, tentokrát však si vyvolil i její hlavní náměstí ve večerních hodinách, kdy tam jiný nejvíce proudívá vnější její život, aby tak zase jednou nám všem všpřil, že jeho jsou všechny časy a všechna místa, že vše by mále proniknout a posvěcovat jeho přítomnost.

časně třem božským etnostem: Věří v Boha, dává v Něho a mluje Ho, dříve než má ja- kékoliv psané formule ukončit víry naděje a lásky.

Duchovní dělatel je líd od přirozeného zralosti úsudku nadpřirozeně inspirovaného

Byla to katolická manifestace, jak to vy- řádit i pan arcibiskup ve své promluvě pře- dě má sv., ale manifestace víry, zbožnosti, pokání a smru za ty, kdož nechťjí poznat, co je jim ku pokojí.

Byla to manifestace vědomosti za svobodu. Jak jinak to nazvat, když v tento svátek největšího národního ochrání, před jeho so- chou, která je dnes tak neodmyslitelným sou- sem našeho čeství akce jako Hradčany sa- my, jako Karlův most nebo chorál svatováclavský, slouží má sv. Magr. Tylinek, kterého esemanaký zloduch topil v Terazině v sudě skoro jako pochop Domclánův sv. Jana před branou Latinskou, a když jiný jeho soudru- z Terezia a z Dachau je při ní přítomen jak pražský arcibiskup, který potom, po má sv., žehná od stupňů pomníku svátostým Kristem všem těm tisícům tam na náměstí a celé té večerní Praze?

Byl to skutečně krásný, povznášející ve- čer, k jehož zduzu přispěla i přiroda svým hvězdným jasnem a svou vlností. Doufáme, že to bude první slánek řetězu nově se tvo- řící tradice, že častěji pražské náměstí a pražské stadiony budou posvěceny oltářem největší: Oběti. Několik slov z apoštolské- ho srdce tryskajícího výkladu pak bude moci bnať ještě přemohným účastníkům připome- nouť asi dávno zapomenutý smysl Máe svatě a jejích hlavních částí a pak bude užitek i té- to večerní slavnosti ještě požehnanější a krás- nější.

vnitřním Učitelem. Kromě toho, jak připom- íná sv. Terezie po sv. Františku Saleském, zatím co dítě v řádě přirozeném čim více roste, tím více se musí učiti soběstačnosti, v řádu nadpřirozeném, čim více dítě Boží ro-

(Pokračování na str. 2.)

Nový biskup litoměřický

V poslední chvíli se dovídáme radostnou zprávu, že také těžce zkoušená severočeská diecése litoměřická má konečně svého českého biskupa. Je jim Salesián Dr. Štěpán Trochta. Salesiánský apoštol a budovatel pražské periferie, usměřavý, klidný, smířli- vý k lidem dobré vůle, hrdý a nezlomný vůči uchvatitelům, kteří jej zavlekli do Mauthau- sensu a do Dachau, avšak zve všech těchto zkoušek jej vyřhl Pán. Mladický duchovní rádece a vůdce Junáků se dnes stává bisku- pem, aby zejména své bluhoké vědomosti pedagogické, svou theoretickou i praktickou znalost srdce použil na místě nej- vyšším, aby přivedl českou mládež k jejímu jedinému pravému Králi. Jako starého příte- le a druhá těžkých chvíli zdravíme a účou a láskou nového biskupa Štěpána, u něhož již samostatně jméno je celým programem dneška.

O svatováclavskou pravdu

Dostali jsme od redakce listek, stěžující si na letošní svatováclavský slánek «Vy- voj».

V článku bylo toto: «Sv. Václavu se při- giazují historii dva velké státnické činy, ji- miž zachránil Čechy před porobegim Němci: jednak upravil mírovou dohodu poměr ma- lého knížectví k mocnému sousedu, jednak vřadil český národ do kulturní jednoty zá- padoevropské liti, že přijal s konečnou plat- ností pro Čechy křesťanství obřadu latinské- ho. Toto jsou historická fakta. Vše ostatní, co nám historie o sv. Václavu uchovala, jsou už jen legendární příkrasy.» (Stejně tvrzení o dvou «státnických činech» sv. Václava při- náší také úvodník nedělní «Lidové demokra- cie», ačkoli v témže čísle, v jeho literární části, právě toto odborník dějepisce Kalista popírá).

Právě tato poslední věta o «už jen legen- dárních příkrasch» rozteskla pisatele zmi- něného listku, jenž píše: «Podle tohoto vý- roku nebylo by skutečností, proč ho hlavně uctíváme v Církví svatě, jeho vynikající činnosti, svatosti jeho života a jeho mučedni- cké smrti.» A myslím, že ho rozteskla práv- em.

Pokusím se podle Pekařova «Sv. Václa- va», podle definitivního jeho znění z r. 1932, ukázat, jak ona tvrzení jsou nepřesná.

Pekař, jenž je po Palackém nesporně náš největší dějepisce a jehož slovo tedy musí vážit. říká vsilovně: «Popírám rozhodně vý- klady o velké zásluze, již si prv před ději- namí dobyl kníže Václav, podrobil-li se pro zabezpečení dalšího křádého vývoje králi Jindřichovi.»

To je tedy zřejmé popření celého toho prvního «státnického činu», jenž je podle článku jedním z dvou historických základů velikosti Václavovy. Jak to Pekař dokazuje? Takto: «Závislost knížetství českých byla skutečností, vytvořenou dávno před svatým Václavem. To svědčí faktem z r. 893, kdy všechna knížata «Cechů», zastoupená na říš- tském shromáždění v Rezně, znovu uznali svrchovanost říše, to svědčí křesl 14 českých knížat s lidmi jejich v Rezně r. 845, to svědčí zprávy ze starší doby karolinské z r. 817 a 822, podle nichž Cechové byli posvátní za národ, jenž sedl ve vazku a v mezích Ně- ka. Tato závislost neznamenala podrobení ně- jaké říši německé: byla uznáním svrchovano- sti císařské, imperia nadnárodního, jež se po- važovalo za dědice moci císařů římských a mělo se vztahovati na celý svět. Křesťan- ství pojalo tuto říši jako dílo a nástroj vůle boží a neslo myšlenku její Bohem chtěné a posvěcené suverenity od všech krajin, kam proniklo.» Pekař dále «koumá tvrzení saské- ho kronikáře Widukinda (o tažení krále Jindřicha ku Praze a dokazuje, že toto tažení se konalo pravděpodobně až po smrti Václa- vově proti Hrodslavovi. Dodává pak: Rozhod- ně pak třeba zavrhnouti verzi, kterou ke zprávě Widukindově připojil z pouhé do- hadu Palacký: že totiž sv. Václav zavázal se k ponátku 500 hř. stříbra a 120 volů. Žádný pramen, ani náš ani cizí, nepraví nic takové- ho: Palacký prostě zkombinoval to z úda- je kronikáře Kosmy, napsaného v době o dvě stě let později, že prv Čechové již synu Karla Vel. k poplatku toho rozsahu se zavázali a co rok jej platili. Zpráva je ostat- ce celou svou povahou dosti pochybná; z dějin sv. Václava «» žeme jí však cele vy- mýtliti, a to s tím větší důrazem, čim běž- nější a známější je skutečnost té domnělé kapitlace v populární představě o jeho histo- rii.»

To jest tedy dostatečně vyvrácení oně první domnělé Václavovy zásluhy. Jeho zá- sluhy jsou jiné, duchovní. Ale to vše prv jsou jen legendární příkrasy.

Je zřejmé, že nemůžeme poznávat histo- rický život sv. Václava z úředních pramenů a dokumentů, protože jich asi vůbec nebylo a protože tento historický jeho život se ztrá- cí v přiléhavých dávkách. Jen legendy nám zbývají. Ještěže ovšem slovo legenda nabylo

(Pokračování na str. 2.)

KATOLÍK

41 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 12. ŘÍJNA 1947. • ČÍSLO Kčs 1,50.

Jaroslav Durych:

Jsem křesťan

Jes: velmi bláhomé, říká-li nebo myslí-li si někdo, že, kdyby se byl narodil v jiných dobách, na jiném místě či za jiných okolností, byl by šťastnější nebo že by mohl pracovat úspěšněji. Když se byl totiž narodil jinak, pak by to nebyl on, čili kdyby se byl narodil právě tak, jak se narodil, pak by se byl narodil vůbec. Nebylo by ho na světě.

Touha po životě v jiných dobách a za jiných okolností vzniká z přecitavosti, že duše je svrchovaná či aspoň soběstačná. Ale tato představa, hovičí přirozené ježitnosti a vzpurnosti, jest veskrze bludná. Duše si nevolí tělo a tělo si nevolí duši. Dítě si nevolí své rodiče. To všecko je dáno nezměnitelně už předem, a to jest prvopočáteční omezení lidské svobody. Duši sice nedávají rodiče, nýbrž Bůh, ale přece se to děje hlavně působením rodičů, že do těla jejich dítěte vcházi duše právě taková, jaká tam vcházi, a nikoli jiná, třeba rodiče si toho nejsou vědomi. Je to vlastně řád zcela přirozený. Ze semene může vyrůst jen týž druh rostliny a může se pak zvýšit nebo snížit jen stupeň její ušlechtilosti. Svoboda lidská jest tedy omezena na tak malý okruh, že se zdá, že jí vlastně není a že život jest toliko otroctvím.

Ale nezdá se to křesťanovi. Ten ví z moci své víry, že se narodil v té době, na tom místě a za těch okolností, které jsou pro něho jedině vhodné a že Bůh ho povolal na svět v době, kdy po něm zaloužil a kdy si s ním chce vyměňovati lásku.

Proto vím-li z moci víry, že původ i uspořádání všech věcí a tedy i mého života jest v Bohu a zvláště v Synu Božím, skrze něhož a pro něhož všechny věci učiněny jsou, nelámu si hlavu tím, proč žiji právě v této době, proč žiji zde a ne jinde a proč žiji právě za takových podmínek, jaké jsou. Víím, že jest mým úkolem, daným od Boha, abych žil právě zde, právě nyní a právě za těchto podmínek, neboť jinak by mě vůbec nebylo na světě třeba. Víím, že mým úkolem jest život, a že musím být pamětliv, co vlastně život jest. Život lze si představovati všelijak, ale pro mne jako pro křesťana platí jen jediná a závazná definice, kterou dal sám Syn Boží, když řekl: Já jsem cesta, pravda a život. Naším životem je tedy ve skutečnosti pouze Syn Boží a nic z toho, co není v něm a z něho, není pravým životem. Jako křesťan jsem šťasten, že mi byl dán právě tento život, třeba si to vědyky neuvědomuji pro své nedostatky a hlavně pro své vlastní zavinění. Víím a cítím, že je to hlavní a mnohdy jediná útěcha v nejtěžších nesnázech pozemského putování a že jsem šťastnější než ti, kteří tělo útrčy nemají pro nedostatek víry. Ale také víím to, že víra nepochází ani z mého rozumu, ani z mého náklonnosti, ani z mé vůle, nýbrž toliko z milosti darované, které si neumím ani získati, ani ji získávati ba ani býti jí hoděn. Víím tedy, že si ji nezaslouhuji o nic více než ten, kdo jí vůbec nemá, ba že si ji zaslouhuji ještě mnohem méně, neboť vidím a znám aspoň z velké části své hříchy. S bážlivou úctou hledím na ty, kteří trpí více než já, neboť víím, že některý z nich, jehož neznám a jehož snad poznám až na věčnost, trpí i pro mne. Snad mě spasení záleží na tom, zda některý ubožák nese odevzdání a poctivě svou bídu, zda některý nemocný snáší trpělivě svou mukku, zda některý neznámý bratr zadří a nevykne již připravené slovo rouhání, zda někdo v posledním rozhodném okamžiku přemůže vášně a zdří se cizoložství. Cokoliv z toho může způsobiti vychylení jazyčku vah, na kterých se jednou budou vážit mé hříchy. Proto cítím a chápu, že mám na světě bratry, s nimiž pocházím z jednoho Otce, k němuž máme přijíti, a tuším, co to jest obcování svatých. A to jest také jedna viditelná podoba štěstí, a to jedna z těch nejkrásnějších. Jsem dlužen člověku a nevím, kterému, jsem mu dlužen mnoho, snad celý nebo, víím, že jsem proti němu ubohý a bidný, třeba on je

(Dokončení ve 4. sloupci dále.)

J. E. Dr. Štěpán Trochta
nově jmenovaný biskup litoměřický.

Pan biskup vypravuje

Požádal mě telefonem P. redaktor, abych mu napsal několik řádek pro Katolíka o dojmích, myšlenkách a citech, jež by mne vzbudilo jmenování biskupem litoměřickým.

Činím tak s pocitem určitého zahanbení a rozčarování, které vznikají v člověku, jenž si je vědom, že jest postaven před úkol přehášení jeho síly a s pokorným vyznáním, že se mu nepodařilo ještě srovnatí doce: v mé duši představu prostého pasáčka z valsáckých hor a představu biskupa, který má vésti ovečky sobě svěřené po pastvách duchovních. In nomine Domini vyzpovídám se vám však upřímně, jak se to všechno stalo a co a jak si o tom dnes myslím.

Dne 12. srpna odebral jsem se se svým dobrým stáříčkým inspektorem vdp. Ignácem Stuchlým na generální kapitulou Salesiánů do Turína. V sobotu 16. srpna začaly exercicie pro 120 inspektorů a delegátů příšedších ze všech kontinů světa v Turině na Valsalice, kde odpovídalo až do beatifikace tělo sv. Dona Bosca a kde v dobách mých studii byl filosofický seminář pro zahraniční misie. Po exerciciích byla zahájena kapitulou. Brzy po jejím zahájení dal si mne zavolatí kterýsi den odpolodní náš generální představený D. Petr Ricaldone. Šel jsem s pocitem určitého očekávání, domnívaje se, že rozmluva se bude týkati snad nějakých změn ve vedení naší české salesiánské provincie. Po krátkém srdečném rozhovoru obrátil můj ctihodný představený list své rozmluvy a pravil: »Konečně, nač bychom dělali na dlouho nějaká tajemství. Tebe to

stejně asi nepřekvapí. Mám tady dopis od Svaté Stolice a přečtu ti ho.« A začal číst dosti obsáhlý list J. E. Msgr. Tardiniho, substituta pro mimořádné záležitosti ve státním sekretariátu Jeho Svatosti. List začíná: Svatý Otec rozhodl jmenovati pro uprázdněný biskupský stolec v Litoměřicích kněze Vaší Společnosti...

Atkoliv jsem vnímal slova dopisu, nevnímal jsem dosti dobře jeho obsahu a teprve po delším čtení byl jsem v stavu uvědomiti si, oč vlastně jde.

»Nyní je na tobě, aby ses vyjádřil,« dodal představený po přečtení dopisu. Namítl jsem. »Vpravdě dopis mne velmi překvapil a také rozrušil a nevím, co bych měl odpovědět. Víím, že jde o úkol velmi obtížný a odpovědný a myslím, že na to ani svými ctnostmi, ani svými schopnostmi nestačím. Jakkoliv, byl jsem až doposud synem poslušnosti a nechci ani v tomto případě rozhodovati sám, ponechávaje zcela a bez uplatnění vlastní vůle rozhodnutí vám, jako svému představenému.« »Kdykoliv nás o něco požádala Sv. Stolic, my jsme nikdy neřekli: ne. Vidíš, dopis mluví přece jasné. Svatý Otec rozhodl...« »A což, když na to nestačím?« »To není tvoje záležitost. Vidíš, že Svatý Otec má v tebe důvěru, a to je projevem Boží vůle.« »Nevím, zdá-li bude takovému úkolu odpovídati můj zdravotní stav? Víte, koncentrák a mnoho práce, to všechno zanechalo určitě stopu...« »Není to tak zlé. Vypadá docela dobře a následky

(Pokračování na str. 2.)

Upřímně oběma stranám

Co se dnes děje na Slovensku, zaslouhuje pozornost každého občana republiky. I my považujeme za svou povinnost říci otevřené slovo oběma partnerům konfliktu.

Komunisté mají v každém období několik taktických schémat, která celkem stereotypně aplikují na určitý typ situace, ať se vyskytne v kterékoliv zemi. Jeden z těchto receptů zní takto: Prohrájeme-li někde volby, musí být odhaleno protistátní spiknutí v řadách vítězného politického hnutí; tím se pak hnutí veřejně znemožní a výsledky voleb je zvrácen v náš prospěch. Při dobrém hledání se někdy to aplikují vždycky najde. (Kdyby na př. slovenští organizovaní partyzáni byli vesměs demokrati, jak by bylo snadno vyložiti jejich počínání jako otevřenou vzpuru proti republice a jejím představitelům!) — Tento recept byl již a většim nebo menším úspěchem aplikován v cizině, nyní se aplikuje na Slovensku.

Ale tohle říkáme komunistům? To oni přece vědí. Dobrá, ale předně někdy, když si vedoucí komunisté uvědomí, že to vědí také prostí občané republiky, kteří se jinak neúčastní politických šarváték. A za druhé dosud věříme, že jsou i mezi našimi komunisty takoví, kterým je vlastně větší hodnota než stranická taktika. Ti ať se zamýšlí a rychle jednaj! Neboť touto taktikou je ohrožena republika.

To by tedy bylo upřímné slovo jedné ze stran konfliktu. Ale co řekneme straně druhé? A ještě dříve: kdo je vůbec ta druhá strana? Demokrati? Ne. Slovenští katolíci? Ne. Bývalí luďáci an blaci? Nemáme jejich politickou minulost právě v lásce, ale oni také ne. Kdo tedy? Jsou to ti ze Slováků amerických a ti ze slovenských emigrantů a těch několik Slováků domácích, kteří stále ještě nepochopili, jak tragickým omylem bylo zneuzítí tradičních fondů katolicismu slovenské vesnice ve smyslu světského politického konvinsmu — a jak nezměrným pokrokem a nezaolouženou mlóstí pro celý slovenský národ je dnešní rašení původně, živé a samostatné náboženáckého života mezi slovenskou katolickou mládeží. Těm, kdož dosud nezavnímali toto skutečné vanutí Ducha Svatého a se statečnou zarputilostí trvají na svých omylech, můžeme jen říci: Je-li vám vaše katolická víra přece jen ještě větší hodnota než vaše světské politické vášně, tak máte, nepouchkujte nezkušené, nebezhávejte neinformované švýcarsy a jiné zahraniční katolíky a nechte nás doma jednat podle našeho svědomí a podle přímého poznání situace. Neodvažte vitanou zámluku těm, kdo jí zbírají: Neškodte Cirkvi i svému národu! A chcete-li konkrétní vyjádření, vzpomeňte na coud nešťastného kněze Štefana P., onoho duchovního rádece Hlinkových gard, který kdysi začal jako nadějný theolog a dnes je odpadlíkem, který se a ženou a s dítětem skrývá někde v emigraci. Potavíte-li vedle takové občeti politických vášní některého z těch mladých slovenských laiků, kteří žijí životem světců a apoštolů a kteří i mezi nás, české katolíky, přicházejí jako bratři, pochopíte snad konečně, že je opravdu třeba obrátit list.

Uslýší obě strany náš hlas? A vezmou si jej k srdci? Dej to Bohu. V každém případě bylo naší povinností vyjádřiti stanovisko českého katolíka: Prohlásili jsme taktiku, která se za slovenskými věcmi skrývá, a stojíme na straně těch Slováků, kteří jsou nevinně osocováni. Zároveň však varujeme ty, kdo k tomu přímo nebo nepřímě poskytlí zámluku, a kategoricky je žádáme, aby již konečně prohlédli. A ony politické činitele, kteří nyní zbaběle mlčí k přehmatům na Slovensku, přátelsky upozorňujeme, že jednou můž tožé nhlítí i na ně. Alexander Heider.

(Dokončení z 1. sloupece.)

jen žebrákem někde na druhém konci světa. A možná, že jsem dlužen nikoliv jednomu, nýbrž mnoha lidem, kteří jsou třeba dosti blízko a snad je někdy i vidím, ale nepoznávám jich. A to je právě to nejúžasnější: můžeme reptati na svou bídu, vííme-li, že jini nás vykupují právě svou bídou, a to ještě těžší?

Není tedy úděl křesťanův nikterak žalostný. Mnohdy spíš je slavný. Neboť co vlastně jest sláva? To, po čem se neodvažujeme ani toužít, nebo po čem toužíme s hrůzou jako po něčem příliš vysokém a nebezpečném, třebaš ovšem nesmíme krásném. A sláva jest skutečně vysoká, vzniká se na výsoctech kolem Boha, jakož dotvrzují andělé: Sláva na výsoctech Bohu! Výsost Boží se ukazuje v slávě. Zpívá se: Tu solus altissimus — Ty sám nejvyšší! Ale jak se znázorňuje tato výsost: Boží sláva? Na kříži. Kříž je vysoký a na něm jest vyvěšen Náš Pán nad všechen svět viditelný i neviditelný. A tento kříž jest slávou všech křesťanů, až dobrých či špatných, a tedy i slávou moji. Ale především je trůnem lásky, mímlem milování, cílem té touhy, která jediná stojí za to, aby pro ni člověk žil, a vedle ní všechny jiné byt' sebevážnější touhy schnou a hnijí jako tráva.

Čím tedy před touto skutečností jest nám čas, místo a okolnost, ve kterých žijeme? Ničím a vším. Ničím v tom smyslu, že nás nemohou zkormoucovati, pokud víříme v Boha. Jsou však vším, vííme-li, že tento čas, toto místo a tyto okolnosti nám určil Náš Pán, abychom mu ukazovali svou úctu tehdy a tam, kdy a kde si žádá. To je tedy naše svolení: tato doba má být dobou naší slávy, toto místo má být místem naší slávy, neboť co je slavnější než milovati se s Bohem, který nás povolal pouze k tomu?

Proto milujeme i tento čas a tuto dobu a vůči všem okolnostem se musíme stavěti tak, jak to vyžaduje povaha právě křesťanské lásky.

„Moderní legenda“

»Píseň o Bernadette« je román, nikoliv však fikce. Nedůvěřivý čtenář zeptá se tvář v tvář událostem zde předvedeným jistě větší pravdě, než u jiných dějinných epusů: »Co je pravda? Co je vymyšleno?« Odpovídám: Všechny pamětníkové události, i jež jsou obsahem této knihy, udály se ve skutečnosti. A protože od jejich počátku neuplynulo víc než osmdesát let, odehrávají se v nejjasnějším světle historie a jejich pravdivost je utužena přáteli, nepřáteli a chladnými pozorovateli ve věrných svědectvích. Mé vyprávění na této pravdě nic nemění.

Použil jsem práva básnické svobody jenom tam, kde umělecké dílo vyžadovalo určitého chronologického zhuštění a kde šlo o to, vykřesat z látky jiskru života.

Tak charakterisuje v předmluvě své dílo Franz Werfel. Prostě a srozumitelně každému člověku dobré vůle. Naproti tomu dává Antonín Hrubý svému posudku českého překladu »Bernadetty« ve »Svobodných novinách« nadpis »Moderní legenda«, to znamená, že již tím nadpisem konejší čtenáře: »Nebojte se, tato kniha nechce nikterak hýbat klidnou hladinou vaší nevěry, není to nic jiného, než literární hříčka.«

Je-li legenda jakékoliv epické vyprávění o nadpřirozených skutečnostech, pak snad lze i »Píseň o Bernadette« nazvat legendou. Ovšem se stálým zdůrazňováním shora uvedených Werfelových slov »Všechny pamětníkové události, jež jsou obsahem této knihy, udály se ve skutečnosti«. Spor je tedy jen o to, zda je moderní legenda podstatně jiná, než legenda jiných věků. Jde o stanovisko, o poměr k zázraku, jenž je za všech dob pečeti přítomnosti nadpřirozena. Tento poměr byl jiný ve středověku a je jiný dnes. »Středověkému čtenáři byl zázrak samozřejmým důsledkem jeho víry. Dnešní čtenáři jsou zvyklí, a to i čtenáři vědci, na psychologické vysvětlení zázraku, nebo jej chápou a přijímají jen jako metafyzický symbol.« Tak soudí Ant. Hrubý.

Nám se naprosto nezdá, že by se Werfelův román podstatně lišil od jakéhokoliv jiného poetického líčení nadpřirozených dějů, pronikajících do pozemského života. Už v evangeliu se setkáváme se stejnými základními rysy: Průlom nadpřirozena, před nímž jedni stojí v němém, poslušném učeňi, druzi přijímají tělesná odbrodění jeho zázraků, nevzdávající si příliš jejich »proč« a třetí konečně tvrdší a všemi prostředky popírají a potírají.

»Co bylo od počátku, co jsme viděli, co jsme slyšeli svými ušima, co naše ruce ohmataly o Slově života, o životě věčném, který byl u Otce a zjevil se nám, zvěstuje také vám.« Tak mluví první skupina ústy sv. Jana.

»Nevím přesně o Ježíši, co to je za člověk, jedno však vím: že jsem byl slepý a že nyní vidím.« Tak mluví uzdravený slepec rovněž u sv. Jana. A všelijakých podobných nebo vysvětlitelů skrze Bel-

Pan biskup vypravuje

(Dokončení se str. 1.)

utření zmizí postupně. Třeba mít trpělivost, nejde-li všecko tak, jak bychom chtěli. Ostatně u nás bys neměl přece a odpovědnosti.« Ale v té diecézi bude třeba pracovat uporně a bez oddechu a nebudete čas myslit na zdraví.« Budeš pracovat, kolik budeš moci, a kolik dovedeš. To ostatní je záležitostí Boží.« »Přes to, prosím, abyste ulehčil mou odpovědnost a rozhodl v každém případě sám.« »Dobře.« Jdi nyní do kaple a modli se. Dávám ti do večera čas na rozmyšlenou. Po večeri přijdeš a uvidíme. Ale odpověď do Říma musí být odeslána ještě dnes a to telegraficky...«

Odebral jsem se do kaple, modlil se a meditoval. Chodil jsem do té kaple denně téměř po dobu tří let v době svých filosofických studií. Mnoho zdárných vzpomínek vynořilo se mi v mysli mnohých z dávných nadšených ideálů rozvířil opět mé nitro. Nad hlavním oltářem překrásná socha Božského Srdece Páně, před ní na kolenu sv. František Saleský a sv. Maria Alacoque. Po stranách sochy sv. Filipa z Neri a sv. Vincence z Pauly. Hned blízko na bočním oltáři obraz P. Marie Pomocnice ze sv. Namascose a na protější straně umírající sv. Josef, patron dělníků.

»He, to srdce, které tolik lidí milovalo a které je od nich milováno tak málo.« »Mějte důvěru v Pannu Marii Pomocnici a uvidíte zázraky.« »Jděte k Josefovi.«

Celý program i duchovní náplň bohatého velekněžského apolostolu tu byl zhuštěn předem mnou. Program užasný, těžký, ale nadpozemsky krásný. Velikost a vznešenost tohoto programu zvýšila ještě mé rozechvění a úzkost. Ticho a šero kostela napomáhalo k soustředění, ale nebylo to spoutatí rozbušenou fantasií a city. Různé obrazy a vzpomínky proplétaly se mou modlitbou.

Viděl jsem chudou vísku ve valašských horách a tvrdou, kamenitou půdu a vzpomínal, jak silně jsem musel kdysi tlačiti na železná rádo, aby se udrželo ve skrovné ornici. Viděl jsem sv. Františka, jak putuje v zímě po horách Chabliských, hledaje ovce zbloudilé. A zas tu stál hrob sv. Don Bosca před mnou, na nějž jsem chodil prosit v době svých studií o pozhánání pro vznikající české salesiánské dílo a za naši mládež. A hned se mi zjevila vlastně ustaraná tvář staříčkého p. inspektora, na jehož bedrech by mělo spočívat tolik odpovědnosti. A zas tu

zebuba tam odtud zná každý tolik, že je netřeba zvlášť připomínat.

Zkrátka světec cití přítomnost nadpřirozena v mohutném proudu lásky, která jej zavaluje, obyčejný věřící člověk jí cití v zázraku, který jej uzdravuje, ten pak, kdo není ani svatý, ani věřící, povýšenecký a s posměchem kritizuje oba předchozí a krmi se prázdny slovy o metafyzických symbolech, davové psychologii a pod.

V »Píseň o Bernadette« se setkáváme se všemi třemi těmito kategoriemi. Právě

bylo lešení a tesář a zedníci a dlouhé řady hrobů na terezinském hřbitově a s tím spojená vzpomínka na namáhavé hladové pochody z Terezína do Litoměřic a z Litoměřic do Ústí n. L., vysílající práce o hladu, žízni a vedru na ústeckém nádraží, z Čižkovickeho cementárny — Mauthausen, Dachau, Praha, a do toho zapadl veselý smích a zjevily se rozjařené veselé tváře chláčků z Kobylis.

Uklidnil jsem se, odešel do Boží vůle, ale nebyl jsem přece rozhodnut.

Po večeri vyčtl jsem si svého představeného a doprovodil ho k hlavní bráně. »Tak pošleme ihned telegram do Říma, že jsi se rozhodl.« — »Nikoliv, rozhodnout musite vy. Podotýkám však, že se jedná o diecézi s absolutním nedostatkem kněží. Semináře skoro prázdné, že to nejméně dvacet a duchovně nezanedbanější území naší republiky. Obyvateľstvo netvoří sourodou společnost. Přišlo sem se všech stran.« — »Bravo, proto tam chce mít Sv. Stolce syna sv. Dona Bosca. Jsou to typické poměry pro naši práci. Musíme být vědci Sv. Otci za takovou důvěru. Bravo. Tak ještě dnes večer pošlám telegram do Říma.« A představený ubíral se k východu, aby se odebral na noc na Valdocco. »Tím není však ještě všechno skončeno.« namítám, běže za ním. »Ještě je tady vyjádření naší vůle, které může být i tak nepřiznivé.« »Nevidi, Pak zůstane pracovat s námi a bude ještě lépe.« A můj představený zmizel v šeru vlahého italského večera.

S touto nejistotou in pectore jsem pak chodil po celou dobu kapituly. Doprovázela mne do Říma. Prošel a prolétal jsem s ní kus světa. V sobotu dne 27. září, těsně po mém návratu do Prahy, navštívil mne v Kobyliském auditor papežské nunciatury Msgr. Dr. Raffaello Forni a oznámil mi, že československá vláda přijala bez námitek a s uspokojením mě jmenování na biskupský stolec v Litoměřicích. Trapná nejistota stala se vážnou skutečností. Ale zdá se mi, že je v tom prst Prořetelnosti Boží, a to mi dodává síly a odvahy. V mém životě musil jsem se již několikrát pustit do těžkého díla s prázdny rukama. Vykašdu tedy podle výzvy sv. Don Bosca rukavý znova do práce s vírou v pomoc Boží i pomoc dobrých lidí s nadějí, že nebudu pracovat sám, ani nadarmo a jmenovitě s velkou láskou k sobě svěřenému stádu.

(Pokračování) † Štěpán, biskup.

Pan arcibiskup pražský a Studium Catholicum

Cloucím pozdrav!

Všech katolických věřícím je známo, že náleželo vždy mezi první povinnosti biskupů, podporovat výmý studie, jaké i hluboké a vědeckými metodami vybavené vyučování. Pročť a vědním směrem k Bohu nejobratlivějšímu a vůči všem, ižeh se to týká, rádi uznávám a schvaluje nemě nejvýše záslužného, které již po 10 let úspěšně vykonává pražské Studium Catholicum a tím, že podává věřícím správnou katolickou nauku a že se snaží spolehlivě ji předkládati těm, kteří jsou církví vzděláni. Protože pak tento ústav prokázal svou schopnost a vhodnost i za nejtěžších dob a okolností, rád jej opět tak, jak jest již svým jménem Studium Catholicum všeobecně známý, znovu potvrzujeme a doporučujeme. A proto také svou řádnou pravomocí potvrzujeme a vyhláškou Statut této Studia Catholica, obsahující XXX článků, který je připojen k této listině. Aby pak naše otcovská láska ke Studiu Catholicu zvláště vynikla, přilijmáme i úřad Velkého Protektora Studia Catholica.

Dáno v Praze ve svátek Sligmat sv. Františka dne 17. září 1947. † Josef, arcibiskup.

Katolíci učitelé a profesori Velké Prahy zvou co nejsrdčněji své kolegy na přednášky, ižeh celý cyklus pro ně pořádá školský odbor pražské Arcidiecézní Katolické akce — Matice Cyrilometodějská. Přednášky budou konány ve Studiu Catholicu, Praha II, Junkmannovo nám. 18, ve čtrnáctidenních intervalech vždy ve středu mezi 17.—19. hodinou. Zahájení 22. 10. t. r. Program přednášek uvěřejníme dříve.

lásky (»Já nikdy nemiloval. Nikoho, nic, ani sebe...«), pýcha, která pro nikdy nemůže pochopit křesťanské nadpřirozeno, které má od začátku až do konce veškerý důvod svého bytí v lásce. Problém víry a nevěry je ve svých nehlubších příčinách vždycky jen problém lásky nebo sobectví. A je ovšem komplikován tím, že na průvodních zjevích víry, na zázracích, zjeveních a pod. se mohou zúčastňovat mnozí nikoliv z lásky, nýbrž ze senzacechtivosti nebo obvykné sobecké zistižnosti. I to je vidět z Werfelovy knihy a je to zase jen nová rys její pravosti.

Přes osmdesát let září Rury svým heřivým světlem do chaosu moderního světa. Vedle kramů s devocionáliemi a hotelů pro poutníky jsou tam tisíce lidských ubožáků, skutečných lidských zoufalců. Za osmdesát let je iich tisíce, na nichž se stal zázrak, jenž nemá žádné psychologické vysvětlení, ani není slovním metafyzickým symbolem, nýbrž skutečným zábleskem všemohoucnosti Boží a dobroty Boží, která vrací smysl životu, takže mnohem častěji než nemoc se tam svedúte Werfelova kniha.

»Píseň o Bernadette« tedy není rafinovaným moderním literárním výtvorem, určeným hlavně pro pastvu blažovaných estétů, nýbrž skutečným svědectvím víry, skutečným zpěvem o věčném působení Ducha sv. v této naší ubohé zemi. Každý člověk dobrě vůle, každý člověk upřímně hledající by měl tedy sám vzít knihu do ruky a přesvědčit se. Napřed by však měl prosit, jako slepec u Jericha: »Pane, ab vidim!« ak.

Sen o Václavském náměstí

Zdalo se mi jednou —

U sochy svatého Václava na Václavském náměstí postavili bílý oltář se žlutým křížem. Celá Praha se to dověděla a celá Praha se shromáždila kolem tohoto oltáře. K oltáři přistoupil kněz. Sloužil uši s touto.

Bílil se okamžik zázraku.

Ježíš přicházel na oltář.

Všechno lidstvo pokleklo a na kolenu bylo přítomno tomuto zázraku. (Dovedete si představit ten úchvatný pohled, jak ušlechtilý přítomní na Václavském náměstí při podzohování kříži? Vše ztichlo. Elektrický napětí, auta neuhřela, jazyk u kavárních se odmlčely, nikdo se neodvážil posívat nebo utíkat. Lidské duše se soustředily. Poznaly malichernost a zlobu svých sporů, nestorost, nenávisti, zlomyslnosti. Ježíš přišel mezi ně. Dobrý a milosrdný, usměvavoucí a všeudobný. Zpovídaly se Mu, odprokaly Ho, sibi ovaty Mu.

Ježíš jim zehnal rukou kněze.

Všechny duše cítily, jak pozhánán kněz se dotýká jejich srdcí, jak pomějuje a opodstatňuje jejich život. Se sepjatými rukama volali ušlechtilé uděně: »Otcé náš — I sochy svatých patronů spinaly ruce a volaly: »Otcé náš — Otec poslouchal a zehnal.

Bylo po mši svaté. Celá Praha se rozechvěla do svých domovů.

Lidé byli šťastni. Rozprávěli spolu v míru, a pohodě. Vždyt byli přítomni zázraku — Ježíš přišel mezi ně. Aa.

Lisieux

Vzpomínky z dob »totálního nasazení«

Pobyt ve Francii za války neskytal mnoho možnosti cestovních a tak menší cesta, spojená s poutí do Lisieux patřila jistě ke zdrojím velmi vitálního duševního osvícení mladého člověka, odsouzeného žít v suchopáru totálního nasazení. Dostal však povolení k jízdě a potom jízdou do předplněného rychlíku na trati Paříž-Cherbourg nebojvali malíčkosí pro tvora nesoucího odnošné zne-

plác přízvisko »Ausländer« Ale po nespokojeném otevírání a zavírání dveří nejružnějších kanceláří mocipánů a hojném rozmlouvání s lidmi, kteří nemohli nebo nechtěli rozumět touze mladého člověka, se podotakl mně a jednomu kolegovi bohovci z olomouckého semináře opatřit si potřebné doklady a vyzvednout jízdenu do Lisieux. Byli jsme šťastni, že se nám zájezd začíná dařit a tak nám vědec nebudou nepřijmeme přeplnění našeho rychlíku. Jen když jsme měli ve voze aspoň malé místočko pro jednu nohu a zavazadla dveře za sebou.

Rybník uhaně klidnou francouzskou krajinou, bohatě věnčenu listnatými lesy, které jen sem tam přerušovaly lysiny zelenalých se pastvin, kde se pokojně popasaly velkočkové krávy. Nebylo vidět mnoho polí, jen pastviny se stídaly s háji a lesy. Po čtyřhodinové jízdě vlak slavi a z nastupišť slyšime třikrát vytožené — Lisieux. Hbitě opouštíme supletí rychlík a ležíme se před nádraží s touhou zachytit prvním pohledem co nejvíce krásy z města mého svěřence.

Nádherná, vznošená basilika, dosud nehotová, upoutala nejdříve náš pozornost. Hned bychom byli ochotni zaměřit kroky k ní: blíží se večer však přivedl nás k praktické činnosti — hledání vlaku. Zvyklí na ráborové ubytování, kde si špina často podávala ruku s nepoděkovaně, nepozastaviv jsem se příliš nad podnědnějším hotelem, který nám zbyl jako jediné útočiště po marmém hledání.

Přišli den — byla to neděle sv. Duoha — hned ráno jsme zamířili krávkovými uličkami starého normandského města ke Karmelu, kde sv. Terezie žila, zemřela a je pochována. Se zbožnou bázni vstupuleme do menšího čistého kostelíka, zůstávámé doněkud vzduchu a po kratší poboznosti se informacně rozhlížime kolem. Nad hlavním oltářem nás upoutává socha svěřence s nápisem: Chci prožívat nebe tak, že budu dobře činit zemi. Zabilila se nám tato prosba slova svěřence, neboť nám jí přiblížovala z nymbu oltáře. Stěny svatyně zdobi volitní desky z celého světa, hlásající vyslyšení a pomoc Malé svěřence. Poněkud zvědavě hledáme očima hrob, krytý tělesnou schránkou sv. Terezie. Instinktivně mířime do boční kaple vpravo, kam odchází téměř každý z věřících. A skutečně, uprostřed kaple, vyzdobené pék-

ně a provanuté vůni čerstvých růží, spočinulo v mramorovém hrobě této prosté sestry karmelské, které se dostalo citi oltáře. Mramorový náhrobek nese skleněnou schránku, zdobenou zlatem, ve které je počtena mramorová socha svěřence v životní velikosti i ve své skromnosti i v krásné kaple a náhrobek, po jehož bočních hřbitvích vznošily sochy aneolů a na jehož schodech umělec rozrostl mramorové růže. Snažime se v myslenkách se zahrnout do osobnosti sv. Terezie, jak jsme jí znali z Dějín duha. Nic vlastně nevykonala z toho, co svět nazývá velikostí. Krátela po své »Malé cestě«, pokorně za Kristem uskutečňováním Evangelia. Pokora, která je člověku našeho století tak cizí a louha obětovat se z lásky k Bohu za spásu lidí, jsou vedle přímo dětině lásky k Bohu z hlavních plůhů její svatosti. Vhodné zapadala do našich úvah o horlitéce za spásu duší neděle sv. Duoha, věnované ve Francii modlitbám za kněze a misionáře. Vždyt i posláním svěřence byla apolostácké, jak ukazuje skutečnost, že byla Papežem Piem XI. prohlášena patronkou katolických misli. Z našich úvah nás jenně vytrhl přesně a čistě přednášející chorál ženského sboru, který doprovázel neisvětlíci oběť na oltář.

Po ukončení mše sv. pokračovala naše pout do basiliky, její počize a smělému řešení jsme se již věru podivovali. Za naší návštěvy nebyla ještě dokončena. Vyzdobena je pouze krypta, kde se také konají normálně bohoslužby. Nad krásnou výzdobu krypty se nám tajil dech. Celý strop tvoří mozaika. Nad oltářem se mírně sklání mramorové postava sv. Terezie, spajající růže na svět. Prohlížime kryptu s radostí nad skutečností, že tolik krásy snesly ruce umělců na oslavu prosleřtehořné sestry. Zadí sěna nese mohutnou mozaiku nejsv. Trojice. Kam oko pohledne, tam k oltáři dráží nová mozaika. Těžko může odborník nebo nebásník popsat celou tu nádhru. Výzdoba ostatních prostor katedrály, nebyla tehdy ještě ani započata, ale podle informací měla být stejného druhu jako v kryptě. Vnější prostranství před katedrálou bylo vkusně upraveno. Za chrámem nás upoutala velká moderní křivá cesta z kamene. Neradi jsme opouštěli popsanou nádhru, ale jelikož se blížilo poledne a žaludek se také háslil ke slovu, ukončili jsme

MUC. Vladimír Rozsval.

Studium catholicum do nového života

RNDr. Artur Pavelka.

V těchto dnech dostalo se Studiu catholicum velké významnosti. Děpoutace Studia, spojená z nejstarších jeho dočtení v čele s P. dr. J. Uváznem O.F.M., přijala z rukou Jeho Execlence pana arcibiskupa pražského, svůj nový Statut. Novým protektorem se stává sám pan arcibiskup dr. Josef Beran, který v této své funkci jmenuje rektorem Studia catholici dp. dr. J. Urbana a první řádné docenty tohoto ústavu. Na cestu do života nové činnosti dával arcibiskup své požehnaní.

Než se mluví o větší uznání zakladatelů a pravem Olci Studia, dp. dr. Janu Urbanovi a obětavým docentům kolem něho sdruženým, než toto velké a vážné uznání díla, které ve svém více než desetiletém trvání jest teprve ve svých počátcích. Válka zasáhla neupřesně do prvních let síboho rozvoje. První protektor Jeho Eminence nejdujdnější pan dr. Karel kardinál Kaspar umírá, přednášková činnost podvázána, docenti rozptýleni, jeden z nejlepších z jejich družiny dr. Alfred Fuchs umírá v Dachau, nehrozi tato chmura zadusit mladý tento ústav? Zbývá jen pevná důvěra, vyslovená vůči Olci Studia, že po válce Studium se vzmuže a začne teprve svůj pravý rozkvět. A rozkvět se dostavuje.

Je to snad rozkvět konjunkturální v době, kdy je hlíd po vědění a po přednáškách, po tolika letech útluku, nebo jsou zde kořeny rozvoje hlubší? Stanovisko pražského pana arcibiskupa jest vylučující ocenění nenapravitelného díla do savadního a naději do budoucnosti jeho klade. A kořeny jsou patrné tomu, kdo má možnost přihlídnouti blíže do této nové zateřiny na stromě našeho duchovního života.

Kořeny Studia catholici jsou v samotné duši jejího Otce Jana. Z jeho popudu Studium vzniklo a on mu vymodlil Dach Ducha sv., aby jeho řízení rostlo a sílilo. On je postavil do hmotné práce Apolostála, považoval jeho dokonale organizátor věděl, že dílo vlastní musí být především pevně hospodářsky. A i když docent s radostí přednášel bez nároku na odměnu, práce jen vybavené posluchačem, tiskl, otop, světlo, knihovna, kancelář, potřebuje náklad, který není nikterak nepatrný.

Jakmile bylo Studium zabezpečeno materiálně, nastala vytrvalá péče o jeho duchovní tvářnost. Otec Jan nelenil a konferoval, sbíral posudky, pořádal diskusní večery posluchačů, vysedával se sborem docentů, svolával si užší poradní porady a třežil a piloval, až se mu podařilo sestavit návrh Statutu, který by v mnoha paragrafech vystihoval formu života tohoto vědeckého ústavu. Vždyť mu tolik na tom záleželo, aby vytvořil organismus dokonale přizpůsobený současným životním podmínkám a při tom dosti pružný, aby sám se mohl přimknout k měnícím se potřebám akademické inteligence. Po upravě schválený Statut se stává chartou Studia catholici.

Výrazným znakem ducha ve Statutu zachyceného jest velký poměr k posluchačům. Docent chce vidět do duše posluchače. Proto klade Studium zvláštní důraz na seminární cvičení. Posluchač nemá jen trpné poslouchati, nýbrž sám činně spolupracovati aspoň v některém oboru za vedení docenta.

Zřejmě o posluchače jde však dále než k účelnosti jeho osobních zálib a intelektuálních zájmů. Studium chce vychovávat souměrně vyzrálého vzdělance a žádá proto na svých posluchačích, aby povinně vsvětili přednášky theologické a filosofické, jejichž náležitost je dána nedostatkem náboženského vyučování na vyšší střední škole a na škole vysoké. Akademik je lakto nikoliv svoji vinou v otázkách náboženských a filosofických prakticky nevzdělaný a pracně teprve vyrovnává jednostrannost naší státní školní soustavy.

Ale katolická ústava sahá ještě hlouběji do duší svých svěřenců. Chce ze sboru docentů a z posluchačů vytvořit jednu velkou rodinu, jedno velké obcování moudrých. Proto zahrnuje společností bohoslužbu, prolo se docentů za své posluchače modlí a obětí a posluchači jim to namozte právě tak horlivě opějejí. A větším výrazem této opravdovosti duchovního obcování jest oheň, která se srdcí přednášejících ať do mladých srdcí posluchačů. Mladá srdce dychtí nevyslovno po hodnotné potravě a svým živelným zájmem vyprošují si na učitelé, aby vlastní své slzy vyljval a vydal ze sebe to nejlepší, čeho je vůbec schopen.

Začal všeckých zancení propukává pak v plné síle v ozvučtí seminárním. Tam sjaže studenti: inými doušky, co potřebuje, dotazuje se, argumentuje a doráží s docentem nežidka až na samé hranice toho kterého oboru, až tam, kde docent prostě konstatuje: »To ani já nevím.« I toto doznání vlastního omezení, konečnosti vlastního intelektu jest samozřejmým znakem tohoto studijního úlu.

Až vyjde posluchač z této tuhé školy, posluchač, který no všechny semestr vytrval, posluchač, který se podobol předpřasným zkouškám, pak nese podle intencí nového Statutu a tím podle intencí celého sboru docentů na svém intelektuálním čele znamenati katolicii svého vzdělání a skrze tako formovaného katolického vzdělance vstupuje Studium catholicum svým plným do kulturního života současné doby.

Lze v Intencích Statutu jen skončit naději, že ještě mohutnější vína dosavadních vin přednáškových a seminárních se zvedne, až nová vědecká tvorba v řadách absolventů a docentů uzraje a jako specifický plynus Studia catholici obohatí bezprostředně naši vědu.

Studium Catholicum v Praze II, Jungmannovo nám. 18. — Zápis na ústavě denně mimo sobotu a nedělí od 17 do 18 hodin v sekretariátu, kde lze obdržet podrobný seznam přednátek. Nebo posluších předložit vysvětlění dopisů nebo vysokoškolský Index. — Dotazy telefon 375-15.

Byl sv. Václav ženat?

U příležitosti letošního 28. září objevila se častěji zmínka o manželství sv. Václava a jeho synu Zbraslavovi. Zřejmě přednáška o tom v Českoslov. rozhlasě v den 28. září o půl 8. hod. večer byla asi pro mnohé náhodu novinkou. A před jím o názoru se kterým se sekváme dnes už běžně ve svatováclavské literatuře, a mluví o něm alespoň i katoličtí historikové (Sjelska, Vašica). Správně také poznamenal hlasatel, že tím nepadá ani velikost, ani svatost Václava, neboť je rnoho světců, kteří žili v rodinném životě, jako sv. Ludvík IX., jehož syn Filip III. nastoupil po něm na francouzský trůn.

V jedné věci však nelze se zmíněnou rozhlasovou relací souhlasit, mluvíva totiž o Václavově manželství a synu jako o spolehlivě zjištěných skutečnostech, a zatím tomu tak není. V dějích totiž víme tolik, kolik nám o staré době sdělují spolehlivě otameny, a čím jsou tyto méně spolehlivé, tím opatrnější musí být historik ve svém usudku. Tato samozřejmě zásada lidského myšlení je v českém dějepisectví často přímo se zvláštní zálibou přehlížena, a tak se nevidíme, když vydává tak protichůdné tvrzení, navzájem se potírající, zatím co by bylo namístě skromně uznat i leckeře zádné: Obá názory jsou možné, zcela bezpečný není žádný, snad ten či onen pouze, pravděpodobnější.

Tak je to i v naší otázce. Víme zajisté o sv. Václavu z pramenů, zvl. po objevch Peřake, M. Weingarta, prof. V. Chaloupeckého mnoho spolehlivých podrobností — a v tom třeba zakřiknouti některé škarohlídské poznámky k letošního 28. září, jakoby postava Václava byla jen legendární nebo zcela historická. Ale také je pravda, že mnohé z těchto objevů zbůstávají pro nedostatek bezpečnějších zpráv zatím v oblasti pouhých domněnek nebo pravděpodobností, a k nim právě nálež. názor o Václavově manželství a synu.

Máme o tom totiž jen tyto dvě málo určité zprávy: První se nalézá v 6. hl. známého životopisu Václava, který sepsal mnich Křifštan. Je to jen jediný slovní obrat, a k tomu v originále, t. j. v dochovaných latinských rukopisech této legendy nelasy a porušené, takže dnes připsouli dvoji protichůdné čtení. První podle překladu J. Ludvíkovského (Na úsvitě křesťanství, str. 118; porušené místo prokládané tak se vyjádřili: »Výraz tváře měl vnesený, zachovával cudnou zdrženlivost, ačkoli je to Měkké a mužů ženských; podle toho by byl tedy Václav přitčen k mužům zjiřím v manželství, až se i v tom případě líšil od nich svým vysokým pojetím manželství. Naproti tomu navrhol prof. Sjelska čísti: »... ač je to řídké slova v ženských (čili: v ženských: Sv. Václav s. 57), t. j. Václav se nezotročilje mužně se ženatým, ale neppravděpodobněji žil s ženatými muži, které odbovnil M. Ryba (což: učitel emplexens, quamvis hoc raro a visis uxoriatis) připouští i tento druhý smysl, totiž: »ač je to řídké u předků, kteří se ženili. U tříto různé výklady však ukazují, že Křifštanova poznámka nemůže sloužit zatím za jednoznačný doklad.

Druhým pramenem je 13. kapitola t. zv. »Druhé staroslověnské legendy o sv. Václavu« z poč.

XI. stol., tedy asi o 10 let starší Křifštan, která byla objevena teprve počátkem našeho století prof. Nikolajkem v ruských archívech. Je méně spolehlivá a méně původní než Křifštan, má ovšem i ona některé cenné údaje, není však docela jistá, zda nevznikly pod vlivem ruského prostředí. Její dochované rukopisy jsou až ze XVI. stol., a jsou značně znečištěny pozdějšími úpravami, kteří už nerozuměli dávné době u nás. O manželství sv. Václava tedy praví: »Ani toho jeho skutku nemůžeme zaměřiti, divného smrtelníkům a andělům Božím radostného a úsměšného, kdo se bojil Boha, a nikdy mezi lidmi neslychaného, který hrud světova, tvrdil než kámen, nosil v srdci. Neboť byl kdysi přinucen od svého bratra a svých zemanů, pro zrození svého příjka k sobě (rpk.: přiloži k sobě) ženu a zplodil s ní syna jménem Zbraslava.« Potom však jí pohnul k tomu — líči legenda dále — že se zavázal věd Bohem žít jako bratr a sestra. Ona však zřejmě povději a jiným služebníkem, a tu jí řekl: »Proč jsi selhala před Bohem? Těbo bylo lze vdát se nebo nevdát. Ale neovvažte se nyní nikomu, ať je to kdokoli, o tom se zmínilo docela již si to nerozumělým. A učinil velkou hostinu, aniž kdo věděl, co zamýšlí, proval jí za téhož služebníka, čině jí jeho sestrou.« (Na úv. s. 141).

Zpráva je jistě značně zmataná, ale přesto se dá i tak nějak vyloučit, vezmeme-li v úvahu dnes dějící primitivní manželské zvyklosti, nám dnes ovšem tak málo známé. Slo tu asi o zbytky pohanických obřadností, které byly tak zakofeňeny, že prostě se držely jako vrapolnaté i po obrácení na křesťanství (na př. uzavření manželství pouhým tělesným stykem, úředně uznáním). Víme zajisté, že Církev teprve znenáhla u germánských i slovanských národů středověku prosazovala manželství před knězem; u nás o to začíná usilovat sv. Vojtěch. Ale tím jsme už zase na noll, dohadů, máme-li vysvětliti, že by Václav mohl rozloučiti manželství (a nějaká forma manželství to jistě byla, jak plyne z chvaly legendisty) a znova jí provdati, co znamená dále, že jí učinil »jeho sestrou, a konečně tak chápati to vše jako doklad neslychané svatosti.

Proto dříve odmítali historikové vesměs tuto zprávu jako pozdější vuvuku. Dnes už skoro všichni manželství i syna uznávají, jako Peřak ke konci života, Chaloupecký nebo zejména K. Doskočil, který důmyslně dokazuje, že castlas čili čistota tehdy znamenala ulechlé jednozvěstí, omeň pohanským mravům naprosto cizí. Možno to vše vztáti klidně na vědomí, ale s tím — opakují znovu — že to je jen pravděpodobné nebo pravděpodobnější, leč došod plně neověřené a že tedy není vyloučen opak. Stejně však z těchto důvodů třeba se uvarovat druhého extrému, t. j. háilit tvrdějšné Václavovo panictví. Dějiny nejsou matematika ani fyzika. Často v nich musíme být spokoieni, že jen část události víme bezpečně a v mnohé podrobnosti že se musíme spokojiti; jen s pokorným uvedením dvou možných nebo pravděpodobných verzí, o to je jistě krásné a hlavně — jediné správné.

Josef Hájek.

Otcové a matky nerozumějí

Je to právě projev duchovního paradoxu doby (který zajímá v politice, jako v úkazu mravů Ferdinanda Peroutku), že je to právě Ferdinand Peroutka, velký diagnostik sklady doby, s kterým se — v částečném velmi souhlasie — v podstatě rozcházejme. A bojíme se, že je to právě on, kdo by nepochopil, oč se opravdu v pravdě rozcházejme. Kdepak, nerozcházejme se nijak v tom, že řád, přizřený řád světa je předokladem jakéhosi společenství. Nerozcházejme ani zásadně v tom, že rozumná sociálacie je žádoucím cílem společenského usilování lidstva; enyckými a projevy Svateho Otce to ostatně autoritativně ukazují, Nerozcházejme se ani v hodnocení aktualit. Rozcházejme se však v duchu hodnoty.

Ferdinand Peroutka připomíná nám velké zjevy z konce římské epochy. Připomíná nám velké etniky a náhletky lidství, kteří velkorysou až zoufalou odhodlaností a mravním zájmem uměli na příklad hájiti všechny klady římského státu a univerzální vzdělanosti a neuvědomili si, že se mezlím ocitli v metalysický ofešné epoše v době, kdy byl již zrozen na zemi a pro zemi Syn Boha živého.

Kdo si neuvědomí ani dnes tuto skutečnost, ovšemže siarou téměř dvalisice leč, avšak skutečnost o nic méně ofešnou než tehdy, nemůže porozumět dnešním časům a nemůže pomoci mravní rozháranosti doby. S humanismem tu nevystačíme, třebaže i on je znakem dnešního katolického usilování.

Avšak mezi agnostickým nebo jen mimokatolickým humanismem je rozdíl především v tom, že tento ztratil skutečné naproslo smysl pro soustavu Božího řádu, i tehdy, když uznává Boha, i tehdy, když uznává jakési beztvare křesťanské principy mimo úhrnnou soustavu katolickou.

Vylasnéme si to hodně naučno: prý jsme nezavinili na příklad letošního sucho a vylivovaci kalamitu. Mohli bychom začít vykládat, že jsme snad reálně spoluvinni na suchu, nemluví o vylivovaci situaci, kterou může leckeře právem spojil s naproslo určitým jménem hazardujícího a ideologicky neodpovědného ministra. Konec konců dalo by se možná vědecky dokázat, že vylivovaci atomových bomb způsobily takové oftešy ve vesmíru, že jsou klimatické proměny v pří- mě závislosti; na n. ch. Avšak my jsme naivní a věříme, že se tu v přirozeném řádu projevuje opravdu trestající ruka Boží, která kárá lidstvo za to neslychané nehosodářství a lidský život, a dary přírody a za to zmatané a nomyšlné křeččení kolem modly mrav, který je právě jen pojmem s nikoliv onou silou Božího pokole. My jsme tak naivní, že věříme ve skutečnost egyptských ran jakožto v otcovské napomínání

lidských dětí Bohem. Věříme, že jsme si zavinižli sucho, věříme, že hlíd je následek neucty k darům Božím, věříme, že se otcové a děti nemohou dohodnout a že tlito otcové nemějí spouhá dávat dětem život pro hřích a nikoli pro pouhodu vinnu.

Peroutka vidí právem politickou vinnu otců v tom, že se nemějí doznat k vinně. Ale říká vinnu a neumí říci hřích. Všechn ten politický zmatek a nerozumění — když tu je — mezi lidmi a generacemi, je v tom, že se ne nedožá vinnu, avšak, že se nevidí hřích. Dříve než otcové a matky začali znatek v politice, začali se znatek a hřichy ve svém vlastním životě. Konec konců je to, Ferdinand Peroutko, naše, právě naše rodičovská generace, která má na svědomí, ten vice ten méně, statisíce nenarozehných dětí, nenarozehných pro vlastní pohodli a vlastní pohádkářství. Je to naše rodičovská generace, která chtěla »žít svůj život« a světvovala děti přiče narozed do cizích rukou nejen slukč, vychovatelce, nýbrž a především instituce, je to naše generace, která se soustavně donoužela zanebrání povinné péče o vlastní rodice, o vlastní příbuzné, o děti a o osoby svěřené. Je to naše rodičovská generace, která měla svůj čas za svůj vlastní, svůj způsob života za pouze svůj vlastní, své hosodářství za své vlastní a korlovovala se jen jakousi svou vlastní představou o uslechllosti.

Poznalí jsme toto velmi mnozí z nešťastné a provinilí rodičovské generace. Také Ferdinand Peroutka našel z neosobní bolesti a odpovědnosti pathos vzkřítí hluboký. Ale — dokud budeme usilovat jen o ten odbožněný řád, nebudeme usilovat o nic jiného, než o jakousi své personifikaci soe. Je nutné prostě a do všech důsledků ano, až do zdánlivě naivních důsledků, uznat, pochopit a vidět Jouseno Božího řádu. Jinak se ve všem konání dopouštíme prázdných a hlavně marných historických gest. Jako bylo třeba skvělé a až poeticky důsledné gesto marného obránci římské říše Aureliana. Takové: než dobyt povstaleckého města Tyany, vyhržoval, že nevzdá-li se město, ani pes v něm nezůstane živý. Vvhržka působila — město se vzdalo. Humanistický terorista držel slovo: dal v celém městě vřít jen všechny psy. Gesto? Zajisté, víc než gesto: mravní čin a příklad dobytevatelům. Ale tento příklad nebyl následován. Právě proto, že to byla uslechllost, platná jen oro historickou anekdotu.

Nic, žádný čin nemůže mít odu širší obcovou platnost, není-li vykonán v řádu jediné laoučim, a vědomím, že jedním v souhlasu a vůli Boží. Již jsme podrobili čitice nebo nechtíce všichni u univerzální lidstvu. Růžena Vačková.

Kalendář katolického duchovenstva 1948 ročník XXVI.

Redigoval prof. František Poul.

Přináší vedle obvyklého obsahu řadu důležitých článků a úvah z oboru pastorace, administrativy, církevního života a mládeži.

Bohatá a účelně upravená praktická část čtu z něj nepostradatelnou příručku každého kněze.

Kčs 45,—

U všech knihkupců.

Nakladatelství Vyšehrad v Praze II, Karlovo nám. 5.

Výstava »Sv. Vojtěch v památkách a v českém umění«, otevřená do 31. října t. r. v budově Uměleckoprůmyslového muzea v Praze u Rudolfiny, jest krásným obzorem naší tisícileté kultury. A práce jest těžko pochopitelné, proč právě srst vřavty katolického lidu neprojevily více zájmu o výtvornou krásu, která se dala do služeb Církvě. Kdybychom se dovedli: a větším pochopením dívat na díla akutené hodnotné, nebyly by někdy i naše kostely zaplněny takovými výrobky, které nesvědčí o vísu ani o hlubší zbožnosti. Výstava je otevřena denně od 9—18 hod.

Bouře ve sklenici vody

Máme za sebou vnitropolitickou bouři, která sice nakonec byla bouří ve sklenici vody, ale málem sklenici přešvihla. Prošli lidé žaslí rad prudkosti projevů a nad alarmujícími řečmi odbočných mužů, a nechápají, proč se to všecko tak náhle rozkolísalo. Tím méně bylo pochopitelné, když se rozruch mohl tak náhle uklidnit, aniž bylo odsraného coolioví vidiečného, co by se mohlo pokládat za příčinu krise.

Na první pohled by se zdálo, že je to lok dobré a že šlo jen o nervosní výbuch, jaký bývá v některých domácnostech dosti častý. Je to pravda a není to pravda. Je pravda, že se neustále předčeltem sporu začná otázka tak zásadní, aby nemohla být rozřešena klidnou dohodou. Bohudí, nepropukli u nás akutně žádný spor vpravdě ideový, nábožanský, kulturní nebo llnak světobocný. Straníkům je jejich světový názor buď neznaný nebo hošestný, a strany se na této rovině potírají celkem neprávem.

Naše vnitřní spory se dnes oděravají téměř výhradně na rovině hospodářské. To je pro národ únosnější, neboť při sporech hospodářských je dobrým pomocníkem těžka a papír a citrání. Mimo to lidé jsou sice někdy ochotni účastnit se boje na ostří nože pro skutečnou ideu, ale sato pro milionářskou dávkou nebo jinou hospodářskou otázku. A konec konců se zdá, že na poli hospodářském mají všechny strany stejný neobecnější cíl, totiž zvýšení blahobytu všech pracujících. Mohou se tedy pít leda o to, jak co nejvíc vyrábět nebo jak rozlozet národní důchod. A poněvadž všechny strany jsou pro to, aby se vyrábělo co nejdojkladněji a aby se důchod rozděloval co nejspravedlivěji, je těžko rozumitelné, mluví-li se v nedávne době o možnosti nezávislého konfliktu v národě, který obyčejně nepřává národ vůbec o jakýkoliv důchod. Lze zajisté nepochopiti i bratrovražedné boje dob huataských a třicetileté války, neboť to byly boje o ideu, již obě strany pokládaly za mnohem víc než jsou veskeré srabky hmotné, ba i život sám. Bylo by však divné, kdyby strany hnaly na ostří nože spory povahy hospodářské, až usilují v jádru o to, t. j. zvýšení životní úrovně občanů. Připomínalo by to peřížské demonstranty, kteří protestovali proti hladu tím, že rmbíli pekárny. Nebo ten straný politiky spor ve Swiftově lipitu, kde se obě lipitovské strany, širokončící a úzkokračící, do krve pily o to, má-li se valičko načfnat na širokém či na úzkém konci.

Docházeli-li i u nás k podobným sporům, nevědí to snad o nedostatku inteligence — i malincí lipitovci byli inteligentní a vzdělání — nýbrž o nezdravém přebujení citů a vášni. Stalo se u nás jaksí samozřejmostí, že jedni jsou proti tomu, že druzí jsou pro, že tu irracionální nechuť k druhým, nedůvěra a podezřívání. A lo je stav, který čim bouří ve sklenici vody tak nebezpečně. Je to na chronické rozkladné, pro ni se v některých domácnostech může někdy spoolepné nenají a nikdy není spolekem a vyzrehlením límečku nebo kalhot. Rozkladné, která nafukuje komárny a dělá z nich vbloudy, která se zachvatem dobré vůle na čas překlene, ale pak prozradí zase znova — a nežidka končí rozvodem.

Jame právě v období utišení, obáváme se však, že dooud není jediný myslí a srdci. Ba zdá se nám, že na některých stranách ještě zesílila latentní podezření. Nepodporuje takovou atmosféru, neboť z ní nemůže vzejít nic dobrého. Míra důvěry musí být v našem veřejném životě bezpodmínečně zvýšena, má-li opřít k slovu zdravý rozum a dobrá vůle. Proto však musíme na druhé straně hádat vždyť jest přímou a lamsou, věřice spolu v Kresném, že »Bůh moudr test dává nám srdce jedno a cestu jednu, jakož přislibil, uvidí-li, že nabýváma rozumu.« František Marek.

Dne 27. září, v předvečer svátku sv. patrona, posvětil J. Exc. n. j. arcibiskup dr. Josef Beran pomník sv. Václava na vrchu Pleš nad známým sanatoriem. Památník postavil vlastním nákladem řed. sanatoria doc. dr. S. Basař v roce 1938. Pomník byl po celou dobu okupace účelově změněn, aby selralvi ve svém odhodlání. že pravda zvíťazí. Foto L. Peleška.

Police n. Met. — a sv. Václav

Byla jsem náhodnou pozorovatelkou. To, o čem šlo na svátku sv. Václava v Police n. Met., nebylo ničím jiným než hodné okázalé provokací. V Police stavějí novou školu. Vsedmý den 1. v neděli. Na svátek sv. Václava — národní i církevní svátek — uspořádali závod v dovozu a kládení cíh. Nemyle se, nešlo o skutečnou práci — pak by v jejím čele byl «stachanovec» a ne dáma na koni, o níž se veřejně mluvílo. Že má hodvábné bare, všední dny protěží autem sem a tam, doma má služku a «usmudlané» děti. Že horlivě pomáhal SCM, tomu se ani nedivíme. Snad to bral v duchu pokání — za pražské školy — které mládež ze jeho řad při festivalu tak «zřídila».

Velmi smutné však je, že k práci byla donucena i školní mládež. Nevím, jakým zákonem, ale fakta jsou fakta. «Musíme» říkaly děti, a které přece jen nesly, měly strach z vyfotování ve škole. Čeští učitelé, jestliže u svých dětí podkopávají citlivé náboženské a «domácí» citlivé národní, na jakých základech chtějí naši mládež vychovávat? Naš národ potřebuje charakter — a ty vy na něj jakých «sciích» — vratkých heslech nevychováte. Až děti poznají celou pravdu, budou vám sloužit, zrovna tak jako my jsme odsoudili svoje protinábožensky zfanatizované učitele z let po první světové válce. Víte, co říkali lidé vašemu jezdci? «Nedej Bůh, aby se ta škola stavěla do Němce! Ne, není třeba být panikařem, ale také není třeba stahovat si šátek přes oči a říkat: «O jo, ve světě je to všechno neúřadovější! Snad se pamatujete na zlámané a vyhynuté kříže ze škol po první světové válce? A snad se také pamatujete na to, že se k nám tento zlámaný kříž vrátil? Vidíte, kdo by to byl tenkrát řekl? Vv. Iako naše intence, byste v první řadě měli vědět, že zde přelíná se opakující a čím kdo hřeší, tím bývá potrestán!» S. B.

Škola cantorum zve pražskou katolickou veřejnost k hojně účasti na pobožnostech u brův sv. českých patronů, při nichž uživí hodnotné církevní skladby, jež k těmto účelům zvlášť nastudovány. O škole cantorum jsme již jednou v «Katoliku» vedli referenci. Je to pěvecký sbor chlapců, vesměs z venkova, kteří bydlí pospolu v Praze v inženýrské odtud chodí do různých škol; několik hlasů mužských teno sbor dopiňuje. Tradice Školy cantorum jakožto zmíněného útvaru je prastará, souvisle nerušitelně i tradiční liturgického zpěvu na tuší 1. a 2. motae liturgie vůbec, a tak se tu pěstuje živá chorál a klasická polyfonie, jež jsou základy a ušlechtilými kameny veškeré duchovní hudby, jak také ve svých náležitostech o to věci zdůrazňují poslední papěři. Při pobožnostech, na něž vás zveme (nejbližší je ve čtvrtek 16. října na brův sv. Ludmily v chrámu sv. Jiří na Hradě pražském v 18 hod., a bude nastavena pro krátkověsné vysílání v USA), provede škola cantorum skladby, jež patří k pokladům staré církevní tvorby české i cizí. Svou účasti na těchto pobožnostech, jež mají obzvláštní význam v letošním roce avstovojenském, pomůžete vypravit našemu národu další přímluvy svatých, jejichž zásluhou i jemu vytrpíky nevyssychnoující pramen milosti Kristovy.

Pobožnost k Matce Boží Sedmiboleté koná se v chrámu Páně u sv. Jakuba, Praha I., každou ú. neděli v 6. hod. sv. mše. — V neděli dno 12. října bude odpo. o půl 6. hod. sv. mše k počti Matky Boží, v 6. hod. kázání, které má dát, P. P. Franěk Drazel, potom zpívání litanie, ev. požehnání a uctivění milostná sofy k. Marie avolojaskubské.

Z domova a z ciziny

Dívno oslava. Přinášíme na jiném místě pojednání o tom, zda byl sv. Václav žerat. Podnět oné práce byla rozhlásová přednáška, konaná na sv. Václava o 18. hod. večer. právě tehdy, kdy byli katolíci pražští shromážděni na Václavském náměstí. A ve světle večer světce, jenž navzdory všemu našemu sektářskému kriticefání zůstává nejsvětější postavou našich dějin, uřední státní rozhlás je oslavuje disputací o dvou spletných, nesrozumitelných místech legend. Může zaisté být zajímavé pokoušet se o objasnění oněch spletných míst, ale te večer Mučedníkova svátku skutečně k tomu vhodnou chvíli? Není to naopak provokace směšlejí k světovou zlehčení, provokace citů pravých katolíků a katolické citlivé Čechů? Totéž pialo o dnes dosti častém perfidním přimomínání spolení sv. Václava s Němci, jako o něm mluví některé, státně schválené měšťankové učebnice dějepisu, spolení nadrosto nedokazatelné a vyvolané zase jen k zlehčení památky Václava. Ona učebnice dokonce říká, že «lid se radoval i ze zavraždění Václava». Lid se může sice z lečehos radovat, lid může volat «Ukřižuj i svého nelibšímu Příteli a Spasiteli, jenž přes to nepostane se bý Bohem, kdežto oficiálně lidem oslavovaný «dobroděnci» nepřestanou být zločinci a škůdci, jak li vidíme na Hitlerovi a pod., to znamená, že by nebylo divno, kdyby i působení Václava ovšem nějak svedení lid neuznával a že by přesto Václav nepřestal být světcem, ale proč o tom mluví, když zase v pramenech není pro to neménšlo odkladku? A jak na to odpovědět? Boudt se a zatlat děstí? To nemá smyslu. Soucitu zasluhují však takoví lidé. Jim samotným není nic svaté a jejich pšifná vnítní prázdnota je pudl k cynickému šlapání toho, co jim v je svaté. Ale mramor zůstává vždycky čistý, i když se kdokoli snaží plívat nad svou slinu. Všem pravým Čechům zůstane vždy sv. Václav jedním z hlavních důvodů a jednou z hlavních nádejí jejich čeství vůbec, zatím co druzí si budou pracné a marné vyhledávat nové kultury nových lidí, kultury umělé, chladné, mrtvé a usilující, ak.

Spátný přírůdek. «Poručík Phillip Mountbatten, který byl dosud přislučníkem řecké pravoslavné církve, přestoupil v těchto dnech k církvi anglikánské, aby tak byl stelného vyznání jako jeho nevěsta princezna Alžběta.» Tak zní zpráva AFP. Nazval jsem to spátný přírůdek. Nesvědčí listé o duchovní hloubce, mění-li takto někdo svoje náboženské vyznání, aby mohl uzavřít sňatek. U katolika je to samozřejmě téžých hřích. Ačkoli členové královských rodin nemají dnes svým příkladem takový vliv na ostatní, jako ho mívají dříve, přece jen sňatek ledině takřka ještě zbývající princezny sleduje mnoho lidí s romantickým zancením, mnozí si proto listé všimnu i tohoto snadného přestupování z jedné církve do druhé a vezmu si z něho spátný přírůdek pro sebe. Neprosivá to konec konců nikomu, ani kráľm ne, ani na této zemi jim to trvale neprosivá. Jedním takovým příkladem je na př. bývalý bulharský král Ferdinand Koburský. Pochází z katolické rodiny, je katolík. V letech devadesátých minulého století se dostal na bulharský trůn. Z politických důvodů dal své dva malé syny, Borise a Cyrila, pokřtít pravoslavným způsobem, t. j. udelal z nich pravoslavné. Tak mvsil, je musl posíliti své rodiny. Spátné li posilil. Po nestátných balkánských válkách, které vedl, se dal do svétové války na straně Německa a s Němckem ji prohrál, takže musl odstoupit. Kráľem se stal jeho syn Boris, který jako pravoslavný si vzal r. 1931 katolickou italskou princeznu. V Assisi se tehdy konala katolická svatba za podmínek obvyklých: Král sibil, že jeho děti budou pokřtěny a vychovány v katolické církvi. Nesplnil loholo slibu. Papež Pius XI. tehdy na to veřejně noutkával, jak smutné je, když kráľové nezachovávali své dané slovo. Pak přišla druhá světová válka. Král Boris v ni šel, rád li nerad, do Hitlerovy boku, změnil však leště během války, když ví, zda přirozeně li násilně. Pak přišel v Bulharsku převrat a jeho bratr Cyril skončil na popravišti. Kráľovna, někdejší italská princezna. Žije s malým synkem ve vyhnanství, ba i starý Ferdinand dohne žít někde na Slovensku. Zdalpák přemýšlí o tom, jak pochvynou slávu zailisti svému rodu?

Vaponinka z Mauthausen. ... Úž ij to tak: kdokoli slyšle o nějakém velkém křovku, ba cestě k lidskosti, zvláště, že cesta už je vznačena stopkami katolíků. Není ovšem divu: katolická Církev udelala Evropu; ale i v podrobnostech se to ověřuje. Jméno Mauthausen je z této války spojeno s představou obtávavého hrdinství. Živě křesťanské mučednické lásky Nůze, postřely vypravěni třicet let staré. Bvo ve světové válce je to první. V mauthausenském táboře byli váleční zaiatci. Slované — Rusové a Srbi. Pochopitelně v zavšivených barácích dostali tyfus. Když o tom uslyšel lincký biskup Hiltmar, rozhodl se, že poslouží nemocným nepřátelům duchovní útechem. A poněvadž byl už tělesně vyčerpán duchovní službou v rakouské vojenské nemocnici, tedy dostal tyfus také, a umřel. To ovšem není nic zvláštního, neboť takový konec života le v předkůli našeho duchovenstva přímo schematicky a ve zbožných životopisech už ne-

zajímavý. Ale zajímavé je, kterak něláká neviděná souvislost spojuje křesťanskou smrt předchůdců a mučednickou smrt nástupců. Jak je řečeno: «Za otce tvé narodili se ti synové: proto budou tě vyznávat národové.» Chápeme ovšem také, proč sovlnisté a váleční štváči všech barev do každé podezřívají katolické kněžstvo, protože skutečně do každé slouží nepřátelským vojákům, nepřátelským zaiatcům. Tyto útoky se nemění, a chování katolických kněží také ne.

«Co je špatné na světě.» Tuto chesteronovskou otázku — co je zásadně podlé v moderním světě — si poněkud osvětlile, když si vzpomene na debaty, které se ohledně vatšské konference vedly o našem poměru k Rusku. Všeiljaké argumenty se tehdy uváděly, proč bylo dobře, že jsme Rusku vsyli vsřfíc. Jedni dokazovali, že nám to hospodářsky prospěje. Druzí to sice kategoricky popírali, ač by se to mělo dát číselně zjišit, ale pravda je asi ta, že nám skutečně prospěje, když se nespooleheme na UNRRU a ráčme sami přiloží ruce k dílu... Druží o našem spojeníci s Ruskem mluvíli takovými argumenty: o zemobisných nezbytnostech, o historické osudovosti, o nezmenitelném směřu vývoje, o závislosti malého národa na velkém, tavole, o závislosti, že by starše limi obhálili síse Háchu a Berana nežli Gotwaldu. Třetí se prostě ohanali politickým předekem. Ale nikoho ani nenapadlo úšit toho důvodu, který by pro dobře rozehýno syna poctivé matky byl rozhodující: že jsme spolenice smlouvu s Ruskem podepsali, že jsme mu své spojeníci s libili. Čili, nikdo se nedomýšlil, že by na moderního sovlničáče udelalo nějaký dojem, kdybyste se dovolovali zavazku čti. A to je právě špatné na světě, a proto nedostanete dohromady mir mezi národy. A co z toho vidíte? Že morálka je z politiky vyloučena, a že proto se přes atomové vynálezy vracíme k masožravé opci... Můžete v tom arci také spatřovat pokrok, že křesťanský středověk znal čestné slovo, a novověk o něm nechce slyšet ani tehdy, když slovo dodrží čce. Ale přece jenom: je to napádné! Jindřich Síředa.

«Sebevraždy volyčských Čechů» nedapsali ve Svobodném slově zprávu o komunistické politice vůči lemo reemigrantům, ale když iste se zprávu prokousali, ukázalo se, že nebylo sebevraždy v množném čísle, nýbrž sebevražda jedna, o níž ostatně není říše, že byla zavřena onou politikou. Jisté i ta jedna sebevražda je strážná, ale strážná je i skutečně, je-li lehkou mvsil novy ze sebevraždy jedné napadách sebevraždy hromadné. Nensal bychom o tom, kdyby běželo jen o neběžícího logickou chybu lidského rozumu, o generalisaci, nebo jen o reportážskou zkrkol. Je to věc mnohem horší. Především je v takových zprávkách nevážnost k lidskému životu. Copak jim sejde na nějakém tom lidském životě? Pisatel té zprávy iisť si ani neuvědomuje a nepomyslílv by, kolik dědicův má v sobě po vátce a po nacistech, kteří vyrábějí sirt kolektivní neimodernějšími metodami. Ale má to dědicův i sobě, vsichni je v sobě máme, ilnak bychom se rozpačkovali nad nadpisem i hrozivým i nepravidlivým i neodpovědným. Doba je sama až příliš nervosní a vlekáná, než aby bylo možno takové zprávodavstí omílnuti. Nelméne takové znerovnosní vsichnosti omlouvá politickostranická náma úškodit odpůrci, byt komunistickému. Nejušinnější zbraní trvale zůstává nakonec přece jen zbraň poctivá. jh

Budovalská činnost. V katol. tisku ovze se občas hias kněze nebo laika, vzbuzujícího k sou se v ně modlitbě za kněze a kněžský dorost. Je zřejmé, že mnozí leště nevědí, že ta ková snaha o spolenou modlitbu na ten úmysl zde le a že se liče pracuje liž řadu let na získávání lednovlých, skupin a farností pro tento «apostolat na apóstolech». Toto huňl patřil k «Dílu sv. Vojtěcha», o iehož zapojení do světového «Papežského díla pro kněžský povolání» žádal lešal nás arcipustý v Římě. Kdo by se chtěl přidružit k onomu společenství modlitbe a obětí za kněze a o kněze a získávat tím mnoho duchovních milostí pro kněžstvo i pro sebe, nechť se přihlásí na adresu: «Pomocná akce pro kněze a kněžský dorost», Praha II, Spálená 17. Osobní návštěvy každou středu od 15—18 hod.

Památná kostnice v Zámberku v roce 1744 byla obnovena a posvěcena dne 28. září 1947. Starobylý stáří Sedmiboleté Panny Marie krásné a «oborné» renouoval v P. Konstantin Šmok z Hradce Králové. Také okoli kaple bylo důstojně upraveno a násilně odvodněno, aby voda nenakládla do kaple, jak tomu bylo dříve. Na pracích obětavě vypořádali: členové katolických spolků a někteří sousedé, jejich duchovní správa upřímně děkuje, jakož i všem dárcům milodarů k úhradě značného nákladu, který si oprava vyžádala. Jelikož zdaleka ještě dosavadní darci nestačí ke krytí výloh, prosí duchovní správa všechny příznivce z farnosti, jejichž předkové v kostnici odpočívají, i rodáky ve světě jinde žijící o další laskavé příspěvky.

Všem, kteří mně projevíli milou úctou a osobní pozornost vopomínku mého životního jubilea, děkuji upřímně a prosím je, aby přijali poděkování této cestou, neboť osobně nemohu po návrat práce věnovat jednolité náspat. Zapíatí Bůh! Dr. V. Janda.

Osřední katolických dětských besídek pořádá ve dnech 25.—28. října t. r. pracovníci ruky pro vedoucí dětských besídek, ve Studiu Katolika Praha II, Jungmannovo nám. 18. Přihlášky přijímá: Osřední svazu katolických žen a dívek v Praze II, Vorsklická 6. Zve me všechny, kdo se rozhodli apóstolat mezi dětmi.

Kurs «esperanta pro začátečníky bude zahájen dne 12. října t. r. v 19 hodin v gymnasiu u Vorsklické, Praha II, Ostrovní 9. Přihlášky na adresu: Svaz katol. esperantistů, Praha II, Apollinářská 10 (tamtéž úřad)

Vychází církevní mšchvále a m. Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí 2. — Telefon 611-70. — Redakce a administrace tetěže. — Vychází týdně. — Předplatné na celý rok Kčs 70.—, jednotlivá čísla Kčs 15.—. Poštovní spořitelna Praha 208-00. — Řídí P. Adolf Kajpr T. J. a redak. kruhem. — Odpovědný zástupce listu Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů. — Dohledání pošt. úřad Praha 25. — Využití životůvek v Praze XII.

Svatováclavská slavnost československé vzájemnosti

Šlo se na ni v Trutnově-Hořelším Starém Městě na svátek sv. Václava více než tři tisíce Čechů a Slováků z celého pohraničí. Za zvuku 30lenné slovenské hudby z Trnavy přišel kolem deváté hodiny průvod před kostel v Hořelším Starém Městě, v jehož lece za slatni vlnajkou byly neseny lioky k slavnostnímu zasazení «Československého bratrství», k čemuž velmi krásně promluvil vzdelávatel (léčovník) jedntv Sokol p. učitel Vachek. Doznívá slatni hymna a Svatováclavský chorál, a na kazatelnu vystupuje prof. Josef Beněš, který v nadšeném kázání na thema «Sv. Václav a naše doba» ukazuje na cestu našeho národního světce iako na cestu dnešního uvědomělého vlastence a vyzdvihuje zvláště jednotu a svornost v soulti Čechů a Slováků v našem pohraničí, která je tak potřebná pro budovatelské dílo. Pontifikální mši sv. obětoval J. E. nid. A. Lazik, apóstolský administrátor z Trnavy, za asistence čtyř duchovních slovenských a českých. Ve svém slovenském kázání nabádal k následování sv. Václava a ukázal na zbro — Eucharistii — odkud světce čerpal sílu a životní moudrost. Četné zástupy vtrvaly přes pole, aby přijaly náboženskou literaturu, kterou zaslal Slovákům do pohraničí zdarma Spolok sv. Vojtěcha v Trnavě.

Krásná manifestace bratrství Čechů a Slováků vzešla skutečně velmi důstojně a ukázala, že to je svatováclavská cesta opravdové lásky k vlasti a odkazu Kristovu, která dovede sládit díle všech v krásnou harmonii.

Odpolední veselice při slovenské hudbě byla radostným lásetem lidí, kteří to dobře vsyli. Kde se vám upřímně podívali do očí, stisknou poctivě ruku a řeknou: «Šak dobre sa poznáme!»

FILM

Pro všechny. Morský lesťák, SSSR. Dobrodružný film o třetím výpravě proti mořskému pirátovi. IV.

Pani Ministerová. USA. Obraz anglické rodiny středních vrstev ve viru válečných událostí. Otec, ač civilista, pomáhá při evakuaci Dunkerque, jeho manželce podal se odhodlaností a duchapřítomností za jmuou německé letce, syn ihadp při vypuknutí války píruul službu a stane se letcem. Mladá žena toho pil velkém nálezu je zabita a rodinný dom je zničen. Rodina touho ranou není zlomena, nýbrž jest odhodlána, jako ostatní občané, dáti vše pro vítězství spravedlivé. Film byl ve válečných letech mocnou vzpruhou spolení. II.

Ve jménu života. SSSR. Film o lékařích-vědcích, který věnuje všechny síly objevu, který má vrátit zdraví ochrnutým lidem. Z celého světa vyznívá přesvědčení o vítězství a prvenství sovětské vědy. II.

Pro dospělé. Strážník na prodej, GB. Duchapřátá komedie o skotském hrabním strážníkovi, který přezvevané a hradem do amerického prostředí, je prostředkem obchodní reklamou a osvobozeno od zaktití. II.

Zusanka v nezemské USA. (S výhradou.) Veselá příběhy energetické dívky, která na úteku před spátností velkoměsta najde šťastnější budoucnost po boku sympatického důstojníka kadešské školy. III.

Občan Kane. USA. (S výhradou.) Kane, nejznámější americký novinář a vězmož, umírá uprostřed svého bohatství vyznaku poslední slova «poupe». Obratliví novináři chtějí se dopřívati jeho soukromého života a tajemství posledního slova. Vyslyšají spolení pracovníky zeměděle, jeho přítele a ženu, jež ho ovládá. Tu se nám otvírá pohled do života muže úspěšného a známého jako obhájce lidských práv, pracujícího lidu, a všech utiskovaných, majícího moyní vliv i na politiku, který však nebyl nikterak šťasten — dvakrát žerat, a první jeho rozloučen, druhý od něho uteče, celý život vynaložil vše, aby byl milován, sám však nikoho nemiloval. Umíra opuštěn a to jenm slova «poupe» znamená tvorní značku jeho dětských saní. Vidí, že jedná «fastná léta byla, když žil jako chudý chlapec nezalžen zlalem a úspěchy. Je to film o postavě zrcadlo lidem a nímž se lze nástato setkávat, kteří mají úspěch, jsou vřelými spolení tribunu lidu, což však nic nepřispívá jejich štěstí, neboť jim chybí láska. Film může nájsť pochopení jen u intelektuálního publika. Ve vývoji filmové techniky znamená film skutečnou událost. I.

Mladé katolické rodině se třemí děti, kdo by dopomohl k výměně za jednolité, pěkné, svatých plouve ve vile k bytu o pokojí a kuchyni? Zn.: «Praha-Hloubětín — IKA 126 do adm. t. I.

Ufletka klavíru, čas. konzervatoře v Praze, uč začetnický i pokročilý. Speciálně vyučuje děti od 8 let. Nabídky na značku «Tež dochází — IKA 126 do adm. t. I.

Prášek do pečiva
KVĚTA
zlepší každé těsto
Přesvěťte se!

Jak se dívá na to křesťan

V minulém »Svob. Zlínku« psal dr. Jaroslav Werstát o svém posledním setkání s T. G. Masarykem, a Masarykem ještě žijícím, s Masarykem ještě prezidentem (bylo to 12. února 1895) a přece již Masarykem nemocí a stářím úplně zloženým. Bezúšesný obraz pomljejícího všeho lidského vane z těch řádek.

Usedl jsem a prezident začal mluvit. Pociť tisíckrát větší sílu a svraskavého smutku ve mně rostl. Starý pán mluvil velmi pomalu a vyjadřoval své myšlenky, pronášel své věty s patrnou námahou.

A pak dále: Když jsem se zase octl sám uprostřed setmělé, večerní, zimní Prahy, chvil jsem jejími ulicemi nějak nepřítomně a ztrácel se ve sklípujících, truchlivých úvahách — úvahách o příštích lidských koncích slavného života, který se dosud užíval představitel činnosti a pomíjivosti, o lidské slabosti a nedostatečnosti i tam, kde jsme byli zvyklí vidět jen sílu, velikost, suverénní lidské osobnosti a lidského ducha slovně a smrtelnosti.

Mluvil o mnou otřáslá podivná na konečný a vřelý zápas nicoty a nejnepříjemnějším vřelým vřelím a zjevním životní síly, tušil v tráv duchovní a fyzicky se lámal, ne-li již zlomenému hrdinovi velkého životního dramatu národního i osobního.

Když jsem onoho večera zasedl nakonec u obvyklého stolu přátel, shrnul jsem své těžké dojmy a poznanky z onoho dne asi ve slovech: Masaryk neumřel, ale Masaryk je mrtvý.

Pierre Charles, duchovní spisovatel belgický, ukazuje, jak se křesťan dívá nesporně optimisticky na látkové trápné obrazy naší lidské pomljejícího. Srovnávejme a sudme.

To, čeho se člověk nade všechno bojí, není utrpení, ani potupa a opovrhování, ba ani ne smrt. Smrt se o holestí; přijme pohrdání, neodmítne smrt; někdy ji dokonce hledá. To, čeho se člověk nade všechno obává, je domnívat se o sobě nebo vědět o sobě, že je zbytečný.

Někdy se žádá od tisíců vojáků, aby zemřeli v bitvě, ježli smysl jim úplně uniká. A ani přitom tento údel zmizet tak se zavázáním očima ve výšni, a nežádají nic než jedinou záruku, totiž, že tato strašná smrt opravdu k němu je. Voják umře, aby kryl ústup svých soudruhů, aby odputal soustředě, aby zpomalil postup nepřítel, aby zachránil raněné, nebo třeba, jakkoliv to zní paradoxně, aby odklidil mrtvé; nikdy však neopustí a vždycky mu zůstane nesporně nějak jako polítek na tvář, jako sířka v těle, aby jeho veliké svou nevůdčivostí nebo lehkomyslností ho nechal zabít bez důvodu, nebo ho nechal žít bez využití.

Nade všechno se člověk obává zločinnosti, která tíží nad zbytečností. A proto jedno z nejpřesvědčivějších slov evangelia je odpověď dělníků jedného dne hodiny mučitel vinice: Nikdo nás nenajal — Nikdo nás nechtěl.

Až je to práce nebo láska, až jsou to statečné pale nebo jasné oči, usměvavá vyznění nebo mužná přilbití, vše to, co se nadarmo nalhá, mění se rázem pro nás v nevyčerpitelnou hořkost. Vždycky je člověk zklamán, padá-li do bezvýznamnosti, neboť huncem tohoto pádu je nicota. A proto je mi třeba určení jako je mi třeba chleba: jsou-li mé oči prázdny, jsou nicotné, je-li má existence neplošná, není důvodu přestě za uličným mlékem na zemi — Na co zabírám mléka?

Můj Bože, toto slovo se zdá strážně tvrdé, neboť se dívám kolem sebe a vidím, že je nešťastný počet netalko bezmocných, kteří nikomu nemohou pomoci, nýbrž i nemocných, která třeba nepropovídat. Slámi a nemoc, nefestný návyk a nevůdčivost jim vzaly možnost, aby byli užiteční bližním, a kdychcím aronávavá svět se stromem ve štěpnic, o němž mluví evangelium, nelitostná sekera by musla, pro dobro celku, usekat všechny ty oslabené, a přilbitelky, kteří žijí bídně z energie ze zdrojů druhého.

Objasni mi, Pane, jak nemocná rakovina náleže v kontě nemocněního sálu ještě může být užitečná. Ukaz mi, jak ospalý statek, jež již sto nepřítelů net si ohlává prsy u litinových kamen v bídném baroku, má ještě nevyčerpitelnou energii a vykonává povinnou službu. Řekni mi, jak nemocná nalhá, jaké bláhavosti očekává od malého dítěte, které již s netvůrně oči a které nikdy nikoho na této zemi nespasí, protože již přilbitelů naň dýchala smrt jako na svou věc a protože zmizelo před večerem svého prvního dne.

Nad našimi pozemskými životy je tolik těžké mlhy, tolik chmur nevědomosti a mraků nešťastnosti: tápeme směrem k tobě a naše oči dělájí zakřiveny, a když tě konečně nalezneme, zdá se nám, že

(Dokonečení ve 4. sloupci dolů.)

Sv. Vojtěch v umělecké tvorbě během staletí

(Svatovojtěšská výstava v Umělecko-průmyslovém muzeu.)

Tvorba 14. století.

Alšův sv. Vojtěch ve Vodňanech.

Pan biskup vypravuje

(Pokračování z předchozího čísla.)

Ovšem práce, jak se zdá, nebuda málo a nebuda ani snadná. Tady opravdu lze říci se skutečným opodstatněním: Žeť sice mnohá je, ale dělník málo. Ubozí kněží v litoměřické diecézi. Je mně jich opravdu líto, ale ochci jim již dnes říci: to jho nám musí být sladké, poněvadž nám ho vložil na bedra Pán. Žijeme v dobách a poměrech zcela mimořádných. Vyžadují i mimořádných velkorysých charakterů a mimořádných obětí. A bude to práce záslužná před Bohem, před lidmi i před národem.

Bude potřeba hledati cestu, jak ulehčiti zcela nedostačujícímu, přetíženému a namožené strádajícímu duchovenstvu diecése.

Bude potřeba z části opravit, z části ze základů vybudovati bombardováním zničený kněžský seminář v Litoměřicích a naplniti ho novým kněžským dorostem. Již dnes apeluji na mladé apostoły, aby nezapomněli včas se přihlásiti, aby nezapomněli na duchovní znovuvytavbu pohraničí.

Bude potřeba nalézt chlapce a jinochy, kteří budou mít odvahu věnovat se duchovnímu stavu a zaplniti jimi malý seminář v Bohosudově a nalézt dobrodince, kteří by nám je pomohli z lásky k Bohu a duším vydržovati.

Jen tehdy, až bude litoměřická vinice vzdělávána a udržována ve vzorném pořádku, budou vytvořeny podmínky k jejímu duchovnímu rozvoji. Až bude na každém opuštěném oltěři obětována znova obět nejvyšší, pak jistě se snese i hojně požehnaní na tento znovukolonizovaný kraj. Až rozptálská práce horlivého kněze bude moci rozlést svátosti vůdce a otevíráti hojně zdroje nadpřirozené milosti, pak zárodní lidské duše v apostoľské práci a prořteje lidské srdce k obětavé lásce tou měrou, že naše pohraničí přestane být naší národní obžalobou a stane se našim doporučením a naší chloubou. Nezapomínejte na to, vy, kteří mlčíte národ a vlast. Nezapomínejte, že nové obyvatelstvo do pohraničí přišlo ze všech diecézí a že všichni mají povinnost nějakým způsobem přispěti, aby nezůstalo duchovně opuštěné. Pohraničí je důležitým údem našeho národního těla a bude-li tento úd na svém zdraví ohrožen, pak nelze mluviti ani o zdraví naší státní společnosti.

Do pohraničí přišli noví lidé odevšad. Ale nejsou to ti nejšťastnější ani nejbohatší. Kdyby se jim bylo jinde dobře vedlo, nehledali by záchranu a obživu v pohraničí. Hledají tam svou lepší existenci, zabezpečení klidného života. Hledají chleba a práci a pomáhají budovati republiku. Cítí se tak trochu duševně opuštěni a osamoceni, poněvadž jsou vytrženi ze svého původního přirozeného prostředí a potřebují vytvořit novou, užce spojenou společnost. Potřebují hřejivé krby nadpřirozené lásky našich kostelů, které by je spojily v jednu duchovní rodinu. Potřebují dostatek pastýřů, kteří by měli dost času vyslechnouti jejich bolesti a připravit lásky. Ochtěl bych být všem bez rozdílu spravedlivým a milujícím otcem, který je chrání před zlobou, nespravedlností a vykořisťováním. Měl jsem příležitost poznati lidskou bídu i ušlechtilost lidského srdce a smýšlením různých tříd a stavů a chtěl bych spojovat a nikoliv rozdělovat. Půjdu nepředpojatě mezi tyto drabý lid, který hledá pozemské blahobyt, a bych jim dal ještě více s těch statků nadpřirozených, jichž cenu mnozí snad ani neznají, ale která pro ně bude záchranou, časnou i věčnou. Chci doufat, že naleznu cestu k srdcím a pochopení všech lidí dobré vůle. A budu vděčen všem těm, kdož mi pomohou vytvářeti z našeho pohraničí jednu zdravou rodinu, která se naučila milovati svou novou zemi i svou novou práci a která je národními obětovými veškerou svou energii k upravení blahobytu, pořádku a mravnosti v své nové domovině. A bude-li snad potřeba dát někomu přednost v lásce, tož tedy těžce

(Pokračování na str. 2.)

Sociální katolik

Před nějakým časem jsme v reportáži se sociálního týdně pražského přinesli úvahy o typu marxistického člověka, jak jej tam popisoval Jean Lacroix. U některých to tehdy vzbudilo značnou nelibost a vynaslo nám to málo lichotivé uznání, že při pěstování kultury z dekadé ruky. Naproti tomuto marxistickému člověku stojí typ sociálního katolika, ježli kreslí právě z podnětu oné přednášky Lacroixovy P. Beirnaert v Etudes.

Marxista, podle Lacroix, není člověk kontem-plativní: je to přeavorovatel světa. Při analýs skutečnosti odhaluje v ni dialektický pohyb, během něhož se kapitalismus odstraní proletariátem, který předtím sám způsobil; marxista se svobodně zúčastňuje tohoto nutného pohybu. Následkem toho je bojovníkem. Je ve válečném stavu proti kapitalistické společnosti. Mravním je pro něho vše, co jde ve smyslu dělní a co připravuje pozvolna smíření člověka a jeho odcizenou přirozenosti. Boj je dvojitý: boj člověka proti člověku; lidní boj, boj člověka s přírodou, jenž se nazývá práce. Tento boj, během něhož se člověk činí nezávislým na vesmíru a sjednocuje se stále více s člověkem na budování společného díla, je hybnou silou dějin.

Toto vylíčení klade nevyhnutelně následující otázku: jaký typ člověka má na mysli sociální katolicismus netoliko aby překonal člověka marxistického, nýbrž hlavně aby z něho zachránil to, co má v sobě plátného a aby jej obrátil v tom, co má nesporné?

Sociální katolik se zřiká vůči skutečnosti postoje kontem-plativního a bezzájmového a klade si také za úkol přetvořování světa. Sociální katolicismus je spoje určitý duch a určitá metoda než nauka. Stejně jako marxismus analyzuje i on skutečnost. I on tam odhaluje nutný pohyb, jímž odcizený člověk a zejména pracující člověk se hledí osvoboditi od různého zotročení, které jej tísní v rámci časném. Ale jeho pohled jde dále, neboť za tímto odcizením odhaluje hlubší zotročení: zotročení hříchu. Pod otcovským člověka a přírody, pána a otroka zachycuje protivu hříchu a mílosti. Zachycuje ji v něm proces, totiž v procesu svobody. Je to dvojitý pohyb, jenž je intimně spojen: masám není možno zřici se hříchu a dáti souhlas milosti bez úsilí o časné osvobození a souvzádně časné osvobození není možno bez souhlasu s milostí. Sociální katolik je tedy ten, kdo si uvědomil souhlasné i situac proletáře i situac hříšníka a kdo chce změnit a odstraniti tuto dvojitý situac. Jeho úsilí je účast na úsilí o osvobození lidstva z bídy a zároveň účast na volání o vzkoupení, jež stoupá z hříšného lidstva.

Z toho následuje dvojitý souvislost sociálního katolicismu. Na jedné straně se zuboženými masami, které jsou zřepokojilím prvkem dělní a na druhé straně s církví Kristovou, jež je ve světě dokonávaní spásy skrze milos. Je to dvojitý vztah, jenž je uschopňuje, aby hlouběji než komunista bral účast na neřidlu a na bídě lidské a abybral správněji účast na životě církve než katolik nesociální. Existuje a masami, ale pod jejich hmotnou bídou odhaluje jejich bídu duchovní. Existuje nejenom s proletářem, nýbrž také s hříšníkem, jenž je v proletáři i v kaz-

(Pokračování na str. 2.)

(Dokonečení z 1. sloupce.)

všechny ty křehké našeho ostování nebyly k němu, jako dlouhá hodiny nehybného čekání, když rybník na břehu řeky nadarmo rozkládá v naději pro nehybné ryby. Zdálnak opravdu zadržoval zřet Církev je drží světla, aby prorazila naše ledové mlhy? Zdálnak můžeme kráčet radostně v tvém jasu — a jistotou, že všechny naše hodiny mají smysl, a že díky tobě prokletí zbytečných již není nevyhnutelné a nutné? K čemu budu ještě moci být, až se mne nebude nic než včelky-tek? A kdychcím byl ztracen, úplně sám jako troska někde na skále (nikolím oklopen vlnami, dáte bych mohl ještě třdy úšinně pomáhat těm, kteří ani nevědí, že umírají? Zdálnak by mne má samota neoddelila od celé rodiny lidské?

Samota neexistuje; není zbytečných v jeho spojení, věčném a živém díle. Jen ten je sám, kdo se odtrhuje od Slova, kdo se vydává do vyhnanství noci — Byla pak noc? — Jen ten se stává osvíceným, kdo se odděluje od vlnitého smru, aby patřil jen sobě, avšak od doby jeho přechodu na svět, ba ještě před jeho příchodem, všichni, kdož jsou spojeni s ním, mají dělat na všech jeho dobrech a jsou jako on a krátce něho vykypiteli všech svých bratři.

Ve všech víry dává vždy neviditelnou smysl a význam vnějším jevům. Někdo, jehož prást, rozetrané malomocnostmi, již nemohou nic dělat, drží na svých opuzujících ramenech celou křesťanskou nálech etnosti. Důležitě, pravdivě a prostě jsouc není to, z čeho se skládají naše přirozené vzájemné vztahy, důležitě, pravdivě a jsouc je to, co jsme v lidsvu, v jedním úplném lidsvu, ve Slově, jež se stalo tělem, které shrnuje a sjednocuje vše, co má jakoukoliv cenu v našem životě.

Milujeme-li Krista, dáváme všemtu jeho dávo své existence, přispíváme, aby hvězdy trvaly ve svém jasu a aby se dále rozvíjelo střídaní ročních dob — všechny věci jsou pro vytvoření. Při tučtí spravedlivých by hlyv zachránili před zkazou Sodomy a Gomory, které by o tom nikdy nebyly nic věděly a bylo by se jim zdálo naprosto samozřejmé, že nezmyslně pod dělním síry a plameně. Ale právě opak byl samozřejmý a trvalý oněch hlňných měst by nebylo mélo své prást vyšetření nikde jinde než v tajemném působení oněch bezjevných spravedlivců.

Vy, kterým říkájí zbyteční, vy, kteří se strachujete v nevolné práci, vy dáh mrtvé dhye než jste se mohli usmát, vy starci, mající zemi za no kolena, vy nemocní, trpící, chudí, ztrápení, v neviditelné, na němž jediné záleží, ješe nejčistějším nástroj působení Vykupitelova, a skrze vás stejně jako skrze ostatní ba více než skrze ostatní pokračuje Kristus vo svém díle a dokonává je.

*) Byla pak noc: slova, která přilpouje sv. Jan ve svém evangeliu, když byl vypravoval, jak Jidáš ušel z večeráda, aby zradil Pána.

Sociální katolík

(Dokončení ze str. 1.)

dám člověku. S chudobou a utrpením nese jako Kristus hříchy světa a tím je skutečně s člověkem. Jenž tím a hledá, je a tím ještě i za jeho jasvým uvědoměním, které může mít onen člověk o své situaci. A zároveň je hlouběji s církví, neboť jí chápe v její celkové osobnosti, která jako snahu o úplnou spásu, snahu, která má na mysli především osvobození od hříchů, ale podporuje též osvobodování od následků hříchů, totiž od utrpení a bíd.

Sociální katolík věří tedy ve stálou životnost Ducha, jenž žije v církvi; věří i také ve stálou životnost lidstva, které hledá. Jeho víra v Ducha a církve mu umožňuje, aby slyšel pravý hlas má a jeho pozornost pro člověka mu dovoluje, aby dal historickou náplň volání Ducha. On sám je pokračováním přítomnosti ukřižovaného Boho-člověka, plnicím sebe Bohem a člověkem, aby je smířil oběti svého života a svým působením. Není tedy divu, že sociální katolík je bojovníkem v mnohem vyšším smyslu než marxista. Je ve větším stavu jak s bůdu a se vším, co jí plodí, tak s hříchem. Rozzádná však určitou stupnici mezi dvěma druhy zla, které přemáhá. Základní odzvědi, jehož překonání je jediným trvalým úspěchem, úspěchem věčným, je odzvědi způsobené hříchem. Sociální katolík proto se nebude nikdy pokoušet o hmotné osvobození člověka za cenu odmítnutí milosti a zapření lásky. Tím však je bojovníkem víc než kdo jiný na okraji umírněných hraniček, než jsou všemi třídami a všemi řasy, kde kolem temnosti bojují proti vzestupu k Bohu světa. Tím, že dává přednost společenství Božiu před přehovou, časnou účinností rozlučuje tajemství dějů a ví o tom, že je rozlučuje, neboť má již úst: na dokonalém společenství. Jediné skutek, jenž vychází z víry, naděje a lásky, zapadá do smyslu dějů, jejichž rozvíjení se dokoná a zároveň uzavře v nadsmyslu.

Tato duchovní stránka křesťanského boje nikterak neoklání jeho stránce časné. Právě naopak, jestliže odmítá zúčastnit se osvobodování lidstva za cenu porážky na poli milosti, činí to proto, aby se mohl tím intenzivněji oddat časnému boji tam, kde se pozemské odzvědi setkávají s odzvědi duchovními. Sociální katolík bojuje proto z dvojho důvodu: k lidským silám se přinocuje síla Boží, aby je zbavila jejich slabosti a aby je přetvořila. Proto bude neuvěřitelným dělníkem na sociálním pokroku. Bude neuvěřitelným, protože egoismus, jež neustále přemáhá, nebude moci brzdit a zvracet jeho elán.

Je třeba ještě poznamenat, že má vždy možnost jednat: neocěkává osvobození lidské s odstraněním kapitalismu. Neokromějí skuteké lásky, neokromějí sociální uskutečnění je proti již začaté toho, k čemu směřuje. Nechť si tedy hospodářský a politický chaos, v němž musí jednat a myslet, je jakýkoliv, vždycky pro zlaté možnosti jednání ve smyslu dějů, které se rozvíjí ve světle a přítlačivosti nadzemského společenství: je vždycky účinný. Křesťan dneška očekává sociální katolicismus poznání k faktům, pečující o to, aby zůstal vstřípný do dějů, které se rozvíjí. Sociální katolicismus, jenž hledá nové podněty jak v životě sociálním, tak ve věkách křesťanských dogmatů, jenž touží více po činnosti třeba omezené a po pokroku třeba úplném, než po předemších pojmových soustavách, pokorně a nedůvěřlivě sobě sděmu, protože ví, že jeho dílo není zde na zemi dokonalejší, na druhé straně však pevný a klidný, protože cítí, že je v hluboké shodě s tvůrcem a vykupitelským úmyslem Božím.

Na sjezd mezinárodní Unie katolických ženských lig

V pátek 12. září po mši sv. v kapli Angelica — dominikánské učitelské v Římě — celebrované J. E. kard. Pizzardo, protektorem Unie, zahájil byl sjezd za účasti kardinála protektora a církevních hodnostářů. Sjezdu se zúčastnilo 340 přítelnicích lig, zastupujících 40 národů. Referáty přednesly vymlajkující pracovníci v jednotlivých oborech byly sledovány s velkým zájmem. O každém z nich rozvinula se člá debata, již jsme se několikrát zúčastnili. Upozorňujeme zvláště na stálou četnou účast delegátek na všech přednáškách, jež porvala až do ukončení. K sjezdu byla připojena vřelá ústka jednotlivých přítelnicích svazů — byl zasoupen jak Svaz náš, tak moravskoslezský — a vystava ručních výrobků italských žen. Sjezd zakončen byl volbami nového výboru mezinárodní Unie katolických lig. Po první tentokrát podalo se nám docílit zastoupení československých katolických žen. Do výboru zvolena pl. Hana Svobodová, předsedkyně svazu katol. žen a dívek v Čechách. Výbor je zúčastněn za předsedkyni zvolena oml. pl. F. Steenbergh Engingehoe, Holanďanka.

V pondělí večer zúčastnily jsme se recepce, pořádné ligou italských žen katol. Akce, která předcházela koncertu církevních skladb, přednesených sborem Quarteta Polifonica a filmu: hroby papazů v basilice Sv. Petra.

V poslední den sjezdu celebraval mši sv. se společením sv. Opatřím J. E. kardinála Pizzardo v kostele S. Maria sopra Minerva u hrobu sv. Kateriny Sienské, jež 800leté výročí narození se právě oslavovalo. Večer zakončen sjezd svatým požehnáním v kapli Angelica a proslaven J. E. Mgr. Gilletta O. P. tit. arcibiskupa nejvyššího, známého nám z akademických týdnů v Praze v době předválečné.

Poněvadž jsme se i nyní marně namáhaly sledovat letenky ke zpátečnímu letu hned po ukončení sjezdu, strávily jsme v Římě ještě tři krásné dny, které jsme věnovaly jak návštěvám našich

Pan biskup vypravuje

(Dokončení se str. 1.)

pracujícímu dělnictvu, ohrožené mládeži a těm, kteří nespravedlivě trpí. V cizině se nám dost vytýká, že bylo u nás odsunuto německé obyvatelstvo i s duchovenstvem, že jsme však nechali tyto kraje duchovně zpuštěnou, že na nás žalují opuštěné kostely, děti bez náboženských výchov, umírající bez poslední útehy. Proti této propagandě lze bojovatí toliko činem, aby nebyla pravdivá. Je naší nejvyšší povinností dokázat, a to co nejdříve, že i po této stránce si dovedeme pomoci. I v tomto ohledu je v zájmu národním i státním provést urychleně duchovní náboženskou a mravní znovuvytváření a přivést ji na stupeň tak vysoký, aby bylo všem jasno, že jsme mravně tak vysoko, jako byli naši předkové, ano, že to dovedeme konati ještě dokonaleji a opravdověji.

Za svého pobytu v Tereziíně mušl jsem na půdě své dnešní diecese vytrpěl mnoho příkoří, utrpení a hladu. To si mne Bůh asi připravoval, protože nelze se dovolávat požehání v práci pro království Boží bez sebeobětí, utrpení a ponížení. Snad budu mít uloženo před trůnem Spravedlivého a dobrotivého Boha nějaké ty zásluhy pro litoměřickou diecesi, kterých se v budoucnu dovolám. Vim také, že nebudu v těžké situaci sám. Váchni naši nejduševnější biskupové mají dnes svůj úkol značně ztížený. Přesto si používají tak znamenitě, že jejich příklad bude pro mne vzpruhou i povzbuzením. Také blahovolné chápání našich zvláštních potřeb a otcovské srdce představitelů Sv. Stolice, p. intencie J. E. Mgr. Sav. Rotra je pro nás Čechy velkou oporou a zárukou.

Nemohu však nezdůraznit svou velkou úctu a spravedlivý obdiv pro nynějšího pražského p. arcibiskupa J. E. Mgr. Dr. Josefa Berana. Mám k tomu tisíce důvodů a jeden docela zvláštní. Když jsem nastoupil prvý den v Tereziíně do práce, tu Mgr. Beran byl již tak trochu zapracovaný. Ten den — byl to den deštivý a nešťastný — byli vybráni Zidé na »baukomandé«, aby odváželi šlátr k hlinu. Nebylo jich dost na tu práci a tu nastala šlátrka po »pražském biskupovi«. Kdoasi upozornil i na mne věda, že jsem známek, ale já jsem se ohradil, že nejsem pražským biskupem, nýbrž pouhým vězdem. V tu chvíli byl již vyloven ze šlátru vězdu Mgr. Boran

Kremelský orloj

Kremelský orloj se nazývá hra ruského Nikolaje Pogodina, kterou hrál ve Slavkovském. Je to ruský umělný pohled nazpět, zptývaný svědomí bolševické revoluce, současné však propaganda na naše poměry trochu prostoduchá. Ale chceme si všimnouti dvou detailů. Vystupuje tu i náčelník povstání Čeky Dzeržinský. V řeči použil i citoslovce »chvála Bohu!« a také bezmyšlenkovitě, dalek toho, aby Boha opravdu chválil. Ale Lenin, který tu také vystupuje, hned si tohoto reční, nedost božského, povíme v athenismu vsuktu důsledně a nekompromisně. A přece nebo právě proto, až to Pogodin nezamýšlel, cítil, jak Bůh tu je tím více, čím malicherněji je vyložen. Jen režie dělá tento detail hrát jako holou retrospektivní přítomnost bez metafyzického smyslu. Druhý výjev je také zajímavý. Buržu Ing. Zabělin prodává, ac mu toho není třeba, po ulicích srky, aby na protest bolševictví stavěl na odív bídu ruské inteligence.

a postaven do těžké káry. Byla opravdu těžká, velká, nepraktická a nalozena vrchovatě. Bylo mi lito Mgr. Berana a šel jsem mu pomoci. Tahali jsme spolu potom tu káru celý den a snad i více dní. Ten první den byl příšerný, den hrůzy, zabíjení a bití a jen ztěž jsme se mohli vyhnouti svou káru raněným a umírajícím na cestě. Obdivoval jsem se tenkrát nadpřirozenému klidu, míčelivé trpělivosti a svědomité pečlivosti v práci Mgr. Berana. Odevzdaně tahal svou káru, opíraje se celou vahou těla umazán až po kolena od bláta a tře se modlil. Jen občas dodával mně, který jsem byl impulzivnější a ulevoval jsem si občas na účet různých těch lidí určitými stětnými modlitbami, které nejsou v Církvi schváleny, odvaha slovy: Neboj se, Štěpáne, Pán Bůh to všechno vidí. Ono to všechno dobře dopadne. Dopadlo to tak, že jsme nyní opět zapřázeni do jedné společné těžké káry. Neboj ty dvě naše diecese jsou práce jen nejpříšernější. Mají mnoho stejných problémů a těžkostí a jsou nejvíce na sobě závislé i po stránce pastorační a výchovné. Jsem rád, že přichází poněkud později a že můj vznesený spolupracovník je již tak krásně zapracován. Připravil mi, nováčkoví, cestu a usnadnil mi již práci v litoměřické diecesi. Krásný příklad pražského arcibiskupa, jeho zkušenost, apoštolská opravdovost a horlivost, prostota spojená s dobrotou srdce budou mi vzpruhou a povzbuzením. Po lidsku řečeno, zdá se mi ta kára, do níž mne zapřahají, těžce nalozena a vidím před sebou cestu nejjednodušší. Ohlížel jsem se však již kolem uvidi veniet auxilium mně a spatřil jsem svého metropolitu pěkně zapřáženého a radostně táhnoucího svůj náklad pro království Boží na zemi a zaslechl jsem již znova opravdu jeho slovo dobročinné, prosté a povzbudivé: »Neboj se, Štěpáne. Pán Bůh to vidí, Ono to všechno dobře dopadne.«

† Štěpán, biskup.

J. E. nřp. biskup Dr. Štěpán Trochta děkuje touto cestou všem, kdož mu blahopřáli k jeho jmenování. Bylo jich tolik, že nemůže všem osobně poděkovat. Zároveň pak všechny uji gratulantly prosí, aby se modlili za něho a za všechny jej čekající těžké úkoly.

Jat soucitem, chce se s ním sdíletí pravoslavný pop. ale Zabělin, jako když ho plchne škorpion. se na něj vrhne a zabene jej. Tento Zabělin je typický ruský inteligent. Jeho odpor proti bolševictví není ideový, on má na revoluci dopal jen urto, že ho hospodářsky i společensky vysadí. Ochohne však a polichocen vyhoví, když sovětská vláda jež jako odborníka porve. aby provedl elektrifikaci Ruska. Dokonce vstoupil do komunistické strany. Aby nebylo nedorozumění, nemáme zájisti ne proti elektrifikaci ubohé země, která po revoluci neměla ani petrolej ani světlo, leda louže, ale chceme říci, že materialisté praví nebo levi nejsou od sebe daleko. Bol materialistické intelligence ruské proti materialistickému bolševictví, nebyl duchovní odpor vzdělanec, jak si je představují Julian Benda. Nýbrž jen odpor vstavy hospodářsky odstavě. Musil být a byl »aké prohrán Udělal si ve Rusku duchovní život dosud a dostával se pravoslavi nyní i ja-

Mládeži československé

Na neděli 26. X. t. r. je ohlášena národní směna mládeže. Pod heslem pracovního jítli pro národní společenství má být její zneověřena neděle.

Katolická mládež je i dohře vědoma, že vyřazuje sílu a úkoly dvoutýdloví potřeby pracovních rukou a oddávek srdci. Ke splnění těchto úkolů počítá přispíváním a naprostou samostatností nadále přispíváme.

Jako však katolická mládež zná a plní svoje povinnosti vůči vlasti, tak také zná a plní svoje povinnosti vůči Bohu.

V době všeobecného znatku a rozvratu je právě na mládeži, aby zachovala zákony Boží i světské. Mládež — budoucnost národa — musí k mravní obrodě přispět nejvšimlým podílím. Bm mravností nebude níru, bez mravnosti nebude svoboda.

Sí botostí pozorujeme, že s takovou lhostejností je mléna neděle — dne Páně. Zarmouče nás, že přec zjevné důkazy přítomné doby si náležitě čitelně nechťají uvědomit, že všechno lidské námáhání a plánování bez Boží pomoci je marné. Vřzku ko zvláštnímu pracovnímu úsilí přiléháme klidně, a nejen v hodních národní směny ale v každý pracovní den budeme na svých místech plnit věrně svoje úkoly.

Tak chceme sloužit vlasti a Bohu. Národní směna vykonává v sobotu odpoledne 18. a 25. října. Neděle 26. října je zasvěcena Kristu Králi. Takřka v předvečer národní směny budeme oslavovat Toho, jenž má nadu národů na celém světě, Toho k Němuž donná miliony z mládeží vydávají prosby o pokoj a mír. Katolická mládež československá v neděli 26. října provede duchovní národní směnu a bude proslavit Krista Krále za požehnání a mír pro naši družbu zem.

Poslaní Janura vřavy Sv. Otce Pia XII. za vřácení neděle Bohu, voláme ko vši mládeži československé a k ostatním spoločením celou upřímností a vášností, aby zachovávali den svátce.

Čestřední výbor katolické mládeže.

Všem členům složek katolické mládeže

Společně proslavím všech složek katolické mládeže varujeme apaluobány před zneověřením neděle af se to děje za jakýmkoliv oocem.

Vřzýváme všechny katolickou mládež ve městech i na vsnkově, studující, zemědělskou a dělnickou, aby se zúčastnila do jedného národní směny a vykonala jí po dvě sobotní odpoledne 18. a 25. října t. r.

Zorganizujte pracovní útvary, dohodněte se s přítlačivými úřady, který pracovní desek vám bude přidělen, tuďte intenzivně a samí se chopte díla tam, kde nebude nikoho, kdo by práci přikázal.

Rozhodněte se kolem zvláště, co máte být vlastní silami a prostředky upraveny, odklizeny, vřzváno atd.

Buďte i apoštoly v tom, že na sobotní směny získáte svoje aplůtky, kolegy a spolupracovníky, aby vykonali svou národní povinnost a nehráli proti třetímu přítlačivému Deatara.

Katolická mládež, buď prvním bojovníkem za zachování a pravé pochopení neděle — dne Páně a Čestřední výbor katolické mládeže.

kého uznání sovětské vlády, není to záluha a věstivší těch nanovicích ruských vzdělanec, nýbrž soisť těch mužů a babiček, nad jejichž blednoucím potem ohromoval nosik jedna či dva komunistické spisovatele a kulturní atašé, nechť-aké, jakou zbraní v rukou Božích mohou být i mučiči a babky.

Na sjezd mezinárodní Unie katolických ženských lig

V pátek 12. září po mši sv. v kapli Angelica — dominikánské učitelské v Římě — celebrované J. E. kard. Pizzardo, protektorem Unie, zahájil byl sjezd za účasti kardinála protektora a církevních hodnostářů. Sjezdu se zúčastnilo 340 přítelnicích lig, zastupujících 40 národů. Referáty přednesly vymlajkující pracovníci v jednotlivých oborech byly sledovány s velkým zájmem. O každém z nich rozvinula se člá debata, již jsme se několikrát zúčastnili. Upozorňujeme zvláště na stálou četnou účast delegátek na všech přednáškách, jež porvala až do ukončení. K sjezdu byla připojena vřelá ústka jednotlivých přítelnicích svazů — byl zasoupen jak Svaz náš, tak moravskoslezský — a vystava ručních výrobků italských žen. Sjezd zakončen byl volbami nového výboru mezinárodní Unie katolických lig. Po první tentokrát podalo se nám docílit zastoupení československých katolických žen. Do výboru zvolena pl. Hana Svobodová, předsedkyně svazu katol. žen a dívek v Čechách. Výbor je zúčastněn za předsedkyni zvolena oml. pl. F. Steenbergh Engingehoe, Holanďanka.

V pondělí večer zúčastnily jsme se recepce, pořádné ligou italských žen katol. Akce, která předcházela koncertu církevních skladb, přednesených sborem Quarteta Polifonica a filmu: hroby papazů v basilice Sv. Petra.

V poslední den sjezdu celebraval mši sv. se společením sv. Opatřím J. E. kardinála Pizzardo v kostele S. Maria sopra Minerva u hrobu sv. Kateriny Sienské, jež 800leté výročí narození se právě oslavovalo. Večer zakončen sjezd svatým požehnáním v kapli Angelica a proslaven J. E. Mgr. Gilletta O. P. tit. arcibiskupa nejvyššího, známého nám z akademických týdnů v Praze v době předválečné.

Poněvadž jsme se i nyní marně namáhaly sledovat letenky ke zpátečnímu letu hned po ukončení sjezdu, strávily jsme v Římě ještě tři krásné dny, které jsme věnovaly jak návštěvám našich

nebyly tak zcela sfantastické, a že byly podloženy skutečností.

A pak přišel Subiaco, cíl naší cesty. TH kláštery benediktské, prvý na upatí hory na okraji městečka, druhý uprostřed hory. Na středních kvadratury frešky z 13. a 14. století; uprostřed zahradky kláštera kamenná studna a železný okovem — pod klášterem malá zahrada, na hore ve výšce malá hospodářství. — Tímak klid a ticho: sem tam mluví se některý člen řádu s usměvavým ohledem a spokojeným vřazením. Těší klášter doslehy jsme po stoupání si k vrcholu! Slunce se chýlilo k západu, když jsme stanuly před branou kláštera. V hlubokém údolí temné stíny, klášter sám zatím ještě zářil zlatou září. Uvnitř forby uvítal nás bratr a provedl kousem k klášteru: kaplemi, jejichž jednu stěnu tvoří řady již skála. Na zdech frešky: že života sv. Benedikta; kaple, poněvadž jsou do skály vřesány ten v jedné říši, jsou spojeny schody. S úzké logie pohled na vzorně vedenou zeinářskou zahradu pod klášterem, v níž dva bratři právě pracovali. Jaký klid a jaký mír v této odložené oáze! Jak těžko chápeme domeni doka tento život! A přece převážna většina feholniců jsou mladí muš — 25—30leté. Nesealára regulie sv. Benedikta, stále je stejná síla. Kerouz mozně pouít tolik nadšených následovníků i v naší době! V jednom z řádových domů je lich 70 a v druhých přes 50. Vzpomněla jsem si při odchodu z kláštera na slova mladého muže, který před lety monastyr navštívil: Nebyť mých povinností doma, byl bych tam zůstal, jak mocně to na mne zapůsobilo a přitahovalo mně! — Ráda mu věřím. — Kveoucí brambolky a kytička kvetoucí rozmarýny, utřené podlé cesty, zůstaly nám vzpomínkou na tento »ráj na světě«.

V Tivoli za večerního chladku u chrámu Sybillina při hvězdném poseté obloze osvětlily jsme se ovocem před návratem do večerního města. Následující den jsme se vypravily do Castel Gandolfo. Po Via Apia se starými římskými náhrobky podlé cesty opouštěly jsme Řím v doprovodu chotí našeho vřazence u sv. Stolice pl. Hany Malxerové a směřovaly k albánským horám. Palác sám není rozlehlý, ale zahrady jsou ohočkové krásné, velmi rozlehlé, akvěle udržo-

vané — květinové koberece jsou jedinečné — a přefrásovy vyhlídkou v řiv keraj kampagna s albánských hor na druhé straně. Nesmíme zapomenout ani na vzorné hospodářství, které k zahradám přiléhá.

Sotva se československé koleje Nepomucenum nevrátily ze svého letního pobytu ve Viterbu, speřchaly jsme, abychom ozdravily její předsíťvane, a pohovčily si s nimi v mlém ovzduší a osvětlily tolik krásných vzpomínek! S neveselí láskavostí nabídl nám svou pomoc v našich záležitostech! Bolestně se nás doptá, že o našich oslavách svatovojtěšských v Itálii nic nevědí. Nemají žádný zprávy o nás. Jak jsme mohly zprávy o aooš čest sv. Vojtěcha proniknout do ciziny, opravil mněni o nás, poukázal na naši tisíciletou tradici, na náš věřící národ! A přec tam na zprávy o nás čekali a čekají.

S důbojovým otcem prokurátorem řádu Minoritů, posulátorem svatotečny bl. Aněžky, hovořily jsme o všem, co by mohlo uplátlit kanonizaci naš dráhi blahoslavené Svaz katolických žen pod v »Neděle blížší zprávy o této naší důležitě práci. Míle nás došla ochota a jakou nám italský národ nabízl svou pomoc ve vřesnění zázáku a ušlěnění Intencí modlitbe na tento úmysl. Bud — to představitel řádu Klášter, ve které skládá se mnoho lávry a které naše blahoslavenou nazývají i svoji blahoslavenou.

Než jsme se nadály, přišel den odjezdu! Za ranného žera opouštěly jsme tiché římské ulice, kde jindy se odehrávaly celý život — zde se lidé myslí, čelou, prodávají, jedí, hrájí atd. Je zamlý, že taxikáři účtují za stejnou řídu, každých jinou obnos. V tom jsou v Itálii nedostatků. Říkájí tomu: doře! Fdit svou lodku života Lekoum s československou vládkou stálí přípravu, vsedly jsme! Za chvíli svitil v ranní mlé již jen bílý mramorový oomník Viktora Emanuela — náš orientální bod ve středu města — v pozadí se rýsovala kopule sv. Petra, kterou jsme zrakem rozpozřely dokud nezakázala a pak už jen povzdech: Dej Bůh, abychom se v tato místa mohly ještě navrátit!

Těživá složitost

Současnost se rozprostírá před námi jako obří matematický příklad před studentem. Hlava bolí z jeho složitosti. Všechny vzorečky vystupují v myšlích, ožívají všechny způsoby vyzkoušené na jiných příkladech. Něco jako otravná nechuť naplňuje za chvíli bezvýsledného řešení všechny kapilary cév únavou a myšlenky studentovy zhušťují v jedinou touhu: Uteč od toho složitého příkladu, ze kterého bolí celé tělo. Kolik lidí prožívá stejně současnou dobu. Kolik lidí přímo stůně z nepochopitelné složitosti její. Oživují formule vědy, bezcílné formule filosofických směrů, vystupují před očima příklady dějin, ale nepřinášejí úlevy.

Když pomáhal typisace. Lidstvo se rozdělilo do dvou skupin. V jedné byli dobří, kterým bylo vše dovoleno, v druhé byli zlí, na jejich hlavy se chlil oheň. Pokusy tláhnout dnes čarou mezi: dobrem a zlem jsou však neúspěšné. Kolik dobrých lidí je zlych a kolik zla už způsobilo dobro jen proto, že se lidstvo neshodlo a nechce shodnout na tom, co je dobro a co je zlo.

Uamávám se, když v časopise jedno číslo horl proti zkaženosti mládeže a druhé přinese náhlek: «Je naše mládež opravdu zlá?» a uvádě čílánkové dojemný příklad zbožnosti nebo zvdolnosti mladých lidí. Dva příklady není mládež ani špatná, ani dobrá. Předčasné generujeme a činíme závěry z jednoho příkladu na celek.

Celek není tak jednoduchý jako jedinec a jeví-li se dnes stejně jako kdysi těživou složitost jedince, čím složitější je tlávitý celek. Před několika lety se mohla na příklad přenést duchovní věta, že Evropa sjednocuje dvě věci: duchy a těrnoská tance.

A co jí sjednocuje dnes? Zbylo snad opravdu jen to rozdělení, nenávit, nedůvera a závisť?

Vímé jen, že těživá složitost současnosti naplňuje mnoho lidí, kterým nestačí, rozumějí-li svému morovému vzoridlu, protože chtějí rozumět také životu, opravdovou únavou, ba i skleslosti, která tolik tolu po nějaké poslušnosti tneklí. Kolik lidí z nepochopitelnosti doby mává nad ní rukou a propadá fatalismu, který vsílá pávě cesluku demagogickým diktátorem a avodčím. Kolika lidem na příklad i naše zjednotážené politické poměry připadají tak zmatené složitosti, že se odříkají političností horlivěji než novokřtěnc zlého ducha. Kolika katolíkům je těživě orientováno se i v našem náboženském a církevně-politickém dění, o tom by mohli povídat zprávy psychologové z venkova. Zbožné vstvy mazelozemčel považovaly někde za nutné opustit stranu, kterou dříve volily a to jen proto, že přijala záměrně jinou roli a slatkaře. Tato skutečnost přispěla ledek k pozoruhodnému volebnímu výsledku. Některé katolíky zase boli hlava s toho, že do kostela, ba i na pouči chodí lidé i s jinými politickými odznaky než CSL. Jiní zase nemohou pochopit, že ve straně, kterou považovali za výsadní nástroj katolické politiky ve státě, nacházejí domovskou příslušnost i lidé jiné víry nebo bez víry. Usilovalo se o dvoukolečnou hnutí politického a náboženského (katolické akce), aby se zabránilo zpolitování náboženství, ale už zase máme stádu nepolitických organizací a katolického lidu, kde mluví političtvo jen jedné strany. Pro mnohé a mnohé přiléhá těživá složitost...

Mnoho lidí se dnes zabývá stroji, mnoho jich rozumí složení svého stroje a to je také vše, co vykonali pro pochopení života. Nejhorší je, že nárcy šfí za své hranice stroje, vyzvětají autonomně, dala a aeroplány života. Nejhorší je, že šfí kulturu. A ti národové, kteří ještě nemají dost vlastních továrén, přijímají odjinud aeroplány, dala a aeroplány a přesvědčení, že se stávají kulturněji.

To patří k těživé složitosti naší doby. A přece zase ne bezvýhradně. I tam, kde očekáváme jen barbarství, provanuje kultura a duch zásluhou těch, kteří přijíždějí (teba na stroji), ale přinášejí více než znalost stroje. Říká se tam lidem misionářů. Při tomto jménu jáme si kdysi představili dáilky, černocho a marlonocenství. Dneska máme misionáři uzemí ve svých stfdu. Kolik lidí nepokřtěno, u kolika lidí zpřeháno spojení s Bohem.

Cel jsem, že moderní člověk tak otupěl vůči vnitřnímu hodnotám, vůči metafyzickým pojímám, že na příklad Goethův «Faust» musí se mu předvádět takřka reálně, aby se pro něj vzbudil zájem.

Lau, ke každému nutno mluvit srozumitelnou řečí.

A teď ko všemu ještě zjevení. Kritické a zdrženlivé slavnostní k mimochrádním zjevím, která vždycky projevuje Cirkva svými orgány, zadržává v Lurdech a zadržávají i dnes přiležitost k dominance, že se už Cirkve umoudřila a že už zjevení neuznává. Teď ještě kdyby dovolila spalovat mrtvolu, kněmín ženitbu, od stranit zpodobit a peklto. To ostánil už by se jakž takž sneslo. Přece obřady jsou krásné, poetické, ty zprvy, to kadidlo, ta nádherná bohoslužebná roucha! I ta latina je hezká, je to jiné, světové.

A zase ta složitost, uvedeme-li na př. slova biskupa Philiberta o zjevení v La Saletě 1846: «Věděli jsme ostatně, že náboženství Ježíše Krista nemá nikterak potřeby zvláštního zásahnutí, aby se dotrdila pravdivost tisíceřých zjevení nebeských, lež zavrhávalo bylo by projevem bezbožnosti a rouhání vůči Starému i Novému zákonu. Na druhé straně byli jsme vázáni nepokřtěnci za nemožnou událost, kterou Pán mohl zcela dobře způsobit, aby z ní vyyvodil svou slávu, neboť sám Bůh není ukřáden a jeho vůle se stále táhne jako ve stotích minulých.» La Saletta 1846, Lurdy 1850, Fatima 1917 a kde dále?

Kde Bůh usoudí. Jedno však zůstane i nejzvrátějšímu odpůrci zjevení nápadné. Základní motiv projevů zjevení bytostí je lýž, ať je určen jednému, celému národu nebo lidstvu. Pokání.

Přelozeno do řeči moderního člověka: obnova kontaktu a Bohem. Najít závadu ve vedení, pro kterou neprocházi Boží proud na zem a odstraňt jí. U nepokřtěných křtem, a pokřtěných svátostí duchovní obnovy.

„Je-li hudba lásky potravou,

tož hrajte, začíná William Shakespeare jedno ze svých nesmrtelných dramát. Hudba, jako jedno z nejvládnějších umění, jest jedním z největších darů, které nám byly Hospodinem svěřeny. Zamysleme se však nad otázkou, je-li tím už hudba to největší zjevení v čem se my, katolíci, smazáme, na jakém stupni jí máme v hierarchii hodnot zařazeno. Věnujme si v souvislosti s tímto nahozným problémem dvou zarážejících skutečností, s kterými přicházíme v těchto dnech do styku.

První, která na nás doléhá v psaléno dno a dťivou naléhavostí, jsou varhanní chránové hodinky. Degradace domu Božho na koncertní síň. Ne všechna díla, provedená na těchto varhanních koncertech, jsou díla zbožné krásy. I kdyby však tomu tak bylo, marzá by to byla námlúka: »Ladné a nyní zaneobávané výteče Dárcé umění!« Alám můj jest domem modlitby... « Neboť se hudbou může modlit a modlit jen ten, kdo jí sám aktivně využívá, ať jako skladatel, či jako výkonný umělec. «Kdo zpívá, modlí se dvakrát, říká sv. Augustín. Ano, kdo zpívá, ne však: komu je zpíváno. My, kterým není dopřáno oslavovat, děkovať a prosit Ho toný, my máme tou hudbu vnímat jen jako umění, jako projev jiskry Boží v člověku. Jedním s nejbožnějších tvůrčích hudebních věch doh byl protestant J. B. Bach. I při jeho díle se však podivujeme jeho o umění, jeho o genu. I poslech Forsterovy máe v nás zanechává pocit úžasného zbožného díla, kterým Mistr opává Hospodina. Ano, Mistr, ne však my. My jáme jen ušasli posluchači, kteří si až dodatečně uvědomujeme, co skladatel udělal sponátně a celým ardem. Zpíváme Hospodinu píesň novou. Nikoliv: posloucháme novou píesň. Oslavujeme Ho na cirkhah... — budme aktivní, odmluše se od pasivnosti svého okolí. Patřime-li mezí ty, kteří se vlastní nemožností musí spojovat s nasloucháním chvalospěvům hudby, čiáme to na mlátech, která jsou k tomu určena. Protože pro nás, katolíky, mají být chrámy nejprve a jediné domem modlitby. Varhanní koncerty v chrámech budou pro technické políže ještě dlouho krásny. Nemají však ráni každý ztotožnit se s tímto přímponím, že jde o prostátní snad nutné (?) zá přímponíkou, co všechno ještě dlužíme Tomu, který ráni hudbu dal.

Rekl jsem, že naše okolí jest pasivní. Opravdu? Katolík, dýchající hudební vzduch, čekal

byde zdat přiléh prostě, a přece celé křesťanské lajevné je ve své vnější formě taklo prosie. Co může být prosieho než věta «I porodila svého povozorého syna, ovniula ho penkami a uolžila do jesli, poněvadž pro zé nebylo místa v útulku pro pocestné...» Bylo listě třeba nálež: pěknější slovo pro staré hospoda, ale útulek pro pocestné je přiléh dlouhé a tak jaksi přiléh uměle moderní. Mlmo to má překladatel Pisma sv. také obšíl na rytmickou funkci jeho slov, které se uplatňuje v přednášce a zjevení. Prof. Weingart ukazoval, jak na ni myslil již sv. Cyril při prvním našem «slavném» překladu Pisma.

Poukázal jsme již na snahu o prostotu a chvilíme jí. Je to velká přednost této nové úprav, s které máme upřímnou radost a všeil jí doporučujeme.

Nová úprava překladu Pisma sv.

Pohlédv pak uzhřu, spatřím boháče, ani metají své dary do pokladnice. Uzel také jednu nuznou udovu, ana tam vrhá své lepy. I řekl: V pravdě pravím vám: Tato chudá udova dala více než všichni, neboť všichni lito dali Bohu darem z toho, co jim přebývá, tato však dala ze svého nedostatku všechno, čehož žbyvolí, kteří měla.

V Colové úpravě zni toto místo takto: Když pak pohlédv uzhřu, spatřím, jak boháči házejí své dary do pokladnice. Uzel také, jak tam jedna chudička udova háze dva grošůku. I řekl: «V pravdě pravím vám: Tato chudá udova dala více než všichni. Neboť ti všichni dali Bohu darem ze svého přebytku, tato však dala ze svého nedostatku všechno, co měla na žbyvolí.»

Všechny přechodníky, všechny ana a ani, starobylé metání a vrhání je tedy pryč. Ovšem s tvarem «háže» si také přesně nevím rady. Myslím, že spisovně se říká pouze «házi».

Sněhu o prostoty, srozumitelný výraz vidíte v této nové úpravě skutečně všude. Rovněž tak sněhu o přirozený slovesně. Na př. nejzákladnější a nejosudovější slova evangelia Janova, jež jsme dosud byli zvyklí slyšet v latinském sloveslově: «Slovo stálo učiněno jest», zni nyní klidně «A Slovo se tělo tělem.» Mnohemu se ani

zboření v Caux ve Svýcarsku. Byli tam také protestanti, k nim můžeme: »24. srpen připomíná bolestné datum 24. srpna 1572, kdy vaší protestantsí předkové byli zabíjeli vyvráženi našimi předky katolickými. Ujímají vás, že v toto výročí vašich mučedníků nečítáme méně smutku nežli vy, že však mlmo lo se náš smutek zvyšuje pocitem hlubokého zahanbení. Francouzští protestantsí bratři, na tomto místě v Caux, kde společně pracujeme na vybudování nového světa, budte uhlátní, že vaší katolickí bratři litují Bartolomějské noci... Mistr Chevroz se jistě neboli, že tímto prohlášením zapře svou katolickou víru, ani se neboli, že si pak lidé budou říkat, že teď už je to jedno, býi katolíkem nebo protestantem. An si pouze myslí, že uznat chybu je povinností všech, i katolíků, nředejvími katolíků, že to může jenom prospět rozlišení pravé Cirkve a skutečnému sjednocení křesťanstva.

BUDEME JE DÁVAT DĚTEM K SV. MIKULÁŠI A POD STROMEČEK. DEJME JIM KNHVI NEJLEPŠÍ, KNHVI, KTERÉ JE POBAVÍ, ALE S NICHŽ JIM I NEBO ZŮSTANE V DUŠI. NEKUPUJEME KNHVI, V NICHŽ NENÍ NIC NEŽ ZÁBAVA, TAKOVÉ JEN OBLUŽUJÍ ZVLÁŠTĚ NYNÍ NA TO NENÍ DOBA.

Reviře dějtn Vite, co je to Bartolomějská noc? Je to noc před sv. Bartolomějem, noc z 23. na 24. srpna 1572, kdy byli v Paříži od katolíků vyvráženi francouzští protestanti, i. z. hugenoti. Je to jeden z nejchumrnějších dějinných výjevů, kde se politika obulnne mísi s náboženstvím a vede k činům, které jsou v nepřekřtějším rozporu s duchem pravého náboženství Kristova. Je samozřejmé, že Bartolomějská noc je od stálet vědnou láikou k útokům proti katolicismu, ačkoliv se nedá popírat, že protestanté se dopustili ještě více ukrutností vůdce tam, kde měli mo. Zločin přesto zůstává zločinem a my o něm dnes mluvíme, protože chceme ukázat, jak se i katolíci Francouz dneš naí dovedou divat. Mluvil o něm o letošním svátku sv. Bartoloměje Mgr. Chevroz, postní kazatel z peříské Notre-Dame, tedy nikoliv katolík bezvýznamný. Mluvil o něm na «Světovém shromáždění pro mravní vy-

u napjetím na první evropecké provedení opery avětáého skladatele S. Prokofěva »Zábmvy v křáštce. Jest po premiěře. A tu si ověřujeme, že naše okolí, odkl nekotolické a hlavně protikatolické, jest dokonalé aktivní. Libretista i skladatel nám dokázali, že státem zaručeno svobodu protináboženskou propagandy lze aplikovat i v uměle operním. Režiser českého divadla, které tuto operu uvede v nás, nám tuto snahu o tendenciozitu díla jen podtrhl. Srdný Prokofev jest skladatel geníální. Na jeho umění nemzem nic jeho příslušnost do ateistického tábora. Nyní napsal operu, jež jest celý obraz je věnován zasměnění Cirkve, jejch představitelů a hlavně pak fehcničků. Jak je geníální jeho hudba v tomto obraze? Pramálo. Silně připomíná samoočelna a stagnantní místa v jeho V. symfonii. Hudebně jest to jedno z nejvládnějších a nejrozkánně komponované opery. Na jakélibro jest komponován tento obraz? Na hrubě, téměř sporelé, diametrálně se lišící od jakéhoko vtipu ustátku libreta. Režie, místo aby vyzřila odlišnost zmýšlení diváka a posluchače sovětáého a našeho, protináboženskou tendenci jen vyzřila nápadly aporných mravních hodnot. Arci se fehciničtírní výská jelech život, který jest v této opeře veden zásadami čistě materialistickými — kde je pak ale logika? — a kapitalistickými. (Mimochodem: jako motulu kapitalisty je použito prvích taktů americké státní hymny. Vtipné že?) A tato opeře jest a bude hrána v zemi, kde katolíci nejsou mešbáni. A hře: katolíci, zaměstnaní v scuboru tohoto divadla, proti této opeře neprčetují, své aužby a umění dávají k dispozici protináboženské propagandě. Katolické obecenstvo na ni chodí. Proč? V opeře jsou místa velice krásná, svědčí o velkém genu Prokofěvovi. Nestojí však za to, vzdát se těchto požitků a ukázat tím druhému táboru, bez dlouhých a plamenných obžob a výtek, že my, katolíci, máme také svou hráct, že víme, co je důležitější, zda naše přesvědčení a vlastní důstojnost, či znoušit hudbu?

Hudba zaujmá v životě každého člověka důležitě místo. Nikdy se však nemáme oddat hudbě natolik, abychom zapomněli, kdo jáme a kdo vidí hudbu do našich srdcí. Je-li hudba lásky potravou, tož hrajte. Lásky, ne však naváští.

Bylo listě třeba nálež: pěknější slovo pro staré hospoda, ale útulek pro pocestné je přiléh dlouhé a tak jaksi přiléh uměle moderní. Mlmo to má překladatel Pisma sv. také obšíl na rytmickou funkci jeho slov, které se uplatňuje v přednášce a zjevení. Prof. Weingart ukazoval, jak na ni myslil již sv. Cyril při prvním našem «slavném» překladu Pisma.

Poukázal jsme již na snahu o prostotu a chvilíme jí. Je to velká přednost této nové úprav, s které máme upřímnou radost a všeil jí doporučujeme.

Pročvz však každé dlo možno snad na nekonečno zdokonalovat, nebo konečně smad proto, že vždycky mohou být různé úsady a různá cílení stejně oprávněná, proto se nám na př. zdá, že někde by mohlo povzjemnější přece jen neškodilo. Na př. v prorokém Magnificat snad by se mohlo zdát raději «Velibi duše má Hospodina» než prosie «Valebi má duše Pdna.»

Pročvz zahnouti mohou normálně jenom věci živé, předkládá Col vhodnější výrok Páně po zázračném nasyzení: «Seberte zbylé kousky, ať nezhodjou hamzari; neť to činil Svýkora svým: «Seberte zbylé kousky, ať nezhynou.» Svýkora i Col však předkládá: «Ale ani vlas z vaší hlavy nezahyne.» ať by se snad dalo protějí říci «se neztráti.»

Toto vše jsou ovšem jen maličkosti. V celku jáme opravdu vděčni za tuto novou úpravu Pisma sv. Doufáme pevně, že přispěje nemálo ke skutečnému rozlišení slova Božho mezi lidmi dneška, že nalezně svor cestu i do hodin náboženského vyučování i do kostela. Bude jí při tom pomáhati i vknáší vnější úprava, ak.

Mariánská daň v pražské arcidiecesi

Mariánská daň může se leckomu zdát vel nepříjemnou, protože má za to, že jest sibirku a to sibirku nařizovanou. Leč bez vysvětlení a důkazů možno říci, že taková novota by znamenala naprosto nepochopitelné to myšlenky.

Mariánská daň není sibirku, tím méně pak věcí nařizovanou. Je obdobou náboženské daně, zůstává však záležitostí zcela dobrovolnou, třebaže nesmárně důležitou a měla by zůstat i závazkem svědomí. Osobním závazkem svědomí všech katolík. Posojt j mariánské daní je téměř toložný s posojím k našim náboženským otázkám vůbec. Nedávno rozvinul se v jednom z našich náboženských časopisů spor o způsob, jímž se koňají při bohoslužbách naše kostelní sibirky, jež smá mohou rušit moderního člověka v jeho zbožnosti. Přiznejme, že způsob udržení se po stáletí mže byl modernímu člověku již ním cizím. Způsob ořzy «pylčkem» je z doby barokní. Možno, že před dvěma stoletími to byl způsob velmi moderní a vtipný. Cirkve nepřestává nikdy združovat, že jí neboli o firmu, které se mohou neustále měnit a přizpůsobovat době, nřbřz o myšlenky, které jsou věčně živé a které platí i dnes, jak provádějí na př. ořru americké katolíky? Věšci mají své obálky označené číslam farní příslušnosti, na ní si zakládají trochu více než my. (Při představením mají ve zvyku katolíci uvést, z které farnosti pocházejí.) Sve příspěvky si již předem připraví a přinesou sebou, při bohoslužbách se pak provádí sibirka jen odezřeváním obáek. Způsob jistě taktlní, dávající lež nemezané možnosti opravdově štědrosti. Leč vrátme se k myšlence. Mariánská ořry jest tak stará jako trvání Cirkve samé, protože se zřejmě opírá o příkazy apoštolské a přáti Krista Pdna. Sv. Pavel, který združoval, že se v této věci řídí svou vlastní zásadou, neodvážil se nikdy porušit to, co pokládá za zřízení apoštolské a příkaz svědomí (t. j. sibirku na křesťany v Jeruzalémě). Jeho nejptější apoštolská chudoba nebyla v rozporu se záležitostí církevní kázně v této věci.

Zásada Cirkve v této věci zůstává stále táž. Služba oláře jest záležitostí věčích samých, není po lidaku možná bez jejich pomoci. Bůh má své mimořádné ceaty, ale bylo by mylné se domnívat, že v nadřizovaném řádu bylo upuštěno od všech přirozených základů. K pošetím chrámu a oltáře přistupoval vždy druhý téměř rovnocenný zřetel, potřeby chudých, křesťanské charita a vývojové doby pak ještě (stanovisko u nás téměř opomíjené) potřeba křesťanských škol. To jsou základní potřeby a životní předpoklady Cirkve, které v katechizmu mnohých národů jsou předkládány jako závažky svědomí (uložené pod těkým hrchem!). Není třeba se zvláště rozšiřovat o poměrech u nás. Céle naše církevně-státní zánodárství je vybudováno na předpokladech starého zřizení, kdo šlecha na sebe brala závazek lidu a kdy náboženství katolické bylo uznáno zřejmou veřejnou doora. Věci se však podstatně změnily. Zkušnosti posledních dob, na př. v otázce školské, nám ukázaly, jak nebezpečné jest spojení: na mrtvou literu zákona. Jest třeba, aby nás věšci lidé byli prubzen z mylného domění, že za našimi chrámy a celým církevním životem jest neznámá instituce, lež povinnosti je vše vydrovati a k ní němejí žádné povinné vztahy. Jest třeba neustále vysvětlovat, že naděsli čas, kdy nelze pokládat: dary na chrám a potřebným bratřim za projev nadoby lásky, nřbřz lež za jistou povinnou radostnou povinnost církevního a farního společenství. A proto jest zde Mariánská daň, jako příkaz a měřítko naší horlivosti a lásky. Cesta k zachráně jest katolické akce. Katolické akce na všech úsech veřejného života, jak si jí doba sama vyzýváje ať v pohraničí iž vnitrozemní oblasti. Mariánská daň jest základem této činnosti a prvním předpokladem jejího úspěchu. Jest základem této činnosti, kterou chceme rozvinout pod zvláštní ochranou Královny nebes, která je nejlepší zárukou velkých úspěchů podle záslužnosti církevních dějin i dějin našeho národa.»

M. Svoboda.

(V měsíci říjnu naušití osoby k tomu povolené všechny katolické rodiny, aby od nich přijaly jejich dar pro nepotřebnější díla Katol. akce z lásky k Matce Boží. Idealem by bylo, aby věšci sami odvděili své příspěvky jako projev své osobní povinnosti, uložené zájmem o vědu Boží a prospěch Cirkve.)

Bylo listě třeba nálež: pěknější slovo pro staré hospoda, ale útulek pro pocestné je přiléh dlouhé a tak jaksi přiléh uměle moderní. Mlmo to má překladatel Pisma sv. také obšíl na rytmickou funkci jeho slov, které se uplatňuje v přednášce a zjevení. Prof. Weingart ukazoval, jak na ni myslil již sv. Cyril při prvním našem «slavném» překladu Pisma.

Poukázal jsme již na snahu o prostotu a chvilíme jí. Je to velká přednost této nové úprav, s které máme upřímnou radost a všeil jí doporučujeme.

Pročvz však každé dlo možno snad na nekonečno zdokonalovat, nebo konečně smad proto, že vždycky mohou být různé úsady a různá cílení stejně oprávněná, proto se nám na př. zdá, že někde by mohlo povzjemnější přece jen neškodilo. Na př. v prorokém Magnificat snad by se mohlo zdát raději «Velibi duše má Hospodina» než prosie «Valebi má duše Pdna.»

Pročvz zahnouti mohou normálně jenom věci živé, předkládá Col vhodnější výrok Páně po zázračném nasyzení: «Seberte zbylé kousky, ať nezhodjou hamzari; neť to činil Svýkora svým: «Seberte zbylé kousky, ať nezhynou.» Svýkora i Col však předkládá: «Ale ani vlas z vaší hlavy nezahyne.» ať by se snad dalo protějí říci «se neztráti.»

Toto vše jsou ovšem jen maličkosti. V celku jáme opravdu vděčni za tuto novou úpravu Pisma sv. Doufáme pevně, že přispěje nemálo ke skutečnému rozlišení slova Božho mezi lidmi dneška, že nalezně svor cestu i do hodin náboženského vyučování i do kostela. Bude jí při tom pomáhati i vknáší vnější úprava, ak.

M. Svoboda.

(V měsíci říjnu naušití osoby k tomu povolené všechny katolické rodiny, aby od nich přijaly jejich dar pro nepotřebnější díla Katol. akce z lásky k Matce Boží. Idealem by bylo, aby věšci sami odvděili své příspěvky jako projev své osobní povinnosti, uložené zájmem o vědu Boží a prospěch Cirkve.)

Ze sjezdu historiků

Pražský sjezd Čs. společnosti historiků 5.—11. října byl v převážné části zaměřen do oblasti dějin politických, sociálních, ale zasahoval také vedle otázek kulturních a hospodářského vývoje do náboženské povahy naší minulosti; ovšem v míře neoficiálně rozsáhlé a více odvozené.

Uvedeme alespoň několik charakteristických momentů s hlediska náboženského nebo jemu blízkého. Překrsování posláním katolické Cirkve, lež šlo po r. 1918 někdy až do fanatismu, dnes ovšem neexistuje. Nedejme se myšlí, nesalo se tak z hlubokého přesvědčení o božském posláním katolické cirkve, daleko více je tomu tak proto, že ona přeměnitelnost si našla jiné pole svého zájmu. Ukulárně na poli náboženském, ač k tomu přispěly neklamně projevy a důkazy početlivého vlastnictví katolíků za minulých věků, jak uvedl doc. dr. H. Ripka, to uklidnění musí mít ještě trvalější odůvodnění v pracovním vyjetí katolíků, a to po všech stránkách, tím víc, čím budou jimi postupně ochabovat a docházet k ideové krizi, zlomu a rozvratu, jehož doba a rozseh si asociol a historik přitěžuje už dnes představuje. A právě obavy o další průběh celého našeho života národního a státního zcela bezvýhradně varují především katolíky před duchovní a těles-

(Dokontinu na str. 4.)

KNHVI, KTERÁ JEN POBAVÍ, ALE VÍC NEDÁ, NENÍ DOBRÁ KNHVI. ŠKODA ZA NI PENEŽ, JE JAKO SPATNÁ OPRETA NEBO VÍP PŘI KTE-RYCH JSTE SE SICE SMÁLI, JE JAKO SPATNÝ OBRAZ NEBO SOCHA, KTERÉ STÁLY PENIZE A ZABRAJÍ MÍSTO, ALE NIC VÍCE. DOBRÁ KNHVI MŮŽÍ DÁT VÍC NEŽ ZÁBAVU, NEŽ UKRÁCENÍ CHVÍLE.

TOTO TÍM VÍCE PLATÍ O DĚTSKÝCH KNHVI. BUDEME JE DÁVAT DĚTEM K SV. MIKULÁŠI A POD STROMEČEK. DEJME JIM KNHVI NEJLEPŠÍ, KNHVI, KTERÉ JE POBAVÍ, ALE S NICHŽ JIM I NEBO ZŮSTANE V DUŠI. NEKUPUJEME KNHVI, V NICHŽ NENÍ NIC NEŽ ZÁBAVA, TAKOVÉ JEN OBLUŽUJÍ ZVLÁŠTĚ NYNÍ NA TO NENÍ DOBA.

Ze sjezdu historiků

(Dokontinenci ze str. 3.)

nou pohodlnosti, před zaoštělostí, z níž pak pochází bezradnost; a zbabělost v dobách zkoušek. Prof. dr. R. Holinka poukázal ve svém referátu, jak nási světové sv. Cyrill a Metod, sv. Václav a sv. Vojtěch na počátku našich dějin usilovali překonávat zaoštělost a tmou dosavadního pohanského života, jak rozměcovali světlo, jež jim dle zřetelilo nebo svítilo. Doba v letech asi 850-1050 znamenala epochu utajeného kvasu, rozhodlo se v osudové zkoušce, jejíž smysl nikdo nebudé umět zcela pochopit a vyložit, zda lid obývajících naše země vytvořil charakteristický celek, jemuž se říká národ. Světové postavy na počátku dějin tohoto od jiných už odlišného národního útvaru jsou dokladem, z jaké ideje vzrostle český národ, a tu je důvod pro označení pojetej prof. Chaloupeckého československý národ, totiž z ideje křesťanství, jehož počátky mají na celém našem dnešním státním území shodný ráz, ať zrovna v dokladě německé misie, tak zejména ve 2. pol. IX. stol. v křesťanství cyrilometodějském.

Prof. Chaloupecký, jehož názory jsou na Slovensku horlivě zamítány, tvrdí, že populární literární Jiráskovo v románu Bratrstvo o vlivu humanství na Slovensku v pol. XV. stol. je zprávu o vědecky falešných předpokladech, opak je pravdy, tehdejší český vliv na Slovensku byl ve shodě s tendencemi katolickými, Jan Jiskra z Bránčavy byl katolik.

Mn. doc. dr. H. Ripka výslovně uvedl vzrušení podíl katolíků, zejména kněžstva, na budování naší demokracie. Uvedl také politický dohled Srámkovy křesťansko-sociální koncepce. V tomto smyslu nelze o otázku stranic, ani jen ideový nábrž o státní historického významu, který lze z daných okolností stanovit!

Doc. dr. Z. Kalista pojednal v bohatém podání o situaci našich zemí v době katolické reformace po třicetileté válce. Nebylo to sice výslovně hematem jeho přednášky, ale jejíž žánr spočívalo v určení universalistického jeví katolické kultury, jež v každé době znamená podnět k pevné souvislosti s ideou vzniku českého národa a s jeho rozvojem na půdě historické, jak jsme určili zjištěním vědeckých závěrů prof. Holinky. Nelajeme se tím, že oba tyto námi přední a svedomilí badatelé mají osobně zjištěné posice, a to ne vlivem odpovědných vědeckých kruhů, nýbrž pro zaujatost l. z. v. oficiálního mínění a také pro nedostupnost a velmi rozptýlený zájem katolického prostředí. O. T.

Vzácná novinka

Mohlo by se zdáti anachronismem, že tato rukověť oficiálního zpěvu katolické Cirkve vychází v době, kdy jazyk, kterým se chorál zpívá, zdánlivě to nás ztrácí půdu. Jsme-li zajedno s těmi, kdož si přejí, aby i lid bral podíl na bohoslužbách zpívaje mateřskou řeč, dáváme ještě více za pravdu těm, kteří nevidí v laíně jazyk utlačovatele, nýbrž řeč kulturního světa po dobu dvou tisíc let a vzácné požitky západního křesťanstva. Dva tyto názory nejsou tak nesmířitelné, jak se zdají: v domě Božím je místa dost, zpíváme český stáde, kde to je liturgicky nezavádné, ale neoddučujeme se od všeobecné kázně zavádějící české zpěvy do obřadů, jež v celé Cirkvi se zpívajíví latinsky. Chápeme, že byla latina sloi v očích německým nacistům, kteří v ní viděli urážku své rasy, ale my tak nekulturní být nemusíme.

Vydání Venhodova »Vvodu do gregoriánského chorálu« je výrazem mentalitv mladých. Nová generace má totiž poněkud jiné potřeby, než měly starší generace. Spokojovali-li se katolíci první republiky dost vnějši účastí na liturgii, dnešní mladí inteligent či každý významný mladý muž chce přilítit vší na kloub, žádá si poznat liturgii až do kořenů. Mohl by to bez seznámení se s latinou? Nejde o vlastenecké horování, nýbrž o věc, a katolická liturgie bez gregoriánského chorálu je nemyslitelná. Je tedy vydání Venhodova Vvodu nanejši aktuální, a blahopřejeme autorovi i vydavatelství k tak významnému titlu.

Máme-li u nás dosti časopisů (až příliš, soudě podle úzsu cizinců, přicházejících do Československa), naše odborná literatura zeje nedostou prázdnou. Od dob prof. Dobroslava Otla nevysílá u nás ani jedna učebnice chorálu, takže jsme při nuceni brát za vědy příručkami cizozemskými. Význam Venhodova Vvodu spočívá zejména ve správném situování problému rytmického. Rikali-li Bůlow, že na počátku byl rytmus, paroduje tak začátek evangelia sv. Jana, neměl úplně nepravdu a platí to v první řadě o gregoriánském chorálu, který ožívá, až když dostane správnou rytmisaci. Není to ovšem otázka jednoduchá. O názory dona Mocquereau-a, jehož teorie posleze zvířela, rozputaly se lidé boje mezi gregoriánisty. Rozhodla slova Pisma: »Po ovoci poznáte je.« Výsledky solemnické školy jsou pozitivní, sjednocující. Vně Solesnes je jen anarchie a pokusivnost. To M. Venhoda, odchovanec dona Suñolia, bystře postihl a zbudoval kapitoly jednací o rymu na zásadách velkého francouzského vědce a umělce. Jímž byl právě gregorián don Mocquereau. Ač se Venhodova kniha slovně nazývá Vvodem, věnuje velkou pozornost též stránce rytmické, a je to správné, neboť tam právě je těžisko celého chorálního studia.

Kromě teoretických státi jsou v Vvodu kapitoly rázu praktického, především poznámky k nácviku skladeb, a to podle ducha zpěvu, a ne jen podle notového listu. S láskou a zamilováním komentuje autor posvátné lexiky, hledaje souvislost mezi vnějším výrazem a vnitřním obsahem skladeb. Technické otázky jsou probrány do neimených podrobností, aniž se při tom zapomněl na formu celku. Velmi dobré jsou také přehledy na konci knihy, aby žák neomtl v přemě studované látky.

Je pochopitelné, že Venhodov Vvod nevycer-

Z domova a z ciziny

Výměna dopisů mezi prezidentem Trumanem a av. Otcem Piem XII. ze srpna t. r. způsobila mnoho rozruchu a dala podnět k vyslovením zkrěslených názorů; komunisté dokonce mluvili o ose Vatíkán-Washington. Jak neoprátvé byly tyto výklady, ukazuje dopis av. Otce, odpovídající Trumanovi, z něhož vyplývá jasně, že av. Otec neustotňuje Království Boží se žádným pozemským vládním režimem, to jest ani s americkou demokracií. V dopise je jasně vysloveno, že nestáří pouhé jméno křesťanství, že k překonání dnešních zmatků je třeba křesťanství jasného, určitého a nesmlouvavého jak v ohledu ideovém, tak v ohledu skutku, v ohledu praxe. »TI, kteří mají pravdu,« píše Pius XII., »mají vřad ovou povinnost v tom, aby jí jasně definovali, když jí nepřítel pravdy obrátí deformují; mají totiž odvahu hájit ji a být dosti velkomyšní, aby přiznali celý svůj život n a o ní a o ní i o jejím požadavku. Za tím účelem bude třeba nepravdivých nedostatků a neoprátvé. Neoprátvnosti sociální, neoprátvnosti rasové a náboženské zástí existují dnes mezi lidmi a skupinami, které se dovolávají a hrdostí křesťanské civilizace. Tyto neoprátvnosti a tyto zástí se stávají užitečnou a často velmi účinnou zbraní v rukou těch, kteří usilují o zničení všeho dobrého, které tato civilizace přinesla člověku.«

Nový opat — primas benediktinů. Ve dnech 9. až 17. září se v Římě shromáždili benediktiní opat z celého světa k poradám o řádových záležitostech a především o novém opatství-primas. Byli přítomni dohromady 103 opatů. Bylo to v r. 1937. co naposledy sjely hlavy řeholních rodů benediktinských, a v distřelii, které svět přezil od oné doby, dotkly se vážné události na mnoha místech velmi pronikavě i života a podoby benediktinských sídel: vzpomněme jenom na Monte Casinó a na naše Emauzy. Místem shromáždění byla jako obvykle vřstavná mezinárodní kolej sv. Anselma na Aventině, která se vypíná poblíž atarobýho kláštera a basiliky sv. Bonifáce a Alexia, kde kdysi pobýval av. Vojtěch. Poradám opatů předsedal rektor univerzity a koleje sv. Anselma, Američan U. Beat, a jenom závěrem, při volbě opat-primasa, byl předsedou opat montecasinský lidovka Rea jako čestná hlava benediktinů a jeho družiny.

Novým opatem-primasem, který je volen vždy na dvacáté let, se stal Bernard Kaelin, dosavadní opat kláštera Muri-Gries u Bolzana, který náleží k švicarské kongregaci. Je to Švýcar, rodák z okolí alavného opatství a mariánského poustního místa Einsiedeln. Narodil se o svátku sv. Benedikta právě před třicetiletými lety. Jeho studijním oborem je hlavně filosofie, a tlakem vydané jeho aply mají vesměs temata filosofická. Nový primas tedy i po této stránce dobře reprezentuje benediktiny, kteří si získali tolik vřstavy právě vědeckými pracemi.

Postavení opat-primasa ovšem nelze srovnávat s mocí a vlivem představených v centralizovaných řádách, jako vlastně nelze mluvit ani o benediktiněm řádu, nýbrž jen o sdružení vesprávných klášterů, po případě monastických kongregací. Opat-primas je toliko první mezi opaty a reprezentantem benediktinů kongregace u sv. Stolce. Tato hodnota byla zřizena teprve r. 1893 za papeže Lva XIII., který také založil mezinárodní kolej benediktinskou av. Anselma. Opat-primas je zároveň opatem u av. Anselma a kanceléřem papežské univerzity benediktinské, která tu sídlí.

Pauli jsmo před časem v »Katoliku«, že známý slovenský znalec otázek cyrilometodějských, prof. František Grivec nemohl přijít na unioitátský sjezd vřetehradský, ačkoli tam jezdíval asi čtyřicet let, protože tam doma nedostal povolení. Správněnot nyní žádá, abychoť se opravili, abychoť oznámili, že prof. Grivec pce jen k nám přijel nyní v říjnu. Přednášel v Olomouci a dne 10. října přednášel také v Praze v Slovenském ústavě o svých nových objevech a pracích cyrilometodějských z doby válce. Přednáška, která se zúčastnil také pan arcibiskup pražský, byla velmi krásně navřstvena. Prof. Albert Pražák uvítal velmi vřstveně slovenské učence, jenž pak český přednášel jak odborně o svých nových objevech, tak všeobecně o velkém významu myšlenky cyrilometodějské pro pravě porozumění a pravě bratrství mezi slovanskými národy. Byl to skutečně krásný kulturní večer.

Nesprávné analogie. Páně nedávno kdosi o dvojm ložt v našem zpravodajství. Tož, že do je na př. v Bulharsku demokratickou správněnotí, je v Řecku fašistickou tyranií a pod. Takovým dvojm ložtem př. je také sympalostivní nášeho rozhlazu a jineho nášeho oficiálního zpravodajství se vzbuocení v Indočíne a v Indonésii. Svoboda Indonésie byla př. pce stejné blahosklonným darem japonským, jako byla svoboda Slovenska a Charvátska vzbuocením darem německým. A tak př. bychoť musili stejné sympalostivovat s hlasateli oné státnosti slovenské nebo charvátské, jako sympalostivovat s Indonésii nebo Slovákii. Tady je tedy i nesprávná analogie, Slováci sťm akoi do řeči a řečnou: Vidíte tedy, že ná považujete za křovci, jako považují Francouzi za křovci Indonéu a Holanďaně Indonésii.

dává všechny otázky, jež si můžeme klást při studiu gregoriánského chorálu, kerv v sobě shrnuje hudební kulturu několika tisíciletí. Jako každá řeč i chorál prošel mnoha vývojovými stadii. Je těžko smésnatí životou organismus nějakého jazyka do školských schematických pouček, nelze však také žádat po pouhém Vvodu do studia gregoriánského chorálu to, co je vědecky řeseno v řadě foliantů Hudební paleografie. Možno však říci, že Venhodova kniha přináší všechny potřebné poznámky průměrnému zpěvákovi s předavkem sdílné lásky k chorálu, která je konec konců nejlepší zárukou dokonalého proněmání těchto pokladů.

V naší rozbuocené době, kdy se vše ve světě mění, je Venhodovo dílo jedním z významných ostrůvků, na nichž máme dojem, že nestojíme na zrádné písčité duně, nýbrž na skále. Již tuhuň obrázek nás unášá daleko od poměrných mód tohoto světa. Jsme pokoušeni si říci: Všecko hubdy povinná, ale choť už sešane. Všakže se o tom sami přesvědčí! Oto Albert Tichý.

Jinak byste nás s nimi nesrovnávali. A měli by pravdu, Ale právě proto, že nejsou a nebyli koloniální, proto je jejich případ jiný než Indonésanů nebo Indonéčanů. Jiný je poměr na př. Čech, Slováků a maletický Němec nebo Srb, Chorvát, a maletický Němec na jedné straně a Francouz, Indonéčan a Japonce nebo Holanďan, Indonésan a Japonce na druhé straně. Národnostní jím byl Japonci jistě blíž i když se dá předpokládat, že to s nimi myšliti ještě hůt než Francouzi a že byli ochotni je vysvátat také mnohem hůt než Francouzi. Tak nebo onak, to však přece jen byli žití bratři. A proto je vysvátitelné, že s nimi šli a dnes je vysvátitelné, že chtějí avoje práva. Na druhé straně byli však docela jiné poměry, které každým zkrát a které si již každý může sám doplnit.

»Arizona Times«, velký americký časopis, komentuje velmi nadsnětí známu velkou věc av. Otce o potřebě obnovy náší sociálních řádů, pronesené na náměstí svatopetrském k mužům Katolické akce (tiskací a dodává pak ve smyslu papežově: »Komunismus se nepřekona tím, že se po bři komunisty, Komunisty se nepřekona tím, že dnešní demokratický systém se učiní opravdu správněnotím. Překonaíme komunismus, budeme-li žit ve správněnoti, zajištěním slušné rozdělení pozemských statků. Není žádného právoho pokroku, nesměje-li k tomu cíli a není možný mír, dokud nebude tohoto cíle dosaženo.«

Poláci vydali od konce války 3 miliardy zlotých na znovuzřízení zničených kostelů. Magr. Majewski, arcibiskup varšavský, prohlásil na jedné tiskové koferenci, že od konce války byly vydány 3 miliardy zlotých na znovuzřízení polských kostelů zničených během války. V diecézi varšavské bylo domusů 1500, které opat otevřeno pro bohoslužbu. Blasky vzdal, že se právě pruce na znovuzřízení 84 kostelů hlavního města a 34 kostelů v ostatních městech diecéze; jež všechny byly zničeny válkou.

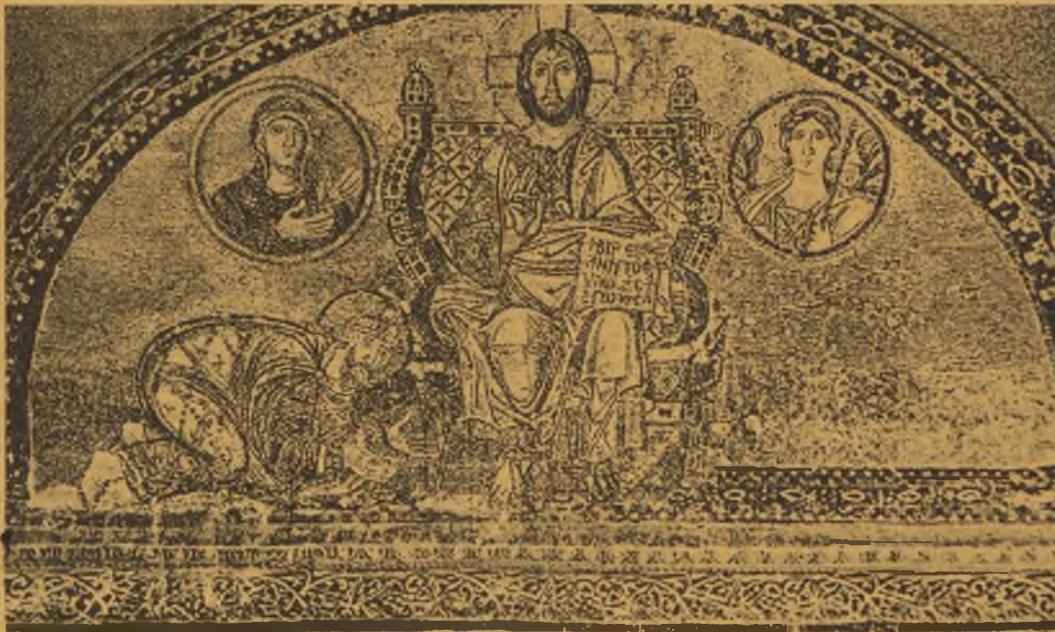
Konec náší humanity. Je známa aféra dvou anglických novinářů na slovenském pomezí u Bratislavy. Několik našich úředních zpráv avice prohláovalo, že to byla malíčkost, skoro nic, ale nebyla to přece jen tak nepatrná malíčkost, jak zveřstí odjdu. Je to dvojnásob amůt. Tož, protože to nebyla malíčkost za prv, a za druhé, že můžeme tak málo důvěrovat úředním zprávám. Podle londýnských zpráv nejen oba novináři, ale i žena jednoho z nich byla tělesně týrána. Wincour, zástupce šéfredaktora avého listu, dostal rány do měkkých končin řela, Aiersbach do tváře. Ještě členové SNB jednají takto s náší novináři, za tímž stáie atoli ohromná světová věc, jež na jedné i lóni domělcem, kteří nemají žádné tak mocné pozemské zástíty? Jak to říkáme v nadplu, jsou to smutné konce náší humanity a zase nová udávka, jak bezcenným se stane lidský život, nekudám-li se naň v perspektíve Boží. Bývaly doby, kdy se celý svět bouřil a byl vzrušen pro jedného člověka, jemuž se buď domněle nebo skutečně dávala křivka. Cím více však je v tomto světě ticho po Bohu, tím více tam žve stáie rozpuatějí barbarické pudy.

»Vědecký a slepý národ, tak a podobně slyšite v poslední době narikat nad nezájmem náší širokých vrstev o kulturu, na př. o velkou vřstavu umění Alšova, která se právě koná na Slovenském ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že si snad normálně vzdělaný Čech řekne, že si nelze přečíst av, co by z Alše neznal a prolo se nezajímá příliš o jeho vřstavu. Druhou příčinu je, myslím, zvláštní Alšov romantismus. Pro něho byl staročeký, zejména venkovský život holočím ostrově. Jaké jsou příčiny tohoto nezájmu? Celkový materialistický duch doby. Douho trvalý již tažení proti pravému náboženství nese své ovoce. Z náboženství žije všechna cenná kultura, která se po zničení náboženství stává produktivním prázdým slovem, rostlinou a podtatými kořeny. Nezájem o Alšovu vřstavu pochází snad ještě z dvou jiných příčin: Jednou je právě přílišná popularita Alšova. Aleš je tak znám s tolika jinými stran, že

K A T O L I C K Ý

43 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 26. ŘÍJNA 1947. • ČÍSLO Kčs 1,50.

Kristus Pantokrator = Kristus Král Mosaika v cařihradském chrámu Boží Moudrosti z konce IX. stol., objevená před nemnoha lety. (Cisár Lev VI., Moudrý, se lilani zde před Králem nebe a země (v otevřeném evangeliu, které Kristus drží, je nápis: Pokoj vám! Já jsem světlo světa). (Bohu a Kristu říkáme vždy král, nikdy Císař, ačkoli by se zdálo, že císař je více než král. Císařství však vždy znamenalo jakousi různorodou, umělé udržovanou moc, kdežto v pojmu král je obsažena jednotnost, přirozenost a otcovskost jeho moci.)

Toto je nepopiratelným faktem: Ve středověku zbožnost nepřeplovala právě srdce. Lidé chodili k svatému přijímání velmi málo a zřídka kdy se zpovídali. Mnohá mravní bída pustošila tehdy křesťanstvo, a přece království Kristovo nad tehdejší veřejným životem existovalo naprosto jistě. Když pak přišla renesance a reformace, byla vykonána nesmírná práce za účelem obrácení a pokřesťanění jednotlivých duší; úsilí duchovních spisovatelů v 16. a ještě více v 17. století v tomto směru je úžasné. Naproti tomu stát, společnost, veřejný život a mravy společnosti se posvětšují stále víc a více a jsou stále laičtější, stále méně křesťanské. Ježíš Kristus již není prohlašován za krále lidstva. Je nepochybné, jak na to podivuhodně upozornil Ev. XIII. již od začátku své vlády, že duch křesťanství byl popřen obzvláště ve dvou oborech: v oboru filosofie, proti čemuž měla reagovat jeho encyklika Aeterni Patris, a v oboru hospodářském, do něhož měla přinést nápravu encyklika Rerum Novarum, která chtěla rozluštění sociální krizi a skrytá nebezpečí, pro která většina tehdejších lidí byla slepá a kterou živě podporali přívrženci starých liberálních názorů.

Svátek katolické akce

Svátek Krista Krále, nejmladší z velkých církevních liturgických roků, je pokrokem i renesancí. Je pokrokem, který charakterizuje život a program katolicismu XX. století. V době, kdy se svě: potácí od katastrofy ke katastrofě, protože se nenechal obrodit evangeliem, v době, kdy se defeniv několik posledních století zhyba jen meosina opravdových křesťanů i v zemích ilicelleých katolických tradic, sv době Barabásové (byl pak Barabáš otrok...) se ve zbytku věčných roků nový život: věřící inteligence, studní, věiční si uvědomují: My jsme Církev, my jsme živými údý a orgány velkého těla Kristova, my jsme odpovědi za jeho pozemskou budoucnost a tím i za budoucnost světa. Z doznívající tradice a jejího hájení přechází čítá katolických laiků k nové duchovní ofensivě. Kristus musí kralovat v srdcích, v rodinách, ve společnosti, ne snad politickou mocí svých pozemských zástupců, ale silou své pravdy, své lásky a své milosti. A tomito apolitickým hnutím laické apostoátu vycházejí a plným pochopením vstříe papežové nářdby, vidí v něm veliké charisma Ducho Svátého, který je stále živou a oživující duší celého těla Kristova, vzbuzejí k jeho všeobecnému rozšíření a k jeho učenění v soustavnou práci laiků pod vedením biskupů. Tak vzniká nejmladší, nejlévo: volnější a dnes nepotřebnější útvar církevního života, aktivní a organizovaná účast laiků na hierarchickém apostoátu Církvě — katolická akce. Pontifikát Pia XI. nebyl ani počátkem ani ukončením tohoto živého proudu katolického života — jen velice ignorant mož: vše takto »odbyl« — znanensl jen promluvil toho, co v elitě světového katolicismu kvasilo již před ním, a zároveň bohatý a dlouhý řátě osvvěřp: výřný program do budoucnosti, program, k němuž se výřně vracel Pius XII. v řadě svých úředních i neúředních projevů. Něměně má Pius XI. namítnouto zaslubu, že jako hlava Církvě po svém zcela jednoznačně vyslovil to, co na vyslovení čekalo. A byl to také Pius XI., který dal novému hnutí i liturgické osvěcení založením nového svátka Krista Krále. V jeho myšlence to byl především svátek katolické akce a tak jí musíme chámat i dnes. Zdá-li se »snid nekřmnu, že toto pojetí myšlenku svátka příliš ochuzuje a zužuje, pak je to známku, že nepochopil hluboký theologický základ katolické akce.

Snad si to lépe uvědomíme, když si připomeneme, že tento pokrok — jako tolikrát v dějinách kultury i náboženství — je zároveň renesancí. V dějinách katolické Církvě ud: jednou byla doba, kdy byli křesťané neapostom menšinu upřesřtř pohanského světa, menšinu nenáviděnou, a pronásledovanou, a kdy se přece hrátka pověčených i laických apostoátů, plna svatého nadšení a nadpřirozeného opětmu, vydala na výboj navzdory všem zářlivě nepřekonatelným překážkám: ša dobývat svět slovem pravdy, skutkem lásky a svědeckým krví — pro toho, který jí byl v prvotním prvotním zřet: Pánem a Králem, hlavou, jíž on byla tělem; hlásala jeho slovo, bojovala a umírala pro jeho království, volala k němu: »Ty jediný jsi Svátý, ty jediný jsi Král, ty jediný jsi Pán, a a tím také zvířelá. Byla to právě první století Církvě, doba mučedníků, ale též doba nesmírného laického apostoátu a doba, kdy v ohlasu křesťanské zbožnosti zářila postava Krista Krále. Katolická akce nechce a nemůže být nějakým mechanickým kopírováním prvotní Církvě — to by byla navic: zaváněcí protestantismem — ale chce a má být renesancí, moderním obrodním hnutím, inspirovaným zářivým vzorem apostoátů a prvotních křesťanů. Ne náá, svátce je jí jím patronem sv. Františ k z Assisi, kterému, který bez nejmenšího hlubokého příměšku vyvolal podobnou renesanci ve své době a který napřed sám a prvotní druhy a později svým třetím řádem vykonal veliké dílo laického apostoátu.

Chceme-li tedy přeměnit oslavu svátka Krista Krále, musíme se zamyslet nad důsledky, které z namáčených akčností plynou pro nás, české katolíky, v přítomné chvíli. Nezapomínejme zvláště na to, že v pojmu katolické akce je nutně obsaženo jednak hnutí, jednak organizace. Obějí nutně. Hnutí je úkolem naší výchovy a osvěty, výchovy, organizace sama je nevytvorí. Ale hnutí bez organizace by zůstalo rozfátané; mohlo by

Z prvního pastýřského listu nřdp. biskupa budějovického

Pokoj Vám! Božím řízením a rozhodnutím Sváté Stolice byl jsem, ač tak nechoden, ustanoven Vaším biskupem. Přijali jste mne, draží spolubratři a lidé, s tak noličenou upřímností a vědností Pánu Bohu a Svátému Otci, že nemohu než volat: Bože, chválime Tebe! Věeibi duše má Hospodini! Přijali jste biskupa, o jehož příchod jste se po 7 let modlili. Bůh Vám odmění Vaše přívítání, všechna Vaše blahopřání!

Přicházím ve jménu Páně ujmout se milionu nesmrtelných duší, vzít si na starost blahoknězstva i lidu této diecese. Když jsem byl svěcen na biskupa a ležel na tváři na stupních oltáře, nabídl jsem se Pánu Bohu za Vás, nežít sobě, nýbrž Vám, byli Vám stavitelem mostů k většímu blahu, k větší cti a slávě Boží a k větší jistotě spásy Vašich nesmrtelných duší. Přijímám Vás z proboděných dlaní Ježíšových a jsem si vědom, co mi Ježíš při tom říká: »Já ovce miloval a život za ně dal...« A tak nesu srdce otcovské, v němž má každý »ti hnízdečko, největší ten, kdo nejvíc trpí a nejvíc Božího milosrdenství potřebuje. Nesu všechnu schopnost přemýšlet, co pro Vaše duše vykonat, na jaké pastviny je zavést, aby jim dobře bylo.

Program mého biskupství je dán dějinami všeho, co nejkrásněji lidstvo od pádu prvotních lidí má: S k r z e M a r i i k J e ž í š i! Maria znamená záblesk požehnání do chvíle prokletí, slib odpustění, život ve chvíli, kdy vyčten trest smrti. Maria je svět vítězství dobra nad zlem. Marie je stále volání pokorně tiché obětavé lásky. Dostat zlo pod patu, duši odit Bohem, aby se stala mariánsky plodnou! Neopskvrni-li nás žádná vina, žádný křiz nás nezlo. Vysvobodit duše z prokletí pochybeného života, posvětné lásky, rozvráceného manželství, z vřetitek jaké se zvedají nad troskami každého dne, jenž byl prožit bez Boha — jako by Boha nebylo! V době, kdy se zachvělo lidstvo v základech, kdy úpadek mravnosti na základech

hlodá, kdy je vše ve varu přerodu, je nutno mítí pevnosti dobra, charakteru! Tu se zjevuje Matka Boží Neposkvrněná, vznešená, která pod křížem stáá — stábat Mater — jako živý hlas volající: Jen čistý je silný, jen čistý je krásný, jen čistý nezradí. Jestliže odvrát od Boha, nectbání jeho přikázání vydává jednotlivce i celek na pospas všemu trápení, pak idea mariánská znamená příchod dobra se vším požehnaním. Maria znamená cestu, jakou se k nám nebe sklonilo, příchod milosrdné, svaté lásky.

Draží diecesáni — jsouce mariánsky čisti, silní, dobrotiví, dospějeme k Ježíši, jedině zachráně lidstva v opětné době úzkosti, obav, co přinese budoucnost. Maria zavede nás ke kříži, který jediný stojí, když je zmítáno lidstvo, protože na kříži v umírání mluje nás a v lásce umírá Ježíš. Ježíš znamená spojení božského s lidským. Čím vnitřnější bude naše spojení s Kristem, tím více zeme, stížená sázami a bédami, bude mítí vnitřní radosti velikonočního vítězství a letnicového posvěcení.

Ježíš přišel, abychom žili! Nedivějme se na náboženství jako na vedlejší zájem člověka. Kdykoliv slyšíte Ježíše mluvit o nejduležitějších pravdách, vždy se setkáte se slovem závratně výšky a hloubky: život! A to slovo může mítí obsahem moře blaha nebo moře slzi. O život tu jde, pravý život. Nemá-li se svět státi hotovým pšklem, musí mu zářit pravda Kristova, láska Kristova. Kristova mocí Vim, draží diecesáni — když se tekne slovo »život«, nejeden zaslí. Máš, bratře, sestro, těžký život! Nuže, pojďme k Ježíši s onou žiznivou touhou, s jakou chceme žít a životu to nejkrásnější dát. Budeme odpovídat za každou chvíli života — chceme životu vtisknout pečeť. Je jsme všude byli libou vůní Kristovy lásky, pokory, obětavosti. Proto zpět ke svatostánkům, kde je živý Ježíš, k oltářům, na kolena k jednomu: Věřim, k volání: »Pane, zůstaň s námi!« Ať nejdemo životem tak strašně sami!

— Ježíš znamená závazek pro lidstvo. Buď lidstvo přijme jeho ideály a bude žít, nebo vše krásné zhyne. Po letech rozputaných vášní, v době, kdy ztvrdla lidská srdce, nepřestává Ježíš — Ukřizovaná láska hlásat svou metodu: t. j. způsob, jak spasit svět. Je to obět lásky za druhé! Bez oběti se nic nezbuduje, nic se nezylebí a neudrží. Bez oběti za druhého mizí štěstí rodin, hyne hospodárství obcí, blaho země. Ne tedy násilí, úskok, lež, krádež, nýbrž láska, obět, pravda, poctivost, láska k Bohu, která je jedinou základnou pravě lásky bliženské.

S tímto programem jdu ke všem vám. Jdu k nejmenším, abych za Vás, miláctkové Srdce Páně, prosil dospěle. Andělé Všci patří na Tvář Otce nebeského. Jste dětmi Božími. Co kdo pro vás vykonal, vykonal pro Boha. I sklenice vody, vám daná, získá odměnu. Ale bēda bude tomu na Božím soudě, kdo by vám dal špatný příklad. Jmenem Vaším spinám ruce k Vaším rodičům, aby Vás vedli k Bohu, aby Vás naučili základním pravdám svaté víry, aby Vás naučili pracovat, a hlavně skromně žít, zvláště pak aby Vám ukázali, jak se má jednat, žít, abyste byli častě a věčně šťastni. A kdybych Vaším jménem zapisísal mēl, pak zapisísalh při velkém dni soudném, který nás čeká, aby Vám někdo nikdy nikde nic zlého neukázal, neboť je velké neštěstí, když se květu života dotkne mráz zla. Kdyby naše děti v rodinách viděly jen co svate a krásné, co světící by bylo! Prosim za nenarozené. Mají nesmrtelnou duši, chtějí žít a oslavit Váš rod a naši zemí. Snad mají velké nadání, velké věno oro život, budou Vaši oporou ve stáří a radostí na věčnosti; neberte jim život! Je hrozné, hledat radost, pohodu, úlevu za cenu života a druhého. Je lépe mít mnoho životů na starosti, než jeden na svědomí. Je nás málo! Kdyby byl lid dbal zákona Božího, bylo by nás dnes několikrát víc.

(Pokračování přístě.)

(Pokračování na str. 2.)

Svátek katolické akce 28. říjen - den svobody

(Dokontent se str. 1.)

se státi, že by se různá jeho ohliska buď vůbec isoval nebo místo apologetiky mezi nevěstičmi vzjemně střetala v přetvářkách několika věřících: a hlavně by to nebyla církevním posláním a pověřením pověřená ústata na hierarchickém apologetice, nebyla by to katolická akce. Hnutí vyhožadí zadrž, organizace shora. Někde upřesně se musí sekat. K tomu je třeba pilně práce k získání vzájemné evidence, ale také značných předpokladů mravních, zvláště vzájemné lásky, pokory a poslušnosti k blakupům. Dnes je třeba vždy a všude jít do důsledků za věci a neochromovat práci osobami, místními nebo hraničními předávkami. A při tom věšit je třeba bratrské otevřenosti, nikoliv jitrky; osobní dohovoreni býva nejdůležitější.

Abychom překonali všechny lidské slabosti, které donad u nás stojí v čestě dokonalé katolické akci, otevřeme zvláště v poslední neděli říjnovou dokofán svátce Kristu Králi a jeho svátce rádní po epše lidu i opakujme ve vroucí modlitbě znovu a znovu jeho slova, která jsou heslem katolické akce: »Přijď království tvé!
Alexander Hejdlér.

Národní směna a dobré sousedství v národě

JUDr. Václav Urban.

Na dny 25. a 26. října t. r. je opět stanovená národní směna. Vytvářlost, s jakou se znovu a znovu žádá od našeho lidu práce v neděli a sváteční dny, kdy katolická část tohoto lidu je ve svědomí vázána zachovávat pracovní klid, nese povzdechů své ovoce. Lid, i katolický, bere ponalu tento způsob porušování III. příkazní Boho-li na vědomí a mlčí. Mlčí, místo aby — jak kdysi říká E. Hello — opakoval svoji pravdu, když ušlechil opojku svůj lid.

Je tomu již asi měsíc, co se po prvé objevila v »Mladé frontě« zpráva o chystané národní směně mládeže. Zpráva vyšla, a nikdo se neozval. I vyšla za nějakou dobu v nešťastnější formě. Potom byly vystiženy propagační plakáty, na nichž je vyzobrazen postava s lopatou, jež naznačuje, že dne 26. t. m., to jest v neděli a ve svátek Krista Krále, bude národ dobrovolně kona: nádenickou práci. Touto prací, kterou Turíce v den sváteční svému toaru již v desateru výslovně zapověděl, bude se přispívat k zachráně národa.

Co tedy na to říci? Opět to, co bylo již dávno řečeno: »Nestavi-li Hospodin dům, marně se upotí, kteří jej stavějí.« A tento dům Hospodin určitě nestaví, protože Hospodin má v nedávni práci člověka v den sváteční.

Dá se však možno říci, jestli toto: Organizování pracovních směn na neděli a sváteční dny je neúčinný, ne-li nepřátelský čin vůči katolické části našeho obyvatelstva, poněvadž tato se buďto přímo nebo nepřímou k účasti na těchto směnách proti svému vnitřnímu přesvědčení donucuje, anebo se stává do takového světa, jako by se na své náboženství jen vylouvala, zatím co nechce pracovat. A ti, kteří pracují, vypadájí pak jako jediní hostitelé o blaho národa, jako jeho jediní budovatelé a praví vlastenci.

Nemůžeme jinak, než se domnívat, že je toto počinůl zámerne a že má věsti k zdiskreditování křesťanské věty národa. A není-li tomu tak, pak nemohu pochopit, že se organizátoři národních směn nedělají a svátečním směnám sami zdaleka nevyhýbají, neboť nemohou jinak uniknouti podezření, že tyto směny dávají na neděle a svátek, chystají. Vždyť tudě soboty by vydaly práci tolik jako sobota a neděle. A tehdy by bylo více počítat s účastí celého národa!

Jde tedy něco o to, aby směna byla v neděli, anebo o to, aby se jí zúčastnil celý národ? Zdá

28. říjen zůstane navždy pro každého pravého Čecha skutečným dnem svobody. Tu a tam, zcela ojediněle se ozve ještě i mezi námi hlas, lesknící po starém Rakousku, duze lív takové anonymní hlasy jsme dostali za rok do redakce, ale to je skutečná výjimka. Zbytek dávných časů, protože proud dějin se nikdy nedá obrátit zpět. A proto je 28. říjen den svobody. Ba, my bychom měli dnes tenlo zvědu svobody věchovat tím radostněji než původní účastníci prvního 28. října, čím více jsme měli v nacistickém otroctví přiležitost prozít, co to je nesvoboda a co to je palčivá řízeň po svobodě. V pekle koncentračních táborů jsme někdy uvažovali takto: Jakým hrdinou nám býval na příklad Havlíček. S jakou uctou jsme vzhlíželi k jeho brixenskému exilu. Ale jaký to rozdíl mezi jeho postavením tam a vsukou Tantalových mukami, limž musilo projít tolik našich lidí, a to velkých, čistých lidí, za nacismu. Nesmíme by tedy mála být naše vědomí za svobodu. Denně bychom se měli za ni modlit a denně přikáhat, že nedopusíme, aby se zase vrátili takové časy.

Leckdo si ovšem skepticky povzdechne, jak to udělá. A není to věru malokost. Nedá se vami nebo třetím ustanovením, protože svoboda, pravá svoboda, jest nejvyšší vzepětí ducha v člověku, duch však je v nás spoután tolika okovy hmoty, tolikou řízi následků dědičného hříchu. Nelze sami v sobě osvobodit, jsme plni animálního strachu a ten z nás dělá zbabělé vůči vyšším a otrokáře vůči podřízeným.

Můžeme to sledovat na známém výroku A. Zápotockého, který hrozil nespokojencům z ÚRO že je pošle do dolů a na slavy. Celou filosofii byste z toho faktu mohli vyvodit.

Za prvé: A. Zápotocký byl také v koncentračním láboře. Jak brzy zapomněl na dráhočenosti svobody, po které tam jistě tolik toužil. A pak: Toik se mluví o krásné práci, zejména tělesné práci. A přece se tato tělesná práce zede znovu ukazuje v úloze trestu. Jak chcete podle mála lidl ptesvědčít, že to nebude ponižení, zvoil-li si tělesnou práci, že mohou stejné sloužit vlastní a národu v dolech jako na universitě? Musíme opravdu dávat více pozor na svá slova, nemaj-li být mísením prázdné slámy a chcem-li jimi opravdu dosáhnout, něého trvalějšího než chvilkové uspokojení mas.

A tak se zdá, že zase jenom věřící křesťan, věřící katolík zůstane opravdovým obháněm svobody, že jen on bude moci opravdu vroucně oslavovat 28. říjen. Reklí jsme, že strach ze svobody má ten, kdo má strach vůbec. Kdo nevěří v ducha, jeho nesmrtnost, jeho nespoutatelost,

se, že dopouští šlo vždy více o to, aby byla v neděli, i když se vědělo, že velká část občanů se jí proto nezúčastní. Nemohu uvěřit, že by si to bylo důsledku iniciátory národních směn neboli vědomí. Ale jsou-li si je uvědomí, jak potom dokáží národu, že jim jde opravdu o pomoc republice a nikoli o manifestaci, při níž nezaléží na tom, jak velká bude účast? Zveil-li někdo hosty a chce-li, aby opravdu přišli, nepozve je přece na den, o němž již napřed ví, že je nepřihodný!

Jest proto nutno si položit otázku: Záleží organizátorům národních směn opravdu na tom, aby přišli všichni občané republiky?

Jestliže jim na tom nezaléží, pak nejde o směnu národní, nýbrž o jakousi směnu marxisticko-socialistickou, na níž je nepřítomnost katolické většiny národa snadno vysvětlitelná. Jestliže jim však na tom záleží, kterak vysvětlí, že jí položil vědomě na den nepřihodný?

T. G. Masaryk kdysi pravil: Je pravda je vždy nepraktičtější. Myslím proto, že by bylo dobře i tady mluvit pravdu, neboť nás národ

Kdo nevěří v Boha a v konečné optimistické vyznění osudu světa a lidstva.

Tato praktická nevěra existuje také u lidí, kteří jinak věří takřka věrou hory přenesající. I u věřících se setkáváme mnohdy se strachem před svobodou, jež se zvrhává v obdiv pro věhlasné diktatury, který pak plyne z pokriveného názoru na člověka, že totiž je zkažený skrz na skrz a že jen pevná ruka málo jej samotného a celou společnost lidskou zachránit před zkázou.

»My jsme se však nenaučili tak znát Krista.« (Řízes, 4.) Pavel, nevěřící apoloit Kristův, je zároveň největším hlasitelem křesťanské svobody. Jistěže svobody ukázněné, přece však takové svobody, o jaké se nikde lince lidstvu nezdálo. Právě naše generace, která prožívá orgie otrokářství levého i pravého, by mohla o tom něco říci.

Jestliže je dnes římský papež v čele bojovníků za svobodu, není to nikterak časový oportunismus, nýbrž je to jeho nejvládnější poslání, poslání skutečně apoštolské.

Kristus nám kládí na srdce, že se máme kláněti Bohu v duchu a v pravdě. Toho však jsou schopni jen lidé svobodní. Svobodní od hladu, svobodní od strachu. Můžeme proto pozdravit den svobody, můžeme jej pozdravit srdečně i jako katolický křesťan, přes všechny stíny, které na příklad v náboženském ohledu tuto svoboda přinesla. Svoboda ovšem není nikdy zabezpečena jednou por vdy. Ani pro národy, ani pro jednotlivce. Kolem nás i v nás je stále tolik činitelů, kteří čhají na to, aby nás zotročili. To je ten proces svobody, ten boj o svobodu, volba mezi dobrem a zlem, hmotným a duchovním, pravdou a lži. Jediné katolík má všechny prostředky k tomu aby tento proces vyhrál, aby v tomto boji zvítězil. »Důvěřujte, já jsem omešl svět.« k nám volá Kristus. volá k nám takřka se svého kříže. A my máme denně přiležitost z tohoto Krista žít a jej přijímat. Jak účinná a osvobozující je pak musila být naše modlitba za svobodu. Vždyť on by se jí vlastně modlil našemu ústí. Modleme se proto všichni ústí slova, která se říká opravdu na ústí každého dne modlí, slova modlitby za svobodu za pravou svobodu dítek Božích, svobodu bytosti ze sjednocení našich vůlí a našich činů s nejvyšší vůlí a nesvobodnější vůlí: vůlí Krále nebes a země!

Povězci a Hř, spravuj a ved dobrově. Pane Bože, Králi nebe a země, dnes myslí a těla naše, naše činitel, kteří a skutky podle zákona svého a v dílech příkazní svých, abychom myní a na věky a Tvou pomocí zesloužili správu a svobodu. Spasiteli světa, jež žilés a kraulaš na věky věkův. ak.

přeměří a naspekují se s argumenty, jež nepřesvědčují. Je-li tedy možno — a možno to je — uspořádat národní směny mimo neděli a svátek a přesto se vždy pořádat v neděli a ve svátek, nemáme nikdy býti na pochybách, že jejich pořadatelé na účasti katolických občanů nezaléží, z čehož pak nutně plyne dále, že jim nezaléží na výsledku těchto národních směn. A nezaléží-li jim na výsledku národních směn, proč tyto směny vlastně pořádat?

Pokřesťování. Při úmrtí našeho dráheho mantela, otec a dědečka, pana Františka Eszenhiera, postovního revidenta v Podmoklech I., dostalo se nám tolik protievůl účastí, že není nám možno každému zvláště poděkovat. Děkujeme tímto všem, zejména pp. kolegiím z postovního úřadu Podmokli I., p. četníkům ze křivá slova rozloučení a úsmolní práce v Pánu zenušlově, jakž i všem, kteří ho na poslední cestě doprovodili. Nás všechny dás natí, též nábož. poštovnímu ústavu MARIANUM, počtoče v Podmoklech, za vzorné a pečlivé vypravení pohřbu. Všem »Zaplať Buhle Jménem veskerého přibuzenství Josefa Eszenhiera, manželka.

Výlet — nikoli pana Broučka — do Čech

Letos o prázdninách bylo na Slovensku mnoho Čechů. Toik, že při tam skoupili, co se koupit dalo, toik, že při se sloupejí člověk pít, kde bere tolik českých lidl peníze, aby mohli přijít na Slovensko úlozem i auty z nevděčnými říčními míst. Tak ai na to nedávno sjezdou »Mlýnský« v »Dnešku«. Proti tomuto proudu od západu k východu, šla také jedna duše směrem opačným: šla se podívat po deseti letech ze Slovenska do Čech. Zde vám vykládá, jak se tu cítí.

Od Sumavy k Tatrám na dovolenou, rekreaci, návštěvu rozvázely vás vlaky, mlilí; seděl, stál, tiakli jste se v nich, valili se do nich, čekali s divným ohodláním nebo lupou resignaci na Strel. Jindy ai jiné, pojmenované i bezejmenné; oči ztracene v modrých dálkách či ztrnulé odfestavou právě prošlouho, jak za nezaměnitelnými dvěmi bytu v kuchyni žhne nevypnutý vařič a v koupelně zviplavil fom. čna bezadnéžné rovdí a bleskným pochodem nepovabitelného radí za jídelny. Budí vám opádné neustátny po hledě vstít rychliku v opádné strany — byl to slavný vlak! Muškelýra po deset letech rodu zenského nedopálným: pan farář s kmolty ředěly nějak populé jméno), vezi naskok domů. Hýbal se lezl, šinul, plazol tak ponalu — jako každé vozidlo vchovatě naložené očekáváním — že zatím z Wilsonova nádraží zklamání odešla uvilací delegace s přípraveným plamenným prolovem. I spojilila se ztracená dcera skromně plamny lampového průvodu uspořádaného na její počest lidem festivalovým. Nazítí — ujlisťví se, že i za dne skutečně na obvyklém místě se ... vzplá kameenné své lokty pína krás Praha velebná, jak slunce jas královské již čelo blekem spíná, jak táč věží: věkem čerých úseč, kamennou tu české slávy píseň čeravně rtem purpurovým libá...« shledala, že samet a perleť pohledu za jejíu znatelně prohloubily lón a za

chíze městem na mnohá místech je hrdlo nebavale svíranó; člověku je nejlépe postátí tam samotnému. — Nabo puovala dále k rodným vrškům (pan učitel o nich okázale tvrdil, že patří k předhorám). Tam čas ovšem plno známých tváří a hlasů odklídi do zahrady zelené nebo jen ústního podání; vršky přimáčí a vůbec nešaršné hospodařil s vnějškem, ale přitvorou lidl i věci zni srozumitelné, plnějí — zblízka, jak křeč prošlých let natrvalo smřžila spojivo a zpevnila přilnutí k rodnému. Ale to všechno má málo soulečného se slovy. Nahlas je říci jen nashledanou.

Po návratu však se v kytilci heřmánku a vřesu z domova tu a tam ovljeví skřytý hádek. Malí, neškodní, nechtějí uštknout. Jen občas některý se vynoří, lechtotně zkroulí v oznamik a potuálně pokouší, až člověka svede, aby po něm zapokoval jeho proč. Třeba:

Proč chvíle — tolikrát v představách prožíváné — prvního probuzení do zvuku čestiny a jen čestiny přináší příchůl rozčarování? Sluch ušlývý keromé melodické a rytmické slovenský výšlívou čestně rozhlásové (ne vždy vzorné, ale přece jen příjelelné kultivované) jest před vnižním obsahem odmlít řeš zaznívající z chodeb, z ulice. A během dne a dni zavile vyfílta: toto řezstvará, bezpřívědná, nechtím sousta otrávené na jazyku převalovaná s hláskami spojkným, nedobřečteným, šformovaným, mešitě artikulované hlásem lémet nemodivavám; co movním drsným a hosteným — to je strážím i tvzr; o níž tak rádi slyšáme od jiných, že věká do vědomí s lahodou i espiřtem vzácného nápoje? Je už tak dávno, kdy denně slupovaně neuvratlost vůči ni páčila nás v každém nervu, že nestoiti ani za počádné otvěření a zaviení úst? Bývá-li slovenština s oblibou přirovnávána k malovanému džbánku, může být řestina vedle ní vázou nezobednou, krásnou jen svým účelným, ušlechtilým, harmonickým, věky modelovaným tvarem. Proč má být nedobalým používáním považována, otloukána?

Kdo bude nakonec vládnout?

Milóš Matula psal na počátku tohoto roku v »Katoliku« o světovém sítě, jehož myšlenka se vrací vždy v nové formě tím více, čím více jsou lidé přesyceni nevyrovnatelnými spory o různé kousky a zákoutí světa, spory, obhem nichž se lidstvo stále víc zabourá do chaosu hladu a bída. Milóš Matula psal o světovém sítě na základě úvah německého filosa Theodora Haackera. Haecker, jež nedávno jeden švýcarský Hlas nazval »snad nejvýznamnější katolický myslitel Německa v přítomnosti«, před krátkou dobou zemřel. Jako svou závěť zanechal knihu: »Křiny dnů a noci«, sbírku úvah z let 1939 až 1945. Je samozřejmě, že uvažuje o Němci. Obraz, který o nich podává, je tím závažnější, že jej, jak jsme připomněli, podává jediný nejvýznamnější katolický myslitel.

Nedávno bylo mnoho rozčilování nad tím, že generální sekretář francouzských radikálů, strany to Daladierovy, prohlásil, že hlavním nebezpečím Francie je dnes Moskva a ne Německo. Myslím, že toto rozčilování bylo oprávněné. Hlavní otázkou Evropy zůstává stále Německo. Třeba Německo zmírjící a svou hnilobou otrávilující okolí. Ačkoliv se netřeba bát, že je s ním tak, že třeba se bát, že se stanou lučavkou, že budou, třeba skryté, rozdmýšlování, již existující rozporny nemá někdejšími spojenci, prože se jistě nezvaldí naděje, že se mohou pomstít za svou porážku tím, že strnou světu do nové katastrofy. Je to na konec, až bude z Evropy a ze světa ještě více trosk, se snad přece stanou jeho pány.

Proto je důležité je znát, znát je pořádně, znát je hluboce a bdt.

Obraz, který o nich podává Haecker, je tak tvrdý a pevný, jak se s ním setkáváme jen v některých výroci Heineho, Nietzscheho nebo F. W. Foerstera. Haecker je ovšem křesťák jako katolický, západní myslitel.

Němec je pro Haackera odpadlík. Jeho odhod se dnes projevuje ve všech následcích, které jen může mít. Jedna z jeho základních vlastností je zaryté loění na vlastních myšlenkových konstrukcích, zarytost, kterou považuje za originálnu; jeho náboženský život je zkažen odpadem, jeho filosofie je zkažena idealismem. Jako žedná jiná lidská rasa je proto vřadá technice a mechanizování, bezmeznému sebezpečování a sebezvyrovnání, zmaer. alisování duchovna, kvantitě, všemu dynamické a vši vnějškové síle a moci.

Haecker je vždy znovu zachvácen hrůzou, kdykoliv si uvědomí následky toho, že zruší právo lidského, duchovního a křesťanského. Vidí na př. na mládeži, jak celá kulka dvou tisíc let pro tak mnohé vůbec již neexistuje.

Všemu na vzduch však doufá, že to jako důležitě sebevražedné uskutečňování zvráceného myšlení pohltí sebe samo. A za snad z toho vzejde lepší doznání, obrat a lepší pořádek.

Vidí, že celá ta víceřší šťastná německá »Tilchligkeit« — schopnost a výkonnost a všechny její úspěchy je v základech jen silně návržené křesťanství, převrácení ctnosti viry, nedvěře a lásky, v nejlubšími lédě že to je popření nejvládnějšího křesťanského tajemství: tajemství nejsvětější Trojice. »Kažte dnes troj-jediného Boha a do ničeho jiného se nepouštějte. Jíz tím samotným rozžijete duchy a nutíte je, aby se sami projevili pro nebo proti. Na jednom místě pak vyslovuje názor, že k vedení se na konec dostane ten národ, bez ohledu, k jaké rase patří, jež »fakticky zachová příkazní troj-jediného Boha«.

* Na propagaci katolického tisku počtemo Vám starší článek KATOLIKA zdarma. Objednejte na adr.: KATOLIK, Praha IV., Hradčanská náměstí 8.

doahu — nemyslím, že o mnoho víc žádá od věšiny z nás dnes i zitra. Někdo, v jehož rukou je všechno ostatní. Zápsem s vlastní slabostí a křehkostí je bezpečně zsilít k unesení skutečnosti, že moka, omasek, pořádek, spravedlnost, sláost, mrk... zkrátka nic není.

Teď ještě milým redakcím: proč jste při opravě kostela — je pěkný, můžete být pyšní — posunul mlžku blíž k oltáři? Jen proto, aby se dím bařiček mělo dešit cestu ke stolu Páně? Ci někdy také nasolite prostor lodí? Skoda, že jsem vás neviděla. A nad kazelnou mále andělčika s křížem, druhého s kotvou, jen třetí — chudinká Láška — nadále zůstala prázdná rukama. Je to snad přiznání, že nic se u nás nezmenilo ani válkou, se »Peprleček«, obecní dítě, za by umíral v koutku stáje?

Miválí jste faráře »panička« — intelektuál a choroba ho jaksi od vás odsouvaly. Přišel spovívat starý pan; leckdo ho okrádal, chalupnice pasouci na jeho jeteli, chutě se pustila do potyček. Kdo by uvažoval o jeho úsporách vložených ještě za života v skromné pensí pro dobro třicetich dětí? Přišel dávat, téměř kost z kosti vašim. Vykřivstalisované láška a dobrota. Pronajal vám věšinou polí, žil potěš a jen pro vás. Nafíkal na nepochopení, v padesáté holov se silami. Teď mále nového, moderního mladého člověka. Nemá polí ani domácnosti, stavuje se v hospodě. Postaci na mořore všude dojet, všechno zařídí. S mladou pružností vyrovnává se s požadavky doby, snaží se přitáhnout a Církví vrátit inteligenci, připoutat mláde, vzpamatovat: dospěle. Lidé, prosím vás, vysvětlete mi, proč brutálíte na to ho?

Přím se pro jistotu zase už z bezpečné vzdálenosti, redakce vám adresu neprozradí. Ale i tak, mohli mlít doma, nic ve zmráz: pravdu sobě hude... A vůbec: kdo hání, rád má. M. K.

Výklad na žalm 128

(K památkému dni 28. října.)

»Nebude-li Hospodin stavěti domu: nadarmo pracují ti, kteří stavějí jej. Nebude-li Hospodin ochrániti města: nadarmo bít, kdož odtáhá ho.«
 Už jsme jednou vzpomněli na pohublí, jak nás sáblalo na podzim roku 1938 čtíři tato slova na bráně radnicí, kde je vepsal naši pohobný předek: je to v Lanškrouně, městě téhož od Cech odtržené. Ale amílovat se Pán Bůh nad námi, podle slov předešlého žalmu atopatadavacítého: »Když navrátil Hospodin zajatěvci Sionu, učinějí jame jako potěšení. Tehdáž jsou naplněna radostí ústa naše: a jazyk náš plesáním. Tehdáž pravili mezi národy: Veliké věci a nými učinil Hospodin. Učinil a nými veliké věci Hospodin: jme rozveleeni. A námi, a oslavujeme své osoboven nején slavnostmi ve výročí samostatnosti. Učinil jme také »národní aměnué před tím. A tu tedy máme sít »něčn řasoci, že mimo »národní aměnué v neděli byla přidána také možnost jí odpracovat jindy. Katolíci tedy budou vědět, jak si počínat, a kterak je napomíná náš žalm:

»Daremné jest vám před svítáním vstávat: vstávejte když jste posezení, kteříž jste chléb bolesti.«

Tak se stará říšský zákon, zákon potvrzený na Sinaji, aby každý pracující člověk měl svoje právo na pravidelný sváteční odpočinek. A tento zákon se neruší žádnými okolnostmi. At jsou to kapitalisté, kteří vykořisťují nedělní a dělníci, at jsou to diktátory, které zavádějí práci ve svátek nebo práci organizované mládeže jako národní vymoženost a čestnou povinnost (Ehrenpflicht im Dienst des Volkes) at jsou to dohvatelci, kteří stádo do úmoru zajatce v pracovních tábořech, vždy se křesťanský zákon stává proti nim. A at se liberální dějepisci kapitalistického pokroku podle libosti pojmávají pracovním poměrem křesťanského středověku a jeho četnými svátky, a moderními pondělky tovaryšů a pověstnými línými mláčky: Tak roztla evropská vzdelálost, Oxford a Sorbona. Karolínem a křesťanská lavra. Takovým dílům dával vzniknout křesťanský sociální řád:

»Když dá milovaným svým spánek. Až dědičtí Hospodinovo — synové: odplata — plod života.«

Křesťanský sociální řád nezapal nezaměstnaných, a proto nezal olásky multihalustnosti; křesťanská mravotnost dávala národům vzrůstat, a věnila mateřství svatozářtí. Křesťanství dávalo národům život, a ne smrt. Dnes ovšem jsou to vše otázky vážné, a smrtelné vážné.

»Jako šíp v ruce siláka: tak jsou synové vyhnané.«

I když tedy národ je vyhnan dobytatelem ze starých děle, jak se stávalo často za pohanského středověku, a jak se stalo za nedávné války na pť v Poznaňsku Polákům.) — I tehdy může nadějně hledět do budoucna, jen když se mu děje rodí synové. — A to je tedy, jak zde řečeno, nejlépe válečný potenciál, nejlepší základ brannosti. A teď si vzpomněme na přední Němce a na neválečné kraje nádeho pohrančí České hory, ptehřadí Slovianstva, jsou nezalněné — a po českých městech můžete koupit hygienické přípravy. A v některém domě ani dneš nedacatně být pro rodinu a děti. Křopak ví, kdy se všeobecně uzná, že o synech národa platí totéž, co o synch rodny:

»Blahoslavený muž, který jím naplnil žádost svou: nebudé zahanben, až mluvív bude nepřítelům svým v bráně.«

Ale že bychom brány svých přirozených hradeb zemských osidlili jen na základě občanské morálky, o tom budž pochýbováno. Neboť tak praví Bly o městěcké morále: »Buržo je vrahem dětí, vrahem blízkých, vrahem Boha — ale je hrý.« Můžete ovšem likvidovat buržoazii a zavést — v duchu norimberských zákonů — nějaké kolektivní chovatelské, a povinné porodny, jako doplněk povinných mateřských školek. Nebo umělé oploďování v němž se zhlédli mlivonické rasy a mlivonící pokroku. Nebo nějaké líné a elektrický otopem, co já vím... Ale až vypsalujete takový národ, pak se teprve osvedčí antifašna našeho žalmu:

»Nebude-li Hospodin stavěti domu...«

A proto doufáme, že bude v sociálním řádu naší republiky dopřán nedělní klid a také ve stáří zaručeny odpočinek tím, »kterž žije chléb bolesti.« a pak, že mohou naše děti zazpívat následující žalm stosedmadvacítý:

»Blahoslavení válníci, kteříž se bojí Hospodina, a kteříž chodí po cestách jeho. Nebo z práce rukou svých jstí bude: blahoslavený je ten, a dobře tobe bude Manželka tvá jako réva piodná po stěně domu tvého: dtky své jako sazenice oliv okolo stou tvého. Ejhle lakti bude požehnan člověk, kterýž se bojí Hospodina. Požehnjící tobě Hospodin ze Sionu: a dejž at vidí dobré věci Jerusalema po všechny dni života svého. A at vidí synů svých — pokoj nad Jeralema.« Amen, dejž to Boh!

Ale: »Nebude-li Hospodin stavěti domu...«

Jindřich Stěda.

*) Za křesťanského středověku se nechtávalo, aby byly unáve evropské vdělatosti národy hnány a místa na mláto. Začalo to až zase za naší doby. To je snad náhodná shoda okolnosti. Ale shoda okolnosti může být velmi napadná — jak říkal ten člověk, k kupoval čistě nřasívalové mléko a našel v něm štku.

Regulm k poctě Mgro Dr. Antonína Boška Dobráckého. Pět let uplynulo od smrti umučeného Mgro Dr. Antonína Boška Dobráckého, metropol. kanovníka pražského a býv. kancléře pražské arcidiecé, ušlechtilého kněze a velkého vlivance. Velký okruh jeho činnosti učí jeho památku v neděli 16. listopadu r. z. o 13.30 hod. ve Smetanově síni na vzpomínkový slavnostní pň. křesťanské hudby provedeno G. Verdího Regulm. 300 účastníků. Symfonického orchestru F. O. K. Českého návečného sboru a sbůta (žd. Ziklora, R. Hořáková, Beno Blachut, Ed. Haken z Národ divadla) řídí Dr. Václav Směráček. — Reklamae pozvánke a vstupenky v kanceláři Klubu přátel staré katol. Prahy, Vřaha 1, Kř:zovnické ul. č. 1, tel. č. 346-47.

Kristovo království v nás

Všimli jsme si někdy, že poslední slova Kristova veřejného života jsou prohlášením jeho královské důstojnosti? »Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět...« Zde, před oficiální autoritou starověkého světa, je dokonán Kristus veřejného zjevení. Pak už je jen zsta čeká, smrt a vzkříšení. Tento závěr je tajemný spjat se začátkem, neboť Kristovo veřejné poselství začíná slovy: »Čas se naplnil a království Boží se přiblížilo.«

Od té chvíle »evangelium o království Božím« je nasčleno: známé království i jeho krále. O té chvíle zjevení o králi a jeho království náleží vědomost i času. Záhrnja duchovní řád mláosti i hmotný kosmos. Je to povné řízení, je brány pekelné nepřemožno, ale zároveň se děje, uskutečňuje; jest řečeno: »království Boží je ve vše a zároveň »království mé není z tohoto světa.«

Přichází z vědomosti a z plnosti, obrací se však na člověka v čase, aby je naplněvalo, uskutečňoval. Neboť jedno z tajemných znaků tohoto království je, že je osů živého, co vzniká dlíním vnitřním i vnějším vztahů mezi člověkem a Bohem, mezi člověkem a člověkem v Bohu. Téměř všechna, podobnosti Kristova o jeho království jsou naplněna dětem, je podobno kupci, který prodává; ženě, která mete a hledá; panem, moudrým i nemoudrým, které jdou vafice ženichovi. Království Boží stále přichází, jak se o to modlime v modlitbě Páně.

Je tedy na člověku, aby je uskutečňoval. A člověk je uskutečňuje z lásky svého života. Sv. Pavel, zastje pod vedením Ducha sv., ale také v duchu antického mšlení, které nikdy neztratilo vědomí kosmické jednoty a řádu, následně zjevuje křesťanství Krist: »Krále jako Pterona. Plnost, začátek a Konec všeho, že v Něm a pro Něho a skrze Něho jsou všechny věci na nebi i na zemi. Kristovo království je »anakefalaisis«, t. j. sjednocení, vykypcení, posvěcení všeho v Kristu. Jenž je v řádě kosmické i v řádu mláosti středem, žvoučím poutem a princípem vesmíru.

Kristus Král je pak první křesťanům předevšim »Kyrios Jesus«. Pán, jenž má přijíti, byzantským duchu se zjevuje jako Pantokrator. Celý středověk protlává ví Kristovo království nebeské. Pán je Králem věčné slávy, nebo Soudecem, takže stará myšlenka kosmického království Kristova stále ví ustupuje. (Není to jeden z důvodů, že právě tehdy začal svět ztrácet pro člověka souvislost, a čím více se stavěl člověk do stěhu vesmíru, tím více se rozpadal?)

Po orestávě Krista, Krále mláosti a lásky, kterou postavila barokní zřobnost proti chladnému racionalismu, přichází encyklika Pia XI. Quas primas jako velký duchovní mezník: v ní je obnovena pavlovská myšlenka o všeobecném primátě Kristově a zároveň uplaštěno celé předchozí dědictví křesťanské zřobnosti.

Nyní je tedy království Kristovo v nás. Jakké je látka našeho mšlení, jak je máme uskutečňovat my, teď?

RNDr. Artur Pavelka:

SRP - Sdružení rodičů a přátel žactva středních škol

Ujalý-li rodiče, že rodičské sdružení zaniká, jstá mávnou rukou a psznamenají: »Nejvýš částe, vždyť je to spolek výhradně na to, aby lkal peníze z kapsy rodičů. Křopak by a takovou instituci ztrácel svůj drahocenný čas!« Ze takové rodičové achuze rodičovských sdružení ignorují, je při tomto postojí samozřejmé. A přece by měl přiležitost, pracovat ve výboru RB a uplatnit se tam ve prospěch školy, které všichni smlví dítě. K té činnosti ve výboru RS pro blaho školy, psznamená každý zkušený učitel: »Ano, ve výboru jsou velmi aglní rodičové, ale je to proto, psznevážá aya jim propadá, tak chtějí nahradit nejzájem školáka o studium vlastní obláoství pro jeho školu. Vysl, méně osobní důvody najdete mezi členy výboru méně.«

Snad jsou tyto úsudky o činnosti dosavadních RS příliš příkře a snad jsou místně poměry o něco lepší. Nesporné je, že takto se o RS ve většině škol smýšlí a dokonce otevřeně mluví. Není to správné. Jsté jsou zde chyby v činnosti této instituce. Ale chyby jsou na straně lknových a nezletilých rodičů. RS je nástroj velmi pružný a všestranný. Jeho duch je takový, jakým jej rodiče naplní. Nejprve se rodiče RS straní a přechájí plout odčtem ustaraným o školský prospěch svých dětí a pak z povzdálí, jakoby z pohodného křesla kritizují, jak uchvá je činnost a jak bezvýznamná a jednostranně nejvýše je vybirání příspěvků zaměřených je celý tento spolek.

Nechechme se však zde zabývat kritikou rodičů nechápajících skrytou hodotu RS, už proto ne, že by to byl nekrogol instituce vafce umřající. Chceme naopak rodiče informovat a pszvuobdit je kladněm postojí vůči nové instituci, která letošním školním rokem na středních školách vstupuje v platnost a která je nástupcem RS na šírám, nyní velmi všestranném základě. Vřnos miniatervata školství a oavěly stanoví pod titulem uvedeným v čele tohoto článku v par. 1 dovolu to:

»(1) Aby se v duchu demokratických zásad našeho státního řízení uplatnilo ve vnitřním životě školy v co největší míře rodiče žáků, ustaví se při škole sdružení rodičů a přátel žactva (zkratkou se značí SRP) Ustaví se jako spolek, aby mohlo nabývatí a vniatití majetek, jehož by používalo k prohloubení sociální a zdravotní péče o žactvo. Stanovy...«

(2) SRP vyvíjí činnost vymezenou stanovami a pomáhá tak rodině, reditelství, profesorskému sboru a orgánům žákovské samosprávy při plnění jejich úkolů.

Vřnos končí par. v par. 7, kterou, která předvidá jednolnou organizaci všech talových sdružení i jiných škol v celém státě ve »Svazu rodičovských sdružení, který se ustaví jako vřcholné

Nežijeme v primátu hmoř? Není hlavním znakem naší doby dávnou probíhajcí atomisace, nejen této hmoty, nýbrž rozklad společnosti na národy, národa ve třídy a strany, rozklad rodny, rozklad člověka samého? Nuže, proti primátu hmoty musíme vystoupit jako rozhodní vyznavači oně »anakefalaisis«, onoho souhrnného posvěcení celé přírody dílem Kristovým. Ten, jenž byl »žádostí páhřbku větých«, psznamená pselství svého království celý vesmír a svládnouli budou od moře k moři, od teky ke končinám okráku zemského« (Z 7).

Proti postupujícímu rozkladu a ohrožení lidské společnosti, národů, rodny, lidské osobnosti větíme a vyznáváme, že »království jeho je království, které se nerozpadne« (Dan 7, 14).

Kristovo království, jež se děje v nás, musí být podobno člověku králi, který vystrojil hostinu, ale ti, kdož byli pszváni, nebyli hodni; proto vslyž služebnky na rozcesi; a ke plotům, aby pinutíli vejít vsěchny.

Jme vslyáni, abychom hledali na rozcesi a v plotu, neboť synům království se zmrzela jejich důstojnost. Jme vslyáni k duchovním bezdomkům, bezprizorným dětem tohoto světa, které hladoví a hladají.

K těm, jimž se děje kvřdva. Už jme pszomněli, jak těžké nám bylo, když se kvřdilo nám. Teď tupe máme, když se dějí denně bezprávi a násilnosti. Kolk lidí je pszosteno jesté dnes mimo zákon, bez odvolání, vydáni na mláost a nemlost nehodným vykonavatelům spravedlnosti! My mláost, My nelacíme a nežijeme po spravedlnosti. Nuže — uskutečňovat Kristovo království znamená vejít k plotům, třeba k osnatým plotům koncentracních táborů.

Ti, kdo jsou na rozcesi, hledají novou společnost, nového člověka, novou budoucnost. Nepeřekážíme jim víc svým šosáčvím než tím, že věříme? Nemůžeme vyjít, abychom teď, kdož jsou na rozcesi, zveštávali vykypcení společnosti, vykypcení a posvěcení člověka, sociální království Kristovo? Neopobuje právě toho od nás nový sociální řád?

Království Kristovo, jež se vyvíjí v nás, má být podobno člověku rozseváči, který vsěl, aby rozseval símě Slova. Synové království přijali křk a tajemství světa a života, přijali Boží pravdy a nezmeny mrvní řád. Přijali závazek toho křle užít. V tom musí být vlastní důvod, když uslyšime o právo na školu, na kulturu a vědu. Čím maněší jsou pokusy vejít z názorové a mrvního chaosu, tím větší musí konat křesťan pszselství Slova, tím důsledněji musí vydávat »svědčství Pravdě, s níž zrovna spojil Kristus prohlášení svého královského titulu.

To je křesťanovo psolání dnes. Nebyl by svnem království, kdyby je nosil jenom v srdci; to by nebylo totiž království! Nebyl by synem království Kristova, kdyby nechtěl uskutečňovat nejdřív ve svém srdci, ale potom »po vsí zemi«.

Josef Zvěřina.

Kalendář

katolického duchovenstva

1948
ročník XXVI.

Redigoval prof. František Poul.

Prináší vedle obvyklého obsahu řadu důležitých článků a úvah z oboru pastorace, administrativy, církevního života a mláti.

Bohatá a účelně upravená praktická část čtí z něj nepostradatelnou příručku každého kněze.

Kčs 45,—.

U všech knihkupců.

Nakladatelství Vyšehrad
v Praze II, Karlovo nám. 5.

Vnitřní nepřítel církve

Před nějakým časem jme měli v Katoliku článek o modernismu a integrismu. Některým se to tehdy zdálo naprosto neaktuální. A přece právě letos na jaře vydal kardinál pařížský velký pastýřský list, kde se slovo integrismus vůbec po prvé objevuje v oficiálním církevním dokumentu a kde se o něm velmi obsírně ledná. Také kardinál Salgře, jehož projevy jme také již několikrát přinesli, jenž je dnes snad neiskvělejším a nejmodernějším mluvčím francouzského katolicismu (ačkoli tělesně je na tom velmi špatně, nemůže totiž pro jakési ochrnutí vůbec srozumitelně mluvit), se nedávno vyjádřil o těchto protilehlých pólech katolické mentality takto:

»Kardinál Suhard ukázal v pozoruhodném listě, za jakých podmínek může katolická církev vzrůst a důvěrou do budoucnosti. Musí se hájit proti integrismu, jenž směřuje vsěchno: věčné a dočasným, chráně a jeho pavutím, tradice a Tradici, měniteliv vřcholnosti a nezmenitelnou pravdou, jenž psopírá jakýkoliv pokrok v dogmata, v morále a ve způsobu života v církvi, jenž stále jen opakuje, jenž se vsiprá myslit a nechat druhé myslet, jenž pod zámkou boje proti modernismu, jehož úspěchy umožnil, upadá do protilehlé vsředstnosti.

Sv. Otec Pius XII. ve své encyklice o Pismu svatém, která byla právem nazvana svobozjivní encyklikou, zdůraznil učtu, kterou jme povinni reprezentantům katolické vědy, zdůraznil svobodu, kterou jme povinni jím v jejích bádáních nechat. Učtení mláti býtí u své práce, ostatní se mají modlit. Je jsté, že integrismus má své kořeny v půdě Francie a že právě nyní se snaží růst.

Je tomu slejná tak u modernismu? Bylo by divné, kdyby tomu tak nebylo. Modernismus je stále pokoušívá vsvěřlovat nadpřirozeno přirozeným, vsiru rozumem, náosvěřlovat slávy svého vědomí, je to pokoušívá divat se na dogmata jen jako na symbol pravdy, uznávaných v jsté době, nebo spíše než uznávaných práví směrnic k jednání. To předpokládá, že neexistuje nic jiného, než stálý vsřvod, že není nic věčného, že nic netrvá, že to, co je dnes pravda bude zítra bludem. Vřkeré plyné jako vřda mezi pravdy. Trvalé pskoušení pantheismu, vývojového materialismu, ba i idealismu. Je nesporné, že existuje mnoho problémů »jak v řádě psznání, tak v řádě jednání«. Žádný katolik si však nemůže myslit, že modernismus přináší pravou odpověď na tyto problémy.»

Výročí slovenského buditele

Slováci vspomínají v těchto říjnových dnech 150. výročí narození Jéhož ze svých největších buditelů, bñško-bystrického biskupa Stefana Moyze. V dobách, kdy se tolik mluví o slovanství je vhodno, abychom vspomněli u výtoho velkého Slovana, který prakticky uskutečňoval slovanstvo vsjednotnost a to na základě cyrilo-metodějské katolické víry. Jako bñško-bystrický biskup vsymohl u sv. Stolce r. 1854, aby v jeho diecézi byl 5. července slaven jeho svátek Cyril a Metoděj. Narodil se na Slovensku, vnovoval vsák etápu národně psřed psední životní práci mezi Chrvaty, jimž byl takové tykřky bñštem, ba i politickým vsychovatelem. Jeho hlavním dílem na poli národním je založení Matice slovenské. Na vřmohl schválení jejího stanov. Je zajímavé, jak dovedl tento katolický biskup psklenouti i náboženské rozdíly ve svém národě, to znamená, jak dovedl imponovat i Slovákům evangelickým. Jeho dnešní nástupce na biskupském stolci bñško-bystrickým psíce: »Turčanští Slováci (evangelici) psopsal cestu od hranic turčanské župy až po Martína kvřdý, když tam Moyzes přicházal na základě shromáždění Matice. Proto dal na martinskou slavobranu nápis: Stefano Moyzeovi, biskupu, za jeho věrnost psáps: Stefano slovenského národa. Proto ho pod ní pszavřil superbenediktánský Karel Kuzmányi alový: »Celé tisícletí hledí nyní na vás i na ná a tčtlo vřcholů, vsěkdy údolí psvatých Tater až po svý Dunaj hledí na vás očima ze přimýchých dospělých lidí a a tvřřř dětí hledí na vás i celá budoucnost slovenského národa.« Proto ho na dných den 4. srpna 1833 zvolili prvním psředsedou slovenské Matice.

* Katolická rodina koupí menší vřbu nebo její část. Většine většine byly a jsou, kopem v Praze-Bubeneč jest možná. Nabýtky pod zn. »Klid - IKA 1276 do adn. 1. L.

Američtí opati se loučí

Od dnů slavnosti svatojirských děl zde u nás také hosté američtí krajané: benediktský opat nášich temných, někdy českých a slovenských kláštera. Minulou nocí, v Břevnově loučili při návratu do Ameriky. Otázali jsme se jich při příležitosti, co se jim u nás líbilo a co se nelíbilo. Zde jejich odpovědi:

1. Co se vám líbilo?
Tá vřava jako u nás, katolíci je něco, co spojuje všechny lidi na celém světě. Líbila se mi moje mateřštiná a země, kde se narodil můj rodič. Byl jsem účastníkem svatojirských slavností, které byly velmi krásné a ukázaly na velikost katolické tradice, s níž se setkáváme na každém kroku. Tolik vzácných památek zvl. v Praze svědčí o tom, že katolické náboženství vytvořilo velkou tradici.

2. Co se nelíbilo?
Mnozí lidé si však u nás neuvědomují, co pro lidi má největší cenu a dost si toho neváží. Myslí si že by si katolíci měli uvědomovat, aby byli rádi na svou vřavu, dovedli jí slavnostně vždy hájit. Mám tak trochu dojem, který si těžko dovedu vysvětlit, že mnozí lidé jsou jakoby zakřivení a mají jakoby strach používat všech svých schopností. V Americe jsme zvyklí na přímější způsob, vcelce ne snažíme držet pohromadě — v tom je především síla našeho amerického katolicismu.

Pan opat Dr. Theodor Kožíš z Clevelandu, pocházející ze Slovenska, vyjádřil svoje dojmy při návratu do Ameriky tímto způsobem: (Pan opat mluví hlavně o svých dojmech ze Slovenska, kde byl navštívil svou rodnou obec a své příbuzné.)

1. Líbilo se mi především, že jsem zase mohl spatřit svoji rodnou zemi, která patří zřejmě mezi nejkrásnější země na světě. Líbil však, že zde byla letos tak malá úroda. Keč by Bůh dopřál příštího roku úrodu lepší.
2. Líbilo se mi, že slovenští katolíci si dovedou tak vážně své víry.
3. Zdá se mi, že by bylo dobře, kdyby katolíci slovenští a čeští si stále více a více vzájemně pomáhali.
4. Líbila se mi zde v Čechách velikost české katolické tradice. Jeví se nám na každém kroku, takže nelze zapřít katolický původ dnešní tvářnosti české země.
5. Přál bych vám, abyste se těchto tradic stále pevně drželi a je stále prohlubovali, neboť v nich je nejlepší a vlastně jediná zřídka skutečné svobody, která je dnes největší toužbou lidstva. V ní se dá uskutečnit pravá demokracie, které si my v Americe tak vážíme.
6. Ohledně Slováků mám dojem, že se dostatečně nepočítá s faktem, že Slovensko je katolická země. V tom myslím, je jeden z hlavních pramenů obliží.

Slováci by dnes především potřebovali láskyplného pochopení, víc snad než napomínání.

Národní směna katolické mládeže

Když DRO a SCM si umínily, že na svátek Krista Krále se musí pracovat, když nedbaly prošetřit a naší atmosféru, ani dobře míněných rad, řekl si mladí katolíci, že ukáží tím druhým, jak lze docela dobře udělat pěknou kousek práce, aniž by se poručil Bůž zákon a že té práce vykonají bez velké reklamy a propagandy snad i trochu víc než ti, kterým k tomu musí hrát muzika. A tak se minulou sobotu sešlo na různých pracovištích v Praze i na venkově hezkých pár stovek mladých lidí. Viděli jsme pracovat brigádu v Emauzích. Bylo jich 303. Deváctá částka chly, kterých bude pozítio při dostavbě kláštera a některých částí chrámu. Chlapci z SKM a České ligy akademické využívali trosky zdvka z kostela, při čemž jim vydatně pomáhalo asi 40 dobrovolníků. Jiní připravovali atavio: chly, vápno... Pracovníci starovali oheň emauzského kostela, kde se před lety našla veškerá melode chorů, zazníval rodnými hlasy pracující mládeže. Mezi prkny a trámy a pracem pobíhal P. Schaller, byl takovým vrcholným dozorcem, určovat kam co odvázt, kde je ještě něco k práci... a té je tam ještě opravdu dost. Naše mládež měl troškami Emauz. Emauzy se opět vzkřísí, starý monastýr, jehož 800leté založení Karlem IV. budeme za několik dní vzpomínat, opět ožije. Při pohledu na mládež pomáhající nepatrným dílem, ale přece jen pomáhající k obnově kostela a kláštera Na Slovanech, smíme snad vyjádřit trochu naděje, že naše katolická mládež pochopí avšak nejvlastnější úkol: pracovat na pokřesťanění obrovského zástupu našich mladých lidí, kteří nevědí jak radostně je sloužit Kristu Králi. Zvolným programem našich mladých katolíků musí být to, co zpívá církev v hymnu na den posvěcení chrámu: vybudovat chrám ze živých kvádrů, tvrz sto procentních katolíků. B-ráda.

Svátek lékařů

18. X., v den sv. evangelisty Lukáše, o kterém píše sv. Pavel v listě ke Koloským: „Pozdravuje vás Lukáš, milý lékař.“ sešlo se přes 120 lékařů, lékařek, mediců a mediců v kapli chrámu P. Marie Sněžné, aby oslavili svého nebeského reprezentanta. Kolem 80 členů, nebo adeptoů lékařského stavu přítomnosti ke slou Páně. P. Dr. Jan Ev. Urban OFM, kolem kterého se snaží pražští lékaři a medicové vytvořit práve katolické bratrství lásky a v něm nacházející otčeského přítele a rádece, poukázal ve své promluvě na postavení sv. Lukáše v Církvi a jeho poměr ke stavu lékařskému i ke každému příslušníku stavu zvláště. Opět jsme si uvědomili, že naše道家 potřebovuje mnoho kvalitních charakteristických lékařů, kteří by byli nejen ochránči lidského zdraví tělesného, ale dovedli i dobře bojovat proti žli, zlu a nenávisli zbraněmi Kristovými — pravdou, dobrou a láskou. Keč sv. Lukáš vyprosil naši vlasti i celému světu takových lékařů a lékařek, abychom se i na tomto úseku přiblížili uskutečnění království Kristova na zemi, kde by nebylo nejen bolesti těla, ale ani těch hrozných defektů ducha. V. R.

Z domova a z ciziny

Maďarsko nazýváje normální diplomatické styky se sv. Stolicí. Není třeba připomínat, že také v Maďarsku se po válce dělo mnoho věcí, z nichž katolická většina tamního obyvatelstva měla maou radost. Tak na pi. byl v r. 1945 nunciem přinucen opustit Budapešť. Od té doby nebylo mezi Maďarskem a Vatikánem pravidelných normálních diplomatických styků. Možná tedy přijmouti jako znakmu návratu k zdravému rozumu a ke klidnějšímu poměru, dovídáme-li se, že byl opět jmenován maďarský vyslanec u sv. Otce. Stal se jím universitní profesor Dr. Josef Cavallier, jenž se stal znám za války svým organizovaným odporem proti antisemitským opatřením, která tehdy podlé německého vzoru dělala vláda t. zv. sípových křídů. — Doufejme, že také Polsko dospěje k urovňání svých diplomatických styků se sv. Stolicí, což by bylo ještě přirozenější než v Maďarsku, protože Polsko je země s neprositkou katolickou většinou, která je po válceých územních a jiných přesunech ještě větší než před válkou.

»Neb duši nezabil, kdo zabil tělo.« »Rudé právo« velmi pečlivě zaznamenává, co musilo vytrpět za tak zv. druhé republiky. Tak na pi. bylo 20. října 1938 zastaveno tehdejší vládou, ve které také, jak si hlasně připomíná, byl také Dr. Petr Zenkl. Je to jisté lacina propaganda, protože Zenkla se tehdy stalo k moc moc, co o tom soudí. A co o to nejde, jde nám o Sladkovyho nátku, kterou »Rudé právo« tehdy při zastavení uzavíralo své vycházení. Bánska zní takto:

Ne, konec není. Byť to stokrát znělo z úst vítězových, konec ještě není. Porážkou skončil jeden zápas denní, neb na věky se slunce nezámělo. I vyjde zas a v prach sražené čelo ten seče prach a krvi potřásněni se muži zvednou a v nově zápoleni neb duši nezabil, kdo zabil tělo. Nezabil duši, kdo zabil tělo. Ta slova připomínají nám jiná podobná slova: »Nebojte se těch, kteří zabijí tělo, duši zabítí nemohou.« Ta slova jsou Kristova slova a v nich je vůbec po prvé jasné a pevné a jrtlé nepomíjelnost duše vyslovena Komunisté, jak známo, se takových pravd nikdy příliš nedovolovali. Tehdy ovšem, bezprostředně před bouří, když bylo tak dusno u nás v Čechách, tehdy jim došli jejich staré fráze, tehdy se i v nich probrala na povrch duše přirozené křesťanská a vzpomněla si na Kristova slova, třeba vyjádřena Sladkovým veršem.

Nevkusný zlozvyk. Už častěji bylo poukázáno, jak dnešní svět, ztrácející stále více úctu k duchovním hodnotám, si přisvojil trauou modu: zneužívá náboženských pojmků a výrazů. Zvláště slovo »křesť« byvá tolikrát nevhodně a nevkusně zneužíváno. Poukázováno se už na to při různých těch »křesť« dole a pod. Lidé, kteří si vůbec neuvědomují obsah slova »křesť«, uvádějí je v trauou a nedostojnou spojitost. Tim spíše se lze diviti, že i kluby lidových akademiků, jak nás informovala, »Lidová demokracie«, rozhodl se uspořádat »křesť« nového semestru. Před budnou CAT nás informuje plakát o veselí, »při níž bude nový semestr bez milostí pokřtěn«. Je to u mladých příslušníků strany, již se hlásí je křesťanskému programu, propadnutí nevkusnému zlozvyku a nutno to odsoudit. Tu veselí si uspořádat mohli, ale nemusili k tomu nevkusně a nevhodně zneužít slova »křesť«, vyznačujícího nejprvejší a nejořbitnější svátost, jež je vstupní branou k Božímu děství. Doufáme, že si lidové akademiky přehlédají další lenši zout a nebudou ořakovat! nevkusný zlozvyk lidí mýchých a nenáboženských. APO-vz

Novinář se jistě dovažoval za vynikající slovo kulturního života moderní společnosti. Ovšem, bylo by třeba se dohodnout, co to je vlastně kultura. A odpověď by asi nemohla znít jinak, než že kultura je všechno to, co vyvolobuje člověka ze barbarství, ze stavu zvířecí dravosti, všecko, co věnuje člověka do společnosti pravdy, spravedlosti, vzájemné pomoci a lásky. Jak bídně mnohy novinářství téměř celým slouží. Jak

Jubileum papežského orientálního ústavu

Rim (KIS). — Papež Benedikt XV. motu proprio Orientalis Catholici, datovaným 15 října 1917 založil papežský Ústav východních studií. Ústav je příslušný studujícími jak katolickými, tak i protestantského nebo jiného náboženského vyznání.

Institut zahájil přednášky v anickém paláci, známém pod jménem Palazzo dei Convertendi. Prvním ředitelem Ústavu se stal kardinál Nicola Marini. S ním řídil Institut P. Antonín Delupuch z kongregace Afričské misionářů a později P. Ildefons Schuster OSB, který se stal nejprve opatem u sv. Pavla za hrabami a nyní je milánským kardinálem-arcibiskupem.

Roku 1922 došlo k reorganizaci Institutu. Tehdy Pius XI. světil Ústav Tovaryšství Ježíšovu. Při této příležitosti také změněno sídlo. Dnes je Ústav na náměstí P. Marie Věšči (S. Maria Maggiore).

Prvním ředitelem nově reorganizovaného ústavu se stal i u nás dobře známý P. Michael d'Herbigny T. J., jehož nástupcem je od r. 1931 P. Emil Herman T. J., který dosud Ústav řídí.

Na Ústavě se přednáší církevní disciplíny východní bohosloví, východní liturgie, východní církevní právo a také východní církevní dějiny. Studium trvá tři roky. Dva roky trvá studium podle rozličných oborů. Na Institutu přednáší 25 profesorů-členů Tovaryšstva rozmanitých národností z nich jsou čtyři Belgičané, jeden Čechoslavač (P. Fr. Olbr.), Chorvat, čtyři Francouz, Angličan, Řek, dva Rusové, čtyři Španělé, Rakusaň a čtyři Němci. K nim se ještě druzí Msgr. Pavel Mulla, který zde už 24 let přednáší isla-

bylo často lřeba tařka škřipat zuby na př. ve válece, když jsme četli urovnalou obudnost! Jeobě- bálvce směčky, který rozkřesovala nejřklivěji- lami lžemi nenávisť, tedy provozovala naprosto opak kulturní práce. Z našeho dnešního stranice- kovo novinářství máme také často spí všechny jiné dojmy, než kulturní práce. Máme dojem, že je nepilí vzdělání lidé, kteří chtějí vzdělavat, nýbrž lidé, kteří chtějí všechny dosud platné kulturní pojmy stavět na hlavu. Sudě sami z tohoto příkladu »Rudého práva«. Ve čtvrté 18. října se projednávála známá záležitost immu- nitě dvou slovenských poslanců. Ministr Nosek hřemem jednání prohlásil, že Dr. Hodža, leden poslanců strany demokratické je po d e z t c y, že se zúčastnil ničeni protisřanských zmře- ných spí. »Rudé právo« napíše však již přímo a to tučným písmem: Dr. Hodža se zúčastnil ničeni uvěduřujícího materiálu. Budeme musit asi zase připomenout, že nám nejde o Dr. Hodžu, že nemíníme rozsuzovat, zda se zúčastnil či neúčastnil čehokoli v kanceláři náměstka Ursinyho, jde nám jen o to, zda je to kulturní práce, vydá-li se pouhě podeřzeni beze všeho za skutečnost a fakt, zda tedy tisk za takových podmínek je opravdu kulturním činitelem, nebo spíše je vynálezem dáblovým, zasluhujícím odsouzení a prokletí, protože jeho přičiňnem se máří staleté usilí o výchovu lepšího lidstva. Zase jedna ukážka koncu naši humanitě, t. j. kultury, bez Boha.

Jednička záhadná, ba děšivá. Cestovní studentská kancelář při úředi svazu vysokool- ského studenstva vydala zprávu o tom, kde všude naše studenstvo letos o prázdninách cestovalo a kolik lidí kde bylo, 2052 českých a moravských studentů navštívilo letos v létě 22 států. A mezi těmito 2052 je jen jeden jediný student, který cestoval do SSSR. Tož je na navštívě svých rodičů do Chustu. Tato jednička dělá prapsalnou propagandu našim vztahům k SSSR, to je skutečné propaganda, která zabíjí. Prvním a nezbytným předpokladem přáelivosti je přece důvěra. Odkud se tedy bere tak tíživá nedůvěra, která způsobuje, že je tak nesmírně těžké se dostat do Ruska, k němuž jistě tolik našich mladých studentů vzhlíží s neuořimnějšími symantmi? Jeťen pán ve »Svobodném slově« plá, jak potkal Slováků bñdující, že zřatitá ržezene a jiné nemžže v Praze sňhat. Obtovalo by při kilo alaniny. Ten pán se rozpomenul, že má domo ržezene po babičce, přišel jej, dostal za něj kilo špeků a pochlubil se svou chytřlostí v kuravce. S. ob. slovo jí ohořelo uvěřilo, na dōkaz špekůček zaostaloti a pražské bñstřoti, netuřící, že dōkaz se pōvede práve opačné. Žena, která neví, že si ržezene mžže v Praze snadno koupit, je pravda, málo orientovaná, ale její rozhodnutí mezi ržezene a špekem má v nouzi o tuky ržy též velké hrůsné a jistě duchovní. Takových je ne- mnoho. Na druhé straně pán, který jeřtí neobez- nánost využitkovat a babičku ržezene obto- vání špeků, má ržy měřtáka, šmelňáka a dō- vodníkč, těžičho z lřané blžních. Takových lidí je velmi mnoho. Ale že to nedělali a že pánovo vychování otiskli v hlavím deníku velké strany...

V Člankovičech mají souch av. Jana Nepomuce- nu. V opožedeném záchvěvu posedlosti z r. 1918 zneuctili a poskrdli jí ržehdy »neznamí pachatelé«. Socha je památka, památkový úřad jí také chrání. Noviny se oňhodlaly pranýřovat její zneuctění. Právo lidu je nazvalo vandalstvím. Komunisté vnovali 1000 Kčs za dopadení pachatelé. S jakého však hlediska je se noviny na věc di- valy, kdyby socha byla obyčejná, památkovým úřadem nechráněná? Velice chválíme vážnost ko sochám »historicky cenným«. Ale konečně i na- sledit ořakáje předřitřali kulturní zájmy. Za pro- tektorů snad každý dóm na Malé Stráně měl čermobilu tabulku a nápisem »historický ver- vili«. Tak v Jugoslavi a v SSSR opravil chrá- my, jsou-li památkové. Ale přece jen nadrovněmě poláciř atek, proč naše noviny nejsou už o něco dšle. Kde zůstává a myslí pro vlastní stránku věci, úcta k českému patronu, k mučedníkovi, zavřždě- ním svřtského moči pro duchovní vzepřatnost? Prává kultura dōvede v soše, památě ač nepa- mátné, vidět duchovní obsah. Jřnak máme ještě oaleko k pravé kultuře. jō.

SPOLEK AKADEMICKÝ TĚDEN V PRAZE
uspřádaná
vedner 7. — 11. listopadu 1947
pod záštitou nejřp. arcibiskupa řra Jos. Berana
X I. A K A D E M I C K Ý T Ě D E N
na úředi řed. M A N Ž E L S T V A A R O D I N A
v historickém zále. Damiánského kláštera
v Praze I. Husova 8.
Z předněšlejších jsou pozvání: Dr. Ant. Balík, P. Dr. S. Bratko, univ. prof. Dr. V. Buřek, Jan Cep, P. Dr. M. Itabán, P. A. Kajpr, doc. Dr. Z. Kallista, Dr. M. Křhova, Dr. J. Najman, doc. Dr. J. Nováček, univ. prof. F. Novotný, prof. Dominik Peřta, arch. J. Sukol, O. A. Tichý, P. Dr. Jan E. Urban, univ. prof. Dr. R. Vacková, P. Dr. J. Veselý, Alberti Vysokil, Dr. Marco Velrich, Jan Zahradnický a J. Šchoja a a a o r u m se s o b o r i s t m o u M. V e n - h o u o u vystoupil v neděli odpol.
Za hř je m i v p ě d n ě F. H l o p a d u v 7 h o d. v e ř e y. D e n n i k u p ř e d n ě š l o z 3. h o d. odpol. P r o v ě n o k ě u - č e n s t v ů 50% s l e d e k n a d r ů z e. — V s t u p n e n a j e d n o t l i v ě p ř e d n ě š l y : S k ě s p r o s t u d e n t ů a č l e n ů A. T. 10 K ě s n e s t u d e n t ů, l e g i t i m a c e n a o l y c y k l u s K ě s 50 p r o s t u d e n t ů a č l e n ů A. T. 100 K ě s p r o s t u d e n t ů. — V e š l e ř ě d o t y v y j i z l i e j : S e k r e t a r i á t A. T. P r a h a I., H u s o v a 8.

Katolickým posluchačům vysokých škol brněnských

»Moravan«, spolek katolických akademiků v Brně, sdružil za dvě léta po zahájení své činnosti mnoho posluchačů vysokých brněnských škol a usiloval o naplnění svého poslání mezi tužto částí naší katolické inteligence. Podílelo se mu navázat na skvělou tradici předválečnou a chce i v tomto novém školním roce tvořit silné centrum Kaolické akce vysokoolškole. Je dobře známo, jak málo nové studijní prostředí, nedomyšlené these našich posluchařů, nevyřešený poměr k vlastním předmětům studia, nedostatečné poznání reálních křesťanských principů přivodil krájs v řadě mladých akademiků, zvláště když dojde ke konfliktu s více méně jasným základem víry, který si nový vysokoolkolák přináší z domova nebo z náboženské výchovy na střední škole.

Věříme, že mnoho jich přichází na vysokoolškolská studia z ideálních důvodů: pomáhat trpícím lidem, hájit spravedlnost, vychovávat v člověku Boží obraz, řešit záhadu života, jeho smyslu, rozumět sociálním vztahům ad. Avšak žádný z úzkých oborů vědních, který si zvolil, nemžže zcela vyloučit jejich hlubokou touhu po stále alobnětějších poznání, které by je chránilo proti plochým tak zv. »světovým názorům«, založeným na laicním zevšeobecněni žuzeného nebo ideologicky diktovaného vidění světa.

»Moravan« zve do svého řitědu všechny akademiky a akademiky, aby se zapojili svým nadešením a prací do prostředí, kde budou moci uplatnit svou apolštolskou ořakost, kde budou moci řešit pod odborným vedením své otázky, s nímž se setkali na fakultách (ve fakultních kroužcích, v odboru kulturním, zahraničním, pěveckém atd.). Jen lidé žijící z řěze víry a zápasící o tyžé ideály, mohou vytvořit pravé společenství.

Kancelář spolku je v Brně, Klácelova 2, Sušilova koleje.

III. pedagogicko-katechetický kurs pro talce katechetický př. C. M. bohoslovské fakultě Palackého university v Olomouci bude se konat v soboty a v neděle od 8. listopadu 1947 do konce června 1948. Pravidelné přednášky budou do konce dubna, v květnu a červnu bude přednášeny čes a zlozsky pro ty, kteří chtějí získati vysvětlění způsoboliti k vyučování náboženství na obecných školách. Kancelář máti mlii alepoň 18 let a pokud meho středoolškolské vzděání a maturitoli nebo alespoň úř. střední školy, měřtanu k a jednorocím učebním kurzem při měst. škole, škole odbornou (rodninou, obchodní, průmysl). — Žádosti (nekolikované) o přijetí do kursu se posílají Kanceláři konsisteli v Olomouci nejpozději do konce října 1947. V žádosti se uvěde, zdali se kandidát hlásí za posluchače řádého či mimořádného. Řádni posucha- čů jso ti, kteří se přiklášují nejen do kursu, ale zároveň i ke zkoušce způsolnosti k vyučování náboženství na obecných školách. Řádni posluchači přiloží ř žádosti tyto doklady: 1. Křesťní list, 2. Vysvětlění maturitoli anebo alespoň ze řv. ř. střední školy, z jednoroc. učeb. kursu při měst. škole, ze školy odborné (rodnina, obchodní, průmysl), 3. Zapečetěný vyjádření řádho řádho mliu pobytu, 4. Povřzení o přijetí sv. břimování, 5. Osvědčení o státním občanství, 6. Lékařské vysvětlění od řádho lékaře o tělesné způsolnosti k povolání učitelstvu. — Pralu- čám: mimořádní přiloží ř žádosti jen křesťní list, požadované vysvětlění školni a osvědčení o státním občanství. Všechny doklady mohou být v ořech ově- řených řádím úřadem za mimořádné posluchače mohou se hlásit iř, kteří jsou po odborném vzděání vychovávateli a náboženstvím, avšak nehořají se podobitli zkoušce způsolnosti. Tém, kteří budou přijati, podle se podrobný prospek kursu. — Ředitel kursu Dr. Fr. Tomašák, Olomouc, Komenského 63II, telefon 1647.

Vycháziř církevním schválením. Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatočelavská Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí 8 — Telefon 611-70. — Redakce a administrace tamžé. — Vycháziř týdně — Předplatné na celý rok Kčs 70.—, jednotlivě úřsle Kčs 15.—. Poštovní spořitelna Praha 22, úřsle P. Adol. Kajpr T. J. a redakce. Kruhém. — Odpovědný zástupce listu Josef Bláha. — Půsvatní novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dohledací pošt. úřad Praha 25. — Využil Zivnotak v Praze XII.

KULTURNÍK

44 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 2. LISTOPADU 1947. • ČÍSLO KĚS 1,50.

Zkouška demokracie

Francouzské volby z 19. a 20. října t. r. jsou nejzajímavější politickou událostí dneška. Americký Daily Mirror dokonce směl, že je to nejlepší novina, která z Evropy přichází od skončení války — ohnivé a od počátku války sáude — De Gaulleova strana se, jak známo, alala v těchto volbách největší stranou a sice na útraty MRP, t. j. na útraty francouzské lidové strany. MRP, jako se před dvěma lety náhle a nezále — ále stalo velkou stranou, tak jí dnes patrně byl Ten náhlý vzestup a ten náhlý pád je velmi vědnou látkou k úvaze o osudech demokracie, o tom, jak stále jsou lidé stejní a jak se stále, přes všechno své vzdělání, dávají strhnout raději demagogickou povrchní propagandou, než by uznali komplikovanost života vůbec a společenského politického života zvláště, než by se řídili známým heslem velkého křesťanského demokrata Mgr. Šrámka: Dohodli jsme se, že se dohodneme, nebo podobnými, jenže delšími slovy vůdci postavy MRP, G. Bidaulta: »Dnes jako včera je třeba bojovat proti sobeckému individualismu, proti duchu požítkářství a lhostejnosti k bidě druhých, proti bezstarostnosti vůči kolektivním nebezpečím a proti zaslepené nevědomosti o skutečných obtížích.«

Naproti tomu se asi namítne, že na komunisty to všechno neplatí, že se nechťjí dohodnout, že naopak schválně dělají oběti v různých těch nesmyslných stávkách a že demokracii jsou proti nim příliš slabí, že prostě nemohou zajistit ani klid ani chléb, prostě nic.

Jenže dnešní vítězové se poctivě přičinili, aby situ demokracii všemožně oslabili a zdiskreditovali. Proto také své hlasy neziskali na komunistech, nýbrž právě na demokratech, konkrétně řečeno na MRP. Dělati to snad úmyslně, protože chlebi chrochu ženeji společnosti léčí chirurgicky, kdežto demokrate byli pro metodu pomalu, přirozenou, nekrmě třeba interní. Ze jen ta věde skutečně k účlu, na to nás upozorňoval nedávno italský antifasista hr. Sforza, jenž připomínal sto značejných italských měst, které právě svým zničením zaplatily faktické smy o slávě a velikosti, o vítězi slavné ruky. Nebude musit France zaplatit nějakou podobnou cenu za svůj pokus, jak snadno vyfédnouti z poválečných nesmáží? Známy anglické News Chronicle tuto obavu vyslovil po volbách slovy: »Zatlejný přesun na pravici a udržení posic komunisty musil všichni pravil přetle France pozorovat jen a litoit, neboť hrozba otevřeného konfliktu mezi oběma extrémními stranami se rýsuje stále více a více.« Vzpomeňme, jak důrazně varuje u nás pan prezident proti rozdělení národa na dva tábory, jaký to kontrast ve aronání a postupem posledních francouzských voleb. Kde jde o skutečného cítilo nepřítelce, kde skutečně mohou rozhodnouti jen zhrnět, tam jest jasn na místě metody generalické, ale jinde se jími sotva daleko dojde. Ostatně vo válce dovedl Bidault také bojovat nesmlouvavě, byl přece hlavou francouzského odpmo. Jako skutečný demokrat a jako pravý křesťan ví však, že násilí je vždycky prostředek krajní, prostředek, jemuž se má křesťan vždy a všude vyhýbat co nejdříve. Proto pracuje na všech diplomatických konferencích, na kterých počvá zastupoval France, svou smilovitostí; právě jí dobyl opět Francil věhlas, kterého pozbyla právě vinou svých generalů, právě jí rozřešil lektérský konflikt, kterých je po válce v rozestaveném lidstvu tleik. Skoda, že mu nebylo dopřáno toužé demokratickou, křesťanskou metodu rozřešití vnitřní problémy France. Ze by jí to bylo prospělo, je neaporné, stejně jako je aporné, že jí propějí metody byznějí. Vždyť ona je vřak pomohla německá, mravně nemocná; zde však nepomohla žádné metody chirurgické, nýbrž dlouhá, trpělivá převýchova, právě ona křesťanská-demokratická převýchova. Jen ta může vrátit zodpovědnost za cielek, jen ta může vrátit lásku k práci skutečnou lidskou důstojnost, která pak uvoloňuje vášnivé ostatní vnitřní ušlechtilé síly v člověku dfirmající.

A tak, ačkoli vo poslední volby jsou porážkou demokracie, není důvod, proč by se nad demokracii mělo mavnout rukou jako nad nemožným, nekutečným způsobem uspořádání věci veřejných.

Francis Mauriac, jenž vedle románů a dramata píše také politické úvahy, soudil minulý týden, že je možno, že celé MRP, přejde do že Gaulleova tábora a dodá, že by to bylo potěšitelné. A pak dodává: »Přece jen bych si přál, aby ampoí někdeji se nedalí takto svátí; ti, kteří al jedni podrží duchovní zbraň, již třeba postaví proti materialismu, onu zbraň, jež neohrožuje těla, onu onávý své, jenž oavňuje duše a srdce. Oni zachovávali své místo v boji, pro který byli určeni, i když v něm budou zdesněni vždycky poraženými až do posledního dne, kdy svět pozná, že«

Dobrotěně ve s. sloupcé

V DEN ZESNULÝCH

Hroby obětí války ještě sotva porostly travou. Jistě se ještě nezacelily rány, které jejich smrt zanechala v tolika živých srdcích. A přece se znovu a znovu mluví o válkách, o válkách občanských a válkách mezi národy. Zamysleme se na Dušičky nad smyslem lidského života, smrt se nám pak stane snad pomocnicí života, pochopíme, že jej netřeba zařizovat vražděním druhých. Smrt plodí vždycky jenom smrt, válka plodí vždycky jen válku, která je vlastně slabostí, fiaskem našeho myšlení, pádem do stavu primitivního barbarství.

Od stavby pyramid až do cholery v roce 1947

Dne 17. října t. r. přijal sv. Otec u obvyklé nástupní audienci svého vyslance egyptského. Pronesl při tom řeč, kterou přinášíme, protože je opětím krásným příkladem fečnického umění sv. Otce. Vidíte z ní jeho hlubokou znalost celé lidské kultury, kultury starověké stejně jako problémů dneška. Od pyramid až po cholery, která dnes postíli Egypt, vše to má místo u feči Otce křesťanstva. Reč je mimo jiné skvělým příkladem moderního katolického ducha: citlie u ní nejhluší zbožnost, stejně však tpek jasu a klidu a skutečné sympatie a lásky k tomuto národu, jenž není křesťanský ani katolický. Sv. Otec nám skutečně nejkrásněji ukazuje, jak máme smýšlet a jak máme jednat.

Pane vyslanče!

Veliká radost naplňuje naši duši ve chvíli, kdy přijímáme z rukou vaší excelence listiny, kterými vás jeho Veličenstvo, král egyptský, pověřuje u nás jako vyslance.

Země a lid, který máte zde zastupovati, poskytují našim zrakům jedinečné divadlo. V Egyptě se selkávají v bezprostředním styku a v podivuhodném vzájemném pronikání přítomnost a minulost. Jaká to přítomnost plná života, překypující bujarou vůli a mladistvými nadějemi. Jaká to minulost, hrdá na civilizaci, o jejíž velikosti a skvělosti nám vypravují dokumenty a památky, nakupené během tisíciletých dějin. Pověstná minulost jest faraonů, o nichž i svaté knihy křesťanského náboženství zaznamenaly hojná svědectví, posloupnost dynastií, příliv i odliv periodu jedné skvělosti a jindy zase chmurňavé; period blahobytu, kde se skvělosti politické moci a sociální organizace pojí se sestějně výše věd a umění; period pustošivých převrátů a národních katastrof; to vše: střídání a protivy, kultura hmotná i duchovní, tím nápadněji nepatrnou rozlohou země úzáseň úrodnosti, o kterou bojuje a kterou urává každého roku Nil svým majestátním proudem poválí, smrtelné to své nepřítelky. Egypt, dar Nilu: dórón tou potamou! Tak je představuje výrazným způsobem slavná mramorová socha zachovaná v museích vatikánských, náležící mezi jejich nejdrahocennější umělecké kusy.

Stejně pak poskytují jedinečné divadlo

egyptský lid, jenž přes všechny dějinné převraty a kulturní přesuny zůstává v jádře stále totožný: tím se ukazuje pružnost a trvalost pevnost jeho charakteru. Myslíce naň musíme myslit na vaše pyramidy, na tyto nejmonumentálnější výtvoxy egyptského umění, které ve svém klidném jasu nechaly přežit své sebe během tisíciletí všechny bouře atmosféry i dějin takřka beze stopy.

Křesťanství se od svých prvních počátků svým blahodárným působením zúčastnilo. intenzivně na vytváření osudů Egypta, svým kvetoucím životem, svým velikými, skvělými postavami, které jej oslavily, a to i za nejosudovějších vění a zkoušek. Ale nať se zastavovati u vzpomínek na minulost, když právě přítomnost se nám ukazuje tak plná nadějí?

Váše excelence vzpomenula dvou mimořádně významných dat: nejprve jednoho z r. 1839, kdy zakladatel nynížší dynastie, energetický Mohamed Ali, neuvávný podporovatel dobra své vlasti, navázal přátelské styky s našim předchůdcem av. pan. Rehořem XVI. a otevřel tak dětem katolické církve v Egyptě jítífenku éry mramulového vývoje; druhé zámětné datum je z r. 1927, totiž návštěva zesnulého krále Fuada u našeho bezprostředního předchůdce Pia XI. Drahocenné mramorové sochy, darované Mohamedem Alim a králem Fuadem na ozdobu basiliky sv. Pavla za hradbami tam zůstávají trvalým památkem těchto šťastných dní. S obzvláštním potěšením slyšíme od vás o ušlechtilém fanu, které chová jeho Veličenstvo král Faruk I., totiž spolupracovati s námi na uspěšném příchodu míru a spravedlnosti do světa. Čím více se zdá, že překážky, které se mu kupí v cestu, odsunuli tento šťastný den do daleké budoucnosti, tím větší povinnosti mají všichni, kdož den jeho příchodu mohou uspěšit, vynaložití všechny energie své vůle na uskutečnění míru, ne-li dokonaleho, aspoň pro všechny smetitelného a trvalého.

Nejúctinnější práce k budování míru mezi národy spočívá v tom, že se všude zlepšují životní podmínky, že se pozvedá úroveň mravní, že se pozvedá řád vztahů sociálních.

Katolická Církev bude šťastna, bude-li moci, především prostřednictvím dobrých škol, připětí k pokroku amyslu náboženského a vědomí mravní odpovědnosti a býti tím užitečnou pravému dobru země.

Modlíme se k Bohu za vaši zemi, za její upevnění, za její všestranný rozkvět, za její mír uvnitř i navenek.

Při těchto posledních slovech máme na mysli zvláštní situaci tohoto pobřeží Nilu, které od nejstarších dob bylo pojátkem asijského Orientu se světem řecko-fimským, jež se však od zbudování kanálu suzského a od otevření pevniny africké stalo styčným bodem civilizace východní, jižní i západní.

Vyřídte, pane vyslanče, svému vznešenému suverénovi tyto naše city. Zdržněte hlavně, a jakou účasti sledujeme celým svým srdcem starost, která jej jistě znepokojuje v okamžiku nebezpečí, které ohrožuje zdraví a život jeho národa. Ujistěte jej, že se modlíme k Pánu Bohu, aby brzy ustalata tato národní metla.

Nerozumíme si

Ve farnostech pražské arcidiecése od 1. října probíhá vybírání »mariánské daně«. Je to podle vyjádření nejvd. arcibiskupa dobrovolný příspěvek katolíků na náleňavě a mimořádně důležité úkoly k zachování náboženského života zvláště v našem pohraničí. I když se mnozí obávají, že se tato velmi pozoruhodná akce selká u našich katolíků s neporozuměním, zkušeností už začínali dosvědčovat, že tyto obavy byly celkem zvládné. Tím, že vybrání v jednotlivých úsecích navštěvují jednotlivé katolické rodiny dum od domu, získává se přehled farnosti a hladinou života farnosti se rozhodně hnulo.

V jedné farnosti si dali natisknout letáky, které vybrání — dříve než přišli s archem pro příspěvek — vložili do schránky jednotlivých bytů. Na tento letáček reagovala jedna žena dopisem, jejíž uvedla slovy: »Velmi ráda přispěji na vaši mariánskou daň, ale v případě, že bude sloužit k účelům sociálním a hlavně užtku celku.« A pak už následovalo to »ale.« Bylo by zbytečno dokazovat oně paní, že nemá pravdu, říká-li, že v zemích, kde jest nejvíce věřících, bylo také nejvíce průkopníků fašismu a války a že svatý Otec žehnal italským a později německým zbraňím. Jsou to typické fráze, vzaté z osušeného arsenálu protikatolických zbraňí a byly už tolikrát vyvráceny. Jistým lidem však nevadí, aby je do omrzení neopakovali stále. Všimněme si jako lidé věřící nemůžeme rozumět, protože nesprávně chápou funkci lidského života a náboženství jim lidí není tím, čím nám. Ona paní totiž končí svůj dopis slovy: »Ve svém letáku též píšete, že zvláště pohraničí by potřebovalo upevnit chrvát: mluvíte a že oněch vybraných nevěz chcovt pozít k náboženské obrodě. Ale uvědomte si, že by bylo účelnější věnovat výteček k výstavbě republičky. V dnešní době je zpočátku v prvé řadě více obytných domů a jiných sociálních domů a jiných sociálních vymožeností a ne zabývat se věcmi naprosto zbytečnými, jako je náboženství (to se samé pisatelce zdálo neudku troufalé a tak perem přidala slova mnohdy špatně náboženství). Když bude odstraněna sociální bída, bude odstraněna špatná mravnost: všech, nebo aspoň většiny lidí. To si uvědomte.«

To si tedy, milá paní, neuvědomíme, i když se vám budeme zdáti tupí a nechápaví. Zde si zřejmě nerozumíme a neporozumíme. My totiž jsme přesvědčeni, že právě k výstavbě republičky potřebujeme především a na prvním místě náboženské obrody. Uznáváme, že je nutno postavit hodně obytných domů, aby měl lidé kde bydlet, a schvalujeme všechny sociální vymoženosti, jež dopomáhají pracujícímu člověku k slušnému a lidsky důstojnému životu. Ale nemůžeme a nechceme věřit podle zkušeností, kterými už náš svět prošel, že by právě ty obytné domy a ty sociální vymoženosti udělaly lidi dneška lepšími. Sociální bida je jistě velmi vhodným penišitím mravních úchyln, více však, že nemravnost byla i v královských palácích, kde sociální bida nebylo. Přechyč a bohatství vede často mnohem radikálněji k mravní neuváženosti než chudoba a nedostatek. To však neznamená, že bychom si přáli, aby všichni lidé byli chudí a žili v nemožných sociálních poměrech. Chceme jen, aby všichni lidé žili v plnosti Kristovy lásky, a věříme, že pak budou schopni vyřešit i různé ošklivé sociální.

V. Z.

(Dobrotěně ve s. sloupcé.)

neslabili byli nejsilnější a že z jejich malého semene vyrůstá veliký strom, k němuž bude kdysi přivláčeno království Bzili. e Francouzské Mauriac umí velmi hezky mluvit. A přece nevím, zda v jeho slovech není zatížen jansenistický pesimismus, jenž pod tím nebo oním jménem vždycky existoval v křesťanství a vždycky roztrhoval svět skutečný od světa ideálního a vždycky tak nebo onak tvrdil, že na tomto světě bude duch vždycky poraženým a že kdo by se naň a na jeho zákony zde přišli dovolával, že by byl jaksi nepraktický smilek. Nevím, zda pak ještě žývá místa pro nějakou křesťanskou demokracii a pro křesťanskou politiku vůbec. Papežové však, v nichž máme autentické udavatele sméru, tvrdili od začátku a tvrdí zjmena od dob Lva XIII. pravý opak. Mnohě z oněch instrukcí a rad Lva XIII. byly vyslovené určeny katolíkům francouzským. Mnohě z nich byly uskutečněny teprve stranou MRP, o níž právě v těchto dnech vydal Leon Blum svědectví. Ze byla ve Francii první stranou katolický demokraciou a přitom loyálně republikánkou a upřímně sociální. V každém lidském dítě je mnoho chyb, tím více v politické straně. Strana však, která přece jen tak upřímně sledovala instrukce hlavy křesťanstva, nemuž zoufat nad mravností své práce a nemuž se domnívat, že jedná porážka je porážka definitivní. A toť patřá o každé upřímně křesťanské demokracii.

— 11 —

Před bitvou?

Stane se, že zanedlouho u nás vyjde dobrá a silná kniha. Silná nikoli počtem stran, nýbrž tím, v čem se vyznačuje, a tím, v jaké míře vyjadřuje své stanovisko. A taková kniha má u nás nejlepší vyhlídky: vyhlídky, že mnohá politická a kulturní ústředí bude obalována; že nemravnost, nepoctivost, nedostojnost, nekřesťanskost, vymyšlená a rádobý upalování; těmi, pro něž hlasem jejich krve mluví, odmítána; tím vším populární udeřána a do zcela nepřevrácených rázů.

Vida toto vše, prosil přátel pana redaktora, aby jí už předem směl hlásit. Nemá na tom žádného obchodního zájmu, vyjma snad chabé naděje na recenzi výtisku. Četl jí v originále, tam se jmenuje The Power and the Glory — český Moc a sláva; napsal Graham Greene.

Od Grahama Greena vyšly u nás už dvě věci: »Cerný chlapec« a »Vláda strachu«, v nakladatelství Práce. Ta poslední je nejelabér. »Cerný chlapec« skrývá pod maskou silného (pro dělu nevhodného) detektivního příběhu strašlivý příběh milosti, a zatracení, jak se zdá, a též silné naděje —

»Když se tmu se došlo anšál, tu něco ztratili a něco našli...«

— rozuměj, něčím a zlozpyt ztratil pozemský život a našel milost: tak jako Dobry Lotr... Zdáli jí nalezi i hrůzná útlivá role, není jen tak jasná. Je dobře tu knihu číst, je-li na ni člověk dost dospělý (je ostatně možné, že pro katolíky anglosaských zemí je mravnost, přece jen méně než pro naše, v zahalování určitých skutečností; a vývoj se nejmí moc předbítat). — »Vládu strachu« číst tuším netreba.

Ale tato nová kniha, která už tak brzy vyjde, ta je plná nádhery. Jméno je vzato z protestantského ukončení Otčenáše: »Neboť Tvé je království i moc i sláva...« (Greene je katolík) — »Chcete-li, ať sláva sláva. Hovoř se o síle, či moci Boha, který vezme nástroj docela bezmocný, a vnese ho, kopaččím, do své slávy. Tím nástrojem je ubohý, nepokojlivý a křehký kněz; a mocí zajisté se budou hřátvat pro tyto přístavky. Ale ony jsou přiznání a pobuďku obecné. Nebo nejsou snad všichni kněží ubohí a neapostolští a křehcí? Jsem z toho bratřevra, kdo z nejmiladších, ale jak jako se učil v evangelium — že zásadně a vždy jsme služebníci neúctění — či ne? Reprezentuje někdo z nás náležitě Boha? — Ovšem autor zahalí kněze až do posledních koutů; a ukázal tak slávu kněžství. Neboť nikak zajisté neběžl o slávu kněze; vždycky o slávu kněžství. A autor jí vyvolal a oddělil tak asi podle vzoru dvojvládky mého: Božho slávu, duši a ducha rozděluje. A kdo chce slyšet (a je vzhle někdy něco platné, kdo nechtěl?), ualší strašnými zvony zvolal Boží slávu: Zvonem bratřevra i souciti i k zářící, zvonem povinnosti se svobodní, zvonem bídy a náholi, přechání a unikání, zábluk lidských nadání i temnot vyvrzování; až po stranou slávy (dokudí velkopřevrání, když aťmka se už docela stáhla a na dvoře střílejí nového mučedníka, tak shůra jiného než moudrých a zbožných povídačů. A čím se končí, to je náthérně zaznění nového srdce: hoch, který otavirá cestu kněžství. — Nechtěl bych, aby tyto náznaky odradily ty, kteří se — o, pochopitelně! — bojí »zbožné« četby; jiná duše past o literární ceně díla, označovaného za jedno z nejlepších v Británii; toto je páso pro ty, kdož zhožnou dehtu milují — aby při silnější strávě nepráckli. S. Bch.

K provování a posilování předcházejících úvah přinášíme zde mluví, které o autorovi »Moc a sláva« a o této jeho knize přinesl před nedávnem franc. katol. deník La Croix.

Graham Greene je jedním z velkých současných anglických romanopisců. Je ještě mladý — narodil se r. 1904 — a vydal již asi 15 různých prací. Greene je katolíkem. Označuje jej tímto jménem, nechceme ho mít, že jeho kniha jsou literaturou pro děti aťmky a že je má číst každý bez rozdílu. V ní těch též atmosféra zločinů a hříchů. U nás máme také některé katolíky, autory altných a ostrých románů. Nedáváme však

Turkovo svetielko

Letos již nebude dost důtkových svítek. Skoda! Ráda bych se byla vydala sledovat zase jednou v plné kráse své hřbitov. Obvybný hřbitov slovenské dědiny, která před lety byla prvním útlukem šlovičkovy z Čech. O Váech svých večer přilákala zvědavost záje na konci dědiny u kostela, stojící nad čerými stromy jako tichý požár. A jiné záje, blížili i vzalébně, po oknaích vrátek při Váhu i za ním. Hřbitov! Na některých hrobech »po pánsky« bílé ochranné opasky trochu zrudlé jsou jednotlivými hrobtorku jak kdě vešel do květináři, vyznal z nepánsky vstří-měni ohova a také dáje. Zajímavější je řad papírových květů folklornické pestrosti, tvarů a barev fantastických nebo kupodivu věrně napodobujících přírodu; o límalé pět, o ohvířích vzpomínek při svém vzniku, o dovedných rukou, o čtu a vkusu. Ale hlavní: svíčky. Desátky a desátky na hrobech, ať již záje jsem celý »církeťorňe« či »militer«. Obklopují i misijní kříž před kotelem zájehány těmi, kdo mají hroby svých nádek daleko; odauují tmu, aby strán černejší a neproniknutelnější uzavírala se stran i shora světné ostrůvke, kde tmavé postavy tše se pohybují, stojí nebo klečí... Bylo to nové a jaksi otřesné. Člověk — tehdy nábožensky hluchý i slepý — chodí po hřbitově a nechce si uvědomuje: on je vlastně žítivo v životě — kromě smrti? A potom? Ti živí tu tak stejné pševáděné do noci ať povidají s těmi tam dolů... Tenkrát ještě byl mir. Náhle nejstalo v duši, uvědomění vrát-kosti všeho údkého, zájeháno po něm absolut-ním — snad to bylo náčinné předzvěstí první zá- chvaty, závan přísti amrti, která později z tak mnohých hodot měla nezachát káma na kameni. — Po návratu domů ještě jeden nový do- jev: opndá hřbitova už potencionálně po čer- nou straně osmělé světlo. Nikdy tam nebyvalo,

Z prvního pastýřského listu nřdp. biskupa budějovického

(Dokončení z minulého čísla.)

Skrze Marii — k Ježíši vůz Vás, draží mladí přátelé. Jste ve věku, kdy možno polo- žit pevné základy k životním úspěchům před- nem podkopat ceiou budovu života, předem zestránout, život prohrát. Viste v každém dni mládí odpovědnost věsti, než jaká bude za dni stáří. A Vy, jimž Bůh dal možnost studovat, jinoši, kteří jste prošli čistě mládí a dovedete se obětovat a milujete Krista — přijďte do našeho semináře kněžského. Čeká Vás tam šik Váich spolutků, čekají otčov- ští vychovatelé, otčovská náruč biskupova. Neopouštějte svého lidu. Lid pláče, nemá kněží; není, kdo by jim něco o smyslu ži- vota, bolesti řekl, není, kdo by zaoptál in- mocně, vedl mládež. Kdybyste Vy opustili svůj lid, svou krev, svůj kraj — kdo se ho ujme? Bratři, kdybyste se tisíc let připravovali a tisíce kilometrů šli s nohama do krve zrozdřenými k oltáři a tam jen jednu mši svatou sloužili, ta bolest a práce nebyla na- darmo!

Jsa synem rolníka, přicházím do rolnické- ho kraje. Vaše kraje, draží diecéšní, byly vůči půdov živé víry, otcivité práce. Orejte, oráči, svá pole, ať má lid co jíst, ale orejte dobře i na líše svých duší. Co pro duši vy- konáte, budete sklízeti po celou věčnost. A věčnost Vám nemůže být hostejna. Smělým čelem za Božským Oráčem, který orá do západů k zorám do úpadu, posmívány, štvány, hložíni zasypány — již dva tisíce ro- ků, pořád slzu v oku, že mistry i v rolnické- kraji víra odumírá, že i do statků, kdysi krásných, vešla bída jakožto neodlučitelny následek odpadu od víry. Avšak v mnohém založené svaté církve římskokatolické Bože, kdo ty duše vyrval z Tvé náruče, kdo za to zodpoví, že nejsou v ovcině, kteří založí Ježíš? Najde se dosti svatých čistých duší, živých obětí, abychom uprosili Boží Milo- srdenství, aby se tyto ovečky ztracené vrá- tily do otčovského domu, aby nezahynuly bí- dou a hladem? Na Váš spoleháni na prvním místě. Vy se vážně dívejte na život, poně- vad vidíte na svých polích, jak úspěch hod- pořadávati nezávisl jen na Vás, nýbrž na Bohu, který vzrůst dáva.

Zvlášť myslím na Vás, dělníctvo. Nelejte- se mého zvláštního oděvu ani biskup- ských odznaků. Ten lesk se nedostane do bi- skupského srdce — to je jen připomínka, která volá: obětuj se za svéžené ovce, jako Ježíš na kříži za ně vykrácel. Jsem jen dě- lníkem Božím, kterému svěřena moc, ale i hrůzná odpovědnost za duše. V chudobě

jejich díla do rukou dětí. Totéž platí o knihách Greenových.

V »Moc a slávě« se jako už ve svých něk- terých předáých románech Greene zabývá té- matem fatality. Je to autorovo mástrovské dílo, pabocit mohlutým psychologím dojmem, kterým jeho hrdina strubeje žiená. Rekl jsem hrdina, a je to skutečně hrdina v pravém slova smyslu: aspoň v posledních hodlnách svého života, tento kněz, jenž ať to jinak všelijak vyzíval se svým Bohem. Jme v Mexiku, v době známého proná- sřování, asi před 20 lety. Dík autorovi čítme v kni- se jeho žhavé, pračič křivky. Pronásřování za- hralo nebo zabilo všechny, kterým kněžství vřídlo na věky svou pět. Jeden z nich ať myslé, že bude lépe zůstat i skrýti se. Udělal to z pých. Není to svátec, je to hříchák. Alkohol jej všíl i mimo to kdysi, v okamžiku slabosti se zapomněl a stal se otcem podle těla. Zůstal však knězem, a i když nosí a sebou všude své hřichy, nejsou

jem žil, pracoval. Víím, co je bolest, z válek víím, co je hlad. A děkuji Bohu, že mi dal tuto přípravu pro život. Bratři a sestry, k Vám jdu s poselstvem Krista dělníka, kte- rý posvětlí práci, každou sekuru a dílato a nástroj. Práci vzal trny, ověnil jími svou skráň; svými slzami jako by navlhlil stroje a dal požehnáni, takže práce je zásluhou. Ano, když Vy s prací obětujete život, vězte, v o tom Bůh, Bůh odměni. Ježíš a jeho cír- kev jde tedy svým právem k Vám do továr- ny, aby Vám o práci a životě to nejkrás- nější řekla, že jste všude v zaměstnáni Bo- žím a nad hukotem strojů stále žijí Ježíšovo: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste unaveni...« Připustíte, a ještě lépe, za- voláte Kristovu pravdu o životě a práci ke svým strojům. Těm, kdož Krista od strojů zapudili, rozdrtily stroje srdce a štěstí a smysl života.

S nejúčinnějším požehnáni: Pokoj Vám chtěl bych přijíti k Vám, nemocní, trpící tě- lem i duší. Ležte na bolestném loži, vyra- žení z práce, až by Vás doma u dětí, za plu- hem, v dílně, v kanceláři bylo nesmírně za- potřebl. Bůh dopustil, ale neopustí. Pohled na kříž Vám řekne, že utrpení není negace, nýbrž že trpět s odevzdaností do vůle Boží znamená nejvíce činit, prospět sobě i dru- hým, zvláště umíme-li spojít své bolesti s utrpením Krista Pána a Panny Marie! Tím Vaše bolesti nabudou krásy a vyšší hodno- ty. Utrpení obětovat za děti, rodiče, za oso- bu milovanou je to největší, co za ně Bohu podat můžeme. K modlitbám za Vás, o lásku pro Vás chci lid prosit.

Ke zbloudilým ovečkám volám, k těm, kdož snad od mládí zapomněli, že také duše má svá práva, že je očekává věčnost. Volá- me-li: »Vraťte se, tm voláme: »Chcěte žít, neníte se!« A kdoby lid pro svého bi- skupa za toto volání i kříž měl, i na tom kříži volat bude slovy staré písně: »Oveč- ko má, nebohá, vrať se, prosím, pro Boha! Vrať se k starému Otčenáši, k starému Vě- řím, desateru, vrať se k lásce první, a budeš žít!

Vím, že je to program nadlidský, ale ne- jsem tu sám. Jste tu, draží spolubratři, kně- ži! Vám se představují, Vám ruce ke spolu- práci a srdce k lásce podávány. Přinesli jste nadlidské oběti. Přemnoží z Vás adminis- truje několik far. Na 30 hodin školy 50—60 kilometrů týdněních cest! A Vy jste to ko- nali s radostí pro Ježíše, Církev, národ. Sklá- ním se před Vámi oběti, blahopřelím za práci na vinici Páně všechny Váš. Mnohý z Vás uděny, starých, a přece ještě na vinici

Páně! Pax vobis — pokoj Vám a polibek bratrské lásky a ujištění, že chci všechno vykonat, aby rostlo Vaše kněžské štěstí a aby se ulehčily starosti. Podejme si povs- cene ruce své k sevěnému šiku do svatých vybojů lásky Boží, aby pustiny víry ve vl- nice Páně se obrátily. Duše, Bůh, požehnáni naši zemi — o to nám jde!

Ujímám se diecése v dobách nad jiné váž- ných. Nezá míru mezi národy, je neúroda, hrozí nedostatek, a po stránce duchovní — nedostatek kněží trpí duše. Jako biskup mobilisuji všechny Váš, laikové, v důsledku svatého bifmování, které je Vám závazkem, že půjdete s námi kněžmi zachraňovat duše, že pomůžete nám k obnově křesťanské víry, ve všech krajích naší diecése. Proč jsou le- kde žil lidé? Poněvadž dobil byli slabí a za- pomněli, že vlastnosti dobra jest, jít k dru- hému, aby té druhý dobrý byl, aby se mod- lil, přijímal svátosti, aby křesťanský žil. Věřte, že není většího díla nad záchranu věčných statků bližního.

I k Vám volám, starouškové v chaloup- kách pod horami. Vy nejste zbyteční, vezně- té své řízené a modlete se s námi, aby záhy veškeren lid byl v jednotě víry a lásky ve svatyních, na polích, v dílnách, úda- dech. A když se o našich krásných Cechách zpívá, že tu krásné hory jsou zasoubeny s oblohou a nebesy — podejte, Vy nejšle- chetnější, nejšestí, nejvíce obětaví, s námi Pánu Bohu v oběti i své životě, aby s nebesy zasoubená byla každá duše v naší diecési.

Prosím Váš, draží diecéšní, o modlitbu, aby Pán Bůh sily dal a hojnost milosti, abych ve správé diecése byl veden Duchem svatým ideou: Skrze Marii k Ježíši. Mé mod- litvy, oběti, mé mé své své — vše jsem Bohu za Vás duše dal.

Drahou diecési, kněžstvo a lid světuji přim- luvě Panny Marie, sv. Mikuláše a vše vkládám v nejmilosrdnější Srdce Páně.

Z plna srdce všem Vám žehnám

Váš

† JOSEF, biskup.

Dáno v Českých Budějovicích 7. září 1947, v den mé Intronisace.

* K jubilejnímu roku Karlovy 1849 vydali bohoslovci pražského semináře měsíční obrázkový nástiný ka- lendář. Jeho ideje je ryzí náboženská; hublostkové obrázky na jednotlivé měsíce jsou doprovázeny vhod- nými texty, které vyzývají k zamýšlení se. Kalendář bude vhodnou a praktickou ozdobou kanceláři i do- mácnosti. Je velmi levný — stojí 10 Kčs, na 10 exem- plí. Zdárna, jeho rozpodejen podpořila i Dio av. Vot- lěcha pro kněžské povolání. Můžeme očekávat přimo u bohoslovce semináře v Praze XIX. Sedová 2, nebo řádky ve vašem knihkupectví.

Je-li a ním k umírajícímu, znamená to jeho vlast- ní smrt. Co na tom záleží! Jeho kněžství to po- žaduje a on, bažlivý člověk, třeoucí se před utr- paním, ubohý hříchák, jehož ruce jsou plny krve Spasitelovu, nechává všeho a jde. Nebudu ani vě- dět, že tam byl něco pláten, bude moci dát jen podmínečně rozřešání, a pak je zštělen, odsou- zen bez odvolání a před přípravou se mu nedostane ani radosti poslední odpustění.

— Ale tato nejstalo, že jem zdánlivý, něm poz- zemský život, jež dovede obětovat, v něm znovu zrodí nejšestí lásku k Bohu. Není přece většího jejího dokazu, než dáti život pro něho. Závislý a hřejivý triumf milosti. Veškerá fa- talita lidí. Bůh je silnější než všechno a než všichni. I když člověk se na bílké ploše dostane do jakékoli hloubky. Někdy je stále víra a je stále ochoten mu vdechnout novou aliu Svět Gre- ena je své hříchů, nad čimž vždy září alie, která se zmocňuje tvora a přivádí jej opět k ži- votu, jenž stojí za všechny námahy.

mlstí i rovnoběžných: každý může si vybrat »vojovky«. Těžko převeděti gazdu nebo jeho žeu, že »zbzčieze (obilli) nebo »hydine« (držbeč), s nímž se »týmto vlastním rukami do krvi narobilie, resněj prodát za co a komu chtějí. Př nedávých mesínrdních motocyklových svádech ani tabulka, ani dva strážníci, teprve skutečné ne- bezpečí, hrozící jeho polahu, vyzvalo sedláka s »hrádské« (silnice), »kade má nejkrášízu cestu domova. Individualismus — přezato jen symo- num ryzho sobectví: napřed já a moji, potom dlouho nic. Individualismus někdy vyhraněný až k nořie: frontu čekající na lásky třeba do ki- na či vlnu neukázíte lehko nejen pro životnu zahu jednotvých o skutených afekt užitékový, fe- k-něme úspury čem; vedle ní houževnaté se udržují vytvářel, čekající na někoho známého, kdo by pro ně lásku koupil. Dávno už by byli na řád, ale odmítají rozhořčení jako pohanu prostým vta- děním vyznat, že jsou právě jen lolk, jako ostatní. Individualismus na každém kroku. Ale také takový, o němž svědectví vydává osamělé avětelko: při určitých nedostatcích amaly pro cetek často podvuhodně schopnot porozumění po- třebě jednoho, konkrétního, živého člověka. Do- dnes pověsti, lidové písně a balady svědčí, že a historickými Turky se nežilo v láskyplném ob- jevu, o dnešním Turecku málokdo mnoho ví, ale někomu je sympatický t e t o Turek. Obecně se ždy se neympatisovalo, ale za války při trans- portu hlaizty prošet proste ženy nad nepřekým výjevem: »Či sú to nie ľudia?«, znamená s oprav- dově hloubky a nabele oděvu. Časí nebýl v kura- ale kolik žilich tu pomáhalo určitému svému Če- chovi? Nedávno kdosi v českém časopise dovo- lával se zabezpečení základní líské svobody po- rnávat ve jménu humanity i tam, kde její příkaz koliduje se zájzajem stávajícího režimu. Tilo lidé vřemě nedali si vzít svobodu pomáhat ve jménu Krista. Kus chleba, novob, úkrýty partyzánový ne-

byl vždy poskytován ze stejného politického pře- avědění, mnohdy z příkazu svéomí. Ubírá to alie některým na nímhu vlasteneckí ale odmátné také těst víny těch, kdo posazují z těch-2 důvodu prokázali skutek mláodrenství sbřdovanému ben- derovci.

Důsledky hodnocení člověka sama o sobě jev- se porůznu v celém veřejném životě; někdy i na místech nezobvyklých, třeba v úřadech výtka se jim ledaco, v celku však jev se proti osám lid- štějí. Odchylka od pravíka předpisu nemusí být vždy proteke nebo korupce; někdy skutečné vý- konný orgán — člověk ušel se strany člověka, kterému úřední dílní a všedním zařádním chýtal se paragrafovým kopýtem rozlít nos; ale nejčast- tější je tato stránka individualismu v širokých vrstvách prostých venkovských lidí. Věššina že- nílek, až hrůza vřekých a uměňných, nosí v plochické roušce Veroňky. A jejich tvrd, špre- fikání, zaťatě a kdovíjaké šchlapí vemšje jsou ochopni v čase potřeby stát se Samurajští. Je to rya tím sympatictější dnes, kdy na mnohých míste- chach proniká tendence uplatňovat lásku nevšistí, obecně dobro a spravedlnost pro všechny uskuteč- ňovat křivdami na menších celcích nebo jednot- livcích. Dává naději — dopřeje-li Pán pohody — že se základní porozumění pro člověka vyrosté ča- som porozumění pro národ, stát, lidstvo, skutečný, pravý, organický kolektivismus, který se nevnuje lidem na hlavy a nerozdrtí lásku k bližnímu.

Prostě — Mějte jas, co chcete; rozhodně se jednou Hospodin aťdát a povrchu zemského mou dělnu (název »Věducke hľadzede není již nikte- rak křivdno), potom jako starozákonní patriarcha i zatiť mojí hlas před Ním nabude stejné váhy, nežal mojí doosavdní score nevypadá nadějně za-ču sa jednat: Pane, ušetř mi, rozšíř-li tam ještě náčí ruka »Turkovo svetielko« M. K.

Spojování pólů

Ctenáři jistě znají slavnou Legendu o velkém inkvizitorovi z Dostojevského románu »Bratři Karamazovi«. Kristus v ní přijde po druhé na svět, přijde v prostém, nenápadném nevězněku do španělské Sevilly, kde se toho dne právě konalo velké upalování kacířů. Lidé poznávají Krista, jenž se zase snaží zmluvit lidskou bídu soucitem svých zážraků. Velký inkvizitor Ho však dá zatknout a pak, ve vězení, s ním vede otřesně hrůzný rozhovor. Inkvizitor se snaží vyložit, že Kristus zdůrazňoval duchovnost svého evangelického poselství neprosící lidstvu, že mu lépe rozumí a prospívá ten, kdo dělá ústupky jeho myšlenosti, jeho slabostem, kdo ustupuje pokušení, která kdysi Satan sugeroval Kristu samotnému a která vždy a znovu opakuje. Až kolik údajných ješuitů nebyl nikdy členem inkvizice, má se psát jenom za to, že Dostojevský Velký Inkvizitor ztělesňuje »jesuitickou karikaturu náboženství, s kterou od staletí operovali odpůrci řádu zprava i zleva.

Romano Guardiani se také zabýval Dostojevským a legendou o velkém inkvizitorovi. A řekl jí velmi originálně: Inkvizitor má pravdu, odpovídá, protože Kristus, jak je legenda líčí, není pravý Kristus. Je to neopravňvaný problém, protože předpokládá jen vyšší a nižší, buď jen ideál dokonale uskutečněný, nebo úplné zapření a překročení ideálu. Skutečná lidská existence se však neskládá pouze z těchto krajností, nýbrž z nekonečného vlnění a pronikání prvku svatého a nesvatého, prvku Božího a prvku nevědomosti a hříchu. Křesťanství, jak je představuje Kristus v Dostojevského legendě, je křesťanství bez vztahu k skutečnému lidstvu, bez vztahu lásky k aktuálnímu světu. Guardiani píše: »Zlotočinní křesťanstvo skutečnost a křesťanským ideálem, odmítnouti možnost stupňování, přiblížení, pokroku je vlastně vzpoura proti Bohu, jenž je Bůh lásky a pokory, t. j. Bůh skutečnosti.« Je to zároveň pokušení k vzpourě proti církvi, které se potom vyžívají nejruznější a nejpřetilehlější »zrady«, a to viděcky proto, že se nechce vidět skutečnost, jak ji posvětil Kristus.

Právě tedy naše nazírání na církev by se mělo utvářet podle toho, církev je svatá, je neomylná ve věcech víry a mravů, když o nich slavnostně, definitivně rozhoduje. A přece také je to společnost lidská, která i v svých nejvyšších dogmátech se dopracovává lidským mnohdy velmi nesvatým hledáním, lidskými spory, do nichž zasahují mnohdy nejdemotičtější věci. Církev je svatá, božská, a přece je také lidská. A žádáno z těchto dvou stránek nelze zapomenout. Je dobře zdůrazňovat její božskou nepomíjelnost a nepomíjelnost tam, kde malomyslnost podlamuje chuť k práci, ale stejně tak je třeba poukazyvat na její pozemskou stránku, kde by příslušné dovolávání se božské absolutnosti mohlo vést k bludnému názoru, že již netřeba hledat hlubšího pochopení pravdy, že netřeba se stále připrůsobovat proudům času, že netřeba bojovat a lidskou podstatnost a slabost, která proniká všechny členy církve a může ochromit velmi povážlivě její činnost. Protože Kristus je pravý člověk, je církev společnost pravých lidí a proto nelze při rozvíjení jejího života opozříjet žádné lidské psychologie, nutno počítat se všemi lidskými vlastnostmi, dobrými i špatnými.

Mimo to její učení, i nejvyšší, může v myšlech jednotlivců proléhat velmi nebezpečné meteořiny, jemuž lze zabránit jen neúnavným stálým dozorem, stálým opravováním. Ochabne-li tento dozor, toto opravování, může dojít k nepřijímatelným důsledkům, za něž pak skutečně lze jakýmsi právem přičítati vinu církvi. Právě proto, že není pouze božská, není snad ani nechybná. Jen její hlava, Kristus sám, následkem své naprosto jedinečné osobní jednoty s Osobou Slova, je prost všemoh Hlchou. Církev není prostá vad, při čemž ovšem může hrát významnou, že má dosti vlastních sil k jejich překonávání a že má Boží přiblížení, že v ní její vady nikdy nebudou převahy. Pro tato přiblížení a pro tyto vnitřní poklady k ní musíme hlout celou svou bytostí a přece nepotřebujeme zavírat oči před jejími slabostmi. Chybný-li člen církve, nelze zajistit fici, že za to ostatní mohou tak málo, jako může nájemník z pátého patra za to, spáchal-li nájemník z přízemí vraždu. Ti nájemníci se třeba vůbec nezajímají, nemají spolu vůbec nic společného, leda střechu, pod níž se náhodou sešli. Naproti tomu nemá církve takřka jiného důvodu existence než aby duchovně a mravně vytvářela své členy. Zákony a cesty každého takového duchovného působení jsou strašně tajemné, neprozpětné, přesto však vždy vždy úspěchy vychovaných také slávu vychovatelů, stejně však jejich sebalhání vrhlo určitý, i když těžko definovatelný stín na ty, jejichž vliv na ně působil. Skutky byly vždy rozecňavací známku členství církve. »Po tom svět pozná, že

Katolík a revoluce

(K třicátému výročí októbrské revoluce.)

Když vtrhl nacleté na Rus a osazeli tuto svou výpravu za královskou vákuu, stala se aktuální otázka, jak se stavi katolík k sovětskému režimu. Obdobně, když ve znamení gen. Vlasova sfilovali z. v. Rusku Osobolitelstvu Armády, vyvstala tato otázka jak před ruskou emigrací, tak před pravoslavnými obyvatelstvem napadených zemí. I ti i oni ovšem věděli, že nacleté nejsou žádnými křesťany: katolická církev dokonce odhodlala výslovně učení této paraje: a také nebylo pochyby, kdo je v této věci útočnickem. Velmi brzy se vůbec ukázalo, že přese všechny vojny činné — i zde v Praze — na počest gen. Vlasova, vedou nacleté vyhlašovali válku nejen nad protikomunistům, nýbrž proti ruskému národu vůbec. Tedy Rusové a přirozeně vlastenci, a katolík z povinného ohledu spravedlivosti, byli natolci v tomto zápasu slyšeli Rudé Armády. A vskutku mnoho ruských emigrantů padlo v boji proti Němcům, mnoho pravoslavných křesť se vymenovalo při obraně své vlasti, a katolík probouřených zemí ve shodě se svými pastýři vtrhl v rudoarmějech své osvoboditelé. Jak se toto ahojuje se skutečností, že nemůžeme a nebudeme se smilovat: a materialistickým údelem bolševismu, a že dokonce nezapomínáme na ty křesťany, kteří obětavali život v boji proti komunistům za dob bezohledné ofrny? Anebo bychom položili otázku tak, jak dráha se ruské pravoslavné vlastenci ve chvíli ohrožení ruského národa: ten, kdo se bil proti Němcům pod rudým praporem, nezrazoval svůj své biskupy, umučené revolucí? Na tuto otázku je ovšem možná odpověď.

Alé přitánma, že není odpověď ma'no pochopitelné pro toho, kdo nemá křesťanství v vlastní zkušenosti. Neboť je nutno pochopit nejlatemnějším rysem křesťanské víry. Především to, že křesťanství není politická strana a nemyslí jako politická strana. Ano, politická strana by nikdy neodpuťla takový počet mrtvých, kolik bolševická revoluce zabila duchovních a věřících. Ale křesťanství v čase umučených revidi čelo tráty? To je třeba pochopit: toto čelo je pro nás dleším zisku: muctiče at' už na Rusi nebo v Mexiku nebo ve Španělech nepřipravili nám tráty, nýbrž oslavili naši vítěznou církev v nebesích novými svatozářmi. A tak se na to divíme včude. Proto, přes to, že Německo přinilo tolik katolické krve, bude římecké pap' vždy mluk pro milosrdnaté vůči hladovým, pokud v Německu jsou, bude se za tu zemi mocti; neobčinní a muctičeři se za své muctiče mocti, a je-li jejich krev zemí posvěcuje a volá se o pomstu, nýbrž o míst. K tomu přistupuje to, že i za živá křesťanství lidé vždy tak a jinak smýšlí. Vyvlastnění kapitalisté snad v roce 1917 a 1918 lonžili, aby Němci přišli do Ruska zabít revoluci; křesťanství lidé se na věc dívali jinak. Kř. Mikuláš II. při všech svých slabostech hubece věřící člověk, raději setrval a umřel ve vlasti, než by se Němci dal osvobodit a použít za nátraj porobení Ruska; tak jako se setrvali třiatiletého tronu svého rodu, aby usmánil věčné vedení války a odražení německého útuku. Toho ovšem třeba nedošli, a sovětský režim přepsal ohen brežněvský mr. který mu tehdy našl ruské volé neodpuťli. Ale po necelých třiceti letech to byly Sověty; které odstranily Troického, autora onoho míru, přinesly na trasek Berlina, dovezly mír a zachránily ruskou ruského národa, nýbrž také smýšleli svých rozsvícení vůči nim sám, nímž změnilo. Nuže — je mezi onou abdikací a tímto vítězstvím souvislost?

Zde se dostáváme k nejzávažnějším kušm křesťanského pojetí dějin, zde se dostáváme do ústředního rozhraní. Ve světě trojrozměrném, ve světě zdravého rozumu, je vše je »nuduš«. — Rekneme: V roce 1911 jsme potřebovali Rudou Armádu, aby odolala nacismu a zachránila svět. Bylo tedy chybou bojovat proti Rudé Armádě v roce 1918. A proto ruší vojáci, a také oběti, a také plukovník Švec, kteří vykráčeli pod starou tricolorou krváceli našarmo, BVI) by lépe udlali, kdyby byli z boje utáhli a zůstali naživu. — Ale křesťanství, které dějiny vidí savně, říká: Nikoli! Je třeba odpuťli. Ti lidé chtěli umřít za víru a vlasti; věřili, že proto přikládají životy; a jako Bůh jejich obět přijal. Umřeli, aby Rusko zase mělo národní armádu, aby vyhnalo germánské dobyvatele, aby se stalo zase zástupci slovanských národů. I vyslyšel Bůh jejich prosby, a když nastal příchů německý vpád, stála tu suverovská armáda, a vyhrála Velkou Vlastenackou Vojnu, a v moskevských cerkvích zase patriarcha Val

jezte moji učedníci. Hká Kristus Pán sám. A tím více to platí o skupinách a vřtvách a o ideologických prouděních v církvi. Na př. posvětná učta k tradici, jež je nezbytnou složkou povahy opravdu katolické, může se přesto zvrhnout v nezdravý konservatismus, jenž pak vede až k nehybnosti a k naprostému oddělení se vlastní době a vlastní zemi. Zdůrazňování osobní zodpovědnosti může vést k nežájmě o společenství a nezdravému spolehání na vlastní síly, stejně však tomu může být naopak. Kolk může být takových zlobných, osudných jednostranností, a často to může být proto, že ochabl opravující dozor autentických strážců rysové víry. A jen tehdy, budeme-li ve svém nazírání na církev spojovat správné její převky božské s prvkem lidským, spojmeme zároveň sebedovědomí věřících, kteří jsou přesvědčeni, že brány pekelné nikdy nebudou vřchru, se svou horlivostí apoštolů, kteří vědí, že i křesťan se musí neúnavně proboujovat a vyšárním překonáváním všech slabostí a chyb, jež jsou neodlučitelny od přirozenosti lidské, zraněné dědičným hříchem.

A tak z toho všeho plyne, jak málo by měl pravý katolík náležet k oněm lidem, kterých je bohužel dnes tolik, totiž k lidem, kteří vidí na světě jen dva tábory: bílých nebo černých, dobrých nebo zlých. Takové dělení musí nutně dříve nebo později vést k válce, ba musilo by z války učinit trvalý

Rudí mohli sloužit Tedeum na poděkování za vítězství, a po slovanských zemích kříze na hrozbě ruských vojáků připamatovat osvoboditelé. Neudělo se to žádní pod tricolorou Petra Velkého, nýbrž pod Rudým preporem; . . . ale co nevíme, že nezvypjatelné jsou cesty Profetování člověku fici: Rudá Armáda nebyla by vyhrála tuto válku, kdyby nebylo tolik lidí padlo v boji proti ní a modlitbou, aby Rusko mělo zase vítěznou armádu, kterou advokát Kerenský začal kdysi likvidovat. Opakují: to je vyvážení, které naprosto počítá se čtvrtým rozměrem, jestli podíl na vítězství v roce 1918 přijmou lidé, kteří před pětáctičlmi lety byli umučeni. Ale za právě: kdopak už podává pro to rozumové vysvětlení? Máme snad věřit, že Němce od Mořajška zahnal pan Erenburg svým nenapodčitelným slohem? Nebo se máme odvíjeti našimi českými komunisty, kteří — podle jejich chování soudě — žijí v domněnách, že Stalinrad v třicetistupňovém mrazu bránil oni? . . . Za druhé celá minulá válka už byla víc než trojrozměrná, když už ta první světová byla. Na prahu Apokalypsy; ten práh byl různě překročeno, a v přísti válece došla tu Absolutno mluvit zřejmé. To už každého nadpade žalmová otázka a odpověď: až moře a souše zakusí atomové výbuchy:

»Mote, proč jsi přichlo, a teko, proč se obrátila nazad? Hory, proč jate psekodily jako baraní, a vrchy, jako jehňata cvci? — Před tvářím tvé pohnula se země, před tvářím Pána Boha Jakobova, kterýž obratel skály v prameny vod, a plácný v bahniška vod . . .

Už nebude možno věnovat jinak než žalmovými výrazy, a žalmovými pojmy mluvit o světových událostech. Žurnalistické ani vědecké děle nemají názorovat pro to, co uridíme. — Anebo se obrátie o vysvětlení ke knize Job. Tam také je ona otázka, kterou si kladl mnozí při úspěších bolševické revoluce a při prozraděování křesťanství. Tam je také ta hlava třicátá, která s neobvyklým náoznamat líčí polty vyvlastněného po revoluci, kterého páli utrpěná křivda, a p'á se: »A? A jedná odpověď, kterou dostává Job, je jedná odpověď, kterou slyšime v dnešním vítězství Rudé Armády. Byl jsi tam, člověče, když Bůh stvořil sem? A můžeš dávat rady jeho Profzetelnosti, nebo jsi pouzova? A nevíš, že jeho spravedlnost se ukáže na zde, nýbrž v den neposlednější? . . . Jedna věc, že když člověk vyrostoupl, Posalí nůho vykonavatele svých rozsudků. Tak bylo dáno Kyróvi zvířetí nad Barmibnem, a Stalinovi nad nacismem. Já jsem Boha, a není jiného; mimo me neví Boha; já Hoanodín čenil tuto vše: připomíná proctví při Kyróvi vítězství.

Tezy vězme, že Bůh nenechá nevyřčeného, ani neodmítne od sebe toho, kdo zůstane své víry a povinnosti věren až na smrt. A vězme, že Bůh nepotřebuje něhoho name, aby pomohl své jméno, nýbrž oslaví je tajemně a mimo ni předpověď. A o čímsi, že nejvyšším přikázem je láska, i za revoluce a právě při ní. A co jestli reviděni básněl odpoví nezavřít, nejen v řadách hřitěrníku, nýbrž také pod rudým preporem? Co? Jejich verš nemůžeme námo: »Věšil pak je láska.« My si víme: rady i v této budí, my, je-li chů Církev je nacismu chodit po vlnách.

A to už at' nám komunisté odpustí: když budeme oslavovat etelky komunistické mactičky, nebo i třicetileté své revoluce, že po tvářích katolíků někdy přelétne pobavený úsměv. Třicetiletí! . . . to letí! . . . Hřitěrníkové! Je to hřské od vás, že vodíte děst se divat na rak v svého nejvěšého šifletu. My to nemůžeme dělat, poněvadž nad rakví našeho předního společta je hromada zřecimní, které tam nechala líti čisťaví a jedno křesťanství a několik revolucí, které se od jeho pohřbu v Římě vyřadily. My také nemůžeme tvrdit, že bychom své hlavní město byli vždycky dšpěně obhájlili. Věhce ne. Moc a mocrást tam dobyvatelé vtrhli. Máme arčebou radost, že k vám se Němci, teo do Moravy nedostali K nám do Říma ano, Teo je taký zřecimní, o kterém máme navě. Věhce jsou ještě různé šiflety. Na příklad mrtvolu svého zakladatele učkat nemůžeme. To je On trhá vřta z mrtvých. Tomu Vy, dost možná, nevěříte. Nevadí; předbatujeme to jindy. Dejme si ochůzku: za sto let probereme rozdíly mezi světovým názorem marxistickým a katolickým, a mezi osudem pracujících v té a v oné společenské zastavě. Bude to zajímavá debata; katolický zastupce se dostaví. Jindřich Středa.

Otázka „svatých“ obrázků

Co zde o nich napísal dp. Schützner, bylo velmi správné. Jenom otázka se zamyslí, nač přičinami tohoto úpadku a vyvodit důsledky.

Problém je v tomto: na jedné straně špatné obrázky, které se snad řádným vřtvám líbí, na druhé straně snad dobré obrázky, které se nelíbí. — Prohřneme-li rychlé kulturní dějiny, najdeme často vedle sebe umění lidové a umění vyspělé. Podle jejich vzájemného oddělení možno spochybněvat měřit úpadek vkusu nebo nezdravé vřtčinnosti.

Jak je tomu dnes? Možná Nic, z takového oddělení není. Lidové umění t'izí nestojí, Aspoň ne v našich svatých obrázcích, neboť tečinka a obchod lidové umění zably. Ale vřtvoriní a obchodní znehodnocování těchto obrázků je jen prvotním vřtvem. Nejhlubší příčinou je což jiného. Vjeme me-li a, kdy umění, at' vysoké či lidové, bylo chápáno a bylo mu rozuměno, zjistíme, že to bylo tehdy, kdy toto umění bylo vřtvuaceno sdělováním, kdy mělo co říci, kdy bylo meč umělcem a zákazníkem obcování, commuio.

A to jsme u kořeně zála. Tovární, seriová výroba nemá a nemůže nic sdělovat. Když rozmnoží reproduce třebas i dobrých děl, čím více rozmnoží, tím více znehodnocuje.

Alé i vysoké umění je v tu nevhodně. Sděluje něco, sděluje nekonečné hodnoty vytvářme, ale neděluje to, co činí obrázek svatým. Ve většině případů také nemůže nic jiného sdělovat. Kde by to bralo? Od Boha je daleko, v lidu vřtvat není. Proto jen málo umělců přináší svyš hlučby proctek svatého. Proto jen málo zákazníkú také této řeči rozumí.

Co tedy dělat? Bylo již p'dnknuo leocca. Nejanadnější řešení bylo hned nalezeno: vydávat dobré obrázky. To se však podařilo asi jen v jednom případě, totiž v zálece, totiž v zálece s Mnichovem. Jinak nutno zvířet, za daných poměrů vědecky továrna a obchod. Prctí nic i vřtvova a třebělvé poučování je málo účinné. U nás projevili dobrou vůli dokonce i stát, chtěje v rámci lidové osvěty vymřít neřvavy. Za daných poměrů nezvřítali ani on. A ani nezvřítali.

Je tedy nutno změnit pomery. A sice tak, že svatě bude svatě. I svatý obrázek. To tedy znamená — směřem dolů — že budeme z náboženských i estetických důvodů hledět k tomu, aby byly obrázky co nejmenší. Nůmo především zabít dnešní obrázkový dumping. Nemáme dobrých obrázků neďeváme je nekupujeme je, nelíbime je. Není třeba, aby se kupily spousty obrázků v dětských rukou, spínavých zásuvkách a v kósch na smetli. Neďeváme je našim drahým do rakve, nezrušme jejich pokoj. Obrázky přchřeme lákat!

Alé, sežeme obzobovně! Je však třeba, aby svatý obrázek byl skutečně svatý, drahý, aby byla k němu vřtvová čcta, aby si ho lidé vážili. Proto když jáhen přstá svěcením, řeholnice při věčných altech, křesťan při úmrtí svých chřtvých s dáváti tisknuo obrázky, necht' volat za daných okolností ty nejlepší a raději co nejmenší. Prctí je rozvádřat jako jizdenky? Necht' je i v tom více opravdovosti než konvence!

Bude-li svatý obrázek zákazníkovi skutečně svatý, neodváží se vřtvárník podctřit mu něco jiného. I on bude tvřit a čnými počty, a vřtvá vřtvěť a účtu, bude mít za sebou pevnější oporu. Bude mu stát za to učlat obrázek, dokonce svatý obrázek, neboť svatě je velké a těžné. Aby měl co sdělit, bude hledat a se ptát. Sdělou se třeba hagiografově, theologově a umělcem — a vznikne tak commuio. Což je vždyk olko záse směrem nahoru.

Nezapíkejme tedy jen na špatné obrázky. Necht'áme je a nebude jich! Je třeba vyřtít starý vkus, aby se mohlo uplatnit nové pojetí, nové proctí svatého a nové vytvářme zpracování.

Josef Zvěřina.

„Náš poměr ke katolicismu“

Theolog církve československé Dr. Z. Trtík o jednom z knížecího Cesta k Bohu: máme před nedáváním celkem sympaticky psali, napísal pod úmo nápisem článek do: Českého zápasu. Djejn z něh je velmi bezútešný. Začátek je zdánlivě velmi objektivní, uzavřá se, že katolicismus má mnohč dobrého, ovšem už se to podává při bystřejším pohledu nepřátelště. Katolicismus, ačkoli při je to poněkud křesťanství, právě jako sičedně křesťanství a prvky pňabakovní, je při jedinečnou cestou, po níž pohanké lidstvo a náboženský přivřtivismus přechází pomalu ke Kristu a k jedinému Bohu. — Účel tedy p'avečje patrně prostředky i u prozřetelnosti Boží a mudrouo Boží nedověda dát lidstvu žádného jiného prostředku, jak se zjeví lidem prostým a primitivním než bíd a porušenost pravdy. Pravda se musila v prozřetelnostní plánu nejprve porušit bídum v katolicismu, aby mohla dospět k prostým, pro které přece Kristus v své fáci přišel a o nichž mluví a největší láskou a něhou.

A pak přijel celá řada prastarých námitek: že katolicismus opovřel prakticky vřtvu v jednoho Boha, protože učtvá sochy, že propadl modloslužbě, protože učtvá sochy a obrazy a ostatky svatých. Konečně vřtvouli při dosahuje kříze křesťanství v klanění se hostilí, lidskému vřtvorku, jako Bohu.

V tomto tvrzení dosahuji vřtvolu také dítky p. Dr. Trtíka na katolicismus, z tohoto tvrzení vyplývá, že nelze předpokládat žádnou potivou dobrou vůli a zároveň ovšem také že nelze počítat s jakoukoliv možností spolupřec. Jak o ní někdy, at' upřímně nebo neupřímně, mluvívali někteří katolíci, zejména politici. Jáme opt' utvrzení v přesvědčení, že při důsledném domýšlení zůstávají jen dvě možnosti: buď katolicismus není ateizmus. Právě vřtvu v eucharistii nám to potvrzuje. Věříme-li v Boha, pak přece musíme věřít i jeho prozřetelac. Jaký obach a snaha by však víra v Boha mohla mít? Prozřetelnost však znamená Boží péči o svět, především jistě i svět lidský, o člověka. Péči o jeho chib pozemský. Ale již věra o chib pravdy pro něho počuje-li také Prozřetelnost, o člověka, nemohla by jistě d'pustit, aby se počty, upřímní lidé, kteří chtějí skutečně sloužit Bohu v duchu a v pravdě, po

NOVÉ KNIHY NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA

P. DR. GILV. M. BRAJTO O. P.
Podstata křesťanství
Základní dílo k teolo. věroučy, obráclí se se především vřtvádem i učtvami Věření a našim povolením za dítky boží.
Brok. 32 str. 77 Kč.

Sv. Terezie z Lisieux
Život, myšlénky, meditace, modlitby.
Povábná knížka, která je každým hrdem sv. karmelitky, jejíž 34. výročí smrti oslaví celý katolický svět Věšbně přijmou jak ctělvé sv. Terezičky, tak všichni, kdo milují hlubokou duchovní četbu. Knihu uspořádali Mllos Krejčí.
Brok. 99 Kč. 62. 61 Kč.

VÁCLAV BENES TREBIZSKÝ
Pomněnky
Klasické modlitební kniha, plná náboženská vřtvoupi a duchovní zánělosti, spisovalat ji vřtvová především českí mládeží.
V otáplném oasbí 75 Kč.

Dodá každý knihkupec nebo přímo
NAKLADATEL BOHUSLAV RUPP
PRAHA 9, JINDŘIŠSKÁ 23.

• Jako úchy společně vstupují do postmku (textu), potráviny, povědu stránku onodní i administrativní. Jeam čtyřčlenná s dobrými zkušenostmi a hřdním spoluprací v katolickém prostředí. Nabízky pod zn. 104 1. ledna 1968. do adm. t. 1.

• Katolická rodina kolké mpsí vřtu nebo její část. Výměna vřtvbu bytu v úst. topením v Praze-Bubenec. Jeí možná. Nabízky pod zn. 104 1. ledna 1968. do adm. t. 1.

aleťi klaněli kouzličku chleba jako Bohu a aby je vůbec nenapadlo, že jsou vlastně v bludu, že tím vlastně páchají modloslužbu. Tento důvod uváděl již proti reformátorům protestantským Erasmus Roterodamský, který se jinak nevyznačoval žádnou přeměrností účtů k tehdejší církvi, ani zvláštním poboznostskatstvím. Tedy bud katolicismus nebo athletismus.

Tyto debaty mají ovšem pramalou cenu, protože se rozehrážejí v základním pojetí křesťanství a náboženství vůbec. My prostě věřime ve všelibi Syna Božího a vy v ně nevěříte. A věřit ve všelibi Syna Božího, to znamená ovšem věřit v jeho Božství, znamená to však stejně energicky věřit v jeho lidství a věřit stejně energicky v nerozlučné sjednocení Božství a lidství v něm. Dmýšlení víry v takto chápané všelibi pak vyvětluje místo, jaké mají obrazy, ostatky a všechny jiné lidské a hmotné prvky na pr. v našem životě svátostném a v náboženském životě vůbec. Pověrní pozorovatel to může, třeba poctivě, považovat za pohanskost, za mnohobohost, za kouzelnictví a cokoliv jiného ještě chce, věřící křesťan však řekne, že to je monoteismus tak důsledný, že jej chápou jenom buď lidé dětské prostoty, nebo geniové, nechápou jej však duchově prostředně. Je to totiž víra, že je jeden Bůh, od něhož a pro něhož je všechno, poslední atom hmoty stejně jako Sírdce Ježíšovo, a že proto poslední atom hmoty může být viděním jeho slův, že poslední atom hmoty nám může mluvit o jeho lásce. Bůh, v němž žijeme, hýbáme a je nám ustanoven, podle listů k Efezským, anafekalioasahai ta panta en ho Christo, svědčí a soustřeďuje všechno v Kristu, a proto je pro věřícího křesťana každá kapka svěcené vody, stejně jako voda křesťanů a jako chléb a víno hostie prostředek, jež musí neomylně vést ke Kristu, vyústit u Krista, jež to pak všechno a nás s tím má přinést Otci, aby byl Bůh věrně ve věm. To je ta tak těžko pochopitelná důslednost monoteismu katolické církve. V tom je jeho síla, jeho božskost, jeho nepřemělnost. Proč milujeme církev, protože Kristus je a ni, protože Kristus jí mluvil a vydal sebe sama za ni v ohl, aby jí posvětil, když jí očistil křtem vod v křesťanství. My věříme, že v ní nalezneme sílu sílo životní než jaké si představovali a o němž přemýšleli oni kněží, kteří se smásce modernistických změnko předváděly, z nacionalisticky zbarvené husitcko-báseřsky-ovčenské lidonádv: a z touhy po pohodlném, lidskéckém životě utvořili v r. 1920 československou církev. -ak.

Budeme širší požehnaní Kristovo nebo zkáza a zmatek

Čína bývala nesmírně hrdá na svou tisíciletou kulturu. Je nesporné, že tato kultura musela obahovati prvky velmi dráhocenné, mohlo-li z ní po tak dlouhou skutečně lidsky stát stamělní lid. Dokonšá kultura přirozená bývala vždy nejdelším předpokladem k tomu, aby mohla být korunována náprávkou kultury křesťanskou. Je přece všeobecně známo, s jakou touhou přišli evropejci své dobré v kultuře fecké a firmě, jak to dodnes tvoří lakřka neodmyslitelnou součást naš vlastní kultuře podstaty. Mělo tomu tak býti i v Číně a staří jezuitští misiónáři a tím opravdu počítali, neskrývali nikterak svůj obdiv před čínkou vzdělaností. Spory a nedorozumění mezi katoly samotnými přispěly později k znaroznění pokřesťanění Číny. Když misijní práce znovu počala v 19. stol., byla většinou přehlášována jinou »kulturu« zapácní, která se bouřilve do Číny tlačila. A tato kultura, zdá se, nakazila svým rozkladným jedem i starou přirozenou kulturu čínskou. Vyústilo občanské války, které již tolik let Čínu pustili, jsou již západním přepásem a jak i tam, kde zrovna nebyla válka, náš západní »kultura« mavní hodnoty čínskému lidu, o tom svědčí tento výňatek z misiónářova dopisu.

»Proud nemravnosti se vzdouvá každý den více v povalečné Číně. Tesocvácna a přezdné pověky, stejně jako lehkomýrné filmy, rozšířily svou píst-šlečtí činnost do nejzákladnější země. Tisk, i pohanský, poukazuje bez váhání na tato zla, dovážná z ciziny. Jsou pro zemi skutečně významné nebezpečím. Tak jeden pohanský deník z Chengtu píše: »Celý den je dnes ahyes v ulicích Chengtu lehkomýrné písničky. Zasmývají z gramofonu, kterých používají velkocobodníci na přikání zákazníků. Všechny tyto písničky ac točt kolem jedné věci, kolem lásky. Jsou to písničky, které působí na mravní odělost našeho lidu opravdu zlobně, takže to lze sotva vypašat několika slůvy.

Hudba má moc žítí ducha, vyjadřovat vznešně a čistě city pokřesťanů lidského, má posilít jeho životnost. V Číně bývala kdysi takřka nezbytným kolečkem v politicko-náboženském aparátu státu. A jak jí mluví i čínští! Beethoven jí nabyl slávy, která vyznačuje věhlas Kantův a Goethův. Kéz by nám tedy přinesl krásnou hudbu, kéž by masy mohly zpívat hymny o avacosti a čistotě našeho národa, abychom se již jednou zbavili změkčujících odřovácěk, které se dnes rozléhají po všech ulicích Chengtu.

Dovedou čistoti katolici splnit tuto touhu, ukážou pohanům zhruseným lidskou zkažeností a marností model, kde je pravá kultura a pravá krása?

Jednota katolických úředníků
vznal se za úkol prohloubit v české veřejnosti — hlavně však mezi pracujícími ženami — kult našich národních svátostí a započala tuto činnost dne 23. m. m. vstupní přednáškou apla. Niny Svobodové: »Blahoslavená Anžela Česká v životě národa.« Avým vrocím přednesem upoutala pozornost posluchačů tak, že mnohým vstříhaly slův, že si.

Jednota hůla pravidelně nábožensko-vzdělávací přednáškami sípni nábožensko-úředníkem v řaděch ten pracujících v údaček, obchodch a dílnách a soustřeďuje ve svých předch zvláště mladé úřednice katolicky, bez rozdílu politické přesvědčení.

Přihlášky nových členek přijímá a informace poskytuje v Jednotě p. Vl. Burianová, Praha-Liběň, č. 148 II. p.

Jednota podává každé divadelní představení, zábavní akademie a hudební večery, vycházky a jiné kulturní podniky.

Naší přednáška se konala ve středu dne 22. t. m. o 18. hod. v Praze II., Vavřinská ul. 2. Přednášel dp. V. Zlma, farář u sv. Matěje, na téma: »Duchovní profil Karla IV. a jeho doby.« Hosté jsou úctivi,

Z domova a z ciziny

Kardinál Carlo Salotti zemřel. V sobotu zemřel v Římě kardinál Carlo Salotti ve věku 77 let. Byl prefektem posv. kongregace obřadů, t. j. nejvyšším církevním sboru, jež bdi nad krásou a čistotou našich bohoslužeb. Do oboru této kongregace náležel také procesy blahohřešné a svatořečení nových blahoslavených a svatých.

Jak by mohla vypadat demokracie v Církvi. Demokracie je také jeden bod, s nímž přicházejí informátoři. Na pr. aby lid volil biskupy. Jak to může v »akovém případě vypadat, může ukázat následující zpráva, kterou přinesly Times o volbě pravoslavného biskupa na Cypru. — Nikosia — 30. září. »Volební kampaň, z níž má vzejít následně zemřelého arcibiskupa Leonida, je v plném proudu. Stala se z ní politická bitva s levicí a pravicí, kde se bojuje o to, zda bude zvolen starý biskup z Kyrenie nebo biskup Derkon. Místní tisk věnuje volbě celé sloupce a používá do značné míry údu všeho druhu populárně, ba nadávám. Rečníci obcházeli města a vesnice a svolávají shromáždění, která až dosud měla celkem mirumilovný průběh až na menší incidenty, jako pračky v kavárnách. Příští neděle budou za tím účelem zvoleni generální zástupci lidu. Ti pak zvolí další zvláštní zástupce, kteří konečně zvolí nového arcibiskupa pravděpodobně v listopadu. Oba kandidáti jsou pro přípojení Cypru k Řecku.« Tak bychom si demokracii slyšeli předslavovali, ta by sotva zvýšila úctu, již třeba pro zástupce Boží mít.

Přednáška o Sváté zemi. V síle »Charitas« uspořádala 2.—6. organizace čs. strany lidové přednášku pí. Berty Krausové-Rubrové o Sváté zemi. Pro každého věřícího křesťana je Palestina vskutku Svatou zemí; jeho zájem je všele přilahač k posvátným místům, posvěceným životem, působením a vykupileckou smrtí našeho Spasitele. Přednášející však se většinu času zabývala Palestinou židovskou a jen velmi povrchně se zmínila o osobě Kristově. Na mnohé posluchače to nepůsobilo dobrým dojmem. Bylo by žádoucí, aby přednášející k zajímavým kapitolám ze života starozákonních obyvatel Palestiny přiléhala také exkursi k oněm posvátným místům Sváté země, jež jsou tak úzce spjata s životem našeho božského Vykupitele a k nimž dodnes celý křesťanský svět vzhlíží s úctou a zájmem. APV—v

»Musím se pokusit, abych pochopil...« Katolický intelektuál ze Spojených států ve větším článku o dnešní ideové situaci amerických katolíků končí slovem, nad nímž bychom se mohli zamyslet i my. Píše: Skončeme slovem, které mi feld kontrolor na Viktorině nádraží v Londýně, když mně našel lepší místo než bylo ono, jež mi před tím rezervoval (a které jaksi nevyhovovalo jedné mamince a jejím dětem): »Konec konců, olde, protože i já jsem katolík, musím se pokusit, abych pochopil vaše obžle.« Byla to velmi prostá filosofie, ale nebychčel křesťanská ve svém nalvím vyjádření. — Myslím, že by svět vypadal

Dr. Jan Merrel:

Úvod do četby Nového zákona

Není to naprosto jednostrannost, jestliže kdo pozoruje at události at knihy s hledem na vlastní zájmy, jen když jsou tyto zájmy pravdivé a dobré a ohled na knihu nebo udlost věčný. Dosavadní recenze tohoto díla zhodnotily je jednak po jeho stránce vědecké, jednak kulturní, jednak duchovní a pastorační. Dívám se však na dobu ve její realitě a nikdo nemůže popířti, že jen nepatrný zlomek naší české společnosti čte katolické knihy jakožto duchovní četbu. Proto knihy pro duchovní život jsou vpravdě vydávány jen pro poměrně malý počet čtenářů: A proto tím spíše nutno vstát takové knihy, s kterými jo možno jít i do řad nekatolíků a které by je přiblížily buď poznání nebo i přijetí katolické víry, jakožto jedineho skutečného únosného základu vřhy dnešní doby. A pro tyto potřeby, pro lidi, kterým jest nutno přiblížovati zdroje katolické myšlenky a pravdy, je také kniha dr. Merella nový darem.

»Úvod do četby Nového zákona« má dva díly: všeobecný a zvláštní. Ve všeobecném se prokazuje historická hodnota všech knih Nového zákona, líčí se jejich cesta, po které se dostaly až k nám. Tato dokumentace jest vedena jednak nejmnohemším studiem bibliotických výzkumů, takže seznamuje čtenáře s přítomným stavem zkoumání pravosti a věrohodnosti knih Nového zákona. Doklady ty a jejich mluva jsou nanejvý zajímavé, ba možno říci i přímo naplnivé. Po této stránce jsou nejen úvodem do četby, nýbrž i apologeti zjevení. A v tom jest jejich pro přítomnou dobu hluboce potřebné jádro.

Ve zvláštní části probírá autor téměř jednotlivě všechny knihy Nového zákona, nebo aspoň podle ucelených skupin. Pojednání o každé knize nebo skupině jest opravdu jemné, který spojuje čtenáře s knihou nebo ještě lépe — připravuje jej tak, že so mu stane četba teprve srozumitelnou, a to zvláště na temných místech, kterými by bez toho-ú uvodu neporozuměl. Literární úprava knihy ukazuje přítomný způsob, jak se píší theologická pojednání. Není to suchá učebnice bez citu a krásy, nýbrž spíše příjemné vyprávění, do něhož jest výsledek vědeckého badání vložen jako do rámce. Již jednoduchost obsahu, názvy evangelii podle jejich hlavního charakteru a nikoliv jen stereotypní oficiální nomenklatura a podobné jednotlivosti, dodávají knize nejen literární cenu, nýbrž především, oč nám jde nade vše, schopnost, že ji budou číst i lidé, kteří by souchou učebnicí n-trpělivě odložili. Rozhledem co theologii sv. Pavla natvá kniha přímo povahu úvodu do theologie vůbec a nikoliv jen k Písmu svátému.

Jestliže se tedy dívám na tuto knihu s hlediska upeřebitelnosti, tak ji musíme zařadit mezi několik málo apostoľských knih, které budou kazateli víry tam, kam živé slovo by nikdy nepřišlo. A v tom aspoň podle mého pojetí spořívají nejen sám, nýbrž i všichni apoštolští pouboiči kněží i členové katolické akce největší dů-

naprosto jlnak, kdyby věchnil katolicki měl takovou zásadu jako onen kontrolor na Viktorině nádraží v Londýně.

Akci na rozšíření modlitby růžence vede americký kněz P. Peyton, jež si získal na pomoc také filmového herce Blag Grosbyho, jež za tím účelem mluvil do amerického rozhlasu takto: »Jako všichni otcové na světě, chci také já, aby z mých dětí byli poňadri občané v klidném pokojném světě. Chci, aby mohli čísti chapeli Innu ko své zemi a ke svému domovu, aby milovali Boha. Chci, aby se moje děti modlily, protože znám silu modlitby, zejména s mrsou, která pěstlo může hrovo přenášet. Znam tuto silu modlitby ne jako kněz, nýbrž jako otec, jako jeden z vás. V naší rodině jsme přesvědčeni, že společná modlitba růžence je velkou mravní silou. My všichni budeme dělat, co budeme moci, abychom zachovali krásny zvyk společné modlitby růžence.»

Jak těžko někdy dělat apožetu. Mladý žurnalistický nadšec »Rudého práva«, M. Galuška, vysvětluje onu záhadnou jedničku, o které jsme psali nmulie, že totiž jen jeden jediný student cestoval letos o prázdninách do Ruska. Prý to je proto, že by studenty v Rusku nemělo kde ubytovat. Válka jim zničila lázeň byty, které nebylo ještě možno znovu vystavět. Nevím, kdo bude touto odpovědí spokojen a přesvědčen. Nám se zdá, že studenté neočekávají nějaké zvlášt komfortní byty, že by se ac vypsal kdekoliv, jako to velmi mnozí z nich museli dělat v Praze. Teoy trochu příliš starousedlicky vysvětlení, málo se hodilo do rámce mladého státu, v němž následně pracujících překonává všechny obtžle.

Zásobování je první a hlavní konstanta politiky. Vždy a všude. Jak u nás, tak na Slovensku. Zdá se, že kdyby tam bylo zásobování v lepší podobku, že by tam bylo i politicky klidnější. Nedávno tam mluvil o výměně pověření pro zásobování a zase z toho lylly, zdá se, politické čachry. Ze to tam však skutečně neklape, ukazuje tento výřatek z nikterak neobjednaného, soukromého dopisu. Líbí poměry ve větším slovenském městě. »Kdybyste mohli trochu sledovat zdejší distribuci potravin, látek, to je přímo groteska. Treba si — jako teď — pekáři zmanou a přestanou vydávat chléb na listky; nedostali ještě říjnový příděl mouky. Několik dní potrvá, než se věc zařídí a nikdo se nestará, co vlastně lidé po tu dobu jedí, jaksi uředně se počítá, že každý si opatří na černo. A kdo ne, »tak mu treba«. Nebo brambory: plno nařízení, zákazů, výhlásek, na konec se z toho vyklubá, že si je má každý opatřit od pěstitele sám, za úřední cenu, ale nikdo nemyslí vážně, že je možno sedlákovy úřední cenu nabídnout, všichni dobrovolně a veřejně platí 550—500 Kčs, ani nehnuv trochu. Ale to se nedá léit, to se musí žít v této alrmo záře všem improvizacím, den se dne, v úterý a jedné věci, malé v věšší, aby člověk přestal máchat rukama do vzduchuprázdná po právu, pořádku a lakových nemožnostech.

vod k radosti, že lato skutečná mezera ve zbrojnici pro šíření víry jest vyplněna.

Alle nesmíme zapomenout, že v této směru spolupůsobí a pomáhá i sympatické vnější úprava a dobré reprodukce na křídle, kterých jest na dnešní dobu a rozsah knihy skutečně značný počet.

Všem apoštolským pracovníkům a sdružením upřimně doporučuji, aby knihu jak sami důkladně pročteli a její obsah proměnili ve svůj duševní majetek, tak také, aby jí úsilovně šířili mezi více odzelenými, pokud se v Řech našle jen nějaké cizlivé místo pro Boží dotek.

PhDr. Jan Ev. Urban OFM.

Práce katolické studentstva

V těchto dnech se konala výborová schůze Ústředí katol. studentstva, na které byla shrnuta veskerá dosavadní práce zejména prázdninová. Ústředí organizovalo o minulých prázdninách 25 taborových turnů, kterých se účastnilo asi 900 studentů a studentek. Rovněž zahrnilo činnost buď vlastní rozsáhlá. Za zmínku stojí výměna studentů s Francií, zájezd do Polska, organizování Českou lidou akademickou, účast na těchto akademickách v Švýcarsku, účast na studentenských konferencích ve Francii atd. Je jisté významnáním pro Československo, že mistopředseda Ústředí je členem presidia mezinárodní organizace studentstva Pax Romany, jejichž schůze se aktivně účastní. Katolické studentstvo české hodlá pozvat katolické studentstvo z Lucemburka k výročním oslavám Karla IV. a oslavám založení pražské university. Pro tento školní rok byl vypracován peaný pracovní program a došlo k velmi závazným rozhodnutím, která budou mít neobvyklý význam pro další rozmach katolického studentstva. Ústředí připravuje již nyní velký rekreační program pro přáší prázdniny, rozsáhlé akce sociální a ediční. S radostí bylo konstatováno, že počet občerněti česoply katolického studentstva. Ústředí, ved. prof. P. Feckou, stěle více studentstva. Ústředí v Praze probíhá čláť pracovní poradě, kterou konal se v Českých Budějovicích diecenní zájed katolického studentstva, kterého so účastnilo 110 studentů a studentek, reprezentující naše organizací složky v diecesi. Poradě ac účastnil se velkým zájmem J. E. nejdotvořenější pan biskup budějovický dr. J. Hlouh. Obdobné pracovní konference budou organizovány v letácním roce ve všech oblastech Čech a Moravy.

FILM

Pro všechny:
slaviti křec. Francie. — Zábřky životem zkoušené a spicovale a vychovatele mládeže, jeho vychovatelé úspěchy jsou mateny čístodostným a neschopným ředitelem číapeckého internátu. Ve filmu učinějí známi francouzští zprospěškové. II.

Pro dospělé:
Kateřina Velká (s výhradou). GB — Starý dím, ukazující vstoupit hostinské princezny, která ke konci vlády Alžběty Petrovny, dcery Petra Velkého, přilhá k ruskému dvoru a stala se manželkou Petra III. Násilně měloby manželovu donutit ji ke splnění a ubohopení moci, což se zstálo. II.

Víra v Rudé armádě

V Národním Osvození rozjímá kdosi o dnešní situaci a vyhlídkách náboženství. Při té příležitosti vypravuje také tento obžrak:

»Vyprávěl mi jeden inženýr, jak pokřesťově revoluci ležel ve všeobecné nemocnici a raněným vlasovcem po pravé a s jednorukým sovětským vojákem po levé ruce. Světský voják nazýval vlasovce zrádcečkem chamrdil, prašivým psem a újíval, že by ani chvíli neváhal ho znskřtiti, kdyby mu na stočila jedna ruka. Byl to opravdu věrný, oddaný i chrabry syn své osvětské vlasti, asi a třicátník.

— Tedy příslušník pokolení, které doslova kolébal revoluce.

— Kolébal i vychovával. A ten volával na vrasce přes lůžko českého inženýra: »Ani Bůh ti nemůže odpustit ve svém nejmladším síle arci, bídný vraslarádeče! A nebyl to jen nějaký archaismus, ten Bůh v jeho řetě, Rdn, když se probudil, i večer, než už on, slezl a poslele, klekl u ní a modlil se.« Ovšem, že věřim v Boha,« odpovídal udiveným Čechům, »i mnozí naši generoři věř v Boha a náš major, na příklad, také. To nám nikdo nezakazuje. A chceš-li do kostela, jdi si, ani v tom ti nikdo nebude bránit. V Moskvě, nevíte-li to ještě, mají už dlouho vřáci jeden velký chrám pro sebe.»

Tato úcta pro hodnoty víry by jen odpovídala, jak se zdá, tradicím starých ruských armád, k jejichž nejváženějším představitelům ac i Rudá armáda a hrdošti hášlala. Tuto tradici potvrzuje na př. I. T. G. Mástřky ve svých »Hovorochch, kde vypravuje, jak vzikalna naše armáda v Rusku: »Smrd nejvíce nám pomohlo vesněné mlčení, když se naši u Zborova dobře drželi. Tedy jsem jedním o náš korpus v hlavnímu srázném štábu, v Mogilevě: mluvil jsem a pohybýři zjměna s Brusilovem — poklonil se po pás a řekl: »Klaním se hluboko před vašimi vojáky.« Byl jsem rád, že jame pro něho mohlo něco udělat po válce, když se, exulant, léčil v Karlových Varech. Jeho žena mně poslala po jeho smrti jeho osobní škmu, zhlazenou v prošlélné láte — tu (konu noali vždycky při sobě, aby ho chránila, a odkázal mi jí.

SPOLEK AKADEMICKÝ TÝDEN V PRAZE uspořádá

ve dnech 7.—14. listopadu 1941 pod záštitou nejop. arcibiskupa Dra Jos. Berana

XI. AKADEMICKÝ TÝDEN na ústřední téma: MANZELSTVÍ A RODINA v historické síle Dominikánského kláštera v Praze I. Husova 8.

Z přednášejících jsou pozváni: Dr. Ant. Balík, P. Dr. S. Bralio, univ. prof. Dr. V. Bušek, Jan Cep, P. Dr. M. Habán, P. A. Kájp, doc. Dr. Z. Kalita, P. Dr. M. Křizová, Dr. J. Najman, doc. Dr. J. Nováček, univ. prof. F. Novotný, prof. Dominik Fecka arch. J. Sukol, O. A. Tichý, P. Dr. Jan E. Urban, univ. prof. Dr. R. Vacková, P. Dr. J. Veselý, Albert Vyskočil, Dr. Marco Weirich, Jan Zahradnický a J. Sebola a na totem se sbornístelem prof. M. Vendožou vystoupí v nedělní odpo.

Zahájí se v úterý dne 7. listopadu v 3 hod. večer. Denní kurs přednášek od 3. hod. odpo. Pro venkovské účastníky 50% sleva na držce. — Vstupné na jednotlivé přednášky: 3 Kčs pro studenty a členy A. T., 10 Kčs pro nestudenty, legitimace na celý týden Kčs 50 pro studenty a členy A. T., 100 Kčs pro nestudenty. — Vsekeré dotazy vyřizuje sekretariát A. T., Praha I., Husova 8.

Zádušní mlí svatou za zemřelé členy a přívržice Chrámové malice bude obžovati předseda Jeho Milosty vedr. Dr. Jaroslav Kuláč, metropolitní kanovník u sv. Václava 3. listopadu o 7. hod. ve večerním sv. Vtu v Praze.

Důležitě upozornění o kursu pro laická katechety v Olomouci. — Na III. pedagogicko-katechetický kurs při C. M. boboslovecké fakultě PU v Olomouci mají přístup jako mimořádní posluchači i ti, kteří nehodlají akřivati katechetické zkoušky, ale chtějí se prohloubit v náboženském a pedagogickém vzdělání jednak z osobního zájmu, anebo proto, aby dovedli lépe vychovávat děti ve vlastní rodině anebo pracovali nábožensko-výchovně ve sdruženích mládeže. Kurs začíná 8. listopadu a potrvá s pravidelnými přednáškami do konce dubna. Přednášky se konají v soboty odpoledne a celou neděli. Blíží informace poskytné kurzu Dr. Fr. Tomášek, Olomouc, Komeckého 8./II., telefon 1647.

Pro batole to nejlepší
Ant-Sina
LOMNICE NAD POPELKOU

Vychází s církevním schválením. Dobrovol. příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatoceřislavská Věra v Praze IV. Hradčanská náměstí 6 — Telefon 40176. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází týdně. — Předplatné na celý rok Kčs 70.—, jednotlivě čláť Kčs 13.—. — Podstovní spořitelna Praha 208.001. — Řídí P. Adolf Kájp T. J. a redakce. Kruhem. — Odpovědný zástupce listu Josef Břihá. — Používání novinových tiskárnám povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dohledně poš. úřad Praha 21. — Výtisk Živototlak v Praze XII.

K A T O L I K A

45 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 9. LISTOPADU 1947. • ČÍSLO KĚS 1,50.

Proč katolická akce? Před sto lety, 14 listopadu 1847, zemřel Josef Jungmann

Na tuto otázku obyčejně odpovídáme častými důvody. Křesťanství je ohroženo, svět nahývá krok za krokem pohanského rázu, kněží je málo, nemohou do nejednoho moderního prostředí vůbec proniknout, voláme tedy na pomoc horlivé věřící laiky. Je to pravda, palčivá pravda, ale není to pravda celá. Již v předposledním čísle tohoto listu jsem zdůraznil, že katolická akce má hluboké theologické základy. Nastal jsem je s hlediska kulturně dějepisného. Dnes o nich chci pohovořit přímo a soustavně.

Bůh poslal svého Syna na svět, aby lidstvo poučil zjevením pravého náboženství; aby je vykoupil svou obětí a posvětil svou milostí; aby je shromáždil v jedinou Boží rodinu, v jedinou duchovní říši a tak se stal jeho vůdcem k Otci. Kristus nám byl dán jako Učitel, Kráň a Král, poslaný Otcem a pomazaný Duchem Svatým. To nám říká již samo jméno „Christos-Pomazaný“, neboť olejem byli symbolicky zasvěceni proroci, kněží a králové.

Tento svůj trojediný úřad, jehož jednotlivé členy navzájem mnohohlasobně souvisí, světil Kristus své Cirkvi: „Jděte a učte všechny národy. Křtíte je... A učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ (Matouš 23, 19—22.) Ba, přesněji řečeno, Kristus sám dále koná svůj úkol v lidstvu skrze svou Cirkvi. On jest Hlava a ona je jeho tělem. V něm a jím Hlava dále působí: učí, obětuje a posvěcuje, vede a vychovává.

Na tomto působení Hlavy má účast celé tělo — celá Cirkvi — a každý jednotlivý úd. Alešpoň tih, že plody tohoto působení vděčně a ochotně přijímá. Ale Cirkvi má nejen od Krista přijímat, musí také jeho jménem dávat. Potřebuje nejen trpné údy, nýbrž i činné orgány.

Základními orgány trojho úřadu Kristova v Cirkvi jsou papežové a jimi vedení biskupové; kněží jsou přímými spolupracovníky biskupů. Činnost těchto orgánů lze označit jako hierarchickou apoštolát. Je to nutný základ všeho ostatního apoštolátu v Cirkvi. Ale není to jediná možnost aktivního působení údů Kristových.

Když dnes světský člověk řekne „cirkvi“, myslí obyčejně právě jen na hierarchii. Zamysleme-li se však nad základní katolickou naukou o Cirkvi jako mystickém těle Kristově, vidíme, že Cirkvi jsou všichni pokřtění a věřící katolíci, mužové i ženy, římský papež i věřící český dělník. Každý úd Kristův může a má mít na působení Kristově v Cirkvi účast nejen pasivní, nýbrž na svém místě i aktivní; každý může a má nejen ochotně přijímat poučení pravdu Kristovou, posvěcení jeho milostí a vedení v jeho duchu, nýbrž také na svém místě dávat; učít a vésti druhé a činně se účastnit liturgie. Kdo tak činí, stává se skutečným orgánem v těle Kristově, podřadným vzhledem k orgánům základním, ale pro zdravý rozvoj celého organismu neobyčejně důležitým. Činnost takovýchto orgánů označujeme jako laickú a apoštolát. Není to tedy jen výpomoc z nouze, nýbrž projev skutečnosti, že každý úd Kristův má účast na učiteláckém, kněžském a pastýřáckém úřadu Hlavy. Ovšem, každý na svém místě, podle svého poslání. Podřadný orgán nemůže zdravě působit, není-li veden orgánem základním. Je-li však veden, může co do účinku vykonat i více než on.

Laický apoštolát byl v Cirkvi v nějaké podobě vždy. Vzpomeňme na jeho klasičtí a základní formu: rodinnou výchovu v duchu Kristově. Dnešní kritický okamžik křesťanství však volá po plně a soustavně mobilizaci těchto latentních sil mystického těla Kristova. Dnes je třeba k laickému apoštolátu vědomě vychovávat, je třeba více zdůraznit spojení laických orgánů a orgánů základních. Tak vzniká soustavná a organizovaná účast laiků na hierarchickém apoštolátu v Cirkvi — katolická akce.

Alexander Heidler.

Jeho rodný domek v Hudlicích u Berouna, o kterém kdysi napsal nadšeně Kollár:

„Často prostá pastuchova chýška více může pro vlast konati nežli tábor, z něhož válčí Žižka.“

po němž pak i jiní čeští básníci rozchevně opěvovali české chaloupky.

První výročí

V těchto dnech se naplňuje první výročí due, kdy se nřdp. arcibiskup pražský Dr. Josef Beran ujal stolce sv. Vojtěcha, před tím tak dlouho v tak těžkých dobách osiřelého. Byl tehdy s jásotem přijat a dnes po roce je stejně všude s jásotem přijímán, kamkoliv přijde. Protože první rok jeho arcibiskupské vlády byl rokem svatovojtěšským, zvláště v ostatních větech svatého předchůdce nejenom celou svou arcidieci, nýbrž celou kdysi diecesi Vojtěchovu, všechny zemské koruny svatováclavské. Rok svatovojtěšský právě s oním posvátným putováním, se závěrečnými dny pražskými a se svatovojtěšskou výstavou je dílo jeho prvního roku arcibiskupského, na něž bude jistě vždy vzpomínáno s vděčností a láskou.

Slovenští biskupové k otázkám dne

Jeho nevyčerpatelnou iniciativu je cítit i ve všech ostatních odvčtvích obnoveného díla arcibiskupského, které se od jeho římské cesty vztáhlo i na diecesi litoměřickou, jejímž administrátorem se stal. Oblíží je mnoho a těžkých, všechny je však překonává optimistická víra, jak ji vyjádřil nedávno ve svých vzpomínkách na Terezín nový pan biskup litoměřický slovy, která mu tehdy řekl jeho nynější druh v episkopátě a tehdejší druh v tabáni káry: „Neboj se, Štěpáne, Pán Bůh to všechno víd. Ono se to všechno dobře dopadne.“ Dopadne to dobře pomocí milosti Boží, našich modliteb a naší oddané spolupráce. S upřímným blahopřáním připoujeme tyto modlitby a slib naší spolupráce. ak.

Slovenští biskupové vydali společný pastýřský list, v němž se dotýkali takřka všech aktuálních otázek a dávali směrnic. Jak je má težit věřící katolíci slovensky. Přinášíme nejdůležitější části tohoto pastýřského listu: Naši státníci vydali dvoletý hospodářský plán, aby tak byly co nejrychleji zabojeny rány minulé války. Bylo a je povinností každého občana podporovat a uskutečňovat tento plán opravdu upřímně a s napětím všech sil. Jde totiž o dobro státu a každý si má být vědom, že od blahobytu státu závisí i jeho blahobyt. Pracovat, a sice svědomitě pracovat, je také zákonem Božím a je proto hříchem neplnit tento zákon. 8 litosti slyšíme, že pracovitost, tato velká ctnost Slováků, po celém světě známá, na mnoha místech upadá a že si n upadá i spojitost a roste političkávíst, zejména alkoholismus. S bolestí zjišťujeme, že se požaduje, aby se pracovalo i v neděli a ve svátek. Jsme hluboce přesvědčeni, že není mravností, že není ani pracovitostí bez zbožnosti a že ani nejnamáhavější práce nepřinese očekávaného ovoce bez Božího požehnání. Proto prosíme a s celou vážností napomínáme své věřící, aby svědomitě pracovali, byli střídmí a spofní, neboť bez těchto ctností nejsou ani šťastné rodiny, ani národ nebude silný.

Těžkými starostmi nás naplňuje brozíci nedostatky po právním, státním a jiných životních polích. Stojíme před těžkou zimou a před ještě těžším jarem. Skládáme svoje naděje v první řadě v naše rolníky a řemeslníky a jiné výrobce, že neukryjí zásoby za účelem neoprávněného

pastýřského, na něž bude jistě vždy vzpomínáno s vděčností a láskou.

Jeho nevyčerpatelnou iniciativu je cítit i ve všech ostatních odvčtvích obnoveného díla arcibiskupského, které se od jeho římské cesty vztáhlo i na diecesi litoměřickou, jejímž administrátorem se stal. Oblíží je mnoho a těžkých, všechny je však překonává optimistická víra, jak ji vyjádřil nedávno ve svých vzpomínkách na Terezín nový pan biskup litoměřický slovy, která mu tehdy řekl jeho nynější druh v episkopátě a tehdejší druh v tabáni káry: „Neboj se, Štěpáne, Pán Bůh to všechno víd. Ono se to všechno dobře dopadne.“ Dopadne to dobře pomocí milosti Boží, našich modliteb a naší oddané spolupráce. S upřímným blahopřáním připoujeme tyto modlitby a slib naší spolupráce. ak.

obožaceni, nýbrž že poslechnou nařízení, která přispějí k pravidelnému zásobování všech občanů. Důvěřujeme též, že úřady se postarají o odstranění nebezpečí, hrozícího ze špatné úrody, pomocí státu, kde byla úroda lepší.

Prosíme všechny své věřící, aby se zdrželi všech násilností i za těžkosti, které úřec pro nedostatek životních potřeb mohou vzniknouti. Každá násilnost může přinést mnoho nepřítelů a utrpení. Průle nás naplňuje bolestí i protistání činností, která je v těchto dnech předmětem vyšetřování, o němž doufáme, že bude vedeno správně a spravedlivě. Sta občanu musí trpět pro tuto protistání činnost i se svými rodinnými a vlna politických právní, která již opadávala, se může znovu rozšířit. Tím se porušuje pokoj duší a toužebně očekávaná konsolidace národa a státu.

Jak žalisté dobře víte, několikrát jsme zdůrazňovali klidný poměr k ČSR o kterém jsme ujistili i představení republiky při své návštěvě u něho dne 10. ledna m. r. Dnes znovu upozorňujeme na tuto samorejmnou povinnost katolíků věřit slávi. Nezapomínat na napomenutí sv. Pavla apoštola: „Každý ať je poddán nadřazeným vrchnostem, neboť něm vrchností lež od Boha; a ty které jsou, od Boha jsou zřízeny.“ Katolíci se nemají účastnit žádné protistání činnosti. Máme takový volební systém, kterým můžeme vyvolat vhodné činitele do všech institucí veřejného života, do obcí, okresů, do slovenské Národní rady a do parlamentu. Je třeba jen, aby občané podle svědomí správně použili svého volebního práva.

Kdo vlastně rozhoduje na Slovensku?

Že na Slovensku zůstala, jako dědictví po Tisově režimu, situace velmi komplikovaná, jsme si nikdy nezastírali. Že tam právě z tohoto režimu zůstalo mnoho nepřátel nového řádu, je nám také jasno. Četli jsme čas od času ukázky na př. slovenského tisku amerického, i tisku t. zv. katolického, a bylo nám jasno, že i oni a vše, co s ním souvisí, celý problém t. zv. emigrantský, pramálo prospívá klidné práci a klidnému vývoji k vzájemnému lepšímu porozumění. Byli jsme často toho mínění, že by katolíci slovenští jako političti činitelé měli jasněji uznat chyby předešlého režimu a otevřeněji a bezvýhradněji se přiznat k režimu nynějšímu, protože je to režim přirozený, protože je za dané situace jediné možný, protože by v něm mohli skutečně všichni lidsky a křesťansky žít.

Namítlo se nám, že se na problémy jiváme theoreticky, z dálky, že si je proto představujeme neskutecně, že situace je horší a že se proto nelze divit všemu tomu neklidu, nespokojenosti a očekávání radikálních změn.

Po událostech posledních dnů se zdá, že tyto poslední měli přece jen pravdu. Zdá se, že na Slovensku neexistuje právní stav. Říkáme si přece demokratický stát. Stát, kde rozhoduje hlasovací lístek a na jeho základě zástupci politických stran právě podle toho, jak promluvil onen hlasovací lístek. Proč tam jednou rozhodují závodní rady a jindy odbory a jindy partisaní? Co vůbec je stálo s těmi partisaný? Partisan měl co mluvit ve válce, zasluhuje za to vděčnost, po válce však v každém řádném státě má všechno partisánství být jen vzpomínkou, cílem všeho partisánského boje je dosažení svobody, je to, aby se partisan i nepartisan mohl stát klidným, svobodným občanem, jenž klidně, svobodně a lidsky rozhoduje o potřebách národa a státu ne již samopaly a násilnostmi, nýbrž občanskou dohodou. Každé protahování zbytků války a jejích zvyků do dob mírových vede k atmosféře, ze které se — nezasáhne-li pevná pořádková ruka — dochází buď k válce občanské nebo k nějaké jiné válce, k nějakému jinému zásahu třeba zverci.

Jestliže tedy dnes partisaní diktují deníci sboru pověřenců, diktují si, která místa v onom sboru mají sami dostat, pak to není demokracie, nýbrž teror, jenž může zplodit zas jen jiný teror a skončit nakonec bojem všech proti všem, skončit režimem, kde pak rozhodují banditi a prostitutky. Na to nebývá třeba dvou světových válek a nebylo třeba ani boje partisanů.

Máme-li být jednotným státem, musí především u nás platit jednotné právo, jednotný řád. To znamená, musí být u nás i na Slovensku řád demokratický, kde rozhodují pravoplatně zvolení zástupci občanstva a ne partisaní. Myslím, že je to životní otázka a že by se jí naši odpovědní političti činitelé měli zabývat se stejnou naléhavostí jako otázkou zásobování, nebo otázkou prosperity našeho znarodněného průmyslu a pod. Je třeba řešeni. A jako jsme překonali státní — již tolik krizi, na př. nedávno krizi „millionářskou“, tak doufáme, že náš zdravý národní smysl, jenž žije přece jen i v našich političích, nakonec zvítězí. ak.

Několik časových otázek

Ve 43. čísle „Katolika“ bylo pojednáno o dvou krajnostech v katolickém životě, které vyožily ze zdravého středu: byly podány výroky francouzských prelatů proti integrismu. Nuže, příslušníci Cirkve slyšici slusí, aby se takových výkladů Cirkve učici dali věst, a aby se tedy vysřihali omylu, před nimiž jsou varováni. Dokonce také by nebylo slušné, abyčten se a tak vyožými duchovními pastyři hodali o slovo; a jestli oni volí označení integrismus pro označení omylu, které se na straně katolických tradicionalistů vyskytl, pak líto se musí zrci onoho označení a drzet své názory ve zdravých mezích. Je totiž naprosto jasné, že pokarání těchto omylu naprosto nečiní — bohužel — zbytečnou obranu proti modernismu a snahám zpřisobit katolické chování pokrovovým zásadám i tam, kde to není možno. Při tom totiž často katolíci přejímají pokrovové názory devatenácté století v době minulé snaze nebo také v nepoklé bazilické snaze, usnadní si tím spolupráci s nezadržitelnými úspěchy komunistické velmoci. Tito dobří lidé si patrně neuvědomují, že komunistům vzniká právě jako reakce na kapitalistický pokrok devatenáctého století, že právě měšákové ducha nenávidí ze všeho nejvíce; a proto že se právě liberální katolíci s komunisty nedomluví nikdy, kdežto tradiční katolíci ho pochopí mnohem snáze — už proto, že je mu možné nepochopit lhostejná úprava ekonomických otázek, na nich komunistyvolí tolik záleží.

Jak nutná je obrana proti moderní ideologii je patrné z toho, že aspoň tvaroslouží této mentalitě potkáváme i u lidí, kde na šestí nikak neumožní (i o smýšlení modernistické. V tomto čísle je totiž článek „8. Hjen — den svobody“. Tam se konstatuje, že vymyřali lidé, kteří snad ještě hlují rozpadu starého Rakouska, a připoující se k tomu tato překvapující slova: „...protože prokud dělní se nikdy nedě obrátit zpět. A proto je 28. Hjen den svobody“ — Ba ne! 28. Hjen je den svobody proto, že tehdy bylo obnovené české státní právo, zneuzané ústavou Rakouské

monarchie; byla to tedy restaurace porušeného právního stavu. Katolík věru oslavil svátek svého státu ne proto, že prý proud dějln se nikdy nedobrátil zpět — jak jeví pokrokoví podučitelé; autor toho článku sám to totiž nevěří. Kdyby věřil že se proud dějln nedá nikdy obrátit zpět, byl by věřil jako K. H. Frank, že zřízení Protektorátu je „endgültige, se samostatnost CSR se nedá nikdy navrátit zpět; a nebyl by si dal tu práci, nechat se od těch Franků zavírat. V jaké roztržitosti se tedy najednou vyjadřuje takovým pokrokovým zargemem? — Ano, Rakouská monarchie se navrátila zpět, protože zneužitá monarchie v 1. světové válce své propory spojenectvím s tureckým páměšcem, a z jiných důvodů. Ale jestliže se někomu po ní stýská, není to také naprosto nepochopitelné. Nebyl to totiž jen Franta Sauer, kdo její zničení chápal především jako porážku katolicismu — i vyšší, mnohem vyšší obnovu v tom viděl především vítězství nad „theokracií“. Můžeme proto docela dobře oslovovat 28. říjen, můžeme dokonce samostatnost republiky zavazovat o něco loajálněji nežli neobčítí S. K. Neumann — a přes to budeme na příklad, sympatičtější s Marií Terezií a ne s českými evanjelíky kteří proti ní volali Fridricha II. a dělali tedy Prusům párou kolou. A na protireformaci už dokonce ani ponecháváme svůj vlastní názor.

Ale tím se dostáváme k jinému námětu, který je také v našem katolickém tisku probrán. Je to rozdlí — prý — mezi křesťanstvím apokalyptickým a křesťanstvím konstantinským. Tedy: jsou snad lidé, kteří se chtějí chytit jen toho apokalyptického, a zavrhnuť docela to konstantinské; nic není totiž hezčí, než být oportunistou a zádat se bouřlivákem. A toho zde snadno dosáhnou. Uchopím apokalyptické křesťanství — planoucí, idealistické, revoluční: jaká odvah! A odsoudím křesťanství konstantinské, historické, světské, odsoudím Konstantina a Karla Velikého, Ferdinand a Druháho a Filipa Druháho; jak se zalíbím pokrokové kritice a všem nepřátelům jesulů! Katolík ovšem, že světské náboženství bez živlu apokalyptického, takové náboženství v duchu Josefa II. nebo Kateřiny Velké není náboženství, nýbrž trapnou mytologií policejního státu. Ale katolík ví také, že křesťanství apokalyptické bez konstantinského není křesťanství katolické, nýbrž Chalchického, který právě na Konstantina Velikého shrnul všechny své ožářby; že je to křesťanství blouznivé, anabaptistické a adventistické. Křesťanství katolické však, že sv. Kříž je v první řadě dřevo opravdy, potomná, které však na konci věků se objeví na zhroutené obloze mezi přehranými hvězdami v záři vítězství slávy — a to je záhada apokalyptická; ale on ví také, že tyž sv. Kříž patří právem ne koruně panovníků, na praporek vojsk a na věže stoličních měst — a to je tradice konstantinská. Nebo jak říká verš z doby protireformace:

Pravý křesťan katolický
po tom poznan bývát vzdácky,
že se za svůj kříž nestydí
způsobem kacířských lidí,
kteří na kříž nic nedbají
a za zbytného uče mají.

A to nás přivádí k jiné aktualitě. Jinak považujeme „Kostnické jiskry“ za časopis netoliko slušný, nýbrž i poučný, který stojí za čtení; ale nedávno se mu přihodila věc trapná. „Katolík“ si stěžoval, že nějaci herečkové v českém pohraničí rozbižili křesť. Každý jiný demokrat má za to, že je neslušné rozbižet znamení, které jinému je svaté; a kdybych s tou úctou nesouhlasil, ne-

vyberu si pro svou kritiku chvilil takového vandálství. Katolík, na příklad, neobdivuje všecko, co kdy řekl a napsal prezident Masaryk a věnuje-li jedno východočeské město půlruhého sta tisíc na jeho pomník, ruší nás při tom pomyslně na nespěšné stavební programy a jiné detaily. Ale kdyby žilra nějaký sprostáček ten pomník rozbižil, nevolil bychom tu chvíli, abychom se roze-psali o Masarykově procesu a katechety. Jané jsou mravy v rodáků „Kotnických“ jisker. Tam si vzali „sličnost“ „Katolík“ za příležitost, aby se rozpsal proti účtu křesť. obrazů, které zdvořile kladou na rová modlím. Proti této kvěstomluvě ovšem nebudeme debatovat. Nám stát přiznání onoho článku; je to ve svatých obrazů a obrázky Bůh strháván dolů na úroveň člověka. Ano, ovšem. Proto právě obrázky a obrázky zhotovujeme. Proto právě východní církve nazývá svátek sv. obrazů „svátkem pravověří“. Proto právě nejčastěji sv. obrázkem je podoba P. Marie, totiž Bohorodice; proti kterémuž titulů také nestorijáci protestovali; že nemůže Bůh být smrtelnou ženou zrozen. Proto právě Starý zákon

„Proud dějln se nedá nikdy obrátit zpět...“

Některým lidem se to sice zdá ohavnost spuštění tyto debaty v našem listě, my však jsme míněni opačného a proto debatujeme i a zejména spolupracovníky. Máme zato, že je to nejpřirozenější způsob, jak lidé jaké také k pravdě docházejí, máme zato, že je to nejpřirozenější způsob, kterým inožeeme aspoň poněkud přispět k demokratické výchově našeho národa, totiž k tomu, aby lidé došli k přesvědčení, že mohou být různá mínění, aby je byli ochotni vyslechnout, aby byli připraveni své vlastní mínění rozumně a lidsky hájit a přesto se nerozčilovat, neznavňat-li někdo jejich ohňobaju, aby začali a si znova a tak konečně přece snad dospěli k jednotě. Jen pak to bude také pravá lidská jednota, jednota trvalá, nenásilná, nenadikřovaná, neplynoucí ze strachu z líné duševní hostejnosti.

Myšlím, že ta věta o proudu dějln, který se nedá obrátit zpět, není tak kacířská. Není to moudrost podlést, už starý řecký filosof ji vyjádřil svým panta rei — věrochno je v pňbyhu, nikdy nelze dvakrát vstoupit do téhož proudu. Je to sice jen jedna stránka skutečnosti, ale skutečnost je to přece. Lidstvo se totiž vyvíjí, lidstvo roste, roste tak jako jednotlivci. A ten kdýž je mu jednou padet let, se nikdy nemůže vrátit do svých dvacet let, nikdy nemůže smýšlet a cítit zrovna tak jako smýšlel tehdy, když mu bylo dvacet. Máte to dokonce i v Písmě sv. Jiř Nikodem tam nemůže pochopit, jak se může někdo znovuzrodit, kdýž už je stařeček, zda se může znovu vrátit do lůba své matky a sv. Pavel také vyznává, že jinak aspoň smýšlel, kdýž byl chlapcem a že jinak aspoň jako dospělý. I apolonečtí lidé má tedy takové své rozdíly. Měla ovšem předtěk a svou renesanci, svou reformaci a své baroko, a nic z toho se nemůže opakovat a vracet. Můžeme na př. velmi vše tooužit po tom, abychom zase tak věřili, jako věřili předtěk, aby křesťanství zase tak prosklalo a přestřeno věstný život. Ale podal-li se nám to a k mílosti Boží zase jednou, nebudete už nikdy středověk, v čem potom budou lidé žít. Už nikdy nebudete lze z nival lidstva vyrvat to, co se mezi tím, stalo, to, co mezi tím lidstvo zášlo a prošlo.

A tak je tomu i a Rakouskem. Já si nemohu pomoci, ale nemám nikdy velkou úctu před panovníky, t. z. posilivními právy. Dokonce v jesultické filosofii mě naučil málo účt k nim. Před právy jsou totiž věci a jejich přirozenosti. A ta psaná práva buď odpovídají potřebám věci a jejich přirozenosti a pak jsou ovšem považována, te schylovat se k němu ústa — žanská, dělátká i muzické, rty růžové jako diví rozpaky i rty rozpraskané větrem utrpení. A všechna ta ústa líbají v drahokamu pohybný ostatek křečlosti světe, zanechala svůj neviditelný otisk na biskupském prstenu, aniž tehdy věděla, že jim prsten k polibení podává takéž světe. A průrvou věků bleasne před vámi řetěz blažených duší, spjatých tímto prstenem v jedinou radost, ziskanou skrze zásluhu svatého Vojtěcha Ba ne. uctívá ostatky svatých a věžit si věc, jichž se kdýval otoužit, to není dětské hrání ani pověra, jak by nám chtěla namluvit střížlivost dneška. Všechny kořeny našich duší se zachvívaly v podzemi vědomí při pohledu na tyto ostatky, neboť kdés v hlubších nitřích je jen seismograf, jeř zaznamenává zachvěví vrstev, nedostupných našim smyslům, zaznamenává trilionkrát zeslabenou ozvěnu hlasů dávno doznýchých a ve vzácných vteřinách může srdce-přilímat zachycovat to to krátkovlnně vysílání minulosti.

Tu stihlou úzkoprstou ruku svatého Vojtěcha jste pak mohli zahlédnout na tenkém stříbrném plásku-penizi zvaném svatovojtěšský denár.

Knihy ručně psané z pergamenovými listy, rozžasanými iniciálkami. Skoda, přeskoda, že zas budou uloženy ve skříních univerzální knihovny? Měly by putovat od města k městu, od dědiny k dědině, aby lidé viděli, co bylo věsta a záře v „stémenné“ středvěku. Řádky písmen hned modrých, hned červených či hnědých, už samy sobě jsou potěšením pro oči, jako bys tam položil si stejnosměrné perličky, navlečené na žito, tak je to pěkné. Což tenkrát ty kresby! Umění je vždy takové, jaká je doba, neboť roste na hlině okolnosti zaléváno vláhou každodennosti včetně výtvarníkovy snu, který ovšem svědčí o nitru umělovce; ale což nitro takéž jen opalované svědeč? Jde to tedy dokola. Proto nevěříme, že by nochnurní a neradostní lidé v šedé době strachu žesli barvami tak slunně červenými a modrými, jako jsou ty kolem svatého Vojtěcha ve velké knize o životě českých světců (Vítaze patronorum Bohemiae). Jestliže malíř tam obléká světeč do růžové šaty a zeleného pláště, říká mi, že sám byl dln růžové barvy a barvy neděle a že měl svatého Vojtěcha opravdu rád. Kdýž pak já také viděl vedle ty první tištěné knihy, málem vám bylo líto, že pan Gutenberg nějaký knižtisk vynalezl. S rukopisnými pergameny nesrovnání. Jako byste zrovňovali vinici růží a vylišovaným květem z herbáře. Řekněte mi

nesměl Boha zobrazovat, „ponevadž tehdy Bůh byl takový jakým Ho chce dnes mít protestantismus: »Bůh zcela jiný — k němuž nemáme přístup. A proto právě my máme za to že v Novém zákoně Boha zpodobovat můžeme a máme, a proto svaté obrázky všude dáváme, a kříže stavíme podle všech cesí mezi pasoucí se krávy a husy; ponevadž my opravdu věříme, že se před 2000 lety něco stalo:

— a Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi; a viděl jsem slávu jeho, slávu jednorozněho od Otce, plného milosti a pravdy.« My to tak věříme docela. Tělem učiněno jest — přebýval mezi námi — viděl jsem ho. Proto ty obrázky. Symptomaticky-li jlní a machometánským rozbižením křížů v době, kdy můžeme vidat osobně kříže na hrobch hrudinů Rudé armády, pak je létko jim vykládat něco jiného...

A jak tou píseme, litujeme trpkostí svých slov. Vždyť snad přicházejí chvíle, kdy vzájemná láska křesťanů bude jedinou nadějí pro existenci lidstva. Aby v nás Bůh lásku rozlilil ráčil...! Jindřich Středa.

nebo jím neodpovídá i pak se musí předělat. Rakousko a celá jeho struktura kdýsi odpovídala přirozeným požadavkům a potřebám národů, kteří je tvořili. Palacký to přibližně vyjádřil známými slovy: Kdýby Rakousko neexistovalo, musli bychom je utvořit. Postupem času však sláblo vše, co rakouské národy sjednocovalo, a slillo vše, uo je roztrhávalo. Slábla jednota, katolická, všeobecně evropská kultura, jeř spojovavla, a rostla divoká vále k mocí, vzlášta u Němců, jak rakouských tak marockých. Ze takových podmínek se nemohly jř rakouské národy dohodnout a žit společně, za takových podmínek se muslo Rakousko rozpadnout. Rakousko se nerozpadlo proto, že formálně popelo české státní právo nebo že se spojilo s tureckým páměšcem. Kdýby byla bývala jeho věe spravedlivou, nebyla by se byla mohla stát nezávislou, kdýž si k její obhajobě pozvali Turky. To bylo přece stejné dvolono, jako kdýby al je byl pozvali k hašení hořící střechy nad hlavou. Rakousko se tedy rozpadlo proto, že nutilo proud přirodý slovanský národy, zejména Čechy, aby jli bojovat za Němce proti Rusům a Srbům a Francouzům, že nutilo Čechy, aby bojovali za vítězství, které by bylo znamenalo nejen jejich národní smrt, nýbrž smrt samotného Rakouska, které už tehdy bylo vaasem Pruska. A jestliže jsem tedy řekl, že proud dějln se nikdy nedá obrátit zpět, chtěl jsem tím říci, že se nikdy nevrátí psychologické předpoklady, které by umožnily pokojně a plodně soužití národů, které kdýsi tvořily Rakousko. Vždyť víme, jak těžko se dohadujeme se Slováky, ačkoli v nim máme jisté mnohem více společných rájmů než na př. a tyrolskými Němci. Jak špatně to klapalo mezi Ukrajinu a Poláky v Poletku, mezi Srby a Chorvaty v Jugoslavii, ačkoli i tam je dost přirozených předpokladů, které by k jednotě radily, které ukazují jednotu jako velmi přirozenou. Neříkáme tím, že Rakousko nemlo mnoho dobrého, neupíráme mu to, jen to jediné stále opakujeme, že se velmi změnilly poměry a situace, které je kdýsi činily možné ba žádoucí, a že je marno tedy dneška po něm toužit. Lidé, kteří po něm touží, tuží tím po klidných dobách, které za toho byly, ale to je takové toužení, jako touží některí Slováci po éře Tisové, protože za ní bylo dobře, a nechťijí uznat, že by byla Tisova éra zmizela i bez přičinění Čechů, jinými slovy, že my jsme přece jen velmi málo rozhodující ve své-

muži se asi uměli rozmáchnout činem, nejen slovy; a hnal-li se kdo kufpedu tak, že mu vltř až bral plášt, tož se hnal jistě trochu více nežli za národním správcovstvím, třebaže takéž nepohrdal pozemskými dary. — Tož tento svatý Vojtěch místra Brauna není asketický světec. Je to muž plný bouře, horlicí a rozdyčlený čin. procházející se nad c.řkou zemí rychlými kroky, trochu nespokojeně shlížl na nás dolů a jeho buclatý společník-andlček z opatnosti raději přidruže biskupovi hlá — což kdýby se jí rozmáchl po těch tam dole! Lásku horlicí bývá také láskou trestající — počkej, prosím pěkně, snad se ještě rozpozmenou a zase vzpamatují — škemrá baculálček u světcových vzpohu a sám se úzkostlivo dívá dolů, co zas provládá. Dobře to, mistře Braune, vyslyšil, že také takto nutno Čechům představit jejich světe, aby si, dobráčkové, nemysleli, že milý svatý, kdýž si obbas vzpomenu, že k němu hástí, už je námámé a námi spokojen. Ostatně Alřáv svatý Vojtěch se nám nás dívá z velkého kartonu také velmi nedověřivě.

Pěkná a výrazná je malba na skle, které visela na zdě světlice u rodící spisovatele Ho- lečka. Byl též na výstavě soubor malých svatých obrázků, vydaných od poloviny 17. století do nol. 19. století. A velmi bych doporučovalu t.čm, kdž malují, vydávají, tisknou i prodávají t. z. svaté obrázky, aby si dostatečně šil k této sbírce pro poučení. Pak se snad zadrževají až za ústí za dnešní brak a snad až kán Bůh, že někomu napadne vrtát kosič těchto obrázků, nostých a čistě barevných, vkusných. Takový obráček, jak tří poslává prosí sv. Vojtěcha, aby se vrátil do Čech — to by bylo něco pro děti!

Ze svatovojtěšských motivů těžil též umělcí moderní doby. Stojí za povšimnutí olej R. Wiesnera, jak sv. Vojtěch křtí uherského krále, velmi výrazná je kresba uhlem Arnošta Hrabala; broušená váza s portretem zehnalického sv. Vojtěcha a jeho rodovým znaky nám napovídá o nových možnostech náboženského umění (průzračnost křehkých rytln na skle má velmi blízko k zachycení nehmotného světa).

Svatovojtěšská výstava tedy skončila, ale nekončí tím naše povinnost k tomuto národnímu světeč. Jestě nebyl zcela zaplacen duš věčnosti, ještě stále by měl svatý Vojtěch proh být a námi nespokojen. Doufáme, že přesto vše za nás prosí. M. Holkové.

Rokoková doba si tu zahrála, střídalé štětec s nůžkami a barvy s hedvábím a tak jste mohli vidět obraz půl malovaný a půl nalepený z látek — hlava sv. Vojtěcha oddělená od těla a nápis: Zelus domus tua comedit me.

Královský stolec z druhé poloviny 17. století má po stranách vězřeno sochy svatého Václava a sv. Vojtěcha. A jak oba drží stříšku nad trůnem, máte chuť zaprosit je, aby dle drželi svými přemocnými pažemi sřechu ochrany nad národem, neboť zasedl-li na vládařský stolec mlýno krále lidu, je mu neměně třeba ochrany s hůry, nechoce-li, aby nám —napřeslo na hlavy.

Matyáš B. Braun, který tu zanechal sochu svatého Vojtěcha v polychromovaném dřevě, povzdí nám svým dílem leccos o barokní době. Rozuměla-li jsem dobře, tož to byla doba podle mě umění, plna vzruchu a rozevlátých anů, ale též doba plných mší, děcka byla baculatá, ačkoli tehdy maminky ještě nic nevěděly o vitamínech,

Výzva J. E. nřdp. arcibiskupa pražského dr. Josefa Berana českým zemědělcům

Jako náš český venkov a jeho lid hluboko proniknut křesťanskými zásadami svých zobných dědů a otců dovedl po první světové válce v době soustředěných útoků na jednotu Kristova učení ve své velké většině příkladně zachovávat věrnost Bohu a jeho pravému a největšímu příkázání: Milovatí budeš Pána Boha svého... tak nikdy nezapomněli ani na druhé největší příkázání lásky: Milovatí budeš bližního svého jako sebe samého. Tolikrát náš český zemědělec skutky dokázal právě v dobách nepřítelů, že má srdce na pravém místě, srdce plně opravdové lásky k bližnímu, tolikrát zachraňoval své spoluočebany, svůj národ od nedostatků, bídy a hladu. Tato nekrásnější jeř čtnosti, láska k bližnímu, z vašich čtení jistě nevyznela, žije v nich dosud. A ta účinná láska k bližnímu velmi pomáhá vždy, vzlášta kdýž je toho nejvíce potřeba. Nyní právě naše česká města potřebují urychlených dotávek semáků, dříve než mrazy znemohli jejich dopravu, aby jejich obyvatelé, vaši apulbratři, mohli být včas dostatečně zásobeni aspoň tímto chlebem chudých — brambory. Tu plati vzlášta: Kdo rychle dává, dvakrát dá, stejné jako tollerku životní zkušenosti potvrzené přílovy: Na úvěr si Pánu Bohu dává, kdo se nad bližním amilovává. Český zeměděle, pro lásku k bližnímu, z lásky k dětem — naučij národa, aplň ihned svou svatou povinnost národní, pomoz rychle, pomoz včas!

Říkám-li tedy, že proud dějln se nikdy nedá obrátit zpět, neodporučuji tím, abychom se jím dali unášet, abychom přijali zásadu, že co je, musí být, a sklonil před tím tupou hlavu, nýbrž abychom si byli vědomi, že pod vším tím zevně se měníme proudem je nezměnitelná pravda a spravedlnost, za kterou třeba bojovat jednocu tak a po druhé ozak, ale vždy stejné rozhodně a stejné neochvějně. Nemyslí jsm, kdýž jsme se vzpírali Hřitěrovi, že nicžno a že nutno obracet proud dějln zpět. I kdýž nám versalické a salit, germánské anloviny a jiné naše staré mešťatý nejsou bezcennými papíry; jsou přece jeom jen malý záblesk národního života, na němž by jeř těžko bylo celý stavět. Ten národní život je víc: je to naše celá tisíciletá kultura, zachycená na př. v kamenné pohádce Prahy a stejné se chvějíci v české písmičce, nebo v ardičeských lesích, umrajících a myšlenkou na domov nad Londýnem, obažená v mléčích svazích velkých slovnicků nebo dojemně mluvící v tónech Smetanových a obrázcích Alřových. V tom všem, pod vším tím, je obaženo svaté právo, spjávající a Božím právem vepsaným do českých ardi. Pro to vše bylo sladko bojovat a umírat, pro to vše bylo lze doufat ve vítězství, i kdýž nevěříme, že proud dějln se obrátí zpět a i kdýž nám onen proud de facto nepřinesí zpět republiku první, nýbrž republiku třetí. I kdýž tedy znovu opakují, že proud dějln se nikdy nemůže přinést zpět do staré Rakousko, prá bych si, aby nám přinášel nějaké jiné společenství národů, které se nesjednotí na obranu proti Turkům, jako tomu více méně tak v Rakousku bylo, nýbrž na zásadu, vy-slovené apostolem Pavlem takto: »Není žida ani pohana (arjice ani nearjice), není otroka ani svobodného, není muže ani ženy, neboť všichni jste jeden v Ježíši Kristu.« Až později křesťané vážně věřit v tuto pravdu, bude navrženo vo všem rasismu a po všem nacionalismu, jenž je semenně-livé věleek. ak.

O výstavě po výstavě

Řeknete, že přicházím s křížkem po funuse, svatovojtěšská výstava skončila a já o ní začínám psát. Ale svatovojtěšský rok ještě neskončil, mloj, že se tedy připomíná, co za příležitostku stloj. Také bych ráda těmto vědcům poděkovala všem, kteří svou iniciativou tuto výstavu uskutečnili. Tlouž, co nám svatovojtěšská výstava výrazně řekla, není malíčkosť.

Tři výstavní místnosti, naplněné obrazy, sochami, knihami, monstancami a jinými předměty, na které kdés věděl, všeliko tvář svatého Vojtěcha, to by konečně za devět set padesát let nebylo tak mnoho. Ale víme, že nikoliv množství, nýbrž jakost vědění svědčeví od věků do věků. A svědčeví těchto tří síní mlků o vytrvalé, nepříteřlivé lásce českého umění k osobnosti svatého Vojtěcha. Každé století jinými hlasy a jinou tváří se obracelo k něbi, ale vždy byl svatý Vojtěch přítomen ve svém národě natolik, že zneklidňoval uměleckou tvůrčost. A nebyli to umělci mal, kteří věstávali jeho rysy do kamene, ryli do dřeva, malovali na plátno obrazů i na pergameny knih. Je to svědčeví o velikosti svatého Vojtěcha, neboť jen velká osobnost: může ještě po staletích být živa v tvůrčí oblasti.

Dále vydala tato výstava výmluvné svědčeví, že i my máme pravé kulturní poklady, jichž jsme si málo vědomi a jeř málokdy vídáme v jejich pravém záření, neboť jsou rozhozeny tu a tam, častokrát v temném zaprášeném koutě mezi bezcenným křčem. A že umění vyrostlé na církevním půdě bylo veliké (bohužel, musím použít času minulého), často bez významnějšího školení dovedli neznámí malíři vdechnout svým postavám duši a zachytit ve svém die celou bytost člověka, nejen vnějšek. Při pohledu na obraz takového gotického světeč nic nám nevdá, je-li hlava neuměrně postavě či tělo divně zkroucené, cítíme tu, že tělo je na zbraze nasazeno jen ve funkci prostředku; duše, kterou chtěl malíř zachytit, ta k vám opravdu z obrazu mluví i skrze pokroučenou údv, ba právě skrze ně.

Ta první výstavní síň, naplněná památkami z doby gotické, byla nejobhatší a také nejkrásnější. Člověka jímá závrat při pomyslení, že orsten, na který se dívá, býval před tisící stoletími na ruce světečové. Někde vidíte ruku celou, pevnou a energickou a hndekamenným prstenem — vidí-

Ohlížeti se nazpět

Pierre Charles B. J. Hluboký a duchaplný theolog brněnský, má ve své sbírce knize rozjímání „La prière des tantes les heures“, „Modlitba křesťanské chůle“, také úvahy o poměru křesťana k minulosti. Přínášá jim. Snad přečtete poněkud k objasnění problému, zda se proud dějů vrací či nevrací zpět.

Zakázal jsi nám toto gesto. Rekl jsi, že otáčet hlavu k obzorům minulosti znamená stát se tebe nehodným. Můj Bože, nechápu příliš dobře toto energetické slovo. Což máme žít v neustálém zapomínání? Což můžeme jako děti žánat každí den svého života s bláznovostí svěženat, kterou nezastihuje žádná vzpomínka? Doporučil nám akce avou Církev sypovat si svědomí a přinést k své svědomí opuštnost? Neznám svých brátrů: Jak se budeme moct dobře zpodobit. neohlídeme-li se nikdy nazpět? Jak se staneme moudřejší, nežli jsme v zůstnutí z minulosti? Jak se vyhneme budoucím nepřijemnostem, nezamyšleme-li se nikdy nad svým předchozím chybami?

Ale tvé prohlášení je naprosto, a proto tvými jsi tě, že musí být pravdivé. Přes svou zardemností vidím již prorážet paprsky živého světla tvými slovy. Jako vidíme za noc nad dvěma celými svazek Jasu zaháněti temnotu v prahu. Tuším, že z kdých otvírají tví dveře, že bych vstoupil do tve záře, a vím již nazpět, že je jeden způsob zapomnění na minulost, jenž by měl učinit lehkým a pevným, pravdivějším a méně pokrveným, více spolehlivým na tebe a méně bázlivým před smrtí. Svátá odvážnost potřebuje, aby byla očišćena z níra. Ukáž mi, Pane, co jsi nám chtěl říci — eussiere nobis parabola... vlož nám podoběství.

Dívati se nazpět jest posuzovati nynější dílo Boží podle toho, jaké bylo kdysi a odsouditi nebo zkomoliti přítomnost, protože se nepodobá minulosti. Všichni kacíři lo tak dělali. Byli ochotni poslouchat apoštoly, ale ne pápeže: přijali staré evanĝelium, ale odmítli neomylný úřelitel'ský úřad; kvaili nám, že jenom pápátky jsou čisté a že dnešek má právo existovat jen pod tou podmínkou, že je toložný a věřejškem. Což z tohoto šilavati proniklo někdy i do mých myšlenek a často jsem se přišli. Jak jsem se dlouho srovnával s dokonalostí avou dětství a s ctiností novice. V životě, které se nezastavuje, jsem ve svém smění chtěl začínati stále a louže věci a nikdy jsem neuměl přizpůsobiti srdcem svou strobost stále aktuálnímu povolenostem. Čtěl jsem křisťit způsoby minulé a jesti jsem jímou žij cestou, kterou bylo kdysi okouzleno mé mládí. Myslal jsem, že byti mladým je lož jako odmítnout stárnutí, to však je nemožné. Když muž a žena zakládá novou rodinu, nedělají to proto, aby se zase stali dětmi jako kdysi, hravky, které pfinesou do svého přibývku a kolébky, které tam budou kolébat, už nejsou pro ně. Začínají ovšem znova známý kruh, ale jsou rodiči a ne malčičky, a hra, kterou nyní hrají, je tragické dobrodružství, při kterém je v sázce celý jejich život.

Dívám se, čim jsem kdysi byl. Hledím v sobě jemně ctinost dětství, ale nenacházím ji. Kdysi jsem si mysli, že má-li člověk přimost a občalnost, může být šťast, že si nikdy neudělá nepřátel, a proto jsem již napřed považoval všechny ty, s nimiž se setkám na svých cestách, za občalvě spolupracovníky, pracující ve službách téhož Pána Boha. Rikali jsem si: Toho, kdo nenosi zbraní, nikdo neuhodí. Láška k lidem mi byla snadná. Nemusel jsem nic od nich trpěti. Kdysi jsem věřil v silu své duše, věřil jsem, že správnou metodou v předepasné lůžé odstraním všechny své ještě úřelé chyby. Protože jsem neměl žádnou opravdu pevnou ideu, protože jsem nestudoval ni opravdu originálního, byl plný nevědomosti, a proto plny úcty k vedení druhých, neždalo se mi, že by bylo nesnadné poslouchat, a konflikty názorů se mi zdály neomylné. Myslal jsem si: Proč se nepřidat k nejlepšimú názoru a jsou-li dva názory dobré, proč je nesli oba moudrých výbřem? Když jsem nepotřeboval nikomu dávat rady, nepotřeboval jsem čim své rozhodnutí; jesti jsem nevystoupil z svého zákopu. Ale dnes mne znepokojily mé zodpovědnosti a má energie je třeba vystupňovat jako ve velkých bitvách a nemám ani čas na mnoho rozmyšlení. Ach, jak strážnou jsou bojové linie; jsou nepravděpodobné a vlní se sem a tam, jsou v nich díry, které třeba vyplnit a sluhky, které třeba rozptýlit. Když vás člověk srovnává s parádními předhikami a s cvičeními na dvoře kasáren, jak jste nedokonalé! A přece jenom vy jste vskutku účinné a smérnice odporozovavé při slavnostních parádách nikdy neovobodily obsazená území.

Dnes citím dobře, že kdychby se chtěl dívat nazpět, že stesk po ctinosti, která se pro mne stala nemožnou, by mi znamenali takovou ctinost, která dnes potřebuji. Nemožu již mlovatí lidí jako kdysi; musím je mlovatí mnohem více a zcela jinak; a mnohem pronikavějším realismem, s mnohem účinnější energií, neklamaje se o jejich ceně, nemysle si, že pouhými slovy a úsměvy lze trním prokázatí nestu spravedlnosti.

Nemožu již poslouchatí jako kdysi, musím poslouchatí statečněji a velkomyslněji. Nemožu se dít k tomu přivést malými citivými důvody nebo srasřelého tváři nebo hrozivými gesty; Nemám právo opovrhovatí a sebou do té míry. Nejvyšší motiv mé naprosto poulnosti je v něm, že celok, lehož jsem částí, má větší cenu než já, že božská strategie je plně zshybú; že nic neexistuje a nemá cenu, lež když se to shoduje a vůli Kristovou. Dnes musím být mnohem statečnější.

Dívati se nazpět — kdychby se přenesl dn svého dětství, k celé té nalvní zshobnosti ke všem těm upitným a prostým tušám, jed mluvnosti by naplnil hořkostí moú duši a já bych pustil kleče pluhu a dal bych se do hloupého pláče. Můj Bože, tvá milost má své období jako naše roky a naši povinnosti je ubodnoutí jejich smysl a mlovatí je v celého srdce. Chci držet pevně pluh a čláti ho přímo před sebou nehlédě na horko ani na zimu, čláti jej jakýmkolí ka-

Katolická akce

Katolická akce znamená základní novotu, kterou pfinál kněží pochopilo a ještě méně jich ji přijalo se všemi důstky. Neznámá jen apoštolská náležející laikům; tento apoštolský zde byl za všech dob a již v počátku Círky je uskutečnil první křesťanský kněz. Je jen jeho vhodnou připomínkou a někdy byl celý význam papavského gesta náš chtěl omezit, jde mnohem dále; neboť připouští-li laiky k samému hierarchickému apoštolskému řádu, že je s nim úže spojuje, uděluje jim jakousi plnoletost. Projevuje jim naprosto důvěru a opravdu vřadá do jejich rukou osud celého prostředí, jemuž náležejí. Žádá po nich, aby si nadále uvědomovali svou odpovědnost a podle toho jednali, aby uvedli avou činnost v soulad s činností ostatních — neboť je to něco více než prostý apoštolský jednotlivci — aby uvedli své plány, jak bojovat a pronikat, v řádnou soustavu, aby působili jak na zářeni, tak na jednotlivce a proměňovali prostředí tak, aby lidé v něm mohli své křesťanství žít. Žádá po nich, aby si objevovali a vypracovávali své metody; neklade jim v tom mezi, neboť je to jejich dílo a laikové je mají prováděti v plném vědomí a bez omezení jejich podměnnosti.

Nejde tu zejména o nezávislost a emancipaci. Akce laiků v Církvě má být vykonávána jen v plném soulase s hierarchií, od ní dostávají své posvěcení, nic se nečiní bez vědomí nebo proti autoritě, která uděluje moc, a žádná hnutí nemůže býti katolická, nežli jsou-li jeho stanoviska a metody jí plně schváleny. Laici nejsou však jen výkonnými orgány, nastrojí také vůči iniciativě, povolání pouze k tomu, aby v prostředí, do nichž chce nemůže proniknout, vykonávali úkoly, které byly předem promyšleny a o nichž bylo předem rozhodnuto. Mají právo a povinnost přemýšletí sami ze sebe, rozhodovat, co se jim zdá vhodné, podnikati z vlastního podnětu činnost, kterou považují za nutnou.

Byť tato činnost zůstávala správně křesťanskou, vždy shodnou s učěním Kristovým, je samozřejmě, že tam musí býti blízku vůči kněz,

RNDr. Artur Pavelka:

Upevnění žakovské samosprávy

„Byť naše školy mohly úspěšně plnit své výchovné a vzdělávací poslání v naší svobodné republice a aby se zvýšenou měrou uplatňovala podnětnost žáků při školní práci za upřímné spolupráce s učitelé a rodiči, zavádí se na školách obecných, měšťanských a středních a na odborných školách všech směrů žakovská samospráva, po případě se uznává a nově upravuje žakovská samospráva zavedená na některých školách v době předmnichovské nebo vzniklá jako výsledek revolučního hnutí naší mládeže v květnu 1945.“

Těmito slovy začal výnos ministerstva školství, jímž se upevňuje a trvale zabezpečuje žakovská samospráva. Jestli snad extrémně revoluční čekali od žakovské samosprávy zvrácení školské soustavy naší od základů a přibodnění našich školských poměrů poměrům v sovětském Rusku, pak budou jejími zklamáni. Světadí o tom reakce Tvorby, kde v č. 43. Jindřich Kolář napsal, že se zdá, že řád žakovské samosprávy má zaručiti, že se na našich školách může jen vnitřně reformovat, t. j. že se nic nezmění.“

Jestliže na druhé straně profesí starší generace se utěšovali, že tato horečka samosprávy přejde právě tak, jak přelá obdoba horečka po prvním převratě v roce 1918, ze které nako neco nezůstalo prakticky nic, pak budou tyto učitelé také zklamáni. Neboť ode dneška budou přímo dozorčí orgány, tedy páni inspektorů, sami kontrolovat, jak funguje tato studentsko-demokratická instituce.

Existují tedy vůbec vychovatelé, kteří se mohou těšiti z tohoto daru ministerstva školství? Inu, když vám prozradím, že výnos zavádějící žakovskou samosprávu má sám 11 paragrafů a že jeho přiloha „Prozatímní řád žakovské samosprávy pro školy III. stupně“ má těch paragrafů přesně 54, každý pak paragraf má ještě několik číselovaných odstavců, pak pochopíte, že formalismus přimšleného do samosprávné činnosti žactva je zde více než dosti. Jest jen doufati, že „definitivní řád“ bude prostší a pokud možno ještě teplejší než strobě formulky, které jsou daleko od ideálu výchovy, jímž je těšiti poměr mezi profesorem a žákem. Ideál žakovské samosprávy by měl být shrnut v jedinou větu: „Učitel nechť žáka mluví tak, aby žák se učitel plně světlí a radostně s ním spolupracoval.“ Pak by již bylo jen třeba hodné ideálních učitelů, schopných opravdové lásky ke studující mládeži a veškerý formalismus by mohl putovati do koše.

Jest na nás, vychovatelch, abychom získali plnou důvěru žactva a abychom je nachdli správně.

Žakovská akce, která se uplatňuje ve výchově rozné řady světové, rozné přeavěření náboženská, ano i rozné postoje politické. Představitel určité duchovní koncepce bude se zajímat snažiti o to, aby pro své myšlenky získal co nejvíce mladých lidí. A použije k tomu všech příležitostí, kterých mu dává nový řád samosprávy žakovské. Jen alyše, co ve zmíněném již článku vytýčujeme naše krajní levici jako bezprostřední cíl, jehož jest dosáhnoutí tímto novou, třebaže neuspokojivým řádem. Právě do slova a v úpravě zvlášť výrazně: „Jde o to, aby především výchova mládeže se dala v duchu lidové demokracie a mravních zásad rodícího se socialismu. Je to přizpůsobení studia základních

mením již těžkým maslým jím. Dívati se nazpět to není mysliti na minulost — to nikdy nezakázal — to jesti chtěl se vracet k tomu, co již není a tedy popíratí tvou přítomnost.“

aby jim pomáhal křesťanský myslit a často hledal právě s nimi — neboť při složitosti problému, které přináší denní život, nebude řešeni ani pro něj vždy na první pohled řešení — správný způsob, jak by měli řešit avou věru do své činnosti a jak vždy vydávat křesťanské svědectví, které duše očekávají.

Jeho úloha je na výstok kněžská, má býti plný jasu a tepla a snažit se nacházet jádro pravdy a učiniti jí zjevnou rozumovým schopnostem oněch lidí, kteří jsou schopni jí pochopit k tomu, aby jí šli dále, má dbát o to, aby je povzbuzoval k opravdovější lásce k jejich Pánu a jejich bratřim. Kněz je duši katolické akce, má hořet více než ostatní, věřit ve vítězství Vykoupení, předstít na průkopníky avou horlivost a své nadšení, povzbuzovat, opravovat, védat. Nenecháť mu však, aby čini rozhodnutí, předsedal schůzím, prováděl nábor členů nebo zakládal skupiny, aby se měl do toho, co jest a má zřetát vlastní činnost laiků. Připustit, přijmout, tak říkaje spolknout právě tyto věci, je v praxi pro mnoho knězů to nejtěžší. Neboť jsou zvyklí, že ve svých farnostech a svých spolech poručí, rozhodují a všechno řídí, takže se jim více méně nevědomky zdá, že jednat jinak by bylo s jejich strany zpronevěrou a že iniciativou laiků trpi autorita Círky. Jsou samozřejmě a často v nejlepší víře přeavěření, že v své osobě ztělesňují princip autority. A nedovedou si ověřiti hledisko papavské. Nemají jeho odvahu nebo v hloubi své duše nemají jeho důvěru v činnost Ducha Svätého v laicích.

Toto hluboké, odvážené a uvažité podání pojmu Katolické akce je vyřito z životopisu francouzského pracovníka v K. A. P. Godina (P. Glorieux: L'abbé Godin — un homme providential — Maison de la Bonne Presse, Paris 1946). Podivuhodná život a působení Godinova právě mezi strstami, jejichž získání evanĝelium se zdá nejtěžší, by si zasloužil u nás co největší pozornost zejména mezi kněžími, právě tak jako Glorieuxova, plnětině Godinova chápání papavských výzev ke katolické akci.

Jan Slezák:

oborů vědních v soulase s novými vědními a mravními zásadami nové společnosti. A konečně zatřetí naši školy po bok těch sil, které zajišťují světový mír, a to jest dnes především SSSR.“

To jest jeden výklad podstaty nové žakovské samosprávy, fekněme výklad zleva. A jesti se také brzy v praxi najde výchla zprava. Ten bude typicky konservativní, bude hájiti dosavadní stav, bude se těšiti z přemírného balastu formalistického, jímž lze práci žáků dušit.

Jest však jeden výklad, který je pro mládež velmi důležitý a který je středoškolské mládeži jen velmi židka znám. Jest to výklad o třetím stanovisku, které není ani levé ani pravé, poněvadž není vůbec politické, je to stanovisko věřícího Čecha a Slováků. I věřící uznává mravní řád, ale mladý student se musí dovědět, že tento mravní řád není smůlkou lidských, konvenčních pravidel, nýbrž projevem jeho vůle Tvůrce. I věřící buduje novou společnost, ale nikoliv příměrně orientovanou k materialismu, nýbrž přehmatně na ideách, zásadách a principech, studentovi tak blízkých z čety autorů klasického starověku i autorů soudobých. I věřící chce uskutečnití nový řád proti neochopenému a pochybenému liberalismu a kapitalismu. A student musí vědět, že věřící katolík není zastáncem ani jednoho ani druhého z těchto řádů, právě tak, jak není a nemůže býti zastáncem socialismu a komunismu. Student se musí dovědět, že jest ještě jiný řád, jenž nepracuje se strachem a nenávisí, nýbrž láskou, modlitbou a dobrým skutkem zahrnuje i svého nepřítel, řád, jenž zdá cenu duše každého člověka, i cenu duše nevěřícího, socialisty, komunisty, jinověrce, žida i rohučá a žádného z nich nezatrácuje, nýbrž štědí na něho se obětuje, usmívá se a prost. Student musí od nás slyšeti, že existuje řád, který v přítomné době v našem národě teprve kvasí, který se však dosud ještě plně neuplatnil řád, jímž my věřící se snažíme žiti, řád, jenž přibližuje učitelé k žakovské věci než se vše upevnění žakovská samospráva. Otevře-li samospráva tomuto absolutnímu řádu cestu do duše studujícího, pak splní svůj úkol, at je formulována jakkoliv.

Kalendář katolického duchovenstva 1948 ročník XXVI. Redigoval prof. František Poul. Přináší vedle obvyklého obsahu řadu důležitých článků a úvah z oboru pastorační, administrativní, církevního života a misie. Bohatá a účelně upravená praktická část čini z něj nepostradatelnou příručku každého kněze. Kés 45,—. U všech knihkupců. Nakladatelství Vyšehrad v Praze II, Karlovo nám. 5.

Druhý národní pracovní sjezd SKM v Praze

Pofádal nyní v Praze sjezd? O tom by vám mohlo vypravovat Dstředí SKM v Praze. Na jednu stranu máte radost, co nadšených chlapců a děvčat z Čech, z Moravy, ba i ze Slovenska se vám hlási a těší se do Prahy, ale na druhé straně se hrozí, kam všechny tyto účastníky dáte a ubytujete. Na všechny výzvy se pražských katolíků a katolíček přihlásilo málo, kteří byli ochotni něčoho u sebe ubytovat a tak museli leckteré chlapci smát třeba v kolejnič jedné nemocnice. Mladí však je směle a oběavě neochotlivě, tak sneslo všechno a přetrpělo všechno a přece se schůzavalo nebo lépe škólo.

Bylo jich tu asi 700. Nejpřubojnější se zúčastňovali debat bratři Slováci z pod Tater. Viděl jsem, že jsou nám opravdu blízcí. Mají stejné zájmy jako my: zánes: vůdce Kristal Maji stejné ba větší nadšení než my. Mají i stejné způsoby a metody práce: Usilují o obnovu SKM na Slovensku a když dostali od nás novou vlnku SKM, přijali ji s radostí, vaby jí, jak feklí, avyvesli na Gerlachovu a tam nechali vládnat celou republikou Československou.

Z Moravy tu bylo také několik skupinek chlapců a děvčat z různých krajů. Byli méně přubojní a líní, ale ujišťovali, že chtějí s námi spolupracovat v jednom SKM. Mladí lidé z Čech kteří už více než 200 skupinách pracují, si kdali otázku: „Jak nyní?“ A odpovídali si na ni: »Do hloubky a do šířky! To hešo bylo ostatně v SKM už dříve. Nyní se zkonkrétnilo ve snahu vychovat si mezi členstvem SKM průkopníky a průkopce, jejichž úsilím a životem by byly řady členstva neustále prokavšavny opravdovými a žitým křesťanstvím a celkem udržován v apostolské pobohotosti a otevřenosti. Zdůrazněna byla také nutnost dokonalejší výchovy členstva SKM a proto bylo rozhodnuto, že výchovné schůzky a kursy budou specializovány podle stavu a povolání mladých lidí a že budou také otevřeny i nečlenům SKM.

Čelý sjezd měl ráz pracovních konferencí a praktického školení. Proto bylo usněnuto o formulování slavnostních, ale obyejně málo platných požadavků a resolucí. Přišli pracovní program byl krátce nasínečen a zaslan všem nájd. arebiskupům a biskupům a nájd. biskupské konferenci k schválení. Od této nájd. konference očekává SKM další usněnání možnosti své práce v jednolivé diecési a v celku a zavedení větší spolupráce mezi jednotlivými složkami a organizacemi katolické mládeže, jakož i důležitá personální rozhodnutí. F. M.

Dobrodruzi

Historický román z doby českých králd Jana Lucemburského a Karla IV.

Je snad skoro zbytečné všímat si románu tak málo cenného po stránce umělecké, kdychby ne odrazil tak typické chápaní minulosti polovláděného člověka dnešního dne. Vlastně, promítno — věřejšijho: protože v něm není zobrazen třídní boj a sociální útlak. Je snad nutné uvést dvě vědy, proč je dílo literární kyč. Bývá totiž úcta před historickými romány — pane — limonáda, je to snadné nepsat ale historický román, k tomu musí být kus odvahy. Ano, někdy i k jeho přečtení.

Pohybje se tam několik osob, tak málo pravdivých, jako herci na scéně ochotnického jeviště, kde stě chápeme, že to není skutečný hrdina příběhu, ale strýček mylnšovic za něho přečtený.

Fráze často více než otěle — posuďte sami: »Sjiskl vliďe malou sněnou ručku divčiny, která zmizela v jeho velké upracované dlaně.« Kolikrát jsme to už slyšeli?

Dialogy přikrnné — a nadbytečné. Zdá se, že je jich tam mnoho ten proto aby autor ukázal svou znalost baročestiny. Mezi dvě historické zapadají scény zcela moderně naturalistické, které autor zálibně obmáhuje, aniž by v nich hledal něco nového a skutečně lidského. Pro tento typ milostných scén měl F. X. Saldra svůj zcela specifický výraz — posílil jím, tudis, kdysi J. Vrchlického.

To je stránka umělecká. Historický román, zdá se, zemřel se Z. Wintrem. Proniknutí do mentality doby? Chápání jejich problémů? Tak daleko se autor nedostal. Dostáváme se v dnešní době stěží pod povrch jakéhokoliv příběhu.

A tak zbývá jen říci, že, byli-li kdy v Čechách dobří lidé, byli to jen kacíři. Byli-li zde dobří kněz, byli vždy opuštěni, ostatní měli tušty bích a nejméně tři ženy. Komitčiny vyniká zejména snaha vyličití Karlovo »mystické zaměření, a nekldná všeh Janovy povahy je v podání pana Slezáka tuze krátké.

Ale orolože z každé knihy plyne poučení a o to nám hlavně jde: nebratře se tomu, katolici, tak zoufale, jestliže někdo nemže pochopit to, co je pro něho zatím nepochopitelné. Minulost je minulost. Často cennější než zdánlivě nemožné dokazování je v Čechách již sem tam ještě nějaký hodný a mravní člen Círky své, je důkaz, že žije nyní. Důkaz někdy dosti těžký a přece jediné nyní: důkaz provedený na vlastní osobě. Protože, poznají-li lidé, že jeste ochotni zřeknouti se pro druhé alespoň části svého pohodlí a plnit evanĝelium do posledního písmene, uvěří vám mnohem snáze dokonce zřetěho a údivem, že je jim zcela lhostejná byl-li ten který biskup na slovo vašim hláškem. Ano, musíme hledat pravdu v historii, je to požadavěk vědy. Ale není ko nejčastější pomůcka pro apoštolské. Lidé věh vždy raději svými očim než písmenami na papíře. Mají totiž též špatnou zkušenost.

A tak bych se měla vlastně omluvit za to, že jsem tak prudce nafikala nad povrchnosti románu nad naorostým nepochopením skutečného duchovního života. Lépe polítovali slepého, který chce mluvití o kráse Světla. Lépe mu ukázat Prámem odkvd vyvěrá všechen život, bez nřehož ne můžeme pochopit nejenom století čtrnácté, ale ani století avé. M. U.

KAVTOIAK

46 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT V VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 16. LISTOPADU 1947. • ČÍSLO Kčs 1,50.

Mluva gotické katedrály

Chrám sv. Víta, největší památka gotického stavitelství v našich zemích, bude tuto neděli zase svědkem krásného liturgického účinku. Zase jeden syn české matky tam dosáze p. nosti kněžské moci, bude posvěcen na přímého pokračovatele a nositele apoštolské posloupnosti.

Mnozí z nás budou jistě při té příležitosti buď ve skutečnosti nebo aspoň v myšlenkách přítomni pod posvátnými klenbami této naší osudové svatyně. Všimněme si přítomnosti jejich gotických oblaků a dříveje pozor, co nám říkáji. Zatládním rysem gotick. ho slohu je, jak známo, jeho štlhá v. nosnost, jeho vzp. námi se k výšinám, jeho vertikalismus, jak to nazývají Francouzi, u nichž gotický jsou rozkvět nejskvělejšími tvůrcy. Jeden z nich nám jej tedy takto vykládá:

»Právě tento vertikalismus, jenž symbolizuje nedostížitý vzlet modlitby, nás uvádí do středu tajemství, které nám chce gotická katedrála zjevit a která nám odhaluje se vší jasností suchafská práce, která zdobí celou její fasádu, všechna její průčelí. Toto umění vy. kládá dějiny lidstva od jeho počátku až po poslední soud, s vnějším rámcem s jeho zaměstnáními, s vnitřními, intelektuálními, náboženskými a mravními tragediemi. Toto umění s. aví do středu veškerenstva v. t. en. ho. Syna Božího, k němuž se všechno souhá, v němž má všechno svůj cíl a ideál. Způsob, jenž má nám znázornit tuto neustálou přítomnost Kristovu v lidstvu, je shoda Starého a Nového zákona, obohacení pojatím p. edobrazným. Tato stará východní myšlenka, použitá nikoli bez přepínání velkým Alexandrijcem Origenem, byla nejprve: ěji formulována sv. Augustinem takto: »Ve Starém zákoně se skrývá Nový, v Novém se skývá jasný Starý.« Na jiném místě pak říká: »Bůh učinil z lidí Starého zákona heroldy svého Syna, jenž měl přijít. Proto můžeme ve všem, co oni mluvili a činili, hledati a nalézti Spasitele. Vše, co nám Písmo svaté vypravuje o Abrahamovi, je historicky pravdivé, nato je to však všecko prorockým symbolem.«

Nejstarším příkladem této bible vytesané do kamene je katedrála v Chartres, jejíž portál předchůdců uvádí vědci do církve evangelia skrze bibli. V katedrále chartreské, pařížské, amienské a remešské se rozvíjí myšlenka o shodě obou zákonů v celém bohatství. Vyvolený národ se svými králi ožívá na těchto průčelích a průvod proroků vystupuje ze Sera věků. Přiblížení se konečně naplňuje a Kristus se rodí v chlévě.

Křesťus však se jeví jako střed a zdroj života celého lidstva hlavně následkem své vykupitelské oběti. Gotické umění nám představuje Krista jako Kněze-Krále ve dvou liturgických kruzích, vánočním a velikonočním, kolem nichž se soustřeďuje všechno posvátné výtvarnictví. Božský Spasitel se nám jeví především jako Obět, která nás oživuje svou smrtí. Místo aby se drželo Evangelia a ukazovalo nám Božské Dítě, odpočívající v jeslech, ukazuje nám Ježíše, ležícího na oltáři, u něhož b. d. věčná lampa. Kristus na kříži již není všemohoucí vládce, kterého 12. století zdobí o tak rád všemi odznaky královské moci; je to nový Adam, přišedší na tento svět, aby odčinil hřích starého a jenž svou smrtí dáva zrození církvi a uzavírá novou úmluvu mezi Bohem a smířeným lidstvem. A když ve velké scéně posledního soudu rozděluje Kristus lidi ve dvě skupiny: zavřených a v. volených, spokojuje se poukazem na rány svých rukou, nohou a svého boku, připomínaje tak velký čin svého věčného kněžství.

Svou obětí, onou obětí, která se obnovuje neustále na oltáři, onou obětí, která stoupá bez ustání k Bohu jako modlitba, je Kristus pro lidstvo neoliklo začátek života, nýbrž i jeho dokonání. Křížem pozdvihuje svět až k Bohu. Svou krví přetvořuje Božský Spa-

J. E. Dr. ŠTĚPÁN TROCHTA
biskup litoměřický,
obdržel tuto neděli v chrámě sv. Víta biskupské svěcení.

František Lazecký:

Co zpívají dětské hlasy

K alavnému dni saleziánského biskupa napsal František Lazecký tuto báseň.

Nad varhanami pláče a zkázy
slyšte sířbrný hlas dětských srdcí,
zpěv zvonů radosti uličných tání,
kdož malčké vodi k vítání Krista.

Slyšte, co zpívají nevinné hlasy!

Svatá je země a svatá jsou města
pro toho, kdo nevinně žítě má srdce
a v odlesku nebeských věží zas vidí,
že jako před věči Jerusalemem
každým z nich jede na oslátku Kristus.

Nechť žijou a kvitím vesny ho věně,
nechť léto zlaté koberec pšenice
po zemi prošitě pod jeho nohy,
nechť rusavec říjen tuže mu žhá,
nechť leden z metelice žaty mu spíná
a mrazy bící uzlovatými
ho štipou až na kost pod lehýmým pláštěm,
nechť ho jen vřelá lhos:ejně zraží,
či zavřeně dveře přibytků lidských,
on jede a jede matičkou zemí
s korouhvi míru, již mávd nám vsíci.

Vesele na cestu zpívejte, hlasy,
oro toho, který na oslátku jede!

V té nejchmurnější uličce města
vize ho sestoupit s oslátko na zem,
po schodech čínázků vize ho stoupat
popsaných vlnkem a mědnou písni,
na předměstích, oděných jak dlouhý je rok
kamennou dlažbu, vize, jak méně
je v unice, kde za radostných zpěvů
i dnové bédných se nalíjí v hrozen.

Vesela, na cestu zpívejte hlasy,
pro toho, který na oslátku jede!

Jen pohleďte na jeho stopy
vtisknuté v moud, saze a špinu
jako když zlatý a zarudlý podzim
se stromů shazuje dukatý listů,
jako když na ztuchlých palubách dvorků
rej mochen a ježdě rozhodl jaro
a na ramištlých z býil a kopřiv
jako když v červnu vyšechnou růže!
Jen pohleďte na jeho stopy
hořící v písku a z trávníků hřiště,
pro kterých za mlčen s dětmi se honí,
rošťáků vzpomemte, jemu tak věrných,
sirotků bédných i divokých roků,

(Pokračování na str. 2.)

»Obzvláště nemohu zapomenout nejvýš sympatické stanovisko Jeho Svatosti papeže Pia XI. k Československu v době záříjové krise roku 1938 a poselství, které mi zaslal v nejkritičtějších okamžiků dějin mého národa.«

Prezident republiky v memorandu pro Svatou stolicí odevzaném 12. května 1943 prezidentu Spojených států F. D. Rooseveltovi - (Dr. Eduard Beněš: Paměti, vydal Orbis v říjnu 1947.)

Osservatore Romano o atomové bombě

»Zná-li dneš Rusko tajemství atomové bomby, možno to považovati za příznivé znamení pro budoucnost světa.« Tak komentuje Osservatore Romano známé prohlášení Molotovova, učiněné ve výproči říjnové revoluce. Toto své tvrzení odůvodňuje vatikánský časopis faktem, že podle jeho mínění jsou pouze dva prostředky k zachování míru: připravovat válku, jak říkali staří nebo připravovat mír. První cestou se nikdy až dosud nedělo nikom jímam, než ke katastrofám. Cestou zbrblení jsou se nikdy nevyhnutí žádná vítěz. Ji snad byly některé odděleny, všechny ji byly však rozhodnuty. Římané mohli snad kdysi právem připravovat válku u háh tak mír. Byli kdysi osoum civilizace upřevřid moře barbarů. Dnes je tomu jinak, neboť jde o spury a sváry národů stejné civilizovaných. O druhý prostředek k zachování míru odzbrojení se nikdo nepokusil, protože to předpokládalo vzájemnou důvěru mezi svátčinnými se stranami.

Sovětské Rusko, pokračuje deník, trpí neaporně psychosou, že bude napadeno. Trpí touto psychosou aspoň tolik jako druhá část světa, o které si myslí, že je ohrožena. Tato druhá část se také obává ruské expanse. Její příznaky se denně vidějí v konformu, v poliice zabrzpčování a v různých přizpůsobování sousedních režimů. Atomová bomba děláha na sovětskou mísu váhy a nakláníhá ji k blízké, nevyhnutí: lnd vítěz, z čehož pak vznikly neustálé třesení a podezření. Dnes se ohlašuje, že atomová bomba není vylučným tajemstvím. Když by tedy osvobodila duše ze strachu před nebezpečím, kěz by vedla k uvolnění, kěz by vdechla více důvěry. Přijmeme dobrině ať již nám přeházeti tím nebo oním způsobem, jen když přispívají rychle k odvrácení druhé neapřavitelné katastrofy od světa. Nem-li atomová bomba dneš již tajemstvím, tak končí zmíněný článěk, každé zhráhání, které se dosud vpiralo Jejímu prohlášení mimo zálohu, může konečně býti obětováno na mírovém oltáři civilizace.

Pastorální symfonie

Tento film zpracovaný podle románu André Gidea zaujal pro kvalitu svých obrazů a pro dramatičtější hru umělců, ale zároveň vzbudil nevoli pro svůj námět, takže některé mlví ofino o omylu a hrubé chybě, přesto, že tento film dostal na filmovém festivalu v Cannes »Grand Prix«. Jaky je děj? Malá slepá dívka Gertruda žije u staré ženy ve spinavém brlohu, kdžví li objevil pastor, který je duší vesnice v Aipách. Uvíme se ii, vezme ii domů, bdi nad lehl vřehovou a miluje ii každým dnem vic a více, až se tím čli jeho žena opuštěna a vtivká mu, že pro Gertrudu zanechává vlastní děti. Pastor tomu však nechce rozumět. Léta uolnovu, Gertruda je krásná mladá dívka, kdžví syn pastora ně zasnouben, poznává, že Gertruda miluje. Otec vidí jeho vzrušení a proto mu nřizuje, aby se Gertruda vzdal. Nevěsta pastora vna rozumí jeho zmatku a proto moci pastora, aby se s Gertrudou obrátil k specialitovi, zda by ji navrátil zrak. Na klinice operace se zda: Gertruda vidí. Vrací se do vesnice. Jaké oslnění! Hory, snih, jeřle, bysřřina svědlo, jak ie to všemna krásné! Nekonečně krásněhá než svět lidí! Dám skvía po tejm návratu divadlo nenávistných konfliktů: pastor vidí, že jeho syn zbožňuje Gertrudu a že je rozhodnut s ni odejít. Žárlivá matka nechce dáti svého syna dívce, kterou vždy nenáviděla. Pastor znovu domlouvá svému svnu, který mu sdělí své rozhodnutí, že Gertruda váhá jít s ním a že tedv odchází sám. Gertruda prožívá noc plnou tragické nejistoty. — Pastor přiznává se dívce k lásce k ni, která v něm, hořii již dávno, ale Gertruda le odmitá a utíká od něho. Kam? Pastor jako šleňný následuje její stopy ve sněhu, až dojde k mostu. Pozdě. Vytráhne z vody tělo dívky, drží ie v náručí, odnáší ie. Zde se lífi film od románu. Na konci románu pastor poznává svůj strašný egoismus a míru své nekonečné viny, zatím co ha konci filmu se vrhá jako nevědomý dravec na tělo dívky — A přece on to ie, který zavnil neštěstí svého syna, své ženy i Gertrudy.

Proč se zmiňujeme o tomto filmu? Jeden francouzský deník napsal o námětu Pastřřské symfonie: Není vhodné představitelvi takového pastora... a konečně ie neapřavitelně dospějí že dospěl muž, znal literatury a praktik duší by mohl nechat dořít až ie podobně katastrofě, než by si ani jednou nevědomě docas zmatku teř podnětuce. — Jestliže někdo namítne eksklusivnost velkého utrpení, připomínáme Sofokla a Raclina, jejichž tragédie jsou tak hluboce lidské, protože zpodobňují utrpení špatného svědomí. Pastor naší Pastoralní symfonie se přímo utápí ve zlu, aniž by ho to nějak vnitřně rozdělvalo. Že ie to člověk slabý, podléhající pokušení? Připouštíme. Je stařen jako my všichni z masa a krve, ale nerozumíme, že kdžví zapadne do hřichu, nečít svou zodpovědnost, on který má povinnost tak často čistit svým věřřým známý text apoštola: »Činim zlo, které, nemřřidím.« Tento pastor zapomíná, že zlo ie v člověku, ve všech lidech, ale že ie z něho východisko k Soše a k Soastli.

Tento film naznačuje, na co bez přestání zapomínáme: na přítomnost zla ve světle a především v sobě Gertruda, nabývající svědlo, odkryla zlo. Kdžví žila ve tmách, netušila existenci zla, malovala si svět krásný a dobrý, takový, jaký (Pokračování na str. 2.)

sitel nejobyčejnější život a nejprostší lidská zaměstnání, tak jako jí dáva šlechtickou pečet našemu myšlení, síli naši vůli, vtřívaje v Božský život duše. Gotické umění nezapomíná přitom na zdroj této krve, na Matku. Tento odvážný vertikalismus, jenž je podstatou gotické architektury, symbolizuje tedy

lidstvo, vyrvané jeho instinktům, osvobozené od jeho vášni, zdusevněle, zbožněle, povýšeně nad sebe samo a povznesené až k Bohu závratným vystupováním a toto vše zásluhou Vykupitelské krve, která od prvního pádu až do posledního dne neustále obmývá a zvlažuje svět.

Dies irae - Den hněvu

Je předvečer 17. listopadu, jeho student-
ských obětí. K jejich počtů a k uctění pa-
mátky jiné velké oběti doby hrůzy, kancléře
metropol. kapituly u sv. Víta, Dr. A. Borka
Dubalského se dáva ve Smetanově síni Ver-
dilio Requiem. „Dies irae“ zní síni a člověk
při tom přemýšlí. O čem? Prvky křesťanství,
které se objevily na naší zemi v semitské
Judei a Galilei, oděné do monumentálního
roucha jazyka Římanů, přelétá do tónů ital-
ským skladatelem a reprodukované nyní čes-
kou hudbou, českým zpěvem, to vše nyní bje
na brázy duše a vypravuje ti tu o podivu-
hodné skladbě naší západní kultury, jak ji
staletí tvořila a jak z ní staletí žila. Kultura
skvělá, veliká, nesrovnatelná. To není pýcha,
to je pravda, toto tvrzení. I žude je kultura,
ale ne tak úplná, vždycky jen zlomkovitá.
A na jedinou přicházejí myšlenky důmné: co
bude z této kultury? Nesmete ji přival bar-
berský? To je ostatně údělem všeho lidské-
ho. Předvečer 17. listopadu, blízkost závěru
církvevního roku s jeho připomínáním Posled-
ního soudu, ba i ten zpěv středověké církevní
sekvence nám vštěpuje, že ze všeho zbudě
jen favilla: popela troška. Nemůže škodit
zamyslet si tedy dnes nad touto pomljejic-
ností viditelného světa. Třeba na tomto roz-
jímání francouzského askety:

„Údělem tohoto rozjímání jest pochopit
nezměrnou velikost Boží, dáti se jí nechtěti
a lakťka zurtit. Bůh chce, aby toto jasné
poznání nás vedlo, aby nám dodávalo utěchy,
ale zároveň chce, aby nás skrz nasrzk pro-
nřilo, aby nás zdrtilo tak, abychom oměmli,
čítice svou nicotu, chabost svých lidských
názorů a úsudků, abychom vyznali, že jedná
On jest veliký.“

J. E. Dr. Štěpán Trochta
biskup litoměřický,
uděluje po svém svěcení ve velechrámu sv. Víta své první biskupské požehnání.

Pohlédně proto ve duchu na konec světa,
kdy nicivé plameny sžehnou a stráví vše, vše-
čtího. Všechny ty paláce, ta musca a jejich
poklady, všechna umělecká díla, vynálezy,
knihy, Homer, Platon: favilla — popela troš-
ka. Moře majestátní, vznešené a bouřlivé, ko-
berce květů, hlankytý vzduch, v němž proudí
život, v němž tvorstvo zpívá svou jásavou
píseň: popela troška. Bůh sám je veliký.

Konečně i místa posvěcená ctností a oběti-
mi: klášterní síně, katedrály, díla zcela Bohu
zasvěcená: plátna Angelova, Summa Tomá-
šova, Vyznání Augustinova, Následování
Krista: popela troška! Jenže plamen z nich
bude čistiť, plamen obětí přijemné a celopalu.

A pak i samé svaté knihy, evangelia, listy
sv. Pavla, víra, vše to již nebude. Bůh sám
bude všechno ve všem. On sám je veliký.

Ach, odpoutejte se od tohoto světa, jehož
podoba, ba sama existence pomlží, přezno-
me jeho svůdnost silou pravdy. Prosme o světlo,
v němž bychom poznali, že nic, ale naprosto
nic z tvorbyta hestojí za úvahu, kromě toho,
co může býti prostředkem k dosažení Boha
a kromě duší pro Boha stvořených, určených.

A jak Bůh nenávidí hřích. Vždyť hřích
jest příčinou i tohoto požáru. Všechna ta
umělecká veledíla, která sloužila hříchu, pa-
láce, v nichž přebývali hříšníci, ba celá pří-
roda, jimi poskvrněná: popela troška, popela
troška i všechny učené knihy a básně. Bůh
sám jest veliký.

Pak pohlédně na zástupy andělů a vyvo-
fených, na Ježíše Krista, jejich Hlavu a Vůd-
ce, jak vše to přináší a předkládá svému Otci
a tehdy Deus erit omnia in omnibus. Bůh
bude všechno ve všem.

Prosme za pochopení těchto pravd, tak
zrozumitelných, tak zapsaných pod spoustou
malichernosti a marnosti, pod savotkrádeš-
nými snahami flověka, jenž chce popřít
Boha, obětí se bez něho, zapomenouti naň.
Ach, jaký to zločin!

Skončíme tedy slovy: „Marnost nad mar-
nost a všechno je marnost!“ Ne, to není
účelem takových rozjímání. Ze všeho toho
popela vzejde, lepší svět, ale my v něm bude-
me, jen telidy, budeme-li již nyní mít v sobě
jeho zárodek, bude-li již nyní v nás aspoň
zárůdek nový člověk, člověk spravedlnosti,
lásky a míru. A tento nový člověk v nás nás
zbaví nervosního strachu, takže nebudeme na

Služte Pánu s radostí!

„Servite Domino in laetitia — služte Pánu
s radostí“, to bylo jedno z nejoblíbenějších
hesel sv. Dona Bosca. V salesiánských ústa-
vech bývá napsáno nad jevištěm domácího
divadla - biografu. Jednou jsme se v Římě
u Sacro Cuore ptali salesiánského chovance,
rozpuštělého malého knudrče: „Jestlipak víš,
co to znamená: Servite Domino in laetitia?“
— „Sl, si, to znamená: Každou neděli je bio-
graf!“

Každou neděli je biograf, ale není každou
neděli svěcení salesiánského biskupa. Na to
stojí zato přijeti až do Prahy ze všech koutů
Čech a Moravy, kam nějak zasahuje salesi-
ánská pedagogická akce, i z vyprávěnými
kapelami a junáckými oddíly. První salesián-
ský biskup v ČSR, a junácký biskup snad
první vůbec! A nad to věrný syn valašského
lidu, jehož slávu musili shlednouti krajané
z valašských hor ve svých betlemských kru-
žích. Valašské fujary, junácké trubky, salesi-
ánské kapely a v katedrále pražská Schola,
všechno vyznívá v jediný jubilus: „Servite
Domino in laetitia!“

Ale nejen tohle je důvodem k radosti.
Ke konsekraci vstupuje do katedrály celý
československý biskupský sbor, dnes již to-
mēr úplný. Již nejsme ti nás jako ovce bez
pastýřů. A dnes dostává apoštolské skládání
rukou a evangelia pastýř stáda nejobouště-
nějšího, místy i nejzvlčtejšího. Ale synové
Bozovic něco vědí o tom, jak se v vlků dělají
beránci. Jejich Jenk to viděl hned ve svém
prvním prokocem snu. A tak je všechno plno
radostné naděje: Pán ění, aby ta, která lyla
neploďná — Církev v Čechách a najmě v po-

hranlčí — stala se pesající matkou mnoha
synů. Nuže: „Servite Domine in laetitia!“
Necní však jen tóny radostné. Zítřka
je 17. listopad. Smutná vzpomínka na ne-
dávno minulost a vážná výstraha do bu-
doucnosti! Tak to večer rozvádí nové posvě-
cený biskup, s kvěle přemáhaje všechnu ku-
dem svého velikého dne, v kázání před re-
quiem za padlé studenty, jež slouží pražský
arcibiskup. Dva národní vyznavači z kon-
centračních táborů vzpomínají v nejosvát-
nějších kostele vlasti na národní mudrky
a pomáhají duším bratří, kteří se nedočkali
vítězství. Je přece jen těžko diviti se na to
vítězství skepticky při pohledu na tyto dva
biskupy, kteří vyvili tam z té otrokářny. Zno-
vu se vnucejí na rty slova žalmu 112.:

Kdo jako Bůh, jenž ve výši trůní,
na nebe, na zemi dolů hledí,
jenž z prachu pozvedá zesláblého,
ubožáka z hlitva povznáší,
nly ho posadit vedle knížat,
vedle knížat svého národa,
jenž paní domu, jež není matkou,
uděluje šťastnou matkou děti?

Tedy přece i zde je důvod k radostnému
dikuvzdání a k radostným nadějím. I boho-
slovci a laičtí studijci z ČLA, kteří při obou
slavnostech konají službu, stejně jako ti ju-
náci a salesiánští muzikanti, ti všichni jsou
dokladem, že krvavá setba klíčí. Ba i ti padlí
hrdinové jako by k nám všem a zvláště ke
svým dnešním kolegům volali a vyzní věč-
nosti: „Servite Domino in laetitia!“

Alexander Heidler.

Porady biskupského sboru ČSR započaly

Podle programu začly biskupské porady
prerobnou pobožností k Duchu sv. a k sv. patronovi
českým v kapit. svatováclavské v pondělí, 17. 11.
m. v 15 hod. Účastnili se jch všichni diecézí i
biskupové Čech, Moravy a Slovenska. Přesedá
je arcibiskup pražský, J. E. Msgr. Dr. Joz. Beran,
ostatní podle pořadí biskupského svčen: Msgr.
Vojtěch ze Spilce, Msgr. Čáslav z Kozlo, Msgr.
Gojzle z Prahy, Msgr. Pícha z Hradce Králové,
Msgr. Skrabík z Banské Bystrice, Msgr. Zela,
kapit. vikář olomoucký Msgr. Netzer, světitel
biskup z Nitry, Msgr. Skoupý z Brna, Msgr.

Co je to fanatismus?

Roknete: divná otázka. Ale nedávno jsem
dostal dopis: »Budete-li moct, napište o tom článku,
že je to vlastně fanatismus. Je miřna samo-
čejně náboženský, katolický fanatismus. A pře-
ně pak vykládá, proč se na to ptám: Často mi lidé
říkají, když uplatňuji a chci uplatňovat křesťan-
ské názory opravdu vážně, že jsem fanatick. Já
víím, že fanatismus je něco temného, něco z pod-
vědomí, něco, co se nechci rozumem, ale jen váš-
ní. Ale přece smad nelze srovnávat katolického
křesťana, který jistě každému vřelce jeho svy-
bodu, a nějakým vyznavačem laičmu. Jaká to
urážka. To se nesmí tak brát, to není člověk
být takovým fanatickem — tak slyším každou
chvilu. Marně opakují, že mnohě vězí se musí
brát: vážně, za nějak nedojdeme s polovčat-
stí. Nepsal bych tento dopis, kdyby mi byl druhý
člověk lhostejný, ale chci přece jen mít jasno. Je
dodělané a opravdové chápání a provádění kato-
lických zásad není fanatismus.“

Porady biskupského sboru ČSR započaly

Hlouh z Českých Budějovic, Msgr. Trochta
z Litoměřic, Msgr. Ondárek, apoš. administrá-
tor z Třebíže, Msgr. Lazik z Trnavy, Msgr.
Poboný, kapit. vikář z R. z. avy. Arcibiskup ni-
tronský, Msgr. Křetko se ozvali nemoci. Vlastní
porady začaly v 15.45 odp. Byl zaslán pozdrav-
ný telegram sv. Otci, papeži předsedovi, pape
předsedovi vlády, a pape min. školství a osvěty.
Jako rozstřímu ministrů. Na programu ponděl-
ní schůze byly otázky týkající se kázání, křes-
ťanů, cvičení a vyučování nábožensví. Zahajovací schů-
ze byla ukončena v 19.15. Úterní schůze začne
v 8.30 dool.

Jan Zahradníček: K biskupskému svěcení

Slavný katolický básník oslavil povýše i syna
Dona Boska na biskupský stolet litoměřický je-
mito verši.

Vkládání rukou
prouze nepetratý
milostí cí. é
oa p. o. p. u. k. u. si. u. n. e. č. n. o. —

Vkládání rukou na čela nová a nová
pro rozumnou po-reou obnovu
sveta unaveného světem —

V sršení pšeničné zře
z ohněsek svatostánků
ustavilné spajení společenst
rozbljeného nárazu zloby,
aby ukude
za dvermi domácnosti i venku
na stožárech větrů
přes kikyháký rouhání a vzpoury
dismo úmluvy proutěné
v nepomljejících barudách Krista Kapitána
čist bylo možno —

Když klealí ruce lidem i andělům,
tak mnohou ránu je převazat třeba,
vody podati i otevřít okna,
ty přichází
čekán i neočekávan
po měš i po písečtí ja z přtzně
s páni Chudobou
seždu znou seazovanou
a r. v. u. nastolovanou vldkyni světa
který si nemůže zupnout na její radost
a jrotu vyhledat dynasie stále chmurnější,
stále krutější —

Ty přichází,
aby se novou potvrdilo,
že Láska si vybírá nástroje nejlepší
z toho co už bylo mezi smetím
u mělo se spálit
jak odpadky k ničemu —
aby se znou potvrdilo,
že Duch vane, kde chce
a probouzí, co se už mrtvé zdálo,
zatím co Nabuchodonozr
minul i přitřít
hmočil se v své síle neohrabané
zanikaie jako dým.

Ty přichází,
zatím co celý svět se dal předměstím opuštěným
se zástupy dětí bez přístřeší, kterým hrozí zánem
Řády by se vrátily, ale nevědí, odkud přišly.
Očekávají nové Dony Bosky
s jejich nevinými kouzly slitovnosti vynalézaté,
s jejich andělským pochopením pro slabost
zaturzelou,

jeť může být přiveden
ne nepozorované
a jako by si hrála
do vrat Církvě,
nežli je archanděl
přirazí s třešknutím posledním
a bude pozdě
a bude slyšet pláč neslyšitelný
pro světlo, jež zhaslo.

Co je to fanatismus?

Roknete: divná otázka. Ale nedávno jsem
dostal dopis: »Budete-li moct, napište o tom článku,
že je to vlastně fanatismus. Je miřna samo-
čejně náboženský, katolický fanatismus. A pře-
ně pak vykládá, proč se na to ptám: Často mi lidé
říkají, když uplatňuji a chci uplatňovat křesťan-
ské názory opravdu vážně, že jsem fanatick. Já
víím, že fanatismus je něco temného, něco z pod-
vědomí, něco, co se nechci rozumem, ale jen váš-
ní. Ale přece smad nelze srovnávat katolického
křesťana, který jistě každému vřelce jeho svy-
bodu, a nějakým vyznavačem laičmu. Jaká to
urážka. To se nesmí tak brát, to není člověk
být takovým fanatickem — tak slyším každou
chvilu. Marně opakují, že mnohě vězí se musí
brát: vážně, za nějak nedojdeme s polovčat-
stí. Nepsal bych tento dopis, kdyby mi byl druhý
člověk lhostejný, ale chci přece jen mít jasno. Je
dodělané a opravdové chápání a provádění kato-
lických zásad není fanatismus.“

Z dopisu je vidět, že jeho psatel nepotřebuje
jít mnoho poučování. Chápe velmi jasné, co fa-
natismus je a co není.

Fanatismus bývá plodem určité povahové
struktury, kterou si už člověk do života přináší,
kterou si nedává, kterou ovšem přece jen může
zvlčtečtější a ovládnouti, protože jinak bychom
dopřeli k porfání evchřičné vůle vůbec, musli by-
chom. Nel, že někdo nemůže za to, jaký je, to
znamená, že všechno je nutné. Tedy onen povah-
ový přnos pozbořá rozumové ve akcionu k jed-
notvostnému chápání věcí, pokud se týče pa-
vle a čtu, býval to nesrvádnost, pámočnost, že
níz se může mít netrpělivost, nepovačnost, ne-
chůt smáští cokoliv, co se nám nelíbí, co neuzná-
váme za správné atd. Mohou být fanatici dobra
a fanatici zla. Ovšem, těch fanaticů dobra je asi
méně nebo si jich méně váimáme: dcřbych věcí
si vždycky méně váimáme, protože je považujeme
za samozřejmé, tak jako si neváimáme různých
svých orgánů a nevíme ani, že je máme, pokud
jsou v pořádku, pokud jsou zdravé. I tento do-
brý fanatismus pochází z rozumové jednotvornosti.
Jeho vyznavač totiž nechce vidět, že jsou skuteč-

(Pokračování na str. 2.)

vývoj hledětí a ochromenou resignovaností,
výřoz a klidem lidí, kteří se plaví na lodě
sic strážně zmítané, ale kteří mají jistotu, že
ta loď se nemůže potopit, což je naplňuje
zvlátní rozkoš a velkou, jiným, nevěčtím,
nepochopitelnou odvahou. ak.

(Dokontění ve 4. sloupci dole.)

Co je to fanatismus?

(Dokončení ze str. 1.)

ně na světě zlí lidé, kterými mepřane ani největší ublíženosti a obětavosti, kteří dovedou ukřivčit i Brdce Nečejnějši. Slabost rczumu, hlopost, je vůbec největším zlem lidstva, hlavní příčinou jeho tragedií. Proti takové hlouposti i hbohově nadarmo bojují. Tam, kde se sílná, divoká vůle pje a chabým rozumem, slabým vzatajem, končí se obvykle strašnou katastrofou. Naproti tomu jasný rozum vede i po sbe velším blouzení přece jen zase nálež správnou cestu.

I to ovšem zase je jen částečná pravda, protože právě v těchto věcech, ve zkoumání posledních a nejmohutnějších lidských jednání nazýváme na tajemství nejtemnější a nejnerozumlivější, která mají původ v prvním dějinném hříchu: hříchu andělů, jenž slyšel peklo. A přece tyto andělé měli nesmírně jasné rozum než kterýkoliv z náslec dneš, naproti jasně poznávali své postavení i důsledky svého činu, avš vzpurny. A přece se k ní rozhodli. Proč? Jak jsem řekl: tajemství nejtemnější foto tajemství špatnosti a zloby mysterium Iniquitatis, jak to nazývá sv. Pavel.

Nedostatek lásky je základní důvod každého hříchu a každé zvrácenosti, tedy i fanatismu. Nedostatek oné lásky, jejíž vlastností popisuje sv. Pavel ve své slavné velepisné lásce v prvním listě ke Korintským. Fanatik je tyranizován svým myšlenkou, svou představou, pro kterou nevíťi žveho člověka, jeho křehkosti, jeho ovládnosti, jeho pání, nedovědě se jí přizpůsobit a tak je tyranizován mnohdy a přesvědčením, že mu prokazuje obdiv. Takovými tyranii a fanatismu mohou být rodice vůči svým dětem a stejně jako učitelé, kteří takřka násilím vnucují svým žákům třeba nejkřehnější a nejnežnější vědy, stejně jako celá armády, které ohněm a metem zamýšlejí přinést spásu národům.

Každý z nás je v nebezpečí fanatismu. Kterákoliv z našich činností se může ve fanatismus zvrhnout, na př. naše věrnost zásadám, naše neochvělné přesvědčení o jejich pravdivosti. Jak snadno může přejít v nedoklivenost, v podezřivost, v tvrdost.

Jediným neomylným lékem je pravá, rozumná zbožnost, která prakticky věří, že Bůh je všemocný a že má proto dost času, že nepotřebuje spěchat, která také nepochybuje o přítomnosti zla ve světě. Ví však, že dobro má převahu, že už teď má převahu a že bude mít definitivně převahu na konci věků, která si vzpomíná na podobanství u kvasu, o semeni hořčicím a o jiných podobných podobnostech, jež všechna vítěpují ideu organizace, přirozeného, pozvolného vzrůstu, vývoje, který vylučuje násilí, protože je si jist svým konečným vítězstvím, která se upínám zamýšlí nad příkladem Kristovým, nad tím, jak kárá své dva apostoly, Jakuba a Jana, kteří chtějí Samaritány obracet ohněm z nebe, především nad jeho nevyčerpatelnou trpělivostí, a kterou po věky přebývá a námi v Eucharistii, naší rouhání a urážky od jedného, hloachotně a bezmyšlenkovitost od druhých, jedněm i druhým na vzduch setrvává s námi a líše ale nesadrtlivě dokončuje svůj úkol Spasitele.

Různé činy čtrnáctého ročníku Akordů, redigovaného Janem Zahradníčkem, kterážé známé úvodní časové stati, které bude od nynějška v obě každého čláka a kterou tenkrát vylíčil rozbór Červínový bopřury o české zbožnosti od Jindřicha Plavce, dvě ukázký z domácí tvorby prozaičké, obě nevědění a nové svým viděním i stylém, a to Ladislava Nováka Susot smrti a Cytale Vochovy Dům v cíle. Dvě jsou ovlátné příklady ze starší francouzské poezie, polížené J. Slavíkem a G. Franclem. I překlad závazné přednášky Ch. Du Bose: Zpráva o literatuře. Cefne posílámky jsou věnovány polemikám a kulturně-politickým glosám rubriky o knihách, tenkrát pro nedostatek místa skromná, recenzuje tři významné novinky. — Redakce připravuje dvočlono Akordů (3—4) a bohatým obsahem, které vyjde 16. prosince.

* Dvě mladé katolíčky hlesají podnětem kdekoliv v Praze v sobotu rády v pomohou k domácnosti. Značka TKA 99 do adm. t. 1.

Těžkosti s mládím

*Před každým podnikem, píse mi zkušený pracovník mezi mládeží, smajz samozřejmě sám tolik nápadů a plánů, že jsou tím opojeni a nadšení. Kdepak si dát poradit! — Potom ovšem zůstanou plány jen plány, většinou se nic neudělá a nepřipraví a musí se improvizovat. . . *

A jindy se přijde pít na půjčovnu krofu. Je to pan farář, duchovní ráde. »Víte, on se říká, založte si katolickou akci. Ale založíte-li ji, znamená to, že se musíte starat ještě i o půjčovnu krofu, protože co budeš sám, to není. *

Jasu to snad jen střížnosti páno farářá? Přišlo ke mně laik, pracovník z nedobroženského organizace mládeže. »Znáš je,« říká, »ke mně ch přijde také dost. Řečí mají mnoho, plánu a kritiku také. Já se jich však ptávám: A co doposud udělali ty? Ne, kde jsi vlekopel fočnil, ale kolik vývěšních skřinek jsi zařadil, kolik nových členů získal, kolik krajo zorganizoval? A hývá konec. Většinou mně na to nemohou odpovědět. *

Křelínova Vlasta.

Ve svém posledním románě »Můj otec kapitán« nám líčí František Křelína jednu z těchto mládých, Vlastu. »Jestě chvilky odpoví. Pak zas jde. Nejdřív mezi domky, potom mezi zahradami, i železniční koleje překročila. . . A ještě doufá: kdyby byla zabloudila, kdyby odošla nespřávnou cestou, nezbylo by jí než se vrátit a smát by Marku polkala. *

A o kus dál: »Mlá Anínko, teprv navěra,«e vrátila k svému psaní a nejdřív si přečla, co v poledě napísla, ostatně nic jiného než ta dvě slova: Uchopila tušku, musíš dnes stůj co stůj dopravit tohle psaní, jinak by se tu Anínka mohla znenadání doopravdy objevit, jak na nádraží silkřva. Proč nenapísla dřív! Aoo, měla psát hned první den, jenže ona to schválně odkládala. Až v sobotu, říkála si, až v sobotu napísu Anínce psaní. Proč? Zítra je neště, a kdyby přece váhala, musí s dopisem na poštu; kdyby psaní byla zvědavá, řekne jí, že jde do kostela. *

Taková je Vlasta. Stále se odhodlává, nezapomíná, nýbrž všechny možnosti do daleké budoucnosti promýšlí, ale šlále nic nedělá. Neví smad o tom? I ví. »Taká ona může čtené dá. «Co si myslí? Mohla jsem tu být zatím z kostela zpátky; oboj bych byla dokázala, teď tu zbývá drama stojím. Proměnká mělná poslední přítelost. . . Jestě se chce vymouvat, že sem přijela jen o. zné? A když jsem se strčila a stařnka mř přinesla botky, nejmála jsem se toho? O. Bože můj, vždyť já se chystala, a přece jsem doufala, že má něco zastaví, něco zdrží, že se mi v poslední chvíli postaví něco v cestu, jaká lecměrnost nesmírně falešná byla v mém spěchu! I teď bych ještě mohla jít a ne tu stát, proč se tedy ještě ohlížím, co mě drží. . . *

Tak zachycuje duši mláďi Křelína ve svém novém románě.

A správně jí zachycuje. Duše mládeho člověka je plná. Plná možnosti. Všechno je krásné, všechny lásky, i — mláďy člověk se nemůže pro žádnou rozhodnout, protože by pro jednu musel opustit všechny ostatní.

Mláď je v tom podobně umělcí. Jeho darem je také vnitřní bohatství, mnohost možnosti — ale jeho úkolem je vybrat a volba, přelítí mnohavrností do konkrétnosti, ovšem konkrétností plně a dynamické, protože byla vyvolena a protože za ní stojí tolik možností.

Pomáháť.

Nášim úkolem je mládeži pomáhat, aby dovedla to, č, co dovede umělec. Ovšem pomáhat tak, jak se pomáhá lidem, t. j. bytostem, které jedná samy, zavrátá a se zvrátí.

Váiméme si za, jak v Křelínovi pomáhá Vlastě stařnka. Pczoruje, nebo spíš jen vytváří Vlastin úmysl i její váhání. Ale nenapomáhá jí, nepozbuzuje slovy, nýbrž vezmá její botky a rychle je přepřesautne, aby Vlasta »nepřšla pozdě. *

To je psychologické a správné. Pomáhat mládežní člověku od nesešlejších a mnohavranných

možností ke konkrétnosti, ale pomáhat tak, aby se mláďy člověk rozhodoval sám, aby se sám odbytoval od všech skdybye a »kčé, aby se sám vzdával pouhých možností a nacházel pevnou skutečnost. *

Křelínova Vlasta tak roste. Proto také není jen přímlátkem a figurkou — jak tomu často v »dobrčech, t. j. vývojových knihách bývá — nýbrž život a skutečnou osobou. V tom se Vlasta a každý dobře vědný mláďy člověk podobá umělcí, že roste zvrátit a že je »puzene, ovšem sám sebou a svým vlastním řádem, které mu nedává, aby se sám sbe zpronevěřil.

Dnešní mládež.

Všobecně se má za to, že u dnešní mládeže je právě ovno vnitřní »spuzení« ke skutečnosti a k výřzu vyhraněnosti než tomu bylo kdýkoliv jindy. I František Stuchlý tak charakterizuje současnou mládež ve studii »Mládež věra, dnes a zítra. Pro mláďi po minulé »svěově« více se má zdá charakteristické pcese jako zápal, vědomí vlastní hodnoty a svobody, pro mládež říčtých až omatřičtých let objevení přírody, pro válečnou generaci ráky jen prázná a teatrální, ale někdy i oprávněné gesto a pro dnešní mládež budování a čln, vědomí a uchopení odpovědnosti za své a skutečnosti.

Je samozřejmě, že takový povrchný pohled zjednodušuje a tím zkrasuje. Ale něco už na t m bude, nčak tak musíme dopádnouti člověka a především dnešního mládeho člověka chápat.

Nechodme tedy dnešní mládež a poeš — nemyslíme jí jako dílo, nýbrž jen jako možnost — tedy se změníme a meloučnou citovostí, vedme jí ke skutečnosti a ke konkrétnímu výrazu nespoučtých možností. Aig neměme za ni ani uchycený celý systém pravidel a pouček, nepokukáme mláďi životě svých pouček ko omrzené a nechťjeme, aby mláďy člověk nezakolosal a nepostál nerozhodnut, nýbrž postavením jejn jemně a zpyzdál jako Křelínova stařnka, aby mládež našla cestu ke skutečnosti sama a aby našla svou.

Všichni to máte v sobě.

Jestě něčeho si musíme u Křelínovi všimnout. Celý děj románu je vlastně zhuštním v poměru Vlasty k spolužáčké Marřil. A je to bolestný poměr, obě dcery kapitána, jsou si velmi blízké, ale náhodně nepochopení je rozděljuje stále více. Nakonec jsou si už velmi blízko, Vlasta vlastně zachránila Marřila otce. Vlasta nese Marřil poselství, bez něžby by ona nemohla žít — ale tu přijde největší krize a obě cítí, že se mohou neztvzřetně rozejít.

Zbráním svou stařnka. »Ta to smad též všechno uviděla i ušlybela, se své nevědomostí jako jsi pro svou chytrnost poznala v jejím miení úplněvost i velký žal. Vlastě náhle řekla vztáhnúvali do vzduchu svou berli: Neublížuj! Těto dvěvece neublížuj. Všichni to máte v sobě. . . A ty, ty. . . ty sama se nedovedeš přiznat k svému žalu! *

Bylo to tak, Vlasta v sobě našla a jen pro sebe sama si střežila svou velikou životní bolest, strátu otce a její prožlívání. A odtud matla všechna nedorozumění. Bylo potřeba i zde se otevřít, i zde najít výraz a ceřtu z nítra ven a všechno bylo jasn.

Nechybí jistě bolestných nedorozumění mezi mláďými a námi, nechybí jich ani mezi mláďými navzájem. »Všichni to mají v sobě, všichni něco dusí a tak trochu at i — vždyť státný svatobol patřilai vždycky k charakteristikám mláďi. — hájí a přetluji sjezdný a zpronežený kus bolesti, a proto se nedorozumění množí. *

Díku se u tedy nepoděsí — a trvá to někdy dlouho — zřekati si tolik důvěry a vykřoutit takovou chvilku, aby ti mláďe dote otevřela a řekla iia i bolavé dno své duše, marně se namáhá a mláďou dlat zvrátit nepostaví. *

To musíš dovat at jsi otec nebo matka, strýc nebo tetá, vychováteř nebo zpedník — neboť jen tak budeš tím, čím jsi, plným jměnem a právem. P. F. Mikulášek T. J.

Co dělal Vatikán za války?

Nic není pro katolíky v době pomlvy vladivě, nežli dokumentární dílo, které sepal někdejší francouzský vyvalene v Praze Charles Roux: Hliti ana au Vatican. »Osm let ve Vatikánu« předsáváuje dobu, kdy zastupoval francouzskou republiku u sv. Stolice a jednal a Piem XI., a jeho slátní sekretářem Pacellim, a pak a tímto, povyšvém na papeže XII. Doba sama dávk tuší, kolem čeho se točily politické starosti francouzského zástupce u papeže: kolem hrubhy, kterou novopohanští Německo znenamale pro své sousedy, kolem varšavské závlavosti, kterou vůči němu projevovata fašistická Itálie, a kolem blížící se války.

Knha je tím poučnéjši, že je naprosto pravdivá. Autor, takto i se svou rodinou účastník obje, nepatřle dodatečně lucly anřifanatismus, nezastává nikterak, že v rámci francouzské diplomacie usiloval fašistickou vládu zřítat na stranu miru, a odobně nezastává a nezkrasuje mřové anřu Vatikánu. Nad tím se snad někdejší fařizeové pohorši. Jsou lidé, kteří považují za samozřejmé, když se některá »svěová« váleome anažila uchránilí svou zemí před brzdami nacistického vpádu řeba jedním z přídevrův války, ale nemohou opustit Vatikán, že tento čtyřicetihetřátový stál nevyhlásil při první příležitosti Hitlerovi otevřený boj. I tyto fařizeové de zajímat léčení, kterak si Pius XI. přivodil smřt lády nemocni a zvraven pracoval do noci na protifašistickém projevu. Ale celá politika Vatikánu byla vždy mírová. I a tak vyloučené protokolickým režimem, jako byl monarchie Karadřáfovici se Vatikán smazil mlí slusný styky a nepodpořil Pavelovicovu chorvatskou emigraci. Podobně když Franco už obělal Madrid, Vatikán ponechal svého nancia u republikánů, dokud tento aspoň nebyl ohrožen na životě. Ty a různé jiné detaily najdeš v této zajímavé knize vylíčený; vydal ji lelos Flammarion. O tom, jak papežové smýšleli a jednali vůči nacismu, na či straně našla moc jejich modlitby a požehnáni, nikdo po jěm přeteení nezachybujle. A nebyly to snad modlitby a požehnáni tajná! Ve chvíli, kdy se zhrnul Polsko a zspadlí velmoři trávily řeba »legrační válkou« a drná hrata byla ještě daleké, vlastně ani fronty žádné nikde nebylo, papež dat svůj rozhlas k dispozici polským hřezčům a sám k nim mluvil slovy čla kněžských a ne vojákůvých, ale dostatečně jasny. Na, tyto děly jsou jednorozně, — Českého členové bude zajímat, jak autor i v Římě pracoval pro Československo; vahou francouzského vlivu podporoval různá česká plání, a Vatikán jim vyhovoal. Stojí za čtení! K. S.

Knihy Jana Čepa

ROZHOVOR S NEVĚSTOU A NEJEDNĚLNĚM ČLOVĚKEM EPIDIO

• Dřeravý plášť

184 stran, brožovaná Kčs 69.—, vázané Kčs 81.—

• Letnice

168 stran, brožovaná Kčs 70.—, vázané Kčs 92.—

• Hranice stínu

258 stran, brožovaná Kčs 90.—, vázané Kčs 112.—

TO jsou knihy, které mají co říci!

U VŠECH KNIHKUPOD

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRA D V PRAZE II. KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 9

Graham Greene:

Moc a sláva

Přináíme několik scén ze slavného románu, jenž právě vyšel v nakladatelství Vyšehrad. V první scéně hovoří a hradinou románou poručík, typ fanatického nevěřce, jenž je přesvědčen, že dělá největší dobrodini lidstvu tím, že a jeho myslí vyhlazuje každou vzpomínku na Boha, člověka, jenž neuprosně šel po stopě tohoto posledního kněze v ateistickém Mexiku, zatím jej a přivedl na popravu, jenž však nakonec je sám rozevřen velikostí jeho vřty, takže mu dokonce proti zákonu šel shanět zpodobnění druhého zbjavčického kněze, který se podobal i oženil se, a rovněž tak proti zákonu mu dal otrohol.

Poručík otevřel dveře cely. Uvnitř byla hustá tma. Zavřel za sebou pečlivě dvěře a zamkl je. Držel ruku na revolveru a řekl: »Nechce přijít.« Schoulené postavčička ve tmě — to by byl kněz. Skřel se na zemi jako dítě při hře a řekl: »Myslíte — ne dnes večer?« »Chcť říci, že nechce přijít vůbec.« Chvilí bylo ticho, lze-li mluvit o tichu někde, kde je neustále slyšet buzení moskvýt a malé praskavé nárazy broků na zdi. Konečně kněz řekl: »Asi se báí. . . « »Jeho žena mu to nechtlá dovolit. *

»Chudák. Chtlé se zasmát, ale žádný pokus nemohl být úbožnější než ten nesmělý pokus. Hlava mu klesla mezi koleno; vypadal, jako by byl všechno opustil, a byl vším opuštěn. *

»Poručík řekl: »Měl byste raději zvedl všechno. Soudil vás a odsoudil.« »Což jsem nemohl být přilomen své vlastní pti? *

»Bylo by to dopadlo stejné. « »Ano.« Mřel a připravoval si postoj. Pak se zedpal a předstíral veselost: »A kdý, smřil-li se ořt. . .? *

»Zřít. « Rychlá a krátká odpověď mu změmožnila přetvářku. Hlava mu zase sklesla a pokud bylo lze ve tmě vidět, kouzal si nehty.

Poručík řekl: »Je to hloupé být sám v takové noci. Kdybyste si přál, abychom vás převédl do společné cely. . . *

»Ne, ne. Chtlé bych byl raději sám. Mám ještě mnoho co dělat.« Hlas mu selhal jako by měl těžký chrapot. Zhluboka povzdchl: »Tolik, o čem přemýšlet.« »Chtlé bych pro vás něco udělat,« řekl poručík. »Přinesl jsem vám trochu brandy. *

»Proč zkožnu? *

»Ano. « *

»Je to od vás velmi hezké.« Uchopil lahvičku. *

»Myslím si, že vy byste toho nepotřeboval. Ale já se vždycky blá bolést. *

»Jednou musíme umřít,« řekl poručík. »Myslím, že je zcela hořejné kát.« »Jste dobrý člověk. Nemusíte se něčeho bát. *

»Máte někdy divné nápadý,« mřzel se poručík; »někdy cítím, že má jenom chcete přemluvit. *

»Přemluvit? K čemu? *

»Och, třeba bych vás nechal utéct — nebo abych uvřtil ve Svatoú Cirkev katolickou, v obcování svatých. . . jak jde dál to říkání? *

»V odpuštění hříchů. *

»Tomu příliš nevěřite, co? *

»Och, ano, věřím,« řekl malý muž tvrdodlně. *

»Tak čeho se bojtíte? *

»Nejsem nevědomý, jak vidíte. Vědl jsem vždycky, co dělám. A nemohu si sám dáti rozbrášení. *

»Byl by v tom tak velký rozdíl, kdyby byl otec José přišel? *

Musil dlouho čekat na odpověď a pak, když se ozvala, jí nerozuměl: »Jiný člověk. . . je to lehcí. . . *

»Nemohu pro vás už nic jiného udělat? *

»Ne. Nic. *

Poručík zřovu otevřel dveře a mechanicky položil ruku na revolver. Chtl rozládnout, jako by teď, když poslední kněz byl pod zámkem, už nebylo nic o čem by mohl přemýšlet. Zdálo se mu, že pruhna lednání se zlomila. Vzpomínal na týdný promášeování jako na šťastný čas,

který teď minul navždy. Měl bezdůvodný pocit, že život se včte vyvrchal. Řekl s trpkou vidlostí (nemohl v sobě vzbudit nenávisť k tomu malému shrbenému muži): *

»Pokuste se usnout! *

Zavřel dveře, když se ozval tlumený hlas: *

»Poručíku. *

»Ano. « *

»Viděl jste střelí lidí. Lidí jako jsem já. *

»Ano. « *

»Trvá bolest — dlouho? *

»Ne, ne. Vlehuju,« řekl drsná, zavřel dveře a prošel obilnou chodbou. *

Když se tekutina dotkla jeho jazyka, vzpomněl si ná své dítě, jak vstoupilo ze slunečného žaru; na vzdušný, nešťastný, přemoudřelý obličej. Řekl: »O Bože, pomoz jí! Zavřl mi, za sloužil mi to, ale jí děj život věčný! To byla láska, kterou měl cítit ke každé duši na světě; všechen jeho strach a touha po spáse se soustředily nesorevedivě na jedné dítě. Dal se do pláče, jako by musil přilhlit, jak se topl pomalu u samého řehu, protože zapomněl plavat. Myslí si: Tak bych měl cítit stále pro každého, a po koušle se obrátit svou mysl k mřšenci, k doručíkovi, ba i k demustovi, s kterým kdýs chvilku posečl, k dítěti v banánové stanici, vyvolávaje dlouhý řez tvří, které náležaly na jeho pozornost, iako by to byly těžké dveře, tež se nechtějí pohnout. Protože ti všichni byli také v nebezpečí. »Bože, pomoz jim,« modlí se, ale v okamžiku modlitby sklozily jeho myšlenky zpět k dítěti na smřšitě, a vědl, že se modlí jen za ně. Zase hřích. *

Nosil se znovu panenka a vstal; křeč mu působila bolest: došel pomalu ke dveřím a dival se na borlé náměstí, zalité měsíčním světlem. Viděl policisty, spící v jejich stlích; jeden z nich nemohl soát a lože se hougal sem a tam sem a tam vřude bylo zvláštní ticho, dokonce i v ostatních celách; jako by celá svět tlakně

obrátil zády, aby ho neviděl umřat. Těpal podél stěny až do nejzášší kouta; usedl a lahy měl koleno. Myslí si: kdybych nebyl býval tak zbytetný, zbytetný. . . Těch osm tvrdých bezdějých let mu připadalo jako karikatura služby; několikrát podávání Těla Páně, několikrát slyšení kázání a špatný příklad bez konce. Myslí si: kdybych mohl přivleci aspoň jedinou duši, abych mohl říci: Hle, co jsem získal. . . Jint za něho umřat; zasloužil si svíce a přichůť hořkost; se mu vladoua do myšlenek je Bůh neuznal za vhodné poslati jim nějakého. *

Když se probudil, svítalo. Vzdudil se s ohromným pocitem nádeje, která ho však při prvním pohledu na vězeňský dvůr náhle a úplně opustila. Bylo to litro před jeho smřtí. Choull se na podlaže a prázdnotu lahví od kotalky v ruce a snažil se vzpomnout si na nějaký projev Il-tosti. »O Bože! Ilituj všech svých hříchů a prosm za odpuštění. . . ukřivčuj. . . zasloučl tvých stravných trestů. Přel se, jeho mysl se »zabývala jinými věcmi: nebyla to dobrá smřt, za »kterou se lidé vždy mají modlit. Na zdi cely zpozozoval vlastní smřt: zdál se vylekaný, smřný a nedůležitý. Jaké to nemohý chlap, myslí si, jak neuzleťte! Pro kolého jsem nic neudělal. A přece tak dobře mohl být nežli. Jeho rodiče byli mřtvi — sám brzy nebude ani vzpomínkou. — Snad přece jen nebyl opravdu zralý pro neho. Sny mu stěkaly po tvářích: v té chvíli se nebal ztracen — I strach před bolestí ustoupil do pozadí. Chtl jen nesmírně zaklámení, že musí jít k Bohu s prázdnotou rukama, aniž kdy vůbec něco vykonal. V té chvíli se mu zdálo, že by vřvalo bylo velmi lehké vést svůj život. Bylo k tomu třeba jen trochu sebezapení a trochu odvagy. Podobal se člověku který se minul se štěstím o několik vřtín na smluveném místě. Teď vědl, že vlastně to byla jen jediná věc, která měla cenu — býti svavý. *

Vzrůstající pohotovost k činům

K introniscaci J. E. Mons, ThDra Stěpána Trochty.

Statistice se hlásí k Desateru v našich zemích. I patři příkladníci církevních písní. Nikdo jim neumožní vytknout, že by zanebávali své nedělní povinnosti, ano mnozí z nich nově objevují i ve věcech máv. ano dokonce přijímají avšak i v zpravidla i četbu, rozšiřují a vzhledu společnosti se ještě utvářejí ve svém náboženském zánětu. Přece však nad tímto stavem se vznášejí nějaký olovný černý mrak, něco je nesmrtelné tíži, něco je hluboko usavá, trpí zřejmým ochrnutím, trpí nepochopitelnou lhostejností vůči všemu, co se kolem nich děje. A lhostejnost tuto ještě odvíjí do roucha povznesenosti nad světem každým, hmotářským a mravně upadajícím. Může se uspokojit více pobožností a pouli, rádi přijde. Ale chtějí nad to kus osobní práva na některém poli praktické činnosti, práce sociální, samaritánské, kulturní, akademické, organizační nebo jinak osobně pohodlné se dotýkájíci a již se začínají do termínů roucha vytvářet a nářků. Tak narozdíl vypádně dnešního.

Když do této vnější ležérské zahalovali desátky bombardování desítky trubek desítky klarinetů, bubny, slatny trombony a všechny ty prudké dechové nástroje ozývající mladými muži, mládežnic, jinochy, chlápky a hočky jak tomu bylo v sobotu večer ve Smetanově síni v Praze a když všechno toto vřelost jen vnější výřevem živelné touhy po čtech, pak pochopíte, proč tato společnost mladých salesiánských lidí byla povolána k tomu, aby naši pohraniční diecési, dala svého biskupa.

Není věru větší nemocí národní řád tuto letargii stálou katolicko českých. A není jini známější než aby Pán vyslyšel naše nedokonalé modlitby a dal nám muže infikované touto nemocí národnímu neduhu naší lhostejnosti na poli duchovním. Muže, kteří by ukončili řadu pouhých slov a ořehovali se k vážným, promyšleným a různým činům.

V odpovědi na tyto naše početné prosby přivádí nám nejstarší biskup českých zemí Dr. Mořic Pícha jako symbol nepřetržené tradice ze jednoho, nýbrž postupně celou řadu mužů duchovních a světských: Dr. Karel Skoupý, Dr. Josef Beran, Dr. Josef Hlouček a dnes Dr. Stěpán Trochta. Každý z nich je mužem činu. Každý z nich je odhodlán touto hlízou netečnosti naší vymýtit. Nezástává však při pouhém plánování, kiere každou soustavou práci musí předcházet, nýbrž přistupují hned k činům. Právě tento týden rokovali spolu se svými slovenskými bratry o všech blescích a o největší naší bolesti, o lhostejnosti a pasivité, rozhořčovali se nad početným mořem věřících.

Když z těchto nejvyšších našich pastýřů je zcela nekompromisně oddán našim děm, každý z nich je odhodlán obětovat všechno, jen aby v nás probudil více aktivity pro široké pracovní pole, ležící ladem. Vybízají nás, prosí nás, pronášejí kněžstvem, probouzejí inteligenci, probouzejí mládež, podporují každou ochotnou ruku, aby se zadala do velkého díla. Ale netečnost naše k aktivním činům, k jednatí a k vlastní osobní oběti je tak velká, že Pán musel povolati člena rodiny Dona Bosca, aby dovršil životně důležitou toušil duchem, odchovaným aktivitou zrozenou v Turíně Dr. Stěpán Trochta přichází do školy, která má dnes v Cirkvi avšak závazný úkol, probouzí nejen malé a netečné, nýbrž i odumřelý mladé duše chlapců a jinochů. A na tuto mládež platí pouze rozhodnost a čin a vlastní příklad. Až se však tato mládež probudí, pak její nedání a její pracovní čin přímo bouří a bere všechno a sebou, aťšne houfy jinochů a překonává překážky jako dravá lavina. A v této lavině rozhodných činů a modlitbě mladých lidí jest zvláštní a specifická síla nového našeho biskupa. On nepřichází sám. Tam ve Smetanově síni mu věrně před celým episkopátem silbil jeho chlapec, jeho spolubratr i velká rodina salesiánských spolupracovníků, že mu budou pomáhati. Toť vskutku jevojevduše, který do své nové residence avšak slavný vjezd a celou armádu odhodlaných rukou a duší.

Dílo, ležící před novým hřbitovem, je nadlidské a chtělo by bráti odvahu. Jen pohled na Ostravu, pohled na Kobylisy, pohled na koncentrační tábory, ukazuje činem, svědectvím vykonaných prací a vytvářejících bolestí, že trnová koruna je postátným znakem tohoto salesiánského života a k němu jeho dovedavostní díla. Jž tento poznávací by měl zůstati naší povinností, abychom si tvář i tvář tímto krevním vykoupeným úspěchům nenamívali, že naše osobní přehodil a pokládká pohoda jsou ideálem vyrovnání života ve víře. Kde není trnová koruna, tam není vůbec pokroku, tam jen letargie, tam je jen spánek a vnímtí tuout.

Nemyslete, že tato slova jsou jen příměrou oslavou velkého dne litoměřické diecése. Věřte, že oslavou a ještě k tomu salesiánský biskup, by při špatné počtelným slovem U nich má přecnost čín. A dnes oslavujeme všechny činy Jeho života, korunované činem Sv. Otce, který nám v něm dal brkupa. Uvědomte si to. Že v pouhých 42 letech svého života a po pouhých 15 letech svého kněžství, z nichž tři léta prožil za oatmými dítaty, se stává našimcím apoštolů z rozhodnutí Sv. Otce. To je mimořádná událost, nad kterou se musíme zamyslet i nutně i k čínům se odhodlat. Že nejde o běžné rozhodnutí, že Duch Sv. k nám dáráms promlouvá, abychom si uvědomili, jak vypadají postavy mužů, které jsou pro přítomnou dobu pro náš národ, vzhledem k našim neduhům a nemocem vhodnými nástroji tvůrčími. Zde se setkáváme s křesťanským posvěcením kolektiva, tohoto mystického spojení velké nadané a tak naše více pracovitě rodiny salesiánské. Bude třeba, abychom více studovali velkého zakladatele posvěcené činnosti, avšak Dona Bosca. Budeme museti chtít nechtít v nějaké formě se státi spolupracovníky velkého rodiny salesiánské a našim místo, na kterém bychom se mohli uplatnit aktivitou vlastní.

Pro práci svoji vlastní budeme vzhližeti k pohraniční diecési litoměřické, která již svou činností hospodářskou započala velké dílo průkop-

Holandsko vede

P Matová Punt je členem kongregace kalasantiánské, která se stará duchovně a tělesně o mládež. Jeho život je dosti pestrý: je Holanďákem, který v své kongregaci působí ve Vídni. Působil tam až do příchodu nacistů v březnu 1938. Potom odešel do Československa do Krolehrav, což je jedna z těch dělnických Klád. Začal se učiti český, což není malá věc. Sama sebou to není malá věc, protože je to dříve, a kromě toho to tehdy v r. 1938, kdy nad námi nacistické nebezpečí stálo tak neodmítně, bylo skoro hrůzností. A P. Punt se naučil český dokonale, takže mohl s křesť. působit na tak vz. rudém Kláděnsku. Jeho útlé

Jaký celkový dojem o náboženském životě vašich krajanů jste si odnášel do Československa?

Mohu říci, že několikrát denní pobyt v té vlasti dal mi více než exercicie. Byli náboženský život našich katolíků před poslední válkou dobrý, jest nyní velmi dobrý. Všude je vidět čilý náboženský život. Lidé chodí tu tak do kostela, jako v Čechách do biografu. Chodí do kostela radostně, nechtě jako nějaké břemeno. Žije se lehce a radostně. A právě moji krajané to dobře ví, že pravá radost vyvěrá z duchovního života. Nechtě jim říci, že by opovrhovali uměním, divadlem, filmem, sportem. To ne. Ale nedají se tímto druhofašistickým dobry plně ovládnout. — Typické pro život v městech i na venkově jsou děti. Váude hodné děti. I v kostele je hodné děti! Je to něco imponentního, denně školní bohosluby! Na vicero mistech jsem byl svědkem, jak všichni děti i ti kněží podávali denně avšak přijímání. Vyučování ovšem začíná až v 9 hodin.

Jak to vypadá se školstvem?

Kromě státních škol, kam chodí děti bezkonfesiční a různých menších náboženských společností, existuje vyspělá školství církevní katolické i protestantské. Každé katolické dítě chodí do katolické školy. Církevní školství vlastní všechny typy škol. Rodiče je dobře chápou, že je to jejich nezbytné právo určovat výchovu svého dítěte. Důležitá skutečnost: na počátku tohoto století navštěvovala jen jedna třetina holandských dětí církevní školy, dnes už třetinu! Co jest ovšem nejdůležitější, že duch školy je katolický. Učitelé, a to i světské, jsou prakticky katolíky, učebníci a mají náboženský podklad. Denně první půl hodiny ve škole vyučuje náboženství třídní učitel, jinak dochází ještě dvakrát týdně kněz.

Myslím, že to musí být i krásný rodinný život?

Rodinný život jest mnohem silnější, než zde v Čechách. Rodiny jsou u nás zdravé, neboť budou na zdravé mrálce. Mladí lidé neznají kompromisu ve věci početných rodin. Říkají: Raději a desíti dětmi do nebe, než s jedním utráceným do pekla. Sestičkami rodina jest průměrným zjevem. Je tu málo rozvodů! Je to hlavně proto, že již celkové výchova mladých lidí směřuje k založení řádné rodiny. Školky se neuzavírají tak bezhlavě, jak se to často stává u nás. Krásný jest i rodinný život. Společné modlitba ráno, večer, před jídelm a po něm je samozřejmou věcí. Každý rodiny se společně modlí před jídelm, i když jsou někde venku na výletě, v restauraci ve vlaku. Sám jsem byl svědkem takové krásné večerní modlitby. Před půlnocí, v Holandsku se chodí pozdě spat, otce a celou rodinou poklekl, pomodlíli se celý růžence, litanii loretánskou, modlitbu k sv. Josefu, ježto byl měsíc říjen. Připomínám, že to byla velice inteligentní rodina.

Je samozřejmě... vraždit?

Bývá běžnou chybou, že lidé rádi pronášejí autoritativní úsudky ve věcech, které nespadají do jejich oboru, nebo kterým nerozumějí. Často takové lidé si ani noudovědomí, že řešeni té nebo oné otázky přesahuje jejich obor a že tudíž jím v zásadě nepřistupují. A nejsou ušetřeni této chyby ani vědeckí pracovníci, ať by právě přetvářeli oni se jí měli vyvarovat. Zvláště je záležito, jakou samozřejmost a fcekl bych lehkomyslností, rozhodují a jednájí i tam, kde běží o lidský život.

V posledním vyšetřování brněnské „Vojně tribuny“ (31. X.) byla přednesena moralistům známá otáčka, zda se má při porodu zachránit apše život matky či dítěte. Když není možno zachránit oba životy, kolegium debatovalo, nežli nímž jsou univerzitní profesor — lékař, předovzvětl — shodlo se beze vohy v názoru, že je samozřejmě a přirozené avšak v takovém případě život zachráněna při životě matky, poněvadž prá má větší životní „kapitál“, neboť smrtostnost kojenců v první roce jest velká. Takto praxe jest při lékařům běžná.

Ano, bohužel, materialisticky založeným lékařům jest tato praxe běžná, ale nemůže a nemá být. Jest běžná lékařům-katolíkem a křesťanům vůbec. Ono nejvíce překvapuje, je samozřejmost, že i kom byi ochotni touto debátou zřít život dítěte, byť k níž zachránit matky. Jako by to šlo o pouhou operaci některého údů a nikoliv o život lidské bytosti. Je to také náctá k lidskému životu a nedůležitosti v myšléně, a kterými se tak často setkáváme v poválečném světě.

Za své nikdo z nich debatoval, jak se zdálo, si neuvědomil, že tato otáčka není v zásadě otázku lékařskou nebo přírodovědeckou, nýbrž především otázku mravní a že tudíž se musí řešit a hlediska mravního.

Je pravda, že i mnohý křesťan nemá v této otázce jasno. Sotkal jsem se s teckými vzdělanými katolíky, kteří se klomli k nesprávnému názoru, totiž pro zachránu matky na úkor

z Vídni před Němci, jeho oběťná přáobnost mezi Čechy a jiné ještě větší závažnosti, te si ho Gontepo, když přišlo také k nám, počalo všimati, až ko nakonec zavřelo jako mnoho jiných českých kněží, do Terčina a jik do Dachau. P. Punt to uácko přežil, anžlet to veselé, jeho jemný humor je totiž jeho zvláštním osobním kouzlem, po vílce se znase vřelostí do Krolehrav a ujal se tam zase českých dětí a uvěnil avšak kalasantiánské družinky. Letos se žel po letech zase podivně do svého rodného Holandska. Když se vrátil, vyprávěl se ho P. Tománek na jeho dojnny a tady nám je podává, ak.

Potěšující je iate i práce Katolické akce?

Musím přiznat, že o Katolické akci se u nás mnoho nemluví. Církevní spolky vždy oběhli všechny a všechno, dříve než byl plán Katolické akce připravován. Úspěšné práce v celé zemi Charita, mimořádný zájem mají naši krajané o misie a intenzivní je houť exercicím. Důležitě je, že v jednotlivých akcích je jednota v celé zemi. Holanďáci katolíci jsou bezpochybně našimi hlava svých biskupů. V jednotě jest jejich alita. Důležitý tóno vidíme i v životě politickém. Katolíci, až je jich v zemi jen třetina, tvoří nejméně polovinu politickou stranu. V jejich politické straně jsou zastoupeny všechny stavy a mohou v ní dosáhnout uskutečnění svých ideálů. Uřelý vývoj akcioli má možno spátovat v tom; že předválečná státní katolická strana se přeměnila v dnešní době v katolickou lidovou stranu.

Mají katolíci i své odborné organizace?

Katolíci, dělníci se již před válkou organizovali nejen ve svých kulturních spolcích, nýbrž i ve vlastních odborných organizacích. V boji o sociální práva jdou velký kus cesty společně se socialisty, avšak ve své práci vycházejí z naprosto odlišných ideových základů. Jejich odborné organizace akvěle si vedly za německé okupace. Během několika hodin jako jeden muž, avšak jednotlivě se odhlásili z „ednotných odborů“, Němci organizovaných. Nevzšli ze svých přirozených práv, nýbrž je statečně hájili. Dělnictvo představuje početnou a důležitou složku holandského katolictva, jenž za války si tak akvěle vedl. Po válce vyšla celá kniha protestních dokumentů holandského episkopátu adresovaných říšskému protektoru Seya-Inquartovi.

Má náboženský život vašich krajanů stinné stránky?

Ovšem, že má. Velkým nebezpečím pro holandské katolictva jsou aměšná manželství. Skutečný život dokazuje, že všechny ty revery a smlouvy, jež se při smíšeném manželství podpisují, jsou bezcennou věcí. Smíšená manželství jest hrobné pro katolickou stranu. Protv ve všech křesťanstvích v neděle a svátky modlí se holanďáci kněží po „kázání Píkrát Zdrávas, aby dobrotivý Bůh ochránil mladá Holanďany před aměšnými známostí a manželstvím. Jaroslav Topánek.

Katolické rodiny, neposleďte ženské doraz obědnávkou vánoční rodinné kolektive P. A. oběhující obrázky měšiční kalendář bohoslovce na r. 1948, nálepký „Bůh ho volá“ a „Bůh ho povolá“, vánoční polebice — omlouvány pro děti, korespondenční listky P. a obrázek, obrázky sv. českých patronů ad. Cma kolektor Kčs 25 — až 40. — Objednávky přijímá a zašle vám pracovní vypracuje Pomoná akce pro křesť. a katolíky doraz, Praha II., Spálena 17-18. — Kalendář, nálepký, omlouvány a koresp. listky lze objednat i jednotlivě.

dítěte. Jaké je tedy atanovsko křesťanské morálky?

Není ovšem možno v krátkém článku probrat celou otázku; chci tu jen připomenout hlavní zásady. Především třeba poznamenati, že v mnohých případech bude lékařské vědě možno zachrániti i matku i dítě. Pokud pak by se rozhodlo o pravdu jen mezi životem jednoho nebo druhého, nutno zdůrazniti, že nikdy není dovolno přímo způsobiti potrat, aby zůstala na život matky. To by znamenalo zachrániti život jednoho zavržením druhého! Činem mravně špatným nikdy není možno udělati dobrý skutek, účel nevadí prostředky. Případ tak nelze srovnávat s dovolenou sebeobranou: dítě není nespravedlivě utoněním a má stejné právo na život jako jeho matka. Nikdo nemá práva hrát s dítětem, třeba nezrovněmno, život, jež mu dal Stvořitel.

Nutno přiznat, že lékař tu má těžké postavení a jedné strany se na něho útočí, aby zachránil matku, a druhé strany je tu plékaz svědomí: nezabíjet! Jak daleko může jiti ve snaze zachrániti matku? Na tuto otázku odpovídá P. R. Dacik O. P. ve své „Mravnové. (str. 27) taktu: „Může upříšiti porod, jestliže nově narozené dítě bude již schopno života. Může také z vážných důvodů dát k užívání takové léky nebo vykonat takové operace, které jsou síce přímo určeny k zachování nemocné matky, náhodou však mohou způsobiti také potrat. Nemocná matka má jistě plné právo, aby byla léčena a aby bylo použito všech dovolených prostředků k zajištění jejího zdraví. Jestliže v takových případech, kdy lékař používá dovolených prostředků k léčení matky následuje smrt dítěte, nelze jej vinit z úmyslné vraždy, protože smrt dítěte je mimo je jeho úmysl.“

Jak je vidět, není celá otázka tak jednoduchá, jak se pánům z „Vojně tribuny“ zdálo. Při posled. čku tohoto vyšetřování, které jinak v zásadě je velmi dobrou myšlenkou, hodně rozšířenou v západních zemích, jsem si často uvědomoval, jak by bylo na prospěch, kdyby mezi debatoři byl také pravdělný zvaný theolog, nebo aspoň zastupce křesťanského světového názoru, neboť mnohé otázky „Vojně tribuny“ se týkají mravnosti a duchovního života vůbec. Pak by také jejich řešení nevymělo tak kus a často nepřevážilo. Mohli bychom to očekávat od aprávy brněnské rozhlasy? Či se nad theologa bojí? —pl.

Knihy a tom, co máme vědět o Novém Zákonu
Dr. JAN MERELL
ÚVOD
DO ČETBY NOVOHO ZÁKONA
Výklad známého odborníka, profesora Nového Zákonu na Karlově universitě, o vami-ku jednotlivých knih Nového Zákonu, jejich rozšíření a významu. Pro každého vzdělance a zejména učitele náboženství.
Formát 13x20 cm, stran 220, cena brož. výt. Kčs 110.—, váz. výt. Kčs 130.—
O KNIBKUPCO
NAKLADATELSTVÍ UNIVERSUM
PRAHA II., VÁCLAVSKÝ ULICE ČÍS. 17

Salesiánská chlapci

Byla to jedna ze zvláštních souvislostí, že jsme vystoupili salesiánských chlapců viděti dva dnů před tím, než připadlo výročí 17. listopadu, výročí to krve a smrti o něco starších chlapců a děvčat. Těže krve. Oam let — a dorůstají matřelé, mstítelé, kteří svou mšu odezdají Bohu a mají se tím, že jsou živi, zdraví, veselí, tvořiví, nezmarli.

Ti co padli, co byli pobíjeni jako vyláčení zabití i ti, kteří šli sebevduem na smrt i do koncentráků, odšme, se stejné smrtelným strachem u duši, byli jaksi z elity národa. Ti mladší a dnešní chlapci, salesiánská věru nejsou sbíraní z elity; avšak elitou se stávají. Elitou ze zvláštních, poznamenaných, nemilovaných, nepěstovaných — stávají se uskutku elitou a to péči čerpanou mlujícími z mlujícího srdce Matky Boží. Byl to ovšem svátek, který naučil, jak se z opuštěných dětí vypěstuje výběrové lidi.

Není o tom pochyby, že na té besidce, kterou salesiánská chlapci uspořádali na počest „svého biskupa, dra Stěpána Trochty, jsme neviděli nic z těch trapných, uspěchaných a upocených besidek katolíků, a promítáme, někdy klášterních, nýbrž že tu z kinkovského ducha vyšly profesy mužné a zralé. Ta jejich kapela, jen co je pravda, finčela, ale kde křesť. dechový orchestr musel by se zastýjet nad jejich profesionální pohotovostí, o řekněme to, i kultivovaností. Z této muzikantů bude každý slavný ve vojenské kaple a „podařivě uhlás českého vojenského muzikanství. Měli dech a ducha jak si to předstávujeme v našem obrození, které se ještě netvymklo vlivu křesťanské kultury a bylo nesené katolickou etickou.

Vystoupili i mladí umělci. O těch však nechceme mluvit a nechceme je prozradit vyjmát z chlapčské hromadnosti. Jen o jednom příznačném se chceme zmínit: jak zde v křesťanském „kolektivu“ byl teprve uážen a hluboce zřádné „kolektivní profy panmuský, který kdysi navodil E. F. Burlan. Byl zúrodněn, poněvadž vyrostl z hloubky křesťanského světozoru, který dovádí každou život skutečnost k metafyzické finalitě. Estetické tušení Saldova mohlo být posvěceno nábožensky. Libreto k velké baladické suité dramatických recitací vapsal při některých mladých ze salesiánských. Bylo to libreto vrozené z kroniky života nového biskupa. Ti však, kteří byli sami o koncentracích táborech a ve vězení, uskutku nejsou sami s to objektivovat své zkušenosti umělecky. Největší zápisem a vpravdováním. A tak tu z osobní lítosti poání, z tradice jako vždy, kterému nastouchala vnitřní a tvořivá síla, vyrostlo teprve o druhé, nastupující generaci, díla které je intenzivní i úrovní (byť jistě ne plným tvarem) uměním. Vlastenacké epické drama a baladický jádrem, v němž byl obnoven metafyzický dialog.

Potěsila látky jednoho života stala se objektivním dílem, které patří všem nezámým. Všem a zejména těm, kteří už zůstali. Necháme, ovšem tak salesiánská chlapci nezamýšlením chlapců ze 17. listopadu pomník. Pomstili je a pomstí je u své vlastní nezalno, obnovenou životností, ustavěnou obnovenou z jediného a pravého zdroje života. Jmž byli naučení, žít svou plnou a čistou přirozenost.

Růžena Vačková?

Co s abstinencí?

V románu Grahama Greena „Moc a sláva“, který právě vyšel v nakladatelství „Východ“, avšak mimo jiné otřese absurdní abstinencí, absurdní prohibice, která je jednou z hlavních hmech per románu. Na jednu stranu nejdůležitější abtelism: pouhé slovo Bůh je vlastizradou, kněz tam avšak jako zvěť a střížij se na dokončené i úplné nezastání lidu jako rukojmí, a vedle toho mlí lidi, aby pili jenom moku. Nebylo zrovna třeba jezdit do Callesova Mexika, chtěl-li jak se setkat a tímto apojením athlismu a abtelismu. Kolik jen bylo u nás takových humanitářů, kteří si předstávou, jak šťastné události Bůh, zabytí je všech povle o Bůh a včasně život na jedné straně a nauč-li se na druhé straně př jen omocně šfary nebo mračení vody. Řnad právě proto je mezi katolíky k abtelismu mnohdy větší nedůvěra, anad právě proto je katolíci vřelí mládo podporují, mnohem méně než by to zaslouženo. Děje se nám tak i v jiných katolíky pojmy a věcmi. Tak na p. P. Charleva píše v jednom avšak rozšířením: „Často mi říkáš, že součt je věc tak trochu znešlává a stejné tak usauoval, nevím dobře proč, že kněžstvo je podezřelé. Aby se mohli zbavit křesťanské charity, mluvíli nevěřící žavci o altruismu a nazývali se humanitáři, takže tvoji učedníci, Pann, trechu háblýví došli k tomu, že následkem toho nedávají lásku k lidstvu, a mhná

K A T O L I C K

48 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X. • V PRAZE DNE 30. LISTOPÁDU 1947. • ČÍSLO Kčs 1.50.

Bdětel P. Dr. Jm Ev. Urban, OFM.

»Bratři, je čas, abychom ze spánku povstali« (K Řím, 13, 11)

V čem spíme? Již rozpoznání, jaký je náš spánek nebo snění, je první nutností k probuzení a životu. Neboť spánek, na který naráží apoštol, může být rozličný. Někdo spí v netečnosti a lhostojnosti, jiný v sobectví, jiný v nevědomosti. Ale nejen jednotlivci, i celá doba, i celé lidstvo může ustrnout v určitém spánku nebo snění, které zachvátí celou dobu. A možná, že se vzhodou k různým činům, které se mu zdají velké, ale při tom zůstává v nehlavnějších otázkách spící. A tak je liho, že burčující slovo apoštolovo se hodí skoro pro každou dobu, ale že neide vždy o spánek v téže věci. To se rozumá, že se ani lidé doré vůle neshodnou tak snadno, který je opravdu nejnebezpečnější spánek jejich dob. Někdy se však stane že je povaha spánku až příliš jasná. Nevím, zda tomu i dnes tak je, ale řekl-li někdy svatý Otec nedávno kdysi, že křesťanstvo je v úpadku, pak možno věřit, že světový Stráček má dobrý zrak a že usíná to, co dělá křesťanstvo křesťanstvem: víra a láska. Když tato slova čtete, máte dojem obvyklých kázání. A sice proto, že se opravdu neptáme poctivě, kde je vlastní jádro tak velkého vítězství odporu od Boba a takové chabosti v křesťanech. Neboť v tom je právě podstata dnešního spánku, že si myslíme jako bychom měli přece víry dost a že právě tuto víru chceme hájit a šířit. Avšak vpravdě již v této obhajobě a šíření se vidí její vlastní nedostatky. Rozpoznáme to spíše z druhé strany. Vzpomeňte si s jakou samozřejmostí a vášní se uplatňuje nevěřectví a jeho důslednost. Řekněte, který hlasatel víry s takovou silou a smělostí tvrdí Kristovy pravdy, s jakou směle a bezohledně šíří a uplatňuje jakákoliv tvrzení Kristův odporce? Nechtíte již při této vzpomínce, jak je naše víra slabá? Jak isme si lí málo listi? Vim že již v novověké víry samé jsou nutně určité nevýhody při jejím šíření, avšak rozhodující je právě síla přesvědčení u toho, kdo ji uplatňuje. A opravdu se zdá, jako bychom víru hájili a šířili jen ve spánku, kdežto odporce Kristův šíří nevěru s bdělou silou. Kdež by nás aspoň probudili!

K čemu? Abychom si uvědomili, že dnes od Kristův svoje tvrzení nedokazují, nýbrž prostě uplatňují. Uplatňují je bez ohledu, zda mluví pravdu nebo nepravdu. Nebdělí zda se jim pravda dokáže, neboť, jak řekl jeden z nich: »Co je nám po pravdě? Bude tedy často marno dnes jiným víru dokazovat, je nutno víru tvrdit. Ovšem tvrdit s svým velkým dílem, jejichž lesk dodnes nezbledl. Letos je výročí jeho korunovace, výročí založení Emauz, počátek stavby Karlova, jsme v jubilejním roce jeho universit. V dobách, kdy je vše plno politiky a kdy svět umírá nerozhoditelnosti politických problémů, stojí před námi tento veliký český král jako vzor všech, v jejichž rukou, v jejichž rozhodování jsou osudy druhých. Vzpomeňme si tedy naň a uťme se od něho, od Otce vlasti je to sice středověký král, ale je dosud tak moderní, má v sobě cosi nepomíjejícího. Jako pravý křesťan ví, co chce, ví, proč je na světě; lépe řečeno, ví, že není jenom pro tento svět. «Goticový křesťan v něm znal celou dráhu náboženského života od asketického sebekpokření až k ekstasi spojené s Bohem.»

Moderní je na něm jeho všestranný, činný zájem o všechno odvětví pozemského života. Od buly, zakládající vysoké učení, až po švest-
veřejného míření, novin, lidských řez, výchovy. Je nutno vytvořit si vlastní předstředí, zrozené z rozumu a víry, dobra a lásky. Nevím, jak bych každému silně doporučil tento lék. Neboť prostředím společné nás právě ukolébává ve spánek.
Ale jak si je vytvořit? Přece nemůžeme ze své joby, ze svého mlada utéci! Ano, utéci o přifedí vnějši, jde o prostřední myšlenkové. Jest třeba, aby si katolici tvořili plně a hodnostně katolické kroniky a katolickou společnost. Každé ržetto, nýbrž, aby se do něho uchýlovali. Tam se osvěťují a jiné myšlenky, tam se p siluje duch!
Takové prostředí se dá vytvořit také, a to velmi podstatně, hejnou, vybranou četbou. Kdž ovšem do sebe nalévá bez výběru vše možné, rozrývá si také takto slátný svět myšlenkový, rozrývá svou pevnost charakteru i myšlení. Ovšemže ani zde nejde o myšlenkové a kulturní ghetto, ale

Karel IV.

Pospří u triforii svatovítskéhm.
Karel IV., pískovec, 1374-1378.

Poslední dny listopadu jsou výročí smrti Karla IV. Vzpomínáme, že právě před šesti sty lety kladl základy k svým velkým dílům, jejichž lesk dodnes nezbledl. Letos je výročí jeho korunovace, výročí založení Emauz, počátek stavby Karlova, jsme v jubilejním roce jeho universit. V dobách, kdy je vše plno politiky a kdy svět umírá nerozhoditelnosti politických problémů, stojí před námi tento veliký český král jako vzor všech, v jejichž rukou, v jejichž rozhodování jsou osudy druhých. Vzpomeňme si tedy naň a uťme se od něho, od Otce vlasti je to sice středověký král, ale je dosud tak moderní, má v sobě cosi nepomíjejícího. Jako pravý křesťan ví, co chce, ví, proč je na světě; lépe řečeno, ví, že není jenom pro tento svět. «Goticový křesťan v něm znal celou dráhu náboženského života od asketického sebekpokření až k ekstasi spojené s Bohem.»

Moderní je na něm jeho všestranný, činný zájem o všechno odvětví pozemského života. Od buly, zakládající vysoké učení, až po švest-
vede otakovou četbu a tak hojnou, aby opravdu převládala, abychom v jejím obsahu žili. Jest třeba číst mnoho, číst silně katolické knihy. Nemyslím silně romány, které si právě zahrávají s katolickou duší, nýbrž Písmo svaté, díla svatých Otců, životopisy, encykliky, studie.
Takovými prostředím, spojeným s dlouhým promyšlením a vnikáním k podstatě a jádru pravdy, vytváříme pravdivost víry, její síla, její světlo, proč zdání a slu žli a nenávist tak jasně, že v duchu věřícího prohrává ommasnat spánu věřá mohutnět až výrazu, vnitřní jistotu. Pak to je t-prve pocit jistoty, který je schopen z ona pře- a účinně tvrdit pravdy víry, převědčující a str-
Jestli však neprotrháme uspávající vliv pra- tředí, nikdy se neprobudíme, zůstaneme ve spán-ku. A přece jedno z nejnaléhavějších slov Kristo- vých je: Bďte!

kově stromy, »karlátko«, od koruny římského císařství a od latinských právních majestátů až po jihočeské rybníky a mělnické vinice, všechno ho zajímalo, na všem tom nechal peč svého opravdu královského ducha. Univer- sita Karlova, Karlův most, Karlova, každé to jméno je nezbytnou složkou českého kulturního života a je to stále jméno Karlovo, jméno krále skrz naszk křesťanského, skrz naszk katolického, a to vnitřně, vroucně katolického. Toto jeho katolictví je tak nesporné, že na př. Palacký, ač nekatolík, to též plně uznává. Ivdý píše: »O náboženském smýšlení Karva Karlovo, o velké oddanosti jeho ke stolici papež- ské, o úctě k církvi a kežším, toho nikdo zapíratí moci nebudě, že ho vedlo k tomu jen dušobké a jasné přesvědčení, a nikoli politič- ké zámysly, ani po celou dobu života svého zůstal sobě důsledným.« (Dějiny, d. II., č. II.)
Na tyto pomny Karlovy činnosti, které jsou tak nesmazatelně vtisknuty ve tvář naši Prahy a celé naší české kultury, by si tedy

(Pokračování na str. 2.)

Chvála chudoby

Dne 9. listopadu se konalo v Římě poslední bíchorečení tohoto roku. Novou blahoslavenou byla Johana Delanoueová, Francouzka z konce 17. stol. V prvních letech svého života to byli obyčejná obchodnice, plně se starající o časný zisk, pak však prochází náhlým obrácením, které z ní udělá velkou pomocnici chudých, opravdu- nou matku všech vyděděných a trpících. Řekl jsem, že je to Francouzka, jako u nás se značné řadě ležících světců a blahoslavených, máví Francouzci přátelství. Tato neupřekátená, plod- nost svatosti je Francouzům útehou i ve zmat- cích a bédách, ve kterých se nyní zmítá jejích vlast. Těži se v něm výrokem Bossuetovým, že národy žijí jen tak dlouho, dočud u jejich mno- ští existují sniti. Pro zůstat větel vřahy nové blahoslavené k chudým promluvil su. Otcepřil- ležitostí jejího blahorečení jednu ze svých poz- rohodných, hlubokých řečí o významu chudoby v křesťanském životě. Zde některé vřahky z ní:

Tělo chudákové je tělom Kristovým.

Nejednou jsme čítali všichni v zlaté legen- dě některé z oněch záračných vypravování, v nichž Spasitel, jemuž se předtím ve vzeření zbrákové nebo malomocného dostalo pomoci, se pak zjevil v oslnivé záři své slávy. To vše je tělesný symbol větší a krásnější du- chovní skutečnosti. Tak jako kdysi ve svaté noci poslal anděl Páně pastýře do beržimské- ho chléva se slovy: »Naleznete žité ležící v jesličkách«, tak šla Johana Delanoueová na slovo ubohé, Františky Souchetové, poselkyně Páně, hledat do chléva šest chudých malých dětí, takřka nahých, chvějících se zimou, ležících na zemi se svými rodiči, stravovaných bídou a nemocí. Vyčítala a zařídila jak mohla jejich chýbi; přinesla jim potraviny a oděv. Někdykrát za týden běhala k těmto svým novým světcům s novými dary. Chodci se dívali překvapeni na bývalou obchodnici, ne- dávno ještě tak ješitnou a tak lakomou, v její n- nější něžné láce. Jedni se podívovali jejímu obrácení a děkovali za ně Bohu, druzí si mys- lili, že se minulá rozumem, ještě jiní pak po- chybavěně se usmívali: a čekali, jak dlouho vytrvá její oheň ze slávy v této nové horli- vosti. Těm, kteří se jí ptali, kam tak pospi- chá s takovým nákladem, Johana odpovídala: »Jdu obléci své Ježíšky a nesu jim, aby měli co jíst.« Lidé pokrčili rameny a šli dál niče- mu nerozumějice. Johana porozuměla. Joha- na měla pravdu. Později vyznala, že neměla žádných zvláštních náklonností k nomáhání chudým, ani zvláštní zájem o jejich bídu. »Když však slávím Ježíše Krista v evangeliu: Cokoli jste učinili nejmenšimu z mých bratří, mně jste učinili, bojím se, abych nezasloužil v poslední den výčitku: Měl jsem hlad a ro- dali jste mi jísti. To mě tedy nabádá ke vše- mu tomu, co podnikám, ke všemu, co činím.«

Co činila? Činila vše, co by činil každý, kdo by uměl vidět v chudém Ježíše Krista, jako ho v něm viděla sama. Jednala s ním, ať to byl kdokoliv, jako by byla jednala s Ježíšem Kristem samotným. S touže obětavou péčí, s touže jemnou citlivostí, a touže ohleduplnou úctou. Z těchto důvodů není uvedena do roz- paku nesmírnosti jejich potřeb, nechť si je rebovější počet těch, kteří přicházejí, nechť si je sebevětší rozsah jejich bídy. V nich všech je Ježíš a protože je to Ježíš, nelze ho nikdy odbyti, musí vždy nalézt přhraven svůj pu- krm a své přístřeší, je třeba vždycky míti pro něho místo. Ostatní se uskovno, bude se sta- vět, bude se rozšiřovat, udělají se duhy, co- lkol, »Můj Bože,« říkala, »jsou to Tvoje duhy, Ty je zaplatíš, kdy užkáš za dobré.« A nakonec bohatý Otec Božského chudáka platil vždycky duhy, které byly udělaný pro jeho Syna. Nepřehádaná pomoc přicházela, kdy jí bylo potřeba, nejnesnadnější překážky pa- daly takřka samy; chléb, látka, peníze se mohly v jejich rukou.

Život chudého je život Kristův.

Ztotožnění Kristovo s chudým, jak jsme jej nastínil i jak jsme se mu podívovali, je stále ještě pouhé ztotožnění mravní: dělá z chudého zvlášť významného zástupce Božího, takže to, co děláme pro chudého, oceňuje Bůh jako- bychom činili jemu samému. To však nemohlo stačit jeho nepochopitelné láce. Chtlé usku- tečnitli ztotožnění cokolivé, skutečné, úplné, rozšířené až k ztotožnění fyzickému. Proto se stá: člověkem, stal se tělem, aby mohl mezi námi přebývat, ale stal se chudým, aby mohl vžit na sebe všechny bídy chudoby, a učinil to v plnosti, aby jeho život byl v pravém slova smyslu život chudého a aby každý chudý byl v utrpení, úzkostech a pokoleních chudoby jist, že je Kristus chápe a aby se naučil hledat a nalézat u něho útechu, pomoc a příklad. Vt ze zkušenosti, co jest to trpět zimu a ží- mět kam hlavu sklonit, co to je mít hlad a ně- mít, vidět své skromné žaty rozdělené losem před svými očima a zemřít obnažený na lůž- ku kříže a předtím se narodit v jeslicích, jejichž drmsot byla zmírněna jen náručím sena. Jak vynikající je proto důstojnost chudých, že Bůh sám se jí chtěl oddobiti. Johana Delanoueová uchčila tuto důstojnost dříve, než jí pochopila, vyčítala jí a vidouc Ježíše, jak ní jí volí, zvolila si jí sama pro sebe. To jest tajemství jejího života, tak plného děsivého odkání.

Chudý má hlad a proto jí i ona jen třikrát týdně. Chudý dostává zbytky ze stolu bohatých, i ona proto jí zbytky chleba, zanecha-

ného chudými a zkaženým masem, které jeden z nich neměl odvahu dát do úst. Chudý je špatně obléčen a proto se i ona obléká do odporných hadrů a jediné poslušnost jí přiměje k zmírnění tohoto umrtvování. Chudý snaží poklepnout právě tím, že musí chodit ve svých bídných šatech a proto i ona se objeví v kotele, přesto, že se její přirozenost vzápětí, v nejpřírodnějším ustrojení. Chudý nemá kde bydlet a spí v ležákem koutě: Ona také odpovídá něco málo hodin úplně obléčená, sedíc na židli a hlavou opřenou o stěnu nebo se těsní v úzké třešce, kam by se sotva vešlo dítě a kterou nazývá jesle. Chudý žebrá, i ona to proto zkouší, aby poznala, co přitom pocítí u zahanbení chudáci.

Jak to všechno je vzdáleno myšlenkám světa a jak svět potřebuje divat se na toto svět šlenavě, aby se naučil právě moudrosti, anebo aspoň aby zahlédl v její nadpřirozené záři vynikající důstojnost chudého a chudoby, které se jinak tak děsí.

Karel IV.

(Dokončení se str. 1.)

měl s hrdoostí vzpomínat každý český katolik, kdykoliv mu bude oficiální dějepisectví a oficiální řečnictví namlouvat, jakoby vše, co je velké v naší minulosti, začínalo teprve Husem a jeho rozkošem s katolicismem. Měl by si při pohledu na ně vzpomínat, že hlavní životní cílem duše věřící není sice státi se zde, na této zemi, pomníky, že však opravdová a činná víra překypuje energií, která se nutně projevuje i na venek, i viditelnou, častou činností, a to krásnou, impozantní činností. To vše nám připomíná Karel a jeho dílo.

Jest známa jeho hluboká úcta k ostatním svatých. A jistě to nebyl jen »sport« tehdejší doby, nějaká sberšalická záležitost, jak by to snad někdo chtěl povrchně odbyt, nýbrž je to opravdová víra. Vždyť tehdejší čas pro katolicismus nebyl nejpříznivější. Hlavně u králů ne. Papež byl v avignonském »zajetí« a tolik lidí se vědou i píseí snažilo oklestit a pokorit moc papežskou. Karlovi, který byl nejmočnějším, nejnepatřlivějším a nejzdravějším psovnictvím té doby, mohlo napadnout, aby si sám král na papeže nebo něco takového. Ale právě, že byl tak vzdělaný a tak moudrý, proto zůstal vždy pokorný a tím opravdu veliký.

On, středověký císař, světská hlava a ráme všeho křesťanstva, vyznává poutivě a věrně, že všichni jeho poddaní jsou jeho hrači v Kristu. Roku 1354 posílá z Německa do Prahy nově získané ostatky svatých a s nimi průvodní list, v němž mimo jiné píše:

»Vás tedy naše věrně a poddaně, jež pokládáme za správně zvané své bratřevé duchovním v Bohu Otci a v Pánu našem Ježíši Kristu, žádáme a napomínáme skrze Vykupitele našeho, abyste z příchodu tak skvostných nebeských darů a tak velikých mučedníkův a vyvolenců Božích na mysl i na duchu svém velice se radovali a pomoci milosti Boží.«

V těchto slovech podává veliký náš král základy všeho pravého bohatství a neztratitelné rovnosti.

Vrámce se upřímně dočítáme Otce vlasti a zabezpečíme svou vlast a pravou lidskou důstojnost nás všech v ní.

* K jubilejnímu roku Karlovi 1948 vydali benediktinští pražští semináři měsíční obrázkový nástinový kalendář. Jeho idea je ryze náboženská: Hrubost obrázků na jednotlivé měsíce jsou doprovázeny vhodnými texty, které vyvolají k zamýšlení se. Kalendář bude vhodnou a praktickou ozdobou kanceláří i domácností. Je velmi levný — stojí 10 Kčs, na 10 exempl. i zdarma. Jeho rozprodání podpořila i Dilo sv. Vojtěcha pro kněžské povolání. Můžete objednat přímo u benediktinův semináře v Praze XIX, Sadová 3, nebo kážete ve vašem kostele. — S rozšířením bude započato a prolnice 1947.

Jak se šije kalendář...

»Nechtěla byste nám zredigovat kalendář?« zaznívá v telefonu náš hlas.

»Ined se přiznávám, že nechtěla. Jak to uhdít?«

»Nad byste se mohla u nás zastavit aspoň na kousek hovoru.«

Nu, kousek hovoru přece nebudete skrblit, domlouvám sama sobě, jak tak jednoho dne si člověk, nevěda kam se šít, vyběhne bezstarostně po nakladatelských schodech a zapadne do měkké klubovky v kanceláři pana ředitele, v náladě stále ještě růžové, ale nazpět — vězte mi, jde a hlavou zcela ve smutku. Ják by ne, když vás tam přemluví, že jim do konce měsíce dáte drobný kalendář »Rodina« a dnes je už dešátko, zatím co měsíc má jenom jedenatřicet dní. Je pravda, že mi dal otýpku zlatýchých rukopisů, ale je také pravda, že jsem po nahlednutí do nich právě v životě litovala, že mám v bytě ústřední topení. Mít takhle kamínka, pánové!

Nu, řekla jsem si, podívám se, jak vlastně přebíhá takový kalendář tí i on. I jála jsem se studoval strukturu dáli kalendářových, uhlých tím a oním. A tu jsem především zjistila, že mi až nepřijemně přemě funguje asociace předatav. Neboť mi při tom bádání v kalendářích začala v paměti ztílnit paní Dobromila Rettigová.

Vrát tam tíi veice, utíli to, zamíchej, zavkvedej, rozválej a upec...

Když jsem byla s bádáním v kalendářích už tak daleko, pocítla jsem nálehuovu nutnost věhbnout do koupelny, na štěti není studená voda na přidat, tak jsem si mohla dát sprchu

Různé mentality uvnitř katolicismu

(»Etudes«, listopad 1947.)

Přl značným zjednotněním možno rozlišiti čtyři základní postoje, které odpovídají zhruba čtyřem zeměpisným krajům: je to postoj zemí španělských, severoamerických, západoevropských a konečně těch, které jsou ve středověkému vlivu. Dvě ze skupin, které jsme právě vyjmenovali, se vyznačují všeobecným postojem sebedůvěry, jistoty; dvě druhé se vyznačují jako kulturně se, se starostí, že je třeba prokázat si cestu územní douc neznamými, živým a často bolestným vědomím o alabosti prostředků, tváří v tvář úkolům, které na ně ulehají. V krajích španělských, t. j. ve Španělsku, Portugalsku, v Jižní Americe, zdá se církev jista sama sebe. Oprávně se na silnou tradici, združuje a hájí staleté postoje, jeouc hrda na bohaté dědictví. Snaží se vězně, ale pomalu odstraňovati sociální nespravedlnosti a divá se na oblédné boje nebo kompromisy katolíků otcůvých národů v moderními bludy aniž se jim sama zúčastňuje. Stovnává se ráda s mladým Davidem, kterému Goliáš nenašlín strachu. Tato defenzivní jistota má různé odlišnosti podle různých zemí. Španělsko se svým čestným a vlivným kněžstvem je velmi odlišné od některých jihoamerických národů, kde podle svědecktví jasnozřivých svědků Církev předstává nejvíce jako úřelou »hodnotu tradice«, kde, »v bírých krajích 75% dělí nemá žádného náboženského vyučování«. Avšak tam, jako zde používají někteří uvědomovateli si nebezpečí postaje pouze defenzivního před děalými problémy, k jejichž rozřešení nepostatí dneš ani mčtění, ani ochranný kordon a ještě méně různé klady. Jak neuznat, že úspěch několika protestantských misí v Jižní Americe vyplývá z duchovního hlada obyvatelstva, který málo čtne katolické kněžstvo nemohou, douc nasytit! Ostatně, jak se zdá, příkrvřivě zdánlivá jistota jakási přemáma vůči přirozenosti lidáké neodvážuje se důvěřovat ve svobodu osobnosti. Společají přilhá na vnější prostředky a na vnější ráme, aby udrželi člověka na cestě povinnosti.

V Severní Americe se katolíci, kteří byli skoro všichni původně chudými přistěhovalci bez vlivu, atali za ato let duchovní moc prvního řádu. Američtí katolíci se skoro diví, ctíce, jak na nich náhle spočívá světovalá odpovědnost. Ponesou však tuto odpovědnost ochotně, neboť jejich tvůrčí síla je nedotčena, je jista sama sebe. Nechtí-li ofensivní, je aspoň forwardlooking (divajíce se vpřed). Všecko je nové pro americkou církev a ona je přece již velkou americko-národní církví. Podává se jí zážrak, že je snad jedinou církví na světě, která není odtržena od svých lidí. Dělníci, kteří málo čtne katolické kněžstvo, nemohou, douc nasytit! Ostatně, jak se zdá, příkrvřivě zdánlivá jistota jakási přemáma vůči přirozenosti lidáké neodvážuje se důvěřovat ve svobodu osobnosti. Společají přilhá na vnější prostředky a na vnější ráme, aby udrželi člověka na cestě povinnosti.

Od vědecktví jistoty církve v zemích španělských a severoamerických se odlišuje postoj záhybo nebo nekřidlného hledání, vůle k reformě.

Moc a sláva

Román, jenž nese toto jméno, o němž jsem se již asi dvakrát v Katoliku zmínil, je skutečně velikou oslavou moci a slávy milosti Boží, která dovede z lidské hlíny, z bídné, odporé lidské hlíny vytvořit přece jen tvory schopné věčného soužití a nejsvětější Trojici. »Clověk není než loutka náhody, zvykové zvíře, soumar, osud lidská řada, nicmýchý náhod, charakter lidský řádka bílá a zhabelostí, mnoho řády a několik krupěj aží a krve.« Tímto podle Spiny je toto člověk v prvních Hymnách jivých románůch. Jiřina Greenová románem se po mně, mnoha stránkách souhlasně shoduje s tímto málo vědným obrazem. A přece není jenom to, je přece jen hrudinou v pravém slova smyslu, je přece jen jediný paprsek světla v tom jínak tak k zbláznění bezúšlešném divadle moderního tyranského státu. Máte a nim soucit a současně před ním stojetí a úctou. Máte a nim

mám a k přizpůsobení, která charakterizuje skoro všechna katolická společenství starého světa. A bezrozpádní Evrope (Anglie, Holandsko, Belgie, Německo, Švýcarsko, Francie, Italskouku) prodává náboženský a sociální vývoj stejné etapy. Itale se snaží dohonit velkým kroky, co dosud zameškala. Itale následí dnea k této skupině národnosti a náboženství jako soudní národy západní Evropy. Zde všude, ovšem s různými odlišnostmi, se cítí Církev jako menšina, jejíž existence je ohrožena. Ale právě toto olužnění jí nutí přemýšlet o svém postavení a hledat příčiny své slabosti, takže nalézá postupně nové formy, které jí umožní pokračování a splnění jejího poslání. Vzhledem k nejisté budoucnosti nesetkává se u ní ani s přeměřenou důvěrou, ani s malomyslností. Dost nejistoty a neklidu, obvyčejně však prozíravě hledá, plně naděje. Pře různé zkoušky dlouhých let nebo spíše právě následkem nich, věří staré křesťanské země západní Evropy, že jsou douc schopny nalézt nové řešení a dát světu nové svědectví o mladistvosti Církev. Laici na západě jsou si vědomi své apoštolské odpovědnosti ve dle hierarchie a k někomu si uvědomuje lépe svou povinnost »služebníkovi« v Církví. Kněží a laici v bratrské shodě nepřestávají pracovati společně a hledat neúčinnější způsob, jak podávat lidem našich dob osvobozující poselství Kristova. Jsou kněží, kteří se stávají dělníky a jsou dělníci, kteří se stávají kněžími. Jedni i druhí přijímají nevyhnutelný sociální vývoj a křesťanství myšleté obracují své úsilí k tomu, aby rozpoznali v dnešních převratech směrnic pokroku a osvobození v hluboké shodě a tvůrčími a vykupitelskými úmysly Božími.

V zemích východní Evropy mívala církev, at katolická nebo pravoslavná, podle jednotlivých národů, privilegované postavení. Náhla ztráta těchto privilegií, prudký útok na tradiční vřtu jí otlásl. I tam vládně nejistota a neklid před hrozivými změnami. Ovšem dnešní situace nevykazuje pouze zřetelný nový chudoba církevních hodnostářů přiblížilva křesťanství celou dělnickou třídu. Tak je tomu v Maďarsku a jeden budapeštský kněz vyznával, že tento výsledek odklonuje dostatečně církev za oběti, které musela přinést v řádu časném. Avšak v těchto zemích, zvyčejně oddělaná na úzkou spolupráci moci časně a moci duchovní, se táže hierarchie a úzkosti, zda za tímto porušením jsou nepřijde brzy pronásledování. Proto přípravy na obranu a spěšné pokusy o přizpůsobení. Někteří křesťané se pokoušejí o spolupráci s moci avšak i na poli kulturním, zatím co druhí se dávají do vášnivého odporu (myslíme na konflikt, v němž se srážejí v Polsku různí představitelé katolické tisku). Situace je příliš nová, příliš nepřehledná, aby bylo možno jí již posoudit. Spátná takтика byla nechal se ošlepit strachem. Velkou důvěru pro téče zkoušenou církev v Jugoslaviu nebo v baltských zemích nám dával jako baltských nebo chorvatských nebo slovinských katolíků, a tímž jsem se setkal ve vyhnání. Podává-li se Katolické akci vytvořit dostatečný počet takových osobnosti, nebudou moci pronásledování otřásti křesťanskou elitou střední Evropy.

soucit, protože vidíte, že jeho kněžství na něm leží tak skoro jako »břemeno Hospodino«, o němž mluvívají starozákonní proroci, hleďte je se sebe setřást. A přece už Starý zákon znal ono »Serve Dominum in laetitia, jak jsme o něm psali v minulosti «Katoliku, »Pán Ježíš výslovně opakoval: »Jho me je sladké a břímě mé je lehké a se v. Pavel opakuje v nesčetných variantách své »Rudé se v Pánu ale, opět pravím: radujte se! Na bezmýšlením královi Greenova jománu je vidět ono rozeklanost, je na něm vidět, že i dnes je jho Páné látlvá a mučivá akcionie-li se pod ně polistváte, chceme-li dvěma pánm sloužit, Kristu i této Svět nás roztocí, třeba křáloku, jako zde i látou ubohého stvoce, a pak ossem nikdy nepoznáme, jak líhezný je Pán; a že skutečně »sloužití Bohu je královatí. Máte s nim soucit, když vidíte, jak jej stáhají Erinyje jeho hříchů a jak

jsi stáhují do hříchů vždy nových, jak mušl ítoha křáloku áhátí trochu odvahu, áktoiv by se mohi jediným upřímným konem lidáké zbavit všech svých hříchů, áktoiv by mohi opravdovým pímknutím se k milosrdné ruce Boží státouc jako opravdový vyznavač joku navrátilvi se marnotratný syn, kterého Otec obléká do nejlepšího roucha a vystrojje mu hostinu, nad níž blednou závlásti takovi, kteří vždycky byli hodni A přece je tento náš soucit jenom theoretický, protože nevíme, jak daleko bychom zůstali se všemi svými vědomostmi za ním, kdybychom se ocitli v jeho situaci, kdybychom z bezpečí áli tam, kde náš čekat, a to jediné proto, že je to naše kněžská povinnost. To jsou okamžiky, kdy cítíte onu moc a slávu Boží, kdy cítíte, jak Pán ai z ubohých lidákých nástrojů dělá zřavostavete své velenosti, když přemáhá své.

Je to drsná kniha, která vás provede takřka nejlhubějším prosmatím lidské špatnosti a slzby a přece jen je to kniha silná a poslušící, při níž vám zív v ústech michaelovské: »Kdo jako Böh?«

To jho Boží, před ním nelze nikam utéct, tam otřásljím způsobem vnímáte na druhém knězi, který v krizi vystupuje, na tom, který kapituloval, oženil se a stal se šaškem dělní náho příkluk-jích. Má jí vyvozovat druhého, toho, jenž se stane mučedníkem a jenž ho za to před smrtí prosí. Bohl se jít a přece zase by byl áli, přesto že si je velmi vědom své vlnatí mravní bledy.

Proč by byl áli? Říká to, je jímž se atal bezdůvěrně najektivně, přestože má dráhé... nu... jsem přece jen línězí. Někde nejdí, je líně souzením na smrt přece a vzkazuje mu: »Rtek-něte mu, že se budu modlit.« Lidé nevěříci a pyšné společající na vlastní dokonalost si asi řeknou: To je pohodlné, takto se vymlouvá na modřbu; takto chít poukou modlitbou učinit zřadst všem ostatním povinnostem.

Jiště mnohdy chltíváme takto slabobásky a lacinu plnit své křesťanství, ale v těchto slovech Padre Joseho je něco víc. On jistě nemá právek al k heroismu, má však vřtu, vřtu v milosrdství Boží, ví, že toto mládežství Boží nedopustí, aby ten druhý zahynul v hříchách právě pro jho zbabělost a slabost. »Kdo jako Böh?« Tam kde naše síly selhávají, je vždycky ještě On, jenž nikdy selhává. Tedy zase optimistické vyznění všeobecné platnosti, které vás musí naplnit i nad čtou knihou, áktoiv je to strašný obraz náš strasné lo-by. Není to totiž jenom román. My víme, že Mexiko se svým divokým athenem a jeho orgemí bylo takřka včera a že podobné situace jsou buř ve skutečnosti nebo v pravděpodobné možnosti i leckde jinde na světě, že to boletně flakno knáí kultury, která se pak bezdůvěrně dopluje abtém, tímsem vnučováním pažbami pušk ve stínu knuře vsemocných vládních úředníků. Kniha je mimo úné áktoiv ilustrací toho, jak lidstvo, které se zbaví Boha, padne za to do otroctví svého vlastního álenství.

Co tedy řekneme souhrnem o této knize? Za je to kniha dobrá, přestože líčí kněžský život velmi nekonečnou, přestože líčí kněžský hřích. Líčí je však skutečně jako hřích, líčí jej áesně, strasně, takže velmi jasně chápete, že hřích není malíčkost ve vašatě proto áli žeby rozhov-nuti hojovat energií, jít přu němu v sobě i kozem sebt. U myšletých lidí, na kterých hlavně záleží, dosahuje kniha tohoto účelu jisti hlouběji a opravdověji než áblonovitá zbožná literatura, jejíž ukázku máme dokonce v této Greenové knize samotné.

Nakonec si uvědomme veliký rozdíl, jenž existuje mezi problematickou kněze, jak je líčí Greene, a mezi námi, mohi bych říci apedický českou kněžskou literaturou, at už Trebuzskou nebo Baarovou nebo řady jiných, méně slavných. V ní celá chybí skutečné, nadpřirozená víra, v ní celá chybí skutečné božské křesťanství se svou opjounou krásou synovství Božího na jedné straně a a tragickou hříchu a smřné oběti, Kríže na druhé straně. V ní je kréž pouhým sentimentálním člověkem, jenž deklaruje o svých lidských právech, při čemž jsou míra především tělesná práva, a v níž se prvto kněžská nevinnost a slabost líčí jako lidycké osvobození jako osvobozující návrat k pravdivé přínadě podle předloh Rousseauových, jenž přece Němcovou a Světlo je beztoho otěm vši této literatury. Následkem toho je to literatura spátná, zkrácející a zmkřující, kdežto kniha Greenova je vpravdě mohutná freaska moci a slávy Boží.

Jehož práci ostatně ctím, se dodně na mne zlobí.

»Ted — myslíte si — »Rodina« je hotová, redakce může z poloviny odpovídat, z poloviny pak holdovat bez překážek záchvatům žlučinky. Tož chyba lávky! Rukopisy se zatím v tiskárně proměňují v kartáčové otisky, to jsou takové metrové pruhy papíru s textem zalduné tu a tam pozmáňenými a hojně proactým pravopisnými chybami Sazecský átoek si vyhazoval z kopytky, aby redakce nebyla placena jen tak zdarma. Reknu vám, honit toho šotka hodinu, dvě — to ještě ujde, ale když nad tím sedíte celý den a ještě druhý, profítajte vše dvakrát, asmi už začíná pochobovat, pláá-li se kohlja a tvrdýy a tíi měkkým. Ještě se jeme na to dví (žlučink se na chvíli umoudřil).

A pak jednoho podzimního dne, kdy padá poslední liste ae stromů, spadne vám na stůl i jakýsi kalendář, nezvaný »Rodina«, clověk redaktorský to prohlídí, zdá se mu to nějaké známé a přece jenom nové — pro jistotu se podívá na titulní stránku — no ano, vydalo to Cyrilometodějské nakladatelské Kotrba v Praze II, tak přece je to náš kalendář! Jeje, on se nám — ale pat! různé ae zakřikneme — smad bys tu nahlas neřábla, jen ponech jiným, at se podívají, je-li to poctivá práce.

Tož, dobré lidé katolíci, kterému je předovšim tento kalendář určen, bude-li se tíi v naší »Rodině« něco nezdát, mžžně mi rodným způsobem vyhovovat. Přemě do redakce t. l., aspoň ae chybami poučím pře další časy. A to zátkání, doufám, že toho bude víc, co se tíi bude líbit, to přičti Pánu Bohu, který v své neamíre otčavské dobrovt avou pomoc neodpřá ani těm, kdož v jeho dlně šjíli horkou jehou.

Marie Holkové.

Poslední věci

Při změně církevního roku dává církev po dvakrát čít evangelium o konci světa. Je zajímavé si při této příležitosti připomenout, jak se během staletí měnil názor na tuto očekávanou věc. Je totiž zajímavé, kterak nejvíce v křesťanství, zejména v posledních letech, se apokalyptické představy: „Viděl jsem město svaté, Jeruzalém nový, sestupující z nebes, jako nevěstu uzdobenou klenoty zlata. A viděl jsem, jak hrón velký, bílý, a ten, jenž na něm seděl, měl podobu člověka... a dula pod nohama jeho... a okolo trónu podobly čtyř živočichů... a dvacetýřti starci padali před trónem a sklidali koruny své před tím, jenž vládně na věky věků...“ — To jsou náměty, zářící ze setmělých klenutí starokatolických basilik, a podobně nejnepřesnější katolický řád třináctého století, doba vítězství scholastiky, doba vítězství pontifikátu nad světovládným císařstvím, doba frankiskánské duchovnosti, zvedá hlas apokalyptickým výhledem: „Dies irae, dies illa...“

Dnešnímu katolictví jakoby tato představa byla vzdálenější, pristo, že by ráz minulých epizod hitlerovské bylo možno nazvat apokalyptickou hrůzou; ale v tom je to právě: byla to epizoda. V minulosti bylo jinak. Když právě za vrcholného střetnutí mezi kněžstvem a císařstvem Fridrich II. s vatokrádovým názvovalou starověkého pohanství dával sebe, svou Ctářskou Vělnost, prohlásil za Spasitele světa, a svou vládu za konečný žitý věk, tu jakoby země otřásla hrůzou a zřetelně současně viděl v jeho bílém klenutí apokalyptickou nevěstu, oře tajemných důhřelých želez. Hitlerův pořádek nebylo možno vyrvat prosačností. V Boh, že dala všechno, aby i sebe proklamoval za světodělného Třetí říši a obklopil se mystickými hrůzami i zátemi; ale všechny slavnosti a mystéria, všechno modlařství a jasnovodectví lonule v praze průského byrokratismu, v nekonečných předpřech a válečné důležitém průmyslu, o občanských výkřezech, o šateních... Ne, vláda, jez chrilila národ o povinném náboženském úpádku, nebyla démonickou světlovládnou, splaspený nářez nebyl Antikrist! A pak, trvalo to tak krátce. Měl to rozpočteno na tisíc let a nepřelží ani papírově rde před pražským jezdákem. Jakápak apokalyptika?

A přece autorita v církvi cítil, že se tomu námětu nevyhne. Vydává naukově rozhodnutí o nepravém chápání biblického čítání o Uslícetím panování; obklopuje neobyčejnou pozorností všechny diskusi o mariánských zjeveních; nepotlačuje ovšem ducha proroků, jenž nové vyskytnutí se samo o sobě je dosti přiznává, ale pevnou rukou, a zcela ve smyslu pokynů sv. Pavla, podrobuje duchy prorocké církevní autoritě. A není důle. Zůstane při tom, jak označil Léon Bloy světovou válku; tu válku, kdy poslední zbytky katolické středověku se zhroutily za jánotu antikerkálních společností, kdy mir byl uzavřen s výložením vyloučením papežství, na žádost těchto společností. („Třetí věk jsou hodili“ — jak praví Pismo. Třetí na podzim 1938, kam si pomohl touto extirpací katolického vlivu). Světová válka, kdy si francouzští pokročilci rnuili ruce, že miadá generace katolická padne v zákopch; kdy Léon Bloy umřel, ztroukav na tomto světě, ale darovav době její název: Na prahu Apokalypsy!

Dnes, usí ještě plně pokrokového optimismu Wilsonovy generace, debatujeme klidně a střízlivě, že a kdy bude lidstvo vyhubeno, zda částečně nebo zcela, zla živočichý život bude vůbec na této planetě nemožný, nebo snad i život rostlinný... Nebudeme se teď zdržovat ironickými vzpomínkami, jakou nadost měl liberální pokrok, jakmile se objevily nové strojevý vynález, a jakou pumětou zahravou katolické konzervativce, jejich odpor, naše spíše citový neujasněný, neviděl v té účelové industrialisaci nic dobrého... Konstatujme pouze, kde jsme. Na kraji konce. Před posledními věcmi lidstva. A opakujeme, co jsme zde už řekl: pro tuto situaci jediné katolici mají program. Jediné naše učení počítá a touto možností, jak předvídat tuto chvíli: konce organického života na zemi-kouli.

„Když pak tyto věci se počnou dít, zvedněte hlavy své.“ Myslím, že této aktuální výzvy katolice uposlechnou. Sice dloba jakoby na to nevypadala. Kdybychom práve nastáli před koncem, kdyby každý držel atrojých výmožnosti, atomických píim a bacilových kultur, každý organizátor police a propagandy měl před sebou nesčetná staletí — směl bychom si snad zoufat. Ale vždyť, naopak, máme před rukama naplněný zabilon Božích. A teď si máme zoufat? Teď, kdy můžeme docela konkrétně se sv. apoštoly čekat. Že „my, kteří žijeme, kteří žijeme, budeme uchvánceni v oblaci do vzduchu svtře Krávy; a tak navždy budeme a Pámem.“ Tu žijví jen to skutečné: Buť připraven! Jndřích Středa.

Zajistěte si však dárek k Ježíškovi!
Prote navštívte
VÁNOCNÍ EXPOZICI DOBRÉ KNIHY.
V sále v Domlničánu:
Sobotu 28. listopadu: od 17—20 hod.
Neúle 7. listopadu: od 9—12 hod. dop. a od 14—20 hod.
V soumraké škole u Školáckých sestev
(Bady 5, květen):
Neúle 30. listopadu pro Kodolcové družství a přátele. V. 15 hod.: Kniha v rukou dítěte — promluví odb. uč. V. Slais. — Ukázký — prohlídka.
V sále u Františkánu:
Sobotu 6. prosince od 17—20 hod.
Neúle 7. prosince od 9—12 hod. dop. a od 14—20 hod.
*Plánu svatý v obrazech (vydal Výchrad 1936) koupit nebo vyměnit za dekorativní látku. Zn. svislým outně — spěchá.

Církev „slyšící“?

Rekli jsme si, že katolická akce znamená činnou účast laiků na učitelském, kněžském a pastýřském posláním Kristově, vymezenou jejich postavením v církvi. Vímšněme si dnes, jakou účast mají laikové v katolické akci na učitelském úřadu církve.

Mluvíme-li o učitelském úřadu církve, musíme dobře rozlišovat dva odstíny. Kristus svěřil své církvi nauku zjevného náboženství jednak aby jí nepouštěl zachovával a správně uváděl a vykládal, jednak aby jí prostě všude v našem hásala. Něco jiného je tedy slavení základních obsahových pravidel učení a něco jiného je jeho běžná praxe.

Stavují základní pravidla katolického učení je věcí oněch orgánů těla Kristova kteří jsou k tomu vyžbrojeni zvláštní pomocí Duha Kristova, na nejvyšším stupni dokonce neomylnou ochranou. Mezi tyto orgány patří především papež, ale také biskupové, kteří s ním trvají ve spojení. Jen oni jsou v tomto základním smyslu církve učitelé.

Vzhledem k nim jsou všichni ostatní učitelé, ať klerikové, ať laikové, církvi slyšící. Tento výraz našeho katechismu však není právě šťastný. Latinský originál říká více: ecclesia discens. „Discere“ neznamená jen něco oslouchat, nýbrž opravdu se učiti. Místo „církve slyšící“ bychom měli říci „církve, která se učí“ nebo „církve studující“. To by lépe odpovídalo aktivnímu postoj, který má vzhledem k pravidlům církve učitel zavímat jak prostý kněz tak laik, zvláště v katolické akci.

Jak je tomu však v praktickém hásání katolického učení? I zde je ovšem předním učitelem papež a každý jednotlivý biskup, jemuž to důležitě připomíná liturgie i církevní zákonodárství; ale ve skutečnosti nemožno na tento úkol sami stačit a světlý jeho vykonávání celé řadě spolupracovníků. To je především kněží, kteří jsou pověřeni duchovní správou nebo kazatelky na učitelských úřadech, ale jsou lo v plné míře a na př. laičtí katechéti a laičtí katechetky, kteří dostávají od biskupa výslovnou kanonickou misi, tedy úřední posláni a pověření k hásání slova Božího v určitém prostředí, zde konkrétně na určité škole.

Co platí individuálně o laických katechetech, to se uskutečňuje kolektivně v církevně ustavených a tedy především místním biskupem pověřených útvarech katolické akce. Jsou to sku-

Ořšené základy

Královská svatba soustředila minulý týden oči taktika celého světa k Londýnu. Celý svět, si oddech, že po všech těch bezútěšných konfenzích, z nich zaznívaly stále jenom hrůzy a vřelky, po všech těch nekonečných a v jádře protivých a zbytečných aporech, ať vnitropolitických, ať mezinárodních, se může jednou podívat na divadlo prosté lásky, pa takový kousek opravdového míru a to právě v onom Londýně, jenž se před sedmi lety zachvíval pod výbuchy německých pum, zachvíval se, ale nepadl a tím právě přispěl i všemu ostatnímu skvělému světu se aspoň tohoto kouleku míru dočkat. Celá tradice Anglie, té Anglie, která tak rozhodným způsobem zasahovala v několika minulých staletích do světových dějin, která jim tolikrát dala jiný směr, jakoby byla zcela, jakoby se byla ahrměřila v onom veseminsterském opatství, zhrměřila králo a státníků, vědů a hánků hrdých britských ostrovů. A zdálo se, jakoby to byla stále titaž Anglie, jakoby byla stále křesťanská, i když dávno nebyl ve své většine katolická. Pěšli bychom si toho a přáli bychom tře Anglii, protože se máme a máme radovat ze všeho, co Duch tvůrčí na naší zemi, protože všechno dobro kdekoli v jakkoli kuchaři nemůže nepocházet od jednoho a téhož Duha — idem autem Spiritus. Ve skutečnosti se však nelze ubránit dojmu, že i tčmto tak slavným anglickým tradicím stále víc a více chybějící kofeny, zejména tradicím náboženským. Ukazuje to mimo jiné příklad anglického biskupa birminghamského, o němž jsme se již v »Katolice« zmínil i a o něm se nedávno zabýval i »Svobodný zítřek«.

Tento biskup vydal knihu »The Rise of Christianity« (Vznik křesťanství), na jejíchž 356 stránkách prý se maží vědecky vyvrátit skoro všechno, co nejen anglická církev, ale křesťanská církev všech dob považovaly za dogma. T. j. za jasnou, stůnno, neměnnou pravdu. »Bez výjimky popírá každý zárazk v bibli vyslovených: že se vřava musí smířit s vědou, že jen v tom je její záchrana vřáste u mládeže, že Kristus a jeho učedníci nebyli obyčejnými »světovřecí«, jací žijí dnes s různými hekus — pokusy léč nemoc, atd. a že po tvrzení: »Omezování porodů bych stejně málo zařacoval jako používání mýdla.«

V tom všem není nic zvlášť nového, protože za všech dob se vyskytl povahy, jejichž myšlení dospěje k této končím. Tu pravdivě větu o omezování porodů byste nemušli přerušovat za nic zvlášť mimčedného v záně důkladných paradoxů, které tam a virtuozitou něpustuje stejné Bernard Shaw jako Chesterton. Loisy, sloup katolického modernismu francouzského tké kdysi pomýšlel na biskupský stolec, aspoň v Monacu. Ani v katolické církvi není jednotlivý biskup chráněn před podobným blouděním. Ale je před ním chráněna celá církev učitel, to znamená její biskupové jako celek a svou hlavou, biskupem římským, papežem. A tento celek, jak známo, již v dobách Pla X. se rozhodl vzepřel proti tomuto opování základních zdrojů křesťanské vřry, radikálně opatřením naukovými i disciplinárními postavil hráz proti přívlu, jímž rozvrhla evropská filosofie chtěla podnímt i skůlu Petruv, chtěla rozvrátit lo nejdrahocennější, co dostal člověk z nebe.

Církev katolická toto vše mále udělat a může to udělat účinně, protože je nepřemožitelná její vřra v Duha, jenž je a ní, jenž jí nikdy nemůže opustit.

dnv laiků, které biskup posílá k pokřtění určitého prostředí dnešního života a kterým tedy světuje část svého úkolu hásati všude kř. ista a jeho evangelium. Mají tedy opravdu aktivní účast na učitelském úřadu církve v druhém smyslu, ve smyslu praktického hásání. Vzhledem k základním pravidlům vřry jsou tedy církvi slyšící, lépe studující, ale vzhledem k praktickému šíření vřry jsou — podobně jako kněží a laičtí katechéti — i oni církvi učitelé nebo, aby chom předešli nedorozumění, črkvi hásající.

Zde se ostatně, že právě ten výraz »církve slyšící« dobře vystihuje mentalitu mnoha křesťanů nedávno minulých dob. Vyslechnouti nějaké to kázání — to bylo často maximum jejich účasti na učitelském posláním církve. Počali naposled pasivně. Podívali se však do dobře pracující skupiny katolické akce, vidíme něco zcela jiného. Zde se opravdu studuje. Laikové zde sami, jen s nepřímou radou a pomocí kněze, medítují nad stránkami Nového zákona, probírají peážské encykliky i pokyny svého biskupa, hledají souvislosti zjevených pravd navzájem i s patřivými problémy dnešního života, diskutují o křesťanském smyslu svého povolání a o mravních povinnostech svého stávu, hledají cesty a cesty ke k zachycení svých soudruhů nebo kolegu a k proniknutí celého svého prostředí duchem Kristovým. Do tohoto společného aktivního studia zachycují vřdu širší a širší okruh a tak se postupně i bez nějakých zvláštních přednášek stává toto společné studium pravým a účinným hásáním katolického učení v daném prostředí. Nikdo zde není odsouzen k pasivnímu poslouchání, každý aktivně studuje a mimoděk překládá náboženské pravdy do živé mlvy své doby a svého prostředí — něco, co mládky dokáže kněž. Při tom jde převážně ne smad o teoretické úvahy, nýbrž o praktické potřeby daného prostředí a o konkrétní program činnosti jednotlivců jehož splnění si opírají o přátelskou kontrolu. Tím se také stává, že laiková skupina nemá smad za úkol izolovat své členy od jejich orostředí, byt bylo sebeobrávnější. Jak tomu dříve bývalo u zbožných ústavů a spolků, nýbrž vyžbrojí je k jeho účinnému prokvasení evangeliem. Technicky je to samozřejmě všechno proveditelné jen prací celých řetězů malých studijních kroužků.

Katolici, je jisté lépe být církvi slyšící, než neslyšící. Ale než se věm, že udeřila hodina, kdy máte být nad to církvi studující a hásající? Alexander Heidler.

SMETANOVA SÍŇ OBECNÍHO DOMU V PRAZE

v pondělí I. prosince 1947 v 19.30 hod. pod záštitou

J. E. Magra Dra Josefa Berana, arcibiskupa pražského a primase českého

KONCERT

mužského sboru katol. akademiků v Brně

MORAVAN

Na pořadu skladatelé:

J. GALLUS — ORL. LASSO — G. P. DA PALESTRINA — T. L. DA VICTORIA — E. AXMAN — J. B. FOERSTER — J. KRICKA — P. KRIZKOVSKÝ — B. SMETANA — FR. ŠPLKA

Dirigenti prof. J. OS. VESELKA

Předprodej vstupenek (Kčs 10.— až 50.—) v pokladny Obecního domu, u M. Truhlářové (Koruna-Valdek).

TŘI ZDROJE DOBRÉ ČETBY

NA ROK 1948

MARIA-RODINA-POUTNÍK

S úvodním článkem J. E. nřp. arcibiskupa Dra Josefa Berana. Každý svazek obsahuje 160 stran poučavých povídek předních autorů i cizích spisovatelů, hojně obrázků českých malířů, četné stati informativní cenné pro každého. Svazek stojí 35 Kčs.

Žádejte u knihkupců nebo u nakladatelství

PRHA II, PŠTROSOVA 200

KNYHY VÝZNAMNÉHO ČESKÉHO EPIKA FRANTIŠKA KRÉLINY

BÍJ OTEC KAPITÁN
nový román z let 1935-1945 bude nepochybně udělat
hlavní událost. 402 stran, brož. Kčs 112.—, vř. Kčs 127.—

DCERA KRALOVKA
román román, který si desí násilí v velikém
historickém románu rešebí písmennictví. Velký,
dárkový formát. Ústřední 24. Křatoební. 242 stran,
brož. Kčs 158.—, vř. Kčs 210.—

JAKOVCI STRÁNEK
dlouhý román, který si desí násilí v velikém
historickém románu rešebí písmennictví. Velký,
dárkový formát. Ústřední 24. Křatoební. 242 stran,
brož. Kčs 158.—, vř. Kčs 210.—

U VŠECH KNIHKUPCŮ
NAKLADATELSTVÍ VŠEHRAD
V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ 6

Co letos dětem?

* * * K MIKULÁŠI?
A POD STROMEČEK

*Chcete-li jim dát knihy skutečného hodnot slovesných i myšlenkových, dejte jim knihy VŠEHRADU, knihy pečlivě vybrané, vydobové obrázky zamestnávají malířů, KNIHY, KTERÉ JIM MÁJÍ KO DÁT

* Pohádky pro malé čtenáře:

Mlada Kalinová:
POB ZÁVOJRN POHÁDKY
brož. Kčs 141.—, vř. Kčs 170.—

Harmida Jägerová:
KAŽDÉMU DĚTINĚM DO KŘTĚNÍHO
brož. Kčs 72.—, vř. Kčs 97.—

Eva Hertlová:
KOUZELNÝ VĚJŘ
brož. Kčs 106.—, vř. Kčs 125.—

Jaroslav Jačouček:
KŘIŠTÁLOVÉ KRADLO
brož. Kčs 102.—, vř. Kčs 130.—

*TO jsou knihy, na které Vaši nejmladší čekají! U VŠECH KNIHKUPCŮ

NAKLADATELSTVÍ VŠEHRAD
V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ 6

Studenti v prvních řadách

Dvojí dějství se rozvíjí nedlouho po zahájení nového školního roku v oblasti vysokokolekšního studentského života. S myslí usebranou a přiležitostí oslav 17. listopadu a s myslí rozrušenou v období voleb do fakultních spolků. Obojí toto dějství probíhalo letos s kritičtější uvádivostí než loni a bez důvěřivého uzrušení prvního poválečného roku, skromější, ale s opravdovější vůlí pracovat, soutěžit a usilovat o vytvoření trvale platné soustavy dnešního studentského života v il-ných dřívějších tradic, posvěcených křpí 17. listopadu i oběti nacistických perzekucí v řadách studentských.

17. listopad, jehož trvalé místo však zaručuje nejen stouhovaně klidné hodnocení představili vládní mocí (mín. Stránský, Hála, Svoboda, Neček), ale i pamětihodná účast křehkých církevních a celé obce věřících křesťanů, kteří význam politického příkladu studentského boje za svobodu národa podepisují modlitbou a bohoslužbou i slovem naděje ve Slávu vzkřísěných.

Ale i ono přítomné dějství pracovní souítě se nese ve smyslu učení opravdovosti, jež nevědkává a na poli málo populární studentské odborové práce chce dát svůj podíl ve snahách o zabezpečení studentských práv. Systém poměrného zastoupení konečně získává svou normální platnost, a festiže byl takto vřubován a stanoven, obsahuje výzvu ke všem studentům, aby obětavě a moudře působili příkladně i na tomto poli. Není náhod, jsou výdoky důvodny, proč každá situace má svou specifickou úahu. Oč vzroste pro katolické studenty během příštího roku?

(K 100. narozeninám velké vlastenky.)

Děcka — tehdy vysokoškolačka — šla na pohřeb Opletalů. Já citila až v morku kosti, že se stane něco neblahého. Nedalo mi, abych nejela za ni. Vystoupila jsem u techniky. Tušely mě neklamalo. Odkudsi z parku zněl zvon: Hej, Slované! Hloučky studentů pobíhaly po náměstí. Přšla jsem do strojířny proti technice, jež byla plna studentů. Dva strážníci stáli u vchodu a hovořili ke studentům, kteří skandovali: »Akademický páda! Akademický páda!« a bránili strážníkům vejít. Přšel důstojník siráže a udělil rozkazy policii, potom spěšně odcházel. Studenti poněkud ztlkli, radli se. Strážníci se postavili do pozoru u dveří. Na náměstí točily se shluky lidí. Strážníci je pozorovali a — »jakos — nevěděli co se za jejich zdání děje. Dveře techniky se otevřely a za zdání strážníků proklouzavali studenti po dvou, třech, zahýbali do Resslovy ulice a pak už dvůr, úprkem odtud. Dobří čeští strážníci se žítve zajímali o ulici a technika se prázdná.

Přišlo mi podívat se na sochu Blásky Krásnohorské řady u rohu v parku. Vždycky jsem chtěla být paní trochu hloučká, že ji K. Vobířová odsoudila ke stání, ji, která za živa pěstovala — snad pro chorobu život sedavý. Dnes snad že jsem byla rozrušena, se mi zdálo, že se Krásnohorská zahaněná usmívá. A už mi v mysli zněla její »Chodské«:

Nad borana mračno, pod horama mlhovo... Co to naše slunce, co luž neživo? Do Němce nám zašlo? Jinudý nám vyjde! Z Němce k nám jen bůrka, žiz, ha vojna přijde. Šnětze tuty hory, však vás bude tlačit! Po chuti vám nejsú, nús vs vyste radit! Mj jsem teku škúlo, však mj nejme sladit!

Všechno us mně ůřelo. Shlédla jsem znovu na bílou tuft básničky. Měla strýj poněkud torády úsměv, upovírající v vlasteneckého pathosu »Chodské«. Ale ten úsměv byl v tu chvíli usměvem nad všeck, kdo jsme byli přesvědčení, že nás Němci budou chtít snísti, roukousat, pozřít, ale že je budeme v žaludku tlačiti a že na nás zalyhují. Aspoň ti nacističtí Němci. Věřili jsme v Boží spravedlnost... Toho dne požárán Čechů zjevně začalo a prvními soustvy bylo studentstvá. To kaniabálosti trvalo šest let. A celých šest let stála socha Krásnohorské a její »Chodskove na rtech proti vysoké škole a Němci si nevěsmi, co říká studentům, jinak by ji byli rozbili na padr. Podcenili činnost žensk — básničku. Ale čas jí dal za pravdu. B. D.

FILM

Pro všechny: Velké naděje. GB — Romantická historie hokeje, podlé mládeže muže z letovce minulého století, podle známého románu Ch. Dickensa. I když proslavěná a mírný film jsou dnešku vzdáleny, dlo zůstává ži-voucí svým ulehčujícím zaměřením, vlastním Dickensovým románům: lilelním kořenů, projevu a následků svých věrní a vítězně sly dobrá. Zde jsou podány ná-dlešsky smutku, fúedolnosti a pomstychtivosti a profl letu mocná síla dobrých skutků, majel vliv na ná-cinice. Po stránce umělecké a technické jedno z nejlepších děl poslední doby. Skvělé režii podotla se zejména věrně zachovalí ducha románu slavného anglické klasika a při tom vytvořili scény mohutné ži-votnosti. I.

Pro dospělé: Intermexo. USA — Drama ze života umělce, který na čas opouští rodinu pro lásku k mládě pianistce. Na domluvu svého přítel, kterému se dáti postavě na neštěstí jiného, není pravým šťastím, vrací se ke své rodné. III.

Kavaly pomsty. USA — Benjamin Blake bojuje od mládí o svůj slechtický titul a majetek, o které ho jeho bezcílný strýc připravil v dobrodružném spádu děje vidíme neoprádlné závcky, romantiku s pro-fesířstřed, anglické šlechty a děného Tomchoff! Film má jemný a ulehčujlý žit, útoč na cit a bude se líbit. II.

Věk života a smrti. GB (S malou výhradou) — Film s fantastickým a napínavým dějem, v němž pro-přít se teno a onen svět. Ide o příběh anglického teteckého důstojníka, který seskel bez zadáku a ho-ho-ho letáda, zřetelně vřetelilým způsobem na žitvu. Z onoho světa, kde byl již očekávan, jest vyslán posel, aby jej přiměl k odchodu z pozem-ckého života. Mezi důstojníkem a představiteli onoho světa vzniká spor, do něhož se vložil lékař, který jeho případ pokládá za poruchu vědomí a ohodlají se k odvážné operaci mozku. Jece je zachráněn láskou mladé Američanky, která nabývá za něj svůj život. Hodnota filmu spočívá jednak ve vypsání technic-kém provedení, zejména v kombinaci barevné a čer-nobíle fotografie, jeonak v dialozích, z nichž vyniká metafyzický nepokoj dnešního člověka a kde jest zdů-razněna svoboda jednotlivce proti útlaku kolektiva.

Pozor! Změna! Přednáška Dr. Frant. Štíhna na provinciála T. J., »Tojeji, nutnost a cit výchovy dí-těte, určená pro učitele a profesory, začíná dne 3. XII. t. r. v místnostech Studia Catholica na práni po-olucháčů v 19 hodin. — ARKA-MCM, Praha

Vychází zdarma v rámci schválení

Dobrou přispěvky na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Světová redakce v Praze IV., Hradčanské náměstí 6 — Telefon 617-70. — Redakce a administrace temže — Vychází týdně — Předplatě na celý rok Kčs 10.—, jednotlivá čísla Kčs 1.50. — Poštovní spori-telna Praha 208401. — Řídí P. Adolf Kajpr T. J. a redakce kruhem — Odpovědný zástupce listu Josef Bláha. — Používání novinových známek povoleno. Redakce listu má právo telegraf. — Dohledně pošť úřad Praha 25. — Vytiskl Závistník v Praze XII.

Z domova a z ciziny

Prásky Akademický týden listopadový se věnoval jedné z nejzákladnějších a nejprádivějších otázek dnešního lidstva: otázce manželství a rodiny. Multifarián, multique modis — mnohostranně a mnohým způsobem tam měla zejména akademická mládež, vzbívala těm šromážděná, pří-ležlost seznámit se s problémy moderního manželství, jak pokud je moderní, tak pokud je nadčasové, neměnné. Požadatelé slibují, že se vyna-mání vydati lískem vše to, co tam bylo přineseno naukou k upevnění zdravého manželství. Jako první vlastovka této vydavatelské činnosti, první ukázka literatury o světlém tajemství, která jínde už takřka naplnila celé knižkovy, je malá knížka MY DVA, kterou napsal Jiří Domaňák a kterou Akademický týden vydal. Máte v ní krá-tce, ale živě a nadšeně shrnuto, jak se dnes mladý katolík má na manželství dívat. Stojí 8 Kčs. Proto-že jí vydal Akademický týden, měl by i katolík-ák akademický věstí za úkol pozřít-ít jí v lískách mezi svými vlašnými a bezvá-rymí kolegy na vysokých školách českých. To by byl kus dobrého apolátůla křesťanského manželství a rodiny. Knížka je zároveň ukázkou, jak by měly vypadat naše brožurky I. o ostatních otáz-kách náboženských a mravních.

Londýnský kardinál Griffin, jenž se zastává v Praze letos v červnu na své cestě do Polska, pokračuj: aláde plně v cestování. 2. proance bude mít přednášku pro katolíky kodaňské. Bude tak prvním kardinálem na dánské půdě od dob odtrže-ní země od Říma v 16. století.

Pomník Pla XI. bude odhalen v chrámě svato-topo-kém dne 10. února 1948, v 9. výročí smrti velkého píseže. Pomník představuje Pla XI. na »Balkóně P.z:hnání, jak dáva slavnostní počá-tání davům šromážděným na náměstí svatopetr-ským v octím »Tržišti Orbe — Městu i světu».

První ústav pro mládežnické vzdělání dívek v Holandsku, byl právě otevřen ve Veggelzandú v Ha-lmu, harlémským biskupem a za přítom-nosti četných veřejných osobností, mezi nimi i mí-nisterky předsedy holandské Dr. L. J. Bohl. Úce-lnem ústavu je příprava lalckých mládežnických apolátok, jejichž působnost v mládeži, na př. v Či-ně se jeví stále působnější a potřebnější.

Američtí protestanté jsou horliví. V rozpočto-vém roce 1946 — 47 sebrali asi sto místních pro-letantických sdružení ve Spojených státech skoro 39 milionů dolarů ve prospěch mlá. Zvíštel hpi-ří byli adventisté sedmého dne a baptisté.

Dnes je v zemích koruny Česko asi 10.000 židů. Roku 1931 žilo v těchto zemích 126.000 židů a na počátku okupace 80.000. Z počtu dneš-ních 19.000 židů v Praze 70% (t. j. 40% všech židů), v ostatních Čechách 82% (45%), a v ze-mi Moravskoslezské 30% (15%).

Rodké chtily, aby byl mládežníkům, ale on měl hlavu plnou tužeb a své své doby a svého národa a r. 1916 z kvinty dobrovolně odešel do vojaka. Už r. 1922 vystoupil z Cirkve a vstoupil do NSDAP. Stoupal v hodnostech, až se stal velitelem K. L. v Osvětimi. Cesta od lágrové brány do plynové komory neměla tam za jeho života trvatí židům déle než 2 týdny, katolic-

ky m kněžím déle než 4 týdny, ostatním déle než 3 měsíce. A přece trvala někdy déle, to když ani plynové komory a denní vraždění 60.000 lidí nestačily apolykatí přivázy atělnic-kých mrtvol. Tak zde podle vlastních doznání zalužilo 2.812.000 lidí. Letos pak byl v místě svých zločinů, v Osvětimi, oběten. Totiž Ober-sturmabführer Rudolf Franz Ferdinand Holst, řídicí ani Cirkve, a pak už neměl se čeho za-zytít. Kleseal se čtvercem hodnosti, jímž je významovala jeho partaj, když se dostala k moci. Jiště i tento ubožák espoň z počátku byl přesvědčen a kdovi, zda i po šibenici ještě neměl přesvědčení, že jednal dobře. Možná, že umřel v domění, byt žím a zvrhlím, že umřá za přesvědčení a za vlast. Vždyť apolátok, škola, známí, noviny, společnost, celý národ, jeho žen-ěra i válečné vítězství jeho národa je v tom utvrzovala. Težko, těžko se toho najednou vzdát. Nevíme tedy, zda espoň pod šibenici tato bludná ovcy změnila propast, nad kterou stojí a v poslední chvíli se kála, anebo se zaso jen zabarikádovala v pyšo a zoufalství. Ale mu-žeme doufat, že milosrdnatí Boží je věšti, než lidské zkežatení.

Tyto údaje jsou vzaty z článku »Osvětimi«, jenž vyšel v čísle 33. a 34. Dneška, a je prac-ovním podle obsáhlého rozsedku nad včiletem zločestného táboru. Je nesporné, že dnes je mnoho lidí syto pobledlů z průvody kostlivců, je-li při třetio roku plohajná táborová litera-tura, vydáváná často jen z naděje na výde-lek, přimáti. Ti kostlivci ovšem nejsou jedinou stránkou Osvětimi a jiných podobných žilic. Je také na př. tato: »Specialistů Osvětimi byli mládežníci apolátok, t. j. piplové a nímež někteří funkcionáři vězové ve mládeži a židov-ští. Byli avšimí zvrhlými protektory věstranné hpy« ni, požívali jejich absolutní ochrany. Byli pro-činní nedokutelní. Uměli za to zblbět a mu-čit lidi pro zábau. Dnes si neodvažují položit otázku, odkud přišli tyto strašni a zároveň po-litovinní tvorové a zejména, co se s nimi na konec stalo. I pro tyto stránky je třeba zapomenat přilít snadno na tyto »ústavy«, které právem nazval nedávno jeden Francouz »nejstrašnější podnik lidské degradace, o jaký se kdy kdý vůbec pokusil«. Je to skutečně nej-zříšší bod, k námú kný sestoupila lidská mo-rálka, a proto každý, kdo se lidskou mrditou a lidskou psychologií vůbec chce zabývat, se musí včas zabývat Osvětimi. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

ky m kněžím déle než 4 týdny, ostatním déle než 3 měsíce. A přece trvala někdy déle, to když ani plynové komory a denní vraždění 60.000 lidí nestačily apolykatí přivázy atělnic-kých mrtvol. Tak zde podle vlastních doznání zalužilo 2.812.000 lidí. Letos pak byl v místě svých zločinů, v Osvětimi, oběten. Totiž Ober-sturmabführer Rudolf Franz Ferdinand Holst, řídicí ani Cirkve, a pak už neměl se čeho za-zytít. Kleseal se čtvercem hodnosti, jímž je významovala jeho partaj, když se dostala k moci. Jiště i tento ubožák espoň z počátku byl přesvědčen a kdovi, zda i po šibenici ještě neměl přesvědčení, že jednal dobře. Možná, že umřel v domění, byt žím a zvrhlím, že umřá za přesvědčení a za vlast. Vždyť apolátok, škola, známí, noviny, společnost, celý národ, jeho žen-ěra i válečné vítězství jeho národa je v tom utvrzovala. Težko, těžko se toho najednou vzdát. Nevíme tedy, zda espoň pod šibenici tato bludná ovcy změnila propast, nad kterou stojí a v poslední chvíli se kála, anebo se zaso jen zabarikádovala v pyšo a zoufalství. Ale mu-žeme doufat, že milosrdnatí Boží je věšti, než lidské zkežatení.

Tyto údaje jsou vzaty z článku »Osvětimi«, jenž vyšel v čísle 33. a 34. Dneška, a je prac-ovním podle obsáhlého rozsedku nad včiletem zločestného táboru. Je nesporné, že dnes je mnoho lidí syto pobledlů z průvody kostlivců, je-li při třetio roku plohajná táborová litera-tura, vydáváná často jen z naděje na výde-lek, přimáti. Ti kostlivci ovšem nejsou jedinou stránkou Osvětimi a jiných podobných žilic. Je také na př. tato: »Specialistů Osvětimi byli mládežníci apolátok, t. j. piplové a nímež někteří funkcionáři vězové ve mládeži a židov-ští. Byli avšimí zvrhlými protektory věstranné hpy« ni, požívali jejich absolutní ochrany. Byli pro-činní nedokutelní. Uměli za to zblbět a mu-čit lidi pro zábau. Dnes si neodvažují položit otázku, odkud přišli tyto strašni a zároveň po-litovinní tvorové a zejména, co se s nimi na konec stalo. I pro tyto stránky je třeba zapomenat přilít snadno na tyto »ústavy«, které právem nazval nedávno jeden Francouz »nejstrašnější podnik lidské degradace, o jaký se kdy kdý vůbec pokusil«. Je to skutečně nej-zříšší bod, k námú kný sestoupila lidská mo-rálka, a proto každý, kdo se lidskou mrditou a lidskou psychologií vůbec chce zabývat, se musí včas zabývat Osvětimi. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Čterký sbor katolických vysokoškolačů. Konané I. v Praze po příkazu brněnského Mora-va (jenž hude ml. i. proance svůj koncert ve Smctno-voe síni), ohlaube avšj úsvit něvecký sbor katol. vysokoškolačů (dobře České lily akademické). Plaká-čím avšm avšm studentky a studenty do zkoušek vankajšeho pěveckého tělesa. Je však potřeba ještě vě osobal vzhledu a upozornění, aby hudební ať Amolový koleje ve Voršilské ulici co nejdříve zazníval melodiemi lidí duchovních i národních na pravidelných zkežá-kách ve štvrtk večer a v nedělí dopol. (o půl 11). Ať se všimne, kdo co nejdříve a úspěšně na ve-jném pěveckém vystoupení. —tk—

Nepopulární kolárek

Zmlňuje se o řém Marie Hilkové ve avém Povídání o cestování. Tož ono přijde na to, co poplárni je nebo není — u nás. M žná, že někdo, kdo četl různé limonáděčky Hala-Tynecko-Zahrad-nicko-Brodské a jiné, má stále ještě na paměti onen hrůzostrašný obrázek: Bily mlích stoff u černého zamřizovaného okna a s tváří žalem strážnou hledi toužebně do neznáma. Jeho tvář byla aludoučké vzpomínky na léta prožitá ve světě. Najdoucú asobou trhne. Vidí vadnoucí rú-levou rukou položí na srdce a pravou strhává kolárka s krku a zadní branou klášterní zahrady odchází do světa. ...

Tak tedy tomuto se dnes upřímně zaměeme a litujeme, že nemáme kouzelný třečtyřl, kterým bychom mohli vliiti trochu rozumu lidem, kteří v tomto duchu ještě o kněžích smýšlejí. Na druhé straně zde máme kněze z koncentrátků, kteří nezradili své kněžství ani pod ranním blykováčím před hrůzou plynových komor a toho všeho mučením, o němž jsem již dost slyšel. Je třeba jistě, že si jejich národ ve všech svých vstá-vách věží a to zejména osvědčuje. Zvláště v oněch okamžicích, kdy se některým z nich dostává nej-vyšších hodností v Cirkvi.

Je se ještě dost pseudokůlů pro kolárkům — lidové čili populární řečeno proti fářům —, ale to tak spíše u těch, kteří nmají příležitost a kně-žím se sejtí, kteří žijí ještě o dvacet let pozadu pod vlivem profanidý Loe von Rom čili Řím musí být současně a odsouzen.

A je také dost těch, kteří se na lidi a ko-lárky dívají jako na něco musejního. Kdo takto smýšlí může se lehkou říznout, jako rnen pan doktor v jedné pražské nemocnici. Přšel do nemoc-niční ordinace mlá a kolárkem. Zlomera ruky. »Velebný pane, vítě, nezdobte se, ale to už je několikrát případ podobného zranění. Vy kněží — a, zvláště vy mladí, měli byste být trochu moder-nější. Víte, na příklad přestav trochu sport a podobně, jako třeba v Americe. Viděl jste ten film o tom fářovi u sv. Demilika?« — »Viděl.« — »No tak prosím, Trochu víte pohybu, pružnosti a pak se nám vrátne takováto věc. A kde jste si to udělal?« — »Já jsem totiž hrál kopanou, e více mladý velebníček a usměvem a s uspokojením po-zoruje něme žraložko lékaře.

Ovšem, kdo by v tomto chtěl vidět popularitu? Ale je popularita žiz, krásná, v duchovním smyslu. A té u nás dost chybí kněžím, ale není to jejich vlna; aspoň z velké části nkolik. Kolik lidí je nejšťastnějších mavených a opuštených. Pro-nejdou ke kněž jako k Otci, aby o jim mohli da-rovat svou lásku? Kolik je nemocných, o nichž kněz neví. Proč jej neupozorní věřící, aby on právě tím nemocným mohl přinést útěhu? Kolik je třeba na venkově katolíků, kteří vidí v knězi stále ještě jen úředníka (protč: je na farním úřa-dě) a nechtějí ho obtěžovat se sv. zповедí vícekrát než jednou za rok? A přece by kněží tak rádi rozdávali. Bratři a sestry, umíte hledat okamžiky, kdy máte a kněžím aplaudovat? —aba—

Co letos dětem k svatému Mikulášu a pod stromeček?

Dejte jim DOBRŮ KNIHU KNIHU, která jim dá víc než zábau Takové jsou naše dětské knihy PRO NEJMENŠÍ:

POPELKA - Jan Pilař, Pohádka, kde utěšová-ná krása, dobrá a skromnost vítěz nad lidskou zlobou, Obrázky Daniel Landrově z ní tvoří jednu z nejromantičtějších dětských knih. Kari. 102 Kčs, váz. 127 Kčs.

PERNIKOVA ČIALOUPEKA, Rozkošná dětská knížka, kterou vytvořil Věclav Renc a Jiří Trnka, jeden z tvůrců našeho křesťanského žitvu, — Kari. 75 Kčs, váz. 100 Kčs.

SOL NAD ZLATO - Jan Aida, Aldovo volné přebásření ústřední pohádky je alegorické oslavou lásky, opravdovosti a poctivosti. Osvětlavé celostátnové obrázky Jana Herínka pomáhají celit jejího poslání; rozdávat radost, krásu a vychovávat. Kari. 111 Kčs, váz. 130 Kčs.

VIRÁTKA A SEME LOPUZNÍKO - Ce-řák Sova v. a. je to v. Třinácti rozmanitých a hrubou lidskou nevědností, nachází v povudním básnickém podání věrou populární nový domov. Osvětlavé obrázky Vojtěcha Kubásky zvyšují půvab knížky. Kari. 87 Kčs, váz. 107 Kčs.

PŘIBEHY Z MEDOVĚSTRANĚ - Věclav B. e. y. Co puse je skryto v příbězích, které píše králík »Šifřiny nosik«, rozzátní hlemýždě »Pří-liš«, obstará, že se va »Věra« a ještě dlejší »Kružík«, Kouzelné obrázky Vojtěcha Kubásky. Kari. 123 Kčs, váz. 154 Kčs.

PRO DĚTI OD 6—10 LET: POD ZVOJEN POKÁDKY - Milada Křiváková, Co ježlivo můžeme dát dětem, než po-hádku? Tam naučují prvních zkušeností o douru a žitvu, o konečném vítězství spravedlnosti, a oti-á-va se jim tak mravního poznání, o které bychom poučováním marně usilovali. Ilustroval J. Holman. Brož. 141 Kčs, váz. 170 Kčs.

JAK ŽEL HASTMAN DO KUTNE HORY - Kari. 50 Kčs, váz. 70 Kčs. Třinácti rozmanitých a různých pohádek žitvu, vlnavá a zcela povodná vyprávění, vyprávěvaná lidovým mudroslovím. Bohatě vyzdob. V. Holman. Brož. 72 Kčs, váz. 87 Kčs.

KOUZELNÝ VEJŘÍ - Eva Hertlová, Vzácný smysl pro hodnoty opravdu umělecké umožní poražet: ale našim dětem poněkud vyubr skvěle formy podání i obsahové bohatosti. Obrázky vyzdobil Jan Herínka. Brož. 105 Kčs, váz. 125 Kčs.

PRO DĚTI OD 10—14 LET: ZLATÝ KOHOUTEK - Jaroslav Závada, Knihka vypráví o štre Rusi, o její přírodě a o lum, o jak tam lidé žijí v dávných věvech. Vypovídá je pro-činné ruskými pohádkami a povídkami. Ilustroval Frant. Jiroušek. Brož. 160 Kčs, váz. 185 Kčs.

TIMBO - Vladimír Šustr, Dobrodružný román z žitvu Ameriky. Nerozlučitel dvojice šel Pabo a Jana vypraví se do pralca, aby přinesli nemocné matce záchranný indický lék. Zažijí divoká dobro-družství a indický a zálesný život. Otkar. Nevář. Brož. 105 Kčs, váz. 135 Kčs.

VINEČKA A ESTELKA - Josef Heyduk, Vineček a Estelka jsou děti chudácké rodiny. Perilertí mládež prožíva sva dobná dobrodružství, rozmanitá příběhy ze života lidí bez domova. Ilustroval V. Kovář. Brož. 120 Kčs, váz. 145 Kčs.

DOM PŮ HORAMÍ - Jaroslav Sulc, Svět láru, lícha a dobro, to je kout země kdejs v Be-zručích a jeho perou je prostá horská škola. O pře-dostaném životě ve škole, o jejím všadem učení, vankajšém žitvu, dětech, žákách a planích, o pří-rodě vypravuje čtenácký básník. Ilustoval Vilem Wünehse. Brož. 115 Kčs, váz. 135 Kčs.

HRABEČEK - František Skácelík, Neřízně láska ke konim připravila zámožného hanec-kého sedláka o grunt. Tak se stane, že jeho synček Petr musí do světa, kde prochází nejedním dobro-družstvím v táboře cikánů, jako artista v cirkve a lojceky na dostihové dráze. Ilustoval E. Kořba. Brož. 117 Kčs, váz. 142 Kčs.

PROČESTA SLAVU - Jaroslav Janouch, Román z třicetileté války o statečném jinančském synku Jirkovi, hraničích obráncích Brna, oběti-ného Švédy. Knihka bohats a pesirá, plná dobrodruž-ství. Ilustroval Michael Florián. Brož. 117 Kčs, váz. 142 Kčs.

U TOLEDSKÉ BRÁNY - Jarosl. Janouch, Román o bahýřském žitvu Cida Campedora a jeho boj e Maury. Janouch vylíčil svého Cida ve všech oněch nádherných barvách a dobrodružstvích, jímž věky obestřely tohoto heroa. Ilustroval Voj-těch Kubásta. Brož. 95 Kčs, váz. 120 Kčs.

ZÁHADNÝ OSTROV KAZAČORP - I. R. Malá, Kvintán Petr a kvartánka Káfa prožíjí přírodní se svým strýcem na tajemném ostrově. Ani zdaleka se nechtějí počítat za neromanté děti. O tom, zda v září táborák zodpoví strýce Stěpán všechny jejich zdobivé otázky, se přesvědčí sám čtenář. Kresby Jana Herínka. Brož. 135 Kčs, váz. 155 Kčs.

PRO MLÁDEŽ: Z PORÁDKŮ DO ŽIVOTA - Ludvík Pá-leček, Formou povídek vypravuje autor děj nejlepších českých divadelních her a seznamuje dospělými mládež charakteristickými úkazy ná-dramatické tvorby a vede je přibližně chápání jevitelného projevu. Osvětlavé obrázky Ant. Mechor-čák. Brož. 158 Kčs, váz. 185 Kčs.

DEVEČ TICHEHO MESTEČKA - Marie Hilková, Mlā Jónová zastouží stát se lékařkou po svém otci, oběti povolání. Nezdomou vlii pře-činný odpor matky a překážky, jež se jí staví v cestu. Švédy proce upředně za společných žitvu a nevinných dobrodružství mladých lidí. Brož. 89 Kčs, váz. 89 Kčs.

KAMARÁDKA - Dominik Pecka, Student-ský román. Jaky má být. Švéji a vtipnou formou podává v nom Pecka žitvu a plastický obraz stu-dentského žitvu v celé jeho typičnosti a mnoho-ivarnosti. Brož. 94 Kčs, váz. 70 Kčs.

Všech knih uvádě Nakladatelství Vyšehrad PRAHA II, KARLOVO NÁM. 5.

Jaroslav Durych

Modlitba farizeova

Duch lidský si už vydobyl mnoho obdivu. Je to duch, toužící po věcech velikých, a jeho přemýšlivost nutí ho k tomu, aby i sám sebe učinil velikým, ať už v ohledu jakémkoliv. A my se zpravidla obdivujeme už i pouhé snaze po velikosti.

Nejpodivnějším projevem této snahy lidského ducha je modlitba farizeova. Zní takto:

»Bože, děkuji Ti, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nesuravedliví, cizoložníci, nebo jako tento publikán. Postím se dvakrát do týdne. Desátky dávám ze všech věcí, kterými vládnou.«

Jaká je to hymna! Jaká sláva na nás dýchá ze všech těch slov! Představme si to jako slavnostní chorál s doprovodem varhan, žesťů, smyčců a kottlů! Pak je to velobně! Jak to povznáší a oslňuje jako neprudší světlu prostřed nejhlubší tmy! Až se svjíme blaženost, vidouce tak okázalou přehradu, která je mezi námi, kteří jsme jinni spravedliví, a těmi, kteří se nestydí za svou nespravedlnost! Je to největší, nejvyšší a nejvelkolepější ze všech útech, které od prvopočátku sobě připravil lidský duch. Hle, jak se vznese k Bohu, jak před Ním stojí a jak mluví, téže se sám ze svých předností před ostatními! To přece už stojí za tv desátky, za tv prosby a za trochu zdrženlivosti!

Je to modlitba svůdná. Leckdo v rozpacích, přemýšleje o své bídě, se utěší tím, že není tak bídny jako jini, kteří zřejmě jsou ještě horší. A což teprve ti, kteří mají to štěstí, že nebyli pokoušeni a neměli příležitosti, aby páchali zlo! A co říci o těch, jimž nadlo se zalíbilo v činech dobrých a kterým by o dopřáno klidu a rozličných výhod, aby s úspěchem pěstovali tyto záliby pro své soukromé potěšení! Bože, děkuji Ti!

Zla přece je tolik, že se stále s ním setkáváme téměř při každém kroku, a dobro je zatlačováno jako věc téměř už nezákonná. Jak tedy by nejasní dobří nad tím, že oni jsou dobří! Vždyť v tom neřídká mají své jediné povzbuzení v dobách těžkých a jediný lék na své rány.

Až sem tedy se vznese lidský duch, aby zjevil svou slávu. Proč neobstál? Proč modlitba farizeova je modlitbou zavřenou, která zahání milosrdenství a pomáhá zlu?

Mezi hříšníky je naše místo. To, co máme, všechno náleží jim. Zvíšleť láska. I kdyby nás zabijeli, co z toho? Nejsme oddělitelní. Jsme tady. Ne proto, abychom v pohodlí pěstovali různé libivé činnosti, nýbrž abychom milovali své bližní a nejvíce ty, jejichž duše jsou stížen malomocností. Je modlitba farizeova tak hrozná a zlá ne tak proto, že z ní promlouvá pých, nýbrž proto, že není v ní láska. Smutné a kormutlivé jsou činnosti bez lásky a takových činností bývá mnoho a rády se ukazují, kdežto láska se skrývá. Právě dnes, kdy tak snadno lze opakovat slova modlitby farizeovy, nutno myslet na to, že jí složil sám ďábel.

Vždyť co vlastně jsme? Ti dráči, nespravedliví a cizoložníci jednáji podle svých náklonnosti a schopnosti k činu. Jeden má náklonnost k tomu, jiný k onomu; nemůže každé všechno. Vrah může být cudný a cizoložník mřrný, nespravedlivý se může třebaš posít a platit desátky. Na lechoho působí jen určité pokušení, kdežto jiné nemá nad nim moci. Jindy nás združuje od hříchu jen nedostatek odvahy nebo nedostatek prostředků. Ale všechny ty hříchy, kterých se nedopouštíme, můžeme si nahradit jinými, které před světem nejsou nebezpečné, ani opovřzlivé, a to jsou hříchy vnitřní, hříchy v'astní duše, tv nejsmutnější a nejnebezpečnější, poněvadž nás svádějí k tomu, abychom šlii sami sebe.

Co jsme? To, co máme, není z nás. To, co je z nás, by nás zavedlo do záhuby téměř jistě. V tom není rozdíl mezi lidmi. Náš úkol je těžký a leckdy se zdá, že je nesplni-

Toč se a vrč, můj kolovrátku, ejhle, adventu již na krátku.

Na tyto Erbenovy verše si můžeme vzpomenout zde při pohledu na duchovního vůdce dnešní Indie, Gandhího, jenž z odporu před západnickým opojením technikou sám přede na kolovratu a hlásá heslo: Ten je svobodný, kdo si dovede sám upříst a utkat svůj oděv.

Sv. Otec polským biskupům

Prosřednictvím zahraniční tiskové kanceláře jsme dostali smérlice sv. Otce Pia XII., které zaslal polským biskupům dne 23. prosince 1946 a které byly nyní uveřejněny po ústních ministrských předsedy Cyraniłowicze, v'ytýkajících biskupům v'měšování se do politických záležitostí. Dodávám, že v polských katolických časopisech, pokud se nám také dostávají do ruky, jsou o tomto papežském listě nic nečetli.

Sv. Otec v něm píše polským biskupům zejména toto:

»Dobrá pověst o vašem jednání se šíří ve světě a vaše nezlomná statečnost je útechou pro stádec vám svěřená.

Duch lásky ke katolické víře a nejbystřejší pastýřská starostlivost vás vedla v minulém roce, když jste hájili posvátné svazky manželství, když jste lpěli na hlásání zásad víry, když jste věnovali svou péči katolickým školám všech stupňů a hlavně universitě v Lublině, a když jste u příležitosti voleb dali věřícím vysvětlění, přízvušená potřebám chvíle. Pokračujte dále v této bdělé pozornosti, věnované záležitostem takového významu pro katolicismus.

S nemenší něčí jste pracovali o oživení křesťanské morálky, žočující několikrát, aby se veřejný život srovnával se zákonem a právem, jež je nenahraditelným základem pořádku a bezpečnosti. Rovněž jste se nevyhnuli povinnosti chránit práva církve a věřících. Rozumnými intervencemi jste odstranili obtiže, které

ohrožovaly projevy katolického života. Domáhali jste se práva přinést svou pomoc vězňům a osobám v pracovních táborech. Stejně jste hájili právo věřících na vydávání knih a časopisů. Na neštěstí ale v této věci nedospěl k příznivému výsledku a některá místa vašich pastýřských listů byla cenzurována.

Protože následkem hmotné bídě trpí i duše, rozvínete velmi záslužnou činnost, budujete-li se podle svých sil i načalé snažit zmírniti bídu, kterou trpí mnozísi věřících následkem zpusťování válečného.

Papež připomíná proto nutnost rozhodně a trvalé jednoty mezi biskupy a kněžimi a končí takto: »Kčz vaše pastýřské poslání, zdokonalené milostí Boží, záfi v těchto pohutých, historických dobách, aby přinutilo i nepřátele církve k obdivu. Kčz vaše skutky záfi jasněji a mocněji, než vaše slova. Přemáhejte neváženost k slovu Božimu rozletem moudrosti Boží. Bojujte proti žkaze mravů, plaňte své pastýřské úkoly nekompromisně s horlivostí a svědomitostí. Možná, že milost Boží se dotkne vašich protivníků a že budou mluvit to, co ones neuvádí. A když někteří odmítnou konat pokání za své viny, synové budou smířovat urážky, kterých se jejich otcové dopustili proti oltářům Páně. Neboť budoucí věky náležejí Bohu. Neklamná pravda dojde určité svého vítězství.«

telny; mluvíti své bližní. Leckdy naše ruce jsou svázány a srdce je zkomouceno. Ale jaký by to byl úkol, kdyby byl lehký! Stane-li se však přece, že nezmůžeme nic, aspoň se střežme, aby naše myšlenky ani zda-

Jak to rozřešit?

Jak zachovat co největší míru osobní svobody na jedné straně a na druhé straně jak slít všechny vůle jednotlivců v jediný proud úsilí o společné dobro, to je podstata veškeré státovédy všech dob a všech národů. Ve své krásné přednášce »Básnická osobnost Danova« to ukazuje Salda na tomto básníku, jenž je zároveň myslitelem a politikem, takto: »Dante se vrátil tedy po svém vidění na zemi do života, a bojuje dále svůj zápas za občanský řád a občanskou spravedlnost, za moc rozpuštěnou a strávenou v právo, za lásku, uskutečňovanou v zákoně a proměněnou v zákon, za lidské občanství a za obcování duší... za všechno, co se zdá i dnes ještě velké většině lidí utopii a bez čeho přece — kdyby to naráz vymizelo úplně ze snahy a svědomí lidstva — nestál by svět ani hodinu.«

Dnes se to zdá utopii ještě větší než v roce 1921, když k 800. výročí smrti Danovy napsal Salda tato slova. I dnes však třeba dále bojovat ten Dantův boj, ten věčný lidský boj. S vědomostí jsme proto přijali slova pana presidenta, jenž ve své odpovědi studentům u příležitosti 17. listopadu toto vše opět krásně připomněl.

»Platili jste cenu, podle níž musí každý pochopit, že ideály, pro které jste trpěli, jsou Vám i dnes a budou Vám trvale příšší drahé, než aby se je lich vzdali. Všechny ty zkušenosti, podložené vzděláním a schopností rozlišovat jádra věci od slupek a obalů, naučily Vás vidět především konkrétního, skutečného člověka, a jeho fyzickými, duchovními a mravními potřebami a bolestmi a naučily Vás vidět lid, národ jen v souhrnu takovýchto trpících i šťastných, stárajících se, pracujících i veselících jednotlivců. Nevidíte lid jako abstractum, bez ohledu na práci a starosti jednotlivců, lii tvořících, nepřijímáte lid oddělený, stržtený podle schématu a zaraďený jen do určitých vybrazených skupin. Správné říkate, že každý odpovědný a podle svého listého vědomí a svědomí jednající člověk má právo na svou integritu osobní, mravní, právo na pravdu a svobodu, i když je se svým osobním přesvědčením v menšině. Souhlasím v tom a Vám, když zároveň zdůrazňujete oprávněné zájmy kolektiva. Kolektivum nám musí být oporou a pomocí, abychom jako uvědomělí, ukázněný celek dosáhli vyšších cílů hlavně v životě sociálním a hospodářském.«

Věni ve Francii

Po říjnových francouzských volbách a po neúspěchu MRP jsme soudili, že poctivý katolik se nemůže radovat z těchto událostí, protože se nemůže radovat z bratrovražedných bojů, při nichž trpivají obyčejné nejslabší a jejichž perspektiva vystupovala stále zřetelněji z politického vývoje ve Francii. Nedouhá doba uplynula od té doby, stačila však dostatečně, aby potvrdila tyto domněnky. Situace ve Francii je stále napjatější a je stále méně pravděpodobné, že se to obejde bez doslovného boje. Nemínime popřít, že komunisté mají na této situaci vlnu největší, že oni to jsou, kteří úmyslně ženou věci na šťastí nože. Nemínime rozsužovat, zda právem či neprávem, moudře či nemoudře, byli vyloučeni z účasti na vládě, jistě je, že kdyby byli pravými demokraty, jak si tak rádi říkájí, neucházeli by se o opětné dosažení vládního vlivu věcnými stávkami, které nejednou vypadají jako násilnické vyděračství. Tak či onak zůstává pravdou, že z takového politického vývoje upřímný katolik nemůže mít radost. S uspokojením jsme proto četli ve v'ynikající katolické revui »La vie intellectuelle« tytéž myšlenky. Byl jim tím věnován úvodník s podpisem Christianus, křesťan. Přečtete si jej:

»Řekneme to jasně: jestliže nezdar lidových republikánů nebyl pro některé překvapením, je tvrdou ranou pro všechny křesťany, kteří soudí, že jejich víra má co mluvit i do záležitostí tohoto světa.

Jíž při těchto prvních slovech se někteří najedl a pomyslí si, že mícháme starosti církve s politikou. Já však nemyslím na politické důsledky posledního vládního. Přicházím pouze jako křesťan a jako křesťan mám přirodo důvěru v budoucnost, bude-li ovšem naše srdce a řeku přímo, naše víra na výši; toho, co můžeme přičíst.

Právě z tohoto čisté křesťanského hlediska mne výsledky voleb zarmouče, neboť má nejen politický dosah, nýbrž také význam duchovní. Je tomu déle než tři léta, co se někteří křesťané dali do politického boje; nemohli to dělat položivě. Tito křesťané již deset let před válkou viděli slabiny náboženství, které se nedostatečně podílelo na nutném úsilí zastit člověku, odkázanému víc a více na práci, lidštější život. Tito křesťané cítili naléhavost politické činnosti a právem nebo neprávem silžili velké naděje v onu činnost, jak vznikla již za války v hnutí odporu a jak se vykrystalizovala v MRP. Dali v záuku více než své odborné znalosti a svou obětavost, dali v záuku důvod své existence, iistoty. Když se tenkrát mlaďých lidí, sjednocených ze všech koutů Francie, hraje o svůj csud v této hře, která se ještě věra zdála slavnou. Není třeba se obávat, že stratiš mysl pod dojmem tohoto prvního nezdaru?

Tim více, že měli možná, ba jistě, iluzi, že většina křesťanů, kteří je následovali, pochopila naléhavost a velikost ideálu, který jimí samotnými býval. Nebylo to však vždycky ze vznešených pohnutek, že zástupci změnily tábor. Přiliš mnoho lidí, i křesťanů, takřka se akodolbu radostí prohlášovalo politické chyby MRP. Myslílo zároveň, že se nemusí zabývat sociálními otázkami, jimž se zabývala MRP a které považujeme my za neodlu-

leka se nepodobaly modlitbě farizeově! Stalo by, aby kdosi v koutě za námi se postavil člověk, který by opakovat modlitbu publikánovu, a všichni bychom se rázem octli v hanbě.

čtelet od naší víry. Siferme se považovatí MRP za jediné zastupce toho, co se nazývá sociální katolicismus. Je však jasné, že mezi těmi, kteří odešli, není mnoho takových, jimž by se tato sociální starost zdála tak tíživá. Stádece křesťanů bojovníků si zase uvědomilo, že je nečinné. Není to příliš brutální probuzení po ilusích minulého roku? A proto třeba naléhavě volat, že nesmíme za nic na světě ztratit mysl.

Abyste mi dobře rozumělo. Nemyslím v prvé řadě na činnost politickou. A přece třeba připomenout, že křesťané mají být účinní přítomni při výstavbě společnosti. Možná k tomu dodat, že se dnes všichni shodujeme v názoru, že strana rázu vyslovené konfesní by byla jenom na škodu. S tímto výhradem se však mohou křesťané dát na různé cesty, a strany, které je sdružují, mohou zvolit různé možnosti.

Křesťan jako takový se musí radovat z této svobody, která znamená nadřazenost Cirkve. Současně však bude dobat na to, aby si při své politické činnosti zachoval dobrou vůli, shodující se s jeho vírou. A právě tato duchovní správnost se nám zdá ohrožena. Nemohli bychom věřit, že je ve Francii živoucí katolicismus, neni-li tam houčevnatá vůle brát vážně povinnosti křesťanské, jak na rovině sociální, tak v životě jednotlivcové. Minulé hlasování však vzbuzuje dojem, že většinu křesťanů je tato starost ještě příliš cizí, a proto je třeba se dát s horlivostí znovu do práce. Je to úkol tím naléhavější, že naše ubohá země se dělí každý den více v nepřátelské bloky. Ve Francii, stejně jako ve světě, se uzavíráme každý den více do omezeného dilematu, kde se každý mylně domnívá, že musí volit mezi ateistickým komunismem a omezeným protikommunismem, jenž nechce vidět složitost života. Ne, nikdy jsme neměli méně práva pozbyvatí myslí.

Naši první povinnosti dnes je vědět, kolik nás je, a být užes sjednocení přes různost úkolů, ba dokonce přes různost politických názorů. Sjednocení našich různých úkolů není snadné. Naše první úsilí musí směřovat k sjednocení dvou požadavků, zdánlivě protikladných: svobody křesťana, jenž vede politický boj, a živé solidaritě mezi těmi, které proniká také vážně prožívání vira v Toho, jenž spasil svět. Je to těžký problém. Načtli jsme jej zde pouze, abychom si objasnili správnou perspektivu, ve které musíme znovu počít v úsilí, které začalo více než před sto lety.

Knihy Jana Čepa

JEDNOU Z BRATŘÍ ŠKVA, NEJČISTĚJŠÍM ČESKÉM EPISKOPU

• Děravý plášť

184 stran, brožované Kč 59.—, vázané Kč 81.—

• Letnice

168 stran, brožované Kč 70.—, vázané Kč 92.—

• Hranice stínu

266 stran, brožované Kč 90.—, vázané Kč 112.—

TO jsou knihy, které mají co říci!

U TĚCH KNIHEPŮCŮ

NAKLADATELSTVÍ VŤEHRAD

V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ ČÍSLO 2

V rodné zemi Jana Lucemburského

Za čtyři a čtvrt hodiny dovezl vás rychlík z Bruselu do Lucemburku, hlavního města velkovévodství Lucemburského. Lucembursko je malé, rozložitá země, obděláte ji autokarem za půl dne. hned jste na francouzských, hned zase na německých hranicích. Hlavou tohoto státu v kaespenním vydání je velkovévodkyně Charlotta, má kopu dětí a zámek již trochu omávil, postavený v hlavního města v obyčejné ulici mezi obyčejnými domy tak, že se může paní velkovévodkyně dívat z oken svého budíru rovnou do ševcovské dílny. Po ulici před zámek běhají kluci, před pruhovanými budkami drží dva vojákové stráž, kočka se jim při tom otírala o nohy a mně se zdálo že jsem zabloudil do pohádky, každou chvíli se tu musí objevit Honza s průvodem přítelův na zlaté huse.

Tu husu jsem pak zahlédl v restauraci na šlechetném listku za 75 franků, byla tam též řada bohatá jídla a stejné bohaté čísla v ceníku. Zato porce jsou takové, že bych zhruba obdržel, kdybych voravila do svých úst vše, co mi naloučili na talíř. Klidně bych z toho nasýtila i svou přítelkyni a ta, věřte mi, zmůže porce heroické.

Jedete-li po břehu řeky Masy, pokáté vinné akvety, ve kterých vyrábějí šampaňské a najdete také v restauraci náplý: V pátek jen bezmasý oběd.

Mása není příliš široká, zato bohatá na rybu a hlavně můžete si zalovit bez rybářského listku. Zatím co na straně lucemburské se straně zelenají vinicemi, na straně německé se černá říční podzemní vohodu do muniční továrny, kterou si tam nacitěly vubudovali v příkré stráni.

V hlavím městě jsou plně nejen výkladní okna, ale i reálky v krámech, dostane zde volně i velmouk čokoládu s českým nápisem. Jak to děláji tamější koželníci, že mají ceny zboží o po-

Katolická akce a liturgie

Jsou-li laikové v katolické akci povolání k činné účasti na hierarchickém apoštolsku, nelze je vylučovat ani z aktivní účasti na hierarchické bohoslužbě — na liturgii. Účad učitelství, kněžský a pastýřský prostě nefce nikdy oddělit. Dnes nám běží o úřad kněžský.

V Novém zákoně neexistuje jiné kněžství než kněžství Kristovo, na němž mají orgány církve skutečný podíl, takže se samy opravdu mohou stát kněžství. Jakási podíl na kněžství Kristově každý pokřtěný a tím spole s bítmováním jaksi dozrávající katolik. Plnou účast na kněžství moci Kristově mají jen biskupové, pak kněží a částečně jáhnové. U nich je to zpečetění svátostí svěcení kněžstvem a jejich třech apůstolvých, odstlných.

V polemice proti protestantům bylo nutno zdůraznit, že svátost svěcení kněžství uděluje nebo zcela nového, co prosí žádný laik nemá. Je to skutečnost, dodnes velmi důležitá. Ale neměli bychom pro ni zapomínat na jinou skutečnost: každý křesťan má účast na kněžství Kristově v širším smyslu a také tato účast se může a má na svém místě projevití aktivně.

Vždy bylo známo, že každý člověk může a má v nouzi udělit křesťal — a že svátost kněžství si vždy snoubenci udělují navzájem: kněz je v tu chvíli v našem poměrech nezbytným úředním svědkem Cirkve, ale svátost snoubencům neodřídí. Ale co je více aktivním projevem kněžství, než právě udělování svátostí?

Ale v posledních dobách jsme v katolické Cirkvi svědky celého velkého hnutí, které tyto skutečnosti více než dříve zdůrazňuje pro oblast celé liturgie. Obvykle se mluví o liturgickém nebo lidové liturgickém hnutí. Východiskem byla jistě obnova benediktinského řádu během XIX. století. Studium dějin liturgie, obor nesmírně plynou a zajímavý, ukázalo, že v křesťanském storočkově a částečně i ve středověku byla účast lidu na bohoslužbě mnohem živější, než v po-

slředních dobách. Právě tento objev byl jedním z východisek nového zájmu o nauku o mystické těle Kristově a o aktivní funkcionalitě jeho orgánů; tedy o nauku, kterou dnes považujeme za základ katolické akce. Již z toho je patrné, že liturgická obnova, renesance živé účasti lidu na liturgii, je životně spjata s katolickou akcí.

V praxi se ovšem obě proudy pro vzájemně nepochopení lu a tam i stěly. Stoupenci katolické akce viděli někdy v liturgickém hnutí jen výstředky estetiismu. Stoupenci liturgického hnutí se o katolické akce obávali přílišné aktivity, přílišného styku s vesměm prostředím a dříve též příliš silkovských forem. Zdůrazňovali farnost jako buňku Cirkve, jako Cirkve v malém, a neměli pochopení pro nutnou specializaci a nadřazení centralizaci katolické akce. Na druhé straně je však třeba zdůraznit, že to byly právě nejmenší skupiny katolické akce, které v mnohých zemích nejvíce udělaly pro pravou a životnou liturgickou obnovu. Rozhodně by nemělo smyslu přenesení k nám podobné konflikty, které byly jen dětskou nemocí obou sounrdných hnutí.

Ve skutečnosti je třeba usilovat o syntézu. Ta je ostatně již dána samou podstatou věci. Znamená-li katolická akce aktivní účast laiků na učitelství, kněžském a pastýřském poslání Cirkve, pak je zdravé liturgické hnutí její neoddělnou součástí, ba přímo její duší a jedním z hlavních bodů jejího programu. Zároveň je duchovní školou pro katolickou akci, i tam, kde se její organizace sama ještě nemohla rozvíjet.

Podle zprávy novin vydal nyní Svaz Otců novou encykliku „Mediator Dei et hominum“ právě o liturgickém hnutí. Tu bude třeba u nás co nejdříve přeložit, abychom se brzy podle jejího směrnice postavili do pozitivní práce v liturgickém hnutí. Máme u nás nejeden předpoklad, ale máme také mnoho co dohánět.

Alexander Heidler.

Srdce liturgie

Cim více pódie křesťanům o to, aby byli opravdu křesťany, tím více a naléhavěji se budou vracet ke zdrojům nadpřirozeného života. K tomu, co činí z člověka Kristovce, křesťana. A to je především křesťal a za druhé eucharistie. Jímí vcházíme do nejúšlejšího spojení s Kristem, jímí se stáváme ratostí životu, připolenou ke kmeni, ze kterého proudí míza života i v nás. Dokud nám nejde o tuto jednotu a kmenem, nestaráme se o zdroj nadpřirozeného života a dokonce se neuchopíme lačné těchto zdrojů, nedojedeme lednoty ani s Kristem, ani mezi sebou.

Sv. Hippolyt (zemřel asi 235 po Kr.) vydává krásné svědectví o tom, jak okorně přicházeli židé prosíce, aby byli odpůstěni ke křtu a dostali požehnaný chléb: „Ti, kteří jako levité nebo jako kněží nebo jako velkovévodci obětovali, obouli nyní oběti od otroka oběťované.“

Tolik krásných slov bylo od dob apoštolských až po naše časy psáno o eucharistii a neuvěřitelně obětí, tolik jasné průzračných i mysticky hlubokých výkladů a přece jak neslétné ovoce v přítomnosti! Přelme se katolických křesťanů, co je má svatá. Dostaneme rozličné odpovědi nejen podle stupně náboženského vzdělání a podle kvality liturgické výchovy, nýbrž i podle toho, jak se tato oběť má svatá u nich koná. Snad dostaneme za odpovědi: Podle katolického učení je má svatá pravá oběť Nového Zákona, v níž se nekřtavným způsobem koná a obnovuje krvavá oběť na kříži za tou přítlnou, aby Bůh byl oslavován a lidem se přivlastňovaly účinky oběti na kříži (Dr. J. Kupka: „O má svatá“ str. 43). ale podle toho, co vidíme v kostele, je to soubor pohybu u oltáře, doprovázený oblíbenou kostelní písní.

Co úšili na of. vmaložila „Hublina“ od svěho vzniku, aby odstranila nešvar neměšních

plně nebo modlitby říšence při má svatě. Pro neměšni písně a pro říšence je dost místa i času při odpoledních bohoslužbách, ale má svatě je snad něco jiného. Podobně btovalo benediktinský „Pax“, jesuítští duchovní rádi v SKM i ostatní řády: někde jejich kritika a pobídka padla v úrodnou půdu, jinde se odrážala jako hrách od stěny nepochopení.

Má-li se náš lid vrátit ke má svatě a k eucharistii jako ke zdroj nadpřirozeného života, neměšni se modlit a zpívat něco při má svatě, ale musí se modlit a zpívat má svatou. Musí zmizet dvojakolnost při tomto nejdůležitějším křesťanském obřadu, aby něco konal kněz u oltáře, něco se modlil a něco jiného dělali věřící. Tragické nepochopení a z něho pocházející nedokřevnost našeho křesťanství.

Prvním krokem k nápravě by bylo zavedení společných modliteb ke vstupu, k obětování a k přijímání, případně k pozdvihování. Polom by se při má svatě snesla i neměšni píseň, jejíž text není v záhu k neuvěřitelně obětí, protože tyto modlitby hlasitě recitované jsou připomínkou toho, co se děje na oltáři.

Druhým krokem by byla obnova mešního zvěnu. Ké má svatě patří především mešni píseň. Vzpomínám na svou babičku. Když nemohla do kostela, modlila se v medli doma ne jen tak modlitby bez výběru, ale modlitby ke má svatě nebo si obroukovala mešni píseň. Ti staří lidé věděli, co je má svatě: mám obavu, že mnoho mladých lidí to neví. Vmlyvu, že mešních písní není tolik, rázeny by odpady, kdybychom lednak oživili staré mešni píseň, jednak bychom z opravdové touhy zpívat má svatou komponovali nové. To by byl krásný projev duchovního života.

(Dokontení na 3 straně.)

Kardinál Suhard k otázce stávek

Stávky zmítají Francii. Arcibiskup pařížský, kardinál Suhard, k nim vydal své prohlášení, které může zajímat i nás, protože známo objasně všeobecná pravidla, jímá se má křesťan řídit na tomto úseku sociálního života.

Tváří v tvář vádným událostem, ohrožujícím život země, které jsou právě v pohybu, považuje arcibiskup pařížský za svou povinnost, vyslovit své mínění k nim. Již několik dní se neustále mluví o stávkách, zejména v krajině pařížské, jejich rozasr otrásl přímo životem národa. Existence každé rodiny se stává ještě nesnadnější a množství dělníků se a úzkostí láte, co budou ztra hstí. Stávka je skutečné nrovo, uznání naší uslovo. Dějiny posledních sto let nám ukázaly, že byla časo jedinou účinnou zbraň dělníku k piazování jejich spravedlivých požadavků. V době, kdy je tolik platů zřejmě nedostatečných k výživě rodiny, se nelze dívat, že nejruznější kategorie světa práce se uchylují ke stávkě. Arcibiskup pařížský chce předčuvšim jasné a zřetelné říci že považuje za opravdové požadavky těch, kteří prosazují nárok na minimální mzdu, pod níž není možno mužít žít svou ženu a své děti. Přesto však není dovoleno — to musíme připomenout — používat nábo na stávku nepravdivé nebo bez rozvahy, neboť stávka je zbraň nebezpečná a proto se jí má používat jako posledního prostředku a odmítkem se má nechat svoboda, aby sami posoudili její nutnost. Tráeme se a úzkostí, zdloum v dnešních konfliktech vždy tak bylo. Přelme si z celé své duše, aby rychle usály tyto stávky, které nejsou nic jiného, než nové rány, zanesené nástem hospodářství a strašné překážky na cestě k obnově. Stejně šhavé si však přelme, aby byly slýšeny spravedlivé požadavky dělníků a židáme naléhavě odpovědné lidi, aby nezanedbali nic k jejich uspokojení. Arcibiskup pařížský apeluje na zdravý rozum a na ducha solidarity všech věřících nebo věřících. Katolíkům připomína, že oni v prvé řadě mají chápat naléhavé sociálních problémů a že mají zkoušet všechno, jak by je rozřešili. Stejně mají umět přimlouvat velkomyslně oběti, které žádá sociální spravedlnost a veřejný zájem. Mají uvážovat o směřnici sv. Pavla: „Pomáhejte si navzájem v nesení svých břemen a tak naplníte zákon Kristově.“

Paříž, 24. listopadu 1947.

Emanuel, kardinál Suhard,
arcibiskup pařížský.

*Vánoce bez knihy — jako den bez slunce.

KNIHEPŮCETVÍ M. ŠTERBOVÁ,
PLZEŇ V., Nadravní 24

Vám dáme dobré a hodnotné knihy pro děti i dospělé.

ZDARMA

a vyplácené zašleme vám svým oběratelkám další novou sbírku usporných a vyzkoušených kuchafských předpisů „KVETA“ o 76 stranách. Tato kniha Vám poradí, co dobrého a lemného můžete upéct a připravit na vánoční svátky, k hostinám i jiným příležitostem. — Píšte firmě:

KVETA

továrna požívatln - Městec Králové.

* Kde pomáhá mladé katolické rodině se třemi malými dětmi, bydlící v pšeném, slunečném jednotlivém bytí v Praze IX, k většímu bytu formou výměny. Značka: *Kdekoliv v Praze do stm. I. I.

kám. Vidíte naboře ten lelopočet 1050? Kolikrát vjížděl a odjížděl touto branou náš král Jan Lucemburský? Kolikrát projížděl tudy ve svém mládí Karel IV. Trošky jsou ovšem jen trošky trosek a kdo oro ne vymyslí název „Vyhlaňovaný zub“, byl zřejmě člověk s představitelství zcela naturalistickou. Více obdivu zasluhuje krásná stříbrná brva naproti, viděla jsem pod ní sedět českou královnu, Blanku z Valois, ovšem jen brylemi svého stěni.

Jsou prý placení průvodci po památkostech velkoměst. Dávám však přednost svému Anděli strašci, veřejně vznam, že mě nenechá nikdy zbytečně bloudit a tak jsme spolu absolvovali za půl dne všechny kostely a kostelíčky v Lucemburku. Je lich lam dost. Nejdřív mě samozřejmě zavedl ke Kristu Králi. Kostel v moderním slohu, kostel dneška a přece — jaká vznešlost! Mohla bych ovšem vypovíct, co lam vše bylo: kněžství vyzlečno světlehněmím mramorem, černý oltář ve formě střešního stolu, jenom kříž nad svato-stánkem, zato na průčelí zdi olořami malba Krista Krále s nápisem „Cujus regni non erit fisis“ — Jehož království nabude konce. Mohla bych se zmítn o záplavě andělských hlav, stánajících se o nich Krastových a jiných originálních malběch na pozlacených stěnách — ale v tom to nebylo, co mě doslova ohromilo. To, co vás tam grál na kolena, je hluboká zbožnost, která kříd vřesk a mív dálek, přesahující hranice našich smyslů. Tady se modlí nejen lidé ale každý kámen ve zdi, a lidé se modlí nejen slovy, ale i skutky, neboť jen oči prostotlou lásky očištěné mohou tak pečlivě zladit umění lidských rukou, že opravdu zolvá slávu Tvůrci i když je chrám řidimozdrný.

Ten křitel mě přitahoval jako magnet, vracel jsem se do něho, tam se nedýchalo ulicemi, ale duší. A tak jsem děkovala Pánu Bžtu, že alespoň v Lucemburku jsou zbožné babičky tak hodné, že si krouží oboprově rúčičky jen pro svou potěchu a ne pro znevažování chrámu Páně.

Katedrála je zasvěcená Panně Marii. Země je

dosti skromná, ale uvnitř jaká krásá! Gotický vznosné kněžství profato pěti okny záplavě chrámový prostor modrým světlem, neboť v barevných oknech převládá šmolková modř nad červenou a žlutou. To zvláštní světlo člověku připomíná přítomnost Těmšiví. Oltář je opět prostý, na něm Madona s Dětkám, obléčená v šatky. Vlevo nad balkonem velkolepný vidite českého lva s dvojitým ocasem a hešo lucemburské panovnice: „Vytřívám“. Tož hešo nesehalo ani v době války, Lucemburskij, až jazkyvožil nálezi Němcům, nedali se znacoavat a museli bvi násilně ukopováni.

Jak se tam mluví? Nářečím, upleteným z němčiny a francouzštiny tak šikovně, že jim neporozumíte, i když ovládáte obě tyto řeči, zato oni vám rozumějí, ať už mluvíte německy či francouzsky. Ve školách se totiž před válkou učilo francouzsky a německy, nyní je němčina vyloučena a domácí nářečí povýšeno na spisovný jazyk. Časopisy mají texty i trojjazyčné, jeden článek francouzsky, hned vedle jiný německy a další v nářečí.

V klášteře nadprost; nemocnici sv. Josefa zvoní klekáni. Je idylky večer, ozvučí vduchové boží požehnáni, patina starých modliteb lpl na povrchu všeho, ještě se to v nepřehnal povlbuř bezohotovití ještě je hodně spravedlivých na míse vah které anděl tohto kraje drží v ruce.

Myslím že se to lidem žije dobře, Starý pensista, který se přišoural ke mně, aby mi pomohl hledat v orientačním plánu, vyplněném na nárožní ulici, zdraví: „Pozdrav Bůh! Mohu vám poradit? Ne, milý stávek, nic nehledám, jen se tak dívám, abych děle vychutnala radost, je jsou ještě na světě města, kde lidé nesechájí a mají v zářbě ochotu i vlnidnost pro cizího.

Až budu někdy dětem vypravovat pohádku a začnu: Bylo jednou jedno křivoství... myslím, že se vřdy ocnu duchem v Lucemburku, protože dodnes věřím, že jsem tam vlastně zabloudila do neskutčné říše.

Marie Holkové.

Které knihy desát letos pod stromeček?

Seznam dobrých knih, vyňtých v letech 1946 a 1947, který podle klasifikace časopisu „Dobry pasty“ sestavila pro čtenáře a odběratele „Kotolika“ Svatovlácká Līga za velmi účinné spolupráce čtenáre očet. š. k. Milosrd, sester av. Karla Boromejského Praha III, Pod Petřínem.

Vysvětlivky k seznamu: Pokud u knih pro mládež je na konci popisu té které knihy uvedena číselnice, značí věk mládeže, pro který se hodí. Písmeno „V“ u knih pro dospělé znamená, že kniha se hodí jen pro vzdělané čtenáře.

Knihy v tomto seznamu uvedené Vám obstarají:

Franci Gustav, Cylilometodějské knihkupectví a nakl., Praha I, Na Perštýně 14, tel. 241-80.

Koliba Václav, knihkupectví v Praze II, Vojtěžská 12, tel. 433-61.

Kuncič Ladislav, knihkupectví v Praze II, Národní tř. 6, tel. 237-08.

Lidové knihkupectví, Olomouc.

Rupp Boh., knihkupectví v Praze II, Jindřišská 23, tel. 311-87.

Zlatý Kláš, knihkupectví, Praha II, Karlovo nám. 5, tel. 431-41.

PRO MLÁDEŽ.

ZABÁVNĚ:

Alda J.: Sůl nad zlato. Pohádka. Kart. 111 Kčs, váz. 100 Kčs. 6
Aulratová-Uličná Lidá: Sluníčko jde světem. 42 str., váz. 93 Kčs. 6
Andersen K.: Ve spárech oceánu. Román, váz. 90 Kčs. 6
Baiky: Usmořádal J. Hloušek. 85 str., brož. 34 Kčs, váz. 48 Kčs. 8
Bár Z.: Hornická pohádka. 39 str., brož. 65 Kčs. 8
Baum, Dr. J.: K nezamýšleným příběhům Brazílie. 74 str., seš. vyd. 12 Kčs. 9
Baum, Dr. J.: Abdalaha dobrodružná cesta. 195 str., cena neudána.
Baum, Dr. J.: V zemi slonů a lvů. 163 str., brož. 54 Kčs. II. a III. st.
Běhounek Fr., Dr.: Ledovou stopou. 340 str., brož. 120 Kčs. 14-16
Běrnhar, H. F.: Slowerová Chaloupka strýčka Tama. 296 str., brož. 160 Kčs.
Berthel S.: Děvky a celého světa. 172 str., brož. 70 Kčs, váz. 98 Kčs. 10
Bojar P.: Radost, verše. 7
Bulanek Fr.: Sluneční vrch. 141 str., brož. 55 Kčs, váz. 80 Kčs. 13
Cepková F.: Vaříme v pohádkách. 62 str., brož. 90 Kčs.
Čukovskij Nik.: Doktor Boitlo. 90 str., brož. 75, váz. 100 Kčs. 9
Dale Norman: Tajná služba. Román pro chlapece. 100 str., brož. 70 Kčs, váz. 80 Kčs.
Devl V.: Pohádky nezapomenutelné dědky. 30 pohádek. 122 str., váz. 110 Kčs. 8
Devl V.: Přiběhy z medové stráž. Pohádky. Kart. 87 Kčs, váz. 107 Kčs. 6
Devetter K.: Zlatý sířevět a jiné pohádky a pověsti. 62 str., brož. 55 Kčs, váz. 73 Kčs. 10
Dickens Ch. (upravil Janouch): Oliver Twist. 164 str., brož. 70, váz. 85 Kčs. 13
D'Ubel-Perun F.: Táborový oheň. Druhy, obřady, volání 110 str., cena 25 Kčs.
Eliška K. B.: Sunae a Kéfal. Pohádka. Brožov. 48 Kčs, váz. 72 Kčs.
Fien K.: Kytičky. 180 str., brož. 50 Kčs, váz. 70 Kčs.
Filip J.: Za vanečným oheň. 210 str., 60 Kčs. 11
Filip J.: U Jeuláika. Pohádky. 74 str., cena 15 Kčs.
Flos Fr.: Babička Smodra. 143 str., cena 40 Kčs. 8-11
Finn Fr.: Škola v přerli. 150 str., brož. 54 Kčs, váz. 74 Kčs, pro hochy 10-14leté.
Gajdosová D.: Sářibný anieš. 129 str., cena 51 Kčs. 7-12
Galli (Ed. Felix): Kdo má pravdu. 178 str., brož. 75 Kčs. Pohádky pro chlapece. 12
Grahame Kenneth: Žaháková dobrodružství. II, st. Gala E.: Muž bez vlny. Povídky. 13
Havlík E.: Kouzelný výjev. Brož. 105 Kčs, váz. 125 Kčs.
Hevdjuk J.: Vincek a Estelka. 124 str., brož. 120, váz. 145 Kčs. 13-14
Holková M.: Tereška Martilova. 270 str., 90 Kčs. 11
Holková M.: Děve a tichého městčka. 168 str., brož. 69, váz. 89 Kčs.
Honner J.: Kuběček, kluk ze samoty. 96 str., 15 Kčs. Honner-Poláček-Topol St.: Na slunel a u vody. 224 str., brož. 80 Kčs.
Horák J.: České pohádky. 436 str., brož. 280 Kčs. 9
Horán J.: Slurm Dr. A.: Práce strojů. 48 stran, váz. 12 Kčs.
Hováň J.: V zemí Fakymáků. 32 str., brož. 52 Kčs.
Hofník J.: Hrdinové podmořských hlubin. 230 str., váz. 85 Kčs.
Hroch K.: Dvalet halonků. 96 str., brož. 115 Kčs, váz. 145 Kčs.
Hroch K.: Ofarovaný lavička. 100 str., brož. 66 Kčs. Pohádky pro malé.
Hroch K.: Čtyřlák Kacafrek. Příběh pro mládež. 110 str., brož. 85 Kčs.
Hrubin F.: Vítek hádá dobře. Verše. 42 str., brož. 80 Kčs, váz. 120 Kčs.
Chvojčková H.: Zuzanka objevuje svět. 108 str., váz. 75 Kčs. Pro děvčátka. 5-10
Janouch J.: Zpěv pralesa. 176 str., brož. 85 Kčs, váz. 103 Kčs.
Janouch J.: Pro žest a slávu. 192 str., brož. 117 Kčs, váz. 142 Kčs.
Janouch J.: O Toledské hrány. 140 str., brož. 95, váz. 120 Kčs.
Jagrová H.: Jak šel Hasman do Kutné Hory. Brož. 72, váz. 97 Kčs. 6-10
Jiroušková A.: Lucifukův rok na dědině. 142 str., váz. 195.-. 6
Kalinová M.: Pod závojem pohádek. Brož. 141, váz. 170 Kčs. 6-10
Klimčová V.: Čiprka. 100 str., brož. 90 Kčs.
Kováč J.: Staustký rok družiny Kamzků. 202 str., brož. 75 Kčs.
Kováč J.: Čing, pláč král. 152 str., váz. 115 Kčs. 10

Knob J.: Kámen ze všech nekrádnější. 324 str., brož. 150 Kčs, váz. 180 Kčs.
Kosina M.: Orli stín. 142 str. 11
Křelina F.: Zmlň dědek a jiné povídky. 150 stran, brož. 85 Kčs, váz. 125 Kčs. 12
Kulny P.: Velký nález. 268 str., brož. 87 Kčs, váz. 107 Kčs. 12
Kytlicová P.: Panenka. 26 str., brož. 20 Kčs. 10
Laskler F.: Jsem námořníkem. 40 str., brož. 7.50 Kčs.
Markup F.: Vendulka a mlýnařkovic. 252 str., 80 Kčs. 12
Marcha J.: Pláč oblěh. Brož. 175 Kčs, váz. 200 Kčs.
Maralík M.: Dětský kalendář. Str. 84. Brož. 59 Kčs, váz. 84 Kčs. 8
Martinek V.: U jasného plamene. 158 str., brož. 144, váz. 170 Kčs.
Martinek V.: Svět kouzel a divů. 134 str., brož. 138 Kčs. 9
Medula J.: Posel s nebes. 40 str., brož. 7.50 Kčs.
Nečas J.: Přiběhy ze slunečné zahrady. 106 str., brož. 89 Kčs, váz. 125 Kčs. 8-12
Němcová B.: Tři citrony. 138 str., 15 Kčs.
Oceľova V.: Kouzelné slovo. Pohádky 36 str., brož. 37.50 Kčs. 8
Paourek V.: Přítomnost české literatury. 88 stran, brož. 50 Kčs.
Páleníček L.: 7 pohádky do života. Pohádky. Brož. 159 Kčs, váz. 185 Kčs. 14
Pecka D.: Kamarádka. Brož. 50, váz. 70 Kčs. 14
Pecka J.: Vášň ruský medvědek. 52 str., váz. 115 Kčs. 6
Pilař J.: Popelka. Brož. 102 Kčs, váz. 127 Kčs. 6
Pluhavka M.: Přípreza Dvěvinka. 195 str. 12
Pogorelskij A.: Talemný svět. Ruská pohádka. 58 stran, brož. 37.50 Kčs. 7
Pokroková A. V.: Vůdec Sedova. Brož. 16 Kčs.
Polák V.: Horničková z Beskyd. 44 str., brož. 40 Kčs, váz. 55 Kčs. 8
Příběh A.: Objevitel. 111 str. 15
Příběh M.: Pohádky šťastných chvílí. 143 str., váz. 70 Kčs. 8
Přelčová-Piláková K.: O Rlaňákově. 58 str., 87 Kčs.
Rané V.: a Trnka J.: Perniková chaloupka. Brož. 75 Kčs, váz. 100 Kčs. 6
Růžička X.: Na život a na smrt. 206 str. 11
Rydvalová Z.: Dívčinka Patra. 118-II str., brož. 60 Kčs, váz. 80 Kčs. 10
Rezáč V.: Kluci hurá za ním. 116 str., brož. 75 Kčs, váz. 100 Kčs.
Riha B.: Kmetiček Blažek. 14 str., váz. 45 Kčs. 11
Saláčová V.: Uličník Peříček. 22 str., brož. 15
Seton Er. Th.: Stopami Černého vlka. 102 str., brož. 12 Kčs. II. a III. st.
Sládek dětem. Výbor z básní J. V. Sládky, váz. 120 Kčs, 48 str. 6-10
Stoklák Fr.: Hřebčín. 186 str., brož. 117 Kčs, váz. 142 Kčs. 10-14
Sovák C.: Ježek Pěcháček mezl zvláštky. 76 str., váz. 85 Kčs.
Sovák C.: Zvířátka a sedm loupčácků. Kart. 87 Kčs, váz. 107 Kčs. 5
Sperry A.: Plachetnicí dvěma oceány. Dobrodružný román. 212 str., váz. 65 Kčs.
Stehlik Joz. Ed.: Práměny. 120 str., 48 Kčs. Pohádky a povídky. 6-10
Spilka Z.: Řikaj nám táto. Řikánky pro nejmenší. 58 str., váz. 90 Kčs.
Srámek A.: Člapek Huška a ti druzí. 145 str., brož. 11 Kčs. 10
Veselá mysl. Ukázky z českého humoru. Str. 126, brož. 20 Kčs. 10
Šule J.: Dům pod horem. Brož. 115 Kčs, váz. 135 Kčs. 10-14
Sustr V.: Timbo. Dobrodružný román. Brož. 129, váz. 145 Kčs. 10-14
Verne Jul.: Tajemství pralesa. 234 str., brož. 95 Kčs, váz. 127 Kčs.
Vyskočil O. M.: Pohádky pod stromeček. 130 str., váz. 120 Kčs.
Wenig J.: Maritimo děství. 194 str., brož. 85 Kčs, váz. 90 Kčs.
Wenig J.: Jifk Borkovec ze Zálezla. Historický román. 207 str., brož. 110 Kčs.
Wenig Fr.: Dům u tří podkov. 239 str., váz. 46 Kčs.
Závada J.: Zlatý bohoutek. Brož. 180 Kčs, váz. 185 Kčs. 10-14
Zemánek Rich.: Písničky. Básničky, říkánky pro děti. Cena 27 Kčs.

POUČNĚ:

Bursňková L.: Skautské umění kuchařské. 96 Kčs.
Fandrlík: Divní šibor a jeho vedle. 96 stran 28 Kčs.
Gerejlová J.: Dospívajícím děvkám. 141 str., brož. 4 Kčs.
Halada V.: K Tvému vstupu do povolání. 44 str., brož. 27 Kčs.
Kračochvíl J.: Mezi Janůky. 100 str. s tabulkami a listy fotografií. Nevz. 12 Kčs.
Marlinová M.: Jak začít. Junácká abeceda. 4 Kčs.
Mortko Jif.: Divní odborné zkoušky. 93 str., 25 Kčs.
Plajner R.: Radostí Janůckého roku. 312 str., 50 Kčs.
Plaquevent J.: Následování Ježíška. 109 str., váz. 75 Kčs.
Reinsberg J.: Skaut přemýšlí o Kristu. 18 Kčs.
Plus T. J.: Mužné do života. 68 str.
Tomáško C.: Kněz jinocům. 75 str., brož. 12 Kčs.
Tomáško C.: Kněz děvkám. 75 str., brož. 12 Kčs.

PRO DOŠPELÉ.

ZABÁVNĚ.

Austenová J.: Pěcha a předuok. román 148 stran.
Baar J.: Maria. 234 str., brož. 81 Kčs.
Baar J.: Jan Cimbrua. 401 str., 90 Kčs.
Baar J.: Skvěláček. 177 str., brož. 48 Kčs.
Barlam a Josafát. 112 str., 90 Kčs.
Barred M.: Zahradá nad oranžem. 80 Kčs. román.
Bednář K.: Dítě orlů. 122 str., brož. 69 Kčs. Básně.
Beneš T. V.: Královna Dagmar. 100 str.

Cather W.: Lucy Gayheartová. 141 str., 75 Kčs, váz. 120 Kčs.
Crofts F. W.: Kura 125. del. 215 str., brož. 50 Kčs.
Cvačka J.: Vo Kozloví ha vo Lomikarovi. 76 str., 65 Kčs, váz. 90 Kčs.
Čáp Al.: Sestuplo mezi nás neuvěřitelné slovo. Buchenwaldské zpěvy. Sv. IV. 59 str., brož. 45 Kčs.
Čáp Al.: Dnes jame zde, abyhom žil. Buchenwaldské zpěvy. Sv. V. 43 str., brož. 40 Kčs.
Čelakovský F. L.: Ohlas písní ruských. 12 Kčs.
Čep J.: Letnic. 160 str., brož. 70 Kčs, váz. 92 Kčs.
Čep J.: Hranice stínu. Román. 258 str., brož. 90 Kčs, váz. 121 Kčs.
Černý V.: Kládký sborník. 164 str., brož. 40 Kčs.
Dickens Ch.: Oliver Twist. Brož. 70, váz. 85 Kčs.
Einstein F. A.: Evropan se vrací. 438 str., 230 Kčs.
Fábner M.: Sedm mongolských koní. 215 str., pro ženy D. P. 35, váz. 53 Kčs.
Ferberová E.: Jak velký? Generální román. 229 str., 105 Kčs.
Flajka A.: Pěs devatery hory. 351 str., 198 Kčs.
Filip J. J.: S Masarykovými. 167 str., brož. 75 Kčs.
Filip J.: Zapomenuté slovo. 104 str., brož. 48 Kčs.
Fleňg H.: Kaplání Kl. del. román. brož. 65 Kčs.
Flsch J.: Případ Gaysford, del. román. 200 str., brož. 42 Kčs.
Forster J.: Dickensova děťátka. 68 str., brož. 45 Kčs.
Gullauer J.: Truhlař na púlměste. 453 str., brož. 135 Kčs.
Greene G.: Vlada strachu. Román. Brož. 75 Kčs.
Havlíček K. B.: Tyrolské elegie. 46 str., brož. 45 Kčs.
Havlíček K. B.: Král Láva. Rom. 36 Kčs.
Hägg G.: Ze švédské samoty do USA. 79 Kčs.
Hoffmann B.: A kdo vás zabije. 372 str., brož. 300 Kčs, váz. 335 Kčs.
Hlubinský S.: Marná oběť. 81 str., 45 Kčs.
Holková M.: Hodina před půlnocí. 197 str., 60 Kčs.
Hilton J.: S hohem, pane profesore!
Hilton J.: Příběh doktora Wasela. Brož. 39 Kčs.
Hannemann V.: Otec vypoštěných. 224 str., brož. 85 Kčs, váz. 105 Kčs.
Houben H. H.: Volání severu. 268 str., 95 Kčs.
Houben H. H.: Kryštof Kolumbus.
Hora J.: Proud. 80 str., 35 Kčs.
Hora J.: Zápisky z nemozi 84 str., brož. 25 Kčs.
Hořká L.: Doma. 236 str., 75 Kčs, váz. 95 Kčs.
Hořká L.: Reka. 240 str., 72 Kčs.
Hostovský E.: Úkryt. 130 str., brož. 45 Kčs.
Chalupa D.: Šťastný nový rok. 30 str., váz. 54 Kčs.
Juránek F.: Dobry fečník. 211 str., 75 Kčs.
Jelen J.: Tušení Jitra. 88 str., brož. 48 Kčs.
Karmik J.: Soumrak rodu Zambova. Brož. 60 Kčs.
Karmik J.: Větery u krbu. 110 str., 38 Kčs.
Kajfer J.: Byli čtyři. 48 str., brož. 7.50 Kčs.
Kincev J.: Čiprka. 17-98-II str., brož. 90 Kčs.
Kičič H.: Vzpouza Korkina. 220 str., 40 Kčs.
Knap J.: Divní blas. Román. 182 str., 75 Kčs.
Kračochvíl M.: Král oblaků halenu. Historický román. 256 str., pro ženy ELKO 25 Kčs.
Kramolíš C.: Javornické hodvy. 45 str., váz. 45 Kčs.
Kříž E. V.: V jámé lož. 108 str., brož. 45 Kčs, váz. 68 Kčs.
Křelina F.: Děti své doby. 116 str., brož. 120 Kčs.
Křelina F.: Děti a Starý české. 45 str., brož. 32, váz. 50 Kčs. Svarok básní ruz. čes. básníků.
Kundera I.: Živly v nas. Básně. 50 str., 60 Kčs.
Kulda B. M.: Moravské národní pohádky a pověsti z okolí rovinového. 166 str., 96 Kčs.
Kulny P.: Velký nález. Brož. 87, váz. 107 Kčs.
Kvasil F.: Cesta k hranol. 40 str., 7.50 Kčs.
Kvasil F.: Kouzlo hraček. 25 str., brož. 120 Kčs.
Kolek A.: Protl ním. Historický román. I. díl 364 str., brož. 93 Kčs, váz. 120 Kčs. II. díl 420 str., brož. 102 Kčs, váz. 130 Kčs.
Kopla J.: Dles iras. Brož. 60 Kčs, váz. 75 Kčs.
Krylov J. A.: Bajky. 105 str.
Langer F.: Děti a dýka. 246 str., brož. 50 Kčs.
Laskler F.: Z mlýna zámku. 140 str., 80 Kčs.
Laskler F.: Jsem námořníkem. 40 str., 7.50 Kčs.
Listář olomoucké univerzity. Brož. výt. 85 Kčs.
Molá J. R.: Tajemná pleť. Psycholog. román. 336 str., 108 Kčs, váz. 130 Kčs.
Mácha F.: Žně. 39 str., brož. 25 Kčs.
Martinek V.: Zrádce národa. Román. 276 str., 117 Kčs, váz. 148 Kčs.
Medula J.: Posel s nebes. 40 str., 7.50 Kčs.
Míčko M.: Malý svého lidu. 303 str. Cena pro členy. 55 Kčs, váz. 75 Kčs.
Melichar V.: Bava Isam sama. 51 str., 98 Kčs.
Müller V.: Bráda přes kameni. 206 str., 50 Kčs.
Müller V.: Moravský Kras. 102 str., 35 Kčs.
Nový K.: Potulny loze. 120 str., váz. 50 Kčs.
Ondáček M.: Svět orchesteru. 598 str., brož. 150 Kčs.
Ondrejlov J.: Zbojnická mládež. Str. 182, 69 Kčs.
Orlov S. P.: Pláně Rudé armády. 21 str., 45 Kčs.
Pecka D.: Asunta. 195 str., 68 Kčs, váz. 88 Kčs.
Pecka D.: Matka Boží v Trně. 221 str., 69 Kčs.
Písa A. M.: Poesie své doby. 43 str., brož. 7 Kčs.
Písa A. M.: Paměti babičky Kavalírové. 223 str., brož. 63 Kčs.
Pravda P.: Křeží Fortuná a jiné povídky. 427 str., váz. 55 Kčs, váz. 75 Kčs.
Pravda P.: Zlatých banek. 112 str., 13 Kčs.
Preissová G.: Dvojle bříšek. Korulonský román. 258 str., 25 Kčs, váz. 37 Kčs.
Publillus S.: Myšlenky. 112 str., 75 Kčs.
Prilježajeva M.: Studentky. Divní román. 142 str., brož. 90 Kčs, váz. 85 Kčs.
Polívka V.: S Kocánem kolem světa. 72 Kčs.
Pupmanová M.: Pěducha. 121 str., 50 Kčs.
Raša K. V.: Paníková. 214 str., brož. 48 Kčs.
Rašek J.: Pověry. 32 str., brož. 3 Kčs.
Richter O. H.: Winston S. Churchill, voják, státník. Hlavky. 376 str., brož. 140 Kčs.
Riha J.: Takový váš Martin. Hra o 4 dějstvích. 64 str., brož. 18 Kčs.
Sáint E. A.: Země hlavka. 186 str., brož. 55 Kčs, váz. 75 Kčs.
Shakespeare W.: Sonety. 57 str., brož. 45 Kčs.
Spidel J.: Zahřepte mi do kola. Tance českého lidu.
Scott G.: Světec. Román. Brož. 70 Kčs, váz. 95 Kčs.

Simonov K.: Jugoslávský zápisník. 104 str., brož. 45, váz. 70 Kčs.
Saroyan V.: Lidská komedie. Román. 230 str., brož. 70 Kčs, váz. 85 Kčs.
Schweizer R.: Poslední příležitost. Váz. 57 Kčs.
Sládkovíc A.: Marína. Básně. 118 str., brož. 80 Kčs.
Slovacki J.: Arhelli. 100 str., 120 Kčs. V
Slykva Z.: Krev z květu máje. 47 str., brož. 20 Kčs.
Slovácké básničky slováckého krúžku v Brně. 272 str., brož. 135 Kčs.
Stehlik L.: Květučí trnka. Básně. Brož. 60 Kčs.
Strnadl Jos.: Rok pod horem. 155 str., brož. 100 Kčs.
Sajner D.: Žně marnosti. Povídky. 140 str., 55 Kčs.
Storm B.: Dobry rytíř. 207-1 str., 83 Kčs.
Šmilovský A. V.: Náš dědeček. Povídka. 10 Kčs.
Sajner D.: Větev dobra. 204 str., brož. 66 Kčs, v celoplát. vazbě 66 Kčs.
Tenecky L.: Peir v nesmázhích. Humor. román. 194 str., neuvz. 76 Kčs.
Tolstoj A. N.: Země zůstala tam... Brož. 90 Kčs.
Uher Jos.: Má cesta a jiné povídky. 102 str., 66 Kčs.
Undetová S.: Jaro. 346-1 str., 102 Kčs, váz. 127 Kčs.
Vesák J. M.: Stiháče z ledavolý lodí. 7.50 Kčs.
Valentia Edvard.: Kouzly ardece a světa. 250 str., brož. 55 Kčs, váz. 75 Kčs.
Vajs D. J.: Legenda o svatem Borisi a Glěbvi. 40 str., 40 Kčs.
Vladislav J.: Dar. 92 str., brož. 38 Kčs, váz. 59 Kčs.
Valentia E.: Světem pro nic za nic. 304 str., brož. 190 Kčs, váz. 230 Kčs.
Vyskočil A.: Krštil Kolumbus.
Varek F.: Vlastovky se vrací. 208 str., brož. 106, váz. 143 Kčs.
Vincek: Besedy z Afriky. 76 str., váz. 40 Kčs.
Vercora: Moje mlčí. 72 str., brož. 30 Kčs.
Zahradníček J.: Stará země. 106 str., neuvz. 54 Kčs.
Well J.: Mokanna. Román. 270 str., pro ženy 55 Kčs.
Wallace E.: Dr. Laffin. 307 str., brož. 30 Kčs.
Wasilewská W.: Jen láska. 123 str., brož. 30 Kčs.
Wasilewská W.: Zpěv Jihu. 82 str., brož. 60 Kčs.

POUČNĚ ODBORNĚ.

Aristoteles: Metafyzika. 306 str., brož. 165 Kčs. V
Balmeš J.: Budoucnost filosofie. Brož. 15 Kčs.
Bartůněk V.: Svatovojenské praktické svatyně. 68 str.
Raun J.: Měpi a pratesem. 272 str., brož. 148 Kčs.
Běhounek F.: Cesta za objevem o kosmickém zář. 29 str., brož. 85 Kčs.
V Bek Alena.: Za dmi Moskva. Lčení obranných bojů. 272 str., brož. 80 Kčs, celoplát. vazba 110 Kčs.
Beneš Edvard Dr.: Šest let exilu a druhé světové války. 486 str., brož. 130 Kčs.
Beneš Edvard Dr.: Nova slovácká politika. 59 str., brož. 30 Kčs.
Beneš Edvard Dr.: Demokracie dnes a zítra. 349 str., brož. 128 Kčs.
Beneš Joz.: Duch a hmota v theorii poznání. 96 str., 50 Kčs.
V
Beneš Ed. O našem prezidentovi Z angl. originálu přeložil J. Hroch. 23 str., brož. 85 Kčs.
Birnbauz V.: Listy z dějin umění. Stali a články. 346 str., brož. 180 Kčs. V
Bláha A.: Problém lidu. 40 str., 9 Kčs.
Braber J.: Reklama a její technika. Brož. 35 Kčs.
Bramber-Olovský: Země budoucnosti. O přírodě a životě lovů na severu. 143 str., brož. 69 Kčs.
Cesta Karla Dvořáka. Sborník uspořádal Jar. Červinka. 162 str., brož. 54 Kčs, váz. 79 Kčs.
Časabová M.: Co musí vědět dospívající dívka. 82 str., brož. 36 Kčs.
Cygankov A.: Praktické učebnice ruského jazyka. 436 str., brož. 85 Kčs, váz. 110 Kčs.
Čen A.: Duchovní budba. 85 Kčs.
Čech Š.: Rodičům. Listy synovské účty a rodinného přítelství. 89 str., brož. 55 Kčs.
Čep J.: Rozptýlené paprsky. Essaye, proslavy a meditace 137-VII str., 58 Kčs.
Čihák V.: Filosofie dějin budby. Brož. 90 Kčs.
Cernocký K.: Práce údel člověka. Nevz. 40 Kčs.
Cernocký K.: Duševní zdravotve. Brož. 30 Kčs.
P. J. Čadajev: Filosofické listy. 282 str., br. 80 Kčs.
Cervinka B.: Ping. 138 str., brož. 75, váz. 80 Kčs.
Cervin A. Dr. Ing.: Svět moderní chemie. 616 str., brož. 240 Kčs, váz. 270 Kčs. V
Dack R. M.: O přátelství. 44 str., 28 Kčs.
Dack Petr.: Řeči ke křesťanství. 97 str., 30 Kčs.
Dejl V.: Ptačí stopou. Zvláštnost samouka sedláka Kudlíčky. X-153-v. 90 Kčs.
Dorazil O.: Křesťan mluví. Výňatky z pramenů českých dějin. 375 str., neuvz. 140 Kčs.
Dawson Chr.: Pokrok a neobrozenství. 241 str., neuvz. 90 Kčs.
Dyk V. Dr.: Rybářský přírodopis. 123 str., 200 obrázků, 54 Kčs.
Drábek J. Dr.: Moravský generální seminář. O činnosti Josefa II. na poli církevním. 153 str., brož. 75 Kčs.
Dratavá Alžbína: Důle dnění ženy. Brož. 69 Kčs.
Dvořák Max.: Hlaské umění od renesance k baroku. 324 str., 188 Kčs. V
Engel Müller K.: O alvě berecké. Letopisy českého divadelnictví. 204 str., brož. 130 Kčs.
Edgar E.: Obrana české vzdělanosti stavebně-umělecké. 112 str., brož. 45 Kčs.
Engliš K.: Hospodářské soustavy. 148 str., 65 Kčs.
Eliashower: O invazi a vítězství. 298 str., brož. 84 Kčs, váz. 114 Kčs.
Firt L.: Od Eufurta až po Benghazí. 264 str., brož. 100 Kčs, váz. 125 Kčs.
Fleurbaey S.: Křávek. O životě skandináv. králové. 215 str., brož. 75 Kčs, váz. 105 Kčs. V
Gunter J.: Aale, jaká je. Lčení poměrů. 558 str., brož. 120 Kčs, váz. 160 Kčs.

Srdce liturgie

(Dokončení ze str. 2.)

Třetím krokem je recitovaná mše svatá. Je pravda, nás lidé rád zpívá. Ale právě proto, že mše svatá je denně, v neděli ve městech bývá několik mší svatých, mohla by se některá bývala dobře recitovat, aby věřící poznali kramu liturgických textů. Prakticky to znamená ke společným modlitbám (Vyznávám... Věřím... Přimi... Pane, nelsem hoděn...) recitováním hromadně odříkat alespoň předřadit Introitu. Epistolou, Evangelium a modlitby po sv. Přímím. Od Sanctus až po Pater noster se zachováva ticho nebo lze zpívat eucharistickou vložku. Po pozdravování by mohla začít recitace společným Otče náš. V předhledu se jeví tento návrh takto:

- Stupové modlitby. - Věřící společně: Vyznávám...
- Introit. - Předčítá laik z misálku.
- Gloria. - Připadne několik invokací z misálku.
- Není nutno číst celou Gloria.
- Kolekta. - Z misálku.
- Epistola. - Z misálku.
- Graduale.
- Evangelium. - Z misálku.
- Credo. - Společně: Věřím v Boha.
- Offertorium. - Společně: Přimimsvatá Trojice.
- Secreta. - Z misálku.
- Preface. - Z misálku.
- Od Sanctus až po Pater noster tiché modlitby či zpěv.
- Pater noster. - Společně: Otče náš.
- Agnus Dei. - Z misálku.
- Communio. Společně: Pane, nelsem hoděn (Předcházi společně Vyznávám, přistupují-li věřící k sv. Přímím).
- Postcommunio. Z misálku.
- Poslední evangelium. - Z misálku.

Ke zpívání mší svatých patří buď mešní písně, zpívána vším lidem nebo zpěv chrámového sboru.

Snad i některé křesťanské napadne, že by nepochopili, se kterým se pokřtěná mše svatá, razem zmizelo, kdyby alespoň ta část, kterou je dovoleno česky recitovat laikům, mohli česky celebrat i kněz, takže věřící by slyšeli a rozuměli a vlastně věřící by mohli odpovídat a tím knězi přispívat. Bylo by ovšem nutno uvážit nejen tuto vědu, ale i nevhodně, které by z tohoto způsobu vyplynuly. Je sice pravda, že rímští liturgické řetě (s výjimkou Kánonu) by nemusela být na překážku jednomyšlné katolické křesťanství, ale řešit tento problém se vymyká účelu naší úvahy.

Na tuto dva zdroje nadřazeného života by se měla soustředit pozornost těch, kteří usluhují a apoštoli. Obnovovat křesťanství správným pochopením křtu a eucharistie a vykládem těchto pilířů křesťanství získávat nekřesťanstvo pro Krista.

Obecně jsem přesvědčen, že i cesta ke sledování mše křesťanství bude přes dokonale pochopení křtu a eucharistie, protože tam, kde je opravdu Kristus křesťanství a Kristovo tělo a Křev, sám nemůže být neviditelností a rozdělením.

KEH

Marjánká družina kněží u sv. Ignáce koná svou obvyklou měsíční schůzi ve středu dne 10. prosince t. r. o 6. hodině odpo. v Družinské kapli. Po rožnatosti pokračuje prof. Dr. Merell o biblickém haui.

Filip II. a sociální otázka

Rekvieme si asi, jak to jde dohromady. I když jste katolík, nedoveďte si možná Filipa II., krále španělského, předatovi jinak, než jako ponurého fanatika, jako zosobnění všech hrůz španělské inkvizice. A přece u „Krátkých poznámek“ kardinála Saltege, jenž má pro moderního člověka a jeho mentální porozumění jako malouka jiný, je také tato stránka:

Roku 1575 vydával Filip II., syn Karla V., směrnic pro práci dělníků v dolech burgundských, které byly tehdy pod španělskou vladou. Zde je obsah jeho dekretu:

1. Chceme a nařizujeme, aby dělníci v dolech pracovali osm hodin denně po dvou čtyřhodinových směnech.
2. Bude-li úkol polebovat rychleji ukončen, ať pracují čtyři dělníci (půl dne změny dělníků), kteří budou pracovali každý šest hodin jeden po druhém bez přerušení. Po šesti hodinách práce odezdať každý dělník své nástroje do rukou druhého a bude mlti na čtyřladvacet hodin osmdesát hodin odpočinku.
3. Platí dělníku v dolech budou buď podle úmluvy s nájemcem dolu, buď podle výkonu vykonávaného podle jejich volby.
4. Chceme a nařizujeme, aby u zasvěcených svátek dostávali dělníci plat jakoby pracovali.
5. Item, O svátcích velkonočních, úsmělných a svatočinných se bude pracovat jen pát týdně s výjimkou mladíků čerpaných vodu, aby se zabránilo zaplavení štůl.
6. Item, O čtyřech svátcích marjánkách a o devíti svátcích apoštolských budou mít dělníci před každým svátkem půl dne volna.
7. Dělníci v dolech mají právo vybrati si pozemek na stavbu domu a pro zahrádku z pozemkového majetku obce, kde pracují a budou z něho platit ročně nájemné, které budou mít právo na dříví uvažných stromů z obecních lesů.
8. Horníci mají na území dolů zvláštní trh, cizincům pak není dovoleno odnámati potraviny z tohoto trhu.
9. Trh každá u deset hodin ráno, upřednostní a zřizencům pak není dovoleno nakupovati zboží, dokud nejsou opatřeni dělníci.

Kardinál Saltege, jenž je zaručovatelem provedení tohoto dekretu, dodává že je to dobrá tradice, kterou by stálo zato háti.

Requiem v červeno-bílo červené

Tento titul dal Schuschnigg, bývalý rakouský kanciel, kněz svých vzpomínek o konci Rakouska a o více než sedmi letech svého vězení až do konce nacistického Německa, ba možno fici Německa vůbec, protože to, co dnes z Německa existuje, je sotva nazvat Německo. Barvy republikánského Rakouska jsou totiž právě červeno-bílo-červená. Titul sám a celý rámec Schuschniggy knihy, literárně navazující na katolické requiem, naznačuje poctivou katolickou pisatele. K poznání lidských osudů a k poznání evropských osudů posledních desetiletí může přispěti lépe než velmi skvělý román, protože je to kus skutečnosti a protože pisatel říká, ovšem o své veřejné, politické činnosti: „Nikdy jsem neřekl slovo, jemuž bych sám nebyl věřil.“ A můžeme pevně domáhat, že to pláň o celé jeho knize. Ta kniha, nebo lépe řečeno Schuschniggy život, jak jej z knihy poznáváte, je mimo jiné novým vyprávěním přilisi protě marxistické filosofie dělní, že toliž jenom hmotné zájmy dělají dějiny. Schuschniggy život je celý velmi krušný, je v něm tolik chudoby, musí se těžko protloukat, ani později, když je na vedoucím místě, nemá skoro nic, a přece stále pracuje a bojuje za svou ideu, za svou předstávu Rakouska. V tomto bude je ovšem jeho tragická vina, protože toliž za své nemožnou, neskutčnou, bojuje marný boj. Čítite na něm osudnou nerozřetitelnost rakouského problému, jenž je problémem německým a tím i naším problémem, protože jistě i nám zas jedinou tento problém vyvstane. Němčivci i u něho převládá nad rakusanstvím, stále a stále dokazuje, že je dobrý Němec, přestože je Rakusan.

Toto němčivci, tak hluboce zakotvené i v myslích jiných německých katolíků, způsobovalo, a bude i jistě i v budoucnosti způsobovati nedostatečné odsouzení Hitlerova režimu, způsob, že se bude přičiny všeho loho muže zla hledat někde lino, u jiných lidí, v chybách jiných lidí, jen ne u Němců samotných.

Ve dnech konečného rozvratu vezou na př. Schuschnigga v autu z Flossenbürgu do Dachau. V autu cestuje současně zřámy dlouholetý správce finanční řetě řiky, Schacht, a generál Halder, jenž byl až do roku 1942 náčelníkem hlavního štábu německé branné moci. A o všech těch si Schuschnigg napíše loto: „My, jak jsme tu seděli pohromadě, jsme svého času, jistě nechtěli všichni rožet. Ale jedno vím. Každý z nás chtěl nejlepší a vykonat své nejlepší, kam ho osud postavil.“ To je ten strašný problém kolektivní zodpovědnosti. Každý chce to nejlepší, a při tom hme stališe a miliony nevinných lidí a pak za to každý nemůže a žádný se nehlasí k zodpovědnosti. Kdyby tak člověk nebyl křesťan a nevěřil ve věčnou spravedlnost, pak by musil zoufat nad lidem.

Schuschnigg je vzdělaný člověk; jeho kniha se lidem hemží literárnímí reminiscencemi takřka všech dob a všech národů. Zejména tcho klasické vzdělání je značné. Stejně však bylo u značné i u většiny vedoucích Němců. Ukazuje to zase jedna stránka Schuschniggyho deníku z 15. dubna 1940 z Dachau. „Seděl jsem večer v poslední sluneční záři na dvou lavicích na dvoře proli sobě: Generál von Falkenhausen, dr. Schacht a já. Byla právě přestávka mezi dvěma poplachy.

Tu spustil dr. Schacht bez jakéhokoliv popudu a přednášel lliadu; řecky, asi dvacet, třicet veršů. Natěž Falkenhausen proli němu odpovídal, rovněž řecky a i dva podali homérský zpěv, že by z nich byl měl každý profesor řečtiny radost.“ Zapojil jsem se nesmělým „Arma virumque cano...“ a už pokračují li dva a nedají se překonat ani ve Vongliou. Konečně isme u Goethe — a bez dalšího přechodu u Busche, až jsme zase dospěli ke skutečnosti, to znamená k Adolfu Hitlerovi a k Dachau.“

Takoví lidé by byli asi nevymyslíli koncentrační tábory a jejich hrůzy, takoví lidé mlvají zásadu „zít a nechat zít“, ti lidé však neudělali takě zásadně a radikálně nic proti tomu, aby k oněm hrůzám nedošlo, dovedou před nimi přivírat oči, protože jim právě z těch klasíků a z celé jejich výchovy zůstává v mysli přilisi statický obraz světa, obraz, kde jsou nutně nřší a vyšší, vedoucí a podřizní, a to jak v jednotlivých třídách, tak mezi národy. Takoví lidé nikdy nechápu skutečnou demokracii, nakonec se však dají ovládnouti nejprstím barbarem rázu Hitlerova.

To vše nemá být útok proti studiu klasíků, které má u nás již tak dosti nepříteli. Klasické jsou nutnou složkou naší kultury, ale jen jednou složkou, kterou třeba doplnit tvorbou modernější, která vidí člověka hlouběji a vřestraněji, kterou třeba i jinak doplnit poctivou výchovou mravní, hlavně k občanské stáetnosti, poctivou výchovou demokratického a sociálního smýšlení.

Paináct let Akademického týdne

Není snadné dát určité době novou formu její kultury nebo jejího myšlení, ani není snadno poznat, zda nějaká doba byla stržena celá novým myšlenkovým proudem nebo zda dostala tvořivý podnět. Ani kulturní forma ani myšlení a život není abstraktní, jejich nositelé jsou živi lidé, počinění myšlenkou nebo zasažení novými snahami mohou vykonat nová díla ve všech odvětvích lidského působení. Akademický týden měl nejdříve úkol průkopnický. T. j. odstraňoval předsudky a zaujalost u liberalistického smýšlení českém zrovň křesťanské kultury, proti filosofii Aristotelově a sv. Tomáše Akve. V „pokrokovějším“ světě zmínka o středověku a jeho filosofii budila vědecké pohoršení. Znalost středověké filosofie sv. Tomáše byla jen taková, jak ji posílili vlistilí profesori na fakulách citovali z vedlejších pramenů. Přednášky těchto posilivstů-filosofů dokazují, že řivili a zanebrávali jedno z nejpřednějších období světové kultury, t. j. středověké období; vrcholem, jak je u sv. Tomáše. Státi si předstí na vni charakteristický posilivstů-filosofů předků věd; abychom poznali jejího neznaného scholastického filosofe a bezpráví, které li

Schuschnigg sám vyznává, že se s takovým člověkem setkal v postavě Léona Bluma, jemuž vydává toto svědectví: „Především však mi setkáni s Léonem Blumem, o něž se postaralo gesapo, zůstává osobně vzácnou - vzpomínkou, protože jsem v něm mohl poznati velkého Evropana, a což pro mne znamená ještě mnohem více, dobrého člověka. Aie to je snad v podstatě tole...“

Schuschnigg je dobrý člověk, má však v sobě dost rakouské povrchnosti, která nemá ráda již přilisi ke kořenům problému, nebo která si je ráda usnadňuje. Přilisi mnoho se dáva zajmout leským povrchem věcí. Prolo u něho tolik nadšení pro „rytíšské“ Maďarsko, prolo u něho tolik nadšení pro Mussoliniho a jeho výkony, pro jeho „politické mistrovské dílo“, proto napíše, že čivrhodinka, kdy ho za jedné italské návštěvy zavezl Mussolini osobně do Ravenny k návštěvě zavru Dantova, patří k vzpomínkám života, jež nikdy nezapomene, a nechce jaksi chápat, že komediáni Mussolini nemá nic společného s geniem Dantovým, že li návštěva u básníka hrobu je jen dalšítem jeho komediántsťm, tak jako bylo komediántsťm, když je k ospravedlnění své habešské loupeže dovolává svatého Františka z Assisi a dal jí k tomu vyzváněl všemi filmskými zvony.

Schuschnigg je křesťan, oddáný věřící křesťan, a přece u něho stávká se s křesťanským fatalismem zla, když na př. píše o renesanci: „A všechno zle a děšelské dohromady, co se nečestným jedincům stálo osudem, nedoveře vyvířiti prostě skutečnost, že bez těchto autokratů, bez cožů v Benátkách a bez Mediců ve Florencii, bez Sforzů v Miláně a bez Este a Gonzazů ve Ferrare a Mantuliu by patně nebyl býval žádný Leonardo da Vinci, žádný Michelangelo a žádný Raffael.“ Který jednání u nělec by nebyl býval bez Mussoliniho? Veliké drama našeho vykoupení by také snad nebylo bývalo bez Jidáše a bez Kaitáše, bez Heroda a bez Piláta. A přece na př. o Jidášu říká Kristus Pán, že by bývalo lépe, kdyby se byl nenarodil člověk, ten a důsledně domyslené křesťanství nás vždycky musí vésti k názoru, že ani zachrána všech kulturních stávků lidstva by nemohla ospravedlnitli jediný hřích, v němž v každém je tolik chaosu a nekultury pro každého, kdo „kulačně věří v Boha a dovede se na všechno z Božho etanoviska dívat.“

Nestátnická povrchnost Schuschniggyho nejvíce vyniká v jeho srovnávaní Masaryka s Hitlerem. Píše toliž toto: „Masaryk — protivotec — byl pro střední Evropu nevědomky a mimovolně Janem Křtitelem Adolfa Hitlera. Oběma politickým profilům je společně rozhodující spád: Masaryk, Slovák, se stal velkým českým osobovoditelem. Hitler, Rakusan, se stal samospastelným Němcem.“

Schuschnigg, jako ohromná většina Němců, přičítá vinu za Hitlera pouze mrovým úmlouvám, jakoby u po několikáté válce, prohrané válce, měly smlouvy Německu přece jen dát všecko, co si přálo. Schuschnigg nechce vidět, že hlavně příčinou německých dějů je strašlivá povcha, kvaže stáie onaku li své právo vladnouti ostatním, která opakovala do omrzení, že pokračka z roku 1918 byla jen nešťastnou náhodou, jen zradou několika zvrhlých individuí. Jak si může Schuschnigg myslit, že Rakousko ve staré předválečné formě by bylo bývalo odolnější proti nacismu, který by byl tak jako tak vznikl? Takové Rakousko by se bylo stejně stalo jeho obětí. Jak může Schuschnigg čtivovat činnost Masaryka, jehož národ byl skutečně celý osvoboděn, Masarykova snahu o osvojení tohoto národa, jak jí může srovnávat s činností Hitlerova, jehož národ byl vždycky velmocí? Hitler nechtěl nic jiného než vladnout druhým, nicli druhé, brát druhým, cokoliv si namanul, vše to prohlášovat za německý svitovní prostor. A to všechno ne snad jen v opojení válečných úspěchů, nýbrž soustavně, programově již od počátku. Naproti tomu je známo, že Masaryk hrozil, že si ož prezidentství a odejde, když při děláni ústavy z r. 1920 chtěl některé čestli politikové dát Němcům možná demokratická práva než Čechům. Jak možno tedy tyto dvě veličiny srovnávat?

Tento nedostatek smyslu pro skutečnost byl hlavní příčinou marnosti všech pokusů o udizení samostatného Rakouska před anšlusem Schuschnigg se spolehal na Mussoliniho, který ho v rozhodnutí chvíli chladně opustil, nechal i jeho osobně v drápech gestapa, nakonec pak všechnu vinu svede na Masaryka a na Beněse. Na tyto omly je třeba nařhávat upozorněti, protože je na zapadé dost komunistických židů i dnes, kteří se budou Schuschniggyho názory líbit, které následkem toho se budou vždycky dívat ukosem na Československo a budou se vždy znovu a znovu pokoušet o trosčnickou, marnou politiku, která nakonec kompromituje i katolicismus, ak

Sjezd byl prvním popudem k pořádání Akademického týdne, aby byla dána možnost čestěi a lépe poznávat světovou úroveň křesťanské kultury a filosofie a její životnosti. Znenáhla se vytvořil nejen mezinárodní kruh docenta A. T., mezi nimž byli: Muckermann, Chevalier, Jollive, P. Garrigou-Lagrange, P. Gillet a l., ale i českých profesorů a vědců a umělců: prof. M. Weingartner, ing. Ferd. Pujmaner, prof. Birnbaum, dr. A. Birnbaumova spuloorganizátorka týdně, dr. A. Pavelka, prof. dr. J. Beněš, umučený dr. Alfred Fuchs, prof. dr. Malocha, prof. dr. B. Vašek, prof. dr. Cinek, prof. dr. Čibulka, prof. dr. Konečný, dr. Hruban, J. Durych, J. Cep, J. Zahradnický, dr. J. Urban, dr. Braito, dr. Dačik, dr. Škacel a jiní dominikáni nebo členové jiných řádů. Akademický týden rozšířil svou působnost i na pražský ústav, na Žižkov, Kopecku u Olomouce, později na Gruni. Zatím se rozstřili i počet docentů na př. o prof. dr. Ferd. Steibitze, prof. dr. Frani. Novolného, prof. dr. Kellera, doc. dr. Lud. Kolaříkové, dr. Si. Sláška, dr. J. Vezelého a mnoho jiných mladých pracovníků. Z umělců se účastinli týdně: Halas, Holan, Bednár, E. P. Burian, Talich.

Dnešní vliv na studující mládež i na mládou inteligenci je dalekosáhlejší než v počátcích. Odchovanci A. T. dnes už působí samy na různých místech. Nenávisti k sv. Tomáši byla prolomena a zájem o jeho filosofii a Samu se značně rozšířil nejen z A. T., nýbrž i odjinud. Pravda, vláda i na tomto místě. Zatím co nová kritická mládež prohlédla na dno pozitivistické omezenosti, rozumí i lépe absolutní filosofii. To je nejspřávnější název scholastické filosofie, protože je to snaha lidského rozumu o absolutní poznání skutečnosti. Zatím co jiné systémy upadají mezi starostlivosť a vznikají nové, aby i ony zapadly, scholastická filosofie, dobře poznána, se obnovuje ve svém stále novém mládí absolutní platnosti. A T. tedy nepovažuje se za stavitele tohoto období, ale co skromného, ale důsledného bojovníka za duchovní ráz kultury i života, pokud tento duchovní ráz byl a je buď opomíjena nebo neznám. A tak hlavní program A. T. je doplnovat a nadpravovat ilné snahy, které nejsou úplné. P. dr. Břetoh Habán O. P.

RNDr. Artur Pavelka:

Továrna a kříž

Kříž a továrna, tof pojmy pro naše české poměry skoro protikladné. Kdyby někdo přišel s požadavkem, aby v továrnách byly zavěšeny kříže, skládli by u umírněných patně útrpný úsměv a u bouřlivějších povah serkastické poznámky, ne-li výsmělné hechtot. Je tomu patrně již přilisi, přilisi dávno, od chvíle, kdy kladivo bušilo do hřebů kříže. Kdo pak dnes ještě vzpomíná na vysoké posvěcení tohoto nástroje umučení Páně?

A přece. V blízkosti hranic země Moravské sídlí slovácký bratr náš, ten posmáváný, poutpěný a podezříváný bratr Slovák a skvěle vedení svojli „Tlačovou službou ÚKK.“ nám dáva zvěst o událostech, že jsou u nás dělníci, kteří chápou souvislost kladiva a kříže a kteří dovedou své dliny posvětili zříkáním břevnem. Slyše jen co jako událost zcela současnou jako tiskovou novinu s datem 25. novembra 1947 podáva světu slovácký náš bratr.

V Praze byla postavena továrna SLOBODA na zpracování masa. Na přání dělnictva vysvětili před zahájením práce tuto továrnu svatostní vdp. dr. S. Hěsek, apoštolský protonotář a farář v Převově. Současně velepr. dr. Hěsek posvětil kříže pro každou místnost nové továrny. Zaměstnanci si dali při vstupu do práce heslo: Bůh žehne naši práci.

I zaměšnaní první slovácké továrny na výrobu zlatého a stříbrného zboží „Bratři Frosti“ v Bratislavě se rozhodli ze svých prostředků zakoupit kříž a vyvěsit jej v dílně. Když svoje rozhodnutí oznámili majiteli podniku, onu I. Prostoví, dal on sam počtbný obnos a u přilisi těchto posvěcení kříže a dliny, kterou vykonali frantskáni, uspořádal pro dělníky malý hanek. Na něm p. Holř uspořádal sbírku pro katolický úst, který vynesla 1037 Kčs.

Ve klářišvých v Kateřinské hutli byla 15. listopadu posvěcena nová tavilna pce. Uměštně je v hale, ve které od nepaměti visli velkí kříž. Tento symbol spásy pravdy a lásky se sklil i na kopuli pce. Slavnost za přítě účasti dělnictva začala společnou modlitbou. Obřad provedl vdp. J. Bolčány, přilisiživotní projev ml. P. Lapšanský SVD z Vidně. Předseda závodní rady V. Sedmík a podnikový ředitel Seba zhodnotili událost dne a vřezvedli jí jako snahu všech zaměstnanců o zvelebení výroby a podniku. Po církevních obřadech byla tradiční „vymetáčka“ a společný oběd v „vodním hostinci.“

Uvedené úpady ukazují jasně křesťanské smýšlení slováckého dělnictva. Těmito slovy končí zpráva tiskové služby.

Kříž do továrny, le není první krok k posvěcení pohanského prostředí větrnými čestvými továren. To je dosti pokročilý pokrok po prvních krocích, po kterých duše českého dělníka volá.

Nebojte se, dělníci, zde nejde o žádnou zakuklenou politickou agítaci, o nějaký zarážený nábor pro učilou politickou stranu. Je o toho, jenž je na kříž a jenž trpěl pro vás všechny a jenž také přine chépe vaše boloto. Vy snad ani neušete, že jsou ještě jiné zbraně než nenavít a vzdor pro vymáhání vašich spravedlivých požadavků. Víte o tom, že kříž rozděluje čtyřmi svými rameny spravedlivě bílé práce všeho druhu, i nejčestší práce, ano i práce bolestné, rovnoměrně na všechny, aby každý neal, na co jeho síly stačí? Víte, že vaak z kříže přichází i útěcha a síla i radost? Že kříž vám promění dílnu v rodinné prostředí? Hlobtejte trochu o kříži, spolu s bratři dělníci, informujte se o kříži a poznáte, že kříž je významným nástrojem pravého vašeho pokroku.

A kňáži, nebojte se zaplíněných rukou ani umazaných oblečků, nebojte se ani drsné šouřpky hrubší mlvy a hrubších zvyků, než jsou ty, na které jste zvyklí. Vaši bratři v jiných ve-

Kdo více vykonal?

Situace ve Francii je stále hrozná. Je to revoluce? Těžko říci. Vzpomínám si, že revoluci tam čekali mnozí již v době t. zv. Lidové fronty, kdy ve Španělsku zúřila občanská válka. V letech 1936-37, již tehdy to tam bylo všelákem, ale tehdy tam byl blahobyt. V bývalém pařížském městě Avignone jsem si tehdy onoho blahobytu všiml a řekl jsem si, že nebude revoluce, protože ta má nepříznivější půdu v oáidě.

V om ohledu je tedy letos situace změněna, protože letošní rok neurodí je skutečné rokem bídý a tedy jako stvořený pro revoluce. Ve Francii a kdekoliv jinde. Plyne z toho, jak rozumí a trošičku musí být všichni lidé, jímž opravdu záleží na klidu a míru. Všude. I u nás.

Ve Francii jde tedy mezitím boj na různých frontách. Zatím také ještě na frontě parlamentní a koliv ne již jenom tam. Na př. pan Duclos, jeden z komunistických vůdců jenž byl nedávno na návštěvě také u nás, při jednom tom parlamentním řečnění prohlásil, že církev neudělala za dva tisíce let pro lid ani tolik, jako socialismus za sto let.

Je to jisté pořádné vítka. Jak je nespravedlivá, díl ovšem každý dobrý katolik na první pohled. Svě pravdivé principy o důstojnosti lidské vůle, o důstojnosti lidské práce a pracujícího člověka zvláště má přece socialismus jen od církve, jen z křesťanství. Jen ono je přineslo na svět. Jen Církev je po celá staletí střežila a neustávajícím i nejmocnějším, přimlouvala. Jaké sociální zásady již od počátku křesťanství mělo, možno vidět a vyčíst z jednoho malého listku sv. Pavla z listu k Filimonovi. Přečtete si jej 23. ledna.

Pavel, vězeň Krista Ježíše, a bratr Timoteje Filimonovi, miláčkovi a spolupodnikovi svému, též milé sestře Apii a spolupodnikovi svému Archippovi a obel vřelých v tvém domě; milant a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Děkuji Bohu svému, vždycky vzpomínaje na teba ve svých modlitbách, neboť slávil o tvé lásce a víře, kterou máš v Pána Ježíše a kterou projevuješ všem věřícím. Křé žná víra, kterou máš spoletňovat i námi, té přivádí k správnému poznání všech doher, které máme v Kristu. Za mnoho radostí a útěchu mám děkovat lásce tvé, neboť srdce vřelých skrze tebe, bratře, našlo oddechu a občerstvení.

A proto, ačkoli bych měl v Kristu Ježíše plné právo přikázat ti, co je tvou povinností, přece pro lásku k tebe rádji prosím. Já, Pavel, dnes již stařec, nyní pak i vězeň pro Ježíše Krista, prostím tě za svého syna, jehož jsem zplodil v okovech, za Onesima^{*)}. Kdysi ti byl neuzdraven, nyní však je latě toh, tak mně velice užitečný. Posílám ti jej zpět. Přijmi jej jako svého. Běd bych ho byl podržel u sebe, aby mlté tebe posluhoval ml v okovech, které Iripim pro evangelium, avšak bez tvého souhlasu nechci! Jsem si jist, učiníš, aby dobrý skutek tvůj nebyl jen zá k přínocení, nýbrž dobrovolný. Snad právě tebe odešel od tebe na krátký čas, aby ho obdržel na věky, ne již jako otroka, nýbrž více než otroka, jako bratra milého. Bine samému již jeť jim ve vysoké míře, čím více to bude pro tebe, jmuž náleží jak podle těla, tak v Pánu.

Citá-li tedy nějaké účastnosti ve mnou, přijmi ho jako tino samo-ného. Způsobil-li ti nějakou škodu, nebo je-li ti něco dlužn, přmi to mně, já Pavel již k svému nikomu, já ti zaplatím. Nechej ti říkat, že jsi ml dlužn a to sebe samého. Ano, bratře, ať mám z tebe ten užitek v Pánu; způsob mnou srdci tuto radost v Kristu.

Dějuj ve tvou ochotu, písi ti, věda, že učiníš i nadto, co pravím. Zároveň však připrav ml pohostinství, neboť doufám, že modlitbami vašimi budu vám darován.

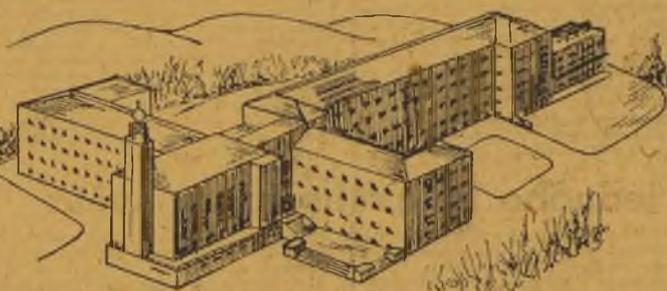
Pozdravuje te Epafrať, můj apoluvě v Kristu Ježíši, Marek, Aristarchos, Demas a Lukáš, moji to spolupracovníci. Milost Pána našeho Ježíše Krista buďz a duchem všéma. Amen.

Tento list sv. Pavla k Filimonovi byl různě oceňován. Vysvětluje se to z rozdílných lidských povah. Povahy úřednicko-obchodnické chtějí mít všechno jasně vypsáno, vyměřené, odvážené, jasnou, přemost jeť jim hlavní zámkou ceny. Ty si tedy tohoto listu příliš nevážíš, považuješ prý tam není nic nového, žádné zvláštní nové zjevení nebo pod.

Na štěstí člověk nepoznává a duchovní nežije pouze a jediné obchodnicko-počítáckým rozumem, proto měl listek k Filimonovi také dosti až zamilovaných čtenářů a obdivovatelů.

P. Prát, známý vykladatel sv. Pavla, píše na př. o něm: »Tento malýček umělecky akvoté taktností, zdvořilostí, usměšlností a vybrané povábnosti« (Pokračování na str. 2.)

Nové biskupské gymnasium v Brně otevřeno

Každý pravý katolik ví, jak důležitou složkou činnosti církve je výchova mládeže, zejména duchovních vůdců mládeže, zejména budoucích kněží. Duch našich státních škol odpovídá bohužel po mnohé stránce tak málo duchu Kristovu. Proto ten houževnatý boj církve o vlastní školy. Není to boj o obyčejnou světakou moc, o světakou vládu, je to boj o duše, o Kristův život v nich.

Proto se třeba radovat z každé nové církevní školy, proto se třeba radovat z krásného nového gymnasia brněnského, jeť bylo v neděli dne 7. prosince slavnostně otevřeno, vysvěceno a odevzdáno svému vznešenému účelu. Slova o vznešeném účelu se jsou jen vzletnou frází, pochopí je každý, kdo rozumí trochu životu duši, chápal je sv. Jan Zlatousta. Jenž praví, že umění vytvářeti k dohra mládeže přesahuje umění malířů, sochařů a všech ostatních, jejichž materiálem je jen hmota. Ta slova něco vází u tohoto Reka, o němž nelze říci, že by si nedovedl všízt díla umělců.

Njdp. biskup brněnský, Dr. Karel Skoupy,

jenž gymnasium vysvětil, může proto s hrdostí všízt na nové gymnasium jako na své dílo. Stál u jeho vzniku, u jeho stavby, do které se brněnští dali již na počátku šestých let okupace. Válka jim zabránila v dokončení, pak se stavby zmocnili Němci pro své účely, přestavili ji pro své účely, používali ji pro své účely. Tyto přetvářky jsou jen nová pečť Boží vyvolení tohoto díla.

Dnes je brněnské biskupské gymnasium již v chodu. Je světeno Jeziutům, jejichž vynikající pedagogické zkušenosti, tradice a úspěchy nemůže popřít ani nejzarytější odpůrce. Zatím tam mají pět tříd o 112 žácích. Na 160 chlapců budou v konvikte, jenž je také při gymnasiu zřízen.

Budova gymnasijní, jak je patrné z naší kresby, je na nejvyšším místě hlavního města Moravy. Kž je to symbolem skutečnosti, že i v duchovním smyslu budou odamtud vycházet lidé, jejichž přičiněním bude vévodit Kristus lidu moravskému, jak mu vévodil od příchodu sv. Cyrila a Metoděje.

Ze společného pastýřského listu

Po listopadových konferencích biskupského sboru československého, byl vydán společný pastýřský list. Byl sice čten ve všech kostelích a čtenáři »Katolika, nej tam zajisté slyšeli. Vašné slovo arcipastýřské však třeba pozorně meditovat, trvaleji je mlíti na mysli. Proto zde přinášíme hlavní částí zmíněného listu.

I. V otcevaké práci své jsme plni obav o národ pro vzrůstající úpadek mravnosti. Nemyslíme tím jen doledky rozmáhajícího se alkoholismu, jenž zeslabuje sílu vůle a vytváří povahové slabobochy - je na to poukazováno jako veřejnosti, tak vládními kruhy - máme na zřeteli hlavně ubývání, ba utížení základního řádu mravnosti, jak jej v duších mláďeť stěnou zvané mravní. Úpadkem mravním zde tedy rozumíme jen znepravčlost v ohledu čláty srdce i těla, nýbrž úpadek celkové mravnosti, jejímž základem jsou opatnost, státnost, spravedlnost a mírnost. - Úpadek opatnosti, doporučené tak názorně Kristem samým v podobnění o desíti pannách (Mat. 25, 1-12), úpadek odvody pro všechny, je politováníhodný zejména mezi věřícími. Vědy ne nadarmo varoval tolikrát Spasitel před nedosta kcm bdelosti, jenž i výlovně všechna na svá varování zdůraznil u sv. Marla Pka: »Co pravím vám, všechnem pravím: bdelosté (Mk. 13, 37). - Úpadek státnosti jak v řádě nadpřirozené, tak v přirozené. Přibývá demagogické troufalosti a smělosti poměrně a ubývání státnosti: opravdových charakterů, a přece nebýlo nikdy tolik třeba pravosti povahové jako v našich dobách. A věřící by neměl zapomenat na slova sv. Pavla, jmuž vyběhl Korintským, žijte v podobných poměrech, jako jsou naše: »Bědte, pevně stáňte ve víře, zmušle si pročinejte a hudeť sílni« (1. Kor. 16, 13.) Opatnost a státnost upřevuje důvěru a tím chrání před sklesnutí a malomyšlností, jeť tím srdce propadají strachu, čím více se hnížďí k pokraji zoufalosti. A to zároveň vede k neúspěšnosti svého druhu.

Mírnost, umírněnost! Jak proti nim chybují jedinci v soukromém životě! Jak se proti nim chybují v životě veřejném! Co tu zbytečných řečí, slavností, projevů a podniků! Jen aby dav se nějakým způsobem zabavil a aby jeho pozornost byla odvrácena od mnohých nedostatků a ne-

oprávnosti. Ale nejhoubnější je úpadek upravedlnosti. Spravedlnost zde myslíme čtnost, závející každému, co jeho jeť, v nejširším slova smyslu.

Jsou do nebo volající křivdy páchané pod rouškou práva a spravedlnosti na majetku a osobním právu. (Srov. 2. Mojz. 22, 23-24.) Je zneříváno a znehodnocováno i jméno národní občity k provádění vřelých nespravedlností. A odvlnání? Vyloučení. Náprava? Nepravdivelná. - Jak je tím znevažována i čest národa před celým světem. Nedovedeme ani domyslet všechny následky takovým způsobem překročeného čtu a smyslu pro spravedlnost, jeť zachycují i nejširší vrstvy. Ne, nemysle se, Boh neoché se posmívá (Gal. 6, 7), a vědomé nespravedlivé zločinem a hanobení čti bližního je hnušnějším zločinem než krádež a loupež, neboť podle Písma slepý jeť dobré jméno než bohatství mnohé (Přm. 22, 1).

A je věru smutné, že neupřímnost, nečestnost a lživé překrucování zaplavuje i vrstvy udávající ton kulturu a že je tak i veřejné mínění v nebezpečí nesprávného ovlivňování.

Běda národu, který by byl veden po těchto nebezpečných cestách! Zapřisaháme vás proto všechny, kdož z vůle lidu jeťe odpovědní za správu našich věcí, zamyslete se nad skutečným stavem poměrů našich! Máte velkou odpovědnost před národem i před Bohem, a nelze avlovat vlnu na druhé! Bylo by osudnou zpronevěrou osobní povinností myslet: Po nás ať přijde potopa!

Všech těch zmatcích vydatou oporou všech upřímných snah k odstranění úpadku mravnosti je náboženství, oprávej se o pravdy a zásady nauky Kristovy. Nebylo státníka, jenž by uznával a nesečoval tento důlekovitý význam náboženství. Hlásáme se proto i my, katolíci biskupové, k práci na mravní obnově, jak nás k tomu i sám pan prezident několikrát vyzval a máme sebe i všechny, jeť spravujeme ve jménu Pána, ochotná do služeb národa i lidu, z něhž jsme vzrál a jehož krev je i krev náš. Náboženství bylo oporou, mocnou oporou v době okupace, náboženství musí být oporou i v těchto dobách vzrůzých zkoušek, a služebníci náboženství, kteří odvědívali svou lásku k vlasti i státnostnost ve dnech pronásledování, oasvědě se již i teď, kdy jejich pomoci znovu potřebuje stát i národ.

Nová encyklika o liturgii

Koncem listopadu vydal sv. Otec novou encykliku, začínající slovy: »Mediator Dei et hominum«, jednající o katolické liturgii. Kdokoli živa a církvi, ví, jak významné, ba jak ústřední postavení zaujímá liturgie v našem křesťanském životě. Kdokoli žije a církvi, ví, že, že právě poměr k liturgii takřka již po několik desetiletí vástlivě zajímá nejlepší syny církve, nejspokotějším duš, které právě v krásné a správné provádění liturgii vidí nejúčinnější cestu k opětovnému získání dnešního světa Kristu. Ti všichni se zdjmem a vděčností přijmou jako tuto novou encykliku, jejíž nejdůležitější částí hodlame postupně přinést i my.

Plody liturgického hnutí.

Víte, zajisté, cihodni bratři, že koncem minulého století a začátkem tohoto století vzniklo liturgické hnutí, jak z chvaltebného zájmu soukromých lidí, tak zvláště z horlivé péče některých klásterů slavného benediktinského řádu; a tak nejen v mnohých národech evropských, nýbrž také v zámořských zemích se rozproudilo záslušné a plodné závodění v této věci. Blahodárné účinky tohoto horlivého závodění lze pozorovat jak v oboru posvátných věd, kde liturgické obřady východní a západní církve byly obšírně i hlouběji studovány a poznávány, tak v duchovním životě mnohých křesťanů. Obřady velebné nejvyšší Oběti byly více poznávány, chápany a oceňovány, účast na svatých svátostech byla horlivější a s větším porozuměním a prociňením se setkávaly liturgické modlitby. Kult Eucharistie byl uznán za zdroj a vrchol pravé křesťanské zbožnosti, což třeba zachovávat i nadále. Kromě toho bylo jasněji poukázáno na to, že všichni věřící tvoří jedině, těsně zkloubené tělo, jehož hlavou jeť Kristus a že jeť povinností lidu křesťanského zúčastnit se liturgických obřadů v tomtéž duchu.

Extremy v poměru k liturgii.

Nuže, jestliže na jedné straně s hosteti pozorujeme, že v některých krajích je pochopení a porozumění pro liturgii nedostatečné, ba skoro žádné, na druhé straně zase starostlivě a ne bez úzkosti pozorujeme, že někteří se příliš snaží o novoty a uchylují se od cesty správného učení a rozumné opatnosti. Omylům a záměrům o obnovení posvátné liturgie vplétají totiž časté »nápěvy«, které buď zdušněno nebo ve skutečnosti tuto přesvatou záležitost uvádějí do nebezpečí, ba někdy je spojují s takovými blížvy, které se přímo dotýkají katolické víry a zásad duchovního života. A přece ryzeť víry a mravů má být zvláštní směrnici této posvátné vědy, která se musí na tomto shodovat s moudrými směrnici církve; tedy naši povinností pochválit a doporučit vše, co bylo učiněno správně, zadřít však anebo odsoudit, co se uchyluje od správné cesty. Necht si však lidé nečinní a ledví nemyslí, že se jim od nás dostává chvály tím, že káramě bloudící a brzdíme nerozváže, aniž neopatrní necht si nemyslí, že je doporučujeme, jestliže opravujeme nedběl a nečinně.

Výzva k oddané poslušnosti.

Necht tedy všichni křesťané učenlivě poslechnou hlas společného Otce, jenž si toužebně přeje je všechny co nejčistěji sjednotit s sebou přivést k oltáři Božímu, aby tam vyznávali tuž věry, šidli se tímž zákonem, zúčastnili se jednověsně a s jednou vůlí téže Oběti. Toho si zajisté žádá účta Boží, toho žádají i potěhy našich časů. Po dlouhé a kruté válce, která v křvi a nesváru rozpočila národy, správně smýšlející lidé všemi prostředky usilují o to, aby je zase přivědli k jednotě. Jsme však přesvědčeni, že žádný prostředek není v této věci tak účinný jako skutečné a praktické prožívání náboženství; jímž má být prolnutí i vedení všichni křesťané. Tak totiž, aby se šidli upřímně tímž základním pravdami, aby ochotně posluhovali své záhoňnitě pastýře a aby vřdávali Bohu náležitou počtu, tím pak vytvářeli jakési bratrské společenství, neboť jedno tělo tvoříme my všichni, kdož máme účast na jednom chlebě.

Přítomnost Kristova v liturgii.

V každém úkonu liturgickém je tedy zároveň a církvi přítomen i její božský Zakladatel; je přítomen Kristus ve velebné Oběti oltářní, je přítomen jak v osobě přísluhovalově, tak především pod způsobem eucharistickými; je přítomen ve svátostech svou sílou a působností, kterou přelévá do nich jako nástroj posvěcení; je přítomen konečně i ve chválech a prosbách, které jsou přednášeny Bohu podle slov: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mého, tam jsem již upřostředil nich.« A proto posvátná liturgie tvoří veřejné uctívání, které nás Vykupitel, Hlava Církve, prokazuje nehesakou Otci a které společenství věřících prokazuje všemu Zakladateli a skrze něho věčnému Otci; krátce řečeno tvoří veřejný kult mystického Těla Ježíše Krista, t. j. jak Hlavy tak tělo jeho.

*) Onesimos znamená řecky užitečný.

Kdo více vykonal?

(Dokončení ze str. 1.)

musel byl prvním křesťanským prohlášením práv lidských. (Narážá na franc. revoluci, kde byla také prohlášena lidská práva.)

Tento listek je proto tak drahocenný, že je jakož živým příkladem pravdy víry, které Pavel v jiných svých listech suše prohlašuje a ukládá. Je proto tak drahocenný, protože prakticky ukazuje, jak Pavel uskutečňuje tu slavnou rovnost všech v Kristu, kterou hlásá na př. v listě ke Galátům. Celé Pavlovo učení, které podle slov sv. Jana Zlatoústého je srdcem Kristovým, se zrcadlí v těchto několika řádkách.

Jen si to představte: Uprchlý otrok, tedy něco v téžešlém věku naprosto bezprávného a opovrženého otrok, kterého pravděpodobně nikdo předtím Pavel neviděl, se k němu v Římě přidruží. A teď již jej poila, vračí jeho pánu a nazývá jej autorem svým a prosí toho pána přemane, aby pro lásku k němu, k Pavlovi, byl dobrý a laškavý k Onezmovi, otroku. Ale to, čeho bychom si směli nejvíce všimnout, jest duch, který ten listek skrz náska proniká. Pavel miluje celou avo láskou Onezma. Ale není to pouze nějaká přitvořená družba, která jej k němu pouká, je to všeude a ve všem Kristus, je to Pán, je to věčnost. Jak musel býti Pavel proniknut vřivou v tajemství Krista v nás! Jak mu to bylo skutečností všech akutností! Chápeme pak, že se Apolón nestaral pílii o zákonité odstraňování otroctví! Jakou cenu mají papírové paragrafy a zákony ve srovnání se zákonem, vyřvým ohněm Ducha sv. do krve a kosti křesťana? Tak již změšle Pavel.

Změšle se? Neptěděl svět? Je dosud otroctví v různých formách? Možná. Ale ani dnes n ní jiné ceoty k jeho odstranění, než návrat k Pavlovo pojmu svobody v Ježíši Kristu. Napíšeme-li stokrát zákony, stokrát se zvrhnou, stokrát se budou obcházet, nebudeme-li je skládat a vykládat odlna plným vřiv v Soudce nepodléhajícího a srdcem plným lásky k tomu, jež nás miloval až k smrti kříže a jenž pro nás vzal na sebe vzhled otroka, aby nás oevobodil k pravé svobodě dítěte Božích.

Na terezinském hřbitově

Při vstupu do své diecése, v neděli dne 23. listopadu, pronesl nřp, biskup litoměřický Dr. Štěpán Trochla na terezinském hřbitově tuto řeč:

Prozřetelnost Boží bylo určeno, abych na své nástupní cestě do litoměřické diecése jej kolem místa hrůzy, v němž si mne Bůh pro diecési připravoval, kolem tohoto povážného hřbitova, v němž odpovídá mnozí z svých kamarádů společného utrpení. Nemohu jeti kolem, aniž bych se zde neastavil, nevěnoval jim bratrskou vřivou a za duše jejich se nepomodil! Vím, jak hrůzný byl jejich úděl, jak trpký život a lidský bezútěšný umírání. Vím, že oni umírali, abychom my mohli žít, aby žil národ Svou tragičnou smrtí vykupovali mlk světu a spravedlivější soužití národů. Oni zemřeli, my jsme žíteli. Mohlo to přijít na mne; na někoho to muselo přijít. Já jsem zůstal na živu, oni odešli. Jsem jim za to vděčný. Z věčné lásky a účty jsem tu položil na jejich mohyly věnec. Má vědnost nevyplývá z toho, že já jsem tu zůstal a oni odešli. Nikoliv! Vždyť dobrá smrt v přítelství Božím je lepší než špatný život. Jsem jim vděčný však proto, že hrůzy těchto mučedníků-kamarádů mám tak blízko svého nového domova, že budu moci lépe nad jejich světlo památkou bdit, jejich dědičtí ošpatňat a pečovat o to, aby tyto hrůzy neupadly před dějinami v zapomnění. A aby neupadly v zapomnění ani duše těch, kdož zde odpovídají. Jme již takovi, že na hrůzy obdivme, ale nedovedeme se vždycky vědně pomodlit. A přece modlitbou splácíme nejvíce velky dluh těch, kdož za nás položili život svůj, modlitbou jim nejčinněji pomůžeme a modlitbou se také s jejich dušemi nejintimněji spojíme.

Konal jsem častěji tuto bolestnou cestu psky a v chvatném spěchu jako vděčné lidské společnosti s mléč pevností do Litoměřic. I dnes jsem chtěl jiti psky, jako kajcný pouťník jsem chtěl přijít do svého sídelního města, abych v den slavný nezapomněl, že po dni slavném mohou přijít zase dny trpkých zkoušek, abych se na ně lépe duševně disponoval. Čas přeměň vřivými mi to nedovoluje. Ale ty hrůzy tu budu mlk vždy tak nablízku, svým ardem budu denně mezi nimi prodávát a častěji je přijdu navštívít.

Nesmíme zapomenout, jak drase se mučila vykupovat svoboda a smelnější život na světě. Nesmíme zapomenat na utrpení, které se skrývá za těmito hrůzy, abychom snad nepošli zase žiti zpřobem, jenž způsobuje takové pohromy. Tyto hrůzy a toto mlko hrůzy musí nás vždycky nutit k lepšímu životu K životu, založenému na spravedlnosti, na vzájemném chápání a bratrské lásce, lásce mezi sebou samými a lásce mezi národy. Musí nás také přinutit k dostatečné odvaze a energii, spravedlnost, mlr a lásku na světě a v národě hájit i a riskem a seobětí.

Nevdu kolem tohoto hřbitova a psky nepřátelství a pomsty. Jdu kolem něho hluboce přemýšlám, že spravedlnost se nakonec vždycky práva doplá, a že nespravedlnost byvá vždycky trestána.

Pamatujte si lo, drazí bratři sestry! A slibte na hroebch těchto mučedníků našeho národa, ale také mučedníků všech národů, že zvlášť zde, na půdě znovizdobyté, založíte svůj život na spravedlnosti a na lásce a že ji budete odhodlaně a energicky hájit. To bude nejdůležitějším účtinným těch, kdož zde odpovídají a také nejúčinnějším zabezpečením výsledků jejich veliké oběti.

Slibte si to zde opravdové a pomodleme se za ně, aby jim Bůh dopřál pokoje, který jim byl na této zemi krutě a nelibostně odeřpen. Ať odpovídají v záplavě vědného světla v pokoji a vyprosi nám sly a odhodlanosti jiti po jejich světlých slépečích.

ak

Máme v Jeruzalémě krajana, jezuitského bratra-laika, jenž tam již několik let žije v tainné službě biskupství. Už několikrát nám tam odůvodňoval své dojmy. Zde je zase jeden dotaz. O vlastní palestinské otázce je toho tam nemnoho, skoro nic, ale kus tajemna dálek prototypových i věkových je tam přece. ak

Fr. Šira píše o své návštěvě na Libanonu. Následujícího dne jme dělati důvěru jiného rázu, asi 5 km od Beirutu na území reznice Annetias, v údolí nazvaném Esar Akil, dělájí zde naši Páteři z new-yorské provincie archeologické vykopávky nějakého sídliště lidského, z doby snad před 80.000 lety! Začali tam pracovat r.

Řešili daleko pro své metafory. „Já vím, a fieklo dítě pokorně. „Ale aspoň trochu, maminko, víš, aspoň trochu se ti líbí?“. A to už jí maminka přivlnula: „Ale Maru, ty hloupička, přece jsi tvé mamince la nejeřelá, a to je hlavní, ta nejobdivnější Marunka na světě. „Dítě se šťastně zapřilo.

Když přišla ze školy a dalo se do deště, vzala matčin kabát a šla jí hledat na pole: „Nevíte, kde je moje maminka?“, ptala se žen, pracujících v poli. „Neuž jí kabát, aby nepromokla a nezašlela. „Ty toho nadešláš a tu svou maminku... Dcerka bese slova šla dále, až maminku našla. Právě tak ráda měla svého věčného, svědomitého tatínka. V obou svých rodičích měla příklad pracovitých, k pomoci bližnímu vždy ochotných křesťanů. Sama byla také plna ochoty a dobré vůle.

Ríkávala: „Já nevím, čím to je: Já jsem sama, ale u nás je stále plno dětí. Táhly se za ni, protože je měla ráda, a to dětské srdce hned vyčítí. Dětem u ní bylo dobře. Co se stěch nejmenších naobsluhovala, těch jejich věně blýskavých noeků a úpínatých ruček! A kolikrát ty ručky políbala!

za děvčátko, kterému její rodiče poskytli na čas domov, se přimlouvala: „Vždyť jsi, maminko, také už víme, víd? Jednou si hrály ty dvě spolu na domácnost. Holčička napsala na papír, co se „jako... má nakoupit. Také hrůžinky, mande a čokoláda. Marunka ve své akromotnosti neznamenala tu posádky a připsala tam: „Což myslíš, že máme tolik peněz, abychom je vykoupeny za takové mláosty?!

Koncem května chystala se maminka odjet na den do Prahy na návštěvu. Obě děvčátka chtěla jít s ní; maminka by bývala ráda vzala sebou Maru a sebou, aby vyhověla pražským povzání, ale uvážovala: „Obě vřivě nemohu, pražští se připravují odjetí na letní byt, děti by zavázely; když se obě, tedy šádná, až jindy. Když se večer vrátila, běžela jí Maru nedočkavě naproti. Tolik se na mamku těšla.

Druhého dne si potesčila, že jí přichá v pravním boku. „To máš asi z toho, Marunko, že jsi se věra, moc unavila... Pomohla mi, maminko, fóru děti složit, nedala jinak, řekl tatínek. Bo-

Noční smírná adorace u Kapucínů

At už má ráz slavnosti, jako pravidelně každý měsíc v noci ze čtvrtka na pátek, nebo je konána ekumeniční večerčí, zastupující jednotlivé pražské farnosti nebo náboženské organizace, jako Mariánské družiny, třetí řádu, SKM, Jundka, Orla a p. po celý měsíc, co no coo — má opravdu význam aktivita domovní. Těško bychom našli obdobu tohoto uctivého klanění Ježvu, Svátosti v naší ústati; ba i v cizině je pohřdku podobných zářien. Ještě nejspíše za a tím srovnatí prosulý ustavující výstav Ježvu. Svátosti slávy v portické basilice Sacré Coeur, tvořící již po 70 let a neporušený ani v tragických chvílích obou světových válek, Adoratoř tamního výstavu nesou významný název „Homage de France“ — „mužové Francie“, — jíž a tomho je zřejmé, že sd postavení chřpau, jako smír se celý francouzský národ. I naši adoratoři smřívají v hodných adaracích Božské Srdce Páně jménem všeho nácho lidu československého a vypravují draké vřivosti potěšnění Nevyžádání. Máše být vznešenějšího skolu pro duše mládčiv avo vřiv a národ, než ve smírné adaraci dovolávat se milosrdenství u Srdce Ježíšví milosrdenčí, jež je Milosrdenství samo? A mže být uctivějšího zaměstnání pro národ a vřiv, než tento ustavující apel na Boží dobrořát? Vřivte, adarovní, pořdně a nímí a klaně se apalečně tomu, ježoz rožostil je býti se spny lidskými a dary a mláostní zahrnovali ly, kteří k Němu přicházejí. Přijďte a zkuste, jak sladký je Pán!

1947, válka práve přerušila a at nyní je dokončují. Je to pod vyukonok sklonu, jen mládko prohloubenou, kde se usadí předhistorický člověk. Ze tam bydlel, dasvětluje velké vrstva popela z ohněš, množství kostí, čnato roztrášených, ab a mch mohli vybrat morek a hrobovk množství sízece, křevenných noží, hrobu, díle ná. Na prosloje 60-70 m kopali do hloubky 33 m až na původní nekulturní skálu. Ve hloubce 15 m našli dvě kostry asi palmáctičejích lidí. Tyto kostry nechal v původní poloze a pečlivě oděsal celý blok na kámen zhrádě hlíny, vše obalil do sádry a cementu, aby se nic nepohybulo a tak to vysvětlil a uložil do velké budovy. Tato budova a velké množství krabic se sítěly budou odesány do Ameriky k pečlivému vědeckému prozkoumání, načež bude celou archeologickou světu podán o tomto nálezu podrobný výklad. Páteři sřidují od této práce značné obřmení zřhad v otázce předhistorického člověka a očtím tím také zřmení řádnosti katolické Cirkve a jejich pracovníků před vědeckým světem.

Letos v létě tam pracovali čtyři archeologové, 3 Jesuité a 1 laik, nym tam zřadili jen 2 Jesuité. Měsí někdy až 50 dělníků. — Někotik kroků od nísta vykopávky mají postaveny v prken sošidní barak, ve kterém pracují a bydlí. Zřadili si jej jako pravit Američani, dosti pohodlné. Zřadili žme a nímí i na noc. Ráno se barak přeměnil na kuchli v kapli, byly tam dvě malé světy. Po nich se dokonalužebné řeči složíjí do kufřa a 165 světnice byla za dlnou, jdelava a večer ložičky, ředěly vykopávek. P. Tuigg, navštívil také v postě 1937 Prahu, která se mu velmi líbila. Pamatoval si hlavně Brodčany a jejich Zlatou uličku. Byl celou vřivku držel Japonci na Filipínách a tam se také umíralo hojně hladem...

V neděli 16. XI. jme se zase vrátili do svého domova, do Jeruzaléma, kde se nezmenlo za tu dobu nic, ledaže trochu přibýlo ošatných dřitů. Ale konečně člověk si přivřívke na škeci, i na život mezi smřímí dřaty, vřivkem a každodenním atřobem. Fr. J. Šira T. J.

Z jednoho bolavého místa světa

Rozdělení Palestiny na arabskou a židovskou část způsobilo, že se zase mluví o Sváté zemi na celém světě. I my se musíme o tuto zemi zajímat, protože je posvěcena tolika nejsvětějšími vzpomínkami na Syna člověka a všechny ty, kteří byli z jeho družiny, kteří kladli základy k onomu společenství víry, z něhož i my žijeme. Musíme se o tuto zemi zajímat snad ještě více k vůli mláďm živých lidí, o jejichž sud se tam rozhoduje, je jejich sud tam ohrožují divoce rozdmýcháné vášně. Nesmíme odpovédět hoštněji, že máme sami dost starostí, nesmíme mávnot rukou a jakéhosi svého — třeba nepříznivého antisemitismu. Hitler rozvířil židovskou otázku tak tragicky, že právě od něho se datuje palčivá nutnost jejího řešení. Lidé se sice z humanitářů stali barbaru a nezáleží jim třeba i na milionech lidí, my však se proti tomuto moru musíme bránit zuby nehty, protože bychom jinak pšestali býti křesťany, protože by se nám křesťanství stalo úplně nesrozumitelné. Jen ten, kdo chápe nesmírnou cenu lidského života, kdo dovede s člověkem opravdu niterně dítit, pochopí také, že Bůh sám mohl přijít a za člověka umřít, uvěřít, že Syn člověka je zároveň Syn Boží, jenž přišel, aby spasil všechny lidi.

Neudalme-li tedy v sobě úplné čit lidskosti, pochopíme, že židovská otázka, t. j. problem oné podivné rasy, žijící mezi národy ostatními, se dá nejnestejněji rozřešit, dostanou-li židé vlastní ni zemi a budou-li vřiv svými národní židy; ve všim, co k němu v moderní době náleží. Je apor-

lest se hlásela zas a znovu. Zavolali lékaře. Druhý den prohlásil lékař, že jde asi o zřit slepého stěva. Doporučil, že do nemocnice. „To nic nebude, za několik dní vám j vrátíme zdravou... uřivovatí lékaři. Rodiče j v nemocnici denně navštívávali. S operací se odkládalo. Později řekl ošetřovatelka: „Ona byla taková tchá, na nic si nezavětovala... v noci vždy obouložila souseda-člapečka, těšla ho, když plakal. Od středy do neděle trvalo její ném utrpení. V neděli ráno jí bylo albeno, že v pondělí j to štrkvo vyvoperjí. Projevila souhlas a za chvíli — vydechla asi třikrát hlouběji — a to bylo umírání.

Zanedlouho přišli rodiče. Neať j pěknou kytičku a jako děti se přelí, který z nich j Maruče podš. Tatínek jí uchvátil a bera tři schody najednou, předběhl maminku a vstoupil. Uděně hleděl na prázdno postýčku. Nebylo snadno pochopit, nebylo možno se smřít a myšlenkou, že Maručky už není... Ona už svou neděš slavila tam nahore. Už zpívala Pánu s cherubiny, jako jeden z nich. Po prvé Marunka své drahé vřivě zarmoutila. A nepřála je lůčkami usmřít.

Ještě před několika dny se jí přitřihlo, že pro hru zapoměla zatopit, jak jí maminka přikázala. Tatínek se vrátil ze služby a vřiv tm v plotně, řekl křarav: „Ty ještě netopíš? No ze tohle té maminka nepochováš!... „Jéje, tatí, já jsem zapoměla... a začala se kolem tatínka olvjet. „Nech mne, nech, odmítal jí otec. „Teď musím honem zatopit sám. Když už oheň praskala, přišla Maru a podávala tatínkovi ruku: „Už se tatí, nehnevěj... do smrti došli ano? Tatínek potřpal její ručkou a opakoval: „Do smrti došly? Kdež by je oba bylo napadlo, že do té smrti u jednoho z nich není tak daleko!

Co mci o bleskí rodičů? Oni sami mřivali srdce pro třpiti bližní a jejich dítě tu umřelo, jako vojn v cizí zem, jim nebylo dáno ani tu drahou havičku v hodině smrti podržet, pohladit... Pán Bůh od nich požádal největší oběti, jakou mu mohli dát. Ale dal jí křesťanskou odvedzoutost. S bolestí sice, ale boz reptání.

Marunka měla krásný pohřeb. Vřevna mláďež z obce jí, obloženou lillemi v rakvi, doprovázela. Dlouhá to byla řada družiček a mláďenců, kteří jí provázeli za toho hervancového dne na pšepální hřbitov. S tou malou dřenkou se loučili proslovly neobyčejně vroucní předseda mláďního rodovičského sdružení, za školu pan řidič, za Sokola zřivatelav, u hrobu pan probost, Staročký pan vzpomínal, jak šel jednou v parmě dít kolem domku rodičů Maručiných a jak Maru volala: „Dostojný pane, není vám horko? nemáte žízeň? Prosim, pořďte k nám se napište. A hned tu byla se sklenicí vody a ocně štávry. Tak byla pohotová k službě bližním svým.

Jeden z řečníků jí oslovuje jako přeřkrámy květ, bílou lilii, kterou máš všichni tak rádi. Druhý téměř stejnými slovy u ní vřeví krásný, usměřtí květ lidského mláďi, hodnou, upřimnou a poslušnou dcerku, svědomitou a plnou školačku, vždy apotehlovou kamarádů veselí, mlé pohady, která nikdy nezarmoutila. Její mláďit bylo radostné, živelné a přece tak ukázněné. Bude dále žít ve vzpomínkách všech pro svoji dobrořtu, upřimnost a lásku k rodičům i k okolí.

Přeřkrámy dopřem projevila rodičům Maručky svou soustrast její učitelka vřevou: „Maru, klaně Světě, zřivě, hvězdička, rozdávalci jen tiché usměvě a laskavá slova. Celá její bytost byla prochnuta jakými vnřimí světlém, které činilo její povahu tak nevšedně jemnou a oduševnělou. Její hluboké šedé oči budou nám zřivě stále i z nevdělitelného světla. Jak se líbila očtím svým životem od svých vratvenic! S jakou úctou radostí evřivla oslavě plně Matičce Boží pro májové pšebostnosti! S jakou vnřimí hodotí vyřivávala, že jako družička nesla o Božím Těle Ježíškovi bílou lilii! S jakou nedůtkou rozhodnosti dala přednost nebaké radotí před pozemskými radovánkami, když se rozhodla, že nepokáže a ostatními na cvičení, ale bude zřivvat v kostele! — Duše je nesmřitelná. A duše je právě to, za co jme jí vnřimí mlčt tak rádi. Tělem svým žila na zemi, ale svou duší patřila nebesům, vřevu Ježíškovi. A On ve své veliké lásce k ní a ve svém nekonečném milosrdenství jí čitl dšití duši, nedotknutá a mrazu krutého života nesežahnutá, pozval a j jí k sobě, aby ji zahrnil od vřeho pozemského žita. Vřivoli si jí jako zřivého anděla, aby věně přebývala v Jeho přítomnosti!

Knihy Jana Čepa
 184 stran, brožované Kč 60.—, vázané Kč 91.—
 • Děřavná plášť
 166 stran, brožované Kč 70.—, vázané Kč 92.—
 • Letnice
 256 stran, brožované Kč 80.—, vázané Kč 112.—
 TO jsou knihy, které mají o fici!

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHŘAD
 V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚŠTÍ ČÍSLO 6

• Vánoce bez knihy — jako den bez slunce.
 KNIHKUPECTVÍ M. ŠTERBOVÁ,
 PLZEŇ V., Nádražní z.
 Vám dosá dobré a hodnotné knihy pro děti i dospělé.

Jaké máme ještě děti

Mařenčina maminka přivedla jí za mnou do kostela a odešla. Jedenáctileté dčve středního vzřadu, oamahlé tvářičky, tiché, nenápadné, a přece pozoruhodně pro souřednějš, vřivou pšebit hlubokých očí. PM mši av. chovála, se vzorně a bylo vidět, že u ní sledovat liturgi.

Cestou domů mi řekla: „Tudy také maminka chodívala do kostela — povídala mi to... a teplem pohledem pohladila tu cestu. Chtěl jste jak asi má tu maminku ráda. Přijel jsem navštívít ze svého domova v blízkém okolí Prahy. A trouchu se poradit, co a dítětem po prázdninách, Marunka byla výbornou šačkou své venkovské školy, její vřivěčení bylo od shora do ní samá jednolčka. Přála si studovat, i když jí musela do střední školy denně dořžděť vlakem. Vřiv tatínek — železničar — bude často chodit a jezdit s ní.

Byla také hudebně nadaná. Učila se hře na piano a velmi pěkně zpívala. Byla tím známa ve škole i v kostele, kde také zpívala sólově. Do kostela chodila ráda, nevycházela z nedělní mši av. ani za deště a sněhu mrazu, vřivtravala s ním, plní hodiny zpívání, aby plnila svou křesťanskou povinnost. Z vlastní horlivosti, bez nátlaku rodičů. Ona svoji vřiv žila v hloubi srdce. Přemýšlela o ní, uvážovala. Jednou se učila z katechismu o posledním soudu. Zamyšlela se a řekla: „Tak mám starost... jakou starost máš?.. zeptala se maminka. „Jestli se o posledním soudu poznám... Jak vřiv najdu?.. „Ne, staraj se. Když Pán Bůh chtěl, abychom patřili k sobě tady na zemi a dovedl to zařdit, postaral se také, abychom se našli na věčnosti... Odčečarla si a úlevou. Maminka jí dovedla potěšit. Ta její zřivá mláďka, ržná i něžná zřivka. Jak to dítě toužilo po její materské lásce!

Jednou šly spolu a maminka jí upozornovala na jistě dítě: „Podívej se, Marunko, to je hezká holčička! Maminka se zamyšlela. Potom povídá: „Maminko, jsi vřiv, že nejsme hezká... „Bodějí, přtkývala maminka, starostlivá, aby se dítě nestalo domýšlivým, pyšným. „Jsi hezká ako —. Vřiv znáte pohotovost venkován, kte-

KAVTO NĚK

51 LIST PRO KULTURU A ŽIVOT Z VÍRY

ROČNÍK X • V PRAZE DNE 21. PROSINCE 1947. • ČÍSLO Kčs 1,50.

Skutečnost je vždy složitá

Stávky, které již tak dlouho otřásají Francií, které v poslední době sahaly až na samotné hranice občanské války a přes ně, jsou nám z mnoha důvodů nesympatické. V době, kdy celá Evropa, a především Francie, se ještě nikterak nezotavila z následků války, kdy je všude o vše taková nouze, kdy se při válce technice, na kterou jsme bývali tak hrdí, nemůže tolik lidí ani do syta najíst, ani obléknout, kdy nemá kde bydlet a nemá si čím v zimě zatopit, není třeba žádného zvláštního ekonomického vzdělání, stačí jen špetka zdravého rozumu k poznání, že v tom všem může pomoci jen práce, práce a zase práce, pílná tvrdá, vytrvalá práce. A nejednou vidíte, jak miliony lidí stojí a nedělá nic, protože se nemohou dohodnout. A jsou to přece lidé téhož národa. Je to nový důkaz, že ne jazyky rozdělují národy, nýbrž naše zlá vůle. Ne učít lidi esperanto je třeba, nýbrž učít je, aby byli skutečně lidmi, kulturními lidmi, a aby si byli vědomi, že kultura je více v dobrém srdci, než v mozku napěchovaném vědomostmi nebo v estetickém deklamování. Lidé jako Babicka nebo jako Jan Cimburka jsou kulturní lidé, zatím co tolik lidí, kteří měli v malíku Kanta a Beethovena, byli barbaři. Běda věd a běda umělcům, nedělá-li z nás lidi lepšího srdce.

A tak jsme tedy stáli bezradní nad kulturou Francie samotné, která po tak dlouhých svých slavných dějinách se jaksi z nich naprosto nicemu naučila a zdá se ani v budoucnosti nemaučí. Srovnávali jsme vše a poměry u nás a řekli jsme si, ovšem skromně, že snad u nás je to práce lepší, že my se přece dovedeme změně dohodnout i s komunisty. A tak nám všechny ty francouzské zmatky a stávky připadaly jen jako politický boj o moc, boj rozdrncaných lidových komunistů. A přece, jak se zdá, nejsou věci tak jednoduché, ony stávky byly do značné míry přejem jen bojem dělnictva a slušné výroby, a bojem, jak se zdá, oprávněným, jak se zdá, nutným. Vypovídá to z projevů několika hlavních zástupců francouzského katolického. Již před delší dobou jsme přinesli projev o stávkách, pocházející od kardinála parížského, stejného projevu učinil biskup lurdský, známý svou vynikající ústostí v odporu proti okupantům, nyní pak přicházel projev arcibiskupa loyonského, kardinála Gerllera, jenž má titul primas Gallie. Doufáme, že u nás nejsou organizování dělnictva a jejich rodiny v tak těžkém hmotném postavení, jak je lidé kardinálovo prohlášení. Víme však, že i u nás je mnoho a mnoho bíd, kterou třeba přemáhat, víme také, že sobectví zůstává stále v srdcích lidských a je vždy ochotno plodit nově nespravedlnosti. Proti němu je třeba být na stráži a připomínat, kde je právo a kam vede bezpřávi.

Projev kardinála zní:
Nechci dělat politiku. Nikdy jsem ji nedělal a nechci proto začínat v době tak neklidné. Politika je záležitost laiků, nikoli kněží. Kněz však mohl kázat lásku a úctu k právu. Chtěl bych obrátit pozornost všech na jeden fakt a na jedno právo. Onen fakt je bída dělnického světa. Ono právo je právo dostat za svou práci mzdu, z níž se dá žít. Bída dělnického světa je mnohem větší než se všeobecně myslí. Nemá se také zapomínat na bídu starců a drobných pensistů. Je mnoho matek, které padají pod tíží denní práce a nemohou nalézt nikoho, kdo by jim pomohl. Dnes je mnoho druhů bíd, ale především je bída dělníků. Nechceme stavět dělníky proti zemědělcům a středním vrstvám. Ježíš Kristus přišel, aby sjednotil a ne aby rozdělával. Pravím však těm, kdož nejsou dělníky: pozor, nezapomínejte na dělnickou bídu. Evidentně jste někdy v jejich bidných bytech, kde se tísní tolik nešťastníků? Setkali jste se s mladými lidmi, kteří by si chtěli založit domácnost, nenalézají však střechu nad hlavou? Viděli jste plakát dělnického maminky, protože jejich děti měly hlad a ony nemohly jim dát jíst? Viděli jste se do zahanbených dělníků, kteří si nemohou opatřit slušný oděv a slušnou obuv? Viděli jste všechny tyto věci, jistě jste pochopili. Neviděli-li, jste je, věřte těm, kteří je viděli. V dnešních stávkách je také politika. Každý to ví. Ale je tam ještě něco jiného. Evidentně děti, které by byly chtěli stávkovat a protestovat tím proti nedostatečnosti svých mezd, nestávkovali však, protože si nemohli (Dokonečení na str. 2.)

Nový biskup litoměřický Dr. Štěpán Trochta se svou maminkou

Ne irascaris, Domine . . .

(Ke studentské adoraci ve čtvrtek před prvním pátkem v prosinci 1947.)

Skloněné hlavy před vysokou rozložitou klenbou kostela sv. Salvátora slyší z dálky hluk ulice. Přišli se Ti, Pane, poklonit studentů pražských vysokých škol přišli s nimi i ti mladí, středoškolaři a teď tu klečí, chlapi i děvčata před Tebou v rozjímání nad tajemstvím přišliho dne, jeho památky, jeho smyslu, jehož obrazem je probodené srdce.

Je jich ještě málo, Pane, ale přeci dovedli zaplnit tento dům Tvého Tajemství, dům, o němž lidská ústa říkají, že je studený a nehostinný. Rozjímají tu nad slovy nad jím vzácnými, nad slovy svého arcipastýře, kterého jim poslal ty, Pane, ve dnech nejistoty a úzkosti, ve dnech nadějí a opět tvrdé práce. Zaposlouchali se do hloubky jeho slov, zamyslili se až na dno jejich smyslu s vědnou pozorností lidí, naslouchajících otci. Ba, zdá se, že je dnes více než jindy snaží pochopit smysl lidského života, tak nicotného před tvářou světa a tak nekonečné cenného před Bohem. Smysl lidského života, vykoupěného a vykoupěného na věky Krví, jež ani v jedné kapce nezůstala zachována v Srdci velikosti Obětí — smysl lidského života, ztrácejícího se pod lehkýmýslným amchem lehkomyšlných dnů anebo olupovaného zákeřnou zlobou, vypočítanou až k vlasové přenosnosti mil-

ata a času. A na tuto váhu, jejíž jedna míška tragicky převažuje druhou, na tuto váhu života a smrti ne už v částanosti, ale v naprosté věčnosti chtějí tyto mladí lidé, tyto studenti položit svoje lidské srdce, chtějí je položit na mísku milosrdnosti, na mísku vyvažující bezúčinnost Tvého stvoření, slzavou i zupnou zároveň.

Ne irascaris, Domine . . . Jaký div, že tuto nutnost, nad níž není přirozenější, nutnost trestu Tvého, jenž by se probohl celou šíří klenby lidské hluchoty a domýšlivosti, jaký div, že jí může zdržet obět člověka, prozřetelná smyslem Obětí Tvé, Bože.

A tyto dárcové, děti doby, jež vyzblí ke srovnání s dobou příchodu Tvého, Pane, ochotní dát, zasetí-li a obětovat už ne jen desátek podle Zákona, slyší z úst svého arcibiskupa slova o veselém dárci, jež límluje Bůh, slova jakoby předzvěst radosti pastýřů, spěchajících s dárky k jeleškám.

A dům Boží, prozřetelný tímto obětujícím se mládím se stává místem zasvěcení, jehož slova, přednášená ústy arcipastýře, vyznívají všemi hlasy. Ještě jednou se sklánějí hlavy před svým Stvořitelem a pak, jakoby na zdůraznění přiláčenosti a lásky k této zemi právě v této chvíli, zpívají všichni píseň proby a naděje zakotvené v Bohu — „Svatý Václave“.

A v té pláni bylo možno pochopit plnost touhy po Tvém příchodu, Pane.

Vzkaz českých a slovenských biskupů Čechům a Slovákům v Americe

Biskupové z Čech, Moravy a Slovenska na svých letošních biskupských poradách ve dnech 17.—19. listopadu shromáždění, vzpomínali i na vás, naše krajané, rozptýlené v širých oblastech Nového světa. Jsme hrdí na vás a vaši věrnost, a jako jste oddáni sv. katolické náší víře. Jsme hrdí tím více, že dovedeme ocenit vaši vytrvalost, jež musela být osvědčena v mnohých nebezpečích. Kéz by to bylo vzorem a vzpruhou i pro naše katolíky! Máte sloce své budujete, v jejich dědicích žijete a pracujete. Budte jich poslouchati a ctěte je jako své duchovní pastýře. Neméně i my, biskupové z Československa, hlásíme se k vám jako k těm, v jejich žilách koluje naše krev, a kteří svým životem dělají část i našemu národu. Děkujeme vám za všechno pomoc materiální, a jakou nám přispíváte v našich těžkostech. Děkujeme vám i za modlitby, jimiž svou dobročinnost provádíte.

Smíme-li za něco žádat, pak prosíme: Neďte zahazovat českému a slovenskému jazyku ve svých řadích. Učte své děti česky nebo slovensky se modlit a v kostele zpívat. Hovořte a děpíte v rodinném kruhu v sladké naší mateřštině. Naplňují nás obavami o pravý, jež docházejí, že ubývá znalostí jazyka českého a slovenského mezi krajané. Víme, že je to zjev, vyskytující se i u jiných národů. Ale náš národ, počem tak malý, nemá ztratit nikoho. Vždyť i ty patříš k nám — myslíme, že přilnulost k našemu národu i vám může být prospěšná. Neboť svěřenost tradic českých a slovenských, je bohatým přínosem pro kulturu jak u nás, tak v cizině. A kultura, kultura ducha — měla-li vždy význam, má tím větší v naší zmatralizované době. Společně ná vás a zehňáme všem vašim pracem a snahám. Za české i slovenské biskupy republiky Československé + Josef, arcibiskup.

Nová encyklika o liturgii

(Pokračování.)

Objektivní a subjektivní zbožnost.

V liturgických úkonech a především v nejsvětější Oběti oltářní je beze vší pochyby obsaženo dílo našeho vykoupění a uděluje se nám tam jeho plody. Ve svátostech a ve své Oběti pracuje Kristus každý den o naší spáse; neustále jimi zasvěcuje Bohu pokolení lidské a podává smír za jeho viny. Je v nich tedy obsažena účinnost, již možno nazvat objektivní, účelnost, která skutečně činí naše duše účastny Božského života Ježíše Krista. Tedy nikoliv z naší, nýbrž z Boží síly v nich působí moc, která spojuje zbožnost údů se zbožností Hlavy a činí ji jaksi úkonem celého společenství. Z těchto jasných poznatků vyzývají někteří, že veškerá křesťanská zbožnost musí pozabývat v tajemství mystického Těla Kristova, že netřeba nikterak přiblížit k prvkům „osobním“, neboli „subjektivním“; ba dokonce soudí, že možno opomíjet ostatní úkony zbožnosti, jež nejsou a posvátanou liturgií úzce spojeny a jež se konají mimo veřejný kult. Je však zřejmé, že tyto závěry o dvojitě druhu zbožnosti jsou naprosto klamné, záškodné a zhoubné, i když principy, které byly svrchu vyloučeny, jsou zcela správné.

Zajisté třeba vyznávat, že svátostí a Obětí má sv. má v sobě samé vnitřní sílu, protože jsou to úkony Kristovy, protože převažují a rozlévají milost Hlavy do údů mystického Těla; k jejich náležitě účelnosti je však třeba, aby se přidružili správné dispozice naší duše. Tak pokud se týká Eucharistie, napomíná nás sv. Pavel: „Zkoušejte pak sebe sama člověk a tak z toho chleba jez a z kalicha pij.“

Splývání působnosti Boží a snahy lidské.

A proto nemohou v duchovním životě nastat žádné rozpory a protivy mezi působením Božím, které vlévá milost do duší k neustálému pokračování našeho vykoupění a mezi usilovnou prací člověka, jež musí hledět, aby dar Boží nevyznětl její vinou naprázdno.

Liturgická a soukromá modlitba.

Je nesporné, že liturgická modlitba, protože je to veřejná modlitba vznesená nevěsty Ježíše Krista, vyniká důstojností nad modlitby soukromé. Ale tato výšší důstojnost neznamená, že by mezi těmito dvěma druhy modlitby byl jakýkoliv rozpor nebo neslučitelnost. Protože jsou totiž oba procbnými touláči snahou, splývají a skládají se v jednotu podle slova: „Všechno a ve všem Kristus“, tentíž cíl oba sledují, dokud v nás není vytvořen Kristus.

Svévolné zavádění novot.

Církev je zajisté živý organismus sestávající z mnoha údů a proto se rozvíjí a rozrůstá i ve věcech týkajících se posvátné liturgie, přizpůsobuje se okolnostem a potřebám, jak je doby přínášejí, je-li zachována nedotčenost jejího učení. Nicméně je naprosto třeba odsoudit nerozumné podnikání těch, kteří vědomě zavádějí nové zvyklosti liturgické, nebo se snaží ozvláštnit obřady již zastaralé, které se neshodují a platnými zákony a ustanoveními. S holestí se dovedeme, etídní bratři, že se tak děje a to je jednání ve věcech nepatřičných, nýbrž i ve věcech nejzávažnějších; někteří na př. užívají lidového jazyka při konání nejvyšší Obětí má sv., nebo přenesají některé sváteční dny jinam, než jak bylo po zralé úvaze ustanoveno, nebo konečně z platné zavedených hoholuzebných knih vylučují posvátné písky Starého zákona, protože je považují za nedostí vhodné a příměřené pro naše doby.

Jazyk latinský a jazyk lidový.

Užívání latinského jazyka, jak je v platnosti u velké části Církeve, jest jasně a krásně znamená jednotu, jakož i účinný lék proti jakémukoli porušení správného učení. Při mnohých hoholuzebných úkonech může ovšem používání lidové řeči býti neobjektivně užitečné; nicméně má jediné apoštolské Stolicé dovoliti toto používání; a proto bez porady a ní a bez jejího schválení nemá se zavádět nic, co spadá do tohoto oboru.

Meze účty k starobylosti.

Tyžé zásady třeba zachovávat, pokud se týká pokusů, kterými se někteří snaží zavádět opět různé staré rity a obřady. Stará liturgie zasluhuje zajisté úcty; přesto však nelze každý starý zvyk, jen proto, že se v něm zradí starobylost, považovat za lepší a vhodnější, až už sám v sobě nebo vzhledem k novým okolnostem. I novější liturgické obřady zasluhuji, aby byly uctivě zachovávány, neboť i ony vznikly působením Ducha Sv., jenž v kterkoliv době je přítomen v Církvi až do skónání světa; i ony jsou proskřepěny, jichž újmí vznesená nevěsta Ježíše Krista, aby jimi povzbuzovala lidi k svátosti a aby jim jí zprostředkovala.

Není moudré ani chvalitebné chtít vše svěstí zpět k zvyklostem starých dob. Tak, abychom uvedli příklady, uchyluje se od správné cesty, kdo chce, aby oltář měl zase starobylost formu stolu, kdo naprosto vylučuje liturgická roucha černé barvy; kdo odstraňuje avatě obrazy a sochy z chrámů; kdo říká, že je na obrazech božského Vykupitele, přičinilo na křídle, nejevila muka, která trpěl, konečně kdo odsuzuje a odmítá polyfonickou hudbu a zpěv, i když odpovídají normám vydaným Apoštolskou Stolicí.

Skutečnost je vždy složitá

(Dokončení ze str. 1.)

dovolit přepych dle práce. Byli dělníci, kteří byli dohnáni ke stávkě jakýmiś zoufalstvími. Věděli, že budou trpět ještě víc, ale někdy se lidé z přílišného utrpení zblázní. Některí nikterak ospravedňovat dnešní stávky, čtci, k nim dodat trochu jasnosti a chci dodat upozornění: Běda těm, kteří se obohacují v době bída. Běda těm, kteří hýří, dovolují si, co je napadne, zatím co mnoho mládeže zkrájuje podvýživou. Běda těm, kteří zavírají své srdce nasyčeným egoismem a vyrábějí si falešné zámlinky ku uklidnění svého svědomí. Divíme se s údivem, jak dělníci vyžadují své práva. Předkládají je někdy náhle a v duchu nenávisť. Toho je třeba hluboce litovat, ale možná, že by se to nestávalo, kdyby tato práva byla bývala pochopena. Politika z nich dělá často nástroj k dosažení svých vlastních cílů. Některé pak, využívající této nekvalitní politiky, chtějí by odmítnout všechny dělnické požadavky. Zapomínají, že by dělníci nebyli přijali komunistickou diktaturu, kdyby byli nalezi jinde v dostatečné počtu a s dostatečnou organizací může opravdu rozhodnutí hájit jejich zájmy. Je pravda, že mezi dělníckými požadavky je takřka všechno. Jsou však mezi nimi i požadavky naprosto spravedlivé. V každém případě jeden z nich je tak důležitý, že každý pracující má nejen právo, nýbrž povinnost je předložit. Mníím tím mzdu, dostatečnou k slušnému životu. Nevím, jak vyrok je třeba tuto mzdu stanoviti, ale právo na ni je pravě neuprosným, kterého se dělník nemůže vzdát. Je-li nucen nouzi nebo strachem z většino za přijmout mzdu nižší, stává se obětí nespravedlivého vykořisťování. Je třeba, aby to bylo známo. Není to nové učení. Je to učení, vloženo Lvem XII. roku 1891 v encyklice Rerum novarum. Všichni, kdož zaměstnávají dělníky (stát nebo soukromé podnikatel), jsou povinni dávat jim mzdu, dostatečnou k slušnému životu. Jinak dělníka okradají a jsou povinni poskytnout mu náhradu. Sv. apoštol Jakub napsal o této věci: „Mzda, o kterou jste připravili dělníky, kteří žijí u vás pole, volá proti vám a křik ženů došel k uším Hospodino- vým.“ Toto právo je tak neuprosným, že zákonná ustanovení, která by od něho dispensovala, nemají platnosti ve svědomí.

Opakuji: každý podnikatel (stát nebo soukromé podniky) je povinen dávat dělníkům mzdu, postačující k slušnému životu. Jen naprostá nemožnost by mohla dispensovat od této povinnosti.

Naproti tomu se namítá: zvýší-li se mzdy, zvýší se i ceny životních potřeb a dělník nezíská nic.

Nefikám, že je třeba zvýšit mzdy. Nejsm ekonomem ani finančníkem. Říkám: je třeba, aby dělník dostal mzdu, postačující k slušnému životu.

Naproti tomu se namítá: vaše prohlášení pobouří dělníky proti zaměstnavatelům.

Nefikám, že zaměstnavatelé jsou vinni. Mnozí podléhají proti své vůli strašnému hospodářskému tlaku. Některé vymezování jejich odpovědnosti. Říkám toto: Nezáme nikdy pasivně zůstat stát před nespravedlností.

Srdce liturgie

(Vysvětlivky k článku z č. 49.)

Je řísté, že liturgie, hlavně mše svatá, se stala pro mnoho křesťanů slabou, přikřesou, nikdy však obětí, iakou má mše svatá být pro každého. Příčin tohoto výsledku je mnoho a nutno je hledat v minulosti. Lid 14. století leště na of. velmi dobře rozuměl mši svaté. Ale později nastává změna. Hlasitě vyvíkají katolíci nesrozumitelnost mše sv. Nastává horlivě prokládání mše sv. textů do čistoty. A přece to není nic platné. Píchnáči Julerárství, aby se spoili s dohasínalícim utrůkvismem. Píchnáči další doba, doba obnovy katoliceimu. Píchnáči opět latinská mše svatá. Lidu se dávají české písně a dovoluje se mu zřítvit při mši svaté český. Při zřítvité mši sv. hlaloh latinské kůrv různých bratřev, hubda raižsky hraje a lid má latinskou mši svatou ale letina mu nevadí. Ktožto hubdy a zřítvité mu nahradit a ošálit. S takovým způsobem isme vydrželi ofes 200 let a nyníšší zkomarizáci stav duchovní hubdy svědčí o tom, že isme na konci barochino doziváni a isme si zároveň vědomi toho, že musí píchnit něco liného, nového. Ale nesmíme si myslet, že led píchné nějaká hvdor-reforma, jak se o ni díše třeba v souvislosti s novým žaltářem. Reforma liturgie nespočívá v nových nřazeních Říma. To ani nečekáme Řím v těchto věcech již dosti promluvil. Reforma liturgie musí začít v nás samých, od nás. Podstata liturgie nespočívá v nových reformovaných obřadech, ale spočívá ve společném proživání mše svaté s kněžem. Aby se toto soužili kněz s věřícími uskutečnilo, navrhle pisatel KBŠ recitovanou mši svatou. Upozorňuji, že recitovaná nebo sborovou mši svatou praktické již mnoho farních osad s různým výsledkem. Jedním poučením je, že sborová mše sv. musí být totožná se slovy mše sv. textu a nemá se od něho odchýlovat. Odchýluje-li se totiž, zřítváváš větší početě vytknou, že modlitby sborové mše sv. vlastně nejsou ofesné modlitby mše sv. Tak se zkušenosť. Jen by si bylo přátí, aby se nové sborové mše sv. netiskly, dokud se nedospěje jednoty textu. A k té se dospěje ledně tím, kdž sbor, mše sv. bude souhlasit s textem liturgické mše sv. Jinak by sbor, mše sv. byla vřídlem nebo rozmlněním posvatného textu. Při používání sborové mše sv. musíme dáti pozor, aby nebylo v tom vidět nějaké nové obřadnictví, nýbrž jen pomůcku k prohloubení chápaní mše svaté — obětí.

Problémem u nás zůstane navždy zpěv při mši svaté. Přiznáme si, že lidový zpěv při mši svaté byl kdysi pro široké vrstvy nových katolíků také reakcí na onomnický protestantismus. Ale ani nyní se nemůže lidový zpěv odhodit. P. Bratvo by nám právem vyhovoal. Lidový

Země, ve které dělníci nedostávají mzdu, postačující k slušnému životu, je ve stavu hřichu. Dnešní problém není pouze problémem mezi zaměstnavateli a zaměstnanct. Celý národ má chápati svou odpovědnost, aby zavědli opět spravedlnost.

Mluví-li tak, nedělám politiku, nýbrž vykládám morálku. Morálka někdy uvádí politiky do rozpaků, ale každá politika, která by se chtěla obejít bez morálky, skončí ve zkáze. Nehude sociálního míru, dokud nebude sociální spravedlnost. Pius XII. si zvolil za své heslo: „Mir je dílem spravedlnosti.“

Chce-li křesťan posuzovat dnešní události, nemá nikdy zapomenouti na fakt bída, ani na právo na mzdu, postačující k slušnému životu.

zpěv — myslíme mešní píseň — prohlubule obsahové nás vztah k mešní oběti. Ovšem nce-li některý věřící přistoupit k podrobnému rozpočtení mše svaté, nemůže zpívat, poněvadž kněz pro zpěv nečeká. V tom tkví naše speciálně české dilemma, lehož otázkou je, iak spoilit účasť na mši svaté kněžev, aniž bych opustil spočtenství věřících pro zpěv a společnství kněze pro mešní modlitby. Je sborová mše sv. střeptným výřevem?

Lépe se mše svatá sleduje na pomalejší zřítvité mši svaté. A také je vřídlné lidvěšší, více než by se zdálo. Nemělo by být kostela, kde by věřící neodpovídali na pozdravy kněze Staří krátké vysvětlení. Na mnoha místech se iak již děje. A dolem je velmi krásný. Nikdo nebudě hubovat na několik latinských slov. V nyníšší době zřítvš se dostává cíti všemu, co je vříd stejné. Nezapomíname, že isme světovou Cirkvi. Jednota téli. To se nelépe pozná v cizině. Jsme všude doma. Nebudme konservatívi ani v tom, že bychom žádali: pro zpívání mši svatou len český zpěv. Řím v této věci promluvil. Nemluvíme o usu imemorabili, kdž iakový „usus“ je proti íasnému nřazení. Myslím, že práce naše by získala větší požeňání. Božl, kdžvychom šli po cestě pravé. Nesmí se ovšem lidu nic předkládat bez trřelivého vysvětlování.

Snad iaké dodatkem by se mohlo uvažovat o právem obětování — ofěze, která velmi pomáhá zřítvit obětí charakter mše sv. Děle je tak dosud u nás na více místech, že na of. při zřítvité mši sv. při obětování věřící-podstati přínášeli prvdkem kolem ofěze svíce k oběti. Překrásný zvuk. Zřítvili malíčkost. Mohlo by se snadno uvažovat též o obrácení ofěze k lidu. Rubriky misálu s tím dosud počítali. — Je tedy vidět, že probléme a cest, iak lidem přiblížit ofěti obětí, je velmi mnoho. Ovšem zásadou musí zůstat: za každou cenu se držet předpřl Cirkve, nikdy neodchýti a pak nezapomínat, že duch to je, který oživuje, podobně iak mše sv. je platná, i kdž jí slouží ofesné mladý kněz nebo nepěšně, úřkon si uléhčující nemocný nebo starý kněz. Bylo by též dobře, aby otázky tak delikátní, zvláště v oboru liturgie, nebyly řešeny ve veřejném časopise, nýbrž sdíle soukromou píli a snahou kněží i laiků zánčených pro věc Boží. Nevadilo by ani avolat poradu zařtemu iak přípravu na obnovu liturgických týdnů na Slovačech. Těcho několik řádků má být podnětem.

Václav Kuthan.
farář
a referent liturg. obnovy APÚ.

R. M. Dačić O. P., Prameny duchovního života. Krystal, Olomouc 1947.

Nad touto knihou si musíme uvědomiti, že je dokončeno velmi záslužné dílo: celá theologická soustava v duchu sv. Tomáše, jak jí pro českého čtenáře zpracoval P. Dačić, soustavně věrouka, marouka a nyní i theologie asketické a mystické. V době, kdy se mezi vzdělanými laiky probuzil zájem o soustavné studium theologie v přístupné, byť ne „populární“ formě, je dílo Dačićovo cenným přínosem. Hlubší duchovní život je nutnou podmínkou plodného apoštolátu. „Prameny duchovního života“ o něm podávají ucelený přehled a usnadňují o něm správnou orientaci. Proto by se ani prakticky zaměřeni katolíci neměli dispensovat od vážného studia tohoto ražení. A. H.

Pravidelné české a slovenské vysílání vatikánského rozhlasu. Vatikánský rozhlas bude mít nyní také pravidelné české a slovenské vysílání, a to každé pondělí, úteru a pátek v 19 hodin na vlně délky 31,08 m — Kc 8690. Vysílání začne v pondělí dne 22. prosince t. r.

Čtete životopis nynějšího papeže
od O. Waltera:
Pius XII. Život a osobnost
Přeložil Jan Zahradnick. Stran 280, 14
str. obrazové přílohy. Cena Kčs 96,—,
v původní vazbě podle návrhu arch.
Storma Kčs 126,—. U všech knihkupců.
Edice AKORD, Brno, Běhounská 22

Pius XI. a Pius XII.

(Z nového životopisu.)
Mnozí myslili, že si Pacelli dá po své volbě jméno Lev XIV. neboť v mnohých rysech je považován příbuzný humanisovi Lvu XIII. Ale on se nazval Píem XII. Neříká to dost? Sotva který kněz má tak vynutit ot: pro katolickou čest iakou nový papež. Tak velký jmenovit: pro důstojnost Cirkve a její práva: Pro Cirkve jako matku a vřídlní lidstva. Je svrchovaně zásadová. V oněch duchovních mezistupních, kde je možno leště vyjit v ústřety, kde může být ještě něco zachráněno, zastlšte, tam je přístupný a poivný. Ale ve všech podstatných věcech stává se neuprosným. Třídý jako Pius XI., ad jsou oba papeževé považováni iak rozdílní. Kdž se tedy hovoří že bude nejdomokratičtějšíim papežem Cirkve, jsou to slova — svévolná slova. Pius XII. byl vřídky mužem autority, které sám Pius XI. složil vřídky z bezpodmínečnou věrnosti. A on sám bude neobvykle psvný v zdřuzování církvevní autority. Pius XI. byl prudší než Pacelli — byl papežem, který dovedl bouchat do stolu. Pius XII. bude ovšem měkčí mírnější ve formě. Ale linli Pia XI. povede dále, neboť jiná linie pro papežství vůbec neexistuje. Je to nazalost, nevědomost chlit od něho očekávat něco jiného. Pius XI. byl horolezeč: násilná povaha, smířlivý se tak vyjadřít — Pacelli je vyrovnanější...!

Prelát se dívá zamyšleně z okna místnosti. Větrní slunce žme ohnivé nad stověžatým nádherným Římem. Pomalu vřídová, podává jí na rozloučenou rukou a říká:

„Ale nezapomínejte na jednu věc, milý příteli: Třebaže je Pius XII. tak neuprosně železný sám k sobě a ve svém vysokém úřadu pro Cirkve, jeho celá bytos dvěch vznečené hlubokou dobrotou, zvláště vůči chudým a utlačovaným! Také v tom se podobá velikému Piu V., u kterého mivali chudí lidé vřídky předsnot u audiencie. Nezná žádné sociální problémy jenom na základě svého vzdělání, ze spolupráce s papežem na encyklice „Quadragesimo anno“ a ze své velké zkušenosť, která kterou zvláště v Německu prohloubil — ale i sám jako kněz a kardinál stálí sekréat — mhu váno to řístí říj — rozdal všem chudým! Ale v úplné lichosti a aniž se o tom někdo doroděl. A ujistíji vás — šlo o velmi vysoké sumy!“

Hlas Msgr Gregoriana zní zvláště dojatě.

Hluboko se skláním nad rukou prelátovou...

„Vánoce bez knihy — jaku den bez slunce.“
KNIHKUPECTVÍ M. ŠTĚBOVÁ,
PLZEŇ V., Nádraží 24
Vám došle dobřé a bodnotné knihy pro děti i dospěle.

Velmi krásný katolický film

Pod tímto titulem piše P. Paul Donceour, S. J., velký francouzský znalec filmu, z Hollywoodu, kde právě od iako poradce při výrobě velkého filmu o Panně Orleánské.

V listopadu vřídě odsud skvělý film Johna Forda: Uprchlík. Zakládá se na románě Grahama Greena: Labryntinóle cestv (známém v Evropě pod titulem: Moc a sláva). Obsah le známý. Je to historie jednoho mexického kněze, pronásledovaného policií pro illeikální náboženskou činnost, lenž le nakonec zatčen a zastřelen. Greene obřítli svůj obraz klíčovými barvami a ieho kniha je bolestná. Kdo chce pochopiti ieho úmysl, musí si, myslím, připomenouti básně Francis Thomasona: Hledací nebe.

Přchal isem před nim nocemi a dny: přchal isem před nim branami: roků: přchal isem před nim cestami labryntinólymi. a posedlní verše:
Ja isem ten, kterého hledáš;
odbozval jsi lásku od sebe, kdž jsi

odbozoval mne.
Greene poslal onen temný labrynt, v němž ubohý kněz, znenáhla upadající následkem života štváného zvířete, který věd, se oddá oti a padne s iakouí ženou, kterému však ide Bůh v pažích. Utíká, skrývá se, je chycen a zase unikne a pokračuje, kdž ho volali k ubohým křesťanům bez kněze, vydává se v nebezpečí. A tak jedinou při vykonávání svého kněžského milosrdenství padne definitivně do rukou policie a le zastřelen: „Nemí věšší lásky než má svůj život.“ Kniha končí milosrdenstvím Božím, které konečně triumfuje v této duši, lež nikdy nepopřela ieho lásku a sloužila věrně Bohu.

Někdy však mluvit o knize, nýbrž o filmu. John Ford, praktický katolik, byl uchváten řetbou Greene. Vypustil však celou dějovou stránku románu, kterou ostatně nemožno zřítvovat. Jeho Uprchlík je kněz, věrný celému svému kněžskému životu, chudý, písný k sobě velkomyslný, lenž ide vříd smrti Pastýře který se obětuje za duši hřšníků, iže přínášá odušlení. Kdž rozmlová mezi dvěma očima s policiem, dosahuje konfrontace dvou

ideologií: křesťanské a materialistické, velmi velké mohutnosti. Rozmluva je rozhodující. Tento kněz, lenž je bázlivý, ustrašený, lenž nemá nic z hrdinů legendy, si vnutit úctu svého nepříteli. Rozmluva, ve které se střetávají, zasluží, aby byla reprodukována nezkráceně. Je to leden z nejkrásnějších kusů moderní psychologické iaký znám. Romátek, lenž dá kněze za časného jána zastřelit, je zrovnu plný sarkasmu. Znenáhla však le přemáhá úřifnost a vředenostě odsouzenovcov. Kdž konečně mu navrhuje, aby zchránil svůj život tím, že zapře veřejně svou vřru, kněz vřídte. Důstojník prozradil svůj vřitlný zmatek: „Je to Bůh, vřím to. Ji nenávídite ve mně, ne člověka. A prolože nemůžete zabít Boha, chcete na mně, abych vám pomohl a abych iel zabil pro vás svým odvadem. Ne, pane poručíku, nepožehate se v této věci na mne.“ Důstojník cíti, že le přemožen, ačkoli to nepřizná. Řáno se dopřad iakouí zámlinkou zastupovat! při velení poručivě čety. A kdž začaslechne vřídlet, nemůže se ubrániti, aby se nezachvil a neopoznamenal se kradmo na prsou křížem. Závěrečná epizoda le úchvatná. Chudí křesťané isou shromážděni tamě k modlitbě. Je to temná katakomba: nálehdnou někdo tluče na dveře. Jedno dítě ide otevřít. Na prahu stojí muž. „Kdo iste,“ ptá se dítě. „Jsem nový kněz,“ odpovídá neznámý.

V poznámkách praví J. Ford, že toto drama je nad řasem a prošletem, že má své kořeny v dobách biblických a obnovuje se iakřka všude na světě. Bohužel, je to příliš pravda. Uprchlík je mnohem víc než epizoda mexické historie. Je to odvážná látka představituící kněžství iakou modřivou víry a lásky.

Dva dny u Benediktinů ve Skotsku

Je naše řest — říť z Prahy a říť z Brna. Od 21. od 28. let — všichni vřivokřesťáci a stolíme na mostě, vedoucím přes řeku Bouzere, asi 12 míľ za městem Dingwall. Cestujeme autostopem, kde říť způsob dopravě je ve Velké Británii považován za velmi slušný a nám iakový názor jenom vyhovoje, ielikož emáme mnoho peněz, ale zato chceme mnoho ofěti.

Jsmo rozděleni do 3 skupin po dvou a stolíme ve vzdálenosti asi 200 metrů od sebe. Jim poměračé a vzpomínání na nejmenšího bratra, jak by si asi na něm pochutnával. Slnice je bez-
brýhý, které jsou dlouhé, nádherné konce. Eni přímý z vody — ano, právě tak isem si to nějak předstávoval před 12 lety, kdž isem slyšel o obřídě z Loch Ness. K svému velkému překvapění isem již však „neviděl.“ Vidět jí může ten, kdo vřivole řitř Whisky,“ bylo vysvětleno, kterého si měl dostalo od místního rybáře. Opáště se krásou, krácel isem k bývalému pevnostnímu městu Fort Augustus. Italské nebo, skotský vřidch, harmonie barev na stránách kopců a ielich odraz ve vodě, tuto krásu isem měl před očima po celou cestu.

Ve Fort Augustus isem vřídka příchodu koleřá a po řstáetím oteřivém shledání isme přišli k názoru, že bychom se měli podívat po nějakém noclehu. Vřivšli isme dva (angličtina), aby se šli pozeptat od dvou místních hořelů. Ani v jednom, ani v druhém však nebylo místa — nřilžáně i Skoti hořně cestují. Mřítelka hotelu Augustus nám isme dala dobřou radu, abychom se šli pozeptat do nedaleko stojícího opatství.

Tento její nápad nás velmi překvapil, ielikož isme se nedomýšleli, že by v iakovém malém městečku mohlo býti opatství. Dodali isme si odvahy a přístupní isme k velkým vratům krásné budovy. Přišel nám otevřít fráter a seznav, co si přejeme uvědět nás do hovorny, kam se asi za 10 minut dostavil sám pan opat. Starší, ředivý nás vřivněného žítvú s vřivým úřivětem na tvář. Vypřítával se odkud přicházíme, co podnikáme, tak daleko na severu Skotska, iak se nám líbí Velká Británie ad. Po téle malé konveršální čtvřihodine nám každému dal přikázat jeden pokut. Po vřelě isme se soustředili v pokojíku v červním poschodí kde nás navřítvil sám pan direktor opatství. Vřivřevoval nám všechno podrobně. „Opatství, kde pravě bydlíte, je bývalá střeptá pevnost Skotů proti Angličanům. Pocházl z roku 1725. V minulém století zakouplil tuto budovu Benediktinů, kteří zde isme výkonávají pěkný kus práce. V budově opatství je totiž zříděno také gymnasium (Britové mají školou druhého stupně) s chlapeckým řternárnem. Sám vřídte uji na tomto gymnaslu. Ve školní kapli (le to však věřky kostel) máme největší varhany Skotska (4800 píšťal) Vřák si to zřítv všechno prohlédnete.“ Jeho neoyčivěší vzdělanost, iasřivnost a ochota byly dobřým předpokladem pro dlouhý vříd zřívání.

Přšidlo den ráno byla neděle. Vřítal isem o sedmé hodině rann. Obřelk isem se a prohléd isem si; celou budovu. Vřídě řístu, útulno a naporský klid — iakou kdyby tam řech 60 hořelů ani nebylo. Neřelžéle dolem vřák mám v návřívětu kořetela Velmi krásné, řístv, ieliv, moderně řesěny a s láskou ozarovány. Přšle řstího varhanka na pětánuulové varhany isem ani nřydčitel: krása, v pravdě božský nástroj. Jelich řstavel z Glasgowu opravdu si dal záležet — řístě si byl vědom, že budou sloužit k osiavě Boha. V 11 hodin isem byl na zřádání mši svatě, kterou sloužil dánský biskup. Toš z gymnasia zovřív zřádání písně latinské (velmi sympaticky se vřivjala latina ve vřivlosnosti těchto Angličanů). Uvědomi isem si v onio okamžiku sílu římské liturgie, která spolute všechny národy v jednu rodinu. Přšledal isem si u sv. Jakuba

Po krásných bohožudech, kterým isme byli přítomni všichni jehodě z nás byl vřivznán řeskoslovenského) isme se rozloučili a panem opatem a s činem direktorem, který nám s opravou kněžskou přivřívlostí mřával od vrat opatství na cestu k Fort William.

Z domova a z ciziny

Kardinál Petit de Julleville, arcibiskup rouenský, zemřel ve středu dne 10. prosince. Byl jmenován kardinálem při posledním velkém kardinálském jmenování, na Štědrý den r. 1945. Jeho jmenováním byla počtina Normandie, onen kraj Francie, jenzá se stal dějištěm invaze v r. 1914, kde byla po tvrdých bojích zlomena německá západní moře. Rouen je totiž hlavním městem Normandie. Její věčné utrpení četily tedy vs. Otec ocenil a pojmenoval tím, že jmenoval primasa Normandie kardinálem.

Jednolice katolíky východního obrádu bývalé Podkarpatské Rusi, vedl a spravoval mladý biskup Romza. Před nedávnem zemřel. Přelšel pryč o život při automobilové nehodě, které ho potkalo, když jel k svému zovému kostelu.

Mgr. Vojtěch Hybáček, profesor zpěvu a hudby na biskupském gymnasiu ve Sv. Vidu u Lublavi, zemřel 28. listopadu t. r. v Lublani. Byl rodem Moravan, pracoval však mezi Slovenci přes 50 let. Zemřel ve věku 74 let. Poslední číslo slovenského katol. časopisu „Oznamiloce“ velmi vřelě oceňuje jeho zásluhy.

Náš věrný spolupracovník P. Alexander Heidler doktorem theologie. V pátek dne 12. prosince byla slavnostní slavnost na Karlově univerzitě na právnické fakultě opravou katolické. Konala se promóce na doktora theologie. Nešlo o tak časté věci, protože je málo kněžského dorostu — věc velmi známá — a také proto, že ten doktorát není lehký. Zdobrali to J. M. Dr. Karel Engliš, rektor univerzity. Ta apousta hostů přiláka však hlavně pro osobu mladého doktora samotného. P. Heidler je ptece již velmi znám, jednak právě svými články v „Katoliku“, jednak svou neúnavnou činností na kazatelně a v síle přednáškovém, je znám u boboslovů, jímž přednáší pastoračku, v poslední době se pak ujal duchovního vedení pražských katolických vysokoskoláků vůbec. Proto mu přišli boboslovci zavzpívat, proto mu zástupci studentů přinesli kytičky. Byla to zkrátka krásná, opravdu katolická slavnost. Krásná též četnými hostmi, povznášející všemi těmi teplymi, ardečnými projevy jak náša rektora, tak pana děkana theol. fakulty Dr. Cibulky, tak zejména upřímnou děkovnou řečí nového doktora samotného, zaznívajcí tou-

hou, aby boboslovská fakulta, jež byla jádrem dnešních 600 let staré univerzity, se zase stala duchovním ohnískem našeho národního myšlení. Nový doktor šlibil pak, že se vynasnaží, aby upřímně, které v něj klade jak fakulta, tak celý český katolický život a skončil upřímným a pokorným: Non nobis, Domine, non nobis, sed Nomini tuo da gloriam! — Ne nám, Pane, ne nám, nýbrž jménu svému dej slávu.

Mnohým se marně snažil přimět ostatní mládeži, aby projednali otázku přijetí německé delegace. Tato věta z úterních novin je dvojnásobně smutná. Jednak svým obsahem, protože znamená, že v vánočních budeme sice zase mnoho mluvit o míru, ale že to bude jen marné slovo, protože kde není mír v myslích a srdcích, tam se o něj marně snaží diplomaté. Za druhé je ta věta smutná nebo nepřijemná, protože je z ní vidět, že lajdácké, protivně pražské úvidě jáma vojáky se tlačí již i do předních stran a sloupů pražských deníků.

Jestli o vyšebrodském pastorači. Paal o něm před nějakým časem Dr. Jaroslav Weratad. Myslil tím utrpení vyšebrodského opata, který byl vězěn oddán republice a jejímú prezidentovi za Němců, který za to trpěl, a který i se svým klášterem musil zase mnoho vytrpět i po osvobození. Dr. Jaroslav Weratad nemal zřejmě žádný závažný zájem na hájení katolického kláštera, jeho opata a jeho mnichů. Z toho plyne, že jeho údaje byly jistě dobře ověřeny, že mu při nich nešlo o osoby, nýbrž o pravdu a spravedlnost. To nedalo, spát jednomu bývalému vyšebrodskému mnichu a nyní faráři čsl. církve v. v., u něhož patrně odpor proti bývalému duchovnímu a fyzickému domovu neochobuje ani lety a sláhami. Proto směl v Č. Z. apousta na první pohled nepravdivých tvrzení, na př. že ve Vyšším Brodě je ještě 14 německých mnichů, že jeden z nich sídlí při let v německé armádě, že noali okázale hávovaly křesť. ať, při čemž neopomenul vyhléti syřímy barvami i bohatství kláštera. To vše jsou uprávdy, které na první pohled pozná člověk znalý situace, na př. člověk trochu znalý odsunovací práce. Do Č. Z. a na stránku smilnice po jihučeském pohraničí je to však dobré. I to patrně spadá do rámce povinné tiskové cenzury, k níž církve čsl. nejednou vybízeli i pan prezident republiky.

Ve Svycarsku zamřil nedávno volební právo žen. Je to trochu groteskní v době, kdy na hranicích Svycarska, ve Francii, je takřka komunistická revoluce. Svycarsko je dnes snad jedinou evropskou zemí, kde ženy nemají volebního práva. Odpořel odůvodňoval své odmítavé stanovisko tím, že „nechtějí zatahovat ženu do špinavé politiky.“ A přece politika sama sebou je věc nutná a není nikterak špinavá, aby byla špinavá. Právě přítomnost žen a vliv žen v ní by snad přispěl, aby byla méně špinavá, aby v ní bylo více arde. Akolvid i žena se dovede stát velmi fanatickou, ona se dovede stát slepým nástrojem nehorhlických demagogů, jak to bohužel dokázaly německé ženy svým poměrem k Hitlerovi a k nacismu. Buď jak buď, odprání volebního práva ženám je dnes anachronismem. Dnes nemůže být nikdo neutrální, ani ženy ne. Takto to vypadá, jakoby žma přece jen byla stála považována za méněcennou.

O sv. Barbory. Už za 1. republiky zlobilo 120% pokrokové, že čsl. dělostřelci tradičně slavili druhým veselím svátek sv. Barbory. Tím epíše je to zlobilo letos, a tak z toho udeřali celou otázku. Z nejvyššího místa začal armády jsme jinak zvyklí slýšet slova rozumu a dohody, které jsou oběťobraty v pranic našeho veřejného života. Ale v doberý Homér někdy si zdřímně, a tak tentokrát z vysokého místa zazněl hlas proti slavení dne sv. Barbory. Prý bude úředně vymýšlen a oficiálně zaveden nový den dělostřelců, ponevadž sv. Barbora není dost česká. K tomu jev pznámevámé tolik. Úcta sv. Barbory u dělostřelců se trádaje od konce ardečnicku, a odtud se držela v rakouské armádě. Rakouské dělostřelctvo budoval, jak známo, Češi na základě husitské dělostřelcké tradice. Proto bylo rakouské dělostřelctvo první na světě, jak technikou, tak duchem: známe přece »baterii mrtvých«, kteří psdli v boj! proti německým velitelcům. Dej Bůh, aby čeští dělostřelci pod novými symboly své vyvířovali svým předkům. Toto odobření katolických vojáků se ovšem vyzobilo titulem od rakouských: jakoby sv. Barbora byla Vídeňka, které jen omylem vystavěli husité chronný katel v Kulné Hoře. Mají to pokrokatí dělníky dývat staral. Equas.

O anglickém biskupovi Barnesovi, o jeho modernistických theoriích o křesťanství jsme psali před 14 dny. Zabýval se jím i jeho kolega, jiný anglický biskup, Dr. Blunt z Bradfordu. Řekl, že kdyby byla kniha vyšla pod jiným jménem, byla by úplně zapadla, protože »Dr Barnes se stále ještě pohrabuje v korýtě vědecké theorie, která byla moderní před 50 lety, která tvrdila, že vesmír je připsán uzavřený systém hmotné přítomnosti, kterou duchovní síly nemohou ovlivnit a proto nejsou možné zážrakys.«

Cizina ma stále o našem katolickém životě zprávy velmi kusé a zkraslené, ne-li žádné. Tak na př. ve zpravách mezinárodní liskové kanceláře katolické isme nedávno četli, že sociální evnglika Pia XI. Quadragesimo anno bvia právě přeložena do češtiny a vydána nakladatelstvem Velhrad v Olomouci. Západní katolici, kteří budou číst tuto zprávu, si listě neudělali příliš skvělý obraz o naší pohotovosti, protože budou mvsit, že teprve teď do orvé se seznámíme s touto evnglikou, která vřála před více než 18 lety. Jde prostě o nové vydání překladu Msr. Vaška. Ze zmíněné zprávy to však není patrné a tak budou na západě opět utvrzeni v mínění, že zde sílome nejen za železnou oponou, nýbrž i za devaterými horami.

Nový latinský překlad žaltářů se nesetkal mezi katolíky s jednoduším nadšeným přijetím. Hlavní námitky byly vylomeny v řadě článků liturgicko-pastoračního časopisu francouzského »La Maison-Dieu« »Dóm Bžlé. Jako odpvěřil výlo pojčinná P. Augustina Bea S. J. rektora papžského bžlého ústavu v Římě »Nový latinský žaltář«. V rakouském časopisu »Klerus-Blatte« posuzují tuto odpověď takto: »Zdá se, že autor nabere dosti vážné důvody protivníku, je jasno, že liturgie protivníku nového žaltáře nebudou přesvědčeni o nesprávnosti svých názorů. Své už zůstává nezdopovědné otázka: Nebyto přece jen možno zachovat více změnil Vulgaty? Tím by byl v novém překladu lépe zachován povátný charakter Vulgaty, jež nyní mnozí bolesní postrádají.«

Také jedno znamení anglické demokracie. Vědova windsorská, jež se pro dvakrát rozvedenou ženu vzdal anglické královské koruny, vydává nyní v americkém časopise »Life« vzpomínky ze svého života. Patrně z finančních důvodů. Celkem nekrálovské konce. Jinak je velmi upřímný, vypravuje o sobě i věci nelichotivé, na př. že byl v námořnické škole mezi 59 žáků z mechatky poslední. To je tedy znamení anglické demokracie. Každý Angličan bude konečně utvářet se král a ke královskému zrakovému domu, když však ve škole zkouší královské práce, dá ho k lidem na poslední místo, bude-li se mu zdát, že to za sebou. My býváme tak hrdi na svou demokracii a o králích mluvíme s útrpnou povzračencostí: nevím však, zda všichni naši učitelé mají tolik nezávislosti vůči věm žákům a posluchačům, i když nejsou zrovna z rodin královských.

Sílila ta propaganda, které zabíjí. Dostali jsme, nebo dostaneme z Ruska obilí. Jáme za ně věděl samozřejmě. Kdoš dělal vtipy, že reaktérici nebudou raději jíst, aby nemusili jíst ruské obilí. I bez vtipu se však mohl přičinuit, aby ono obilí čestným, hrđým lidem hodně zhořklo. Tak na př. pan Slánský, gen. táj, komunistické strany, hned vypověděl, že téměř tři dny v týdně budeme jíst sovětský chléb, sovětské knedlíky a sovětské housky. — Rus sám by tcho jístě nebyl schopen. Nevypočítával by podrobně, co pro nás udeřal. Znal jsme obyčejné ruské chlapce v Dachau, mnohdy hladově až ať. A přece a jakým kavaleristickým dovedl rozdávat, když někdy něco měl. Proč musí tedy nám naši komunisté také po lopatě vykládat, jaká dobrodini z Ruska dostáváme? Nedovědeme si to sami rozvážit? Ci náš vůdce komunistů i vědčností učí? Bojím se, že svou neomaleností dosahují právého opaku i u lidí nelepších amýřeni, zvláště když jediným dechem hrozí zároveň velozradu a vyhržuj. Stáše také přeběhání: Patolizský aktiv i k těm, které považují za své, nelédky brutální ko všem, kdož by se odvážil jinak amýřet. A tak na každém kroku vidíme ten strápný zpětný pád do nekulturnosti, vidíme strápný rozvrat hodnot lidských, na kterých po ataléi bojovali nejlepš lidé.

Členská výstava Mánesa

Přínášil radostné překvapení, tím radostnější, že ide o výstavu sooklu, sdružujícího nevzravněné postavy našeho vřivnatrictví. Proti poslední výstavě, která byla tešle omezená formální narkosou, nvněší výstava je v celku náhlým obratem k malířství předmětnému. Řekli isme, že je to překvapivě radostné. Předpokládáme, že časová souvisejlost tohoto obratu s prolevy Gerasimovičova a Kolmanovičovi není souvisejlost přičinnou, čli je tento obrat pramenil z poznání, jak formalismus je neplodné a »zaristické shlížení v sobě samém. Kdyby tomu nebylo takto, musil bychom se s členskou výstavou Mánesa rozloučit krátce oznámkou, že oclivý omvl formalistní je nám nejenom milešilí, ponevadž je aspoň čestný, ale zdá se nám i plodnější pro další vřivo našeho malířství. Poctivě bloudění pořád ještě může náilti pravou cestu, ale konjunkturální přizpůsobivost by li nenašla nikdy. Jestliže tedy člensku výstavu Mánesa vřavčue poznání bezcestnosti absolutní malby, je to znak radostný a první krok čli epíše krůček k nápravě. Ano, ien krůček, neboť celá problematika moderního malířství v podstatě tkvi docela lince: totiž v bezduchosti dobv, v teim materialismu, jak isme o tom psali v dozráčích minulých čísel. Běv duchového obsahu malířství zůstane ien malováním. A do te šle strance členská výstava Mánesa je stále ještě nevzravná. Bude tu třeba mnoho trpělivosti a mnoho námahy. Snad bychom takové záblesky viděl v oleji Václava Heiny Ulici Běvi, v oleji Václava Kouckého, nevhodně nazvaném Kratina v Orlických horách, v bronzu Břetislava Bědy Příchod Svobody a v sádě Aloise Sora Oběť nevyšší.

FILM

Neodporučuje se: Mezi podnáduky, GB — Drama na molvy, že člověk má největšího nepřitele v sobě. Dobrodružný a současně psychologický film o sentimentálním mladíku, reagujícím na klivdy jen nenávisť a pomstu. Svou povahou zaple se do teých okolnosti, jež z něho vychovávají pevného muže. Pso miadé lidi a nevypově obecnost je vážně tema zaitěno do pozadí, se několika závažnými scénamí. Bavev provedení prvotního II. Zamřlá se: Fantom opery, USA. Fantastické drama o muži, který byl postarchem divadla, kde dříve hrál v »orchestru. Toto nové zpracování známého námětu podle G. Louize v barevném poání nepřináší žádných kladech hodnot. II. Scotland Yard zasahuje, USA. — Proslomýlný člověk pro lasku k miadé dívce zabije svou hádavou manželku. Znovu se oení, ale jeho šťastné manželství je ohroženo soudrem. — vyderáem. I toho se lehce zbavit. Po tomto druhém sloužnu odlišil s rodinou do ciziny. Světlemi se však hási. Protože není vřabem se povolání, vřáci se z — pojde se přiznat? — Snad Film nize doporučit, ješto u obecnosti vřabuje dojem, že člověk může životní krize vyřešit i vřadou. II. Zamřlá se: Podnik Artamonovčev, SSSR — Film o historii ruské rodiny podle románu N. Gorkého se zjevnm odporov vůči nábožství a bez mravních hodnot III. Seram filmů ze rok 1935—1947. Filmový odbor Dátedi katolické akce v Praze vyřá v lednu 1948 seznam klasifikovaných filmů, které byly v CSR převedeny od 3. května 1943 do 31. prosince 1947. K seznamu bude přiložena evnglika lra XI o filmu (Vigilanti cura).

Nejnovější evnglika PIA XII. »Mediator Dele je jakoby druhou kapitolou díla, které svatý Otec započal roku 1943 vtečením evngliky »Mystici corporis«. Nová evnglika vyřká správnou nauku o oavěné liturgi a vřebuje ošane »schovávání liturgických předpisů. Jednáová o posvátnosti: vřitního I. vřitního kultu, jenž je vřitně epiat a významní vře se činností životem a s pravou zbyžností křesťanského lidu. Má prolo rozhodný význam nejen pro záchranu posvátnosti kultu a člosti vřiv »vřbí I. pro rozkvet duchovního života. Bude listě čtena a studována do základů. Probulit listřavá a nřabá: posilí horlivě, zkrotí plřší odvážně, dá bohatě »vřelo vřie. Tento nejnovější dokument vyjde v nejbřžích dnech českém překladu z redakce Dr. VI. Kořáka a ve vřevně grafičce upravě jako dítko »Časopisu katolických boboslovů«. Cena Kčs 15.—, Objednávky řídte na »Časopis katolických boboslovů« — Museums, Brno, Antonínská 1.

Malá dívka, katolická, hledá pěkný pokoi v Praze. Nabízky pod zn. »Spěchá« do adm. t. 1.

Odděli katolických stáutů a vřat prosí o laskavé darování loutkového divadla. DO IKA.

Slavnostní večer na rozloučenou s českým amer bendeniktím věv. Dr. Arnostem Žitkou uspořádal Svatočlenská liga spolu s ostatními katolickými organizacemi v Praze v pondělí dne 3. ledna 1948 o 8 hodin, ve velké sále městské knihovny. Blížší podrobnosti v přitím čísle »Katolika«.

ZDARMA
a vylacené zašleme všem svým oběratelům další novou sbírku usporných a vřevosůvých kuchařských předpisů »KVETA« o 76 stranách. Tato kniha Vám poradí, co dobrého a jemného můžete udeci a přivřavit na vánoční svátky. k hostinám i lřivm přiležitostem. — Piše firmě:
KVETA
továrna pořivatín - Městec Králové.
Vřevčiasla církevními schválením. Dobrovolní přispěvateli na vydávání časopisu jsou vřivni. Vydává Svatočlenská liga v Praze IV., Hřadčanské náměstí 8. — Telefon 617-0. — Redakce a administrace tamžě. — Vřevčis lřivně. — Předplatné na celý rok Kčs 70.—, jednotlivě čísla Kčs 1.50. — Poštovní spořitelna Praha 206 001. — Řídil P. Adolf Kajpř T. J. s redakcí knihem. — Odpovědný zástupce listu Josef Břihá. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů. — Dořídětel pošt úřad Praha 21. — Vřivčis Živnotník v Praze XII.

Plno radosti,
plno sladkostí,
když u svičky
z „KVETY“ perníčky!

Do vánočních cukrovinek a do vánočního pečiva »KVETA« pečivové prášky vanilinový cukr

KVETA
FRANT. MATĚJKA, veř. obch. spol., továrna pořivatín, Městec Králové

Hledáme ke koupi: Probes Psychologia experimentalis Lind vřevorský Experimentallpsychologie, Mercler Psychologia (aspoň druhý díl), Laskavě nabídky na Studium Cognitionum, Praha 11-733.

Podpořme v síle doškoláků studiu od polocije ve školním roce 1947/48 (nebo od přitního školního roku 1948/49) ova hodné anáživě, chudě hochy, kteří by chtěli pomoci učiti ošně, ni nemocný svět plněním ideálů sv. Františka z Assisi — jako křesťanské mládeže. Přihlášku o umístění studia od polocije nebo do předřitního školního roku přímo k ředitelství koleje sv. Antonína v Kroměřizí. Po dohodě s ředitelstvím napíše na III. Řád sv. Františka v Plzni, Františvánská ulice č. 6.

K vánočním navčelě, je hymnu ku čli mlí. Pražského jezuitky Slova Dr. Tomáše Zhubeníl J. Welser. Cena 20 ex. včetně fotografe. Jezuitky Kčs 10.— 100 exempl. Kčs 30.— mimo došlové. Objednávky vřivžuje: Ludmila Danová, Praha XI. Žitkov, Jakubovská.

Tentokrátě adl za hranicemi ani podzemní odboj, nřvřž historické odboje vřevě Čechů, uzavřených do 7 let v Protektorátě — to je kniha kněze Josefa Popelřila: Na domácí frontě. Je to deník, který byste si rádi přeali pro naše mládeži i svých děti. Cena brož. knihy Kčs 100.—, vázané Kčs 120.— Vřevělo Dědečtvi Dra Noska, nakl. spol. Praha II. Sokolně 17/1, pošt. Nejlépe dárek k vánočím!

Brevř hledá boboslovec za odměnu. »Vánoce 1947 do adm. t. 1.

Kdo prodá knihu Giordani: »Znamení odporu. Nabízky pošt zn. »Nabídnete« do adm. t. 1.

Kdo pomůže mladé katolické rodině. Byděl v pěkném, slunném jednotvém bytě v Praze IX. k vřitmu bytu formou vřevání. Znáte »Kdekoliv v Praze« do adm. t. 1.

Jako člech spolník vstupujím do spolníku v Praze (textil, pořivatín), pověřuji stránku obchodní administrativní jsem čtyřčtákní a dobrým zkušenostmi a hřadám spolupřáci v katolickém prostředí. Nabízky pod zn. »Od 7. ledna 1948« do adm. t. 1.

† Josef, arcibiskup.

„A Světlo ve tmě svítí... a tma je nepojala...“

(Jan 1, 5.)

Liturgie, tento bohatý zdroj víry a poesie, jak nedávno znovu zdůraznil sv. Otec v okružním listě „Prostředník Boha a lidí“, je tím hlubší a tím výmluvnější, čím je bližší oněm tajemstvím, v nichž Božství vyniká právě proto, že je v úzkém spojení s člověčenstvím.

A takové jest tajemství vánoční. Mluví-li se někdy o vánocích »kouzla zbraných«, pak je to vždy jen štek ubohé, prázdné, citově i rozumově vyprázdněné duše, ale kouzlo vánoce působí dále, působí skutečně čale, neboť kouzlo to i když nezasahuje city, proniká hlouběji až k rozumu a vůli. Vánoce mají co říci i tomu, kdo ať při vědomé vyrovnanosti anebo z domnělé povýšenosti o sobě říká, že »zasáhl v sobě všechno cit«.

Chtěl bych o tom přesvědčit. »Zatím co všechno v hlubokém mlčení trvalo a noc ve svém běhu k polovici cesty dospěla, všemohoucí Slovo tvé, ó Pane, s nebe od královských sídel přišlo.« (Kniha Moudr. 18, 14, 15.) Tak píše církev sv. v mešním vstupnu na neděli mezi oktávou vánoční. Starý Zákon vyjadřuje zde pravdu, kterou lapidárními větami v Novém Zákoně vtěsal na první stránky svého evangelia sv. Jan, když napsal »A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.« (Jan 1, 14.) Týž Jan pak ono Slovo nazývá Světlem. Světlem osvětlujícím každého člověka (v 9) a píše o něm »A Světlo ve tmě svítí a tma je nepojala.«

Zá, světlo, světla jas na nebesích v noci v zasněženém kraji, co poesie, co kouzla pro city, ať o tom rozvažuje člověk v hřejivém kruhu rodinném, anebo po cestě na plnočinné době v kožích zahalený za třeskutého mrazu.

Ale rozum — vůle — vyšší schopnosti duše? — Na ty ono kouzlo nepůsobí? Všimněme si hlediska historického, zaměřeného ke skutečnému zrození Ježíšovu v oně pamětné noci na přelomu dějin. Zatím co všechno tonulo v hlubokém mlčení — o půl noci — svět epal — nebe, nebe celé bylo vzhůru a mluvil, zpívalo, jásalo.

A dále? Co svět dále? — »Na světě byl a svět, který povstal skrze Něj, svět ho nepoznala« (Jan 1, 10). Tak napsal Jan na sklonku prvního století, tedy v době, kdy už lidstvo mělo po víc než padesát let možnost poznat Slovo — Světlo — Ježíše, v době, kdy tradice vřítipená vtěleným Slovem a prozařovaným Světlem Boha byla ještě živá, žvoucí. Než tma, velká tma, tma zhušňovaná zlobou a nenávisť překážela. Ano, svět, jenž toužil po světle, oslněn na určitý čas Světlem žil, nepřijal je úplně. Tma znovu obestřela lidstvo, které se spokojilo s náhradním světlem rozšiřovaným pod krásným hešlem »ovčičenosti«.

Je hluboce symbolické v Bensonově románu »Pán světa«, že ve dnech posledních lidí budou žít v podzemí jen při umělé světlo. Nebudou totiž ani potřebovat pravého, skutečného světla!

Hledisko dogmatické. — Co lži, podvodu, klamu, falše rozesel po světě před narozením Páně ten, jenž dle slov Kristových »byl vrah lidí od počátku a nestál v pravdě, poněvadž v něm pravdy není« (Jan 8, 44), jenž »když lže, mluví z vlastního, neboť je lhář a otec lži« (tamtéž). Sv. Pavel, když v r. 58 posílal z Korintu svůj list do Říma, středěka pohánství, v charakteristice pohánů (K Řím. 1, 18—32) též nřipomenul (v. 25), že »zaměnil pravdu Boží za lež«.

Jen spoře v názorech i těch nejideálnějších pohanských myslitelů zableskla se jiskřička pravdy jako ozvěna, daleká ozvěna záblých dob tradice národa vyvolného. Evangelium Kristovo bylo Světlem, Světlem vytvořeným, neboť Kristus, jediný Kristus je cesta a život, je též pravda. (Jan 14, 6.)

Toto Světlo — Pravda vzešlo v noci vánoční, kdy Slovo — Syn soupodstatný Otci (Jan 5, 26), stal se člověkem, a právě v Božské

Vlastimil Rada: Jesličky (v Českých Budějovicích.)

PŘIPOMÍNKA

Tak, hochu, to je Betlem, chýšje pastuchova. Do došků shůry náhle cosi třeskne — a hned nad všemi střechemi se leskne nádherná hvězda d. nachova.

I krev v ní plane. Víš, to je oběť lásky. Všechno skličeniosti sila nám tam svítí, aby nám zahrňvala žiuobytí. Ty paprsky nám rozpoltně svazky,

od Otce odvrácené syny utužují. Šalmaje ze všech severáků duji, prosvětlenou cestou, zvukovitým tichem, nevěsta duše spěchá za ženichem, svatečnē jsouc vykoupána bdi,

přirozenosti Ježíšové je plná záruka pravdy, neboť již David řekl o Hospodinu — Otci ve své modlitbě (2. Král. 7, 28): »Nyni tedy, Hospodine Bože, ty jsi Bůh a slova tvá jsou pravda.«

Bůh je pravda, a Syn Boží — »Jednorozený od Otce, plný milosti a pravdy« (Jan 1, 14) sestoupil na svět, »aby svědectví vydal pravdě« (Jan 18, 37) a »milost a pravda přišla (na svět jedině) skrze Ježíše Krista.« (Jan 1, 17.)

Vítězství Kristovo, slavné jeho zmrtyčvstání, bylo vítězstvím pravdy, a dle Skutků Apokřolských (1, 22) jen ten mohl být apoštolem, jenž se mohl státi »svědkem Ježíšova vzkřísění«. Pro toto svědectví apoštolové trpěli (Skř. Ap. 4, 2; srov. 17, 18) i umírali. To bylo základním pilířem církve Kristovy, jež účinnost svátosti křtu dogmaticky i symbolicky odvozovala z faktu zmrtyčvstání Páně.

»Jestliže ďábel přesto ještě dále pokouší se šířit království lži pod rouškou pravdy, pak to znamená, že vítězství pravdy Kristovy v den zmrtyčvstání nebylo úplné. Moc ďáblava byla ochromena, ba zřecna jednou pro vždycky. Konečně vítězství nebude jeho, nýbrž Kristovo, vždyť vše, nebe i země, pomínou, ale slova Kristova nepominou!« (Mk 13, 31.) Z tohoto pak vítězství Kristova musí čerpat všichni, kdož chtějí vítězně probjovat boj se zlem. lži a zlobou. »Ani ten, kdo zápasí, nedostává vítězný věnc. Jestliže nezásadí správně« (2. Tim. 2, 5). Bez boje není vítězství. I my se musíme osvědčit. Boj náš je po vítězství Kristově snazší, ale bojovat musíme. A čím bližší bude druhý příchod Páně, tím účinněji bude

za chudého se Krále nestydí. Ale ta cesta, hochu, někdy vede přes bláto, zmloty, výmoly. Ale tu cestu ku Betlemu hledej, když za celý svět srdce se ti rozbolí. Ze není hvězdy vzdálenější, že není cesty neschůdnější, poznáš sám, až zradí tebe mnohý lesklý klam, až s vlnou světa mezi všemi svátky zůstaneš sám. Jen velká, nezkalená radost děti k Betlemu svému spěchá bez obětí.

Muže tam cesta — práce, chrám.

Klement Bochořák

pracovat člověk hřichu, syn zřahuby« (2. Sol. 2, 3).

Hledisko aktuální. — V kterém údobí před koncem světa žijeme nyní? — Těžko říci. To-li je však jasné, že s živelnou radostí jsme vítali osvobození z nacivlády lži, podvodu a nepravdy satanismu nacistického a že jsme se těšili, že se podobná nadvláda již nevrátí.

Netěšili jsme se nadarmo? Ne! Pryč se škarohlídství!

Ano, i v době naší tma se šířila, dílo eatanovo, království lži, podvodu a klamu hledí zakotvit. Kdo by to popíral, buď byl lhal, anebo byl slepý, zaslepený. Snad se leccos satanovi i podařilo. Ale lež nikdy nezvítězila konečně. Nezvítězila ani tentokrát. Nezvítězila satanismem. Toho zárukou je tajemství vánoční. Světlo vyzářující z Betléma, Světlo pravdy Boží hlásá celému světu, že vrcholně štěstí je možné i při skromném způsobu života.

Lidstvo sváděné fantomem pozemského ráje, lidstvo očekávající záchranu jedině od zvyčeného hmotného blahobytu, bude zklamáno, tak jak bylo zklamáno v dobách dřívějších.

Výchovou, rozumnou výchovou k uspořádané životospře položen bude základ k štěstí a spokojenosti, ne roznožením nespravedlivě odnětého nebo převedeného majetku, jež nevyhovanece rozplývají brzy ke škodě vlastni, ke škodě rodiny i celého národa.

Není přitelem lidu, kdož lichoťi davu vřhodami a dary, a při tom počokopává mravnost toho, je prodává za pravdu to, co pravdu není. Neprinese lidstvu mir a pokoj, co nosí v sobě zárodek zášti a vzájemné nesvornosti.

(Dokončení na str. 2.)

Pomáhat k vítězství míru

Stěžovali si nedávno ve Svob. zřtku, že nevěnujeme u nás dosti pozornosti velkému procesu a osvědčenským vrah, který se koná v Krakově, a jiným podobným procesům. A odbylo se to povrchně tak, že se opět — po kolikáté již, ovšem vždycky marně? — vytřka neschopnost a nebalost ministerstva informací. Nejsme nikterak nadšení ministerstvem informací, v této věci však jsou přetřny nezájmu hlouběji.

Myslím, že většina lidí nemá ráda zprávy o ukrutnostech Němci páchaných. Tito lidé se dělí na různé kategorie.

Nejprve ti, kteří nemají čistě svědomí. Ti, kterým se za Němců poměrně klidně žilo, kteří proti nim dělali málo nebo nic. Tito, nemohoucí byli hrdi na tuto svou činnost, nemají rádi, když se o těch věcech mluví, jsou nakloněni věřit nebo namlouvají si, že se všechno přehání z touhy po laciné popularitě a pod., chtějí by, aby to už jednou pro vždy zapadlo, aby se na to zapomnělo jako na nepřijemný sen.

Někdy dokonce krátkozrace prohlašují, že ten, kdo se zabývá oněmi německými zvěrstvy a kdo na ně upozorňuje, odvrací tím pozornost od potřeb aktuálnějších, od ukrutností nových, od nových nebezpečí. Je to tvrzení krátkozraké, protože každý, kdo je ze zásadních důvodů lidskosti proti barbarství německému, je proti každému barbarství, bojuje tím energičtěji proti barbarství v každé formě, čím živěji se a jeho hrzami seozámí právě na německém příkladě.

Lidé, kteří v tom skutečně byli, se o podobné procesy většinou nezajímají z toho důvodu, že si myslí, že to znají, že se tam nemohou dovědět nic, co by již nevěděli.

A pak je ovšem velká spousta lidí s nejlepšími úmysly, kteří si přejí upřímně skutečný mir v lidskosti a dobrotě, kteří však jsou znechuceni poválečným vývojem, který následkem toho upadají do jakžkoliv fatalismu, myslí si, že se nedá nic dělat a že to beztoho nikdy nebude o moc lepší. Ve válce jsme viděli v Němečích jediný zdroj všeho zla, doufali jsme, že po jejich porážce bude v těchto skutečně »bílý den a plno růží kolmení. Jenže po Němečích zlo bylo tolik špatného dědictví, zbylo v nás mnohé, co ani není dědictvím po Němečích, co je prostě všelidská špatnost, hrabivost, surovost atd., přibýlo k tomu tluk nových poválečných problémů, to věčné napětí bezvýsledných diplomatických konferencí, očekávání nových převratů, tolik různých ašláných osvobozeneckých demokracií, tolik náběhů k různým novým quasi-fašistickým vládním formám, že lidé jsou z toho prostě omámení, zdá se jim, že vývoj se koná takřka nezadržitelně vždy ve stejných okruzích, zdá se jim, že německý nacistický experiment je už příliš daleko, že nám již nemůže skoro nic říci k budoucnosti, které nás tlačí dleze. A z toho ten nešťejem a lhostejnost.

Celkem je to nezámý a lhostejnost o lidský život vůbec, jenž je nejzávažnější půdina pro vznik jaké ty diktatury a jenž je v jádře to co titul jedné slavné knihy nazývá »drama atheistického humanismu. Lidé popřeli práva Bžji a začali se modlářsky klanět jen člověku. V 18. století to začalo a v 19. stol. to vyvrcholilo na jedné straně nletšeovským nadvláduvstání a na druhé straně marxismem. Jenže i v jednom i druhém procesu a pravý Božími zřatřila se i práva člověka, člověk se bez Boha stal úplně nesrozumitelným, a bezbožným. Dnes nám ze všeho živější zase jen duhody o nových válkách, jejichž perspektivy jsou umocněny jednak atomovou pumou, jednak izajemostí, kterou se dnes oběstrá každá stránka.

Poslední válkou nebo válečnou psychosou nebo míměním, že jen válka se dají věci řešit, můj připadá jako jedno z rartokit moderního člověka, ať už je to opět tolik se rozrostší alkoholismus nebo nikotinismus a p. Kdo si na něco takového zvykne, řekne si pak, že to bude toho nejdo. Ale ono to jde, jen silně vůle je k tomu třeba. A tak i proti psychosou a nevyhnutelnosti války je třeba diti silných nervu a dobrý vůle, kteří trpělivě uhušují jiné ohnčky, které tu a tam začínají hořet a kteří neváhají sami věřit v mir a věřit, že i divní uvěřit, že se dají přesvědčit. Nikdo by se neměl v této věci považovat za příliš malého a bezvýznamného, každý by v této věci měl patřit ke štěstí světa, k síle demokracie, pravé demokracie a míru, k síle a straně slušných, opravdu lidských lidí. A není to jen stereotypnost kazatelská, nýbrž pevně mnoha zkušenostmi potvrzené přesvědčení, které mne nutí oddat, že tato strana bude tím čtenější a tím důraznější bude její působnost, čím více práva lidské opřeme na práva Bžji, čím hlouběji a pravdivěji a nezkomoleněji se naučíme zase chápat tajemství vánoce, též šlovo, tak známé, zdrojem nejuslechtilějšího humanismu, založeného na spojení lidské přirozenosti s věčnou osobou Slova.

V 5. století po Kristu, v době, kdy všelidské barbarství otřásl zbytky římské říše a kdy se asi leccetěmi tehdejšími Římany zdálo, že nastává konec vši kultury a křesťan avšak věděl, měl tehdejší papež Lev I., kterému říkám avšak Lev Velký, vánoční kázání. Končilo tímto slovy: »Anež, ó křesťane, svou útřostnost, a pročež jsi se stal dotčeným božské přirozenosti, nřevracj se svým nesčelobným chováním k své staré nízkosti. Pamatuji, jako hlava a jakého Těla jsi ůdem. Připomněl si, že byl vyřván z mocí temnoty a přenosen do Božího království světla.«

1500 let je tomu, co byla proměna tato slova. Na troskách římského hřbitvu vzniklo a zaniklo mezi tím několik jiných kultur. Přes ně všechny však stále zaznívá tento hlas ne již Římana, nýbrž křesťana, křesťanského člověka vůbec. Každé věze je ete katolická církev ve svých chrámech, každá vánoce je etou vřichlými její kněží »řehňelici. Dovedla-li tedy zaplást temnoty barbarství, proč by to nedovedla i dnes? Na nás to záleží, zda skutečně věříme, že my jsme to, kdož jsme byli přenoseni do Božího království světla, byvše před tím vyřváni z mocí temnoty.

alc

Svoboda protináboženské propagandy

Není zatím v naší ústavě článek, ve kterém by bylo výslovně jmenováno, že lze v naší republice svobodně brodit proti náboženství. Není také dosud zvykem v našich marxistických stránkách, aby jejich členové byli vylučováni pro zachování náboženských povinností. Nicméně však je možno svobodně šířit náboženskou propagandu a nás dána samostatným fiktivním svobodným projevu mínění.

Odlínou psychologji našeho národa je Jáno. Ze protináboženské propagandy není zatím u nás uplatňována a zdůrazňována ofenzivně. Ať už u nás profouze apse nedávám a ignorativním náboženství nečinným bojem proti němu. I nejběžnější athenaté jsou v zájmu politického boje nuceni přisluhovat na zornělivě rozumě a přátelství stanovisko: že totiž je náboženství záležet-li soukromou, která — nlepoř v předvolených projevch — je aletuinae se zásadami realizace ateistické filozofie. Velký vliv, který dosud toto odkazování náboženství na veřejný výstup má, by byl rozhodně menší, kdyby se nekalý vztupil lid, který by veřejně, srozumitelně a prostě dovedl, — a to nejen v zhlaz zproslých předvolených bojch — tuto taktickou vytáčku uvést na pravou míru. Neboť jím nám zřejmo, že otázka Ducha a hmoty jest otázka nadačovou, že uznání Tvůrce jest přímo existenciální otázkou lidské duše, nelze v několika letech bojovat proti omylům svých souppů.

Ale jsou naši protivníci skutečně na omylu? Ze naše náboženství nemá být jenom záležitostí soukromou, že naše víra má být živá, to je nám známo. I u nás, pro které tento zákon není, doufáme, jen prázdným slovem, se projevuje soukromost náboženství naší pasivity. Povinností své jest, aby evillia, povinnost naší, abychom hrděli. Nenadále dosud ona evangelijní třetí hlídka, a přesto mnozí z nás klmají. Neboť my se nemůžeme vykáct: každý z nás jest strážcem oaira svého. Neníme tedy náš boj proti počátečním stadiím protináboženské propagandy býti vešl kromovýtoun, časně omezenou, nýbrž naší každodenní povinností. Jest pak žalost náboženství intimitasimim každého člověka; má být všik zároveň oním faktorem, kterému se nyní říká avětoý názor: pro totem, a kterým posuzujeme udělení kolem sebe, kritériem, jímž je hodnotíme, a konečně fidelem, podle kterého upravujeme svůj život.

Projevuje-li se nyní protináboženská propaganda naproti hoštelnosti a latentní nenávisli k náboženství a náboženskému, celému, životu — ne dějme se myšl taktickou a diplomatic protináboženskou.

Schola nikoli ludus

(Dokončení ze str. 2)

Scholu jen z doslech; zakládá a řídí tel Scholy i s ensemblem jsou si také vědomi svého velkého úkolu. Další soudnému divákovi zcela jiný názor na zaměření své práce. Na doklad toho, nakolik se jim to daří, slůžtž zde vlastní slova kritika, jenž tento obrat svého chápání a citění považuje patrně za nejzákladnější a nejdůležitější pojem, jež si z koncertu Scholy odvedl: «Kdo by si snad silboval... jen citové obchaban a radost z pohledu na malé zpěváčky, byl by poulačečem tuze inálo náročným. To, co nám tu Schola cantorum předvedla, lze opravdu hodnotit nejprvejšinými hudebními měřítky bez ohledu na věk a již samo o sobě sdrže všech si ziskávající vystoupení dělníkůvich. Mysleli jsme, že se potěšíme srozumitelně dětských hlásků a shovívavě budeme kv totvat «ušlechtlé zájmy těch nejmladších» a ehle: najednou se musíme s respektivně poklonit před vážnou listotou a zavěšenou skutečnou znalostí, a již dovedou tihle podivuhodní muzikanti správně slohově zazpívat Orlando Lassa, Palestrinu, najít správnou mluvu přednesné licence v ozvěny hudby «romantizujícího» Palestrinova současná Lucy Marienta, nebo zvolit jiný hlasový i nástrojový timbre pro typicky český srdceňho Adama Michnu. (Mg ve Vyšehradu 5. II. 1947.) Kritice vůbec vědčí Schola za podporu svých snah a celkem správně jejich chápání, jak z citovné ukázky zejména vidno. Na co však čti kritiky i obecenstvo i nadále upozornit: je třeba mít stále na očích významné postavení v našem kulturním životě, které Schola cantorum propůjčuje již samo její zaměření, ve spojitosti se skutečností, že by nebylo v zájmu křesťanské kultury, máme-li ji s úspěchem stavět proti «kulturnitvosti» našich odpůrců, brát na lehouk váhu a tím i oslabovat — bezděky a beze zlych úmyslů ovšem — její, nikoli nejmenší zbraně.

A konečně, jsme-li zrovna na stránkách «Katólika», kde byl «přt vysloven námět (my ovšem i takové návrhy vítáme, protože jsou přínavné zájmu o naší činnosti), abychom oblékli scholary v noční košile na dědečcích, které by při trvalých textilní konfuzích jediné přicházely v úvahu pro funkci žádaných «blych fce»: takový úbor velmi dobře sluší chlapcům ze sesterek patřících Manécanteru, ale přijímat jej od odlišných podmínek vkusových a voologických (kde je do našich chlapčích románských hranatost a orloznozm?) by mi připadalo jako projev chuti po uniformitě stůl co stůl; iako však celá kultura našeho lidu se vyvíjela organicky a bez umělých zásahů zvenčí, tak alespoň mně — to je soukromé mínění distelovo — se zamlouje lépe zůstat u českých suklné a rochet, skýtějších spanilý a takofka barokní pohled, urominací diváka na podobné oděné sochy sv. Jana Nepomuckého při našich křechách a u polních cest.

Zdeněk Režný.

VELKÁ SPOLEČNÁ ÚDALOST.
M. reprezentativní píseň České lhy akademické první povolená, už ve svých příprávkách přiblížila, že bude velkou společenskou událostí. Členství v čestném předsednictvu přijali nejen představitelé církevních kruhů, nýbrž i osobnosti a politické a veřejného života. Zvláštní význam dostává liturgický píseň tím, že vede představitel akademických úřadů a armády přijali účast v čestném předsednictvu představitelů dělnícko-robotnických kruhů ve zvláště významném ÚSA L. Steinharden. Tato pozornost podniku katolických vysokých školů vyvolává pochopitelný zájem naší veřejnosti. Všechny informace udíl CLA Praha III, u sv. Tomáše 30, tel. 22-30 a OČK Praha I, Křištinová 1, tel. 30-2.

ženského boje! — Jest našl povinností projev větší veřejnou aktivitu. Aspoň v tomto ohledu by měli všechny náboženské společnosti spolupracovat: nepřítel jest také společný!

Ale ne všechny náboženské společnosti jsou onou církví, která jest tělem. A tak se vlastně boj protináboženský mění v konkrétní a urputný boj protikřesťanský. Propast vůle přepať. Rozhlas, film, divadlo, literatura, to vše jsou jen zbraně v tomto boji. Dovede-li náš soupeř těchto zbraní používat — a to velmi zručně — proč také nedělat také my? Snaž záměrně persiflovat scéna bohů-dávého požehání v našem cenou počtém filmu «Srdce» není nikým jiným, než bezděčnou diagnosou choroby našeho věku: lid, který byl avolán k požehání, se vrací k prodobnostem svého těžkého sociálního boje. Křesť přesto žhná prázdnotou námeti, na jehož jednom konol je prav, k němu zády otočený. Pokud vím, neovzal se dov, létý scéně veřejně domů nkdo. Co říká naše avadom, poslouchá-li naše dítě v rozhlasové hře pro mládež — jlnak, mimochodem, výborné — větu: «Někdy musí člověk lhat, aby vyšla pravda najevo?» Nebo jste snad i v přiletem tohu, čemu se říká pa fraus? Není u nás dost uvědomělých divadelníků a dramatických autorů, kteří by dovedli postavit na jevišti hru o skutečném dílmmatnu dnásho člověka? Proč se těží jen z konfliktů sociálních a národnostních? Jsou snad nešťastnější? A kde je autor, který na příli náboženskou propagandu udučil v literatuře to, co protináboženská kněžimno trhu dělal J. Svátek, jehož vyučohistorie vycházely zrovna a znovu v nových vydáních a jež jsou dosud obilženou, protože naplivo, četbou dospívající mládeže? Jak je možné, že se v denním listu udáje adjektiva «jeuitické» jako synonyma pro «přoměšlé» a «přokryté»?

To vše jsou záležitosti, které se dotýkají přímo nás. Snad nás vzbudí věc křiklavá: proč jsme ei však zvykli lenořvat nedbat tlačí analých urážek, a kterými se denně setkáváme? Nejsou tedy zřejmé naši protivníci příliš na omylu a nedělají špatný tak, sankcionují-li náš lhostejnost frází, že náboženství jest záležitostí soukromou. Zmínili jsme se již, že se třeba se odloučit od pasivity našeho okolí. My nasmíme však jenom kritikať, my musíme sami jednat. Slova poučijí, ale příklady táhnou. Kdyby si byl tohu předloží vědoma předcházející generace, nemuli by na filosofické fakultě univerzity, k větší slávě Bůh před šesti sty léty založené, pevně a na dožítí vdučnou poctivilim. Náš soupeř se habilitoval; proč my ne? Máme snad málo vynikajících odborníků mezi sebou? Možná, že si potuchu říkali slova Hamletova, že «být příliš horlivým je nebezpečné». Ano, jest. Dospělí jsme však skutečně tak daleko, že se dáme atrahout od naší povinnosti pro nějaké pomyslné nebezpečí? Nesmí být v tomto ohledu našim cílem zlatá střední cesta kompromisu, kterou bychom klidně a pohodlně podlehli těm, kteří jsou aktivnější než my. Nemli dosud v naší ústavě výslovně článek o svobodě protináboženské propagandy, není-li dosud u nás «ahelické» kvádění na uměšněných pracovních síl, není to ještě důkaz, že se protináboženská propaganda u nás nedáří. My jí svou pasivitou umožňujeme. Bb.

S příloženými dvěma pětikorunami a s prosbou: «Vyslané nám to o vánočních» jsme dostali isto řádků.

«Náš předobrt paní kateřetice s. M. Brabecové věrně dobře od žralika přelí její děti a Mariových Váru a Ornavle.

Hvězda se koupí Probes Psychologia experimentalis, Lindworsky Experimentalspsychologia, Mercler psychologia (aspoň druhý díl). Laskavě nabídky na Svudum Catholicum, Praha II-73.

Dozvuky královské svatby
Psali jsme u příležitosti nedávné svatby anglické princezny Alžběty o postavení katolíků v Anglii, že totiž nebyli zarazení do počtu t. zv. «privilegovaných» společností, které směl v takové situaci přednesit králi gratulaci. Záležitostí byla však tenkrát vyřizena ke spokojenosti, jak nám o tom píše zde jeden bobolovec T. J., který v Anglii atudje.

Sbevedomy katolíci se asi v řeči králově pozastaví nad výrazem, «vaše společnost», kterým je míněna katolická církev. Katolík, jenž je předveden o tom, že jeho církev je celým dějinami lidstva se táhnoucí veliké dílo zboží, směřující k spásě světa, uskutečňované sjednocením a jednorozemým Synem Božím v Jeho Těle mystickém, že jeho církev je tímto Tělem mystickým a že k ní tak nebo onak násležeť všichni, kdož vůbec nechtějí nadarmo žít, nebudě spokojen s výrazem, «vaše společnost», kterým lze oslovit stejné sdružení zeměpisně jako armádu apšasy, sotva však katolickou církev.

Anglickým katolíkům se podařilo doúbnout povolení k blahopřejnému projevu v Buckinghamském paláci u příležitosti svatby princezny Alžběty. Král přijal katolickou 23letou določku, kterou vedl kardínál Griffin. V delegaci byl arcibiskupové a Liverpoolu a v Birminghamu, biskup z Menevie, vévoda z Norfolku, hrabě Perth, několik lordů, admirál, generálové a jiní zástupci různých katolických stavů a institucí.

Král odpověděl na projev takto: «Královna a já děkujeme Vámi Eniménem za věřlý a oddaný projev blahopřání k sňatku princezny Alžběty a purtíkem Filipem Mountbattem, jež jste mně vyslovil jménem svých fímako-katolických poddaných v Anglii a Walesu. Sňatek naší drahé dcery způsobil nám radost, kterou zvýšilo uspokojení, s nimž byl přijat od mého lidu. Rád se dovidám, že členové vaší společnosti tak vyoško oceňují služby, které princezna Alžběta a její budoucí manžel již prokázali naší zemi a že upřímně vyprojujete pro ná v jejich manželkém životě mnoho požehání a štěstí.

Sám jsem byl vždy pamětliv služeb svých fímako-katolických poddaných, prokřázaných našim boji za války, a jsem si jist, že já i má rodina může spochýbat, na vaší neochvějovou podporu v příštích letech.»

Narodil se Kristus Pán, veselme se!
Z Růže Kvítek vykvet' nám, radujme se!

Préjeme všem spolupracovníkům, členům a všem lidem dobré vůle vůbec, aby se jim toto vánoční poselství stalo uvědomělou skutečností, aby je na vzdory všem chmurám a obavám přítomnosti dovedli ze srdce zpívat a dovedli se z něho radovat. Vše ostatní námi pak bude přidáno.

Redakce.

Poselství z Betléma

Staročeský zvyk stavět doma o vánočních betlem už takřka z našich rodin zmizel. Byl nražen honosnějším, ale méně symbolickým vánočním stromkem. Jestže te klosty nezapomínají potěšit dětská srdce malých i velkých. A tak se můžeme kadoročně dojatě zastavit u staročeského betlema a naše duše pospíhá přes kopce a pospíjí k malé jeptuence nad kterou svítí vlastná hvězda. Opočíváme s ovečkou, vjísknem se s dudkem, slyšíme radostný štěkot oúčekého psa a poklekáme a mudrci u ucho, abychom se skáneli nad Jeslím s bledou Matičkou a současně s pěstounem fírnáše se usmívali ve skromném koutku chléva, zatím, co andělé zpívají. Sláva Bohu na výstřech a na zemi pokoj lidem dobré vůle.

Pojednou klopýtneme o pošlelou otázku: Proč ta dvě slůvka na konci andělského poselství? Nestalo by jen — a na zemi pokoj lidem? Je však možný pokoj tam, kde není dobré vůle? Bůh nikdy nemiluje zbyčnat, až už skrze ústa andělská, či lidská. A proto poselství betlémské mělo pevně zúžené slůva — dobrá vůle a pokoj. Neboť všechno to na sobě zámsí. Je třeba mnoho dobré vůle, aby člověk věděl a za všech okološití udržoval pokoj; Je třeba velmi mnoho lásky k Bohu a lidem, aby člověk dovedl projevit vůdu a ke všem dobrou vůli. Laskavými jednání dobré vůle docedou vytvořit pokojné rodiny. Pokojné rodiny tvoří pokojný stát. A pokojné státy zaručují světoř mír.

Takové je věčně žité poselství z Betléma, že každý z nás je budoucetem pokoje a míru ve světě. M. Holkové.

Srdce liturgie

Článek a tímto nadpisem ve 49. čísle přijel právě včas. Zdá se, jakoby liturgické hnutí, kdy si tak silně se rozvíjelo, začalo nějak ocabovat. Jedinou ze svědectví toho zda se mi nedávno vyšly Český kancionál avatolavčavsky, který má povzvětlé málo písní mešních, pouze 4 mešní obecné a 11 mešních osátních, z různých období církevního roku. K Srdci Páně, mariánské a k avatym, tedy celkem 15. Naproti tomu lidové vydání Orlova Českého kancionálu s roku 1940 má 10 mešních obecných a 20 osátních, tedy celkem 30. Co však nejvíce překvapuje, je to, že do mešních písní obecných Českého kancionálu avatolavčavského je zařazena i píseň Tvůrce mocný, která se máli svatou nemá pranic společného. Dříve se jí skutečně často používalo při mši sv. a dalo leckda velikou práci z mešního repertoriu jí vymýtit. Zdá se tak, že při vydávání kancionálu svatolavčavského rozhodlo více stanovisko historické, jakož i literární a udebné estetické, než liturgické. O tom by svědčila i slova, že česká duchovní píseň nepřipadá se přímo k jednotlivým částkám mše sv., nýbrž jen medituje o tom, co se děje na oltáři. Jak daleko je potom k tomu, jak autor aprávně vystihl, že mše je soubor pohybů u oltáře, doprovázený obilženou kostelní píseň! Mešní píseň české pochází většinou až z 19. století a chceme-li vzkrísit píseň, pak rozhodně nemůžeme počítat s rozvinutím liturgického hnutí. Znalost mešní píseň ještě tak před 30—40 lety byla velmi ubohá. Jedinou opravdu známou mešní píseň v Praze i yla «Bože před tvou vělnost» a po venkové ještě tak «V skrouženosti srdce svého». Ani z jednotlivých církevních období, ani z mariánských písní nebyly obecně známy žádné mešní píseň. Kancionál svatolavčavský vydáný v druhé polovině minulého století, měl vše značný počet mešních písní do vřesly lidových však — v neposlední řadě jistě pro svůj velký formát a úsah — vůbec nepromkl. A tu vidíme, že Orlov Český kancionál, přes četné své nedostatky básnické i hudební, přece jen zapůsobil záslužně; že mešní píseň dalo místo, jež jí právem náleží. Zejména nám, chyběla mešní píseň o vánočních. Píseň «Náš Spasitel postřada vánočního rázu, lid si rád zazpívá koledy. A tu píseň «Spínilo se Pismo svaté písňa právě vhod a také došla jakové obilby, že by bylo třeba ještě aspoň ledně takové plané. A tato píseň v Čes. kancionále svatolavčavském také chybí, snad z důvodů estetických, poněvadž je složena z prvok nesourodých a textově přepracována, totiž připodoběna mši sv. Či snad je lépe zpívat při mši sv. Osladiml jím (t. j. medem) tvou kašičku — k té lžlosti — oievře, vím, svou hubičku — k té sladkosti! a pod. Podobná slova — jlnak umělecky velmi cenná, třebaže už neodpovídají dnešním našemu citění náboženskému — jsou vhodná jediné po odpolední pobožnosti.

Je tedy třeba dobře uvážiti, co má rozhodovat při sestavování kancionálu, zda stanovisko estetické nebo liturgické. Má-li se mše sv. stát skutečně srdcem liturgie, pak nelze pochybovat, že to má být stanovisko liturgické. VSK.

* A propagaci katolického tisku potleme Vam starší físa KATOLIKA zdarma. Objednejte na adu: KATOLIK, Praha IV., Bratřanské náměstí 8.

Z admlbřitvace, v poslední době si nám někdy stěžují, že nemohou dostat KATOLIKU v kostele nebo v prodejnách, že je brzy rozobřán. Doporučujeme tímto zájemcům, aby nám oznámili svůj adresu, na kterou jim budeme zaslat pravidelně náš list přímo. Adu: KATOLIK, Praha IV., Bratřanské nám. 8 (tel. 67-79).

Svatky, školy a dvouletka

Svátek Neposkurněného Početi je upačen mezi svátky, o nichž nepřiná na přechodnou dobu státní předpisy o nedělním klidu. Podle poslední zákonné úpravy svatého práva je možno v takové dny nutit zaměstnance, aby na svých pracovních místech pracovali, musí se jim však umožnit, aby se mohli účastnit «náboženských obřadů» podle svého uvážení. Zákon sám uvádí jako důvod přechodného zrušení svatých hospodských dnuvdy, již z toho by se dalo usuzovat, že se tato úprava nezahrnuje na školství, neboť se jisté ani při sebekrásm uvážení nedá tvrdit, že by se z hospodských dnuvdy v některých svátek učít muslo zůstat v zimě, kdy je notoricky nedostatek uhlí a kdy právě pro tento nedostatek topiva bývá nutno dávat «uhelné prázdniny». Ze by se z prázdniných škol mohla poškodit dvouletka, o tom nemůže být řeči, v zimě se dá na opačnou řici, že se jí tím prospívá. Přesto se školští správa neodhadla v této věci k jasnému a jednoznačnému rozhodnutí. Je to došli z bezpochybných důvodů, jak se lidé stále nedovedou zbavit strachu z útlaku, utpěpný v nich u dobach protektorátních. Na většině škol se našlo aspoň řeseni dobré vůle, že žáci byli omluveni na dobu bohoslubeb od vyučování, nebo i řeseni zdravého rozumu, že ředitelé škol použili svého práva dát volný den. Nebylo tomu ovšem všude tak. Zlá vůle se dovede povlatit i proti zdravému rozumu i proti platnému právu a ukázá opět jednou zneřáčenou lidu svého boje proti Bohu. Byly školy kde odpovědní správcové odpovíděli na prosbu žáků za omluvení, náboženskou prachu katechetou o volno pro žákovskou mši svouu vztékající zakazy prouřadování školním rozhlásem. Nic tím třeba neodlala podivná logika, která tudížině lpěla na vyučování ve svátek, ale hned v nejbližší dny začala pochodovali cůlčeni, aby bylo sdstatek jasno, nakolik při tomto postupu jde o vyučování, nebo odepřede hodinu na mši statou, ale v lýž den dovedla dle celé odpádné volné na vřitání politické delegace. Co si chceš vyučováním, lidé? — ip-

Kdo je patronem listonošů? V polské «Nědie z Katovic májl značnou část věnovanou listonošům a mezi jiným vykládá, kdo je jejich patronem. «Těžete se, kdo je patronem listonošů. Div vám jsem se to ve svých kříchách a našel jsem, že našim patronem je archanděl Gabriel (24. března), neboť byl poslem Božím a přinášel zprávy z nebe na zemi, předěvšim nejdůležitější zprávu, že se Spasitel narodil. Budete-li proto chtít uvěstit al obraz svého patrona, vyřesťe obraz Zvěstovatelí Panny Marie. Posal bych vám sám nějaký, ale nemám žádný.»

VHODNÝ DÁREK K VÁNOCM:
Novinka! Novinka!
P. KONRAD KUBES s. J.
Mariánská Postila
Stran 152. Cena brot. 304 Kčs. vč. 23% DPH.
K nihy P. K. Kubese ofive vydáné: POD KOROUVÍ KRISTOVOU STRAN 188. Cena vč. 100 — Kčs. — VR ALPEŽIK NEPOKUSVENE. Stran 746. Cena vč. 140 — Kčs.
U všech knihkucců
NAKLADATELSTVÍ BRNĚNSKÉ TISKARNY
V BRNĚ, Starobratřská 13/31

Svatolavčavská ligo
« Americký ústav — Česká ligo akademická — Čsl. ústav zahraniční — Duchovní rada Junáka (neke kato.) — Charita — Srdcevní katolické mládeže — Středověká Orelaké župa Pompidlová — Svaz katol. žen a dívek — Svaz přátel USA oúřadů! »
ve velkém sále Střídenní měškové knihovny v Praze I. dne 5. ledna 1948 ve 20 hodin

Slavnostní večer na rozloučenou
s vřp. Dr. Arnoštem Žitkou, OSB, profesorem koleje sv. Prokopa v Lbia u Chicago, kapli, duchovní služby U. A.
Vřp. Dr. Arnošt Žitka, ofřel náli vřst a jeden z vedoucích čestných nášeho I. TL, zahraničního odboja, vřel se v lřstu do USA a o svých dojmech z nevolikamčení nářevěly v CSR učinil při slavnostním večeru závěrečný projev. Slavnostního rozloučení se zúčastní J. E. nřd. Dr. Josef Beran, arabistika pražský.

Štídrovečerní povídka

Nevím, co mě to tehdy napadlo. Zachtělo se mi poznat, jak se cítí osamělý člověk o vánocích. A tak jsem státním oddělením všem svobodným příslušníkům, abych na Štídrý večer pohodovala s nimi u rodinného stolu. Ne. Zůstanu doma a sama.

Je pravda, že jsem na Štídrý den měla ještě plno práce, ale k šesté hodině večerní jsem už měla světelné sváteční uklizenou, ale stále prostěno (pro jednu osobu) a malý stromček čekal jen, až mu dovolím zajiskřit světélky. No, myslím si, bude mi smutno, ale to právě počítuji vědet, jak v takový povátný večer člověku pláče opuštěné srdce v těle.

Přezám se, že mi nic naplakalo. Jen jsem si uvědomila, že chci nemohd. Jsem katolická křesťanka. A křesťan není nikým sá, i kdyby se zachrábil třeba od jezuitů úry. Předčím jsem cítila. Že je tu se mnou ještě někdo a jeho neviditelná svítla — tak, že se světlo vlnitým světlem jako plná světélka, neboť světlo bylo zelenější než obvykle, elektrická kamůvka hrála přeměnně a vůbec bylo v pokojíčku tak mlho a úluho, že jsem zatačovala, abychom i na věčnosti bydlí takto. Je to ovšem přání poselství, ale jsem prostý člověk a tak se mi zdá, že je pro mne něco všude, kde je Bůh a protože On je všude, může člověk z velké milosti Bžží dostat někdy tak trochu jakýsi závdavek věčné blaženosti už zde na zemi. Já vím, že vy, kteří jste sáni a státníci, nemáte toho za potřeby, aby vás Bžží k sobě lákal cukrátky, ale vy, dušičky křehké, takoví Tomáškovi v malém vydání, potřebujete si občas sáhnout a ochutnat, abychom v dobrém setrvali. Asi jen proto se vše uducho později tak, jak vám chci vyprávět.

Bláznivě uvěleba mezi podskámi na gauči, posouchám z rozhlasu kolečky a pobroukávám si je v ními. Pojetnou mi oči sáje na hodiny. Také hodiny zlaté a bílé. Co to? Máme vyrušovat sady? Ale co, neřídím si je podle oka, kolik může být? Asi devět.

Když se pak blížilo půl dvaceti, oblékla jsem si kabát a vyšla z domu. Tentokrát jsem měla namířeno na půlnocní na Vyšehrad. Je to od nás z Pančrské dvací; minut cesty, budu v kostele jistě včas.

Noc byla opravdu vánoční, mrazilo a směl vzplod pod nchama a ulice mčila se zataženým dechem. Někde ani člověčka. Trochu se mne dotkla hloubka krásy tohoto nočního okamžiku, měla jsem dojem, že se chystá něco velkého, vše je v napětí a věci číhají na každý můj pohyb a krok. Měla jsem trochu zahanblivý pocit, že kradu, co mi nepatří, jakpák já k tomu příjdu, abych jediná z celé ulice viděla tu krásu a jedinou mitalivě v sá noci, vždyť jsem si to nikdo nemohl nezaučít. A tak jsem přešla jen trochu posmutně takovým smutkem zbráčka přilhá tohaté obdarovaného, který se ve své chudobě mará ohlíží, čím by re odvděčil.

Přešla jsem ulicí 1. listopadu, zabohla jsem i rukému gymnastu n do Benešovské třídy a ta krásá vánoční noc stále šla se mnou, jinak nebylo kolem živé duše. Když jsem se blížila k vyšehradským hradím, jaksi jsem je hned nemohla poznat. Byly černé a bílé jako tato noc, byly ve nahněné než obvykle a vyšehradská brána byla branou do nezeměného starobylého města.

Když jsem prošla první branou, zahledla jsem vředu u toho zeleného domku ulice (však víte, který myslím, má po straně pumpu), že tam stojí jakási skupinka, někdo buď na okno. Ale nikdo hm a si neotvíral, skupinka se pohlnula kupředu. Zaradovala jsem se, že jsem jen nejsem sama v této noci a že se ještě někdo z lidí může se mnou dělit o její krásu.

Chtěla jsem se k těm lidem přiblížit, popohla jsem rychleji, ale tu jsem se zarazila. Zřetelně jsem v šeru rozeznala zadek zvířete, jak se u něho pří chází mírně kláři ohaňka. Na zvířeti seděla schoulená drobná postava, ze zdu jsem dohře rozpoznávala, je-li to žena či chlapec, ale toho, který vedl meška za údu, jsem posoudila, že je to státní muž, asi středního věku, ramanatý. Sei trochu klávlivě jak chodivají usvení dělníci z práce. V prvé chvíli mi bylo divné, že ještě někdo v Praze jezdi na oslu, ale v přiléhavém okamžiku mi to připadalo samozřejmé, že si takto vypo-mohli, když elektriky nejzdí a vlnatě jsem dále o tm sel neuvěřovala, náhle mi bylo vůbec vše samozřejmé a přirovnané.

Jdou asi také na půlnocní, řekla jsem si, pamatuj si, že jsem za n přemýšlela, kam by za tím měli postavit meška. Úvázat u hřbitovní

zdi? Anebo ke kostelníkoví do sněky, aby se zřítě také trochu chráto? Ale kostelník býval psá-litář, kdovi, jestli jím to dovolí.

Jak se zatáčí cesta kolem rotundy sv. Martina, nejdnou se mi v záhybu ti lidé ztratili. Když jsem došla za roh ulice, že obdočuje od alince ko kostelu, v ulici už nebyli. Možná, že je očeká-vají v nákerém z těch kanovických domů a že už jsou unřiti.

Moc jsem si tím hlavu nelámala. Šla jsem dále ke kostelu, ale bylo mi divné, že chrámová okna jsou ještě temná, že nikde nikdo neby, přece lidé by se už měli na půlnocní scházet. Začala jsem mi nepřijemnou předtuchu — Opravdu! Chrá-mové dveře zamčeny. U kostela ani živé duše, jen mětic vyzvali z mraků a jasné ozářuje černé hřbit-ovní mlže, tu a tam směšno bíle překřesale.

V tom blíž kostelní hodiny. Půl jedenáctě! Teprve. No, teď jsem byla přece jen smutná. Nemohu přece v mrazivé noci prostat celou hodinu, nežli kostel otevřou. Nezbývá nežli jít domů. A já se tolik těšila, že budu dneska v noci u ješitěck. Zapomněla jsem na své krásné, co jsem dnes přečla a div jsem se redala do pláče. Pomalu jsem se vracela. Ale daleko jsem nešla. Před oním zeleným domkem je kousek polobohovných hradeb a v nich výklenek a mřizovými dveřmi. U toho výklenku (jste jej znáte) už z dálek jsem zahledla slabou záři. Pošla jsem azy a plná zvě-čavostí jdu blíž.

Och! — Ještě teď jen těžko shledávám slova, abych vám vysvětlila, co to bylo. Toho meška jsem poznala hned, protože opět stál zadkem ke mně a mírně šlehal oháčkou. Ale schoulená žena už nescděla na něm, nýbrž na zemi, hlavou opte-na o zvíře, jako by se u něho hrála. Dětko na jejím klíně podřivlova a mělo obě rucečky za-távé v pěstě a rozčesané složený v bradívky. Ona se na ně dívala a takovou láskou! Můž přece roz-řásl sámu po zemi, aby si Ona mohla pak lehnout. Světla jsem rukou mřize a pomalu, aniž jsem si to uvědomovala, acaovala jsem se na ko-lena. Dívala jsem se beze slova, slzy mi prudily z očí, ale byly to slzy, které bych nevyměnila za všeou sávu a šleatí světa. A tu Ona, jako by věděla vše, co jsem dnes dělala i myslila, pojed-nou, aniž se na mne podívala, s úsměvem shovi-vaovosti řekla:

«Hloupoucká! Přece proto On přišel na svět, abyste nikdy nebyli opuštěni.» Marie Holková.

To nejsou hrady vyšehradské, to je obrázek z dnešního Belléma, kde to upadá skoro stejné jako tehdy, kdy snad právě toužil cestou šel svatý Josef s Pannou Marií, aby splnili rozkaz římského císaře Augusta a aby se mohla spířit prastará prosvětla o Bellémě, roditelji Spisitelé světa. Jen elektrická lampa a elektrické dráty nahrazené přes úzkou uličku naznačují, že od narození Spisitele ova uplynulo již 1947 roků. (Možná dokonce, že je to o nějaký rok více, ale do vědeckých sporů se tady pouštět nebudeme, protože jeden den u Pána je jako tisíc let a tisíc let jako jeden den.)

vnadými filosofem. Beznámí se tu však dobře se všemi základními principy této nauky a pozná, že tato, poněkud je založena na základní Realitě, souhlasí dokonce se zdravým myšlením a rozumem.

Chesteronovy knihy lze těžko zařazovat do obvyklých literárních kategorií. Platí to i o této knize. Není jen životopisem a těžko jí pouze nazveme výkladem řízení. Zpracovával historickou látku a dotýká se přitom živě přítomnosti. Ačkoli zabírá tolik problémů současné doby, soustřeďuje se přece na střeověk.

Byla by chyba, kdyby se některý čtenář, který rodu Chesterona nezná, dít tím zmýlil nebo od-řádl. Tato na pohled jak bizarní krmí je žvná jak chloa a je s ním těžce podstaty. jhk.

FILM

Pro všechny:

Spisitelé CSR — Loukovský barevný film mešice J. Trnky a hudební skladatele V. Trnky. Přesnost tohoto díla, malého i mezinárodní úspěch, spočívají nejen v originálním provedení, ale i v tom, že autoři podávají zde to nejlepší, co o české povaze odposlouchali v širokých pláňech. Je to šest obrazů v rámci čtyř ročních dob. Z nich zvláště vyniká «Poutě a procesní, atrakcí a loutkovým divadlem». «Prosvětlení a tancem» veselím a klivou gni vojenského vystou-pičice a zvláště «Legenda o sv. Prokopu» spodobují v duchu lidové zbožnosti charakter českého svíce. Po shlednutí filmu si opět uvědomujeme, že dobrá díla vytvořime jen tehdy, budeme-li v nich věrní křesťanské tradici. I.

Mláček slonů. G. Dobrodružný příběh klapev v Indické džungli při lovu slonů podle povídky R. Kiplingy. Film byl již před lety uveden v Praze. III. Vánoční dobrodružství. G. Rozomýřný příběh od-vážných dětí, stáhlých zlodějí koní, II.

Z domova a z ciziny

Nové hroby českých kněží. V jediném týdnu odešli v Praze dva vynikající kněží. V pondělí dne 15. prosince zemřel náhle P. Tomáš Dill 11, provinciál řádu Dominikánské. Byl v rlně mužné síle, v 53. roce svého věku. Jiz po třech zastá-vách úřadování řádu kazalřského. V pátek dne 19. prosince zemřel v Milosrdných bratřích Nejsvětějšího Srdce Páně na Král. Vinohradech. Jako tamní kaplan se staral neuvávně o tuto stavbu, zbudoval v této moderní pražské čtvrti dvě střední školy z nejlepších pražských farností. Později, jako farář vyšehradský, ulá-dil ostatky lektérů významné osobnosti našeho národního života do posvátné půdy tamnějšího hřbitova, v níž nyní i sám společně po věrné službě Pánu a duším.

Novělec boboholově. Karčndá Petil de Julie-ville, arcibiskup rouenský, jehož úmrť jsme oznámili minule, konal ještě v listopadu cestu do Říma, ke prahům apostoľským, jak již každý dí-censí biskup pravidelně konává a byl 15. listopadu přijat sv. Otcem v Castel-Gandolfo. Počávaje zpřá-žou ústavu své diecese zmínil se také o stavu kněž-ských povolání a o tom, jak v jeho rouenském se-menáři zavedl jakýsi druh «novicátu», v němž se mladí seminaristé vřívají po tři měsíce výhrad-ně duchovnímu a liturgickému životu, dříve než začnou vlastní filosofické a teologické studie... Tato novinka není jistě bez zajímavosti. Mladí lř-dé, kteří dnes přicházejí do semináře, jsou vedeni většinou nejlepšími úmysly, protože oni vedlejší úmysly, které mohly snad dříve platit, dnes po-žítý dávno své pítežlivosti, na druhé straně bývají však naše střední školy někdy únině němé o Kristu a křesťanství vůbec, takže jejich abso-ventů jsou pak mnohé nezákkladnější věci du-chovního života úplně nové.

Římská kongregace obřadů, do jejíž kompetence náležel také vedení Mzení od nových blahoslavených a svatých, má zkomatit na 800 takových procesů blahobřeení. Jde přitom o osoby ze všech společenských kruhů: dělníci, úředníci, řemeslníci, ženy z domácností, královny, princ-ecny, papži, kardinálové, biskupové, kněží a řeholníci, zástupci všech lidských ras a barev. Mezi těmi, o jejichž blahobřeení se jedná, je také jedna lediánská dívka ze Severní Ameriky, Kateřina Tchekvita.

Stále nově «zjevení». U nás je jich poměrně nejméně. Zdá se, že jsme nejšťastlivější lidé. Jo správně ovšem, zia tato naše vlastnost má, zejména pokud se týká náboženství, více stránek stinných nebo světlých. Ve Francii však je zje-vení mnoho. Mnoho pravých i mnoho nepravých. V poslední době odsoudil zase kardinál Suhard, arcibiskup pařížský, učení, které tam rozšiřuje jeden kněz, abbé Tissier ještě s nějakými inanz-jei. Tito věšci tvrdí, že Kristus se vrátí na zemi před Posledním soudem a zřídí zde slavné tisícileté království, tvrdí také, že toto ujišto-vání je spolehlivě vysloveno v Písmě sv. V tomto prohlášení varuje kardinál Suhard veřejně před svým domnělým «zjevením», «protovizím» a «viděním» a «zázrakem», o nichž on a jeho učedníci nijak nevyšlovila, o nichž se přece číná-vají zmínky v tiisku nebo v některých knihách a brožurách.

Poměr UNESCA k náboženství. Kanovník Rupp z arcidiecéze římské tenž se zúčastnil letos v srpnu pražských svatováclavských slavností, je nyní jako pozorovatel Vatikanu na druhém valném shromáždění UNESCA v Mexiku. Při jedné tiskové konferenci vládl takto své doomy ze zmíněného shromáždění: «Poměr UNESCA k náboženství je velmi příznivý. UNESCO si náboženství velice váží, dívá se na ně jako na leden z prostředků, čímž možno zbu-dovat mír v duších.» Kanovník Rupp obcházil dle předsedu UNESCA J. S. Huxleye, který po-zval na kongres velkých počet zástupců různých náboženských vřznání. Kanovník Rupp skončil své prohlášení takto: «UNESCO je povinno dívat se na náboženství jako na důležitého činitele ve výchově, ve vědě a v kultuře. Okolem UNESCA je dáti lidu ucelenou kulturu, protože jediné lidé s ucelenou kulturou jsou a to přispějí účinně k všeobecnému porozumění.»

Náboženství v Rusku. Určitě přezleněnlí přítel SSSR si pohřchu udělal svou specialitou «propagandu, která zbijí» skeptický český Švejk pak nakonec nevěří o Rusku nic dobrého, ani když je to pravda. A tím spíše ovšem evrop-ský západ a románský katolický svět s největší nedůvěrou poslouchá zprávy o rozvoji náboženství v dnešním Rusku. A přece je to pravda. Víme od očitého svědka, že meckeviské kostely bývají plné — při přelězích než některé pražské... Při tom dispošice sovětské vlády neřímlo pomáhají du-chovním správcům. Starobýje cerkve ve středu města, zejména uvnitř Kremlu, jsou totiž objekty mu-zejními, takže duchovenstvo se může soustředit na kostely vřáších čtvrtí. Ostatky metropolitů v Moskvě některé pravoslavné církve cíl za sva-tobýje lidé a zdevěšené kateřdrý přesezeny k dnešnímu sdu meckeviského patriarátu. Sem-ninář poblíž Moskvu vychovával mladé duchov-ěnstvo. — Tyto zprávy nás těši dvojmo. Jedná že křesťanští bratři projevují dáčovými život, jednak že spojenecká země neodmítá záruku ec-cialního míru, nechce se zařadit mezi pronásle-dovatele. Jsou to sábná znamení pro budoucnost Slovanstva! J. S.

Vánoční pohlednice známého tvůrce kresle-ných filmů Jiřička Trnky nechtějí být i zase chěti být pohlednicemi k vánočím. Jejich sbírka, právě vydaná Družstevní prací, správně se nazývá «Zima», neboť je to snůška nabalených postavicek (hajných, děcek, střečů, babek i vran) čapkovskoladavníchho ražení, tapajících vřakým smáchem českého venkova. Jsou to zná-mé skovy ustálené a křivé, jak se lidu, jak se představitelů jistě měsáctičké krupy v polníku bí-losklonně posměšném, zmířněném co nejpozem-ěštěji a úzkostlivě slépm i duchovním prvkom skutečného našeho lidu. A to v těchto pohled-nicích z vánoč zůstal opravdu jen «pošetlý» snih a zimní zachumlanost komekých Trnko-vých figurek, vakutku jen zima, jak hlásá i název těchto pohlednic. Patrně, že nejenom na-ciatům, ale i nám vánoce zchudly v zimní roční

počasí. vspomínáme, že ještě Mikuláš Aleš vřilal a kreslil české děti, jesličky, sv. tří brábe a má přece vše i dnes k úduhu a srdci českého lidu ať bláže, než některé uměleckopomaluové naládné snovy a jazyky. Ale ty pečlivě odsvečve-né a civilisane vánoční pohlednice vyjadřují jen jakási sterilní štídrovečerní pocity sáruinide-ckých duš, ochuzených o plnost vánočních svátků, svátků ztělesnění Boží lásky. jh.

Nejstarší rukopisy prvního díla literatury polské se vracely do Krakovy. Musili je schovávat před Němci, kteří by je byli jistě zničili, protože chtěli vymazat z dějin celý polský národ, schovali je nejprve v Rumunsku, pak ve Francii a konečně v Kanadě, kde akončili své pu-to-vání a odkud se nyní vrátili. Je mezi nimi rukopis známé pláše Bogorodu, připsávaný sv. Vojtěchu je mezi nimi «Florentský žaltář» v jazyku latinském, polském a německém, pocházející ze XIV. století, a «Kázání o sv. Křžiži» ve staré polštině ze XIII. století.

Misie mezi černochy ve Spojených státech. 29 řeholníků z belgické kongregace acauřitistů koná misie mezi černochy ve Spojených státech. Je tam 13 milionů černochů. Z toho 5.660.000 náležel k různým protestantským církvím, katolíků je pouze 318.000, více než 7 milionů černo-čů pak nenáleží k žádné církvi.

O potrativních čávkách věžů se muvilu mi-nulý týden. «Rudé právo» vede kampaň proti mi-nisterstvu nebo spíše proti ministru vřívky a ne-klidná pří tom daleko pro protirefky. Napíše tedy klidná na př.: Ministerstvo vřívky děvé vice ko-laborantem než dětem. A tak se ministerstvo máš hábit takto: «Zásadou je, že vřivčování a vřiv-je ve věznicích a trestních dostávají stejné příldy jako ostatní společnosti. Tato zásada platí ve všech státech a právním řádem.» Každý, kdo bere vážně heslo o odsouzení, bude jistě brát vážně i tuto zásadu, že lidi nelze mučít hladem. Cím krutěji kdo přilí nacletické hladomory, čím více se dovede vrátit zpět do muk tlači, pří nichž i opravdoví mužové ztráceli duševní sílu, do oněch dlouhých měsíců, ba celých let, kdy se díky vřiv-ě stýpně nescasitelně jako tla zemlána a vřer-pán, nebude jistě moci znešit myšlenku, že se to-té děje i dnes, že i dnes jsou snad sá, snad ti-síce lidí, pro něž právě nyní nedělá svátko jsou dny netrapení, protože nehladomory. Trvalice tedy zadržte, že zadržte vřatu jak zrada tak zadržte v nejudověřejších chvilcích národa, při-pomínáme, že ací vůči chybějícím, ací vůči zločin-cům nemají prestat platit zásady lidskosti, že je tedy nelze mučít ací hladem ani nikterak jinak. V opačném případě bychom se zase stávali světlí jako oni, ne-li horší. Účelem všeho našeho smá-žení — i trestání — však má být, abychom byli lepší, aby byl národ lepší, aby byl svět lepší.

K časopisu «Vřiv» jsme měli během roku, jak známo, různé vřivdy a měli je i jiri. Tak na př. se nám nezdá, že jest zvlášť vkusné a taktní a duchapné, napřil-li tam do vánočního člána pod obrázek prasete titulce «Božihodová skutečnost», protože křesťanství, k němuž se tam hlási, vidí přece božihodová skutečnost docela někde jinde, na docela jiné rovině, preto vřak je nám směšné, jestliže jejich dnešní kari-katura způsobí takový poplach, že jugoslavické velvyslanectví hned proti ní oficiálně protestuje u naší vlády a že vláda hned hledá zákonyj podklad pro stáhnutí neuposvědných novinářů, kteří by svým psaním poškozovali základy zámy republiky». Karikaturami se jakživ nepod-řívají základy žádného státu. Ten poplach kolem karikatury dělá dojem jakási málo impozantní nedůležitosti, která špatně sílu režimu tuk hrému na svou mladickou energii a podniká-vice. Je nepochopitelné, jak ac může partizan, který se leta rval o život v balkánských ro-lich, rozčilovat, když mu někde daleko nějaký novinářský kreslil namaluje trochu zkroucenou údu. Vývoj svéta je i tak svou cestou. A nej-větší vřiv naň mají vždy lidé klidného, jasného myšlení.

KNHY VÝZNAMNÉHO ČESKÉHO EPIRA

FRANTIŠKA KŘELINY

MŮJ OTEC KAPITÁN
nový román o let 1899-1946 hrdě nepoobybělé události
Druhá kniha: 427 stran, Kčs 112.-, váz. Kčs 137.-

DCERA BRALOVKA
mohutný román, který slí dáme číst i v přílhu
historickým románem (který slí přeměnit vřak, díkrový formát, Druhá kniha: 2. Křeliny, 542 stran, brož. Kčs 108.-, váz. Kčs 214.-

JALOVÝ PRÁNEK
dvo počtobé román české akademie vřid a vřiv, 141
stran Nová vřivná vřiv. Vřivá kniha: 141 stran, brož. Kčs 108.-, váz. Kčs 137.-

V VĚŠCE KMIUKOPČO

NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRA D
V PRAZE II, KARLOVO NÁMĚSTÍ 5

Která katolická rodina v Praze přijme vysoko-školská (Ing. C) do podnikání Vinohrady nebo cen-trem? — Telefon 324-52.

Malá dívka, katolická, hledá pěkný pokoj v Pra-ze Nebýský pod zn. «Rěpcha» do adm. C. I.

Kupím De civitate Dei od sv. Augustina v origi-nále či franc. nebo něm. překl. A. Rozehnal, Praha III, Nostlicova 2.

Vychází z církve vřivní a vřivní vřivní. Dobrovol. příspěvků na vydávání časopisu jsou vítány. Vydává Svatováclavská liga v Praze IV, Hřidánské náměstí 8. — Telefon 617-70. — Redace a administrace vřivní. — Vychází týdně. — Předplatné za celý rok Kčs 70.-, jednotlivě člána Kčs 130.- Poštovní opořitelna Praha 300-01. — Řídí P. Adolf Kajpr T. J. — Redakční kruhem odpovídá zředitel ligy Josef Bláha. — Poštovní novinových známek povoleno předtiskem pod a telegraf. — Dohládati post. úřad Praha 25. — Vytiskl Životopis v Praze XII.